Diža’ chawe’ kub len Salmo ka’

New Testament and Psalms in Zapotec, Yatee

Contents

SALMO KA'	1
DIŽA' CHAWE' DA' BZOJ MATÍO	99
DIŽA' CHAWE' DA' BZOJ MARKOS	155
DIŽA' CHAWE' DA' BZOJ LUKAS	189
DIŽA' CHAWE' DA' BZOJ Z̲WA	246
DA' BENGAK BENNE' WBÁS KA' CHE CRISTO	287
DIŽA' DA' BSEL̲A' PABLO L̲O YEŽ ROMA	341
DIŽA' NEŽW DA' BSEL̲A' PABLO L̲O YEŽ CORINTO	364
DIŽA' BEŽOPE DA' BSEL̲A' PABLO L̲O YEŽ CORINTO	386
DIŽA' DA' BSEL̲A' PABLO GAN NBAB GALASIA	400
DIŽA' DA' BSEL̲A' PABLO L̲O YEŽ ÉFESO	408
DIŽA' DA' BSEL̲A' PABLO L̲O YEŽ FILIPOS	416
DIŽA' DA' BSEL̲A' PABLO L̲O YEŽ COLOSAS	421
DIŽA' NEŽW DA' BSEL̲A' PABLO L̲O YEŽ TESALÓNIKA	427
DIŽA' BEŽOPE DA' BSEL̲A' PABLO L̲O YEŽ TESALÓNIKA	432
DIŽA' NEŽW DA' BSEL̲A' PABLO CHE X̲KWIDE' TIMOTEO	435
DIŽA' BEŽOPE DA' BSEL̲A' PABLO CHE X̲KWIDE' TIMOTEO	442
DIŽA' DA' BSEL̲A' PABLO CHE X̲KWIDE' TITO	447
DIŽA' DA' BSEL̲A' PABLO CHE FILEMÓN	450
DIŽA' DA' Z̲ZEJNI'ILEN BENÁCH HEBREO KA'	452
DIŽA' DA' BZOJ ŽEDW	468
DIŽA' NEŽW DA' BZOJ BEDW	474
DIŽA' BEŽOPE DA' BZOJ BEDW	480
DIŽA' NEŽW DA' BZOJ Z̲WA	484
DIŽA' BEŽOPE DA' BZOJ Z̲WA	489
DIŽA' BEYONNE DA' BZOJ Z̲WA	490
DIŽA' DA' BZOJ JUDAS	491
DA' BL̲OE'EL DIOS Z̲WA	493

Diža' chawe' kub len Salmo ka'

New Testament and Psalms in Zapotec, Yatee

Language: Zapotec, Yatee (Yatee Zapotec)
Provided by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or excerpts from it in any format, provided that:

You include the above copyright information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.
99864772-4a72-5060-affd-b0756500c677
ISBN: 978-1-5313-0762-2

SALMO KA'

1 Ba nez zen naken che bennen' bi zzi'e
da' zzejní'igekle benne' wen da' zinnj
ka' le',
na' bi nake' toze len benne' dola' ka',
na' bi žónlene' tzen benne' ka' zzóagake'
Dios chela'ale,
2 san žebele' dan' žone' kan zchi'le Xanžo
Dios,
na' kan nak dan' wnnakze' Le', dot ža dot
yel zlab laže'en.
3 Benne' ni nake' ka to yag da' zoan žoa'a
yegw,
da' zbian da' zix chen lo byo' chekzen,
na' xlagen bi žasen.
Yógo'te da' žon benne' ni, želžój chawen',
4 san benne' wen da' zinnj ka' kege ki zej
nake'.
Zej nake' ka to laga' biž dan' žoa be'.
5 Bi yežojgak chawe' benne' wen da' zinnj
ka' kate' wchi'a laže' Dios légake',
na' bi chó'ogak benne' dola' ka' gan zej
ndobe benne' chawe' ka' law Dios.
6 Žaz laže' Dios da' žongak benne' chawe'
ka',
san da' žongak benne' wen da' zinnj ka'
chen' légake' gan kwia yí'gake'.

2 ¿Biz chen' zži'igak benne' yógo'te yež
ka' che Dios?
¿Biz chen' zlab láže'gak benne' ka' da'
zzoan Le' chela'ale?
2 Zži'igak benne' wnná bia' ka' chie' Le',
na' benne' yolawe' ka' žóngake' toze diža'
nich wží'igake' che Dios, Xángake',
na' che Bennen' wžé Dios chekze'.
3 Znnágake': "Yebéj kwinžo lo ná'gake',
na' wzoažo chela'ale da' bchí'igekle'
žo'o."
4 Gan že' Xanžon' ya'abá chie' žziže'.
Žon ditjle' da' žek láže'gake' góngake',
5 na' lo yela' zža'a chie' zdile' légake',
na' lo yela' yichj ža'a chie' zchebe'
légake'.
6 Znne': "Lo ya'a la'y chia', Ya'a Sión
ba bzoa' Bennen' nna bi'e lo wlaza'
neda'."
7 Znna Bennen': "Wzenla' le'e da' gož
Xanžon' neda'.
Gože' neda': Le' nako' Zi'na'. Na'a ža naka'
xo'.
8 Wnnable neda', na' gonna' Le' yógo'te
yež ka',
na' gak chio' dot yežlyó.
9 Wchinnjo' yež ka' len to bar ya,
na' ka to že'e yo wzozjo' légaken."
10 Na'a, le'e, Benne' wnná bia' ka', le
yenle da' ni da' zzejni'ila' le'e.
Le wsedle da' ni da' zzenla' le'e, le'e na'
znna bia'le lo yežlyó.
11 Le gon da' znna Xanžo Dios, lo yela'
zžebe chele,
na' lo yela' žezize chele, le yebele lawe'
Le'.
12 Le gape ba la'ne Zi'ne' nich bi že'e,
na' bi kwia yi'le lo nez chele, dan' la'
žá'atie' Le'.
Ba nez zen naken chegak yógo'te benne'
ka' žxen láže'gake' Le'.

3 Xana' Dios, ba nyanle'e benne' ka'
zžá'agake' neda'.
Benne' zante zdíl-lengake' neda'.
2 Benne' zante znnégake' chia', na'
znnágake':
"Bi yeslá Dios le'."
3 San Le', Xana' Dios, žape chi'o neda'.
Nako' yela' baní' chia', na' zzo' neda'
chawe'.
4 Wžéžyi'a, na' bliža' Xana' Dios,
na' Le' bechebe' chia' gan zoe' law ya'a
la'y chie'.
5 Gota'a, na' wtasa',
na' bebana' dan' ben choch Xana' Dios
neda'.
6 Bi žeba' chi mil benne' ka' zdíl-lengake'
neda',
benne' ka' zej nyechjle' neda'.
7 Wyás, Xana' Dios. Beslá neda', Dios
chia',
na' wdáp xága'gak benne' ka' zdíl-
lengake' neda',

na' bdichj láye'gak benne' wen da' z̲innj ka'.
8 Yel̲a' weslá za' l̲o no'o, X̲ana' Dios.
Ben chawe' benne' chio' ka'.

4 Bechebe chia' kate' žl̲iža' Le', Dios.
Le' z̲chi'a l̲áže'kzo' da' žona'.
Kate' wzóa' l̲o da' zede, Le' ben chocho' neda'.
Beyache' l̲aže'l neda', na' benle da' z̲chálj̲l̲ena' Le'.
2 Z̲nna Dios: "L̲e'e, benne' ka', ¿to chi'ize wzoale neda' chel̲a'ale?
¿To chi'ize žíʼilele da' bi be zaka', na' chej̲le'le da' wen l̲aže'?"
3 Žal̲a' nnézlele ba wžé X̲anžo Dios bennen' žape' L̲e' ba la'ne.
X̲anžo Dios yenle' chia' kate' wl̲iža' L̲e'.
4 Le žebe l̲aw Dios, na' bi gonle dol̲a'.
Le wláb l̲aže' chie' kate' dele gan z̲tasle, na' le soa žize.
5 Le got biado' ka' l̲awe' L̲e' l̲o da' nak chawe',
na' le wx̲én l̲aže' X̲anžo Dios.
6 Benne' zante z̲nnágake':
"¿Noz̲ benne' gon chawe'e neto'?"
L̲o yel̲a' ži'i l̲aže' chio' bwia neto', X̲anto' Dios.
7 Le' bzo' yel̲a' žebele l̲o yichj l̲áz̲da'wa',
dan' nakžen z̲en ka da' zej nape benne' ka' zej nápl̲i'e z̲oa', na' x̲is uba wal̲.
8 L̲o yel̲a' z̲ga'n chawe' gata'a, na' tasa',
dan' z̲nno' Le', X̲ana' Dios, naka' chawe' l̲awo' Le'.

5 Bze nag da' z̲nnia', X̲ana' Dios.
Be' l̲aže' kan z̲beže l̲aža'a.
2 Le' nako' X̲ana', na' nako' Dios chia'.
Benle da' žl̲iža' Le', dan' z̲chálj̲l̲enteza' Le'.
3 X̲ana' Dios, chbal-le yenlo' chi'a.
Zildo' l̲a'kza' l̲awo' Le', na' kweza' da' yi'o neda'.
4 Nako' Dios bi žaz l̲ažo'o da' bi nak chawe'.
No benne' žone' da' z̲ia bi soakze' gan zo' Le'.
5 Bi žo'o latje l̲a'gak benne' wen da' z̲innj ka' l̲awo'.
Bi z̲l̲e'elo' chawe' yógo'te benne' wen da' z̲innj ka'.
6 Z̲chinnjo' ližgak benne' ka' žon l̲áže'gake'.
Z̲zo' chel̲a'ale benne' wetw benách ka', na' no benne' žon l̲aže'e,
7 san neda' wak choa'a ližo' dan' nží'il̲e'elo' neda'.
Wká'n z̲ena' Le' l̲o yodo' la'y chio' l̲o yel̲a' z̲žebe.
8 Bsedle neda' gona' da' chawe' l̲awo' Le', X̲ana' Dios,
dan' z̲žá'al̲e'egak benne' ka' neda',
benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' neda' chawe'.
Bche' neda' nez chawe' chio'.
9 Benne' ki bi z̲nnágake' da' naken da' li.
Nža' yichj l̲áz̲do'gake' da' kegle.
Lbá'gake' zej naken ka yežw ba ka' chegak benne' gat ka' da' nyáljwgaken.
Z̲nnágake' diža' chawe' ka', san žon l̲áže'gake'.
10 Ben zi' benne' ka', Dios.
Ben ga chejchégwgake' ni'a che x̲tíža'gakkze'.
Dan' nyanl̲e'e da' bi nak chawe' da' žóngake',
na' dan' bží'igake' chio' Le', bnnita' l̲égake' chel̲a'ale.
11 San yebél̲e'egekle benne' ka' žx̲en l̲áže'gake' Le'.
Kweželeyá'gake' l̲o yel̲a' žebele dan' žákl̲eno' l̲égake'.
Benne' ka' zej nži'ile' Le' yebél̲e'egekle' l̲awo' Le'.
12 Gon cháwe'kzo' benne' chawe', X̲ana' Dios.
Dan' žaz l̲ažo'o bennen', gape chi'o l̲e'.

6 X̲ana' Dios, bi til̲o' neda' l̲o yel̲a' z̲ža'a chio',
na' bi gono' neda' zi' l̲o yel̲a' yichj ža'a chio'.
2 Beyache' l̲aže'l neda', X̲ana' Dios, dan' bi zoa' chawe'.

Beyón neda', Xana' Dios, dan' zzáka'li'a.
3 Že' zede yichj lázda'wa',
na' Le', Xana' Dios, ¿batx gákleno' neda'?
4 Da, Xana' Dios, beslá be' da' nakkza'.
Lo yela' žiʼi laže' chio' beslá neda'.
5 Gan zej nnita' benne' gat ka', bi žejsá' laže' no benne' Le'.
Lo latje chegak benne' gat ka', ¿noz benne' wká'n zene' Le'?
6 Ba žedó laža'a dan' zbeže laža'a.
Yógo'te yel zbise gan dia' len nis zbeža'.
Žesbisan' len nis zbeža'.
7 Ba nyejw yej lawa' dan' zbéželi'a.
Ba bebižkze nis dan' yožen yej lawa' dan' zžá'ale'egak benne' ka' žsáka'gake' neda'.
8 Le kwas ga zoa' ni, yógo'tele žonle da' zinnj,
dan' ženle Dios zbéželi'a.
9 Xana' Dios ba ženle' da' žáta'yoela' Le'.
Zzi' Xana' Dios da' zcháljlena' Le'.
10 Žedoé'egekle, na' zej že' zedle'e yógo'te benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.
De chgi' kwásgake' gan zoa', na' yedoé'egekle'.

7 Xana' Dios, žxen laža'a Le'.
Beslá neda' lo na'gak benne' ka' žsáka'gake' neda', na' goklen neda',
2 nich bi séngake' neda' ka žon bež yixe',
na' bi wchéza'gake' neda' gan bi zoa no benne' gáklene' neda'.
3 Xana' Dios, cha' bena' neda' ki;
cha' zoa bi da' zinnj da' ben ni'a na'a;
4 cha' zoa bi da' bi nak chawe' da' bena' che no benne',
bennen' zgá'nlene' neda' chawe',
(san neda' gókl ena' bennen' bi zle'ele' neda' chawe' la'kze bi be bena' chie')
5 cha' ki bena', be' latje bennen' bi zle'ele' neda' chawe' kwia laže'e neda', na' sene' neda'.
Be' latje bennen' wleje' neda' lo yo, na' wca'ne' ca'ze yela' zen chia'.
6 Xana' Dios, lo yela' zža'a chio', wzó ža'.
Bdil-len benne' ka' žsáka'gake' neda' lo yela' zža'a chégake'.
Bsela' da' gaklen neda' kate' žin ža wchi'a lažo'o da' žak cheto'.
7 Benne' yógo'te yež ka' lá'gake' lawo' Le'.
Wnná bia' benne' ka' lo yela' zen chio'.
8 Le', Xana' Dios, wchi'a lažo'o benne' yógo'te yež.
Bchi'a laže' neda' ka nak da' chawe' dan' bena',
dan' bena' lo da' nak li laže' chia'.
9 Bchinnj da' žongak benne' wen da' zinnj ka',
san ben chawe' benne' chawe' ka',
dan' nako' chawe', Dios, na' zwio' da' yo'o lo yichj lázdo'gak yógo'te benne' ka'.
10 Dios na'kze žape chi'e neda'.
Žeslé' benne' ka' zej nake' li laže'.
11 Nak chawe' ka zchi'a laže' Dios da' žongak benne' ka'.
Yógo'te ža zža'a Dios che da' žongak benne' wen da' zinnj ka'.
12 Cha' bi yeyát láže'gake' Dios kweje' ya ntoche' chie' ka'.
Za' wsíe' yag ntóche'do' chie' ka'.
13 Za' wkonle' žin ya chie' ka' che wdile.
Za' wsíe' yag ntóche'do' ka' zoa yi' láwe'gaken.
14 Benne' wen da' zinnj zkweze' da' zia da' gone'.
Yo'o yichj lázda'we' da' zinnj da' gone',
na' gone' da' wen laže'.
15 Ba bche'ne' to yežw gže' nich yéxjwgak benne' ka' ga na', san bexjwe' lekze' lo yežwn'.
16 Da' zinnj da' bene' žesbaga'n lekze' zia,
na' da' bsake'e benne' ka' yebí'i Dios chekze' le'.
17 Wká'n zena' Xana' Dios ni'a che da' chawe' da' žone'
na' gólteza' che La la'y che Xana' Dios, Benne' zente.

8 Xanto' Dios, zente nak La la'y chio' Le' do zente yežlyó.
Nakže zen yela' zen chio' ka ya'abá.

2 Žolgak xkwide' ka', na' bi'do' že'n ka', ka
naken.
Yo'o chawo'o gan bi gak la'gak benne' ka'
bi zlé'egekle' Le' chawe'.
Zzoa žio' benne' ka' bi zlé'egekle' Le'
chawe',
na' benne' ka' zzóagake' Le' chela'ale.
3 Kate' zwia' ya'abá dan' beno' Le',
na' byo', na' belj ka', da' ka' bzo' to ton,
4 na' znnaba': ¿bizkze zej nak benne' ka',
dan' že' lažo'o légake'?
¿Bizkze zej nak benne' ka', dan' ži'o wnné
yoe chégake'?
5 Beno' légake' yeláte'ze gaxjw ka nako'
Le',
na' bzo' chégake' yela' zen, na' yela' ba
la'ne.
6 Wnnakzo' nna biá'gake' yógo'te da' ka'
beno'.
Yógo'ten bdio' lo ná'gake':
7 zila' ka', na' bež ka',
na' yógo'te bia yixe' ka',
8 bia zej nnita' xílgakba', na' bel ka',
na' yógo'te bia ka' zej nníta'ba' lo nisdo'.
9 Xanto' Dios,
zente nak La la'y chio' Le' do zente
yežlyó.

9 Xana' Dios, dot laža'a wká'n zena' Le'.
Wzenla' benne' ka' ka nak da' zente
da' beno'.
2 Yebekzla', na' golkza' ka nak chio'.
Gola' che La la'y chio' Le', nako' Dios
zente.
3 Bzonnjgak benne' ka' bi zlé'egekle'
neda' chawe'.
Bejchégwgake', na' wnítgekle' lawo' Le',
4 dan' zzoa chawo'o da' chawe' da' žona'.
Ži'o latje blo chio', na' cháwe'do' zchi'a
lažo'o.
5 Bdilo' benne' yež ka', na' bchinnjo' yo'o
chegak benne' wen da' zinnj ka'.
Bsolo' lagak benne' ka' to chi'ize.
6 Wžía yi'gak benne' ka' bi zlé'egekle'
neda' chawe'.
To chi'ize zej nbia yi' latje chegak benne'
ka',
na' yež chégake' ka', da' ka' bchinnjo' Le'.
Nitó benne' chejsá' laže'e benne' ka'.
7 Xanžo Dios zoakze' to chi'ize.
Bkweze' latje blo chie' gan wchi'a laže'e
benne' ka'.
8 Lo da' chawe' wchi'a laže'e benne' ka'
dot yežlyó,
na' benne' yógo'te yež ka' lo da' nak li
laže'.
9 Xanžo Dios nake' ka to gan chejn-
níta'gak chawe' benne' yache' ka',
kate' žin ža che da' wžía yin' benne' wen
da' zinnj ka'.
10 Benne' ka' zej nónbi'e Le', Xanto' Dios,
wxén láže'gake' Le',
dan' bi wléj yichjo' benne' ka' žíljgake'
Le', Xanto' Dios.
11 Le gol che Xanžon', Bennen' zoe' yež
Sión.
Le wzenle benne' yež ka' ka nak da' bene',
12 dan' žejsá' laže'e chegak benne' ka'
zzáka'gake',
na' yezi'e wzón che benne' wetw benách
ka'.
Bi gal laže'e da' žližgak benne' yache' ka'
Le'.
13 Beyache' laže'l neda', Xana' Dios.
Bwia da' zzaka'a lo na'gak benne' ka' bi
zlé'egekle' neda' chawe'.
Le' bekó'o neda' lo na' yela' got
14 nich wzenla' benne' ka' da' zka'n zena'
Le' gan zdóbgake' lo yež Sión,
na' yebéle'ela' dan' besló' neda'.
15 Chejchazgak benne' yež ka' lo yežw da'
bché'ngake'.
Chejcházgake' lo do yelj da' bdíxjgake'.
16 Xanžo Dios bloe'ele' kan zchi'a laže'e,
dan' wbága'gak zia benne' ka' bi zej nake'
chawe' ni'a che da' béngakkze'.
17 Benne' bi zej nake' chawe' ka' cházg-
gake' lo yi' gabíl,
yógo'te benne' ka' žal láže'gake' Xanžo
Dios.
18 Kege to chi'ize gal laže' Dios benne'
yache' ka',

na' kege to chi'ize nitle da' žxen
láže'gake'.
19 Wzó ža', Xana' Dios. Bi go'o latje
benne' ka' wká'n zen kwíngake'.
La'gak benne' yež ka' lawo' Le' nich
wchi'a lažo'o légake'.
20 Xana' Dios, ben ga žébegak benne' ka'
Le'.
Yeyónbia'gak benne' yež ka' zej nake'
benachze.

10 Xana' Dios, ¿biz chen' zo' zi'to'?
¿Biz chen' zkache' kwino' kate'
zzáka'gak benách chio' ka'?
2 Lo yela' zka'n zen kwin benne' bi nake'
chawe' zbia laže'e benne' yache',
san chejchaze' lo da' bdixjwe' nich wžía
yi'e bennen'.
3 Zka'n zen kwine' ni'a che da' zze laže'e.
Znne zi'e bennen' zdan laže'e yela' gape,
na' zka'ne' ka'ze Le', Xana' Dios.
4 Lo yela' zka'n zen kwin benne' bi nake'
chawe' bi žape' Dios ba la'ne,
na' znne' bi zoa Dios.
5 Žónteze' da' zinnj, na' znne'
bi wchi'a laže' Dios le' ni'a che da' žone'.
Zzoe' chela'ale benne' ka' zží'igake' chie'
le'.
6 Lo yichj lázda'we' znne':
"Bi be gak wsejw xneza'.
Batkle bi gak chia' da' bi naken chawe'."
7 Znnáteze' da' kegle, na' da' wen laže',
na' zkache'lanteze'.
Diža' ka'ze, na' diža' yalze zžójgaken
žoe'e.
8 Zkache' kwine' žoa'a yež nich sene'
benne' ka'.
Bagáche'ze žote' benne' ka' zdégakze' ga
na'.
Zwíalanze' nich gak bi gone' chegak
benne' yache' ka'.
9 Bagáche'ze zbeze' ka žon bež yixe'.
Zbeze' nich gak sene' benne' yache' ka'.
Kate' zzene' benne' yache' lo do yelj chie',
na' zchi'e le' chekze'.
10 Kan žon bež yixe' zóateze' xíti'e láwle-
gak benách ka',
na' zzene' benne' zan len ne'e wale.
11 Lo yichj lázda'we' znne': "Nal laže'
Dios benne' ki.
Bkache' lawe', na' bi le'ele' da' žona'."
12 Wzó ža', Xana' Dios, na' bze no'o.
Bi gal lažo'o benne' yache' ka'.
13 ¿Biz chen' zzoagak benne' wen da'
zinnj ka' Dios chela'ale?
Lo yichj lázdo'gake' znnágake':
"Bi yezí' wzón Dios neda'."
14 San Le' ble'ekzlo' da' ni, dan' zwio' no
benne' žone' da' zinnj, na' da' bi nak
chawe',
nich yezi'kzo' wzón benne' ka'.
Benne' yache' ka' zde kwíngake' lo no'o.
Le' žáklenkzo' bi' wzebe ka'.
15 Zkwaso' yela' wale che benne' wen da'
zinnj.
Wléj lawle da' bi nak chawe' da' bene',
dan' bene' bagáche'ze.
16 To chi'ize nak Xanžon' Benne' znna bi'e
žo'o.
Lo yežlyó chie' ba wžía yi'gak benne' ka'
bi zlé'egekle' Le' chawe'.
17 Benno' chegak benne' gaxjw laže' ka'
da' wnnábgekle' Le', Xana' Dios.
Le' zkwezo' yichj lázdo'gak bénne'do' ka'
nich wzé nággake' xtižo'o,
18 nich wchi'a lažo'o bi' wzebe ka', na'
benne' ka' zzáka'gake',
nich biž bi da' zinnj gongak benne' ka'
bi zej nake' chawe' chegak bénne'do' ki.

11 Žxen laža'a Xana' Dios.
¿Biz chen' že'gak benách ka'
neda':
"Bzonnj, wyéj law ya'a ka to byinne"?
2 Bwia nga, zkwezgak benne' ka' bi
zej nake' chawe' yag ntóche'do' ka'
chégake'.
Ba bxóagake' yag ntóche'do' ka' chégake'
lo do chen,
nich gótgake' bagáche'ze benne' chawe'
ka'.
3 Chela' kwasgak da' ka' zzoagak chochen
da' chawe',
¿bizkze gongak benne' chawe' ka'?

4 Xanžo Dios zoakze' latje la'y chie'.
Ya'abá na'kze zoa latje blo gan že' Dios.
Zwíagak yej lawe', na' zle'ele' da' žongak benne' ka'.
5 Xanžo Dios zbeje' benne' chawe' ka' lo da' zede,
san bi zle'ele' chawe' benne' ka' bi zej nake' chawe' na' benne' ka' žóngake' da' zinnj.
6 Wdíe' benne' ka' bi zej nake' chawe' lo da' ka' wžía yí'gaken légake',
da' ka' zej naken yi', na' sufr da' žeyen ka yeže, na' to be' da' lale'e,
da' ka' sele'e lawgak benne' ka'.
7 Ki gone' dan' nak chawe' Xanžo Dios, na' nži'ile' da' naken chawe'.
Lé'egekle benne' li laže' ka' lawe' Le'.

12 Xana' Dios, beslá benne' chio' ka' dan' biž zoa no benne' žape' Le' ba la'ne,
na' bi zoa no benne' li laže' ládjwgak benne' ka'.
2 Yógo'te benne' ka' žon láže'gekle' ljéžgake' ka'.
Lo da' wen laže' znnágake' diža' chawe'
da' znnágake' nich gon láže'gekle' benách ka'.
3 Xanžo Dios wžía yi'e benne' ka' zcháljgake' ki,
na' benne' ka' zcháljgake' da' zka'n zen kwíngake'.
4 Benne' ka' znnágake': "Da' zchaljžo gáklenen žo'o.
Wchaljžo kan žénelžo. ¿Nozkze benne' wchi'le' žo'o?"
5 San znna Xanžo Dios:
"Na'a la'kza' neda' dan' žsáka'gake' benne' yache' ka',
benne' ka' zbeže láže'gake',
na' yeslá' benne' ka' žénegekle' bi da' gona'."
6 Xtiža' Xanžo Dios naken dot da' li.
Naken ka ya plat da' wdén lo yi',
da' ba wdén lo yi' gaže chi'i ka'.
7 Le', Xana' Dios, zwíakzo' benne' chio' ka'.
To chi'ize gape chi'o légake' lo na'gak benne' ka' zej nnita' lo ža na'a ža.
8 Kate' zka'n zengak benách ka' da' zinnj,
zej nnita' benne' bi zej nake' chawe' ka' gáte'teze.

13 ¿To chi'ize gal lažo'o neda', Xana' Dios?
¿Gal láže'tezo' neda'?
¿To chi'ize biž le'elo' neda'?
2 ¿To chi'ize gon byene soela' da' zzaka'a?
¿To chi'ize gak nyache' laža'a dot ža dot yel?
¿To chi'ize nna bia'gak benne' yichj ža'a ka' neda'?
3 Bwia neda', Xana' Dios, na' bechebe chia'.
Ben choch neda' nich bi gata',
4 na' nich bi nna bennen' bi zle'ele' neda' chawe', bi nne':
"Ba bzexjwa' le'."
Benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' yebégekle' cha' chejchaza' lo da' bi nak chawe',
5 san neda' žxen laža'a Le' yeyache' láže'lo' neda'.
Dot lázda'wa' žebela' dan' žákleno' neda'.
6 Golkza' che Xana' Dios dan' žon chawe'e neda'.

14 Benne' lazdo' zide ka' zza' láže'gake', na' znnágake': "Bi zoa Dios."
Benne' ki zej nchixle yichj lázdo'gake', na' žóngake' da' bi naken chawe'.
Bi zoa no benne' žone' da' naken chawe'.
2 Xanžo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, zwie' benne' ka'
nich le'ele' cha' zoa no benne' žejni'ile', bennen' žape' Dios ba la'ne.
3 Yógo'tie' bejchíxgekle'.
Yógo'tie' zej nchixle yichj lázdo'gake'.
Bi zoa no benne' žone' da' naken chawe', nitóe'.
4 ¿Bi žejní'igekle benne' ka' žóngake' da' zinnj?
Zzózjgake' benne' chia' ka' ka zzozj to benne' yet da' žawe',

na' bi žákbe'egekle' zoa Xanžo Dios.
5 Lo yela' zzebe chégake' žzízegak benne' ka',
dan' žaklen Dios benne' chawe' ka'.
6 Zcá'ngake' ca'ze da' wnnagak benne' yache' ka',
san benne' ki žxén láže'gake' Xanžo Dios.
7 La'kze Bennen' yeslé' benne' Israel ka'.
Kate' gon Xanžon' ga yežingak benne' chie' ka', benne' ka' zej ndo'e zíto'le,
na' yebégekle za'só Jakob, na' yebéle'egekle benne' Israel ka'.

15 Xana' Dios, ¿nozkze benne' gak soe' gan zo' Le'?
¿Nozkze benne' gak soe' latje la'y chio'?
2 Wak gon ki benne' nake' li laže', bennen' žone' da' naken chawe',
bennen' zoa da' nak dot da' li lo yichj lázda'we',
3 bennen' bi znnie' che lježe' ka',
na' bi be da' zia žone' chegak lježe' ka',
na' bi žwe'e latje no benne' kwej bi'e lježe' ka'.
4 Wak soa bennen' ga na', bennen' bi žape' ba la'ne no benne' žone' da' zinnj,
san žape' ba la'ne benne' ka' žápegake' Xanžo Dios ba la'ne
bennen' bi zche'e xtiže'e la'kze gonen ga bi wnite'.
5 Wak soa bennen' ga na', bennen' žsane' mežw chie', na' bi žennabe' yichjen,
na' bi žezi'e mežw nich wzóa lie' da' wen laže' che benne' bi be zia nbage'e.
No benne' žone' ki batkle chejchaze' lo da' zinnj.

16 Bwia neda', Dios, dan' žxen laža'a Le'.
2 Lo yichj lázda'wa' žapa' Le', Xana' Dios:
"Le' nako' Xana'.
Bi be da' chawe' žata' chia' da' bi zan' lo no'o."
3 Žaz láže'za' benne' ka' zej nake' che Dios lo yežlyó nga,
na' lezka' benne' ka' zej nake' li laže'.
4 Zan da' sáka'gak benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka'.
Bi gona' légake' tzen kate' zláljgake' žen láwgaken, na' bi wkonla' žin lágaken.
5 Xanžo Dios zwawe' neda' na' nake' da' chawe' chia'.
Le', Dios, žape chi'o yela' nban chia'.
6 Da' žonno' chia' naken da' ba nez zen da' zzi'a,
na' xtanle'e nak latje gan bzo' neda'.
7 Wká'n zénteza' Xanžo Dios, Bennen' žsedle' neda'.
Kate' ne ztasa' zzejni'ile' neda' lo yichj lázda'wa'.
8 Žxen laža'a Xanžo Dios yezi'e neda'.
Dan' zoe' kwita', bi be gak wcheben neda'.
9 Che len zoa lázda'wa' yela' žebél, na' žebéle'etezla',
na' kate' gacha'a lo yežw ba wxén laža'a Le'
10 dan' bi wka'no' be' da' nakkza' lo latje chol chegak benne' gat ka',
na' bi go'o latje nitla' dan' nakkza' chio' Le'.
11 Wloe'elo' neda' da' žala' gona' nich gata' chia' yela' nban.
Gan zo' Le' yebéle'etezla',
na' kwito' Le' sóateze yela' ba nez zen chia'.

17 Bze nag da' znnia', Xana' Dios. Benle da' žliža' Le'.
Wzí' da' znnabla' Le' lo yela' li laže' chia'.
2 Benn latje la'a lawo' Le' nich wchi'a lažo'o neda',
dan' zle'elo' yógo'te ka zej nakkzen.
3 Le' zwíakzo' yichj lázda'wa', na' zle'elo' neda' žel.
Bwíakzo' da' žona', na' bi be da' zinnj ble'elo'.
Wdape chi'a loža'a nich bi be diža' ka'ze nnia'.
4 Žona' ka nak da' znna xtižo'o,
na' bi žona' kan žongak benne' wen da' zinnj ka'.

5 Wdape chi'i neda' l̲o nez chawe' chio',
nich bi chejchaza' l̲o da' bi nak chawe'.
6 Žl̲iža' Le', Dios, dan' ženlo' chi'a.
Bze nag chi'a, na' benle da' z̲nnia'.
7 Bl̲oe'el neda' kan žeyache' l̲áže'l̲e'elo' benách ka'.
Beslá benne' ka' žx̲en l̲áže'gake' Le' l̲o na'gak benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' l̲égake' chawe'.
8 Bwia neda' ka žon no benne' z̲wíakze' yej l̲awe'.
Wdape chi'i neda' ka žon z̲koko', bian' žape chi'iba' bríse'do' ka' z̲an x̲ilba'
9 nich bi be gongak chia' benne' wen da' z̲innj ka',
benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' neda' chawe', na' žénegekle' gótgake' neda'.
10 Bi žeyache' l̲áže'gekle' ljéžgake' ka',
na' l̲o yel̲a' z̲ka'n z̲en kwíngake' z̲cháljgake'.
11 Gáte'teze gan z̲da' z̲wíagake' neda'.
Žénegekle' wžía yí'gake' neda'.
12 Zej nake' ka to bež yíx̲e'do' žénelba' bi da' gawba'.
Zej nake' ka to bež yix̲e', bia z̲kache' kwinba' nich senba' biado' ka'.
13 Da, x̲ana' Dios, bdil̲-l̲en benne' ka' bi zej nake' chawe', na' bžia yi' l̲égake'.
Beslá neda' l̲o na'gak benne' ka' bi zej nake' chawe', wkonlo' žin ya ntoche' chio'.
14 Beslá neda' l̲o na'gak benne' ka' l̲en no'o wal̲e, x̲ana' Dios.
Beslá neda' l̲o na'gak benne' ka', benne' zej ze'e nich yekwásgake' yežlyó cheto' nga,
benne' ka' žáwgake' da' záka'l̲e'e chio' na' z̲wáwgaken' z̲í'ngake' ka',
na' z̲ga'nkze da' gawgak z̲a'sógake' ka',
15 san neda', l̲e'ela' l̲awo' Le' dan' naka' chawe'.
Chaz l̲aža'a gaka' ka nakkzo' Le' kate' yebana'.

18 Nži'ila' Le', x̲ana' Dios.
Le' z̲zoa chocho' neda'.
2 Le', x̲ana' Dios, nako' ka to yej gan zoa' choch,
na' nako' ka to yo'o z̲en gan yo'o chawa'a.
Nako' Benne' weslá chia', na' Dios chia'.
Le' z̲zoa chocho' neda', na' wx̲én l̲aža'a Le'.
Žape chi'o neda', na' žesló' neda',
na' z̲kache' chawo'o neda'.
3 Z̲nnia': x̲anžo Dios žal̲a' wká'n z̲enžo-ne'.
Beslé' neda' l̲o na'gak benne' ka' z̲žá'agake' neda'.
4 Wzóa' l̲o da' zede che yel̲a' got,
na' gok da' z̲innj ka to yegw nis da' bcheben neda'.
5 Gota' z̲ož chia' choa'a l̲o yi' gabíl
dan' wzóa' l̲o da' zede che yel̲a' got.
6 L̲o da' z̲žia yin' benách ka' bl̲iža' x̲ana' Dios
na' bchál̲jl̲enkza' Dios chia'.
L̲e' benle' chi'a gan zoe' latje la'y chie',
na' bze nage' da' bchal̲ja' l̲awe'.
7 Naž wz̲ó' yežlyó nga.
Wz̲ízegak ya'a ka' gže'.
Wz̲ízel̲e'egaken dan' bže'e L̲e'.
8 Bžoj žen che yi' l̲o z̲ine'e,
na' bžoj yi' l̲o žoe'e da' bzeyen da' zej že' l̲awe',
na' yi' na' bz̲enen bzio' yi' ka'.
9 Bsaljwe' ya'abá, na' betje',
na' wzóa da' chol̲ z̲an ni'e.
10 Wdíe' l̲o be', ne ži'e to da' nzin' kerubín.
Ka' gaze wdíe' l̲o be' bdone'.
11 Gokwe' da' chol̲, dan' bkachen' L̲e',
dan' naken bejw gasj da' yožen nis.
12 L̲o da' žákti'tel̲e'e chie' bžojgak bejw gasj ka'.
Bžojgak wzió' yi', na' yej nis.
13 Z̲an ya'abá wnné wzió' che chi'i x̲anžo Dios,
na' benle chi'i Dios z̲ente ládjwgak wzió' yi' ka', na' yej nisen'.
14 Bsie' yag ntóche'do' chie' ka',
na' besl̲ase' benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' neda' chawe'.

Bsane' yes wzió' ka', na' bžia yi'e benne' ka'.
15 Naž bl̲a' l̲awgak da' ka' zej že' gže' z̲an nisdo',
na' bl̲a' l̲aw x̲ni'a yežlyó dan' žen' z̲an nisdon'.
Bdil̲o' benne' ka' z̲žá'agake' neda', X̲ana' Dios,
na' l̲o yel̲a' z̲ža'a chio' bsejo' x̲nézgake'.
16 Betj Dios l̲o da' sibe, na' bex̲we' neda',
na' l̲en ne'e wal̲e bebeje' neda' l̲o da' zede da' goken ka nis zil.
17 Beslé' neda' l̲o na'gak benne' wal̲e ka', benne' bi z̲l̲é'egekle' neda' chawe',
na' l̲o na'gak benne' ka' z̲žĺ'igake' chia' neda', benne' ka' zej nakže' wal̲e ka neda'.
18 Bdíl̲-l̲engake' neda' katen' wzóa' l̲o da' zedl̲e'e,
san X̲ana' Dios gókl̲ene' neda'.
19 Bebeje' neda' gan wyoá'a, na' bzoe' neda' to latje z̲en.
Beslé' neda' dan' wyáz l̲aže'e neda'.
20 X̲anžo Dios bebi'e chia' dan' bena' da' naken chawe',
na' ka nakkze da' chawen' bebi'e chia',
21 dan' žona' ka žsedle X̲ana' neda',
na' bi wléj yichja' Dios chia'.
22 Žona' ka nak da' bchi'le' žo'o,
na' bi bsana' diža' ka' da' bdix̲jwe'.
23 Goka' l̲i l̲aže' l̲awe' L̲e',
na' wdape chi'i kwina' nich bi gona' da' z̲innj.
24 Bebí'i X̲anžo Dios chia' ka nak da' chawe' da' bena',
ka nakkze da' chawen' dan' bena' l̲awe' L̲e'.
25 Žeyache' l̲áže'lo' no benne' žeyache' l̲áže'le' lježe',
na' nako' l̲i l̲aže' l̲en bennen' nake' l̲i l̲aže'.
26 Z̲chál̲jl̲eno' benne' chawen' da' naken dot chawe',
na' gako' snia l̲en benne' wen da' z̲innj.
27 Yesló' benne' chawen' l̲o da' wžía yin' benách ka',
san wzex̲jo' benne' ka' z̲ka'n z̲en kwíngake'.
28 Le' wzaljo' yi' chia'.
Le', X̲ana' Dios, wza'ni'o chia' gan zoa' l̲o da' chol̲.
29 Yel̲a' wak chio' wžía yin' benne' zanl̲e'e, benne' ka' žjake' l̲o wdil̲e.
Cha' Le', Dios, sóal̲eno' neda', wak wchinnja' ze'e ka' žape chí'igaken yež ka'.
30 Da' ka' žon Dios zej naken l̲i l̲aže', na' x̲tiže'e naken dot da' li.
Žape chi'e yógo'te benne' ka' žx̲en l̲áže'gake' L̲e'.
31 Toze X̲anžon' nake' Dios.
Toze Dios chežo nake' Benne' žape chi'e žo'o.
32 Dios nake' Bennen' žone' neda' benne' wal̲e,
na' Benne' žeyone' l̲i l̲aže' da' žona' neda'.
33 Žone' ni'a ka zej nak ni'a bžina' yix̲e'
na' z̲zoa choche' neda' l̲aw Ya'a Sión chie'.
34 Žsedle' neda' nich gak cha'a l̲o wdil̲e,
na' nich gak wlewa' da' žsi yag ntóche'do' ka', dan' naken ya bronse.
35 L̲o yel̲a' žeslá chio' wdape chi'o neda',
na' l̲en no'o l̲i ža gókl̲eno' neda'.
L̲o yel̲a' ži'i l̲aže' chio' bka'n chawo'o neda'.
36 Ben chawo'o nez gan tia',
na' bi kwila' l̲o nezen'.
37 Bsejwa' x̲nezgak benne' ka' z̲žá'agake' neda', na' bena' ga bz̲ónnjgake',
na' bi beyá'a liža' ga bžinte beta' benne' ka'.
38 Bena' benne' ka' we', na' bi gok yeyásgake'.
Bejbíx̲gake' z̲an ni'a.
39 Ben chocho' neda' nich gok cha'a l̲o wdil̲en'.
Bzex̲jo' benne' ka' z̲žá'agake' neda' z̲an ni'a.
40 Beno' bz̲onnjgak l̲awa' neda' benne' wal̲e ka',
na' bžia yi'a benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' neda' chawe'.

41 Wnnábgekle' no benne' gáklene' légake' san bi wzóa no benne'.
Wnnábgekle' Xanžo Dios, san bi wzé nage' chégake'.
42 Bžia yi'a benne' ka', na' gókgake' ka bixte yo dan' zzen lo be'.
Bleja' légake' ka zleja' gona' lo nez ka'.
43 Besló' neda' lo na'gak benne' ka' zží'igake' chia',
na' beno' neda' benne' blo lo yež ka', na' láwe'lgak benne' zi'to' ka'.
Benne' ka' bi nónbi'a, žóngake' žin chia'.
44 Kate' béngekle' chia', na' béngake' kan wnnía'.
Benne' yež ka' béngake' kan bchi'la' légake'.
45 Benne' zi'to' ka' gotgak ni'a ná'gake'.
Lo yela' zžebe bžójgake' lo yež zen ka' chégake'.
46 ¡Ga'n zen Xanžo Dios!
¡Ga'n zene' dan' žáklene' neda'!
¡Ga'n zen Dios, Bennen' žeslé' neda'!
47 Dios žebéj yichje' benne' ka' zžá'agake' neda',
na' zdie' benne' yež ka' lo na'a neda'.
48 Žeslé' neda' lo na'gak benne' ka' zžá'agake' neda'.
Žone' ga znna bi'a benne' ka' bží'igake' chia' neda'.
Beslé' neda' lo na'gak benne' yichj ža'a ka'.
49 Wká'n zena' Le', Xana' Dios, lawgak benne' yež ka',
na' golkza' che La la'y chio' Le'.
50 Žono' ga žon to benne' da' zen ka',
bennen' znna bi'e lo wlazo' Le',
na' žeyache' láže'lo' bennen' wžío' Le',
bennen' nake' Dabí, na' za'sóe' ka', to chi'ize.

19 Nla' law zan ya'abá yela' zen che Dios.
Zcháljgakkze yógo'te da' ka' bene'.
2 To ža zzenlen ža yoble da' ni,
na' to yel žen' yel yoble da' na'kzen.
3 Bi zkóngeklen žin xtíža'gak benne' ka',
na' bi zoa no benne' ženle' chí'igaken,
4 san zžin da' znnágaken do zente yežlyó,
na' zžingak xtíža'gaken dot yežlyó.
Dios bene' ya'abá ka to yo'o gan zoa wbíž.
5 Zildo' zlan' ka to benne' byo zchag ne'e.
Žebelen ka to benne' zzá'li'e.
6 Zžojen chela'ale gan zlan',
na' zžinen chela'ale gan ženen.
Zcha'an yógo'te da' zej den.
7 Dot li laže' nak da' žsedle Xanžo Dios,
na' zzoa chochen be' da' nakkzžo.
Li laže' nak da' bchi'le Xanžon' žo'o.
Znezjwn yela' žejní'il chegak benne' ka' bi zej napen'.
8 Da' likze nak da' wnná Xanžon',
na' žebéle'egekle benne' ka' žóngake' kan znnan.
Li laže' nak da' zzejní'il Xanžon' žo'o,
dan' zzoan žo'o lo yela' baní'.
9 Nak chawe' zžébežo Xanžon', dan' gonen ga soažo nbanžo to chi'ize.
Da' likze nak kan zchi'a laže' Xanžon' žo'o, na' naken chawe'.
10 Naken da' zdan láže'žežo ka ya oro,
na' ka ya oro zente dan' záka'le'en.
Nakžen zix ka bžina' che bez, dan' nakle'en zix.
11 Žsedlen neda', wen žin chio',
dan' žona' kan znnan, na' da' zenle'e žezi'a.
12 Nitó benne' bi gak gónbi'e da' zinnj da' žone'.
Beslá neda', Xana' Dios, lo da' zinnj dan' bi žákbe'ela' žonan'.
13 Bkache' chawe' neda', wen žin chio',
nich bi be dola' gona' dot laža'a.
Bi go'o latje nna bia' dola' neda'.
Naž gaka' li laže', na' bi baga'a zia che dolan'.
14 Žénela' gak da' zchalja', na' da' zlab laža'a da' žaz lažo'o Le'.
Xana' Dios, Le' žon chochkzo' neda', na' beya'wo' neda'.

20 Znnabla' Xanžo Dios yenle' chi'o kate' bi žak chio',
na' gape chi'i Dios na'kze che Jakob le'.

2 Znnabla' Le' lo latje la'y chie' gáklene' le',
na' gan zoe' law Ya'a Sión yedjwíe' le'.
3 Znnabla' Le' chejsá' laže'e yógo'te da' bnezjo' chie',
na' si' lo ne'e biado' ka' zzeyo' lawe' Le'.
4 Znnabla' Le' gonne' chio' yógo'te da' zdan lažo'o,
na' gone' yógo'te da' žak lažo'o.
5 Yebéle'elto' kate' yeslé' le'.
Wchisto' to da' wloé'e lawn La la'y che Dios chežo.
Znnabla' Xanžon' gone' yógo'te da' znnablo' Le'.
6 Na'a nnezla' žeslá Xanžon' bennen' wžekze' Le'.
Gan zoe' ya'abá la'y chie' yenle' chi'i bennen'.
Len yela' wak zente chie' yeslé' le'.
7 Bal benne' ka' žxen láže'gake' karro ka' che wdile,
na' yezíka'že' žxen láže'gake' bia wale ka',
san žo'o žxen láže'žo La Xanžo Dios.
8 Benne' ka' gotgak ni'a ná'gake', na' bejchégwgake',
san žo'o, beyaržo, na' zežo.
9 Beslá neto', Xanto' Dios. Le'kze znna bi'o neto'.
Benle chi'ito' kate' žližto' Le'.

21 Benne' znna bi'e zžebe' yela' wak chio', Xanto' Dios,
na' ni'a che yela' weslá chio' žebéle'ele'.
2 Benno' chie' da' wdán laže'e
na' bi bžono' da' wnnable' Le'.
3 Wzí' lo no'o le', na' ben chawo'o le'.
Bžio' yichje' to da' naken oro.
4 Wnnable' Le' gonno' chie' yela' nban,
na' bennon' chie' nich soakze' yiz zan.
5 Zenle'e nak yela' zen chie' dan' besló' le'.
Benno' chie' yela' ba la'ne, na' yela' zen.
6 Dan' ben chawo'o le' to chi'ize,
žono' ga žebéle'ele' lawo' Le'.
7 Dan' bennen' znna bi'e žxen laže'e Xanžon',
yeyache' laže'l Dios zente le', na' bi kwe' zedle'.
8 Wzetjo' yógo'te benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe'.
Len yela' wak chio' wzexjo' benne' ka' zží'igake' chio'.
9 Gak chegak benne' ka' ka wnnito'o légake' lo yi'
katen' yido' nich wchi'a lažo'o légake'.
Xanžon' wžía yi'e benne' ka' lo yela' zža'a chie', na' yi' na' wzeyen légake'.
10 Yógo'te da' béngake' lo yežlyó nga wchinnjo',
na' wkwaso' za'ságake' ka' ladjw benách ka',
11 dan' wyáz láže'gake' góngake' da' bi naken chawe' lawo' Le'.
Sa' láže'gake' da' góngake' san bi be sáke'gekle' dan' wlago' légake'.
12 Bkwezo' yag ntóche'do' chio' ka' nich goto' légake'.
13 ¡Ga'n zen Le', Xanto' Dios, lo yela' wale chio'!
Góltezeto', na' wká'n zéntezeto' Le' ni'a che yela' wak chion'.

22 Dios chia', Dios chia', ¿biz chen' wléj yichjo' neda'?
¿Biz chen' bi ženlo' kate' znnabla' Le' yesló' neda'?
2 Dios chia', žliža' Le' tža tža, san bi žechebo' chia'.
Žliža' Le' žel, na' bi žezí' laža'a,
3 san Le' nako' la'y.
Zbezkzo' gan zka'n zengak benne' Israel ka' Le'.
4 Xa xna' wdé cheto' ka' bxen láže'gake' Le'.
Bxen láže'gake', na' besló' légake'.
5 Blížgake' Le', na' gókleno' légake'.
Bxen láže'gake' Le', na' bi bedoé'egekle',
6 san neda' naka' ka to bel góna'do', na' kege benne'.
Zža'agak benne' ka' neda' na' žon dítjgekle' neda'.
7 Yógo'te benne' ka', kate' zlé'egekle' neda', zká'ngake' neda' ka'ze.
Žsáljwgake' žóa'agake' nich nnégake' chia',

na' ẓta yíchjgake', na' ẓnnágake':
8 “Bxẹn laže'e Xanžon' nich yeslé' le'.
Yeslé' le' cha' žaz laže'e le'.”
9 San Le', Xana', bexo' neda' kate' golja'.
Beno' ga bxẹn laža'a Le' kate' ne žaẓa'a.
10 Wyoá'a lo no'o kate' bi na' galja'.
Kate' ne yoa'a le'e xna'a, báchekze nako' Dios chia'.
11 Bi yebigo'o gan zoa' dan' zoa gawze da' wsakan' neda',
na' bi zoa no benne' gákḷene' neda'.
12 Benne' ka' bi zḷé'egekle' neda' chawe' zej nyechjle' neda', benne' ka' zej nake' ka bež ka'.
Zej nyechjle benne' ka' neda', benne' ka' zej nake' ka bež waḷe ka' che yežlyó Basán.
13 Gónegekle' wžía yí'gake' neda'
ka žon to bež yixe', bia ẓdonba', na' ẓbéžeya'aba'.
14 Bedó laža'a, na' gok láẓda'wa' ka nis da' nlaljen,
na' yógo'te žit yoa'a bsángaken ljéžgaken ka'.
Láẓda'wa' goken ka china' bez, da' beyonan li'a ka nis.
15 Beyák yeḷa' waḷe chia' ka to že'n yo dan' nla'an, na' loža'a wdán' chichjla'.
Bletjo' neda' lo bixte yo che yeḷa' got.
16 Zej nyechjle benne' wen da' ẓinnj ka' neda'.
Zej nyechjle' neda' ka beko' ka'.
Wdídjwgake' ni'a na'a.
17 Wak wlaba' yógo'te žit yoa'a,
na' benne' ka' zḷé'egeklen', ẓwíazegake' neda'.
18 Bdísgake' ẓa' che chégake',
na' ḷawle ẓan' wléjgake' da' gak bian'.
19 San Le', Xana' Dios, bi bkwaso' gan zoa'.
Nakkzo' Le' yeḷa' waḷe chia', na' gákḷeno' neda'.
20 Beslá be' da' nakkza' lo na' benne' wdíe' neda' ya ntoche'.
Bennen' žénele' wžía yi'e neda' žone' ka žon to beko'.
21 Beslá neda' lo žoa'a bež yixe'.
Beslá neda' lo lozgak bež waḷe ka'.
22 Wzenla' bi' ljéža'do' ka' kan nako' Le'.
Wká'n ẓenkza' Le' gachje ḷawle benne' ka' zej ndobe' chio' Le'.
23 Le'e, benne' ka' zžébele Xanžon':
¡Le wká'n ẓene' Le'!
¡Le wká'n ẓene', le'e, ẓa'só Jakob!
¡Le žebe Le', le'e, ẓa'só Israel ka'!
24 Bi ẓnnita' Dios benne' yache' ka' cheḷa'ale,
na' bi ẓdeze' da' ẓzáka'gake',
na' bi ẓkache' ḷawe' ḷawgak benne' ka',
san kate' žlížgake' Le', ženle' chí'igake'.
25 Gachje ḷawle benne' zan ka', benne' zej ndobe' chio'
wká'n ẓenkza' La la'y chio' Le',
dan' bchebe ḷaža'a gonan' ḷawgak benne' ka' zžébegake' Le'.
26 Gawgak benne' gaxjw ka', na' yéljgekle'.
Bíga'gake' ḷaw Xanžon', na' wká'n ẓéngake' Le'.
Gákteze yeḷa' ba nez ẓen chegak benne' ka'.
27 Benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó chejsá' ḷáže'gake' Xanžon', na' yežíngake' ḷawe' Le'.
Yógo'te kwe' benách ka' wká'n ẓéngake' Le',
28 dan' napkze Xanžon' yeḷa' wnná bia',
na' nna bi'e yógo'te yež ka'.
29 Gawgak yógo'te benne' ẓen ka' che yežlyó nga, na' wká'n ẓéngake' Dios.
Wzóa ẓibgak yógo'te benne' ka' ḷawe' Le'.
Benne' ka' bi gak yeslá kwíngake' nich bi gátgake'.
30 Ẓa'sógak benne' ka' góngakbe' žin che Xanžon'.
Wzéngekle' zí'ngake' ka' ka nak chie'
na' zejte chejsete chegak benne' ka'.
31 Yežíngake', na' wzéngekle' benne' ka' ka nak da' chawe' da' žon Dios.

Wzéngekle' benne' ka' bi na' gáljgake' ben Dios da' ki.

23 Xanžo Dios žape chi'e neda' ka žon to benne' žape chi'e zila' chie' ka', na' bi be yážjela'.
2 Ka žon bennen' ga zzi' láže'gak zila' ka' gan bdáwgakba' yixe' ya'ado', ki žon Dios chia' neda'.
Gone' chia' kan žon bennen' chegak zila' ka' zchi'e-ba' žoa'a yegw nis da' že' žize.
3 Žon choche' yichj lázda'wa'.
Žon chawe'e neda' nich gak da' bchebe laže'e.
4 La'kze tia' gan de zož gata',
bi be da' zinnj wcheben neda',
dan' zóalenkzo' Le' neda', Xana' Dios.
Bar chio', na' breke' chio' gape chí'igaken neda'.
5 Wsí'ni'o da' ye'j gawa' la'kze benne' ka', benne' zdíl-lengake' neda' zej nyechjle' neda'.
Zgo'o set yichja' da' žeyonen neda' chawe', na' žeschá'li'o da' žé'jlena'.
6 Da' likze da' chawe', na' yela' ži'i laže' chio' sóalengaken neda' yógo'te ža soa' nbana',
na' ližo', Dios, gaken liža' to chi'ize.

24 Che Dios nak yežlyó nga, na' yógo'te da' že' lawen'.
Nak chie' yežlyón', na' benne' ka' nníta'gake' ga na'.
2 Bzoen' lawle nisdo',
na' bzale'e xni'an že'lte zan nisdo'.
3 ¿Nozkze benne' gak kwene' ya'a che Xanžon'?
¿Nozkze benne' gak choe'e yodo' la'y chie'?
4 Wak benne' ka' zej nak chawe' da' žóngake', na' da' zza' láže'gake',
benne' ka' bi na' wchís ná'gake' lawgak lo'a ka',
na' bi na' wchebe láže'gake' ni'a che da' bi naken li laže'.
5 Xanžon' gon chawe'e benne' ki.
Dios wchi'a laže'e benne' ki, na' yeslé' légake'.
6 Ki zej nak benne' ka' zbíga'gake' law Dios,
benne' ka' žó'ogake' gan zoa Dios che Jakob.
7 Le wsaljw gan žo'ogak benne' ka' yodo'.
Le wsaljw gan žo'ogak benne' ka' gan naken la'y,
na' cho'o Benne' Wnná Bia' Zente.
8 ¿Nozkzen' Benne' Wnná Bia' Zente ni?
Nake' Xanžon', Benne' wale, na' nape' dot yela' wak.
Nake' Xanžon', Bennen' zzoele' lo wdile.
9 Le wsaljw gan žo'ogak benne' ka' yodo'.
Le wsaljw gan žo'ogak benne' ka' gan naken la'y,
na' cho'o Benne' Wnná Bia' Zente.
10 ¿Nozkzen' Benne' Wnná Bia' Zente ni?
Nake' Xanžon', Bennen' znna bi'e gáte'teze.
Le' nake' Benne' Wnná Bia' Zente na'.

25 Xana' Dios, zcháljlena' Le' dot laža'a.
2 Žxen laža'a Le', Dios chia'.
Bi go'o latje yedoe'ela'.
Bi go'o latje benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' wžía yí'gake' neda'.
3 Bi chíxgekle benne' ka' žxen láže'gake' Le',
san yedoé'egekle benne' ka' zží'igake' che xtižo'o.
4 Xana' Dios, bloe'el neda' da' žak lažo'o gona'.
Bche' neda' gan žénelo' cha'a.
5 Bsedle neda' gona' da' naken dot da' li chio'.
Dan' nako' Dios, na' žesló' neda', wxén láže'teza' Le'.
6 Bejsá' laže', Xana' Dios, gako' ži'i laže',
na' yeyache' láže'lo' neda', kan žónteze žono'.
7 Bi chejsá' lažo'o dola' da' bena' kate' ne naka' benne' kwide', na' kan bži'a che xtižo'o.

Lo yela' žeyache' laže' chio', na' yela' ži'i laže' bejsá' laže' neda', Xana' Dios.
8 Chawe', na' li laže' nak Xanžo Dios.
Che len wsedle' benne' dola' ka' da' žala' góngake'.
9 Wloe'ele' benne' gaxjw laže' ka' da' naken chawe'
na' wsedle' benne' zen laže' ka' da' góngake'.
10 Lo yela' žeyache' laže', na' lo da' li,
zche' Xanžon' benne' ka' žóngake' kan znna xtiže'e
dan' bénlene' žo'o, na' ka nak da' žsedle' Le'.
11 Dan' žono' ka nak da' ba wnnó', Xana' Dios,
yenít lawo' chia' dola' da' bena', da' naken zen.
12 ¿Zoa no benne' zžebe' Le', Xanto' Dios?
Le' wsedlo' bennen' da' žala' gone'.
13 Gak chie' to yela' ba nez zen,
na' za'sóe' ka' gata' chégakbe' yežlyó.
14 Xanžo Dios nake' toze len benne' ka' zžébegake' Le',
na' gone' ga gónbia'gake' xtiže'e dan' bénlene' žo'o.
15 Wxén láže'teza' Xanžo Dios
dan' beslé' neda' lo na'gak benne' ka' žénegekle' wžía yí'gake' neda'.
16 Bwia neda', na' beyache' laže'l neda'
dan' zoa' toza', na' zzáka'li'a.
17 Nyanle'e da' zede da' zej yo'on yichj lázda'wa'.
Beslá neda' lo da' zede da' zzaka'a.
18 Bwia ka zzáka'li'a, na' ka žónli'a žin,
na' benít law che yógo'te dola' da' nbaga'a.
19 Bwia ka nyanle'e benne' ka' zžá'agake' neda',
na' kan zbia láže'gake' neda'.
20 Bwia be' da' nakkza', na' beslá neda'.
Bi go'o latje yedoe'ela' dan' žxen laža'a Le'.
21 Da' chawe', na' yela' li laže', žon chóchgaken neda' dan' žxen laža'a Le'.
22 Xana' Dios, beslá benne' Israel ka' lo yógo'te da' zzáka'le'egake'.

26 Bchi'a laže' neda', Xana' Dios, dan' bena' da' naken chawe'.
Bxen laža'a Le', Xana' Dios, na' bi gok chop laža'a.
2 Bwíakze lázda'wa', Xana' Dios, na' bwia dan' bena'.
Bwíakze da' yo'on yichj lázda'wa'
3 dan' žákbe'ela' žeyache' láže'lo' neda',
na' žona' ka nak da' naken dot da' li chio'.
4 Bi na' gona' tzen benne' ka' žóngake' da' chawe' láwzele.
Bi na' gona' toze benne' ka' zloé'ezele chawe' kwíngake'.
5 Bi zle'ela' chawe' latje gan zdobgak benne' ka' bi zej nake' chawe',
na' bi žoa'a tzen len benne' ka' žóngake' da' zia.
6 Zle'elo' bi be zia nbaga'a,
na' wak biga'a lo bkog la'y chio', Xana' Dios,
7 gan gola' da' ka' we lawa'a Le',
na' wzenla' benách ka' ka nak da' zen da' beno'.
8 Xana' Dios, nži'ila' ližo' gan zo',
na' latje la'y gan nla' law yela' zen chio'.
9 Bi wžía yi'o neda' tzen len benne' dola' ka',
na' bi wdío' neda' tzen len benne' wetw benách ka',
10 benne' ka' žóngake' da' bi naken chawe',
na' znézjwtezegake' mežw nich bi wchi'a laže' no benne' da' zinnj da' béngake',
11 san neda' gónteza' da' nak li laže'.
Beslá neda', na' beyache' laže'l neda'.
12 Dan' bénteza' da' nak chawe',
na' wká'n zenkza' Le', Xana' Dios, lawgak benne' ka' zej ndobe' lawo' Le'.

27 Xanžo Dios nake' yela' baní' chia', na' Benne' žeslé' neda'.
Bi gak no benne' wchebe' neda'.
Xanžo Dios nake' Benne' žape chi'e neda'.

Bi gak no benne' wzóe' neda' lo da' zedle'e.
2 Kate' benne' ka' bi zej nake' chawe' byéchjgekle' neda',
len benne' ka' žsáka'gake' neda', na' bi zlé'egekle' neda' chawe',
nich wžía yí'gake' neda',
na' bejchégwgake', na' bedoé'egekle'.
3 La'kze chéchjgekle benne' zan, benne' žjake' lo wdile neda',
benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe', bi žébekza'.
La'kze žon byéngake' tíl-lena' légake',
neda' wxén láže'kza' Dios.
4 To da' znnabla' Xanžo Dios.
Toze da' zdan laža'a, dan' naken soa' liž Xanžon' yógo'te ža soa' nbana',
nich wláb laža'a ka nak yela' zen che Xanžon',
na' wcháljlena' Le' lo yodo' la'y chie'.
5 Le' wkache' chawe'e neda' lo latje la'y chie' kate' žin ža gak da' bi nak chawe'.
Wkache' chawe'e neda' lo latjen' gan zoakze' Le'.
Wzóe' neda' to gan soa' chawe'.
6 Naž gone' ga wzexjwa' benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe', benne' ka' zej nyechjle' neda'.
Lo yela' žebele gota' biado' ka' lo bkog la'y chie'.
Golkza', na' wká'n zenkza' Xanžon'.
7 Xana' Dios, benle chi'a kate' žliža' Le'.
Beyache' laže'l neda', na' bechebe chia'.
8 Lo yichj lázda'wa' benla' chi'o, na' wnnó':
“Da ga zoa' ni.”
Yida' gan zo' Le', Xana' Dios.
9 Bi wkache' lawo' Le' lawa' neda'.
Lo yela' zža'a chio' bi yebigo'o gan zoa' neda', wen žin chio'.
Toze Le' žákleno' neda'.
Bi wsano' neda', na' bi kwej yichjo' neda', Dios, weslá chia'.
10 La'kze wsangak xa xna'a neda',
yeka'akze Xanžo Dios neda'.
11 Bsedle neda' da' žak lažo'o gona', Xana' Dios,
na' bloe'el neda' da' naken li laže' da' žala' gona',
dan' zej nyan benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.
12 Bi go'o latje benne' ka' wžía yí'gake' neda'.
Zej nyechjle benne' wen laže' ka' neda', na' žesbága'gake' neda' zia.
13 Xanžo Dios bchebe laže'e le'ela' da' chawe' chie' gan sóateza' nbana'.
Chela' bi žejli'a da' ni, na' gat ni'a na'a.
14 Le kwez ža yelá' Xanžon'.
Le gon choch láže'le, na' Le' wzé chache' le'e.
O', le kwez ža yelá' Xanžon'.

28 Xana' Dios, žliža' Le'. Le' žape chi'ikzo' neda'.
Bze nag chi'a dan' cha' bi yenlo' chia' gaka' ka to benne' žoe'e lo yi' gabíl.
2 Benle chi'a dan' žliža' Le',
na' zchis na'a lawo' Le' gan zo' latje la'y chio'.
3 Bi wžía yi'o neda' tzen len benne' wen laže' ka',
na' kege tzen len benne' ka' žóngake' da' zinnj.
Znnágake' da' cháwe'do' lawgak ljéžgake' ka',
san da' bi nak chawe' yo'on yichj lázdo'gake'.
4 Bde benne' ka' lo da' sáka'le'egake' tlebe kan nak da' béngake',
ka nakkze da' bi nak chawe' da' béngake'.
Bnezjw benne' ka' tlebe kan nak da' béngake', dan' yeyála'gake'.
5 Dan' bi wdápegake' ba la'ne da' ben Xanžon', na' kege dan' bene' len na'kze',
Le' wžía yi'e benne' ka', na' wdíe' légake' lo da' sáka'le'egake'.
6 ¡Ga'n zen Xanžo Dios,
Bennen' benle' chi'a katen' bliža'-ne'!
7 Xanžo na'kze zze choche' neda', na' žape chi'e neda'.

Bxen laža'a Le', na' góklene' neda'.
Che len yebéle'ela', na' golkza', na' wká'n zenkza' Le'.
8 Xanžon' zze chochkze' benne' chie' ka',
na' žape chi'ikze', na' žeslé' bennen' wžíe'.
9 Beslá benne' chio' ka'. Ben chawe' da' nak chégake'.
Wdáp chi'i benne' ka', na' bze choch légake' to chi'ize.

29 Le wká'n zen Xanžon', le'e, zoale ya'abá.
Le wká'n zen yela' zen chie', na' yela' wak chie'.
2 Zenle'e nak La Xanžon'. Le wká'n zenen.
Le wzóa zible law Xanžon' lo latje la'y chie'.
3 Chi'i Xanžon' ženlen law nisdo'.
Ženle chi'i Dios ya'abá ka wzió' da' znnen.
Zda chi'e law nisdo'.
4 Ženle chi'i Xanžon' da' naken wale.
Ženle chi'i Xanžon' da' napen yela' wak.
5 Chi'i Xanžon' žichjwn yag sedro ka'.
Žichjwn yag sedro ka' da' zej žen' law Ya'a Líbano.
6 Žxite' Ya'a Líbano ka žxíte'gak beždo' ka',
na' žxite' Ya'a Hermón ka to beždo'.
7 Chi'i Xanžon' žonen ga žas yes wzió'.
8 Chi'i Xanžon' žxizen latje dach.
Žxizen latje dach che yežlyó Kades.
9 Chi'i Xanžon' žxizen yag wale ka'.
Zchiben xlaggak yag ka',
na' lo yodo' chie' znnagak yógo'te benne' ka':
"¡Ga'n zen Dios!"
10 Znna bia' Xanžon' nisdo' ka'.
To chi'ize znna bia' Benne' Wnná Bia' Zen na'.
11 Xanžo Dios zzoa choche' benne' chie' ka'.
Žon chawe'e légake' lo yela' zga'n chawe' chie'.

30 Xana' Dios, bechiso' neda', na' zka'n zena' Le'.
Bi bi'o latje benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' gon dítjgekle' neda'.
2 Xana' Dios, bliža' Le', na' beyono' neda'.
3 Xana' Dios, besló' neda' lo yi' gabíl.
Beyono' neda' nich bi choa'a yežw ba.
4 Le gol che Xanžon', le'e nakle benne' chekze' Le'.
Le ye' Le' "žóxkeno'", na' bejsá' laže' nake' la'y.
5 To chí'ido'ze zže'e, san to chi'ize zoa yela' ži'i laže' chie'.
Kwéžežo to yelze, san zildo' yebéle'elžo.
6 Kate' wzóa' chawe' wnnía': bi be gak chia' neda'.
7 Ki wnnía' dan' bzoa chocho' neda', Xana' Dios, ka to law ya'a zen, na' ben chawo'o neda',
san kate' bkache' lawo' Le', na' wžé' zedla'.
8 Xana' Dios, wliža' Le', na' gáta'yoela' Le'.
9 ¿Bizkze yela' ba nez gaken chio' cha' gata' neda', na' choa'a yežw ba?
¿Wká'n zena' Le' kate' ba naka' bixte yo?
¿Wak wzenla' no benne' da' naken dot da' li chio'?
10 Bze nag chia', Xana' Dios, na' beyache' laže'l neda'.
Xana' Dios, goklen neda'.
11 Beno' ga beyák yela' zbeže chia' yela' žia'a.
Bkwaso' yela' nyache' laže' chia', na' beno' ga bebéle'ela'.
12 Che len golkza' chio'.
Nakkzo' Le' yela' ba nez chia', na' bi soakza' žize.
Xana' Dios, wká'n zenkza' Le' to chi'ize.

31 Žxen laža'a Le', Xana' Dios. Bi gono' ga yedoe'ela'.
Ni'a che da' chawe' da' nako' Le', beslá neda'.
2 Bze nag chi'a, na' goklen neda'.
Bze choch neda', na' wdape chi'i neda' nich yelá'.
3 Le' zzoa chochkzo' neda', na' žape chi'o neda'.

Dan' nako' l̲i l̲aže' wl̲oe'elo' neda' nez, na' wgó'o neda' nezen'.
4 Bebéj neda' l̲o do yel̲j dan' bkwézgake' nich séngake' neda'.
Le', X̲an, z̲wíakzo' neda'.
5 Z̲dia' be' da' nakkza' l̲o no'o Le', X̲ana' Dios.
Le' beya'wo' neda', Dios l̲i l̲aže'.
6 Bi de chawa'a benne' ka' z̲ka'n z̲éngake' lo'a ka',
san neda' žx̲en l̲aža'a Le', X̲ana' Dios.
7 Yebél̲e'ela', na' soa' chawe' dan' nži'ilo' neda' na' z̲l̲e'ekzlo' z̲záka'l̲i'a.
Nnezlo' ka z̲dia' l̲o da' žsáka'l̲e'egake' neda'.
8 Bi bdio' neda' l̲o na'gak benne' ka' z̲žá'agake' neda'.
Bzoa chocho' neda' to latje chawe'.
9 Beyache' l̲aže'l neda', X̲ana' Dios, dan' z̲záka'l̲i'a.
Ba bebíž nis da' yožen yej l̲awa',
na' žak nyache' l̲aža'a l̲o be' da' nakkza',
na' l̲o bel̲a' žen chia'.
10 Dan' z̲de yel̲a' nban chia' l̲o da' z̲záka'l̲i'a, z̲dia' yiz chia' ka' z̲bež̲e l̲aža'a,
na' žedó l̲aža'a dan' nbaga'a z̲ia, na' z̲la-gak žit yoa'a.
11 Benne' ka' z̲žá'agake' neda' gon dítjgekle' neda',
na' benne' z̲jo'o l̲i'a chia' ka' žon dítjgekle' neda'.
Benne' ka' zej nónbi'e neda' z̲kwásgake' gan zoa',
na' benne' ka' z̲l̲é'egekle' neda' l̲o nez žz̲ónnjgake'.
12 Gol̲ l̲áže'gake' neda' ka žóngake' che to benne' gat.
Naka' neda' ka to ye'n yo da' nla'an.
13 Ženla' da' z̲nnegak benne' zante chia',
na' gáte'teze zoa da' z̲cheben neda' dan' žóngake' toze diža' bi da' góngake' chia',
na' žak l̲áže'gake' gótgake' neda',
14 san neda' žx̲en l̲aža'a Le', X̲ana' Dios.
Z̲nnia' nako' Le' Dios chia'.
15 L̲o no'o Le' žape chi'o ža chia' ka'.
Beslá neda' l̲o na'gak benne' ka' z̲žá'agake' neda', na' l̲o na'gak benne' ka' z̲bia l̲áže'gake' neda'.
16 L̲o yel̲a' z̲en chio' bwia neda', wen žin chio'.
L̲o yel̲a' žeyache' l̲aže' chio' beslá neda'.
17 Bi go'o latje yedoe'ela', X̲ana' Dios, dan' žl̲iža' Le'.
Ben ga yedoé'egekle benne' ka' z̲bej yíchjgake' Le'.
Ben ga soa žígake' l̲o yi' gabíl.
18 Bnnita' ži benne' ka' žon l̲áže'gake', benne' ka' z̲nnégake' chegak benne' chawe' ka',
dan' z̲nnágake' l̲o yel̲a' z̲ka'n z̲en kwin, na' l̲o yel̲a' žon ditjle.
19 Z̲ente nak yel̲a' ži'i l̲aže' chio' dan' napo'
nich bi da' gono' chegak benne' ka' žápe-gake' Le' ba la'ne,
dan' žonno' chegak benne' ka' žx̲en l̲áže'gake' Le' l̲awgak yógo'te benne' ka'.
20 L̲o da' bagáche'ze gan zo' Le' z̲kache' chawo'o benne' chio' ka'
nich bi be gongak benne' ka' chégake'.
Z̲nnito' benne' ka' to l̲o yo'o ngache'
nich bi be gongak chégake' benne' ka' z̲dil̲ diže'e.
21 ¡Ga'n z̲en X̲anžo Dios!
L̲o yel̲a' žeyache' l̲aže' chie' bene' da' z̲en
nich gókl̲ene' neda' to l̲o yež gan gok wdil̲e.
22 Kate' gok da' bcheben neda' wnnía':
“Zoa' gan bi z̲l̲e'ele X̲ana' neda'”,
san Le' benlo' chi'a katen' góta'yoela' Le',
na' bl̲iža' Le'.
23 Le ži'il X̲anžon', l̲e'e nakle benne' chekze' L̲e'.
X̲anžon' žape chi'e benne' ka' bi z̲bej yíchjgake' L̲e',
na' žebí'il̲i'e da' z̲ia dan' žal̲a' yezí'gak benne' ka' z̲ka'n z̲en kwíngake'.
24 Le gon choch l̲áže'le, l̲e'e žx̲en l̲áže'le X̲anžo Dios,

na' Le' wzé choche' le'e.

32 Ba nez zen naken che bennen' Dios ba benít lawe' xtole'e,
na' ba beké'e da' zinnj da' wbage'e.
2 Ba nez zen naken che bennen' Dios bi žesbage'e le' zia, bennen' bi zcache'e xtole'e.
3 Kate' bi na' yexóalapa' dola' da' wbaga'a,
bedó laža'a dan' wžeža' dot ža.
4 Lawe' ža, na' yele bsako'o neda', Xana' Dios.
Bedó laža'a ka žebiže bej nis byo' wbá ka'.
5 Naž bexóalapa' dola' chia', na' bi bkacha'a da' zinnj dan' bena'.
Bechóg laža'a bexóalapan' lawo' Le', Xana' Dios,
na' benít lawo'o Le' che xtola'a.
6 Che len yógo'te benne' chio' ka' žala' wlížgake' Le' kate' ne zo' yenlo' chégake',
na' kate' žin da' wžía yin' benách ka',
dan' gaken ka to yegw nis zen da' bgólele'en,
bi be gonen chegak benne' chio' ka'.
7 Le' nako' ka to latje gan gak wkache' kwina',
na' wkache' chawo'o neda' gan bi be wsakan' benách chio' ka'.
Golkza' zižje ka besló' neda' dan' žoxo' neda'.
8 Znna Xanžon': "Wloe'ela' le' nez gan žala' tio'.
Wsedla' le', na' wzejni'ila' le' da' žala' gono'.
9 Bi gako' ka to bžina' o to burrw, bia ka' bi žejní'igeklba',
bia ka' žon byenen nna biá'gako'-ba', na' ko'o ya žoá'agakba' nich góngakba' ka žénelo' le'."
10 Benne' ka' bi zej nake' chawe' žon byenen tégake' lo da' sáka'gake',
san benne' ka' žxen láže'gake' Xanžon',
Le' žape chi'e légake' lo yela' ži'i laže' chie'.
11 Le'e, benne' chawe' ka', le yebele
na' le soa lo yela' ba nez, dan' goklen Xanžon' le'e.
Lo yela' žebele le gol, dan' nakle li laže' lawe' Le'.

33 ¡Le yebele le'e, benne' chawe' ka', law Xanžo Dios!
Yela' zka'n zen Dios chegak benne' chawe' ka' nakle'en xtan lawe' Le'.
2 ¡Le wká'n zen Dios len da' žinnle!
¡Le gol chie' len da' žól-lento' da' ze chi do chen!
3 ¡Le gol chie' Le' to da' kob!
¡Le gol chawe', na' chinnle len yela' žebele!
4 Li laže' nak xtiža' Xanžo Dios,
na' dot da' bene' benen' lo yela' li laže' chie'.
5 Le' nži'ile' da' nak chawe', na' da' nak dot da' li.
Benne' ka' do zente yežlyó nga zej nónbi'e yela' žeyache' laže' che Xanžon'.
6 Xanžo Dios bene' ya'abá len xtiže'e,
na' yógo'te belj ka' da' zej nla' zan ya'abá bene' len be' da' zžojen žoe'e.
7 Le' ztobe' nisdo', na' yeyonen' ka to ya'a nis.
Zga'n chawe' nisen' gže' gan bkweze' latje chen.
8 Le žebe Xanžo Dios, yógo'tele zoale yežlyó nga.
Le žebe lawe' Le', yógo'tele le'e zoale lo yežlyó,
9 dan' bchalje', na' gok yežlyón'.
Wnnakze', na' wzoakzen.
10 Xanžo Dios žone' ga žeyák dáche'ze diža' da' žongak benne' zi'to' ka',
na' žone' ga žak dáche'ze da' žénegekle' góngake',
11 san xtiža' Xanžo Dios sóatezen.
Da' zza' laže'e zžinkzen gan zej nnita' yógo'te kwe' benách ka'.
12 Ba nez zen naken chegak benne' yežen' Xanžon' nake' Dios chégake'.

Wžé Dios benne' yežen' nich gákgake' benne' chekze'.
13 Gan zoe' ya'abá chie' bwia Xanžo Dios,
na' bl̲e'ele' yógo'te kwe' benách ka'.
14 Gan zoe' latje la'y chie' bwie',
na' bl̲e'ele' yógo'te benne' ka' nníta'gake' yežlyó.
15 L̲e' bene' yichj l̲ázdo'gak yógo'te benách ka',
na' z̲l̲e'ele' yógo'te da' žóngake'.
16 Bi yelá no benne' wnná bia' ni'a che benne' zante chie', benne' ka' žjake' l̲o wdil̲e,
na' bi yelá no benne' wal̲e ni'a che yel̲a' wal̲e chie'.
17 Bi zoa no benne' yelé' ni'a che bžina' chie' ka',
na' bi yelá no benne' ni'a che yel̲a' wal̲e z̲en chie'.
18 Xanžo Dios z̲wíakze' benne' ka' žébegake' L̲e'.
Z̲ape chi'e benne' ka' žxen l̲áže'gake' yeyache' l̲áže'le' L̲e' l̲égake',
19 nich yeslé' l̲égake' l̲o yel̲a' got,
na' nich wawe' l̲égake' kate' žak wbín.
20 Žxen l̲áže'žo Xanžo Dios.
L̲e' žákl̲ene' žo'o, na' žape chi'e žo'o.
21 Che l̲en dot l̲áže'žo yebél̲e'elžo l̲awe' L̲e',
dan' žxen l̲áže'žo La la'y chie'.
22 Beyache' l̲aže'l neto', Xanto' Dios, dan' žxen l̲áže'to' Le'.

34 Wká'n z̲énteza' Xanžo Dios dot ža, na' yele.
Gól̲teza' da' we l̲awa' L̲e'.
2 Chaz l̲aža'a Xanžo Dios.
Yéngekle benne' gaxjw l̲aže' ka' da' ki, na' yebél̲e'egekle'.
3 Le wká'n z̲en Xanžo Dios tz̲en l̲en neda',
na' tz̲en we l̲awžo La la'y chie'.
4 Bl̲iža' Xanžo Dios, na' L̲e' benle' chia',
na' beslé' neda' l̲o yógo'te da' bchébegaken neda'.
5 Benne' ka' bxen l̲áže'gake' L̲e' bl̲é'egekle' yel̲a' z̲en chie', na' bi bedoé'egekle'.
6 Neda', benne' yache', bl̲iža', na' benle Xanžo, Dios chian',
na' beslé' neda' l̲o yógo'te da' wz̲áka'l̲i'a.
7 Wbás ka' che ya'abá che Xanžon' zej zoe' kwit benne' ka' z̲žébegake' L̲e',
na' žape chí'igake' l̲égake'.
8 Le wia nga, na' l̲é'elele nak chawe' Xanžo Dios.
Yel̲a' ba nez z̲en naken che bennen' žxen l̲aže'e L̲e'.
9 Le žebe Xanžo Dios, l̲e'e, nakle benne' chie' ka',
dan' bi be žiážjegekle benne' ka' z̲žébegake' L̲e'.
10 Bež yíxe'do' ka' žiážjegeklba', na' z̲dóngakba',
san benne' ka' žxen l̲áže'gake' Xanžo Dios bi be da' chawe' yážjegekle'.
11 Le da, xkwide' ka', na' le yenle chia'.
Wsedla' l̲e'e nich žébele Xanžo Dios.
12 ¿Noz̲ benne' ládjwle l̲e'e žénele' soakze' nbane',
bennen' žénele' soe' yiz zan nich l̲e'ele' da' chawe'?
13 Bwíakze da' z̲chal̲jo' nich bi nnio' da' z̲innj,
na' nich bi wchal̲jo' da' wen laže'.
14 Bzoa chel̲a'ale da' bi nak chawe' da' z̲chal̲jo', na' ben da' nak chawe'.
Ben byene so' l̲o yel̲a' z̲ga'n chawe', na' ben ka nak chen.
15 Z̲wíakze Xanžo Dios benne' ka' zej nake' chawe',
na' z̲ze nage' da' z̲nnábgekle' L̲e'.
16 Z̲ža'a Xanžo Dios benne' wen da' z̲innj ka',
na' bi soa no benne' chejsá' l̲aže'e l̲égake'.
17 Benne' chawe' ka' žl̲ížgake' Xanžo Dios,
na' L̲e' ženle' chégake',
na' žeslé' l̲égake' l̲o yógo'te da' z̲záka'gake'.
18 Gawze zoa Xanžo Dios gan zej nnita' benne' ka', benne' žak nyache' l̲áže'gake', na' žeslé' l̲égake'.
19 Da' zanl̲e'e da' z̲zaka' benne' chawe',

san žeslá Xanžo Dios le' lo yógo'te da' ka'.
20 Le' žape chi'ikze' yógo'te žit yo'o bennen',
na' nitó žit chie' bi gachjwn.
21 Da' zinnj da' žon benne' bi nake' chawe' goten le',
na' kwia yi'gak benne' ka' zží'igake' chegak benne' chawe' ka'.
22 Xanžo Dios zzoa chawe'e be' da' nák-gakkze benne' wen žin chie' ka',
na' yógo'te benne' ka' žxen láže'gake' Le' batkle kwia yí'gake'.

35 Xana' Dios, bsejw xnezgak benne' ka' znnégake' chia'.
Bdil-len benne' ka' zdíl-lengake' neda'.
2 Da, gape chi'o neda' lo wdile, na' goklen neda'.
3 Bexw ya ntoche' tonn che wdile
nich wsejo' xnezgak benne' ka' zbia láže'gake' neda'.
Bloe'el neda' nako' Benne' Weslá chia'.
4 Ben ga yedoé'egekle, na' chíxgekle benne' ka' žénegekle' gótgake' neda'.
Ben ga wzonnjgak, na' yedoé'egekle benne' ka' žénegekle' góngake' neda' zia.
5 Ben ga gákgake' ka to laga' biž da' žwa' be',
na' bsela' wbás la'y chio' nich wlage' légake'.
6 Ben chol xnézgake' nich kwílgake',
na' bsela' wbás la'y chion' nich kwia laže'e légake'.
7 Bkáche'gake' to do yelj nich senen neda', na' bi be bena' chégake'.
Bché'ngake' to yežw gan chejbixa' neda', na' bi be da' zia nbaga'a.
8 Bsela' da' wžía yin' légake', da' bi gákbe'egeklen'.
Ben ga sen do yelj chégaken' la' lé-gakkze', na' ga chejchégwgake' gan kwia yí'gake'.
9 Naž yebéle'ekzla' ni'a che da' ben Xanžo Dios.
Gak yela' ba nez zen chia' dan' beslé' neda'.
10 Yógo'te žit yoa'a nnágaken:
"Xanto' Dios, ¿nozkze benne' nake' zen ka nako' Le'?
Žesló' benne' yache' lo na' benne' nakže' wale ka le',
na' benne' žiážjele' lo na' benne' zbane' da' do' da' den chie'."
11 Bla'gak benne' ka' žechébegake' da' wen laže'.
Wnnábgekle' neda' ka nak che to da' bi nnezla'.
12 Bebí'igake' chia' da' zinnj ni'a che to da' chawe' da' bena' neda', nich wsáka'gake' neda',
13 san neda', kate' bi wnníta'gake' chawe', gok nyache' laža'a, na' bena' wbás, na' bsaka' kwina'.
Dot laža'a bliža' Le', Dios, nich yeyono' légake'.
14 Gok nyache' laža'a ni'a chegak benne' ka' kan žona' ni'a che bi' lježa', o ni'a che bi' bíche'kza'.
Gok nyache' laža'a ka žon no benne' ni'a che xne'e kate' ne žate',
15 san bebégekle benne' ka' kate' wzóa da' bsakan' neda', na' bedjwíagake' neda'.
Bdíl-lengak benne' wen da' zinnj ka' neda', na' cholze bzétjgake' neda'.
Bwíatezegake' neda', na' bi bsángake' da' žóngake'.
16 Bsáka'gake' neda', na' ben dítjgekle' neda',
na' wžía láže'gake' neda' lo yela' zža'a chégake'.
17 Xana' Dios, ¿to chi'ize wíazo' da' žóngake'?
Beslá neda' lo na'gak benne' ka' zžia yí'gake' neda', benne' ka' zej nake' ka bež yixe' ka'.
18 Yapa' Le' "Žóxkeno'" gan zej ndobe benne' chio' ka'.
Wká'n zénteza' Le' ladjw benne' zan ka'.
19 Bi go'o latje yebégekle benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe', na' bi be bena' chégake'.

Bi go'o latje benne' ka' gon dítjgekle
neda', benne' ka' zžá'agake' neda', na'
bi be zia nbaga'a.
20 Benne' ki bi žénegekle' sóagake' lo
yela' zga'n chawe',
na' lo yela' wen laže' chégake' znnégake'
chegak benne' ka' zbézgake' ži laže'
lo yežlyó nga.
21 Ben dítjgekle' neda', na' wnnágake':
“Ba ble'elto' da' bene'.”
22 Xana' Dios, ble'ekzlo' da' žóngake'. Bi
so' žize.
Xana' Dios, bi kwej yichjo' neda'.
23 Wzó ža'. Wzóa wchi'a lažo'o neda'.
Da, Xana' Dios, nich gákleno' neda'.
24 Bchi'a laže' neda' lo da' chawe' chio',
Xana' Dios.
Bi go'o benne' ka' latje wzížegake' chia'.
25 Bi go'o latje nnágake':
“Ba gok da' wzé láže'žo”, na' bi nnágake':
“Ba bzéxjwžo le'.”
26 Ben ga yedoé'egekle, na' chíxgekle
yógo'te benne' ka' žebégekle' kate' bi
žak chia'.
Ben ga yedoé'egekle, na' ga'ngak ka'ze
benne' ka' zdíl-lengake' neda'.
27 Ben ga golgak, na' yebégekle benne'
ka' zlé'egekle' neda' chawe', nich
nnágakkze':
“¡Ga'n zen Xanžon'!”
Bennen' žak laže'e ga'n chawe' benne'
wen žin chie'.
28 Wcháljteza' che da' chawe' da' nako'
Le',
na' wká'n zénteza' Le' dot ža, na' yele.

36 Da' zinnj da' žon bennen' zzoe'
Dios chela'ale zcháljlenen le' lo
yichj lázda'we'.
Bi zdan láže'kze' gape' Dios ba la'ne.
2 Che len zloe'el kwine' ka to benne'
zente.
Žekle' bi zle'el Dios da' zinnj da' žone', na'
bi zže'e le'.
3 Da' zchaljze' naken da' zinnj, na' da'
wen laže'.
Biž žejni'ile' binlo, na' biž žone' da'
chawe'.
4 Zlab laže'e da' bi nak chawe' katen' die'
gan ztase'.
Yoe'e nez da' bi naken chawe'.
Bi žénele' wsane' žone' da' zinnj.
5 Xana' Dios, zente nak yela' žeyache'
laže' chio' dan' zžinten zan ya'abá.
Yela' li laže' chio' zžinten lo bejw.
6 Da' chawe' da' nako' naken ka to ya'a
zen chio',
na' ka zchi'a lažo'o naken ka to nisdo' zil-
le'e.
Xana' Dios, zwíakzo' benách ka', na' bia
yixe' ka'.
7 Zenle'e nak yela' žeyache' laže' chio',
Dios.
Che len žxen láže'gak benne' ka' Le' ka
žongak bríse'do' ka' zkache' kwín-
gakba' zan xil zkoko'.
8 Yéljgekle' len da' dele'e ližo'
na' Le' wye'jo' légake' da' naken ka to
yegw da' yožen nis dzi'.
9 Gan zo' Le' zoa gan žal nis dan' žonnen
yela' nban.
Lo yela' baní' chio' zle'elto' da' nak baní'.
10 Beyache' laže'l benne' ka' zej nónbi'e
Le',
na' bzoa chegak benne' li laže' ka' da' nak
chawe'.
11 Bi go'o latje benne' zka'n zen kwine' tíl-
lene' neda',
na' bi wchíx benne' wen da' zinnj neda'.
12 Chejchégwgak benne' ka' žóngake' da'
zinnj.
Le' beno' ga bejchégwgak benne' ka', na'
bi gak yeyásgake'.

37 Bi kwe' zedlo' ni'a che da' žongak
benne' ka' bi zej nake' chawe',
na' bi ge'elo' ni'a che da' zej nape benne'
wen da' zinnj ka',
2 dan' te chegak benne' ka' ka žak che
yixe' biž,
na' gak chégake' ka žak che yixe' da'
nžogen.

3 Bxen laže' Xanžo Dios, na' ben da' chawe',
na' soakzo' nbano', na' si'kzo' yela' ba nez.
4 Wyáz laže' Xanžon',
na' Le' gonnkze' chio' da' zdan lažo'o.
5 Bzoa kwino' lo na' Xanžon',
na' bxen laže'e Le', na' Le' gone' da' znnablo'.
6 Wloe'ele' da' chawe' da' nako' ka to da' žsa'ní',
na' da' li laže' chio' ka lawe' ža.
7 Wzóa žize law Xanžon', na' bzen laže'e Le'.
Bi kwe' zedlo' ni'a che no benne' zzi'e yela' ba nez, bennen' žonkze' da' bi nak chawe'.
8 Bzoa chela'ale yela' yichj ža'a, na' bi žo'o.
Bi gak lažo'o yebi'o che bennen' bi nake' chawe',
9 dan' wžía yi' Dios benne' wen da' zinnj ka',
san benne' ka' žxen láže'gake' Xanžon', gata' chégake' yežlyó.
10 Yextído'ze biž soa bennen' bi nake' chawe'.
Le'elo' liže latje bennen' san biž soe' ga na',
11 san benne' gaxjw laže' ka' gata' chégake' yežlyó,
na' sí'gake' yela' ba nez che yela' zga'n chawe'.
12 Benne' wen da' zinnj žénele' bi da' gone' che benne' chawe'.
Lo yela' zža'a chie' bi zle'ele' le' chawe'.
13 Xanžo Dios wzížekze' chegak benne' wen da' zinnj ka'
dan' zle'ele' za' gawze ža kwia yí'gake'.
14 Benne' wen da' zinnj ka' zbéjgake' ya ntoche' ka',
na' ba nzégake' yag ntóche'do' chégake' ka'
nich wžía yí'gake' benne' yache' ka', na' benne' ka' žiážjegekle',
nich gótgake' benne' ka' žóngake' da' naken chawe'.
15 Ya ntoche' chégake' chazen lazdo' kwíngakkze',
na' gáchjwgak yag ntóche'do' chégake' ka'.
16 Záka'že da' do' da' nape benne' chawe'
ka yela' wnni'a zen da' zej nape benne' wen da' zinnj ka',
17 dan' gátgakkze ni'a na'gak benne' wen da' zinnj ka',
san Xanžo na'kze zwíakze' benne' chawe' ka'.
18 Nonbia' Xanžon' bal ža sóagake' nbángake'.
Da' zej nape benne' chawe' ka' soan to chi'ize.
19 Bi yedoé'egekle benne' ka' kate' bi žak chégake',
na' lo ža kate' žak wbín gata' da' gáwgake',
20 san kwia yi'gak benne' wen da' zinnj ka',
na' benne' ka' zží'igake' che Xanžon', gak chégake' ka žak chegak yeje yixe' ka'.
Te chégake', na' nítgekle' ka znit žen che yi'.
21 Benne' ka' bi zej nake' chawe' to da' znnábgake' to chí'ido'ze, san bi ženézjwgaken',
san benne' chawe' žeyache' láže'le' lježe' ka', na' znezjwe' bi da' žiážjele'.
22 Benne' ka' zle'el Xanžon' légake' chawe', gata' chégake' yežlyó,
san benne' ka' bi zle'ele' chawe', kwia yí'gakkze'.
23 Da' žongak benne' chawe' ka' naken da' bloe'el Xanžon' légake',
na' zle'ele' chawe' yógo'te da' žóngake'.
24 Kate' chejchégwgak benne' chawe' ka',
bi chejchégwgake' to chi'ize dan' noxw Xanžon' ná'gake'.
25 Goka' xkwide', na' na'a naka' benne' gole,
na' batkle ble'ela' to benne' chawe' wsán Dios le',

na' bi zdagak za'sógake' ka' znnábgakbe' bi da' gonn no benne' chégakbe'.
26 Benne' chawe' ki žeyache' láže'tezle',
na' znezjwe' bi da' žiážjele no benne',
na' za'sóe' ka' žak yela' ba nez chégake'.
27 Biž gono' da' bi nak chawe', san ben da' chawe',
na' so' nbankzo' to chi'ize,
28 dan' nži'il Xanžon' da' nak li laže', na' bi žsane' benne' chie' ka'.
To chi'ize gape chi'ikze' légake',
san wžía yi'e lježgak benne' ka' bi zej nake' chawe'.
29 Benne' chawe' ka' gata' chégake' ežlyó nga,
na' nníta'gake' to chi'ize lo ežlyón'.
30 Benne' chawe' zchaljze' da' žejni'ile',
na' ka zchi'a laže'e naken chawe'.
31 Da' bchi'le Dios le' yo'on yichj lázda'we'.
Che len bi chejchegwe'.
32 Benne' wen da' zinnj zle'ele' benne' chawen', na' žon byene' gote' le'.
33 Bi wsán Xanžon' le' lo na' bennen' bi nake' chawe',
na' bi wžía yi'e le' kate' wchi'a laže'e le'.
34 Bxen laže' Xanžon', na' ben ka znna xtiže'e,
na' Le' wchiskze' le' nich gata' chio' ežlyó nga.
Kate' kwia yi'gak benne' dola' ka', na' le'elon'.
35 Ble'ela' to benne' wen da' zinnj, benne' zente,
na' góta'le'e da' nape' ka da' znezjw to yag zente,
36 san wdé chie', na' biž zoe' na'a.
Bejdilja' le', san bi bežel-la'-ne'.
37 Blab laže' ka nak che benne' li laže',
na' bwia bennen' nake' chawe',
dan' ga ze lawte gak to yela' ba nez zen che bennen' zoe' lo yela' zga'n chawe',
38 san benne' wen da' zinnj ka' kwia yí'gakkze'.
Bi soa no lježgak benne' wen da' zinnj ka',
39 san Xanžo Dios yeslé' benne' chawe' ka',
na' Le' gon choche' benne' ka' kate' bi gak chégake'.
40 Xanžo Dios gáklene' légake', na' yeslé' légake'
lo na'gak benne' ka' bi zej nake' chawe',
na' gon chawe'e légake', dan' žxen láže'gake' Le'.

38 Xana' Dios, bi tilo' neda' lo yela' zža'a chio'.
Bi wsako'o neda' lo yela' snia chio',
2 dan' yag ntóche'do' chio' ka' wyázgaken neda',
na' len no'o bsaka' zi'o neda'.
3 Bi zoa chawe' bela' žen chia' dan' zžo'o neda',
na' žit yoa'a bi zej zoan chawe' dan' bena' dola'.
4 Da' zinnj ka' da' bena' zbága'gaken yichj lázda'wa'.
Zej naken chia' ka to ywa' zí'ile'e.
5 Žia we' dot da' naka', na' zlale'en, na' nóžwgak we' chia' ka'.
Žaken chia' ki dan' bena' da' zinnj.
6 Zda' zwia' lo yole, dan' žedoe'ela',
na' zbeže nyacha'a dot ža, na' yele,
7 dan' dot da' naka' zlále'en,
na' bi zoa chawe' bela' žen chia'.
8 Nat ni'a na'a, na' žekla' zej nžozjen žit yoa'a.
Zbeže laža'a dan' že' zedle yichj lázda'wa'.
9 Xana' Dios, da' zdan laža'a zóalenen Le',
na' da' zbeže laža'a zlé'ekzlo' Le'.
10 Žat lázda'wa', na' ba bedó laža'a,
na' biž zle'ela' chawe'.
11 Žebíga'gak lježa' ka' zíto'le ni'a che yižwé' chia',
na' benne' zjo'o li'a chia' ka' ba bkwásgake'.
12 Benne' ka' žénegekle' gótgake' neda' zzála'gake' do yelj nich senen neda',

na' benne' ka' žénegekle' góngake' neda' zia znnégake' chia',
na' znnágake' kwia yi'a,
na' zóatezegake' wsáka'gake' neda',
13 san neda' bi ženla', kan žak che to benne' kwežw,
na' naka' ka to benne' bi žak nne', benne' bi žsaljwe' žoe'e.
14 Naka' ka to benne' bi be ženle',
bennen' bi žechebe',
15 dan' žxen laža'a Le', Xana' Dios.
Le' yechebo' lo wlaza' neda'.
16 Bi go'o latje yebégekle' ni'a che da' žaken chia'.
Kate' chejchegwa', bi go'o légake' latje wká'n zen kwíngake' dan' žak nyache' laža'a,
17 san za' chejchegwa', na' zláteze dot da' naka'.
18 Che len yexóalapa' da' bi nak chawe' da' bena',
na' gak nyache' laža'a ni'a che dola' da' nbaga'a.
19 Benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' zej zoakze' chawe', na' zej nake' wale.
Zej nyanle'e benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe', na' bi be zia bena' légake'.
20 Benne' ka' žóngake' benne' chawe' ka' zia.
Zej nake' benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' dan' žónteza' da' naken chawe'.
21 Bi kwej yichjo' neda', Xana' Dios.
Dios chia', bi so' zi'to' gan zoa'.
22 Ben byene gákleno' neda', Xana' Dios.
Nakkzo' Le' Benne' Weslá chia'.

39 Neda' wnnía': "Gon chi'a binlo kwina' nich bi gona' dola' lo da' wchalja'.
Gon chi'a binlo da' wchalja', xak zoa benne' wen da' zinnj gan zoa' neda'."
2 Wzóa' žize ka to benne' bi žak nnie' na' bi be wnnía',
na' bi bchalja' da' naken chawe' da' žala' nnia', na' bgolže da' zzaka'a.
3 Gok lázda'wa' ka to da' žeyen,
na' xak blab laža'a chen, goken ka to yi',
na' wnnabla' Xanžon', wnnía':
4 "Xana' Dios, bloe'el neda' da' gak chia',
na' bal ža soa' nbana'.
Bzejní'il neda' bayén batx gata'.
5 Beno' chia' soa' nbabze ža,
na' yiz chia' bi be zej naken lawo' Le'.
Da' likze bi be zej nak ža chegak benách ka'.
6 "Da' li zej nak benne' ka' ka to zóldo'ze.
Da' likze dáche'ze zej že' benne' ka' wnné yoe ni'a che yela' nban chégake'.
Zdan láže'gake' yela' wnni'a, na' bi zej nnezle' no benne' gaken chie'.
7 Na'a, Xana' Dios, ¿bizkze wxén laža'a?
Toze Le' žala' wxén laža'a.
8 Beslá neda' lo yógo'te da' zinnj da' bena'.
Bi go'o latje benne' yal laže' ka' gon dítjgekle' neda'.
9 Wzóa' žize, na' bi be wnnía' dan' beno' Le' goken ki chia'.
10 Beká'a yižwé' da' bzo' lo bela' žen chia'.
Za' gata' lo da' žsako'o neda'.
11 Žsako'o no benne' dola' nich wzejni'ilo'-ne',
na' ka žon beldon' zteba' laže', Le' zchinnjo' da' nží'ižele bennen'.
Da' likze bi be zej nak ža chegak benách ka'.
12 "Benle da' znnabla' Le', Xana' Dios, na' bze nag da' žliža' Le'.
Bi so' žize kate' zoa' zbeža' lawo' Le'
dan' naka' neda' lawo' Le' ka to benne' zdaze' yežlyó.
Naka' ka to byinne zdezba' kan gokgak xa xna' wdé chia' ka'.
13 Bi be gono' chia' to chi'ize
nich gata' latje yezí' laža'a,
dan' la' yeza'tia' yežlyó nga, na' biž soa'."

40 Lo yela' zen laže' chia' wleza' Xana' Dios,

na' bze nage' chia', na' benle' da' wnnabla' Le'.
2 Bebeje' neda' ka to lo yežw gže', na' lo
da' nak ka gona'.
Bzoe' ni'a to lo yej xe, na' begoé'e neda'
nez chawe'.
3 Bene' ga žola' to da' kob da' zka'n zenen
Xanžon'.
Benne' zante lé'egekle' da' ni da' bene' Le',
na' žébegake' Le', na' wxén láže'gake'
Xanžo Dios.
4 Ba nez zen naken che bennen' žxen
laže'e Xanžo Dios,
na' bi žónlene' tzen benne' ka' zží'igake'
che Dios,
na' kege len benne' ka' zka'n zéngake' lo'a
ka'.
5 Da' zenle'e beno', Xana' Dios, na'
žebanlto',
na' ka zej nak da' žak lažo'o Le' gono'
cheto', bi gak wlabto' lawo' Le'.
Cha' wzenla' no benne' ka zej naken,
na' cha' wchalja' chégaken, bi gak wlaba'
légaken.
6 Bi chaz lažo'o biado' ka' gota' lawo' Le',
cha' to da' gonna' chio'.
Bi znnabo' biado' ka' wzeya' lawo' Le',
na' žen chegak biado' ka' da' ko'an lawo'
Le' ni'a che dola' chia',
san bsaljo' naga' nich yenla' chi'o.
7 Naž wnnía': “Bwia nga, za'a neda'.
Nyejw le'e yiche la'y ka nak chia'.
8 Žaz laža'a gona' da' žak lažo'o Le', Dios
chia',
na' da' wnnakzo' Le' yo'on lo yichj
lázda'wa'.”
9 Ba bzenla' benne' ka' da' chawe' da'
nako' gan zej ndobe benne' zante ka'
lawo' Le'.
Bwia nga, bi wzóa' žize, na' nnézkzelon'
Le', Xana' Dios.
10 Bi bkáche'za' da' chawe' da' nako' lo
lázda'wa',
san bchaljkza' ka nak yela' li laže' chio',
na' kan žesló' benne' ka'.
Bi wzóa' žize ka nak yela' žeyache' laže'
chio',
na' ka nak da' naken dot da' li chio' ladjw
benne' zante zej ndobe' chio' Le'.
11 Xana' Dios, bi želo' yeyache' láže'lo'
neda'.
Yela' žeyache' laže' chio', na' da' likze
chio' žáklentezegaken neda'.
12 Nyéchjgekle da' bi nak chawe' ka'
neda',
na' da' bi nak chawe' ka' da' bena' zej žian
neda'.
Che len bi gak chis lawa' lawo' Le'.
Zej nyanžen ka zej nak yicha' yichja' na'
žedó laža'a.
13 Znnabla' Le', Xana' Dios, yesló' neda'.
Xana' Dios, ben byene gákleno' neda'.
14 Ben ga yedoé'egekle, na' chíxgekle
benne' ka' žénegekle' gótgake' neda'.
Ben ga wzonnjgak, na' yedoé'egekle
benne' ka' žak láže'gake' góngake'
neda' zia.
15 Ben ga chíxgekle, na' wzonnjgak
benne' ka' ben dítjgekle' neda'.
16 Ben ga yebégekle, na' soagak lo yela'
ba nez benne' ka' žxen láže'gake' Le',
na' nnégakkze benne' ka' zej nži'ile' Le',
Benne' Weslá chégake'.
Nnágake': “¡Ga'n zen Xanžon'!”
17 La'kze wsáka'gake' neda', na' gak ny-
ache' laža'a,
bi gal lažo'o Le' neda', Xana' Dios.
Le' žákleno' neda', na' žesló' neda'.
Xana' Dios. Bi želo' gákleno' neda'.

41 Ba nez zen naken che bennen' že'
laže'e benne' yache' ka'.
Bi ža zoe' lo da' zede, yeslá Xanžon' le'.
2 Xanžon' gape chi'ikze' le', na' wnezjwe'
le' yela' nban.
Gak to yela' ba nez zen che bennen' lo
yežlyó nga,
na' bi wdé Xanžon' le' lo na'gak benne'
ka' bi zlé'egekle' le' chawe'.
3 Xanžo Dios góxwkze' le' kate' die' gan
zzáka'li'e.

Yeyón chawe'e dot da' nake' katen' bi zoe' chawe'.
4 Wnnía': “Xana' Dios, beyache' laže'l neda'.
Beyón be' da' nakkza' dan' bena' dola' kate' bži'a chio' Le'.”
5 Benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' znnégake' chia', na' znnábgake':
“¿Batx gat benne' ni, na' gak gal láže'to' le'?”
6 Žedjwíagake' neda', san kege nich gak chia' da' chawe'.
Zbéjgake' neda' diža' nich gak nnégake' chia',
na' kate' žežójgake', na' zzégake' dižan'.
7 Kate' zdobgak benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe', na' znnétezegake' chia'.
Zcháljlentezegake' ljéžgake' ka' chia' neda', na' znnágake':
8 “Ba de'e to yižwé' da' goten le',
na' biž yeyase' gan die'.”
9 Leska' bennen' bga'n chawe'e len neda', bennen' bxen laža'a, na' bdáwlenkze' neda',
benne' ni wnnekze' chia' neda'
10 san Le', Xana' Dios, beyache' laže'l neda', na' ben ga yeyasa',
na' yebi'a chegak benne' ka' da' yeyála'gake'.
11 Kikze nnezla' žona' da' žaz lažo'o Le',
na' bennen' bi zle'ele' neda' chawe' bi be gak gone' chia'.
12 Le' nóxwkzo' neda' dan' naka' gazjw laže',
na' bzo' neda' lawo' Le' to chi'ize.
13 ¡Ga'n zen Xanžon'!
Nake' Dios chegak benne' Israel ka'
yógo'te yiz nníta'gake', na' to chi'ize.
Ka'kze naken, na' ka'kze gaken.

42 Ka žon bžina' yixe' zbéžeya'aba' dan' zbilba',
ka' znnab be' da' nakkza' da' nak chio', Dios.
2 Zbile be' da' nakkza' dan' naken chio', Dios ban.
¿Batx gak yida' nich la'a lawo' Le', Dios?
3 Nis da' zbeža' goken ka yet žawa' dot ža, na' yel,
na' znnábgekle' neda' yógo'te ža, na' znnágake':
“¿Ganzkze Dios chio'?”
4 Žezá' laža'a da' ki, na' zbeže laža'a.
Žezá' laža'a kan wyá'alena' benne' zan ka', na' wnezwa' láwgake' lo liž Dios,
Belžo lo yela' žebele, na' bka'n zenžo Dios lo lni.
5 ¿Biz chen' žat ni'a no'o, be' da' nakkza'?
¿Biz chen' že' zedlo' lo yichj lázda'wa'?
Bxen laže' Dios dan' wká'n zenkza' Le' da' yoble.
Nake' Benne' Weslá chia', na' Dios chia'.
6 Xana' Dios, ba nat ni'a na' be' da' nakkza' lo yichj lázda'wa'.
Che len žezá' laža'a chio' kate' ne zoa' lo yežlyó yechela'ale yegw Jordán nga,
lo ya'a Hermón gan že' Ya'a Misar.
7 Ka nak žaxto' da' žon nisdo', ka' žon to nis wbá'a chio', Dios.
Zzaka' be' da' nakkza' dan' nis wbá'a dan' bselo'o zchen' neda'.
8 Tža tža žeyache' laže'l Xanžon' neda',
na' žel golkza' da' we lawa' Le',
na' wcháljlena' Dios, Bennen' žonne' yela' nban chia'.
9 Yapa' Dios: “Le' žape chi'o neda'.
¿Biz chen' nal lažo'o neda'?
¿Biz chen' žak nyache' laža'a dan' benne' bi zle'ele' neda' chawe' žsake'e neda'?”
10 Žlagak žit yoa'a dan' benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' žon dítjgekle' neda'.
Tža tža znnábgekle' neda', na' znnagake':
“¿Ganzkze Dios chio'?”
11 ¿Biz chen' žat ni'a no'o, be' da' nakkza'?
¿Biz chen' že' zedlo' lo yichj lázda'wa'?
Bxen laže' Dios dan' wká'n zenkza' Le' da' yoble.
Nake' Benne' želé' neda', na' Dios chia'.

43 Bchi'a laže' neda', Xana' Dios, na' bloe'e law naka' chawe'.

Beslá neda' l̲o na'gak benne' ka' z̲zóagake' Le' chel̲a'ale,
na' l̲o na'gak benne' wen l̲aže' ka', benne' wen da' z̲innj ka'.
2 Nako' Le' Dios chia', na' z̲zoa chocho' neda'.
¿Biz̲ chen' bsan l̲ažo'o neda'?
¿Biz̲ chen' žak nyache' l̲aža'a
dan' benne' bi z̲l̲e'ele' neda' chawe' žsaka' zi'e neda'?
3 Bsel̲a' yel̲a' baní' chio', na' da' likze chio' ga zoa' ni.
Da' ki yegó'ogaken neda' nez.
Wché'gaken neda' l̲aw ya'a la'y chio', na' gan zoakzo' Le'.
4 Choa'a gan zoa bkog la'y che Dios.
Choa'a l̲aw Dios, Bennen' žone' ga žebela', na' gan soa' l̲o yel̲a' ba nez.
Wká'n z̲ena' Le' l̲en da' žinna'.
Le' nako' Dios chia' neda'.
5 ¿Biz̲ chen' žat ni'a no'o, be' da' nakkza'?
¿Biz̲ chen' že' zedlo' l̲o yichj l̲áz̲da'wa'?
Bx̲en l̲aže' Dios dan' wká'n z̲enkza' Le' da' yoble.
Nake' Benne' žeslé' neda', na' Dios chia'.

44 Dios, x̲a x̲na' gole cheto' ka' bzéngekle' neto'
da' beno' l̲o ža chégake', dan' beno' yiz wdé ka'.
2 Bchinnjo' yezika' yež ka' l̲awgak x̲a x̲na' gole cheto' ka',
na' bnnito'o l̲égake' l̲o latje chegak benách ca'.
Bsáka'l̲i'o benne' yež ka', san bzoa chocho' benne' chio' ka' l̲o yežlyó gan zoato' neto' na'a.
3 X̲a x̲na' gole cheto' ka' bi wz̲í'gake' yežlyó nga l̲en ya ntoche' chégakkze' ka'.
Bi beslá kwíngake' l̲en yel̲a' wal̲e da' zej nape',
san Le' besló' l̲égake' l̲en yel̲a' wak chio',
na' l̲en yel̲a' wal̲e chio', na' l̲en yel̲a' z̲en chio',
dan' wyáz l̲ažo'o l̲égake'.
4 Le', Dios, nako' Benne' Wnná Bia' chia'.
Beslá neto', z̲a'só Jakob.
5 L̲en yel̲a' wak chio' Le' wzéx̲jwto' benne' ka' z̲díl̲-l̲engake' neto'.
Ni'a chio' Le' z̲zéx̲jwto' l̲égake'.
6 Bi wx̲én l̲aža'a yag ntoche' chia',
dan' bi yeslán neda'.
7 Le' wdape chi'o neto' nich bi be gok gongak cheto' benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' neto' chawe'.
Beno' ga bedoé'egekle benne' ka' z̲žá'agake' neto'.
8 Ni'a chio' Le', Dios, sóatezto' l̲o yel̲a' ba nez,
na' to chi'ize wx̲én l̲áže'to' Le',
9 san wléj yichjo' neto', na' beno' ga žedoe'elto',
na' bi žéjl̲eno' benne' cheto' ka', benne' žjake' l̲o wdil̲e.
10 Beno' ga bz̲onnjto' l̲awgak benne' ka' z̲díl̲-l̲engake' neto',
na' benne' ka' z̲žíʼigake' cheto' beká'agake' yógo'te da' wdapto'.
11 Bdio' neto' ka z̲ila' ka' l̲o na'gak benne' ka' žótgake' neto',
na' besl̲aso' neto' ladjw benne' zi'to' ka'.
12 Bdezo' neto', benne' chio' ka', l̲o ná'gake',
na' bi be bezi'o.
13 Beno' ga benne' yež gawze ka' z̲nnégake' cheto'.
Benne' zej nyechjle' neto' z̲ká'ngake' neto' ka'ze, na' ž̲z̲íž̲egake' cheto'.
14 Bzo' neto' ka to da' z̲nnagak benne' wláž cheto' ka' naken to da' nyáche'l̲e'e.
Kate' z̲l̲é'egekle benne' ka' neto', z̲ta yíchjgake',
na' žebángekle' ka žak nyache' l̲áže'to'.
15 Tža tža žedoé'etezla', na' žé'teza' l̲o da' zedl̲e'e.
16 Z̲nnégake' chia', na' z̲zóagake' neda' chel̲a'ale.
Benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' neda' chawe' z̲ži'igake' chia', na' žóngake' neda' z̲ia.

17 Yógo'te da' ki žákgaken cheto', san bi
na' gal láže'to' Le'.
Bi na' wzoato' chela'ale xtižo'o dan' bén-
leno' neto'.
18 Bi na' wsán láže'to' Le',
na' bi na' wzoato' chela'ale da' bchi'lo'
neto'.
19 ¿Biz chen' bzo' neto' chela'ale lo latj
chegak bia snia ka',
na' bzo' neto' gan za' gatto'?
20 Chela' gol láže'to' Dios cheto',
o chela' bka'n zento' lo'a ka',
21 ¿bi žala' ža'a Dios neto' ni'a che da' ki?
Le' nnézkzele' da' yo'o lo yichj lázdo'gak
benne' ka'.
22 Dan' nakto' chio', tža tža zóagake' gót-
gake' neto'.
Béngake' neto' ka zila' za' gótgake'-ba'.
23 ¡Bebán, Xanto' Dios! ¿Biz chen' ztaso'?
¡Bebán! ¡Bi so' zi'to' to chi'ize!
24 ¿Biz chen' bkache' kwino',
na' bi žákbe'elo' kan zzáka'le'eto',
na' kan zkóngekle benne' ka' neto' žin?
25 Ba nat ni'a na' be' da' nakkzto',
dan' bzéxjwgake' neto', na' žxóbgake'
neto' lo yo.
26 ¡Wzó ža'! ¡Goklen neto'!
¡Lo yela' žeyache' laže' chio', beslá neto'!

45 Yo'o yichj lázda'wa' diža' xtanle'e
ka',
na' golkza' ka nak che benne' wnná bia'.
Golkza' da' bzoj to benne' zcháljli'e
chawe'.
2 Nako' le' xtánle'eže ka yógo'te benne'
ka'.
Nak cheto' yela' ba nez ni'a che da'
zchaljo',
dan' Dios ben cháwe'kze' le' to chi'ize.
3 Bda' ya ntoche' chio' žoa'a li'o, le',
benne' wale,
lo yela' zen chio', na' lo yela' wnná bia'
chio'.
4 Lo yela' zen chio' zo' nbankzo'.
Bkonle žin diža' li, na' yela' gaxjw laže',
na' da' chawe', na' wzejní'il kwino' da'
zenle'e ka'.
5 Zej nlále'egak yag ntóche'do' chio' ka',
da' ka' gótgaken benne' yež ka' lawo' le',
na' cházgaken lázdo'gak benne' ka'
zžá'agake' le'.
6 Gan ži'o, Dios, žen' to chi'ize, na'
sóatezen.
Chawe' nak ka znna bi'o.
7 Nži'ilo' da' nak chawe',
na' bi zle'elo' chawe' da' bi nak chawe'.
Che len Dios chio' bzoe' le' latje chio', gan
žebéle'eželo' ka lježo' ka'.
8 Zla' zix za lano' len da' ka' zej naken
mirra, na' áloe, na' kasia, da' ka'
zlá'gaken zix.
Lo ližo' da' záka'le'en zzóagake' le' lo yela'
ba nez.
9 Bi' no'le chegak benne' wnná bia' ka' zej
zoabe' ladjw zo'lo' ka', no'le ka' zej
nakže' blo.
Kwito' li ža že' bi' no'len' gakbe' zo'lo',
bi' no'len' si'be' oro da' zan' zaka' yež
Ofir.
10 Bze nag, nó'ledo', na' bwia nga, na'
benle da' nnia'.
Žala' gal lažo'o lažo', na' liž xo',
11 na' benne' wnná bian' dan laže'e yela'
xtan chio'.
Gok gaxjw laže' lawe' le' dan' nake' le'
xano',
12 na' la'gak no'le yež Tiro ka' lawo' le',
zej noe'e da' gónngake' chio'.
Nnabgak benne' wnni'a ka' to da' gono'
chégake'.
13 Xtanle'e nak bi' no'le che benne' wnná
bian' lo yo'o gan zoe'.
Za lánabe' nzin' da' xtan ka' da' zej naken
oro.
14 Wché'gake'-be' law benne' wnná bian',
nákwbe' za lánabe' dan' nwa'le'en da' x-
tan ka'.
Xkwide' nó'ledo' ka' chjakbe' xkóže'lbe'.
Nó'ledo' ki, no'le lježbe' ka', wché'gakbe'
lebe' law benne' wnná bian'.
15 Lo yela' žebele, na' lo yela' ba nez
wché'gakbe' lebe',
na' chó'ogakbe' ližo', benne' wnná bia'.

16 Lo latje chegak xa xto'o ka' soagak
zi'no' ka'.
Gono' ga nna bia'gak xkwide' chio' ka' do
zente yežlyó.
17 Gona' ga chejsá' láže'gak yógo'te
benne' ka' lo'.
Che len wká'n zengak benne' ka' le'
yógo'te yiz so', na' to chi'ize.

46 Dios zle'ekzle' žo'o, na' žone' žo'o
benne' wale ka'.
Zóateze' gáklene' žo'o kate' zzáka'žo.
2 Che len, bi žébežo la'kze xo' yežlyó nga,
na' chejchazgak ya'a ka' lo nisdo',
3 na' la'kze chasle'e nisdon', na' gonle'en
žaxto',
na' zízegak ya'a ka' ni'a che da' žzo'.
4 De to yegw da' znnen lo yela' žebele lo
yež che Dios,
na' lo liž Dios, Bennen' nape' dot yela'
zen.
5 Dios zoe' yežen', na' batkle kwia yin'.
Yide' zildo' na' gáklene' benne' wláž ka'
che yežen'.
6 Zbéžeya'agak benne' yežlyó nga, na'
zžébegake' Dios, Benne' Wnná Bia'
Zen.
Znne Dios kan znne wzió', na' zbia yi'
yežlyó.
7 Dios, Bennen' nape' dot yela' wak,
zóalene' žo'o.
Dios na' che Jakob zkache' chawe'e žo'o.
8 Le da lé'elele da' ka' ben Xanžon'.
Le wia dan' bene' lo yežlyó dan' žonen ga
žebanlžo.
9 Zzoa žie' wdile ka' žákgaken do zente
yežlyó.
Žichje' da' ka' zsegak yag ntóche'do' ka',
na' zzozjwe' yag ntoche' ka' che wdile,
na' zzeye' karro ka' che wdile.
10 Znna Dios: "Le soa žize, na' le nnezle
naka' Dios.
Napža' yela' wak ka da' zej nape yógo'te
yež ka'.
Napža' yela' wak ka da' zej nape benne'
dot yežlyó."
11 Dios, Bennen' nape' dot yela' wak,
zóalene' žo'o.
Dios na' che Jakob zkache' chawe'e žo'o.

47 ¡Le kapa' na'le, le'e, yógo'te
benne' ka'!
¡Le wká'n zen Dios len yela' žebele!
2 Žala' žébežo Xanžon', Bennen' nape' dot
yela' wak.
Nake' Benne' Wnná Bia' Zen, na' znna bi'e
dot yežlyó.
3 Bdie' benne' zi'to' ka' lo na'žo.
Bnnite'e žo'o nich nna bia'žo yež ka'.
4 Beké'e yežlyó nga lo ná'gake', na' ben-
nen' chežo,
na' naken to yežlyó xtanle'e che za'só
Jakob ka', benne' ka' nži'ile'.
5 Zben Dios gan ži'e znna bi'e.
Zbéžegak lozgak bia ka' kate' zben
Xanžon' ga na'.
6 ¡Le gol da' wká'n zenle Dios! ¡Le gol!
¡Le gol da' wká'n zenle Bennen' znna bi'e
žo'o!
7 Dios nake' Benne' Wnná Bia' Zen dot lo
yežlyó nga.
¡Le gol chie' len dot yela' žejní'il chele!
8 Že' Dios gan znna bi'e, lo latje la'y na'.
Znna bi'e yógo'te yež ka'.
9 Zdobgak benne' ka' znna biá'gake'
yógo'te yež ka'
tzen len benne' ka' che Dios che Bran.
10 Benne' ka' znna biá'gake' do zente yež-
lyó nga
bdégake' yela' wnná bia' chégake' lo na'
Dios.
Le' znna bi'e yógo'te benne' wnná bia' ka'.

48 Zenle'e nak Xanžon', na' žala'
wká'n zénle'ežo Le'
lo yež che Dios chežo, dan' žen' law ya'a
la'y chie'.
2 Sión, ya'a zen che Dios, naken sibe, na'
xtanle'e.
Naken yež che Benne' Wnná Bia' Zen,
da' žonnen yela' žebele chegak benách
dot yežlyó nga.
3 Dios bloe'ele' law zkache' chawe'e žo'o.
Zoe' lo yo'o zaka' ka' che yež chien'.

4 Bdobgak benne' wnná bia' ka',
na' bl̲á'gake' nich tíl̲-l̲engake' benne' yežen' ka',
5 san kate' bl̲é'egeklen', na' bebángekle'.
Bžébegake', na' bz̲ónnjgake'.
6 Wžé' zédl̲e'egekle', na' wz̲áka'l̲e'egake'
ka žak che to no'le za' gal̲j bi' že'n chie'.
7 Gókgake' ka barkw ka' žx̲íte'gaken
kate' žakl̲e'e be' l̲o nisdo'.
8 Benlžo che da' ben Dios, na' na'a ba bl̲e'elžon
l̲o yež che X̲anžon', Bennen' nape' dot yel̲a' wak.
L̲e' wzóa chawe'e yež nga to chi'ize.
9 Ga nak l̲o yodo' chio' Le', Dios,
žezá' l̲áže'to' ka nak yel̲a' ži'i l̲aže' z̲en chio'.
10 Gáte'teze z̲ka'n z̲engak benách ka' Le',
na' yel̲a' z̲en chio' zžinen do z̲ente yežlyó.
Ka z̲nna bi'o naken chawe'.
11 Yebél̲e'egekle benne' ka' nníta'gake' yež Sión.
Yebégekle benne' ka' nníta'gake' yež ka' che Judá dan' z̲chi'a l̲áže'kzo' l̲égake'.
12 L̲e'e, benne' ka' che Dios, le chechjle žoa'a yežen'.
Le wláb yo'o sibe ka', da' ka' žape chí'igaken yežen'.
13 Le wia nga ka nak ze'e z̲en da' nyechjlen yežen'.
Le wia binlo ka zej nak yo'o wal̲e ka' chen,
nich wzénlele x̲kwide' chele ka' ka zej naken.
14 Dios ni nakkze' Dios chežo to chi'ize.
L̲e' wl̲oé'ekzle' žo'o nez chawe'.

49 Le yenle da' ni, l̲e'e, benne' yógo'te yež ka'.
Le wzé nag, l̲e'e, benne' dot yežlyó nga,
2 l̲e'e, benne' blo ka', na' l̲e'e, benne' gax̲jw ka',
l̲e'e, benne' wnni'a ka', na' l̲e'e, benne' yache' ka'.
3 Wchal̲jkza' da' naken che yel̲a' žejní'il,
na' wzejni'ila' l̲e'e da' yo'on yichj l̲áz̲da'wa'.
4 Bze nag diža' ki che yel̲a' žejní'il.
Gol̲kza' che to da' ngache', na' chinna' da' žól̲-l̲ena'.
5 ¿Biz̲ chen' žon byenen žeba' l̲o ža che da' zede,
kate' nyechjlen neda' da' z̲innj da' žongak benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' neda' chawe'?
6 Benne' ka' žx̲en l̲áže'gake' da' zej nake',
na' z̲ka'n z̲en kwíngake' dan' zej nape' yel̲a' wnni'a.
7 Bi be gak góngake' da' yebéj chawen' ljéžgake' ka',
na' bi gak wnézjwgake' to da' yeslán l̲égake',
8–9 nich sóatezegake' nbángake' nich batkle nnitle bel̲a' žen chégake'
dan' z̲enl̲e'e nak da' yeya'wn yel̲a' nban chegak benách,
na' batkle gak no benne' chiz̲jwen'.
10 L̲é'egekle' žatgak benne' žejní'igekle',
na' žak chégake' tl̲ebe kan žak chegak benne' yal̲ l̲aže' ka', na' chegak benne' l̲az̲do' zide ka',
na' wká'ngake' yel̲a' wnni'a chégake' l̲o na'gak benne' yoble ka'.
11 Z̲nna l̲áže'gake' sóatezegak z̲a'sógake' ka',
na' ga'ngak lížgake' nich gákgaken chegak yógo'te kwe' z̲a'sógake' ka',
na' z̲zóagake' la yežlyó chégake' kan légake',
12 san bi gá'nteze benne' ka' l̲o yel̲a' ba nez.
Zej nake' ka bia yix̲e' ka', bia ka' žátgakba'.
13 Yógo'te da' žóngake' naken dáche'ze,
na' wká'ngake' da' bx̲en l̲áže'gake'.
14 Zej nake' ka to kwe' z̲ila' ka' žjakba' l̲o yi' gabíl,
gan gape chi'i yel̲a' got l̲égakba',
na' benne' chawe' ka' nna biá'gake' benne' wnni'a ka' kate' za' cha'ní',
na' kwia yi'gak da' ka' wdápgake',

na' yi' gabíl naken gan nníta'tezegake'.
15 Dios yeya'we' yela' nban chia' lo yi' gabíl
na' yechi'e neda' gan zoakze' Le'.
16 Bi kwe' zedlo' kate' no benne' zzí'li'e yela' wnni'a,
na' kate' žone' liže' da' záka'le'en.
17 Kate' gate' bi be yechi'e,
na' bi chejlen yela' wnni'a chien' le'.
18 La'kze xak wzóe' nbane' gok chie' yela' ba nez zen,
na' bka'n zengak benne' ka' le' katen' wzóe' nbane',
19 san choe'e gan zej nnita' xa xta'we' ka',
na' batkle le'ele' yela' baní'.
20 Žápegak benne' ka' le' ba la'ne san bi žákbe'ele'
nake' ka bia yixe' ka', bia ka' žátgakba'.

50 Znne Xanžo Dios, na' ztobe' benne' dot yežlyó,
benne' ka' žé'gake' gan zla' wbíž, na' gan ženen.
2 Lo Ya'a Sión, da' naken xtanle'e ba bza'ní' Dios.
3 Yelá' Dios chežo, na' bi soe' žize.
Zenkze yi' lawe' Le', na' gakle'e be' bdone' dan' chechjlen Le'.
4 Wtobe' benne' ka' nníta'gake' ya'abá na'le,
na' benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga,
nich wchi'a laže'e benne' chie' ka'.
5 Znne': "Le wtób benne' chia' ka',
benne' ka' bénlengake' neda' to diža',
dan' bzoa chóchgake' len žen chegak bi-ado' ka'."
6 Da' zoan ya'abá zloe'e lawn nak Dios chawe',
dan' nake' Benne' wchi'a laže'e benách ka'.
7 Znne': "Le yenle, benne' chia' ka', na' wchalja'.
Le wzé nag, benne' Israel ka',
na' nnia' da' yesbaga'a le'e zia.
Neda', Dios, naka' Dios chele.
8 Bi tila' le'e ni'a chegak biado' ka' betle lawa',
na' ni'a chegak biado' ka' bzeyle,
da' ka' zgó'otezele lawa' neda'.
9 Bi si'a beždo ka' lo na'le le'e,
na' chibo byo ka', bia chele ka'.
10 Yógo'te bia yixe' ka' zej nakba' chia',
na' yógo'te bia beždo' ka',
bia zej zoaba' lo ya'ado' ka'.
11 Yógo'te bia ka' zoa xílgakba' yó'ogakba' lo na'a,
na' lezka' yógo'te bia ka' zej zoaba' nbángakba'.
12 Cha' tona' neda', bi yapa' le'e bi da' gonnle chia'
dan' yežlyó, na' yógo'te da' zej den lawlen zej naken chia'.
13 ¿Žon byenen gawa' xpéla'gak bež ka',
cha' ye'ja' žen chegak chibo byo ka'?"
14 Le ko'o law Dios da' wká'n zenle Le',
na' le wnezjw da' wchebe láže'le law Dios zente.
15 Lezka' znne': "Bliž neda' lo ža katen' gak da' wžía yin' benách ka',
na' yeslá' le', na' le' gapo' neda' ba la'ne."
16 Dios ži'e no benne' wen da' zinnj:
"¿Žeklo' zchaljo' le' kan nak da' wnnakza' neda',
na' znnio' che xtiža'a dan' bénlena' benách chia' ka'?
17 Le' bi zle'elo' neda' chawe' kate' zloe'ela' le' da' bi nak chawe' da' žono',
na' zzo' chela'ale diža' chia'.
18 Kate' zle'elo' to benne' wbán, na' žono' le' tzen,
na' nako' toze len benne' ka', benne' zbej yíchjgake' neda'.
19 Žónteze žono' da' zia,
na' zcháljtezo' da' wen laže'.
20 Znnétezo' che ležkzo',
na' žesbago'o zia xkwide' che xna'kzo'.
21 Beno' da' ki, san neda' wzóa' žize.
Goklo' naka' neda' to benne' ka nako' le',
san tilkza' le', na' wloe'ela' le' ka nak da' beno'.
22 Le chejní'il da' ni na'a, le'e žal láže'le Dios,

nich bi wzózj Dios le'e,
na' biž soa no benne' yeslé' le'e.
23 Bennen' ko'e lawa' da' wká'n zene' neda' gape' neda' ba la'ne,
na' bennen' zzoa choch kwine' nich gone' da' chawe',
wloe'ela' le' zoa' yeslá' le', na' naka' Dios chie'.”

51 Goklen neda', Dios, lo yela' ži'i laže' chio'.
Lo yela' žeyache' laže' chio' beká'a zia da' nbaga'a.
2 Wdíb neda' che da' bi nak chawe' da' bena'.
Bka'n chawe' neda' che dola' da' nbaga'a.
3 Žeyónbi'a bži'a chio' Le' len dan' bena'.
Dola' ka' bena' žesbága'gaken neda' zia.
4 Lawo' Le' bena' dolan'. O', lawo' Le'.
Bena' da' bi naken chawe' lawo' Le'.
Ki znno' naken chia' nich gak bia' nako' chawe' ni'a che da' znno'.
Naken li laže' kan zchi'a lažo'o benách ka'.
5 Bwia nga, bache nbága'kza' dola' katen' golja'.
Lo dola' wzoakza' katen' bsan xna'a neda'.
6 Žak lažo'o Le' soa da' likze lo yichj lázda'wa',
na' lo yichj lázda'wa' bzo' yela' žejní'il.
7 Bka'n chawe' neda' len da' zkonlo' žin,
na' yega'na' chawe'.
Wdíb neda', na' gakža' chiche ka nak bejw.
8 Bzoa chia' yela' žebele, na' yela' ba nez,
na' žit ka' da' yoa'a gá'ngaken choch, žit ka' bdichjo' Le'.
9 Bi chejsá' lažo'o dola' ka' nbaga'a,
na' beká'a yógo'te da' bi nak chawe' da' bena'.
10 Dios, beyón chawe' yichj lázda'wa',
na' bzoa to be' li laže' lo yichj lázda'wa'.
11 Bi wkwaso' neda' lawo' Le',
na' bi yekó'o be' la'y chio' lo yichj lázda'wa'.
12 Bebí'i chia' yela' žebele che yela' weslá chio',
na' bzoa choch be' chawe' dan' yoa'a.
13 Naž wsedla' benne' wen da' zinnj ka' da' žaz lažo'o góngake',
na' benne' dola' ka' yeyákgake' chio' Le'.
14 Beslá neda' lo zia da' nbaga'a, beta' to benne'.
Dios, nako' Benne' Weslá chia',
na' golkza' che da' chawe' da' nako' Le'.
15 Xana' Dios, bsaljw žoa'a,
na' wzenla' benách ka' da' we lawa' Le'.
16 Bi žaz lažo'o biado' ka' gota'-ba' lawo' Le',
na' bi žaz lažo'o biado' ka' wzeya' lawo' Le'.
17 Da' žala' ko'ožo law Dios da' žaz laže'e naken to lazdo' gaxjw laže'.
To lazdo' gaxjw laže', na' da' žeyát lažen' bi wzó' chela'ale, Dios.
18 Lo yela' ži'i laže' chio', ben chawe' yež Sión.
Beyón ze'e da' žape chi'in yež Jerusalén'.
19 Naž chaz lažo'o biado' ka' gotto' lawo' Le' lo da' nak chawe',
na' biado' ka' wzeyto' lawo' Le'.
Naž gótgake' biado' ka' lo bkog la'y chio'.

52 ¿Zka'n zen kwino', benne' wale, ni'a che da' zinnj da' beno'
dan' zóateze yela' žeyache' laže' che Dios?
2 Zcháljtezo' che da' zia da' gono' che lježo'.
Da' znno' naken ka to ya ntoche' dan' žon láže'len lježon'.
3 Nží'iželo' da' bi nak chawe' ka nži'ilo' da' naken chawe'
na' zdan láže'žo' da' wen laže' ka zdan lažo'o da' li.
4 Nži'ilo' diža' ka' žon dítjgeklen benne' ka', le', benne' wen laže'.
5 Ni'a che da' ki wžía yi' Dios le' to chi'ize.
Goxe' le', na' yeké'e le' gan zoakzo',
na' wkwase' le' gan zej nnita' benne' ban ka'.

6 Lé'egekle benne' chawe' ka' da' ni, na' žébegake'.
Wzížegake' chio' le', na' nnágake':
7 "Le wia nga, benne' ni bi bxen laže'e
Dios nich gape chi'e le'.
Bxen láže'kze' yela' wnni'a zenle'e chie',
na' nga'nze' lo da' bi nak chawe' da' žone'."
8 San neda' naka' ka to yag olibo dan' žen' li'a liž Dios.
Žxen láže'teza' yela' žeyache' laže' che Dios.
9 Wká'n zenkza' Le' to chi'ize dan' bene' da' ki.
Wxén laža'a La la'y chie' lawgak benne' chie' ka' dan' naken chawe' gonan'.

53 Benne' yal laže' ka' lo lázdo'gake' znnágake':
"Bi zoa Dios."
Yógo'tie' zej nbage'e zia, dan' béngake' da' zinnj.
Bi zoa no benne' žone' da' naken chawe'.
2 Zoa Dios ya'abá, na' zwie' benne' ka',
nich le'ele' cha' zoa no benne' žejni'ile',
bennen' žape' Dios ba la'ne,
3 san yógo'te benne' ka' zej nbej yíchj-gake' Dios.
Yógo'tie' zej nbage'e zia.
Bi zoa no benne' žone' da' naken chawe', nitóe'.
4 Znna Dios: "¿Bi žejní'igekle benne' wen da' zinnj ka'?
Že'j žáwgake' da' zbángake' chegak benách chia' ka',
na' bi žénegekle' gónbia'gake' neda'."
5 San žin ža žébegake' da' sáka'gake'.
Goslas Dios žit chegak benne' ka' zdíl-lengake' benách chie' ka'.
Dios wzóe' légake' chela'ale, na' wžía yi'e légake'.
6 Znnabla' Dios gone' ga žoj lo yež Sión da' gáklenen benne' Israel ka'.
Kate' gon Dios ga yela'gak benne' chie' ka' lážgake',
yebégekle za'só Jakob ka',
na' gak yela' ba nez zen chegak benne' Israel ka'.

54 Beslá neda', Dios, len yela' wak chio'.
Goklen neda', Dios, len yela' wale chio'.
2 Benle da' znnabla' Le', Dios, na' bechebe chia'.
Bze nag da' wcháljlena' Le'.
3 Za'gak benne' snia ka' nich tíl-lengake' neda'.
Benne' yichj ža'a ka' žénegekle' gótgake' neda',
benne' ka' bi žápegake' Le' ba la'ne, Dios.
4 Xanžo Dios nake' Bennen' žáklene' neda'.
Dios zóalene' benne' ka' žape chí'igake' neda'.
5 Dios yebi'e chegak benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' ka nak da' bi nak chawe' da' žóngake'.
Wžía yi'e benne' ka' dan' nake' Le' li laže'.
6 Dot laža'a wnezjwa' da' ko'a lawo' Le', Xana' Dios.
Wká'n zenkza' La la'y chio' dan' nakle'en chawe'.
7 Besló' neda' lo yógo'te da' goken chia'.
Ble'ela' wžía yi'gak benne' ka' bžá'agake' neda'.

55 Bze nag, Xana' Dios, da' žliža' Le', na' bi wzó' chela'ale da' znnabla' Le'.
2 Bebán laže', na' bechebe chia'.
Žliža' Le' lo da' znnia', na' že' zedla'.
3 Benne' bi zle'ele' neda' chawe' znnie' chia',
na' bennen' bi nake' chawe' žon ditjle' neda'.
Žesbága'gake' neda' zia, na' lo yela' zža'a chégake' zbia láže'gake' neda'.
4 Že' zedle lázda'wa' lo bela' žen chia',
na' zchebe yela' got neda'.
5 Zžébeli'a, na' žzízeli'a,
na' žak chia' da' zcheben neda'.
6 Wnnía': "Chela' gonno' chia' xil ka' ka zej nak xil bsia,
tia' lo be'ze gan yezí' laža'a.

7 Da' l̲i wz̲onnja' zíto'le, na' soakza' l̲e'e latje dach.
8 Gon byena' bi be gon chia' be' bdone', na' be' wal̲e."
9 Bžia yi' benne' ka' bi zej nake' chawe', X̲ana' Dios.
Bchix̲ da' z̲nnágake', dan' z̲l̲e'ela' da' z̲innj, na' da' z̲ia da' žóngake' l̲o yež nga.
10 Dot ža, na' yele žéchjgekle' yež.
Žóngake' da' z̲innj, na' da' bi nak chawe' l̲o yež nga.
11 Nža' yež nga da' bi nak chawe' da' žóngake'.
Žóntezgake' da' wen l̲aže', na' da' z̲innj l̲o nez chen.
12 Chela' gok no benne' bi z̲l̲e'ele' neda' chawe', bennen' bene' neda' z̲ia, na' bzoelan'.
Chela' gok benne' zže'e neda', bennen' bdíl̲-l̲ene' neda' na' bkache' kwina' l̲awe' l̲e',
13 san le' benkzon', na' goko' ka to bi' lježa'.
Wz̲í' l̲o no'o neda', na' goko' toze l̲en neda'.
14 Tz̲en bchaljžo dot l̲áže'žo, na' l̲o yel̲a' ži'i l̲aže' wdažo l̲o liž Dios.
15 Dios, ben ga sen yel̲a' got benne' ka' chol̲ze, benne' ka' bi zej nake' chawe'.
Ben ga chó'ogake' l̲o yi' gabíl kate' ne zóagake' nbángake'.
Nža'gak lížgake' da' bi nak chawe' da' žóngake'.
16 San ka nak chia' neda', bl̲iža' Dios,
na' X̲ana' Dios beslé' neda'.
17 Zildo', na' wawbíž, na' kate' žen wbíž z̲cháljl̲ena' Dios.
Žl̲iža' L̲e', na' L̲e' ženle' chia'.
18 Yeya'we' be' da' nakkza' l̲o na'gak benne' ka' z̲díl̲-lengake' neda',
na' gone' ga kweza' chawe',
l̲a'kze zej nnita' benne' zante, benne' bi z̲l̲é'egekle' neda' chawe'.
19 Dios nake' Bennen' zóateze', na' z̲nna biá'teze'.
Nake' chawe', na' wžía yi'e benne' ka'.
Ki gone' chégake' dan' bi žsángake' da' žóngake', na' bi z̲žébegake' Dios.
20 Benne' wen da' z̲innj ka' z̲díl̲-l̲engake' benne' ka' z̲gá'nl̲engake' l̲égake' chawe'.
Z̲žĭ'igake' che diža' da' bénl̲engake' benne' ka'.
21 Da' z̲cháljgake' naken diža' cháwe'do', san yo'o yichj l̲áz̲do'gake' yel̲a' z̲ža'a.
Žóngake' x̲tanl̲e'e diža' da' z̲cháljgake', san naken ka to ya ntoche'.
22 Bde ywa' chio' x̲kože' X̲anžon' na' L̲e' gon choche' le'.
Batkle we'e latje chejchegw benne' chawen' to chi'ize.
23 San Le', Dios, gono' ga cho'ogak benne' wen da' z̲innj ka',
na' benne' wet benách ka', na' benne' wen l̲aže' ka', l̲o yi' gabíl,
kate' bi na' góngake' gachj yiz ka' da' yéla'gake',
san neda' wx̲én l̲aža'a Le'.

56 Beyache' l̲aže'l neda', Dios, nich bi wžía yí'gak benne' ka' neda'.
Tža tža žsáka'gake' neda', na' z̲díl̲-lengake' neda'.
2 Dot ža, na' yele benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' neda' chawe' z̲bia l̲áže'gake' neda',
dan' nníta'gak benne' zante, benne' z̲díl̲-lengake' neda' l̲o yel̲a' z̲ka'n z̲en kwíngake'.
3 Kate' z̲žin ža z̲žeba', žx̲en l̲aža'a Dios.
4 Žx̲en l̲aža'a L̲e', na' z̲ka'n z̲ena' x̲tiže'e.
Žx̲en l̲aža'a L̲e', na' biž z̲žeba'.
¿Biz̲kze gak gongak benne' ka' chia' neda'?
5 Yógo'te ža z̲žĭ'igake' che x̲tiža'a.
L̲en yógo'te da' z̲nnágake' žóngake' neda' žia.
6 Z̲dóbgake', na' z̲kache' kwíngake'.
Z̲wíagake' binlo da' žona'.
Žénegekle' gótgake' neda'.

7 Xana' Dios, bwia da' žóngake', na' lo
yela' zža'a chio' bžia yi' benne' ka'.
8 Nnézkzelo' Le' ka žzonnja' lawgak
benne' ka'.
Bejsá' laže' nis da' ba wžeža'.
¿Bi zej nyejwn le'e yiche chio'?
9 Kate' žliža' Dios, lo ža na'kze žzonnj-
gak benne' ka' bi zlé'egekle' neda'
chawe'.
Nnezkzla' zoalen Dios neda'.
10 Žxen laža'a Dios, na' zka'n zena'
xtiže'e.
Žxen laža'a Xanžon', na' zka'n zena'
xtiže'e.
11 Žxen laža'a Dios, na' biž zžeba'.
¿Bizkze gak gongak benne' ka' chia'
neda'?
12 Nbaga'a da' bchebe laža'a gona' chio',
Dios.
Golkza' da' we lawa' Le'.
13 Besló' be' da' nakkza' lo yela' got,
na' bekó'o ni'a gan wzóa
chejchégwgaken.
Gak choa'a lawo' Le', Dios, lo yela' baní'
da' žonno' chegak benne' ka' zóagake'
nbángake'.

57 Beyache' laže'l neda', Dios. Bey-
ache' laže'l neda',
dan' žxen laža'a Le' len dot yichj
lázda'wa'.
Gape chi'o neda' ka žon zkoko' žape
chi'iba' bríse'do' ka' zan xilba',
na' zejte te che da' žaken chia'.
2 Wliža' Dios, Benne' zente.
Wliža' Le' nich gáklene' neda'.
3 Gan zoe' ya'abá chie' sele'e no benne'
yeslé' neda' lo na' bennen' žénele'
wžía yi'e neda'.
Dios beyache' láže'le' neda', na' benne'
chia' da' li chie'.
4 Že' zedla' ka to benne' ži'e ladjw bež
yixe' ka'.
Zoa' ladjw benne' ka' zej nake' ka bež
yixe' ka', bia ka' žáwgakba' benách
ka'.
Da' znnégake' chia' naken ka yag
ntóche'do' ka',
na' xtíža'gake' zej naken ka ya ntoche'
ka'.
5 ¡Ga'n zen Le' ya'abá, Dios!
¡Yela' zen chio' zžinen dot yežlyó!
6 Ba bdixjgak benne' ka' do yelj nich sén-
gake' neda',
na' žedó laža'a lo da' žaken chia'.
Bché'ngake' to yežw nich chejchazan',
san légake' ba bejcházgaken'.
7 Zoakze lázda'wa', Dios.
Zoakze lázda'wa' nich golkza' da' wká'n
zenen Le'.
8 Bebán, be' da' nakkza', na' le yebán, le'e
žinnle da' ka' žól-lenle.
Zildo' yebankza'.
9 Xana' Dios, wká'n zen Le' ladjw benne'
chio' ka'.
Golkza' chio' lawgak benne' yógo'te yež
ka'.
10 Nak yela' žeyache' laže' chio' zenže ka
ya'abá,
na' da' li chio' nakže zen ka bejw gasj ka'.
11 ¡Ga'n zenkzo' ya'abá, Dios!
Yela' zen chio' zžinen dot yežlyó.

58 ¿Zchaljle da' nak chawe', le'e,
benne' wnná bia' ka'?
¿Zchi'a láže'le benne' chia' ka' ka
nakkzen?
2 O'o, san žezá' láže'le da' zinnj da' gonle.
Žonle ga že' zédle'egekle benne' ka' lo
yežlyó chia'.
3 Zej nchixe lázdo'gak benne' ka'
nbej yíchjgake' neda' kate' bi na'
gáljgake'.
Bchíxgekle' kate' bi na' wsangak
xná'gake' légake'.
4 Da' znnágake' žoten benne' ka' ka žon
da' žia zan laye' bele snia.
Zej nake' ka bele snia ka', bia kwežw ka'.
5 Bi žéngeklba' chi'i benne' žone' yela'
wžá'
nich kwé'gakba' žize la'kze žol-li'e
xtando'.
6 Dios, wdíchj láye'gak benne' ka'.

Xana' Dios, wdíchj láye'gak benne' ka' zej
nake' ka bež yixe' ka'.
7 Ben ga nnítgekle' ka nis da' zlaljen lo
yo.
Ben ga bížgake' kan žak che yixe' da' nžo-
gen lo nez,
8 na' te chégake' kan žak che bia zag,
bian' yeyóna'ba'.
Ben ga biž lé'egekle' wbíž ka žak che to
xkwide' žaljbe' ba natbe'.
9 Néžwte kate' bi na' la to yeso' lo yi' zen,
yeká'a Dios benne' ka' to lo be' bdone',
benne' ban ka', na' benne' gat ka'.
10 Yebele benne' chawe' kate' le'ele' yezí'
wzón Dios benne' wen da' zinnj ka'.
Wleje' žen chegak benne' ka' bebéj yíchj-
gake' Dios.
11 Naž nna bennen': “Dekze lazjw benne'
chawe'.
Dios zchi'a láže'kze' benne' yežlyó ka'.”
59 Xana' Dios, beslá neda' lo na'gak
benne' ka' bi zlé'egekle' neda'
chawe'.
Beslá neda' lo na'gak benne' ka' zdíl-
lengake' neda'.
2 Beslá neda' lo na'gak benne' ka' žón-
gake' da' zinnj.
Beslá neda' lo na'gak benne' wet benách
ka'.
3 Žénegekle' gótgake' neda'.
Zej ndobe benne' wale ka' nich tíl-
lengake' neda',
kege dan' nbaga'a zia, na' kege ni'a che
da' zinnj da' bena' neda', Xana' Dios.
4 La'kze bi be bena' chegak benne' ka',
žon byéngake' góngake' neda' zia.
Bebán, na' da ga zoa' ni, na' le'elo' da'
žóngake'.
5 Le', Xana', Dios chegak benne' zan ka'
žjake' lo wdile,
na' Dios chegak benne' Israel ka',
bebán nich wsaka' zi'o benne' yógo'te yež
ka'.
Bi yeyache' láže'lo' yógo'te benne' ka'
zží'igake' chio' Le', na' žóngake' da'
zinnj.
6 Zlá'gake' kate' žen wbíž, na
zbéžeya'agake'
ka žongak beko' ka', na' žéchjgekle' yež.
7 Bwia nga, da' zcháljgake' naken ka da'
žeyébgake'.
Diža' znnágake' zej naken ka ya ntoche'
ka'.
Zznnágake': “Bi zoa no benne' yenle'
chežo.”
8 San Le', Xana' Dios, wzizo' chegak
benne' ka'.
Gon ditjlo' Le' benne' yógo'te yež ka'.
9 Benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' zej
nake' wale.
Neda' wxén laža'a Le', dan' žape chi'o
neda'.
10 Dios, Bennen' žeyache' láže'le' neda',
yide', na' gáklene' neda'.
Dios gone' ga le'ela' da' gak chegak
benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'
kan žak laža'a.
11 Bi goto' benne' ka', nich bi gal láže'gak
benne' chia' ka' da' ka' žono'.
Beslás benne' ka' len yela' wak chio', na'
ben ga chejchégwgake'.
Xanto' Dios, Le' žape chi'ikzo' neto'.
12 Ben ga chíxgekle' lo yela' zka'n zen
kwíngake',
ni'a che dola' da' žóngake' lo da'
zcháljgake',
na' ni'a che diža' xiwe' ka', na' da' wen
laže' da' znnágake'.
13 Bžia yi' légake' lo yela' zža'a chio'.
Bžia yi' légake' nich biž nníta'gake'.
Ben ga gákbe'egekle' Le' znna bi'o za'só
Jakob ka'.
Znna bi'o dot yežlyó nga.
14 Zlá'gake' kate' žen wbíž, na'
zbéžeya'agake'
ka žongak beko' ka', na' žéchjgekle' yež.
15 Zdágake' ka benne' ka' zdágakze', žílj-
gake' da' gáwgake'.
Cha' bi žéljgeklen', dot yel žesbága'gake'
zia toe' yetóe',
16 san neda' golkza' che yela' wak chio',

na' zildo' wká'n zena' yela' žeyache' laže' chio', dan' gókleno' Le' neda',
na' wdape chi'o neda' kate' wžé' zédle'ela'.
17 Le' žon chocho' neda', na' golkza' chio', Dios.
Žape chi'o neda', na' žeyache' láže'lo' neda'.

60 Dios, Le' bzo' neto' chela'ale.
Beno' ga bejchégwto', dan' bžá'ali'o neto'.
Na'a, da gákleno' neto'.
2 Beno' ga wzó' yežlyó, na' beno' ga byaljwn.
Da yeyonon' gan byaljwn, dan' zbia yin'.
3 Beno' ga neto', benách chio' ka', wžé' zedlto'.
Beno' ga gok cheto' ka we'jto' to da' benen ga bejchégwto'.
4 Benn chegak benne' ka' zžébegake' Le' to da' gak bian',
dan' wloé'e lawn da' nak dot da' li.
5 Bze nag chia'. Beslá légake' len yela' wak chio',
nich lagak benne' ka' nži'ikzlo' Le'.
6 Lo latje la'y chie' wnná Dios: "Yebekzla' neda'.
Chisa' chele yežlyó chegak benne' Sikem ka'.
Wžixa' chele yežlyó dan' žen' kwit yegw Sukot.
7 Yežlyó Galaad naken chia',
na' lezka' yežlyó chegak za'só Manasés ka'.
Yežlyó chegak za'só Efraín ka' naken ka to xlapa' da' žape chi'in yichja'.
Yežlyó chegak za'só Judá ka' naken gan znna bi'a,
8 san yežlyó chegak benne' Moab ka' naken ka to ziga' ya da' yožen nis wná'a.
Lo yežlyó chegak benne' Edom ka' cho'na' zela' gole ka'.
Si'a ba nez yežlyó chegak benne' Filistea ka'."
9 ¿Nozkze wchi'e neda' nich tíl-lena' yež zoa to ze'e sibe dan' žape chi'in yežen'?
¿Nozkze wchi'e neda' nich tíl-lena' benne' Edom ka'?
10 ¿Kege Le' wchi'o neda', Dios?
Le' wléj yichjo' neto', na' bi wyéjleno' benne' cheto' ka' lo wdile.
11 Goklen neto' nich gak tíl-lento' benne' ka' zdíl-lengake' neto',
dan' gak dáche'ze gáklengak benne' ka' neto'.
12 To zen len Dios gonžo to da' zenle'e,
na' Le' wlage' benne' ka' zdíl-lengake' žo'o.

61 Xana' Dios, benle da' žliža' Le'.
Bze nag da' zcháljlena' Le'.
2 Zi'to' gan zoa laža' žliža' Le', dan' žedó laža'a.
Bche' neda' gan zoa Bennen' nake' ka to ya'a yej, Bennen' nakže' wale ka neda'.
3 Nako' Le' Benne' noxe' neda',
na' nako' ka to ze'e yej da' žape chi'in neda'
lawgak benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.
4 Sóateza' lo yo'o la'y chio'.
Kwe' chawa'a kwito' Le' kan zej že' chawe' bríse'do' ka' zan xil zkoko'.
5 Dan' benlo' Le', Dios, da' wchebe laža'a lawo',
beno' ga napa' da' žápegak benne' ka' zžébegake' Le'.
6 Gono' ga soa' nbana', na' ga nna bi'a ža zante.
Yiz chia' ka' gákgaken ka da' zej naken chegak chope kwe' benne' ka'.
7 Sóateza' lawo' Le', Dios.
Bkwez yela' žeyache' laže' chio', na' da' li nich wká'n cháwe'gaken neda', benne' wnná bia'.
8 Golkza' che La la'y chio' Le' to chi'ize,
na' gonkza' tža tža da' bchebe laža'a gona'.

62 Toze len Dios zga'n chawe' be' da' nakkza'.
Lekze' žeslé' neda'.

[2] Toze' Le' žape chi'e neda', na' žeslé' neda'.
Nake' Bennen' žoxe' neda', na' bi chejchegwa'.
[3] ¿To chi'ize wkwezle da' gonle chia' neda', yógo'tele žon byenle wžía yi'le neda'?
Žonle ka žon to benne' zchinnje' to ze'e da' zoa bixen, o to le'je da' nožon'.
[4] Žonle toze diža' kan yebejle neda' lo yela' zen chia'.
Nží'ilele da' wen laže'.
Len žoá'ale zchaljle cháwe'do'
san yo'o yichj lázdo'le da' zinnj da' gonle.
[5] Le', be' da' nakkza', wléz laže' toze Dios.
Nake' Le' Bennen' žxen laža'a.
[6] Toze' Le' žape chi'e neda', na' žeslé' neda'.
Nake' Bennen' žoxe' neda', na' bi yedó laža'a.
[7] Nak Dios Bennen' žeslé' neda', na' nake' yela' ba nez chia'.
Nak Dios Bennen' žape chi'e neda', na' Benne' žon choche' neda'.
[8] Le kwez laže' Le' to chi'ize, le'e, benne' ka'.
Bloe'el Le' da' zdan láže'le.
Nak Dios Bennen' žon choche' žo'o.
[9] Da' li, da' dáche'ze zej nak benne' ka',
na' ka to da' wen laže' zej nak benne' zen ka'.
Bi nále'tekgekle' to lo zgons.
Zej nakže' ža'ze ka to be' da' žeká'a láže'žo.
[10] Bi wxén láže'le da' gak gonle žakze chele.
Bi wká'n zen kwinle ni'a che da' ka' zbanle.
Cha' chan yela' wnni'a chele, bi kwe'le wnné yoe chen.
[11] To chi'i wnné Dios, na' chope chi'i benla' da' ni.
“Che Dios nak dot yela' wak.”
[12] Xana' Dios, lo no'o za' yela' žeyache' laže' dan' žebi'o che to to benne' ka nakkze da' bene'.

63 [1–2] Dios, nako' Dios chia'.
Zbile be' da' nakkza' da' nak chio'.
Bela' žen chia' zdan laže' dan' naken chio'.
Žak chia' ka zoakza' to yežlyó biž gan bi be nis den.
Žak laža'a yida' lawo' Le'
nich le'ela' yela' wak chio', na' yela' zen chio',
káteze ble'ela' da' nak chio' lo latje la'y chio'.
[3] Nakže chawe' yela' žeyache' laže' chio' ka yela' nban.
Che len wká'n zenkza' Le'.
[4] Wchalja' che da' chawe' da' nako' Le' xak zoa' nbana'.
Nich wká'n zena' La la'y chio' Le' wchiskza' na'a.
[5] Yelje be' da' nakkza' da' naken ka to yela' waw dzi'.
Len yela' žebele wká'n zenkza' Le'.
[6] Žezá' laža'a chio' Le' kate' dia' gan ztasa',
na' zlab laža'a ka nak chio' kate' bi na' tasa'.
[7] Dan' žákleno' neda', yebéle'ela' kwito' Le'
kan žongak bríse'do' ka' zan xil zkoko'.
[8] Be' da' nakkza' naken toze len Le',
na' len no'o wale noxo' neda',
[9] san benne' ka' gok láže'gake' wžía yí'gake' neda' chejchó'ogake' lo yi' gabíl.
[10] Kwia yí'gake' lo ya ntoche'.
Gákgake' da' gawgak beko' chjew ka'.
[11] Neda', benne' wnná bia', yebela' lo da' nak che Dios.
No benne' zkonle' žin La Dios gape' Le' ba la'ne,
san benne' wen laže' ka' gá'ngake' žize.

64 Xana' Dios, bze nag chi'a. Že' zedla' žliža' Le'.

Wdape chi'i yela' nban chia' dan' zzeba' da' gongak benne' ka' zdíl-lengake' neda'.
2 Bkache' chawe' neda' nich benne' ka' bi zej nake' chawe' bi góngake' chia' kan žénegekle',
na' nich benne' ka' žóngake' da' zinnj bi góngake' chia' kan zza' láže'gake'.
3 Diža' ka' zcháljgake' zej naken ka ya ntoche' ka',
na' znnégake' chegak ljéžgake' ka' ka žon to benne' žsie' yag ntóche'do' chie' ka'.
4 Ki znnágake' bagáche'ze nich góngake' ga chejchégwgak benne' li laže' ka'.
Cholze žóngaken', na' bi be zžébegake'.
5 Žon byéngake' góngake' da' zinnj da' žénegekle',
na' zbékgake' do yelj ka' nich séngake' benne' ka'.
Znnágake': "¿Noz benne' le'ele' da' žonžo?"
6 Žíljgake' da' zinnj da' góngake', na' zwíagaken' binlo.
Da' yo'o yichj lázdo'gake' naken da' kegle kan zej nak lázdo'gakkze'.
7 San Dios gon zi'e benne' ka' len yag ntóche'do' chie' ka'.
Cholze chó'ogake' yižwé' zen ka'.
8 Da' bchaljgak benne' ka' gonen ga chejchégwgake'.
Chébegak yógo'te benách kate' lé'egekle' légake'.
9 Naž chébegake', na' wcháljgake' che da' ben Dios,
na' yeyónbia'gake' naken da' bene' Le'.
10 Yebele benne' chawe' law Xanžon', na' wxén láže'e Le'.
Gak yela' ba nez zen chegak benne' ka' zej nake' li laže'.

65 Xana' Dios, žala' wxén láže'to' Le' lo yež Sión,
na' gonto' da' wchebe láže'to' chio'.
2 Le' ženkzlo' da' zcháljlento' Le',
na' la'gak yógo'te benne' ka' lawo' Le'.
3 Nbága'li'a da' zinnj da' bena',
san ženít lawo' Le' da' bži'ito' chio' Le'.
4 Ba nez zen naken che bennen' zbio' Le',
na' znno' nake' chio', nich soakze' latje la'y chio'.
Yeljkzto' da' chawe' da' de ližo', dan' den lo yodo' la'y chio'.
5 Lo da' chawe' da' nako' gono' da' zenle'e kate' gono' da' znnablto' Le', Dios, Benne' Weslá cheto'.
Yógo'te benne' nníta'gake' yežlyó žxen láže'gake' Le'.
Lezka' žxen láže'gak benne' ka' Le', benne' ka' zdégake' zíto'le law nisdo'.
6 Le' zzoa chocho' ya'a zen ka' len yela' wak chio'.
Nakkzo' Benne' wale.
7 Zbek žio' nisdo' kate' zgo'nen, na' žazto' da' žonen.
Zbek žio' benne' yež ka' kate' žóngake' žo'osbé.
8 Che len benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó zžébegake' da' zenle'e da' žono'.
Znnito'o benne' ka' lo yela' ba nez, benne' ka' nníta'gake' do zente yežlyó.
9 Zwio' yežlyó, na' žselo'o nis yejw.
Žono' ga žonnle'en linne chen.
Bnnito'o yegw ka' lo yežlyó da' zej nža'le'en nis.
Zkwezo' zoa' za da' gawgak benne' ka', kan wnnakzo' gono'.
10 Žselo'o nis yejw gan de na, na' žey-onon' yo ya'a.
Žesbison' len nis yejw na',
na' žono' ga zgól-le'egak da' zej nazen ga na'.
11 Žono' ga gak chegak benne' ka' yela' ba nez to yiz to yiz ni'a che da' znezjo',
na' bejw gasj chio' ka' žónngaken yejw da' žonen ga zgolgak da' zej nazen.
12 Žon yejw chio' ga žak ya'a gan zdagak bia yíxe' ka'
na' žebégekle benne' ka' zlé'egekle' žeyák ya'ado' ka' ya'a.
13 Lo lache' ka' zej nnita' zila' ka', na' žoa'agak yégodo' ka' naz zoa' stribe.

Zbéžya'agak benne' chio' ka' lo yela' žebele, na' žólgakkze' chio' Le'.

66 ¡Le wká'n zen Dios lo yela' žebele, le'e zoale dot yežlyó!
2 ¡Le gol ka nak yela' zen chie' Le'!
¡Le wká'n zene' kate' we lawle Le'!
3 Le ye' Dios: "¡Žebánele'elto' che da' beno' le'!"
Ni'a che yela' zen che yela' wak chio' benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe' žóngake' ka znna xtižo'o.
4 Benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó we láwgake' Le',
na' gólgake' chio' Le', na' che La la'y chio'.
5 Le da, lé'elele da' zen ka' da' ben Dios,
da' zenle'e da' bene' ni'a chegak benne' chie' ka'.
6 Bene' ga beyák nisdo' yo biž,
na' wdegak benne' chie' ka' len ní'agakze' gan wzóa to yegw zil.
Žoa'a nisdon' bebéle'egekle' law Dios.
7 Len yela' wak chie' nna bi'e to chi'ize.
Zwíakze' da' žongak benne' ka' yógo'te yež ka'.
Benne' ka' zží'igake' chie' Le' bi gata' yela' zen chégake'.
8 Le'e, benne' ka', le wká'n zen Dios chežo.
Le wzenle benne' ka' da' žoe lawle Le'.
9 Lekze' žape chi'e žo'o nich soažo nbanžo,
na' bi bi'e latje chejchégwžo.
10 Le', Dios, bwio' neto' lo da' ka' bento'.
Bdio' neto' lo da' wzáka'to' kan žongak benne' ka' zdégake' ya plat lo yi' nich ga'nen chawe'.
11 Beno' ga bejchazto' to lo do yelj.
Bdo'o xkóže'to' to ywa' zí'ile'e.
12 Beno' ga wdegak benne' zej žie' bžina' chie' ka' lo yichjto'.
Wdeto' da' naken ka to lo yi', na' to lo nis zil,
na' bebejo' neto', na' bzo' neto' to latje gan zoato' lo yela' ba nez.
13 Cho'okza' ližo' nich wzeya' biado' ka' lawo' Le'.
Gonna' chio' da' wchebe laža'a gona'.
14 Bchebe laža'a gonan',
dan' wnnía' katen' wžé' zédle'ela'.
15 Wzeya' biado' ka', bia ženne' ka', lawo' Le',
na' kwen žen chegak zíla'do' ka' wzeya'-ba' gan zo',
na' gota' beždo' ka', na' chibo byo ka' lawo' Le'.
16 Le da, yénlele, yógo'tele le'e zžébele Dios.
Wzenla' le'e da' bene', góklene' neda'.
17 Dot laža'a bliža' Le', na' bka'n zenkza' Le'.
18 Chela' wzé laža'a to da' zinnj bi benle Xanžon' chia',
19 san da' likze benle Dios chi'a,
na' bze nage' da' wnnabla' Le'.
20 Bi bzoe' chela'ale da' bcháljlena' Le',
san beyache' láže'le' neda'.
¡Ga'n zen Dios!

67 Dios, beyache' laže'l neto', na' ben chawe' neto'.
Lo yela' ži'i laže' chio' wzoalen neto'.
2 Naž gónbia'gak benách dot yežlyó da' žaz lažo'o Le',
na' nnézgekle benne' yógo'te yež žesló' benne' ka'.
3 Yógo'te benne' ka' we láwgake' Le', Dios.
Yógo'tegake' wká'n zéngake' Le'.
4 Le yebele, na' le soa lo yela' ba nez, le'e, benne' yógo'te yež ka'.
Wchi'a laže' Dios le'e lo da' naken chawe'.
Gape chi'ikze' yógo'te benne' ka'.
5 Yógo'te benne' ka' we láwgake' Le', Dios.
Yógo'tegake' wká'n zéngake' Le'.
6 Yežlyó nga žen' xni'a chen.
Dan' ben chawe' Dios žo'o, nake' Dios chežo.
7 Dios ben cháwe'kze' žo'o.
Gáte'teze žala' gápegak benne' ka' Le' ba la'ne.

68 Wzó ža', Dios.
Besl̲ás benne' ka' bi z̲lé'egekle' Le' chawe',
na' wz̲onnjgak benne' ka' z̲ží'igake' chio'.
2 Ka žon to be', z̲lagen žen che yi',
ka' wlago' Le' benne' ka'.
Kan želane china' bez l̲o yi',
nítgekle benne' ka' bi zej nake' chawe' l̲aw Dios.
3 Yebégekle benne' chawe' ka',
na' sóagake' l̲o yel̲a' ba nez l̲awe' L̲e'.
X̲íte'gake' l̲o yel̲a' žebele chégake'.
4 ¡Le gol̲ che Dios!
¡Le gol̲ salmo ka' che La la'y chie'!
¡Le wká'n z̲en Bennen' ži'e ya'abá!
Nzi' l̲e' Jah. ¡Le yebele l̲awe' L̲e'!
5 Žape chi'e bi' wzébedo' ka', na' z̲wíakze' no'le wzebe ka'.
Zoakze Dios l̲o latje la'y chie'.
6 Dios z̲nnite'e lježe benne' ka' bi zoa no ljéžgake'.
Žebeje' benne' ka' zej yoe'e l̲o na'gak benne' zi'to' ka',
nich sóagake' l̲o yel̲a' ba nez,
san benne' ka' z̲ží'igake' che Dios chejnníta'gake' to l̲o yežlyó biž.
7 Dios, kate' wnežo' l̲awgak benne' chio' ka',
na' wdío' l̲o yežlyó bižen',
8 na' wz̲ó' yežlyón', na' gokl̲e'e yejw l̲aw Dios.
Ya'a Sinaí wz̲izen l̲aw Dios chegak benne' Israel ka'.
9 Bsel̲o'o to nis yejw wál̲el̲e'e, Dios.
Kate' bedó l̲áže'gak benne' chio' ka', na' Le' ben chocho' l̲égake'.
10 Benne' ka' zej nake' chio' chejnníta'gake' yežlyó chio' to chi'ize.
L̲o da' nak chawe', Dios, žox̲o' benne' yache' ka'.
11 X̲anžo Dios bsel̲e'e to diža' chawe',
na' bsel̲e'e benne' zante, benne' bzéngekle' benách ka' diža' chawen'.
12 ¡Bz̲ónnjgake'!
Bz̲onnjgak benne' wnná bia' ka' l̲en benne' chégake' ka', benne' žjake' l̲o wdil̲e.
No'le ka' bené'egekle' da' gota' chegak benne' ka'.
13 L̲a'kze bkache' kwinle gan žape chi'ile z̲ila' ka',
gákwle da' naken ka x̲il plomdo' ka' da' zej naken x̲tan, na' ya plat,
na' doba' ka' chegak x̲ilba' ka' zej naken ya oro.
14 Kate' Dios, Benne' z̲ente, besl̲ase' benne' wnná bia' ka' ga na',
na' bex̲jw bege' da' bgakwn Ya'a Salmón.
15 To ya'a z̲en nak Ya'a Basán.
To ya'a z̲enl̲e'e nak Ya'a Basán na'.
16 ¿Biz̲ chen' z̲wíale, l̲e'e, ya'a z̲en ka'?
Z̲wíale ya'a na' gan žénele Dios soakze'.
Da' likze soakze X̲anžon' l̲aw ya'a na' to chi'ize.
17 Karro ka' che wdil̲e da' nape Dios zej nyanl̲e'en.
X̲anžo Dios zezé'e gan že' Ya'a Sinaí nich soe' latje la'y chie'.
18 Beyepo' ya'abá, bechi'o benne' ka' bebejo' l̲o na' yel̲a' got.
Wz̲i'o da' chawe' ka' da' bnézjwgak benne' ka' chio' Le'.
L̲ezka' benne' ka' bží'igake' chio' Le',
gota' da' bénngake' chio' Le', Dios.
19 ¡Ga'n z̲en X̲anžon'!
Tža tža žónnl̲i'e da' chawe' chie' chežo.
Nake' Dios, na' želé' žo'o.
20 Dios, Bennen' nake' Dios chežo, beslé' žo'o.
X̲anžo Dios na'kze beslé' žo'o l̲o na' yel̲a' got.
21 Da' likze Dios gone' we' yichjgak benne' ka' z̲ží'igake' chie' L̲e'.
Gone' we' yichjgak benne' ka' žónteze žóngake' dol̲a'.
22 Wnná X̲anžon': “Gona' ga yežinle lažle, yeza'le l̲aw Ya'a Basán.
Gona' ga yeza'le že'l l̲o nisdo', na' yežinle lažle.

23 Wlejle žen chegak benne' ka' z̲díl-l̲engake' l̲e'e,
na' beko' chele ka' l̲é'jgakban'."
24 Za'gak benne' chio' ka', na' žoe l̲áw-gake' Le', Dios.
L̲o yel̲a' žebele chégake' žó'ogake' latje la'y chio'.
25 Zejnéžwgak l̲awle benne' ka' žólgake'.
Benne' ka' z̲kwézgake' da' z̲gól̲gake' zjake' z̲ántele.
Gachj l̲awle zjak x̲kwide' nó'ledo' ka' zej nóx̲o'be' da' ka' z̲gól̲gakbe'.
26 ¡Le wká'n z̲en Dios gan zej ndobe benách chie'!
¡Le wká'n z̲en X̲anžon', l̲e'e nakle z̲a'só Israel!
27 L̲ezka' zjak z̲a'só Benjamín ka'.
Zej nake' bábzegake' san z̲nna biá'gake'.
L̲ezka' zjak benne' zan z̲a'só Judá,
na' benne' zan z̲a'só Sabulón,
na' benne' zan z̲a'só Neftalí.
28 Dios, bl̲oe'e l̲aw yel̲a' wal̲e chio'.
Ben choch, Dios, dan' beno' ni'a cheto'.
29 Dan' nak z̲en yodo' chio' da' zoan l̲o yež Jerusalén,
benne' blo ka' kó'ogake' da' zej nape' l̲awo' Le'.
30 Bdil̲-l̲en benne' ka' chegak yež zi'to' ka', benne' ka' z̲díl̲-l̲engake' benne' chio' ka'.
Zej nake' ka bež zan ka', l̲en z̲í'ngakba' ka',
dan' z̲díl̲-l̲engake' yež zan ka'
nich kwéjgake' yel̲a' wnni'a chégake'.
Besl̲ás benne' ka' žaz l̲áže'gake' chjake' l̲o wdil̲e.
31 L̲a'gak benne' wnná bia' ka' che yežlyó Egipto.
Benne' ka' che yežlyó Etiopía gon byéngake' wká'n z̲éngake' Dios.
32 ¡Le gol̲ che Dios, l̲e'e zoale dot yežlyó!
¡Le gol̲ che X̲anžon'!
33 ¡Le gol̲ che Bennen' žI'e ya'abá na'le,
dan' wzóan zga'ale!
Le wia nga, nnie' kan z̲nne wzió'.
34 Le wia nga, nape Dios dot yel̲a' wak.
L̲o yel̲a' z̲en chie' z̲wíakze' benne' Israel ka',
na' z̲an ya'abá nla' l̲aw yel̲a' wal̲e chie'.
35 Z̲žébeto' Le', Dios, gan zo' latje la'y chio'.
Dios chegak benne' Israel ka', žon chochkzo' benne' chio' ka'.
¡Ga'n z̲en Dios!

69 Dios chia', beslá neda'.
Naka' ka to benne' žiepe' nis.
2 Naka' ka to benne' yoe'e l̲o gona', na' bi žak se'e.
Naken ka yoa'a l̲o nis zil-l̲e'e,
na' nisen' za' wkachen' yichja'.
3 Žejx̲áke'la' dan' scha wnnél̲i'a, na' da' lba'a.
Žatgak yej l̲awa' x̲ak z̲beza' nich gakl̲en Dios neda'.
4 Zej nyanže benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' neda' chawe'
ka zej nyan yicha' yichja', na' bi be z̲ia nbaga'a.
Benne' ka' z̲žá'agake' neda' zej nákl̲i'e wal̲e.
Benne' ka' žóngake' neda' z̲ia, na' bi zoa biz̲ chen'.
Žon byéngake' yeyiz̲jwa' da' bi wlana'.
5 Dios, nnézkzelo' Le' bena' da' yal̲ze,
na' z̲l̲e'ekzlo' dol̲a' da' bena'.
6 X̲ana' Dios z̲ente, bi go'o latje benne' ka' žx̲en l̲áže'gake' Le' yedoé'egekle' ni'a che da' bena'.
Bi go'o latje benne' ka' zá'gake' chio' chíx̲gekle' ni'a chia' neda', Dios chegak benne' Israel ka'.
7 Dan' nži'ila' Le' z̲chíx̲gake' neda',
na' l̲o yel̲a' sto' zoakza'.
8 Naka' ka to benne' zi'to' l̲awgak benne' ljéža'do' ka',
na' bi zej nónbi'e neda'.
9 Žeye z̲la l̲áz̲da'wa' dan' žé'l̲i'a wnné yoe che ližo'.
Da' z̲nnégak benne' ka' chio' Le', Dios, naken ka z̲nnégaken' chia' neda'.
10 Wžeža', na' bena' wbás,

na' ben dítjgekle' neda', na' che l̲en z̲chix̲la'.
11 L̲ezka' bwakw kwina' l̲aže' zeche'.
Bl̲é'egekle' neda' ka to da' ben dítjgekle'.
12 Benne' yolawe' ka' wnnégake' chia'.
Benne' we'j ka' ben dítjgekle' neda' l̲o da' bél̲gake',
13 san neda' bl̲iža' Le', X̲ana' Dios, kan žaz l̲ažo'o Le'.
Dios, l̲o yel̲a' žeyache' l̲aže' z̲en chio',
na' dan' nakkzo' Benne' weslá cheto', benle chia'.
14 Bebéj neda' l̲o da' zede gan zoa'.
Naken ka yoa'a l̲o gona' gže'. Bi go'o latje chazžan'.
Beslá neda' l̲o na'gak benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' neda' chawe'.
Naken ka yoa'a l̲o nis zil.
15 Bi go'o latje gata' neda' ka to benne' z̲gache'e l̲o nis zil na',
nich bi gaka' ka to benne' chejchaze' to l̲o yežw gže',
gan choa'a, na' wkachen' neda' to chi'ize.
16 Bechebe chia', X̲ana' Dios, dan' cháwe'l̲e'e nak yel̲a' žeyache' l̲aže' chio'.
Da, gokl̲en neda', dan' z̲ente nak yel̲a' žeyache' l̲aže' chio'.
17 Bwia kan nak da' žaken chia' neda', wen žin chio'.
Dan' že' zédl̲e'ela', ben byene yenlo' chia'.
18 Da ka' gaze ga zoa' ni, na' beslá neda'.
Beslá neda' dan' zej nyanl̲e'e benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' neda' chawe'.
19 Le' nnézkzelo' kan z̲chíx̲gake' neda',
na' kan že' zédl̲e'ela', na' kan žon dítjgekle' neda'.
Z̲l̲e'ekzlo' yógo'te benne' ka' z̲žá'agake' neda'.
20 Dan' z̲ká'ngake' neda' ka'ze žedó l̲aža'a, na' že' zédl̲e'ela'.
Wleza' no benne' yeyache' l̲áže'le' neda', san bi wzóa no benne'.
Wleza' no benne' gon choche' neda', san bi wzóa no benne'.
21 Bwáwgake' neda' da' sl̲a',
na' kate' wbil̲a', byé'jgake' neda' da' zichj.
22 Ben ga gak lni ka' chegak benne' ka' ka to do yel̲j gan chéjgake',
na' ben ga yeyák yel̲a' ba nez chégake' to gan chejchégwgake'.
23 Ben ga chol̲gak yej l̲áwgake' nich biž l̲é'egekle',
na' ben ga z̲ízetezegak benne' ka'.
24 L̲o yel̲a' z̲ža'a chio' bžia yi' benne' ka'.
L̲o yel̲a' yichj ža'a chio' ben l̲égake' zi'.
25 Ben ga bi soa no benne' l̲o ližgak benne' ka',
na' bi soa no benne' l̲o yežlyó chégake'.
26 Wžía l̲áže'gake' bennen' bsaka' zi'o,
na' žz̲ížegake' dan' z̲zaka' bennen' beno' l̲e' we'.
27 Bl̲oe'e l̲aw dol̲a' da' zej nbaga' benne' ka',
na' bi go'o l̲égake' latje gákgake' toze l̲en benne' chawe' chio' ka'.
28 Bsol̲e lagak benne' ka' l̲e'e yiche chegak benne' ka' zej nape' yel̲a' nban da' naken li l̲aže',
na' bi wzojo' lágake' gan zej nyejw lagak benne' chawe' ka',
29 san neda' zoa' l̲o da' z̲záka'l̲i'a, na' že' zédl̲e'ela'.
Beslá neda', Dios, na' bechís neda'.
30 Gol̲kza' da' wká'n z̲enen La la'y che Dios chia'.
Wká'n z̲ena' L̲e' l̲en da' žoe l̲awa' L̲e'.
31 Da' ni žaz l̲áže'že Dios ka to bež gota' l̲awe',
o ka to biado' zej žia lozba', na' sógo'ba'.
32 L̲é'ekzegekle benne' gax̲jw l̲aže' ka' da' ni, na' yebégekle'.
Le biga' l̲aw Dios, na' L̲e' gon choche' l̲e'e.
33 Ženle X̲anžon' chegak benne' ka' žiážjegekle',
na' bi z̲zoe' chel̲a'ale benne' chie' ka', benne' zej nyejwe' liž ya.
34 ¡Le wká'n z̲ene' L̲e', l̲e'e zoale ya'abá,
na' l̲e'e zoale yežlyó nga,
na' l̲e'e zoale l̲awe' nisdo',
na' yógo'te da' nníta'gaken yógo'te latje ka'!

35 Dios beslé' benne' ka' nníta'gake' yež Sión,
na' yeyone' yež ka' zej žen' lo yežlyó Judá,
na' chejnníta'gake' ga na',
na' gata' chégake' yežlyón'.
36 Lezka' žingak za'só benne' chawe' chio' ka',
na' gata' chégake' yežlyón',
na' benne' ka' nží'igekle' La la'y chio' chejnníta'gake' ga na'.

70 Beslá neda', Dios.
Da ka' gaze nich gákleno' neda', Xana' Dios.
2 Ben ga yedoé'egekle, na' kwe' zédgekle benne' ka' žénegekle' gótgake' neda'.
Ben ga yebíga'gak, na' chíxgekle benne' ka' žebégekle' dan' že' zedla'.
3 Ben ga ga'ngak yal laže' lo da' žongak benne' ka' žon dítjgekle' neda'.
4 Benne' ka' žíngake' lawo' Le' yebégekle', na' sóagake' lo yela' ba nez.
Benne' ka' žé'gake' Le' "Žóxkeno'" dan' besló' légake'.
Znnágake': "¡Ga'n zen Dios!"
5 Ze' zedla', na' nat ni'a na'a.
Da ka' gaze gákleno' neda', Dios.
Le' nako' Benne' weslá chia', Xana'.
Bi želo', Xana' Dios.

71 Za'a lawo' Le', Xana' Dios, nich gape chi'o neda'.
Ben ga biž yedoe'ela'.
2 Goklen neda', na' beslá neda' dan' nako' chawe'.
Bze nag chi'a, na' beslá neda'.
3 Nako' ka to yej xe gan soa' chawe',
na' wak yida' gan zo' Le' dot ža, na' yele.
Bsela' no benne' yeslé' neda',
dan' nako' Le' ka to yej xe gan zoa' choch.
4 Xana' Dios, beslá neda' lo na'gak benne' ka' bebéj yíchjgake' Le',
na' lo na'gak benne' ka' žóngake' da' zinnj, na' zej nake' yichj ža'a.
5 Žxen laža'a Le', Xana' Dios.
Le' zwíakzo' neda' kate' ne naktia' bí'do'te.
6 Le' ba noxkzo' neda' katen' za' golja'.
Le' beno' ga bžoja' lo le'e xna'a.
Wká'n zénteza' Le'.
7 Bebángekle benne' zanle'e kan gok chia',
san Le' zwíakzo' binlo neda'.
8 Ben ga gólteza' da' we lawa' Le',
na' wká'n zena' Le' dot ža.
9 Bi wzó' neda' chela'ale kate' ba ngola'.
Kate' yedó laža'a, bi kwej yichjo' neda'.
10 Benne' ka' zžá'agake' neda' znnégake' chia',
na' benne' ka' žak láže'gake' gótgake' neda' ba béngake' toze diža'.
11 Znnágake': "Bzoa Dios le' chela'ale.
Le cho'o chejxenžo-ne' dan' bi zoa no benne' yeslé' le'."
12 Dios, bi so' zi'to' ga zoa' ni.
Dios chia', da ka' gaze gákleno' neda'.
13 Ben ga yedoé'egekle,
na' nítgekle benne' ka' zdíl-lengake' neda'.
Ben ga soagak lo yela' sto',
na' chíxgekle benne' ka' žak láže'gake' góngake' chia' da' zinnj,
14 san neda' wxén láže'teza' Le', na' we láwteza' Le'.
15 Wzenla' benne' ka' nako' chawe',
na' wzéntezela' légake' kan besló' neda',
la'kze bi nnezla' bal chi'i besló' neda'.
16 Wchaljkza' che da' zenle'e da' beno' Le', Xana' Dios,
na' wsá'a láže'gak benne' ka' kan nakkzo' chawe'.
17 Dios, Le' bsedlo' neda' kate' ne naktia' bí'do'te.
Zloe'ela' benne' ka' ka nak da' zenle'e da' beno'.
18 Bi kwej yichjo' neda' kate' ba ngola', na' ba bgocha',
san be' neda' latje wzenla' za'sóa' ka' ka nak yela' wak chio',
na' wzenla' bi'do' ka' bi na' gáljgakbe' ka nak chio',
19 na' da' chawe' da' nako', da' naken zen-le'e, Dios.

Le' beno' da' ka' zej nakḷe'en ẓen.
Dios, ¿noẓkze benne' nake' ka nako' Le'?
20 Le' beno' ga wdía' ḷo da' zan da' zede,
na' ḷo da' ka' bi žakgak chawe',
na' gono' ga yebana' neda',
na' yechiso' neda' ḷo yežw ba.
21 Gono' ga gakža' ẓen, na' yeyón ẓeno' neda'.
22 Neda' we ḷawkza' Le', na' chinna' da' žóḷ-ḷento'.
Xana' Dios, goḷkza' che da' likze chio' na' chinna' da' ka'.
Nako' Benne' La'y chegak benne' Israel ka'.
23 Soa' ḷo yeḷa' ba nez kate' goḷkza' chio' Le',
na' yebekzle be' da' nakkza' dan' beya'wo'.
24 Wcháljteza' che da' chawe' da' nako' dot ža, na' yele,
dan' beno' ga bedoé'egekle, na' bchíxgekle benne' ka' ben byéngake' góngake' neda' ẓia.

72 Dios, ben ga wchi'a ḷaže' benne' wnná bia' da' žak cheto' kan ẓchi'a ḷáže'kzo' Le',
na' ben chawe' xkwide' ka' che benne' wnná bian'.
2 Naž ḷe' wchi'a ḷaže'e cháwe'do' benne' chio' ka'.
Ka nak da' naken dot da' li wchi'a ḷaže'e benne' chio' ka' ẓzáka'ḷe'egake'.
3 Ḷaw ya'a ka' chejga'ngak chawe' benne' chio' ka',
na' ḷaw ya'ado' ka' kwézgake' ḷo da' nak chawe'.
4 Wchi'a ḷaže'e benne' wláž ka' ẓzáka'ḷe'egake'.
Yeslé' xkwide' ka' chegak benne' ka' žiážjegekle'.
Wžía yi'e benne' ka' žsáka'gake' benách chio' ka'.
5 Chébeteze benne' wnná bian' Le',
xak zoa wbíž, na' byo'.
6 Gak benne' wnná bian' ka nis yejw da' žaken ga naz,
na' ka ẓlelj da' žezjwn ḷo yežlyó.
7 Ḷo ža ka' che benne' wnná bian' gak da' chawe',
na' ga'ngak cháwe'do' benne' ka' xak zoa byo'.
8 Nna bi'e dot yežlyó nga, žoa'a Yegw Éufrates,
na' do ẓente yežlyó.
9 Wzóa ẓibgak benne' dot yežlyó ḷawe' ḷe',
na' wzexjwe' ḷáže'gak benne' ka' ẓžá'agake' ḷe'.
10 Benne' ẓnna bi'e yež Tarsis, na' benne' ẓnna bi'e yež zi'to' ka' zedjnoé'e da' wnézjwgake' chie',
na' benne' ẓnna bi'e yež Sabá, na' benne' ẓnna bi'e yežlyó Seba wnézjwgake' chie' yeḷa' wnni'a.
11 Yógo'te benne' wnná bia' ka' wzóa zíbgake' ḷawe' ḷe,
na' benne' yógo'te yež góngake' žin chie'.
12 Ḷe' yeslé' benne' ka' žiážjegekle', benne' ka' žḷížgake' ḷe',
na' yeslé' benne' ka' ẓzáka'gake',
na' bi zoa no benne' gákḷene' ḷégake'.
13 Yeyache' ḷáže'le' benne' yache' ka', na' benne' ka' žiážjegekle'.
Yeslé' benne' yache' ka' nich sóagake' nbángake'.
14 Yeya'we' benne' yache' ka' ḷo na'gak benne' wen ḷaže' ka', benne' yichj ža'a ka',
na' gon byene' yeslé' benne' ka' ḷo na'gak benne' wet benne' ka'.
15 Soa nban benne' wnná bian',
na' wnézjwgake' chie' ya oro che yež Sabá,
na' nnábtezgekle benne' ka' gakḷen Dios ḷe',
na' dot ža, na' yele nnábgekle' Dios gon chawe'e benne' wnná bian'.
16 Gázgake' to zíga'do'ze ẓoa' stribe ḷo yežlyó, na' ḷaw ya'ado' chégake' ka',
na' kwíaḷe'e linne chen kan ẓbian ḷaw Ya'a Líbano,
na' benne' ka' nníta'gake' ḷo yež ka' yángake' kan žon yixe' da' žen' yežlyó.

17 Sóateze la benne' wnná bian'.
Wcháljtezgake' che le' xak zoa wbíž.
Ni'a chie' le' gak yela' ba nez chegak benách ka',
na' nnágake' nak chie' yela' ba nez zen.
18 Cháwe'le'e nak Xanžo Dios.
Nake' Dios chegak benne' Israel ka',
na' toze' Le' žone' da' ka' žóngaken ga žebánležo.
19 Cháwe'le'e nak La la'y chie' dan' náktezen zen,
na' dot yežlyó nga lé'egekle' yela' zen chie'.
Ka'kze naken, na' ka'kze gaken.
20 Ga ni ze law da' wnná Dabí, zi'n Isaí,
dan' bcháljlene' Dios.

73 Da' likze Dios ben chawe'e benne' Israel ka',
benne' ka' zej nake' dot li laže' lawe' Le',
2 san neda' wzóa' chejchegwa',
na' wzóa' gona' to da' zinnj.
3 Bge'ela' benne' wnni'a ka',
kate' ble'ela' kan žak chawe' chegak benne' ka' nbej yíchjgake' Dios.
4 Benne' ki bi zej že' zedle che yela' got,
dan' zej zóali'e chawe'.
5 Bi zzáka'gake' kan zzáka'gak yezika' benne' ka',
na' bi zoa da žak chégake' kan žak chegak yezíka'že'.
6 Che len zka'n zen kwíngake'.
Žónteze žóngake' da' bi nak chawe'.
7 Zgól-le'egake' dan' žáwle'egake' da' cháwe'le'e.
Zzí'le'egake' da' zdan láže'gake'.
8 Žon dítjgekle' Dios, na' znnégake' chie', na' žóngake' da' zinnj.
Lo yela' zka'n zen kwíngake' zcháljgake' da' zente.
9 Znnégake' che da' ka' zej zoan ya'abá,
na' zcháljgake' ka benne' ka' zej nape' dot yežlyó.
10 Che len yezika' benách ka' želyenle' xtíža'gake',
na' zzi' lo ná'gake' da' znnágake'.
11 Znnagak benne' wnni'a ka': "¿Bizkze nnezle Dios?
¿Zlé'ekzle Bennen' zoe' ža'le da' žonžo?"
12 Benne' ki zej nbej yíchjgake' Dios,
na' zej zoe' binlo, na' zzí'gakže' yela' wnni'a.
13 Da' likze, dáche'ze goka' dot li laže',
na' bi be bena' da' bi nak chawe',
14 san tža tža wzáka'li'a,
na' žsaka' zí'gake' neda' yógo'te ža.
15 Chela' nnia' neda': wchalja' kan zchaljgak benne' ka',
na' wka'na' bénne'do' chio' ka' ka'ze, Dios.
16 Kate' blab laža'a nich chejni'ila' da' ni,
wžé' zédle'ela',
17 san kate' wyoá'a lo latje la'y che Dios,
na' gókbe'ela' da' gak chegak benne' ka' ga ze lawte.
18 Da' likze beno' chegak benne' ka' chejchégwgake',
na' gono' ga kwia yí'gakkze'.
19 La' kwia yí'tegake'.
Yela' zžebe senen légake', na' goten légake'.
20 Zej nake' ka to da' ble'elto' to lo bichgale dan' znniten kate' žebanžo.
Ka'kze gaken, Xanto' Dios.
Kate' so žo'o, wka'no' ka'ze da' bloe'el kwingak benne' ka'.
21 Kate' bge'ela' benne' ka',
wžé' zédle'ele lázda'wa'.
22 Goka' ka to bia yixe' lawo' Le',
dan' gok zide yichja', na' bi bejni'ila',
23 san wzóalenteza' Le', na' nóxwkzo' na'a li ža.
24 Bsedlo' neda' nich gona' da' zloe'elo' neda',
na' te na'a yezí' lo no'o neda' lo ya'abá chio'.
25 Bi zoa no benne' yoble chia' ya'abá san tozo' Le',
na' bi be zoa da' zdan laža'a yežlyó nga san tozo' Le'.
26 Žedó laže' bela' žen chia', na' lázda'wa',

san Dios nake' Benne' žon choche' neda',
na' nake' yela' ba nez zen chia' to chi'ize.
27 Benne' ka' žekwásgake' gan zo' nítgekle'.
Wžía yi'o yógo'te benne' ka' kwej yíchjgake' Le'.
28 San neda', žak chawe' chia' dan' wbiga' law Dios.
Wxén láže'teza' Xanžo Dios,
na' wchaljkza' che da' zente da' bene' Le'.

74 Xanto' Dios, ¿wléj yichjo' neto' to chi'ize?
¿Zžo'o neto', zila' chio' ka'?
2 Bsa' laže' benne' chio' ka', benne' ka' wzi'o ža ni'te, benne' ka' beya'wo'
nich gono' légake' benne' chekzo' ka',
benne' ka' zej zoe' law Ya'a Sión nga, ga ni zoakzo' Le'.
3 Da ka' gaze yedjle'elo' ka nbia yi' yež nga,
na' ka nak da' zinnj da' bengak benne' ka' che latje la'y chio'.
4 Zbéžeya'agak benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe'
gachje lawle gan zej ndobe benne' chio' ka'.
Bdá'gake' nga da' zloe'elen yo'oto' lo ná'gake'.
5 Bchínnjgake' yež ni,
ka žon to benne' zchoge' yógo'te yag ka' zej zen to law ya'a.
6 Len ya wag chégake' ka', na' len yag chégake' ka',
bchínnjgake' yógo'te da' xtan ka' che yodo' chio'.
7 Bzéygake' latje la'y chio'.
Bká'ngake' ka'ze ližkzo' Le'. Bchínnjgaken'.
8 Wnnágake': "¡Wžía yi'žo légake' to chi'ize!"
Bzéygake' yógo'te yo'o gan bká'n zento' Le' dot lo yežlyó chio'.
9 Biž bi zle'elto' da' nak la'y, dan' bchisto' lo yežlyó cheto'.
Biž zoa no benne' wchalje' lo wlazo' Le',
na' bi zoa no benne' ladjw neto', benne' nnezle' batx yelato'.
10 Xanto' Dios, ¿to chi'ize wchixgak benne' ka' neto', benne' ka' žsaka' zí'gake' neto'?
¿To chi'ize nnegak benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe' che La la'y chio' Le'?
11 ¿Biz chen' bi be žono' chegak benne' ka'?
¿Biz chen' bi zžia yi'o benne' wen da' zinnj ka'?
12 San Le', Dios, nako' Benne' Wnná Bia' chia' ža ni'te.
Le' bžia yi'o benne' ka' dot lo yežlyó nga.
13 Len yela' wak zen chio' beno' nisdo' chope la'a.
Wló'o yichj bia zenle'e ka' lo nisdo'.
14 Bzozjo' yichj bia zenle'e, bian' leba' lebiatán,
na' beno' ga bdawgak bia yixe' ka' leba', bia ka' zej zoaba' lo yo biž.
15 Beno' ga golj nis bej ka', na' nis yegw ka'.
Besbižo' yegw zen ka'.
16 Chio' Le' nak lawe' ža, na' lezka' chio' nak yele.
Le' bnnito'o byo', na' wbíž gan zej zoan.
17 Bnnitkzo' to chi'ize yógo'te da' zej že' yežlyó nga.
Le' beno' byo' wbá ka', na' byo' zag ka'.
18 Bejsá' laže' da' ni:
benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe' ben dítjgekle' Le', Xanto' Dios,
na' benne' yal laže' ka' wnnégake' che La la'y chio' Le'.
19 Bi gal lažo'o neto', benne' chio' ka', to chi'ize.
Bi wká'n neto', benne' ka' nži'ikzlo', lo na'gak benne' ka' zej nake' ka bia snia ka'.
Zoato' láwgake' ka zej nak gogoldo' ka'.
20 Bejsá' laže' diža' da' bénleno' neto',
dan' gáte'teze nníta'gak benne' wen da' zinnj ka'.
Zdágake' do zente yežlyó nga.

21 Bi go'o latje yedoé'egekle benne' gaxjw
laže' ka'.
Benne' ka' zzáka'le'egake', na' benne' ka'
žiážjegekle'
we láwgake' La la'y chio' Le'.
22 Wzó ža', Dios. Ben kan wnnakzo'
gono'.
Bejsá' laže' kan žongak benne' yal laže'
ka',
benne' ka' zká'ngake' ka'ze La la'y chio'
tža tža.
23 Bi gal lažo'o da' wnné zi'gak benne'
wen da' zinnj ka' chio' Le'.
Néntezle žo'osbé da' žongak benne' ka'
zží'igake' chio' Le'.

75 "Žóxkeno'", že'to' Le', Dios:
"žóxkeno'."
Zzenlto' benách ka' zóaleno' Le' neto',
na' beno' da' ka' žóngaken ga žebanlto'.
2 Znna Dios: "Bzoa' ža wchi'a laža'a
benne' ka'.
Wchi'a laža'a lo da' nak chawe'.
3 La'kze xo' dot yežlyó, na' xize yógo'te
da' de,
gona' ga ga'n choch xni'a yežlyón'.
4 Žapa' benne' yal laže' ka': Bi sa' láže'le
da' zen.
Žapa' benne' wen da' zinnj ka': Bi wká'n
zen kwinle.
5 Bi wxén láže'le yela' wale chele.
Bi gakle benne' lazdo' zide ka'."
6 Bi za' yela' zen gan zla' wbíž, na' gan
ženen,
na' bi zan' lo latje dache.
7 Dios nake' Benne' wchi'a laže'e benne'
ka'.
Zka'ne' ka'ze to benne', na' zka'n zene'
yetóe'.
8 Dios noxe' to ziga', da' nžan' xis uba
wal, dan' zejlasen yela' zža'a chie'.
Wlaljen', na' benne' wen da' zinnj ka'
yé'jgaken'.
Yé'jgaken' na' zejte yebižten,
9 san neda' wzenkzla' benne' ka',
na' gola' da' we lawa' Dios che Jakob.
10 Wchinnje' yela' wak chegak benne'
wen da' zinnj ka',
san yesgóleže' yela' wak chegak benne'
chawe' ka'.

76 Zej nonbia' benne' Judá ka' Dios,
na' La la'y chie' nga'nen zen ladjw
benne' Israel ka'.
2 Lo yež Salem zoa latje la'y chie'.
Lo yež Sión zoa gan zoakze'.
3 Lo latjen' wdíchj Dios yag ntoche' ka'
che wdile, na' yag ntóche'do' ka',
na' ya da' žape chi'in benne' ka' lo wdile,
na' ya ntoche' ka', da' ka' zkóngekle' žin
lo wdile.
4 ¡Benne' zenle'e nako' Le'!
¡Nako' walže ka ya'a zen ka'!
5 Chejchégwgak benne' wale ka', na'
gáslasgake'.
Nitó benne' wale bi yechís ne'e nich tíl-
lene' Le'.
6 Dios chegak benne' Israel ka', kate'
wtilo' benne' ka'
beslaso' légake', na' bia ka' žíagake'.
7 Le' nako' Bennen' žala' žébežo.
¿Noz benne' gak sie' lawo' Le' kate' zžo'o?
8 Wnnó' wchi'a lažo'o benne' ka' ne zo'
ya'abá.
Zžébegak benne' ka' lo yežlyó, dan'
zbézgake'
9 ža so žo'o Le', Dios, nich wchi'a lažo'o
benách ka',
na' nich yesló' yógo'te benne' gaxjw laže'
ka'.
10 Da' likze yela' zža'a chegak benne' ka'
gaken to da' gon ga ga'n zeno' Le'.
Wlék žio' yela' zža'a chegak benne' ka' zej
nga'ne'.
11 Le wchebe laže' da' gonnle che Dios,
na' le wnezjwn' che Xanžon', Dios chele.
Benne' ka' nníta'gake' do zente lá'gake'
zej noe'e da' wnézjwgake' che Dios,
Bennen' zžébežo.
12 Zži'i Dios che da' yo'o lo yichj
lázdo'gak benne' blo ka'.
Le' zchebe' benne' wnná bia' ka'
nníta'gake' yežlyó.

77 Len chi'a bliža' Dios.
Bliža' Dios, na' Le' bze nage' chia'.
2 Žoa'a law Xanžon' kate' zzáka'li'a.
Žel zchis na'a lawe' Le', na' bi zoa' žize.
Bi bi'a latje no benne' yeyón zene' neda'.
3 Bsa' laža'a che Dios, na' wžé' zedla'.
Bsa' laža'a che da' bena', na' bedó laža'a.
4 Dios, bi bi'o latje tasa'.
Wžé' zédle'ela', na' bi be gok nnia'.
5 Blab laža'a ka zej nak ža ka' wdégaken,
na' ka zej nak yiz ka' ba wdégaken.
6 Bsa' laža'a ka nak da' belkza' yele ka',
na' blab láže'kza' kan zej naken,
na' wnnabla' lo be' da' nakkza':
7 ¿Bzoa Xanžon' žo'o chela'ale to chi'ize,
na' biž gáklene' žo'o?
8 ¿Batkle yeyache' láže'le' žo'o?
¿Batkle gone' da' wchebe laže'e gone'?
9 ¿Gol láže'kze Dios yeyache' láže'le' žo'o?
¿Zže'e žo'o nich biž yeyache' láže'le' žo'o?
10 Naž wnnía': ki žona' dan' yoa'a yižwé'.
Che len chejsá' laža'a yógo'te da' zente da' ben Dios zente lo yiz ka' ba wdégaken.
11 Chejsá' laža'a da' zente ka' da' beno' Le', Jah.
O', chejsá' laža'a da' beno' ža ni'te,
da' ka' žóngaken ga žebanlto'.
12 Wláb laža'a ka nak yógo'te da' beno',
na' wchalja' ka zej nak da' ka'.
13 Dios, la'y nak da' zchi'lo' neto' gonto'.
¿Zoa yetó Dios nake' benne' zen ka nako' Le'?
14 Le' nako' Dios, znno' da' žonen ga žebanlto'.
Bloe'elo' yógo'te benne' yežlyó nakle'e zen yela' wak chio'.
15 Len yela' wak chio' beya'wo' benne' chio' ka',
za'só Jakob ka', na' za'só José ka'.
16 Yegw nis ka' blé'egeklen Le', Dios.
Blé'egekle yegw nis ka' Le', na' bžébele'egaken.
Lezka' wžé' zédgekle nisdo' gže' ka'.
17 Nis yejw zil bžojen lo bejw gasj ka',
na' wnnele'e wzió', na' wyasle'e yes wzión'.
18 Lo be' bdone' wnnele'e wzió' chion'.
Bza'ní' yes wzión' do zente yežlyó.
Wzo'le'e, na' wzize yežlyón'.
19 Bsaljo' nez gachj lawle nisdo',
na' lawe' nis zil ka' wdekzo' Le',
san bi nak bia' gan blejo'.
20 Bchi'o benne' chio' ka' ka zila' ka'
lo na' Moisés, na' lo na' Aarón.

78 Le yenle, le'e, benne' chia' ka', da' žsedla'.
Le wzé nag binlo da' zchalja'.
2 Wkonla' žin diža' ka' kan zchaljgak benne' žejní'il ka',
na' wsá' láža'a le'e da' goken bagáche'ze ža ni'te,
3 da' ka' benlžo, na' da' nnezlžo,
da' ka' bzéngekle xa xto'žo ka' žo'o.
4 Bi wkáche'žo da' ka' lawgak zi'nžo ka'.
Wzénkzelžo zi'nžo ka' ka nak yela' zen che Xanžon',
yela' wak chien', na' da' zen ka' da' bene'.
5 Bchi'le' benne' Israel ka' da' žon byenen góngake',
na' naken da' žala' gongak za'só Jakob ka'.
Bchi'le' xa xto'žo wdé ka',
wzéngekle' zí'ngake' ka' ka nak da' wnnakze' Le',
6 nich nnézgekle xkwide' ka' za' gáljgakbe' kan naken,
na' wzéngeklbe' zí'ngakbe' ka' da' zchi'le' légakbe',
7 nich wxén láže'gakbe' Dios,
na' bi gal láže'gakbe' da' ka' ben Dios,
na' nich góngakbe' da' ka' bchi'le' légakbe',
8 na' bi gákgakbe' kan gokgak xa xtó'gakbe' ka',
benne' ka' bi béngake' da' bchi'le' légake',
na' bží'igake' chie' Le',
na' bi bxen láže'gake' Dios dot láže'gake'.
Lo be' da' zej nakkze' bi gókgake' li laže' law Dios.

9 Benne' za'só Efraín ka', benne' zej noe'e
da' zkóngekle' žin lo wdile
bzónnjgake' gan žak wdile.
10 Bi béngake' kan znna diža' da' benlen
Dios légake',
na' bi béngake' dan' bchi'le' légake'.
11 Gol láže'gake' da' ka' ben Dios,
na' yela' zen da' bloe'ele' légake'.
12 Bene' yela' wak zen ka' lawgak xa
xtó'gake' ka'
lo yežlyó Egipto, na' lo yežlyó Soán.
13 Bsaljwe' nez lo nisdo' gan wdegak
benne' ka'.
Bene' nisdon' ka ya'ado' ka' chela'a weje.
14 Te ža bloe'ele' benne' ka' nez len to
bejw gasj da' bnáwgake',
na' žel len to bejw da' bsa'nín'.
15 Wlé'e yej ka' gan nak yo biž,
na' bye'je' benne' ka' nis da' bžojen
le'egak yej ka' ka to yegw nis.
16 Bene' ga bžoj to yegw nis le'e yej na',
na' goken to yegw zen,
17 san béngakže' dola' law Dios lo latje
dach,
na' bží'igake' che Dios, Bennen' nape' dot
yela' wak.
18 Ni'a che da' wdán láže'gake' béngake'
ga bža'a Dios.
Wnnábgekle' Le' da' gáwgake' ka wdán
láže'zegake'.
19 Wnnégake' che Dios, na' wnnágake':
"¿Wak gonn Dios da' gawžo ladjw yixe'
nga?
20 Da' likze wlé'e yej na', na' bžoj nisen',
dan' goken ka to yegw zen,
san, ¿wak gonne' chežo yet,
na' gonne' bela' da' gawžo?"
21 Che len bža'a Xanžon' kate' benle' da'
ni,
na' bsele'e to yi' da' bzeyen bal benne'
chie' ka',
na' bgole yela' zža'a chie' len benne' Is-
rael ka',
22 dan' bi bejlé'gake' che Dios,
na' bi bxen láže'gake' Le' yeslé' légake',
23 san Dios bsele'e bejw zan ya'abá,
na' bsaljwe' gan zžoj da' žsele'e zaka'
ya'abá,
24 na' bene' ga bexjw yet maná kan žak
yejw,
dan' bdawgak benne' chie' ka'.
Bnezjwe' légake' da' naken ka zoa' che
ya'abá.
25 Bdáwgake' da' žawgak wbás che
ya'abá ka'.
Bséla'li'e da' bdáwgake', na' béljgekle'.
26 Bene' ga gok to be' da' zan' chela'ale
gan zla' wbíž,
na' len yela' wak chie' bene' ga gok be'
dan' zan' chela'ale gan zde wbíž byo'
zag ka',
27 na' ka bixte yo bsele'e bela' da'
gáwgake',
biado' ka' zej zoa xílgakba', da' zanže ka
yož da' žen' žoa'a to yegw zen.
28 Bene' ga béxjwgakba' gan zej nnita'
benne' ka',
na' do zente gan zej da' yo'o yid chégake'
ka'.
29 Bdáwgake'-ba', na' béljgekle'.
Dios benne' chégake' da' wdán láže'gake',
30 san kate' bi na' yéljgekle', na' ne
žáwgake'-ba',
31 na' bža'a Dios benne' ka'
na' bete' benne' Israel ka' zej nakže'
benne' wale,
na' benne' ka' zej nakže' benne' wak.
32 La'kze bene' ki, na' béngakže' dola',
na' la'kze blé'egekle' yela' wak ka' da'
bene',
bi bxen láže'gake' Le'.
33 Che len bene' nbabze ža chegak benne'
ka',
na' gókgaken ka to be' da' žeka'ažo,
na' ka zej nak yiz da' wnníta'gake' bdie'
légake' lo da' wzáka'gake'.
34 Kate' bete' bal benne' ka', na' yezíka'že'
beyákgake' che Dios.
Beyát láže'gake', na' dot láže'gake' blíž-
gake' Le'.
35 Bejsá' láže'gake' nak Dios Benne' žape
chi'e légake'

na' nape Dios dot yela' zen. Lekze' beya'we' légake',
36 san bi gok li laže' da' wnnábgekle',
dan' ben láže'gake' law Dios.
37 Bi gok li láže'gake' len Le',
na' bi béngake' dot láže'gake' ka nak xtiže'e dan' bénlene' žo'o.
38 San Dios beyache' láže'le' chegak benne' ka',
na' benít lawe' xtóla'gake', na' bi bžia yi'e légake'.
Zan chi'i beké'e yela' zža'a chie',
na' bi bže'e légake' dot kan bsa' laže'e.
39 Bejsá' laže'e zej nakze' bela' žen.
Zej nake' ka to be' da' zden, na' bi yežinen.
40 Zan chi'i bží'igake' chie' Le' lo latje dachen',
na' zan chi'i béngake' ga gok nyache' laže'e Le'.
41 Zan chi'i béngake' da' bi de chawe' Dios,
na' béngake' ga bža'a Dios la'y chegak benne' Israel ka'.
42 Gol láže'gake' ka nak yela' wak zen chie',
na' ka bene' lo ža ka' kate' beya'we' légake' lo da' wzáka'gake',
43 kate' bene' yela' wak zen ka' lo yežlyó Egipto,
na' bloe'ele' da' ka' da' žóngaken ga žebanlžo, da' ka' bene' lo yežlyó Soán.
44 Bene' ga beyák yegw chegak benne' Egipto ka' žen,
na' biž gok yé'jgake' nisen'.
45 Bsele'e bi'a ka' ladjw benne' ka', bia ka' bsáka'gakba' légake'.
Bsele'e bložka' nich bchínnjgakba' yežlyó chégake'.
46 Bsele'e biche' zo ka' nich bdáwgakba' linne chégake',
na' bžia yí'gakba' da' zej den lo yežlyó chégake'.
47 Bsele'e yej nis zen da' bchinnjen lba uba chégake' ka',
na' bsele'e da' zag dan' besbižen yag higo chégake' ka'.
48 Bsele'e yej nis zen da' beten bia yixe' chégake' ka',
na' bsele'e yes wzió' da' beten zila' chégake' ka'.
49 Bene' ga wzáka'le'egak benne' Egipto ka', dan' bžá'ali'e légake',
na' bsele'e da' ka' gókgaken ka wbás zan che ya'abá nich wsaka' zí'gake' légake'.
50 Bi bsane' yela' zža'a chie',
na' bi benít lawe' chégake' nich bi gátgake',
san bete' zángake' len to yižwé' zen.
51 Bete' bi' byo nežw ka' chegak benne' ka',
bi' byo nežw ka' chegak benne' Egipto ka'.
52 Naž bchi'e benne' chie' ka' ka to benne' zchi'e zila' ka',
na' bchi'e légake' le'e latje dach.
53 Bchi'e légake' dot chawe', na' bi be bžébegake',
san benne' Egipto ka', benne' bi blé'egekle' légake' chawe',
bete' légake' lo nisdo'.
54 Bchi'e benách chie' ka' lo yežlyó la'y chie',
gan zej nnita' ya'a ka' wleje' Lekze' lo na'gak benne' ka' wnníta'gake' nga.
55 Blage' légake' lo yežlyón' lawgak benách chie' ka'.
Bdise' yežlyó chégaken' ládjwgak benne' Israel ka'.
Bnnite'e légake' ližgak benne' ka' bebeje' ga na',
56 san da' yoble béngake' da' bi de chawe' Dios,
na' bža'a Dios, Bennen' nape' dot yela' zen.
Bi béngake' da' bchi'le' légake'.
57 Da yoble bží'igake' che Dios kan bengak xa xtó'gake' ka'.
Gókgake' ka to yag ntóche'do' dan' bi zejen to wlize.

58 Béngake' ga bže'e Le' len bkog ka' gan
bka'n zéngake' lo'a ka',
na' ni'a che lo'a chégake' ka' bžá'ale'e
Dios.
59 Bža'a Dios kate' ble'ele' da' ki,
na' bi ble'ele' benne' chie' ka' chawe',
benne' Israel ka'.
60 Bsan laže'e yo'o yid la'y chie' dan'
wzóan yež Silo,
yo'o yiden' gan wzoakze' Le' ladjw benne'
ka'.
61 Bi'e latje bkwasgak benne' ka' bi
blé'egekle' žo'o chawe' kaj la'y
chien',
dan' zloe'e lawn yela' wak, na' yela' zen
chie'.
62 Bže'e benne' chie' ka', na' bdie' lé-
gake' lo na'gak benne' ka' bétgake'
zángake'.
63 Xkwide' byo ka' chégake' gótgakbe' lo
wdile,
na' bi bga'n no benne' byo kwide', benne'
wchág ná'lenbe' no'le kwide' ka'.
64 Lezka' gotgak bxoz ka' chégake' lo
wdilen',
na' no'le wzebe ka' chegak bxoz ka' bi
wžeže nyáche'gake' ni'a chégake'.
65 Naž gok Xanžon' ka to benne' žebane'
lo bichgale.
Goke' ka to benne' wale zbéžeyi'e kate'
ba ne'je' xis uba wal.
66 Blage' benne' ka' bi blé'egekle' légake'
chawe',
na' bka'ne' légake' ka'ze to chi'ize.
67 Bzoe' chela'ale za'só José ka',
na' bi wžíe' za'só Efraín ka',
68 san wžíe' za'só Judá ka',
na' Ya'a Sión, dan' nží'ile'ele'.
69 Law ya'a na' bene' yodo' la'y chie', dan'
goken ka nak yodo' dan' zoan ya'abá.
Bzoa chochen' to chi'ize, ka nakkze yež-
lyó nga.
70 Wžíe' Dabí, benne' wen žin chie'.
Bebeje' le' gan zej nnita' zila' ka'.
71 Bkwase' le' gan zoe' žape chi'e zila' ka',
nich gake' benne' wnná bia',
benne' gape chi'e benách chie' ka', za'só
Jakob ka',
benne' ka' zej nake' benne' Israel ka'.
72 Dabín' lo yela' gaxjw laže' chie' wdape
chi'e benne' ka' zej nake' benne' ka'
che Dios.
Wdape chi'e légake' len yela' wak chie' lo
yela' dot li laže' chie'.

79 Xanto' Dios, yo'ogak benne' zi'to'
ka' lo yežlyó chegak benne' chio'
ka'.
Bcá'ngake' ca'ze yodo' la'y chio'.
Bchínnjgake' yež Jerusalén.
2 Bká'ngake' bela' žen gat chegak benne'
wen žin chio' ka' gan bdawgak lab
ka' légake'.
Bdawgak bia yixe' ka' benne' chio' ka'.
3 Bláljgake' žen chegak benne' ka' ka nis
lo nez ka' che yež Jerusalén,
na' bi wzóa no benne' wkache'e légake'.
4 Benne' yež gawze ka' zchíxgake' neto'.
Yógo'te benne' ka' žon dítjgekle' neto', na'
zká'ngake' neto' ka'ze.
5 ¿To chi'ize gak ki cheto', Xanto' Dios?
¿To chi'ize zžo'o neto'?
¿To chi'ize gak yela' zža'a chio' ka to yi'?
6 Bža'agak benne' yež ka', benne' bi zej
nónbi'e Le',
na' benne' zi'to' ka', benne' bi žlížgake'
Le'.
7 Bžia yí'gake' za'só Jakob ka',
na' bchínnjgake' lížgake'.
8 Bi yesbago'o neto' da' zia da' wbága'gak
xa xna' gole cheto' ka'.
Da ka' gaze yeyache' láže'lo' neto', dan'
bedó láže'to'.
9 Goklen neto', Dios, Benne' Weslá cheto',
nich ga'n zen La la'y chio'.
Beslá neto', na' bsole dola' cheto' nich
ga'n zen La la'y chio',
10 dan' nnagak benne' ka':
"¿Ganzkze Dios chegak benne' ka'?"
Bezí' wzón benne' ka' bétgake' benne'
wen žin chio' ka'.
11 Ben ki nich yógo'te benne' chio' ka',

benne' ka' zej yoe'e lo na'gak benne' ka' bi zlé'egekle' neto' chawe',
lé'egekle' da' gono'.
Len yela' wak zen chio' beslá benne' ka' nžog chégake' gátgake'.
12 Bnezjw chegak benne' yež gawze ka' yegaže kwe' da' zinnj ka da' béngake',
dan' ben dítjgekle' Le', Xanto' Dios.
13 Neto', benne' chio' ka', na' zila' chio' ka',
we lawto' Le' to chi'ize.
Gólţezeto' da' wká'n zento' Le'.

80 Benle cheto', Dios.
Le' žape chi'o benne' Israel ka'.
Le' žape chi'o za'só Jwsé ka' ka zila' ka'.
Ži'o latje blo chio' dan' zoan láwlegak wbás chio' ka' nzi' lágake' kerubín.
2 Bloe'e law yela' zen chio' lawgak za'só Efraín, na' Benjamín, na' Manasés.
Bloe'e law yela' wak chio', na' da, yesló' neto'.
3 Bezí' neto', Dios.
Beyache' laže'l neto', na' yelato'.
4 Xanto' Dios, napo' dot yela' wak.
¿To chi'ize žo'o neto' na' bi yenlo' da' nnablto' Le'?
5 Beno' Le' ga žak nyache' láže'to',
na' nis zbežto' naken da' že'j žawto'.
6 Bi'o latje benne' gawze ka' bká'ngake' neto' ka'ze.
Benne' ka' zžá'agake' neto' ben dítjgekle' neto'.
7 Bezí' neto', Dios. Napkzo' Le' dot yela' wak.
Beyache' laže'l neto', na' yelato'.
8 Bebejo' neto' ka to lba uba lo yežlyó Egipto.
Blago' benne' ka' wnníta'gake' nga, na' gozo' lba uba na' nga.
9 Wdape chi'o lba uba na' nich golen.
Ben lba uba na' lwen, na' bgakwn yežlyón'.
10 Wló'on zol yógo'te ya'a ka',
na' ni'a ne'n ka' wló'ogaken zol yag sedro zen ka'.
11 Bzála'gaken ni'a ne'n, da' ka' bžíngaken žoa'a nisdo',
na' bžíngaken žoa'a yegw Eufrates.
12 ¿Biz chen' bkwaso' le'je da' wdáp chi'in lban'?
Na'a benne' ka' zdégake' ga na' zbángake' uba chen.
13 Zlejgak koch yixe' ka' lba uba na',
na' bia yixe' ka' žáwgakban'.
14 Bedá cheto', Dios, napkzo' Le' dot yela' wak.
Bwia neto' zaka' ya'abá, gan zoakzo',
na' da yedjle'elo' da' žaken che lba uba chion'.
15 Da, yesló' lba uba ni, dan' gozkzo' Le'.
Ziže lba uba na', dan' bzoa chochon' naken chio'.
16 Benne' ka' bi zlé'egekle' neto' chawe' bchóggake' lba na', na' bzéngaken' yi'.
Bwia benne' ka' lo yela' zža'a chio', na' bžia yi' légake'.
17 Bzoa choch, na' wdáp chi'i benne' ka' ba wžío',
na' zi'ngak benne' ka' bzoa chocho' légake'.
18 Batkle yebéj yichjto' Le' nitó chi'i.
Bkache' chawe' neto', na' wxén láže'to' La la'y chio'.
19 Xanto' Dios, napkzo' Le' dot yela' wak, bezí' neto'.
Beyache' laže'l neto', na' yelato'.

81 Len yela' žebele le gol che Dios,
Bennen' žon choche' žo'o.
Lo yela' ba nez chele le kwéžeya'a law Dios chegak za'só Jakob.
2 Le gol, na' le kapa' yiddo' ka'.
Le chinn xtan da' ka' žól-lenle.
3 Le wkweže lozgak bia ka' kate' nak byo' že'n,
dan' naken ža žónteze žonžo lni la'y.
4 Naken to da' žon byene gongak benne' Israel ka',
dan' bchi'le Dios gongak za'só Jakob ka'.

5 Bzoen' ka to da' wl̲oé'elen z̲a'só Jwsé ka' da' ben Dios katen' bžójgake' l̲o yežlyó Egipto,
gan benla' to x̲tíža'gak benne' ka' da' bi bejni'ila'.
6 Z̲nna Dios: “Beká'a ywa' da' bdá'gake' x̲kóže'lgak benne' chia' ka'.
Beslá' benne' chia' ka' l̲o na'gak benne' ka' bkóngekle' l̲égake' žin.
7 L̲o da' wz̲áka'le, bl̲ižle neda', na' gókl̲ena' l̲e'e.
Becheba' chele gan wzóa' to l̲o bejw gasj katen' wnnél̲e'e wzió',
na' wz̲í' bi'a l̲e'e gan de bej nis da' nzin' Meriba.
8 Le yenle, benne' chia' ka',
na' wzejni'ila' l̲e'e, benne' Israel ka',
cha' žaz l̲áže'le si'le da' z̲nnia'.
9 Bi si' l̲o na'le dios ka' chegak benne' yež yobl ka'.
Bi wzó z̲ible l̲awgak dios ka' chegak benne' zi'to' ka'.
10 Neda', Dios chele, naka' X̲anle.
Bebeja' l̲e'e l̲o yežlyó Egipto.
Le wsaljw žoa'ale, na' gonna' da' gawle,
11 san benne' chia' ka' bi béngake' da' wnnía'.
Benne' Israel ka' bi wyáz l̲áže'gake' si' l̲o ná'gake' x̲tiža'a.
12 Che l̲en wléj yichja' benne' ka' dan' gókgake' l̲az̲do' zide.
Béngake' da' wdán l̲áže'gakze'.
13 Chela' wzé naggak benne' chia' ka' da' wnnía',
na' chela' bengak benne' Israel ka' da' bchalja',
14 na' ka' gaze wžía yi'a benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' l̲égake' chawe',
na' tíl̲-l̲ena' benne' ka' z̲díl̲-l̲engake' l̲égake'.”
15 Chela' bengak benne' Israel ki,
na' benne' ka' z̲žá'agake' X̲anžo Dios góngake' kan z̲nna x̲tíže'e,
(san zej nbage'e z̲ia to chi'ize),
16 na' Dios gone' ga gawgak benne' chie' ka' z̲oa' stribe cháwe'l̲e'e,
na' gone' ga yéljgekle' da' z̲ix̲ che bez.

82 Zoa Dios gan zej ndobe benne' ka' z̲chi'a l̲áže'gake' benne' chie' ka'.
Dios z̲chi'a l̲aže'e benne' ka' z̲chi'a l̲áže'gake' benne' chie' ka'.
2 Z̲nna Dios: “¿Wchi'a l̲áže'tezle benne' chia' ka' l̲o da' bi nak chawe',
na' gaple ba la'ne benne' ka' bebéj yíchjgake' neda'?
3 Le gakl̲en benne' yache' ka', na' bi' wzebe ka'.
Le yeyón z̲en benne' gax̲jw l̲aže' ka', na' benne' ka' žiážjegekle'.
4 Le gon choch benne' ka' žedó l̲áže'gake', na' benne' yache' ka'.
Le yeslá l̲égake' l̲o na'gak benne' wen da' z̲innj ka'.
5 Bi be nnézlele, na' bi žejní'ilele, na' z̲dale l̲o da' chol̲.
Žz̲izgak yógo'te da' zej de yežlyó.
6 Neda' wnnía': nakkzle l̲e'e ka dios ka',
na' nakle yógo'tele ka z̲i'nkze Dios z̲ente,
7 san gatle ka žatgak yógo'te benne' ka',
na' chejchégwle kan žon nóte'teze benne' wnná bia'.”
8 Wzó ža', Dios, na' bchi'a l̲aže' benne' yežlyó ka',
dan' yógo'te yež ka' yó'ogaken l̲o no'o.

83 Dios, bi so' žize.
Bi so' žize, Dios, na' bi wsejw žo'o.
2 Z̲béžeya'agak benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' Le' chawe',
na' z̲ka'n z̲en kwingak benne' ka' z̲žíʼigake' chio'.
3 Bagáche'ze ba béngake' toze diža' bi da' góngake' chegak benne' chio' ka',
na' da' góngake' chegak benne' ka' žape chi'ikzo'.
4 Wnnágake': “Le cho'o, wžía yi'žo benne' ka' nich biž soa yež chégake',
na' biž soa no benne' chejsá' l̲aže'e che yež Israel.”
5 Ba béngake' toze diža' bi da' góngake' chio' Le'.
Nákgake' toze l̲o da' žénegekle' góngake'.

6 Ki žongak benne' Edom ka', na' benne' Ismael ka',
na' benne' Moab ka', na' za'só Agar ka',
7 na' benne' Jebal ka', na' benne' Amón ka', na' benne' Amalek ka',
na' benne' Filistea ka', na' benne' yež Tiro ka'.
8 Lezka' benne' Asiria ka' zej nake' toze len légake'.
Yógo'te benne' ki žónlengake' tzen za'só Lot ka'.
9 Ben chegak benne' ki kan beno' chegak benne' Madián,
na' kan beno' che Sísara,
na' kan beno' che Jabín žoa'a yegw Sisón,
10 benne' ka' beto' Le' lo yežlyó Endor,
na' beyákgake' ka xche'e beže dan' žonen beb lo yo.
11 Ben ga gak chegak benne' blo ka' chegak benne' ki kan gok che Oreb, na' che Seb,
na' ben ga gak chegak benne' ka' znna biá'gake' benne' ki kan gok che Seba, na' che Salmuna,
12 dan' wnnagak benne' ki: “Gak chežo yežlyó
gan zej nnita' benne' ka' che Dios.”
13 Dios chia', ben ga gákgake' ka laga' biž da' zche' to be' da' žechjlen.
Ben ga gákgake' ka beb da' zche' be' bdone'.
14 Ka žon to yi' da' zzeyen to ya'a zen,
na' ka žon yi' da' zzeyen to lo win biž,
15 ka'kze wzía laže' benne' ki to lo be' bdone',
na' bchebe légake' len to da' zen da' gono'.
16 Ben ga yedoé'ele'egekle',
nich gápegake' Le' ba la'ne, Xanto' Dios.
17 Ben ga chíxgekle', na' kwe' zédgekle' to chi'ize.
Ben ga gá'ngake' ka'ze, na' gátgake'.
18 Ben ga yeyónbia'gake' nako' Le' Xanto' Dios.
Tozo' Le' nako' Dios zente lawle dot yežlyó.

84 Nží'ile'ela' yodo' chio' Le', Dios.
Le' napkzo' dot yela' wak.
2 Zdan laža'a soa' lo yodo' chio', Xana' Dios,
na' žak láže'li'a soa' ga na'.
Len dot da' naka', na' dot laža'a žola' chio' Le', Dios ban.
3 Ba bengak byinne ka' xó'ngakba',
na' gogoldo' ka' zej de latje gan žzía-gakba' bia že'ndo' chégakba' ka',
dan' naken gan zoa žoa'a bkog la'y chio' Le', Dios.
Le' napkzo' dot yela' wak.
Znna bia'kzo' Le' neda', na' nako' Dios chia'.
4 Ba nez zen naken chegak benne' ka' nníta'gake' lo yodo' chio'.
To chi'ize wká'n zéngake' Le'.
5 Ba nez zen naken chegak benne' ka', Le' zzoa chocho' légake',
benne' ka' zdan láže'gake' chjake' lo ya'a la'y chio', Ya'a Sión.
6 Kate' zdágake' lache' biž dan' nzin' Lache' Nis Zbéžežo,
žóngake' ga žeyaken to latje gan žal nis zil,
na' yeschá' nis yejw latje nisen'.
7 Žákgakže' benne' wale xak zej yoe'e nez ga na'
dan' lé'egekle' Dios law ya'a la'y chie', Ya'a Sión.
8 Benle, Xana' Dios, da' znnabla' lawo' Le'.
Le' napkzo' dot yela' wak.
Benle cheto', Dios. Nako' Dios che Jakob.
9 Ben chawe' benne' wnná bia' cheto', Dios, benne' wnná bian' wžío' Le'.
10 Gakže chawe' soa' to žaze lo yodo' chio' ka soa' to mil yiz ga yoble.
Žak láže'ža' soa' gan žó'ogake' yodo' che Dios chia' ka to benne' ndo'w,
ka soakza' to liža' da' zaka' gan bi zoa Dios.
11 Xanžo Dios žape chi'ikze' žo'o, na' žon choche' žo'o.
Nži'ile' žo'o, na' žon chawe'e žo'o.

Žape' benne' ka' ba la'ne, na' nži'ile' légake',
benne' ka' zej nake' dot li laže'.
12 Dios, napo' dot yela' wak.
Ba nez zen naken chegak benne' ka' žxen láže'gake' Le'.

85 Ben chawo'o benne' chio' ka', Xana' Dios.
Besló' za'só Jakob ka' lo na'gak benne' zi'to' ka'.
2 Benít lawo'o da' zinnj da' bengak benne' chio' ka'.
Bdio' chela'ale dola' chégake'.
3 Bzoa žio' yela' zža'a chio',
na' bsano' yela' yichj ža'a chio'.
4 Ben ga yeyák cheto' yela' ba nez che yela' weslá chio'
na' biž žo'o neto', Dios.
5 ¿To chi'ize žo'o neto'?
¿Žá'akzo' to kwe' to kwe' za'sóto' ka'?
6 ¿Biž gono' ga yebelto' da' yoble,
nich gaken cheto' yela' ba nez lawo' Le'?
7 Xanto' Dios, beyache' laže'l neto', na' beslá neto'.
8 Wzé naga' da' nna Xana' Dios.
Nne' da' gonen ga ga'ngak chawe' benách chie' ka'
nich biž gongak benne' la'y chie' ka' da' yalze.
9 Da' likze Dios zóateze' yeslé' benne' ka' žápegake' Le' ba la'ne,
na' la' law yela' zen chie' lo yežlyó chežo.
10 Zej nžag yela' žeyache' laže', na' da' li che Dios.
Nakgak toze da' chawe', na' yela' zga'n chawe' chie'.
11 Da' nak dot da' li chie' yeschán' yežlyó nga,
na' sele'e da' chawe' chie' da' zan' ya'abá.
12 Xanžo Dios žsele'e nis yejw chežo,
na' yežlyó chežo gonnle'en linne.
13 Da' naken chawe' žejlen Dios,
na' wloe'elen nez da' chéjlenžo.

86 Xana' Dios, bze nag, na' benle chia',
dan' zzaka'a neda', na' žiážjela'.
2 Bwia neda' dan' naka' chio'.
Dios chia', beslá neda', wen žin chio', dan' žxen laža'a Le'.
3 Xana' Dios, beyache' laže'l neda',
dan' žliža' Le' dot ža, dot yele.
4 Ben ga yebéle'ela' neda', wen žin chio',
dan' zzoa kwina' lo no'o Le', Xana' Dios.
5 Nako' Le' chawe', Xana' Dios, na' ženít lawo'o neto',
na' žeyache' láže'tezlo' benne' ka' žlížgake' Le'.
6 Xana' Dios, benle da' zcháljlena' Le',
na' bze nag da' znnabla' Le'.
7 Lo ža kwe' zedla' wližkza' Le',
dan' žechébekzo' Le' chia'.
8 Xanto' Dios, bi zoa no benne' nake' dios ka nako' Le'
na' bi zoa no benne' gak gone' ka nak da' žono' Le'.
9 Beno' Le' benne' ka' nníta'gake' yógo'te yež ka'.
Lá'gake', na' wká'n zéngake' Le', Xanto' Dios,
na' wká'n zéngake' La la'y chio',
10 dan' nako' zen, na' žono' da' žonen ga žebanlto'.
Tozo' Le' nako' Dios.
11 Bsedle neda' da' žak lažo'o gona', Xana' Dios,
na' gona' da' naken dot da' li chio'.
Bchi'le lázda'wa' nich žeba' La la'y chekzo' Le'.
12 Dot laža'a wká'n zenkza' Le', Xana' Dios,
na' wká'n zenkza' La la'y chekzo' Le' to chi'ize,
13 dan' žeyache' láže'tezlo' neda',
na' besló' be' da' nakkza' lo yi' gabíl.
14 Xana' Dios, benne' ka' zka'n zen kwíngake' zdíl-lengake' neda'.
Zej nake' benne' yichj ža'a ka',
na' žénegekle' gótgake' neda',
na' bi zžébegake' Le',
15 san Le', Xana' Dios, žeyache' láže'lo' neto'.
Nako' zen laže', na' bi zžo'o to chi'ize,

san žeyache' l̲áže'tezlo' neto', na' nako' dot l̲i l̲aže'.
16 Bwia kan žak chia', na' beyache' l̲aže'l neda'.
Benn neda' yel̲a' wak chio', neda' wen žin chio',
na' wdape chi'i neda', z̲i'n no'le wen žin chio'.
17 Bl̲oe'el neda' to da' gak bian' gak chawe' chia',
na' ben ga benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' neda' chawe' l̲é'egeklen', na' yedoé'egekle',
dan' Le', X̲ana' Dios, gókl̲enkzo' neda', na' beyón z̲eno' neda'.

87 Len yež Sión žian l̲aw ya'a la'y.
2 Nží'ižele X̲anžo Dios latje gan z̲chi'a l̲áže'gak benne' ka' nníta'gake' yež Sión,
ka nži'ile' yógo'te liž z̲a'só Jakob ka'.
3 X̲tanl̲e'e nak da' z̲nna Dios kan nak yež chien'.
4 Z̲nne': “Chejsá' l̲aža'a zej nnita' benne' ka' zej nónbi'e neda'
l̲o yežlyó Egipto, na' l̲o yež Babilonia.
Le wia nga, l̲o yežlyó Filistea, na' l̲o yež Tiro, na' l̲o yežlyó Etiopía,
goljgak benne' ki zej nake' chia' neda'.”
5 Ka nak che yež Sión z̲nne': “Benne' ni, na' bennen' góljgake' ga na',
na' neda', Dios z̲ente, wzóa chocha' yežen'.”
6 Kate' wláb X̲anžo Dios benne' ka' zej nake' chie',
nnakze' L̲e': “Benne' ni golje' l̲o yežen'.”
7 Benne' ka' žól̲gake', na' benne' ka' z̲yá'agake',
nnágake': “Dot da' napa' zan' l̲o yežen'.”

88 X̲ana' Dios, Le' žeslakzo' neda'.
Dot ža dot yel žl̲iža' Le'.
2 Benle da' z̲chal̲ja' l̲awo' Le',
na' bze nag da' žl̲iža' Le'.
3 Žedó l̲aža'a l̲o da' bi nak chawe' da' žaken chia', na' ba zoa' gata'.
4 Z̲l̲é'egekle benne' ka' neda' ka to benne' gat, dan' žatl̲e'e ni'a na'a.
5 Nga'na' ka'ze ladjw benne' gat ka'.
Naka' ka benne' ka' gótgake' l̲o wdil̲e, na' zej die' l̲o yežw ba ka',
benne' ka' biž žezá' l̲ažo'o, Dios, chégake', na' biž zej yoe'e l̲o no'o Le'.
6 Žak chia' ka bzoakzo' neda' to l̲o yežw gže',
gan nak chol̲, na' nakl̲e'en gže'.
7 Žekla' z̲žá'al̲i'o neda'.
Da' žak chia' naken kan žetja' z̲an nisdo' dan' z̲go'nl̲e'en.
8 Beno' ga bebíga'gak lježa' ka' gan zoa'.
Beno' neda' ka to da' žesgotlen benne' ka'.
Naken chia' ka nyejwa' liž ya, na' bi gak yežoja'.
9 Z̲chol̲ yej l̲awa' ni'a che da' z̲záka'l̲i'a.
Yógo'te ža žl̲iža' Le', X̲ana' Dios.
Z̲chis na'a l̲awo' Le'.
10 ¿L̲en yel̲a' wak che ya'abá gákl̲eno' benne' gat ka'?
¿Že'gak benne' gat ka' Le': “Žóx̲keno'”?
11 ¿Z̲chal̲jgak benne' ka' zej ngache'e yežw ba che yel̲a' ži'i l̲aže' chio'?
¿Z̲chal̲jgak benne' ka' zej yoe'e latje chol̲ chegak benne' gat ka' che da' l̲i l̲aže' chio'?
12 ¿Yeyónbia'gak benne' ka' zej yoe'e latje chol̲en' ka nak da' z̲ente da' žono'?
¿Yeyónbia'gak benne' zej yoe'e gan bi zoa no benne' žesá' l̲aže'e nakkzo' chawe'?
13 San neda' žl̲iža' Le', X̲ana' Dios.
Yógo'te zile da' z̲nnabla' Le' ženlen l̲awo' Le'.
14 ¿Biz̲ chen' žebéj yichjo' neda', X̲ana' Dios?
¿Biz̲ chen' bi z̲wio' neda' nich gákl̲eno' neda'?
15 Z̲záka'l̲i'a, na' ba zoa' gata'.
Kate' ne naktia' bi' kwide' z̲záka'l̲i'a
dan' bsako'o Le' neda', na' žedó l̲aža'a.
16 Žekla' z̲žá'al̲i'o neda'.
Da' z̲chebo' neda' benen ga bedó l̲aža'a.
17 Zej nyechjle da' ki neda' dot ža.
Žsáka'gaken neda' gáte'teze.
18 Beno' ga bebíga'gak lježa' ka' gan zoa',

na' toze da' nak choḻ zóaḻenen neda'.
89 X̱ana' Dios, góḻteza' che yeḻa' ži'i ḻaže' chio'.
Wzenla' to kwe' to kwe' ẕa'sóto' ka' nako' ḻi ḻaže'.
2 Nnezla' sóateze yeḻa' ži'i ḻaže' chio',
na' to chi'ize zoa yeḻa' ḻi ḻaže' chio', kan zoakze ya'abá.
3 Le' wnnó': "Bena' to diža' ḻen bennen' wžía'.
Bchebe ḻaža'a da' gona' che Dabí, wen žin chia'.
4 Goža'-ne': gona' ga sóatezegak ẕa'só' ka',
na' gona' ga nna biá'tezgakbe' ḻo wlazo' le'."
5 Benne' ka' nníta'gake' ya'abá žoe ḻáwgake' Le' ni'a che da' ẕente da' žono',
na' ni'a che yeḻa' ḻi ḻaže' chio', X̱ana' Dios.
6 Bi zoa no benne' ya'abá, bennen' nake' ka nakkzo' Le', X̱ana' Dios.
Bi zoa no benne' nake' benne' ẕente ka nako' Le'.
7 Benne' ka' zej nnite'e ya'abá žápegake' Dios ba la'ne
na' yógo'te benne' chie' ka' ẕžébegake' Ḻe'.
8 X̱anto' Dios, ẕnna bi'o benne' zante,
benne' žjake' ḻo wdiḻe, nníta'gake' ya'abá.
Bi zoa no benne' nake' ka nako' Le', X̱ana' Dios.
Nako' Benne' wáḻeḻe'e, na' nakkzo' ḻi ḻaže'.
9 Ẕnna bi'o nisdo' dan' ẕgo'nen.
Kate' ẕgo'nḻe'en Le' ẕbek žion'.
10 Blej bchochjo' benne' Egipto ka', na' bgá'ngake' ka to da' gat.
Besḻaso' benne' ka' bi ẕḻé'egekle' Le' chawe' ḻen no'o wáḻeḻe'e.
11 Chio' Le' nak ya'abá, na' chio' Le' nak yežlyó.
Beno' yežlyó nga, na' da' ka' nníta'gaken ḻawlen.
12 Beno' da' de cheḻá'a gan za' be' zag,
na' da' de cheḻá'a gan ẕde wbíž byo' zag ka'.
Ḻo yeḻa' žebele žoḻgak Ya'a Tabor, na' Ya'a Hermón chio' Le'.
13 Benne' wáḻeḻe'e nako' Le',
na' ẕenḻe'e nak yeḻa' wak chio'.
14 Ḻo da' chawe', na' ḻo da' ḻi ḻaže' ẕnna bi'o.
Ḻo yeḻa' ži'i ḻaže' na' ḻo da' ḻi ḻaže' žono' yógo'te.
15 Ba nez ẕen naken chegak benne' ka' žóḻgake' da' žoe ḻáwgake' Le',
na' zej zoe' ḻo yeḻa' baní' chio', X̱ana' Dios.
16 Ni'a chio' Le' žebéḻe'egekle' dot ža,
na' želyenle' x̱tižo'o Le' dan' nako' chawe'.
17 Nakkzo' Le' yeḻa' waḻe chegak benne' ka', na' ḻezka' yeḻa' x̱tan chégake'.
Žono' neto' wáḻeže dan' naken da' žénekzlo' gono'.
18 X̱anžo Dios žape chi'e žo'o,
na' Dios la'y chegak benne' Israel ka' ẕchi'le' žo'o.
19 Ža ni'te bchaḻjo' da' bḻoe'elo' benne' chawe' ka',
benne' wen žin chio' ka', na' wnnó':
"Ba wžía' to benne' waḻe ladjw benne' chia' ka'.
Bena' ga ẕnna bi'e, na' žákḻena' ḻe'.
20 Wžía' Dabí, benne' wen žin chia'.
Bzoakza' ḻe' nich gake' benne' wnná bia'.
21 Neda' gákḻenteza' ḻe'.
Ḻen yeḻa' wak chia' gon chocha' ḻe'.
22 Benne' ka' bi ẕḻé'egekle' ḻe' chawe' bi gak bi da' góngake' chie',
na' benne' wen da' ẕinnj ka' bi gak góngake' ḻe' ẕia.
23 Wléj wchochjkza' benne' ka' bi ẕḻé'egekle' ḻe' chawe',
na' wkwasa' benne' ka' ḻawe' ḻe'.
Wžía yi'a benne' ka' ẕží'igake' chie' ḻe'.
24 Ží'itezla' ḻe', na' gaka' ḻi ḻaže' ḻen ḻe',
na' ni'a chia' neda' golže yeḻa' wnná bia' chie'.
25 Gona' ga nna bi'e do ẕente žoa'a nisdo',
na' do ẕente žoa'a yegw Éufrates.
26 Ḻe' yi'e neda': Le' nako' X̱a'.
Nako' Dios chia'. Žape chi'o neda', na' žesló' neda'.
27 Neda' wzóa' ḻe' ka ẕi'na' blo,

na' nna bi'e yógo'te benne' wnná bia' ka' dot yežlyó.
28 Žíʼitezla' le', na' sóateze diža' da' bénlena' le'.
29 Gona' ga sóatezegak za'sóe' ka',
na' nna biáʼgake' lo wlaze' le' xak zoa ya'abá.
30 Cha' wsangak za'só Dabí ka' da' bchi'la' le'e,
na' cha' bi góngake' ka nak da' goža' légake',
31 na' cha' wzóagake' chela'ale da' bsedla' légake',
na' cha' bi góngake' kan znnakza' neda',
32 na' wsaka' zi'a légake' dan' zžíʼigake' chia' neda',
na' chinnja' légake' yid dan' žóngake' da' zinnj,
33 san bi wsana' kan nži'ila' Dabí,
na' bi wsana' gak li laža'a len le',
34 na' bi gal laža'a diža' da' bénlena' le',
na' bi wchá'a da' ba wnnía'.
35 To chi'ize bzetj kwina', bchebe laža'a bi da' gona',
na' batkle gon laža'a che Dabí.
36 Wnnía': Sóatezegak za'sóe' ka',
na' nna biáʼgake' lo wlaze' le' lawa' neda' xak zoa wbíž.
37 Yela' wnná bia' chie' sóatezen choch xak zoa byo' ya'abá.
Sóatezen choch xak zoa ya'abá.”
38 Le', Dios, wléj yichjo', na' bzo' chela'ale bennen' wžío', na' zžá'ali'o le'.
39 Bzo' chela'ale diža' dan' bénleno' Dabí, benne' wen žin chion',
na' bka'no' ka'ze yela' wnná bia' chie'.
40 Bchinnjo' ze'e da' wdape chi'in yež zen chien',
na' bchinnjo' yógo'te yo'o wale, da' ka' wdape chíʼigaken yežen' lo wdile.
41 Yógo'te benne' ka' zdégakze' ga na' zbángake' da' ka' gota' chie',
na' benne' yež gawze ka' žon dítjgekle' le'.
42 Beno' ga bzéxjwgak benne' ka' le',
benne' ka' bi zlé'egekle' le' chawe', na' žebéle'egekle'.
43 Bchinnjo' da' ka' zkonle' žin lo wdile,
na' bi gókleno' le' lo wdilen'.
44 Bekó'o yela' zen chie',
na' bka'no' ka'ze yela' wnná bia' chie'.
45 Beno' ga nake' ka to benne' gole kate' ne zoe' yiz kwide' chie',
na' beno' ga žedoe'ele'.
46 Xanto' Dios, ¿to chi'ize bi yenlo' cheto'?
¿To chi'ize zža'akzo' neto'?
47 Bejsá' laže' soa' yežlyó nga to chíʼido'ze.
Beno' ga zoagak nbangak yógo'te benne' to chíʼido'ze.
48 Nitó benne' bi soe' nbane' to chi'ize.
Yógo'tie' gátgake'.
Nitó benne' bi yelé' lo na' yela' got.
49 Xanto' Dios, ¿biž nži'ilo' Dabí
kan bchebe lažo'o, na' wnnakzo' gono'?
50 Bwia nga, Xanto' Dios,
ka yógo'te benách zka'ngak benne' wen žin chion' ka'ze,
na' nbaga'a neda' da' žon dítjgekle benne' wláž chia' ka'.
51 Benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe' žon dítjgekle' bennen' wžío' Le', Xanto' Dios.
Žon dítjgekle' le' gáte'teze zeje'.
52 ¡Ga'n zen Xanžo Dios to chi'ize!
Ka' naken, na' ka' gaken.

90 Xanto' Dios, to chi'ize nakkzo' Le' to gan že' cháwe'to'.
2 Ža ni'te kate' bi na' gono' ya'a zen ka', na' bi na' soa yežlyó nga,
ža ni'te, na' zejte ža se lawte ža nakkzo' Le' Dios.
3 Žono' ga žeyakgak benne' ka' da' gókgake',
kate' ži'o légake': “Le yeyák bixte yo.”
4 Chio' Le' to mil yiz
zej naken ka neje, žan' da' ba wdén,
na' ka to chíʼido'ze gachje yele.
5 Ka' gaze zkwaso' benne' ka' ka žon to nis wbá'a.

Zej nake' ka to bichgale dan' znnitlen
kate' žebanžo.
6 Zej nake' ka to yeje yixe' da' žaljen
zildo',
na' kate' zla' wbíž, na' zbižen.
7 Zbia yi'to' dan' zžo'o neto'.
Že' zedlto' dan' zžá'li'o neto'.
8 Zle'elo' yógo'te da' bi nak chawe' da'
žonto'.
Zloe'elo' law zia da' nbága'to'.
9 Zzacho'o yiz cheto' dan' zžo'o neto'.
Žeyožgak yiz cheto' ka to be' da' zka'to'.
10 Ka zej nak ža zoato' nbanto', zej
nakzen chonnlalj chi yiz,
na' cha' nakto' benne' wale, wak soato'
nbanto' taplalj yiz,
san ka zej nak yiz ka', zzáka'to', na' že'
zedlto'.
Ka' gaze zdegak yiz ka', na' znitlto'.
11 ¿Noz benne' nnezle' binlo ka nak yela'
zža'a chio'?
¿Noz benne' nnezle' ka nak yela' yichj
ža'a chio'?
12 Bsedle neto' wkonlto' binlo žin ža
cheto' ka', nich gak chejni'ilto'
cháwe'do'.
13 Xanto' Dios, beyón neto' toze len Le'.
¿To chi'ize želo'?
Beyache' laže'l neto', benne' wen žin chio'
ka'.
14 To to zil bzoa yichj lázdo'to' yela' ži'i
laže' chio',
na' lo yela' žebele góltezto' chio' yógo'te
ža soato' nbanto'.
15 Benn cheto' yiz zan nich yebelto' ka zej
nak yiz bsáka'li'o neto',
na' ka zej nak yiz wžé' zedlto'.
16 Be' neto', benne' wen žin chio' ka', latje
le'elto' da' zen da' žono',
na' lé'egekle za'sóto' ka' yela' zen chio'.
17 Xanto' Dios, ben chawe' neto'.
Ben chawe' žin da' žonto'.
¡O', Xanto' Dios, ben chawe' žin da'
žonto'!

91 Bennen' žxen laže'e Xanžo Dios
nich gape chi'e le',
na' zzi'e Dios, Bennen' nape' dot yela'
wak, nich gáklene' le',
2 wak yi'e Dios: “Le'kze žxen laža'a, na'
Le' zkache' chawo'o neda'.
Nako' Dios chia', na' žxen laža'a Le'.”
3 Le' wkache' chawe'e le' lo da' zia da' bi
nla' lawn,
na' lo yižwé' da' žoten benne' ka'.
4 Wkache' chawe'e le' ka žon to zkoko',
bian' žape chi'iba' bríse'do' ka' zan
xilba',
na' cho'o chawo'o lo ne'e Le'.
Yela' li laže' chie' gon chi'in le', na'
wkache' chawen' le'.
5 Bi be gak wchebe le' žel,
na' bi be gon le' da' zia te ža,
6 na' to yižwé' che da' chol bi be gonen
chio' le',
na' to da' zinnj da' žoten benne' ka' te ža,
bi be gonen chio'.
7 Wak gatgak to mil benne' ka' kwito' le',
na' chi mil benne' ka' gawze gan zo', san
bi be sako'o le'.
8 Wio', na' le'elo' da' zia da' gaken chegak
benne' wen da' zinnj ka'.
9 Wzi'o Xanžo Dios, na' žxen lažo'o Le',
na' Dios, Bennen' nape' dot yela' wak,
wkache' chawe'e le'.
10 Che len bi be da' zia gak bi da' gonen
chio',
na' bi cho'o nitó yižwé' ližo'.
11 Dios sele'e wbás che ya'abá chie' ka'
nich gáklengake' le',
na' gape chí'igake' le' gáte'teze gan
chejo'.
12 Góxwgake' le' lo ná'gake'
nich bi gon to yej ni'o we'.
13 Wlejkzo' bež yixe' ka', na' bele ka',
bež yixe' sníale'e ka', na' bia snia ka'.
14 Znna Dios: “Yeslá' yógo'te benne' ka'
zej nži'ile' neda',
na' wkache' chawa'a benne' ka' žechéb-
gake' naka' Xángake'.
15 Kate' wlížgake' neda', na' yecheba'
chégake'.
Kate' že' zédgekle', sóalenkza' légake'.

Yeslá' l̲égake', na' gapa' l̲égake' ba la'ne.
16 Gona' ga sóagake' nbángake' yiz zante,
na' yeslá' l̲égake'."

92 X̲anto' Dios, da' x̲tanl̲e'e žoe l̲awto' Le',
na' žol̲to' da' z̲ka'n z̲enen Le', Dios z̲ente.
2 Nakl̲e'e x̲tan z̲zenlto' benne' ka' zil-le kan žeyache' l̲áže'lo' neto',
na' žel z̲l̲oe'elto' nako' l̲i l̲aže'.
3 Žol̲to' chegak da' ki, na' z̲chinnto' da' žól-l̲ento'
dan' nwan' chi do, na' z̲gol̲to' da' z̲nnel̲e'en x̲tando'.
4 X̲ana' Dios, ni'a che da' žono' Le' žebél̲e'ela'.
Ni'a che da' ben no'o nak chia' yel̲a' ba nez.
5 Z̲enl̲e'e nak da' beno', X̲ana' Dios,
na' z̲enl̲e'e nak da' z̲go'o l̲o yichj l̲ázda'wa' gona'.
6 Batkle chejní'igekle benne' l̲az̲do' zide ka',
na' bi gak nnézgekle benne' nat l̲aže' ka' da' ni.
7 Kate' z̲gólegak benne' ka' z̲bej yíchj-gake' Dios kan z̲gole yix̲e',
na' žežój chawe' da' žongak benne' wen da' z̲innj ka',
naken nich kwia yí'gake' to chi'ize.
8 Le', X̲ana' Dios, nakkzo' Dios z̲ente.
9 Nak bia' da' gak chegak benne' ka' zží'igake' chio' L̲e', X̲ana' Dios.
Nak bia' kwia yi'gak benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' Le' chawe'.
Wz̲onnjgak yógo'te benne' wen da' z̲innj ka'.
10 Le' žono' ga nakža' neda' wal̲e kan nak to beže.
Z̲go'o set yichja' da' žon chochen yichj l̲áz̲da'wa'.
11 Da' likze l̲e'ela' benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' neda' chawe'
wzóa z̲íbgake' l̲awa' neda',
na' yenla' kwež nyáche'gak benne' ka' bdíl̲-l̲engake' neda',
benne' wen da' z̲innj ka'.
12 Changak benne' chawe' ka' ka žongak yag zina' ka'.
Gólegake' kan z̲gólegak yag sedro ka' l̲aw Ya'a Líbano.
13 Zej nake' ka to yag da' zen l̲o l̲i'a yodo' che X̲anžo Dios,
dan' z̲gól̲el̲e'en l̲o l̲i'a liž Dios chežo.
14 Zej nake' ka yag ka' z̲bíagaken kate' ngól̲el̲e'egaken
na' ne zej naken yag ya'a wal̲e ka'.
15 Benne' ki wzéngekle' benách ka' nak X̲ana' Dios l̲i l̲aže',
na' Bennen' žon choche' neda',
na' bi be zoal̲en Le' da' bi naken chawe'.

93 X̲anžo Dios nake' Benne' Wnná Bia' Z̲en, na' nakwe' da' záka'l̲e'en.
Da' nžejw l̲i'e naken yel̲a' wak z̲en.
Bzoa choche' yežlyó nga, na' bi gak no benne' wtén'.
2 Gan ži'o z̲nna bi'o, X̲anto' Dios, wzóa chochen ža ni'te
na' Le' zoakzo' to chi'ize.
3 Žónl̲e'egak yegw ka' žax̲to', X̲anto' Dios.
Žónl̲e'egaken žax̲to', na' z̲nnégaken zižje.
4 X̲anžon', Bennen' zoe' ya'abá, napže' yel̲a' wak
ka nak da' zej nape yegw ka' žónl̲e'egaken žax̲to',
na' ka nak da' nape nis z̲go'nen che nisdo'.
5 Chochl̲e'e zej nak da' ka' wnnakzo', X̲anto' Dios.
La'y nakkze yodo' chio' to chi'ize.

94 X̲ana' Dios, Le' žezi'kzo' wzón benne' ka'.
Le' žebéj yichjo' benne' wen da' z̲innj ka'.
2 Z̲chi'a l̲ažo'o Le' da' žongak yógo'te benne' ka'.
Wzó ža', bsaka' benne' ka' kan žal̲a' gak chégake', benne' ka' z̲ka'n z̲en kwíngake'.
3 X̲ana' Dios, ¿to chi'ize gongak benne' wen da' z̲innj ka' ki?
¿To chi'ize yebégekle benne' z̲bej yíchj-gake' Le'?

4 ¿To chi'ize wká'n z̲en kwíngake', na' nne zí'gake'?
¿To chi'ize wká'n z̲en kwingak benne' ka' žebéj yíchjgake' Le'?
5 Benne' ki z̲žia yí'gake' benne' chio' ka', X̲ana' Dios
na' žsaka' zí'gake' benne' ka' wžekzo' Le'.
6 Žótgake' no'le wzebe ka', na' benne' zi'to' ka',
na' žóngake' ga gatgak bi' wzebe ka'.
7 Z̲nnágake': “Bi be z̲le'el Dios, X̲angak benne' ka',
dan' Dios chegak benne' Israel ka' bi ži'e wnné yoe chégake'.”
8 Le chejní'il, l̲e'e, benne' l̲az̲do' zide ka', l̲e'e, benne' nat l̲aže' ka'.
¿To chi'ize bi chejní'ilele?
9 Dios bene' nagžo.
¿Bi ženle' da' z̲nnale?
Dios bene' yej l̲awžo.
¿Bi z̲le'ele' da' žonle?
10 Dios žsaka' zi'kze' benne' yež ka'.
¿Bi til̲e' l̲e'e?
Dios nake' Bennen' z̲zejni'ile' benách ka'.
¿Bi gákbe'ele' da' yo'o yichj l̲áz̲do'le?
11 X̲anžo Dios nnezkzle' da' yo'o yichj l̲áz̲do'gak yógo'te benách.
Nnezle' zej naken da' yal̲ze.
12 X̲ana' Dios, ba nez z̲en naken che bennen' z̲zejni'ilo' Le',
na' žsedlo' l̲e' ka nak da' bchi'lo' neto'.
13 Ga'n bennen' chawe' kate' za' ža gak bi da' sake'e,
na' ža na' gáche'gak benne' wen da' z̲innj ka' yežw ba.
14 Batkle kwej yichj X̲anžo Dios benne' chie' ka',
na' bi wsán l̲aže'e benne' ka' ba wžekze' L̲e',
15 san gone' ga wchi'a l̲áže'gak benne' ka' l̲o da' naken chawe',
na' yógo'te benne' l̲i l̲aže' ka' si' l̲o ná'gaken'.
16 ¿Noz̲kze benne' gákl̲ene' neda' nich tíl̲-l̲enžo benne' wen da' z̲innj ka'?
¿Noz̲kze benne' gónl̲ene' neda' tz̲en nich wžía yi'žo benne' wen da' z̲innj ka'?
17 Chela' bi gokl̲en X̲anžon' neda',
ba bejgacha'a yežw ba.
18 Kate' wnnía': zoa' chejchégoa'a, na' Le', X̲ana' Dios,
l̲o yel̲a' ži'i l̲aže' chio' gókl̲eno' neda'.
19 Kate' ži'a wnné yoe, na' že' zedla',
žeyón z̲enkzo' neda', na' žono' ga žebél̲e'ela'.
20 Batkle gako' toze l̲en benne' ka' z̲chi'a l̲áže'gake' benách ka' l̲o da' bi nak chawe',
benne' ka' z̲zóagake' chel̲a'ale da' naken chawe', na' da' bchi'lo' Le' neto'.
21 Benne' ki žóngake' toze diža' bi da' góngake' che no benne' nake' chawe',
na' z̲chóggake' chie' gate', na' bi be z̲ia nbage'e,
22 san X̲anžo Dios nake' ka to yo'o gan zoa chawa'a.
Dios chia' nake' ka to yej x̲e da' žon chochen neda'.
23 L̲e' yebi'e chegak benne' wen da' z̲innj ka' ka nakkze da' z̲innj da' béngake'.
Wžía yi'e benne' ka' ni'a che da' bi nak chawe' da' žóngake'.
X̲anžo Dios wžía yi'e benne' wen da' z̲innj ka'.

95 Le da l̲e'e, wká'n z̲enžo X̲anžo Dios.
L̲en yel̲a' žebele gol̲žo che Bennen' z̲zoa choche' žo'o nich yelažo.
2 Chejžo l̲awe' L̲e', na' ye'žo-ne': “Žóx̲keno'.”
L̲en yel̲a' žebele gol̲žo da' we l̲awžo L̲e'.
3 X̲anžon' nake' Dios z̲ente,
na' nake' Benne' wnná bia' z̲énl̲e'eže ka dios ka' chegak benách ka'.
4 Z̲nna bi'e dot yežlyó nga,
gan nak gže', na' gan nak sibe l̲aw ya'a ka'.
5 Z̲nna bi'e nisdo', da' benkze' L̲e',
na' l̲ezka' yežlyó nga da' bene' L̲e'.

6 Le da, wká'n z̲enžo-ne', na' wzóa z̲ibžo l̲awe'.
Wzóa z̲ibžo l̲aw X̲anžon', Bennen' bene' žo'o.
7 L̲e' nake' Dios chežo, na' nakžo chie' L̲e'.
Nakžo benne' ka' žape chi'ikze', na' nakžo ka z̲íla'do' chie' ka'.
8 Z̲nna X̲anžon': “Cha' z̲énlele chi'a na'a ža,
bi gonle zide l̲áz̲do'le kan bengak x̲a x̲to'le ka' gan nzin' Meriba,
na' kan béngake' l̲o ža na' l̲e'e latje dach gan nzin' Masah,
9 gan bcha'agak x̲a x̲to'le ka' neda',
na' béngake' ga bža'a neda' l̲a'kze bl̲é'egekle' yógo'te da' z̲en ka' da' bena'.
10 Choplalj yiz bzoela' benne' ka',
na' wnnía': zej nake' benne' žebéj yíchj-gake' neda', na' bi žóngake' kan bchi'la' l̲égake'.
11 Che l̲en, l̲o yel̲a' z̲ža'a chia' ben chocha' x̲tiža'a,
na' wnnía': bi chó'ogake' gan yezí' l̲áže'gake' tz̲en l̲en neda'.”

96 Le gol̲ che X̲anžo to da' kob.
Le gol̲ che X̲anžon', l̲e'e zoale do z̲ente yežlyó.
2 Le gol̲ che X̲anžon', na' le wká'n z̲en La la'y chie'.
Tža tža le wzenle benách ka' kan žeslé' žo'o.
3 Le wzenle benne' zi'to' ka' ka nak yel̲a' z̲en chie',
na' benne' yógo'te yež ka' kan nak da' z̲en da' bene'.
4 Z̲ente nak X̲anžon', na' žal̲a' wká'n z̲énl̲e'ežo-ne'.
Žal̲a' gapžo L̲e' ba la'ne, na' kege dios ka' chegak benách ka'.
5 Zej nakze yógo'te dios ka' lo'a ka',
san X̲anžo Dios bene' ya'abá na'le.
6 Nape' L̲e' yel̲a' wak, na' yel̲a' wnná bia'.
Nža' yodo' chie' yel̲a' z̲en, na' yel̲a' x̲tan.
7 Le wká'n z̲en X̲anžon', l̲e'e zoale dot yežlyó nga.
Le wká'n z̲en yel̲a' z̲en chien', na' yel̲a' wak chien'.
8 Le gape ba la'ne X̲anžon' kan žal̲a' gonžo.
Le yedjwá' da' wnéz̲jwle na' le cho'o yodo' x̲tan chie'.
9 Le wká'n z̲en X̲anžon' dan' nake' la'y, na' x̲tanl̲e'e.
Le žebe l̲awe' L̲e', l̲e'e zoale dot yežlyó nga.
10 Le ye' yež ka': “Nak X̲anžon' Benne' Wnná Bia' Z̲en.
Bzoa choche' yežlyó nga, na' bi gak no benne' wtén'.
Wchi'a l̲aže'e benne' ka' l̲o da' naken chawe'.”
11 Le yebele, l̲e'e, zoale ya'abá, na' yežlyó nga.
Le nne, l̲e'e, nisdo', na' bia ka' zoale ga na'.
12 Le yebele, l̲e'e, yix̲e', na' bia ka' zoale ga na',
na' l̲e'e, yag ka' zej zen l̲o ya'a ka'.
Le nne zižje l̲o yel̲a' žebele chele,
13 l̲aw X̲anžon' kate' yide'.
Yide' nich wchi'a l̲aže'e benách ka' l̲o yež-lyó nga.
Nna bi'e benne' ka' do z̲ente yežlyó.
Nna bi'e l̲égake' l̲o da' naken chawe', na' l̲o da' naken dot da' li.

97 Nak X̲anžon' Benne' Wnná Bia' Z̲en.
¡Le yebele, l̲e'e zoale yežlyó!
¡Le yebele, l̲e'e zoale žoa'a nisdo'!
2 Zej nyechjle bejw, na' da' chol̲ L̲e'.
L̲o da' naken dot da' li, na' da' chawe' z̲nna bi'e.
3 Z̲nežw yi' gan žeje' L̲e',
da' wzeyen benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' L̲e' chawe'.
4 Yes wzió' chie' ka' žsa'ní'gaken yežlyó.
Yežlyó nga z̲l̲e'elen, na' žz̲on'.
5 Želángak ya'a ka' ka china' bez l̲aw X̲anžon',
l̲aw X̲angak benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó nga.

6 Zloe'e law ya'abá da' chawe' chie',
na' benne' yógo'te yež zlé'egekle' yela' zen chie'.
7 Yedoé'egekle benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka',
benne' ka' zka'n zen kwíngake' ni'a chegak lo'a ka' chégake'.
Yógo'te dios chegak benne' ka' wzóa zíbgaken law Xanžo Dios.
8 Béngekle benne' ka' nníta'gake' yež Sión, na' bebégekle'.
Bebégekle benne' ka' nníta'gake' yežlyó Judá,
ni'a che da' bchi'a lažo'o Le', Xanto' Dios.
9 Zente nako' Le', Xanto' Dios, lawle dot yežlyó.
Zenže nako' Le' ka yógo'te dios chegak benách ka'.
10 Nol-le le'e nží'ilele Xanžon', le ža'a da' zinnj.
Le' žape chi'e yela' nban chegak benne' chie' ka'.
Žeslé' légake' lo na'gak benne' wen da' zinnj ka'.
11 Yela' baní' chie' zóalenen benne' chawe' ka',
na' yela' žebele chie' zóalenen benne' li laže' ka'.
12 Le yebele le'e, benne' chawe' ka', law Xanžon'.
Le wsá' laže' da' zen da' ben Dios,
na' le wká'n zen La la'y chie'.

98 Le gol che Xanžon' to da' kob dan' bene' da' žonen ga žebanlžo.
Len yela' wale chie', na' yela' wak la'y chie' bzexjwe' benne' ka' zží'igake' chie'.
2 Xanžon' bzenle' benách ka' kan žeslé' légake'.
Bzenle' benne' yež ka' ka nak da' chawe' chie'.
3 Bene' da' bchebe laže'e gone' chegak benne' Israel ka' ni'a che yela' li laže', na' yela' nži'il chie'.
Yógo'te benách blé'egekle' da' ben Dios ni'a chežo.
4 Le gol len yela' žebele law Xanžon', le'e zoale dot yežlyó nga.
Le wká'n zene' Le' len da' gol-le.
Lo yela' žebele chele, le kwéžeya'a.
5 Le gol da' we lawle Xanžon'.
Le gol len da' ka' žól-lenle, da' ka' chinnle.
6 Le wkwéž lozgak bia ka', na' yezika' da' ka' zgol-le,
na' le kwéžeya'a lo yela' žebele chele law Xanžon', Bennen' znna bi'e žo'o.
7 Le nne, nisdo', na' bia ka' zoale ga na'.
Le gol, le'e, yežlyó, na' le'e zoale ga na'.
8 Le kapa' na'le, le'e, yegw ka'.
Le gol lo yela' žebele, le'e, ya'a ka', law Xanžon',
9 dan' yide' yedjnná bi'e yežlyó nga.
Nna bi'e benne' ka' nníta'gake' do zente yežlyó len da' nak chawe',
na' benách yógo'te yež ka' len da' naken dot da' li.

99 Nak Xanžo Dios Benne' Wnná Bia' Zen,
na' žzízegak yógo'te benne' ka' ni'a chie' Le'.
Ži'e latje blo chie' dan' zoan láwlegak kerubín ka', na' žzo' yežlyó nga.
2 Zente nak Xanžon' law Ya'a Sión.
Nake' zen láwlegak yógo'te yež ka'.
3 Le wká'n zen La la'y che Xanžon' da' naken zen,
na' da' žala' žébežo.
La'y nake' Le'.
4 Le', Benne' Wnná Bia' Zente, nži'ilo' da' nak chawe'.
Bzoa chocho' da' naken dot da' li.
Beno' da' naken chawe', na' da' naken dot da' li ni'a chegak za'só Jakob ka'.
5 ¡Le wká'n zen Xanžo Dios!
¡Le wzóa zible lawe' Le' gan ži'e znna bi'e dan' nake' la'y!
6 Moisés, na' Aarón gókgake' bxoz chie' ka'.
Samwel goke' to benne' bchálilene' Le'.
Wnnábgekle' Xanžo Dios to, na' Le' bechebe'.

7 Bchálj̲lene' benne' ka' to l̲o bejw gasj.
Béngake' da' wnnakze' L̲e', na' da' bchi'le' l̲égake'.
8 Le', X̲anto' Dios, bechebo' chegak benne' ka'.
Bl̲oe'elo' l̲égake' nako' Dios, na' ženít l̲awo'o Le' chegak benne' ka',
l̲a'kze žono' ga z̲záka'gake' ni'a che dol̲a' da' nbága'gake'.
9 ¡Le wká'n z̲en X̲anžo Dios!
¡Le wzóa z̲ible l̲awe' L̲e' l̲aw ya'a la'y chie', dan' la'y nak X̲anžo Dios!

100 Le gol̲ l̲aw X̲anžo Dios, l̲e'e zoale dot yežlyó nga.
2 Le wká'n z̲en L̲e' l̲en yel̲a' žebele chele.
Le da l̲awe' L̲e', žol̲-le l̲en yel̲a' žebele.
3 Batkle gal̲ l̲áže'le X̲anžon' nakkze' Dios.
L̲e' bene' žo'o, na' nakžo chekze' L̲e'.
Nakžo benách chie' ka', na' z̲íla'do' chie' ka'.
4 Le cho'o yodo' chie', na' ye'le-ne': “Žóx̲keno'”,
na' l̲o z̲chil chen, we l̲awle L̲e'.
Le yi'e: “Žóx̲keno'”, na' le wká'n z̲en La la'y chie'.
5 Chawe' nak X̲anžon' na' sóateze yel̲a' ži'i l̲aže' chie'.
Yel̲a' l̲i l̲aže' chie' soan to chi'ize.

101 Gól̲teza' kan zej nak yel̲a' ži'i l̲aže', na' yel̲a' l̲i l̲aže' chio'.
Gól̲teza' chio' Le', X̲ana' Dios.
2 Žak l̲aža'a gona' da' naken l̲i l̲aže'.
¿Batx̲ yido' gákl̲eno' neda'?
Dot l̲aža'a gol̲kza' l̲o ližkza' neda'.
3 Batkle ko'o l̲aža'a gona' to da' z̲innj.
Bi z̲le'ela' chawe' da' žongak benne' ka' z̲bej yíchjgake' Dios.
Batkle wa'a latje bíga'gake' gan zoa' neda'.
4 Wkwasa' l̲o yichj l̲áz̲da'wa' da' z̲innj,
na' bi ko'o l̲aža'a gona' da' bi nak chawe'.
5 Wnnita'a chel̲a'ale benne' ka' z̲nnégake' chegak benne' yoble ka' bagáche'ze.
Bi wa'a latje soal̲en neda' to benne' z̲ka'n z̲en kwine', bennen' z̲ži'e che Dios.
6 L̲e'ela' chawe' benne' ka' zej nake' l̲i l̲aže' l̲aw Dios, nich gónl̲engake' neda' tz̲en.
Benne' ka' zej nake' dot l̲aže' góngake' žin chia'.
7 Bi wa'a latje no benne' žon l̲áže'le' choe'e liža'.
Bi wa'a latje to benne' wen l̲aže' soe' gan zoa'.
8 Tža tža wnnita'a žize benne' wen da' z̲innj ka', benne' ka' nníta'gake' l̲o yežlyó chia'.
Wkwasa' yógo'te benne' wen da' z̲innj ka' l̲o yež che X̲anžo Dios.

102 X̲ana' Dios, benle da' z̲nnabla' Le',
na' bze nag da' žliža' Le'.
2 Bi wkache' l̲awo' Le' l̲awa' neda', dan' že' zedla'.
Bze nag chia', na' bechebe chia' kate' žl̲iža' Le'.
3 Nak yel̲a' nban chia' ka žen che yi' da' z̲nitlen.
Yo'o da' l̲a l̲o žit chia' ka to yi' da' žál̲a'l̲e'en.
4 Žedó l̲aža'a, na' nak l̲áz̲da'wa' ka to yix̲e' nkwaden,
na' biž z̲nnan gawa' yet.
5 Dan' z̲beže wé'l̲i'a ba nžítl̲i'a.
6 Naka' ka to lab z̲laba' to l̲o yežlyó biž,
na' ka to bedkoke žíaba' l̲awle to yo'o nyinnj.
7 Žata'a yele, san bi z̲tasa'.
Naka' ka to byinne žíaba' tozba' yichjo'o sibe.
8 Tža tža z̲nne zí'tezgak benne' ka' bi z̲lé'egekle' neda' chawe'.
Benne' ka' z̲žá'agake' neda' z̲kóngekle' žin la' kate' z̲nne zí'gake' che no benne'.
9 Kate' žawa' yet, naken ka žawa' de,
na' nis z̲beža' nchix̲en da' že'ja'.
10 Ki žaken dan' z̲žo'o neda', na' žsaka' zi'o neda'.
Bkwaso' neda', na' bžo'no' neda'.
11 Nak yel̲a' nban chia' ka to z̲ol̲ da' z̲dezen,

na' naka' ka to yixe' da' ba nbižen.
12 Le', Xana' Dios, to chi'ize zo'.
Chejsá' láže'gak yógo'te benách ka' La la'y chio'.
13 Bezó ža', na' beyache' laže'l benne' yež Sión ka',
dan' ba bžin ža yenít lawo'o chégake'.
14 Neto', wen žin chio', nži'ilto' yej ka' che yežen'.
Žékelto' zi' dan' nbia yin'.
15 Benne' yógo'te yež ka' gápegake' La la'y chio' ba la'ne, Xanto' Dios.
Žébegak yógo'te benne' wnná bia' ka' yela' zen chio',
16 kate' yechiso' yež Sión, Xanto' Dios, na' lé'egekle' yela' zen chen,
17 dan' wzé nago' da' znnábgekle benne' ka' wléj yichjo'
na' biž wzó' chela'ale da' žáta'yoegekle' Le'.
18 Bzoj da' ni nich gólgaken benne' ka' za' lá'gake',
na' benne' ka' za' gáljgake' we láwgake' Xanžo Dios.
19 Gan zoa Xanžon' ya'abá bwie'.
Gan zoe' ya'abá ble'ele' yežlyó nga,
20 nich yenle' chegak benne' ka' zbeže nyáche'gake',
benne' ka' zej nyejwe' liž ya,
na' yeslé' benne' ka' ba nžog chégake' gátgake',
21 nich wzéngekle' benne' yež Sión ka' kan nak zen La la'y che Xanžo Dios,
nich we láwgake' Le' lo yež Jerusalén,
22 kate' la'gak benách yógo'te yež ka',
nich wká'n zéngake' Xanžo Dios.
23 Xanžo Dios bzexjwe' yela' wale chia',
na' yeláte'ze ka bete' neda'.
24 Naž wnnía': “Dios chia', bi goto' neda', kate' bi na' gola'.
Le' to chi'ize zo'.”
25 Ža ni'te bzo' yežlyó nga, na' len no'o beno' ya'abá.
26 Kwia yi'gak da' ka', san sóatezo' Le'.
Te chegak yógo'te da' ka' kan žeywé to laže'.
Kan zcha'to' zato' žeza', wchó'o da' ka',
27 san bi zcha' kwino', na' batkle te chio'.
28 Gape chi'o zi'nto' neto', benne' wen žin chio' ka',
na' wzóa chochkzo' za'sóto' ka' lawo' Le'.

103 We lawa' Xanžo Dios len dot yichj lázda'wa'.
We lawa' La la'y chie' len dot da' naka'.
2 We lawa' Xanžon' len dot yichj lázda'wa',
na' bi gal laža'a da' chawe' da' bene' chia'.
3 Ženít lawe' yógo'te dola' da' nbaga'a.
Žeyone' neda' chegak yógo'te yižwé' ka' da' yoa'a.
4 Žape chi'e neda' nich bi gata'.
Lo yela' ži'i laže' chie', na' yela' žeyache' laže' chie' zka'n chawe'e neda'.
5 Zzanli'e da' chawe' ka' da' žákgaken chia'
nich yeyaka' ka to benne' yiz kwide', na' benne' wale kan žak che to bsia.
6 Xanžo Dios zchi'a laže'e da' žak chegak benne' ka' zzáka'le'egake',
na' zka'n chawe'e légake'.
7 Bloe'ele' Moisés da' ka' wló'o laže'e gone',
na' bi'e latje benne' Israel ka' blé'egekle' da' zen ka' da' bene'.
8 Xanžon' žeyache' láže'le', na' nži'ile' benách ka'.
Nake' zen laze', na' nží'ile'ele' benách chie' ka'.
9 Bi ztilkze' žo'o, na' kegé to chi'ize zže'e žo'o.
10 Bi žebi'e chežo ka nak zia da' nbága'žo,
na' bi na' wžía yi'e žo'o ni'a che xtóla'žo.
11 Ka nak sibe ya'abá lawle yežlyó,
kikze nak yela' ži'i laže' zen chie' len benne' ka' žápegake' Le' ba la'ne.
12 Ka nak zi'to' gan zla' wbíž, na' gan ženen,
kikze zkwase' zíto'le dola' da' nbága'žo.
13 Kan nak xa xkwide' ka' ži'i laže' len zi'nkze' ka',
kikze nak Xanžon' ži'i laže' len benne' ka' žápegake' Le' ba la'ne.

14 Le' nnézkzele' kan nakžo lo bela' žen
chežo.
Žejsá' laže'e nakžo bixte yo.
15 Ka nak yela' nban chežo, nakžo ka to
yixe'.
Zgolžo ka žak che to yeje yixe'.
16 Kate' zde be' ga na', na' znitlen,
na' biž zoa no benne' žejsá' laže'e chen,
17 san ka nak chegak benne' ka' žxen
láže'gake' Xanžon',
yela' ži'i laže' chie' zóalenen légake' to
chi'ize,
na' da' chawe' chie' zóalenkzen yógo'te
za'sógake',
18 benne' ka' žóntezgake' kan znna diža'
dan' bénlene' légake',
na' benne' ka' žóngake' kan wnnakze' Le'.
19 Bzoa Xanžon' latje chie' ya'abá gan ži'e
znna bi'e.
Nakkze' Benne' Wnná Bia' Zen láwlegak
da' zej den.
20 Le wká'n zen Xanžon', le'e, wbás che
ya'abá ka'.
Nakle wbás wale, na' chochle'e, na' žonle
kan znne',
na' zze nagle da' ži'e le'e.
21 Le wká'n zen Xanžon', le'e, wbás che
ya'abá ka' žejle lo wdile.
Nakle wbás wen žin chie' ka', na' žonle
kan žénele' Le'.
22 Le wká'n zen Xanžon', yógo'tele le'e,
ben Dios le'e,
na' zoale yógo'te latje gan znna bi'e Le'.
We lawa' Xanžon' len dot yichj lázda'wa'.

104 We lawa' Xanžo Dios len dot
yichj lázda'wa'.
Zente nako' Le', Xana' Dios.
Laže' da' nako' naken yela' xtan, na' yela'
zen.
2 Zwakw kwino' yela' baní' ka za lano'.
Bzalo'o ya'abá ka to yo'o laže' chio'.
3 Beno' ližo' lawle nis da' žen' ža'le.
Zkonlo' žin bejw ka' ka to karreta gan ži'o
Le', dan' zden lo be'.
4 Zkonlo' žin be' žaken ka wbás chio',
na' yes wzió' ka' ka wen žin chio' ka'.
5 Bzoa chocho' yežlyó nga lo lenen,
na' bi be gak wkwasen'.
6 Bwako' yežlyó nga len nisdo' ka žon to
benne' žakwe' za lane',
na' nisen' bwakwn ya'a ka'.
7 Kate' btilo' nisen', na' bezonnjen.
Bebigan' kate' benlen wnnó' zižje.
8 Nisen' dan' bwakwn ya'a ka' bejsóan lo
yegw ka',
na' bžinen latjen' da' beno' Le' che nisen'.
9 Bzo' gan ze law chejsóan, na' gan biž
gak ten,
nich biž yewakwn yežlyó bižen'.
10 Beno' bej ka', da' ka' žáljgaken žoa'a
yégodo' ka',
na' yegw ka' zdégaken ládjwgak ya'a ka'.
11 Lo yegw ka' že'jgak bia yixe' ka' nis,
na' zdoan yela' zbile nis chegak burro
yixe' ka'.
12 Byínnedo' ka' žóngakba' xó'ngakba' ka'
lo yag ka' zégaken žoa'a yegw ka',
na' žólgakba' ládjwgak ni'a ná'gaken ka'.
13 Žselo'o yejw zan ya'abá dan' žaken law
ya'a ka',
na' želje yežlyón' len da' chawe' da' žono'.
14 Žesgolo' yixe' da' žawgak bia yixe' ka',
na' kwando' ka', da' ka' žawgak benách
ka',
na' da' ka' zkóngekle benne' ka' žin nich
góngake' yela' waw,
15 na' uba ka', da' ka' žóngake' xis uba wal
dan' žonen ga žebégekle benne' ka',
na' olibo ka', da' ka' žóngake' set dan'
zgó'ogake' yíchjgake',
na' zoa' da' žóngake' yet nich sóagake'
nbángake'.
16 Yag sedro ka' da' zej zen law Ya'a
Líbano zzí'gaken nis yejw.
Zej naken chio', Xanto' Dios, dan' gozo'
légaken.
17 Lo yag ka' žzíagak byínnedo' ka'
xó'ngakba' ka',
na' lo ni'a ná'gaken že'gak liž byinne sig-
wenya ka'.
18 Zej zoa chibo yixe' ka' law ya'a zen ka',

na' lo bloj ka' zangak ya'a ka' zej zoa bzižo' ka'.
19 Beno' byo' dan' zloe'elen to byo' to byo' che yiz,
na' wbíž nnezlen kate' žala' yenen.
20 Beno' yel, na' kate' ba golen,
na' zžojgak bia yixe' ka'.
21 Zbéžeya'agak bež yixe' ka', žíljgakba' da' gáwgakba'.
Žíljgakba' bia ka' wnnakzo' gáwgakba'.
22 Kate' zla' wbíž, na' žeyéjgakba' lo bloj chégakba', gan ztásgakba' te ža.
23 Naž zžojgak benne' ka', na' žjake' wen žin,
na' žóngake' žin na' zejte žen wbíž.
24 Xanto' Dios, da' zante zej nak da' beno'.
Len yela' žejní'il zente chio' beno' da' ka'.
Nža' yežlyó nga da' ka' beno' Le'.
25 Zoa nisdo' ga na', dan' naken zen, na' zil-le'e,
gan zej yo'o bia zante ka', biado' ka', na' bia zen ka'.
26 Lo nisdon' zej nnita' barkw zen ka',
na' zoa bia zen lo nisdon', bian' beno' Le',
nzi' laba' lebiatán.
27 Yógo'te bia ka' žxen láže'gakba' Le',
nich gonno' da' gáwgakba' kate' gala' chégakba'.
28 Znezjon' chégakba', na' zzí'gakban'.
Žónnli'o da' žáwgakba', na' žéljgeklba'.
29 Kate' bi žape chi'o légakba', na' zžébegakba'.
Kate' žekwaso' be' žeká'gakba', na' žátgakba', na' žeyákgakba' bixte yo,
30 san kate' žeselo'o be' chio', na' žebángakba'.
Znezjo' yela' nban kob chegak da' ka' zej zoan lo yežlyó nga.
31 To chi'ize ga'n zen Xanžo Dios.
Žaz laže' Xanžon' da' ka' benkze' Le'.
32 Zwie' yežlyó nga, na' žzon'.
Zgane' ya'a ka', na' zžoj žen che yi' ga na'.
33 Golkza' che Xanžon' xak zoa' nbana'.
Yógo'te ža zoa' nbana' gola' da' we lawa'a Dios chia'.
34 Žak laža'a chaz laže' Xanžon' da' ka' zlab laža'a,
na' žebézela' ni'a che Xana' Dios.
35 Kwia yi'gak benne' dola' ka' nníta'gake' yežlyó nga,
na' biž soagak benne' ka' zbej yíchjgake' Dios.
We lawa' Xanžo Dios len dot da' naka'.
¡Ga'n zen Xanžon'!

105 ¡Le wká'n zen Xanžo Dios!
¡Le wká'n zen La la'y chie'!
Le wzenle benne' yógo'te yež ka nak da' zen da' bene'.
2 ¡Le gol chie'! ¡Le gol da' wká'n zenle Le'!
¡Le wchálj chegak da' zente ka' da' bene'!
3 ¡Le yebele lo da' nak chie' Le'!
Yógo'te benne' ka', benne' žápegak Xanžon' ba la'ne, žala' yebéle'egekle'.
4 Le nnable Xanžon' gáklene' le'e.
Tža tža le wxén laže' Xanžo Dios.
5–6 Le'e, za'só Bran, wen žin che Xanžon', na' le'e, za'só Jakob, bennen' wžíe',
le wsá' laže' chegak yela' wak ka', na' da' zente ka' da' bene' Le',
na' kan bchi'a laže'e le'e.
7 Le' nake' Xanžon', na' Dios chežo.
Le' znna bi'e benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó.
8 La'kze te chegak to mil kwe' benne' ka',
batkle gal laže'e da' wchebe laže'e gone' lo diža' da' bene',
9 dižan' da' bénlene' Bran,
dan' bzetj kwine' katen' bi da' bchebe laže'e gone' che Isaak,
10 na' bzoa chochen' ka to da' wnnakze' gon Jakob,
dižan' da' žala' góntezegak benne' Israel ka' ka znnan,
11 dan' bene' katen' wnné': “Chele le'e gonna' yežlyó chegak benne' Kanaán ka',
dan' gaken to da' wdele lo na'gak za'sóle ka'.”
12 Katen' wnníta'gake' nbabze benne' ka',

na' wdágake' l̲o yežlyó nga ka benne' zi'to' ka',
13 na' wdégake' to yež yetó yež,
na' to yežlyó yetó yežlyó,
14 bi be' Dios latje no benne' bi da' gone' chegak benách chie' ka',
na' ni'a chégake' btil̲e' benne' wnná bia' ka'.
15 Gože' l̲égake': “Bi be gonle chegak benne' ka' wžía',
na' bi gonle z̲ia benne' ka' z̲cháljgake' l̲o wlaza' neda'.”
16 Bene' ga gota' to wbín l̲o yežlyón',
na' beké'e yógo'te da' gáwgake',
17 san bsel̲e'e to benne' wnežwe' l̲áwgake',
bennen' nake' Jwsé, bi' na' béte'gake'-be'
nich gakbe' bi' ndo'w che to benne' zi'to'.
18 Bséjwgake' ní'abe' l̲o yežw ka' ladjw blag ka',
katen' bséjwgake'-be' liž ya l̲o yežlyó Egipto,
19 na' zejte gol̲a' gok li da' wnná Jwsé žal̲a' gaken.
Ki goken, bl̲oe'el x̲tiža' X̲anžon' wnnabe' da' li.
20 Naž benne' wnná bia' che yežlyó Egipton' bsel̲e'e to benne' bsane' Jwsé na'.
Bennen' z̲nna bi'e yež zan bsane'-be'.
21 Bzoe'-be' nich gakbe' x̲angak benne' ka' nníta'gake' liže',
na' nich nna bia'be' yógo'te da' nape' l̲e',
22 na' nich til̲be' benne' z̲en ka' che benne' wnná bian' ka žaz l̲áže'kzbe',
na' nich wzejni'ilbe' benne' gole ka' che yežlyó Egipton' nich gákgake' benne' sina' ka'.
23 Wdé na' bžingak benne' Israel ka' l̲o yežlyó Egipton',
na' wzóa Jakob l̲o yežlyó chegak z̲a'só Kam ka'.
24 Wyánl̲e'egak benne' ka' che X̲anžon' l̲o yežlyón',
na' bene' ga gókgakže' wal̲e ka zej nak benne' ka' bi bl̲é'egekle' l̲égake' chawe'.
25 Ben Dios ga bža'agak benne' Egipto benne' chie' ka',
na' béngake' benne' wen žin chie' ka' z̲ia.
26 Bsel̲e'e Moisés, wen žin chie', l̲awgak benách chie' ka' tz̲en l̲en Aarón, bennen' wžíe' L̲e'.
27 Dios bi'e benne' chope' ki latje béngake' yel̲a' wak ka' che ya'abá,
na' yel̲a' wak z̲en ka' l̲o yežlyó chegak z̲a'só Kam ka'.
28 Bsel̲a' Dios to da' chol̲ dan' bwakwn dot yežlyón',
san benne' Egipto ka' bi béngake' da' wnnakze' L̲e'.
29 Naž bene' ga beyák nis yegw chegak benne' ka' žen,
na' bete' yógo'te bel ka' zej zoaba' l̲o yegw ka'.
30 Besché'e yežlyó chégake' blož ka' ga bžinte wnníta'gakba' l̲o liž benne' wnná bian'.
31 Wnnaze Dios, na' bl̲a'gak zante bi'a che bež ka',
na' bi'a las ka' dot l̲o yežlyó chegak benne' ka'.
32 L̲o wláz nis yejw bsel̲e'e yej nis l̲o yežlyón',
na' l̲ezka' yi' da' bzeyen dot yežlyó chégaken'.
33 Bchinnje' yógo'te lba uba, na' yag higo chégake' ka',
na' bdichje' yógo'te yag ka' zej zen l̲o yežlyón'.
34 Wnnaze', na' bl̲a'gak biche' zo ka',
bia ka' bi gak no benne' wlabe' l̲égakba',
35 na' bdáwgakba' dot yix̲e' ya'a l̲o yežlyó chégaken',
na' bdáwgakba' dot linne da' žonn yežlyón'.
36 Naž bete' bi' byo nežw ka' chegak benne' Egipto ka',
x̲kwide' ka' zej nakbe' bi' wak ka' chégake'.
37 Bebeje' benne' chie' ka' ga na' zej noe'e mežw plat, na' mežw oro zan.

Bi wzóa no benne' ládjwgake', benne' bi zoe' chawe'.
38 Bebégekle benne' Egipto ka' katen' bžójgake' ga na', dan' bžébe̲le'egake' l̲égake'.
39 Bza̲la' Dios to bejw da' wló'on benne' chie' ka' z̲o̲l̲,
na' to yi' da' bsa'nín' l̲égake' žel.
40 Wnnábgekle' Dios, na' bse̲le'e bežjw yix̲e' ka' nich gáwgake'-ba',
na' bene' ga béljegekle' yet da' bžojen ya'abá.
41 Bsaljwe' to yej x̲e, na' bžoj nis
da' wdén l̲o yežlyó bižen' ka to yegw nis.
42 Ki ben Dios dan' bejsá' l̲aže'e diža' la'y chie'
da' bchebe l̲aže'e gone' che Bran, wen žin chien'.
43 Bebeje' benne' ka' wžíe' l̲o yežlyó Egipton',
na' bebégekle' dan' gok yel̲a' ba nez z̲en chégake'.
44 Bnez̲jwe' benne' chie' ka' yežlyó chegak benne' yezika' yež ka',
na' da' wdápegak benne' yež ka' beyaken chegak benne' chie' ka',
45 nich gápegake' x̲tiže'e ba la'ne,
na' góngake' ka nak da' wnnakze' L̲e'.
¡Ga'n z̲en X̲anžo Dios!

106 ¡Ga'n z̲en X̲anžo Dios!
Le ye' X̲anžo Dios: “Žóx̲keno'”, dan' nake' chawe',
na' dan' žeyache' l̲áže'tezle' žo'o.
2 ¿Noz̲kze benne' gak wl̲oe'ele' kan zej nak yel̲a' wak z̲ente ka' da' ben X̲anžon'?
¿Noz̲kze benne' gak wká'n z̲ene' L̲e' kan žal̲a' gonžo?
3 Ba nez z̲en naken chegak benne' ka' žóngake' da' chawe',
benne' ka' žóntezgake' da' žénele' L̲e'.
4 Bejsá' l̲aže' chia', X̲ana' Dios, kate' žon chawo'o benne' chio' ka'.
Da yesló' neda', nich gak l̲e'ela'
5 da' chawe' da' gono' ni'a chegak benne' ka' wžío' Le',
na' nich yebela' kate' gak chegak benne' chio' ka' yel̲a' ba nez,
na' nich yebél̲enla' benách chio' ka'.
6 Bento' dol̲a' tl̲ebe kan bengak x̲a x̲na' wdé cheto' ka'.
Bento' da' z̲innj, na' bento' da' bi naken chawe'.
7 Kate' wnníta'gak x̲a x̲na' wdé cheto' ka' l̲o yežlyó Egipton',
bi blab l̲áže'gake' chegak yel̲a' wak che ya'abá ka' da' beno' Le'.
Bi bejsá' l̲áže'gake' ka beyache' l̲áže'l̲e'elo' l̲égake',
san bží'igake' chio' žoa'a nisdon' nzin' Nisdo' X̲na.
8 San Dios beslé' benách chie' ka' nich ga'n z̲en La la'y chie',
na' nich wl̲oe'ele' l̲aw ka nak yel̲a' wak chie' L̲e'.
9 Btil̲e' Nisdo' X̲na na', na' bebižen.
Wdegak benách chie' ka' gachje l̲awle nisdon' l̲o yo biž.
10 Beslé' benách chie' ka' l̲o na'gak benne' ka' bi bl̲é'egekle' l̲égake' chawe',
na' bebeje' l̲égake' l̲o na'gak benne' ka' bsaka' zí'gake' l̲égake'.
11 Naž nisdon' bwakwn benne' ka' bi bl̲é'egekle' l̲égake' chawe'.
Bi bga'n nitó benne' chegak benne' ka'.
12 Naž benne' chie' ka' bejl̲é'gake' x̲tiža' Dios,
na' bél̲gake' da' be l̲áwgake' L̲e'.
13 Ka' gaze gol̲ l̲áže'gake' da' ka' bene'.
Bi wlézgake' nich l̲é'egekle' da' gon Dios,
14 san wzé l̲áže'gake' to da' z̲innj l̲o latje dachen',
na' béngake' ga bža'a Dios l̲e'e yix̲en'.
15 Wdé na' bnez̲jw Dios da' wnnábgekle' L̲e',
san bse̲l̲e'e ládjwgake' to da' beten zángake'.
16 Bgé'egekle' Moisés gan wnníta'gake',
na' l̲ezka' Aarón, Bennen' wžé X̲anžo Dios na'kze.
17 Naž wyaljw yežlyón', na' bwakwn Datán,

na' l̲ezka' benne' ka' bénl̲engake' Abiram
tz̲en.
18 Naž wz̲én yi' gan zej ndobe benách
chie' ka',
dan' bzeyen benne' wen da' z̲innj ka'.
19 Béngake' to lo'a z̲an Ya'a Horeb da' go-
ken to bež da' naken ya oro,
na' bzoa zíbgake' l̲aw lo'a oro na'.
20 Ki bebéj yíchjgake' Dios, Bennen' zoe'
ya'abá,
nich wká'n z̲éngake' to lo'a oro, da' naken
ka to bež žawba' yix̲e'.
21 Gol̲ l̲áže'gake' Dios, Bennen' beslé'
l̲égake',
Bennen' bene' yel̲a' wak z̲ente ka' l̲o yež-
lyó Egipton',
22 na' bene' yel̲a' wak ka' che ya'abá l̲o
yežlyó chegak z̲a'só Kam ka',
na' da' ka' z̲chébegaken žo'o žoa'a Nisdo'
X̲na.
23 Naž gok l̲aže' Dios wžía yi'e benne'
chie' ka',
san Moisés, bennen' wžé Dios, bzoa
kwine' l̲aw Dios
nich wzóa žie' yel̲a' z̲ža'a che Dios,
na' bene' ga bi wžía yi' Dios benne' ka',
24 san bzóagake' chel̲a'ale yežlyó x̲tanl̲e'e
dan' gónele Dios wnez̲jwe' l̲égake',
na' bi bejl̲é'gake' x̲tiža' Dios.
25 Wnnétezgake' che Dios l̲o yo'o laže'
chégake' ka',
na' bi bze nággake' da' wnná X̲anžo Dios.
26 Che l̲en bzetj kwine' gone' benne' ka'
z̲ia,
gone' ga gatgak benne' ka' l̲o latje
dachen',
27 na' gone' ga yedoé'egekle benách chie'
ka' l̲awgak benne' ka' wnníta'gake'
yežlyón',
na' yeslase' l̲égake' ladjw benne' ka'.
28 Naž béngake' toze diža' l̲en benne' ka'
z̲ka'n z̲éngake' lo'a dan' nzin' Baal-
peor.
Bdáwgake' biado' ka' bétgake' l̲awgak
dios gat ka'.
29 Béngake' ga bža'a Dios ni'a che da'
béngake',
na' bl̲a' to yižwé' z̲en da' beten zangak
benne' ka'.
30 Naž wzó ža' Finées, to bx̲oz, na' bete'
to benne'
ne žone' dol̲a', na' wžé' ži yižwé' z̲en na'.
31 Dan' ben Finées wz̲í' Dios ka to da'
žeyón chawen' benne' ka',
dan' wl̲oé'e l̲awn l̲awgak yógo'te kwe'
benne' ka'.
32 L̲ezka' béngake' ga bža'a Dios žoa'a bej
nis da' nzin' Meribá,
na' bi gok chawe' che Moisés ni'a che dan'
béngake'.
33 Ni'a che dan' béngake' gok Moisés
yichj ža'a,
na' wdetle ben Moisés da' kegle.
34 Kate' wyó'ogake' l̲o yežlyó nga bi
bchínnjgake' yež ka',
kan bchi'le Dios l̲égake' góngake',
35 san bénl̲engake' benne' yež ka' tz̲en,
na' bsédgekle' góngake' ka žongak benne'
yež ka',
36 na' bka'n z̲éngake' lo'a ka' chegak
benne' ka',
dan' benen ga bžia yi' Dios benne' chie'
ka'.
37 Bétgake' bi' byodo' ka', na' bi' no'le
chégake' ka' l̲awgak lo'a chegak be'
x̲iwe' ka',
38 na' bláljgake' žen chegak bi' že'ndo' ka',
bi' ka' bi na' góngakbe' dol̲a', bi' ka' bét-
gake' l̲awgak lo'a ka' chegak benne'
Kanaán ka',
na' gok sban yežlyón' ni'a che žen chegak
x̲kwide' ka'.
39 Da' ka' béngake' bka'ngaken l̲égake'
sban,
na' wléj yíchjgake' Dios l̲en da' béngake'.
40 Che l̲en bžá'al̲e'e Dios benách chie' ka',
na' bi bl̲e'ele' chawe' benne' ka' zej nake'
chekze'.
41 Naž bdie' benne' chie' ka' l̲o na'gak
benne' yež ka',

na' benne' ka' z̲žá'agake' benách ka' che Dios wnná biá'gake' l̲égake'.
42 Benne' ka' bi z̲lé'egekle' l̲égake' chawe' bsaka' zí'gake' benách ka' che Dios.
Bzéx̲jwgake' l̲égake' l̲o ye l̲a' wnná bia' chégake'.
43 Zante chi'i Dios beslé' benách chie' ka' san bží'igake' che da' ka' gože' l̲égake',
na' wbága'gake' do l̲a' dan' béngake' da' z̲innj.
44 L̲a'kze ki béngake', kate' wžé' zédgekle', Dios bwie' da' wz̲áka'gake',
na' benle' che da' bl̲ížgake' L̲e',
45 na' bejsá' l̲aže'e dižan' da' bénlene' benne' ka',
na' beyát l̲aže'e che ye l̲a' z̲ža'a chie' dan' z̲ente nak ye l̲a' žeyache' l̲aže' chie'.
46 L̲ezka' bene' ga beyache' l̲áže'gekle benne' ka' benách chie' ka',
benne' ka' bché'gake' l̲égake' zej nžeje'.
47 Beslá neto', X̲anto' Dios.
Bebéj neto' ladjw benne' zi'to' ka',
nich wká'n z̲ento' La la'y chio' Le',
na' nich yebél̲e'elto' l̲o da' žol̲to' chio'.
48 ¡Ga'n z̲en X̲anžon',
Bennen' nake' Dios chegak benne' Israel ka',
ža ni'te, na' to chi'ize!
Yógo'te benne' ka' žal̲a' nnágake':
“Ka'kze gaken.”
¡Ga'n z̲en X̲anžo Dios!

107 ¡Le wká'n z̲en X̲anžon', dan' nake' Benne' chawe'!
¡To chi'ize nake' Benne' ži'i l̲aže'!
2 Da' ni žal̲a' nnagak benne' ka' ba beya'w X̲anžon',
benne' ka' beslé' l̲o na'gak benne' ka' bi z̲lé'egekle' l̲égake' chawe'.
3 Bebeje' l̲égake' ládjwgak benne' yež zi'to' ka',
yež ka' zej žen' gan z̲l̲a' wbíž, na' gan ženen,
na' gan za' be' zag, na' gan z̲de wbíž byo' zag ka'.
4 Bal̲ benne' ka' wdágake' l̲e'e yix̲e' gan bi zoa nez,
na' bi bžél̲gekle' yež gan sóagake'.
5 Wdóngake', na' wbíl̲gake',
na' biž wzóa da' wx̲én l̲áže'gake'.
6 Naž l̲o da' wz̲áka'gake' bl̲ížgake' X̲anžon',
na' beslé' l̲égake' l̲o da' wz̲áka'gake'.
7 Bnnite'e l̲égake' to nez l̲i,
nich chjake' to yež gan sóagake'.
8 Žal̲a' we l̲áwgake' X̲anžon'
dan' beyache' l̲áže'le' l̲égake'.
Bene' chégake' da' ka' žóngaken ga žebánležo.
9 Z̲we'je' benne' ka' z̲bíl̲gake',
na' z̲wawe' benne' ka' z̲dóngake' nich sí'gake' da' chawe' chie'.
10 Bal̲ benne' ka' wnníta'gake' l̲o da' chol̲, na' gan gok z̲ož gátgake'.
Gókgake' ka benne' zej nyejwe' liž ya gan zej nžeje' do ya, na' z̲záka'l̲e'egake',
11 dan' bží'igake' che x̲tiža' X̲anžon',
na' bzóagake' chel̲a'ale da' bzejní'il Dios z̲ente l̲égake'.
12 Bedó l̲áže'gake' l̲o žin zi'il̲e'e da' béngake'.
Bchégwgake' z̲an ywa' da' zej noe'e,
na' bi wzóa no benne' gákl̲ene' l̲égake'.
13 Naž l̲o da' wz̲áka'gake' bl̲ížgake' X̲anžon',
na' beslé' l̲égake' l̲o da' wz̲áka'gake'.
14 Naž bebeje' benne' ka' l̲o da' chol̲, na' gan gok z̲ož gátgake,
na' bzoz̲je' do ya ka' da' zej nžeje'.
15 Žal̲a' we l̲áwgake' X̲anžon' dan' beyache' l̲áže'le' l̲égake'.
Bene' chégake' da' ka' žóngaken ga žebánležo.
16 Bchinnje' dan' bséjwgaken benne' ka' da' zej naken ya bronse,
na' bzoz̲je' bar ya ka' da' byéchjgeklen l̲égake'.
17 Bal̲ benne' ka' wdá'gake' yižwé' ka',
na' wz̲áka'gake' ni'a che dol̲a' wbága'gake',
na' ni'a che da' z̲innj ka' da' béngake'.

18 Bgótgekle' da' že'j žáwgake', na' wzóagake' gátgake'.
19 Naž l̲o da' wz̲áka'gake' bl̲ížgake' X̲anžon',
na' beslé' l̲égake' l̲o da' wz̲áka'gake'.
20 L̲e' bsel̲e'e x̲tiže'e chegak benne' ka', na' beyone' l̲égake',
na' beslé' l̲égake' l̲o yel̲a' got.
21 Žal̲a' we l̲áwgake' X̲anžon' dan' beyache' l̲áže'le' l̲égake'.
Bene' chégake' da' ka' žóngaken ga žebánležo.
22 Žal̲a' yé'gake' L̲e': “Žóx̲keno'”,
na' gótgake' bia beždo' ka' l̲awe' L̲e',
na' l̲o yel̲a' žebele chégake' žal̲a' gól̲gake',
na' wzéngekle' benách ka' kan nak da' bene'.
23 Bal̲ benne' ka' wdégake' l̲o nisdo' l̲o barkw z̲en ka',
benne' ka' žóngake' žin l̲o nisdo'.
24 Bl̲é'egekle' da' z̲en ka' da' žon X̲anžon',
da' ka' žone' l̲o nisdo', da' žóngaken ga žebánležo.
25 Wnnaze X̲anžon', na' wzó l̲aw žak be' bdone',
na' wyás nis z̲gó'nl̲e'en l̲o nisdo'.
26 Wžengak barkw ka' ka l̲aw ya'a z̲en da' naken nisdo',
na' bedínngaken l̲o da' naken gže'l l̲aw nisdon'.
27 Bejchégwgake' na' bejlétgake' nile bejlétgake' na'le kan žongak benne' ka' želzožle',
na' da' zej nsedle' bi gókl̲enen l̲égake'.
28 Naž l̲o da' wz̲áka'gake' bl̲ížgake' X̲anžon',
na' beslé' l̲égake' l̲o da' wz̲áka'gake'.
29 L̲e' bzoa žie' be' bdone' dan' žaken,
na' wžé' ži nis da' z̲go'nen che nisdon'.
30 Bebél̲e'egekle' dan' bga'n ži nis z̲go'nen,
na' Dios bchi'e l̲égake' dot chawe' gan zjake'.
31 Žal̲a' we l̲áwgake' X̲anžon' dan' beyache' l̲áže'le' l̲égake'.
Bene' chégake' da' ka' žóngaken ga žebánležo.
32 Žal̲a' wzéngekle' benne' ka' zej ndobe' chie' L̲e' ka nak yel̲a' z̲en chie',
na' we l̲áwgake' L̲e' gan zej ndobe benne' gole ka', benne' z̲nna biá'gake'.
33 Ben X̲anžon' ga wbižgak yegw nis ka',
na' bsejwe' bej nis ka'.
34 Gan goc yo ya'a beyonen' yo biž,
ni'a che da' bi nak chawe' da' bengak benne' ka' wnníta'gake' ga na'.
35 Gan nak yo biž beyonen' yo nis,
na' yo yej beyonen' gan žal̲ nis.
36 Bnnite'e benne' ka' ga na', benne' wdóngake',
na' béngake' to yež gan sóagake'.
37 Gózgake' yežlyón' na' bedá'gake' lba uba ka' ga na',
na' bezí'l̲e'egake' linne chen.
38 Dios ben chawe'e benne' ka', na' wyánl̲e'egak x̲kwide' chégake' ka',
na' bene' ga bgóll̲e'egak bia yix̲e' chégake' ka'.
39 Kate' benne' wnná bia' ka' bsaka' zí'gake' benne' ka',
na' wdetlen wnná biá'gake' l̲égake',
na' béngake' l̲égake' da' z̲ia,
40 bka'n Dios benne' wnná bia' ka' ka'ze,
na' bene' ga wdágake' l̲e'e latje dach gan bi zoa nez.
41 Beslé' benne' yache' ka' l̲o yel̲a' yache' chégake',
na' bzánl̲i'e z̲i'ngak benne' ka' ka žangak z̲ila' ka'.
42 Kate' bl̲é'egekle benne' chawe' ka' da' ki, na' bebél̲e'egekle',
san benne' wen da' z̲innj ka' bi be gok nnágake'.
43 Benne' sina' ka' žal̲a' wláb l̲áže'gake' che da' ki,
na' žal̲a' yeyónbia'gake' ka nak yel̲a' ži'i l̲aže' z̲en che X̲anžon'.

108 Zoakze l̲áz̲da'wa', Dios.
Zoakze l̲áz̲da'wa' nich gol̲kza' da' we l̲awa' Le'.

2 Bebán, be' da' nakkza', na' le yebán, le'e
zgol-le da' žól-lento' ka', na' arpa ka'.
Zildo' yebankza'.
3 Wká'n zenkza' Le' ladjw benne' chio' ka',
Xana' Dios.
Golkza' chio' lawgak benne' yógo'te yež
ka',
4 dan' yela' žeyache' laže' chio' nakžen
zen ka ya'abá,
na' da' li chio' nakžen zen ka bejw gasj
ka'.
5 ¡Ga'n zenkzo' ya'abá, Dios!
¡Yela' zen chio' zla' lawn dot yežlyó nga
6 nich lagak benne' ka' nži'ikzlo' Le'!
Beslá légake' len yela' wak chio', na'
bechebe chia'.
7 Lo latje la'y chie' wnná Dios: "Yebekzla'
neda'.
Chisa' chele yežlyó chegak benne' Sikem
ka',
na' wžixa' chele yežlyó da' žen' kwit
yegw Sukot.
8 Yežlyó Galaad naken chia',
na' yežlyó chegak za'só Manasés.
Yežlyó chegak za'só Efraín naken ka to
lapa' da' žape chi'in yichja'.
Yežlyó chegak za'só Judá naken gan
znna bi'a.
9 Yežlyó chegak benne' Moab ka' naken
ka to ziga' ya da' nžan' nis wná'a.
Lo yežlyó chegak benne' Edom ka'
cho'na' zela' gol.
Si'a ba nez yežlyó chegak benne' Filistea
ka'."
10 ¿Noz benne' wchi'e neda' nich tíl-lena'
yež zoa to ze'e sibe da' žape chi'in?
¿Noz benne' wchi'e neda' nich tíl-lena'
benne' Edom ka'?
11 ¿Kege Le' wchi'o neda', Dios?
Le' bzoakzo' neto' chela'ale,
na' bi wyéjleno' benne' cheto' ka', benne'
ka' žjake' lo wdile.
12 Goklen neto' nich gak tíl-lento' benne'
ka' zdíl-lengake' neto',
dan' dáche'ze gak gáklengak benne' ka'
neto'.
13 To zen len Dios gonžo to da' zenle'e,
na' Le' wlage' benne' ka' zdíl-lengake'
žo'o.

109 Xana' Dios, zka'n zena' Le'.
Bi ga'no' žize,
2 dan' benne' ka' bi zej nake' chawe', na'
benne' wen laže' ka', znnégake' chia'
neda'.
Znnégake' chia' da' wen laže'.
3 Lo yela' zža'a chégake' zej nyechjle'
neda', na' znnégake' chia'.
Zdíl-lengake' neda', na' bi be bena'
chégake'.
4 La'kze bži'ila' benne' ka', na'a
žéchjgekle' neda', na' zdíl-lengake'
neda',
san neda' znnabla' Le' gon chawo'o
benne' ka'.
5 La'kze bena' neda' da' chawe' chegak
benne' ka', žóngake' neda' zia.
La'kze bži'ila' légake' bi zlé'egekle' neda'
chawe'.
6 Bzoa to benne' wen da' zinnj nich
wchi'a laže'e benne' ka' bi zej nake'
chawe',
na' ben ga soa to benne' wži'e ché-
gake', bennen' wloe'ele' law zia da'
zej nbage'e.
7 Katen' wchi'a laže'e légake', ben ga gak
bia' zia da' zej nbage'e.
Bloe'el naken dola' da' znnábgake' lawo'
Le'.
8 Ben ga gakgak nbabze ža sóagake'
nbángake',
na' benn che benne' yoble da'
wdápegake'.
9 Bka'n zí'ngake' ka' bi' wzebe ka',
na' ga'ngak zó'legake' no'le wzebe.
10 Ben ga gakgak zí'ngake' ka' benne'
zdágakze'
nich nnábgekle' no benne' bi da' gonne'
chégake',
na' ben ga žélgake' yet da' gáwgake'
zíto'le gan zoa lížgake' da' nbia yin'.
11 Ben ga cho'o da' nápegake' lo na' ben-
nen' bsane' légake' mežw.

Ben ga yeka'gak benne' zi'to' ka' da' ka' béngake'.
12 Ben ga bi soa no benne' yeyache' láže'le' légake',
na' bi soa no benne' yeyache' láže'le' bi' wzebe chégake' ka'.
13 Ben ga kwia yi'gak za'sógake' ka',
na' biž soa no za'sógake', bin' labe' kan légake'.
14 Bejsá' laže' che da' zinnj da' bengak xa xtó'gake', Xana' Dios,
na' bi wsolo' dola' da' wbága'gak xná'gake'.
15 Bejsá' láže'teze da' zinnj da' béngake',
san biž chejsá' lažo'o benne' ka',
16 dan' bi bejsá' láže'gake' yeyache' láže'gekle' ljéžgake' ka'.
Bsáka'gake' benne' yache' ka', na' benne' gaxjw ka',
na' benne' ka' wzáka'gake', na' bétgake' légake'.
17 Wyáz láže'gake' wnnégake' chegak benách ka'.
Ben ga nnégak benách ka' chégake'.
Bi gok láže'gake' nnábgake' gak chawe' chégake'.
Ben ga bi soa no benne' nnable' gak chawe' chégake'.
18 Da' zia da' žóngake' naken ka to da' žákwgake',
dan' wyó'on lé'egake' ka nis da' wé'jgake',
na' wyó'on žit chégake' ka set da' bdáwgake'.
19 Ben ga tá'tezen légake' ka to laže' yicha' da' nákwgake',
na' ka to xpáygake' da' nžejen lí'agake'.
20 Da' ni gaken chégake' to da' yebí'i Xanžo Dios chegak benne' ka' zdíl-lengake' neda',
na' da' chizjwe' benne' ka' znnégake' chia'.
21 Xana' Dios, goklen neda' nich gak chia' da' chawe'.
Beslá neda' dan' žeyache' láže'le'e'lo' benách ka',
22 na' dan' zzáka'li'a, na' žiážjela',
na' žak zi' lázda'wa'.
23 Zde chia' kan zde che to zol kate' žen wbíž.
Žak chia' kan žak che to biche' zo katen' zche' to be' leba'.
24 Žat ziba' dan' žona' wbás,
na' nžítli'a dan' bi be žawa'.
25 Naka' ka to da' žon dítjgekle'.
Zwíagake' neda', na' zta yíchjgake' nich gon dítjgekle' neda'.
26 Goklen neda', Xana' Dios.
Beslá neda' dan' žeyache' láže'lo' benách ka'.
27 Ben ga gákbe'egekle' Le' žáklen o' neda',
na' Le', Xana' Dios, benkzo' da' ni.
28 Bi be žéke'la' cha' znnégake' chia', cha' Le' žon chawo'o neda'.
Wzó ža', na' ben ga yedoé'egekle benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe',
san ben ga yebela' neda', benne' wen žin chio'.
29 Ben ga yedoé'egekle benne' ka' zdíl-lengake' neda',
na' ben ga chíxgekle' to chi'ize.
30 Dot laža'a golkza' da' we láwli'a Xanžo Dios.
Wká'n zena' Le' ládjwgak benne' zan ka'.
31 Le' zoe' kwit li ža chegak benne' yache' ka',
nich yeslé' be' da' zej nakkze' lo na'gak benne' ka' zchóggake' chégake' gátgake'.

110 Xanžo Dios gože' Xana':
"Wžé' kwita' li ža gan ži'a neda',
na' zejte ža gona' ga benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe' wzóa zíbgake' xni'o."
2 Gan zo' yež Sión, gonn Xanžon' yela' wnná bia' chio'.
Znne': "Wnná bia' benne' ka' zdíl-lengake' Le'.
3 Lo ža kate' wzetjo' benne' ka' bi zlé'egekle' le' chawe',

dot l̲áže'gak benne' chio' ka' wdé kwíngake' l̲o no'o,
ka žon x̲le'l zílele, da' žakwn ya'a la'y chia' ka'.
Kikze yeyák yiz kwide' chio' tža tža.”
4 Bchebe l̲aže' X̲anžon', na' bi wché'e x̲tiže'e, wnné':
“To chi'ize nako' bx̲oz kan gok bx̲oz Melkisedek.”
5 Zoa X̲anžon' kwito' l̲i ža gan zo'.
Kate' že'e, na' wžía yi'e benne' wnná bia' ka'.
6 Choge' chegak benne' yógo'te yež ka' gátgake', na' gote' benne' zante yež ka'.
Wžía yi'e benne' ka' z̲nna biá'gake' do z̲ente yežlyó.
7 Ye'je' nis yégodo' da' zoan žoa'a nez,
na' yeyák yel̲a' wal̲e chie'.

111 Dot l̲aža'a wká'n z̲ena' X̲anžo Dios tz̲en l̲en benne' chawe' ka',
benne' zej ndobe' chie' L̲e'.
2 Da' z̲enl̲e'e zej nak da' ka' ben X̲anžo Dios,
na' yógo'te benne' ka', benne' žaz l̲áže'gake' da' ka' žone' z̲lab l̲áže'gake' da' ka'.
3 Yel̲a' baní', na' yel̲a' z̲en zej nžagen da' žone' L̲e',
na' to chi'ize zoa da' chawe' chie'.
4 Žone' ga žejsá' l̲áže'žo yel̲a' wak z̲ente da' žone'.
X̲anžo Dios nake' z̲en l̲aže', na' žeyache' l̲áže'le' benách ka'.
5 Z̲wawe' benne' ka' z̲žébegake' L̲e',
na' to chi'ize žejsá' l̲aže'e diža' da' bénlene' benách ka'.
6 Bl̲oe'ele' benne' chie' ka' yel̲a' z̲en che da' bene'.
Z̲nez̲jwe' benne' chie' ka' da' zej nape benne' zi'to' ka'.
7 L̲i l̲aže', na' chawe' zej nak da' ka' žone'.
L̲i l̲aže' zej nak yógo'te da' ka' wnnakze' L̲e'.
8 To chi'ize zóatezgak da' ka' bchi'le' žo'o.
L̲o da' li, na' l̲o da' l̲i l̲aže' bene' yógo'tegaken.
9 Bsele'e to benne' weslá nich beslé' benne' chie' ka'.
To chi'ize bzoa choche' x̲tiže'e da' bénlene' žo'o.
Da' z̲en, na' da' z̲žébežo nak La la'y chie'.
10 Nich so l̲awžo gápežo yel̲a' žejni'ile, žon byene žébežo X̲anžo Dios.
Žejní'igekle binlo yógo'te benne' ka' žóngake' ka nak da' wnnakze' L̲e'.
To chi'ize žal̲a' wká'n z̲enžo L̲e'.

112 ¡Ga'n z̲en X̲anžo Dios!
Ba nez z̲en naken che bennen' z̲žebe' X̲anžo Dios,
na' žaz l̲aže'e gone' da' bchi'le' žo'o.
2 Z̲a'só bennen' nna biá'gake' yežlyó nga,
na' gak chawe' chegak benne' chawe' ka'.
3 Da' zan da' de, na' yel̲a' wnni'a zej yo'on liž bennen'
na' to chi'ize zoa da' chawe' da' žone'.
4 Žsa'ní' to yi' l̲o da' chol̲ gan zej nnita' benne' l̲i l̲aže' ka',
benne' ka' zej nake' z̲en l̲aže', na' chawe',
na' žeyache' l̲áže'gekle' benách ka'.
5 To benne' chawe' žeyache' l̲áže'le' benách ka', na' žsane' l̲égake' mežw.
L̲o da' chawe' z̲konle' žin da' yo'o l̲o ne'e.
6 Che l̲en bi be wkwás l̲e' l̲o latje gan zoe',
na' to chi'ize chejsá' l̲áže'gak benách ka' l̲e'.
7 Bi žebe' kate' yenle' žak da' bi nak chawe' che da' yo'on l̲o ne'e.
Z̲ga'n choch l̲áz̲da'we' dan' žx̲en l̲aže'e X̲anžo Dios.
8 Zoa chawe' l̲áz̲da'we', na' bi be z̲žebe'
na' zejte ža l̲e'ele' gak kan žak l̲aže'e chegak benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' l̲e' chawe'.
9 Z̲chise' da' nape', na' z̲nez̲jwe' da' gákl̲enen benne' yache' ka',
na' to chi'ize zoa da' chawe' da' žone'.
Ga'n z̲en yel̲a' wnná bia' chie'.
10 L̲e'el benne' wen da' z̲innj da' ni na' ge'ele l̲e'.
Gáwya'ate laye'e, na' kwe' zedle'.

Nitle da' zze láže'gak benne' wen da' zinnj ka'.

113 ¡Ga'n zen Xanžo Dios!
Le'e, wen žin chie', ¡le wká'n zen La la'y chie'!
2 ¡Ga'n zen La la'y che Xanžo Dios, na'a ža, na' to chi'ize!
3 ¡Ga'n zen La la'y che Xanžo Dios, gan zla' wbíž ga žinte gan ženen!
4 ¡Ga'n zen Xanžo Dios lawle yógo'te yež ka', na' lawle ya'abá že' yela' zen chie'!
5 ¿Nozkze benne' nake' zen ka nak Xanžo Dios,
Bennen' znna bi'e ya'abá na'le?
6 Dios žon kwine' gaxjw laže' nich gak le'ele'
da' de zan ya'abá, na' lo yežlyó.
7 Dios žechise' benne' yache' lo bixte yo,
na' žebeje' benne' nyache' laže' lo da' zzáka'li'e,
8 na' žone' ga že'gak benne' ki ladjw benne' blo ka',
benne' ka' znna biá'gake' benne' chie' ka'.
9 Žone' ga zoa no'le wbíž ládjwgak xkwide' chekze' ka'.
Žebele no'len' dan' nake' xna'gak xkwide' chie' ka'.
¡Ga'n zen Xanžo Dios!

114 Kate' bžojgak benne' Israel ka' lo yežlyó Egipto,
bžojgak za'só Jakob lo yežlyó chegak benne' zi'to' ka'
2 na' gokgak za'só Judá ka to yo'o gan zbez Dios,
na' gokgak benne' Israel ka' gan znna bi'e.
3 Ble'el Nisdo' Xna da' ni, na' bzonnjen,
na' wdé xkože'l yegw Jordán.
4 Wxíte'gak ya'a zen ka' kan žxíte'gak chib ka',
na' wxíte'gak ya'ado' ka' kan žxíte'gak chibdo' ka'.
5 ¿Biz gok chio', nisdon', dan' bzonnjo'?
¿Biz gok chio', yegw Jordán, dan' wdío' xkože'l?
6 Le'e, ya'a zen ka', ¿biz chen' wxíte'le ka žxíte'gak chib ka'?
Le'e, ya'ado' ka', ¿biz chen' wxíte'le kan žxíte'gak chibdo' ka'?
7 Žzo' yežlyó law Xanžo Dios, law Dios na' che Jakob.
8 Dios na'kze bene' ga beyák yej xen' to bej nis,
na' bene' ga beyák yej to gan žal nis.

115 Kege kwinto', Xanto' Dios, kege kwinto', san Le'
žala' wká'n zento' ni'a che yela' žri'i laže' chio', na' yela' li laže' chio'.
2 ¿Biz chen' znnábgekle benne' zi'to' ka' neto'?
Znnágake': "¿Gaz zoa Dios chele?"
3 Dios chežo zoe' ya'abá.
Žone' da' žaz láže'kze' gone'.
4 Dios ka' chegak benne' zi'to' ka'
zej naken lo'a ka' da' zej naken plat, na' oro,
da' ka' nongak lo na'gak benne' ka'.
5 Zoa žoá'agaken, san bi znnégaken.
Zoa yej láwgaken, san bi zlé'egeklen.
6 Zoa nággaken, san bi žéngeklen.
Zoa zína'gaken, san bi zlé'egeklen.
7 Zoa ná'gaken, san bi be ztágaken.
Zoa ní'agaken, san bi zdágaken.
Bi zžoj chí'igaken lbá'gaken.
8 Kan zej naken, nakgak benne' ka' béngake' lo'a ka',
na' lezka' benne' ka' žxen láže'gake' légaken.
9 Le wxén laže' Xanžon', le'e, benne' Israel ka'.
Le' žáklene' le'e, na' žape chi'e le'e.
10 Le wxén laže' Xanžon', le'e, bxoz ka' che Dios, le'e nakle za'só Aarón.
Le' žáklene' le'e, na' žape chi'e le'e.
11 Le wxén laže' Xanžon', nole le'e zka'n zenle Le'.
Le' žáklene' le'e, na' žape chi'e le'e.
12 Xanžon' žejsá' laže'e žo'o, na' gon chawe'e žo'o.
Gon chawe'e benne' Israel ka'.

Gon chawe'e bx̲oz chie' ka' zej nake' z̲a'só
Aarón.
13 Gon chawe'e benne' ka' žápegake' L̲e'
ba la'ne,
benne' blo ka', na' benne' gax̲jw l̲aže' ka'.
14 Gon X̲anžon' ga changak z̲i'nle ka',
na' changak z̲i'ngak x̲kwide' byo chele
ka'.
15 X̲anžon' gon chawe'e l̲e'e.
Benkze' L̲e' ya'abá, na' yežlyó nga.
16 Che toze X̲anžon' nak ya'abá,
san bnez̲jwe' benne' ka' yežlyó nga.
17 Benne' gat ka' bi gak we l̲áwgake'
X̲anžon',
na' bi gak benne' ka' zej die' yežw ba,
18 san žo'o, benne' ban ka', wká'n z̲enžo
X̲anžon', na'a ža, na' to chi'ize.
¡Le wká'n z̲en X̲anžon'! ¡Ga'n z̲en L̲e'!

116 Nži'ila' X̲anžo Dios dan' benle'
chi'a,
na' dan' wnnabla' L̲e'.
2 Dan' bze nage' chia',
che l̲en wl̲iža' L̲e' x̲ak zoa' nbana'.
3 Wžé' zedla' ni'a che yel̲a' got,
na' wžeba' zoa' choa'a l̲o yi' gabíl.
Wžé' zedla', na' wz̲áka'l̲i'a.
4 Naž bl̲iža' X̲anžo Dios, na' wnnía':
“X̲ana' Dios, beslá be' da' nakkza'.”
5 X̲anžo Dios nake' chawe', na' ži'i l̲aže'.
O', Dios chežo žeyache' l̲áže'le' žo'o.
6 Žape chi'ikze X̲anžon' benne' gax̲jw
l̲aže' ka'.
Katen' wžé' zedla' beslé' neda'.
7 L̲e' ben choche' neda', na' na'a zoa'
chawe',
dan' X̲anžon' žon chawe'e neda'.
8 Le', X̲ana' Dios, besló' neda' l̲o na' yel̲a'
got,
nich biž kweže we'a, na' nich bi
chejchégoa'a.
9 Gona' da' ye' X̲anžo Dios neda'
gan zej nnita' benne' ka' zej zoe'
nbángake'.
10 Bejl̲i'a chie', na' bchal̲ja' chie' l̲a'kze
wz̲áka'l̲i'a,
11 na' l̲o yel̲a' z̲žebe chia', wnnía':
“Zej nak yógo'te benne' ka' benne' wen
l̲aže' ka'.”
12 ¿Biz̲kze gak yebi'ikza' che X̲anžo Dios
ni'a che yógo'te da' chawe' da' bene'
chia'?
13 Si'a l̲o ne'e L̲e' yel̲a' weslá,
na' wl̲iža' La la'y che X̲anžo Dios.
14 Na'a gona' da' ka' wchebe l̲aža'a l̲aw
X̲anžon'.
Gonan' l̲awgak yógo'te benne' chie' ka'.
15 X̲anžo Dios ži'e wnné yoe
ni'a chegak benne' chie' ka' dan' žátgake'.
16 X̲ana' Dios, da' li naka' wen žin chio'.
Naka' wen žin chio', na' z̲i'n no'le wen žin
chio'.
Le' bzoz̲jo' da' bžejen neda'.
17 Da' wká'n z̲ena' Le' gaken ka to biado'
da' gota' l̲awo' Le',
na' wká'n z̲ena' La la'y chio' Le', X̲ana'
Dios.
18 L̲aw X̲anžo Dios gona' da' ka' bchebe
l̲aža'a chie'.
Gonan' l̲awgak yógo'te benne' chie' ka'.
19 Gonan' l̲a' l̲i'a liž X̲anžo Dios
dan' žen' l̲o yež Jerusalén.
¡Ga'n z̲en X̲anžo Dios!

117 ¡Le wká'n z̲en X̲anžo Dios, l̲e'e,
benách yež ka'!
¡Le wká'n z̲ene' L̲e', l̲e'e, yógo'te benách
ka'!
2 Z̲ente nak yel̲a' ži'i l̲aže' chie', na' kan
nži'ile' žo'o, na' to chi'ize zoa yel̲a' l̲i
l̲aže' chie'.
¡Le wká'n z̲en X̲anžon'! ¡Ga'n z̲en L̲e'!

118 ¡Le wká'n z̲en X̲anžo Dios dan'
nake' chawe',
na' dan' to chi'ize žeyache' l̲áže'le' žo'o!
2 Žal̲a' nnagak benne' Israel ka':
“¡To chi'ize žeyache' l̲áže'le' žo'o!”
3 Žal̲a' nnagak z̲a'só Aarón ka':
“¡To chi'ize žeyache' l̲áže'le' žo'o!”
4 Žal̲a' nnagak benne' ka' z̲žébegake'
X̲anžo Dios:
“¡To chi'ize žeyache' l̲áže'le' žo'o!”
5 Katen' wžé' zedla' bl̲iža' X̲anžo Dios.

Bechebe Xanžon', na' beslé' neda' lo dan' bexwn neda'.
6 Zoalen Xanžon' neda', na' batkle žeba'
bi da' gongak benne' ka' chia' neda'.
7 Zoalen Xanžon' neda', na' Lekze' žáklene' neda'.
Che len le'ela' chejchégwgak benne' ka' zdíl-lengake' neda'.
8 Chawe' nak wxén láže'žo Xanžo Dios,
na' kege wxén láže'žo benne' ka'.
9 Chawe' nak wxén láže'žo Xanžo Dios,
na' kege wxén láže'žo benne' wnná bia' ka'.
10 Byéchjgekle benne' yógo'te yež ka' neda',
san lo La la'y che Xanžo Dios bžia yi'a benne' ka'.
11 Byéchjgekle' neda', na' bséjwgake' neda' le'jle,
san lo La la'y che Xanžo Dios bžia yi'a benne' ka'.
12 Byéchjgekle' neda' ka žongak bzoje ka',
na' gok yela' zža'a chégake' ka to yi' da' zzeyen yixe' yeche' biž,
san lo La la'y che Xanžo Dios bžia yi'a benne' ka'.
13 Bžíga'gake' neda' nich chejchégoa'a
san goklen Xanžo Dios neda'.
14 Nak Xanžo Dios ka to yo'o gan zoa chawa'a,
na' gólteza' chie' Le', dan' Lekze' želé' neda'.
15 Žolgak benne' chawe' ka' lo yela' žebele chégake' dan' želá Xanžon' légake'.
Len yela' wak zen žon Xanžo Dios da' zente ka'.
16 Zente nak yela' wak che Xanžo Dios.
Da' zente ka' žon yela' wak zen che Xanžon'.
17 Bi gata', san soa' nbana',
na' wzenla' benne' ka' ka zej nak da' ka' ben Xanžon'.
18 Bsaka' zi'le'e Xanžon' neda',
san bi bdie' neda' lo na' yela' got.
19 Bsaljw gan cho'ogak benách ka' yodo' che Xanžo Dios,
na' choa'a ga na', na' wká'n zena' Xana' Dios.
20 Zoa nga gan žo'ožo law Xanžo Dios,
na' žo'ogak benne' chawe' ka' nga.
21 Wká'n zena' Le', Xana' Dios, dan' benlo' chia',
na' besló' neda' lo dan' goken chia'.
22 Yej na' da' bzoagak benne' wen yo'o ka' chela'ale,
beno' Le' ga naken yej blo.
23 Da' ni benkze Xanžon', na' žonen ga žebanlžo.
24 Ža ni naken ža da' ben Xanžon'.
Yebéle'elžo, na' soažo lo yela' ba nez lo ža ni.
25 Xanto' Dios, žáta'yoela' Le' yesló' neto' na'a.
Žáta'yoela' Le', Xanto', gon chawo'o neto'.
26 ¡Ga'n zen bennen' ze'e lo wláz Xanžo Dios!
Lo liž Xanžo Dios znnablto' Le' gon chawe'e le'e.
27 Xanžon' nakkze' Dios, na' ba bsa'ni'e žo'o.
Le wchéj biado' ka' gótele lawe' Le' lawgak loz bkog la'y.
28 Nako' Le' Dios chia', na' wká'n zena' Le'.
Xana' Dios, žoe lawa' Le'.
29 ¡Le wká'n zen Xanžo Dios dan' nake' chawe',
na' dan' to chi'ize žeyache' láže'le' žo'o!

Da' žon da' bchi'le Xanžo žo'o

119 Ba nez zen naken chegak benne' ka' žóntezgake' da' naken dot da' li,
benne' ka' žóntezgake' ka znna da' wnná Xanžo Dios.
2 Ba nez zen naken chegak benne' ka' žóntezgake' ka žsedle diža' chie' žo'o,
na' dot yichj lázdo'gake' žóngake' kan znnan.

3 Benne' ki batkle žóngake' da' z̲innj,
benne' ka' žóntezgake' ka z̲nna Dios žal̲a'
góngake'.
4 Le', X̲anto' Dios, bzejni'ilo' neto',
nich bento' dot kan zej nak da' ka' wn-
nakzo' Le'.
5 Žak l̲áže'l̲i'a gónteza' kakze z̲nna
x̲tižo'o,
6 na' batkle yedoe'ela',
cha' kwi'a wnné yoe gona' ka nak da' wn-
nakzo' Le'.
7 L̲o yel̲a' l̲i l̲aže' chia' wká'n z̲ena' Le'
kate' ba bsedla' da' bchi'a l̲ažo'o, da'
naken chawe'.
8 Gónteza' ka nak da' ka' z̲chi'lo' neto',
na' batkle kwej yichjo' neda'.

Žal̲a' gonžo da' wnnakze Dios

9 ¿Nakx̲ gak gon to benne' kwide' da'
naken chawe'?
Žal̲a' góntezbe' ka z̲nna x̲tižo'o.
10 Dot l̲aža'a žon byena' gona' da' z̲n-
nakzo' Le'.
Bi go'o latje wzóa' chel̲a'ale dan' wnnó'.
11 L̲o yichj láz̲da'wa' žónteza' ka nak da'
z̲nno' Le'
nich bi gona' dol̲a', na' bi wži'a chio' Le'.
12 La'y nako' Le', X̲ana' Dios.
Bsedle neda' da' z̲chi'lo' neto'.
13 L̲en žoá'akza' bzenla' benne' ka'
ka nak da' bchi'a l̲ažo'o.
14 Žebél̲e'ežela' žónteza' ka žsedle diža'
chio' neto',
ka z̲bégekle benne' ka' zej nápl̲i'e yel̲a'
wnni'a.
15 Wláb l̲aža'a ka nak da' wnnakzo' Le',
na' wsedla' binlo da' z̲nno' žal̲a' gonto'.
16 Yebél̲e'ela' gona' ka nak da' ži'o neto',
na' bi gal̲ l̲aža'a kan z̲nna x̲tižo'o.

Žebelžo žonžo ka z̲nnakze Dios

17 Ben chawe' neda', wen žin chio', na'
soa' nbana',
na' gónteza' ka z̲nna x̲tižo'o.
18 Bsaljw yej l̲awa' nich l̲e'ela'
da' z̲ente da' nyejwn l̲o da' wnnakzo' Le'.
19 Naka' ka to benne' z̲daze' l̲o yežlyó
nga.
Bzejní'il neda' da' z̲chi'lo' neto'.
20 Žedó l̲aža'a dan' dot l̲aža'a
žak l̲aža'a gónteza' da' z̲chi'a l̲ažo'o.
21 Z̲dil̲o' benne' ka' z̲ka'n z̲en kwíngake',
benne' wen da' z̲innj ka',
benne' ka' zzóagake' chel̲a'ale da' wn-
nakzo' Le'.
22 Bi go'o latje no benne' nne zi'e chia',
na' wka'ne' neda' ka'ze,
dan' žónteza' ka žsedlo' neto'.
23 L̲ezka' benne' wnná bia' ka' wnnégake'
chia',
san neda', wen žin chio', z̲lab l̲aža'a ka
nak x̲tižo'o.
24 Da' žaz l̲aža'a naken da' žsedle diža'
chio' neto',
na' z̲zejni'ilen neda'.

Dot l̲áže'žo gonžo da' z̲nnakze Dios

25 Že' be' da' nakkza' zedle dan' zoa' gata'.
Bzoa choch yichj l̲áz̲da'wa' l̲en x̲tižo'o.
26 Bl̲oe'ela' Le' da' žona', na' bezi'o neda'.
Bsedle neda' da' z̲nna x̲tižo'o.
27 Bzejní'il neda' nich gak gona' da'
z̲chi'lo' neto',
nich wláb l̲aža'a ka zej nak da' z̲ente ka'
da' beno'.
28 Žedó l̲aža'a dan' žak nyache' l̲aža'a.
Ben choch neda' l̲en x̲tižo'o.
29 Bi go'o latje gaka' benne' wen l̲aže',
na' l̲o yel̲a' žeyache' l̲aže' chio' bsedle
neda' da' wnnakzo' Le'.
30 Ben byena' gona' da' naken dot da' li,
na' ži'a wnné yoe gona' da' bchi'a l̲ažo'o.
31 Žónteza' ka žsedle diža' chio' neto'.
X̲ana' Dios, bi go'o latje yedoe'ela'.
32 Gónteza' ka zej nak da' ka' wnnakzo'
Le',
kate' wzejní'iželo' neda'.

Žénelžo chejni'ilžo x̲tiža' Dios

33 X̲ana' Dios, bsedle neda' nich gona' ka
z̲nna x̲tižo'o,
na' gónteza' ka naken na' zejte ža gata'.

34 Bzejní'il neda', na' gónteza' da' bchi'lo' neto',
na' dot l̲aža'a gona' ka z̲nnan.
35 Bl̲oe'el neda' nich gona' da' wnnakzo' Le',
dan' žak l̲áže'kza' gona' ka naken.
36 Ben ga chaz l̲aža'a gona' ka žsedle diža' chio' neto',
nich bi dan l̲aža'a yel̲a' gape.
37 Bi go'o latje wká'n z̲ena' lo'a ka'.
Ben choch yichj l̲áz̲da'wa' nich gona' ka z̲nna x̲tižo'o.
38 Ben ka z̲nna x̲tižo'o da' bchebe l̲ažo'o chia' neda',
wen žin chio', nich žeba' Le'.
39 Bde chel̲a'ale da' z̲nnégake' chia', dan' z̲žeba',
dan' chawe' zej nak x̲tižo'o ka'.
40 Žak l̲aža'a gona' da' bchi'lo' Le' neto'.
Ben choch yichj l̲áz̲da'wa' l̲en da' chawe' chio'.

Žx̲en láže'žo x̲tiža' Dios

41 Da, yeyache' l̲áže'lo' neda', X̲ana' Dios.
Da, yesló' neda', ka bchebe l̲ažo'o gono'.
42 Žecheba' l̲aw bennen' z̲ka'ne' neda' ka'ze, z̲nnia':
“Žx̲en l̲aža'a x̲tižo'o, X̲ana' Dios.”
43 Ben ga sóateza' wchal̲ja' diža' da' li chio',
dan' žx̲en l̲aža'a da' z̲chi'a l̲ažo'o.
44 Gónteza' kan z̲nna da' wnnakzo' Le'.
To chi'ize góntezan'.
45 Lakza' neda' dan' ži'a wnné yoe
gónteza' da' wnnakzo' Le'.
46 Wchal̲jkza' diža' chio' l̲awgak benne' wnná bia' ka',
na' batkle yedoe'ela'.
47 Yebél̲e'ekzla' gona' da' wnnakzo' Le',
dan' nží'il̲e'elan'.
48 Žechebe l̲aža'a gona' da' bchi'lo' neto',
dan' nži'ila', na' wláb l̲aža'a ka z̲nna x̲tižo'o.

Zoakze x̲tiža' Dios

49 Bejsá' l̲aže' da' wchebe l̲ažo'o chia' neda',
wen žin chio', dan' žx̲en l̲aža'an.
50 Katen' wz̲áka'l̲i'a, wzóa to da' beyón z̲enen neda',
dan' ben choch x̲tižo'o yichj l̲áz̲da'wa'.
51 Benne' ka' z̲ka'n z̲en kwíngake' z̲nnégake' chia',
san batkle wsana' da' wnnakzo' Le'.
52 Chejsá' l̲aža'a ka nak da' bchi'a l̲ažo'o ža ni'te,
dan' žeyón z̲enen neda', X̲ana' Dios.
53 Z̲ža'a neda', na že' zedla' ni'a chegak benne' ka' žóngake' da' z̲innj,
benne' ka' z̲zóagake' chel̲a'ale da' wnnakzo' Le'.
54 X̲tižo'o naken to da' žol̲a'
kate' ne zoa' to yežlyó da' žen' zi'to' ga zoa laža'.
55 Žel chejsá' l̲aža'a La la'y chio', X̲ana' Dios,
na' gónteza' ka z̲nna da' wnnakzo' Le'.
56 Gaken yel̲a' ba nez z̲en chia'
dan' gónteza' da' bchi'lo' Le' neto'.

Z̲dan l̲áže'žo x̲tiža' X̲anžo

57 Da' z̲dan l̲aža'a nakkzo' Le', X̲ana' Dios.
Wnnakza' gónteza' ka z̲nna x̲tižo'o.
58 Dot l̲aža'a z̲nnabla' Le' yido' gákl̲eno' neda'.
Beyache' l̲aže'l neda' kan wnnakzo' gono'.
59 Bwia' binlo ka zej nak da' ka' bena',
na' da' yoble žona' ka žsedle diža' chio' neto'.
60 Ben byena', na' bi wžel̲-la'
gónteza' ka nak da' wnnakzo' Le'.
61 Do yel̲j chegak benne' wen da' z̲innj ka' nžejen neda',
san bi na' gal̲ l̲aža'a ka z̲nna da' bchi'lo' neto'.
62 Žel žeyasa' na' z̲ka'n z̲ena' Le'
dan' chawe' nak da' z̲chi'a l̲ažo'o.
63 Naka' toze l̲en yógo'te benne' ka' z̲žébegake' Le',

benne' ka' žóntezgake' ka nak da' wnnakzo' Le'.
64 Xana' Dios, nža' yežlyó yela' žeyache' laže' chio'.
Bsedle neda' gona' ka znna xtižo'o.

Da' zaka' da' wnnakze Dios

65 Žon chawo'o neda', wen žin chio'.
Xana' Dios, žonon' ka znnakze xtižo'o.
66 Bsedle neda' da' nak chawe' nich chejni'ilan',
dan' žejli'a da' wnnakzo' Le'.
67 Néžwte ka bzexjo' neda' wdía' chela'ale,
san na'a žónteza' ka znna xtižo'o.
68 Nako' chawe', na' znno' gon chawo'o neto'.
Bsedle neda' nich gona' ka znna xtižo'o.
69 Benne' ka' zka'n zen kwíngake' wnnégake' chia' da' wen laže',
san dot laža'a gónteza' da' bchi'lo' neto'.
70 Bi yo'o yela' žejní'il lo lázdo'gak benne' ka'
san neda' žaz laža'a gona' da' wnnakzo' Le'.
71 Chawe' nak bzexjo' neda',
nich wsedla' gona' ka znna xtižo'o.
72 Nákle'eže chawe' da' bchi'lo' neda',
ka zante mil mežw oro, na' plat.

Nak chawe' da' wnnakze Dios

73 Len na'kzo' beno' neda' káteze naka'.
Bzejní'il neda' nich wsedla' gona' da' wnnakzo' Le'.
74 Benne' ka' zžébegake' Le' lé'egekle' neda',
na' yebégekle' dan' žxen laža'a gak kan znna xtižo'o.
75 Xana' Dios, nnezla' nak chawe' kan zchi'a lažo'o,
na' lo yela' li laže' chio' bsaka' zi'o neda'.
76 Na'a lo yela' žeyache' laže' chio' beyón zen neda'
káteze nak da' bchebe lažo'o gono' chia' neda', wen žin chio'.
77 Beyache' laže'l neda' nich soa' nbana' dan' žaz laža'a gona' da' wnnakzo' Le'.
78 Ben ga yedoé'egekle benne' ka' zka'n zen kwíngake',
dan' znnégake' chia', na' bi be bena' chégake',
san neda' wláb laža'a ka nak da' bchi'lo' Le' neto'.
79 Ben ga la'gak benne' ka' zžébegake' Le', nich yéngekle' chia',
na' wsédgekle' da' žsedle diža' chio' neto'.
80 Ben ga gona' dot laža'a ka znna xtižo'o, nich batkle yedoe'ela'.

Gon Dios kan znna xtiže'e

81 Že' zedle be' da' nakkza' dan' zbeza' ža yido' yesló' neda'.
Žxen laža'a gaken kan znna xtižo'o.
82 Že' bxin yej lawa' dan' žénela' yenla' da' nno',
na' znnia': ¿Batxkze yeyón zeno' neda'?
83 Zbiža' ka to že'e yid dan' nalan' law yi',
san bi na' gal laža'a gona' ka znna xtižo'o.
84 ¿Balx ža soa' nbana' neda', wen žin chio'?
¿Batxkze gono' zi' benne' ka' zbia láže'gake' neda'?
85 Benne' ka' zka'n zen kwíngake' bché'ngake' to yežw gan chejbixa' neda'.
Batkle žóngake' ka znna dan' wnnakzo' Le'.
86 Yógo'te da' bchi'lo' Le' neto' naken dot da' li.
Goklen neda' dan' zbia láže'gake' neda', na' bi be bena' chégake'.
87 Yeláte'ze bétgake' neda',
san bi na' wsana' gona' da' wnnakzo' Le'.
88 Lo yela' žeyache' laže' chio' ben choch yichj lázda'wa',
nich gónteza' ka žsedle diža' chio' neto'.

Žejle'žo xtiža' Xanžo

89 Xana' Dios, to chi'ize zoa xtižo'o ya'abá na'le.
90 Yela' li laže' chio' žinen chegak yógo'te kwe' benách ka'.

Le' bzoa chochkzo' yežlyó, na' zoakzen.
91 Ni'a che da' wnnakzo' zej nnita' yógo'te da' zej de,
na' yógo'ten žóngaken žin chio'.
92 Chela' bi wyáz laža'a da' wnnakzo' Le'
bache wnitla' ni'a che da' wzáka'li'a.
93 Batkle gal laža'a da' bchi'lo' neto',
dan' ni'a chen ba ben chocho' neda'.
94 Beslá neda' dan' naka' neda' chio' Le'
na' žon byena' gona' kan znna xtižo'o.
95 Benne' wen da' zinnj ka' bwíagake' neda' nich gak wžía yí'gake' neda',
san neda' zlab laža'a da' žsedle diža' chio' neto'.
96 Ba ble'ekzla' zde chegak yógo'te da' zej de yežlyó,
san da' ka' wnnakzo' Le' batkle te chégaken.

Nži'ilžo xtiža' Xanžo

97 Dios, nží'ile'ela' da' žsedlo' neto'.
Dot ža zlab laža'a ka znnan.
98 Ni'a che da' bchi'lo' neto', beno' ga žejní'ižela' ka benne' ka' zžá'agake' neda'
dan' zóalenteze da' wnnakzo' neda'.
99 Žejní'ižela' ka benne' ka' žsédgekle' neda'
dan' zlab laža'a da' žsedle diža' chio' neda'.
100 Ba žejní'ižela' ka benne' gole ka'
dan' žónteza' ka znna da' bchi'lo' Le' neto'.
101 Ben byena' bi be gona' da' bi nak chawe',
nich gónteza' ka znna xtižo'o.
102 Bi bsana' žona' kan bchi'a lažo'o
dan' bsedlo' Le' neda'.
103 Xtižo'o naken ka to da' zixle'e lo žoa'a.
Nakžen zix ka nak da' zix che bez lo žoa'a.
104 Ni'a che da' wnnakzo' Le' naka' benne' sina'.
Che len bi zle'ela' chawe' yógo'te da' wen laže'.

Xtiža' Dios žsa'ní' žo'o

105 Ka to yi' nak xtižo'o gan zda',
dan' žsa'nín' nez da' zzá'lena'.
106 Bzetja' La la'y chio', Dios, na' bchebe laža'a
gónteza' ka bchi'a lažo'o da' naken chawe'.
107 Xana' Dios, zzáka'li'a.
Ben choch neda' káteze bchebe lažo'o gono'.
108 Xana' Dios, žáta'yoela' Le' si'o da' žoe lawa' Le'.
Bsedle neda' gona' ka bchi'a lažo'o.
109 Že' zédtezla' dan' zoa' gata',
na' bi na' gal laža'a gona' da' wnnakzo' Le'.
110 Benne' wen da' zinnj ka' bzáljgake' do yelj nich senen neda',
san neda' bi bsana' žona' da' bchi'lo' Le' neto'.
111 Ba wžía' da' žsedle xtižo'o neda' nich gaken da' gápekza' to chi'ize,
dan' nak xtižo'o da' zdan láže'li'a.
112 Zoakze lázda'wa' gónteza' ka znna xtižo'o
na' zejte ža gata'.

Zga'nžo chawe' ni'a che xtiža' Xanžo

113 Bi zle'ela' chawe' benne' ka' zloé'ezele kwíngake' chawe',
san nži'ila' da' wnnakzo' Le'.
114 Nako' Le' ka to yo'o gan zga'na' chawe', na' ka to da' žape chi'in neda',
dan' žxen laža'a gaken ka znna xtižo'o.
115 Le kwas gan zoa', le'e, benne' wen da' zinnj ka',
dan' gónteza' ka bchi'le Dios chia' neto'.
116 Ben choch neda' káteze znna xtižo'o, na' soa' nbana',
na' bi yedoe'ela' ni'a che dan' žxen laža'a.
117 Ben choch neda', na' la', na' chaz láže'teza' xtižo'o.
118 Blej bchochj yógo'te benne' ka' bi žóngake' kan znna xtižo'o

dan' nak yela' žejní'il chégake' da' wen laže'.
119 Yógo'te benne' wen da' zinnj ka' zej
nake' ka bebe lo yežlyó nga.
Che len nži'ila' da' žsedle diža' chio' neto'.
120 Žzize bela' žen chia' dan' zžeba' Le',
san žapa' ba la'ne da' zchi'a lažo'o, da'
naken chawe'.

Žala' gonžo ka znna xtiža' Xanžo

121 Žona' ka nak da' bchi'a lažo'o, da'
naken chawe'.
Bi wdío' neda' lo na'gak benne' ka' žsaka'
zí'gake' neda'.
122 Bchebe lažo'o chia' gon chawo'o
neda'.
Bi go'o latje benne' ka' zka'n zen kwín-
gake' wsaka' zí'gake' neda'.
123 Gok yej lawa' dan' zbeza' yido' yesló'
neda',
na' wchi'a lažo'o neto' kan znna xtižo'o.
124 Lo yela' žeyache' laže' chio' ben
chawe' neda',
wen žin chio', na' bsedle neda' gona' ka
znna xtižo'o.
125 Bzejní'il neda', wen žin chio',
nich gónbi'a da' žsedle diža' chio' neto'.
126 Xana' Dios, ba bžin ža bi da' gono',
dan' bzóagake' chela'ale da' wnnakzo'
Le'.
127 Che len neda' nží'ižela' da' bchi'lo'
neto',
ka ya oro, na' ka da' záka'že ka ya oron'.
128 Che len žekla' záka'že da' wnnó' ka
yógo'te da' de,
na' bi zle'ela' chawe' yógo'te da' zej naken
da' wen laže'.

Žak láže'žo gonžo kan znna xtiža' Dios

129 Žebanlto' ka žsedle diža' chio' neto'.
Che len dot laža'a žónteza' ka znnan.
130 Kate' no benne' bi gak chejni'ile'
xtižo'o, xtižo'o na'kze žsa'nín' le'.
Zzejni'ilen benne' gaxjw laže' ka'.
131 Wsalja' žoa'a, na' kwez laža'a
dan' žak laža'a gónbi'a da' wnnakzo' Le'.
132 Bwia neda', na' beyache' laže'l neda',
kan žóntezo' chegak benne' ka' zej nži'ile'
Le'.
133 Ben ga gónteza' ka znna xtižo'o,
na' bi go'o latje da' zinnj nna bian' neda'.
134 Beslá neda' lo na'gak benne' yichj ža'a
ka',
na' gónteza' ka nak da' bchi'lo' neto'.
135 Ben chawe' neda', wen žin chio',
na' bsedle neda' gona' ka znna xtižo'o.
136 Nis wžeža' goken ka to yegw nis
dan' bi žongak benne' ka' da' wnnakzo'
Le'.

Li laže' nak da' znnakze Xanžo

137 Xana' Dios, chawe' nako' Le',
na' li laže' nak ka zchi'a lažo'o neto'.
138 Da' žsedle diža' chio' neto', dan' bdion'
lo na'to',
naken da' li, na' li laže'.
139 Žedó laža'a dan' žé'li'a wnné yoe
dan' gol láže'gak benne' ka' bi zlé'egekle'
neda' chawe' ka znna xtižo'o.
140 Dot da' li nak xtižo'o,
na' neda', wen žin chio', nži'ilan'.
141 Naka' gaxjw laže', na' zzóagake' neda'
chela'ale,
san bi na' gal laža'a da' wnnakzo' Le'.
142 To chi'ize zoa da' zchi'a lažo'o,
na' da' li nak da' bchi'lo' neto'.
143 Da' zzáka'li'a, na' da' zede zej noxen
neda',
san žaz laža'a da' wnnakzo' Le'.
144 To chi'ize nak li laže' da' žsedle diža'
chio' neto'.
Bzejní'il neda', na' soa' nbana'.

Žala' wláb láže'žo da' wnnakze Dios

145 Dot laža'a žliža' Le', Xana' Dios.
Ben chawe' neda', na' gónteza' ka znna
xtižo'o.
146 Žliža' Le'. Goklen neda',
na' gónteza' ka žsedle diža' chio' neto'.
147 Žasa' néžwte ka ža'ní', na' žliža' Le'.
Žxen laža'a gak kan znna xtižo'o.
148 Kate' ba gole, zbeja' yele yej lawa',

nich wláb l̲aža'a ka nak da' wnnakzo' Le'.
149 L̲o yel̲a' žeyache' l̲aže' chio' benle chi'a.
X̲ana' Dios, ka nak da' bchi'a l̲ažo'o ben choch neda'.
150 Benne' ka' z̲bia l̲áže'gake' neda' zej nnita' góngake' chia' da' z̲innj.
Bsángake' da' ka' bchi'lo' neto'.
151 X̲ana' Dios, zo' Le' gawze gan zoa'.
Yógo'te da' wnnakzo' naken dot da' li.
152 Ža ni'te ba nónbi'a da' žsedle diža' chio' neto',
dan' bzo' cheto' to chi'ize.

Da' wnnakze Dios žon chochen žo'o

153 Bwia binlo ka z̲záka'l̲i'a, na' beslá neda',
dan' bi na' gal̲ l̲aža'a da' wnnakzo' Le'.
154 Bechebe l̲o wlaza' neda', na' beya'w neda'.
Ben choch neda' l̲en x̲tižo'o.
155 Zedl̲e'e gak lagak benne' ka' žebéj yíchjgake' Le',
dan' bi z̲bé'gake' wnné yoe góngake' ka z̲nna x̲tižo'o.
156 X̲ana' Dios, žeyache' l̲áže'l̲e'elo' benách chio' ka'.
Ben choch neda' ka z̲nnakze x̲tižo'o gono'.
157 Zanl̲e'e zej nak benne' ka' z̲bia l̲áže'gake' neda', na' benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' neda' chawe',
san bi na' wsana' žona' ka žsedle diža' chio' neto'.
158 Bi z̲l̲e'ela' chawe' benne' ka' žebéj yíchjgake' Le',
benne' ka' bi žóngake' ka z̲nna x̲tižo'o.
159 Bwia nga, X̲ana' Dios, ka nži'ila' da' bchi'lo' neto'.
L̲o yel̲a' žeyache' l̲aže' chio', ben choch neda'.
160 Dot da' li nak x̲tižo'o,
na' to chi'ize zoa da' z̲chi'a l̲ažo'o Le'.

Žal̲a' wzóa kwinžo l̲o na' x̲tiža' Dios

161 Benne' wnná bia' ka' z̲bia l̲áže'gake' neda', na' bi be bena' chégake',
san dot l̲aža'a žapa' x̲tižo'o ba la'ne.
162 Žebél̲e'ežela' l̲o da' z̲nna x̲tižo'o
ka žebele bennen' žežel̲-le' to yel̲a' wnni'a z̲ente.
163 Bi z̲l̲e'ela' chawe', na' bi z̲zi'a da' wen l̲aže',
san nži'ila' da' bsedlo' neto'.
164 Tža tža žoe l̲awa' Le'
dan' nak chawe' ka z̲chi'a l̲ažo'o neto'.
165 Z̲ga'n cháwe'gac benne' ka' zej nži'ile' da' žsedlo',
na' bi be de da' gonen ga chejchégwgake'.
166 X̲ana' Dios, z̲beza' Le' yido' yesló' neda',
na' žónteza' ka nak da' wnnakzo' Le'.
167 Dot l̲aža'a žónteza' da' žsedle diža' chio' neto',
na' nží'il̲e'ela' da' z̲nnan.
168 Žónteza' ka z̲nna da' bchi'lo' neto', na' ka žsedle diža' chio' neto',
na' z̲l̲é'ekzlo' yógo'te da' žona'.

Žebél̲enlžo x̲tiža' Dios

169 X̲ana' Dios, benle da' žl̲iža' Le'.
Bzejní'il neda' ka z̲nna x̲tižo'o gono'.
170 Benle da' z̲nnaba' l̲awo' Le'.
Beslá neda' ka bchebe l̲ažo'o gono'.
171 We l̲áwteza' Le', X̲ana' Dios,
dan' bsedlo' neda' gona' ka z̲nna x̲tižo'o.
172 Wchál̲jteza' ka nak x̲tižo'o
dan' chawe' nak da' bchi'lo' neto'.
173 Wzóateze gákl̲eno' neda'
dan' žon byena' gona' ka z̲nna da' wnnakzo' Le'.
174 Žak l̲aža'a yesló' neda', X̲ana' Dios.
Žaz l̲aža'a da' bsedlo' neto'.
175 Ben ga soa' nbana', na' wká'n z̲ena' Le',
na' da' z̲chi'a l̲ažo'o gákl̲enen neda'.
176 Z̲día' chel̲a'ale kan z̲da to z̲ila' nnitlba'.

Beyílj neda', wen žin chio', dan' bi na' gal
laža'a da' ka' bchi'lo' neto'.

120 Kate' wžé' zedla' bliža' Xanžo Dios,
na' Le' góklene' neda'.
2 Xana' Dios, beslá neda' lo na'gak benne'
wen laže' ka'
na' lo na'gak benne' ka' bi zej nake' li
laže'.
3 ¿Biz gonn Dios le'e, benne' wen laže'
ka'?
¿Biz yela' ba nez gaken chele kate' wdíe'
le'e lo da' wžía yin' benách ka'?
4 Wsaka' zi'gak yag ntóche'do' chie' ka'
le'e,
na' yag ka' zoa yi' láwe'lgaken.
5 Da' nyáche'le'e žaken chia' neda'.
Zoakza' ladjw benne' Mesek ka', na' zoa'
to yo'o laže' chegak benne' Sedar ka'.
6 Schale'e ba wzóa' ladjw benne' ki,
benne' ka' zzóagake' chela'ale yela' zga'n
chawe'.
7 Neda' žak laža'a gata' yela' zga'n
chawe',
san kate' zchalja' chen, zdíl-lengak
benne' ka' neda'.

121 Zchis lawa', na' zwia' da' žak
lawgak ya'a sibe ka'.
¿Gaz za' da' gáklenen neda'?
2 Da' gáklenen neda' za' lo na' Xanžo
Dios,
Bennen' bene' ya'abá, na' yežlyó.
3 Bi go'e latje chejchego'o,
na' bi tas Bennen' žape chi'ikze' le'.
4 Bwia nga, batkle znnan tas Bennen'.
Batkle tas Bennen' žape chi'ikze' benne'
Israel ka'.
5 Xanžo Dios žape chi'e le'.
Xanžo Dios zoe' kwito' liža gan gake' zol
chio'.
6 Bi wzéy wbíž le' te ža, na' bi be gon byo'
chio' žel.
7 Xanžo Dios gape chi'ikze' le' nich bi be
da' zia gaken chio'.
Gape chi'ikze' yela' nban chio'.
8 Xanžo Dios gape chi'ikze' le' kate'
žežojo',
na' kate' žeyó'o, na'a ža, na' to chi'ize.

122 Bebélenla' tzen benne' ka' gózgake' neda':
“Le cho'o lo yodo' che Xanžo Dios.”
2 Na'a zoažo nga.
Zežo lo'ole ze'e da' nyechjlen yež
Jerusalén.
3 Jerusalén naken to yež da' béngake',
na' naken xtanle'e, na' že'le'en chawe'.
4 Lo yežen' za'gak yógo'te kwe' benne' ka',
benne' zej nake' che Xanžo Dios.
We láwgake' La la'y che Xanžo Dios,
kan wnnakze' Le' gongak benne' Israel
ka'.
5 Zdobgak benne' ka' lo yežen' nich
wchi'a láže'gake' benách Israel ka'
benne' ka' zej nbabe' za'só Dabí, bennen'
wnná bi'e.
6 Le nnable Dios wka'ne' chawe' benne'
Jerusalén ka'.
Le' gon chawe'e benne' ka' zej nži'ile'
yežen'.
7 Znnablto'-ne' gone' ga soa yela' zga'n
chawe' lo'ole ze'e dan' nyechjlen yež
Jerusalén.
Gon chawe'e benne' ka' zej yoe'e yo'o zen
ka' chen.
8 Na'a, dan' nži'ila' bi' ljéža'do' ka', na'
lježa' ka', znnia':
“Gata' yela' zga'n chawe' chele lo yež
Jerusalén.”
9 Dan' nži'ila' yodo' che Xanžo Dios žon
byena' gak chawe' chen.

123 Chis lawa', na' wia' gan zo',
Xana' Dios,
gan zo' Le' ya'abá na'le.
2 Ka žon to bi' byo wen žin zwíabe' bi da'
nna xanbe',
na' ka žon to no'le wen žin zwíabe' bi da'
nna no'le xanbe',
ki zwíažo bi da' nna Xanžo Dios na' zejte
yeyache' láže'le' žo'o.
3 Beyache' laže'l neto', Xanto' Dios.
Beyache' laže'l neto' dan' žedó láže'to'

dan' z̲bia l̲áže'gak benne' ka' neto'.
4 Žedó l̲áže'to' dan' žon dítjgekle benne' wnni'a ka' neto'.
Benne' ka' z̲ka'n z̲en kwíngake' z̲bia l̲áže'gake' neto'.

124 "Chela' bi gokl̲en X̲anžo Dios žo'o",
žal̲a' nnagak benne' Israel ka' na'a.
2 "Chela' bi gokl̲en X̲anžo Dios žo'o
kate' bdíl̲-l̲engak benne' ka' žo'o,
3 na' bžia yí'gake' žo'o to chi'ize
l̲o yel̲a' z̲ža'a z̲en chégake',
4 na' gok chežo ka žak che to benne'
z̲kache' nisdo' l̲e', na' žoten l̲e'."
5 Chela' gok ki chežo, na' la' betten žo'o.
6 Žal̲a' ye'žo X̲anžo Dios "žóx̲keno'",
dan' bi bi'e latje benne' ka' wžía yí'gake' žo'o.
7 Belažo kan želá to byinne l̲o yix̲jw che to benne' wezén byinne ka'.
Beká'a X̲anžon' yel̲a' wnná bia' chegak benne' ka', na' belažo.
8 Nak X̲anžo Dios Bennen' benkze' ya'abá, na' yežlyó.
L̲ekze' žákl̲ene' žo'o.

125 Benne' ka' žx̲en l̲áže'gake' X̲anžo Dios zej nake' ka Ya'a Sión.
Bi gak no benne' wtén', san to chi'ize zoa chochen.
2 Kan zej že' ya'a ka' da' nyéchjgeklen yež Jerusalén,
ki žon X̲anžo Dios, žape chi'ikze' benne' chie' ka', na'a ža, na' to chi'ize.
3 Kege to chi'ize nna bia'gak benne' wen da' z̲innj ka' l̲o yežlyó chegak benne' chawe' ka',
nich bi gakgak benne' chawe' ka' toze l̲en benne' wen da' z̲innj ka', na' bi góngake' da' z̲innj.
4 X̲ana' Dios, ben chawe' benne' chawe' ka',
na' benne' ka' zej nake' l̲i l̲aže'.
5 San benne' ka' žebéj yíchjgake' Dios nich góngake' da' z̲innj,
X̲anžo Dios wkwase' benne' ka' tz̲en l̲en benne' wen da' z̲innj ka'.
Z̲nnabla' Dios gata' yel̲a' z̲ga'n chawe' chegak benne' Israel ka'.

126 Kate' X̲anžo Dios beslé' žo'o l̲o na'gak benne' zi'to' ka',
na' begoé'e žo'o l̲o yež Sión, gókežo zoažo bichgale.
2 Naž bz̲ížežo, na' be l̲awžo X̲anžo Dios.
Naž wnnagak benne' zi'to' ka':
"Da' z̲ente ben Dios, X̲angak benne' ka', chégake'."
3 Da' likze, z̲enl̲e'e nak da' ben X̲anžo Dios chežo žo'o.
Žak chežo yel̲a' ba nez z̲en.
4 Beslá X̲anžon' žo'o l̲o na'gak benne' zi'to' ka'.
Naž bežinžo l̲o yežlyó chežo, kan žežín nis wba'w l̲o yegw biž ka'.
5 Benne' ka' z̲béžegake' kate' žázgake',
l̲o yel̲a' žebele chégake' yezí'gake' linne.
6 Bennen' z̲beže' kate' zeje' zjeze' binne cháwe'do' ka',
l̲o yel̲a' žebele yežine' zedjnoé'e linne chien'.

127 Cha' bi zoal̲en X̲anžo Dios benne' ka' žóngake' to yo'o dáche'ze gak žin da' góngake'.
Cha' bi žape chi'ikze X̲anžo Dios to yež, dáche'ze gak da' gongak benne' ka' žape chí'igaken'.
2 Dáche'ze nak žasle zildo', na' žonle žin kate' ne z̲l̲a' wbíž na' zejte ženen,
na' l̲o da' z̲záka'le žezi'le da' gawle.
Žonn Dios da' gawgak benne' ka' nži'ile' x̲ak z̲tásgake'.
3 Bwia nga, benn X̲anžon' chežo z̲i'nžo ka'.
Zej nakbe' to yel̲a' wnni'a z̲ente.
4 Z̲i'nžo ka', bi' žáljgakbe' kate' ne žonžo yiz kwide' chežo
zej nakbe' ka yag ntóche'do' ka' da' nox̲w to benne' žeje' l̲o wdil̲e.
5 Ba nez z̲en naken che bennen' nox̲we' zante yag ntóche'do' ki.

Batkle yedoe'ele' l̲awgak benne' ka' z̲díl̲-
l̲engake' l̲e'
kate' yechebe' chekze' l̲aw bennen' z̲chi'a
l̲aže'e l̲e'.
128 Ba nez z̲en naken chegak
yógo'te benne' ka' žápegake'
X̲anžo Dios ba' la'ne,
benne' ka' žóntezgake' kan z̲nnakze Dios.
2 Kate' žawo' da' žezi'o che žin da' beno',
gak chio' yel̲a' ba nez z̲en, na' gak chawe'
chio'.
3 Gak z̲o'lo' ka to lba uba da' z̲bian da' zix̲
kwit ližo',
na' z̲i'no' ka' gákgakbe' ka yag olibo ka'
zej zen žoa'a gan žawo'.
4 Ki gon chawe' X̲anžon' bennen' žape' L̲e'
ba la'ne.
5 Z̲nnabla' X̲anžon', Bennen' zoe' Ya'a
Sión, gon chawe'e le',
nich l̲e'elo' gak chawe' che yež Jerusalén
yógo'te ža so' nbano',
6 na' nich l̲e'elo' z̲a'só' ka'.
Z̲nnabla' Dios gone' ga gata' yel̲a' z̲ga'n
chawe' chegak benne' Israel ka'.
129 "Ben zí'gake' žo'o katen'
wzoažo yiz kwide' chežo",
wak nnagak benne' Israel ka'.
2 "Ben zí'gake' žo'o katen' wzoažo yiz
kwide' chežo,
san bi bžia yí'gake' žo'o.
3 Béngake' we' x̲kóže'žo katen' bdín-
ngake' žo'o yid,
na' gokgak x̲kóže'žo ka yežlyó da' z̲de
ya."
4 Chawe' nak X̲anžo Dios.
Beslé' žo'o l̲o na'gak benne' ka' bsaka'
zí'gake' žo'o.
5 X̲ana' Dios, ben ga chejchégwgak, na'
wz̲onnjgak
yógo'te benne' ka' z̲díl̲-l̲engake' benne'
Sión ka'.
6 Ben ga gákgake' ka yíx̲e'do' ka' žíagaken
yichjo'o,
da' ka' z̲bížgaken kate' ne zej nže'nen,
7 na' bi soa no benne' yeké'en, na' bi gak
no benne' gonen' to chejx̲ónnj.
8 Bi nnagak benne' ka' z̲dégake' gan zej
žian:
"Z̲nnablto' X̲anto' Dios gon chawe'e l̲e'e.
L̲o La la'y che X̲anto' Dios z̲nnablto' gak
chawe' chele."
130 Ga že' zedla' ni žl̲iža' Le', X̲ana'
Dios.
2 X̲ana' Dios, benle chia'.
Bze nag da' z̲nnabla' Le'.
3 X̲ana' Dios, cha' z̲wio' binlo dol̲a' da'
nbága'to',
¿noz̲kze benne' ga'ne' chawe' l̲awo' Le'?
4 San Le' ženít l̲awo'o cheto',
nich gapto' Le' ba la'ne.
5 Dot l̲aža'a žx̲en l̲aža'a X̲anžo Dios,
na' žx̲en l̲aža'a x̲tiže'e.
6 Z̲bez l̲áže'ža' X̲anžo Dios, ka žongak
benne' ka' žape chí'igake' to yež,
z̲bez l̲áže'gake' cha'ní',
na' ka žongak benne' wape chi'i ka' z̲bez
l̲áže'gake' cha'ní'.
7 Benne' Israel ka' žal̲a' wx̲én l̲áže'gake'
X̲anžo Dios
dan' žeyache' l̲aže'l X̲anžon' benne' chie'
ka'.
Žape chi'e benne' ka' l̲o da' žongak benne'
ka' bi z̲l̲é'egekle' l̲égake' chawe'.
8 L̲e' yeya'we' benne' Israel ka' l̲o na'
yógo'te dol̲a' da' zej nbage'e.
131 X̲ana' Dios, ba bsana' yel̲a'
z̲ka'n z̲en kwin chia', na' ba
bkwasa' yel̲a' žon z̲en kwin chia'.
Bi žilja' da' zej nak z̲en, da' ka' bi nak
chia' wl̲apa' na'a,
2 san neda' bi be wnnía', na' wzoaza' žize,
kan žon to bi' že'n za' góz̲e'be', na' z̲tasbe'
l̲o na' x̲na'be'.
Nak be' nakkza' ka to bi' že'n za' góz̲e'be'.
3 Le wx̲én l̲aže' X̲anžo Dios, l̲e'e, benne'
Israel ka',
na'a ža, na' to chi'ize.
132 X̲ana' Dios, bejsá' l̲aže'
kan gok che Dabí, na' kan
wz̲áka'l̲i'e,
2 na' kan nak da' bchebe l̲aže'e gone'
chio',

dan' bchebe laže'e lawo' Le', Dios wale
che Jakob.
3 Wnné': “Batkle choa'a liža',
na' batkle gata'a lo da' žáte'la',
4 na' batkle wsejwa' yej lawa',
na' batkle tasa',
5 na' zejte ba bena' to latje gan ga'n Xana'
Dios,
gan soakze Dios wale che Jakob.”
6 Benlto' kak la'y gan yo'o diža' da' bén-
leno' xa gole wdé cheto' ka' wzóa lo
yežlyó Efrata,
na' bežél-lton' lo yežlyó che bennen' le'
Jaar.
7 Wnnato': “Le cho'o gan zoa Dios chežo,
na' wzóa zibžo lawe' Le'.”
8 Wzó ža', Xanto' Dios,
len kak la'y che yela' wak chio',
na' da law ya'a gan soakzo' Le'.
9 Ben ga gongak bxoz chio' ka' da' naken
chawe',
na' kwéžeya'a yógo'te benách chio' ka' lo
yela' žebele chégake'.
10 Dan' nži'ilo' Dabí, wen žin chio',
bi wzó' chela'ale benne' wnná bian' wžío'
Le'.
11 Da' likze bzetj kwin Xanžo Dios,
na' bchebe laže'e bi da' gone' che Dabí,
na' bi wnite' dan' wnné' gone'.
Wnné': “Gona' ga nna bia'gak za'só' ka'
gan znna bia'kzo' le'.
12 Cha' góntezegak zi'no' ka' ka nak
xtiža'a dan' bénlena' le',
na' ka nak xtiža'a dan' wsedla' le',
na' zi'no' ka' nna biá'tezegake' gan znna
bi'o le'.”
13 Dan' wžé Xanžo Dios yež Sión gok
laže'e soa ližkze' ga na',
14 na' wnné': “Gákteze latje nga gan
soakza' neda'.
Sóateza' nga dan' ki žaz laža'a gona'.
15 Gona' gáta'le'e linne chegak benne' ka'.
Gona' ga yéljgekle benne' yache' ka' yet.
16 Gona' ga gongak bxoz chia' ka' da'
naken chawe'.
Kwéžeya'a yógo'te benách chia' ka' lo
yela' žebele.
17 Lo latjen' gona' ga yeyák yela' wnná
bia' che Dabí.
Gona' ga soagak nbangak za'só benne'
wnná bian' ga na', bennen' wžía'
neda'.
18 Gona' ga chíxgekle benne' ka' bi
zlé'egekle' légake' chawe',
san gona' ga diá'teze yela' wnná bia' che
Dabín'.”

133 Le wia nga, xtanle'e nak, na'
cháwe'le'e nak,
kate' zej ndobe benne' ka' che Dios, zej
nake' toze.
2 Naken ka to set da' zzoagak bxoz
ka' yíchjgake', da' zdinnen žoa'a
láwgake',
kan wdinnen lo loze Aarón,
na' wdinnen gan bžinen ni'i ze'.
3 Zdinnen kan zdinne xle'l law Ya'a Her-
món, na' law Ya'a Sión.
Xanžo Dios gon chawe'e benne' ka'
nníta'gake' ga na',
na' gonne' chegak benne' ka' yela' nban
da' zejlí kanne.

134 Le wia nga, le wká'n zen
Xanžo Dios, le'e, benne' wen
žin ka' che Xanžon',
zoale lo yodo' che Xanžon' žel.
2 Le wchís na'le law latje la'y,
na' le wká'n zen Xanžo Dios.
3 Znnabla' Xanžon', Bennen' zoe' Sión,
gon chawe'e le'e.
Lekze' bene' ya'abá, na' yežlyó.

135 ¡Le wká'n zen La la'y che
Xanžo Dios!
¡Le wká'n zene' Le', le'e, wen žin ka' che
Xanžon',
2 le'e zoale lo yodo' che Xanžo Dios, lo
li'a yodon' gan zoakze Dios!
3 ¡Le wká'n zen Xanžon' dan' nake'
chawe'!
¡Le gol da' wká'n zenle La la'y chie', dan'
nake' žii laže'!
4 Xanžo Dios wžíe' za'só Jakob ka'.

Wžíe' za'só Israel ka' nich gákgake' benne' chie' ka'.
5 Nnézkzelžo zente nak Xanžo Dios.
Nakže' zen ka yógo'te dios chegak benne' zi'to' ka'.
6 Žon Xanžon' yógo'te da' žénele' gone' zan ya'abá,
na' lo yežlyó, na' lo nisdo',
na' lo da' zoan gže' zan nisdon'.
7 Žone' ga že' bejw do zente yežlyó.
Žone' ga žasgak yes wzió' kate' žak yejw.
Žone' ga žak be' gáte'teze.
8 Le' betkze' bi' byo nežw ka' chegak benne' Egipto ka'.
Gotgak bi' byo nežw ka' chegak benne' ka',
na' bia néžwdo' ka' chegak bia yixe' chégake' ka'.
9 Bene' yela' wak ka' che ya'abá, na' da' zente ka' kate' bchinnje' yežlyó Egipton',
da' ka' ben Dios che benne' Faraón,
na' chegak yógo'te benne' wen žin ka' che Faraón na'.
10 Bžia yi'e benne' ka' chegak zante yež ka',
na' bete' benne' wnná bia' ka', benne' zenle'e ka'.
11 Bete' Sehón, bennen' wnná bi'e benne' amorreo ka',
na' Og, bennen' wnná bi'e benne' Basán ka',
na' yógo'te benne' wnná bia'gake' benne' Kanaán ka'.
12 Beké'e yežlyó nga lo na'gak benne' wnná bia' ka'.
Bnezjwen' chegak benne' chie' ka', benne' Israel ka'.
13 Xanto' Dios, to chi'ize zoa La la'y chio'.
Chejsá' láže'tezgak benách ka' Le'.
14 Xanžo Dios zchi'a laže'e benne' chie' ka'.
Žeyache' láže'le' žo'o, wen žin chie' ka'.
15 Lo'a ka' chegak benne' zi'to' ka' zej naken ya oro, na' ya plat.
Zej naken da' ka' bengak benne' ka'.
16 Zej de žoá'agaken san bi znnégaken.
Zej de yej láwgaken san bi zlé'egeklen.
17 Zej de nággaken san bi žéngeklen,
na' bi zóagaken nbángaken.
18 Benne' ka' žóngake' lo'a ka' zej nake' kan nákgaken.
Lezka' zej nak benne' ka' žxen láže'gake' légaken.
19 Le'e, benne' za'só Israel, ¡le wká'n zen Xanžo Dios!
Le'e, benne' za'só Aarón, ¡le wká'n zen Xanžo Dios!
20 Le'e, benne' za'só Lebí, ¡le wká'n zen Xanžo Dios!
Le'e, nol-le zžébele Xanžo Dios, ¡le wká'n zen Xanžo Dios!
21 Le'e zoale yež Sión, ¡le we law Xanžo Dios,
Bennen' zoakze' yež Jerusalén!
¡Ga'n zen Xanžo Dios!

136 ¡Le wká'n zen Xanžo Dios, Benne' chawen'!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
2 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' nákle'eže' zen ka zej nak dios chegak benne' zi'to' ka'!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
3 ¡Le wká'n zen Xanžon', dan' nákle'eže' zen ka zej nak xangak benne' zi'to' ka'!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
4 ¡Le wká'n zen toze' Le' dan' žone' yela' wak zen ka'!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
5 ¡Le wká'n zen Le', dan' benkze' ya'abá len yela' žejní'il chie'!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
6 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' bzoe' yežlyó lawle nisdo'!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
7 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' bene' wbíž, na' byo'!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
8 Bene' Le' wbíž nich wsa'nín' te ža.
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.

9 Bene' byo', na' belj ka' nich wsa'ní'gaken žel.
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
10 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' bete' bi' byo nežw ka' chegak benne' Egipto ka'!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
11 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' bebeje' benne' Israel ka' lo yežlyó Egipton'!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
12 Bchi'e légake' len yela' wak zen chie'.
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
13 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' ben chople' Nisdo' Xna!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
14 Bene' ga bdegak benne' Israel ka' gachj lawle nisdon'.
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
15 San bene' ga bkache' nisdon' Faraón, benne' wnná bi'e benne' Egipto ka', benne' ka' žjake' lo wdile.
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
16 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' bchi'e benne' chie' ka' ladjw latje dach!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
17 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' bete' benne' wnná bia' ka'!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
18 Bete' benne' wnná bia' wale ka'.
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
19 Bete' Sehón, bennen' wnná bi'e benne' amorreo ka'.
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
20 Bete' Og, bennen' wnná bi'e benne' yež Basán ka'.
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
21 Bdie' yežlyó chegak benne' ka' lo na'gak benne' chie' ka'.
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
22 Bnezjwen' chegak benne' Israel ka', benne' wen žin chie' ka'.
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
23 Žejsá' laže'e žo'o kate' zdíl-lengak benne' ka' žo'o.
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
24 Beslé' žo'o lo na'gak benne' ka' bzéxjw-gake' žo'o.
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
25 Zwawe' yógo'te da' zej zoan nbángaken.
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
26 ¡Le wká'n zen Dios che ya'abá!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.

137 Žoa'a yegw da' zden lo yežlyó Babilonia,
wže'žo ga na', na' wžezžo katen' bejsá' láže'žo che yež Sión.
2 Lo ni'a na' yag labada' žoa'a yegon'
bgála'žo da' ka' zgolžo.
3 Benne' ka' bché'gake' žo'o ka benne' zej ndo'w ka' wnnábgekle' žo'o golžo.
Benne' ka' bchínnjgake' yež chežo góžgake' žo'o yebelžo, na' wnnágake':
"Le gol cheto' da' ka' bel-le lo yež Sión."
4 ¿Nakxkze gak golžo da' wká'n zenžo Xanžo Dios,
ga zoato' lo yežlyó ni chegak benne' zi'to' ka'?
5 Cha' gal laža'a yež Jerusalén,
znnabla' Dios gone' ga wnít na'a li ža yela' wal chen.
6 Znnabla'-ne' gone' ga ta' loža'a chichjla'
cha' bi chejsá' laža'a che yež Jerusalén,
na' cha' bi wká'n zenan'.
Yežen' naken da' žaz láže'li'a.
7 Xana' Dios, bejsá' laže' da' zinnj da' bengak benne' Edom ka'
lo ža katen' bchínnjgake' yež Jerusalén, na' wnnágake':
"¡Le wchinnjen! ¡Le wchinnjen, na' zejte lo lenen!"
8 Le'e, benne' Babilonia ka', kwia yi'le.
Ba nez zen gaken che bennen' gone' chele kan benle le'e cheto' neto'.
9 Ba nez zen gaken che bennen' ke'e xkwide' chele ka'
na' wzozje' légakbe' lo yej xe.

138 Xana' Dios, dot laža'a we lawa' Le'.
Žólteza' da' žoe lawa' Le' lawgak dios ka' chegak benne' zi'to' ka'.

2 Zzoa ziba' lo yodo' la'y chio',
na' zka'n zena' La la'y chio' dan' nako' li laže',
na' žeyache' láže'lo' benne' chio' ka',
na' dan' bloe'elo' law nako' Benne' zente, na' zente nak xtižo'o.
3 Kate' bliža' Le', na' gókleno' neda'.
Len yela' wak chio' ben chocho' neda'.
4 Yógo'te benne' wnná bia' ka' nníta'gake' yežlyó nga we láwgake' Le', Xana' Dios,
dan' ba béngekle' da' znna xtižo'o.
5 Góllgake' che da' ben Xanžo Dios,
dan' zente nak yela' zen che Xanžon'.
6 Zente nak Xanžo Dios, na' žáklene' benne' gaxjw laže' ka',
san bi žwi'e latje benne' zka'n zen kwine' žine' lawe' Le'.
7 Kate' že' zedla', Le' žon chocho' neda'.
Zlago' benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe', na' len yela' wak chio' žesló' neda'.
8 Gon Xanžo Dios da' wchebe laže'e chia'.
Xana' Dios, žeyache' láže'tezlo' benne' chio' ka'.
Bi wsano' žono' žin da' wzó lawo' žonon'.

139

Xana' Dios, ba bwíakzo' neda' na' binlo nónbi'o neda'.
2 Nnézkzelo' kate' ži'a, na' kate' zzo ža'a.
Zíto'le nnézkzelo' da' yo'o yichj lázda'wa'.
3 Zwíakzo' da' žona', na' da' žezá' laža'a.
Nnézkzelo' yógo'te da' žona'.
4 Kate' bi na' wchalja',
ba nnézkzelo' Le', Xana' Dios, yógo'te da' nnia'.
5 Gáte'tezle kwita' neda' zoakzo' Le', Xana' Dios,
na' no'o žon chochen neda'.
6 Dan' zente nak da' nnezlo' Le' žonen ga žebanla'.
Nakle'en sina', na' bi gak chejni'ilan'.
7 ¿Gaz gak cha'a zi'to' gan bi zoakze Be' La'y chio'?
¿Gaz gak wzonnja' gan bi zoakzo' Le'?
8 Cha' kwena' sibe zan ya'abá, zoakzo' Le' ga na'.
Cha' yetja' lo da' gže' che yežlyó, zo' Le' ga na'.
9 Chela' sáke'la' tia' lo be', na' cha'a zi'to' gan zla' wbíž,
o tia' yechela'ale nisdo' gan žen wbíž,
10 lezka' sóaleno' neda' ga na',
na' no'o li ža gon chochen neda'.
11 Chela' gak gona' ga wkache' da' chol neda',
o gona' ga yeyák chol baní' da' nyechjlen neda',
12 da' chol na' bi gak wkachen' neda' lawo' Le',
na' yel yeyaken ka te ža lawo' Le'.
Lébeze ka zej nak da' chol, na' yela' baní' lawo' Le'.
13 Le' beno' da' ka' zej yo'on lo bela' žen chia'.
Le' bzo'o neda' lo le'e xna'a.
14 Wká'n zenkza' Le' dan' zente nak da' žono', na' žebanla' ka naken.
Dot laža'a nnézkzela' naken ki.
15 Ble'ekzlo' neda' kate' wyá'a žit yoa'a,
katen' wzóa' lo le'e xna'a,
katen' bgola' lo da' bagáche'ze ga na'.
16 Ble'elo' bela' žen chia' kate' wyá'n.
Yógo'te da' ki bzojon' le'e yiche chio', na' wdé na' wyá'n,
na' yógo'ten gókgaken kan zej nyejwn.
17 Xana' Dios, zente zej nak da' žezá' lažo'o gono'.
Da' zante zej naken.
18 Cha' gak laža'a wlaba' ka zej naken,
zej nyanen ka yož dan' žen' žoa'a yegw zen.
Kate' žebana', na' zóalenkza' Le'.
19 Xana' Dios, da' likze goto' benne' wen da' zinnj ka'.
Che len le kwas gan zoa', le'e, benne' wet benách ka'.
20 Znnégake' chio' Le', Dios.
Benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe' zzétj-gake' dáche'ze La la'y chio'.

21 Xana' Dios, bi zle'ela' chawe' benne' ka'
zzóagake' Le' chela'ale,
na' zžá'ali'a benne' ka' zží'igake' chio' Le'.
22 Dot laža'a bi zle'ela' chawe' benne' ka'.
Žekla' zži'igak benne' ka' chekza' neda'.
23 Bwíakze neda', Xana' Dios, na' bwia da'
yo'on yichj lázda'wa'.
Bwia neda' nich nnezlo' da' zza' laža'a.
24 Bwia cha' zoalen to da' zinnj neda'.
Bzoa neda' lo nez chawe' chio' dan' zoan
to chi'ize.

140 Xana' Dios, beslá neda' lo
na'gak benne' wen da' zinnj
ka'
nich bi gongak benne' yichj ža'a ka' neda'
zia.
2 Benne' ki žíljgake' da' zinnj da'
góngake'.
Tža tža zdíl-lengake' benách ka'.
3 Da' znnágake' naken ka laye' bele da' zej
ntochen'.
Xtíža'gak benne' ka' zej naken ka nis snia
che bele.
4 Xana' Dios, bi go'o latje benne' wen da'
zinnj ka' góngake' chia' da' zinnj.
Beslá neda' lo na'gak benne' yichj ža'a
ka',
benne' ka' žon byéngake' chejchégoa'a.
5 Benne' ka' zka'n zen kwíngake' wlék-
gake' to da' senen neda'.
Bzáljgake' do yelj žoa'a nez.
Wlékgake' da' ka' séngaken neda'.
6 Goža' Xana' Dios: "Le' nako' Dios chia'.
Xana' Dios, benle chi'a kate' žliža' Le'.
7 Xana' Dios, nakkzo' Benne' weslá chia'.
Le' wdape chi'o yichja' lo ža gok wdile.
8 Xana' Dios, bi go'o latje gak kan žak
láže'gak benne' wen da' zinnj ka'.
Bi go'o légake' latje góngake' da'
zza' láže'gake' nich bi wká'n zen
kwíngake'.
9 Zej nyechjle benne' wen da' zinnj ka'
neda'.
Ben ga gak chegak benne' ka' kan
žénegekle' góngake' chegak benne'
yoble ka'.
10 Ben ga yexjw yi' lo yichjgak benne' ka'.
Ben ga chejchazgak benne' ka' lo yin'.
Ben ga chejchazgake' lo da' gže'le'e gan
batkle yežójgake'.
11 Bi go'o latje bennen' znne zi'e ga'ne' lo
yežlyó.
Ben zi' benne' yichj ža'a, dan' wžía yin'
le'."
12 Nnezla' yechebe Xanžo Dios che no
benne' gaxjw laže',
na' wzóa choche' da' ka' zej yo'on lo
na'gak benne' yache' ka'.
13 Da' likze benne' chawe' ka' we láw-
gake' La la'y chio',
na' benne' li laže' ka' sóagake' gan zo' Le'.

141 Xana' Dios, žliža' Le'. Da ka'
gaze gákleno' neda'.
Benle chi'a kate' wliža' Le'.
2 Ben ga kwen da' znnabla' lawo' Le' ka
to žen zix.
Wzí' da' zchisa' lawo' Le' ka to biado'
žota'-ba' lawo' Le'.
3 Xana' Dios, wdape chi'i žoa'a
nich bi nnia' to da' bi nak chawe'.
4 Bi go'o latje se laža'a gona' to da' zinnj
nich bi gona' to da' bi nak chawe',
na' nich bi gáwlena' benne' wen da' zinnj
ka' tzen che lni chégake'.
5 Cha' to benne' chawe' wsake'e neda',
gaken chia' to da' chawe',
na' cha' tile' neda', gaken chia' ka to da'
zlale'e zix dan' zgo'e yichja',
na' nnábtezla' Dios gon chawe'e le'.
6 Kate' bíxjegak benne' blo ka' chegak
benne' wen da' zinnj ka' le'e ya'a yej
ka',
na' gákbe'egekle benách ka' nak chawe'
da' znnia'.
7 Gáslasgak žit chegak benne' ka' žoa'a
yežw ba chégake'.
Gá'ngaken ka bcheko yo ka' gan ža'n
beže.
8 Che len zwia' gan zo' Le', Xana' Dios.
Žxen laža'a Le'. Bi kwej yichjo' neda'.
9 Bwia neda' nich bi sen do yelj chegak
benne' wen da' zinnj ka' neda',

na' nich bi chejchaza' lo da' wlékgake'.
10 Ben ga chejchazgak benne' wen da' zinnj ka' lo do yelj da' wlékgake',
xak tia' neda' ga na' dot cháwe'do'.

142 Neda' znnia' zižje, žliža' Xanžo Dios.
Dot laža'a znnabla' Xanžon' yeyache' láže'le' neda'.
2 Lawo' Le' žawa' zia che da' žak chia'.
Lawo' Le' zloe'ela' že' zedla' neda'.
3 Kate' že' lázda'wa' zedle'e, Le', Xana' Dios, nnezlo' da' žaken chia'.
Wlékgake' to do yelj lo xneza', nich senen neda'.
4 Zwia' kwitla', san bi zoa no benne' gáklene' neda'.
Bi zoa no benne' gape chi'ikze' neda'.
Bi zoa no benne' kwi'e wnné yoe chia' neda'.
5 Žliža' Le', Xana' Dios, znnia':
"Žxen laža'a tozo' Le'.
Tozo' Le' žaz laža'a lo yežlyó nga.
6 Benle da' žliža' Le', dan' zzáka'li'a.
Beslá neda' lo na'gak benne' ka' zbia láže'gake' neda', na' zej nakže' wale ka neda'.
7 Bebéj neda' lo da' žaken chia' nich gak we lawa' Le'.
Benne' chawe' ka' chéchjgeke' neda' kate' gon chawo'o neda'."

143 Xana' Dios, benle da' znnia' lawo' Le'.
Bze nag da' znnabla' Le'.
Da gákleno' neda' dan' nako' li laže', na' chawe'.
2 Bi wchi'a lažo'o neda', wen žin chio', ka nak da' nbaga'a,
dan' lawo' Le' bi zoa no benne' nake' dot li laže'.
3 Goklen neda' dan' benne' ka' zžá'agake' neda' zbia láže'gake' neda'.
Yeláte'ze ka bétgake' neda'.
Béngake' ga naka' ka to benne' zde' lo da' chol kan žak chegak benne' gat ka'.
4 Že' lázda'wa' zedle'e, na' žak nyache' láže'li'a.
5 Žejsá' laža'a kan gok ža ni'te.
Zlab laža'a ka nak yógo'te da' beno'.
Žejsá' laža'a ka nak da' zente da' beno'.
6 Zchis na'a lawo' Le'.
Naka' ka to yežlyó biž, zbila' Le'.
7 Da ka' gaze gákleno' neda', Xana' Dios.
Dan' žedó laža'a bi žel-lo' gákleno' neda' nich bi gaka' ka to benne' yoe'e yežw ba.
8 Zildo' ben ga chejsá' laža'a žeyache' láže'lo' benách chio' ka' dan' žxen láže'kza' Le'.
Bzejní'il neda' ka žala' gona' dan' žak laža'a gona' da' žaz lažo'o Le'.
9 Xana' Dios, beslá neda' lo na'gak benne' ka' zžá'agake' neda'.
Zzoa kwina' lo no'o nich gape chi'ikzo' neda'.
10 Bsedle neda' nich gona' da' žaz lažo'o Le', dan' nako' Le' Dios chia'.
Bsela' Be' La'y chawe' chio' nich chi'e neda' lo nez chawe' chio'.
11 Nich gak bian' nako' chawe', Xana' Dios, ben choch neda'.
Dan' nako' chawe', yesló' neda' lo da' žak chia'.
12 Dan' nako' li laže', wžía yi'o benne' ka' zžá'agake' neda'.
Wžía yi'o benne' ka' žénegekle' wžía yí'gake' neda' dan' naka' neda' wen žin chio'.

144 ¡Ga'n zen Xanžo Dios, Bennen' zzoa choche' neda'!
Lekze' žon choche' na'a nich gak cha'a lo wdile.
Žon choche' xben na'a nich tíl-lena' benne' wen da' zinnj ka'.
2 Lekze' žeyache' láže'le' neda', na' nake' ka to yo'o gan že' chawa'a.
Žon choche' neda', na' žeslé' neda'.
Žape chi'e neda', na' žxen laža'a Le'.
Žone' ga žongak benne' chia' ka' da' žapa' légake'.
3 Xana' Dios, ¿bizkze zej nak benne' ka', dan' žejsá' lažo'o chégake'?
¿Biz zej nak benne' ka' dan' ži'o wnné yoe chégake'?

4 Zej nak benne' ka' ka to da' znitlen.
Zej nak ža chégake' ka to zol dan' zdezen.
5 Xana' Dios, bsaljw zan ya'abá. Betj gákleno' neda'.
Bta ya'a zen ka', na' žoj žen che yi'.
6 Bzala' yes wzió' ka', na' bsejw xnezgak benne' wen da' zinnj ka'.
Bse yag ntóche'do' chio' ka', na' bžia yi'gake'.
7 Gan zo' na'le, bze no'o, na' beslá neda' lo da' zedle'e gan ži'a.
Beslá neda' lo na'gak benne' zi'to' ka'.
8 Benne' ka' znnátezegake' da' wen laže',
na' zzétjgake' Dios katen' žon láže'gake'.
9 Xana' Dios, golkza' chio' to da' kob, na' wgola' da' žól-lento'.
Len da' žól-lento' da' nwan' chi do golkza' chio'.
10 Žonkzo' Le' ga žežojgak chawe' benne' wnná bia' ka'.
Besló' Dabí, benne' wen žin chio', lo ya ntoche' ka' chegak benne' wen da' zinnj ka'.
11 Beslá neda' lo na'gak benne' zi'to' ka'.
Benne' ka' znnátezegake' da' wen laže',
na' zzétjgake' Dios katen' žon láže'gake'.
12 Ben ga gólegak bi' byo cheto' ka' kan zgólegak yag ka' lo yo bebe.
Ben ga gakgak bi' no'le cheto' ka' ka zej nak yag xtanle'e ka' nníta'gaken li'a che to yo'o zen.
13 Ben ga cha'gak ližto' ka' yógo'te kwe' linne cheto'.
Ben ga chanle'e bia yixe' cheto' ka',
nich gakgak bia yíxe'do' zanle'e lo yežlyó cheto'.
14 Ben ga gakgak beže cheto' ka' bia wale ka' nich gónle'egakba' žin.
Ben ga bi wsángakba' bia že'ndo' ka' kate' bi na' žin byo' chégakba'.
Ben ga bi soa no benne' kweže nyache'e lo yež cheto'.
15 Ba nez zen naken chegak benne' ka' žaken ki chégake'.
Ba nez zen naken chegak benne' ka' Xanžon' nake' Dios chégake'.

145 Wká'n zena' Le', Dios chia'. Nako' Le' Benne' Wnná Bia' Zen chia'.
Wká'n zénteza' La la'y chio' to chi'ize.
2 Tža tža wká'n zena' Le'.
Wká'n zénteza' La la'y chio' to chi'ize.
3 Zente nak Xanžo Dios, na' nak chie' we láwtezežo Le'.
Batkle gak gónbia'žo ka zente nake'.
4 Yógo'te kwe' benne' chio' ka' yéngekle' da' beno' Le'
na' wzéngekle' yezika' benách ka nak da' zente na'.
5 Wláb laža'a ka nak yela' zen che yela' wak chio',
na' ka nak da' zente ka' da' beno'.
6 Yógo'te benne' ka' wcháljgake' ka nak yela' wak che da' zente da' beno',
na' neda' wzenla' légake' ka nak yela' zen chio'.
7 Wzéngekle' ljéžgake' ka' ka nak yela' ži'i laže' zen chio',
na' gólтezegake' kan nako' Le' chawe'.
8 Xanžo Dios nake' ži'i laže',
na' žeyache' láže'le' benne' chie' ka'.
Nake' zen laže', na' žeyache' láže'le'ele' žo'o.
9 Xanžo Dios žon chawe'e yógo'te benne' ka',
na' žeyache' láže'le' yógo'te
da' zóagaken nbángaken, da' ka' bene' Le'.
10 Yógo'te da' ka' beno' wká'n zéngaken Le', Xanto' Dios
na' benne' chio' ka' we láwgake' Le'.
11 Zcháljgake' ka zente nak yela' wnná bia' chio'.
Zcháljgake' ka nak yela' wak zente chio'
12 nich wzéngekle' yógo'te benne' ka' ka zej nak da' zente ka' da' beno',
na' ka nak yela' zen che yela' wnná bia' chio'.
13 Yela' wnná bia' chion' sóatezen,
na' nna bi'o yógo'te kwe' benách ka'.
14 Noxw Xanžo Dios yógo'te benne' ka' žejchégwgake'.

Žechise' yógo'te benne' ka' zej ndo'e lo žin wale.
15 Yógo'te benne' ka' zbézgake' Le' gákleno' légake',
na' Le' wnezjo' da' gáwgake' kate' gala' chen.
16 Lo yela' ži'i laže' chio' zze no'o.
Znezjo' da' žiážjegekle yógo'te da' zóagaken nbángaken.
17 Chawe' nak Xanžo Dios lo yógo'te da' žone',
na' li laže' zej nak yógo'te da' žone' Le'.
18 Xanžo Dios zóateze' gáklene' yógo'te benne' ka' žlížgake' Le',
yógo'te benne' gaxjw laže' ka' žlížgake' Le'.
19 Gone' da' žak láže'gak benne' ka' zžébegake' Le'.
Lezka' yenle' chégake' kate' wlížgake' Le', na' yeslé' légake'.
20 Xanžo Dios žape chi'ikze' yógo'te benne' ka' zej nži'ile' Le',
san wžía yi'e yógo'te benne' ka' zbej yíchjgake' Le'.
21 Dot laža'a wká'n zena' Xanžo Dios.
Yógo'te benne' ka' žala' we láwgake' La la'y chie' to chi'ize.

146 ¡Ga'n zen Xanžo Dios!
Dot laža'a žoe lawa' Xanžo Dios.
2 Xak zoa' nbana' wká'n zena' Xanžo Dios.
Gólteza' da' we lawa' Xanžo Dios xak zoa' nbana'.
3 Bi wxén láže'le benne' wnná bia' ka',
na' bi wxén láže'le benne' wale ka', dan' bi gak yeslágake' le'e.
4 Žežój be' zej yoe'e, na' yeyákgake' bixte yo.
Lo ža na'kze nitle da' gok láže'gake' góngake'.
5 Ba nez zen naken che bennen', žaklen Dios che Jakob le',
bennen' žxen laže'e Xanžo Dios.
6 Dios na'kze bene' ya'abá, na' yežlyó, na' nisdo',
na' yógo'te da' ka' zej nnitan' latje ka'.
Nake' Bennen' žónteze' da' li laže'.
7 Zchi'a laže'e benne' nyache' laže' ka',
na' zwawe' benne' ka' zdóngake'.
Xanžo Dios žeslé' benne' ndo'w ka'.
8 Xanžo Dios žeyone' yej lawgak benne' lo chol ka'.
Xanžo Dios žechise' benne' ka' žejchégwgake'.
Xanžo Dios nži'ile' benne' chawe' ka'.
9 Xanžo Dios žape chi'e benne' zi'to' ka'.
Žáklene' bi' wzebe ka', na' no'le wzebe ka',
san zchinnje' da' žongak benne' wen da' zinnj ka'.
10 Le'e, benne' yež Sión, znna bia'kze Xanžo Dios.
Znna biá'teze Dios to chi'ize.
¡Ga'n zen Xanžo Dios!

147 ¡Le wká'n zen Xanžo Dios!
Nak chawe' golžo da' we lawžo Dios chežo.
Dot láže'žo žala' wká'n zenžo-ne'.
2 Xanžo Dios yeyone' yež Jerusalén.
Yechi'e benne' Israel ka' zej zoe' yež zi'to' ka'.
3 Žeyone' benne' ka' nyache' láže'gake',
na' zde'e légake' laže' gan zej žia we' chégake'.
4 Nnézkzele' bal belj ka' nníta'gaken.
To to belj ka' žwe'e lan.
5 Zente nak Xanžo Dios, na' nape' dot yela' wak.
Bi be de da' bi žejni'ile' Le'.
6 Xanžo Dios žáklene' benne' gaxjw laže' ka',
san zzexjwe' benne' wen da' zinnj ka'.
7 ¡Le gol da' wká'n zenle Xanžo Dios!
¡Le gol, na' le wchínnj da' ka' zgol-le law Dios chežo!
8 Le' znnite'e bejw ka' zan ya'abá.
Le' žsele'e nis yejw lo yežlyó.
Le' žone' ga žiagak yíxe'do' ka' law ya'a ka'.
9 Le' znezjwe' da' žawgak bia yixe' ka'.
Znezjwe' da' žawgak sechjdo' ka', bia ka' zbéžeya'agakba'.

10 Da' žaz l̲aže'e bi naken yel̲a' wal̲e chegak bžina' ka',
na' kege yel̲a' wal̲e chegak benne' ka',
11 san žaz l̲aže'e benne' ka' z̲žébegake' L̲e',
na' benne' ka' žx̲en l̲áže'gake' L̲e' nich yeyache' l̲áže'le' l̲égake'.
12 ¡Le wká'n z̲en X̲anžo Dios, l̲e'e zoale yež Jerusalén!
¡Le wká'n z̲en Dios chele, l̲e'e zoale yež Sión!
13 L̲e' z̲zoa choche' ze'e da' žape chi'in yež chele.
Žon chawe'e benne' ka' nníta'gake' yež chele.
14 Z̲zoe' yel̲a' z̲ga'n chawe' l̲o yežlyó chele.
Gónnl̲i'e chele z̲oa' cháwe'l̲e'e.
15 Žsel̲e'e x̲tiže'e chegak benách yežlyó ka',
na' ka' gaze žak da' z̲nne'.
16 Z̲wakwe' yežlyó l̲en bege' da' naken ka z̲ila'.
Z̲zex̲jwe' x̲le'l yel ka de.
17 Žone' ga žex̲jw yej nis ka yejdo' ka'.
¿Noz̲ benne' gak soele' da' zag chen?
18 Z̲nnie', na' žeyaken nis.
Žone' ga žak be', na' žeyák begen' nis wbá'a.
19 Bzejni'ile' Jakob ka nak x̲tiže'e,
na' bdie' da' bsedle', na' da' ka' wnnakze' L̲e' l̲o na'gak benne' Israel ka'.
20 Bi na' gone' ki che nitó yež yezika',
na' benne' yež ka' bi žeyónbia'gake' x̲tiže'e.
¡Ga'n z̲en X̲anžo Dios!

148 ¡Le wká'n z̲en X̲anžo Dios!
¡Le wká'n z̲en X̲anžon', l̲e'e, zoale ya'abá!
¡Le wká'n z̲ene' L̲e', l̲e'e, zoale ža'le!
2 ¡Le wká'n z̲ene' L̲e', l̲e'e, wbás che ya'abá chie' ka'!
¡Le wká'n z̲ene' L̲e', l̲e'e, benne' zante chie'!
3 ¡Le wká'n z̲ene' L̲e', l̲e'e, wbíž, na' byo'!
¡Le wká'n z̲ene' L̲e', l̲e'e, belj žsa'ni'le!
4 ¡Le wká'n z̲ene' L̲e', le', ya'abá na'le, na' l̲e'e, nis ka' zoale l̲awle ya'abá!
5 ¡Le wká'n z̲en La la'y che X̲anžon',
dan' wnnekze' L̲e', na' wzoale!
6 Bene' ga zoale na'a, na' to chi'ize.
Wnnakze' chele l̲e'e to da' bi te chen.
7 ¡Le wká'n z̲en X̲anžon' l̲o yežlyó,
l̲e'e, bia z̲en ka' zoale l̲o nisdo', na' l̲o nis zil,
8 na' l̲e'e, yes wzió', na' yej nis, na' bege', na' bejw ka',
na' l̲e'e, be' bdone' ka', žonle ka z̲nnakze' L̲e'!
9 ¡Le wká'n z̲ene' L̲e', l̲e'e, ya'ado' ka', na' ya'a z̲en ka',
na' l̲e'e, yag z̲ix̲ ka', na' yag sedro ka',
10 na' l̲e'e, bia yix̲e' ka', na' bia ka' napgak benne' ka',
na' l̲e'e, bia snia ka', na' bia zej zoa x̲ílgakba'!
11 ¡Le wká'n z̲ene' L̲e', l̲e'e, benne' wnná bia' ka',
na' yógo'te benne' gax̲jw l̲aže' ka',
na' l̲e'e, benne' blo ka', na' benne' wchi'a l̲aže' ka',
12 na' l̲e'e, benne' byo wego' ka', na' no'le wego' ka',
na' l̲e'e, benne' gole ka', na' x̲kwide' ka'!
13 ¡Le wká'n z̲en La la'y che X̲anžon'!
Z̲énl̲e'eže nak La la'y chie' L̲e' ka yógo'te lagak benne' ka'.
Yel̲a' z̲en chie' z̲l̲a' l̲awn l̲o yežlyó, na' ya'abá.
14 L̲e' benne' yela' wak z̲en chegak benne' chie' ka'.
¡Le wká'n z̲ene' L̲e', l̲e'e, benne' chie' ka', nakle z̲a'só Israel ka',
na' nakle benne' ka' nži'ile' L̲e'!
¡Ga'n z̲en X̲anžon'!

149 ¡Le wká'n z̲en X̲anžo Dios!
¡Le gol̲ che X̲anžon' to da' kobe!
¡Le wká'n z̲ene' L̲e' gan zej ndobe benne' chie' ka'!
2 ¡Le yebele, l̲e'e, benne' Israel ka', l̲aw Dios, Bennen' bene' l̲e'e!

¡Le yebele, l̲e'e, zoale yež Sión, l̲aw Dios,
Bennen' nake' Benne' Wnná Bia' Z̲en
chele!
3 ¡Le wká'n z̲en La la'y che X̲anžon', na'
wya'ale!
¡Le wchoncho yid ka', na' le wchínnj da'
ka' z̲gol̲-le, nich we l̲awle L̲e'!
4 X̲anžo Dios žaz l̲aže'e benne' chie' ka'.
Žape' ba la'ne benne' gax̲jw l̲aže' ka', na'
žeslé' l̲égake'.
5 Žal̲a' yebégekle benne' chie' ka' l̲o yel̲a'
z̲en chie',
na' gól̲gake' l̲o yel̲a' žebele chégake' dot
yele.
6 Žal̲a' kwéžeya'agake', nich we l̲áwgake'
Dios,
zej noe'e ya ntoche' ka' da' zej nla žop
l̲a'aten,
7 nich yezí'gake' wzón benne' zi'to' ka',
na' góngake' benách yež ka' z̲ia,
8 na' nich wchéjgake' benne' wnná bia'
ka' do ya,
na' l̲ezka' benne' wal̲e ka',
9 na' nich wžía yí'gake' benne' ka' ka wn-
nakze Dios gaken chégake'.
Da' ni gaken yel̲a' ba nez z̲en chegak
benne' ka' che Dios.
¡Ga'n z̲en X̲anžon'!

150 ¡Le wká'n z̲en X̲anžo Dios!
¡Le wká'n z̲en X̲anžon' l̲o yodo'
la'y chie'!
¡Le wká'n z̲en yel̲a' wak chie' l̲o ya'abá
chie'!
2 ¡Le wká'n z̲ene' L̲e' ni'a che da' z̲en da'
bene'!
¡Le wká'n z̲ene' L̲e' ni'a che yel̲a' z̲en
chie'!
3 ¡Le wká'n z̲ene' L̲e', wkwéz̲ele lozgak
bia ka'!
¡Le wká'n z̲ene' L̲e', chínnele da' žól̲-
l̲ento' ka'!
4 ¡Le wká'n z̲ene' L̲e', wchónchwle yid,
na' wya'ale!
¡Le wká'n z̲ene' L̲e', chínnele da' ka', na'
wkwéz̲ele bžéjwdo' ka'!
5 ¡Le wká'n z̲ene' L̲e', wtil̲-le yado' ka'!
¡Le wká'n z̲ene' L̲e', wtil̲-le ya z̲en ka'!
6 ¡Le wká'n z̲en X̲anžon', yógo'tele zoale
nbanle!
¡Le wká'n z̲en X̲anžo Dios!

DIŽA' CHAWE' DA' BZOJ MATÍO

X̱a x̱na' gole wdé ka' che Jesús

(Lk. 3:23-38)

1 Ẕzoja' ḻe'e yiche ni lagak x̱a x̱na' gole wdé ka' che Jesús, Benne' Criston', Bennen' nake' ẕa'só Dabí, na' ḻezka' ẕa'só Bran, benne' ka' wnnníta'gake' ža ni'te.
2 Bran na' goke' x̱a Isak.
Isak na' goke' x̱a Jakob.
Jakob na' goke' x̱agak Judá ḻen benne' biche'e ka'.
3 Judá na' goke' x̱agak Fares ḻen Sara. Tamar goke' x̱na'gak chope' ki.
Fares na' goke' x̱a Esrom.
Esrom na' goke' x̱a Aram.
4 Aram na' goke' x̱a Aminadab.
Aminadab na' goke' x̱a Nasón.
Nasón na' goke' x̱a Salmón.
5 Salmón na' goke' x̱a Bos, na' Rahab goke' x̱ne'e.
Bos na' goke' x̱a Obed, na' Rut goke' x̱ne'e.
Obed na' goke' x̱a Isaí.
6 Isaí na' goke' x̱a Dabí.
Dabín' wnná bi'e benách Israel ka', na' bchag ná'ḻene' no'len' zga'ale goke' ẕo'le Urías. Dabín' ḻen no'len' gókgake' x̱a x̱na' Salomón.
7 Salomón na' goke' x̱a Roboam.
Roboam na' goke' x̱a Abías.
Abías na' goke' x̱a Asa.
8 Asa na' goke' x̱a Josafat.
Josafat na' goke' x̱a Joram.
Joram na' goke' x̱a Usías.
9 Usías na' goke' x̱a Jotam.
Jotam na' goke' x̱a Akás.
Akás na' goke' x̱a Esekías.
10 Esekías na' goke' x̱a Manasés.
Manasés na' goke' x̱a Amón.
Amón na' goke' x̱a Josías.
11 Josías na' goke' x̱agak Jekonías ḻen benne' biche'e ka'.
Benne' ki wnníta'gake' ža na' katen' benne' Babilonia ka' bché'gake' benne' Israel ka' zej nžeje' gan nbab Babilonia na'.
12 Jekonías na' goke' x̱a Salatiel.
Salatiel na' goke' x̱a Sorobabel.
13 Sorobabel na' goke' x̱a Abiud.
Abiud na' goke' x̱a Eliakim.
Eliakim na' goke' x̱a Asor.
14 Asor na' goke' x̱a Sadok.
Sadok na' goke' x̱a Akim.
Akim na' goke' x̱a Eliud.
15 Eliud na' goke' x̱a Eleasar.
Eleasar na' goke' x̱a Matán.
Matán na' goke' x̱a Jakob.
16 Jakob na' goke' x̱a Jwsé.
Jwsén' goke' benne' byo che Lia. Lian' goke' x̱na' Jesús, Benne' Criston', Bennen' žx̱en ḻáže'gak benne' judío ka' ḻe'e nich nna bi'e ḻégake'.
17 Ki goken, gokgak x̱da' kwe' ẕi'n sógake' kate' wzó ḻaw wzóa Bran, na' zejte wzóa Dabí. Ḻezka' gokgak yex̱dá' kwe' ẕi'n sógake' kate' wzó ḻaw wzóa Dabín', na' zejte bche'gak benne' Babilonia ka' benne' Israel ka' zej nžeje'. Ḻezka' gokgak yex̱dá' kwe' ẕi'n sógake' kate' wzó ḻaw bché'gake' ḻégake', na' zejte ža bḻa' Benne' Criston'.

Da' goken katen' bḻa' Jesús, Benne' Cristo

(Lk. 2:1-7)

18 Ki goken kate' bḻa' Jesús, Benne' Criston'. Katen' ba bchebe ḻaže' Lia, x̱na' Jesús, Benne' Criston', wchág ná'ḻenbe' Jwsé, na' kate' bi na' wchág ná'ḻene'-be', wyó'o to bi'do' ḻe'be'. Ki goken ni'a che yeḻa' wak che Dios Be' La'y. 19 Nak Jwsén', benne' byo che Lian', benne' chawe', san bi gónele' yesbage'e-be' ẕia ḻawgak benách ka'. Gónele' wsane'-be' ži žize. 20 Kate' ne ẕza' ḻaže' Jwsén' kan gone', bḻa' ḻaw to wbás che ya'abá ḻo bichgale gan de Jwsén', na' gože' ḻe':

—Jwsé, ẕa'só Dabí. Bi žebo' si'o Lian', nich gakbe' ẕo'lo', dan' bi' byodon' za'

galjbe', yo'obe' l̲e'be' ni'a che yel̲a' wak
che Dios Be' La'y. 21 Galj to bi' byodo'
chebe', na' go'o labe' Jesús, dan' yeslabe'
benách chebe' ka' l̲o dol̲a' da' zej nbage'e.
22 Ki goken, bžin dan' wnná X̲anžo
Dios l̲o na' benne' bchal̲je' l̲o wlaze' L̲e',
katen' wnné':
23 Le wia nga, to x̲kwide' no'le, wa'be'
bi'do' l̲e'be', na' galj to bi' byodo',
na' wé'gake' labe' Emanuel.
Emanuel naken to diža' hebreo dan' z̲nnan: “Zoal̲en Dios žo'o.”
24 Kate' bebán Jwsé l̲o bichgalen',
bene' kan gož wbás che ya'abán' l̲e',
na' wz̲i'e Lian', na' gokbe' z̲o'le'. 25 Bi
wzóal̲ene'-be' na' zejte golj bi' byodo'
chebe', bi' nežw chebe', na' bzóagake'
labe' Jesús.

Benne' žejní'il ka' zedjwíagake' x̲kwide' Jesús

2 Kate' golj Jesusen' l̲o yež Belén,
yežen' nbaben Judea, z̲nna bia'
Herodes ga na'. Kate' ža na' bžingak
benne' žejní'il ka' l̲o yež Jerusalén,
benne' ka' zej nžoje' to yež zi'to' da' žen'
zaka' gan z̲l̲a' wbíž. 2 Wnnabgak benne'
ka', na' wnnágake':
—¿Gaz̲en' zoa x̲kwiden' žal̲a' nna
bia'be' benne' judío ka', x̲kwiden' za'
goljbe'? Katen' wzoato' gan z̲l̲a' wbíž
bl̲e'elto' belj baní' da' nak bian' ba goljbe'.
Za'to' nga nich wká'n z̲ento'-be'.
3 Kate' Herodes, bennen' z̲nna bi'e,
benle' da' ni, gok zedle'. L̲ezca' gok
zédgekle yógo'te benne' ka' wnníta'gake'
yež Jerusalén. 4 Naž Herodes na' bl̲iže'
yógo'te bx̲oz wnná bia' ka' l̲en benne'
yodo' wsedle ka', na' wnnable' l̲égake'
gaz̲e žal̲a' galj Benne' Criston', Bennen'
žx̲en l̲áže'gak benne' judío ka' l̲e'e nich
nna bi'e l̲égake'. 5 Góžgake' l̲e':
—L̲o yež Belén, da' nbaben Judea. Ki
naken dan' bzoj to benne' bchal̲je' l̲o wláz
Dios da' z̲nnan ki:
6 Yež Belén, da' nbaben Judá, bi nakžen
ka'ze l̲aw Dios,
ka zej nak yež blo ka' zej nnitan' yežlyó
nga,
dan' l̲o yež Belén na' galj to Benne' gake'
blo,
Bennen' gape chi'e benách chia' ka',
benne' Israel ka'.
7 Naž Herodes na' bl̲iže' benne' žejní'il
ka' ži žize, na' wnnable' l̲égake' nich nnezle' binlo gáka'te ba gok katen' bl̲a' l̲aw
beljen' da' bl̲é'egekle'. 8 Naž bsel̲e'e l̲égake' chjake' l̲o yež Belén. Gože' l̲égake':
—Le chej ga na', na' le chejnnáb binlo
kan nak che x̲kwiden'. Kate' ba bežél̲lele-be', le da nich wl̲oé'elele neda', nich
l̲ezka' cha'a neda', chejká'n z̲ena'-be'.
9 Wdé béngekle benne' žejní'il ka' dan'
wnná Herodes na', jake' ga na', na' beljen' da' bl̲é'egekle' katen' wnníta'gake'
lážgake', wyejen l̲áwlegake', na' bejsóan ža'le gan de x̲kwiden'. 10 Kate'
bl̲é'egekle' beljen', bebél̲e'egekle'. 11 Kate'
wyó'ogake' l̲o yo'on', bl̲é'gekle' bi' byodon', zóal̲enbe' Lia, x̲na'be'. Naž bzoa z̲íbgake' l̲awle gan debe', na' bka'n z̲éngake'-be'. Wdé na' bsáljwgake' kakdo' ka' chégake', na' bnéz̲jwgake'-be' oro, na' yale,
na' neždo' da' z̲l̲a' z̲ix̲ che yag mirra.
12 Dan' ba bzejní'il Dios l̲égake' l̲o bichgale nich bi yeyéjgake' gan zoa Herodes
na', che l̲en beyéjgake' lážgake' nez
yoble.

Jwsé l̲en Lia želchi'e x̲kwide' Jesús l̲o yežlyó Egipto

13 Wdé beza'gak benne' žejní'il ka' ga
na', naž bl̲a' l̲aw to wbás che ya'abá l̲o
bichgale gan z̲tas Jwsé, na' gože' l̲e':
—Wyase. Bche' x̲kwiden' l̲en x̲na'be',
na' bz̲onnj nga. Wyéj l̲o yežlyó Egipto.
Ga'no' ga na' kate' yapža' neda' le' yetó.
Ki gono' dan' yeyílj Herodes x̲kwide' ni
nich gote'-be'.
14 Naž wyase Jwsén', kate' ne nak žel,
na' bchi'e x̲kwiden' l̲en x̲na'be', na' jake'

l̲o yežlyó Egipto. 15 Bgá'ngake' ga na' na' zejte got Herodes na'. Ka' goken, bžin da' wnná X̲anžo Dios l̲o na' benne' bchal̲je' l̲o wlaze' L̲e', katen' wnné': "L̲o yežlyó Egipto bl̲iža' Z̲i'na'."

Herodes žsel̲e'e benne' ka' nich gótgake' x̲kwide' ka'

16 Kate' gókbe'ele Herodes bi bengak benne' žejní'il ka' kan gože' l̲égake', naž bže'e, na' bsel̲e'e benne' ka' chjake' ga na' nich gótgake' yógo'te bi' byodo' ka' nníta'gakbe' l̲o yež Belén, na' do z̲ente gan že' Belén na', x̲kwide' ka' ba žóngakbe' chopiz, l̲en bi'do' ka' zej nžé'nžebe'. Ki ben Herodes na' kan bsaka' yenne'e, kan gok ža katen' bl̲a' l̲aw beljen', ža na' bzejní'igekle benne' žejní'il ka' l̲e'. 17 Ka' goken, bžin da' wnná Jeremías, bennen' bchal̲je' l̲o wláz Dios ža ni'te, katen' wnné':

18 L̲o yež Ramá žéngekle chi'igak
benne' ka' z̲béžegake', na' z̲beže
nyáche'gake'.
Rakel z̲beže' ni'a chegak z̲a'sóe' ka'.
Bi gak no benne' gon z̲ene' l̲e', dan' zej
natbe'.

19 Wdé got Herodes na', naž bl̲a' l̲aw wbás che ya'abán' l̲o bichgale gan zoa Jwsén' l̲o yežlyó Egipto, 20 na' gože' l̲e':

—Wyase. Beché' bi' byodon' l̲en x̲na'be', na' beyéj gan nbab Israel, dan' ba gotgak benne' ka' gónegekle' gótgake' bi' byodo' ni.

21 Naž wyase Jwsén', na' bechi'e bi' byodon' l̲en x̲na'be', na' beyéjgake' gan nbab Israel. 22 Benle Jwsén' z̲nna bia' Arkelao gan nbab Judea dan' ba got Herodes na', x̲a Arkelaon'. Che l̲en bžebe Jwsén' yeyeje' ga na'. Kate' bzejní'il Dios l̲e' l̲o bichgale, wyeje' gan nbab Galilea. 23 Kate' bžine' ga na', bejsóe' l̲o yež Nasaret. Ki goken, bžin da' bzojgak benne' ka' bcháljgake' l̲o wláz Dios ža ni'te kan žal̲a' gak che Jesusen', nnagak benách ka' nake' Benne' Nasaret.

Z̲wa, bennen' bezóe' benách ka' nis, z̲chal̲je' l̲o latje dach

(Mr. 1:1-8; Lk. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

3 Kate' ža ka' bl̲a' l̲aw Z̲wa, bennen' bezóe' benách ka' nis, na' bchal̲je' l̲o latje dach gan nbab Judea. 2 Z̲wan' wnné':

—Le yeyát l̲aže', dan' za' žin ža kate' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie', yedjnná bi'e l̲o yežlyó nga.

3 Kan nak che Z̲wan', bzoj Isaías, bennen' bchal̲je' l̲o wláz Dios ža ni'te, da' z̲nnan ki:

Ženl chi'i to benne' z̲béžeyi'e zižje l̲o latje
dach, z̲nne':
"Le gon chawe' nez nich l̲a' X̲anžon' gan
zoale.
Le yebéj l̲i nez l̲as gan tie'."

4 Gokw Z̲wan' laže' da' nžaben l̲en yicha' bia ka', na' nžeje l̲i'e to bayw yid. Žawe' biche' zo ka', na' že'je' china' bezdo'. 5 Benne' Jerusalén ka' l̲en benne' ka' zej nžoje' dot gan nbab Judea, na' dot kwit gan z̲de yego Jordán, bl̲á'gake' gan zoa Z̲wan'. 6 Kate' bex̲óalapagake' dol̲a' da' zej nbage'e, Z̲wan' bezóe' l̲égake' nis l̲o yego Jordán na'.

7 Kate' Z̲wan' bl̲e'ele' benne' zan ka', benne' yodo' fariseo ka' l̲en benne' yodo' saduseo ka', želžine' gan zoe' nich yezóagake' nis, gože' l̲égake':

—L̲e'e, lježgak bele snia ka'. ¿Zoa no benne' bzejni'ile' l̲e'e wz̲onnjle dan' za' chog Dios chegak benách ka' gátgake'? 8 Le gon da' gak bia' ba beyát l̲áže'le. 9 Bi kwek yichjle, bi nnale nakle chawe' dan' nakle z̲a'só Bran, dan' žapa' l̲e'e, wak gon Dios ga yeyakgak yej ki z̲a'só Bran na'. 10 Ba z̲bez ya wage nich chogen yag ka', dan' z̲l̲oe'elen kan gak chele. Yógo'te yag ka' da' bi želbían da' zej naken z̲ix̲, chóggaken, na' chéygaken. 11 Da' li neda' žezóa' l̲e'e nis l̲o nis, nólele ba beyát l̲áže'le, san Bennen' za' ze'e kate' te chia' neda', L̲e' gone' da' z̲l̲oé'ezele yel̲a' žezóa

nis ni, dan' wchize' le'e Dios Be' La'y, len yi' chie'. Bennen' nakže' blo ka neda', na' neda' bi naka' zi kweja' zele'. 12 Noxe' da' žzenle' yi', na' wlobe' zoa' stribe chie'. Yezi'e zoa' stribe chien' lo yo'o gan gape chi'en, san wzeye' beb chen lo yi', na' yin' bi yeyolen.

Jesús žezóe' nis

(Mr. 1:9-11; Lk. 3:21-22)

13 Naž bezá' Jesusen' gan nbab Galilea, na' bžine' žoa'a yego Jordán gan zoa Zwa, nich yezóe' nis lo na' Zwan'. 14 Zwan' gónele' wsejwe' xneze', na' gože' Jesusen':

—Neda' žala' yezóa' nis lo no'o Le'. ¿Znnabkzlo' neda' yezóa' Le' nis?

15 Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Be' latje na'a, dan' ki žala' gonžo dot da' naken chawe' law Dios.

Naž Zwan' bene' kan wnná Jesusen'. 16 Kate' ba bezóa Jesusen' nis, la' bežojtie' lo nis. Naž wyaljw ya'abá láwe'le gan zoe', na' bla' law žetj Dios Be' La'y. Bžine' gan zoe', znne'e ka to plomdo'. 17 Naž benle chi'i Benne' zchalje' ya'abá che Dios, na' wnné':

—Benne' ni nake' Zi'na'. Nži'ila' Le', na' žaz laža'a Le'.

Žénele da' xiwe' gonen ga baga' Jesús dola'

(Mr. 1:12-13; Lk. 4:1-13)

4 Naž Dios Be' La'y la' bche'tie' Jesusen' lo latje dach nich gata' latje si' bia' da' xiwe' Le'.

2 Choplalj ža choplalj yele bi be bdaw Jesusen'. Wdé na' zdone'. 3 Naž bla' da' xiwen' gan zoa Jesusen', dan' žonen ga bága'gak benách ka' dola', na' gožen Jesusen':

—Cha' nako' Le' Zi'n Dios, gož yej ki yeyákgaken yet xtil.

4 Bechebe Jesusen', na' gožen':

—Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Kégeze yet xtil zbánlengak benách ka', san lezka' len yógo'te xtiža' Dios žak bángake'."

5 Naž bche' da' xiwen' Jesusen' lo yež la'y Jerusalén, gan bžian Le' yichjo'o yodo' gan nak sibe. 6 Naž da' xiwen' gožen Le', na' wnnán:

—Cha' nako' Le' Zi'n Dios, bexite' žé'lele, dan' nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Dios selе'e wbás che ya'abá ka' nich gape chí'igake' Le',
na' góxwgake' Le' len ná'gake',
nich bi chejchego' yej, na' bi gono' zi' ni'o.

7 Bechebe Jesusen', na' gožen':

—Yetó da' nyejw le'e yiche la'y žen' benách ka', dan' znnan: "Bi nna bi'o Xano' Dios."

8 Naž da' xiwen' bchen' Jesusen' gan nak to law ya'a sibe, gan bloe'elen Le' yógo'te yež ka' zej nnitan' yežlyó nga len yógo'te yela' wnni'a chégaken. 9 Naž gožen Le':

—Yógo'te da' ki gonna' chio' cha' wzóa zibo' xni'a, na' gapo' neda' ba la'ne.

10 Jesusen' gožen':

—Beyéj, da' xiwe', dan' nyejw le'e yiche la'y da' žen' neto', dan' znnan: "Xano' Dios wká'n zeno', na' toze xchine' Le' gono'."

11 Naž bezá' da' xiwen' gan zoa Jesusen'. Naž bla'gak wbás che ya'abá ka' gan zoe' nich gáklengake' Le', na' bnézjwgake' da' bdawe'.

Zzo law Jesús zzie' xtiže'e gan nbab Galilea

(Mr. 1:14-15; Lk. 4:14-15)

12 Kate' benle Jesusen' nyejw Zwan' liž ya, wyeje' gan nbab Galilea. 13 Bezé'e lo yež Nasaret, na' bejsóe' lo yež Kapernaum gan naken žoa'a nisdo', lo bza' gan nbab Sabulón, na' gan nbab Neftalí. 14 Ki goken, bžin da' wnná Isaías, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, katen' wnné':

15 Gan nbab Sabulón, na' gan nbab Neftalí,
lo nez žoa'a nisdo' gan zoa yechelá'a yego Jordán zaka' gan zla' wbíž,
gan nbab Galilea, gan zej nnita' benách ka' bi zej nake' benne' judío ka'.
16 Benách ka' zej nchol yichj láždo'gake', benne' nníta'gake' ga na', blé'egekle' baní',
na' benne' ka' zej nake' ka benne' gat ka', bla' baní' chégake'.
17 Katen' wzó law Jesusen' zzie' xtiže'e, gože' benne' ka':

—Le yeyát laže', dan' za' la' Dios, Bennen' ze'e ya'abá chie', na' nna bi'e lo yežlyó nga.

Jesús žliže' tape benne' nich gónlengake' Le' tzen

(Mr. 1:16-20; Lk. 5:1-11)

18 Kate' wdé Jesusen' žoa'a nisdo' che gan nbab Galilea, ble'ele' chope benne'. Toen' lie' Smon, bennen' lezka' lie' Bedw. Ndres, benne' biche' Bedon', žónlene' le' tzen. Žoptie' zzála'gake' yixjw bel chégake' lo nisdon', dan' zej nake' benne' wzén bel ka'. 19 Jesusen' gože' légake':

—Le gonlen neda' tzen, na' gona' ga yedjwa'le benách ka' nich gákgake' chia' neda', gonle kan žonle kate' zzenle bel ka'.

20 Žoptie' la' bká'ntegake' yixjw bel ka' chégake', na' jáklene' Jesusen'.

21 Kate' Jesusen' wdíe' yelate' na'le, ble'ele' yechope benne' ka'. Toen' lie' Jakob, na' Zwa, benne' biche'e žónlene' le' tzen. Zej nake' zi'n Sebedeo. Yó'ogake' lo barkw, gan žónlengake' Sebedeo, xágake', tzen, na' žeyágake' yixjw bel chégake' ka'. Naž Jesusen' bliže' žoptie' nich gónlengake' Le' tzen. 22 La' belka'ntie' barkwn', len xágaken', na' jáklene' Jesusen'.

Jesús žsedle' benne' zan

(Lk. 6:17-19)

23 Wdé Jesusen' dot gan nbab Galilea, gan bsedle' benách ka' gan nak lo yo'o ka' gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios. Bchalje' diža' chawen' ga na' kan za' yedjnná bia' Dios lo yežlyó nga, na' beyone' yógo'te benne' yižwé' ka' kan zej nak yižwé' ka' chégake'. 24 Wzé diža' che yela' wak che Jesusen', na' béngekle benách ka' dot gan nbab Siria. Bedjwá'gake' yógo'te benne' ka' zej de'e da' zan yižwé' ka', na' želzáka'li'e, nich wnníta'gake' benne' we' ka' xni'a Jesusen'. Zá'gake' zej noe'e benne' ka' ga na', benne' ka' yó'ogake' be' xiwe' ka', len benne' ka' zej de'e chon, na' benne' ka' bi žak sá'gake'. Jesusen' beyone' yógo'te benne' ka'. 25 Benne' zan žjáklene' Jesusen', benne' ka' zej nžoje' gan nbab Galilea, len benne' ka' zej nbabe' yež Dekápolis ka', na' benne' ka' zej nbabe' yež Jerusalén, na' gan nbab Judea, na' benne' yež ka' zej nnitan' yechelá'a yego Jordán zaka' gan zla' wbíž.

Da' bchalj Jesús law ya'ado'

(Lk. 6:20-23)

5 Kate' ble'el Jesusen' benne' zan zá'lengake' Le', wžene' to law ya'ado' gan nak sibe, na' law ya'adon' wži'e. Naž bdobgak benne' wsedle chie' ka' gan zoe'. 2 Wzó lawe' žsedle' légake', na' wnné':

3 —Ba nez zen naken chegak benne' ka' žákbe'egekle' želyážjele' da' zej naken che Dios, dan' de latje chégake' gan znna bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie'.

4 'Ba nez zen naken chegak benne' ka' žak nyache' láže'gake' dan' zej nbage'e dola', dan' Dios na'kze gon zene' légake'.

5 'Ba nez zen naken chegak benne' ka' zej nake' gaxjw laže' law Dios, dan' gata' yežlyó nga chégake'.

6 'Ba nez zen naken chegak benne' ka' zdan láže'gake' da' naken chawe' law Dios, na' žékgekle' ni'a chen kan žékgekle benne' ka' želdone', na' želbile' nis, dan' gon Dios ga sí'gake' dan' zdan láže'gake'.
7 'Ba nez zen naken chegak benne' ka' žeyache' láže'gekle' ljéžgake' ka', dan' Dios yeyache' láže'le' légake'.
8 'Ba nez zen naken chegak benne' ka' nak chawe' yichj lázdo'gake', na' bi be da' zia zej nbage'e, dan' lé'egekle' Dios.
9 'Ba nez zen naken chegak benne' ka' zzoa žígake' diža' bizjw, dan' si' lágake' zi'n Dios.
10 'Ba nez zen naken chegak benne' ka' žsaka' zi'gak benách ka' légake' dan' žóngake' da' nak chawe', dan' de latje chégake' gan znna bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie'.
11 'Ba nez zen gaken chele le'e kate' wlíž zi'gak benách ka' le'e, na' kwia láže'gake' le'e, na' lo yela' wen laže' chégake' nnégake' chele dan' žónlenle neda' tzen. 12 Le yebél, na' le chaž laže', dan' gak da' cháwe'le'e chele kate' žinle ya'abá che Dios. Kan žaken chele, lezka' goken chegak benne' ka' bchálјgake' lo wláz Dios, benne' ka' wnníta'gake' zgá'alegake' ka le'e, dan' lezka' wžía láže'gak benách ka' légake'.

Benách ka' che Jesús nákgake' ka zede', na' ka baní'

(Mr. 9:50; Lk. 14:34-35)

13 Lezka' wnná Jesusen':
—Le'e nakle ka zede' lo yežlyó nga, san cha' wnít zeden' yela' sna'a chen, bi gak yeyonžon sna'a. Biž bi zakan', san ba naken da' cho'nžon, na' benách ka' wléjgaken'.
14 'Le'e nakle ka baní' lo yežlyó nga nich wloé'elele law da' nakle che Dios. Gakle ka to yež da' žen' to law ya'a, dan' bi gak gache' yežen'. 15 Kate' wzaljžo yi', bi zkáche'žon zan kak, san zzoažon sibe nich wza'nín' yógo'te benne' ka' nníta'gake' lo yo'on'. 16 Kan nak baní', lezka' gakle le'e, dan' gonle ga gak bia' da' nakle láwlegak yógo'te benách ka', nich kate' lé'egekle' da' nak chawe' da' žonle, naž wká'n zéngake' Xale Dios, Bennen' zoe' ya'abá.

Žsedle Jesús che da' wnná Dios lo na' Moisés

17 Lezka' wnná Jesusen':
—Bi géklele bla'a neda' nich yeká'a da' ka' wnná Moisés o da' ka' bsédgekle benne' ka' bchálјgake' lo wláz Dios. Bla'a neda', kege nich yeká'a da' ka', san bla'a nich gona' dot da' zejlasgak da' ka'. 18 Da' li žapa' le'e. Kate' ne de ya'abá, na' yežlyó nga, bi te ka'ze nitó díža'do', na' nitó da' wnná Dios kate' gakže yógo'te da' wnné' žala' gaken. 19 Che len, nóte'teze benne' wka'ne' ca'ze to da' do'ze da' znna dižan', na' cha' wsedle' benne' ka' góngake' ki, benne' ni ga'nže' ka'ze ka yógo'te benne' ka' nníta'gake' gan znna bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie', san bennen' gone' kan nak da' znna dižan', na' cha' wsedle' benne' ka' góngake' ki, benne' ni gakže' benne' blo gan znna bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chien'. 20 Lezka' žapa' le'e: cha' bi gonle da' nakže chawe' ka da' žongak benne' yodo' wsedle ka', len ka žongak benne' yodo' fariseo ka', batkle cho'ole gan znna bia' Dios ya'abá chien'.

Žsedle Jesús kan nak che no benne' zže'e lježe'

(Lk. 12:57-59)

21 Lezka' wnná Jesusen':
—Ba bénlele kan wnnagak benne' wnná bia' ka' katen' góžgake' xa xto'le ka', na' wnnágake': "Bi gotle benách ka'. No benne' nake' wet benne' ka', nbage'e zia, na' chog Dios chie' gate'." 22 Na'a, neda' žapa' le'e: no benne' zže'e lježe' nbage'e zia, na' chog Dios chie' gate'. Lezka' no benne' znnie' che lježe' nbage'e zia, na' chog benne' yolawe' chie' sake'e.

Lezka' no benne' nnie' che lježe', na' nne': “Bia bi be nnezlba'” nbage'e zia, na' wak chog Dios chie' chejchoé'e lo yi' gabíl.

23 ’Ki naken, cha' le' zoa ko'o lo bkog la'y bi da' wnezjo' law Dios nich yenít lawe' le', na' cha' chejsá' lažo'o ga na' zoa biz chen zža'a lježo' le', 24 bka'n dan' no'o na'ze, na' beyéj ližo'. Zga'ale bejká'n chawe' da' beno' che lježo' nich yenít lawe' le'. Naž da, wnezjo' dan' no'o.

25 ’Cha' zoa no benne' yennable' le' bi da' zbago'o chie', na' chi'e le' gan wchi'a laže' no benne' le'e, begá'n chawe' len bennen' kate' ne yo'ole nez, nich bi wdíe' le' lo na' bennen' wchi'a laže'e le', na' bennen' wdíe' le' lo na' benne' žsejwe' liž ya, na' le' wsejwe' le' liž yan'. 26 Da' li žapa' le', bi yežojo' ga na' na' zejte chizjo' dot da' nbago'o chie'.

Žsedle Jesús che da' zka'n ka'ze yela' zchag na'

27 Lezka' wnná Jesusen':

—Ba bénlele kan wnnágake': “Bi gono' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.” 28 Na'a, neda' žapa' le'e: nóte'teze benne' zwie' to no'le lo yela' zdan laže' da' sban, ba benlene' le' dola' lo yichj lázda'we'.

29 ’Che len, cha' yej lawo' li ža gonen ga gono' dola', wlejen, na' wžo'nen. Gakže chawe' chio' wnito' to yej lawo', na' kege dotio' chazen lo yi' gabíl. 30 Cha' no'o li ža gonen ga gono' dola', bchogen, na' wžo'nen. Gakže chawe' chio' wnito' to no'o, na' kege dotio' chazen lo yi' gabíl.

Žsedle Jesús kan nak che no benne' žežo'ne' zo'le'

(Mt. 19:9; Mr. 10:11-12; Lk. 16:18)

31 Lezka' wnná Jesusen':

—Lezka' wnnágake': “Nóte'teze benne' žénele' yežo'ne' zo'le', žala' wnezjwe' to yiche chie' da' znnan žežo'ne' le'.” 32 Na'a, neda' žapa' le'e, cha' zoa no benne' žežo'ne' zo'le', na' bi znna' bi da' žon no'len', naž gon bennen' ga gon zo'len' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na' cha' wchág ná'lene' benne' byo yoble, na' benne' byon', bennen' si'e no'len', lezka' gone' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.

Žsedle Jesús che no benne' gon choche' xtiže'e

33 Lezka' wnná Jesusen':

—Lezka' bénlele kan wnnagak benne' wnná bia' ka' katen' góžgake' xa xto'le ka', na' wnnágake': “Bi gon lažo'o kate' gon chocho' xtižo'o ni'a che Dios, san žala' gono' ni'a che Xanžo Dios dot dan' znno' gono' katen' gon chocho' xtižo'o ni'a chie' Le'.” 34 Na'a, neda' žapa' le'e, bi gon chochle xtíža'le. Cha' gon chochle xtíža'le, bi gonlen ni'a che ya'abá che Dios, dan' naken gan že' znna bia' Diosen'. 35 Cha' gon chochle xtíža'le, bi gonlen ni'a che yežlyó nga, dan' nak yežlyó nga gan Dios zzoe' ni'e, na' bi gonlen ni'a che yež Jerusalén, dan' naken laž Dios, Benne' zente, Bennen' znna bi'e. 36 Bi gon chocho' xtižo'o ni'a che yichjo', dan' bi gak gono' ga yeyák chich o gasj nitó yicha' yichjo'. 37 Žala' nnázele: “o'” o nnázele: “o'o” dan' nak che da' xiwe' da' zdetlen kan nak diža' ni.

Žsedle Jesús kan nak che no benne' žezi'e wzón lježe'

(Lk. 6:29-30)

38 Lezka' wnná Jesusen':

—Ba bénlele kan nak da' wnná Moisés, katen' wnné': “No benne' bi da' žone' che yej law lježe', lezka' le yebí'i chie', na' no benne' bi da' žone' che laye' lježe', lezka' le yebí'i chie'.” 39 Na'a, neda' žapa' le'e: bi wži'ile che no benne' gone' le'e da' zia, na' cha' no benne' kape'e xago' li ža, be' latje kape'e yetó xago' yegle. 40 Cha' zoa no benne' gone' ga wchi'a laže' to benne' le', na' kweje' zo', lezka' bnezjw chie' laže' da' žxoa xkožo'o. 41 Cha' no benne' nzi' lo ne'e gon byene' go'o ywa' chie' gachje

hora, wyejlen bennen' dot to hora. 42 No
benne' bi da' nnable' le', bnezjwn chie',
na' no benne' bi da' nnable' le' xtido', bi
yi'o-ne' bi be de.

Žsedle Jesús žala' žiʼilžo no benne' bi de žo'o chawe'

(Lk. 6:27-28, 32-36)

43 Lezka' wnná Jesusen':
—Lezka' bénlele dan' wnnágake':
“Žala' žiʼilo' no benne' nžiʼile' le', na'
žala' žo'o no benne' bi de le' chawe'.”
44 Neda' žapa' le'e, le žiʼil benne' ka' bi
zej de le'e chawe'. Le nnable Dios gon
chawe'e benne' ka' žliž zíʼgake' le'e. Le
gon da' naken chawe' chegak benne'
ka' zbia láže'gake' le'e, na' le wchaljlen
Dios, nnáblele-ne' gon chawe'e benne'
ka' znnégake' chele, na' žóngake' le'e
zia. 45 Cha' gonle ki, gakle le'e zi'n Xažo
Dios, Bennen' zoe' ya'abá, dan' žone'
Le' ga zza'níʼ wbíž chie' gan zej nnita'
benne' wen da' zinnj ka', na' gan zej
nnita' benne' chawe' ka'. Žsele'e nis
yejw chegak benne' chawe' ka', na'
chegak benne' wen da' zinnj ka'. 46 Cha'
nžíʼizelele benne' ka' nžíʼigekle' le'e,
¿žon byenen no benne' wká'n zene'
le'e? Lezka' žongak benne' ka' bi zej
nake' chawe', benne' ka' zchízjwgake'
benách ka' lo wláz yež ziʼto', dan'
nžíʼigekle' ljéžgake' ka'. 47 Cha' žaple
ba la'ne ljéžzele ka', ¿bize žonle da'
nakže chawe'? Lezka' žongak benne' ka',
benne' bi zej nónbiʼe Dios. 48 San le'e,
le gak dot chawe', kan nak Xažo Dios,
Bennen' zoe' ya'abá, nake' dot chawe'.

Žsedle Jesús kan žala' gáklenžo benách ka'

6 Lezka' wnná Jesusen':
—Le we' laže' gak dot li laže' kan
zka'n zenle Dios. Bi gónzele ki nich
lé'egekle benách ka' kan žonle. Cha' ki
gónzele, Xažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá,
bi be da' chawe' yebiʼe chele. 2 Kate' bi
da' wnezjo' che no benne' zoa bi da' žiážjele', bi wloe'elo' law dan' žono' kan žongak benne' ka', benne' zloé'ezele chawe' kwíngake' gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' gan nak lawe' ya'a. Ki žóngake' nich gapgak benách ka' légake' ba la'ne. Da' li žapa' le'e, ka'ze nak yela' ba la'ne da' gatan' chégake'. 3 San le', kate' bi da' wnezjo' che no benne' zoa bi da' žiážjele', bi go'o nitó benne' latje nnezlen'. 4 Na'a, dan' wnezjo', ngáche'ze žala' wnezjon', na' Xažo Dios, Bennen' zle'ele dan' žono' ngáche'ze, yebiʼe chio'.

Žsedle Jesús kan žala' wcháljlenžo Dios

(Lk. 11:2-4)

5 Lezka' wnná Jesusen':
—Kate' wcháljlenle Dios, bi gonle kan žongak benne' ka', benne' zloé'ezele chawe' kwíngake', dan' kate' žližgake' Dios zdan láže'gake' zzégake' gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' gan nak lawe' ya'a, nich lé'egekle benách ka' légake'. Da' li žapa' le'e, ka'ze nak yela' ba la'ne da' gatan' chégake'. 6 San le'e, kate' wcháljlenle Dios, le choʼo ližle, na' le wsejw yoʼo chele. Le wlíž Dios, na' le wchaljlen Xažo Dios, Bennen' zóalene' le'e gan zoale chézele, na' Xažo Dios, Bennen' zle'ele' da' žonle ngáche'ze, Le' yebiʼe chele.

7 ’Katen' wcháljlenle Dios bi yeži'ile žop yonnze kan žongak benne' ka', benne' bi zej nónbiʼe Dios, dan' žékgekle' wzé nag Dios chégake' dan' žeží'igake' žop yonnze. 8 Bi gonle kan žóngake' légake'. Xažo Dios, zga'ale kate' bi da' nnáblele-ne', ba nnézkzele' da' ka' žiážjelele. 9 Che len, žala' wcháljlenle Dios, na' nnale ki:

Xato' Dios, zo' ya'abá, ga'n zen Lo'.
10 Da, nna biʼo yežlyó nga.

Žénelto' gaken yežlyó nga kan žaz lažo'o Le'
kan žaken ya'abá chio'.
11 Benn da' gawto' na'a ža.
12 Benít law cheto' da' zinnj da' žonto',
kan ženít lawto' che no benne' žone' cheto' da' zinnj.
13 Bi go'o latje gon da' xiwe' ga bága'to' dola',
san beslá neto' lo na' da' žonen,
dan' zej nak chio' dot yela' wnná bia',
na' dot yela' wak, na' dot yela' zen,
da' ka' náptezo'. Ka'kze gaken.
14 'Cha' yenít lawle chegak ležle ka',
benne' žóngake' le'e da' zinnj, lezka' Xažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, yenít lawe' chele le'e. 15 Cha' bi yenít lawle chegak ležle ka', bi yenít law Xažo Dios chele le'e dola' da' nbága'le.

Žsedle Jesús kan žala' gonžo wbás

16 Lezka' wnná Jesusen':
—Kate' gonle wbás, bi gonle nyache' lawle kan žongak benne' ka', benne' zloé'ezele chawe' kwíngake', dan' žóngake' nyache' láwgake' nich lé'egekle benách ka' žóngake' wbás. Da' li žapa' le'e, ka'ze nak yela' ba la'ne da' gatan' chégake'. 17 San le'e, kate' gonle wbás, le wpá' yichjle, na' le chib lawle, 18 nich bi lé'egekle benách ka' žonle wbás. Ngáche'ze žala' gonle wbás, na' Xažo Dios, Bennen' zóalene' le'e gan zoale chézele, yebi'e chele.

Ya'abá che Dios naken gan žala' wtobžo da' zaka' chežo

(Lk. 12:33-34)

19 Lezka' wnná Jesusen':
—Bi wtoble da' zaka' lo yežlyó nga, gan beldo' chen wtébgakban', na' zbia yin', na' gan cho'ogak benne' wbán ka', nich kwángaken'. 20 San le wtób da' zaka' chele ya'abá che Dios, gan bi galj beldo' chen, bia wtébgakban', na' bi cwia yin', na' gan bi gak cho'ogak benne' wbán ka', nich bi gak kwángaken'. 21 Gan de da' zaka' chele, we' láže'le žinle.

Da' zza'ní' lo yichj lázdo'žo

(Lk. 11:34-36)

22 Lezka' wnná Jesusen':
—Yej lawžo zej naken ka to da' zza'ní' lo yichj lázdo'žo. Che len, cha' yej lawle zej naken chawe', cho'o yichj lázdo'le da' naken baní'. 23 Cha' yej lawle bi zej naken chawe', yichj lázdo'le gaken chol. Che len, cha' baní' da' zóalenen le'e ba beyaken da' naken chol, ba nakle'e chol yichj lázdo'le.

Dios, na' mežw

(Lk. 16:13)

24 Lezka' wnná Jesusen':
—Bi gak no benne' gone' xchingak chope xane', dan' wzóe' chela'ale toen', na' yetóen' žii'ile' le', o gá'nlene' toen', na' yetóen' kwej yichje' le'. Bi gak wká'n zenle Dios, na' mežw.

Dios žape chi'e benne' chie' ka'

(Lk. 12:22-31)

25 Lezka' wnná Jesusen':
—Lezka' žapa' le'e: bi kwe' zédlele ni'a che da' gawle o ni'a che da' ye'jle, da' ka' nbánlenle, o ni'a che laže' da' gákwle. Záka'le'eže yela' nban chele ka da' ye'j gawle, na' záka'že bela' žen chele ka laže' da' gákwle. 26 Le wia kan žak chegak byínnedo' ka', bia zlágakba' ya'abá. Bi žázgakba', na' bi žel-lapba', na' bi ztóbgakba' da' gape chí'igakba', san Xažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, zwawkze' légakba'. Záka'žele le'e ka byínnedo' zan. 27 ¿Noz benne' ládjwle le'e gak gone' ga soe' nbane' yetó chí'ido'ze dan' že' zedle' nich gak ki chie'?
28 '¿Biz chen' že' zédlele ni'a che da' gákwle? Le wia nga kan želgole yéjedo' ka' žé'gaken ladjw yixe'. Bi žóngaken žin, na' bi žóngaken do xlaže'. 29 Neda' žapa' le'e, Salomón, bennen' wnná bi'e,

la'kze góta'le'e yela' wnni'a chie', laže' da' gokwe' bi gokžen xtan ka žnna'gak yéjedo' ka'. 30 Dios na'kze žone' xtan yeje yíxe'do' ka', da' žé'gaken ladjw yixe', na' zej žian na'a ža, na' wxé wižj chéygaken lo yi'. Žone' légaken xtanle'e. Cha' ki že' laže'e yeje yíxe'do' ka', lezka' da' zenle'e gone' chele le'e, la'kze bi žejle'le chie' dot láže'le. 31 Che len, bi kwe' zédlele, na' bi nnale: "¿Bizkze gawto'?" o "¿Bizkze ye'jto'?" o "¿Bizkze gákwto'?" 32 Benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga že' láže'gake' chegak yógo'te da' ki, san zoa Xažo Dios ya'abá, na' Le' nnézkzele' cha' žiážjelele bíte'teze da' ki. 33 Na'a, le we' laže' nna bia' Dios le'e, na' le gon da' nak chawe' lawe' Le', na' Le' ko'e xnezle yógo'te da' ki da' žiážjelele. 34 Che len, bi kwe' láže'le che da' gak wxé wižj, dan' gak kwe' láže'le wxé wižj che da' gaken chele ža na'. Tža tža žak da' ka' žala' kwe' láže'le chen ža na'.

Bi žala' chog bia'žo che ležžo

(Lk. 6:37-38, 41-42)

7 Lezka' wnná Jesusen':

—Bi chog bia'le chegak ležle ka', nich bi chog bia' Dios chele le'e, 2 dan' chog bi'e chele le'e tlébeze kan zchog bia'le chegak ležle ka', na' kan zžixle che ležle ka' lezkan' gonkze Dios chele le'e. 3 ¿Biz chen' zwio' bebdo' da' yo'on yej law ležo', na' bi žákbe'lo' to da' zenle'e yo'on yej lawo' le'? 4 ¿Yi'o ležon': "Wleze, nich kweja' bebdon' da' yo'on yej lawo'" na' le', da' zenle'e yo'on yej lawo' le'? 5 Le', benne' žloé'ezele chawe' kwino'. Zga'ale wléj da' yo'on yej lawo' le', nich gak le'elo' binlo nich kwejo' bebdon' da' yo'on yej law ležon'.

6 'Bi cho'nle da' zej naken la'y nich gaw beko' ka' len, ka chéchjgakba', na' gáwya'agakba' le'e. Bi cho'nle da' záka'le'en chele nich gaw koch ka' len, ka wléj chóchjgakban'.

Le nnab, na' le chilj, na' le wlíž ža yo'o

(Lk. 11:9-13; 6:31)

7 Lezka' wnná Jesusen':

—Le nnab, na' Dios gonnen' chele. Le chilj, na' gonne' latje žél-lelen. Le wlíž ža yo'o, na' Le' wsaljwe' chele. 8 No benne' bi da' znnabe', gatan' chie', na' benne' bi da' žilje', žel-len', na' benne' žliže' ža yo'o, yaljwn chie'.

9 'Cha' zoa no benne' ládjwle le'e, zoa xkwide' chie', cha' nnablbe'-ne' yet xtil, ¿wnezjwe' yej chebe'? 10 Cha' nnablbe'-ne' to bel, ¿wnezjwe' bele snia chebe'? 11 Le'e bi nakle chawe', san nnézlele wnézjwle da' naken chawe' chegak zi'nle ka'. Wak wxén láže'le Xale Dios, Bennen' zoe' ya'abá, gonne' da' naken chawe' chegak benne' ka' bi da' nnábgekle' Le'.

12 'Che len, kan žénelele le'e gongak benne' ka' chele, lezka' le gonte chégake'. Ki znna da' bchi'le Moisés žo'o, na' da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios.

To gan žala' težo ga nak to lyido'

(Lk. 13:24)

13 Lezka' wnná Jesusen':

—Le cho'o gan žo'ogak benách ka' ga nak to lyido'. Laga' nak gan žo'ogak, na' nez zen naken da' žjaklen benne' ka' gan kwia yí'gake'. Žo'ogak benne' zan ga na'. 14 Lyido' nak gan žo'ogak, na' nez las naken da' žjaklen benne' ka' gan gata' yela' nban da' zejlí kanne chégake', na' babze benne' ka' žežélgeklen'.

Da' žonžo nak bian' kan nakžo

(Lk. 6:43-45)

15 Lezka' wnná Jesusen':

—Le gape chi'i kwinle nich bi gon láže'gekle benne' wen laže' ka' le'e, benne' ka' znnágake' zcháljgake' lo wláz Dios. La'gak benne' ka' gan zoale, benne' ca' wloé'el kwíngake' gaxjw láže'do' kan zej nak zíla'do' ka', san lo yichj

lázdo'gake' zej nake' ka beko' yixe' snia ka'. 16 Da' ka' žóngake' zej nak bian' kan zej nake'. Bi zchibžo da' zbia lba uba lo yag yeche', na' bi zchibžo da' zbia yag higo lo yixe' laye'. 17 Ki naken, yógo'te yag zix želbían da' zej naken zix, na' to yag yixe' zbian da' bi zej naken zix. 18 Yag zix na' bi gak kwian da' zej naken ka'ze, na' yag yixen' bi gak kwian da' zej naken zix. 19 Bíte'teze yag da' bi zbian da' naken zix, chóggaken', na' wzéygaken' lo yi'. 20 Ki naken, da' ka' žongak benne' ka' zej nak bian' kan zej nake'.

No benne' ka' bi gak chejnníta'gake' gan znna bia' Dios

(Lk. 13:25-27)

21 Lezka' wnná Jesusen':

—Benne' zan yé'gake' neda': "Xan, Xan" san kege yógo'tegake' cházgake' gan znna bia' Dios ya'abá. Légakze benne' ka' žóngake' da' žénele Xažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, chejnníta'gake' ga na'. 22 Kate' žin ža ze lawte ža ka' che yežlyó nga, benne' zan yé'gake' neda', na' nnágake': "Xan, Xan, bchaljto' xtiža' Dios ni'a che lo' Le'. Bkonlto' žin lo' nich bebejto' be' xiwe' ka', na' bkonlto' žin lo' nich bento' da' zan yela' wak zen ka'." 23 Naž neda' yapa' légake': "Bi nónbi'a le'e. Le kwas ga zoa' ni, le'e, benne' wen da' zinnj ka'."

Chope kan nak gan gak chíxjwžo len yo'o

(Lk. 6:47-49; Mr. 1:22)

24 Lezka' wnná Jesusen':

—Lezka', no benne' ženle' xtiža'a ni, na' žone' kan znnan, nake' ka to benne' žejni'ile', benne' bene' liže' gan že' lo yej xe. 25 Kate' gok yéjwsio', bedób nis wbá'a, na' gok be', na' wdíb nisen' kwit yo'on', san bi wbixen, dan' žen' lo yej xe. 26 Na'a, no benne' ženle' xtiža'a ni, na' bi žone' kan znnan, benne' ni nake' ka to benne' bi žejni'ile', benne' bene' liže' lo yo yach. 27 Kate' gok yéjwsio', bedób nis wbá'a, na' gok be', na' wdíb nisen' kwit yo'on', na' wbixen, na' la' wbía yi'ten.

28 Kate' beyóž Jesusen' bcháljlene' légake' da' ni, bebán láže'gak benne' zan ka' kan nak da' žsedle', 29 dan' žsedle' légake' kan žon to benne' nzi' lo ne'e yela' wnná bia', kege kan žongak benne' yodo' wsedle chégake' ka'.

Žeyák to benne' de'e yižwé' leže

(Mr. 1:40-45; Lk. 5:12-16)

8 Kate' betj Jesusen' law ya'a na', benne' zan zjáklene' Le'. 2 To benne' de'e yižwé' leže bžine' gan zoa Jesusen'. Bzoa zibe' xni'e, na' gože' Le':

—Xan, cha' ženelo', wak yeyono' neda'.

3 Naž Jesusen' la' blite ne'e, na' wdane' le'. Gože' le':

—Žénela'. Yeyako' chawe'.

La' benitte yižwé' che bennen'. 4 Naž Jesusen' gože' le':

—Bwia nga, bi yi'o nitó benne' da' ni, san beyéj, bejloé'el kwino' law bxoz, na' bejnezjw dan' bchi'le Moisés le'e, dan' wloé'elen benách ka' ba beyako'.

Jesús žeyone' bi' wen žin che to benne' Roma

(Lk. 7:1-10)

5 Wyáz Jesusen' lo yež Kapernaum, na' bla' to benne' ga na', benne' zchi'e to gaywá' benne' ka' žjake' lo wdile. Bžine' gan zoa Jesusen', na' góta'yoele' Le', 6 na' wnné':

—Xan, zoa to bi' wen žin chia', debe' lo yo'o. Bi žak sa'be', na' zzáka'le'ebe'.

7 Jesusen' gože' le':

—Sa'a neda', yeyona'-be'.

8 Bechebe benne' wnná bian', na' gože' Jesusen':

—Xan, bi naka' neda' zi cho'o liža', san cha' nnazo', yeyák bi' wen žin chian'. 9 Lezka' neda', zoa to benne' znna bi'e neda', na' zej nnita' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' znna biá'gaka'-ne'. Kate'

žapa'-ne' toe': “Wyéj ga na'” žeje'. Kate' žapa'-ne' yetóe': “Da ni” žide'. Kate' žapa' benne' wen žin chia': “Ben žin ni” la' žontie' žin na'.

10 Kate' benle Jesusen' da' ni, bebanle', na' gože' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wnné':

—Da' li žapa' le'e, gan zej nnita' benne' Israel ka', bi na' chejxaka'a nitó benne' žejli'e chia' neda' kan žon benne' ni. 11 Lezka' žapa' le'e: žojgak benne' zan zaka' gan zla' wbíž, na' zaka' gan ženen, na' kwé'lengake' tzen Bran, na' Isaak, na' Jakob, gan znna bia' Dios ya'abá chie', 12 san benne' ka' ba wžekze Dios nich chejnníta'gake' gan znna bi'e Le', wsejwe' légake' na'le gan nak chol, gan kwéžegake', na' wxéj láye'gake' lo yela' nyache' laže' chégake'.

13 Naž Jesusen' gože' bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' wnné':

—Beyéj ližo'. Kan žejli'o chia', ka' gaken chio'.

La' na'ze beyakte bi' wen žin chien'.

Jesús žeyone' xna' zo'le Bedw

(Mr. 1:29-31; Lk. 4:38-39)

14 Bžin Jesusen' liž Bedw, gan ble'ele' xna' zo'le Bedon' die' lo da'a, na' yoe'e da' la. 15 Jesusen' wdane' na' no'len', na' la' bežojte da' la dan' yoe'e. Naž beyás no'len', na' bsí'ni'e da' bdáwgake'.

Jesús žeyone' benne' zan, benne' yižwé' ka'

(Mr. 1:32-34; Lk. 4:40-41)

16 Kate' za' žaleža na', za'gak benne' ka' zej noe'e benne' zan gan zoa Jesusen', benne' yó'ogake' be' xiwe' ka', na' len yela' znneze chie' bebeje' be' xiwe' ka', na' beyone' yógo'te benne' yižwé' ka'. 17 Ki goken, bžin dan' wnná Isaías, benne' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, katen' wnné': “Le' beyone' da' ka' wzáka'žo, na' beké'e yižwé' ka' chežo.”

Benne' ka', benne' žénegekle' gónlengake' Jesús tzen

(Lk. 9:57-62)

18 Kate' ble'el Jesusen' zej nnita' benne' zan ka' dot kwite', gože' benne' wsedle chie' ka' tégake' yechela'ale nisdo'. 19 To benne' yodo' wsedle bžine' gan zoa Jesusen', na' gože' Le':

—Benne' wsedle, gónlena' Le' tzen gáte'teze gan chejo'.

20 Jesusen' gože' le':

—Beza' ka' zej de zan yej chégakba', na' byínnedo' ka', zej žia xó'ngakba', san neda', Benne' Golje' Benách, bi de gan chixjw yichja'.

21 Yetó benne' wsedle che Jesusen' gože' Le':

—Xan, benn latje yeyá'a liža' na' zejte wkacha'a xa'.

22 Jesusen' gože' le':

—Da len neda'. Be' latje benne' žátgake' wkáche'gake' ljéžgake' ka', benne' žátgake'.

Jesús zzoa žie' be' wale da' žakle'en

(Mr. 4:35-41; Lk. 8:22-25)

23 Wžén Jesusen' lo barkw, na' benne' wsedle chie' ka' žónlengake' Le' tzen. 24 Naž gok to be' wale lo nisdo', na' žasle'e nisdon', na' zejte žaz nis lo barkwn'. Jesusen' die' ztase' lo barkwn'. 25 Naž benne' wsedle chie' ka' wbíga'gake' gan die', na' besbángake' Le', na' góžgake' Le':

—Xan, beslá neto'. Za' gatžo lo nis.

26 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—¿Biz chen' zžébele? Láte'ze žejle'le che Dios.

Naž wyase Jesusen', na' bliže' ben' da' žaken, na' nisdon', na' la' wžé'tegaken ži. 27 Bebán láže'gak benne' ka', na' wnnágake':

—¿Biz napkze benne' ni? Znneze', na' be' žaken, na' nisdo' žóngaken kan znne'.

Benne' Gadara ka', benne' yó'ogake' be' xiwe' ka'

(Mr. 5:1-20; Lk. 8:26-39)

28 Kate' bžin Jesusen' yechelá'a nisdo' gan nbab yež Gadara, bžojgak chope benne' ka' lo bloj ka' gan zej že' ba chegak benne' gat ka', na' bžíngake' gan zoa Jesusen'. Sníale'e zej nake', na' bi gok nitó benne' tie' lo nezen'. 29 La' wžéžeya'agak žoptie' zižje, na' wnnágake':

—¿Biz nbága'to' chio', Jesús, Zi'n Dios? ¿Zo'o nga nich wsaka' zi'o neto' kate' bi na' žin ža?

30 Gan nníta'gake' zej nnita' koch zan, bia želdaba' žáwgakba', na' zej že'ba' late' gan nak zi'to'. 31 Wnné nyáche'gak be' xiwe' ka', na' góžgaken Jesusen':

—Cha' yebejo' neto', be' latje chejžo'oto' yichj lázdo'gak koch zan ka'.

32 Naž Jesusen' gože' légaken:

—Le chej.

La' bežójtegak be' xiwe' ka', na' bejžó'ogaken yichj lázdo'gak koch zan ka'.

Naž ka' gaze jak yógo'te koch zan ka', na' bejbíxjgakba' gan nak to le'e ya'a yej, na' bejcházgakba' lo nisdo', gan wyépgakba' nis, na' gótgakba'.

33 Bžébegak benne' ka', benne' wdape chí'igake' koch ka', na' bzónnjgake'. Kate' bžíngake' lo yež, bzéngekle' benách ka' yógo'te da' gókgaken chegak benne' ka' wyó'ogake' be' xiwe' ka'. 34 Naž bžojgak benne' lo yež ka', nich bejchággake' Jesusen'. Kate' blé'egekle' Le', góta'yoegekle' Le' yezé'e lo yežlyó chégake'.

Jesús žeyone' to benne' bi žak se'e

(Mr. 2:1-12; Lk. 5:17-26)

9 Naž bebén Jesusen' lo barkw, na' wdíe' yechelá'a nisdon', na' bežine' gan nak laže'. 2 Bžingak benne' ka' ga na' zej noe'e to benne' bi žak se'e, na' bdíxjwgake' le' xni'a Jesusen', zoe' lo yag gant. Kate' ble'el Jesusen' kan žejle'gak benne' ka' chie' Le', gože' bennen' bi žak se'e, na' wnné':

—Ben choch lažo'o, zí'na'do'. Ba benít lawa' chio' dola' da' nbago'o.

3 Lezka' zej nnita' benne' yodo' wsedle ka' ga na'. Wzá' láže'gake', na' wnnágake':

—Da' zchalj benne' ni zzoan Dios chela'ale.

4 Kate' gókbe'ele Jesusen' da' zza' láže'gake', gože' légake':

—¿Biz chen' zza' láže'le da' kegle? 5 Bi nak zede cha' no benne' yí'aze' benne' ni: "Dola' da' nbago'o ba benít lawa'" san nak zede gone' ga yeyase', na' yezé'e. 6 Na'a, neda', Benne' Golje' Benách, wloe'ela' le'e nzi' lo na'a yela' wnná bia' lo yežlyó nga yenít lawa' dola'.

Naž Jesusen' gože' bennen' bi žak se'e, na' wnné':

—Beyás. Bchis yag gant chion', na' beyéj ližo'.

7 Naž la' wyaste bennen' bi gok se'e, na' beyeje' liže'. 8 Kate' benne' ka' nníta'gake' ga na' blé'egekle' da' ni, bebángekle', na' bka'n zéngake' Dios dan' bnezjwe' yela' wak ki chegak benách ka'.

Jesús žliže' Matío

(Mr. 2:13-17; Lk. 5:27-32)

9 Kate' bezá' Jesusen' ga na', ble'ele' to benne' lie' Matío, ži'e gan zchizjwe' benách ka' lo wláz yež zi'to', na' Jesusen' gože' le':

—Benlen neda' tzen.

Naž la' wzó ža'te Matíon', na' bénlene' Jesusen' tzen.

10 Yetó da' goken, kate' ne že' Jesusen' žawe' to lo yo'o, benne' zan, benne' wechizjw ka' na' benne' gaxjw ka', bžíngake' gan zoe', na' wžé'lengake' Jesusen' na' benne' wsedle chie' ka'. 11 Kate' benne' yodo' fariseo ka' blé'egekle' da' ni, wnnábgekle' benne' wsedle ka' che Jesusen', na' wnnágake':

—¿Biz chen' bennen' žsedle' le'e žáwlene' benne' wechizjw ka', na' len yezika' benne' dola' ka' tzen?

12 Kate' benle Jesusen' da' ni, gože' légake':

—Benne' ka' nníta'gake' chawe', bi žon byenen chjake' gan zoa benne' žeyone' benách ka', san benne' ka' bi nníta'gake' chawe' žon byenen chjake' gan zoa bennen' žeyone' benách ka'. 13 Le chej, na' le wsedle da' nyejw le'e yiche la'y, da' znnan ki: "Žénela' yeyache' láže'gekle benne' ka' ljéžgake' ka', kege gótgake' bia beže ka' lo bkog la'y chia'." Bla'a neda' nga, kege nich wliža' benne' chawe' ka', san nich wliža' benne' dola' ka' nich yeyát láže'gake'.

Žsedle Jesús kan žala' gonžo wbás

(Mr. 2:18-22; Lk. 5:33-39)

14 Naž benne' ka' žónlengake' Zwa tzen, bennen' bezóe' benách ka' nis, blá'gake' gan zoa Jesusen', na' wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—Neto' žonto' wbás zan chi'i, na' lezka' žongak benne' yodo' fariseo ka'. ¿Biz chen' benne' wsedle chio' ka' bi žóngake' wbás?

15 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—¿Wak benne' ka' nníta'gake' lni che yela' zchag na' gak nyache' láže'gake' kate' benne' zchag ne'e ne zóalene' légake'? Za' ža kate' kwas bennen' zchag ne'e gan nníta'gake'. Ža na' góngake' wbás.

16 Bsaka' lebe Jesusen', na' wnné':

—Bi yeyón nitó benne' to laže' gole len laže' kobe, dan' wxónnj laže' koben' da' ngo'e lo laže' golen', na' chéza'že laže' golen'. 17 Lezka' bi ka'a nitó benne' xis uba kobe to lo že'e gole da' naken yid, dan' gak bžina' xis uba koben', na' wlá'n že'e golen' da' naken yid, na' cwia yi' xis uba na', na' lezka' kwia yi' že'e na' da' naken yid. Zga'ažo xis uba kobe to lo že'e kobe da' naken yid, na' da' chopten žak chí'igaken.

Žebán xkwide' no'le che Jairo, na' žeyák to no'le

(Mr. 5:21-43; Lk. 8:40-56)

18 Kate' Jesusen' ne zcháljlene' légake', to benne' znna bi'e benne' judío ka' ble'e gan zoe', na' bzoa zibe' xni'e, na' gože' Le':

—Xkwide' no'le chia' za' gotbe'. Da, xoa no'o lebe', nich yebanbe'.

19 La' wzó ža'te Jesusen', na' wyéjlene' le', tzen len benne' wsedle chie' ka'.

20 Naž bžin to no'le ba gok chežinno yiz de'e yižwé'. Bi zbez žen chie' da' žaken chégakkze no'le ka'. Wbige'e zaka' xkože'l Jesusen', na' wdane' laže' da' nakwe'. 21 Ki bene' dan' wzá' laže'e, na' wnné': "Cha' kanza' ze', yeyaka'." 22 Naž byechj Jesusen', na' bwie' le', na' gože' le':

—Ben choch lažo'o, zí'na'do'. Ba beyaktio' dan' žejli'o chia' neda'.

La' na'ze beyaktie'.

23 Kate' bžin Jesusen' liž benne' wnná bian', ble'ele' zej nnita' benne' zan ga na', benne' ka' zkwéžegake' bžejw, na' benne' ka' želbeže nyache'e. 24 Jesusen' gože' légake':

—Le kwas ga ni, dan' bi nat xkwide' no'le ni. Ztászebe'.

Naž benne' ka' nníta'gake' ga na' bka'n dítjgekle' Le'.

25 Kate' Jesusen' ba bebeje' benne' ka' na'le, wyoé'e lo yo'o, na' bexwe' na' xkwide' no'len', na' la' wyástebe'. 26 Wzé diža' kan gok da' ni, na' benách ka' nníta'gake' dot yežlyón' béngeklen'.

Jesús žeyone' benne' lo chole ka'

27 Kate' bžoj Jesusen' ga na', chope benne' lo chole ka' wnáwgake' Le'. Wžéžeya'agake' zižje, na' wnnágake':

—Beyache' láže'l neto', Le', za'só Dabí.

28 Kate' wyó'o Jesusen' lo yo'o, žopte benne' lo chole ka' bžíngake' gan zoe'. Naž Jesusen' wnnable' légake', na' wnné':

—¿Žejle'le chia' neda', gak yeyona' le'e?

Légake' wnnágake':

—O', Xan.

29 Naž Jesusen' wdane' yej láwgake', na' wnné':

—Kan žejle'le, ka' gaken chele.

30 La' beyáljwte yej láwgake'. Naž Jesusen' bchi'le' légake', na' wnné':

—Le wia bi we'le latje no benne' nnezle' da' ni.

31 Kate' bežójgake', la' bzétegake' diža' dot yežlyón' kan nak da' ben Jesusen'.

Jesús žeyone' to benne' bi žak nnie'

32 Kate' Jesusen' bežójlene' benne' wsedle chie' ka' tzen lo yo'on', bžingak benne' ka' gan zoa Jesusen', benne' ka' zedjwá'gake' to benne' gan zoe' Le', benne' bi žak nnie' dan' yoe'e be' xiwe'. 33 Kate' bebéj Jesusen' be' xiwen', la' wnnete bennen' bi gok nnie'. Bebán láže'gak benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnnágake':

—Bi na' le'elto' da' ki gan nníta'gak benne' Israel ka'.

34 Naž benne' yodo' fariseo ka' wnnégake' chie', na' wnnágake':

—Benne' ni žebeje' be' xiwe' ka' len yela' wak che xangak be' xiwe' ka'.

Jesús žak nyache' laže'e ni'a chegak benne' zan ka'

35 Wdá Jesusen' dot kwit gan zej že' yež zen ka', na' yeždo' ka', na' gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' bsedle' benách ka' nníta'gake' ga na', na' bchalje' diža' chawen' kan znna bia' Dios. Beyone' yógo'te benne' ka' zoa bi da' želzake'e, benne' ka' nníta'gake' lo yež ka'. 36 Kate' ble'el Jesusen' benne' zan ka', beyache' láže'le' légake', dan' želzake'e, na' žedó láže'gake' kan žak chegak zila' ka' bi zoa benne' gape chí'igake'-ba'. 37 Naž Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Da' li, zen nak yel, san babze benne' ka' nníta'gake' nich lápgaken'. 38 Che len, le gáta'yoel Dios, Bennen' nake' Xan yelen', na' nnáblele-ne' sele'e benne' wen žin ka', nich lápgaken'.

Jesús zbie' chežinno benne' nich gákgake' wbás chie' ka'

(Mr. 3:13-19; Lk. 6:12-16)

10 Naž bliž Jesusen' chežínnote benne' wsedle chie' ka', na' bdie' lo ná'gake' yela' wnná bia' nich yebéjgake' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka', na' nich yeyóngake' yógo'te benne' yižwé' ka', na' yógo'te benne' ka' zoa bi da' želzake'e.

2 Ki legak chežínnote wbás ka' wžé Jesusen':
Smon, (lezka' lie' Bedw).
Ndres, (biche' Smon na').
Jakob, (zi'n Sebedeo).
Zwa, (biche' Jakob na').
3 Lip.
Bartol.
Mas.
Matío, (benne' wechizjw).
Jakob, (zi'n Alfeo).
Lebeo, (lezka' lie' Tadeo).
4 Smon, (benne' že' laže'e yež Israel).
Judas Iskariote, (bennen' wdíe' Jesusen' lo na'gak benne' ka' gótgake' Le').

Jesús žsele'e wbás chie' ka' nich chejzégake' xtiže'e

(Mr. 6:7-13; Lk. 9:1-6)

5 Naž Jesusen' bsele'e chežínnote benne' wsedle chie' ka' nich chejzégake' xtiže'e, na' bchi'le' légake', na' wnné':

—Bi chejle gan zej nnita' benách ka' bi zej nake' judío, na' bi chazle lažgak benách ka' nníta'gake' gan nbab Samaria. 6 Le chej gan zej nnita' benách Israel ka', benne' zej nake' ka zíla'do' ka', bia ka' zej nnitlba'. 7 Le wchálj diža' chawen', na'

nnale: “Za' žin ža la' Bennen' zoe' ya'abá che Dios nich nna bi'e lo yežlyó nga.” 8 Le yeyón benne' yižwé' ka'. Le yeyón benne' ka' zej de'e yižwé' leže. Le yesbán benne' gat ka'. Le yebéj be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka'. Bennza' yela' wnná bia' ni chele. Le wkonlen žin, na' bi be wchízjwle.

9 ’Bi be wa'le lo bzod chele, cha' mežw oro, o mežw plat, o mežw lasdo'. 10 Bi wa'le yixjw yet chele da' gawle lo nez. Toze laže' da' xoa yenle wa'le, na' bi wa'le zel-le, o bar chele, dan' wželkzle benne' wen žin da' gawe'.

11 ’Gáte'teze yež zen, o yežđo' gan žinle, le nnab cha' zoa no benne' ga na' nake' li laže', na' ga'nle liž bennen' na' zejte yežojle lo yežen'. 12 Kate' cho'le to yo'o, le gape “Padiox” benne' ka' nníta'gake' yo'on', na' nnáblele Dios wnezjwe' chégake' da' wzóa žin yichj lázdo'gake'. 13 Cha' zej nak zi benne' ka' nníta'gake' yo'on', na' da' zzoa žin yichj lázdo'žo gá'nlenen légake', san cha' bi zej nak zi benne' ka', nnable bi ga'nlen légake' dan' zzoa žin yichj lázdo'žo. 14 Gáte'teze gan žinle gan bi gápegak benách ka' le'e ba la'ne, na' bi wzé nággake' xtíža'le, le yežój lo yo'on', o lo yežen', na' le kwib bixte yo da' dan' lable, da' wloe'elen légake' zej nbage'e zia. 15 Da' li žapa' le'e, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka' sáka'gake', sáka'žegak benách ka' nníta'gake' lo yežen' ka sáka'gak benách ka' wnníta'gake' lo yež Sodoma, na' lo yež Gomorra, yež ka' bchinnj Dios.

Benne' yežlyó ka' wsaka' zí'gake' benne' ka' che Jesús

16 Lezka' wnná Jesusen':

—Le wia nga, neda' žsela'a le'e, na' gakle ka zíla'do' ka' želdaba' gan zej nnita' beko' yixe' snia ka'. Le gak ban laže' kan zej nak bele snia ka', san lezka' le gak gaxjw laže' kan zej nak plomdo' ka'. 17 Le gape chi'i kwinle chegak benách ka', dan' wdégake' le'e lo na'gak benne' yolawe' ka', na' chíngake' le'e gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios. 18 Lezka' wché'gake' le'e gan že'gak benne' blo ka', na' gan že'gak benne' wnná bia' ka', dan' žónlenle neda' tzen. Ki gaken nich gak wchaljle xtiža'a gan že'gak benne' ka', na' gan že'gak benne' ka' bi zej nake' judío. 19 Naž kate' wdégake' le'e lo na'gak benne' wnná bia' ka', bi gek zédlele biz nnale, dan' wchíz Dios yichj lázdo'le la' ža na'ze da' nnale, o kan wchaljle. 20 Kege lé'ezele wchaljle, san Dios Be' La'y, Bennen' sela' Xažo Dios chele, Lekze' sóalene' le'e, na' wchalje'.

21 ’Zej nnita' benách ka' wdégake' bíche'gake' ka' lo na'gak benne' ka' gótgake' légake', na' lezka' benne' ka' zej nake' xagak xkwide' ka' wdégake' zí'ngake' ka', na' zej nnita' benne' ka' kwej yíchjgake' xágake' ka', na' góngake' ga gátgake'. 22 Yógo'te benách wzóagake' le'e chela'ale dan' žónlenle neda' tzen, san yelá no benne' ga'ne' choch na' zejte ža ze lawte ža ka'. 23 Kate' wsaka' zi'gak benách ka' le'e to lo yež, le wzónnj ga na', na' le chej yetó yež, dan' žapa' le'e, yelá'a neda', Benne' Golje' Benách, zga'ale kate' yeyóž wzele xtiža'a gan zej nnita' yógo'te yež ka' chegak benách Israel ka'.

24 ’Nóte'teze benne' nake' benne' wsedle bi nakže' blo ka bennen' žsedle' le', na' lezka' no benne' nake' wen žin bi nakže' blo ka xane'. 25 Bennen' nake' benne' wsedle žala' yebele' cha' sáke'le' gake' kan nak bennen' žsedle' le', na' benne' wen žin na' žala' yebele' cha' gake' kan nak xane'. Cha' neda' naka' ka benne' xan yo'o, na' znnégake' chia', znnágake' naka' Belzebú da' xiwe', lezka' da' zí'teže nnégake' chegak benách ka' žónlengake' neda' tzen.

No Benne' žaḻa' žébežo

(Lk. 12:2-9)

26 Ḻezka' wnná Jesusen':
—Che ḻen, bi žébele benách ka'. Ḻa'
ḻaw yógo'te da' ka' žaken ži žize, na'
gak bia' yógo'te da' zej ngache'. 27 Da'
ẕcháḻjḻena' ḻe'e gan nak choḻ, le wchaḻ-
jen gan nak ḻo baní', na' da' žapa' ḻe'e gan
ngache', le nne zižje gan nak kwáselo.
28 Bi žébele benne' ka', benne' žótgake'
beḻa' žen chegak benách ka', san bi gak
wchínnjgake' be' nákkzežo. Le žebe Dios,
Bennen' gak gote' beḻa' žen chele, na'
ḻezka' gak cho'ne' be' nákkzele ḻo yi'
gabíl.
29 'Želdó'o chope byínnedo' ḻen to
mežw lasdo', san bi bix̱e nitoba' ḻo yo cha'
bi žonn X̱ažo Dios latje gaken. 30 Ḻezka'
yógo'te yicha' yichjle ba blab Dios. 31 Che
ḻen, bi žébele. Záka'žele ḻe'e ḻaw Dios ka
záka'gak bia zan byínnedo' ka'.

Benne' ka' ẕnnágake' žónḻengake' Benne' Cristo tẕen

(Lk. 12:8-9)

32 Ḻezka' wnná Jesusen':
—No benne' nne' žónḻene' neda' tẕen
ḻawgak benách ka', ḻezka' neda' nnia'
žonḻen bennen' neda' tẕen ḻaw X̱a', Ben-
nen' zoe' ya'abá. 33 Benne' ka', benne'
ẕbej yíchjgake' neda' ḻawgak benách ka',
na' ẕnnágake' bi žónḻengake' neda' tẕen,
ḻezka' neda' kwej yichja' ḻégake' ḻaw X̱a',
Bennen' zoe' ya'abá.

Jesús nake' ka to da' gonen ga ḻa'a lazgak benách ka'

(Lk. 12:51-53; 14:26-27)

34 Ḻezka' wnná Jesusen':
—Bi gekle za'a neda' nich ko'a yež-
lyó nga da' gonen ga gakgak benách ka'
toze. Bi za'a nich gona' ga gakgak benách
ka' toze, san za'a nich ko'a da' gonen
ga ḻa'a lazgak benách ka'. 35 Za'a nga,
na' gona' ga kwej yichjgak benách ka'
x̱ágake', na' ḻezka' no'le ka' kwej yíchj-
gake' x̱ná'gake'. Ḻezka' no'le ẕoa' ližgak
ka' kwej yíchjgake' x̱to' ẕí'ngake' ka'.
36 Ki gaken, ḻa' lježgak benách ka' wsaka'
zí'gake' ḻégake'.
37 'No benne' nží'ižele' x̱a x̱ne'e ka
nži'ile' neda', bi nake' zi gónḻene' neda'
tẕen, na' no benne' nží'ižele' x̱kwide' byo
chie' o x̱kwide' no'le chie' ka nži'ile'
neda', bi nake' zi gónḻene' neda' tẕen.
38 No benne' bi si' ḻo ne'e gake' ka to
benne' zejté'e ḻe'e yag kroze, na' gónḻene'
neda' tẕen, bi nake' zi gake' chia' neda'.
39 No benne' že' ḻaže'e gape chi'e yeḻa'
nban chie', wniten', san no benne' wnite'
yeḻa' nban chie' dan' žónḻene' neda' tẕen,
yelá bennen'.

Da' ka' Dios yebi'e chežo

(Mr. 9:41)

40 Ḻezka' wnná Jesusen':
—No benne' gape' ḻe'e ba la'ne, ḻezka'
gape' neda' ba la'ne, na' bennen' gape'
neda' ba la'ne, ḻezka' gape' ba la'ne
X̱ažo Dios, Bennen' bseḻe'e neda'. 41 No
benne' gape' ba la'ne to benne' ẕchaḻje'
ḻo wláz Dios dan' ẕchaḻje' ḻo wlaze' Ḻe',
si' bennen' ḻa' ḻébeze kan nak da' wneẕjw
Dios che bennen' ẕchaḻje' ḻo wlaze' Ḻe'.
Ḻezka' no benne' gape' ba la'ne to benne'
chawe' dan' nake' benne' chawe', si' ben-
nen' ḻa' ḻébeze kan nak da' wneẕjw
Dios che benne' chawen'. 42 Nóte'teze
benne' wneẕjwe' to ẕbíndo'ze nis che to
bénne'do' ki dan' nake' benne' wsedle
chia' neda', da' li žapa' ḻe'e, si'kze bennen'
da' wneẕjw Dios chie'.

Benne' ka' bseḻa' Ẕwa želžine' gan zoa Jesús

(Lk. 7:18-35)

11 Kate' beyóž Jesusen' bzejni'ile'
benne' wsedle chie' ka', bezé'e ga
na', na' wyeje' žejsedle' benách ka', na' že-
jchaḻje' x̱tiže'e ḻo yež ka' chegak benne'
ka'.

2 Kate' ža ka' Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis, nyejwe' liž ya, na' benle' kan nak da' žon Jesusen'. Naž Zwan' bseḷe'e chope benne' ka' žónḷengake' ḷe' tzen, na' bžíngake' gan zoa Jesusen'. 3 Žoptie' wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—¿Nako' Le' Benne' Criston', Bennen' žaḷa' ḷe'e yežlyó nga, o žaḷa' kwezto' na' zejte ḷa' yetó benne'?

4 Bechebe Jesusen', na' gože' ḷégake':

—Le chej chejzenle Zwan' dan' žénlele, na' dan' zḷé'elele. 5 Le yi'e kan žaken, žeḷé'egekle benne' ka' gókgake' ḷo choḷe, na' žeza'gak benne' ka' bi gok sá'gake'. Ba beyakgak chawe' benne' ka' wdá'gake' yižwé' leže, na' žeyéngekle benne' kwezw ka'. Ba bebangak benne' ka' gótgake', na' nníta'gak benne' ka' zzéngekle' benne' yache' ka' diža' chawen'. 6 Ba nez zen gaken che bennen' bi gak chope ḷaže'e, na' bi kwej yichje' neda'.

7 Kate' ba beza'gak benne' ka' žónḷengake' Zwan' tzen, naž wzó ḷaw Jesusen' zcháḷjḷene' benách ka' nníta'gake' ga na' kan nak che Zwan', na' gože' ḷégake':

—¿Biz gónelele ḷé'elele katen' wyejle ḷo latje dachen'? ¿Gónelele ḷé'elele to benne' nake' ka to ya xtildo' da' zzechj be'? 8 Cha' kege, ¿biz gónelele ḷé'elele? ¿Gónelele ḷé'elele to benne' nakwe' laže' da' záka'ḷe'en? Nnézkzelele benne' ka' zej nakwe' laže' da' záka'ḷe'en nníta'gake' ližgak benne' wnná bia' ka'. 9 Yetó na', ¿biz gónelele ḷé'elele? ¿Gónelele ḷé'elele to benne' zchaḷje' ḷo wláz Dios? Ka' naken, žekla' neda'. Žapa' ḷe'e, bḷé'elele to benne' nákḷe'eže' blo ka yezika' benne' ka' bcháḷjgake' ḷo wláz Dios. 10 Ki naken dan' nak Zwan' bennen' nyejw kan nak chie' ḷe'e yiche la'y, da' znnan:

Bwia nga, žseḷa'a benne' wbás chia', bennen' cheje' zga'ale' ka Le'.
Le' gon chawe'e nez gan tio'.

11 Da' li žapa' ḷe'e. Dot yežlyó nga, bi zoa nitó benne' nakže' blo ka Zwan', bennen' bezóe' benách ka' nis, san no benne' nakže' gaxjw ḷaže' gan znna bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá, nakže' blo ka Zwan'.

12 'Katen' wzó ḷaw bezóa Zwan' benách ka' nis, na' zejte na'a ža, de chgi' želžó'o benách ka' gan znna bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá, na' benne' wechóg ḷaže' ka' žon byéngake' chó'ogake' ga na'. 13 Kate' bḷa'te ža na' wzóa Zwan', da' bchi'le Moisés ḷe'e, na' da' bzojgak yógo'te benne' ka' bcháḷjgake' ḷo wláz Dios bḷoé'egeklen kan znna bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá. 14 Cha' žénelele si' ḷo na'le da' ki, žaḷa' nnézlele Zwan' nake' Lías, bennen' bchaḷje' ḷo wláz Dios ža ni'te, na' nake' bennen' wnná Dios žaḷa' yeḷé'e da' yoble ža ni zoažo na'a. 15 No benne' zoa nage', na' ženle', žaḷa' wzé nage'.

16 '¿Biz wsaka' ḷeba' kan zej nak benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a? Zej nake' ka xkwide' ka' želbe'be' ḷawe' ya'a. Zbéžeya'agakbe', na' žližgakbe' ljéžgakbe' ka', 17 na' želnnabe': "Zkwéžeto' chele bžejw. ¿Biz chen' bi za'ale? Žoḷ nyáche'to' chele. ¿Biz chen' bi zbeže nyáche'le?" 18 Ki nakle, dan' bḷa' Zwan', na' dan' bi bdawe' kan žawle ḷe'e, wnnele chie', wnnale: "Da' xiwe' žónḷenen ḷe' tzen." 19 Naž bḷa'a neda', Benne' Golje' Benách, na' že'j žawa', na' znnele chia', znnale: "Nake' benne' wawḷe'e, na' benne' že'je'. Nake' lježgak benne' wechizjw ka', na' yezika' benne' wen doḷa' ka'." Yeḷa' žejní'il che Dios nak bian' ni'a che da' žongak benne' ka' nzi' ḷo ná'gaken'.

Da' gak che no benne' bi gone' kan znna xtiža' Dios

(Lk. 10:13-15)

20 Naž wzó ḷaw Jesusen' zdiḷe' benne' ka' nníta'gake' ḷo yež ka' gan bene' da'

zan yela' wak zen ka', dan' bi beyát láže'gake'. 21 Gože' légake':

—Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, benách ka' che yež Korazín. Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, benách ka' che yež Betsaida. Chela' gokgak yela' wak zen ka' lo yež Tiro, na' lo yež Sidón ka da' ka' bena' gan zoale, ža ni'tel yeyát láže'gak benne' ka' che yež Tiro na', na' che yež Sidón na', na' gákwgake' laže' zeche', na' wžíagake' de yíchjgake', da' wloe'elen žeyát láže'gake'. 22 Na'a, neda' žapa' le'e, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka' sáka'le'egake', sáka'žele le'e kan sáka'gak benne' ka' che yež Tiro na', na' che yež Sidón na', yež ka' bchinnj Dios. 23 Le'e, benne' ka' che yež Kapernaum, ¿žékelele le'e cho'ole ya'abá che Dios dan' blé'elele da' ka' bena' neda'? Yetjle lo yi' gabíl. Chela' gokgak yela' wak zen ka' lo yež Sodoma, ka da' ka' bena' gan zoale, ga'ngak benne' yežen', na' zejte na'a ža. 24 Na'a, neda' žapa' le'e, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka' sáka'le'egake', sáka'žele le'e kan sáka'gak benne' ka' che yež Sodoma na'.

Znna Jesús: "Le gonlen neda' tzen, na' yezí' láže'le"

(Lk. 10:21-22)

25 Kate' ža na' bchalj Jesusen', na' wnné':

—Zka'n zena' Le', Xe, nako' Xan ya'abá, na' Xan yežlyó nga, dan' bkacho'o da' ki, nich bi lé'egeklen benne' ka' žejní'igekle', san bloe'elo' benne' ka' zej nake' ka xkwide' ka' da' ki. 26 Ka'kze gaken, Xe, dan' ki wyáz lažo'o Le'. 27 Ba bde Xan' yógo'te lo na'a neda'. Bi nonbia' no benne' neda', Zi'n Dios, san toze Xažo Dios, na' bi nonbia' no benne' Xažo Dios, san toza' neda', Zi'n Dios, na' lezka' benne' ka' žénela' wloe'ela' légake' Xažo Dios. 28 Le gonlen neda' tzen yógo'tele žejxáke'le dan' žóntezle žin che yodo', na' nwa'le ywa' zi'i che da' zchi'le yodo', na' neda' gona' ga yezí' láže'le. 29 Lo yela' gaxjw laže' chele le gon xchina', gakle ka go'n ka', bia ka' želzi'ba' yogo' chégakba'. Le wsedle da' nnia' neda', dan' naka' gaxjw laže', na' kwide' laže', na' žél-lele yela' žezí' laže', na' ga'n ži yichj lázdo'le. 30 Yogon' dan' xoa' le'e, dan' naken da' wchi'la' le'e, bi naken zede, na' ywa' wa'a le'e da' naken da' žsedla', žá'ado'ze naken.

Benne' ka' che Jesús želké'e bisto zoa' stribe ža la'y

(Mr. 2:23-28; Lk. 6:1-5)

12 Kate' ža na', da' naken ža la'y chegak benne' judío ka', wdé Jesusen' gan de yele zoa' stribe. Želdón benne' wsedle chie' ka', na' wzó láwgake' želké'e bisto gan žia zoa' striben', na' žáwgaken'. 2 Kate' benne' yodo' fariseo ka' blé'egekle' da' ni, góžgake' Jesusen':

—Bwia nga, žongak benne' wsedle chio' ka' da' bi žala' gonžo ža la'y.

3 Naž Jesusen' gože' légake':

—¿Bi bel-le le'e yiche la'y kan nak da' ben Dabí katen' wdone', na' lezka' wdongak benne' ka' wnníta'lengake' le'? 4 Wyoé'e lo yo'o che Dios, na' bdawe' yet xtil ka' zej nkwe'e lo bkog la'y, dan' bi žala' gawe' le', na' bi žala' gawgak benne' ka' wnníta'lengake' le', san toze bxoz ka' de latje gáwgaken'. 5 ¿Bi bel-le da' wnná Moisés wak gongak bxoz ka' ža la'y ka'? Žóngake' žin li'a yodo' ža la'y ka', na' bi želbage'e dola'. 6 Na'a, neda' žapa' le'e, zoa' neda' nga, na' naka' benne' nakže' blo ka yodo'. 7 Bi žejní'ilele dan' nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: "Žénela' yeyache' láže'lele lježle ka', na' kégeze gotle bia beždo' ka', bia ka' zzeyle lo bkog la'y chia'." Chela' žejní'ilele da' ki, bi besbága'le benne' ka' zia, benne' ka' bi želbage'e zia. 8 Ka' naken, dan' naka' neda', Benne' Golje' Benách, Xan ža la'y.

Jesús žeyone' to benne' nžeke' ne'e

(Mr. 3:1-6; Lk. 6:6-11)

9 Naž bezá' Jesusen' ga na', na' wyoé'e
lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich
yéngekle' xtiža' Dios. 10 Lo yo'on' wzóa
to benne' nžeke' ne'e, na' dan' žénegekle
benne' judío wnná bia' ka' žélgekle' to da'
gak yesbága'gake' Jesusen' zia, che len
wnnábgekle' Le', na' wnnágake':
—¿De latje yeyonžo no benne' yižwé'
kate' nak ža la'y?
11 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':
—No benne' ládjwle le'e, cha' zoa
to zila' chie', na' cha' bixba' toba' lo
yežw kate' nak ža la'y, ¿bi chejleje'-ba'?
12 Záka'že to benne' ka to zila'. Che len,
de latje gonžo da' nak chawe' chegak
benách ka' kate' nak ža la'y.
13 Naž Jesusen' gože' benne' yižwén':
—Bli no'o.
Kate' bli ne'e, la' beyakten chawe' kan
nak yechelá'a ne'e.
14 Naž bežachjgak benne' yodo' fariseo
ka', na' béngake' xtíža'gake' nich gótgake'
Jesusen'.

To benne' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te bchalje' che Jesús

15 Kate' gókbe'ele Jesusen' da' ni,
bezé'e ga na', na' benne' zan jáklene'
Le' tzen. Naž Jesusen' beyone' yógo'te
benne' yižwé' ka', benne' nníta'gake' lád-
jwgak benách ka', 16 na' bchi'le' légake'
bi wzéngekle' benách ka' no nake' Le'.
17 Kate' bcháljlene' légake' gok da' wnná
Isaías, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža
ni'te, katen' wnné':
18 Le wia nga, Bennen' nake' wen žin
chia',
Bennen' wžekza' neda'.
Nži'ila' Le', na' žaz laža'a Le'.
Wchiza' Le' Be' La'y.
Le' wzenle' yógo'te benách kan gona',
wchi'a laža'a légake'.
19 Bi til diže'e len no benne', na' bi nnie'
zižje,
na' bi yenle no benne' chi'e gan nak zi'to'.
20 To ya xtildo' da' zoa be bi chichjwen',
na' to yi' da' za' yolen, bi wsolen',
kate' wzoaže' da' nak chawe' chie'.
21 Yógo'te benách ka' wzén láže'gake' Le'.

Znnágake': "Da' xiwe' žónlenen Jesús tzen"

(Mr. 3:19-30; Lk. 11:14-23; 12:10)

22 Naž bla'gak benne' ka' zej noe'e to
benne' lo chole gan zoa Jesusen', ben-
nen' bi žak nnie', dan' yoe'e be' xiwe',
na' Jesusen' beyone' le'. Ki goken, ben-
nen' goke' lo chole, na' bi gok nnie',
na'a zle'ele', na' zchalje'. 23 Che len bebán
láže'gak yógo'te benne' ka' nníta'gake' ga
na', na' wnnágake':
—¿Nak benne' ni za'só Dabí, bennen'
žala' le'e?
24 Kate' béngekle benne' yodo' fariseo
ka' da' ni, wnnágake':
—Benne' ni žebeje' be' xiwe' ka', dan'
Belzebú, da' xiwe', dan' naken xangak be'
xiwe' ka', žónlenen Le' tzen.
25 Žákbe'ele Jesusen' dan' zza'
láže'gake', na' gože' légake':
—Gáte'teze gan znna bia'gak benách
ka', cha' žoj chóplegak benne' ka', na' cha'
tíl-lengake' ljéžgake' ka', kwia yi' yela'
wnná bia' chégake'. Lezka', cha' žoj chó-
plegak benách ka' nníta'gake' to yež o
to yo'o, na' cha' tíl-lengake' ljéžgake' ka',
bi gak dia'gak benne' ka' nníta'gake' lo
yežen' o lo yo'on'. 26 Lezka', cha' kwej da'
xiwe' la' ljéžekzen, na' cha' tíl-lengak be'
xiwe' ka' la' légakkzen, ¿nakxkze gak dia'
yela' wnná bia' che da' xiwen'? 27 Znnele
chia', na' znnale žebeja' be' xiwe' ka' dan'
Belzebú da' xiwe' žónlenen neda' tzen.
Cha' neda' žona' ki, ¿noz benne' žónlene'
tzen benne' ka' žónlengake' le'e tzen kate'
žebéjgake' be' xiwe' ka'? Che len, da' žón-
gakkze' nak bian' nchíxelele le'e. 28 Na'a,
cha' neda' žebeja' be' xiwe' ka' dan' zoalen

yeḻa' wak che Dios Be' La'y neda', da' li yeḻa' wnná bia' che Dios ba bḻan' ga zoale ni.

29 '¿Gak no benne' choe'e liž to benne' waḻe, na' kweje' yeḻa' wnni'a da' žen' liže', cha' zga'ale bi wcheje' benne' waḻen'? Naž gak choe'e nich wtache' liž benne' waḻen'.

30 'No benne' bi žónḻene' neda' tẓen, ẓbej yichje' neda', na' ḻezka' no benne' bi ẓtóbḻene' neda' tẓen, žóslase'.

31 'Che ḻen žapa' ḻe'e, yógo'te doḻa' da' žongak benách ka', na' diža' zi' ka' da' ẓnnégake' che Dios, yenít ḻaw Dios chégake', san no benne' nne zi'e che Dios Be' La'y, batkle yenít ḻaw Dios chie'. 32 Ḻezka', cha' no benne' nnie' chia' neda', Benne' Golje' Benách, Dios yenít ḻawe' chie', san no benne' nnie' che Dios Be' La'y, batkle yenít ḻaw Dios chie'. Bi yenít ḻawe' chie' ža ni zoažo na'a, na' bi yenít ḻawe' chie' ža zezán'.

Da' žonžo nak bian' kan nakžo

(Mt. 7:15-19; Lk. 6:43-45)

33 Ḻezka' wnná Jesusen':

—Cha' nak ẓix̱ to yag, kwian da' ẓix̱, san cha' bi nak ẓix̱ bi kwian da' ẓix̱. Ki naken, da' ẓbia to yag nak bian' kan naken. 34 Ḻe'e, lježgak bele snia nakle. ¿Nak̲x̱ gak wchaḻjle da' naken chawe', cha' bi nakle chawe'? Kan nak da' ẓza' láže'gak benách ka', ḻezka' ẓcháḻjgake'. 35 Ẓchaḻj to benne' chawe' da' nak chawe' dan' yo'o da' naken chawe' ḻo yichj láẓda'we', san ẓchaḻj no benne' bi nake' chawe' da' bi nak chawe', dan' yo'o da' bi naken chawe' ḻo yichj láẓda'we'. 36 Che ḻen žapa' ḻe'e, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka' sáka'gake', wchi'a ḻaže'e benách ka' ni'a chegak yógo'te diža' da' wnnágakkze' ka'ze. 37 Kan nak da' ẓnno', wchi'a ḻaže'e le', na' yežojo' chawe' o bago'o ẓia ni'a che dižan' da' wnnó'.

Ẓnnábgekle' Jesús gone' to da' gak bian' no nake'

(Mr. 8:12; Lk. 11:29-32)

38 Naž beži'igak benne' yodo' fariseo ka' ḻen benne' yodo' wsedle ka', na' góžgake' Jesusen':

—Benne' wsedle, žénelto' ḻe'elto' to da' gono' da' gak bian' gan za' yeḻa' wnná bian' da' napo'.

39 Bechebe Jesusen', na' gože' ḻégake':

—Benne' ki, benne' wen da' ẓinnj ka', na' bi zej nake' dot ḻi ḻaže', ẓnnábgekle' neda' gona' to da' gak bian' no naka'. Bi be da' gak bian' ḻé'egekle', san toze da' nak bia' kan gok che Jonás, bennen' bchaḻje' ḻo wláz Dios. 40 Kan gok che Jonasen', bga'ne' ḻe'e bel ẓen chonne ža chonne yele, ḻezka' gaken chia' neda', Benne' Golje' Benách, dan' chonne ža chonne yele ga'na' ẓan yo. 41 Benne' ka' wnníta'gake' ḻo yež Nínibe chásgake' ža na' kate' chog Dios chegak benách ka' da' gone' chégake', katen' wchi'a ḻaže'e benách ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a, na' da' bengak benne' ka' che yež Nínibe na' yesbagan' benách ki ẓia dan' beyát láže'gak benne' ka' che yež Nínibe na' katen' Jonasen' bzenle' ḻégake' x̱tiža' Dios, na' na'a zoa' neda' nga, na' nákḻe'eža' ẓen ka Jonasen'. 42 Ḻezka' no'len' wnná bi'e yežen' da' žen' zaka' gan ẓde wbíž byo' zag ka' chase' ža na' kate' chog Dios chegak benách ka' da' gone' chégake' kate' wchi'a ḻaže'e benách ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a, na' da' ben no'len' yesbagan' ḻégake' ẓia, dan' bžoj no'len' gan nakḻe'e zi'to' nich yenle' diža' sina' da' bchaḻj Salomón, na' na'a zoa' neda' nga, na' nákḻe'eža' ẓen ka Salomón na'.

Kate' žežín be' x̱iwe' latje chen

(Lk. 11:24-26)

43 Ḻezka' wnná Jesusen':

—Kate' žežój be' xiwe' yo'o to benne', zdan gan nbiž, na' žiljen gan yezí' lažen'. Cha' bi wžel-len gan yezí' lažen', 44 naž nnan: “Yeyá'a latje chia' gan bžoja'.” Kate' yežinen gan bžojen, chejxakan' bennen', nake' ka to yo'o ndachen, na' nloan, na' ba nba'an nich chejsóa no benne' ga na'. 45 Naž chej be' xiwen', na' chejxín' yegaže be' xiwe' ka', be' zej nakžen xiwe' ka len, na' chó'ogaken yógo'ten, na' chejnníta'gaken lo yichj lázdo'w bennen', na' ga ze law gakže nyache' che bennen' kan goken chie' zga'ale. Lezka' gaken chegak benách ki, benne' wen da' zinnj ka'.

Xna' Jesús, na' benne' biche'e ka'

(Mr. 3:31-35; Lk. 8:19-21)

46 Kate' Jesusen' ne zcháljlene' benách ka' da' ni, bžin xne'e len benne' biche'e ka' ga na'. Wnníta'gake' la' lí'ale, na' gónegekle' wcháljlengake' Jesusen'. 47 Naž to benne' bzenlen' Jesusen', na' wnné':

—Bwia nga, zoa xno'o len benne' bicho'o ka' la' lí'ale, na' žénegekle' wcháljlengake' Le'.

48 Bechebe Jesusen', na' gože' bennen' bzenle' Le' da' ni, na' wnné':

—¿Nnézlele no benne' nake' xna'a, na' no benne' ka' zej nake' benne' bícha'ado' ka'?

49 Naž bli ne'e, na' bloe'ele' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Bwia nga, benne' ki zej nake' ka xna'kza', na' benne' bíche'kza' ka'. 50 Nóte'teze benne' žone' kan žénele Xa', Bennen' zoe' ya'abá, benne' ni nake' bi' bíche'kza', na' bi' zankza', na' xna'kza'.

Žsaka' lebe Jesús kan nak che to benne' žaz

(Mr. 4:1-9; Lk. 8:4-8)

13 La' ža na'ze bžoj Jesusen' lo yo'o, na' bejsóe' žoa'a nisdo'. 2 Dan' bdobgak benne' zan gan zoa Jesusen', wžene' to lo barkw, na' wži'e ga na', na' benne' zan ka' wnníta'gake' lo yo biž žoa'a nisdon'. 3 Naž Jesusen' bcháljlene' légake', na' da' zan da' bsedle' légake', da' ka' bsaka' lebe', na' wnné':

—Le wia nga, bžoj to benne' žaz, yjeze' bínnedo' ka'. 4 Kate' ne zjeze', béxjwgak bale bínnedo' ka' žoa'a nez, na' bžingak byínnedo' ka', na' bdáwgakban'. 5 Béxjwgak yebale bínnedo' ka' lo yo gan že' yej, gan de láte'ze yo, na' la' blá'tegaken, dan' de láte'ze yo ga na'. 6 Naž kate' bla' wbíž, la' wbižte dan' goze', dan' bi zoa gan gon lwen. 7 Béxjwgak yebale bínnedo' ka' gan bela'gak lba yeche' ka'. Belgólele'e lba yeche' ka', na' bdóbgaken dan' goze', na' bžia yí'gaken légaken. 8 Béxjwgak yebale bínnedo' ka' gan nak lo yo beb, na' bnézjwgaken. Bnézjwgak bale dan' goze' yetó gaywá' ka'. Bnézjwgaken yebalen yechonnlalj ka', na' bnézjwgaken yebalen yechí žoa ka'. 9 No benne' zoa nage', na' ženle', žala' wzé nage'.

Da' žénele Jesús gongak da' ka' bsaka' lebe'

(Mr. 4:10-12; Lk. 8:9-10)

10 Naž bžingak benne' wsedle ka' che Jesusen' gan zoe', na' wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—¿Biz chen' zcháljleno' benách ka' da' ka' žsaka' lebo'?

11 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Dios žonne' le'e latje chejní'ilele da' ngache' kan znna bi'e Le' ya'abá chie', san benne' ki bi žénegekle' chejní'igekle'. 12 No benne' zzi'e xtiža' Dios, Dios wnezjwe' chie' yelate', na' gáta'le'en chie', san no benne' bi zzi'en, da' do'ze dan' ba nzi'e yegá'n. 13 Che len zcháljlena' légake' da' ka' žsaka' leba', dan' zwíagake' san bi zlé'egekle'. Želyenle' san bi zze nággake', na' bi žejní'igekle'. 14 Ki žaken, zžin da' wnná Isaías, bennen' bchalje' lo wláz Dios, katen' wnné':

Da' li yénlele san bi chejní'ilele.
Wíale'ele san bi lé'elele da' nakkzen.
15 Ki naken dan' nak zide yichj lázdo'gak
benne' ki,
na' bi be žaz lo yichj nággake'.
Nyejw yej láwgake',
na' bi zlé'egekle' len yej láwgake' ka'.
Bi zze nággake'
na' bi zzejní'igekle' yichj lázdo'gake',
na' bi žeyákgake' chia' neda',
nich gak yeyona' légake'.
16 'Na'a, ba nez zen naken chele le'e,
dan' zlé'egekle yej lawle ka', na' žéngekle
nagle ka'. 17 Da' li žapa' le'e, benne'
zan, benne' bcháljgake' lo wláz Dios, na'
benne' chawe' ka', gónegekle' lé'egekle'
da' zlé'elele le'e, san bi blé'egeklen'. Gó-
negekle' yéngekle' da' žénlele le'e, san bi
béngeklen'.

Zloe'el Jesús da' žsedle da' bsaka' lebe'

(Mr. 4:13-20; Lk. 8:11-15)

18 Lezka' wnná Jesusen':
—Le wzé nag da' žsedle da' bsaka' leba'
che benne' žaz. 19 Nóte'teze benne' ženle'
diža' kan znna bia' Dios ya'abá, na' bi
žejni'ilen', žak che diža' da' benlen' kan
gok che bínnedo' ka' béxjwgaken žoa'a
nez. La' za'te da' xiwe', na' žeká'n dižan'
da' wyazen lo yichj lázdo'w bennen'.
20 Bínnedo' ka' béxjwgaken lo yežlyón'
gan že' yej žsédgeklen kan žak che no
benne' ženle' dižan', na' la' zze nagtien'
lo yela' žebél chie', 21 san kan bi wdia'gak
bínnedo' ka' dan' bi gota' gan góngaken
lwen, lezka' žaken che bennen'. Kate' žin
to da' žsaka' zin' le', na' kate' zbia láže'gak
benách ka' le' dan' nzi' lo ne'e dižan',
la' gakte chope laže'e. 22 Bínnedo' ka'
béxjwgaken gan bególegak lba yeche' ka'
žsédgeklen kan žak che bennen' ženle'
dižan', san zdan laže'e da' ka' zej nnitan'
yežlyó nga, na' da' ka' žon láže'geklen
bennen' dan' zdan laže'e yela' wnni'a che
yežlyó nga. Da' ki žóngaken ga kwia
yi' dižan', na' bi gak gonen žin lo yichj
lázda'we'. 23 Bínnedo' ka' béxjwgaken lo
yo beb žsédgeklen kan žak che bennen'
ženle' dižan', na' žejni'ilen', na' žon žin
dižan' lo yichj lázda'we'. Zej nak bale
benách ka' ka bínnedo' ka' bnézjwgaken
yetó gaywá' ka'. Zej nak yebale benách
ka' ka bínnedo' ka' bnézjwgaken yechon-
nlalj ka', na' zej nak yebale benách ka' ka
bínnedo' ka' bnézjwgaken yechí žoa ka'.

Yíxe'do' ka'ze da' znnan' kan znna' yele zoa' stribe

24 Naž bsaka' lebe Jesusen' yetó, na'
gože' légake':
—Kan gak gan žin da' znna bia' Dios
ya'abá naken kan gok che bínnedo'
chawe' ka' da' goz to benne' gan nak lo
yežlyó chie'. 25 Kate' ne ztasgak benne'
ka' nníta'gake' liže', bla' to benne' ga na',
benne' bi zle'ele' le' chawe', na' yjeze'
lo yežlyó chien' bínnedo' ka' che yixe'
ka'ze dan' znnan' kan znna' yele zoa'
stribe, na' beyeje' latje chie'. 26 Kate' bla'
zoa' striben', na' wžé' bisto chen gan
žia zoa' striben', naž gok bia'gak yíxe'do'
ka'ze ka'. 27 Naž bžingak benne' wen žin
ka' gan zoa benne' xan yežlyón', na'
góžgake' le': "Xan, cha' gozo' bínnedo'
chawe' ka' lo yežlyó chion', ¿nakx goken
bla'gak yíxe'do' ka'ze ka'?" 28 Xan yež-
lyón' gože' légake', na' wnné': "To benne'
bi zle'ele' neda' chawe' bene' ki." Naž
benne' wen žin ka' wnnábgekle' le', na'
wnnágake': "¿Žénelo' chejto' chejlážo'to'
yíxe'do' ka'ze ka'?" 29 Naž xángake' gože'
légake': "O'o. Kate' wlážo'le yíxe'do' ka'ze
ka', lezka' wlážo'lentele yele zoa' stribe
ka'. 30 Gakže chawe' gonnle latje góle-
gaken tzen na' zejte chejtobžon, na' naž
yapa' benne' ka' wtóbgaken': le wtób
zga'ale yíxe'do' ka'ze ka', na' le wchejen
chejxónn weje nich wzeyžon, na' naž
wtoble zoa' striben' lo yo'o chia'."

Žsaka' l̲ebe Jesús kan nak che to bínnedo' mostasa

(Mr. 4:30-32; Lk. 13:18-19)

31 Yetó da' bsaka' l̲ebe Jesusen', na' gože' l̲égake':

—Kan gak gan žin da' z̲nna bia' Dios ya'abá, gaken kan gok che to bínnedo' mostasa, dan' goz to benne' gan nak l̲o yežlyó chie'. 32 Da' li bínnedo' mostasa na' nakžen da' do'ze ka zej nak yógo'te bínnedo' yezika' ka', san kate' ba nazen, z̲góležen ka yógo'te yix̲e' kwan ka', na' žaken z̲en kan nak to yag, na' želžín byínnedo' ka', na' žóngakba' x̲ó'ngakba' ka' l̲o ni'a nen'.

Žsaka' l̲ebe Jesús che kwa zichj che yet x̲til

(Lk. 13:20-21)

33 Yetó da' bsaka' l̲ebe Jesusen', na' gože' l̲égake':

—Kan gak gan žin da' z̲nna bia' Dios ya'abá gaken ka ben kwa zichj che yet x̲til, dan' bchix̲e to no'le l̲en chonne lbix̲ yezje z̲oa' stribe, na' wyache' dot kwa na'.

Da' žénele Jesús gongak da' ka' žsaka' l̲ebe'

(Mr. 4:33-34)

34 Yógo'te da' ki bsaka' l̲ebe Jesusen', da' ka' bchálj̲lene' benách ka' nníta'gake' ga na', na' bi bchálj̲lene' l̲égake' da' bi bsaka' l̲eben'. 35 Ki bene', na' bžin dan' bzoj to benne' bchal̲je' l̲o wláz Dios ža ni'te, katen' wnné':

Wchal̲ja' da' ka' wsaka' l̲eba'.
Nnia' da' bgache' katen' wzó l̲aw žata' yežlyó.

Da' žsedle da' bsaka' l̲ebe Jesús che yíx̲e'do' ka'ze

36 Naž Jesusen' bzele diže'e benách ka' nníta'gake' ga na', na' besel̲e'e l̲égake', na' L̲e' beyoé'e yo'o. Naž bžingak benne' wsedle chie' ka' gan zoe', na' gózgake' L̲e':

—Bl̲oe'el neto' da' žsedle dan' bsaka' l̲ebo' che yíx̲e'do' ka'ze dan' z̲nnan' kan z̲nna' yele z̲oa' stribe.

37 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲égake':

—Benne' žaze' bínnedo' chawe' naka' neda', Benne' Golje' Benách. 38 Ga na' goze' bínnedo' ka' naken yežlyó nga, na' bínnedo' chawe' ka' zej naken benne' ka' zej nbabe' gan z̲nna bia' Dios. Yíx̲e'do' ka'ze ka' dan' z̲nnan' kan z̲nna' yele z̲oa' stribe zej naken benne' ka' zej nake' che da' x̲iwe'. 39 Bennen' bi z̲l̲e'ele' chawe' x̲an yežlyón', na' goze' yíx̲e'do' ka'ze ka', da' x̲íwe'kze naken. Ža na' katen' wtóbgaken' naken ža ze l̲awte ža ka' che yežlyó nga, na' benne' ka' z̲tóbgaken' zej nake' wbás che ya'abá ka'. 40 Kan goken, btóbgake' yíx̲e'do' ka'ze ka', na' bzéygaken' l̲o yi', l̲ezka' gaken kate' yeyóž che yežlyó nga. 41 Neda', Benne' Golje' Benách, sel̲a'a wbás la'y chia' ka', na' kwéjgake' yógo'te benne' ka' gan z̲nna bia' Dios, benne' ka' žóngake' ga žongak ljéžgake' ka' dol̲a', na' l̲ezka' benne' ka' žóngake' da' kegle. 42 Wbás che ya'abá ka' chó'ngake' benne' ka' l̲o yi' gabíl, benne' wen da' z̲innj ka', na' kwéžegake', na' wx̲éj láye'gake'. 43 Naž benách chawe' ka' chépgake' yes baní', na' gákgake' kan nak wbíž gan z̲nna bia' Dios ya'abá chie'. No benne' zoa nage', na' ženle', žal̲a' wzé nage'.

Žsaka' l̲ebe Jesús che to yel̲a' wnni'a ngache'

44 L̲ezka' bsaka' l̲ebe Jesusen', na' wnné':

—Da' z̲nna bia' Dios ya'abá chie' naken ka to yel̲a' wnni'a, da' ngache' to l̲o yežlyó. Katen' to benne' bžel̲-len', bekache'en gan bgachen', na' l̲o yel̲a' žebél chie' wyeje', na' bete'e yógo'te da' nape', na' go'we' yežlyón' nich gata' yel̲a' wnni'a na' chie' l̲e'.

Žsaka' l̲ebe Jesús che to bga da' záka'l̲e'en

45 L̲ezka' wnná Jesusen':
—Kan žal̲a' dan l̲áže'le da' z̲nna bia' Dios ya'abá chie' naken kan ben to benne' ža'we', na' žote'e, na' žilje' bga zaka' ka'. 46 Kate' bžel̲-le' to bga da' záka'l̲e'en, wyeje', na' bete'e dot da' nape', na' go'we' bgan'.

Žsaka' l̲ebe Jesús che to yix̲jw bel

47 L̲ezka' wnná Jesusen':
—Kan gak gan žin da' z̲nna bia' Dios ya'abá chie', gaken kan žon to yix̲jw bel da' bzál̲a'gak benne' ka' l̲o nisdo', dan' bejx̲enen bel zan. 48 Katen' ba bežá' yix̲jwn', na' bebéjgaken' l̲o yo biž žoa'a nisdon', gan wžé'gake', na' bnníta'gake' bel chawe' ka' l̲o x̲kwite ka', na' bel ka'ze ka' wžó'ngake' l̲égakba'. 49 L̲ezka' gaken kate' yeyóž che yežlyó nga. Žojgak wbás che ya'abá ka', na' kwéjgake' cheze benne' chawe' ka', na' yekwásgake' l̲égake' ladjw benne' wen da' z̲innj ka'.
50 'Naž chó'ngake' benne' wen da' z̲innj ka' l̲o yi' gabíl, gan kwéžegake', na' wx̲éj láye'gake'.

Yel̲a' wnni'a gole, na' da' kobe

51 Naž Jesusen' wnnable' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':
—¿Žejní'ilele yógo'te da' ki?
Bechébegake', na' góžgake' L̲e':
—O', X̲an.
52 Jesusen' gože' l̲égake':
—Katen' to benne' yodo' wsedle ba nzi' l̲o ne'e da' z̲nna bia' Dios ya'abá chie', nake' ka to benne' x̲an yo'o, benne' žebeje' ladjw yel̲a' wnni'a chie' da' kobe, na' da' gole, da' ka' zej naken chawe', da' ka' žebél̲enlen'.

Da' ben Jesús l̲o yež Nasaret

(Mr. 6:1-6; Lk. 4:16-30)

53 Kate' beyóž bsaka' l̲ebe Jesusen' da' ki, bezé'e ga na'. 54 Kate' bežine' gan nak laže', bsedle' benne' ka' nníta'gake' l̲o yo'o gan z̲dobgak benne' judío ka' nich yéngekle' x̲tiža' Dios, na' bebángekle', na' wnnágake':
—¿Gaz̲ bsedle benne' ni yel̲a' žejní'il ni? ¿Nakx̲ naken, žone' da' zan yel̲a' wak ki? 55 Benne' ni nake' z̲i'n benne' z̲konle' žin blag ka', na' x̲ne'e lie' Lia. Nake' bíche'gak Jakob, na' Jwsé, na' Smon, na' Judas. 56 L̲ezka' no'le zane' ka' nníta'l̲engake' žo'o nga. ¿Gaz̲ bsedle' yógo'te da' ki?
57 Che l̲en gok chope l̲áže'gake', na' bebéj yíchjgake' L̲e'. Naž Jesusen' gože' l̲égake':
—Yógo'te benách ka' žápegake' ba la'ne no benne' z̲chal̲je' l̲o wláz Dios, san benách wláž chie' ka', na' benne' ka' nníta'gake' liže' bi žápegake' l̲e' ba la'ne.
58 Che l̲en bi ben Jesusen' da' zan yel̲a' wak ka' ga na', dan' bi žejl̲é'gake' chie'.

Ka bétgake' Z̲wa, bennen' bezóe' benách ka' nis

(Mr. 6:14-29; Lk. 9:7-9)

14 Kate' ža ka', benle Herodes, bennen' z̲nna bi'e gan nbab Galilea, kan zej nak yel̲a' wak ka' da' žon Jesusen'. 2 Herodes na' gože' ni'a ne'e ka', na' wnné':
—Bennen' nake' Z̲wa, bennen' bezóe' benách ka' nis. Ba bebane' l̲o yel̲a' got. Che l̲en nzi' l̲o ne'e yel̲a' wak z̲en na'.
3 Ki wnná Herodes na' dan' bsél̲a'kze' benne' ka' béx̲wgake' Z̲wan'. Bchéjgake' l̲e' do ya, na' bséjwgake' l̲e' liž ya dan' gónele Herodías gaken ki. Herodías na' goke' z̲o'le Lip, benne' biche' Herodes na'.
4 Ki ben Herodes na', dan' Z̲wan' gože' l̲e':
"Bi žal̲a' sóal̲eno' z̲o'le benne' bicho'o."

5 Che l̲en gónele Herodes na' gote' Z̲wan', san bžebe' wži'igak benne' wláž ka' chie', dan' žékgekle' nak Z̲wan' benne' z̲chal̲je' l̲o wláz Dios. 6 Naž kate' gok lni che ža wyé'el yiz Herodes na', bžoj x̲kwide' no'le che Herodías na', na' bya'abe' gan že'gak benne' ka' nníta'gake' lni na', na' wyáz l̲aže' Herodes na' da' benbe'. 7 Bchebe l̲aže' Herodes na', na' ben choche' x̲tiže'e wnez̲jwe' chebe' bíte'teze da' nnablbe' l̲e'. 8 Dan' ba bsedle x̲na'be' l̲ebe' zga'ale, gožbe' l̲e':

—Benn chia' na'a to l̲o z̲iga' z̲en yichj Z̲wa, bennen' bezóe' benách ka' nis.

9 Naž gok nyache' l̲aže' Herodes na', san dan' ba ben choche' x̲tiže'e, na' dan' béngekle benne' ka' chie' l̲e', benne' ka' že'j žáwl̲engake' l̲e' tz̲en, che l̲en gože' to benne' chejnez̲jwe'-be' yichj Z̲wan'. 10 Ki goken, bsel̲e'e to benne' chejchoge' yen Z̲wan' gan nyejwe' liž ya. 11 Bennen' bsel̲e'e beyoé'e yichj Z̲wan' to l̲o z̲iga' z̲en, na' bnez̲jwen' che x̲kwide' no'len', na' l̲ebe' bnézjwben' che x̲na'be'.

12 Naž benne' ka' bénl̲engake' Z̲wan' tz̲en bžíngake' ga na', na' beché'gake' l̲e', na' bejkáche'gake' l̲e'. Wdé na', bejzéngekle' Jesusen' kan gok da' ki.

Jesús z̲wawe' gayo' mil benách ka'

(Mr. 6:30-44; Lk. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

13 Kate' benle Jesusen' da' goken che Z̲wan', bezé'e ga na', na' wžene' to l̲o barkw, na' wyeje' toze' to latje dach. Katen' béngekle benách ka' zeje' ga na', bžójgake' l̲o yež ka', na' belzé'e l̲o ní'agake', na' jake' gan žal̲a' žin Jesusen'. 14 Kate' bežój Jesusen' l̲o barkw, bl̲e'ele' zej nnita' benách zan ka' ga na', na' beyache' l̲áže'le' l̲égake', na' beyone' benne' yižwé' ka', benne' nníta'gake' ládjwgake'. 15 Kate' ba za' žal̲e ža na', wbíga'gak benne' wsedle chie' ka' gan zoe', na' góžgake' L̲e':

—Ba za' žal̲e na'a, na' dache nak latje ni. Besel̲a' benách ki nich chjake' gan že'gak yeždo' ka' nich gá'wgake' da' gáwgake'.

16 Naž Jesusen' gože' l̲égake':

—Bi žon byenen chjake'. Le wnez̲jw l̲e'e dan' gáwgake'.

17 Naž góžgake' L̲e':

—Gáyo'ze yet x̲til den, na' chopze bel ka', bia deba' cheto' nga.

18 Jesusen' gože' l̲égake':

—Le yedjwán' nga.

19 Naž Jesusen' wnné' kwe'gak benne' ka' gan yo'o daka'. Wdé na' bex̲we' da' gayo' yet x̲til ka', na' chop bel ka', na' bchis l̲awe', bwie' zaka' ya'abá. Gože' Dios: "Žóx̲keno'." Naž bzoz̲je' yet x̲til ka', na' bdie' da' ka' l̲o na'gak benne' wsedle chie' ka', na' l̲égake' wdísgake' da' ka' gan že'gak benne' zan ka'. 20 Bdáwgake' yógo'tegake', na' béljegekle'. Naž betóbgake' da' biz̲jw ka' da' begá'ngaken, na' beschá'gake' chežinno x̲kwit ka'. 21 Benne' byo ka', benne' bdáwgaken', gókgake' gayo' mílgake', san bi blab no benne' no'le ka', na' x̲kwide' ka'.

Jesús z̲de' l̲awe'l nisdo'

(Mr. 6:45-52; Jn. 6:16-21)

22 Naž l̲a' bente Jesusen' ga bebengak benne' wsedle chie' ka' l̲o barkw nich chjake' zgá'alegake' ka L̲e', na' tégake' yechel̲á'a nisdon', katen' yesel̲e'e L̲e' benne' zan ka', benne' nníta'gake' ga na'. 23 Katen' Jesusen' ba besel̲e'e benne' ka', wžene' to l̲aw ya'ado' gan bejsóe' toze'. Naž bchálj̲l̲ene' Dios. Katen' ba gol̲e, toze' zoe' ga na'. 24 Barkwn' gan zej nnita' benne' wsedle chie' ka' z̲den gachje l̲áwe'le nisdon', na' žx̲ite' barkwn' dan' žas nisdon', na' ben' žaken z̲zagan' barkwn'. 25 Wdé gachje yelen', wbiga' Jesusen' žoa'a gan nníta'gake', z̲de' l̲awe'l nisdon'. 26 Kate' bl̲é'egekle benne' wsedle chie' ka' L̲e', z̲de' l̲awe'l nisdon', gok zédgekle' dan' z̲žébegake'. Wžéžeya'agake', na' wnnágake':

—To be' bxin'.

27 Naž Jesusen' la' bližtie' légake', na' wnné':
—Le gon choch láže'le. Nedan'. Bi žébele.
28 Naž bechebe Bedw, na' gože' Jesusen':
—Xan, cha' nako' Le', wnné neda' sa'a gan zo' lawe'l nisen'.
29 Jesusen' gože' le':
—Da.
Naž betj Bedon' lo barkwn', na' wzé'e lawe'l nisdon', zeje' gan zoa Jesusen'. 30 Naž kate' ble'el Bedon' kan zta be' nisdon', bžebe'. Wzó lawe' žetje' lo nisen', na' wžéžeyi'e. Bliže' Jesusen', na' wnné':
—Xan, beslá neda'.
31 Jesusen' la' blite ne'e. Bexwe' le', na' gože' le':
—Láte'ze žejli'o chia'. ¿Biz chen' gok chope lažo'o?
32 Kate' wžén Jesusen' lo barkwn', wžé' ži ben' žaken. 33 Naž benne' ka' nníta'gake' lo barkwn' bka'n zéngake' Jesusen', na' wnnágake':
—Da' li, Zi'n Dios nako'.

Jesús žeyone' benne' yižwé' ka' lo yež Jenesaret

(Mr. 6:53-56)

34 Kate' ba wdégake' yechelá'a nisdon', la' bžíntegake' gan nbab yež Jenesaret. 35 Kate' benne' yežen' ka' beyónbia'gake' Jesusen', bséla'gake' diža' dot lo yežlyón', na' bžingak benách ka' zej noe'e yógo'te benne' yižwé' ka' gan zoa Jesusen'. 36 Góta'yoegekle' Jesusen' we'e légake' latje kángakze' laže' da' nakwe', na' la' beyáktegak yógo'te benne' ka', benne' wdángake' ze'.

Da' ka' žóngaken ga bi nakžo chawe' law Dios

(Mr. 7:1-23)

15 Naž benne' yodo' fariseo ka' len benne' yodo' wsedle ka', benne' ka' zej nžoje' lo yež Jerusalén, bžíngake' gan zoa Jesusen', na' góžgake' Le':
2 —¿Biz chen' žongak benne' wsedle chio' ka' da' zdetlen kan zej nak da' žónteze žonžo kan bengak xa xto'žo ka'? Bi želyíb ná'gake' kan nak che yodo' kate' za' gáwgake'.
3 Bechebe Jesusen', na' wnnable' légake', na' wnné':
—¿Biz chen' lezka' le'e zzoale chela'ale da' bchi'le Dios le'e, nich gonle da' žónteze žonle? 4 Nak bia' žonle ki dan' gož Dios le'e, na' wnné': "Wdape ba la'ne xa xno'o" na' lezka' wnné': "No benne' nne zi'e che xa xne'e, le got bennen'." 5 San le'e znnale: "Cha' no benne' yi'e xa xne'e: Bi be gak wnezjwa' chele dan' ba bchebe laža'a wnezjwa' che Dios yógo'ten'." 6 Naž znnale biž žon byenen bi da' gon bennen' che xa xne'e. Ki žonle, zzoale chela'ale dan' bchi'le Dios le'e, nich gonle da' žónteze žonle. 7 Le'e, benne' zloé'ezele chawe' kwinle, nak dot da' li da' wnná Isaías, bennen' bchalje' lo wláz Dios, kan nakle, katen' wnné':
8 Benne' ki, žoá'agakze' žápegake' neda' ba la'ne,
kege dot láže'gake'.
9 Dáche'ze nak kan zka'n zéngake' neda' dan' žsédgekle' da ka' zchí'igekle benách ka'.
10 Naž Jesusen' bliže' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' gože' légake':
—Le wzé nag da' yapa' le'e, na' le chejni'ilen. 11 Kege da' žaz žoa'a to benne' žonen ga bi nake' chawe' law Dios, san da' zžojen žoe'e žonen ga bi nake' chawe' law Dios.
12 Naž benne' wsedle ka' che Jesusen' wbíga'gake' gan zoe'. Wnnábgekle' Le', na' wnnágake':
—¿Nnezlo' bža'agak benne' yodo' fariseo ka' katen' béngekle' dan' bchaljo'?
13 Naž bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Yógo'te da' zej nazen, da' bi goz Xa', Bennen' zoe' ya'abá, yelážo'gaken dot lwen. 14 Le wká'n-gake'. Zej nake' lo chole, na' želchi'e benne' lo chole ka'. Cha' to benne' lo chole chi'e yetó benne' lo chole, žoptie' bíxgake' to lo bloj.

15 Naž bechebe Bedw, na' gože' Jesusen':

—Bzejní'il neto' da' ni žsaka' lebo'.

16 Jesusen' gože' légake':

—¿Lezka' le'e bi žejní'ilele? 17 Nnézlele žaz le'žo yógo'te da' žazen žoá'ažo, na' žežojen le'žo. 18 Na'a, da' žežojen žoá'ale, lo yichj lázdo'le zan', na' da' ki žóngaken ga bi nakle chawe' law Dios. 19 Ki žaken dan' zla'gak lo yichj lázdo'le da' kegle ka' da' zza' láže'le, da' gonen ga gotle benách ka', na' da' gonen ga wká'n ditjle yela' zchag na', na' da' gonen ga gonle da' zinnj, na' da' gonen ga se láže'le bi da' kwanle, na' da' gonen ga nnele che lježle da' bi zej naken da' li, na' da' gonen ga nne yálele. 20 Da' ki žóngaken ga bi nak chawe' to benne' law Dios, san cha' bi chibe' ne'e kan nak che yodo' kate' bi da' gawe', da' ni bi gonen ga bi nake' chawe' law Dios.

To no'le yež zi'to' žejli'e che Jesús

(Mr. 7:24-30)

21 Naž bezá' Jesusen' ga na', na' wyeje' gan zej nbab yež Tiro, na' yež Sidón. 22 To no'le nbabe' to yež da' nbaben Kanaán bžoje' lo yežen'. Wnníe' zižje, na' gože' Jesusen':

—Xan, za'só Dabí, beyache' laže'l neda'. Xkwide' no'le chia' zzáka'le'ebe' dan' yo'obe' be' xiwe'.

23 Bi be bechebe Jesusen'. Naž wbíga'gak benne' wsedle chie' ka' gan zoe'. Góžgake' Le', na' wnnágake':

—Besele' le', dan' ze'e xkóže'lžo na' zbéžeyi'e.

24 Naž bechebe Jesusen', na' gože' no'len':

—Dios bsele'e neda' nich gáklena' benne' Israel ka', benne' zej nake' ka zíla'do' ka' zej nnitlba'.

25 Naž wbiga' no'len' gan zoa Jesusen'. Bzoa zibe' xni'e, na' gože' Le':

—Xan, goklen neda'.

26 Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Bi nak chawe' yeka'ažo yet chegak xkwide' ka', na' cho'nžon nich gawgak bé'ko'do' ka' len.

27 Naž no'len' gože' Jesusen', na' wnné':

—O', Xan, san žawgak bé'ko'do' ka' da' bizjw ka', da' žéxjwgaken zanle gan žawgak xángakba'.

28 Naž bechebe Jesusen', na' wnné':

—Nó'ledo'. Dot li laže' nak kan žejli'o chia'. Gak chio' kan žénelo'.

La' na'ze beyakte xkwide' no'le chien'.

Jesús žeyone' benne' zan, benne' yižwé' ka'

29 Naž bezá' Jesusen' ga na', na' wdíe' gan nak žoa'a nisdo' che gan nbab Galilea. Wžene' gan nak to law ya'ado', gan wži'e. 30 Benne' zan bžíngake' gan zoa Jesusen', benne' ka' zá'gake' zej noe'e benne' ka' bi žak sá'gake', na' benne' lo chole ka', na' benne' ka' bi žak nnégake', na' benne' ka' zej nžog ni'a ná'gake', na' benne' zanže, benne' yižwé' ka', na' wdíxjwgake' légake' xni'a Jesusen', na' Le' beyone' légake'. 31 Bebán láže'gak benne' ka' kan nak da' ben Jesusen', dan' blé'egekle' znnagak benne' ka' bi gok nnégake', na' beyakgak benne' ka' bžoggak ni'a ná'gake', na' zza'gak benne' ka' bi gok sá'gake', na' zlé'egekle benne' ka' gókgake' lo chole. Che len bka'n zéngake' Dios chegak benne' Israel ka'.

Jesús zwawe' tap mil benne' ka'

(Mr. 8:1-10)

32 Naž Jesusen' bliže' benne' wsedle chie' ka', na' gože' légake':

—Žeyache' láže'la' chegak benne' zan ki, dan' ba zej chonne ža zá'lengake'

neda', na' bi be de da' gáwgake'. Bi žénela' yeseḷa' ḷégake' lížgake' želdonze' ka', dan' yedó ḷáže'gake' ḷo nez.

33 Naž benne' wsedle chie' ka' góžgake' Ḷe', na' wnnágake':

—¿Gaz̲ žél-leto' yet x̲til zan ḷo latje dach nga, nich wawto' benne' zan ki?

34 Jesusen' wnnable' ḷégake', na' wnné':

—¿Baḷx̲ yet x̲til de chele?

Bechébegake', na' wnnágake':

—Gaže, na' ḷezka' babze bel deba' cheto' nga.

35 Naž Jesusen' gože' benne' zan ka' kwé'gake' ḷo yo. 36 Bex̲we' gaže yet x̲til ka' ḷen bel ka', na' gože' Dios: "Žóx̲keno'." Naž bzoz̲jen', na' bnez̲jwen' chegak benne' wsedle chie' ka', na' ḷégake' wdísgaken' gan že'gak benne' zan ka'. 37 Bdáwgake' yógo'tegake', na' béljegekle'. Wdé na' betóbgake' da' biz̲jw ka' da' begá'ngaken, na' beschá'gake' gaže x̲kwit ka'. 38 Zej nnita' tap mil benne' byo ka', benne' ka' bdáwgake', san bi blábgake' no'le ka', na' x̲kwide' ka'. 39 Naž Jesusen' beseḷe'e benne' ka' lížgake', na' wžene' ḷo barkwn', na' jake' gan nbab yež Magdala.

Z̲nnábgekle' Jesús gone' to da' gak bian' no nake'

(Mr. 8:11-13; Lk. 12:54-56)

16 Naž benne' yodo' fariseo ka' ḷen benne' yodo' saduseo ka' bžíngake' gan zoa Jesusen' nich si' biá'gake' Ḷe', na' wnnábgekle' Ḷe' gone' to da' gak bian' gan za' yeḷa' wnná bia' chien'. 2–3 Bechebe Jesusen', na' gože' ḷégake':

—Nnézkzele dan' z̲nnagak benách, z̲nnágake': "Kate' že' bejw kwele, wak yejw." Ḷezka' z̲nnagake': "Kate' žechj be' bi gak yejw." ¡Benne' bi nnezle ka'! ¡Žak nneya'ale da' gon ḷawe' ža, san bi žákbe'elele nbága'le z̲ia ni'a che da' žónkzelele! 4 Benne' ka', benne' žóngake' da' kegle, na' bi zoa dot ḷi ḷáže'gake', želnnable' neda' gona' to da' gak bian' no naka', san bi be da' gak bian' ḷé'egekle'. Toze dan' gok bian' kan gok che Jonás, bennen' bchaḷje' ḷo wláz Dios, ḷé'egeklen'.

Naž Jesusen' bkwase' gan nníta'gake', na' beyeje'.

Da' naken ka kwa zichj che yet x̲til

(Mr. 8:14-21)

5 Kate' bžíngake' yecheḷá'a nisdon', gókbe'egekle benne' wsedle ka' che Jesusen' goḷ ḷáže'gake' wá'gake' da' gáwgake'. 6 Naž Jesusen' gože' ḷégake':

—Le wia nga. Le gape chi'i kwinle che da' naken ka kwa zichj che yet x̲til chegak benne' yodo' fariseo ka', na' chegak benne' yodo' saduseo ka'.

7 Naž benne' wsedle chie' ka' bcháḷjḷengake' ljéžgake' ka', na' wnnágake':

—Z̲nne' ki dan' bi nwa'žo yet x̲til.

8 Žákbe'ele Jesusen' da' ni, na' gože' ḷégake':

—¿Biz̲ chen' žon x̲tíža'le dan' bi nwa'le yet x̲til? Láte'ze žejḷe'le chia'. 9 ¿Bi žejní'ilele, na' bi žezá' ḷáže'le kan gok chegak gayo' yet x̲til ka', dan' bdawgak gayo' mil benne' ka', na' kan x̲kwit zan ka' betoble? 10 ¿Ḷezka' bi žejsá' ḷáže'le kan gok chegak gaže yet x̲til ka', dan' bdawgak tap mil benne' ka', na' kan x̲kwit zan ka' betoble? 11 ¿Bi žejní'ilele? Bi bchaḷja' che yet x̲til katen' goža' ḷe'e gape chi'i kwinle che da' naken ka kwa zichj che yet x̲til chegak benne' yodo' fariseo ka', na' chegak benne' yodo' saduseo ka'.

12 Naž bejní'igekle' Jesusen' bi gože' ḷégake' gape chi'i kwíngake' che kwa zichj che yet x̲til, san žaḷa' gape chi'i kwíngake' che da' žsédgekle benne' yodo' fariseo ka', na' benne' yodo' saduseo ka'.

Bedw z̲nne' Jesús nake' Benne' Cristo

(Mr. 8:27-30; Lk. 9:18-21)

13 Kate' bžin Jesusen' gan nbab yež Sesarea, gan z̲nna bia' Filipo, wnnable' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—¿Noz̲ z̲nnagak benne' ka' naka' neda', Benne' Golje' Benách?

14 Bechébegake', na' wnnágake':

—Bal̲e' z̲nnágake': “Z̲wa nako', bennen' bezóe' benách ka' nis.” Yebal̲e' z̲nnágake': “Lías nako', bennen' bchal̲je' l̲o wláz Dios ža ni'te.” Yebal̲e' z̲nnágake': “Jeremías nako', o to benne' yoble, benne' bchal̲je' l̲o wláz Dios ža ni'te.”

15 Naž Jesusen' gože' l̲égake':

—Cheze l̲e'e, ¿noz̲ z̲nnale naka' neda'?

16 Bechebe Smon Bedw, na' gože' L̲e':

—Le' nako' Benne' Criston', Z̲i'n Dios ban.

17 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲e':

—Ba nez z̲en naken chio', Smon, z̲i'n Jonás, dan' bi bl̲oe'el no benne' le' da' ni, san X̲a', Bennen' zoe' ya'abá, bl̲oe'ele' le' da' ni. 18 Neda' žapa' le', le' nako' Bedw, na' l̲o yej ni chix̲jwa' benne' ka' zej nake' chia', na' yel̲a' wnná bia' che da' x̲iwe' bi gak wzagan' x̲nézgake'. 19 Wdía' l̲o no'o z̲i'n ya ka' che latje gan z̲nna bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie'. Da' wžono' l̲o yežlyó nga, l̲ezka' ba bžon Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie', na' da' go'o latje gaken l̲o yežlyó nga, ba be' latje gaken Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie'.

20 Naž Jesusen' bchi'le' benne' wsedle chie' ka' bi wzéngekle' nitó benne' nake' L̲e' Benne' Criston'.

Jesús z̲l̲oe'ele' kan za' gótgake' L̲e'

(Mr. 8:31—9:1; Lk. 9:22-27)

21 L̲a' ža na'ze wzó l̲aw Jesusen' z̲l̲oe'ele' benne' wsedle chie' ka' žon byenen cheje' Jerusalén, gan bx̲oz wnná bia' ka' l̲en benne' gole ka', na' benne' yodo' wsedle ka', wsaka' zí'gake' L̲e', na' naž gótgake' L̲e', san kate' gak chonne ža, yebane' l̲o yel̲a' got. 22 Naž Bedw bchi'e Jesusen' chel̲a'ale, na' wzó l̲awe' z̲dil̲e' L̲e', na' wnné':

—X̲an, bi gonn Dios latje. Bi gak chio' kan z̲nno'.

23 Naž beyéchj Jesusen', na' gože' Bedon':

—Bkwas na'le. Žono' le' kan žon da' x̲iwe'. Žono' ga gak chope l̲aža'a dan' kan z̲za' l̲ažo'o le' bi naken kan z̲za' l̲aže' Dios, san kan z̲za' l̲áže'gak benách ka'.

24 Naž Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Cha' zoa no benne' žénele' gónl̲ene' neda' tz̲en, žal̲a' wzóe' chel̲a'ale da' ka' z̲dan l̲aže'e, na' gake' ka to benne' noe'e yag kroze, na' zeje' zejté'e l̲e'e yag krozen'. Naž gak gónl̲ene' neda' tz̲en. 25 No benne' žénele' gape chi'e yel̲a' nban chie', wniten', san benne' wnite' yel̲a' nban chie' dan' žónl̲ene' neda' tz̲en, gata' yel̲a' nban da' zejlí kanne chie'. 26 Bi be da' chawe' gaken che to benne' cha' wtobe' yógo'te da' den yežlyó nga san wnite' yel̲a' nban chie'. Bi be gak wnezjw bennen' nich gata' yel̲a' nban da' zejlí kanne chie'. 27 Ki z̲nnia', dan' yel̲á'a neda', Benne' Golje' Benách, tz̲en l̲en yel̲a' baní' che Dios, X̲a', na' che wbás che ya'abá chia' ka'. Naž yebi'a che to to benne' kan zej nak da' ka' bene'. 28 Da' li žapa' l̲e'e: bi gatgak bal̲e benne' ka', benne' nníta'gake' nga, na' zejte l̲é'egekle' yedjnná bi'a neda', Benne' Golje' Benách.

Z̲cha' kan z̲nna' l̲aw Jesús

(Mr. 9:2-13; Lk. 9:28-36)

17 Wdé x̲ope ža, Jesusen' bchi'e Bedw na' Jakob, na' Z̲wa, benne' biche' Jakoben', na' jake' cheze gan nak to l̲aw ya'a sibe. 2 Kate' ne nníta'gake' ga na' bža' kan z̲nna' l̲aw Jesusen' l̲áwgake'. Wyép yes baní' l̲aw Jesusen' kan ža'ní' wbíž, na' beyák z̲íla'do'ze laže' nakwe', na' wnnán' ka baní'. 3 Naž bl̲é'egekle benne' wsedle chie' ka' kate' bl̲a' l̲awgak Moisés na' Lías, z̲chál̲jlengake' Jesusen'. 4 Naž Bedon' gože' Jesusen':

—X̲an, ba nez z̲en naken chežo zoažo nga. Cha' žénelo', gona' chonne yo'o laga'

ka' nga, to chio', na' yetó che Moisés, na' yetó che Lías.

5 Kate' ne zchalj Bedon' da' ni, la' wže'te to bejw baní' ga na', da' bkachen' légake', na' lo bejwn' benle chi'i to benne' wnné':

—Benne' ni nake' Zi'nkza'. Nži'ila'-ne', na' žaz laža'a Le'. Le wzé nag da' wchalje'.

6 Kate' béngekle benne' wsedle ka' che Jesusen' chi'i na', belyechwe' lo yole, na' bžébegake'. 7 Naž wbiga' Jesusen' gan nníta'gake', na' wdane' légake', na' wnné':

—Le chas. Bi žébele.

8 Kate' bchis láwgake', na' bwíagake', nitože no benne' blé'egekle', san toze Jesusen'.

9 Kate' ne žétjgake' law ya'a na', Jesusen' bchi'le' légake', na' wnné':

—Bi ye'le nitó benne' kan gok dan' blé'elele kate' yebanža' lo yela' got neda', Benne' Golje' Benách.

10 Naž wnnábgekle benne' wsedle chie' ka' Le', na' wnnágake':

—¿Biz chen' znnagak benne' yodo' wsedle ka' žon byene la' law Lías zga'ale' kate' la' law Benne' Criston'?

11 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Da' li la' law zga'ale Líasen', na' wká'n chawe'e yógo'te. 12 Na'a neda' žapa' le'e: ba bla' law Líasen', san bi beyónbia'gake' le', na' yógo'te da' znnaze chégake' le'e yiche la'y béngake' chie'. Lezka' góngake' chia' neda', Benne' Golje' Benách, dan' wsaka' zí'gake' neda'.

13 Naž bejní'igekle benne' wsedle chie' ka', zcháljlene' légake' kan gok che Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis.

Jesús žeyone' to xkwide' byo da'be' chon

(Mr. 9:14-29; Lk. 9:37-43)

14 Kate' bežíngake' gan zej nnita' benne' zan ka', wbiga' to benne' gan zoa Jesusen'. Bzoa zibe' xni'e, 15 na' gože' Le':

—Xan, beyache' laže'l xkwide' byo chia', dan' da'be' chon, na' zzáka'le'ebe', na' zan chi'i zže'be' lo yi', na' lo nis. 16 Bedjwá'a-be' gan nníta'gak benne' wsedle chio' ka', san bi gok yeyóngake'-be'.

17 Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Le'e, benne' ka' bi žejle'le che Dios, na' bi nakle li laže'. ¿Gáka'tega žala' sóalena' le'e nich chejle'le che Dios? ¿Gáka'tega žala' gaka' zen laže' chele le'e? Le yedjwá'-be' nga.

18 Naž Jesusen' bdile' be' xiwen' yo'obe', na' la' bežojten lebe', na' la' na'ze beyakte xkwide' byodon'.

19 Naž wbíga'gak benne' wsedle ka' che Jesusen' gan zoe' cheze. Wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—¿Biz chen' bi gok yebejto' neto' be' xiwen'?

20 Jesusen' gože' légake':

—Bi gokle dan' bi žejle'le che Dios dot láže'le. Da' li žapa' le'e, la'kze láte'ze nak kan žejle'le che Dios, cha' nakzen ka to bínnedo' mostasa, wak ye'le ya'ado' nga: “Bkwas nga, na' bejsóa na'le” na' la' wkwasten. Bi be zoa da' bi gak gonle cha' chejle'le che Dios dot láže'le. 21 Na'a, to be' xiwe' ki gak yebejlen toze cha' wcháljlenle Dios, na' gonle wbás.

Da' yoble znna Jesús kan za' gótgake' Le'

(Mr. 9:30-32; Lk. 9:43-45)

22 Kate' ne zda Jesusen' gan nbab Galilea, gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Zoa no benne' wdíe' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak benách ka'. 23 Gótgake' neda', san kate' gak chonne ža Dios yesbane' neda'.

Naž benne' wsedle chie' ka' gok nyache' láže'gake'.

Jesús žizjwe' laze' che yodo'

24 Kate' bžin Jesusen' len benne' wsedle chie' ka' lo yež Kapernaum, benne' ka', benne' zchízjwgake' benách ka' láz-

gake' che yodo', bžíngake' gan zoa Bedw, na' wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—¿Bi žizjw bennen' žsedle' le'e laze' che yodo'?

25 Bechebe Bedon', na' wnné':

—O', žizjwe'.

Kate' beyó'o Bedon' lo yo'o, naž Jesusen' la' bližtie' le', na' wnné':

—¿Biz znno' le', Smon? Benne' ka' znna biá'gake' yežlyó nga, ¿noz benne' ka' zchízjwgake' da' žízjwgak benách ka'? ¿Zchízjwgake' benne' wláž chégake' ka' o benne' zi'to' ka'?

26 Bechebe Bedon', na' gože' Le':

—Benne' zi'to' ka zchízjwgake'.

Naž Jesusen' gože' le':

—Che len, bi žon byenen chizjwa' laza' che yodo' dan' naka' Zi'n Dios, kan bi be žízjwgak benne' ka' zej nake' benne' wláž che bennen' zchizjwe'. 27 Na'a, nich bi gonžo ga ža'a nitó benne', wyéj žoa'a nisdo', na' bejzale lo nisen' dan' zzenlo' bel ka', na' bel nežw da' seno', wzí'-ban'. Kate' wsaljo' žoá'aba', žel-lo' to mežw lasdo'. Wzín', na' bdizjw laza', na' lazo'.

No benne' gake' blo, benne' zoe' ládjwgake'

(Mr. 9:33-37; Lk. 9:46-48)

18 La' ža na'ze benne' wsedle ka' che Jesusen' wbíga'gake' gan zoe'. Wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—¿Noz benne' ládjwto' gake' benne' blo gan znna bia' Dios ya'abá chie'?

2 Naž bliž Jesusen' to xkwide' byodo', na' bzoe'-be' gachje láwe'le gan nníta'gake'. 3 Naž gože' légake':

—Da' li žapa' le'e, cha' bi yeyakle kan zej nak xkwide' ki, bi gak cho'ole gan znna bia' Dios ya'abá chie'. 4 Che len, no benne' gake' gaxjw laže', na' yeyake' kan nak xkwide' ni, bennen' gake' blo gan znna bia' Dios ya'abá chien'. 5 No benne' gape' ba la'ne to xkwide' ki dan' nakbe' chia', gape' nedkza' ba la'ne.

Da' ka' žóngaken ga bága'žo dola'

(Mr. 9:42-48; Lk. 17:1-2)

6 Lezka' wnná Jesusen':

—No benne' gone' ga gon to xkwide' ki dola', xkwiden' žejle'be' chia' neda', gakže chawe' che bennen' cha' wcheje' to yej wetw yene', na' chejžixje kwine' lo nisdo'. 7 Da' nyáche'le'e gaken chegak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, benne' ka' žóngake' ga bága'gak ljéžgake' ka' dola'. Nníta'tezgak da' ka' žóngaken ga bága'gak benách ka' dola', san da' nyáche'le'e gaken che bennen' žone' da' gonen ga no benne' bage'e dola'.

8 'Che len, cha' no'o, o ni'o gonen ga bago'o dola', bchogen', na' wžo'nen'. Gakže chawe' chio' žino' gan so' nbano' la'kze bi gak so'o, cha' nžog ni'a no'o, na' kege zoa chope no'o, na' chope ni'o, na' chejchó'o lo yi' gabíl da' batkle yolen. 9 Cha' yej lawo' gonen ga bago'o dola', wlejen', na' wžo'nen'. Gakže chawe' chio' žino' gan so' nbano', la'kze zoa toze yej lawo', na' kege zoa chope yej lawo', na' chejchó'o lo yi' gabíl.

Da' žsaka' lebe Jesús che to zila' nnitlba'

(Lk. 15:3-7)

10 Lezka' wnná Jesusen':

—Le gape chi'i kwinle nich bi wzoale chela'ale nitó xkwide' ki. Neda' žapa' le'e, nníta'tezgak wbás che ya'abá ka' gan že' Xa', Bennen' zoe' ya'abá chie', na' žape chí'igake' légakbe'. 11 Neda', Benne' Golje' Benách, bla'a nga nich yeslá' no benne' nnitle'.

12 '¿Biz znnale le'e? No benne', zej nnita' to gaywá' zila' chie' ka', na' cha' nitle toba', ¿bi wka'ne' taplalj to galjba' ka', na' cheje' gan nak law ya'a, chejdilje' zíla'don', bian' wnitlba'? 13 Cha' wežel-le'-ba', da' li žapa' le'e, yebéžele' che zíla'don' kan gone' chegak yetaplalj to galjba' ka', bia ka' bi wnítgeklba'.

14 Lezka' Xažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá
chie', bi žénele' nitle nitó xkwide' ki.

Kan žala' yenít lawžo lješšo ka'

(Lk. 17:3)

15 Lezka' wnná Jesusen':
—Cha' lježo' gone' le' zia, beyéj, bejgá'nlene' chawe' la' lé'ezele. Cha' wzé
nage' chio', ba beyono' bennen' lježo'.
16 Cha' bi wzé nage' chio', bche' yetó
benne', o yechope' nich yežój li xtižo'o
gan že'gak chope chonne benne', benne'
ka' gak wzóa lígake' xtíža'le. 17 Cha' bi
wzé nage' chégake', gož benne' ka' zdóbgake' che Dios, na' cha' bi wzé nage'
chegak benne' ka', naž gak bennen' lo' le'
ka to benne' bi žejli'e che Dios, na' ka to
benne' zchizjwe' lo wláz yež zi'to'.
18 'Da' li žapa' le'e, yógo'te da' wží'ilele
gan nak lo yežlyó nga, naken da' ba
bchi'le Dios ya'abá chie', na' yógo'te da'
gonnle latje lo yežlyó nga, naken da' ba
benn Dios latje ya'abá chie'.
19 'Lezka' žapa' le'e, cha' chópzele
gonle toze xtíža'le lo yežlyó nga kan
nak to da' nnáblele Dios, Xakza' Dios,
Bennen' zoe' ya'abá chie', gonen' chele.
20 Gan zej nnita' chope chonne benne',
benne' ka' zej ndobe' chia' neda', zoakza'
neda' gachje láwe'le gan nníta'gake'.
21 Naž wbiga' Bedw gan zoa Jesusen'.
Wnnable' Le', na' wnné':
—Xan, ¿bal chi'i žala' yenít lawa' che
lježa', bennen' žone' chia' da' zia? ¿Gaže
chi'i ka'?
22 Jesusen' gože' le':
—Neda' žapa' le', kege gážeze chi'i ka',
san chonnlalj chi kwe' da' zej naken gaže
chi'i ka'.

Žsaka' lebe Jesús che to benne' bi benít lawe' che lježe'

23 Lezka' wnná Jesusen':
—Ka gon Bennen' znna bi'e ya'abá che
Dios naken kan ben to benne' wnná
bia', benne' gónele' wká'nlene' chawe'
benne' wen žin chie' ka'. 24 Kate' wzó
lawe' zká'nlene' légake' chawe', bžingak
benne' wen žin chie' ka', na' bedjwá'gake'
to benne' gan zoe', benne' nbage'e chie'
da' zan gaywá' mežw ka'. 25 Dan' bi gok
chizjwe', wnná xane' to'e le' len no'le
chie', na' xkwide' chie' ka', na' lezka'
yógo'te da' nape', na' ki gazjw dan'
nbage'e che xanen'. 26 Naž benne' wen
žin na' bzoa zibe' xni'a xane', na' wnnáb nyache'e le', na' wnné': "Xan, ben
zen lažo'o neda'. Chízjwkza' le' yógo'ten."
27 Naž xanen' beyache' láže'le' benne'
wen žin chien', na' benít lawe' chie'
dan' nbage'e chie', na' bsane' le'. 28 Kate'
bežój benne' wen žin na' ga na', la' bejchagtie' to benne' žónlene' le' tzen žin,
na' bennen' nbage'e chie' láte'ze mežw.
Naž bexwe' le', na' wženje' yene', na'
gože' le': "Wdízjwte dan' zbago'o chia'."
29 Naž bennen' bzoa zibe' xni'a lježen',
na' wnnáb nyache'e le', na' wnné': "Ben
zen lažo'o neda'. Chízjwkza' le' yógo'ten."
30 Bi gónele benne' wen žin na', na' bsejwe' le' liž ya na' zejte chizjwe' dan'
zbage'e chie'. 31 Kate' yezika' benne' wen
žin ka' béngekle' da' ni, gok nyache'
láže'gake' ni'a chie', na' bejzéngekle' xángake' yógo'te dan' goken. 32 Naž xángake' bliže' benne' wen žin na', na'
gože' le': "Le', wen žin bi nako' chawe'.
Yógo'te mežwn' dan' wbago'o chia' benít
lawa' chio'. Bsola' dan' wbago'o chia'
dan' wnnáb nyacho'o neda'. 33 ¿Bi žala'
yeyache' láže'lo' lježo' kan bena' neda'
chio', beyache' láže'la' le'?" 34 Naž xane'
bžá'ali'e, na' bdie' le' lo na'gak benne' ka'
wsaka' zí'gake' le' kate' chízjwže' dot dan'
zbage'e chie'.
35 Naž wnná Jesusen':
—Lezka' Xa', Bennen' zoe' ya'abá chie',
gone' chele le'e cha' bi yenít lawle dot
láže'le da' žongak lježle ka'.

Kan nak chegak benne' ka' žeḽá'agake' yeḽa' z̲chag na'

(Mr. 10:1-12; Lk. 16:18)

19 Kate' beyóž bchalj Jesusen' da' ni, bezé'e gan nbab Galilea, na' bžine' gan nbab Judea gan de yecheḽá'a yego Jordán zaka' gan z̲la' wbíž. 2 Benne' zan zjákl̲ene' Jesusen', na' beyone' l̲égake' ga na'.

3 Naž ba̲l̲e benne' yodo' fariseo ka' bl̲á'gake' gan zoa Jesusen' nich si' biá'gake' L̲e'. Wnnábgekle' L̲e', na' wnnágake':

—¿De latje to benne' byo nžag ne'e wsane' z̲o'le' ni'a che bíte'teze da' žaken?

4 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲égake':

—¿Bi bel̲-le da' nyejw l̲e'e yiche la'y kan ben Dios benách ka' katen' bene' yežlyó? Benne' byo, na' no'le bene' l̲égake'. 5 Ki wnná Dios: “Che l̲en, benne' byon' ža̲l̲a' kwásl̲ene' x̲a x̲ne'e, na' chejgá'nl̲ene' z̲o'le', na' žoptie' yeyákgake' ka toze benne'.” 6 Ki naken, biž zej nake' chópgake' san toze benne' ba beyákgake'. Che l̲en, bi ža̲l̲a' ye̲l̲a'agak benách ka' l̲égake', benne' ka' Dios bene' l̲égake' toze.

7 Naž benne' yodo' ka' wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—¿Biz̲ chen' Moisés gože' l̲égake' da' žonnen to benne' byo latje wnez̲jwe' z̲o'le' to yiche da' z̲nnan žeḽá'a̲l̲ene' l̲e', na' naž gak wsane' z̲o'len'?

8 Jesusen' gože' l̲égake':

—Ki ben Moisés dan' nak zižje yichj l̲áz̲do'le, bi'e l̲e'e latje wsanle no'le chele ka', san kate' wzó l̲aw žata' yežlyó nga, bi goken ki. 9 Neda' žapa' l̲e'e, cha' no benne' byo wsane' z̲o'le', na' bi wdál̲ene' benne' byo yoble, na' cha' wchág ná'l̲ene' no'le yoble, bage'e do̲l̲a' da' z̲ka'n ditjen ye̲l̲a' z̲chag na'. L̲ezka', cha' no benne' byo yoble wchág ná'l̲ene' no'len' bsan benne' byo chie' l̲e', bage'e do̲l̲a' da' z̲ka'n ditjen ye̲l̲a' z̲chag na'.

10 Naž benne' wsedle chie' ka' góžgake' Jesusen', na' wnnágake':

—Cha' ki naken che no benne' byo, benne' nžag ná'l̲ene' to no'le, gakže chawe' chie' chela' bi wchág ne'e, na' ga'ne' toze'.

11 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲égake':

—Bi gak si' l̲o na'gak yógo'te benách diža' ni, san toze no benne' byo Dios z̲zejni'ile' l̲e'. 12 Zej nnita' benne' byo ka' bi z̲chag ná'l̲engake' to no'le dan' bi zej nake' dot benne' byo, dan' ki góljgake', na' yeba̲l̲e benne' byo ka' bi z̲chag ná'l̲engake' to no'le dan' bséjwgak benne' ka' x̲nézgake', na' yeba̲l̲e benne' byo ka' bi z̲chag ná'l̲engake' to no'le nich gak góngake' x̲chin Dios, Bennen' z̲nna bi'e ya'abá chie'. No benne' gak si' l̲o ne'e diža' ni ža̲l̲a' si' l̲o ne'en.

Jesús žl̲iž chawe'e x̲kwide' ka'

(Mr. 10:13-16; Lk. 18:15-17)

13 Naž benne' ka' zej nake' x̲a x̲na'gak x̲kwide' ka', bedjwá'gake' l̲égakbe' gan zoa Jesusen' nich x̲oa ne'e l̲égakbe', na' nnable' Dios gon chawe'e l̲égakbe', san bséjwgak benne' wsedle chie' ka' x̲nézgake'. 14 Naž Jesusen' gože' l̲égake', na' wnné':

—Le we' x̲kwide' ki latje bíga'gakbe' gan zoa', na' bi wséjwle x̲nézgakbe', dan' benne' ka' zej nake' ka x̲kwide' ki nzí'gake' latje gan z̲nna bia' Dios ya'abá chie'.

15 Naž Jesusen' bx̲oa ne'e l̲égakbe', na' bezé'e ga na'.

To benne' wnni'a, benne' zeje' babze yiz

(Mr. 10:17-31; Lk. 18:18-30)

16 To benne' byo, benne' zeje' babze yiz, bedjwíe' Jesusen', na' gože' L̲e':

—Benne' wsedle dot chawe'. ¿Biz̲ da' naken chawe' ža̲l̲a' gona' nich gata' ye̲l̲a' nban da' zejlí kanne chia'?

17 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲e':

—¿Nnezlo' dan' znno' chia' kate' znno' naka' dot chawe'? Bi zoa no benne' nake' dot chawe'. Toze Dios nake' dot chawe'. Cha' žénelo' gata' yela' nban da' zejlí kanne chio', ben kan wnnakze Dios gonle.

18 Naž bennen' gože' Jesusen', na' wnné':

—¿Bizle da' ka' wnné'?

Jesusen' gože' le':

—Da' wnnakze Moisés katen' wnné':

Bi goto' benách ka'.
Bi gono' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.
Bi kwano'.
Bi nnio' che lježo' da' wen laže'.

19 Wdape ba la'ne xa xno'o.
Bži'il lježo' ka' kan nži'il kwino'.

20 Naž bennen' zeje' babze yiz gože' Jesusen', na' wnné':

—Yógo'te da' ki žona' kate' wzó law naka' xkwide'. ¿Zoa yetó da' žala' gona'?

21 Jesusen' gože' le':

—Cha' žénelo' gako' chawe' law Dios, wyéj, yjete' da' napo', na' mežwn' da' si'o, bnezjwn chegak benne' yache' ka'. Ki gata' yela' wnni'a chio' ya'abá che Dios. Naž da, benlen neda' tzen.

22 Kate' bennen' zeje' babze yiz benle' da' ni, beyeje', na' žak nyache' laže'e dan' nápli'e yela' wnni'a.

23 Naž Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Da' li žapa' le'e, gak zede cho'o to benne' nape' yela' wnni'a gan znna bia' Dios ya'abá. 24 Yetó žapa' le'e, nakže zede che bennen' nape' yela' wnni'a choe'e gan znna bia' Dios ka te to bia nwa'ba' ywa' lo nag yeche'.

25 Kate' béngekle benne' wsedle chie' ka' da' ni, bebángekle', na' wnnágake':

—¿Nozkze benne' gak yelé', cha'?

26 Bwia Jesusen' légake', na' wnné':

—Bi gak gongak benách ka' ki, san Dios gak gone' yógo'te.

27 Naž bechebe Bedw, na' gože' Jesusen':

—Bwia nga, neto' ba bka'nto' yógo'te, na' zá'lento' Le'. ¿Bizže gata' cheto'?

28 Jesusen' gože' légake':

—Da' li žapa' le'e, ža na' katen' wkób yežlyó nga, na' kwi'a gan nna bi'a neda', Benne' Golje' Benách, gan gaka' Benne' Blo, le'e na' žónlenle neda' tzen na'a, kwe'le chežinno latje ka' gan nna bia'le, na' wchi'a láže'le chežinno kwe'te yež ka' chegak za'só Israel. 29 No benne' zka'ne' liže', o biche'e ka', o zane' ka', o xe', o xne'e, o zo'le', o zi'ne' ka', o yežlyó chie' ka', nich gone' xchina', si' bennen' yetó gaywá'teže ka', na' lezka' gata' yela' nban da' zejlí kanne chie'. 30 Benne' zan, benne' zej nake' benne' blo na'a, gá'ngake' ka'ze, na' benne' ka' zej nga'ne' ka'ze na'a, gákgake' benne' blo.

Žsaka' lebe Jesús kan žongak benne' wen žin ka'

20 Lezka' wnná Jesusen':

—Kan gon Dios, Bennen' znna bi'e ya'abá chie', naken ka ben to benne' xan yo'o. Bžoje' zildo', na' bejtilje' benne' wen žin ka' nich góngake' žin lo yežlyó chie' gan naze' lba uba ka'. 2 Kate' ba bgá'nlene' benne' wen žin ka' chawe', chizjwe' légake' to mežw da' naken lazjw to benne' che to ža, bsele'e légake' chjéngake' žin lo yežlyó chien'. 3 Kate' bežoje' xsile, ble'ele' yebale benne' ka' nníta'gake' ka'ze lawe' ya'a. 4 Gože' légake': "Lezka' le'e, le chej lo yežlyó chian', na' chizjwa' le'e da' naken chawe'." La' jaktie' légake'. 5 Bežój benne' xan yo'on' da' yoble wawbíž, na' lezka' kate' žedá chonne, na' tlebe ka bene', bsele'e benne' ka' lo yežlyó chien', benne' ka' bejxake'e ga na'. 6 Lezka' bežoje' katen' yelate' zoa wbíž, na' bejxake'e yebale benne' ka' nníta'gake' ka'ze ga na', na' gože' légake': "¿Biz chen' zoale nga ka'ze dot ža,

na' bi be žin žonle?” 7 Benne' ka' góžgake' le', na' wnnágake': “Nitó benne' bi benne' xchinto'.” Naž gože' légake': “Lezka' le'e, le chej lo yežlyó chian', na' chizjwa' le'e da' naken chawe'.” 8 Kate' za' žale, benne' xan yo'on' gože' bennen' yo'ogak lo ne'e benne' wen žin ka', na' wnné': “Bliž benne' wen žin ka' nich wnezjo' lázjwgake', na' chizjo' zga'ale benne' ka' bžíngake' ze lawte. Te na' chizjo' benne' ka' bžíngake' zgá'alegake'.” 9 Naž bžingak benne' ka' yjéngake' žin katen' yelate' zoa wbíž, na' wzí'gake' to weje' to mežw da' naken lazjw to benne' che to ža. 10 Kate' bžingak benne' ka' yjéngake' žin zgá'alegake', gókgekle' sí'gake' da' zenže, san lezka' wzí'gake' to weje' to mežw da' naken lazjw to benne' che to ža. 11 Kate' wzí'gaken', wnnégake' che benne' xan yo'on', 12 na' wnnágake': “Benne' ka' bžíngake' kate' ze lawte, to chí'ido'ze béngake' žin, na' toze ka wdizjo' légake' ka neto', na' neto' bento' žin dot ža, na' wyéyele'eto' lo wbá.” 13 Bechebe xan yo'on', na' gože' toe': “Bicha'a, bi be žona' chio' da' bi naken chawe'. ¿Bi bga'n cháwe'žo si'o to mežw da' naken lazjw to benne' che to ža? 14 Wzí' lazjo', na' beyéj ližo'. Neda' žénela' chizjwa' benne' ki, benne' yjéngake' žin kate' ze lawte toze kan žizjwa' le'. 15 ¿Bi nzi' lo na'a wconla' žin da' naken chia' ka žénela'? ¿Zge'elo' lježo' dan' žónnli'a chie'?” 16 Ki naken, bale benne', benne' ka' zka'ngak benách ka' légake' ka'ze, gákgake' blo, na' bale benne', benne' ka' zej nake' blo na'a, gá'ngake' ka'ze. Benne' zan žliža' san babze benne' ka' nbégake'.

Jesús znne' da' yoble kan za' gótgake' Le'

(Mr. 10:32-34; Lk. 18:31-34)

17 Kate' Jesusen' ne yoe'e nez, zeje' lo yež Jerusalén, bchi'e cheze chežínnote benne' wsedle chie' ka', na' gože' légake': 18 —Le wia nga, yo'ožo nez zejžo yež Jerusalén, gan soa to benne' wdíe' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak bxoz wnná bia' ka', na' lo na'gak benne' yodo' wsedle ka', na' chóggake' chia' gata'. 19 Wdégake' neda' lo na'gak benne' zi'to' ka', benne' ka' gon dítjgekle' neda'. Chíngake' neda', na' wdá'gake' neda' le'e yag kroze, san kate' gak chonne ža, Dios yesbane' neda' lo yela' got.

Da' wnnáb xna'gak Jakob, na' Zwa

(Mr. 10:35-45)

20 Naž xna'gak Jakob, na' Zwa, zi'n Sebedeo ka', bžínlene' chope' ka' law Jesusen', na' bzoa zibe' xni'e Le', na' wnnable' Le' to da' gonze' chie'. 21 Jesusen' wnnable' le', na' wnné':

—¿Biz žénelo'?

Gože' Le':

—Wnná kwe' to zi'na' ni kwito' li ža, na' yetobe' kwe'be' kwito' yegle gan nna bi'o.

22 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Bi nnézlele da' znnable. ¿Wak sóelele da' saka'a neda', na' yezoale nis kan yezóa' neda' nis lo yela' got?

Góžgake' Le':

—Gakto'.

23 Naž Jesusen' gože' légake':

—Da' li da' žala' saka'a neda', lezka' gaken chele, na' da' žala' yezóa' neda' nis, lezka' yezoale le'e nis, san nich kwe'le kwita' li ža, o kwita' yegle, bi nzi' lo na'a kwia' no benne' gonnan' chie', san gata' chegak benne' ka' Xa' ba bkwezen' chégake'.

24 Kate' béngekle yechí benne' wsedle ka' che Jesusen' da' ni, bžá'agake'. 25 Naž Jesusen' bliže' légake', na' wnné':

—Nnézkzelele kan žongak benne' ka', benne' znna biá'gake' benne' zi'to' ka', kan zdétleche znna biá'gake' légake', na' benne' ka' zej nakže' blo zkóngekle' la' ljéžgakkze' ka' žin. 26 Bi gaken ki chele. Nóte'tezle le'e, benne' žénele' gake' zen

gan zoale, žala' gone' žin che yezíka'le.
27 Lezka', nóte'tezle le'e, benne' yénele' gake' blo, žala' gake' ka to benne' ndo'w che yezíka'le. 28 Lezka' neda', Benne' Golje' Benách, bla'a nga, kege nich gon no benne' xchina', san nich gáklena' benách ka', na' wdía' yela' nban chia', da' chizjwa' lo wlazgak benne' zan nich yelágake'.

Žeyón Jesús chope benne' lo chole ka'

(Mr. 10:46-52; Lk. 18:35-43)

29 Kate' ne zežójgake' lo yež Jerikó, benne' zan zjáklene' Jesusen'. 30 Zej nnita' chope benne' lo chole ga na', benne' ka' žé'gake' žoa'a nez. Kate' béngekle' zde Jesusen' ga na', wnnégake' zižje, na' wnnágake':

—Xan, za'só Dabí, beyache' laže'l neto'.

31 Benne' zan ka' bchí'igekle' légake' gá'ngake' žize, san wnnégake' zížježe, na' wnnágake':

—Xan, za'só Dabí, beyache' laže'l neto'.

32 Naž wléz Jesusen', na' bliže' légake'. Wnnable' légake', na' wnné':

—¿Biz ženelele gona' chele?

33 Góžgake' Jesusen':

—Xan, ženelto' gono' ga yeyaljw yej lawto'.

34 Naž beyache' laže'l Jesusen' légake', na' wdane' yej láwgake'. La' beyáljwtegak yej láwgake', na' jáklene' Jesusen'.

Zka'n zéngake' Jesús kate' ne žoe'e lo yež Jerusalén

(Mr. 11:1-11; Lk. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

21 Kate' bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen gawze gan že' yež Jerusalén, na' nníta'gake' gan že' yež Betfagé zan Ya'a Yag Olibo, bsele'e Le' chope benne' wsedle chie' ka', 2 na' gože' légake':

—Le chej lo yeždon' da' žen' lawle ga zoažo ni, na' chejxáka'le to burro wná' da'ba' ga na', len to burro byodo' cheba'. Le chejseže-ba', na' le yedjwá'-ba' chia'. 3 Cha' no benne' bi da' yi'e le'e, le ye'e: "Xanžon' žénele'-ba'." Naž sele'e-ba' chia'.

4 Ki goken, bžin da' bzoj bennen' bchalje' lo wláz Dios, katen' wnné':

5 Le ye' benne' ka' nníta'gake' yež Sión:
"Le wia nga, Benne' nna bi'e le'e ze'e chele.
Lo yela' gaxjw laže' chie' ži'e xkože' to burro.
Ži'e xkože' to búrrodo' che to bia žwa'ba' ywa'."

6 Naž jak benne' wsedle chie' ka' ga na', na' béngake' kan gož Jesusen' légake'. 7 Beché'gake' burro wná' na' len burro byodon', na' bxóagake' laže' yicha' chégake' ka' xkóže'ba', na' wžé' Jesusen' law laže' ka'. 8 Lezka' wnníta'gak benne' zan ga na', na' bchíljgake' laže' ka' žxoa yéngake' lo nez. Yebale' bchíbgake' zin da' bxóagake' lo nez. 9 Zižje wnnegak benne' ka' zjake' lawle, na' benne' ka' zjáklene' Jesusen', na' wnnágake':

—¡Ga'n zen Le', za'só Dabí! ¡Ba nez zen naken che benne' ni ze'e ni'a che La Xanžo! ¡Ga'n zen Dios!

10 Kate' wyáz Jesusen' lo yež Jerusalén, yógo'te benne' che yežen' béngake' žo'osbé. Benne' zan góžgake' ljéžgake' ka', na' wnnágake':

—¿Noz bennen'?

11 Yezika' benne' ka' wnnágake':

—Benne' ni Jesús, bennen' zchalje' lo wláz Dios. Nak laže' Nasaret gan nbab Galilea.

Jesús zchache' li'a yodo'

(Mr. 11:15-19; Lk. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

12 Kate' wyáz Jesusen' lo li'a yodo' che Dios, blage' na'le yógo'te benne' ka' žóte'gake' na' benne' ka' žá'wgake'

lo li'a yodon'. Lezka' bžixe' blag ka' chegak benne' ka' zchá'gake' mežw che yež zi'to' ka', na' da' ka' želbe'le benne' ka' žóte'gake' plomdo' ka'. 13 Naž gože' légake':

—Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Liža' sin' yo'o gan wcháljlengak benách ka' Dios" san le'e ba benlen kan nak to yo'o chegak benne' wbán ka'.

14 Kate' ne zoa Jesusen' lo zchil yodo', bale benne' lo chole ka' len benne' ka' bi žak sá'gake', wbíga'gake' gan zoe', na' Le' beyone' légake'. 15 Kate' bxoz wnná bia' ka' len benne' yodo' wsedle ka', blé'egekle' yela' wak ka' da' žon Jesusen', na' lezka' béngekle' znnegak zižje xkwide' ka' lo zchil yodo', na' znnágakbe': "¡Ga'n zen za'só Dabí!" 16 naž bžá'agake', na' góžgake' Jesusen':

—¿Bi ženlo' da' želnná xkwide' ki?

Bechebe Jesusen', na' wnné':

—O', ženlan'. ¿Batkle bel-le da' nyejw le'e yiche la'y da' znnan kikze žala' gaken? Ki znnan: "Beno' Le' ga žolgak xkwide' ka', na' bi' že'n ka', bi' ka' ne žáze'gakbe', da' žoe láwgakbe' neda' da' naken dot li laže'."

17 Naž Jesusen' bezé'e gan nníta'gake', na' bežoje' lo yež Jerusalén. Wyeje' lo yež Betania gan bga'ne' dot yele.

Jesús zdile' to yag higo

(Mr. 11:12-14, 20-26)

18 Kate' za' ža'ní', na' zeyéj Jesusen' lo yež Jerusalén, zdone'. 19 Ble'ele' to yag higo da' žen' kwit nez, na' wbige'e gan žen', san bi be bžel-le' da' zbian. Xlágе'ze žian. Naž Jesusen' gožen':

—Biž kwia da' zix chio'.

Naž la' wbižte yag higon'. 20 Kate' blé'egekle benne' wsedle chie' ka' da' ni, bebángekle'. Wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—¿Nakx goken, la' wbižte yagen'?

21 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Da' li žapa' le'e, cha' chejle'le che Dios, na' bi gak chope láže'le, kégeze wak gonle kan bena' che yagen', san cha' ye'le ya'a nga: "Bkwas na'le, na' bejsóa lo nisdo'" gaken kan nnale. 22 Lezka', yógo'te da' nnable kate' wcháljlenle Dios, cha' chejle'le che Dios gonen' chele, si'le dan' nnable.

Yela' wnná bia' da' nzi' lo na' Jesús

(Mr. 11:27-33; Lk. 20:1-8)

23 Wyáz Jesusen' lo zchil yodo', na' kate' ne žsedle' benách ka' nníta'gake' ga na', bxoz wnná bia' ka' len benne' gole ka', wbíga'gake' gan zoe'. Wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—¿Biz yela' wnná bia' nzi' lo no'o, žono' da' ki? ¿Noz benne' bdie' lo no'o yela' wnná bian'?

24 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Lezka' neda' nnabla' le'e to. Cha' ye'le neda' kan naken, neda' yapa' le'e bi yela' wnná bia' nzi' lo na'a žona' da' ki. 25 ¿Noz benne' bsele'e Zwan' nich bezóe' benách ka' nis? ¿Dios bsele'e le', o bséla'gak benne' ka' le'?

Naž wzó lawgak benne' yodo' ka' znnágake' la' légakze':

—Cha' nnažo: Dios bsele'e le', la' ye'tie' žo'o: "¿Biz chen' bi bejle'le chie'?" 26 San cha' nnažo: bséla'gak benne' ka' le', žébežo da' gongak benne' wláž ka', dan' žejlé'gake' yógo'tegake' bchalj Zwan' lo wláz Dios.

27 Che len beží'igake', na' góžgake' Jesusen':

—Bi nnezlto'.

Jesusen' gože' légake':

—Lezka' neda' bi yapa' le'e bi yela' wnná bia' nzi' lo na'a žona' da' ki.

Žsaka' lebe Jesús kan nak chegak chope xkwide' byo ka'

28 Naž Jesusen' gože' benne' yodo' ka':

—¿Biz nnale le'e? Wzóa to benne' wníta'gak chope xkwide' byo chie'. Gože'

to xkwide' chien', na' wnné': “Zi'na', wyéj na'a chjeno' žin lo yežlyó chia' gan naza' lba uba ka'.” 29 Beží'i xkwiden', na' gožbe'-ne': “Bi žénela' cha'a.” Wdé na' beyát láže'be', na' yjenbe' žin na'. 30 Naž bennen' gože' yetó xkwide' chien', na' toze kan wnné'. Beží'i xkwiden', na' gožbe'-ne': “O', xe. Cha'a.” San bi wyéj xkwiden'. 31 ¿Nole xkwide' chope ka' benbe' da' žaz laže' xabe'?

Beží'igake', na' góžgake' Jesusen':

—Bi' nežw.

Naž Jesusen' gože' légake':

—Da' li žapa' le'e: benne' wechizjw ka', benne' žóngake' da' kegle, na' no'le le'e ka', chjake' zgá'alegake' ka le'e, na' chó'ogake' gan znna bia' Dios. 32 Ki gaken dan' Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis, ble'e gan zoale, na' bsedle' le'e da' naken chawe' kan žala' gonle, na' le'e bi bejle'le chie', san benne' wechizjw ka' na' no'le le'e ka', bejlé'gake' chie'. La'kze blé'elele da' ni, bi beyát láže'le nich chejle'le chie'.

Ka nak chegak benne' wen žin ka' bi zej nake' chawe'

(Mr. 12:1-12; Lk. 20:9-19)

33 Lezka' wnná Jesusen':

—Le wzé nag yetó da' wsaka' leba'. Wzóa to benne' xan yo'o, na' beyaze' lba uba ka' lo yežlyó chie'. Wbeke' to le'je chen, na' bche'ne' to bloj lo yej gan wsíe' xis uba ka'. Lezka' bene' to yo'o ža'le gan gak to benne' wie' dot yežlyó chien'. Naž bdie' yežlyón' lo na'gak benne' wen žin ka', nich sí'gake' late' weje, na' wyeje' to yež zi'to'.

34 'Kate' bžin ža wchíbgake' uba ka', xan yežlyón' bsele'e bale ni'a ne'e gan zej nnita' benne' wen žin ka' nich sí'gake' da' žeyala' chie'. 35 Naž benne' wen žin ka' béxwgake' ni'a ne'e ka'. Béngake' toe' we', na' yetóe' bétgake' le', na' yetóe' bžé'egake' le' yej. 36 Da' yoble xan yežlyón' bsele'e yebale ni'a ne'e ka', na' gókgake' benne' zanže ka benne' ka' bsele'e zga'ale, na' tlebe bengak benne' wen žin ka' chégake'.

37 'Kate' ze lawte, bsele'e zi'ne' gan nníta'gake'. Wzá' laže'e, na' wnné': “Gápegake' xkwide' chia' ba la'ne.” 38 Kate' benne' wen žin ka' blé'egekle' zi'ne' na', la' wnnátegake' la' légakze': “Xkwide' ni gak chebe' yežlyó nga. Le cho'o, gotžo-be', na' da' žala' gak chebe' gaken chežo.” 39 Naž béxwgake'-be'. Bebéjgake'-be' na'le lo yežlyón' gan zej naz lba uba ka', na' bétgake'-be'.

40 Naž Jesusen' wnnable' benne' yodo' ka', na' wnné':

—Kate' yelá' benne' xan yežlyón', ¿nakx gone' chegak benne' wen žin ka'?

41 Beži'igak benne' yodo' ka', na' góžgake' Jesusen':

—Wžía yi'e benne' wen da' zinnj ka', na' yežlyó chien' wdíe' lo na'gak yebale benne' wen žin ka', benne' wnézjwgake' da' žeyala' chie' kate' žin ža chíbgake' uba ka'.

42 Naž Jesusen' gože' légake':

—¿Batkle bel-le dan' nyejw le'e yiche la'y kan nak da' ni? Ki znnan:

Yej na' da' bzoa chela'ale benne' wen yo'o ka',
na'a naken yej len yo'o blo che ze'e.
Xanžo na'kze bene' ga naken ki,
na' naken to da' žonen ga žebanlžo.

43 Che len žapa' le'e, latje chele gan znna bia' Dios yeké'n chele, na' gatan' chegak benne' ka' góngake' kan žala' gon no benne' nzi'e latjen'. 44 No benne' wtope' lo yej na', la' kwinze' wžía yi'e, na' cha' yej na' chejbagan' no benne', wzozjen le'.

45 Kate' bxoz wnná bia' ka' len benne' yodo' fariseo ka' béngekle' dan' bsaka' lebe Jesusen', gókbe'egekle' bchalje' kan nak chégake'. 46 Gónegekle' góxwgake' Le', san bžébegake' benne' zan nníta'gake' ga na', dan' žejlé'gake' nak Jesusen' to benne' zchalje' lo wláz Dios.

Žsaka' l̲ebe Jesús kan nak che lni che yel̲a' z̲chag na'

22 Da' yoble Jesusen' bchálj̲lene' benne' ka' žónl̲engake' L̲e' tz̲en. Bsaka' l̲ebe', na' wnné':

2 —Kan gak chegak benne' ka', benne' chó'ogake' gan z̲nna bia' Dios ya'abá chie', naken kan gok chegak benne' ka', bl̲iž to benne' wnná bia' l̲égake' kate' bene' lni che ža z̲chag na' x̲kwide' byo chie'. 3 Bsel̲e'e ni'a ne'e ka' nich chejx̲í'gake' benne' ka' ba bl̲iže' nich yídgake' lni chebe', san bi gónegekle' yídgake'. 4 Naž bsel̲e'e yebal̲e ni'a ne'e ka', na' gože' l̲égake': "Le chejzenle benne' ka' ba bl̲iža', na' ye'le l̲égake': Le wia nga, ba nzí'ni'a da' gawžo. Ba betto' x̲peža' ka', na' l̲ezka' bia beže ženne' chia' ka'. Yógo'te ba wz̲í'ni'a. Le da, soažo lni che x̲kwide' chia', bin' z̲chag na'be'." 5 Benne' ka' bejl̲ížgake' bi wdápegake' l̲égake' ba la'ne, na' jake' che chégake'. Toe' yjene' žin, na' yetóe' wyeje' chje'w chjete'. 6 Yebal̲e' béx̲wgake' ni'a ne'e ka', na' ben zí'gake' l̲égake', na' bétgake' l̲égake'. 7 Kate' benne' wnná bian' benle' da' ni, bže'e, na' bsel̲e'e benne' chie' ka', benne' žjake' l̲o wdil̲e, na' bétgake' benne' wet benách ka', na' bzéygake' láž-gake'. 8 Naž benne' wnná bian' gože' ni'a ne'e ka', na' wnné': "Da' li ba wz̲í'ni'a che lni na', san benne' ka' bl̲iža' bi gók-gake' zi yedjénl̲engake' neda' tz̲en lni. 9 Le chej na'a gan nak l̲o nez ka', na' le wl̲íž yógo'te benne' ka' chejx̲áka'le ga na' nich yídgake' lni che x̲kwide' chia', bin' z̲chag na'be'." 10 Naž bžojgak ni'a ne'e ka', na' jake' gan nak l̲o nez ka', na' btób-gake' yógo'te benne' ka' bejx̲áka'gake' ga na', benne' chawe' ka' na' benne' wen da' kegle ka', na' gan žak lni wža'ten benách ka'.

11 'Kate' wyó'o benne' wnná bian' ga na' nich wie' benne' ka' zej ndobe' ga na', bl̲e'ele' to benne' bi nakwe' laže' zaka' dan' bnez̲jwe' chegak benne' ka' nníta'gake' lni na'. 12 Naž gože' bennen': "Bicha'a, ¿zo' nga, na' bi nako' laže' zaka' dan' bnez̲jwa' chegak benne' ka' nníta'gake' lni?" Bennen' wzóa žize'. 13 Naž benne' wnná bian' gože' ni'a ne'e ka', na' wnné': "Le wchéj ni'a na' bennen', na' le chejžó'n-ne' na'le gan že' chol̲, gan kweže', na' wx̲éj laye'e l̲o yel̲a' nyache' l̲aže' chie'."

14 Naž Jesusen' gože' benne' yodo' ka':

—Benne' zan bl̲iža', san babze benne' ka' nbégake'.

Z̲chalj Jesús che da' žíz̲jwžo lazžo

(Mr. 12:13-17; Lk. 20:20-26)

15 Naž beza'gak benne' yodo' fariseo ka' ga na', na' béngake' x̲tíža'gake' nich góngake' ga nna Jesusen' to nich gak yes-bága'gake' L̲e' z̲ia. 16 Nich góngake' ki bséla'gake' bal̲e benne' ka' žónl̲engake' l̲égake' tz̲en gan zoa Jesusen', l̲en benne' ka' žónl̲engake' Herodes tz̲en. Benne' ka' gózgake' Jesusen':

—Benne' wsedle, nnezlto' z̲chal̲jo' Le' káteze naken, na' nak dot da' li da' žs-edlo' kan naken che Dios, na' bi z̲zi'o da' z̲nnázegak benách kan nak chio', dan' bi z̲chi'a l̲ažo'o benách ka' kan nak da' želnnaze'. 17 Bzenle neto'. ¿Biz̲ z̲nno' le'? ¿Žon byenen o bi žon byenen chíz̲jwto' lazto' che benne' Sésar, bennen' yež zi'to', bennen' z̲nna bi'e žo'o?

18 Žákbe'ele Jesusen' žénegekle' kwéj-gake' L̲e' diža', nich gak yesbága'gake' L̲e' z̲ia, na' gože' l̲égake':

—L̲e'e, benne' ka' z̲l̲oé'ezele chawe' kwinle, ¿biz̲ chen' z̲nnale da' wzóan neda' žoa'a ya'a? 19 Le wl̲oé'el neda' to mežw da' žíz̲jwle lazle.

Naž bl̲oé'egekle' L̲e' to mežw che yež Roma. 20 Jesusen' wnnable' l̲égake', na' wnné':

—¿Noz̲ benne' da' ni l̲awe', na' noz̲ benne' nyejw le' l̲e'e mežw ni?

21 Gózgake' L̲e':

—Che benne' Sésar da' ka'.

Naž Jesusen' gože' légake':

—Le chizjw benne' Sésar da' zej naken che benne' Sésar, na' Dios da' zej naken che Dios.

22 Kate' béngekle' da' ni, bebángekle' kan nak diža' chawen' da' bchalj Jesusen'. Belka'ne' Le', na' la' bezá'tegake' ga na'.

Želnnable' Jesús kan žala' yebangak benne' gat ka'

(Mr. 12:18-27; Lk. 20:27-40)

23 La' ža na'ze benne' yodo' saduseo ka', benne' ka' znnágake' bi yebangak benne' gat ka', wbíga'gake' gan zoa Jesusen'. Wnnábgekle' Le', 24 na' wnnágake':

—Benne' wsedle, Moisés wnné': "Cha' gat to benne' zoa zo'le, na' bi zoa no xkwide' chie', bi' biche' bennen' žala' wchág ná'lenbe' zo'le', nich soa za'só benne' bíche'ben, bennen' gote'." 25 Wnníta'gak gaže bi' byo ka' zej nak bíche'gakbe' gan zoato'. Bi' byo nežw bchag ná'lenbe' to no'le, na' gotbe'. Dan' bi wzóa no xkwide' chebe', xkwide' bežopen' bchag ná'lenbe' no'le wzeben' che bi' bíche'ben'. 26 Lezka' goken che xkwide' bežopen', na' lezka' che xkwide' beyonnen', na' toze kan goken chegak gážtebe', dan' gótgakbe' yógo'tebe'. 27 Kate' ze lawte lezka' got no'len'. 28 Na'a, kate' žin ža yebangak benne' gat ka', ¿nole bi' gaže ka' gak no'len' chebe', dan' yógo'tebe' bchag ná'lengakbe' no'len'?

29 Naž bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Nchíxele le'e dan' bi žejní'ilele da' nyejw le'e yiche la'y, na' dan' bi nónbia'le yela' wak che Dios. 30 Kate' žin ža yebangak benne' gat ka', biž gak yela' zzoalen no'le, na' bi wchág ná'gake', san gákgake' kan zej nak wbás la'y ka' che Dios, wbás ka' nníta'gake' ya'abá chie'. 31 Cha' yebangak benne' gat ka', ¿bi na' golle dan' gožkze Dios le'e? 32 Ki wnné': "Neda' naka' Dios che Bran, na' Dios che Isaak, na' Dios che Jakob." Dios bi nake' Dios chegak benne' gat ka', benne' nátgake' to chi'ize, san nake' Dios chegak benne' ban ka', benne' nníta'gake' nbángake' la'kze gótgake' ža ni'te.

33 Kate' béngekle benne' ka' nníta'gake' ga na' da' ni, bebángekle' ni'a che dan' žsedle Jesusen' légake'.

Da' bchi'le Dios gonžo da' naken blo

(Mr. 12:28-34)

34 Kate' gókbe'egekle benne' yodo' fariseo ka' da' ben Jesusen', kan bnnita' žie' benne' yodo' saduseo ka', naž bdóbgake' yógo'tegake' gan zoe'. 35 Zoa to benne' ládjwgake' ga na', benne' nsedle' da' bsedle Moisés, na' gónele' si' bi'e Jesusen'. 36 Che len wnnable' Jesusen', na' wnné':

—Benne' wsedle, ¿bizle dan' bchi'le Dios gonžo naken blo?

37 Jesusen' gože' le':

—Bži'il Xano' Dios dot lažo'o, na' lo dot yichj lazdo'o, na' lo dot yela' žejní'il chio'. 38 Da' ni naken da' bchi'le Dios da' naken blo, na' nakžen zen. 39 Da' bchi'le Dios da' naken da' bežope, naken tlebe, na' ki znnan: "Bži'il lježo' kan nži'il kwino'." 40 Da' chopen ki, da' ka' bchi'le Dios, zej naken gan zegak yógo'te da' bchi'le Dios, na' yógo'te da' bsédgekle benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios.

¿Noz benne' nak Benne' Cristo zi'ne'?

(Mr. 12:35-37; Lk. 20:41-44)

41 Katen' zej nnita' tzen benne' yodo' fariseo ka', Jesusen' wnnable' légake', 42 na' wnné':

—¿Biz znnale le'e che Benne' Criston'? ¿Noz benne' nak Benne' Criston' zi'ne'?

Beží'igake', na' wnnágake':

—Za'só Dabí nake'.

43 Naž Jesusen' gože' légake':

—¿Biz chen' Dabí na'kze bchalje' kan nak chie', na' wnné': "Xana'?" Ki wnné'

katen' bchalje' lo wláz Dios Be' La'y, na' wnné':
44 Xanžo Dios gože' Xana':
"Wžé' kwita' li ža,
na zejte gona' ga wzóa zibgak benne' ka' xni'o, benne' bi zlé'egekle' Le' chawe'."
45 Cha' Dabín' wnné' nake' Xane', ¿nakxkze naken, znnale le'e nake' za'só Dabín'?
46 Bi gok no benne' yeži'e, na' kate' wzó law ža na', bi bežogle no benne' bi da' nnable' Le'.

Jesús žesbage'e benne' yodo' ka' zia

(Mr. 12:38-40; Lk. 11:37-54; 20:45-47)

23 Naž Jesusen' bcháljlene' benne' wsedle chie' ka', len benne' ka' nníta'gake' ga na'. 2 Na' gože' légake':
—Benne' yodo' fariseo ka' na' benne' yodo' wsedle ka' zej ži'e latje che Moisés, nich wsédgekle' benách ka'. 3 Che len, le gon yógo'te da' yé'gake' le'e, san bi gonle le'e kan žóngake', dan' to da' znnágake', na' yetó da' žóngake'. 4 Da' zchí'igekle' benách ka' naken ka to ywa' zí'ile'e da' bi gak no benne' we'e, na' zgó'ogaken' ža' yengak benách ka', san légake' bi žénegekle' wchá'gaken', kege len toze xben ná'gake'. 5 Žóngake' yógo'te da' žóngake' nich lé'egekle benách ka' légake'. Žzéngake' da' zchéjgake' yen ná'gake', na' žoa'a xgágake' gan nyejw to da' nyejwn le'e yiche la'y, na' ztónngake' lože laže' da' zej nakwe', da' zloe'elen žápgake' Dios ba la'ne. 6 Žénegekle' kwé'gake' gan nak latje blo gan zdóbgake' žáwgake' tzen, na' gan nak latje blo lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngekle' xtiža' Dios. 7 Lezka', žénegekle' gápegak benách ka' légake' ba la'ne kate' žápegake' légake' "Padiox" gan nníta'gak benách ka', na' žénegekle' ye'gak benách ka' légake': "Padiox, benne' wsedle."
8 'San le'e, bi žala' gonle ga no benne' yi'e le'e: "Benne' wsedle" dan' zoa toze Benne' nake' Benne' wsedle chele, neda', Benne' Cristo, na' yógo'tele nakle ležle tole yetole. 9 Bi ye'le nitó benne' yežlyó nga, bi nnale: "Xe" dan' zoa toze Benne' nake' Xale, Bennen' zoe' ya'abá chien'. 10 Bi gonle ga no benne' yi'e le'e: "Xan" dan' zoa toze Benne' nake' Xanle, neda', Benne' Cristo. 11 No benne' zoe' ládjwle, benne' žone' xchinle yezíka'le, benne' ni gake' blo gan zoale. 12 Cha' no benne' gon kwine' benne' blo, ka'ze ga'ne', san no benne' nake' gaxjw laže', gake' benne' blo.
13 'Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsedle ka', na' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinle. Žséjwle xnezgak benách ka' žénegekle' žíngake' gan znna bia' Dios ya'abá chien'. Le'ekzle bi žo'ole ga na', na' bi žonnle latje cho'ogak benne' ka' žénegekle' chó'ogake' ga na'.
14 'Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsedle ka', na' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinle. Zka'le ližgak no'le wzebdo' ka', na' nich wloé'ezele chawe' kwinle, scha žližle Dios. Che len, zenle'e gak da' choge' chele da' sáka'le.
15 'Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsedle ka', na' lezka' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinle. Zdele dot lo nisdo', na' dot lo yežlyó nga nich gonle ga wká'n zen Dios to benne' ka žonle le'e, na' katen' ba bžél-lele-ne', žonle ga nbága'že' zia ka dan' nbága'le le'e, dan' gonen ga chejchazle lo yi' gabíl.
16 'Da' nyáche'le'e naken chele. Nakle lo chole, na' žénelele wloé'elele benách ka' nez. Ki naken chele dan' znnale: "Kate' bi da' zchebe laže' no benne', cha' gon chochе' xtiže'e ni'a che yodo', bi žon byenen, san cha' gon chochе' xtiže'e ni'a che ya oro da' žen' lo yodo', na' gon byenen." 17 Le'e, benne' lo chole ka', na' bi žejní'ilele. ¿Bizle nakže blo? ¿Oron' o yo-

don' da' žon la'yen oron'? 18 Lezka' znnale: “Cha' no benne' gon choche' xtiže'e ni'a che bkog la'y, bi gon byenen, san cha' gon choche' xtiže'e ni'a che mežw da' zoan lawle bkogen', na' gon byenen.” 19 Le'e, benne' nzide yichj lázdo'le, na' nakle lo chole. ¿Bizle nakžen blo? ¿Mežw da' zoan lawlen, o bkog la'yen' da' žon la'yen mežwn'? 20 Che len, cha' no benne' gon choche' xtiže'e ni'a che bkog la'y, žonen' ni'a che bkog la'yen', na' lezka' ni'a che yógo'te da' žen' lawlen. 21 Lezka', cha' no benne' gon choche' xtiže'e ni'a che yodo', žonen' ni'a che yodon', na' lezka' ni'a che Dios, Bennen' žonkze' latje chie' ga na'. 22 Lezka', cha' no benne' gon choche' xtiže'e ni'a che ya'abá che Dios, žonen' ni'a che latje gan že' znna bia' Dios, na' lezka' ni'a che Dios na'kze, Bennen' ži'e ga na'.

23 ’Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsedle ka', na' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinle. Ki naken chele dan' žízjwle che yodo' to kwe' che to chi kwe' da' zzi'le che yixe' weje, na' che yixe' anís, na' che komino yela' waw, san zka'nle da' nakže blo da' bchi'le Dios, dan' bi žonle da' naken chawe', na' bi žeyache' láže'lele lježle ka', na' bi žejle'le che Dios. Da' ki žon byenen gonle, na' lezka' bi žala' wka'nle yezika' da' ka' žonle, da' ka' žízjwle che yodo'. 24 Le'e, benne' lo chole ka', na' ženelele wloé'elele benách ka' nez. Dan' žonle naken ka zdele da' že'jle to yeso' da' zde ya, nich kwejle bi'a lasdo' ka', san že'jle to bia zen dan' želbía benne' ka'.

25 ’Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsedle ka', na' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinle. Nakle ka to zíga'do' da' žé'jlenle, na' ka to ye'n da' žáwlenle. Žible da' sban da' nwa' kwitle, san yichj lázdo'le nžan' da' zbanle, na' da' kegle ka' da' žonle. 26 Le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' lo chole ka'. Zga'ale le gon chawe' da' yo'on yichj lázdo'le, na' lezka' gakle chawe' kwitle.

27 ’Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsedle ka', na' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinle. Ki naken chele dan' nakle ka yežw ba ka' chegak benne' gat ka', da' ka' zej naken zíla'do'ze kwitle, na' da' li xtan znná'gaken, san nžá'gaken žit chegak benne' gat ka', na' yógo'te da' zgot. 28 Lezka' nakle le'e. Da' li láwzele zloe'el kwinle chawe' lawgak benách ka', san yichj lázdo'le nža'ten da' zloé'ezele chawe' kwinle, na' da' kegle ka' da' žonle.

29 ’Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsedle ka', na' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinle. Zzoale yo'o xtando' ka' lo ba ka' gan zej ngache' benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, na' lezka' žonle xtan gan zej ngache' benne' chawe' ka'. 30 Lezka' znnale: “Chela' wzoato' ža ni'te katen' wnníta'gak xa xto'to' ka', bi gónlento' légake' tzen katen' bétgake' benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios.” 31 Dan' znnale ki, le'ekzle zzoa lile nakle za'ságak benne' ka' bétgake' benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios. 32 Ki naken, žesbaga' kwinle zia dan' wbága'gak xa xto'le ka'.

33 ’Le'e nakle ka bele snia ka', na' lezka' ka lježgak bele snia ka'. Da' likze bi yelale lo da' wsaka' zin' le'e lo yi' gabíl. 34 Che len, neda' sela'a chele benne' ka' wcháljgake' lo wláz Dios, na' benne' ka' žejní'igekle', na' benne' wsedle ka'. Benne' ki, gotle bale', na' wda'le yebale' le'egak yag kroze ka', na' chinle yebale' gan nak lo yo'o gan zdoble nich yenle xtiža' Dios, na' wlagle légake' to yetó yež. 35 Ki gaken, bága'le le'e zia che yógo'te žen chegak benne' chawe' ka', da' wlaljen lo yo, kate' wzó law wzóa bennen' bete' Abel, zi'n Adán, benne' chawen', na' na' zejte bétgake' Secría, zi'n Berekías,

bennen' bétgake' gachje l̲áwe'le gan že' yodo', na' gan že' bkog la'y, gan z̲géygake' bia beždo' ka' l̲aw Dios. 36 Da' li žapa' l̲e'e, yógo'te da' ki bága'gak benne' ki, benne' nníta'gake' ža ni zoažo na'a.

Jesús z̲beže' ni'a che yež Jerusalén

(Lk. 13:34-35)

37 L̲ezka' wnná Jesusen':

—Benne' Jerusalén ka', l̲e'e na' žotle benne' ka' z̲chál̲jgake' l̲o wláz Dios, na' z̲že'ele yej benne' ka' bsel̲a' Dios gan zoale. Zan chi'i gónela' wtoba' l̲e'e chia', kan žon z̲koko', bia z̲tobba' bríse'do' ka' z̲an x̲ilba', san bi gónelele. 38 Le wia nga, ka'ze ga'n ližle. 39 Ki gaken, dan' žapa' l̲e'e, na'a so l̲aw biž l̲é'elele neda' kate' nnážele: “La'y nak Bennen' ze'e l̲o wláz X̲anžo Dios.”

Z̲nna Jesús ka za' wchínnjgake' yodo'

(Mr. 13:1-2; Lk. 21:5-6)

24 Bžoj Jesusen' l̲o z̲chil yodo', na' kate' ne z̲ze'e ga na' wbíga'gak benne' wsedle chie' ka' gan zoe', na' bl̲oé'egekle' L̲e' kan nak ze'e na', da' nyechjen yodon'. 2 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲égake':

—¿Z̲l̲é'elele yógo'te da' ki? Da' li žapa' l̲e'e, bi ga'n to yej da' nbagan' lježen nga, dan' bix̲ doten.

Da' ka' gak biá'gaken za' žin ža ze l̲awte ža ka'

(Mr. 13:3-23; Lk. 21:7-24; 17:22-24)

3 Kate' ne že' Jesusen' gan nak l̲aw Ya'a Yag Olibo, wbíga'gak benne' wsedle chie' ka' gan zoe' cheze', na' góžgake' L̲e':

—Bl̲oe'el neto', ¿Batx̲ gakgak da' ki, na' biz̲ gak bia' ža yel̲ó'o, na' za' žin ža ze l̲awte ža ka' che yežlyó nga?

4 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲égake':

—Le wia kwinle nich bi gon l̲áže'le no benne' l̲e'e, 5 dan' l̲a'gak benne' zan, benne' ka' si' lágake' kan lia' neda'. Nnágake' zej nake' Benne' Criston', na' gon l̲áže'gekle' benne' zan. 6 Yénlele žak wedil̲e, na' da' z̲chal̲jgak benne' ka' che wedil̲e, san bi kwe' zédlele, dan' žon byenen gakgak yógo'te da' ki zga'ale kate' žin ža ze l̲awte ža ka'. 7 Benne' ka' nníta'gake' to yež tíl̲-l̲engake' benne' ka' nníta'gake' yetó yež, na' benne' ka' zoa to benne' z̲nna bi'e l̲égake' tíl̲-l̲engake' benne' ka' zoa yetó benne' z̲nna bi'e l̲égake'. Galj yižwé' z̲en ka', na' gak wbín, na' latje zan x̲o' yežlyó. 8 Yógo'te da' ki zej naken da' so l̲áwgaken, da' ka' sáka'gak benách ka'.

9 ’Naž wdegak benách ka' l̲e'e l̲o na'gak benne' ka' wsaka' zí'gake' l̲e'e. Yógo'te benách ka' wzóagake' l̲e'e chel̲a'ale, dan' žónl̲enle neda' tz̲en, na' gótgake' bál̲ele l̲e'e. 10 Kate' gak da' ki, benne' zan gak chope l̲áže'gake', na' yebéj yíchjgake' neda', na' toe' yetóe' wdíe' lježe', na' toe' yetóe' wzóe' lježe' chel̲a'ale. 11 Naž l̲a' l̲awgak benne' zan, benne' gon l̲áže'gake', na' wl̲oé'el kwíngake' ka benne' ka' z̲cháljgake' l̲o wláz Dios, na' gon l̲áže'gekle' benne' zan. 12 Gónl̲e'egake' da' kegle, na' che l̲en biž žíʼigekle' ljéžgake' ka'. 13 No benne' gake' Dios toze na' zejte ža ze l̲awte ža ka', yelá bennen'. 14 Se diža' chawen' kan z̲nna bia' Dios dot yežlyó nga nich yéngekle yógo'te benách zi'to' ka', na' naž žin ža ze l̲awte ža ka'.

15–16 ’No benne' gol̲e' da' ki žal̲a' wzejníʼi l̲aže'e. Wnná Daniel, bennen' bchalje' l̲o wláz Dios ža ni'te, na' wnné': “Da' bi z̲l̲e'el Dios chawe', dan' z̲chinnjen, cho'on latje la'y che Dios.” Kate' l̲é'elele gak da' ni, naž benne' ka' nníta'gake' gan nbab Judea žal̲a' wz̲ónnjgake' zaka' l̲aw ya'ado' ka'. 17 No benne' žone' žin yíchjo'ole bi žal̲a' yetje' nich bi da' chejx̲i'e da' nape' l̲o yo'o, san žal̲a' wz̲onnjtie'. 18 No benne' zoe' žin yix̲e', bi žal̲a' yeyeje' liže' nich chejx̲i'e laže' chie'. 19 Da' nyáche'l̲e'e gaken chegak no'le ka', no'le zej noe'e bi'do' ka' chégake', na' l̲ezka' no'le ka' z̲gáz̲e'gake' bi' že'ndo' ka' ché-

gake' kate' žin ža na'. 20 Le wchaḻjḻen Dios, na' le nnable' nich bi žin ža na' žaḻa' wz̲onnjle kate' žak byo' zag o kate' nak ža la'y, 21 dan' sáka'žegak benne' ka' ža ka', ka wz̲áka'gak benách ka' ža ni'te kate' za' gota' yežlyó nga, na' zejte na'a ža, na' kege ža zezá' bi sáka'gake' ki. 22 Kate' žin ža na', cha' Dios bi gone' babze ža ka', bi yelá nitó benne', san ni'a chegak benne' ka' wžekze' L̲e' gone' babze ža ka', nich gákḻene' ḻégake'.

23 'Che ḻen bi chejḻe'le cha' no benne' ḻe'e gan zoale, na' yi'e ḻe'e: "Le wia nga, zoa Benne' Criston' nga", o nne': "Zoe' ga na'." 24 L̲a' ḻawgak benne' zan, benne' wen ḻaže' ka', na' nnágake' zej nake' Benne' Criston', o nnágake' z̲cháljgake' ḻo wláz Dios. Góngake' da' ka' gak biá'gaken, na' da' ka' góngaken ga yebángekle benách ka', na' gon ḻáže'gekle' benne' ka' wžekze Dios cha' sáke'gekle'. 25 Le wia nga, ba gožkza' ḻe'e yógo'te da' ki zga'ale kate' gákgaken. 26 Che ḻen, bi chejḻe'le cha' ḻa'gak benne' ka' gan zoale, benne' yé'gake' ḻe'e: "Le wia nga, zoa Benne' Criston' ḻo latje dach." L̲ezka', bi chejḻe'le cha' nnágake': "Le wia nga, zoe' ḻo yo'o." 27 Kan žak kate' žep yes gan z̲ḻa' wbíž, na' z̲za'ní' gan ženen, ḻezka' gaken kate' yeḻá'a neda', Benne' Golje' Benách. 28 Gakte ki, kan z̲nnagak benách ka': "Gáte'teze gan de to da' nat, dóbgakkze lab ka' ga na'."

Da' gak kate' yeḻá' Benne' Golje' Benách

(Mr. 13:24-37; Lk. 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

29 L̲ezka' wnná Jesusen':

—Kate' te ža na' katen' sáka'gak benách ka' ki, wchóḻ wbíž, na' byo' bi gonnen baní' chen. Yindjgak belj ka', na' z̲izgak da' ka' zej nḻa' ya'abá, da' ka' zej napen yeḻa' z̲en. 30 Naž ḻa' dan' gak bia' ya'abá yeḻá'a neda', Benne' Golje' Benách, na' kweže nyáche'gak yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, katen' ḻé'egekle' neda', Benne' Golje' Benách, zezá'a ḻo bejw ya'abá, na' nzi' ḻo na'a yeḻa' wnná bia' z̲en, na' yeḻa' baní'. 31 Naž seḻa'a wbás che ya'abá chia' ka'. Wkwéžegake' zižje lozgak bia ka', na' wtóbgake' benne' ka' ba wžekza' chia', benne' ka' nníta'gake' dap la'ate yežlyó nga, na' yógo'te latje z̲an ya'abá.

32 'Le chejní'il da' žsedle da' žak che yag higo. Katen' žeḻa'gak ni'a nen' že'ndo' ka', na' ba žebía x̲lagen že'n ka', nnézlele za' žin byo' wbá. 33 L̲ezka', kate' ḻé'elele žakgak yógo'te da' ki, nnézlele za' žin ža ze ḻawte ža, na' ba z̲ḻa' ḻawn. 34 Da' li žapa' ḻe'e, yógo'te da' ki gákgaken zga'ale kate' gatgak benách ka' nníta'gake' ža na'. 35 Te che ya'abá, na' che yežlyó nga, san x̲tiža'a ka' bi tégaken ka'ze.

36 'Kate' žin ža na' bi nnezle nitó benne'. Bi nnézgekle wbás che ya'abá ka' che Dios, na' bi nnezla' neda', Z̲i'n Dios, san toze X̲ažo Dios nnezlen'.

37 'Kan gok ža na' katen' wzóa Noé, ḻezka' gaken kate' yeḻá'a neda', Benne' Golje' Benách. 38 Kate' ža ka' zga'ale kate' bžin nis yejw da' bchinnjen yežlyó nga, we'j bdáwgake', na' bchag ná'gake', na' bdégake' z̲í'ngake' ka' ḻo yeḻa' z̲chag na' na' zejte ža wyó'o Noén' ḻe'e barkw z̲en na', dan' bene', 39 na' bi gókbe'egekle' kate' bžinte nis yejw dan' bchinnjen yežlyó nga, na' bžia yí'gake' yógo'tegake'. L̲ezka' gaken katen' yeḻá'a neda', Benne' Golje' Benách, dan' bi gákbe'le nitó benne'. 40 Kate' ža na' kate' yeḻá'a, cha' žongak chope benne' ka' žin yix̲e', toe' yedjži'a-ne' chia', na' yetóen' wka'na'-ne'. 41 Cha' chope no'le ka' nníta'gake' wetw, toe' yedjži'a-ne' chia', na' yetóen' wka'na'-ne'.

42 'Le soa ban ḻaže' dan' bi nnézlele biz̲ ža yeḻá'a neda', X̲anle. 43 Na'a, le chejní'il da' ni. Chela' nnezle x̲an yo'o bi ža yid benne' wbán, na' nná'zele' dot yele, na' bi we'e latje no benne' chidjwe' ze'e nich

kwane' da' de liže'. 44 Che len, le soa ban laže' le'e, dan' yelá'a neda', Benne' Golje' Benách, to ža bi zbezle neda'.

Benne' wen žin chawe', na' benne' wen žin bi nake' chawe'

(Lk. 12:41-48)

45 Lezka' wnná Jesusen':

—¿Noz benne' wen žin, benne' nake' chawe', na' žejni'ile', wdé xane' lo ne'e benne' ka' nníta'gake' liže' nich wnezjwe' da' gáwgake' kate' gale'? 46 Ba nez zen gaken che benne' wen žin na' nake' chawe', cha' kate' yelé'e xane', yedjxake'e le' žone' dot da' bde xane' lo ne'e. 47 Da' li žapa' le'e, yógo'te da' nap xane', wdíe' lo na' benne' wen žin žone' ki. 48 Cha' to benne' wen žin ki yeyake' benne' wen da' zinnj, na' sa' laže'e, na' nne': "Wžél xana', na' bi yelá' zie'", 49 na' cha' so lawe' wsaka' zi'e benne' ka' žónlengake' le' tzen žin, na' so lawe' ye'j gáwlene' benne' ka' želzožle', 50 naž yelá' xan benne' wen žin na' to ža kate' bi zoe' zbeze', o to yele žekle' bi la'te xanen'. 51 Naž xanen' wsaka' zi'e benne' wen žin na', na' gone' ga gak chie' kan žala' gak chegak benne' ka' zloé'ezele chawe' kwíngake'. Naž kweže nyache'e, na' wxéj laye'e.

Žsaka' lebe Jesús kan gok chegak chi xkwide' no'le ka'

25 Lezka' wnná Jesusen':

—Kan gak chegak benne' ka' chó'ogake' gan znna bia' Dios ya'abá, naken kan gok chegak chi xkwide' no'le ka'. Wzí'gakbe' broke ka' chégakbe', na' bžójgakbe' nich chejchággakbe' benne' zchag ne'e. 2 Gáyo'be' zej nakbe' ban laže', san yegáyo'be' zej nakbe' nat laže'. 3 Xkwide' no'le nat laže' ka' wzí'gakbe' broke chégakbe' ka', san bi biá'gakbe' yelate' set da' žeyen. 4 Xkwide' no'le ban laže' ka' biá'gakbe' set da' žeyen lo béga'do' chégakbe' ka' len broke chégakbe' ka'. 5 Dan' wžél benne' zchag ne'e, wdé yele láwgakbe', na' wtásgakbe'. 6 Kate' bžin gachje yele, benle chi'i to benne' wnníe' zižje, na' wnné': "Za' benne' zchag ne'e. Le žoj chejchaglene'." 7 Naž wyasgak yógo'te xkwide' no'le ka', na' bkwézgakbe' broke chégakbe' ka'. 8 Xkwide' no'le nat laže' ka' gózgakbe' xkwide' no'le ban laže' ka', na' wnnágakbe': "Le gonn láte'do' set cheto' che set da' žeyen chele, dan' zgolgak broke cheto' ka'." 9 Bechébegak xkwide' no'le ban laže' ka', na' wnnágakbe': "Bi gaken dan' bi be ga'n cheto', na' chele. Le chej gan zdo'w set da' žeyen na' chjé'wle chele." 10 Kate' ne zjakbe' zejxí'gakben', bžin benne' zchag ne'e. Xkwide' no'le ban laže' ka', xkwide' ka' želbezbe' le', wyó'olengakbe' le' tzen gan žak lni che yela' zchag na', na' la' bséjwte yo'o. 11 Wdé na' bžingak yezika' xkwide' no'le ka' ga na'. Blížgakbe'-ne', na' wnnágakbe': "Xan, Xan, bsaljw cho'oto'." 12 Le' beži'e, na' wnné': "Da' li žapa' le'e, bi nónbi'a le'e."

13 Naž Jesusen' gože' benne' ka':

—Le gak ban laže', dan' bi nnézlele bi ža, o bi yele yelá'a neda', Benne' Golje' Benách.

Žsaka' lebe Jesús kan nak che mežw zen ka'

14 Lezka' wnná Jesusen':

—Kan gon Bennen' znna bi'e ya'abá che Dios naken kan ben to benne' za' cheje' zi'to'. Bliže' benne' wen žin chie' ka', na' bdie' lo ná'gake' da' nape'.

15 "To benne' wen žin na', bdie' gayo' kwe' mežw zen ka' lo ne'e, na' yetóen' bdie' chope kwe' mežw zen ka' lo ne'e. Yetóen' bdie' to kwe' mežw zen lo ne'e. To toen' bdie' lo ná'gake' ka da' žákgekle'. Naž la' wzá'tie' gan nak zi'to'. 16 Wyéj benne' wen žin na', bennen' wzi'e gayo' kwe' mežw zen ka', na' bejtíljlene' da' ka' yegayo' kwe' mežw zen ka'. 17 Lezka', bennen' wzi'e chope kwe' mežw ka', be-

jtíljlenen' yechope ka'. 18 Bennen' wzi'e
to kwe' mežwn' wyeje', na' bejche'ne' lo
yo, na' bkache'e mežwn' che xane' lo
yon'.
19 'Kate' ba gok scha, xangak benne'
wen žin ka' belé'e, na' bgá'nlene' lé-
gake' chawe'. 20 Kate' wzó law bžinte
bennen' wzi'e gayo' kwe' mežw zen ka',
noe'e yegayo' kwe' mežw ka', na' gože'
xane': "Xan, gayo' kwe' mežw ka' bdio' lo
na'a. Nga de yegayo' kwe' mežw ka' dan'
bejtíljlenan'." 21 Xanen' gože' le': "Nak
chawe'. Nako' benne' wen žin dot li laže'.
Cháwe'do' beno' katen' wyó'o láte'do'ze
lo no'o. Na'a da' zénle'eže wdía' lo no'o.
Wyó'o ga zoa' ni, na' yebélenlo' neda'
tzen." 22 Wdé na' bžin benne' wen žin
na', bennen' wzi'e chope kwe' mežw zen
ka', na' wnné': "Xan, chope kwe' mežw
bdio' lo na'a. Nga de yechóp kwe' mežw
ka' da' bejtíljlenan'." 23 Naž xanen' gože'
le': "Nak chawe'. Nako' benne' wen žin
dot li laže'. Cháwe'do' beno' katen' wyó'o
lo no'o láte'do'ze. Na'a, da' zenle'e wdía'
lo no'o. Wyó'o ga zoa' ni, na' yebélenlo'
neda' tzen." 24 Naž kate' bžin benne' wen
žin na', bennen' wzi'e to kwe' mežw zen
na', wnné': "Xan, nnezla' nako' benne'
bizjw, dan' zlapo' gan bi gozo', na' ztobo'
gan bi bchiljo'. 25 Che len bžeba' le',
na' wyá'a, na' bejkacha'a mežw chion'
lo yo. Nga de dan' naken chio'." 26 Naž
beží'i xane', na' gože' le': "Nako' benne'
wen žin bi nake' chawe', na' za'wede.
Nnézkzelo' zlapa' gan bi goza', na' ztoba'
gan bi bchilja'. 27 Che len, gakže chawe'
la' bnezjo' mežw chian' lo na'gak benne'
ka' wkóngeklen' žin, nich chíljlengaken'
yelate', nich kate' yelá'a neda', yezi'a dan'
naken chia' len yichjen." 28 Naž xanen'
gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na'
wnné': "Le yeká'a mežwn' lo na' benne'
ni, na' le wnezjwn lo na' bennen' nape'
chi kwe' mežw ka'." 29 Nóte'teze benne'
zkonle' chawe' žin da' nzi' lo ne'e, wdé-
gake' lo ne'e yelate', na' gata' da' zenže
chie', san bennen' bi zkonle' chawe' žin
da' nzi' lo ne'e, da' do'ze da' nape' yeké'n.
30 Na'a, benne' wen žin ni, benne' bi nake'
chawe', le chejžo'ne' na'le gan nak chol,
gan kweže nyache'e, na' wxéj laye'e.

Benne' Cristo wchi'a laže'e benách ka'

31 Lezka' wnná Jesusen':
—Katen' yelá'a neda', Benne' Golje'
Benách, tzen len yógo'te wbás che ya'abá
chia' ka', nich nna bi'a, kwi'a lo latje
chawe' chia', gan wchi'a laža'a benách
ka'. 32 Yógo'te benne' ka' nníta'gake' yež-
lyó nga dóbgake' gan kwi'a neda', na'
wnníta'gaka'-ne' chelá'a weje kan žon
to benne' wape zila' ka', benne' znnite'e
chelá'a weje chibo ka', na' zila' ka'. 33 Wn-
nite'e zila' ka' kwite' liža, na' wnnite'e
chibo ka' kwite' yegle. 34 Naž, neda',
benne' wnná bian', yapa' benne' ka'
nníta'gake' kwita' li ža, na' nnia': "Le da
ga zoa' ni, le'e wléj Xa' le'e cheze'. Gata'
latje chele gan znna bi'e, dan' bkweze'
chele ža ni'te katen' bdixjwe' yežlyó nga.
35 Ki žaken chele dan' wdona', na' bennle
da' bdawa'. Wbila', na' bennle da' we'ja'.
Goka' ka to benne' zde' zi'to', na' wlo'le
neda' ližle. 36 Byažje da' gakwa', na'
bwákwle neda' da' ka' žákwle. Bi wzóa'
chawe', na' bedjwíale neda'. Byejwa' liž
ya, na' bedjwíale neda'." 37 Naž yechébe-
gak benne' chawe' ka', na' yé'gake' neda':
"Xan, ¿batx ble'elto' Le' wdono', na'
bwawto' Le'? ¿Batx wbilo', na' bennto'
da' we'jo'? 38 ¿Batx ble'elto' Le' bejdío'
zi'to', na' wlo'to' Le' ližto'? ¿Batx byažje
laže' gako', na' bwákwto' Le' da' ka'
žákwto'? 39 ¿Batx ble'elto' Le' bi wzó'
chawe', o wyejo' liž ya, na' bedjwíato'
Le'?" 40 Yecheba' neda', benne' wnná
bian', na' yapa' légake': "Da' li žapa' le'e,
dan' benle ki che to benne' ljéža'do' ki,
la'kze nake' benne' ka'ze, lezka' chia' ned-
kza' benlen'."
41 'Naž yapa' benne' ka' nníta'gake'
kwita' yegle, na' nnia': "Le kwas ga zoa'

ni, l̲e'e na' nbága'le z̲ia, na' chejchazle l̲o yi', da' bi yeyol̲en, dan' bkwez Dios che da' x̲iwe', na' chegak wbás ka' žónl̲engaken l̲en tz̲en. 42 Ki gaken chele dan' wdona', na' bi bennle da' gawa'. Wbil̲a', na' bi bennle da' ye'ja'. 43 Goka' ka benne' z̲de' zi'to', na' bi wlo'le neda' ližle. Byažje da' gakwa', na' bi bwákwle neda' da' ka' žákwle. Bi wzóa' chawe', na' l̲ezka' byejwa' liž ya, na' bi bedjwíale neda'." 44 Naž nnagak benne' ka', na' yé'gake' neda': "X̲an, ¿batx̲ bl̲e'elto' Le' wdono', o wbil̲o', o goko' ka to benne' z̲de' zi'to', o byažje da' gako', o bi wzó' chawe', o wyejo' liž ya, na' bi gókl̲ento' Le'?" 45 Naž yecheba' neda', benne' wnná bian', na' yapa' l̲égake': "Da' li žapa' l̲e'e, dan' bi be benle che to benne' zoe' ladjw benne' ka' nníta'gake' nga, l̲a'kze nake' benne' ka'ze, bi be benle chia' neda'." 46 Naž benne' wen da' z̲innj ka' l̲a' chejcháztegake' gan sáka'l̲e'egake', san benne' chawe' ka' gata' yel̲a' nban da' zejlí kanne chégake'.

Benne' yodo' ka' žóngake' toze diža' séngake' Jesús

(Mr. 14:1-2; Lk. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

26 Kate' beyóž bchal̲j Jesusen' da' ni, gože' benne' wsedle chie' ka', 2 na' wnné':

—Nnézkzelele žin Lni Pasko' yechóp ža ka', na' kate' ža na' wdégake' neda', Benne' Golje' Benách, l̲o na'gak benne' ka' wdá'gake' neda' l̲e'e yag kroze.

3 L̲a' na'ze bx̲oz wnná bia' ka' na' benne' yodo' wsedle ka', na' benne' gole ka', bdóbgake' gan nak l̲i'a liž bx̲oz blo, bennen' lie' Kaifás. 4 Béngake' toze diža' séngake' Jesusen' l̲o yel̲a' wen l̲aže' chégake', nich gótgake' L̲e'. 5 Wnnágake':

—Bi gak gonžon ža lni, nich bi gongak benách ka' žo'osbé.

To no'le z̲ko'e yichj Jesús da' z̲l̲a' z̲ix̲

(Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

6 Katen' wzóa Jesusen' l̲o yež Betania l̲o liž Smon, bennen' wdé'e yižwé' leže, 7 wbiga' to no'le x̲kóže'le Jesusen', noe'e to béga'do' da' naken yej zaka', na' nžan' to da' z̲l̲a' z̲ix̲ da' záka'l̲e'en. Wloé'en yichj Jesusen' kate' ne ži'e žawe'. 8 Kate' bl̲é'egekle benne' wsedle ka' che Jesusen' da' ni, bžá'agake', na' wnnágake':

—¿Biz̲ chen' wnitle da' ni? 9 Gok no benne' gote'en, na' si'e mežw zan nich gákl̲enžo benne' yache' ka'.

10 Kate' benle Jesusen' da' ni, gože' l̲égake':

—¿Biz̲ chen' z̲nnele che no'le ni? Nak chawe' da' bene' chia'. 11 Benne' yache' ka' nníta'l̲entezgake' l̲e'e, san neda' bi gá'nteza' gan zoale l̲e'e. 12 Da' ben no'le ni katen' wloé'e neda' da' z̲l̲a' z̲ix̲en', naken to da' z̲pa'an neda' che ža gacha'a l̲o yežw ba. 13 Da' li žapa' l̲e'e, gáte'teze l̲o yežlyó nga gan wchál̲jgake' diža' chawe' ni, l̲ezka' wzéngekle' benách ka' da' ben no'le ni chia' neda' nich chejsá' l̲áže'gake' chie'.

Z̲chebe l̲aže' Judas wdíe' Jesús l̲o na'gak benne' yodo' ka'

(Mr. 14:10-11; Lk. 22:3-6)

14 Naž Judas Iskariote, to benne' žónl̲ene' tz̲en yechinéj benne' wbás ka' che Jesusen', wyeje' gan zej nnita' bx̲oz wnná bia' ka', 15 na' gože' l̲égake':

—¿Biz̲ gonnle chia' neda' cha' wdía' Jesusen' l̲o na'le?

Bgá'nl̲ene' l̲e' chawe' chízjwgake' l̲e' chi žoa mežw plat. 16 Naž wzó l̲aw Judas na' žilj loj l̲aže'e wdíe' Jesusen' l̲o ná'gake'.

Da' žawžo nich chejsá' l̲áže'žo kan got X̲anžo

(Mr. 14:12-25; Lk. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Ko. 11:23-26)

17 Kate' nak ža z̲zo l̲aw lni chegak benne' judío ka' katen' žáwgake' yet x̲til da' bi nzi' kwa zichj, wbíga'gak benne' wsedle ka' che Jesusen' gan zoe', na' góžgake' L̲e':

—¿Gaz̲ žénelo' chejsí'ni'ato' z̲íla'do' chežo, bian' gawžo že' Lni Pasko'?

18 Jesusen' gože' l̲égake':

—Le chej l̲o yežen' gan zoa to benne', bennen' nónbia'žo, na' le yi'e: "Benne' žsedle' neto' z̲nne': Za' žin ža chia' gata'. L̲o ližo' gáwl̲ena' benne' wsedle chia' ka' tz̲en z̲íla'do' že' Lni Pasko'."

19 Naž bengak benne' wsedle chie' ka' kan gože' l̲égake', na' bsí'ni'gake' da' gáwgake' že' Lni Pasko'.

20 Kate' ba gol̲e ža na', Jesusen' wžé'l̲ene' chežínnote benne' wsedle chie' ka', na' wzó l̲áwgake' žáwgake'. 21 Kate' ne žáwgake', Jesusen' gože' l̲égake':

—Da' li žapa' l̲e'e, to benne' ládjwle l̲e'e wdíe' neda' l̲o na'gak benne' yodo' ka'.

22 Naž gok nyache' l̲áže'gake', na' wnnábgekle' Jesusen' to toze', na' wnnágake':

—X̲an, ¿neda' gonan'?

23 Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Bennen' z̲žínl̲ene' neda' tz̲en l̲o ye'n, bennen' wdíe' neda' l̲o na'gak benne' ka'. 24 Da' li neda', Benne' Golje' Benách, cha'a gan gak kan nyejw l̲e'e yiche la'y kan žal̲a' gaken chia', san da' nyáche'l̲e'e gaken che bennen' wdíe' neda' nich gótgake' neda'. Gakže chawe' che bennen' chela' bi golje'.

25 Naž beží'i Judas, bennen' wdíe' Jesusen', na' wnné':

—Benne' wsedle, ¿neda' gonan'?

Jesusen' gože' l̲e':

—O', le' na'.

26 Kate' ne žáwgake', Jesusen' bex̲we' to yet x̲til, na' gože' Dios: "Žóx̲keno'." Naž bzoz̲jen', na' bnez̲jwen' chegak benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Le sin', le gawn. Da' ni naken bel̲a' žen chia'. Kan bena' che yet x̲til ni z̲l̲oe'elen kan gak che bel̲a' žen chian'.

27 L̲ezka' bex̲we' to z̲íga'do', na' gože' Dios: "Žóx̲keno'." Naž bnez̲jwen' chégake', na' wnné':

—Le ye'jen yógo'tele. 28 Da' ni naken x̲chena' da' žon chochen diža' kobe da' z̲ka'n chawen'. X̲chenan' l̲aljen ni'a chegak benne' zan nich gak yenít l̲aw Dios dol̲a' da' zej nbage'e. 29 L̲ezka' žapa' l̲e'e, biž ye'ja' x̲is da' z̲bia lba uba ki kate' žinže ža na' yé'jl̲ena' l̲e'e to da' kobe gan z̲nna bia' X̲ažo Dios.

Jesús z̲nne' nna Bedw bi nónbi'e L̲e'

(Mr. 14:26-31; Lk. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

30 Kate' beyóž bél̲gake' da' z̲ka'n z̲enen Dios, jake' zaka' Ya'a Yag Olibo. 31 Naž Jesusen' gože' l̲égake':

—Yógo'tele gak chope l̲áže'le, na' wka'nle neda' na'a že' ni, dan' nyejw l̲e'e yiche la'y kan gak chia', da' z̲nnan: "Gona' ga gat Benne' Wape Z̲ila' Ka', na' gáslasgak z̲ila' ka'." 32 Katen' yebana' l̲o yel̲a' got, naž cha'a zga'ala' ka l̲e'e zaka' gan nbab Galilea.

33 Naž bechebe Bedw, na' gože' Jesusen':

—L̲a'kze yógo'tegake' gak chope l̲áže'gake', na' wká'ngake' Le', neda' bi gak chope l̲aža'a, bi wka'na' Le'.

34 Jesusen' gože' l̲e':

—Da' li žapa' le', na'a že' ni, zga'ale kate' kweže leko', le' nnio' chonne chi'i bi nónbi'o neda'.

35 Naž Bedon' gože' Jesusen':

—L̲a'kze gátl̲ena' Le' tz̲en, bi nnia' bi nónbi'a Le'.

L̲ezka' wnnagak yógo'te benne' wsedle chie' ka'.

Jesús z̲chálj̲lene' Dios l̲o yežlyó Jetsemaní

(Mr. 14:32-42; Lk. 22:39-46)

36 Naž Jesusen' bžínl̲ene' benne' wsedle chie' ka' tz̲en yežlyón' nzin' Jetsemaní. Gože' l̲égake', na' wnné':

—Le kwe' nga kate' cha'a yelate' na'le, gan chejchálj̲l̲ena' Dios.

37 Jesusen' bchi'e Bedw l̲en chope z̲i'n Sebedeo, na' wzó l̲awe' žak nyache' l̲aže'e, na' žek l̲áz̲da'we'. 38 Naž Jesusen' gože' l̲égake':

—Žak nyache' l̲aža'a, na' žatkza' l̲o yel̲a' žek l̲áz̲da'wa'. Le ga'n nga, na' le nna'ze dot yele tz̲en l̲en neda'.

39 Wdé Jesusen' yeláte'do' na'le, gan byechwe'. Bzechw l̲awe' l̲o yo, na' bchálj̲l̲ene' Dios, na' wnné':

—X̲e, cha' wak, ben ga bi gon byenen saka'a ki, san kege kan žénela' neda', san kan žénelo' Le' gono'.

40 Kate' bežín Jesusen' gan zej nnita' benne' wsedle chie' ka', bejx̲ake'e l̲égake' z̲tásgake', na' gože' Bedon':

—¿Bi gok nná'l̲eno' neda' tz̲en yele to chí'ido'ze? 41 Le nna'ze dot yele, na' le wchaljl̲en Dios, na' le nnable-ne' gákl̲ene' l̲e'e, nich bi gata' latje gon da' x̲iwe' ga gonle dol̲a'. Zóateze be' nákkzele ban l̲aže', san l̲o bel̲a' žen chele žedó l̲áže'le.

42 Naž wyéj Jesusen' da' bežope chi'i, na' bchálj̲l̲ene' Dios. Wnné':

—X̲e, cha' bi gak gono' ga bi saka'a da' ki, ben kan žak l̲ažo'o Le'.

43 Kate' beyeje', da' yoble bedjx̲ake'e l̲égake' z̲tásgake' dan' ndel̲e'e yele yej l̲áwgake'. 44 Naž bekwás Jesusen' gan žé'gake'. Wyeje' da' yoble, na' bchálj̲l̲ene' Dios da' beyonne chi'i, na' tl̲ebe kan wnné' zga'ale wnné'. 45 Da' yoble beyeje' gan zej nnita' benne' wsedle chie' ka', na' gože' l̲égake':

—¿Z̲tasle na'a, na' žezí' l̲áže'le? Le wia nga, ba golen. Neda', Benne' Golje' Benách, ba ndia' l̲o na'gak benne' dol̲a' ka'. 46 Le chas, le cho'o. Le wia nga, bennen' z̲die' neda' ba ze'e nga.

Želchi'e Jesús nžeje'

(Mr. 14:43-50; Lk. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

47 Kate' ne z̲chalj Jesusen' da' ni, Judas, bennen' nbábl̲ene' benne' chežinnoe' ka', l̲a' bžintie' ga na', na' žónl̲engak benne' zan l̲e' tz̲en, benne' ka' zej noe'e ya ntoche' ka', na' yag ka'. Bx̲oz wnná bia' ka' na' benne' gole ka', bséla'gake' l̲égake'. 48 Judas na', bennen' z̲die' Jesusen', ba bl̲oe'ele' l̲égake' to da' gone' da' gak bian' no benne' nake' Jesusen'. Wnné':

—Bennen' wchág l̲awa'-ne', L̲en' Jesusen'. Le sene'.

49 Naž wbiga' Judas na' gan zoa Jesusen', na' wnné':

—Padiox̲, Benne' Wsedle.

Naž l̲a' bchag l̲awtie' L̲e'. 50 Jesusen' gože' l̲e':

—Bicha'a, ¿biz̲ žono' nga?

Naž wbíga'gak benne' ka', na' béx̲wgake' Jesusen'. 51 To benne' zóal̲ene' Jesusen' wlechje' ya ntoche' chie', na' bene' we', bchoge' yid nag to benne' wen žin che bx̲oz blo. 52 Jesusen' gože' l̲e':

—Begó'o ya ntoche' chion' ližen. Yógo'te benne' ka' z̲kóngekle' žin ya ntoche' nich gótgake' benách, l̲o ya ntoche' gátgake'. 53 ¿Bi nnezlo' gak nnabla' X̲a', na' L̲e' l̲a' sél̲a'tie' chia' da' zánl̲e'eže ka chežinno kwe' wbás che ya'abá ka', da' zej naken da' zan gaywé'e to to kwen'? 54 San cha' gona' ki, ¿nakx̲ gak žin da' nyejw l̲e'e yiche la'y, da' z̲nnan žal̲a' gaken chia' ki?

55 Naž Jesusen' gože' benne' ka':

—Za'le nwa'le ya ntoche' ka', na' yag ka', nich senle neda' kan žonle katen' z̲zenle benne' wbán ka'. Yógo'te ža wži'a l̲awle gan nak l̲o z̲chil yodo', gan bsedla' benách ka', san bi wz̲enle neda'. 56 Na'a žaken ki nich žin da' nyejw l̲e'e yiche la'y,

dan' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios.

Naž yógo'te benne' wsedle ka' che Jesusen' bsángake' Le', na' bezónnjgake' ga na'.

Zžin Jesús gan že'gak benne' yodo' ka'

(Mr. 14:53-65; Lk. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

57 Naž benne' ka', benne' zej nzene' Jesusen', bché'gake' Le', na' bejzégake' Le' law Kaifás, bxoz blo, gan zej ndobe benne' yodo' wsedle ka' len benne' gole ka'. 58 Bedw bejnawe' Jesusen' zi'to' zi'to', na' wyoé'e gan nak li'a liž bxoz blon', nich le'ele' nakx gak che Jesusen'.

59 Bxoz wnná bia' ka' len benne' gole ka', na' benne' yodo' wchi'a laže' ka', wdíljgake' no benne' yesbage'e Jesusen' zia la'kze gon laže'e, nich gak chóggake' chie' gate'. 60 No no bžélgekle' la'kze bžingak benne' zan, benne' wnnégake' chie' da' wen laže'. Kate' ze lawte bžingak chope benne', na' lo yela' wen laže' chégake' wnnégake' chie', 61 na' wnnágake':

—Benne' ni wnné': "Gak wchinnja' yodo' che Dios, na' yechonne žaze ka' yechisan'."

62 Naž wzó ža' bxoz blon', na' gože' Jesusen':

—¿Bi be žechebo'? ¿Biz da' ni da' znnegak benne' ki chio' Le'?

63 Jesusen' bi be wnné'. Naž bxoz blon' gože' Le':

—Ni'a che Xanžo Dios ban znnabla' Le' nnio' da' li. Bloe'el neto' cha' nako' Le' Benne' Criston', Zi'n Dios.

64 Jesusen' gože' le':

—Kan znno' naka'. Da' li žapa' le'e, lé'elele neda', Benne' Golje' Benách, ži'a kwit li ža che Dios, gan nzi' lo na'a yela' wnná bia'. Yida' lo bejw ya'abá, na' la'a gan soale.

65 Naž bxoz blon', lo yela' zža'a chie' wcheze' laže' da' nakwe', na' wnné':

—Benne' ni znnie' da' zka'n ka'ze Dios. ¿Nozže benne' žiážjelžo nich nnie' che benne' ni? Ba bénkzelele kan wnníe' che Dios. 66 ¿Bize znnale le'e?

Beží'igake', na' wnnágake':

—Nbage'e zia, na' žala' gate'.

67 Naž bžé'egake' zene' law Jesusen', na' ben zí'gake' Le'. Bale' wdápegake' xage'e, 68 na' gózgake' Le':

—¿Nakkzo' Le' Benne' Criston'? Wnnéya'a na'a. ¿Noz bennen' wdape'e Le'?

Bedw znne': "Bi nónbi'a Jesusen'"

(Mr. 14:66-72; Lk. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

69 Kate' ne žakgak da' ki, že' Bedw la' lí'ale. Wbiga' to no'le wen žin gan zoe', na' wnnabe':

—Lezka' le' wdáleno' Jesusen', benne' Galilean'.

70 Beží'i Bedon' chebe' gan nníta'gak benne' ka', na' wnné':

—Bi nnezla' no bennen' zchaljo' chien'.

71 Katen' bžoj Bedon' gan žó'ogake' li'a na', yetó no'le ble'ele' le'. Gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Lezka' benne' ni bénlene' Jesusen', benne' Nasaret na' tzen.

72 Da' yoble beží'i Bedon' chen. Ben choche' xtiže'e ni'a che Dios, na' wnné':

—Bi nónbi'a Bennen'.

73 Yeláte'do'ze wžé, wbíga'gak benne' ka' nníta'gake' ga na' gan zoa Bedon', na' gózgake' le':

—Da' li le' žónleno' légake' tzen dan' yela' znneze chio' nak bian' ga benne' le'.

74 Naž wzó law Bedon' žesbaga' kwine' zia. Ben choche' xtiže'e ni'a che Dios, na' wnné':

—Bi nónbi'a Bennen'.

La' na'ze wžéžete leko'. 75 Naž bejsá' laže' Bedon' dan' gož Jesusen' le', katen' wnné': "Zga'ale kate' kweže leko', chonne chi'i nnio' bi nónbi'o neda'." Bžoj Bedon' ga na', na' wžeže nyache'e.

Ẕdégake' Jesús l̲o na' Pilato

(Mr. 15:1; Lk. 23:1-2; Jn. 18:28-32)

27 Kate' za' ža'ní' ža na', yógo'te bx̲oz wnná bia' ka' l̲en benne' gole ka', béngake' toze diža' nich gótgake' Jesusen'. 2 Bché'gake' Jesusen' nžeje', na' bdégake' L̲e' l̲o na' Ponsio Pilato, bennen' ẓnna bi'e.

Žat Judas

3 Kate' wnnezle Judas, bennen' bdie' Jesusen' l̲o na'gak benne' yodo' ka', ba nžog che Jesusen' gate', gok nyache' l̲aže'e, na' bejwé'e chi žoa mežw plat ka' l̲o na'gak bx̲oz wnná bia' ka', na' benne' gole ka'. 4 Judas na' gože' l̲égake':

—Nbaga'a dol̲a' dan' bdia' to benne' chawe' nich gate'.

Naž góžgake' L̲e':

—Bi žonen ga gek zédleto' neto'. Da' benkzo' le' naken.

5 Naž wžó'n Judas na' mežw plat ka' gan nak l̲o ẓchil yodo'. Bezé'e ga na', na' bejsí yene' l̲o yag.

6 Bezi'gak bx̲oz wnná bia' ka' mežw plat ka', na' wnnágake':

—Bi gonn ko'žo mežw ki gan ẓko'žo mežw che yodo', dan' naken laẓjw to benne' wet benách ka'.

7 Naž béngake' toze diža', na' l̲en mežwn' gó'wgake' to yežlyó che to benne' wen ye'n nich gaken gan gáche'gak benne' zi'to' ka'. 8 Che l̲en, l̲o ža na' belzóe' la latjen', Yo Žen. 9 Ki goken, bžin dan' wnná Jeremías, bennen' bchalje' l̲o wláz Dios, katen' wnné': “Beká'agake' chi žoa mežw plat ka', kan nak dan' bzoagak benne' Israel ka' da' zaka' L̲e', 10 na' l̲en mežw ka' gó'wgake' to yežlyó che to benne' wen ye'n. Da' ni bl̲oe'el X̲ana' Dios neda'.”

Ẕžin Jesús gan že' Pilato

(Mr. 15:2-5; Lk. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

11 Kate' bejzégake' Jesusen' gan že' Pilato, bennen' ẓnna bi'e, l̲e' wnnable' Jesusen', na' gože' L̲e':

—¿Nako' Le' Benne' Nna Bi'e Benne' Judío Ka'?

Jesusen' gože' l̲e':

—Da' li ẓnno'.

12 Kate' bx̲oz wnná bia' ka', na' benne' gole ka' besbága'gake' Jesusen' ẓia, L̲e' bi be beži'e chégake'. 13 Naž Pilaton' gože' Jesusen':

—¿Bi ženlo' da' zan ka' da' ẓnnégake' chio'?

14 Jesusen' bi be bechebe'. Ka' goken, bebanle benne' wnná bian'.

Ẕchóggake' che Jesús gate'

(Mr. 15:6-20; Lk. 23:13-25; Jn. 18:38—19:16)

15 Kate' žak Lni Paskon', de to da' žónteze žon Pilato, benne' wnná bian', žsane' no benne' želnnáb benne' ka', to benne' nyejwe' liž ya, nóte'teze benne' žénegekle' wsane' l̲e'. 16 Kate' ža ka' nyejw to benne' liž yan', benne' wen da' ẓinnj, bennen' lie' Barrabás. 17 Kate' bdobgak benne' zan ga na', Pilaton' wnnable' l̲égake', na' wnné':

—¿Nole' žénelele wsana' chele? ¿Barrabás o Jesús, Benne' Criston'?

18 Ki wnná Pilaton' dan' žákbe'le' bdegak benne' yodo' ka' Jesusen' l̲o ne'e dan' ẓgé'egekle' L̲e'.

19 Kate' ne že' Pilaton' gan ẓchi'a l̲aže'e, ẓo'le' bsel̲e'e to benne' chjape' l̲e', na' wnné':

—Bi be gono' che benne' chawen', dan' bžébel̲i'a wdé yele to l̲o bichgale ni'a chie' L̲e'.

20 San bx̲oz wnná bia' ka' l̲en benne' gole ka', belsedle' benne' zan ka' nich nnábgekle' Pilaton' wsane' Barrabasen',

na' gote' Jesusen'. 21 Da' yoble bchalj benne' wnná bian', na' gože' légake':

—¿Nole' benne' chope ki žénelele wsana'-ne' chele?

Wnnágake':

—Barrabasen'.

22 Naž Pilaton' wnnable' légake', na' wnné':

—¿Biz gona' che Jesusen', Benne' Criston'?

Yógo'tegake' wnnágake':

—Bde'e le'e yag kroze.

23 Naž benne' wnná bian' gože' légake':

—¿Biz da' zia nbage'e?

Zížježe belbéžyi'e, na' wnnágake':

—Bde'e le'e yag kroze.

24 Kate' žákbe'ele Pilaton' bi zzoele xtiže'e, san béngakže benách ka' žo'osbé, naž wzi'e nis, na' wdíb ne'e láwgake', na' wnné':

—Bi be zia nbaga'a neda' ni'a che yela' got che benne' chawe' ni. Da' žónkzele le'e da' ni.

25 Beži'igak yógo'te benne' ka', na' wnnágake':

—Yela' got che bennen' bága'to' neto' na' bága'gak zi'nto' ka'.

26 Ka' goken, Pilaton' bsane' Barrabasen' lo ná'gake'. Naž gože' benne' ka', benne' žjake' lo wdile, chíngake' Jesusen', na' wdé na' bdie' Le' lo ná'gake' nich wdá'gake' Le' le'e yag kroze.

27 Naž benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' nníta'gake' lo na' benne' wnná bian', bché'gake' Jesusen' lo yolawen' nzin' pretorio, gan btóbgake' yógo'te ljéžgake' ka' gan zoa Jesusen', na' nníta'gake' ga na'. 28 Naž bká'agake' laže' da' nakw Jesusen', na' bwákwgake' Le' to laže' xna, kan žákwgak benne' wnná bia' ka'. 29 Béngake' to da' naken ni'a na' yag yeche' dan' bxóagake' yichj Jesusen', na' bzóagake' to ya xtildo' lo ne'e li ža dan' zloe'elen kan nak to bar che benne' yolawe'. Naž bzoa zíbgake' xni'e, na' ben dítjgekle' Le', na' wnnágake':

—¡Ga'n zen Le', benne' znna bi'o benne' judío ka'!

30 Naž belžé'e Le' zene', na' beká'agake' ya xtilen', na' bdíngaken' yichje'. 31 Wdé ben dítjgekle' Jesusen', beká'agake' laže' xna dan' nakwe', na' begákwgake' Le' laže' chekze'. Naž bché'gake' Le' nich chejdá'gake' Le' le'e yag kroze.

Zdá'gake' Jesús le'e yag kroze

(Mr. 15:21-32; Lk. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

32 Katen' bžojgak benne' ka' žjake' lo wdile, na' bejxáka'gake' Smon, to benne' yež Sirene, na' béngake' ga bi'e yag kroze che Jesusen'.

33 Kate' bžíngake' latjen' nzin' Gólgota, da' znnan len diža' xiža', Ya'a Žit Yichjžo, 34 byé'jgake' Jesusen' nop zichj da' nchixen da' sla' che bia yixe'. Kate' Jesusen' bnixen', bi gónele' ye'jen'.

35 Kate' ba bdá'gake' Le' le'e yag kroze, wdísgake' laže' da' gokwe', na' btítjgake' lawlen nich gak bia' nole' gaken chie'. Ki goken, bžin dan' wnná benne' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, katen' wnné': “Wdísgake' laže' da' gokwe', na' btítjgake' lawlen da' gak bian'.” 36 Naž wžé'gake' ga na', na' bwíagake' Jesusen'. 37 Lezka' bdá'gake' le'e yag krozen' gan nak yichjle Jesusen' to diža' da' zloe'elen zia da' nbage'e, da' znnan ki: “Jesús, Bennen' Znna Bi'e Benne' Judío Ka'.”

38 Gan da' Jesusen', lezka' bdá'gake' chope benne' wbán ka' le'egak yag kroze ka'. Toe' bdá'gake' kwite' li ža, na' yetóen' kwite' yegle. 39 Wdegak benne' ka' ga na', na' bliž zí'gake' Jesusen'. Bta yíchjgake', na' ben dítjgekle' Le', 40 na' wnnágake':

—O', Le' wchinnjo' yodon', na' chonne žaze ka' yechison'. Beslá kwino' na'a cha' nako' Le' Zi'n Dios. Betj na'a le'e yag krozen'.

41 Lezka' bxoz wnná bia' ka' len benne' yodo' fariseo ka', na' benne' gole ka', ben dítjgekle' Le', na' wnnágake':

42 —Bennen' beslé' benne' yoble ka', san bi gak yeslá kwine'. Cha' nake' Benne' Nna Bi'e Benne' Israel Ka', žala' yetje' na'a le'e yag krozen', na' chejle'to' chie'. 43 Le' bxen laže'e Dios. Na'a Dios yeslakze' Le' cha' nak da' žaz laže'e, dan' wnné': "Zi'n Dios naka'."

44 Lezka' benne' wbán ka', benne' ka' dá'gake' le'egak yag kroze ka' gan da' Jesusen', bliž xíwe'gake' Le'.

Žat Jesús

(Mr. 15:33-41; Lk. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

45 Kate' bžin wawbíž, bechól dot yežlyó, na' zejte žedá chonne. 46 Žedá chonnen', wnné zižje Jesusen', na' wnné':

—Elí, Elí, ¿lama sabaktani?

Da' ni znnan len diža' xiža': "Dios chia', Dios chia', ¿biz chen' bebéj yichjo' neda'?"

47 Kate' béngekle benne' ka' nníta'gake' ga na' da' ni, wnnágake':

—Bennen' žliže' Lías, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te.

48 Naž la' wxíte'te to benne' zoe' ládjwgake', na' bexwe' to da' naken blol da' žzopen nis. Bxopen' nop zichj, na' bzoen' to lawle ya xtil, na' bchagen' žoa'a Jesusen' nich xopen'. 49 Naž yebale benne' ka' wnnágake':

—Wléz na'a. Wíažo cha' yid Líasen' nich wzetje' Le'.

50 Da' yoble wžéžeya'a zižje Jesusen'. Bžojte be' nakkze', na' la' gottie'. 51 La' na'ze bžéza'te laže' da' nalan' lo yodo'. Bžojen chople, da' wzó lawn yichjlen, na' bžinten xní'alen. Naž wzó' yežlyó, na' wla'gak yej ka'. 52 Wyáljwgak yežw ba ka' chegak benne' gat ka', benne' ka' bejlé'gake' che Dios, na' bebángake'. 53 Wdé bebán Jesusen', naž benne' ka', benne' bežójgake' lo yežw ba ka' chégake', wyázgake' lo yež la'y, yež Jerusalén, gan blé'egekle benne' zan légake'.

54 Naž bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' zwíagake' Jesusen', kate' ble'ele' wzó' yežlyó, na' da' ka' gókgaken, bžebe', na' wnné':

—Da' li benne' ni goke' Zi'n Dios.

55 Wnníta'gak no'le zan zí'to'ze ga na', no'le ka' wdálengake' Jesusen' katen' bezé'e gan nbab Galilea, na' béngake' xchine', na' bnézjwgake' da' bdawgak Jesusen' na' benne' ka' žónlengake' Le' tzen. Wnníta'gake' ga na', zwíagake' Jesusen'. 56 Lia Madlen na' Lia, xna'gak Jakob na' Jwsé, wnníta'gake' ládjwgake'. Lezka' wzóa xna'gak zi'n Sebedeo ka' ga na'.

Zkáche'gake' Jesús lo yežw ba da' nadjen le'e ya'a yej

(Mr. 15:42-47; Lk. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

57 Kate' za' žale ža na', bla' Jwsé ga na'. Nake' benne' yež Arimatea, benne' wnni'a, na' lezka' bénlene' Jesusen' tzen. 58 Benne' ni bejwíe' Pilato, na' wnnabe' latje we'e Jesusen'. Pilaton' wnné' wdégake' Jesusen' lo na' Jwsén'. 59 Bzetj Jwsén' Le', na' bchele' Le' laže' da' zaka'. 60 Naž bkáche'gake' Le' to lo yežw ba kobe da' bchach Jwsén' le'e ya'a yej. Bde'e to yej blag zen da' wbagan' gan žó'ogake' lo yežw ba na', na' beyeje' liže'. 61 Wzóa Lia Madlen len yetó Lia ga na', na' wžé'gake' žoa'a yežw ban'.

Žape chí'igake' yežw ba che Jesús

62 Kate' za' ža'ní' yetó ža, wdé bpá'gake' che ža la'y chegak benne' judío ka', bxoz wnná bia' ka' len benne' yodo' fariseo ka' blá'gake' gan že' Pilato. 63 Naž gózgake' Pilaton':

—Benne', žejsá' láže'to' dan' wnná benne' wen lažen', dan' wnné' katen' wzóe' nbane'. Wnné': "Kate' gak chonne ža, yebana' lo yela' got." 64 Che len bsela' benne' ka' gape chí'igake' yežw ban', na' zejte ža chonne ža, nich bi yidgak benne' ka' žele, benne' ka' bénlengake' Le' tzen,

na' bi yebéjgake' Le'. Naž bi gak yé'gake' benách ka': “Bebán Jesusen' lo yela' got.” Cha' ki gaken, diža' wen laze' ni gonžen da' zinnj ka ben diža' wen lažen' dan' bcháljgake' zga'ale.

65 Naž Pilaton' gože' légake':

—Zej nnita' benne' ka' žjake' lo wdile nga. Le ché'-gake' len le'e. Le chej, na' le gape chi'i yežw ban' kan sáke'le gonle.

66 Naž jake' ga na', na' bséjwgake' binlo yežw ban', na' bzóagake' to yej da' zbagan' gan žó'ogake' lo yežo ban'. Bdá'gake' le'e yej na' to da' gak bian' cha' saljwn, na' bnníta'gake' benne' ka' žjake' lo wdile ga na' nich gape chí'igaken'.

Žebán Jesús lo yela' got

(Mr. 16:1-8; Lk. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

28 Kate' ba wdé ža la'y na' chegak benne' judío ka', na' za' ža'ní' ža nežw, Lia Madlen na' yetó Lia bejwíagake' yežw ba che Jesusen'. 2 La' na'ze wzó' yežlyó. Ki goken dan' betj to wbás che ya'abá ga na'. Ble'e žoa'a yežw ban', na' bkwase' yej blag zen na', na' wži'e lo yej na'. 3 Znna' law wbás che ya'abán' ka yes baní', na' zíla'do'ze nak laže' da' nakwe'. 4 Kate' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' žape chí'igake' yežw ban', blé'egekle' le', bžébegake', na' wzízgake'. Belbíxjgake' lo yo, na' gókgake' ka benne' gat ka'. 5 Naž wbás che ya'abán' gože' no'le ka', na' wnné':

—Bi žébele. Nnezla' žeyiljle Jesús, bennen' bdá'gake' le'e yag kroze. 6 Bi zoe' nga dan' ba bebane' kan ba wnnakze' Le'. Le da, wíale gan gota' Xanžon'. 7 Le chej na'a, na' le chjap benne' wsedle chie' ka' ba bebán Jesusen' lo yela' got, na' Lekze' cheje' zga'ale' ka le'e zaka' gan nbab Galilea. Yelé'elele-ne' ga na'. Ba goža' le'e dan' bde Dios lo na'a.

8 Naž la' bezá'tegake' žoa'a yežw ban'. Zžébegake', na' žebégekle', na' taría taríagake' zjake' nich chejzéngekle' benne' wsedle chie' ka' da' ni. 9 Kate' ne zjake', bejxaka' Jesusen' légake', na' gože' légake':

—Padiox.

Naž wbíga'gake' gan zoa Jesusen'. Byéla'gake' ni'e, na' bka'n zéngake' Le'. 10 Naž Jesusen' gože' légake':

—Bi žébele. Le chej, na' le chjap ljéža'do' ka' nich chjake' zaka' gan nbab Galilea, gan yelé'egekle' neda'.

Da' wnnagak benne' ka' žjake' lo wdile

11 Kate' ne zjak no'le ka', benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' wdape chí'igake' yežw ban', bežíngake' lo yežen', na' bzéngekle' bxoz wnná bia' ka' yógo'te dan' goken. 12 Kate' ba bdobgak benne' gole ka', béngake' chawe' diža'. Naž bnézjwgake' mežw zan chegak benne' ka' žjake' lo wdile. 13 Góžgake' légake':

—Ki nnale: “Benne' ka' bénlengake' le' tzen bžíngake' žele, na' bebéjgake' Le' kate' ne ztasto'.” 14 Cha' yenle benne' wnná bian' da' ni, neto' wzejni'ilto' le', na' gonto' ga bi be gone' chele.

15 Naž benne' ka' žjake' lo wdile wzí'gake' mežwn', na' yjéngake' kan ba nsédgekle'. Ki goken, znnagak benne' judío ka' ki na' zejte na'a ža.

Jesús žsele'e benne' wbás chie' ka' chejzégake' xtiže'e

(Mr. 16:14-18; Lk. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

16 Naž chinejte benne' ka', benne' bénlengake' Jesusen' tzen, jake' gan nbab Galilea, na' bžíngake' law ya'adon', dan' ba bloe'el Jesusen' légake'. 17 Kate' belé'egekle' Jesusen', bka'n zéngake' Le', san bale' gok chope láže'gake'. 18 Naž wbiga' Jesusen' gan nníta'gake', na' gože' légake':

—Dios ba bdie' lo na'a yógo'te yela' wnná bia' lo ya'abá chie', na' lo yežlyó nga. 19 Che len le chej, na' le chejsedle yógo'te benách zi'to' ka', benne' ka'

nníta'gake' dot yežlyó nga. Le yezóa l̲égake' nis, wkónlele žin La X̲ažo Dios, na' La Dios Z̲i'n, na' La Dios Be' La'y. 20 Le wsedle l̲égake' góngake' yógo'te dan' goža' l̲e'e gonle. Le wia nga, nedkza' zóal̲ena' l̲e'e yógo'te ža na' zejte ža ze l̲awte ža ka' che yežlyó nga. Ka'kze gaken.

DIŽA' CHAWE' DA' BZOJ MARKOS

Da' bchalj Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis

(Mt. 3:1-12; Lk. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

1 Ki wzó law diža' chawen' kan nak che Jesús, Benne' Criston', Zi'n Dios.
2 Goken kan bzoj Isaías, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, da' wnná Dios nich yeyón chawen' yichj lázdo'gak benách ka' nich si' lo ná'gake' Benne' Criston'. Ki wnné':
Bwia nga. Žsela'a benne' wbás chia', benne' nežwe' ka Le'.
Le' wpé'e nez gan tio'.
3 Yenle chi'i to benne' nnie' zižje latje dach, na' nne':
“Le soa ban laže' dan' za' Xanžon' gan nníta'le.
Le yebéj li nez las gan tie'.”
4 Ki goken dan' bla' Zwa latje dach, na' bchalje' nich yezoagak benách ka' nis, benne' ka' yeyát láže'gake' nich yenít law Dios légake' che dola' da' zej nbage'e.
5 Bžojgak benne' zan yógo'te yež ka' gan nbab Judea, na' lezka' lo yež Jerusalén, na' jake' gan zoa Zwan', na' Zwan' bezóe' légake' nis lo yego Jordán, benne' ka' bexóalapgake' dola' da' zej nbage'e.
6 Gokw Zwan' laže' dan' nžaben yicha' za bia yixe', na' to bayw yid nžejen li'e. Bdawe' biche' zo ka', na' we'je' bžina' che bezdo' ka'. 7 Bchalj Zwan', na' wnné':
—Za' to benne' te na'a, bennen' napže' yela' wnná bia' ka neda'. Bi naka' neda' zi yechwa', nich kweja' zele'. 8 Neda' žezóa' le'e nis, dan' zloe'elen nzi' lo na'le xtiža' Dios, san Le' gone' da' zloé'ezele yela' žezóa nis ni, dan' wchize' le'e Dios Be' La'y, dan' wloe'elen nzi' lo na' Dios le'e.

Žezóa Jesús nis

(Mt. 3:13-17; Lk. 3:21-22)

9 Kate' ža na' bžoj Jesusen' yež Nasaret gan nbab Galilea, na' Zwan' bezóe' Le' nis lo yego Jordán. 10 Kate' bežój Jesusen' lo nisen', la' na'ze ble'ele' beyaljw ya'abá, na' žetj Dios Be' La'y. Znne'e ka to plomdo', na' bedjsóalene' Le'. 11 Benle chi'i Benne' zchalje' ya'abá, na' wnné':
—Le' nako' Zi'na'. Nži'ila' Le', na' žaz laža'a Le'.

Žénele da' xiwe' gonen ga baga' Jesús dola'

(Mt. 4:1-11; Lk. 4:1-13)

12 Naž Dios Be' La'y bchi'e Jesusen' de chgi' lo latje dach. 13 Wzóa Jesusen' latje dachen' choplalj ža, na' gónele da' xiwe' gonen ga baga' Jesusen' dola'. Wzóa Jesusen' gan zej nnita' bia yixe' ka', bia želdaba' ya'ado'. Wbás che ya'abá ka' góklengake' Jesusen', na' bwáwgake' Le'.

Jesús žsedle' benách ka' gan nbab Galilea

(Mt. 4:12-17; Lk. 4:14-15)

14 Wdé bséjwgake' Zwa liž ya, wyéj Jesusen' gan nbab Galilea. Bchalje' diža' chawen' dan' zan' lo na' Dios. 15 Ki wnné':
—Ba bžin ža. Za' yedjnná bia' Dios nga. Le yeyát laže', na' le chejlé' diža' chawe' ni.

Žliž Jesús tape benne' wzén bel

(Mt. 4:18-22; Lk. 5:1-11)

16 Kate' ne zde Jesusen' žoa'a nisdo' che gan nbab Galilea, ble'ele' Smon, na' Ndres, benne' biche' Smon na'. Zej nake' benne' wzén bel ka', na' želzale' yixjw bel chégake' law nisen'. 17 Jesusen' bliže' légake', na' wnné':
—Le gonlen neda' tzen, na' gona' ga yedjwa'le benách ka' chia', gonle kan žonle kate' zzenle bel ka'.

18 La' bká'ntegake' yixjw ka' chégake', na' jáklene' Jesusen'.
19 Wdé Jesusen' yeláte'do' na'le, gan ble'ele' Jakob len Zwa, benne' ka' zej nake' zi'n Sebedeo, na' nníta'gake' lo barkw chégake' gan žeyágake' yixjw bel ka' chégake'. 20 Jesusen' la' bližtie' légake', na' bká'ngake' Sebedeon', xágake', gan zóalene' benne' wen žin chie' ka' lo barkwn', na' jáklene' Jesusen'.

To benne' yoe'e be' xiwe'

(Lk. 4:31-37)

21 Bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen yež Kapernaum. Kate' gok ža la'y chegak benne' judío ka', wyó'o Jesusen' yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' wzó lawe' žsedle' benne' ka' zej ndobe' ga na'. 22 Bebángekle' kan žsedle Jesusen', dan' žsedle' kan žon to benne' nzi' lo ne'e yela' wnná bia', na' kege kan žongak benne' yodo' wsedle ka'. 23 Lezka' wzóa to benne' yoe'e be' xiwe' lo yo'o gan zej ndobe', na' wžéžeyi'e, 24 na' wnné':

—¿Biz nbága'to' chio', Jesús, benne' Nasaret? ¿Zo'o nich wžía yi'o neto'? Nónbi'a Le'. Nako' Benne' La'y che Dios.

25 Naž Jesusen' wdilen', na' wnné':

—Wzóa žize, na' bežój lo bennen'.

26 Naž be' xiwen' wžibe sisen bennen', na' wžéžeya'an zižje, na' la' bežojten. 27 Bebán láže'gak yógo'te benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnnábgekle' ljéžgake' toe' yetóe', na' wnnágake':

—¿Bizkze da' ni? ¿Žsedle' to da' kobe? Len yela' wnná bia' zchi'le' be' xiwe' ka', na' žóngaken kan znne'.

28 La' wzete diža' che yela' wak che Jesusen', na' béngekle benách ka' dot gan nbab Galilean' kan nak chie'.

Žeyón Jesús xna' zo'le Bedw

(Mt. 8:14-15; Lk. 4:38-39)

29 Naž bežój Jesusen' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' la' wyéjlentie' Jakob, na' Zwa, na' bžíngake' ližgak Smon, na' Ndres. 30 De xna' zo'le Bedw, bennen' lie' Smon, lo yo'on', na' yoe'e da' la. La' belzéntele' Jesusen' kan žak che no'len'. 31 Naž wbiga' Jesusen', na' bexwe' ne'e, na' bechise' le'. La' bežojte da' la da' yoe'en, na' bsí'ni'e da' bdáwgake'.

Žeyón Jesús benne' yižwé' zan

(Mt. 8:16-17; Lk. 4:40-41)

32 Kate' za' žale, kate' za' wžén wbíž, la' bžíntegak benne' ka' zej noe'e benne' yižwé' ka' gan zoa Jesusen', na' lezka' benne' ka' zej yoe'e be' xiwe' ka'. 33 Yógo'te benne' yež ka' bdóbdi'igake' kwit yo'o gan yo'o Jesusen'. 34 Le' beyone' benne' yižwé' zan, benne' ka' zej de'e yižwé' zan che chégake'. Lezka' bebeje' be' xiwe' zan, be' ka' zej yo'o benne' ka'. Bi bi'e latje nnegak be' xiwe' ka' dan' zej nonbian' Le' No nake'.

Zchalj Jesús gan nbab Galilea

(Lk. 4:42-44)

35 Zildo' wyase Jesusen', kate' ne nak chol. Bežoje' lo yežen', na' wyeje' to latje dach, gan bcháljlene' Dios. 36 Smon len benne' ka' nníta'lengake' le' bejdíljgake' Jesusen'. 37 Kate' bejxáka'gake' Le', belyi'e Le':

—Yógo'te benách žeyíljgake' Le'.

38 Naž Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Le cho'o yež gawze ka', nich wchalja' xtiža' Dios ga na'. Che len bežoja'.

39 Ka' goken, wdé Jesusen' dot gan nbab Galilea, na' bchalje' lo yo'o ka' gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' bebeje' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka'.

Žeyón Jesús to benne' da' beḻa' žen chie' yižwé' leže

(Mt. 8:1-4; Lk. 5:12-16)

40 To benne' da' beḻa' žen chie' yižwé' leže bžine' gan zoa Jesusen'. Bzoa ẓibe' ḻawe', na' góta'yoele' Ḻe', na' wnné':

—Cha' žénelo', wak yeyono' neda'.

41 Jesusen' beyache' ḻáže'le' bennen'. Bḻi ne'e, na' wdane' ḻe', na' gože' ḻe':

—Žénela'. Ba beyako'.

42 Katen' wnné' da' ni, ḻa' benitte yižwén' dan' de'e, na' beyake' cháwe'do'. 43 Naž Jesusen' bchi'le' bennen', na' ḻa' beséḻa'tie' ḻe'. 44 Ki gože' ḻe':

—Bi wzenlo' no benne' kan bena' chio', san wyéj, bejḻoé'el kwino' ḻaw bx̱oz, na' bejneẓjw che da' beyako' le' che yodo' kan wnná Moisés, dan' wḻoe'elen benách ka' ba beyako'.

45 Bežój bennen', na' wzó ḻawe' zzenle' benne' zan dan' goken chie'. Dan' bzie' diža' ni, biž gok chaz Jesusen' kwáselo ḻo yež, san wzoaze' na'le gan nak latje dach. Benách yógo'te yež bžíngake' gan zoe' Ḻe'.

Benne' yižwé', benne' bi žak se'e

(Mt. 9:1-8; Lk. 5:17-26)

2 Wdé chope chonne ža, beyáz Jesusen' ḻo yež Kapernaum, na' wzé diža' zoe' ḻo yo'o. 2 Ḻa' bdóbtegak benne' zan gan zoa Jesusen', na' zejte biž gok chejnníta'gake' ga na', na' kege ža yo'o, na' Jesusen' bcháljḻene' ḻégake' x̱tiže'e. 3 Naž bžingak tape benne' ka' gan zoa Jesusen', zej noe'e to benne' yižwé', benne' bi žak se'e. 4 Bi gok žíngake' ḻaw Jesusen' dan' zej nnita' benne' zan ka' ga na'. Che ḻen bsáljwgake' yichjo'o gan nak ḻaw Jesusen'. Katen' beyóž bsáljwgaken', blétjgake' da' dele benne' yižwén' ga na'. 5 Kate' gókbe'ele Jesusen' kan žejḻé'gake' chie', gože' benne' yižwén':

—Ẓi'na', ba benít ḻawa' le' che doḻa' da' nbago'o.

6 Že'gak baḻe benne' yodo' wsedle ka' ga na'. Wzá' ḻáže'gake', na' wnnágake': 7 "¿Biẓ chen' ẓchaḻj bennen' ki? Ẓzoe' Dios cheḻa'ale. Bi gak no benne' yenít ḻawe' che doḻa'. Toze Dios gak gonen'." 8 Jesusen' ḻa' gókbe'etele' da' ẓza' ḻáže'gake', na' gože' ḻégake':

—¿Biẓ chen' zza' ḻáže'le ki? 9 Bi nak zede cha' no benne' ye'ze' benne' yižwé' ni ba benít ḻawe' che doḻa' da' nbage'e, san nak zede gone' ga yeyase', na' we'e da' dele', na' se'e. 10 Na'a gona' da' gak bia' neda', Benne' Golje' Benách, nzi' ḻo na'a yežlyó nga yenít ḻawa' che doḻa' da' zej nbaga' benách ka'.

Naž Jesusen' gože' benne' yižwén':

11 —Žapa' le': Wyase. Beká'a da' delo', na' beyéj ližo'.

12 Ḻa' wyaste benne' yižwén', na' beké'e da' góte'le', na' bežoje' ḻawgak yógo'te benne' ka' nníta'gake' ga na'. Bebángekle' yógo'tegake', na' bka'n ẓéngake' Dios, na' wnnágake':

—Batkle na' ḻe'elto' da' ki.

Jesús žḻiže' Lebí

(Mt. 9:9-13; Lk. 5:27-32)

13 Bežój Jesusen' ḻo yež Kapernaum, na' wdíe' da' yoble žoa'a nisdon'. Bedobgak benne' zan gan zoe', na' Ḻe' bsedle' ḻégake'. 14 Kate' ne ẓde Jesusen' ga na', bḻe'ele' Lebí, ẓi'n Alfeo, ži'e gan ẓchizjwe' ḻo wláz yež zi'to'. Jesusen' gože' ḻe':

—Benḻen neda' tẓen.

Ḻa' wzó ža'te Lebín', na' wyéjḻene' Jesusen'.

15 Wdé gok da' ni, benne' zan, benne' wechiẓjw ka' ḻen yebaḻe benne' gax̱jw ka' žé'gake' tẓen ḻen Jesusen', na' ḻen benne' wsedle chie' ka' gan žáwgake' ḻo liž Lebín'. Ki goken dan' benne' zan žjákḻene' Jesusen'. 16 Kate' benne' yodo' ka', benne' wsedle ka' ḻen benne' fariseo ka', bḻé'egekle' Ḻe' ži'e žawe' tẓen ḻen benne' wechiẓjw ka', na' ḻen yebaḻe

benne' gaxjw ka', naž belyi'e benne' wsedle ka' che Jesusen', na' wnnágake':

—¿Bižen' žone'? Že'j žáwlene' tzen benne' wechizjw ka', na' benne' dola' ka'.

17 Benle Jesusen' da' ni, na' gože' légake':

—Benne' ka' nníta'gake' chawe' bi žon byenen chjake' law benne' žeyone' benách ka', san benne' yižwé' ka' žon byenen chjake' law benne' žeyone' benách ka'. Za'a neda', kege nich wliža' benne' chawe' ka', san nich wliža' benne' dola' ka', nich yeyát láže'gake'.

Zchalj Jesús che yela' žon wbás

(Mt. 9:14-17; Lk. 5:33-39)

18 Kate' ža na' benne' ka' žónlengake' Zwa tzen, na' benne' ka' žónlengake' benne' yodo' fariseo ka' tzen, žóngake' wbás, na' bla'gak bale benne' ka' gan zoa Jesusen', na' wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—Benne' ka' žónlengake' Zwan' tzen, na' benne' ka' zónlengake' benne' yodo' fariseo ka' tzen, žóngake' wbás. ¿Biz chen' benne' ka' žónlengake' Le' tzen bi žóngake' wbás?

19 Naž bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—¿Wak gonle ga gongak wbás benne' ka' nníta'gake' lni che benne' zchag ne'e kate' le' ne zóalene' légake'? Kate' bennen' zchag ne'e ne zóalene' légake', bi góngake' wbás. 20 Žin ža kate' kwas bennen' zchag ne'e, na' biž sóalene' légake'. Ža na' góngake' wbás.

21 'Bi wdá' nitó benne' to laže' kobdo' lo laže' gole nich yeyonen', dan' yedobe laže' koben', na' wžezan' laže' golen', na' chéza'že laže' golen'. 22 Lezka', nitó benne' bi ke'e xis uba kobe lo že'e biž da' naken yid, dan' gak bla'a xis uba koben', na' wlá'a že'e bižen' da' naken yid, na' lalje xis uban', na' gak ditje že'e na' da' naken yid. Žala' ka'žo xis uba kobe lo že'e da' naken yid kobe.

Zká'gake' bisto zoa' stribe ža la'y

(Mt. 12:1-8; Lk. 6:1-5)

23 To ža la'y chegak benne' judío ka', wdé Jesusen' gan de yele zoa' stribe, na' benne' wsedle chie' ka' wzó láwgake' zká'gake' bisto gan žia zoa' striben', na' žáwgaken'. 24 Naž benne' yodo' fariseo ka' belyi'e Jesusen', na' wnnágake':

—Bwia nga. Benne' ka' žónlengake' Le' tzen žóngake' da' bi žala' gonžo ža la'y.

25 Jesusen' gože' légake':

—¿Bi bel-le kan ben Dabí katen' wdone', na' byažje da' gawe' le' len benne' ka' wnníta'lengake' le'? 26 Wyoé'e lo yo'o che Dios katen' gok Abiatar bxoz blo, na' bdawe' yet xtil da' zkó'ogake' law Dios, dan' bi nzi' lo na' no benne' gawen', san toze bxoz ka' nzi' lo ná'gake' gáwgaken'. Lezka' bnezjwe' da' bdawgak benne' ka' wnníta'lengake' le'.

27 Naž Jesusen' gože' légake':

—Dios bene' ža la'y nich yebélengeklen benách ka', kege bene' benách ka' nich góngake' xchin ža la'y. 28 Che len, neda', Benne' Golje' Benách, naka' xane ža la'y.

Jesús žeyone' to benne' nžeke' ne'e

(Mt. 12:9-14; Lk. 6:6-11)

3 Da' yoble wyó'o Jesusen' to yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' lezka' zoa to benne' nžeke' ne'e ga na'. 2 Benne' yodo' ka' bwíagake' Jesusen' cha' yeyone' bennen' ža la'y, dan' žénegekle' yesbága'gake' Le' zia. 3 Naž Jesusen' gože' bennen' nžeke' ne'e, na' wnné':

—Wzó ža', na' wzé lawgak benne' ki.

4 Jesusen' wnnable' benne' ka', na' wnné':

—¿De latje gonžo da' nak chawe' kate' nak ža la'y, o gonžo da' zinnj? ¿De latje gape chi'ižo yela' nban chegak benách ka', o wžía yi'žon?

Wnníta'gak žize benne' ka'. 5 Naž Jesusen', lo yela' zža'a chie', bwie' benne' ka', benne' nníta'gake' dot kwite', na' gok nyache' laže'e dan' nak zide yichj lázdo'gake'. Naž gože' bennen' nžeke' ne'e, na' wnné':

—Bli no'o.

Bennen' bli ne'e, na' la' beyakten cháwe'do'. 6 Naž bežojgak benne' yodo' fariseo ka', na' la' béntegake' tzen diža' len benne' ka' žónlengake' Herodes tzen nich gak yesbága'gake' Jesusen' zia, na' gótgake' Le'.

Zdobgak benne' zan žoa'a nisdo'

7 Bezá' Jesusen' ga na' tzen len benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' bžine' žoa'a nisdo', na' benne' zan jáklene' Le', benne' ka' zej nžoje' gan nbab Galilea, na' gan nbab Judea. 8 Lezka' bžingak benne' zan gan zoa Jesusen', benne' ka' zej nžoje' Jerusalén, na' gan nbab Idumea, na' gan nbab yechelá'al yego Jordán, na' yež ka' zej nnitan' dot kwit gan zej nnita' yež Tiro, na' yež Sidón. Ki béngake' dan' béngekle' kan zej nak da' zen ka' da' žon Jesusen'. 9 Che len Jesusen' gože' benne' ka' žónlengake' Le' tzen wkwéztezegake' to barkw gan gak kwene', nich bi wchigak benne' zan ka' Le'. 10 Ka' goken dan' ba beyone' benne' zan, benne' yižwé' ka', na' wbíga'gak benne' zan ka' gan zoe' nich kángake' Le'. 11 Kate' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka' blé'egeklen Jesusen', btínnegaken benne' ka' xni'a Jesusen', na' wžéžeya'agaken, na' wnnágaken:

—Nako' Le' Zi'n Dios.

12 Jesusen' bchi'le' be' xiwe' ka', nich bi wzéngeklen benách ka' No nake' Le'.

Jesús zbie' chežinno benne' nich gákgake' wbás chie' ka'

(Mt. 10:1-4; Lk. 6:12-16)

13 Naž wžén Jesusen' to law ya'ado', gan bliže' benne' ka' žénele'. Wbíga'gak benne' ka' dot kwite'. 14 Wžé Jesusen' chežinno benne' ki, nich gónlengake' Le' tzen, na' nich selе'e légake' chejzéngekle' benách ka' xtiže'e. 15 Bdie' lo ná'gake' yela' wnná bia' nich yeyóngake' benne' yižwé' ka', na' nich yebéjgake' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka'. 16 Ki lágake':

Smon, (bzoa Jesusen' yetó le', Bedw),
17 Jakob,
Zwa, (benne' biche' Jakob, na' zej nake' zi'n Sebedeo. Chope' ki, Jesusen' bezóe' yetó lágake', Boanerjes, da' zejlasen len diža' xiža': Benne' wale ka' ka wzió'),
18 Ndres,
Lip,
Bartol,
Matío,
Mas,
Jakob, (zi'n Alfeo),
Tadeo,
Smon, (benne' že' laže'e yež chie'),
19 Judas Iskariote, (benne' wdíe' Jesusen' lo na'gak benne' ka' gótgake' Le').

Znnágake' da' xiwe' žónlenen Jesús tzen

(Mt. 12:22-32; Lk. 11:14-23; 12:10)

Wdé na' bežín Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen to yo'o. 20 Da' yoble bdobgak benne' zan gan zoa Jesusen', na' biž gota' latje bi da' gaw Jesusen' len benne' chie' ka'. 21 Kate' béngekle benne' bíche'kze Jesusen' ka' kan žak chie', bžíngake' ga na' nich yeché'gake' Le', na' wnnágake': "Žak yal yichje'."

22 Lezka' benne' yodo' wsedle ka', benne' zej nžoje' yež Jerusalén, wnnégake' chie', na' wnnágake':

—Belzebú, xangak be' xiwe' ka', žónlenen Le' tzen, na' len yela' wnná bia' chen žebeje' be' xiwe' ka'.

23 Naž Jesusen' bliže' benne' yodo' wsedle ka', na' bsaka' lebe', na' wnné':

—¿Yebéj da' xiwe' la' kwinzen? 24 Cha' benne' ka' nníta'gake' to yež la'a lázgake', na' cha' tíl-lengake' ljéžgake' ka', bi

gak dia' yežen'. 25 Lezka' cha' benne' ka' nníta'gake' to yo'o la'a lázgake', na' cha' tíl-lengake' ljéžgake' ka', bi gak diá'gake'. 26 Che len, cha' da' xiwe' tíl-lenen lježen ka', na' cha' la'a lázgaken, bi gak dia' yela' wnná bia' chen, san za' yeyóž chen.

27 'Bi gak nitó benne' choe'e liž to benne' wale, nich kweje' yela' wnni'a chie' cha' bi wcheje' benne' walen' zga'ale, na' naž sake'e kweje' da' de liž bennen'.

28 'Da' li žapa' le'e: gak yenít law Dios benách ka' che yógo'te dola' da' zej nbage'e, na' che yógo'te diža' xiwe' da' znnágake', 29 san cha' no benne' nnie' che Dios Be' La'y, batkle yenít law Dios bennen'. To chi'ize nbage'e zia.

30 Ki wnná Jesusen' dan' benne' yodo' wsedle ka' wnnégake' chie', na' wnnágake': "Da' xiwe' žónlenen Le' tzen."

No benne' nake' xna' Jesús, na' benne' biche'e

(Mt. 12:46-50; Lk. 8:19-21)

31 Naž benne' biche' Jesusen' ka' len xne'e bžíngake' gan zoe'. Wnníta'gake' la' lí'ale, na' bséla'gake' to benne' chejliže' Jesusen'. 32 To benne' ladjw benne' zan, benne' ka' žé'gake' dot kwit Jesusen' gože' Le', na' wnné':

—Benne' bicho'o ka' len xno'o, nníta'gake' la' lí'ale, na' žližgake' Le'.

33 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—¿Nnézlele no benne' nake' xna'a, na' no benne' ka' zej nake' bicha'a ka'?

34 Naž bwie' benne' ka' žé'gake' dot kwite', na' wnné':

—Le wia nga. Benne' ki zej nake' ka xna'a, na' benne' bicha'a ka'. 35 No benne' žone' kan žénele Dios, benne' ni nake' ka benne' bicha'a, na' ka no'le zana', na' lezka' ka xna'a.

Žsaka' lebe Jesús kan nak che benne' žaz

(Mt. 13:1-9; Lk. 8:4-8)

4 Da' yoble wzó law Jesusen' žsedle' benne' ka' gan nak žoa'a nisdo'. Bdobgak benne' zan gan zoe', na' wžén Jesusen' to lo barkw da' žen' lo nisen', na' wži'e ga na', na' yógo'te benne' ka' wnníta'gake' lo yo žoa'a nisen'. 2 Jesusen' bsedle' légake' da' zan, da' bsaka' lebe'. Kate' ne žsedle' légake', wnné':

3 —Le wzé nag da' ni. Bžoj to benne' žaz, zjeze' bínnedo' ka'. 4 Kate' ne zjeze', béxjwgak bale bínnedo' ka' to lo nez las. Bžingak byínnedo' ka', na' bdáwgakban'. 5 Yebale bínnedo' ka' béxjwgaken gan že' yej, gan de láte'ze yo. Bayenze bla'gak bínnedo' ka' dan' de láte'ze yo ga na'. 6 Naž kate' bla' wbíž, la' wbížtegaken dan' bi nóngaken lwen gže'. 7 Yebale bínnedo' ka' béxjwgaken gan begolgak lba yeche' ka'. Kate' bla'gak bínnedo' ka', lezka' bela'gak lba yeche' ka', na' bdóbgaken da' ka' goze', na' da' ka' bi be bnézjwgaken. 8 Yebale bínnedo' ka' béxjwgaken gan nak yo bebe, na' bla'gaken, na' gól-le'egaken. Bnézjwle'egak da' ka' goze'. To yag da' goze' bnezjwn yechí žoa bínnedo' ka'. Yetón bnezjwn yechonnlalj bínnedo' ka', na' yetón bnezjwn yetó gaywá' bínnedo' ka'.

9 Naž Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—No benne' zoa nage', na' ženle', žala' wzé nage'.

Zloe'el Jesús biz chen' žsaka' lebe'

(Mt. 13:10-17; Lk. 8:9-10)

10 Kate' Jesusen' ba bga'ne' toze', benne' zan, benne' ka' nníta'gake' ga na' bžíngake' gan zoe', tzen len chežinno benne' wsedle chie' ka', na' wnnábgekle' Le' biz žsedle dan' bsaka' lebe'. 11 Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Dios žonne' le'e latje chejní'ilele da' ngache' kan znna bi'e, san benne' ka', benne' bi žónlengake' žo'o tzen, yógo'te zcháljlengaka'-ne' da' žsaka' leba'. 12 Ki žona' dan' žak kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:
Wíagake', san bi lé'egekle'.
Wzé nággake', san bi chejní'igekle',
na' bi yeyát láže'gake' nich gak yenít lawa' chégake'
dola' da' zej nbage'e.

Zloe'el Jesús da' žsedle dan' bsaka' lebe'

(Mt. 13:18-23; Lk. 8:11-15)

13 Lezka' Jesusen' gože' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wnné':

—¿Bi žejní'ilele dan' bsaka' leba'? ¿Nakx gak chejní'ilele yezika' da' wsaka' leba'? 14 Benne' žazen' nake' benne' zzie' diža'. 15 Zej nak bale benne' ka' ka bínnedo' ka' béxjwgaken to lo nez. Želyenle' xtiža' Dios, san kate' želyenlen', la' za'te da' xiwe', na' zka'n dižan' da' béngekle'. 16 Zej nak yebale benne' ka' ka bínnedo' ka' béxjwgaken gan že' yej. Želyenle' dižan', na' len yela' žebél chégake' želzi'en. 17 San bi žazen lo yichj lázdo'gake', na' to chí'ido'ze zzí'gaken'. Kate' bi da' žak chégake' o cha' zoa benne' zbia láže'e légake' dan' zze nággaken', la' žsan láže'tegaken'. 18 Zej nak yebale benne' ka' ka bínnedo' ka' béxjwgaken gan žegolgak lba yeche' ka'. Želyenle' dižan', 19 san že' láže'gake' da' naken che yežlyó nga. Žon láže'len légake' dan' zej nži'ile' yela' wnni'a, na' zdan láže'gake' yela' gape. Yógo'te da' ki želyazen lo yichj lázdo'gake', na' znitle dižan', na' bi žonen žin lo yichj lázdo'gake'. 20 Zej nak yebale benne' ka' ka bínnedo' ka' béxjwgaken lo yo bebe. Želyenle' dižan', na' zzi' lo ná'gaken', na' žonen žin lo yichj lázdo'gake'. Zej nak bale benne' ki ka bínnedo' ka' bnézjwgaken yechí žoan. Zej nake' yebale' ka bínnedo' ka' bnézjwgaken yechónnlaljen, na' zej nak yebale' ka bínnedo' ka' bnézjwgaken yetó gaywán'.

Žsaka' lebe Jesús che to da' zgo'on baní'

(Lk. 8:16-18)

21 Lezka' Jesusen' gože' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wnné':

—Kate' zwála'žo yi', ¿zdóse'žon to kak, o zgo'ožon zane gan žáta'žo? Bi žonžo ki, san zzoažon ža'le gan ko'on baní'. 22 Yógo'te da' zej ngachen' yelá' láwgaken, na' yógo'te da' žákgaken gan nak chol žójgaken lo baní'. 23 No benne' zoa nage', na' ženle', žala' wzé nage'.

24 Lezka' gože' légake':

—Le we' laže' che da' zénlele. Kan nak da' zžíxele, tlebe wžíx Dios chele, na' wnezjwe' yelate' chele. 25 No benne' nzi'e xtiže'e, we'e yelate' chie', san no benne' bi nzi'e xtiže'e, da' láte'do'ze da' benle', yegá'n.

Žsaka' lebe Jesús kan zgole yele zoa' stribe

26 Lezka' wnná Jesusen':

—Kan žak yela' wnná bia' che Dios yežlyó nga naken kan žak kate' to benne' žaze' zoa' stribe lo yežlyó chie'. 27 Yele ztase', na' žeyase' kate' za' ža'ní'. Zla' yag zoa' striben', na' zgolen, san le' bi nnezle' nakx žak zgolen. 28 La' yežlyón' žzenen da' nazen lo yežlyón'. Zga'ale za' xyazen, naž za' bisto chen, na' te na' kwia zoa' stribe wale lo bisto chen. 29 Kate' ba nale zoa' striben', la' chejtie' chejchoge' bizton' dan' ba bžin ža si'e zoa' striben'.

Žsaka' lebe Jesús kan žak che bínnedo' mostasa

(Mt. 13:31-32; Lk. 13:18-19)

30 Lezka' wnná Jesusen':

—¿Biz nnia' kan žak yela' wnná bia' che Dios yežlyó nga? ¿Biz wsaka' leba' kan žaken? 31 Žaken kan žak che to

bínnedo' mostasa. Kate' žazen l̲o yo naken to bínnedo' da' nakžen kwíde'do' ka yógo'te bínnedo' ka' žé'gaken l̲o yo, 32 san kate' ba nazen, z̲l̲an', na' žz̲éntežen ka yógo'te yix̲e' kwan da' žé'gaken yežlyó. Kan žon yana' ni'a nen', gak žingak byínnedo' ka', na' wžíagakba' x̲ó'ngakba' l̲o z̲ol̲ chen.

Ka z̲konle žin Jesús da' žsaka' l̲ebe'

(Mt. 13:34-35)

33 Ka' goken, Jesusen' bsedle' l̲égake', na' da' zanže da' bsaka' l̲ebe' kan gok chejní'igekle'. 34 Yógo'te da' bchál̲jl̲ene' benne' ka', bzaka' l̲eben', na' yógo'te da' ki bzejni'ile' l̲égakze benne' wsedle chie' ka'.

Jesús z̲zoa žie' to be' wal̲e

(Mt. 8:23-27; Lk. 8:22-25)

35 L̲a' ža na'ze, kate' za' žal̲e, Jesusen' gože' benne' ka' žónl̲engake' L̲e' tz̲en, na' wnné':

—Le cho'o, težo yechel̲á'a nisdo' nga.

36 Naž bkwásgake' gan nníta'gak benne' zan ka', na' bsá'gake' barkwn' gan ba že' Jesusen'. L̲ezka' wnníta'gak yebal̲e barkw ka' ga na', da' ka' zjákl̲enen l̲égake'. 37 Wzó l̲aw žak to be' wal̲e l̲o nisen', na' wdá'a nis l̲o barkwn'. Ka' goken, zej z̲cha' nis l̲o barkwn'. 38 Jesusen' die' z̲tase' l̲o x̲kogwe' gan nak ža'le l̲o barkwn', na' besbángake' L̲e', na' belyi'e L̲e':

—Benne' wsedle. ¿Bi žeklo' cheto'? Gatkzto' z̲an nis nga.

39 Naž wyase Jesusen', na' bl̲iže' ben' žaken, na' wnné':

—Wzóa ži.

L̲ezka' gože' nisen', na' wnné':

—Žize wzóa.

Wzóa ži ben' goken, na' wžé' ži nisdon'. 40 Naž Jesusen' gože' benne' ka' žónl̲engake' L̲e' tz̲en, na' wnné':

—¿Biz̲ chen' z̲žébele ki? ¿Bi na' chejl̲e'le che Dios?

41 Ne z̲žébegake', belyi'e ljéžgake' toe' yetóe':

—¿Biz̲kze nak benne' ni? Be' žaken, na' nisdo' žóngaken kan z̲nna x̲tiže'e.

Benne' Gadara, benne' yoe'e be' x̲iwe'

(Mt. 8:28-34; Lk. 8:26-39)

5 Naž bžin Jesusen' l̲en benne' ka' žónl̲engake' L̲e' tz̲en yechel̲á'a nisdo' gan nbab che yež Gadara. 2 Kate' bežój Jesusen' l̲o barkwn', l̲a' bžinte to benne' l̲awe' L̲e', benne' bžoje' to l̲o bloj gan zej ngache' benne' gat ka', na' yoe'e be' x̲iwe'. 3 Benne' ni z̲zoe' gan zej ngache' benne' gat ka'. Bi gok nitó benne' wcheje' l̲e', kege l̲en do ya. 4 Zan chi'i bzóagake' bayw ya yen ne'e, na' ni'e, na' bchéjgake' l̲e' do ya ka'. Ble'e do ya ka', na' bzoz̲je' bayw ya ka'. Bi gok no benne' nna bi'e l̲e'. 5 Z̲dáteze' z̲béžeyi'e dot ža dot yele gan zej ngache' benne' gat ka', na' gan nak l̲aw ya'ado' ka', na' žon we' kwine' l̲o yej ka' zej žen' ga na'. 6 Kate' bl̲e'ele' za' Jesusen' zí'to'le, taría taría wyeje' gan ze'e, na' bzoa z̲ibe' l̲awe'. 7 Wnníe' zižje, na' gože' Jesusen':

—¿Biz̲ nbaga'a chio', Jesús, Z̲i'n Dios, Benne' z̲ente? Ni'a che X̲anžo Dios žáta'yoela' le', bi wsaka' zi'o neda'.

8 Ki wnné' dan' Jesusen' ba gože' be' x̲iwen':

—Le', be' x̲iwe', bežój l̲o bennen'.

9 Jesusen' wnnablen', na' wnné':

—¿Bi lio'?

Beží'i be' x̲iwen', na' gožen L̲e':

—Da' Zan lia' dan' nakto' be' zan.

10 Wnné yachen' l̲aw Jesusen' nich bi sel̲e'e be' x̲iwe' ka' zi'to' l̲o yežlyón'. 11 Zej nnita' koch zan l̲aw ya'ado' na'ze, želdaba' žáwgakba' ga na'. 12 Be' x̲iwe' ka' wnné yáche'gaken l̲aw Jesusen', na' wnnágaken:

—Bsel̲a' neto' gan zej nnita' koch zan ka'. Benn neto' latje chejžó'ogakto'-ba'.

13 Jesusen' l̲a' be'tie' l̲égaken latje, na' bežojgak be' x̲iwe' ka', na' bejžó'ogaken

koch zan ka', na' bxíte'gak koch ka', na' bejbíxjgakba' gan nak žoa'a ya'a, na' bejcházgakba' lo nisdo', gan wyépegakba' nis, na' gótgakba'. Gókgakba' ka chop milba'.

14 Naž bzonnjgak benne' ka' žape chí'igake' koch ka', na' bejzéngekle' benne' yež ka', na' lezka' benách ka' nníta'gake' yixen'. Bžojgak benne' yež ka', nich chejwíagake' bizen' goken ga na'. 15 Kate' bžíngake' gan zoa Jesusen', blé'egekle' bennen' zga'ale yoe'e be' xiwe' ka'. Že' bennen' ga na', na' nakwe' laže', na' zoe' cháwe'do', na' bžébegak benne' ka'. 16 Ki goken dan' benne' ka', benne' blé'egekle' da' ben Jesusen' bzéngekle' benne' ka' bžójgake' lo yež kan goken che bennen' zga'ale yoe'e be' xiwe' ka', na' lezka' kan gok chegak koch ka'. 17 Naž wzó lawgak benne' ka' žáta'yoegekle' Jesusen' yežoje' lo yežlyó chégake'.

18 Kate' bebén Jesusen' lo barkw, bennen' zga'ale yoe'e be' xiwe' ka', góta'yoele' Jesusen' we'e le' latje chéjlene' Le' tzen. 19 Jesusen' bi bi'e le' latje, san gože' le':

—Beyéj ližo'. Bejzenle lježo' ka' da' zen da' bena' chio' neda', naka' Xano', na' ka beyache' láže'la' le'.

20 Beyéj bennen', na' wzíe' diža' lo yež Dekápolis ka' kan nak da' zen da' ben Jesusen' chie', na' bebán láže'gak yógo'te benne' ka' nníta'gake' yež ka'.

Xkwide' no'le che Jairo, na' no'len' wdane' za Jesús

(Mt. 9:18-26; Lk. 8:40-56)

21 Kate' bežín Jesusen' yechelá'a nisdon', naž bedobgak benne' zan gan zoe' žoa'a nisdon'. 22 Lezka' to benne' lie' Jairo, benne' blo che yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, ble'e gan zoa Jesusen'. Katen' ble'ele' Le', bzoa zibe' lawe'. 23 Góta'yoele' Le', na' wnné':

—Za' gat xkwide' no'le chia'. Da, xoa no'o lebe' nich yeyakbe', na' bi gatbe'.

24 Jesusen' wyéjlene' le', na' benne' zan zjáklene' Jesusen', na' zchígake' Le'. 25 Lezka' zoa to no'le ga na', ba zej chežinno yiz de'e yižwé'. Bi žebíž žen chie' che we' chégakkze no'le ka'. 26 Ba wzáka'li'e lo na'gak benne' zan, benne' ka' žeyóngake' benách ka'. Dáche'ze ba btie' dot da' wdape', na' bi be góklenen le', san žyála'žen chie'. 27 Kate' benle' zchaljgak benách ka' kan nak che Jesusen', wdíe' ládjwle benne' zan ka', na' bžine' zaka' xkože'l Jesusen', na' wdane' laže' da' nakwe'. 28 Ki bene' dan' wnné': "Cha' kanza' ze', yeyaka'." 29 La' bebižte žen chie', na' gókbe'ele' ba beyake' che da' goken chie'.

30 La' gókbe'etel Jesusen' ben žin yela' wak chie', na' beyechje'. Bwie' benne' zan ka', na' wnné':

—¿Noz benne' wdane' neda'?

31 Naž benne' ka' zej nake' toze len Le' góžgake' Le', na' wnnágake':

—Zlé'ekzelo' benne' zan ki zchígake' Le', na' znno': "¿Noz benne' wdane' neda'?"

32 Naž bwia Jesusen' dot kwite' nich le'ele' bennen' wdane' Le'. 33 Naž no'len' wbige'e lawe'. Zžebe', na' žzize', dan' nnezle' dan' goken chie'. Bzoa zibe' law Jesusen', na' gože' Le' dot dan' goken. 34 Naž Jesusen' gože' le':

—Nó'ledo'. Ba beyako' dan' žejli'o chia'. Binlo beyéj ližo'. To chi'ize beyako' che dan' goken chio'.

35 Kate' ne zchalj Jesusen' da' ki, benne' ka' zej nžoje' liž benne' blon' che yo'o gan želyenle' xtiža' Dios, bžíngake' ga na', na' belyi'e bennen':

—Ba got xkwide' no'le chio'. Biž wpižjo' benne' wsedle.

36 Bi be' laže' Jesusen' dan' wnnágake', san gože' benne' blon', na' wnné':

—Bi žebo'. Bejle'ze che Dios.

37 Jesusen' bi bnezjwe' yezika' benne' ka' latje chjáklene' Le', san légakze Bedw, na' Jakob, na' Zwa, benne' biche' Jakoben'. 38 Katen' bžine' liž benne' blon' che yo'o gan želyenle' xtiža' Dios, ble'ele' žak žaxto', na' zej nnita' benne' ka' zbéžegake' ga na', na' lezka' benne' ka' zbeže nyáche'gake'. 39 Wyó'o Jesusen' ga na', na' gože' légake':

—¿Biz chen' žonle žaxto', na' zbéžele ki? Bi nat xkwide' no'len'. Ztászebe'.

40 Naž ben dítjgekle' Jesusen', san Le' bebeje' yógo'te benne' ka' na'le. Bchi'e xa xna' xkwide' no'len', na' lezka' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wyoé'e gan debe'. 41 Bexwe' na' xkwide' no'len', na' gože'-be':

—Talita, kumi.

Diža' hebreo ni znnan len diža' xiža': "Xkwide' no'le, wyase." 42 La' wyaste xkwide' no'len', na' beza'be'. Ba zejbe' chežinno yiz. Bebán láže'gak benne' ka' nníta'gake' ga na'. 43 Naž Jesusen' bchi'le' légake' bi wzéngekle' nitó benne' dan' goken. Na' gože' légake':

—Le gonn da' gaw xkwide' no'le ni.

Žežín Jesús yež Nasaret, yežen' naken laže'

(Mt. 13:53-58; Lk. 4:16-30)

6 Naž bezá' Jesusen' ga na', na' bežine' laže', na' benne' ka' žónlengake' Le' tzen wzá'lengake' Le' tzen. 2 Kate' bžin ža la'y chegak benne' judío ka', wzó law Jesusen' žsedle' benne' ka' gan zdóbgake' nich yéngekle' xtiža' Dios. Wnníta'gak benne' zan ga na', benne' ka' želyenle' chie'. Bebángekle', na' wnnágake':

—¿Gaz bsedle bennen' da' ki? ¿Biz yela' žejní'il na' da' nape'? ¿Nakx žone' da' ka' zej nak bian', da' ka' zá'gaken zaka' ya'abá che Dios? 3 Benne' ni nake' benne' zkonle' žin blag ka', zi'n Lia. Nake' bíche'gak Jakob, na' Jwsé, na' Judas, na' Smon. Lezka' no'le zane' ka' nníta'lengake' žo'o nga.

Che len bzóagake' Le' chela'ale. 4 Naž Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Gáte'teze žápegake' ba la'ne to benne' zchalje' lo wláz Dios, san benne' wláž chie' ka', na' lježe' ka', na' benne' ka' nníta'gake' liže' bi žápegake' le' ba la'ne.

5 Che len Jesusen' bi gok gone' nitó yela' wak zen ga na'. Toze beyone' babze benne' yižwé' ka', kate' bxoa ne'e légake'. 6 Bebán laže'l Jesusen' dan' bi žejlé'gake' chie'. Wdé na' wdíe' yeždo' ka' zej žen' dot kwit ga na', na' bsedle' benne' ka' ga na'.

Žsela' Jesús benne' chie' ka' nich chejzégake' xtiže'e

(Mt. 10:5-15; Lk. 9:1-6)

7 Naž Jesusen' bliže' benne' chežinno ka', benne' žónlengake' Le' tzen, na' wzó lawe' žsele'e légake' chope chópegake'. Bdie' lo ná'gake' yela' wnná bia' kwéjgake' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka'. 8 Bchi'le' légake' bi be wá'gake' lo nez, kege yixjw, na' kege yet, na' kege mežw bi kó'ogake' lo bzode chégake', san toze yagdo' chjwá'gake'. 9 Žala' chjwá'gake' zélgake', san kege yetó laže' da' xoan yéngake'. 10 Lezka' gože' légake':

—Gáte'teze gan cho'ole to yo'o, le soa yo'on' kate' yezá'žele yežen'. 11 Cha' chazle to yež gan benne' ka' bi gápegake' le'e ba la'ne, na' bi wzé nággake' xtíža'le, le yežój ga na', na' le wchínnj bixte yo da' dan' lable. Da' ni gak bian' zej nbage'e zia. Da' li žapa' le'e, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka', naž sáka'žegak benne' ka' che yežen' ka sáka'gak benne' ka' che yež Sodoma, na' benne' ka' che yež Gomorra, yež ka' bchinnj Dios.

12 Naž bžojgak benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' bejzéngekle' benách ka' žala' yeyát láže'gake'. 13 Lezka' bebéjgake' be' xiwe' zan yo'ogak benách ka'. Wló'ogake' set lawgak benne' zan, benne' yižwé' ka', na' beyákgake' cháwe'do'.

Ka bétgake' Z̲wa, bennen' bezóe' benách ka' nis

(Mt. 14:1-12; Lk. 9:7-9)

14 Benle Herodes, benne' z̲nna bi'e, kan nak da' žon Jesusen', dan' z̲ze diža' gáte'teze che ye̲la' wak chie'. Ba̲le benne' ka' z̲nnágake':

—Nake' Z̲wa, bennen' bezóe' benách ka' nis. Ba bebane' l̲o ye̲la' got. Che l̲en nape' ye̲la' wak žone' da' ki.

15 Yeba̲le benne' ka' z̲nnágake':

—Nake' Lías, bennen' bchal̲je' l̲o wláz Dios ža ni'te.

Yeba̲le' z̲nnágake':

—Nake' to benne' z̲cha̲lje' l̲o wláz Dios kan gokgak benne' ka' wnníta'gake' ža ni'te, benne' ka' bchál̲jgake' l̲o wlaze' L̲e'.

16 Kate' benle Herodes da' ki, wnné':

—Nake' Z̲wa, bennen' bžix̲a' yene'. Ba bebane' l̲o ye̲la' got.

17 Ki wnná Herodes na' dan' l̲ekze' bse̲le'e benne' ka' yjéx̲jwgake' Z̲wan', na' bchéjgake' l̲e' l̲en do ya l̲o yo'o liž ya. Ki ben Herodes na' dan' z̲ža' Herodías Z̲wan'. Herodías na' nake' no'len' goke' z̲o'le Lip, benne' biche' Herodes na'. Herodes na' bekwase' Herodías na', na' bchag ná'l̲ene' l̲e'. 18 Z̲wan' gože' Herodes na':

—Bi žal̲a' sóal̲eno' z̲o'le benne' bicho'o.

19 Dan' gónele Herodías na' bi da' gone' che Z̲wan' nich gote' l̲e', che l̲en gónele' gata' latje chie', san bi be wz̲áka'le', 20 dan' Herodes na' z̲žebe' Z̲wan', dan' nnézkzele' nak Z̲wan' chawe', na' la'y. Che l̲en wdape chi'e l̲e', na' bze nage' chie' dot l̲aže'e l̲a'kze dan' wnná Z̲wan' benen ga wžé' zedle Herodes na'. 21 Naž bžin to ža wz̲áka'le Herodías na', da' naken ža žon lni Herodes na' che ža wye'ele' yiz. Bsí'ni'e da' ye'j gawgak benne' ka' nzi' l̲o ná'gake' l̲o wlaze' l̲e', na' benne' ka' z̲ché'gake' benne' ka' žjake' l̲o wdil̲e, na' l̲ezka' benne' ka' zej nake' blo gan nbab Galilea. 22 Wyáz x̲kwide' no'le che Herodías na' gan že'j žáwgake', na' bya'abe' l̲áwgake'. Wyáz l̲aže' Herodes na' kan žonbe', na' l̲ezka' wyáz l̲áže'gak benne' ka' že'j žáwl̲engake' l̲e' tz̲en. Naž Herodes na' gože' x̲kwide' no'len', na' wnné':

—Wnnáb bi da' žénelo' wnez̲jwa' chio', na' gonan'.

23 Ben choche' x̲tiže'e, na' gože'-be':

—Ni'a che X̲anžo Dios wnez̲jwa' chio' bíte'teze da' nnablo' neda', na' zejte gachje gan z̲nna bi'a.

24 Naž bežojbe', na' gožbe' x̲na'be':

—¿Biz̲ nnaba'?

L̲e' gože'-be':

—Yichj Z̲wa, bennen' bezóe' benách ka' nis, nnabo'.

25 L̲a' beyáztebe' gan zoa Herodes na', na' gožbe'-ne':

—Žénela' wx̲ó' chia' na'a l̲o ye'n z̲en yichj Z̲wa, bennen' bezóe' benách ka' nis.

26 Gok nyache' l̲aže' Herodes na', san dan' ben choche' x̲tiže'e ni'a che Dios, na' dan' béngekle benne' ka' žáwl̲engake' l̲e' tz̲en dan' wnné', na' bi gónele' yinnj x̲tiže'e da' bchebe l̲aže'e chebe'. 27 Naž Herodes na' l̲a' bsél̲a'tie' to benne' žeje' l̲o wdil̲e, benne' zoe' žape chi'e ga na', na' gože' l̲e' chejx̲i'e yichj Z̲wan'. 28 Bennen' žeje' l̲o wdil̲e wyeje' liž ya, na' bejžix̲e' yen Z̲wan', na' bechi'e yichje', dan' bx̲oe' to l̲o ye'n z̲en. Wdíen' l̲o na' x̲kwide' no'len', na' l̲ebe' bnézjwben' che x̲na'be'.

29 Kate' benne' ka' zej nake' Z̲wan' toze béngekle' dan' goken, bžíngake' ga na', na' beché'gake' l̲e', na' bejkáche'gake' l̲e'.

Jesús z̲wawe' benne' zanže ka gayo' mile'

(Mt. 14:13-21; Lk. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

30 Wdé na' be̲la'gak benne' wbás ka' che Jesusen' gan zoe', na' bzéngekle' L̲e' yógo'te da' béngake', na' da' ka' bsédgekle' benách ka'. 31 Benne' zan, benne' ka' zá'gake', na' benne' ka' zjake', wnníta'gake' ga na'. Ka' goken na' zejte

biž de latje bi da' gaw Jesusen' l̲en benne' ka' žónl̲engake' L̲e' tz̲en. Che l̲en Jesusen' gože' l̲égake', na' wnné':

—Le cho'o. Chejžo žo'oze gan nak latje dach, na' yezí' l̲áže'žo to chi'i.

32 Naž jake' l̲égakze' to l̲o barkw, na' bžíngake' to latje dach. 33 Bl̲é'egekle benne' zan ka' z̲jake' ga na', na' gókbe'egekle' žezá'a Jesusen'. Che l̲en benne' yógo'te yež ka' wzá' ní'agake', na' taríaze jake' ga na'. Bžíngake' ga na' zgá'alegake' ka Jesusen' l̲en benne' ka' žónl̲engake' L̲e' tz̲en. 34 Kate' bežój Jesusen' l̲o barkwn', bl̲e'ele' benne' zan ka', na' beyache' l̲áže'le' l̲égake' dan' zej nake' ka z̲íla'do' ka' bi zoa benne' žape chi'e l̲égakba'. Wzó l̲awe' žsedle' l̲égake' da' zan. 35 Kate' za' žal̲e ža na', benne' ka' žónl̲engake' Jesusen' tz̲en bžíngake' gan zoe', na' belyi'e L̲e':

—Za' žal̲e, na' latje dach naken nga. 36 Besel̲a' benne' zan ki, nich chjake' yo'odo' ka', na' yeždo' ka' zej žen' gawze nga, nich chjé'wgake' yet, dan' bi be de nga da' gáwgake'.

37 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲égake':

—Le wnez̲jw l̲e'ekze da' gáwgake'.

Naž belyi'e L̲e':

—Chela' napto' láz̲jwto' che x̲ono' byo' wen žin, wak chjé'wto' yet x̲til, na' wnéz̲jwto' dan' gáwgake'.

38 Naž Jesusen' gože' l̲égake':

—¿Bal̲ yet x̲til de chele? Le chejwía.

Kate' ba nnézgekle', belyi'e L̲e':

—Gáyo'ze yet x̲til den, na' chopze bel deba'.

39 Naž wnná Jesusen' góngake' ga kwe'gak benne' zan ka' to kwe' to kwé'gake' gan nak lache' l̲o daka'. 40 Wžé'gake' to kwe' to kwé'gake', to gaywá' to gaywá'gake', na' chiyón chiyóngake'. 41 Naž bex̲w Jesusen' da' gáyo'te yet x̲til ka', na' da' chope bel ka'. Bwie' ya'abale, na' gože' Dios: “Žóx̲keno'.” Naž bzoz̲je' yet x̲til ka', na' bnez̲jwen' chegak benne' wsedle chie' ka' nich chísgaken' chegak benne' zan ka'. L̲ezka' wdise' da' chope bel ka' chegak yógo'te benne' ka'. 42 Bdáwgake' yógo'tegake', na' béljegekle'. 43 Naž betóbgake' da' bižjw ka' chegak yet x̲til ka', na' chegak bel ka', na' beschá'gake' chežinno x̲kwite ka'. 44 Benne' ka' bdáwgake' ga na' gókgake' ka gayo' mil benne' byo ka'.

Z̲da Jesús l̲áwe'le nisdo'

(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

45 L̲a' bente Jesusen' ga wžengak benne' ka' žónl̲engake' L̲e' tz̲en l̲aw barkw, nich wnéžwgake' L̲e', na' chejtégake' l̲o nisdon', nich žíngake' l̲o yež Betsaida, katen' L̲e' yesel̲e'e benne' zan ka' lížgake'. 46 Kate' beyóž besel̲e'e l̲égake', wyeje' to l̲aw ya'ado', gan bcháljl̲ene' Dios. 47 Katen' ba gol̲en, zej barkwn' gachje l̲áwe'le nisdon', na' zoa Jesusen' toze' l̲o yo bižen'. 48 Jesusen' bl̲e'ele' l̲égake', na' žejx̲áke'gekle' žsá'gake' barkwn' dan' žak be' da' za' gan želdíe'. Wdé gachje yele bžin Jesusen' gan nníta'gake', z̲de' l̲áwe'le nisdon', na' gónele' teze' gan nníta'gake'. 49 Kate' bl̲é'egekle' L̲e' z̲de' l̲áwe'le nisdon', gókgekle' to bxin nake', na' wžéžeya'agake', 50 dan' yógo'tegake' bl̲é'egekle' L̲e', na' bžébegake'. Naž Jesusen' l̲a' bl̲iž̲tie' l̲égake', na' wnné':

—Le gon choch l̲áže'le. Nedkzan'. Bi žébele.

51 Wžén Jesusen' l̲o barkwn' gan nníta'gake', na' wžé' ži ben' žaken, na' l̲égake' bebánl̲e'egekle'. 52 Bi žejní'igekle' da' z̲loe'el dan' ben Jesusen' che yet xtilen'. Ne nak zide yichj l̲áz̲do'gake'.

Žeyón Jesús benne' yižwé' ka' l̲o yež Jenesaret

(Mt. 14:34-36)

53 Wdé Jesusen' l̲en benne' ka' žónl̲engake' L̲e' tz̲en yechel̲á'a nisdo', na' bžíngake' gan nbab yež Jenesaret. Bžíga'gake'

barkwn' lo yo bižen'. 54 Kate' bežójgake' lo barkwn', benne' ka' nníta'gake' ga na' la' beyónbia'tegake' Jesusen'. 55 Taríaze jak benne' ka' yógo'te yeždo' ka' žé'gaken gawze ga na', na' wzó láwgake' žedjwá'gake' yógo'te benne' yižwé' ka' gan zoa Jesusen', benne' dégake' da' žáta'gekle', na' bžíngake' gáte'teze želyenle' zoa Jesusen'. 56 Gáte'teze gan zde Jesusen', lo yeždo' ka', na' yež zen ka', na' yo'odo' ka', bedjwá'gake' benne' yižwé' ka' chégake' gan nak lo nez, na' gan nak lawe' ya'a. Góta'yoegekle' Le' wnezjwe' légake' latje kángakze' laže' da' nakwe'. Yógo'te benne' ka' wdángaken' la' beyáktegake' cháwe'do'.

Da' ka' žóngaken ga bi nakžo chawe' law Dios

(Mt. 15:1-20)

7 Naž bale benne' yodo' fariseo ka' len bale benne' yodo' wsedle ka', benne' ka' zej nžoje' yež Jerusalén, bdóbgake' gan zoa Jesusen'. 2 Benne' yodo' ki blé'egekle' benne' wsedle ka' che Jesusen' žáwgake' yet, na' bi zej nak chawe' ná'gake', dan' znnan: bi zej nyiben kan žónteze žongak benne' yodo' ka'. Che len wnnégake' chégake'. 3 Benne' yodo' fariseo ka', na' yezika' benne' judío ka', žóngake' kan bénteze bengak xa xtó'gake' ka', na' cha' bi želyibe' ná'gake' zan chi'i kan žónteze žóngake', bi be žáwgake'. 4 Kate' bi da' žjé'wgake' lawe' ya'a, na' žežíngake' lížgake', cha' bi želyibe' da' ka' kan žónteze žóngake', bi be žáwgake'. Da' zanže da' ka' žóngake', da' žónteze žóngake', kan želyibe' ziga' ye'n ka', na' ziga' ya ka', na' da' ka' žáta'gekle'. 5 Che len benne' yodo' fariseo ka' len benne' yodo' wsedle ka' wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—¿Bi žongak benne' wsedle chio' ka' kan bénteze bengak xa xto'žo ka', san žáwgake' yet, bi zej nak chawe' ná'gake'?

6 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Le'e, benne' zloé'ezele chawe' kwinle. Nak da' li dan' bzoj Isaías, bennen' bchalje' lo wláz Dios, kan nak chele. Bzoje' da' znnan:

Benách ki, len žoá'agakze' žápegake' xtiža'a ba la'ne,
kege dot láže'gake'.
7 Dáche'ze nak kan zka'n zéngake' neda'
dan' žsédgekle' da' znnázegak benách ka',
kege da' wnnikza' neda'.

8 Ki naken, dan' zzoale chela'ale da' wnná Dios, na' žonle da' ka' nzi'le lo na'gak benách ka'.

9 Lezka' gože' légake':

—Da' li zka'nle ka'ze dan' wnnakze Dios nich gonle kan zej nak da' ka' žónteze žonle. 10 Ki wnná Dios lo na' Moisés: “Wdape ba la'ne xa xno'o.” Lezka' wnné': “Nóte'teze benne' nne zi'e che xa xne'e, le got bennen'.” 11 San le'e znnale ki: “Cha' no benne' yi'e xe' o xne'e: bi gak bi da' wnezjwa' chele, dan' naken Korbán” (dan' znnan len diža' xiža': dan' ba bchebe laza'a wnezjwan' che Dios), 12 naž znnale: “Bi žon byenen bi da' gon bennen' chegak xa xne'e.” 13 Ki naken, zzoale chela'ale xtiža' Dios nich gonle dan' žónteze žonle, da' ka' zdele lo na'gak zi'n za'sóle ka'. Zanže da' ki žonle.

14 Naž Jesusen' bliže' benne' zan ka' nníta'gake' ga na', na' gože' légake':

—Le wzé nag da' nnia', yógo'tele, na' le chejni'ilen. 15 Bi be de da' žazen lo benne' da' gak gonen ga bi nake' chawe' law Dios, san da' žežojen le', da' ni gak gonen ga bi nake' chawe' law Dios. 16 Cha' zoa nagle, na' cha' zénlele, le wzé nag.

17 Kate' Jesusen' belá'alene' benne' zan ka', wyoé'e to yo'o, na' benne' wsedle chie' ka' wnnábgekle' Le' kan nak dan' bsaka' lebe'. 18 Naž Jesusen' gože' légake':

—¿Lezka' žiažje yela' žejní'il chele? ¿Bi žejní'ilele? Yógo'te da' žazen lo benne', bi gak gonen ga bi nake' chawe' law Dios. 19 Ki naken dan' bi žazen lo yichj

lázda'we', san le'ze' žazen, na' žežojen li'e.

Kate' wnná Jesusen' da' ni, bloe'ele' žo'o zej nak chawe' yógo'te da' že'j žawžo. 20 Lezka' wnná Jesusen':

—Da' žežojen lo benne' žonen ga bi nake' chawe' law Dios. 21 Ki naken, dan' lo yichj lázdo'gak benne' ka' želžój da' kegle ka' da' zza' láže'gake'. Che len:

Žóngake' dola' ka' da' zej naken sban.
Zbángake', na' žótgake' benách ka'.
22 Žóngake' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.
Zze láže'gake' da' de che ljéžgake' ka'.
Žóngake' da' kegle ka', na' žon láže'gake'.
Zgé'egekle' ljéžgake' ka', na' znnégake' chégake'.
Zka'n zen kwíngake', na' žon yálzegake'.

23 Yógo'te da' kegle ki želžojen lo yichj lázdo'w no benne', na' žóngaken ga bi nake' chawe' law Dios.

To no'le zi'to' žejli'e che Jesús

(Mt. 15:21-28)

24 Naž Jesusen' bezé'e ga na', na' bžine' gawze gan zej že' yež Tiro, na' yež Sidón. Wyoé'e to yo'o ga na', na' gónele' bi nnezlen nitó benne', san bi gok wkache' kwine'. 25 To no'le, zoa to xkwide' no'le chie', na' yo'obe' be' xiwe', benle' ba bla' Jesusen' ga na', na' la' wyejtie' gan zoe', na' bzoa zibe' lawe' Le'. 26 No'len' bi nake' benne' judío, san nbabe' benách Sirofenisia ka'. Góta'yoele' Jesusen' yebeje' be' xiwen' yo'o xkwide' no'le chien'. 27 Naž Jesusen' gože' le', na' wnné':

—Benn latje yéljegekle zgá'alegak benne' ka' zej nake' ka zi'n xan yo'o, dan' bi naken chawe' yeka'žo yet chegak xkwide' ka', na' cho'nžon lawgak béko'do' ka'.

28 Bechebe no'len', na' gože' Jesusen':

—O', Xan, san béko'do' ka', bia nníta'gakba' zanle gan žáwgakbe', žáwgakba' da' bižjw ka' da' žéxjwgaken zanle gan žáwgakbe'.

29 Naž Jesusen' gože' le', na' wnné':

—Dan' wnnó' ki, gak yeyejo'. Ba bežój be' xiwen' wyó'o xkwide' no'le chion'.

30 Kate' no'len' bežine' liže', ble'ele' xkwide' no'le chien', debe' lo da'a, na' ba bežój be' xiwen' wyo'obe'.

Žeyón Jesús to benne' kwežw, benne' bi gok nnie'

31 Bežój Jesusen' latjen' da' nbaben yež Tiro, na' wdíe' gan nbab yež Sidón, na' yež Dekápolis ka', na' bžine' žoa'a nisdo' che gan nbab Galilea. 32 Benne' ka' nníta'gake' ga na' bedjwá'gake' to benne' kwežw gan zoa Jesusen', benne' bi žak nnie', na' góta'yoegekle' Le' xoa ne'e le'. 33 Naž Jesusen' bebeje' bennen' chela'ale ladjw benne' zan ka', na' bni'e xben ne'e yežw nag bennen'. Bže'e zéne'do', na' wdane' lože'e. 34 Naž bwie' ya'abale, na' bka'le'e chi'e, na' wnné':

—Efata.

Diža' hebreo ni znnan len diža' xiža': "Beyaljw."

35 La' beyáljwte nage', na' la' beyitjte lože'e, na' wnnetie' binlo. 36 Naž Jesusen' gože' légake' bi wzéngeklen' nitó benne', san kan bchí'ižele' légake', bzéžegake' diža' che dan' žone'. 37 Bebán láže'gake', na' wnnágake':

—Cháwe'do' žone' yógo'te. Žone' ga žeyéngekle benne' ka' gókgake' kwežw, na' žechaljgak benne' ka' bi gok nnégake'.

Jesús zwawe' benne' zanže ka tape mile'

(Mt. 15:32-39)

8 Kate' ža na' bedobgak benne' zan gan zoa Jesusen'. Dan' bi be de da' gáwgake', Jesusen' bliže' benne' wsedle chie' ka', na' bcháljlene' légake'. 2 Gože' légake':

—Žeyache' láže'la' benne' zan ki dan' ba zej chonne ža nníta'lengake' neda' nga, na' bi be de da' gáwgake'. 3 Cha' yesela'a légake' lížgake' želdonze' ka',

yedó l̲áže'gake' l̲o nez, dan' za'gak bal̲e' zi'to'.

4 Beži'igak benne' wsedle chie' ka', na' belyi'e L̲e':

—¿Biz̲ wawžo benne' zanl̲e'e ki ga ni nak latje dach?

5 Naž Jesusen' wnnable' l̲égake', na' wnné':

—¿Bal̲ yet x̲til de chele?

Belyi'e L̲e':

—Gážeze.

6 Naž Jesusen' gože' benne' zan ka' kwé'gake' l̲o yo. Bex̲we' gaže yet x̲til ka', na' gože' Dios: "Žóx̲keno'". Naž bzoz̲jen', na' bi'en chegak benne' wsedle chie' ka' nich chísgaken' l̲awgak benne' zan ka'. 7 L̲ezka' gota' chégake' chope chonne bel ka'. Naž Jesusen' gože' Dios: "Žóx̲keno'" na' gože' l̲égake' chísgake'-ba' l̲awgak benne' zan ka'. 8 Bdawgak yógo'te benne' ka', na' béljegekle'. Naž betóbgake' da' bižjw ka' da' begá'ngaken, na' beschá'gake' gaže x̲kwite ka'. 9 Benne' ka' bdáwgake' zej nyángake' ka tape mile'. Wdé na' Jesusen' besel̲e'e l̲égake' lížgake', 10 na' bejžene' l̲o barkw tz̲en l̲en benne' wsedle chie' ka', na' bžíngake' gan nbab yež Dalmanuta.

Z̲nnábgekle' Jesús gone' to da' gak bian' ga benne' L̲e'

(Mt. 16:1-4; Lk. 12:54-56)

11 Naž benne' yodo' fariseo ka' wbíga'gake' gan zoa Jesusen', na' wzó l̲áwgake' z̲dil̲ díža'gake' l̲en L̲e'. Gónegekle' wžíx̲gake' Jesusen'. Che l̲en wnnábgekle' L̲e' gone' to da' gak bian' da' zan' ya'abá che Dios. 12 Bka'l̲e'e chi'i Jesusen', na' wnné':

—Želnnable benne' ki neda' gona' to da' gak bian' da' zan' ya'abá che Dios. Da' li žapa' l̲e'e, bi l̲é'elele nitó da' gak bian' da' zan' ya'abá che Dios.

13 Naž bezé'e gan zej nnita' benne' ka', na' bejžene' l̲aw barkw, na' wyeje' yechel̲á'a nisdo'.

Da' žsédgekle benne' yodo' ka' naken ka kwa zichj che yet x̲til

(Mt. 16:5-12)

14 Gol̲ l̲áže'gak benne' wsedle ka' che Jesusen' wá'gake' da' gáwgake', na' toze yet x̲til den l̲o barkwn'. 15 Naž bchi'le Jesusen' l̲égake', na' wnné':

—Le wia binlo. Le gape chi'i kwinle nich bi si'le da' naken ka kwa zichj che yet x̲til chegak benne' yodo' fariseo ka', na' che Herodes.

16 Wzó l̲awgak benne' wsedle chie' ka' z̲chál̲jl̲engake' ljéžgake' ka', na' wnnágake':

—Z̲nne' ki dan' bi de yet x̲til da' gawžo.

17 Žákbe'ele Jesusen' dan' z̲nnágake', na' gože' l̲égake':

—¿Biz̲ chen' z̲nnale naken dan' bi de yet x̲til da' gawžo? ¿Bi žejní'ilele, na' bi žákbe'elele? ¿Nak zide yichj l̲áz̲do'le? 18 ¿Žia yej l̲awle san bi z̲l̲é'elele, na' žia yid nagle san bi žénlele? ¿Bi žejsá' l̲áže'le? 19 Katen' bzoz̲ja' gayo' yet x̲til ka', da' ka' bdawgak gayo' mil benne' ka', ¿bal̲ x̲kwite ka' bescha'le da' bižjw ka', da' ka' betoble?

Wnnágake':

—Chežinno.

20 L̲ezka' wnná Jesusen':

—Katen' bzoz̲ja' gaže yet x̲til ka', da' ka' bdawgak tape mil benne' ka', ¿bal̲ x̲kwite ka' bescha'le da' bižjw ka', da' ka' betoble?

Wnnágake':

—Gaže.

21 Naž Jesusen' gože' l̲égake':

—¿Bi žejní'ilele na'a, bchal̲ja' che da' žsédgekle benne' ka'?

Jesús žeyone' to benne' l̲o chol̲e, benne' yež Betsaida

22 Kate' bžin Jesusen' l̲en benne' ka' žónl̲engake' L̲e' tz̲en l̲o yež Betsaida, bl̲a'gak bal̲e benne' gan zoe', nwá'gake' to benne' l̲o chol̲e ga na', na' góta'yoegekle'

L̲e' kane' bennen'. 23 Jesusen' bex̲we' na' benne' l̲o chol̲en', na' bchi'e l̲e' na'le žoa'a yežen'. Naž bžie' z̲ene' yej l̲awe', na' bx̲oa ne'e l̲e'. Naž wnnable' l̲e', na' wnné':

—¿Z̲l̲e'elo' late'?

24 Bennen' goke' l̲o chol̲e bwie', na' wnné':

—Z̲l̲e'ela' benách ka', na' z̲nná'gake' ka yag ka', san želdá benne' ka'.

25 Da' yoble Jesusen' bx̲oa ne'e yej l̲awe', na' bwia bennen' goke' l̲o chol̲e, na' ba beyakte cháwe'do' yej l̲awe'. Na'a z̲l̲e'ele' binlo yógo'te. 26 Naž Jesusen' besel̲e'e l̲e' liže', na' wnné':

—Bi chejo' l̲awe' yež, na' bi wzenlo' no benne' l̲o yežen' dan' bena'.

Bedw z̲nne' Jesús nake' Benne' Cristo

(Mt. 16:13-20; Lk. 9:18-21)

27 Wdé na' bezá' Jesusen' l̲en benne' wsedle chie' ka' ga na', na' wdégake' yeždo' ka' zej nbaben yež Sesarea, gan z̲nna bia' Filipo. Kate' ne yó'ogake' nez, Jesusen' wnnable' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—¿No benne' z̲nnagak benách ka' naka' neda'?

28 Bechébegake', na' wnnágake':

—Z̲nnagak bal̲e benne' nako' Z̲wa, bennen' bezóe' benách ka' nis. Z̲nnágake' yebal̲e' nako' Lías, bennen' bchal̲je' l̲o wláz Dios ža ni'te. Z̲nnágake' yebal̲e' nako' yetó benne' bchal̲je' l̲o wláz Dios ža ni'te.

29 Naž Jesusen' wnnable' l̲égake', na' wnné':

—¿Chiz̲e l̲e'e, no benne' z̲nnale naka' neda'?

Bechebe Bedw, na' wnné':

—Le' nako' Benne' Criston', bennen' bchebe l̲aže' Dios sel̲e'e nga.

30 Naž Jesusen' bchi'le l̲égake' bi wzéngekle' nitó benne' no nake'.

Jesús z̲chal̲je' kan za' gótgake' L̲e'

(Mt. 16:21-28; Lk. 9:22-27)

31 Naž wzó l̲aw Jesusen' z̲zejni'ile' benne' ka' žónl̲engake' L̲e' tz̲en, na' wnné':

—Žon byenen sáka'l̲i'a neda', Benne' Golje' Benách. Benne' gole ka', na' bx̲oz wnná bia' ka' l̲en benne' yodo' wsedle ka' wzóagake' neda' chel̲a'ale. Gótgake' neda', san kate' gak chonne ža yebana'.

32 Kwáselo bcháljl̲ene' l̲égake'. Naž Bedw bchi'e Jesusen' chel̲a'ale, na' wzó l̲awe' z̲dil̲e' L̲e'. 33 Byechj Jesusen', na' bwie' yezika' benne' wsedle chie' ka', na' bdil̲e' Bedon', na' wnné':

—Bkwas kwita' nga. Nako' ka da' x̲iwe'. Da' z̲za' l̲ažo'o bi naken che Dios, san kan z̲za' l̲áže'gak benách ka' naken.

34 Naž Jesusen' bl̲iže' benne' wsedle chie' ka' l̲en benne' ka' nníta'gake' ga na', na' gože' l̲égake':

—Cha' žénele no benne' gónl̲ene' neda' tz̲en, žal̲a' wzóe' chel̲a'ale da' žénekzele', na' gake' ka to benne' noe'e yag kroze chie' nich chejté'e l̲e'e yag krozen', na' naž gak gónl̲ene' neda' tz̲en. 35 No benne' že' l̲aže'e yel̲a' nban chie', wniten', san bennen' wnite' yel̲a' nban chie' dan' žónl̲ene' neda' tz̲en, o dan' nzi' l̲o ne'e diža' chawe' chian', gata' yel̲a' nban da' zejlí kanne chie'. 36 ¿Biz̲ da' chawe' gata' che to benne' cha' wtobe' yógo'te da' že' yežlyó nga, san wnít kwine'? 37 Bi be gak wnez̲jw to benne' nich yeslá kwine'. 38 Cha' no benne' žedoe'ele' chia' neda', na' che x̲tiža'a l̲awgak benách ki, benne' ka' z̲bej yíchjgake' Dios, na' žóngake' dol̲a', l̲ezka' neda', Benne' Golje' Benách, yedoe'ela' che bennen' kate' yel̲á'a l̲en yel̲a' baní' che X̲a', na' gónl̲engak wbás che ya'abá ka' neda' tz̲en.

9 Jesusen' bcháljl̲ene' benne' ka' žónl̲engake' L̲e' tz̲en, na' wnné':

—Da' li žapa' l̲e'e, zej nnita' benne' ka' nga, benne' bi gátgake' kate' l̲é'ežegekle'

ža yedjnná bia' Dios yežlyó nga, na' la' law yela' wnná bia' zen chie'.

Zcha' kan znna' law Jesús

(Mt. 17:1-13; Lk. 9:28-36)

2 Kate' ba wdé xope ža, Jesusen' bchi'e Bedw len Jakob, na' Zwa, na' légakze' jake' to law ya'a sibe, gan bcha' kan znna' law Jesusen' lawgak yonne' ka'. 3 Wyép yes baní' laže' da' nakw Jesusen', na' goken chíchele'e. Zíla'do'ze goken, na' no benne' žibe' laže' yežlyó nga, bi gak gone' laže' zíla'do'ze kan gok zen'. 4 Bla' lawgak Lías, na' Moisés gan nníta'gake', zcháljlengake' Jesusen'. 5 Naž Bedon' gože' Jesusen':

—Benne' wsedle, ba nez zen naken chežo zoažo nga. Gona' chonne yo'o laga' nga, to chio', na' yetó che Moisés, na' yetó che Lías.

6 Ki wnná Bedon' dan' bi nnezle' dan' znne'. Ka' goken dan' zžébegak benne' wsedle ka' che Jesusen'. 7 Naž wžé' to bejw da' wló'on zol légake', na' benle chi'i to benne' zchalje' lo bejw na', na' wnné':

—Benne' ni nake' Zi'na'. Nži'ila' Le'. Le wzé nag chie'.

8 La' bwíategake' san biž no benne' blé'egekle'. Toze Jesusen' zóalene' légake'.

9 Kate' ne yó'ogake' nez, žétjgake' law ya'a siben', Jesusen' bchi'le' légake' bi wzéngekle' no benne' kan gok dan' blé'egeklen', kate' yebanže' Le', Benne' Golje' Benách, lo yela' got. 10 Che len bzoa chóchzegake' dan' wnné' lo yichj lázdo'gake', na' la' légakze' belnnable' ljéžgake' biz zejlás dan' wnné' kate' wnné' yebane' lo yela' got. 11 Wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—¿Biz chen' znnagak benne' yodo' wsedle ka' žon byenen la' Lías zga'ale' kate' la' Benne' Criston'?

12 Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Da' li la' Líasen' zga'ale', na' yecá'n chawe'e yógo'te kan žala' gákgaken. Na'a, ¿biz chen' nyejw le'e yiche la'y da' znna žon byenen Benne' Golje' Benách sáka'li'e, na' wzoagak benách ka' Le' chela'ale? 13 Žapa' le'e: ba bla' Líasen', na' béngake' chie' kan gónegekle', kan nyejw le'e yiche la'y kan žala' gaken chie'.

Jesús žeyone' to xkwide' byo yo'obe' be' xiwe'

(Mt. 17:14-21; Lk. 9:37-43)

14 Kate' bežín Jesusen' len benne' ka' nníta'lengake' Le' tzen gan zej nnita' yezíka'gak benne' wsedle chie' ka', blé'egekle' zej nnita' benne' zan ga na', na' benne' yodo' wsedle ka' želdíl diže'e len benne' wsedle chie' ka'. 15 Kate' benne' zan ka' blé'egekle' Jesusen', bebángekle', na' taríaze wzá'gake' gan zi'e, na' wdápegake' Le': "Padiox."

16 Naž Jesusen' wnnable' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—¿Biz dan' zdíl-lenle légake'?

17 Bechebe to benne' zoe' ladjw benne' zan ka', na' wnné':

—Benne' wsedle, bedjwá'a xkwide' byodo' chia' chio' Le', dan' yo'obe' be' xiwe' da' žonen ga bi znnabe'. 18 Kate' žo'o be' xiwen' lebe', zžix zlolen lebe' lo yo, na' zbia bžina' zide' žoa'abe', na' žzej láye'be'. Che len zej zžitbe'. Wnnabla' benne' wsedle chio' ka' yebéjgake' be' xiwen', san bi wzáke'gekle'.

19 Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Le'e, benne' bi žejle'le che Dios. ¿Gáka'xtekze gon byenen sóalena' le'e? ¿Gáka'xtekze gon byenen gaka' zen laže' len le'e? Le yedjwá'-be' chia'.

20 Zá'gake' zej noe'e-be' gan zoa Jesusen'. Kate' be' xiwen' ble'elen Le', la' bxizten lebe'. Wže'be' lo yo, na' bžix blolen lebe', na' wžía bžina' zide' žoa'abe'. 21 Naž Jesusen' wnnable' xa xkwiden', na' wnné':

—¿Gáka'xte ba goken žaken ki chebe'?

Wnná xaben':

—Na' náktebe' xkwíde'do' žak ki chebe'. 22 Zan chi'i zžen' lebe' lo yi', na' zan nis nich goten lebe'. Che len, cha' žako' late', beyache' laže'l neto', na' goklen neto'.

23 Jesusen' gože' le':

—Cha' gak chejli'o che Dios, yógo'te waken cha' chejli'o chie'.

24 La' wnnete zižje xa xkwiden', na' wnné':

—Žejli'a chie'. Goklen neda' nich chejle'ža' chie'.

25 Kate' ble'el Jesusen' za'gak benne' zan ka', zchígake' Le', gože' be' xiwen', na' wnné':

—Le', be' xiwe', be' žonen ga bi znnagak, na' bi žéngekle benách ka', na'a zchi'la' le' yežojo' lo xkwiden', na' biž chazo' lebe'.

26 Wžéžeya'a be' xiwen', na' bžix blolle'en lebe'. Naž la' bežojten, na' bka'nen lebe' ka to xkwide' gat. Ka' goken, bchaljgak benne' zan ka', na' wnnágake':

—Ba natbe'.

27 Naž Jesusen' bexwe' na'be', na' bechise'-be', na' beyás xkwiden'.

28 Naž wyó'o Jesusen' to yo'o, na' la' légakze benne' wsedle chie' ka' wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—¿Biz chen' bi gok yebejto' neto' be' xiwen'?

29 Jesusen' gože' légake':

—Bi gak yebejle ka'ze be' xiwe' ki, san toze cha' wcháljlenle Dios, na' gonle wbás.

Jesús zloe'ele' da' yoble kan za' gótgake' Le'

(Mt. 17:22-23; Lk. 9:43-45)

30 Kate' bezá' Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen ga na', wdégake' gan nbab Galilea. Gónele Jesusen' bi nnezle no benne' gan zoe', 31 dan' žsedle' benne' wsedle chie' ka'. Gože' légake':

—Wdégake' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak benne' ka' gótgake' neda', san te gata', kate' tegak chonne ža, yebana'.

32 Bi bejní'igekle' da' ni da' gože' légake', na' dan' zžébegake', bi be wnnábgekle' Le'.

Nólgake' gake' benne' blo

(Mt. 18:1-5; Lk. 9:46-48)

33 Naž bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen lo yež Kapernaum, na' kate' ne nníta'gake' to yo'o, Jesusen' wnnable' légake', na' wnné':

—¿Biz dan' wdíl-lenle lježle kate' ne yo'ole nez?

34 Naž légake' wnníta'gake' žize dan' wdíl-lengake' ljéžgake' lo nezen' cha' nólgake' gake' benne' blo. 35 Naž wžé' Jesusen', na' bliže' chežínnote benne' wsedle chie' ka', na' gože' légake':

—No benne' žénele' gake' benne' blo ládjwle le'e žala' gake' ka to benne' kwíde'ze, na' lezka' žala' gake' ka ni'a na'le yógo'tele.

36 Naž Jesusen' bexwe' to xkwide', na' bzoe'-be' gachje láwe'le gan nníta'gake'. Wdele'e-be', na' gože' légake':

37 —No benne' si' lo ne'e to xkwide' ki dan' nakbe' chia', lezka' si' lo ne'e neda', na' no benne' si' lo ne'e neda', kege nedza' si' lo ne'e, san lezka' si' lo ne'e Xa', Bennen' bsele'e neda'.

Cha' bi zži'i to benne' chežo žo'o, žáklene' žo'o

(Mt. 10:42; Lk. 9:49-50)

38 Naž Zwa gože' Jesusen':

—Benne' wsedle, ble'elto' to benne' žebeje' be' xiwe' ka' yo'ogak benne' ka', na' zkonle' žin lo'. Bchi'leto'-ne' biž gonen', dan' bi žónlene' žo'o tzen.

39 Naž Jesusen' gože' le':

—Bi wchí'lele-ne', dan' cha' zoa no benne' žone' to yela' wak da' zan' ya'abá che Dios, na' zkonle' žin la', bi gak nne zi'e chia'. 40 Ki naken, no benne' bi zži'e chežo, žaklen bennen' žo'o. 41 No

benne' wnezjwe' chele to zíga'do' nis da' ye'jle dan' žónlenle neda', Benne' Criston', tzen, si'kze' da' žeyala' chie'.

Gak chežo da' zia cha' gonžo ga gon no benne' dola'

(Mt. 18:6-9; Lk. 17:1-2)

42 Lezka' wnná Jesusen':

—No benne' gone' ga gon to xkwide' ki dola', xkwiden' žejle'be' chia', gakže chawe' che bennen' cha' wcheje' to yiche žotw yene', na' chejžó'n kwine' lo nisdo'. 43 Cha' to no'o gonen ga gono' dola', bchogen'. Gakže chawe' chio' chejo' gan so' nbano' zoa toze no'o, kege zoa chope no'o, na' chejchó'o lo yi' gabíl, gan bi yole yi' chen. 44 Lo latjen' bi gatgak bzoga' ka' yo'ogak benne' gat ka', benne' ka' chejnníta'gake' ga na', na' yin' bi yolen. 45 Lezka', cha' to ni'o gonen ga gono' dola', bchogen'. Gakže chawe' chio', chejo' gan so' nbano' zoa toze ni'o, kege zoa chope ni'o, na' chejchó'o lo yi' gabilen', gan bi yole yi' chen. 46 Lo latjen' bi gatgak bzoga' ka' yo'ogak benne' gat ka', benne' ka' chejnníta'gake' ga na', na' yin' bi yolen. 47 Lezka' cha' to yej lawo' gonen ga gono' dola', wlejen. Gakže chawe' chio' chejo' gan znna bia' Dios zoa toze yej lawo', kege zoa chope yej lawo', na' chejchó'o lo yi' gabilen'. 48 Lo latjen' bi gatgak bzoga' ka' yo'ogak benne' gat ka', benne' ka' chejnníta'gake' ga na', na' yin' bi yolen.

49 'Nich gape chi'ižo bela' zwázježon zede', na' zgála'žon žoa'a yi', nich bi kwia yin', na' zwázjegake' zede' yógo'te biado' ka' zzéygake'-ba' lo bkog la'y che Dios. Da' ni žsedlen žo'o kan ga'ngak chawe' yógo'te benách chie' ka'. 50 Nak chawe' zede', san cha' yenít yela' sna'a chen, ¿nakx gak yeyonžon sna'a? Le gak la' lé'ezele ka zede' chawe', na' bga'n cháwe'do' tole len yetole.

Ka nak che no benne' byo zle'e yela' zchag na' chie'

(Mt. 19:1-12; Lk. 16:18)

10 Bezá' Jesusen' lo yež Kapernaum, na' wyeje' gan nbab Judea, na' wdíe' yechelá'a yego Jordán zaka' gan zla' wbíž, ga na' bedobgak benne' zan gan zoe' da' yoble, na' bsedle' légake' da' yoble kan žónteze žone'. 2 Naž bžingak benne' yodo' fariseo ka' gan zoa Jesusen', na' gónegekle' góngake' ga bi da' nna Jesusen' nich gak yesbága'gake' Le' zia. Wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—¿De latje no benne' byo, benne' nžag ne'e, wsane' zo'le'?

3 Bechebe Jesusen', na' wnné':

—¿Biz bchi'le Moisés le'e?

4 Wnnágake':

—Moisés bnezjwe' latje no benne' byo wzoje' to yiche da' znnan zlá'alene' zo'le', na' naž gak wsane' zo'len'.

5 Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Moisés bchi'le' le'e da' ni dan' nak zide yichj lázdo'le, 6 san kate' wzó law žata' yežlyó nga, Dios bene' légake' benne' byo, na' no'le. 7 Wnné': "Che len wká'n benne' byo xa xne'e, na' chejgá'nlene' zo'le', 8 na' chope' yeyákgake' ka toze benne'." Che len biž zej nake' chope' san toze' ba zej nake'. 9 Lezka', no benne' nake' benachze bi žala' wlé'e benne' ka' ba ben Dios légake' toze.

10 Kate' Jesusen' beyoé'e yo'o, benne' wsedle chie' ka' wnnábgekle' Le' kwáselo kan nak dan' bchalje'. 11 Jesusen' gože' légake':

—Cha' to benne' byo zlá'alene' zo'le', na' zchag ná'lene' to no'le yoble, žone' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na', na' žesbage'e zo'le' dola', no'len' zóalene' na'a. 12 Lezka' cha' to no'le wsane' benne' byo chie', na' si'e to benne' byo yoble, lezka' gone' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.

Jesús žl̲iž chawe'e x̲kwide' ka'

(Mt. 19:13-15; Lk. 18:15-17)

13 Naž bžingak benne' ka' zej noe'e x̲k-
wide' ka' chégake' gan zoa Jesusen', na'
žénegekle' x̲oa ne'e l̲égakbe', san wzó
l̲awgak benne' wsedle chie' ka' z̲díl̲gake'
benne' ka' zej noe'e l̲égakbe'. 14 Kate'
Jesusen' bl̲e'ele' da' ni, bže'e, na' gože'
l̲égake':

—Le we' latje x̲kwide' ki yídgakbe'
chia'. Bi wséjwle x̲nézgakbe', dan' gata'
chegak benne' ka' zej nake' ka x̲kwide'
ki latje gan z̲nna bia' Dios. 15 Da' li žapa'
l̲e'e: no benne' bi si' l̲o ne'e da' z̲nna bia'
Dios kan žon to x̲kwide' ki, bi cho'o ben-
nen' gan z̲nna bi'e.

16 Naž Jesusen' wdel̲e'e x̲kwide' ka',
na' bx̲oa ne'e l̲égakbe', na' bl̲iž chawe'e
l̲égakbe'.

Benne' zeje' babze yiz, na' nápl̲i'e yel̲a' wnni'a

(Mt. 19:16-30; Lk. 18:18-30)

17 Kate' Jesusen' beyoé'e nez, taríaze
bžin to benne' ga na'. Bzoa z̲ibe' l̲awe',
na' wnnable' L̲e', na' wnné':

—Benne' wsedle, dot chawe', ¿biz̲ žal̲a'
gona' nich gata' yel̲a' nban da' zejlí kanne
chia'?

18 Jesusen' wnnable' l̲e', na' wnné':

—¿Biz̲ chen' ži'o neda', z̲nno': dot
chawe'? Bi zoa nitó benne' nake' dot
chawe'. Toze Dios nake' dot chawe'. 19 Ba
nnézkzelo' da' ka' bchi'le Dios. Wnné':

Bi gono' dol̲a' da' z̲ka'n ditjen yel̲a' z̲chag
na'.
Bi goto' benách ka'.
Bi kwano'.
Bi nnio' che lježo' da' wen l̲aže'.
Bi be kwéjlano'.
Wdape ba la'ne x̲a x̲no'o.

20 Bechebe bennen', na' gože' Jesusen':

—Benne' wsedle, yógo'te da' ki žón-
teza' kate' naktia' x̲kwide'.

21 Jesusen' bwie' l̲e' l̲en yel̲a' nži'il chie',
na' wnné':

—To da' žiažjen chio'. Wyéj, yjete'
yógo'te da' de chio', na' bnez̲jw da' yezi'o
chegak benne' yache' ka', na' gata' yel̲a'
wnni'a chio' ya'abá che Dios. Naž wak
yežino' chia', na' gako' ka to benne'
noe'e yag kroze chie', na' zejté'e l̲e'e yag
krozen', na' ki gónl̲eno' neda' tz̲en.

22 Kate' benle' diža' ni, gokle', na'
zeyeje'. Gok nyache' l̲aže'e dan' del̲e'e
yel̲a' wnni'a chie'.

23 Naž bwia Jesusen' dot kwite', na'
gože' benne' wsedle chie' ka':

—Zedl̲e'e gaken cho'ogak benne' ka' de
yel̲a' wnni'a chégake' gan z̲nna bia' Dios.

24 Bebán l̲áže'gak benne' wsedle chie'
ka' kan nak x̲tiže'e, na' da' yoble Jesusen'
gože' l̲égake':

—L̲e'e, z̲í'na'do' ka', zedl̲e'e gaken
chegak benne' ka' že' l̲áže'gake' yel̲a'
wnni'a chégake' chó'ogake' gan z̲nna bia'
Dios. 25 Gakže zede cho'o no benne' de
yel̲a' wnni'a chie' gan z̲nna bia' Dios, ka
te to bia nwa'ba' ywa' l̲o nag yeche'.

26 Kate' béngekle' da' ni,
bebánl̲e'egekle', na' wnnágake' l̲a'
l̲égakze':

—¿Noz̲kze benne' gak yelé', cha'?

27 Bwia Jesusen' l̲égake', na' wnné':

—Bi gak gon no benne' da' ni, san gak
Dios, dan' z̲záka'le Dios yógo'te.

28 Naž Bedw gože' L̲e':

—X̲an, neto' ba bka'nto' yógo'te, na'
žónl̲ento' Le' tz̲en.

29 Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Da' li žapa' l̲e'e, no benne' wka'ne'
liže', o biche'e ka', o zane' ka', o x̲e', o
x̲ne'e, o z̲o'le', o z̲i'ne' ka', o yežlyó chie',
dan' žone' x̲china', o dan' z̲zenle' benách
ka' diža' chawe' chian', 30 bennen' yezi'e
yetó gaywá'teže ka' ža ni zoažo na'a, liže'
ka', na' biche'e ka', na' zane' ka', na' x̲ne'e
ka', na' z̲i'ne' ka', na' yežlyó chie' ka', tz̲en
l̲en da' kwia l̲áže'gak benách ka' l̲e', na'
l̲o yežlyó da' za' gata' yel̲a' nban da' ze-

jlí kanne chie'. 31 Benne' zan, benne' zej nake' blo na'a, wéxjwgake' ga na', san benne' ka' zej nake' gaxjw na'a, gákgake' benne' blo ka' ga na'.

Da' yoble zloe'el Jesús kan za' gótgake' Le'

(Mt. 20:17-19; Lk. 18:31-34)

32 Kate' ne yó'ogake' nez, želbene' zjake' lo yež Jerusalén, zej Jesusen' lawgak benne' wsedle chie' ka'. Nítgekle', na' lo yela' žzize zjáklene' Le'. Da' yoble Jesusen' bchi'e benne' chežinno ka' cheze. Wzó lawe' zchájlene' légake' ka nak da' žala' gaken chie', 33 na' wnné':

—Zlé'ekzelele zbenžo, zejžo lo yež Jerusalén gan soa to benne' wdíe' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak bxoz wnná bia' ka', na' lo na'gak benne' yodo' wsedle ka'. Chóggake' chia' gata', na' wdégake' neda' lo na'gak benne' zi'to' ka'. 34 Gon dítjgekle benne' ka' neda', na' gónle'egake' neda' zi'. Wžé'egake' neda' zene'. Naž gótgake' neda', san kate' gak chonne ža, yebana' lo yela' got.

Jakob, na' Zwa znnábgekle' Jesús to da' gone' chégake'

(Mt. 20:20-28)

35 Naž Jakob len Zwa, benne' ka' zej nake' zi'n Sebedeo, wbíga'gake' law Jesusen', na' belyi'e Le':

—Benne' wsedle, žénelto' gono' cheto' da' nnablto' Le'.

36 Jesusen' gože' légake':

—¿Biz ženelele gona' chele?

37 Naž belyi'e Le':

—Kate' žin ža kwi'o gan nna bi'o, ben ga kwe'to' toto' kwito' li ža, na' yetoto' kwito' yegle.

38 Naž Jesusen' gože' légake':

—Bi nnézlele da' znnable. ¿Gak si'le' da' žala' si'a neda', da' naken da' sáka'li'a? ¿Gak yezoale nis kan yezóa' neda' nis lo yela' got?

39 Bechébegake', na' wnnágake':

—Gakto'.

Jesusen' gože' légake':

—Da' li, da' saka'a neda', lezka' gaken chele, na' kan yezóa' neda' nis, lezka' yezoale le'e nis, 40 san bi nzi' lo na'a kwia' no benne' kwi'e kwita' li ža, na' no benne' kwi'e kwita' yegle. Dios wnezjwe' chegak benne' ka' ba bkweze' chégake' latje ka'.

41 Kate' yechí benne' wsedle chie' ka' béngekle' da' ni, bžá'agake' Jakob na', na' Zwan'. 42 Naž Jesusen' bliže' légake', na' wnné':

—Nnézkzelele kan žongak benne' ka' znna biá'gake' yež ka', kan zkóngekle' benne' ka' žin, na' benne' ka' zej nake' blo ládjwgake' znna biá'gake' ljéžgake' ka'. 43 Bi gak chele ki, san no benne' yénele' gake' zen gan zoale, žala' gone' xchinle yezíka'le, 44 na' no benne' ládjwle, benne' yénele' gake' benne' blo, žala' gake' ka to benne' ndo'w chele yógo'tele. 45 Ki žala' gonle dan' bla'a neda', Benne' Golje' Benách, kege nich gon no benne' xchina', san nich gona' xchingak benách ka', na' nich wdía' yela' nban chia', nich yeya'wa' benne' zan.

Jesús žeyone' Bartimeo, benne' lo chole

(Mt. 20:29-34; Lk. 18:35-43)

46 Naž bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen lo yež Jerikó. Kate' ne žežój Jesusen' lo yežen', benne' wsedle chie' ka' zjáklene' Le', tzen len benne' zanže ka'. Žoa'a nezen' že' to benne' lo chole, bennen' lie' Bartimeo, zi'n Timeo. Znnable' no benne' bi da' gonnze' chie'. 47 Kate' benle Bartimeon' zde Jesús, benne' Nasaret, ga na', wzó lawe' znnie' zižje, na' wnné':

—Jesús, Za'só Dabí. Beyache' laže'l neda'.

48 Benne' ka' želdíe' ga na' bdílgake' le', na' belyi'e le':

—Wzóa ži.

Naž zižjže wnníe', na' wnné':

—Za'só Dabí. Beyache' laže'l neda'.

49 Naž wzé žize Jesusen', zbeze', na' gože' benne' ka':

—Le wliže'.

Blížgake' benne' lo cholen', na' belyi'e le':

—Ben choch lažo'o. Wyase. Znnie' le'.

50 Naž bsie' chela'ale laže' nxoa yene'. La' wzó zá'tie', na' wbige'e law Jesusen'. 51 Jesusen' wnnable' le', na' wnné':

—¿Biz ženelo' gona' chio'?

Bechebe benne' lo cholen', na' wnné':

—Benne' wsedle, ženela' gono' ga yeyák yej lawa'.

52 Jesusen' gože' le':

—Beyéj ližo'. Ba beyako' dan' žejli'o chia'.

La' beyáljwte yej lawe', na' wyéjlene' Jesusen'.

Žaz Jesús lo yež Jerusalén

(Mt. 21:1-11, Lk. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

11 Bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen, gawze gan že' yež Jerusalén, gan zej nnita' yež Betfagé, na' yež Betania, gan že' Ya'a Yag Olibo. Naž Jesusen' bselе'e chope benne' wsedle chie' ka', 2 na' gože' légake':

—Le chej yeždo' da' žen' lawžo, na' kate' cho'ole lo yežen', chejxáka'le to burrodo' nžejba' ga na', na' bi na' kwia-ba' no benne'. Le sež-ba', na' le yedjwá'-ba' chia'. 3 Cha' no benne' bi da' yi'e le'e dan' žonle ki, le yi'e: "Xanžon' ženele'-ba', na' la' yesé la'tie'-ba' chio'."

4 Naž jake', na' bejxáka'gake' búrrodon', nžejba' gan žo'ogak benách ka' li'a to yo'o da' žen' žoa'a nez, na' bséžgake'-ba'. 5 Benne' ka' nníta'gake' ga na' belyi'e légake':

—¿Biz da' žonle? ¿Biz chen' zsežle búrrodon'?

6 Bechébegak benne' wsedle ka' che Jesusen', na' belyi'e légake' kan ba gožkze Jesusen' légake', na' benne' ka' bnézjwgake' légake' latje. 7 Naž bché'gake' búrrodon' gan zoa Jesusen'. Bxóagake' laže' chégake' xkóže'ba', na' Jesusen' wžíe'ba'. 8 Wnníta'gak benne' zan ga na', na' bchíljgake' laže' chégake' gan nak lo nez. Yebale benne' ka' bdíchjgake' zin da' bxóagake' lo nezen'.

9 Wzó lawgak znnegak zižje benne' ka' zjake' law Jesusen', na' benne' ka' zá'gake' xkóže'le', na' wnnágake':

—¡Ga'n zen Dios! ¡Dios gon chawe'e Benne' ze'e nga, Bennen' bsela' Xanžo Dios Le'! 10 ¡Dios gon chawe'e Bennen' za' nna bi'e kan wnná bia' xa xto'žo Dabí! ¡Ga'n zen Dios!

11 Ka' goken, bžin Jesusen' lo yež Jerusalén, na' wyoé'e la' li'a yodo'. Kate' beyóž bwie' yógo'te da' zej den dot kwitle, bežoje' zaka' yež Betania dan' za' žale, na' zjaklen benne' wsedle chie' ka' Le'.

Jesús zdile' yag higo

(Mt. 21:18-19)

12 Kate' za' ža'ní' yetó ža, na' zežój Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen, lo yež Betania, zdone'. 13 Zí'to'le ble'ele' to yag higo da' žian xlage'. Wbige'e gan zoa yagen' cha' chejxake'e late' da' zbian. Kate' bžine' ga na', bi be bejxake'e da' zbian. Xlágе'ze žian dan' bi na' žin ža kwian. 14 Naž bdile Jesusen' yagen', na' wnné':

—Biž gaw no benne' da' zbia chio'.

Béngekle benne' wsedle chie' ka' da' ni.

Jesús zchache' li'a yodo'

(Mt. 21:12-17; Lk. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

15 Kate' bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen lo yež Jerusalén, wyoé'e la' li'a yodo', na' wzó lawe' zbeje' na'le benne' žote' ža'w ka' la' li'a yodo'. Bžixe' blag ka' chegak benne' ka' zchá'gake' mežw che yež zi'to' ka', na' lezka' da' ka' žé'gekle benne' ka'

žóte'gake' plomdo' ka'. 16 Lezka' bi bi'e latje no benne' bi da' we'e, na' kege no benne' wzóe' nez la' li'a yodo'. 17 Jesusen' bsedle' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Liža' sin', yo'o gan benne' zá'gake' dot yežlyó nga wcháljlengake' Dios." Le'e ba benlen kan nak ližgak benne' wbán ka'.

18 Kate' bxoz wnná bia' ka', na' benne' yodo' wsedle ka' béngekle' da' ni, naž wzó láwgake' žíljgake' nakx gótgake' Jesusen', san dan' zžébegake' benne' yež ka', bi be béngake' chie', dan' žebángekle yógo'te benne' ka' kan nak da' žsedle Jesusen'. 19 Kate' za' žaleža na', bežoje' lo yežen'.

Zbiž yag higo dan' bdile Jesús

(Mt. 21:20-22)

20 Kate' za' ža'ní' yetó ža, wdé Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen, gan že' yag higo dan' bdile' Le', na' blé'egeklen', ba nbižen dot lwen. 21 Naž bezá' laže' Bedw dan' goken, na' gože' Jesusen':

—Benne' wsedle, bwia nga. Yag higon' da' bdilon' neje, ba nbižen.

22 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Le chejlé' che Dios. 23 Da' li žapa' le'e, cha' no benne' yi'e ya'ado' ni: "Bkwas nga, na' bejsóa lo nisdo'" na' cha' bi gak chope laže'e, san dot laže'e chejli'e che Dios gone' kan wnné', na' gaken. 24 Che len žapa' le'e: yógo'te da' nnable kate' wcháljlenle Dios, le chejlé' che Dios ba benne' chele dan' znnable, na' gonnen' chele. 25 Katen' zcháljlenle Dios, cha' zoa no benne' zža'le, bennen' zoa bi da' bene' chele, le yenít law che bennen', nich lezka' Xale, Bennen' zoe' ya'abá chie', yenít lawe' chele le'e dola' da' nbága'le. 26 Cha' bi yenít lawle chegak benách ka', Xale, Bennen' zoe' ya'abá chie', bi yenít lawe' chele le'e dola' da' nbága'le.

Yela' wnná bia' da' nape Jesús

(Mt. 21:23-27; Lk. 20:1-8)

27 Naž beyéj Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen lo yež Jerusalén. Kate' ne zda Jesusen' gan nak lo zchil yodo', bxoz wnná bia' ka' len benne' yodo' wsedle ka', na' benne' gole ka', bžíngake' gan zoe'. 28 Wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—¿Biz yela' wnná bia' nzi' lo no'o žono' da' ki? ¿Noz benne' bdie' lo no'o yela' wnná bian'?

29 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Lezka' neda' nnabla' le'e to. Cha' yechébele chia', yapa' le'e bi yela' wnná bia' napa' žona' da' ki. 30 ¿Noz benne' bdie' lo na' Zwa bezóe' benách ka' nis? ¿Dios o to benne'? Le nne na'a.

31 Wzó láwgake' žóngake' xtíža'gake' la' légakze', na' wnnágake':

—Cha' nnažo Dios bsele'e le', yi'e žo'o: "¿Biz chen' bi bejle'le chie'?" 32 ¿Yé'ažone', bséla'gak benne' ka' le'?

Ki bezá' láže'gake' dan' zžébegake' benne' yež ka' nníta'gake' ga na', dan' žékgekle yógo'te benne' ka' bchalj Zwan' lo wláz Dios. 33 Che len belyi'e Jesusen':

—Bi nnezlto'.

Naž Jesusen' gože' légake':

—Lezka' neda' bi yapa' le'e bi yela' wnná bia' napa' žona' da' ki.

Žsaka' lebe Jesús chegak benne' wen žin ka'

(Mt. 21:33-46; Lk. 20:9-19)

12 Naž wzó law Jesusen' zcháljlene' benne' ka' žónlengake' Le' tzen da' žsaka' lebe', na' wnné':

—Wzóa to benne' beyaze' lba uba ka' gan nak lo yežlyó chie'. Bzoe' to le'je chen, na' bche'ne' to yežw yej gan wsíe' xis uba ka'. Bene' to yo'o gope gan nak ža'le gan wak to benne' wie' da' ka'.

'Naž bdie' yežlyó chien' lo na'gak benne' wen žin ka', nich sí'gake' gachje

da' wnezjwen, na' wyeje' yež zi'to'. 2 Kate' bžin ža wchíbgake' da' zbian, bseḷe'e to bi' wen žin chie' chejxi'be' ḷo na'gak benne' wen žin ka' dan' žeyaḷa' che xanbe' che da' wbíagak lba uba ka'. 3 Naž benne' wen žin ka' béxwgake' xkwiden', na' béngake'-be' zi'. Beséḷa'gake'-be' ká'zebe'. 4 Naž xan yežlyón' bseḷe'e yetó bi' wen žin chie', na' xkwide' ni bžé'egake'-be' yej, na' bḷá'gake' yichjbe'. Béngake'-be' zi'. 5 Naž xan yežlyón' bseḷe'e yetó bi' wen žin chie', na' xkwide' ni bétgake'-be'. Ḷezka' bseḷe'e xkwide' zanže bi' wen žin chie' ka', na' bénḷe'egake' baḷbe' zi', na' bétgake' yebaḷbe'.

6 'Biž wzóa no benne' nga'ne' che xan yežlyón'. Nga'nze to xkwide' byo chie', na' nžĭ'iḷe'ele'-be'. Kate' wzé ḷawte bseḷe'e zi'ne', na' wnné': "Gápegake' zi'na' ba la'ne." 7 Naž benne' wen žin ka', ḷa' légakze' wnnágake': "Xkwide' ni žeyaḷa' chebe' yežlyó nga. Le cho'o, gotžo-be', na' ga'n yežlyó nga chežo." 8 Che ḷen béxwgake'-be', na' bétgake'-be'. Bžó'ngake'-be' na'le ḷo yežlyón' gan degak lba uba ka'.

9 Naž Jesusen' wnnable' benne' ka', benne' nníta'gake' dot kwite', na' wnné':

—¿Nakx gon benne' xan yežlyón'? Yide', na' gote' benne' wen žin ka', na' wdíe' yežlyón' ḷo na'gak benne' yoble.

10 '¿Bi beḷ-le da' nyejw ḷe'e yiche la'y? Ki znnan:

Yej na' da' bzoagak benne' wen ze'e ka' cheḷa'ale,
na'a naken yej ḷen blo che ze'e.
11 Xanžo Dios bene' ga naken ki,
na' žebán ḷáže'žo kan nak da' zḷe'elžo.

12 Naž gónegekle' séngake' Jesusen' dan' nnézgekle' bsaka' ḷebe' ki kan nak chégake', san zžébegake' benne' yež ka', benne' nníta'gake' ga na', na' che ḷen belka'ne' Ḷe', na' beyéjgake'.

Ka nak da' zchízjwgake' benách ka' ḷo wláz benne' Sésar

(Mt. 22:15-22; Lk. 20:20-26)

13 Wdé na' benne' yodo' wnná bia' ka' bséḷa'gake' gan zoa Jesusen' baḷe benne' yodo' fariseo ka' ḷen benne' ka' žónḷengake' Herodes tzen, nich góngake' ga bi da' nna Jesusen' nich gak yesbága'gake' Ḷe' zia. 14 Benne' ka' bžíngake' gan zoa Jesusen', na' belyi'e Ḷe':

—Benne' wsedle, nnezlto' zchaḷjo' da' naken dot da' li. Bi žeklo' da' želnnaze benách ka', dan' bi zwíazo' da' zḷoé'ezele kwingak benách ka', na' ḷo da' naken da' li žsedlo' da' žénele Dios gongak benách ka'. ¿Žonn da' bchi'le Moisés neto' latje chizjw lazto' da' zchízjwgake' ḷo wláz Benne' Sésar, benne' zi'to', bennen' znná bi'e? ¿Wyízjwton' o bi chízjwton'?

15 Žákbe'ele Jesusen' znnábgekle' Ḷe' ki dan' žénegekle' yesbága'gake' Ḷe' zia, na' gože' ḷégake':

—¿Biz chen' zžixle neda'? Le wḷoé'el neda' to mežw da' zkónlele žin nich ḷe'elan'.

16 Bḷoé'egekle' Ḷe' ton, na' Jesusen' wnnable' ḷégake', na' wnné':

—¿Noz benne' da' ni ḷawe', na' le'?

Beží'igake', na' wnnágake':

—Che benne' Sésar da' ka'.

17 Naž Jesusen' gože' ḷégake', na' wnné':

—Le wnezjw che benne' Sésar da' naken che benne' Sésar, na' che Dios da' naken che Dios.

Bebán ḷáže'gekle' che dan' bechebe Jesusen'.

Kan nak che yeḷa' žebán ḷo yeḷa' got

(Mt. 22:23-33; Lk. 20:27-40)

18 Naž bḷa'gak baḷe benne' yodo' saduseo ka' gan zoa Jesusen'. Benne' ki znnágake' bi yebangak benne' gat ka'. Che ḷen belyi'e Jesusen', 19 na' wnnágake':

—Benne' wsedle, Moisés bzoje' cheto' cha' gat to benne' byo, bi zoa xkwide' chie', na' cha' ga'n no'le chie', bi' biche' bennen' žala' wchág ná'lenbe' no'le wzeben', nich wzoabe' to xkwide' gakbe' xkwide' che bíche'ben'. 20 Wníta'gak gaže bi' bíche'gakbe'. Xkwide' byo nežw bchag ná'lenbe' to no'le, san gotbe', bi wzóa xkwide' chebe'. 21 Xkwide' byo bežope bchag ná'lenbe' no'le wzeben', san lezka' gotbe', bi wzóa xkwide' chebe'. Lezka' goken che xkwide' byo beyonne. 22 Ka' goken, yógo'tebe' bchag ná'lenbe' no'len', na' bi wzóa no xkwide' chégakbe'. Kate' ze lawte, lezka' got no'len'. 23 Na'a, kate' yebangak benne' gat ka', ¿Nózlgakbe' gak no'len' chebe', dan' gážetebe' bchag ná'lengakbe' le'?

24 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Zchíxlele dan' bi nónbia'le da' nyejw le'e yiche la'y, na' bi nnézlele kan nak yela' wak che Dios. 25 Kate' yebangak benne' gat ka', bi wchág ná'gake', na' benne' byo ka' bi sóalengake' no'le ka', san gákgake' kan zej nak wbás la'y ka' che Dios, wbás ka' nníta'gake' ya'abá chie'. 26 Na'a, kan nak chegak benne' gat ka' cha' yebángake', ¿bi na' gol-le dan' bzoj Moisés? Zchaljen kan Dios bliže' le' lo yag yéche'do' da' žeyen, na' gože' le': “Neda' naka' Dios che Bran, na' Dios che Isaak, na' Dios che Jakob.” Dan' wnné' ki chégake', nak bia' zej nbane' la'kze gótgake' zga'ale. 27 Dios nake' Dios chegak benne' ban ka', kege chegak benne' gat ka', benne' ka' nátgake' to chi'ize. Zchíxle'elele.

Da' bchi'le Dios žo'o da' naken blo

(Mt. 22:34-40)

28 Lezka' bžin to benne' yodo' wsedle gan zoa Jesusen'. Benle' che Jesusen' dan' bcháljlene' légake', na' nnezle' cháwe'do' bechebe'. Che len wnnable' Jesusen', na' wnné':

—¿Biz da' bchi'le Dios žo'o nakžen blo ka yógo'te da' ka' bchi'le' žo'o gonžo?

29 Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Da' bchi'le Dios le'e da' nakžen blo ka yógo'te naken da' znnan:
Le yenle, benne' Israel ka'.
Xanžo Dios, toze' Le' nake' Xanžo.
30 Žala' ži'ilo' Xano' Dios dot lažo'o,
na' len dot yichj lazdo'o,
na' len dot yela' žejní'il chio',
na' len dot yela' wak chio'.
Da' ni naken da' bchi'le Dios le'e da' naken blo. 31 Da' bchi'le Dios le'e da' naken bežope, toze kan naken. Ki znnan:
Žala' ži'ilo' lježo' kan nži'il kwino'.
Bi zoa yetó da' bchi'le Dios le'e da' nakžen blo ka da' chope ki da' wnnakze' Le'.

32 Naž benne' yodo' wsedlen' gože' Jesusen', na' wnné':

—Cháwe'do' wnnó', benne' wsedle. Da' nak dot da' li znno'. Toze nak Dios, na' bi zoa nitože no nak Dios. 33 Na' cha' nži'ilžo Dios dot láže'žo, na' len dot yela' žejní'il chežo, na' len dot yichj lázdo'žo, na' len dot yela' wak chežo, na' cha' nži'ilžo lježžo kan nži'il kwinžo, da' ki záka'žegaken ka yógo'te biado' ka' žotžoba' lo bkog la'y che Dios, na' lezka' ka yógo'te biado' ka' zzeyžo-ba' lo bkogen'.

34 Kate' benle Jesusen' ka cháwe'do' bechebe bennen', gože' le', na' wnné':

—Yeláte'ze žiažje chio' nich si'o da' znna bia' Dios.

Bi bežogle nitože benne' bi da' nnable' Jesusen'.

¿Noz benne' nak Benne' Cristo zi'ne'?

(Mt. 22:41-46; Lk. 20:41-44)

35 Kate' ne žsedle Jesusen' benách ka' gan nak lo zchil yodo', wnné':

—¿Biz chen' znnagak benne' yodo' wsedle ka' Benne' Criston' nake' za'só Dabí? 36 Lekze Dabín' bchalje', zoalen Dios Be' La'y le', na' wnné':
Xanžo Dios gože' Xana':

“Wžé' kwita' li ža
kate' gonža' ga wzóa zibgak lawo'
benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe'.”
37 ¿Nak Benne' Criston' za'só Dabí cha' lekze Dabín' wnné' nake' Xane'?

Benne' zan, benne' ka' nníta'gake' ga na' wyáz láže'gake' da' ni, na' bze nág-gake' chie'.

Jesús žesbage'e benne' yodo' wsedle ka' zia

(Mt. 23:1-36; Lk. 11:37-54; 20:45-47)

38 Kate' ne žsedle Jesusen' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, gože' légake':

—Le gape chi'i kwinle chegak benne' yodo' wsedle ka'. Zdan láže'gake' zdá-gake' nile na'le, zej nakwe' laže' tonn ka'. Lezka' zdan láže'gake' wližgak benách ka' légake' cháwe'do' gan nak lawe' ya'a. 39 Zbé'gake' latje blo ka' lo yo'o gan zdobgak benách ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' gan že'j žawgake' tzen. 40 Zká'agake' ližgak no'le wzebe ka', na' nich wloé'ezele chawe' kwíngake', scha zchálјgake' law Dios. Benne' ki, wsaka' zi'že Dios légake'.

Da' bnezjw to no'le wzebe che Dios

(Lk. 21:1-4)

41 Kate' ne že' Jesusen' lo zchil yodo' gan zoa kak gan zgo'ogak benách ka' mežw che yodo', zwie' kan žongak benne' ka' zgó'ogake' mežw lo kaken'. Benne' ka' dele'e yela' wnni'a chégake' zgó'ogake' mežw zan. 42 Naž bžin to no'le wzebe yache' ga na', na' wloé'e chope mežw lasdo' lo kaken', da' ka' záka'gaken láte'do'ze. 43 Naž Jesusen' bliže' benne' wsedle chie' ka', na' gože' légake':

—Da' li žapa' le'e, no'le wzebe yache' ni wlo'ože' ka dan' wlo'ogak yógo'te benne' ka' wló'ogake' mežw lo kak che yodo'. 44 Yógo'te benne' ka' zgó'ogake' che da' nga'nze chégake', san no'le ni, lo yela' yache' chie' wloé'e dot da' do' deze chie', dan' žala' gáwlene'.

Znna Jesús kan za' wchínnjgake' yodo'

(Mt. 24:1-2; Lk. 21:5-6)

13 Kate' bežój Jesusen' lo zchil yodo', to benne' wsedle chie' gože' Le', na' wnné':

—Benne' wsedle, bwia nga ka zen gole zej nak yo'o ki, na' ka zen gole zej nak yej ka' zej žian le'e ze'e chégaken.

2 Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Zle'elo' yo'o zen ki, san bi ga'n to yej law lježen nga, dan' wchinnjgak benách ka' légaken.

Da' ka' gak biá'gaken kate' za' yeyóž che ježlyó

(Mt. 24:3-28; Lk. 21:7-24; 17:22-24)

3 Naž wyéj Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen law Ya'a Yag Olibo, da' žen' lawle gan de yodo'. Kate' Jesusen' ba ži'e ga na', naž la' légakze Bedw len Jakob, na' Zwa, na' Ndres, góžgake' Le', 4 na' wnnágake':

—Wnná neto' batx gak da' ki. ¿Biz gak bian' za' gakgak yógo'te da' ki?

5 Bechebe Jesusen', na' bsedle' légake', na' wnné':

—Le gape chi'i kwinle nich bi gon láže'gekle' le'e. 6 La'gak benne' zan, benne' légake' kan lia' neda', na' nná-gake' zej nake' Benne' Criston'. Ki gon láže'gekle' benne' zan.

7 ’Kate' yénlele žak wdile nile na'le, bi žébele. Yógo'te da' ki žala' gákgaken, san bi na' žin ža ze lawte ža ka'. 8 To yež til-len yetó yež, na' benách ka' to gan znna bia' to benne' chejtíl-lengake' benách ka' yetó gan znna bia' yetó benne'. Da' zan latje xo' lo yo, na' gak wbín. Gongak benách ka' žo'osbé. Da' ki gákgaken da' so law sáka'gak benách ka' nníta'gake' ža ka'.

9 ’Naž le gape chi'i kwinle, dan' wdé-gake' le'e lo na'gak benne' yolawe' ka'. Chíngake' le'e gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios.

Wzégake' le'e lawgak benne' ka' znna biá'gake' lažle, na' lawgak benne' ka' znna biá'gake' yež zi'to' ka'. Góngake' ki chele dan' žónlenle neda' tzen, san ki gata' latje wzóa lile chia' neda'. 10 Zga'ale kate' žin ža ze lawte ža ka' žon byenen chejzéngekle' benách ka' dot yežlyó nga diža' chawe' chian'. 11 Katen' wché'gake' le'e, na' wdégake' le'e lo na'gak benne' yolawe' ka', bi gek zédlele ni'a che da' žala' nnale. La' ža na'ze Dios wnezjwe' chele da' wchaljle, na' dan' nnale. Katen' wchaljle, kege lé'ezele na' nnale, san Dios Be' La'y nne'. 12 Wdegak benách ka' la' bíche'gakkze' ka' lo na'gak benne' ka' gótgake' légake'. Benne' ka' zej nnita' xkwide' ka' chégake' wdégake' la' zí'ngakkze', na' zí'ngake' ka' wdégakbe' la' xa xná'gakkzbe' ka' lo na'gak benne' ka' gótgake' légake'. 13 Yógo'te benách ka' wzóagake' le'e chela'ale dan' žónlenle neda' tzen, san nólele sóelele da' gaken na' zejte ža ze lawte ža, yelale.

14 'Benne' ka' žólgake' da' ni žala' chejní'igeklen'. Bzoj Daniel, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, da' znnan ki: "Cho'o to da' naken xiwe' da' yesniten gan bi žala' cho'on." Kate' žin ža na', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Judea žala' wzónnjgake', na' chjake' gan nak law ya'a ka'. 15 No benne' zoe' yichjo'o ža na' žala' wzónnjtie', na' bi yetje' zan yo'o nich chejxi'e bi da' de chie' lo yo'on'. 16 No benne' zoe' yixe' žala' wzónnjtie', na' bi yeyeje' liže' nich chejxi'e laže' da' xoa yene'. 17 Da' nyáche'le'e gaken chegak no'le ka' ža na', no'le ka' zej noe'e xkwide' ka', na' lezka' no'le ka' zgáze'gekle' bi' že'n ka'. 18 Le wlíž Dios, na' nnáblele-ne' bi gon byenen wzonnjle kate' nak byo' zag. 19 Kate' ža ka' sáka'žegak benách ka' ka da' gok zga'ale katen' bi na' gata' yežlyó nga, da' ben Dios na' zejte na'a ža, na' ža ka' da' zá'gaken bi gaken ki. 20 Chela' bi gon Dios ga gakgak babze ža ka', bi yelá no benne', san dan' nži'ile' benne' ka' ba wžekze', ba bene' chie' gone' ga gakgak babze ža ka'.

21 'Na'a, cha' no benne' yi'e le'e: "Le wia nga, zoa Benne' Criston' nga" o nnie': "Le wia nga zoe' ga na'" bi chejle'le che bennen'. 22 La'gak benne' zan, benne' ka' gon láže'gekle' benách ka', na' nnágake' zej nake' Benne' Criston', na' nnágake' zej nake' benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios. Wloé'egekle' da' ka' gak biá'gaken, na' góngake' yela' wak zen ka'. Lezka' gon láže'gekle' benne' ka' wžekze Dios cha' sáke'gekle'. 23 Na'a le'e, le soa ban laže'. Yógo'te da' ki ba goža' le'e zga'ale ka gákgaken.

Kan gak kate' yelá' Benne' Golje' Benách

(Mt. 24:29-35, 42-44; Lk. 21:25-36)

24 Lezka' wnná Jesusen':

—Kate' ža ka', te gak da' ki, kate' sáka'gak benách ka' ki, chol wbíž, na' bi cha'ní' byo'. 25 Yinnjgak belj ya'abá ka', na' xizgak da' ka' zej nlan, da' ka' zej naken zen ya'abán'. 26 Naž lé'egekle' neda', Benne' Golje' Benách, za'a lo bejw ya'abá, napa' yela' wak zen, na' yela' baní' chia'. 27 Sela'a wbás chia' ka' che ya'abá, na' wtóbgake' benách ka' wžía' nedkza', benne' ka' nníta'gake' dap la'ate yežlyó nga, gan so lawte yo bíž, na' zejte gan so lawte ya'abá.

28 'Le chejní'il da' žsedle yag higo le'e. Kate' so law gonen ni'a ne'ndo' ka', na' žebían xlage' že'ndo' ka', nnézlele za' žin byo' wbá ka'. 29 Lezka', kate' lé'elele žakgak da' ki, nnézlele za' žin ža ze lawte ža na', na' za' la' lawn. 30 Da' li žapa' le'e, yógo'te da' ki gákgaken zga'ale kate' gatgak benne' ka', benne' sóagake' nbángake' ža na'. 31 Te che ya'abá, na' che yežlyó nga, san xtiža'a batkle te chen.

32 'Kate' žin ža na' o yel na', bi nnezle nitó benne'. Bi nnézgekle wbás che ya'abá ka', na' bi nnezla' neda', Zi'n Dios.

Toze Dios Xa' nnezlen'. 33 Che len, le soa
lez, na' le soa ban laže', na' le wchaljlen
Dios dan' bi nnézlele bi ža gakgak da'
ki. 34 Gaken kan žak kate' chej to benne'
zi'to'. Kate' za' wzé'e liže', wdíe' lo na'gak
benne' wen žin chie' ka' da' de chie'. Che
chégake' we'e xchíngake', na' nne' soa lez
benne' zoe' žape chi'e ža yo'o. 35 Le soa
lez dan' bi nnézlele batx yelá' xan yo'o,
cha' kate' za' žale, o gachje yele, o kate'
zbeže leko', o zildo'. 36 Le gon ki, nich bi
yedjxake'e le'e ztasle cha' kon yela'kze'.
37 Da' ni da' žapa' le'e, lezka' žapa' yógo'te
benách: le soa ban laže'.

Benne' yodo' ka' žóngake' xtíža'gake' séngake' Jesús

(Mt. 26:1-5; Lk. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

14 Yechóp ža ka', gak Lni Pasko'
kate' žejsá' láže'gak benne' judío
ka' kan ben Dios kate' beslé' xa xtó'gake'
ka' lo yežlyó Egipto, da' naken lni kate'
žáwgake' yet xtil da' bi nzin' kwa zichj
chen. Bxoz wnná bia' ka' len benne'
yodo' wsedle ka', wdíljgake' kan sén-
gake' Jesusen' ži žize nich gótgake' Le'.
2 Wnnágake':

—Bi žala' senžo-ne' ža lni dan' gongak
benách ka' žo'osbé.

To no'le zlalje' da' zla' zix yichj Jesús

(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

3 Kate' ža na' wzóa Jesusen' lo yež Be-
tania, lo liž Smon, to benne' wdé'e yižwé'
leže. Kate' ne že'j žaw Jesusen', wyáz
to no'le, noe'e to béga'do' da' naken yej
zaka', na' nža' da' zla' zix che yeje susén
las da' naken dot li laže', na' záka'le'en.
Ble'e béga'don', na' wloé'e da' zla' zix
yichj Jesusen'. 4 Bža'agak bale benne'
ka' nníta'gake' ga na', na' wnnágake' la'
légakze':

—¿Biz chen' gok ditje da' zixen'?
5 Chela' no benne' gote'en, si'že' ka
lázjwžo che to yiz, na' gak chise' mežwn'
chegak benách yache' ka'.

Wnnéle'egake' che no'len'.

6 Naž bchalj Jesusen', na' wnné':

—Le we'e latje. ¿Biz chen' znnele
chie'? Nak chawe' dan' bene' chia'.
7 Benách yache' ka' nníta'lentezgake' le'e,
na' bátte'teze yénelele, gak gonle ché-
gake' da' chawe', san neda' bi sóateza'
gan zoale. 8 Ben no'le ni ka da' wzake'e.
Blalje' da' zla' zix ni neda', na' ki bpe'e
neda' zga'ale kate' gacha'a lo yežw ba.
9 Da' li žapa' le'e, gáte'teze gan wchálj-
gake' diža' chawe' chian' dot yežlyó nga,
lezka' soa no benne' wzóa lie' da' ben
no'le ni chia'. Ki gaken nich chejsá'
láže'gak benách ka' le'.

Judas zchebe laže'e wdíe' Jesús lo na'gak benne' yodo' ka'

(Mt. 26:14-16; Lk. 22:3-6)

10 Naž bžoj Judas Iskariote, bennen'
nbáble'ne' benne' chežinno, benne' ka'
žónlengake' Jesusen' tzen, na' wyeje' gan
zej nnita' bxoz wnná bia' ka' nich wdíe'
Jesusen' lo ná'gake'. 11 Kate' béngekle'
xtiža' Júdas na', bebégekle', na' bchebe
láže'gake' chízjwgake' le' mežw. Naž wzó
law Judas na' žilje' kan wdíe' Jesusen' lo
ná'gake'.

Da' že'j žawžo nich chejsá' láže'žo kan got Xanžo

(Mt. 26:17-29; Lk. 22:7-23;
Jn. 13:21-30; 1 Ko. 11:23-26)

12 Nak ža zzo law žak lni kate' žáw-
gake' yet xtil da' bi nzin' kwa zichj chen,
ža na' žótgake' zíla'do', bian' žáwgake'
Lni Paskon', kate' žejsá' láže'gake' kan
ben Dios katen' beslé' benne' judío ka' lo
yežlyó Egipto. Naž benne' wsedle ka' che
Jesusen' wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—¿Gaz zénelo' chejto' chejsí'ni'ato' da'
gawžo xche' che Lni Pasko'?

13 Naž Jesusen' bsele'e chope benne'
wsedle chie' ka', na' gože' légake':

—Le chej lo yež, gan chejxáka'le to
benne' noe'e to že'e nis. Le chéjlene'.

14 Gan choe'e, le ye' xan yo'on': “Znna
Benne' wsedle: ¿Gaz zoa yo'o gan
gáwlena' benne' wsedle chia' ka' xche'
che Lni Pasko'?” 15 Naž wloe'ele' le'e to
yo'o zen gan nak da' chope kwia gan ba
nba'a. Le wsí'ni'a da' gawžo ga na'.
16 Bžojgak benne' wsedle chie' ka',
na' bžíngake' lo yež, na' bejxáka'gake'
yógo'te kan ba gož Jesusen' légake'.
Bsí'ni'agake' da' gáwgake' ga na' che Lni
Paskon'.
17 Kate' ba golen, bžin Jesusen' ga na',
na' benne' chežinno, benne' wsedle chie'
ka', zá'lengake' Le' tzen. 18 Kate' ne že'j
žáwgake', bchalj Jesusen', na' wnné':
—Da' li žapa' le'e, zoa to benne' ládjwle
le'e, benne' že'j žáwlene' neda' tzen. Le'
wdíe' neda' lo na'gak benne' yodo' ka'.
19 Naž gok nyache' láže'gake', na' wzó
láwgake' žé'gake' Le' to toe':
—¿Naken neda'?
Lezka' yetóe' wnné':
—¿Nedan'?
20 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':
—Nake' to benne' ladjw chežínnole
ki, bennen' zžínlene' neda' tzen lo ye'n.
21 Cha'a gan gótgake' neda', Benne' Golje'
Benách, kan nyejw le'e yiche la'y kan
gaken chia', san da' nyáche'le'e gaken
che bennen' wdíe' neda' lo na'gak benne'
ka' gótgake' neda'. Gakže chawe' che
bennen' chéla'kze bi golje'.
22 Kate' ne že'j žáwgake', Jesusen'
bexwe' yet xtil. Gože' Dios: “Žóxkeno'.”
Bzožjen', na' bi'en chégake', na' wnné':
—Le gawn. Da' ni naken bela' žen
chia'.
23 Lezka' bexwe' to zíga'do', na' gože'
Dios: “Žóxkeno'.” Naž bi'en chégake', na'
yógo'tegake' wé'jgaken'. 24 Jesusen' gože'
légake':
—Da' ni naken xchena' da' žon
chochen diža' kobe da' zka'nen chawe',
dan' žon Dios len benách ka'. Xchena'
na' laljen ni'a chegak benne' zan. 25 Da'
li žapa' le'e, biž ye'ja' xis uba ki na' zejte
ye'ja' da' kobe gan znna bia' Dios.

Znna Jesús nna Bedw bi nónbi'e Le'

(Mt. 26:30-35; Lk. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

26 Wdé bélgake' da' belwé láwgake'
Dios, bžójgake', na' jake' law Ya'a Yag
Olibo. 27 Naž Jesusen' gože' légake', na'
wnné':
—Yógo'tele gak chope láže'le, na'
yebéj yichjle neda' na'a že', dan' nyejw
le'e yiche la'y da' znnan: “Gota' benne'
žape chi'e zila' ka', na' gáslasgakba'.”
28 Te yebana' lo yela' got, cha'a gan nbab
Galilea zga'ala' ka le'e.
29 Naž Bedw gože' Jesusen', na' wnné':
—La'kze yógo'tegake' gak chope
láže'gake', na' yebéj yíchjgake' Le', bi
gak chope laža'a neda'.
30 Jesusen' gože' le', na' wnné':
—Da' li žapa' le', la' yel nize, zga'ale
kate' kweže leko' chope chi'i, chonne
chi'i nnio' bi nónbi'o neda'.
31 Naž Bedon' ben choche' xtiže'e ni'a
che Dios, na' wnné':
—La'kze gátlentia' Le' tzen, bi nnia' bi
nónbi'a Le'.
Lezka' wnnágake' yógo'tegake'.

Jesús zcháljlene' Dios lo yežlyón' nzin' Jetsemaní

(Mt. 26:36-46; Lk. 22:39-46)

32 Naž bžin Jesusen' len benne' ka'
žónlengake' Le' tzen lo yežlyón' nzin' Jet-
semaní, na' gože' légake', na' wnné':
—Le kwe' nga, kate' cha'a neda',
chejcháljlena' Dios.
33 Bchi'e Bedw len Jakob, na' Zwa, na'
wzó lawe' žekle', na' žak nyache' laže'e.
34 Jesusen' gože' légake', na' wnné':
—Gatkza' lo yela' žak nyache' laže'
chia'. Le kwez nga, na' le nna'ze dot yele.
35 Naž Jesusen' wzé'e yeláte'do' na'le,
na' bzechw lawe' lo yo, na' bcháljlene'
Dios. Wnnable' Le', cha' wak, kwase'

chie' da' žaḻa' sáka'ḻi'e ža na'. 36 Kate' ne
ẕcháḻjḻene' Dios, wnné':
—X̱e, yógo'te gak gono' Le'. Bekwás da'
žaḻa' sáka'ḻi'a, san kege kan žénela' neda',
san kan žénelo' Le', gono'.
37 Naž Jesusen' beyeje' gan zej nnita'
benne' wsedle chie' ka', na' bejx̱ake'e ḻé-
gake' ẕtásgake'. Gože' Bedon':
—Smon, ¿ẕtaso' na'a? ¿Bi ẕbejo' bich-
gale yej ḻawo' to chí'ido'ze? 38 Le nna'ze
dot yele, na' le wchaḻjḻen Dios, na' le
nnable' bi si' latje da' x̱iwe' chen' ḻe'e
cheḻa'ale. Da' li be' nákkzele zoakzen
ban ḻaže', san ḻo yeḻa' benách chele žedó
ḻáže'le.
39 Naž da' yoble wyéj Jesusen', na'
bcháḻjḻene' Dios, na' ḻa' tḻebe kan wnné'.
40 Kate' beyeje' da' yoble gan nníta'gake',
bejx̱ake'e ḻégake' ẕtásgake' dan' yo'o
bichgale yej ḻáwgake'. Bi wnnézgekle'
bi da' yé'gake' Ḻe'. 41 Kate' beyeje'
da' chonne chi'i gan nníta'gake', gože'
ḻégake':
—¿Ẕtasle? ¿Žezí' ḻáže'le? ¡Ká'teze! ¡Ba
bžin ža! Le wia nga, neda', Benne' Golje'
Benách, ba ndia' ḻo na'gak benne' doḻa'
ka'. 42 ¡Le chas! ¡Le cho'o! Le wia nga, za'
bennen' wdíe' neda' ḻo na'gak benách ka'.

Želzene' Jesús

(Mt. 26:47-56; Lk. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

43 Kate' ne ẕchaḻj Jesusen' da' ni,
bḻa' Judas, bennen' nbábḻene' yechinéj
benne' ka' žónḻengake' Ḻe' tẕen, na'
zá'ḻengak benne' zan ḻe' tẕen, benne' ka'
zej noe'e ya ntoche' ka', na' yag ka'. Bx̱oz
wnná bia' ka' ḻen benne' yodo' wsedle
ka', na' benne' gole ka', bséḻa'gake' ḻé-
gake'. 44 Judas na', bennen' ẕdie' Jesusen'
ḻo ná'gake' ba bḻoe'ele' ḻégake' to da' gone'
da' gak bian' no benne' nake' Jesusen', na'
wnné':
—Bennen' wchág ḻawa'-ne', Ḻekze' Je-
susen'. Le sene', na' le chi'e. Le wia binlo
nich bi yelé'.
45 Kate' bžin Judas na' ga na', ḻa'
wbíga'tie' gan zoa Jesusen', na' gože' Ḻe':
—Benne' wsedle, Benne' wsedle.
Naž bchag ḻawe' Jesusen'. 46 Naž béx̱w-
gake' Jesusen', na' bché'gake' Ḻe' nžeje'.
47 Naž to benne' žónḻene' Jesusen' tẕen
wleje' ya ntoche', na' bene' we' bi' wen
žin che bx̱oz blo, na' bchoge' yid nagbe'.
48 Jesusen' gože' benne' ka', na' wnné':
—¿Bžojle nwa'le ya ntoche' ka', na'
yag ka' nich senle neda', kan žonle kate'
ẕzenle to benne' wbán? 49 Kate' ža ka'
wzóaḻena' ḻe'e, na' bsedla' benne' ka' gan
nak ḻo ẕchil yodo', bi wẕenle neda', san
žaken ki nich gak da' nyejw ḻe'e yiche
la'y.
50 Naž yógo'te benne' wsedle ka'
che Jesusen' bebéj yíchjgake' Ḻe', na'
bẕónnjgake'.

Žẕonnj to x̱kwide' byo

51 Ḻezka' wzóa to x̱kwide' byo ga na',
nawbe' Jesusen', na' nx̱oaze kwinbe' to
laže' laga'. Benne' ka' zej nchi'e Jesusen'
béx̱wgake'-be', 52 san bsanbe' lažen', na'
gaḻ yídzebe' bẕonnjbe'.

Ẕché'gake' Jesús ḻawgak benne' yolawe' blo che yodo'

(Mt. 26:57-68; Lk. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

53 Bché'gake' Jesusen' ḻaw bx̱oz blo,
gan zej ndobe yógo'te bx̱oz wnná bia'
ka' ḻen benne' gole ka', na' benne' yodo'
wsedle ka'. 54 Bedw bejnawe' Jesusen'
zí'to'le. Wyoé'e ḻa' ḻi'a liž bx̱oz blon', na'
wžé'ḻene' tẕen benne' ni'a na' ka' bx̱oz
blon', na' bche'l kwine' gan nak žoa'a yi'.
55 Bx̱oz wnná bia' ka' ḻen yógo'te
benne' yolawe' blo ka' gónegekle'
žéḻgekle' to da' gak yesbága'gake'
Jesusen' ẕia nich gak chóggake' chie'
gate', san bi be bžéḻgekle'. 56 Benne' zan
wnnégake' che Jesusen' da' wen ḻaže',
san bi gok tḻebe dan' wnnégake' chie'.

57 Naž wzegak benne' ka' wnnégake' che
Jesusen' da' wen laze', na' wnnágake':
58 —Neto' benlto' da' bchalj bennen',
na' wnné': “Wchinnja' yodo' nga, da'
benen len ni'a na'gak benne' ka', na'
yechonne žaze yechisa' yetó da' bi gonen
len ni'a na'gak benne' ka'.”
59 Lezka' bi gok tlebe xtíža'gake'.
60 Naž wzó ža' bxoz blon' gachje
láwe'le benne' ka' nníta'gake' ga na'.
Wnnable' Jesusen', na' wnné':
—¿Bi be žechebo'? ¿Bizen' da' znnagak
benne' ki kan naken chio'?
61 Wzóa žize Jesusen', na' bi be
bechebe'. Da' yoble bxoz blon' wnnable'
Le', na' wnné':
—¿Nako' Le' Benne' Criston', Zi'n Dios
la'y?
62 Bechebe Jesusen', na' wnné':
—Naka'. Lezka' lé'elele neda', Benne'
Golje' Benách, soa' kwi'a kwit li ža che
Dios, Bennen' napkze' dot yela' wnná
bia', katen' yelá'a lo bejw ya'abá.
63 Naž bxoz blon', lo yela' zža'a chie'
bcheze' laže' da' nakwe', na' wnné':
—Bi žiážjelžo no benne' wloe'ele' zia
da' nbage'e. 64 Bénkzelele wnníe' che
Dios len da' wnné'. ¿Biz znnale le'e?
Yógo'tegake' bchóggake' che Jesusen'
gate'.
65 Naž bale' wzó láwgake' zžé'egake'
Jesusen' zene'. Bkáche'gake' yej lawe', na'
béngake' Le' zi', na' wnnágake':
—Wnné ya'a na'a nolto' bwáwža'ato'
Le'.
Benne' ka', benne' ni'a na' bxoz blon',
wdápa'gake' žoa'a law Jesusen'.

Znna Bedw bi nónbi'e Jesús

(Mt. 26:69-75; Lk. 22:56-62;
Jn. 18:15-18, 25-29)

66 Kate' ne zoa Bedw li'a zan yo'o,
to xkwide' no'le, bi' wen žin che bxoz
blon', wbíga'be' gan zoe'. 67 Kate' ble'elbe'
Bedon' gan ži'e zche'l kwine' žoa'a yi',
bwíabe' le', na' wnnabe':
—Lezka' le' žónleno' Jesús, benne'
Nasaret na', tzen.
68 Beží'i Bedon', na' wnné':
—Bi nónbi'a-ne', na' bi nnezla' bi dan'
znno'.
Bežój Bedon', na' bejsóe' gan žázgake'
li'a na'. Naž wžeže leko'. 69 Da' yoble to
xkwide' no'le wen žin bwíabe' le', na' wzó
lawbe' že'be' benne' ka' nníta'gake' ga na',
na' wnnabe':
—Benne' ni žónlene' légake' tzen.
70 Da' yoble bžon Bedon'. Yextido',
benne' ka' nníta'gake' ga na' góžgake'
Bedon', na' wnnágake':
—Da' li žónleno' légake' tzen, dan'
nako' benne' Galilea. La' díža'ze zchaljo'
zej nak bi'o, dan' toze kan zchaljle.
71 Wzó law Bedon' žzia kwine' zia,
zzetje' Dios, na' wnné':
—Bi nónbi'a bennen' zchaljle chie'.
72 La' wžéžete leko' da' chope chi'i. Naž
bejsá' laže' Bedon' dan' wnná Jesusen',
katen' gože' le': “Zga'ale kate' kweže leko'
chope chi'i, chonne chi'i nnio' bi nónbi'o
neda'.” Kate' bejsá' laže'e diža' ni, wzó
lawe' zbéželi'e.

Zché'gake' Jesús law Pilato, benne' wnná bia'

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lk.
23:1-5; Jn. 18:28-38)

15 Kate' ne nak zildo', bxoz wnná
bia' ka' len benne' gole ka', na'
benne' yodo' wsedle ka', na' yógo'te
benne' yolawe' blo che yodo', béngake'
toze diža'. Naž bché'gake' Jesusen' nžeje',
na' bdégake' Le' lo na' Pilato, bennen'
wnná bian', nich choge' chie' gate'. 2 Pi-
laton' wnnable' Jesusen', na' wnné':
—¿Nako' le' benne' nna bi'e benne'
judío ka'?
Bechebe Jesusen', na' wnné':
—Da' li znno'.
3 Bxoz wnná bia' ka' besbága'gake' Je-
susen' da' zan da' zia. 4 Naž Pilaton'
wnnable' Le' da' yoble, na' wnné':

—¿Bi be žechebo'? Bze nag da' zan da' žesbága'gake' le'.

5 Bi be bechebe Jesusen'. Ka' goken, bebán laže'l Pilaton'.

Želchoge' che Jesús gate'

(Mt. 27:15-31; Lk. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

6 De to da' žónteze žon Pilaton' kate' žak lni na', žsane' to benne' nyejwe' liž ya, nóte'teze benne' želnnáb benne' ka'. 7 Kate' ža ka' to benne' lie' Barrabás nyejwe' liž ya, tzen len yebale lježe' ka', benne' ka' bdíl-lengake' benne' Roma ka', na' bétgake' bale benách ka'. 8 Kate' bžingak benne' zan ka' gan zoa Pilaton', wzó láwgake' znnábgekle' le' gone' chégake' ka žónteze žone'. 9 Beží'i Pilaton', na' wnné':

—¿Žénelele wsana' bennen' chele, bennen' nna bi'e benne' judío ka'?

10 Ki wnná Pilaton' dan' žákbe'ele' bxoz wnná bia' ka' bdégake' Jesusen' lo ne'e dan' zgé'egekle' Le'. 11 Bxoz wnná bia' ka' bzejní'igekle' benne' zan ka' nich nnábgekle' Pilaton' wsane' Barrabasen' lo ná'gake'. 12 Naž Pilaton' wnnable' légake' da' yoble, na' wnné':

—¿Biz žénelele gona' che bennen' znnale lie' benne' nna bi'e benne' judío ka'?

13 Wžéžeya'agake' zižje, na' wnnágake':

—¡Bde'e le'e yag kroze!

14 Pilaton' wnnable' légake', na' wnné':

—¿Biz da' zia nbage'e?

Da' yoble wžéžeya'agake' zižje, na' wnnágake':

—¡Bde'e le'e yag kroze!

15 Dan' gónele Pilaton' gone' dan' chaž láže'gak benne' zan ka', bsane' Barrabasen' lo ná'gake'. Naž gože' benne' ka' žjake' lo wdile, chíngake' Jesusen', na' bdie' Le' lo na'gak benne' ka' nich chejdá'gake' Le' le'e yag kroze.

16 Naž benne' ka' žjake' lo wdile, bché'gake' Jesusen' li'a yolawe', gan btóbgake' ljéžgake' ka'. 17 Bwákwgake' Jesusen' to laže' xna, na' béngake' to da' bžíagake' yichj Jesusen', dan' naken len ni'a ne'e yag yeche'. 18 Naž wzó láwgake' žon dítjgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—¡Ga'n zen le', benne' znna bi'e benne' judío ka'!

19 Bdíngake' ya xtil yichje', na' bžé'egake' Le' zene'. Bzoa zíbgake' lawe', na' lo yela' žon ditjle bka'n zéngake' Le'. 20 Kate' beyóž ben dítjgekle' Le', beká'agake' laže' xnan' da' nakwe', na' begákwgake' Le' laže' chekze'. Naž bebéjgake' Le' la' lí'ale yolawen' nich chejdá'gake' Le' le'e yag kroze.

Zdá'gake' Jesús le'e yag kroze

(Mt. 27:32-44; Lk. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

21 Béxwgake' to benne' yež Sirene, benne' zdeze' ga na', na' zezé'e yixe'. Lie' Smon, na' nake' xagak Kantr, na' Rufo. Béngake' ga bi'e yag kroze che Jesusen'.

22 Bché'gake' Jesusen' latjen' nzin' Gólgota, to diža' hebreo da' znnan len diža' xiža', Ya'a Žit Yichj Benne'. 23 Bé'gake' da' ye'j Jesusen' xis uba da' nžixen než sla' che mirra, san Le' bi we'jen'. 24 Naž bdá'gake' Le' le'e yag kroze, na' wdísgake' laže' da' gokw Jesusen' lo na' to to benne' ka', benne' žjake' lo wdile. Bebéjgake' da' gak bian' nich nnézgekle' dan' yeyala' to toe'.

25 Ne nak xsile katen' bdá'gake' Le' le'e yag krozen'. 26 Dižan' da' bdá'gake' le'e yag kroze yichjle Jesusen' kan nak da' žesbága'gake' Le' zia znnan ki: “Benne' znna bi'e benne' judío ka'.” 27 Bdá'gake' chope benne' wbán ka' le'egak yag kroze ka' tzen len Jesusen', na' de'e toe' kwite' li ža, na' yetóe' kwite' yegle. 28 Ka' goken, gok kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: “Wbáblene' benne' wen da' zinnj ka'.”

29 Benne' ka' želdíe' ga na' bliž zí'gake' Jesusen'. Bta yíchjgake', na' wnnágake':

—¡O'! ¿Wchinnjo' yodo' che Dios, na' yechonne žaze yechison'? 30 Beslá kwino' na'a, na' betj le'e yag krozen'.

31 Lezka' bxoz wnná bia' ka', na' benne' yodo' wsedle ka', ben dítjgekle' Le'. Belyi'e ljéžgake' toe' yetóe', na' wnnágake':

—Beslé' benne' yoble ka', san bi gak yeslá kwine'.

32 Lezka' wnnágake':

—¡O'! ¿Nako' Benne' Criston', benne' nna bi'e benne' judío ka'? Betj na'a le'e yag krozen' nich le'elton', na' chejle'to' chio'.

Lezka' benne' ka' zej de'e le'egak yag kroze ka' tzen len Le', bliž dítjgekle' Le'.

Da' goken kate' got Jesús

(Mt. 27:45-56; Lk. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

33 Kate' bžin wawbíž, bchol dot yežlyó nga, na' goken ki na' zejte žedá chonne. 34 Kate' ne žedá chonne, wžéžeya'a Jesusen', na' wnné':

—Eloi, Eloi, ¿lama sabaktani?

Diža' hebreo ni znnan len diža' xiža': “Dios chia', Dios chia', ¿biz chen' bsan lažo'o neda'?”

35 Benne' ka' nníta'gake' ga na' béngekle' diža' ni, na' wnnágake':

—Le wzé nag. Žliže' Lías.

36 Naž bxite' to benne' zoe' ládjwgake', na' besbise' to da' blole da' že'jen nis lo nop zichj. Bde'en to law ya xtildo', na' bi'en nich xop Jesusen', na' wnné':

—Kwezžo, na' wíažo cha' yid Líasen' nich yetinne' Le'.

37 Wžéžeya'a Jesusen', na' la' gottie'. 38 Wžeza' laže' žeje da' nalan' gachje láwe'le lo yodo', na' bžojen chople, da' wzó lawn yichjlen, na' bžinten xní'alen. 39 Bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' zie' law Jesusen', ble'ele' kan goken, kan wžéžeya'a Jesusen', na' la' gottie', na' wnné':

—Da' li benne' ni goke' Zi'n Dios.

40 Lezka' wnníta'gak no'le ka' ga na', na' zí'to'le zwíagake'. Wnníta'gak Lia Madlen, na' Salomé, na' Lia, xna'gak Jakob kwide', na' Jwsé ládjwgak no'le ka'. 41 No'le ki jáklene' Jesusen' katen' wdé' gan nbab Galilea, na' góklengake' Le', na' bnézjwgake' da' bdawe' Le' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen. Lezka' wnníta'gak yebale no'le zan ga na', no'le ka' bžínlengake' Le' lo yež Jerusalén.

Zkáche'gake' Jesús lo yežw ba

(Mt. 27:57-61; Lk. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

42 Za' žale ža zpá'gake', ža na' za' žin ža la'y chegak benne' judío ka'. 43 Che len bla' Jwsé, benne' yež Arimatea, ga na'. Nake' benne' blo ládjwgak benne' yolawe' blo che yodo', na' lezka' zbeze' ža nna bia' Dios. Dot laže'e wyoé'e gan zoa Pilato, na' wnnable' le' wnezjwe' le' latje yeywé'e Jesusen'. 44 Bebán láže'le Pilaton' kate' wnné' ba got Jesusen', na' bliže' bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' wnnable' le' cha' ba nat Jesusen'. 45 Kate' benle' da' wnná bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, bnezjwe' Jwsén' latje yeywé'e Jesusen'. 46 Naž Jwsén' go'we' to laže' da' záka'le'en, na' betinne' Jesusen' le'e yag kroze, na' bchel-le' Le' lažen' da' záka'le'en. Naž wló'ogake' Le' lo yežw ba da' nadjen to lo bloj le'e ya'a yej. Bde'e to yej blag zen da' besbagan' gan žó'ogake' lo yežw ba na'. 47 Lia Madlen, na' Lia, xna' Jwsé, bwíagake' gan bdégake' Jesusen'.

Žebán Jesús lo yela' got

(Mt. 28:1-10; Lk. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

16 Kate' ba wdé ža la'y chegak benne' judío ka', da' naken ža gaže ža, naž Lia Madlen, na' Salomé, na' Lia, xna' Jakob, wzí'gake' da' zla' zix nich chejló'ogake' Jesusen' da' zixen'. 2 Kate' ne nak zildo' ža nežw, jake' žoa'a yežw ba che Jesusen', na' bžíngake' ga na' kate'

za' la' wbíž. 3 Belyi'e ljéžgake' ka', na' wnnágake':

—¿Noz benne' yeké'e yej na' nich gak cho'ožo lo yežw ba chien'?

4 Kate' bžíngake' ga na', bwíagake', na' blé'egekle' ba nkwas yej na', na' naken to yej zen. 5 Wyázgake' lo yežw ba le'e ya'a yej na', na' blé'egekle' to xkwide' byo, wbás che ya'abá ga na'. Že'be' chelá'a li ža lo yežw ban', na' nákwbe' to laže' tonn, laže' zíla'do'ze, na' bžébele'egake'. 6 Naž xkwiden' gožbe' légake', na' wnnabe':

—Biž žébele. Žeyiljle Jesusen', Benne' Nasaret, Bennen' wdé'e le'e yag kroze. Ba bebane'. Biž zoe' nga. Le wia ga ni bxóagake' Le'. 7 Le chej na'a, le chejzenle benne' wsedle chie' ka' da' ni, na' lezka' Bedw, na' ye'le légake': "Chej Jesusen' zga'ale' ka le'e gan nbab Galilea. Yelé'elele-ne' ga na' kan ba gožkze' le'e."

8 Naž bežójgake' ga na', na' bzónnjgake' žoa'a yežw ban' dan' želzize' lo yela' zžebe chégake'. Bi belyi'e no benne' da' ni dan' zžébele'egake'.

Zloe'e law Jesús law Lia Madlen

(Jn. 20:11-18)

9 Kate' bebán Jesusen' zildo' ža nežwn', bloe'e lawe' zga'ale law Lia Madlen, no'len' bebéj Jesusen' gaže be' xiwe' ka' wyoé'e. 10 Wyéj Lian', na' bejzenlen' benne' ka' wdálengake' Jesusen'. Benne' ki zej nak nyache' laže'e, na' zbéžegake'. 11 Kate' béngekle' kan nak da' bchalje', na' wnné' zoa nban Jesusen', na' blé'ekzele' Le', bi bejlé'gake' chie'.

Chope benne' wsedle ka' che Jesús želé'egekle' Le'

(Lk. 24:13-35)

12 Wdé na', nža'le bloe'e law Jesusen' lawgak chope benne' wsedle chie' ka', benne' yó'ogake' nez, na' zjake' gan nak nez yixe'. 13 Naž beyéjgake', na' bejzéngeklen' yezíka'gake', san bi bejlé'gake' xtíža'gake'.

Da' bde Jesús lo na'gak benne' wbás chie' ka'

(Mt. 28:16-20; Lk. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

14 Kate' ze lawte, bloe'e law Jesusen' lawgak benne' chinéj, benne' wbás chie' ka', kate' ne že'j žáwgake'. Bdile' légake' dan' bi žejlé'gake' chie', na' dan' nak zide yichj lázdo'gake', na' dan' bi bejlé'gake' xtíža'gak benne' ka' blé'egekle' Le' wdé bebane'. 15 Naž gože' légake', na' wnné':

—Le chej dot yežlyó nga, chejzénlele yógo'te benách diža' chawe' chian'. 16 Nóte'teze benne' chejli'e chia' neda', na' yezóe' nis, yelá bennen', san no benne' bi chejli'e chia', ga'n dola' da' nbage'e. 17 Benne' ka' chejlé'gake' chia' neda' góngake' da' gak biá'gaken. Wkóngekle' žin la', na' yebéjgake' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka', na' wcháljgake' diža' yoble ka'. 18 Cha' góxwgake' bele snia ka' len ná'gake', o cha' yé'jgake' da' žoten benách, bi be gonen chégake'. Xoa ná'gake' benne' yižwé' ka', na' yeyáktegake'.

Jesús žeyepe' ya'abá che Dios

(Lk. 24:50-53; Hch. 1:6-11)

19 Kate' Xanžon' beyóž bcháljlene' légake' da' ki, Dios bechise' Le' ya'abá chie', gan wži'e kwit li ža che Dios. 20 Bžójgake' légake', na' bejzéngekle' benách yógo'te yež. Xanžon' góklenkze' légake', na' bi'e légake' latje béngake' da' zej nak bian' nak dot da' li da' zcháljgake'. Ka'kze naken.

DIŽA' CHAWE' DA' BZOJ LUKAS

Diža' da' wló'o Lukas l̲o na' Teófilo

1 Benne' zan ba ben byéngake' bzójgake' gaze l̲o den da' naken dot da' li, dan' goken gan zoažo, [2] káteze bl̲é'egeklen' ža ni'te, na' bzéngeklen' žo'o, na' bzégake' diža' kan goken. [3] Žekla' neda' gaken chawe' wzoja' da' ki gaze l̲o den chio', Teófilo, benne' cháwe'do', dan' ba wdilja' binlo kan nak yógo'te dan' goken ža ni'te. [4] Z̲zoja' da' ni chio' nich nnezlo' nak dot da' li da' ba nsedlo'.

Z̲l̲oe'el wbás che ya'abá kan galj Z̲wa, benne' yezóe' benách ka' nis

[5] Ža ni'te katen' wnná bia' Herodes gan nbab Judea, wzóa to bx̲oz lie' Secría. Nbábl̲ene' to kwe' bx̲oz, da' naken kwe' dan' z̲nna bia' Abías. L̲ezka' X̲bel, z̲o'le Secrían', nake' z̲a'só Aarón, bennen' goke' bx̲oz blo nežw, na' benne' biche' Moisés. [6] Secrían' l̲en X̲belen', zej nake' chawe' l̲aw Dios, na' dot l̲áže'gake' žóngake' kan z̲nna x̲tiža' Dios, na' l̲ezka' da' bchi'le' L̲e'. Ki goken, bi gok nitó benne' nnie' chégake'. [7] Bi wzóa no x̲kwide' chégake', dan' nak X̲belen' no'le wbíž, na' žoptie' ba ngólgake'.

[8] Bžin byo' beyal̲a' che kwe' bx̲oz ka' gan nbab Secrían' góngake' žin l̲aw Dios, l̲o yel̲a' bx̲oz chégake'. [9] Kan žónteze žongak bx̲oz ka', beyal̲a' l̲o wláz Secrían' wyoé'e latje la'y che yodo' nich wzeye' yale z̲ix̲ l̲aw X̲anžo Dios. [10] Kate' Secrían' ne z̲zeye' yalen', yógo'te benách ka' wnníta'gake' l̲a' l̲í'ale, na' z̲chál̲jl̲engake' Dios. [11] L̲a' na'ze bl̲a' l̲aw to wbás che X̲anžon' gan zoa Secrían', zie' chel̲á'a l̲i ža che bkog la'y gan žey yalen'. [12] Katen' Secrían' bl̲e'ele' wbás che ya'abán', gok zedle', na' bžebe'. [13] Naž wbasen' gože' Secrían', na' wnné':

—Secría, bi žebo'. Dios ba benle' da' z̲nnablo'-ne', na' X̲bel, no'le chion', soa to bi' byodo' chie', na' go'o labe' Z̲wa. [14] Gak yel̲a' ba nez z̲en chio', na' yebél̲e'elo'. Benne' zan yebégekle' ni'a che x̲kwiden'. [15] Gakbe' z̲enl̲e'e l̲aw Dios. Bi ye'jbe' x̲is uba, na' kege to da' žsožlen benách ka'. Dios Be' La'y yedjsóal̲ene'-be' kate' ne yo'obe' l̲o l̲e'e x̲na'be'. [16] Z̲wa ni gonbe' ga yeyakgak benne' zan, benne' Israel ka', che X̲anžo Dios. [17] L̲ezka' cheje' zga'ale' ka X̲anžon', na' Be' l̲a'yen', na' yel̲a' waken', da' ka' wnníta'l̲engaken Lías, bennen' bchal̲je' l̲o wláz Dios ža ni'te, sóal̲engaken l̲e'. Ki gaken che Z̲wan' nich yeyone' toze benne' zej nake' x̲a l̲en zí'ngake' ka'. Wzejni'ile' benne' ka' zží'igake' che Dios, nich yeyákgake' benne' chawe' ka', na' yesnisle' l̲égake' nich gak ban l̲áže'gake', na' gápegake' X̲anžon' ba la'ne.

[18] Naž Secrían' wnnable' wbás che ya'abán', na' wnné':

—¿Biz̲e gak bian' gakgak da' ki? Ba ngola' neda', na' l̲ezka' ba ngol no'le chian'.

[19] Bechebe wbasen', na' wnné':

—Neda' lia' Gabriel. Žona' žin l̲aw Dios. L̲ekze' bsel̲e'e neda' nich wchál̲jl̲ena' le', na' wzenla' le' diža' chawe' ni. [20] Na'a, dan' bi bejl̲i'o da' goža' le', wkwežo', na' biž gak nnio' kate' gákžegak yógo'te da' ki, kate' žin ža.

[21] X̲ak gokgak da' ki, wnníta'gak benne' ka' l̲a' l̲í'ale, želbeze' Secrían', na' žebángekle' dan' z̲žél-l̲e'ele' l̲o latje l̲a'yen'. [22] Kate' bežój Secrían', bi gok wchál̲jl̲ene' l̲égake', na' gókbe'egekle' bl̲e'e dáwe'le' to da' bl̲oe'el Dios l̲e' l̲o latje l̲a'yen'. Dan' bi gok nne Secrían', bl̲oé'ezele' nich bzejni'ile' l̲égake' dan' goken.

[23] Kate' bza'a ža ka' žal̲a' gon Secrían' žin l̲aw Dios, naž beyeje' liže'. [24] Wdé ža ka' wyó'o bi'do' l̲o l̲e'e X̲bel, z̲o'le Secrían',

na' bga'ne' yo'oze gayo' byo'. Bsa' laže'e,
25 na' wnné':
—Xanžon' žone' chia' ki. Žonne' to xkwide' chia', na' žone' ga biž yedoe'ela' lawgak benách ka'.

Wbás che ya'abán' zloe'ele' kan za' galj Jesús

26 Wdé xop byo', bla' law wbasen' che ya'abá, dan' bsela' Dios wbás na'kze', Gabriel, nich cheje' lo yež Nasaret, dan' nbaben Galilea. 27 Dios bsele'e le' ga na', nich chejcháljlene' to xkwide' no'le lebe' Lia. Lebe' ba bchebe láže'be' wchág ná'lenbe' to benne' byo lie' Jwsé. Le' nbabe' za'só Dabí, bennen' wnná bi'e benách Israel ka' ža ni'te. 28 Kate' wyó'o Gabrielen' gan zoa Lian', gože'-be':
—Padiox. Dios že' laže'e le'. Xanžo Dios zóalene' le'. Lekze' žone' ga gakže chawe' chio' ka gak chegak yógo'te no'le ka'.
29 Kate' Lian' ble'elbe' wbás che ya'abán', wžé' zedlbe' ni'a che dan' bchaljen', na' bebanlbe' kan gože'-be'.
30 Naž wbasen' gože'-be', na' wnné':
—Lia, bi žebo', dan' Dios žon chawe'e le'. 31 Na'a, cho'o to bi'do' li'o, na' galj to xkwide' byodo' chio', na' go'o labe' Jesús.
32 Jesús ni golbe', na' gake' benne' blo, na' si' le' Zi'n Dios, Benne' zente. Xanžo Dios gone' ga nna bi'e kan ben Dabí, xa gole wdé che Jesusen', bennen' wnná bi'e ža ni'te. 33 Jesusen' nna biá'teze' benne' Israel ka', na' yela' wnná bia' chien' batkle te chen.
34 Naž Lian' wnnablbe' wbás che ya'abán', na' wnnabe':
—¿Nakxkze gak da' ki, dan' bi zóalena' benne' byo?
35 Naž wbasen' gože'-be':
—Dios Be' La'y le'e gan zo', na' gone' ga yela' wak che Dios, Benne' zente, sóalenen le', na' gaken gan zo' ka to zol da' zgo'o bejw. Che len bi' byodo' na', bi'don' žala' galjbe', cho'obe' lo na' Dios, na' si' labe' Zi'n Dios. 36 Lezka' Xbel, zi'n xa xto'o wdé, ba yo'o to bi' byodo' li'e la'kze ba ngole'. Wnnégake' chie', na' wnnágake': "Nake' no'le wbíž" san ba zej xop byo' yo'o bi'don' li'e. 37 Bi be zoa da' bi gak gon Dios.
38 Naž Lian' wnnabe':
—Nakkza' chie'. To chi'ize naka' wen žin che Xanžon'. Gak chia' kan bach wnnó' gon Dios chia' neda'.
Naž la' beza'te wbás che ya'abán' gan zoa Lian'.

Lia zejwíabe' Xbel

39 La' ža na'ze wyó'o Lia nez, na' taría taría wyejbe' gan nak law ya'ado' ka', na' bžinbe' to yež da' nbaben Judea. 40 Kate' bžinbe' ga na' wyo'obe' liž Secrían', na' gožbe' Xbelen': "Padiox."
41 Kate' benle Xbelen' dan' wnná Lian', la' btate kwin bi'don' yo'obe' li'e, na' Dios Be' La'y bedjsóalene' le'. 42 Naž Xbelen' wnníe' zižje, na' wnné':
—Dios ba ben cháwe'že' le' ka yógo'te no'le ka', na' lezka' ben chawe'e bi'don' yo'obe' li'o. 43 ¿Nozkze neda', dan' bla' xna' Xana' ga zoa' ni? 44 Katen' benla' dan' gožo' neda', lo yela' žebél chebe' la' btate kwin bi'don' yo'obe' li'a. 45 Ba nez zen naken chio' dan' bejli'o xtiža' wbás che ya'abán', na' gakkze kan gože' le' lo wláz Xanžon'.
46 Naž Lian' wnnabe':
Dot laža'a zka'n zena' Xanžon',
47 na' žebélenla' Dios, Benne' Weslá chian'.
48 Dios na'kze be' laže'e neda'.
Yoa'a lo ne'e Le', na' to chi'ize naka' wen žin chie'.
Na'a so law, nnágake' chia':
"Ba nez zen naken che no'len'."
49 Zenle'e nak da' ben Dios, Benne' zente, chia' neda'.
¡Ga'n zen La la'y chie'!
50 Le' žeyache' láže'tezle' benne' ka' zžébegake' Le',

na'a ža, na' to chi'ize.
51 Da' zan yela' wak zen ka' ba bene' Le'.
Bzexjwe' benne' ka' bka'n zéngake' yela'
žejní'il chégake'.
52 Beké'e yela' wnná bia' chegak benne'
blo ka',
na' bene' ga zej nak blo benne' gaxjw
laže' ka'.
53 Bwawe' benne' ka' beldone',
na' bka'ne' ka'ze benne' wnni'a ka'.
54 Góklene' benne' Israel ka', benne' wen
žin chie' ka',
dan' be' laže'e légake', na' beyache'
láže'le' légake'.
55 Bene' da' bchebe laže'e chegak xa
xto'žo ka', dan' gone' chežo,
dan' bchebe laže'e che Bran, na' chegak
za'sóe' ka'.
56 Lian' bgá'nlenbe' Xbelen' chonne
byo', na' wdé na' beyejbe' ližbe'.

Da' gok kate' golj Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis

57 Kate' bžin ža žala' soa xkwide' che
Xbelen', golj to bi' byodo'. 58 Benne' zjo'o
li'a chie' ka' len lježe' ka', béngekle'
kan Dios beyache' láže'le' le', na' be-
bélengekle' le'. 59 Kate' ba gok xono' ža
zoa xkwiden', bla'gak ljéžgake' ka' ga na'
nich chóggake' lo bela' che bi' byodon'
da' nak bian' nbabbe' che Dios, na' gó-
negekle' wzóagake' labe' Secría kan zoa
la xabe'. 60 Naž beží'i Xbel, xna'be', na'
wnné':
—O'o. Zwa si' labe'.
61 Wnnábgekle' le', na' wnnágake':
—¿Biz chen'? Bi zoa nitó lježle, benne'
lie' Zwa.
62 Naž benne' ka' bloé'ezegekle' nich
nnábgekle' xabe' bize žénele' si' labe'.
63 Secrían' wnnabe' to blagdo', na'
bzoje' lawn da' znnan: "Zwa si' labe'."
Bebángekle' yógo'tegake'. 64 Ka' gaze
la' beyáljwte žoa'a Secrían', na' gok
bechalje', na' bka'n zene' Dios. 65 Naž
bebángekle yógo'te benne' zjo'o li'a
chégake', na' wzé diža' kan gok da' ki
yógo'te yeždo' zej nnitan' lawgak ya'ado'
ka' gan nbab Judea. 66 Bza' láže'gak
yógo'te benne' ka' katen' béngekle' kan
goken, na' wnnágake':
—¿Bizkzen' gon bi' byodon'? Da' likze
Xanžon' zóalene'-be'.

Da' bchalj Secría lo wláz Dios

67 Naž Dios Be' La'y bedjsóalene' Se-
crían', xa Zwan', na' bchalje' lo wláz Dios,
na' wnné':
68 ¡Ga'n zen Dios, Xangak benne' Israel
ka',
dan' bedjwíe' žo'o, benách chie', na'
beya'we' žo'o!
69 Bsele'e Benne' Weslá chežo ga zoažo
ni,
len yela' wak zen chie'.
Nake' Xkwiden' za' goljbe' ládjwgak za'só
Dabí,
bennen' goke' wen žin che Dios ža ni'te.
70 Ža ni'te bchebe laže'e gone' da' ki,
dan' wnné' lo na'gak benne' ka' bchálj-
gake' lo wlaze' Le'.
71 Bchebe laže'e yeslé' žo'o
lo na'gak benne' ka' zžá'agake' žo'o,
na' lo na'gak benne' ka' bi zlé'egekle' žo'o
chawe'.
72 Bchebe laže'e yeyache' láže'le' Dabín',
xa gole wdé chežon',
na' chejsá' laže'e da' bchebe laže'e, dan'
naken la'y.
73 Ben chochе' xtiže'e, dan' bchebe laže'e
gonen',
dan' gože' Bran, xa gole wdé chežon',
dan' naken to da' žala' gone' chežo žo'o.
74 Bchebe laže'e yeslé' žo'o
lo na'gak benne' ka' bi zlé'egekle' žo'o
chawe'
nich biž žébežo gonžo xchine' Le',
75 na' nich gakžo gaxjw laže', na' dot
chawe'
lawe' Le' yógo'te ža soažo nbanžo.
76 Le', zí'na'do', si' lo' benne' zchalje' lo
wláz Dios, Benne' zente,

dan' chejo' le' zga'alo' ka Xanžon', na' gon
chawo'o nez gan tie'.
77 Wzejni'ilo' benách chie' ka' kan wak
yelágake'
na' kan yenít law Dios dola' da' zej
nbage'e.
78 Ki naken, Dios žeyache' láže'le' žo'o,
na' gone' ga la' law Bennen' nakkze' baní'
chežo.
79 Lekze' wza'ni'e chegak benne' ka'
nak chol yichj lázdo'gake', na' za'
gátgake',
nich yegoé'e žo'o to nez gan ga'n
cháwe'žo.
80 Bgole xkwide' byodon', na' gokbe'
wale. Wzóazebe' gan nak latje dach kate'
bžinže ža bla' lawbe' lawgak benne' Is-
rael ka'.

Da' goken katen' golj Jesús

(Mt. 1:18-25)

2 La' ža na'ze Augusto, benne' Sésar,
bchi'le' yógo'te benách nníta'gake'
yežlyó nga yéla'gake' le'e yich. 2 Kate'
da' nežw byéla'gake' le'e yichen', wnná
bia' to benne' lie' Sirenio gan nbab Siria.
3 Yógo'te benách ka' beyéjgake' yež che
chégake' gan zej nbabe' nich yéla'gake'
le'e yichen'. 4 Wzá' Jwsé lo yež Nasaret
gan nbab Galilea, nich cheje' gan nbab
Judea, na' bžine' lo yež Belén, gan golj
Dabí ža ni'te. Ki bene' dan' nablen
Jwsén' benne' ka' zej nake' za'só Dabín'.
5 Jwsén' wyeje' ga na' nich yéle'e le'e
yichen', tzen len Lia. Lian' nakbe' xk-
wide' no'len' ba bchebe láže'be' wchág
ná'lenbe' Jwsén', na' za' galj bi'do' chebe'.
6 Kate' ne nníta'gake' lo yež Belén, bžin
ža žala' galj bi'do' cheben'. 7 Golj to bi'
byodo', xkwide' nežw chie'. Bchele'-be' to
láže'do', na' bdixjwe'-be' to lo yo'odo' gan
žape chí'igake' da' žawgak bia ka' chegak
benne' ka' yó'ogake' nez. Ki goken dan' bi
bžel latje gan gá'ngake' lo yo'o gan želzín
benne' ka' yó'ogake' nez.

Zla' law wbás che ya'abá gan žape chí'igake' zila' ka'

8 Gawze gan že' yež Belén nníta'gak
benne' ka' yixe', benne' žape chí'igake'
zila' ka' žel. 9 La' bla' lawte to wbás
che Xanžon' gan nníta'gake'. Wyó'o yela'
baní' che Xanžon' gan nníta'gake', na'
bžébegake'. 10 Naž wbás che ya'abán'
gože' légake', na' wnné':
—Bi žébele. Na'a zzenla' le'e to da'
gonen ga yebélele, na' yebélengeklen
yógo'te benách. 11 Na'a ba golj to bi' by-
odo' lo yež gan golj Dabí, na' gakbe'
Benne' Weslá chele. Nake' benne' bsela'
Dios, na' nake' Xanžon'. 12 Da' ni gak
bia'be' nich gónbia'le-be'. Yežel-lele-be',
nželbe' láže'do', na' debe' to lo yo'odo'
gan žape chí'igake' da' žawgak bia ka'
chegak benne' ka' yó'ogake' nez.
13 Gan wzóa wbás che ya'abán', ka'
gaze bla' lawgak wbás zante che ya'abá
che Dios, na' zka'n zéngake' Dios, na'
wnnágake':
14 ¡Ga'n zen Dios, Bennen' zoe' ža'te!
Gak da' wká'n chawen' benách yežlyó
nga,
benne' ka' Dios žaz laže'e légake'.
15 Kate' beza'gak wbás che ya'abá ka'
ga na', zeyéjgake' ya'abá, benne' ka'
žape chí'igake' zila' ka' gož ljéžgake' toe'
yetóe', na' wnnágake':
—Le cho'o lo yež Belén nich le'elžo
cha' ba goken kan bzejní'il Xanžon' žo'o.
16 Taría taría la' jaktie' ga na', na'
bejxáka'gake' Lian' len Jwsén', na' xk-
widen', bi'don' debe' to lo yo'odo' gan
žape chí'igake' da' žawgak bia ka'
chegak benne' ka' yó'ogake' nez. 17 Kate'
blé'egekle'-be', bzéngekle' légake' dan'
wnná wbás che ya'abán', kan nak che
xkwiden'. 18 Bebángekle yógo'te benne'
béngekle' dan' wnnagak benne' ka' žape
chí'igake' zila' ka'. 19 Lian' wlo'oze' da'
ki lo yichj lázda'we', na' blab laže'e kan
zej naken. 20 Beyejgak benne' ka' žape

chí'igake' zila' ka', zka'n zéngake', na' žoe láwgake' Dios ni'a che yógo'te dan' béngeklen', na' blé'egeklen', da' ka' gókgaken kan gož wbás che ya'abán' légake'.

Zgó'ogake' xkwide' Jesús lo na' Dios

21 Kate' ba gok xono' ža wzóa xkwide' Jesusen', belchoge' lo bela' chebe' da' nak bian' nbabbe' che Dios, na' bzóagake' labe' Jesús kan ba bzoakze wbás che ya'abán' labe' zga'ale kate' za' cho'obe' le'e xna'be'.

22 Kate' bza'a ža che da' zpa' kwingak no'le ka' za' bzóategake' bi'do' chégake' kan znna da' bchi'le Moisés, belchi'e xkwide' Jesusen' lo yež Jerusalén nich kó'ogake'-be' lo na' Xanžo Dios. 23 Ki béngake', dan' nyejw lo da' bchi'le Xanžo Dios, dan' znnan: "Yógo'te bi' byodo', bi' nežw che xna'be', žala' kwéjgake'-be' cheze che Xanžo Dios." 24 Che len jake' ga na' nich gótgake' chope sintr gog, o chope plomdo' ka', na' kó'ogake'-ba' law Dios, kan znna xtiža' Xanžo Dios.

25 Ža na'ze zoa to benne' lie' Smon lo yež Jerusalén, bennen' nake' chawe', na' žejli'e che Dios. Zbeze' Bennen' sela' Dios, Bennen' gon chawe'e benách Israel ka'. Dios Be' La'y zóalene' Smon na', 26 na' ba bloe'ele' le' bi gatzie' kate' lé'ežele' Benne' Criston', Bennen' sela' Xanžo Dios. 27 Bžin Smon na' lo zchil yodo' dan' bche' Dios Be' La'y le' ga na'. Katen' xa xna' xkwide' Jesusen' belchi'ebe' lo zchil yodo' nich góngake' chebe' kan znna xtiža' Dios, 28 Smon na' wdele'-be', na' bka'n zene' Dios, na' wnné':

29 Xan, na'a wak gonno' neda' latje gata',
na' ga'n ži yichj lázda'wa',
dan' ba gok dan' gožo' neda', wen žin chio'.
30 Ba ble'ela' bi'don' bzoakzo' Le',
bi'don' gakbe' Bennen' yeslé' benách ka',
31 Bennen' wloe'elo' law lawgak yógo'te benách ka'.
32 Nakbe' baní' dan' wza'nín' chegak benne' zi'to' ka',
na' lezka' baní' chegak benách chio', benne' Israel ka'.

33 Bebanle Jwsén' len Lian', xna' xkwide' Jesusen', kan nak dan' wnná Smon na' kan nak chebe'. 34 Smon na' wnnable' Dios gon chawe'e légake', na' gože' Lian', xna' Jesusen', na' wnné':

—Bwia nga. Dios bzoe' Xkwide' ni nich gakbe' da' gonen ga chix láže'gekle benne' zan, na' gonbe' ga yeyakgak chawe' benne' zan ládjwgak benách Israel. Gakbe' to da' gak bian', na' benách ka' nnégake' chebe'. 35 Gaken ki nich la' law dan' zza' láže'gak benne' zan. Da' ki gaken chio' ka to ya ntoche' da' chazen lazdo'o.

36 Lezka' Ana, to no'le zchalje' lo wláz Dios, wzóe' ga na'. Nake' zi'n Fanuel, to benne' nbabe' za'só bennen' lie' Aser, zi'n Israel. Ana na' wzóalene' benne' byo chie' gaže yiz wdé goke' xkwide' no'le, na' ba ngól-li'e. 37 Got benne' byo che Anan', na' bga'ne' wzebe na' zejte ba zeje' taplalj tapiz. Bi žežoje' gan nak zchil yodon'. Dot ža dot yele, zka'n zene' Dios, na' žone' wbás, na' zcháljlene' Dios. 38 La' na'ze ble'e ga na', na' gože' Dios: "Žóxkeno'." Bzejni'ile' yógo'te benách kan nak che xkwide' Jesusen', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, na' želbeze' ža la' Bennen' sela' Dios nich gon chawe'e benách chie' ka'.

Jwsé len Lia zeyéjgake' lo yež Nasaret

39 Wdé ben Jwsén' len Lian' yógo'te dan' znna xtiža' Xanžo Dios, beyéjgake' lážgake', yež Nasaret gan nbab Galilea. 40 Bgole xkwide' Jesusen', na' gokbe' choch. Góta'že yela' žejní'il chebe', na' zen nak da' wló'o Dios lo yichj lázdo'be'.

Žežín xkwide' Jesús zchil yodo'

41 Twiz twiz žjak xa xna' Jesusen' lo yež Jerusalén katen' žak Lni Pasko',

kate' žejsá' l̲áže'gak benne' judío ka' kan ben Dios, katen' beslé' x̲a wdé chégake' l̲o yežlyó Egipto. 42 Kate' x̲kwide' Jesusen' ba zejbe' chežinno yiz, jake' l̲o yež Jerusalén kan žónteze žóngake' kate' žak lni na'. 43 Kate' wdé lnin', zezá'gake', na' x̲kwide' Jesusen' nga'nbe' l̲o yež Jerusalén, san Jwsén' l̲en Lian', x̲na' Jesusen', bi gókbe'egeklen'. 44 Žékgekle' zeyo'obe' ladjw benne' zan ka', benne' zesá'kl̲ene' l̲égake', na' che l̲en to ža besa'ke'. Naž beyíljgake'-be' gan zej nnita' ljéžgake', na' gan zej nnita' benne' ka' zej nónbi'e, 45 na' bi bežél̲gekle'-be'. Che l̲en beyéjgake' l̲o yež Jerusalén, na' beyíljgake'-be' ga na'.

46 Ža chonne ža, bežél̲gekle'-be' gan nak to l̲o z̲chil yodo', že'be' ládjwgak benne' yodo' wsedle ka', na' z̲ze nagbe' dan' žsédgekle', na' z̲nnablbe' l̲égake' da' zan. 47 Bebángekle yógo'te benne' béngekle' dan' bchal̲jbe' l̲en yel̲a' žejní'il chebe', na' kan nak dan' bechebbe'. 48 Kate' x̲a x̲na'be' bl̲é'egekle'-be', bebángekle'. X̲na'be' gože'-be', na' wnné':

—Z̲i'na', ¿biz̲ chen' beno' ki l̲en neto'? Wžé' zedlto', na' beyiljto' le', neda' l̲en x̲on'.

49 Naž Jesusen' gožbe' l̲égake', na' wnnabe':

—¿Biz̲ chen' beyiljle neda'? ¿Bi nnézlele žon byenen we' l̲aža'a da' naken che X̲a'?

50 Bi bejní'igekle x̲a x̲na'be' dan' gožbe' l̲égake'.

51 Jesusen' beyéjl̲enbe' l̲égake', na' bežinbe' l̲o yež Nasaret. Benbe' kan z̲nna x̲tíža'gak x̲a x̲na'be'. Lia, x̲na' Jesusen', wló' cháwe'ze' yógo'te da' ki l̲o yichj l̲áz̲da'we'. 52 Góta'že yel̲a' žejní'il che x̲kwide' Jesusen', na' bgolbe'. Bežojbe' chawe' l̲aw Dios, na' l̲awgak benách ka'.

Da' bchal̲j Z̲wa, benne' bezóe' benách ka' nis

(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

3 Kate' ba zej chi yiz z̲nna bia' Tiberio, benne' Sésar, dot yežlyó nga, z̲nna bia' Ponsio Pilato gan nbab Judea, na' Herodes z̲nna bi'e gan nbab Galilea, na' Lip, biche' Herodes na', z̲nna bi'e gan nbab Iturea, na' gan nbab Trakonite, na' bennen' lie' Lisanias z̲nna bi'e gan nbab Abilinia. 2 Kate' ža ka' Anás l̲en Kaifás, zej nake' bx̲oz blo ka', na' l̲a' na'ze Dios bcháljl̲ene' Z̲wa, z̲i'n Secría, kate' ne zoa Z̲wan' l̲o latje dach. 3 Wdá Z̲wan' do z̲ente žoa'a yego Jordán, na' bchal̲je' kan žal̲a' yezoagak benách ka' nis, benne' ka' žeyát l̲áže'gake' nich yenít l̲aw Dios dol̲a' da' zej nbage'e. 4 Gok da' ki kan nyejw l̲e'e yich la'y, dan' wnná Isaías, benne' bchal̲je' l̲o wláz Dios ža ni'te, dan' z̲nnan:

Benle chi'i to benne' wnníe' zižje l̲o latje dach, wnné':
“Le wpá' nez nich žin X̲anžo Dios gan zoale.
Le yebéj li nez las ka' gan tie'.
5 Le yeschá' yógo'te gan zej že' bloj ka'.
Le gon lache' yógo'te ya'a sibe ka', na' ya'ado' ka'.
Le yebéj l̲i nez legw ka',
na' le gon chawe' nez yej ka'.
6 Yógo'te benách l̲é'egekle' bennen' sel̲a' Dios, bennen' yeslé' l̲égake'.”

7 Kate' bžojgak benne' zan l̲o yež ka' nich yezóagake' nis l̲o na' Z̲wan', l̲e' gože' l̲égake', na' wnné':

—L̲e'e, lježgak bele snia ka'. ¿Biz̲ chen' žénelele yezoale nis? ¿Zoa no benne' gože' l̲e'e bi chog Dios chele gatle cha' yezoale nis? 8 Na'a, le gon da' gak bian' ba beyát l̲áže'le, na' bi sa' l̲áže'le, bi nnale: “Dios bi choge' cheto' gatto' dan' nakto' z̲a'só Bran” dan' žapa' l̲e'e, gak Dios ke'e yej ki, na' gone' ga yeyákgaken z̲a'só Bran na'. 9 Nakle ka yag ka'. Ba z̲bez ya wage nich chogen yag ka'. Bíte'teze

yag da' bi zbian da' zix chen, chóggaken', na' wzéygaken' lo yi'.

10 Naž benách ka' nníta'gake' ga na' wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—¿Nakxkze gonto'?

11 Bechebe Zwan', na' gože' légake':

—No benne' de chope ze' žala' wnezjwe' ton che no benne' bi de chie'. No benne' de da' žawe', lezka' žala' chisen' chegak benne' ka' bi de da' gáwgake'.

12 Lezka' bale benne' wechizjw ka', benne' zchízjwgake' benách ka' lo wláz yež zi'to', bžíngake' ga na' nich yezóagake' nis. Wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—Benne' wsedle, ¿biz žala' gonto' neto'?

13 Zwan' gože' légake':

—Bi wchízjwžele kan wnná benne' znna bi'e le'e.

14 Lezka' bale benne' žjake' lo wdile wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—¿Cheze neto', biz žala' gonto'?

Zwan' gože' légake':

—Biž wcheble nitó benne' nich ka'le bi da' de chie'. Biž nnale chegak benách ka' da' wen laže' nich gonle ga chízjwgake' le'e, san le chaz laže' ka da' názjwle.

15 Lezka' benne' ka' želbeze' Bennen' sela' Dios, wnníta'gake' ga na', na' žsa' láže'gake' cha' nak Zwan' Benne' Criston'.

16 Bechebe Zwan', na' gože' yógo'tegake', na' wnné':

—Da' li neda' žezóa' le'e nis, da' zloe'elen nakle ka benne' ka' ba gótgake', na' zej nzi'e yela' nban da' yoble, san za' Bennen' wchize' le'e Dios Be' La'y, na' da' naken yi' chie', na' Dios Be' La'y na' gonne' le'e yela' nban da' zejlí kanne. Bennen' ze'e napže' yela' wnná bia' ka neda', na' neda' bi naka' zi kweja' zele'.

17 Noxe' da' žzen yi' chie', na' wlobe' zoa' stribe chie', dan' zloe'elen kan gaken chegak benách ka'. Wtobe' zoa' striben', na' ko'o chawen', san bebe chen wzeyen' lo yi' da' batkle yolen.

18 Kan zej nak diža' ki, na' yebale diža' zan bzejni'ile' benách ka', na' bzenle' légake' diža' chawen'. 19 Zwan' bdil diže'e Herodes, benne' wnná bia', dan' zóalene' Herodías, zo'le Lip, benne' biche'e, na' dan' žone' da' zan da' kegle. 20 Naž ben Herodes na' to da' kegle da' zenže, bsejwe' Zwan' liž ya.

Žezóa Jesús nis

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

21 Kate' ža ka' kate' bi na' nyejw Zwan' liž ya, na' žezóe' benách ka' nis, lezka' bezóe' Jesusen' nis. Kate' Jesusen' ne zcháljlene' Dios, wyaljw ya'abá,

22 na' bla' law Dios Be' La'y. Znne'e ka to plomdo', bian' betjba', na' bžinba' gan zoa Jesusen'. Benle' chi'i to Benne' zchalje' ya'abá che Dios, na' wnné':

—Le' nako' Zi'na'. Nži'ila' Le', na' žaz laža'a Le'.

Kan zej nak xa xna' wdé ka' che Jesús

(Mt. 1:1-17)

23 Katen' Jesusen' wzó lawe' žone' xchin Dios, zeje' Le' ka chi žoa yiz. Žékgekle benách nake' zi'n Jwsé. Jesusen' nake' za'só Elí.

Bennen' nake' xa Lia, xna' Jesusen'.

24 Elí na' goke' zi'n Matat.

Bennen' goke' zi'n Lebí.

Bennen' goke' zi'n Melki.

Bennen' goke' zi'n Jana.

Bennen' goke' zi'n yetó Jwsé.

25 Jwsé ni goke' zi'n Matatías.

Bennen' goke' zi'n Amós.

Bennen' goke' zi'n Nahum.

Bennen' goke' zi'n Esli.

Bennen' goke' zi'n Nagai.

26 Nagai na' goke' zi'n Maat.

Bennen' goke' zi'n yetó Matatías.

Bennen' goke' zi'n Semei.

Bennen' goke' zi'n yetó Jwsé.

Bennen' goke' zi'n Judá.

27 Judá na' goke' zi'n Joana.
Bennen' goke' zi'n Resa.
Bennen' goke' zi'n Sorobabel.
Bennen' goke' zi'n Salatiel.
Bennen' goke' zi'n Neri.
28 Neri na' goke' zi'n yetó Melki.
Bennen' goke' zi'n Adi.
Bennen' goke' zi'n Kosam.
Bennen' goke' zi'n Elmodam.
Bennen' goke' zi'n Er.
29 Er na' goke' zi'n Josué.
Bennen' goke' zi'n Elieser.
Bennen' goke' zi'n Jorim.
Bennen' goke' zi'n yetó Matat.
30 Matat na' goke' zi'n Lebí.
Bennen' goke' zi'n Smon.
Bennen' goke' zi'n Judá.
Bennen' goke' zi'n yetó Jwsé.
Bennen' goke' zi'n Jonán.
Bennen' goke' zi'n Eliakim.
31 Eliakim na' goke' zi'n Melea.
Bennen' goke' zi'n Mainán.
Bennen' goke' zi'n Matata.
Bennen' goke' zi'n Natán.
32 Natán na' goke' zi'n Dabí.
Bennen' goke' zi'n Isaí.
Bennen' goke' zi'n Obed.
Bennen' goke' zi'n Boos.
Bennen' goke' zi'n Salmón.
Bennen' goke' zi'n Naasón.
33 Naasón na' goke' zi'n Aminadab.
Bennen' goke' zi'n Aram.
Bennen' goke' zi'n Esrom.
Bennen' goke' zi'n Fares.
Bennen' goke' zi'n yetó Judá.
34 Judá na' goke' zi'n Jakob.
Bennen' goke' zi'n Isaak.
Bennen' goke' zi'n Bran.
Bennen' goke' zi'n Taré.
Bennen' goke' zi'n Nakor.
35 Nakor na' goke' zi'n Serug.
Bennen' goke' zi'n Ragau.
Bennen' goke' zi'n Peleg.
Bennen' goke' zi'n Heber.
Bennen' goke' zi'n Sala.
36 Sala na' goke' zi'n Kainán.
Bennen' goke' zi'n Arfaxad.
Bennen' goke' zi'n Sem.
Bennen' goke' zi'n Noé.
Bennen' goke' zi'n Lamek.
37 Lamek na' goke' zi'n Matusalén.
Bennen' goke' zi'n Enok.
Bennen' goke' zi'n Jared.
Bennen' goke' zi'n Mahalalel.
Bennen' goke' zi'n yetó Kainán.
38 Kainán na' goke' zi'n Enós.
Bennen' goke' zi'n Set.
Bennen' goke' zi'n Adán.
Bennen' goke' ka zi'nkze Dios.

Gónele da' xiwe' gonen ga baga' Jesús doła'

(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

4 Bezá' Jesusen' žoa'a yego Jordán, zoałen Dios Be' La'y Łe', na' de chgi' bchi'e Jesusen' ło latje dach. 2 Wzóe' ga na' chopłalj ža, na' gónele da' xiwe' gonen ga baga' Jesusen' doła'. Bi be bdaw Jesusen' ža ka', na' wdé na' wdone'. 3 Naž da' xiwen' gožen Jesusen', na' wnnán:

—Cha' nakkzo' Le' Zi'n Dios, wnná yeyák yej ni yet xtil.

4 Bechebe Jesusen', na' gožen':

—Nyejw łe'e yich da' znnan: "Kégeze łen yet xtil zej nban benách ka', san łezka' zej nbánłene' yógo'te xtiža' Dios."

5 Naž da' xiwen' bchen' Jesusen' gan nak to ław ya'a sibe. To chí'ido'ze błoe'elen Łe' yógo'te latje gan znna bia'gak benne' ka' dot yežlyó nga. 6 Naž da' xiwen' gožen Jesusen', na' wnnán:

—Yógo'te latje chegak benne' wnná bia' ka', na' yeła' wnni'a chégake', gonnan' chio', dan' yo'o ło na'a yógo'te da' ki, na' no benne' žénela' wnezjwa' da' ka' chie'. 7 Cha' Le' wzóa zibo' ława', na' wká'n zeno' neda', yógo'te da' ki gaken chio'.

8 Naž Jesusen' gožen':

—Kwas na'le, da' xiwe', dan' nyejw łe'e yich la'y dan' žen' neto', dan' zn-

nan: “Xano' Dios wká'n zeno', na' toze Le' gono' xchine'.”
9 Naž da' xiwen' bchen' Jesusen' lo yež
Jerusalén, na' bžian Le' yichjo'o yodo',
na' gožen Le':
—Cha' nakkzo' Le' Zi'n Dios, bexite' ga
ni 10 dan' nyejw le'e yich la'y da' znnan:
Dios sele'e wbás che ya'abá ka', na'
gáklengake' Le'.
11 Len ná'gake' góxwgake' Le'
nich bi chejchego'o yej, na' bi gak zi' ni'o.
12 Naž Jesusen' gožen':
—Nyejw le'e yich la'y da' žen' neto': “Bi
wkonlo' žin Xano' Dios.”
13 Kate' da' xiwen' bi bžel-len yetó da'
gonen ga baga' Jesusen' dola', na' bebi-
gan' gan zoe' to chi'ido'.

Zzo law Jesús žone' xchine' gan nbab Galilea

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

14 Beyéj Jesusen' gan nbab Galilea, na'
nzi' lo ne'e yela' wak che Dios Be' La'y.
Wzé diža' kan nak chie', na' benách ka'
nníta'gake' yógo'te yež dot gawze ga na'
béngeklen'. 15 Jesusen' bsedle' benách ka'
gan nak lo yo'o ka' gan zdobgak benne'
judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na'
yógo'te benách ka' wdápegake' Le' ba
la'ne.

Da' ben Jesús lo yež Nasaret, dan' naken laže'

(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

16 Naž bežín Jesusen' lo yež Nasaret
gan bgole'. Kate' bžin ža la'y chegak
benne' judío ka', na' kan žónteze žon
Jesusen', wyoé'e lo yo'o gan zdobgak
benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža'
Dios, na' wzíe' nich gole' to da' nyejw
le'e yich la'y. 17 Bdégake' yichen' lo na'
Jesusen' gan nyejw da' wnná Isaías, ben-
nen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te. Kate'
bsaljwe' yichen', bežel-le' gan nyejw da'
znnan:
18 Zoalen Be' La'y che Xanžon' neda'
dan' wleje' neda' cheze'
nich wzenla' benách yache' ka' diža'
chawe'.
Bsele'e neda' nich yeyona' benne' ka' žak
zi' lázdo'gake',
na' nich wzenla' benne' ka' zej nake' ka
benne' zej nžeje' ni'a che dola' da'
nbága'gake', kan gak yelágake',
na' nich yeyona' benne' lo chole ka',
na' nich yeslá' benne' ka' žsaka' zi'gak
benách ka' légake',
19 na' nich wzía' diža' che ža gaklen
Xanžo Dios benách ka'.
20 Naž Jesusen' betobe' yichen', na'
bedíen' lo na' bennen' žape chi'e yiche
la'y ka', na' bebi'e. Naž yógo'te benne' zej
ndobe' lo yo'on', belwíe' Jesusen'. 21 Wzó
law Jesusen' zchalje', na' gože' légake':
—Na'a ža ni zoale le'e, ba bžinkze dan'
nyejw le'e yichen'.
22 Yógo'tegake' wnné cháwe'gake'
chie', na' bebángekle' kan nak diža'
chawen' da' zchalje', na' wnnágake':
—¿Kege benne' ni zi'n Jwsé?
23 Naž Jesusen' gože' légake', na'
wnné':
—Ye'le neda' da' znnan: “Le', benne'
žeyón benách ka', beyón kwino'.” Lezka'
ye'le neda': “Da' ka' benlto' beno' Le' lo
yež Kapernaum, lezka' ben ga ni naken
lažo'.”
24 Lezka' wnná Jesusen':
—Da' li žapa' le'e, cha' zoa no benne'
zchalje' lo wláz Dios, benne' wláž chie'
ka' bi žápegake' le' ba la'ne. 25 Da' li žapa'
le'e, wnníta'gak no'le wzebe zan ža ni'te
gan nbab Israel, ža ka' wzóa Lías, ben-
nen' bchalje' lo wláz Dios. Kate' ža ka'
bi gok yejw chonn yiz yo'o gachje, na'
gok wbín lo yežlyón'. 26 Dios bi bsele'e
Líasen' gan zej nnita' no'le wzebe ka' wn-
níta'gake' gan nbab Israel, san bsele'e le'
gan zoa to no'le wzebe lo yež Sarepta, da'
nbaben yež Sidón, to yež zi'to'. 27 Lezka',
wnníta'gak benne' zan ža ni'te gan nbab
Israel, benne' ka' wdá'gake' yižwé' leže

ža ka' wzóa Eliseo, bennen' bchalje' lo wláz Dios. Bi beyák nitó benne' ki ladjw benách Israel ka', san beyák toze Naamán, benne' zi'to' wbabe' lo yežlyó Siria.

28 Kate' béngekle benne' ka' da' ni, benne' wnníta'gake' lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' bžá'agake'. 29 Naž la' wzó žá'tegake', na' bebéjgake' Jesusen' žoa'a yež na'le. Belchi'e Le' gan nak le'e ya'a yej gan že' lážgake' nich wžíxjgake' Le' gan nak le'e ya'a yej na'. 30 Wdé Jesusen' gachje láwe'le gan nníta'gake', na' la' beyejtie'.

Žeyón Jesús to benne' yoe'e be' xiwe'

(Mr. 1:21-28)

31 Naž wyéj Jesusen' lo yež Kapernaum gan nbab Galilea, gan bsedle' benách ka' kate' nak ža la'y ka' chegak benne' judío ka'. 32 Bebángekle' kan nak dan' žsedle Jesusen' légake', dan' zchalje' ka to benne' de lo ne'e yela' wnná bia'.

33 Lezka' zoa to benne' yoe'e be' xiwe' lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' wnníe' zižje, 34 na' wnné':

—Bsan neto'. ¿Biz nbága'to' chio', Jesús, benne' Nasaret? ¿Zo'o nga nich wžía yi'o neto'? Nónbia'to' Le' No nako'. Benne' la'y che Dios nako'.

35 Naž Jesusen' bdile' be' xiwen', na' gožen':

—Žize wzóa, na' bežój lo bennen'.

Naž be' xiwen' wžo'nen bennen' lo yo lawgak benne' ka' nníta'gake' ga na', na' la' bežojten lo bennen', san biž bi benen len le'. 36 Bebángekle' yógo'tegake', na' bchaljlen ljéžgake', na' wnnágake':

—¿Biz diža' ni dan' zchaljen'? Len yela' wnná bia', na' yela' wak zen zdile' be' xiwe' ka', na' la' žežójtegaken.

37 Wzé diža' che da' žon Jesusen', na' béngekle benách nníta'gake' yógo'te yež zej žen' dot gawze.

Jesús žeyone' xna' zo'le Smon, bennen' lezka' lie' Bedw

(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

38 Naž Jesusen' la' wzó ža'tie', na' bežoje' lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' wyoé'e liž Smon. Zoa xna' zo'le Smon ga na', na' yoe'e da' la. Góta'yoegekle' Jesusen' yeyone' le'. 39 Wbiga' Jesusen' gan die', na' bliže' da' la da' yoe'e. La' bežojten. No'len' la' wyastie', na' bsí'ni'e da' bdáwgake'.

Jesús žeyone' benne' zan, benne' yižwé' ka'

(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

40 Kate' ba ben wbíž ža la'y na', bžingak yógo'te benne' zóalengak benne' yižwé' ka' légake', benne' ka' zej de'e yižwé' ka' che chégake'. Bedjwá'gake' benne' yižwé' ka' gan zoa Jesusen', na' Le' bxoa ne'e légake', na' beyone' légake'. 41 Lezka' bežojgak be' zan, be' xiwe' ka' yo'ogak benách yižwé' ka'. Belbéžeya'a be' xiwe' ka', na' wnnágaken:

—Le' nako' Zi'n Dios.

Naž Jesusen' bdile' be' xiwe' ka', na' bi bi'e latje nnégaken, dan' nnézgeklen nake' Le' Benne' Criston'.

Zchalj Jesús diža' chawe' gan nbab Galilea

(Mr. 1:35-39)

42 Kate' za' ža'ní' yetó ža, bžoj Jesusen' lo yež Kapernaum, na' wyeje' to latje dach. Benne' zan beyíljgake' Le'. Kate' bžíngake' gan zoe', gónegekle' wséjwgake' xneze', nich bi yezé'e gan nníta'gake'. 43 Naž Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Žon byenen cha'a gan zej nnita' yezika' yež ka', nich wchalja' diža' chawe' ga na' kan gak chó'ogake' gan znna bia' Dios. Che len bsele'e neda' nga.

44 Ki goken, bchalje' diža' chawen' lo yež ka' gan nbab Galilea, na' gan nak

l̲o yo'o ka' gan želyenle benne' judío ka' x̲tiža' Dios.

Želzene' bel zan

(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

5 Kate' ne zoa Jesusen' žoa'a nisdo', dan' nzin' Jenesaret, bdobgak benne' zan dot kwite', nich yéngekle' x̲tiža' Dios. 2 Naž Jesusen' bl̲e'ele' chope barkw z̲óagaken l̲awe' nisdon' gan nak gawze gan de yo biž, na' benne' wz̲én bel ka' zej nžoje' l̲o barkw ka', na' žeyíbgake' yix̲jw bel chégake'. 3 Wžén Jesusen' to l̲o barkwn', dan' naken che Smon Bedw, na' wnnable' l̲e' kweken' yeláte'do' zí'to'le gan de yo bižen'. Naž Jesusen' wži'e l̲o barkwn', na' že'ze' ka', bsedle' benne' zan ka' nníta'gake' l̲o yo bižen'. 4 Kate' beyóž bchalj Jesusen', naž gože' Smon, na' wnné':

—Bsa' barkw ni l̲o nisdo' gan že' zilen, na' le wzala' yix̲jw bel chele, na' senle bel ka'.

5 Beží'i Smon na', na' gože' Jesusen':

—Benne' wsedle, dot yele ba bento' žin, na' nitó bel bi na' sento', san l̲en diža' chio' wzála'to' yix̲jwn'.

6 Kate' bzála'gake' yix̲jwn', wz̲éngake' bel zan, na' ba žekte žeza' yix̲jwn'. 7 Naž bl̲ížgake' ljéžgake' ka', benne' ka' nníta'gake' yetó l̲o barkwn' nich yídgake', na' gákl̲engake' l̲égake'. Katen' bžíngake' ga na', beschá'gake' žopte barkw ka' l̲en bel ka', na' ba žek lo'jgak barkw ka' l̲o nisle. 8 Kate' Smon Bedw bl̲e'elen', naž bzoa z̲ibe' l̲aw Jesusen', na' wnné':

—Kwas l̲en neda', X̲an, dan' naka' benne' dol̲a'.

9 Ki wnné' dan' z̲žebe Bedon' ni'a chegak bel zan ka', na' l̲ezka' goken chegak benne' ka' žónl̲engake' l̲e' tz̲en. 10 L̲ezka' bžébegak Jakob l̲en Z̲wa, benne' ka' zej nake' z̲i'n Sebedeo, na' zej nake' ljež Smon Bedon'. Naž Jesusen' gože' Smon na', na' wnné':

—Bi žebo'. Na'a so l̲awo' yedjó'o benách ka' nich gákgake' chia', gono' kan žono' z̲zeno' bel ka'.

11 Kate' ba besá'gake' barkw ka' gan nak yo bižen', belka'ne' yógo'ten ga na', na' jákl̲engake' Jesusen'.

Jesús žeyone' to benne' de'e yižwé' leže

(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

12 Kate' wzóa Jesusen' to yež, bžin to benne' de'e yižwé' leže gan zoe'. Katen' bl̲e'ele' Jesusen', byechwe' l̲o yote, na' góta'yoele' L̲e', na' wnné':

—X̲an, cha' žénelo', wak yeyono' neda'.

13 Naž Jesusen' bl̲i ne'e, na' wdane' l̲e'. Gože' l̲e':

—Žénela'. Yeyako' chawe'.

L̲a' bebižte yižwé' leže da' wdá' bennen'. 14 Naž Jesusen' gože' l̲e' bi wzenle' nitó benne' kan bene'. Gože' l̲e':

—Wyéj, bejl̲oé'el kwino' l̲aw bx̲oz, na' bejnez̲jw che da' žeyón le' chawe' che yodo' kan z̲nna x̲tiža' Moisés, dan' wl̲oe'elen l̲égake' ba beyako'.

15 Wzél̲e'e diža' che yel̲a' wak che Jesusen', na' bdobgak benne' zan gan zoe' L̲e' nich yéngekle' x̲tiže'e, na' nich yeyone' l̲égake', na' yeké'e yižwé' chégake'. 16 Naž Jesusen' bezé'e ga na', na' wyeje' to latje dach, gan bchál̲jl̲ene' Dios.

Jesús žeyone' to benne' bi žak se'e

(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

17 Yetó ža, kate' ne žsedle Jesusen' benách ka', že'gak benne' yodo' fariseo ka' l̲en benne' yodo' wsedle ka', ga na'. Zej nnita' benne' ka' ga na', benne' zej nžoje' yógo'te yež gan nbab Galilea, na' gan nbab Judea, na' l̲o yež Jerusalén. Nak bia' de l̲o na' Jesusen' yel̲a' wak che X̲anžo Dios dan' žeyone' benne' yižwé' ka'. 18 Naž benne' ka' zej noe'e to da' del to benne' bi žak se'e bžíngake' ga na', na' wdíljgake' nakz̲e góngake' nich kó'ogake' l̲e' l̲o yo'o, na' chíx̲jwgake' l̲e'

law Jesusen'. 19 Kate' bi bžélgekle' nakze góngaken' dan' zej nnita' benách zan ga na', naž wžéngake' yichjo'o yo'on', na' bsáljwgake' yichjo'on'. Btínnegake' dan' del benne' yižwén', na' belyíxjwe' le' gachje láwe'lgak benách ka', gan nak law Jesusen'. 20 Kate' gókbe'ele Jesusen' kan žejlé'gake' chie', gože' benne' yižwén':

—Benne', ba benít lawa' dola' da' nbago'o.

21 Naž wzó law zza' láže'gak benne' yodo' wsedle ka' len benne' yodo' fariseo ka', na' wnnágake':

—Benne' ni znne' da' zzoan Dios chela'ale. ¿Nozkze benne' gak yenít lawe' dola'? Toze Dios gak yenít lawe' dola'.

22 Žákbe'ele Jesusen' dan' zza' láže'gake', na' gože' légake':

—¿Biz chen' zza' láže'le da' ki? 23 Bi nak zede cha' no benne' ye'ze' benne' ni: “Ba benít lawa' dola' da' nbago'o” san nak zede gone' ga yeyase', na' se'e. 24 Wloe'ela' le'e nzi' lo na'a neda', Benne' Golje' Benách, yela' wnná bia' yenít lawa' dola' yežlyó nga.

Naž Jesusen' gože' bennen' bi žak se'e, na' wnné':

—Žapa' le', wyase. Beywá' dan' delon', na' beyéj ližo'.

25 La' wyaste benne' yižwén' láwgake', na' beké'e dan' góta'len', na' zeyeje' liže', zka'n zene' Dios. 26 Bebángekle' yógo'tegake', na' bka'n zéngake' Dios. Lezka' zžébegake', na' wnnágake':

—Na'a ble'elžo to da' žonen ga žebanlžo.

Jesús žliže' Lebí, bennen' lezka' lie' Matío

(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

27 Wdé gok da' ni, Jesusen' bžoje' ga na', na' ble'ele' to benne' lie' Lebí, žie gan zchizjwe' lazgak benách, na' Jesusen' gože' le':

—Benlen neda' tzen.

28 La' wzó ža'te Lebín', na' bka'ne' yógo'te, na' wyéjlene' Jesusen'.

29 Wdé na', ben Lebín' to yela' waw che Jesusen' gan nak lo liže', na' wnníta'gak benne' zan ga na', benne' wechizjw ka' len yebale benne' ka' želbé'lene' légake' gan žáwgake'. 30 Naž benne' yodo' wsedle ka' len benne' yodo' fariseo ka' wnnégake' chegak benne' wsedle ka' che Jesusen', na' wnnágake':

—¿Biz chen' že'j žáwlenle tzen benne' wechizjw ka', na' yezika' benne' dola' ka'?

31 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Benne' ka' nníta'gake' chawe' bi žon byenen chjake' law benne' žeyone' benách ka', san benne' yižwé' ka' žon byenen chjake' law bennen' žeyone' benách ka'. 32 Bla'a neda', kege nich wliža' benne' chawe' ka', san nich wliža' benne' dola' ka' nich yeyát láže'gake'.

Znnábgekle' Jesús kan nak che yela' žon wbás

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

33 Naž benne' yodo' ka' wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—Benne' ka' žónlengake' Zwa tzen, na' benne' ka' žónlengake' benne' yodo' fariseo ka' tzen, žónteze žóngake' wbás, na' zcháljlengake' Dios. ¿Biz chen' benne' ka' žónlengake' Le' tzen že'j žáwgake'?

34 Jesusen' gože' légake':

—¿Wak gonle ga gongak benne' ka' wbás, benne' nníta'gake' lni che yela' zchag na', kate' benne' zchag ne'e ne zóalene' légake'? 35 Žin ža kate' kwas benne' zchag ne'e gan nníta'gake'. Ža na' góngake' wbás.

36 Naž Jesusen' bsaka' lebe' kan nak da' ki, na' gože' légake':

—Bi chog nitó benne' to laže' kobe dan' ba ndian, nich kweje' xtaka' dan' yedé'e le'e to laže' gole. Cha' gone' ki, kégeze gak ditj laže' koben', san láže'don' dan' bžojen le'e laže' koben' bi gon leben laže' golen'. 37 Lezka', bi zga'a nitó benne' xis

uba kobe l̲o že'e yid gole. Cha' no benne' gone' ki, x̲is uba koben' wl̲á'an že'e golen' da' naken yid, na' l̲alj x̲is uban', na' cwia yi' že'e yid golen'. 38 Che l̲en žal̲a' ka'ažo x̲is uba kobe to l̲o že'e yid kobe, na' žopten gak chí'igaken. 39 Cha' zoa no benne' že'je' x̲is uba gole, bi yénetele' ye'je' x̲is uba kobe, dan' nne': "Nakže dz̲i' x̲is uba golen'."

Benne' wsedle ka' che Jesús z̲ká'agake' bisto z̲oa' stribe ža la'y

(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

6 Kate' nak to ža la'y chegak benne' judío ka', wdá Jesusen' gan de yel z̲oa' stribe, na' benne' wsedle chie' ka' z̲ká'agake' bisto gan žia z̲oa' striben'. Belz̲oben' l̲o ná'gake', na' bdáwgaken'. 2 Naž benne' yodo' fariseo ka' wnnábgekle' l̲égake', na' wnnágake':

—¿Biz̲ chen' žonle da' bi žal̲a' gonžo ža la'y?

3 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲égake':

—¿Bi bel̲-le kan ben Dabí katen' wdone', na' l̲ezka' beldón benne' ka' wníta'l̲engake' l̲e'? 4 Wyoé'e l̲o yodo' che Dios, na' wz̲i'e yet x̲til dan' z̲gó'ogake' l̲aw Dios, dan' bi žal̲a' gawžon, san de latje chégakze bx̲oz ka' gáwgaken', na' Dabín' bdawen', na' l̲ezka' bnez̲jwen' chegak benne' ka' bénl̲engake' l̲e' tz̲en.

5 Naž Jesusen' gože' l̲égake', na' wnné':

—Neda', Benne' Golje' Benách, naka' X̲ane ža la'y.

Jesús žeyone' to benne' nžeke' ne'e

(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

6 Yetó ža la'y chegak benne' judío ka', wyó'o Jesusen' l̲o yo'o gan z̲dóbgake' nich yéngekle' x̲tiža' Dios, na' bsedle' benne' ka' nníta'gake' ga na'. L̲ezka' zoa to benne' ga na', benne' nžeke' ne'e l̲i ža. 7 Benne' yodo' wsedle ka' l̲en benne' yodo' fariseo ka' z̲wíagake' Jesusen', nich l̲é'egekle' cha' yeyone' bennen' kate' nak ža la'y chégake', nich žél̲gekle' nakle gak yesbága'gake' L̲e' z̲ia. 8 Žákbe'ele Jesusen' dan' z̲za' l̲áže'gake', na' gože' bennen' nžeke' ne'e, na' wnné':

—Wzó ža'. Wzé gachje l̲áwe'le nga.

L̲a' wzó ža'te bennen', na' wzíe' ga na'. 9 Naž Jesusen' gože' benne' yodo' ka', na' wnné':

—Nnabla' l̲e'e to diža'. ¿De latje kate' nak ža la'y gonžo da' naken chawe', cha' gonžo da' z̲innj? ¿De latje yeslažo yel̲a' nban chegak benách ka', cha' yeka'ažon?

10 Naž Jesusen' bwie' benne' ka' nníta'gake' dot kwite', na' gože' bennen' nžeke' ne'e:

—Bl̲i no'o.

Naž bennen' bl̲i ne'e, na' l̲a' beyakten. 11 Naž bža'agak benne' yodo' ka', na' béngake' toze diža' l̲a' l̲égakze' nich žél̲gekle' bi da' góngake' che Jesusen'.

Jesús z̲bie' chežinno benne' nich gákgake' wbás chie' ka'

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

12 Kate' ža ka' wyéj Jesusen' gan nak to l̲aw ya'ado'. Katen' bžine' ga na', bl̲iže' Dios, na' dot yele bchál̲jl̲ene' L̲e'. 13 Kate' za' ža'ní', bl̲iže' benne' ka' žónl̲engake' L̲e' tz̲en, na' wžíe' chežinnoe' nich gákgake' wbás chie' ka'. 14 Bl̲iže':

Smon, (bennen' l̲ezka' lie' Bedw),
Ndres, (benne' biche' Bedon'),
Jakob,
Z̲wa,
Lip,
Bartol,
15 Matío,
Mas,
Jakob, (z̲i'n Alfeo),
Smon, (benne' že' l̲aže'e yež chie'),
16 Judas, (z̲i'n to benne' lie' Jakob),
Judas Iskariote, (benne' wdíe' Jesusen' l̲o na'gak benne' ka' gótgake' L̲e').

Žeyón Jesús benne' zan

(Mt. 4:23-25)

17 Naž Jesusen' bdínnelene' benne' wbás chie' ka' tzen law ya'adon', na' bžíngake' to gan nak lache', gan zej nnita' benne' zanže, benne' wsedle chie' ka'. Lezka' zej nnita' benne' zan ga na', benne' zej nžoje' yógo'te yež gan nbab Judea, na' lo yež Jerusalén, na' lo yeždo' ka' zej nnitan' žoa'a nisdo' gan zej nnita' yež Tiro, na' yež Sidón. Benne' ki bžíngake' ga na' nich wzé nággake' xtiža' Jesusen', na' nich yeyákgake' lo yižwé' che chégake'. 18 Lezka' beyakgak benne' ka' zzáka'gake' dan' yó'ogake' be' xiwe' ka'. 19 Gónegekle yógo'te benne' zan ka' kángake' Jesusen' dan' žeyone' yógo'tegake' len yela' wak chie'.

Yela' ba nez, na' da' nyáche'le'e

(Mt. 5:1-12)

20 Naž bwia Jesusen' benne' wsedle chie' ka', benne' ka' nníta'gake' ga na', na' gože' légake':

—Ba nez zen naken chele le'e, nak nyache' láže'le na'a, dan' gata' latje chele gan znna bia' Dios.

21 'Ba nez zen naken chele le'e zdonle na'a, dan' weljle da' naken che Dios.

'Ba nez zen naken chele le'e zbéžele na'a, dan' wzížlenle neda' tzen.

22 'Ba nez zen naken chele le'e, dan' za' ža katen' benách ka' bi lé'egekle' le'e chawe', yebéjgake' le'e gan nníta'gake', na' nnégake' chele, na' gon dítjgekle' lale, na' nnágake' naken to da' dáche'ze dan' žónlenle neda', Benne' Golje' Benách, tzen. 23 Le soa lo yela' ba nez ža na', na' le yebél, dan' nak zen da' gata' chele ya'abá che Dios. Lezka' xa xna' golte chégake' ka' béngake' da' zinnj chegak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios ža ni'te.

24 'Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, benne' wnni'a ka', dan' ba de da' yebélenlele.

25 'Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, žéljelele na'a, dan' tonle.

'Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, žzížele na'a, dan' gak nyache' láže'le, na' kwež nyáche'le.

26 'Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, znnagak yógo'te benách ka' chawe' chele. Lezka' bengak xa xna' golte chele ka', dan' wnnágake' chawe' chegak benne' wen laže' ka', benne' wnnázegake' bcháljgake' lo wláz Dios.

Žala' žiʼilžo benne' ka' bi zlé'egekle' žo'o chawe'

(Mt. 5:38-48; 7:12)

27 Lezka' wnná Jesusen':

—Žapa' le'e, zoale nga, na' žénlele chia' neda', znnia':

Le žiʼil benne' ka' bi zlé'egekle' le'e chawe'.

Le nnab da' chawe' chegak benne' ka' zžá'agake' le'e.

28 Le nnable Dios gon chawe'e benne' ka' žóngake' le'e zia.

Le nnable' Le' gáklene' benne' ka' znnégake' chele.

29 Cha' no benne' kape' chela'a xago', bze yechelá'a xagon'.

Cha' no benne' ke'e laže' da' zoan xkožo'o, lezka' be' latje ke'e zon'.

30 Cha' no benne' nnable' le' da' de chio', bnezjwn chie'.

Cha' ke'e da' naken chio', bi yennabon'.

31 Ka žénelele gongak benách ka' chele, lezka' le gon chégake'.

32 'Cha' nží'izelele benne' ka' zej nži'ile' le'e, ¿bize da' nakže chawe' žonlen? Lezka' žongak benne' dola' ka', zej nži'ile' benne' ka' zej nži'ile' légake'. 33 Cha' žonle da' naken chawe' chégakze benne' ka' žóngake' chawe' chele, ¿bize da' nakže chawe' žonlen? Lezka' žongak benne' dola' ka'. 34 Cha' znézjwzele chegak benne' ka' žéklele yebí'igake' chele, ¿bize da' nakže chawe' žonlen? Lezka' žongak benne' dola' ka', zoa bi

da' znézjwgake' chegak benne' ka' žóngake' dola', dan' zej nnezle' yebí'igake' dan' bnézjwgake'. 35 Neda' žapa' le'e: le ži'il benne' ka' bi zlé'egekle' le'e chawe', na' le gon da' naken chawe' chégake'. Le wnezjw chegak benách ka' la'kze bi žéklele yebí'igake' chele. Cha' ki gonle, zen nak da' yebélenlen, na' gakle zi'nkze Dios, Benne' zente, dan' žone' da' naken chawe' chegak benách ka', benne' bi žaz láže'gake', na' benne' ka' žóngake' da' kegle. 36 Žala' yeyache' láže'lele benách ka', kan žon Xale Dios, žeyache' láže'le' yógo'te benách.

Bi žala' nnežo che ležžo

(Mt. 7:1-5)

37 Lezka' wnná Jesusen':

Bi nnele che ležle, na' bi nne no benne' chele.

Bi yesbága'le ležle zia, na' bi yesbaga' no benne' le'e zia.

Le yenít law che ležle, na' Dios yenít lawe' chele.

38 Le wnezjw che ležle, na' Dios gonne' chele.

Gónngake' chele da' wžíxgake' len to kak da' zžixen, dan' nak bia' li, dan' nyižen, na' nyiten že'lte, na' zo dí'aten. Kan nak da' zžixle le'e, ka'kze wžíx Dios chele.

39 Bzaka' lebe Jesusen', na' gože' légake':

—¿Wak to benne' lo chole chi'e yetó benne' lo chole? Bi gake', dan' žoptie' bíxgake' to lo bloj. 40 Lezka', bi gakže blo to benne' wsedle, ka benne' žsedle' le', san kate' yeyóž wsedle bennen', na' gake' kan nak bennen' žsedle' le'.

41 '¿Biz chen' zwio' bébedon' dan' yo'on yej law ležo', na' bi zle'elo' da' zen dan' yo'on yej lawo' le'? 42 ¿Wak yi'o ležon': "Bicha'a, benn latje yebeja' bébedon' dan' yo'on yej lawo'" na' bi zle'elo' da' zen dan' yo'on yej lawo' le'? Le', benne' zloé'ezele chawe' kwino'. Zga'ale bebéj da' zen dan' yo'on yej lawo' le'. Naž le'elo' binlo nich gak yebejo' bébedon' dan' yo'on yej law ležon'.

Da' žonžo nak bian' kan nakžo

(Mt. 7:15-19; 12:33-37)

43 Lezka' wnná Jesusen':

—To yag zaka' bi zbian da' bi nak zix, na' to yag ka'ze bi gak kwian da' nak zix. 44 Ki naken, da' zbia to yag nak bian' kan nak yagen'. Bi zchibžo da' zbia yag higo lo yag yeche', na' lo yag yeche' bi zchibžo da' zbia lba uba. 45 Benne' chawe' zchalje' diža' chawe' dan' yo'o da' chawe' lo yichj lázda'we', na' benne' bi nake' chawe' zchalje' da' bi nak chawe' dan' yo'o da' bi nak chawe' lo yichj lázda'we'. Žoa'ažo znnen kan nak da' yo'on lo yichj lázdo'žo.

Chope kan gak chíxjwžo len yo'o

(Mt. 7:24-27)

46 Lezka' wnná Jesusen':

—¿Biz chen' žližle neda', znnale: "Xanto', Xanto'" na' bi žonle kan žapa' le'e? 47 Wloe'ela' le'e kan nak bennen' ze'e gan zoa', na' ženle' xtiža'a, na' žone' kan znnan. 48 Benne' ni nake' ka to benne', kate' bene' liže', gže' bche'ne', na' bdixjwe' len yo'o gan nak lo yej xe. Kate' wdé nis wbá'a zil, na' bche'nen kwit yo'on', bi gok wchinnjen yo'on', dan' žian lo yej xe. 49 Na'a, no benne' ženle' xtiža'a, na' bi žone' kan znnan, benne' ni nake' ka to benne' bene' liže' gan nak doze yo, na' bi bdixjwe' lenen. Kate' bche'n nis wbá'a kwit yo'on', la' wžía yi'ten belate ža.

Jesús žeyone' bi' wen žin che to benne' yež Roma

(Mt. 8:5-13)

7 Kate' Jesusen' beyóž bcháljlene' benne' ka' ki, wyeje' lo yež Kapernaum. 2 Lo yežen' zoa to benne' yež Roma, benne' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' zoa to bi' wen žin chie' nží'ile'ele'-be'. Yo'o yižwé' xkwiden', na' ba žekte gatbe'. 3 Kate'

benle bennen' da' zchaljgak benne' ka' kan nak che Jesusen', la' bséla'tie' bale benne' gole, benne' judío ka', gan zoa Jesusen', nich chjéta'yoegekle' Le' yide' yedjyene' bi' wen žin chien', xkwiden' yo'obe' yižwé'. 4 Bžingak benne' gole ka' gan zoa Jesusen', na' dot láže'gake' góta'yoegekle' Le', na' wnnágake':

—Nak zi bennen' gono' da' ni chie', 5 dan' žape' ba la'ne benne' wláž chežo ka', na' bene' to yo'o chežo gan ženlžo xtiža' Dios.

6 Naž Jesusen' wyéjlene' légake'. Kate' za' žíntegake' liž bennen', le' bsele'e bale lježe' gan za' Jesusen', na' góžgake' Le':

—Xan, wnná bennen': "Bi gek zedlo', dan' bi naka' zi cho'o liža'. 7 Lezka' bi naka' zi biga'a gan zo'. Che len bi bežogla' la'a gan zo'. To wnnaze, na' yeyakte bi' wen žin chian'. 8 Lezka' neda', zoa benne' znna bi'e neda', na' lezka' zej nnita' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' zchi'a neda' légake'. Kate' žapa' toe': Wyéj ga na', žeje'. Kate' žapa' yetóe': Da ko' ni, ze'e. Lezka' kate' žapa' benne' wen žin chia': Ben žin ni, žonen'."

9 Kate' Jesusen' benle' da' ni, bebán láže'le' che bennen', na' byechje', na' gože' benne' ka' zá'gake' xkóže'le', na' wnné':

—Da' li žapa' le'e, bi na' chejxaka'a nitó benne' Israel, benne' žejli'e chia' neda' kan žejlé' benne' ni chia'.

10 Kate' bežingak benne' ka' gan zoa bennen' bsele'e légake', bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' belyoé'e liže', na' blé'egekle' ba beyák bi' wen žin na'.

Jesús žesbane' xkwide' byo che to no'le wzebe

11 Wdé gok da' ni, zej Jesusen' lo yež Naín len benne' wsedle chie' ka', na' benne' zan zjáklene' Le' tzen. 12 Kate' bžine' žoa'a yežen', ble'ele' benne' ka' zej noe'e to xkwide' byo, bi' gat, nich chejkáche'gake'-be'. Bi'do' gaten' nakbe' xkwide' tlicha' che to no'le wzebe. Benne' zan, benne' wláž che no'len', nníta'lengake' le'. 13 Kate' Xanžon' ble'ele' no'len', beyache' láže'le' le', na' gože' le':

—Biž kwežo'.

14 Naž Jesusen' wbige'e ga na', na' wdane' dan' del bi'do' gaten'. Wlezgak benne' ka' zej noe'e-be', na' Jesusen' wnné':

—Xkwide' byo, žapa' le', beyase.

15 Naž bi'do' gaten' bebanbe', na' wže'be', na' wzó lawbe' zchaljbe'. Jesusen' benezjwe'-be' lo na' xna'be'. 16 Kate' blé'egekle benne' ka' da' ni, bžébegake', na' bka'n zéngake' Dios, na' wnnágake':

—Bla' to benne' zaka' ga zoažo ni, benne' zchalje' lo wláz Dios. Dios na'kze žezá' laže'e chežo, benne' chie' ka'.

17 Wzé diža' che yela' wak che Jesusen', na' béngekle benách ka' nníta'gake' yógo'te yež gan nbab Judea, na' yógo'te yež zej žen' gawze ga na'.

Da' wnnáb Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis

(Mt. 11:2-19)

18 Benne' ka' žónlengake' Zwa tzen bzéngekle' le' yógo'te da' ki, da' ka' žon Jesusen'. Zwan' bliže' chope benne' ka', 19 na' bsele'e légake' gan zoa Jesusen' nich nnábgekle' Le', na' nnágake': ¿Nako' le' Benne' Criston', bennen' sela' Dios, o žala' kwezto' benne' yoble? 20 Kate' benne' ka' bsela' Zwan' bžíngake' gan zoa Jesusen', gózgake' Le':

—Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis bsele'e neto', nich nnablto' Le', na' nnato': ¿Nako' le' Benne' Criston', bennen' sela' Dios, o žala' kwezto' benne' yoble?

21 La' na'ze žeyón Jesusen' benne' zan, benne' yižwé' ka', len benne' yó'ogake' be' xiwe' ka', na' lezka' benne' zan, benne' lo chole ka', bsaljwe' yej láwgake'.

22 Bechebe Jesusen', na' gože' chope benne' ka' bseḻa' Z̲wan', na' wnné':

—Le chej, chejzénlele Z̲wan' kan nak da' bḻé'elele, na' da' bénlele. Želé'egekle benne' ka' gókgake' ḻo choḻe. Žeza'gak benne' ka' bi gok sá'gake'. Beyakgak benne' ka' wdá'gake' yižwé' leže. Žeyéngekle benne' ka' bkwéžjwgake'. Bebangak benne' gat ka'. Benne' yache' ka' žéngekle' diža' chawen'. 23 Ba nez z̲en gaken che bennen' bi gak chope ḻaže'e, na' gónḻene' neda' tz̲en ḻa'kze bi žona' kan žekle' žaḻa' gona'.

24 Kate' benne' ka' bseḻa' Z̲wan' bezá'gake' ga na', wzó ḻaw Jesusen' z̲zejni'ile' benne' ka' kan nak che Z̲wan', na' wnné':

—¿No benne' bejwíale ḻo latje dachen'? ¿Bejwíale to benne' nake' ka to ya x̲til dan' z̲ta be'? 25 ¿Noz̲kze benne' bejwíale? ¿Bejwíale to benne' nakwe' laže' da' záka'ḻe'en? Nnézkzelele benne' ka' zej nakwe' laže' da' záka'ḻe'en, na' de yeḻa' wnni'a chégake' nníta'gake' ližgak benne' wnná bia' ka'. 26 ¿Noz̲kze benne' bejwíale? ¿Bejwíale to benne' z̲chaḻje' ḻo wláz Dios? O', žapa' ḻe'e. Z̲wan' nakže' blo ka to benne' z̲chaḻje' ḻo wláz Dios. 27 Nak Z̲wan' bennen' nyejw ḻe'e yich la'y kan nak chie' da' z̲nnan:

Bwia nga, žseḻa'a benne' wbás chia'.
Cheje' zga'ale' ka Le' nich wpé'e nez gan tio'.

28 Neda' žapa' ḻe'e: gan zej nnita' benách ka', cha' zoa no benne' z̲chaḻje' ḻo wláz Dios, bi nakže' blo ka Z̲wan', bennen' bezóe' benách ka' nis, san no benne' nakže' nex̲jw gan z̲nna bia' Dios, bennen' nakže' blo ka Z̲wan'.

29 Kate' benne' gax̲jw ka' ḻen benne' wechiz̲jw ka', béngekle' da' bchaḻj Z̲wan', gókbe'egekle' da' naken chawe' ḻaw Dios, na' bezóagake' nis ḻo na' Z̲wan', 30 san benne' yodo' fariseo ka' ḻen benne' yodo' wsedle ka', benne' ka' nzi' ḻo ná'gake' da' bchi'le Moisés, bi bezóagake' nis ḻo na' Z̲wan', na' ki goken, belka'ne' ka'ze da' chawe' da' gónele Dios gone' chégake'.

31 L̲ezka' wnná X̲anžon':

—¿Nakx̲ wsaka' ḻeba' kan zej nak benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a? ¿Nakx̲kze zej nake'? 32 Zej nake' ka x̲kwide' ka' želyitjbe'. Želbe'be' ḻawe' ya'a, na' želbéžeya'abe'. Želye'be' ljéžgakbe': "Z̲kwežto' bžejw ḻawle, na' bi žia'le. Žoḻ nyáche'to', na' bi z̲béžele." 33 Ki nakle dan' bḻa' Z̲wan', bennen' bezóe' benách ka' nis, na' bi bdawe' yet x̲til, na' bi we'je' x̲is uba, na' wnnele chie', na' wnnale: "Da' x̲iwe' žónḻenen ḻe' tz̲en." 34 Kate' bḻa'a neda', Benne' Golje' Benách, na' že'j žawa', z̲nnele chia': "Bennen' nake' benne' wawḻe'e, na' benne' že'je'. Nake' lježgak benne' wechiz̲jw ka' ḻen yezika' benne' doḻa' ka'." 35 Neda' žapa' ḻe'e: zej nak bia' benne' ka' zej nape' yeḻa' žejní'il che Dios ni'a che da' žóngake'.

Da' ben Jesús ḻo liž to benne' yodo' fariseo

36 To benne' yodo' fariseo bḻiže' Jesusen' nich gáwḻene' ḻe' tz̲en. Wyó'o Jesusen' liž bennen', na' wži'e, na' wzó ḻawe' žawe'. 37 Zoa to no'le ḻe'e ḻo yežen', na' katen' benle' že'j žaw Jesusen' liž benne' yodo' fariseon', naž bḻe'e ga na', noe'e to béga'do' da' naken yej zaka', na' yožen to da' z̲ḻa' z̲ix̲. 38 Katen' bžine' zaka' x̲kóže'le Jesusen', wži'e x̲ni'e L̲e', z̲beže'. Naž wzó ḻawe' žesbise' ni'a Jesusen' ḻen nis z̲beže', na' bez̲íe' ni'e ḻen yicha' yichje'. Bnope'e ni'e, na' wloé'e dan' z̲ḻa' z̲ix̲ ḻo ni'e. 39 Kate' benne' yodo' fariseon', bennen' bḻiže' Jesusen', bḻe'ele' da' ni, wzá' ḻaže'e, na' wnné': "Chela' nak benne' ni benne' z̲chaḻje' ḻo wláz Dios, gákbe'ele' da' nak no'le ni z̲gane' L̲e', na' da' žone', dan' nake' no'le ḻe'e." 40 Naž Jesusen' gože' benne' fariseon', na' wnné':

—Smon, de to da' žénela' yapa' le'.

Beží'i bennen', na' wnné':

—Wnná, benne' wsedle.

41 Jesusen' gože' le':

—Wzóa to benne' wnni'a, na' wníta'gak chope benne' zej nbage'e mežw chie'. To bennen' nbage'e chie' lazjwe' che chopiz, na' yetóen' nbage'e chie' lazjwe' che chop byo'. 42 Dan' bi de mežw chégake' nich chízjwgake' dan' zej nbage'e chie', che len benít lawe' che žoptie' dan' zej nbage'e chie'. Wnná na'a. ¿Nozle benne' chope' ki žíižele' bennen' benít lawe' chégake'?

43 Beží'i Smon na', na' wnné':

—Žekla' neda', bennen' wbágaže' mežw chie', dan' benít lawe'.

Jesusen' gože' le':

—Da' likze znno'.

44 Naž beyéchj Jesusen', na' bwie' no'len', na' gože' Smon na':

—¿Zle'elo' no'le ni? Wyoá'a ližo', na' bi benno' nis da' chibla' ni'a, san no'le ni besbise' ni'a len nis zbeže', na' bezíe' ni'a len yicha' yichje'. 45 Bi bzechw lawo' neda', san kate' za' bžintia' ližo', bi wzóa ži no'le ni, znope'e ni'a. 46 Bi wló'o set yichja', san no'le ni wloé'e dan' zla' zix ni'a. 47 Che len žapa' le', dola' zen dan' wbaga' no'le ni, ba benít lawa' chie', na' nží'ile'ele' neda'. No benne' ženít law Dios chie' láte'do'ze, láte'do'ze nži'ile' Dios.

48 Naž Jesusen' gože' no'len', na' wnné':

—Dola' wbago'o ba benít lawa' chio'.

49 Naž benne' ka' želbé'lene' Jesusen' tzen gan žáwgake' wzó láwgake' želyi'e ljéžgake', na' wnnágake':

—¿Nozkze benne' ni, ženít lawe' dola'?

50 Naž Jesusen' gože' no'len', na' wnné':

—Dan' žejli'o chia' neda', ba beló'. Binlo beyéj ližo'.

No'le ka' žáklengake' Jesús len benne' wsedle chie' ka'

8 Wdé gokgak da' ki, wdé Jesusen' gan zej že' yež zan, yež zen ka', na' yeždo' ka', gan bchalje' diža' chawen' kan znna bia' Dios, na' benne' chežínnote benne' wsedle chie' ka' zjáklene' Le' tzen. 2 Lezka' bale no'le ka' zjáklene' Le', no'le ka' beyón Jesusen' légake' kate' bebeje' be' xiwe' ka' yó'ogake', na' beké'e yižwé' ka' zej de'e. Lia, no'len' lezka' lie' Madlen, zoe' ládjwgake', no'len' bebéj Jesusen' gaže be' xiwe' wyoé'e. 3 Lezka' Zwan, zo'le Chosa, benne' žape chi'e da' de liž Herodes, benne' znna bi'e, zoe' ládjwgake', na' lezka' zoalen Susana légake'. No'le ki želsí'ni'e da' žaw Jesusen' len benne' wsedle chie' ka'. Ki žongak no'le ka' tzen len yezika' no'le ka', na' znézjwgake' da' de chégake'.

Žsaka' lebe Jesús kan nak che to benne' žaz ža'ne'

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

4 Lezka' benne' zan bžójgake' lo yež ka', na' bžíngake' gan zoa Jesusen'. Katen' bdóbgake' gan zoe', Le' bsaka' lebe', na' gože' légake':

5 —Bžoj to benne' žaz ža'ne' zjeze' bínnedo' ka'. Kate' ne zjeze', béxjwgak bale bínnedo' ka' gan nak nez las, na' wdegak benách ka' ga na', na' bléjgaken'. Lezka' bžingak byínnedo' ka', na' bdáwgakban'. 6 Béxjwgak yebale bínnedo' ka' lo yo gan že' yej. Kate' bla'gak bínnedo' ka', la' belbižten dan' bi ngopa' yon'. 7 Béxjwgak yebale bínnedo' ka' gan bela'gak lba yeche' ka'. Tzen belgole lba yeche' ka' len yagdo' ka'. Lba yeche' ka' beldóbgaken yagdo' ka' kate' blá'gaken, na' bžia yí'gaken yagdo' ka'. 8 Béxjwgak yebale bínnedo' ka' gan nak lo yo beb. Katen' ba bgólgaken, bnézjwgaken. To ton bnezjwn yetó gaywá' bínnedo' ka'.

Kate' Jesusen' beyóž wnné' ki, zižje wnníe':

—No benne' zoa nage', na' ženle', žala' wzé nage'.

Znna Jesús biz chen' žsaka' lebe'

(Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12)

9 Naž benne' wsedle ka' che Jesusen' wnnábgekle' Le, na' wnnágake':
—¿Biz žsedle dan' bsaka' lebo'?
10 Jesusen' gože' légake':
—Dios zzejni'ile' le'e da' ngache' kan znna bi'e Le, san yezika' benách ki, zchálj lena' légake' da' žsaka' leba' nich kate' wíagake', bi lé'egekle', na' kate' yéngekle', bi chejní'igekle'.

Zloe'el Jesús da' žsedle da' bsaka' lebe'

(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

11 Lezka' wnná Jesusen':
—Ki nak da' žsedle dan' bsaka' leba': Bínnedo' ka' zej naken xtiža' Dios. 12 Bínnedo' ka' béxjwgaken lo nez las zloé'egeklen kan žak chegak benne' ka' želyenle' dižan', na' la' za'te da' xiwe', na' žeká'n dižan' da' wyó'on lo yichj lázdo'gak benne' ka', nich bi chejlé'gaken', na' nich bi yelágake'. 13 Bínnedo' ka' béxjwgaken lo yo gan že' yej zloé'egeklen kan žak chegak benne' ka' želyenle' dižan', na' len yela' žebél želzi'en, san zej nake' ka bínnedo' ka' bi béngaken lwen. To chí'ido'ze žejlé'gaken', dan' nža' lázdogake' da' žak chégake', na' la' žsántegake' dižan'. 14 Bínnedo' ka' béxjwgaken gan bela'gak lba yeche' ka' zloé'egeklen kan žak chegak benne' ka' želyenle' dižan', na' kate' ba béngeklen', na' da' ka' žákgaken chégake' yežlyó nga žóngaken légake' lo'e, da' ka' zej naken yela' wnni'a chen, na' da' ka' zdan láže'gake' da' žákgaken ga ni, na' dižan' bi žonen žin lo yichj lázdo'gake'. 15 Bínnedo' ka' béxjwgaken gan nak lo yo beb zloé'egeklen kan žak chegak benne' ka' dot láže'gake' žéngekle' dižan', na' zgo'o chóchgaken' lo yichj lázdo'gake', na' lo yela' zbez zen laže' chégake' žóngake' kan znna dižan'.

Žsaka' lebe Jesús che da' žsa'ní' ližžo

(Mr. 4:21-25)

16 Lezka' wnná Jesusen':
—Xtiža' Dios naken ka to yi'. Kate' to benne' zgale' yi', bi zdosen' kak, na' bi zgo'en zanle gan žate'e, san zzoen' sibe lo yo'o, na' yin' žsa'nín' benne' ka' žó'ogake' ga na'. 17 La' law yógo'te da' ngache', na' gak bian', na' žoj lawle yógo'te da' žaken ži žize.
18 'Che len, le wzé nag, dan' gata' yelate' che benne' zzoa choche' da' ženle' lo yichj lázda'we', na' si'že' xtiža' Dios, san benne' bi zzoa choche' da' ženle' lo yichj lázda'we', na' yegá'a dižan' dan' benle'.

Da' ben xna' Jesús tzen len benne' biche'e ka'

(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

19 Naž bžin xna' Jesusen' tzen len benne' biche'e ka', gan zoe', san bi gok žíngake' lawe' Le' dan' zej nnita' benne' zan ga na'. 20 To benne' zoe' ga na' bliže' Jesusen', na' wnné':
—Xno'o len benne' bicho'o ka' nníta'gake' lí'ale, na' žénegekle' wchálj lengake' Le'.
21 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':
—Benne' ki, benne' želyenle' xtiža' Dios, na' žóngake' kan znnan zej nake' ka xna'kza', na' benne' bíche'kza' ka'.

Jesús zbek žie' be' wale

(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

22 To ža wžén Jesusen' to lo barkw tzen len benne' wsedle chie' ka', na' Le' gože' légake':
—Le cho'o yechelá'a nisdo' nga.
Naž la' zjaktie'. 23 Kate' ne želdíe' lo nisdon', ztas Jesusen'. Naž wzó law žak to be' wale lo nisdon', na' ba žek yetj barkwn' zan nisle, na' de zož chégake'. 24 Naž wbíga'gake' gan de Jesusen', na' besbángake' Le', na' wnnágake':

—¡Benne' wsedle! ¡Benne' wsedle! Ba žek l̲o'ojžo z̲an nisle.

Kate' bebán Jesusen', bl̲iže' ben' žaken, na' nisen' da' z̲go'nen, na' wzóa ži ben' goken, na' wžé' ži nisdon'. 25 Naž Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—¿Bi na' chejl̲e'le che Dios?

Bžébegake' l̲égake', na' bebángekle'. Gož ljéžgake' toe' yetóe':

—¿Noz̲kze benne' ni? Z̲dil̲e' be' dan' žaken, na' nisdo', na' žóngaken dan' z̲nne'.

Benne' yež Gadara, benne' yoe'e be' x̲iwe'

(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

26 Naž bžin Jesusen' tz̲en l̲en benne' wsedle chie' ka', gan nbab yež Gadara, da' žen' yechel̲a'ale nisdo' gan nbab Galilea. 27 Kate' Jesusen' bežoje' l̲o barkwn' gan nak l̲o yon', bedjchág to benne' yežen' L̲e'. Ba gok schal̲e'e yoe'e be' x̲iwe', na' biž žakwe' laže', na' biž z̲zoe' l̲o yo'o, san zoaze' l̲o bloj gan z̲kách e'gake' benne' gat ka'. 28 Kate' bennen' yoe'e be' x̲iwe' bl̲e'ele' Jesusen', wnníe' zižje. Bzoa z̲ibe' l̲aw Jesusen', na' wnné':

—¿Biz̲ nbaga'a chio', Jesús, Z̲i'n Dios, Benne' z̲ente? Žáta'yoela' Le' bi wsaka' zi'o neda'.

29 Ki wnné' dan' Jesusen' ba gože' be' x̲iwen' yežojen l̲o bennen'. Zan chi'i be' x̲iwen' ba bchix̲ bl̲ol-l̲e'en bennen'. Benne' ka' che yežen' bchéjgake' l̲e' do ya, na' bzóagake' bayw ya ni'a ne'e, san bchoge' do ya ka', na' be' x̲iwen' da' yoe'e bchen' l̲e' l̲o latje dach. 30 Naž Jesusen' wnnable' be' x̲iwen', na' wnné':

—¿Bi lio'?

Be' x̲iwen' gožen L̲e':

—Be' Zan lia'.

Ki wnnán dan' yoe'e be' x̲iwe' zan. 31 Naž be' x̲iwe' ka' góta'yoegeklen Jesusen' bi sel̲e'e l̲égaken latje chol̲ chegak benne' gat ka'. 32 L̲ezka' wzóa to kwe' koch zan ga na', želdaba' žáwgakba' l̲aw ya'adon', na' be' x̲iwe' ka' belnnáb nyachen' Jesusen' we'e l̲égaken latje chejžó'ogaken l̲o koch zan ka'. Jesusen' bi'e l̲égaken latje. 33 Bežojgak be' x̲iwe' ka' l̲o bennen', na' bejžó'ogaken l̲o koch zan ka', na' jak koch ka' gan nak to l̲e'e ya'a yej z̲en. Bejbíx̲jgakba' l̲o nisdo', gan belyepba' nis.

34 Kate' benne' ka' žape chí'igake' koch ka', bl̲é'egekle' kan gok chégakba', bžébegake', na' bebángekle'. Bez̲ónnjgake' ga na', zeyéjgake' lážgake', na' bejzéngekle' benne' ka' nníta'gake' yežen', na' l̲ezka' benne' nníta'gake' yix̲en'. 35 Naž bžojgak benne' ka' nníta'gake' yežen', na' bejwíagake' dan' goken. Katen' bžíngake' gan zoa Jesusen', bl̲é'egekle' bennen' wyoé'e be' x̲iwe' ka', ži'e x̲ni'a Jesusen'. Nakwe' laže', na' ba bezóe' cháwe'do', na' bžébegake'. 36 Benne' ka' nníta'gake' ga na' belzenle' l̲égake' kan goken, na' bl̲é'egekle' ba beyák bennen' wyoé'e be' x̲iwe' ka'. 37 Naž yógo'te benne' zan ka', benne' wláž che yež ka' zej nbaben yež Gadara na', góta'yoegekle' Jesusen' yežoje' l̲o yežlyó chégake'. Ki béngake' dan' z̲žébegake'. Bebén Jesusen' l̲o barkwn', na' bezé'e ga na'. 38 Bennen' bežojgak be' x̲iwe' ka' l̲e' góta'yoele' Jesusen' we'e l̲e' latje chéjl̲ene' L̲e' tz̲en. Jesusen' gože' l̲e' ga'ne' ga na', na' wnné':

39 —Beyéj ližo'. Bejzenle benách wláž chio' ka' ka nak da' z̲en da' ben Dios l̲en le'.

Beyéj bennen' liže', na' bzie' diža' dot l̲o yež ka' kan nak da' z̲en da' ben Jesusen' l̲en l̲e'.

X̲kwide' no'le che Jairo, na' no'len' wdane' laže' che Jesús

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

40 Kate' bežín Jesusen' yechel̲á'a nisdon', benne' zan, benne' nníta'gake' ga na', bebégekle' ni'a chie' L̲e' dan' želbeze' yógo'tegake' L̲e'. 41 Naž bžin to benne' lie'

Jairo gan zoa Jesusen'. Nake' benne' blo che to yo'o gan žéngekle benne' judío ka' xtiža' Dios. Bzoa zibe' law Jesusen', na' góta'yoele' Le' cheje' liže'. 42 Ki bene' dan' zoa to xkwide' no'le chie', na' ba žek gatbe'. Nakbe' bi' tlícha'kze chie', na' zejbe' ka chežinno yiz. Kate' ne zej Jesusen' tzen len benne' zan ka', zchígake' Le'.

43 Zej to no'le ladjw benne' zan ka', na' ba gok chežinno yiz zzáka'li'e, dan' bi zbez žen chie', da' žaken chégakkze no'le ka', na' ba bdie' bika' da' de chie', dan' wdizjwe' benne' ka' žeyóngake' benách ka', san nitó benne' bi gok yeyone' le'. 44 Wbige'e zaka' xkože'l Jesusen', na' wdane' laže' da' nakwe', na' la' wbižte yižwé' žen chien'.

45 Naž Jesusen' wnnable' benne' zan ka', benne' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—¿Noz benne' wdane' neda'?

Nitóe' bi bechebe'. Naž Bedw len benne' ka' nníta'lengake' le', góžgake' Jesusen', na' wnnágake':

—Benne' wsedle, zej nnita' benne' zan ga ni, benne' zchígake' Le', na' zžíga'gake' Le', na' znno': "¿Noz benne' wdane' neda'?"

46 Naž Jesusen' wnné':

—Zoa no benne' wdane' neda', dan' gókbe'ela' bžoj yela' wak neda', dan' žeyonen benách ka'.

47 Kate' gokbe'el no'len' nnezle Jesusen' dan' bene', lo yela' zžebe wzize'. Bzoa zibe' law Jesusen', na' gože' Le' lawgak benne' zan ka' biz chen' wdane' laže' da' nakwe' Le', na' kan goken, la' beyaktie'. 48 Naž Jesusen' gože' le':

—Zí'na'do', dan' žejli'o chia' ba beyako'. Binlo beyéj ližo'.

49 Kate' ne znna Jesusen' da' ni, bžin to benne' wzé'e liž benne' blon', na' gože' bennen':

—Ba got xkwide' no'le chio'. Biž gon lelo' benne' wsedle.

50 Kate' Jesusen' benle' da' ni, bechebe', na' gože' benne' blon':

—Bi žebo'. Bejle'ze che Dios, na' yeyák xkwide' no'le chion'.

51 Kate' Jesusen' wyoé'e yo'on', bi bi'e latje no benne' chó'olene' Le' san légakze Bedw len Jakob, na' Zwa, na' lezka' xa xna' xkwide' no'len'. 52 Želbeže benne' ka' nníta'gake' ga na'. Želbeže nyache'e ni'a che xkwide' no'len', na' Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Biž kwéžele. Bi nat xkwide' no'len'. Ztászebe'.

53 Ben dítjgekle' Le' dan' nnézgekle' ba natbe'. 54 Naž Jesusen' bexwe' na'be', na' wnníe' zižje, na' wnné':

—Xkwide' no'le, beyase.

55 Naž be' nakkzbe' beyó'on lebe', na' bebanbe', na' la' wyástebe'. Jesusen' gože' légake' wnézjwgake' da' gawbe'. 56 Bebángekle xa xna'be', san Jesusen' bchi'le' légake' bi wzéngekle' nitó benne' kan goken.

Jesús žsele'e benne' wsedle chie' ka' nich chejségake' xtiže'e

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

9 Naž Jesusen' betobe' benne' chežinno, benne' wsedle chie' ka', na' bdie' lo ná'gake' yela' wak, na' yela' wnná bia', nich yebéjgake' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka', na' nich yeyóngake' benne' yižwé' ka'. 2 Bsele'e légake' nich chejzéngekle' benách ka' kan znna bia' Dios, na' nich yeyóngake' benne' yižwé' ka'. 3 Jesusen' gože' légake':

—Bi be wa'le che lo nez, kege bardo', na' kege yixjw, na' kege yet, na' kege mežw, na' bi xoa yenle chope laže'. 4 Bíte'teze yo'o gan cho'ole, le soa ga na' kate' yezá'žele lo yežen'. 5 Gáte'teze gan bi gápegak benách ka' le'e ba la'ne, le yežój lo yežen', na' le kwib bixte da' dan' lable, dan' wloe'elen légake' zej nbage'e zia.

6 Naž zjak benne' wsedle chie' ka'. Wdégake' yógo'te yeždo' ka', na' bcháljgake' diža' chawen', na' beyóngake'

benne' yižwé' ka' nníta'gake' yógo'te yež ka'.

Kan got Ẓwa, bennen' bezóe' benách ka' nis

(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

7 Benle Herodes, bennen' znna bi'e, kan nak yógo'te da' žon Jesusen', na' wžé' zedle', dan' znnagak benách ka':

—Bebán Ẓwa l̤o yel̤a' got.

8 Yebal̤e' znnágake':

—Bel̤á' Lías, bennen' bchalje' l̤o wláz Dios ža ni'te.

Yebal̤e' znnágake':

—Ba bebán to benne' wbabe' benne' ka' bcháljgake' l̤o wláz Dios ža ni'te.

9 Herodes na' wnné':

—Ẓwan' bchoga' yene'. ¿Nozkze bennen', ženla' da' zan ki da' žone'?

Herodes na' žak l̤áže'l̤i'e l̤e'ele' Jesusen'.

Ẓwaw Jesús gayo' mil benne' ka'

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

10 Kate' bežingak benne' wbás ka' che Jesusen', benne' ka' bsel̤e'e chejségake' xtiže'e, na' bzéngekle' L̤e' yógo'te da' béngake'. Naž Jesusen' bchi'e l̤égake' cheze. Jake' to latje dach gan nbab yež Betsaida. 11 Kate' wnnézgekle benách ka' da' ni, wnáwgake' Jesusen', na' L̤e' wdape' l̤égake' ba la'ne, na' bcháljl̤ene' l̤égake' kan znna bia' Dios, na' beyone' benne' yižwé' ka'.

12 Kate' za' žal̤e ža na', wbíga'gak benne' chežinno, benne' wbás ka' che Jesusen', gan zoe', na' gózgake' L̤e':

—Besel̤a' benách ki nich chjake' gan zej že' yeždo' ka', na' gan zej že' yo'odo' ka' dot gawze, nich chejtíljgake' gan gá'ngake', na' da' gáwgake', dan' nak latje dach ga zoažo ni.

13 Naž Jesusen' gože' l̤égake':

—Le waw-gake' l̤e'e.

Gózgake' L̤e':

—Gáyo'ze yet xtildo' de, na' chopze bel cheton' de. ¿Chejto' chjé'wto' da' gawgak benne' zan ki?

14 Zej nnita' ka gayo' mil benne' ka' ga na'. Naž Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Le kwek chi-yóngake' to kwe' to kwe'.

15 Ki béngake', na' wže'gak yógo'te benne' ka'. 16 Naž Jesusen' bexwe' gayo' yet xtil ka', na' chope bel ka'. Bchis l̤awe', zwie' ya'abale, na' gože' Dios: "Žóxkeno'." Naž bzozje' yet xtil ka', na' bi'en che cheze benne' wsedle chie' ka' nich chísgaken' l̤awgak benne' zan ka'. 17 Bdáwgake' yógo'tegake', na' béljgekle'. Wdé na' betóbgake' da' bizjw ka', na' beschá'gake' chežinno xkwit ka'.

Ẓnna Bedw Jesús nake' Benne' Cristo

(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

18 To ža kate' ne zoa Jesusen' cheze gan zcháljl̤ene' Dios, na' žónl̤engak benne' wsedle chie' ka' L̤e' tzen, wnnable' l̤égake', na' wnné':

—¿Nozen' znnagak benách ka' naka' neda'?

19 Bechébegake', na' wnnágake':

—Bal̤e' znnágake' nako' Ẓwa, bennen' bezóe' benách ka' nis. Yebal̤e' znnágake' nako' Lías, bennen' bchalje' l̤o wláz Dios ža ni'te, na' yebal̤e' znnágake' nako' to benne' wbabe' benne' ka' bcháljgake' l̤o wláz Dios ža ni'te, na' ba bebane' l̤o yel̤a' got.

20 Naž Jesusen' wnnable' l̤égake', na' wnné':

—Chez̤e l̤e'e, ¿nozkze znnale naka'?

Bechebe Bedw, na' wnné':

—Nako' Benne' Criston', bennen' bsel̤a' Dios.

Ẓnna Jesús kan za' gótgake' Ḷe'

(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)

21 Naž Jesusen' besnisle' ḷégake', na' bchi'le' ḷégake' bi wzéngekle' nitó benne' No nake' Ḷe'. 22 Naž gože' ḷégake':

—Žon byenen sáka'ḷi'a neda', Benne' Golje' Benách, na' da' zan da' gaken chia'. Benne' gole ka' ḷen bx̱oz wnná bia' ka', na' benne' yodo' wsedle ka', wká'ngake' neda' ka'ze. Gótgake' neda', san kate' te chonne ža, Dios yesbane' neda' ḷo yeḷa' got.

23 Ḷezka' gože' yógo'tegake':

—Cha' no benne' žénele' gónḷena' neda' tẓen, žon byenen wzóe' cheḷa'ale da' naken chie', na' gake' ka to benne' noe'e yag kroze nich chejté'e ḷe'en. Naž gak gónḷene' neda' tẓen. 24 No benne' ži'e wnné yoe che yeḷa' nban chie', wniten', san benne' wnite' yeḷa' nban chie' dan' žónḷene' neda' tẓen, gata' yeḷa' nban da' zejlí kanne chie'. 25 Bi be da' chawe' gata' che to benne' cha' gape' yógo'te da' den yežlyó nga, san wnite' to chi'ize yeḷa' nban chie'. 26 No benne' žedoe'ele' neda', na' žedoe'ele' x̱tiža'a, ḷezka' neda', Benne' Golje' Benách, yedoe'ela' bennen' kate' yeḷá'a ḷen yeḷa' baní' che X̱a', na' ḷen yeḷa' baní' chegak wbás ka' che ya'abá che Dios nich nna bi'a. 27 Da' li žapa' ḷe'e, zej nnita' baḷe benne' nga, benne' bi na' gátgake' kate' ḷé'egekle' ža yedjnná bia' Dios.

Ẓcha' kan ẓnna' ḷaw Jesús

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

28 Kate' ba wdegak x̱ono' ža wdé bchalj Jesusen' da' ki, bchi'e Bedw ḷen Ẓwa, na' Jakob, na' wžene' to ḷaw ya'ado', gan bcháḷjḷene' Dios. 29 Kate' ne ẓcháḷjḷene' Dios, bža' kan ẓnna' ḷawe', na' laže' da' nakwe' beyaken ẓíla'do'ze, na' wyepen yes baní'. 30 Naž bḷa' ḷawgak chope benne' ka' gan zoa Jesusen', na' ẓcháḷjḷengake' Le'. Zej nake' Moisés ḷen Lías, benne' ka' wnníta'gake' ža ni'te. 31 Žoptie' belyepe' yes baní', na' ẓcháḷjḷengake' Jesusen' kan za' gate' ḷo yež Jerusalén, na' yezé'e yežlyó nga. 32 Ḷa'kze ẓnnaḷe'en tas Bedon', ḷen benne' ka' nníta'ḷengake' ḷe', na' ben byéngake' ḷé'egekle' yeḷa' baní' che Jesusen', na' chegak benne' chope' ka' nníta'ḷengake' Ḷe'. 33 Kate' žopte benne' ka' bezá'gake' gan zoa Jesusen', naž Bedon' gože' Ḷe':

—Benne' wsedle, gak chawe' ga'nžo nga. Gonto' chonne yo'o laga', to chio', na' yetó che Moisés, na' yetó che Lías.

Bi nnezle Bedon' dan' ẓnne'. 34 Kate' ne ẓchaḷje' da' ni, ḷa' wže'te to bejw ga na', dan' bkachen' ḷégake', na' bžébegake' dan' nníta'gake' ḷo bejwn'. 35 Naž benle chi'i benne' ẓchaḷje' ḷo bejwn', na' wnné':

—Benne' ni nake' Ẓi'na'. Nži'ila' Ḷe'. Le wzé nag da' yi'e ḷe'e.

36 Kate' beyóž benle chi'i na', toze Jesusen' ngá'nḷene' ḷégake'. Benne' wsedle chie' ka' wnníta'gake' žize, na' ža na' bi góžgake' nitó benne' kan nak da' bḷé'egekle'.

Žeyón Jesús to x̱kwide' byo yo'obe' be' x̱iwe'

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

37 Kate' za' ža'ní' yetó ža, Jesusen' ḷen benne' ka' nníta'ḷengake' Ḷe', bedínnegake' ḷaw ya'adon', na' za'gak benne' zan ga na', benne' ka' zedjchággake' Jesusen'. 38 To benne' ladjw benne' zan ka' wnníe' zižje. Bḷiže' Jesusen', na' wnné':

—Benne' wsedle, žáta'yoela' Le' yedjwío' x̱kwide' byo chia', dan' nakbe' tlícha'tekze bi' chia'. 39 Yo'obe' be' x̱iwe' da' ẓkwéžeya'an ḷebe', na' žẓizḷe'en ḷebe', na' ẓbia ẓene' zide' žoa'abe'. Ẓchix̱ ẓlolḷe'en ḷebe', na' batkle žsanen ḷebe'. 40 Góta'yoela' benne' wsedle chio' ka' yebéjgaken', san bi gókgake'.

41 Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Ḷe'e, benne' bi žejḷe'le chia', na' nyaḷ yichjle. ¿Gáka'tega žaḷa' sóaḷena' ḷe'e, na'

gaka' zen laže' len le'e? Le yedjwá' xkwide' byo chion' ga ni.
42 Kate' ne za'be' zbíga'be' gan zoa Jesusen', be' xiwen' bchix blol-le'en lebe'. Jesusen' bdile' be' xiwen', na' beyone' xkwide' byon'. Naž benezjwe'-be' lo na' xabe'. 43 Bebángekle yógo'te benne' ka' ni'a che yela' wak zen che Dios.

Jesús znne' da' yoble kan za' gótgake' Le'

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Kate' ne žebángekle yógo'te benne' ka' kan nak da' zen da' žon Jesusen', Le' gože' benne' wsedle chie' ka', 44 na' wnné':
—Le kwek yichjle da' ni, dan' za' wdégake' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak benách ka'.
45 Bi bejní'igekle benne' wsedle chie' ka' da' ni, dan' bi na' wnezjw Dios légake' latje chejní'igeklen', san bi bežóggekle' nnábgekle' Jesusen' kan nak da' ni.

No benne' nake' blo

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

46 Naž wzó lawgak benne' wsedle ka' che Jesusen' zdil díža'gake'. Želnnable ljéžgake' toe' yetóe' nole' gake' benne' blo. 47 Žákbe'ele Jesusen' da' zza' láže'gake', na' wdele' to xkwíde'do', na' bzoe'-be' kwite'. 48 Naž gože' légake':
—No benne' gape' to xkwíde'do' ki ba la'ne dan' nakbe' chia', nedkzan' gape' ba la'ne, na' no benne' gape' neda' ba la'ne, lezka' gape' ba la'ne Xa', Bennen' bsele'e neda'. Che len, bennen' zoe' ládjwle, na' nakže' gaxjw laže', benne' ni nake' blo.

No benne' bi zži'e chežo, žáklene' žo'o

(Mr. 9:38-40)

49 Naž Zwa bliže' Jesusen', na' wnné':
—Benne' wsedle, ble'elto' to benne' zkonle' žin lo' žebeje' be' xiwe' ka', na' bžonto' biž gonen' dan' bi žónlene' žo'o tzen.
50 Jesusen' gože' le':
—Bi wžonle gonen', dan' no benne' bi zži'e chežo, žáklene' žo'o.

Jesús zdile' Jakob len Zwa

51 Kate' za' bawze ža žala' gat Jesusen', na' yeyepe' ya'abá che Dios, ben byene' cheje' lo yež Jerusalén. 52 Bsele'e benne' wbás chie' ka' nich chjake' zgá'alegake' ka Le', na' jake' to yeždo' gan nbab Samaria, nich chejtíljgake' gan ga'ne' dot yele. 53 Benne' ka' che yežen' bi wdápegake' Jesusen' ba la'ne dan' zeje' lo yež Jerusalén. 54 Kate' Jakob len Zwa, benne' wsedle ka' che Jesusen', blé'egekle' da' ni, gózgake' Le':
—Xan, ¿nnablto' dinne yi' da' zan' ya'abá che Dios nich wžía yin' légake', gonto' kan ben Lías?
55 Byechj Jesusen', na' bdile' légake', na' wnné':
—Bi nnézlele biz be' yo'ole. 56 Neda', Benne' Golje' Benách, bla'a nga, kege nich wžía yi'a yela' nban chegak benách ka', san nich yeslá' légake'.
Naž jake' yež yoble.

Benne' ka', benne' žénegekle' chjénlengake' Jesús tzen

(Mt. 8:19-22)

57 Kate' Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen ne yó'ogake' nez, bžin to benne' ga na', na' gože' Jesusen':
—Xan, žénela' sá'lena' Le' gáte'teze gan chejo'.
58 Jesusen' gože' le':
—Beza' ka', zej že' bloj chégakba', na' byínnedo' ka', žiagak xó'ngakba' ka', san neda', Benne' Golje' Benách, bi de chia' gan gata'a nich yezí' laža'a.
59 Naž Jesusen' gože' benne' yoble, na' wnné':
—Benlen neda' tzen.
Bennen' gože' Le':
—Xan, benn latje yeyá'a zga'ale liža', kate' wkáche'ža' xa'.
60 Jesusen' gože' le':

—Be' latje benne' ka' za' gátgake' wkáche'gake' benne' gat ka' chégake', san le', wyéj, bejzenle benách kan znna bia' Dios.

61 Naž bžin yetó benne', na' gože' Jesusen':

—Xan, ženela' sá'lena' Le', san benn latje cha'a zga'ale nich chejzela' diža' lježa' ka'.

62 Jesusen' gože' le':

—No benne' že' laže'e da' de yežlyó nga, nake' ka to benne' zga'ne' beže, na' zwie' xkóže'le'. Cha' no benne' žone' ki, bi nake' zi gone' žin che da' znna bia' Dios.

Jesús žsele'e chonnlalj chi benne' nich chejségake' xtiže'e

10 Wdé gok da' ki, Xanžon' wžíe' yechonnlalj chi benne' wsedle chie' ka', na' bsele'e chope wéjgake' nich chjake' zgá'alegake' ka Le' yógo'te yež zen ka', na' yeždo' ka', gan za' tie' Le'. 2 Gože' légake':

—Da' li, dele'e žin chia', da' naken ka to yežlyó zen gan žon byenen lapa', san babze benne' wen žin chia' nníta'gake'. Che len, le gáta'yoele Dios, Bennen' nake' Xan yežlyón', sele'e benne' wen žin ka' gan nak yežlyó chien'. 3 Le chej na'a. Le wia, neda' žsela'a le'e, na' nakle ka zila' ka' zjakba' ládjwgak beko' yixe' snia ka'. 4 Bi wa'le bzod mežw, na' kege yixjw yet, na' bi wa'le yetó kwe' zélele, na' bi žélele lo nez nich wcháljlenle benách ka'. 5 Gáte'teze yo'o gan cho'ole, zga'ale nnale: "Da' zka'n chawe' yichj lázdo'žo gaken chegak benách nníta'gake' yo'o ni." 6 Cha' zoa no benne' ga na', benne' zga'n chawe'e, da' zka'n chawe' yichj lázdo'žo da' nnablen gá'nlenen le', san cha' bi zoa no benne' ki ga na', da' zka'n chawen' da' nnablen gá'nlenen le'e. 7 Le ga'n lo yo'o gan cho'ole, na' le ye'j le gaw bi da' gónngake' le'e, dan' žélkzele benne' wen žin da' gawe'. Bi tele to to yo'o. 8 Gáte'teze yež gan žinle, gan gápegake' le'e ba la'ne, le ye'j le gaw bíte'teze da' gónngake' le'e. 9 Le yeyón benne' yižwé' ka', benne' nníta'gake' lo yežen', na' le ye'-gake': "Ba bla' da' znna bia' Dios gan zoale." 10 Gáte'teze yež gan žinle, cha' bi gápegake' le'e ba la'ne, le yežój ga na', na' le chejzé lo nez che yežen', na' nnale: 11 "Bixte yo che lažle, da' dan' labto' zchinnjton', na' naken da' zloe'elen nbága'le zia, san žala' nnézlele da' ni. Ba bla' da' znna bia' Dios ga zoale ni." 12 Neda' žapa' le'e, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka', sáka'žegak benách ka' che yežen' ka sáka'gak benách ka' wnníta'gake' lo yež Sodoma, yežen' bchinnj Dios.

Da' gak chegak benne' ka' bi yeyát láže'gake'

(Mt. 11:20-24)

13 Lezka' wnná Jesusen':

—Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, benách yež Korazín. Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, benách yež Betsaida. Chela' gok lo yež Tiro, na' lo yež Sidón yela' wak zen ka' ka da' ka' bena' gan zoale le'e, ža ni'te yeyát láže'gak benne' yež ka', na' wakw kwíngake' laže' ka'ze, na' kó'ogake' de yíchjgake', da' wloe'elen ba beyát láže'gake'. 14 Che len, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka', sáka'žele le'e ka sáka'gak benne' yež Tiro ka', na' benne' yež Sidón ka'. 15 Le'e, benách ka' zoale lo yež Kapernaum. Gok chele kan wyeple gan cho'ogak benách ka' ya'abá che Dios. Na'a yetjle gan chejžo'ole latje chol chegak benne' gat ka'.

16 Naž Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—No benne' zze nage' chele le'e, lezka' zze nage' chia' neda', na' bennen' zka'ne' le'e ka'ze, lezka' zka'ne' neda' ka'ze, na' bennen' zka'ne' neda' ka'ze, lezka' zka'ne' ka'ze Xa', Bennen' bsele'e neda'.

Žežingak benne' ka' bejségake' xtiža' Jesús

17 Kate' chonnlalj chi benne' ka' bseła' Jesusen' nich chejzéngekle' benách diža' chawen' bežíngake' gan zoe', na' wnnágake':

—Xan, be' xiwe' ka' žóngaken kan znnato' kate' zkonlto' žin lo'.

18 Jesusen' gože' łégake':

—Neda' błe'ela' da' xiwe', na' wbixen zan ya'abá kan žon yi' wzió', dan' žazen ło yo. 19 Le wia nga, neda' bdia' ło na'le yeła' wnná bia' nich gak góxwle bele snia ka', na' goxjní' ka', łen na'le, na' bi be gaken chele, na' nich wchinnjle yeła' wnná bia' che da' xiwe', dan' bi złe'elen žo'o chawe'. 20 Na'a, le yebél, kégeze dan' žongak be' xiwe' ka' kan znnale, san dan' zej nyejw lale ya'abá che Dios.

Žebél Jesús

(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

21 Łą' na'ze bebél Jesusen', zoałen Dios Be' La'y Łe', na' wnné':

—Zka'n zena' Le', Xe, nako' Xan ya'abá, na' Xan yežlyó nga. Ki žona' dan' bkacho'o da' ki ławgak benne' ka' žákgake' da' zenłe'e, na' ławgak benne' sina' ka', san błoe'elo' xkwide' ka' kan zej naken. Ka'kze gaken, Xe, dan' ki žaz łažo'o Le'.

22 Naž wnné':

—Ba bde Xa' yógo'te ło na'a. Bi zoa no benne' nnezle' no benne' nake' Zi'n Dios, san toze Xažo Dios nnezlen', na' bi zoa no benne' nnezle' no benne' nake' Xažo Dios, san toza' neda', Zi'ne', nnezlan', na' łezka' nnézgekle benne' ka' ženela' neda', Zi'ne', włoe'ela' łégake' Xa'.

23 Naž Jesusen' bwie' benne' wsedle chie' ka', na' gože' łégake':

—Ba nez zen naken chegak benne' ka' złé'egekle' da' złé'elele łe'e, 24 dan' žapa' łe'e: benne' zan, benne' ka' bcháljgake' ło wláz Dios łen benne' wnná bia' ka', gónegekle' łé'egekle' da' złé'elele łe'e san bi błé'egeklen'. Gónegekle' yéngekle' da' žénlele łe'e, san bi béngeklen'.

Benne' Samaria, benne' nake' chawe'

25 Naž łą' wzó ža'te to benne' yodo' wsedle, na' nich si' bi'e Jesusen', wnnable' Łe', na' wnné':

—Benne' wsedle, ¿bize žała' gona' nich gata' yeła' nban da' zejlí kanne chia'?

26 Jesusen' gože' łe':

—¿Žejni'ilo' da' nyejw łe'e yich, dan' bchi'le Moisés? ¿Nakx xbab žono' le' dan' žołoʼ?

27 Beží'i bennen', na' wnné':

—Ki znnan: “Bži'il Xano' Dios dot łažo'o, na' łen dot yichj łazdo'o, na' łen dot yeła' žon chio', na' łen dot yeła' žejní'il chio', na' łezka' žała' ži'ilo' lježo' kan nži'il kwino'.”

28 Jesusen' gože' łe':

—Da' likze kan wnnó'. Ben ki, na' gata' yeła' nban na' chio'.

29 Dan' gónele bennen' yebéj chawe' kwine', gože' Jesusen':

—¿Noz benne' nake' lježa'?

30 Bechebe Jesusen', na' gože' łe':

—To benne' wzé'e ło yež Jerusalén, na' bdinne', zeje' yež Jerikó. Ło nezen' béxwgak benne' wbán ka' łe'. Btínnegake' ze', na' béngake' łe' we'. Naž bezá'gake' ga na', na' bká'ngake' łe' ba žatkze'. 31 Naž wdé to bxoz ło nezen'. Kate' błe'ele' bennen' žie' we', cheła'ale wdíe'. 32 Łezka' to benne' nbabe' za'só Lebí, benne' ka' žóngake' žin che yodo', wdíe' ga na'. Kate' błe'ele' łe', łezka' wdíe' cheła'ale. 33 Łezka' to benne' nbabe' Samaria yoe'e nezen', na' bžine' gawze gan de bennen' žie' we'. Kate' błe'ele' łe', beyache' láže'le' łe'. 34 Wbige'e gan die', na' bdebe' set, na' xis uba wał ło we' chie', na' bchełen' laže'. Naž bžie' łe' xkože' bia chie', na' bchi'e łe' ło yo'o gan želžín benne' ka' yó'ogake' nez, gan wdape chi'e łe'. 35 Yetó ža kate' ba ža'ní', katen' za' yezá' benne' Samaria na' ga na', wleje' lazjwe' che chope ža,

na' bka'nen' lo na' benne' xan yo'on', na' gože' le': “Wdape chi'i benne' ni, na' cha' senžo' mežw, neda' yeyizjwan' le' kate' yelá'a.” 36 Na'a, ¿nakx xbab žono' le'? ¿Nole benne' chonne ki goke' ljež bennen' bengak benne' wbán ka' le' zia?

37 Bechebe benne' yodo' wsedlen', na' gože' Jesusen':

—Bennen' beyache' láže'le' le'.

Naž Jesusen' gože' le':

—Wyéj na'a, na' ben ki.

Da' ben Jesús liž Marta len Lia

38 Naž Jesusen' beyoé'e nez, na' bžine' to yeždo' gan zoa to no'le lie' Marta, na' no'len' bchi'e Le' liže'. 39 Martan' zoa no'le bile' lie' Lia, na' Lian' wži'e xni'a Jesusen', na' bze nage' xtiže'e. 40 Martan' wžé' zedle' dan' žónli'e žin. Wbige'e gan zoa Jesusen', na' gože' Le':

—Xan, ¿bi žeyache' láže'lo' neda' dan' bka'n bi' bila' ni neda', na' toza' žona' žin? Gož-be' gáklenbe' neda'.

41 Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Marta, Marta, že' zedlo', na' da' zan da' že' lažo'o žonon'. 42 Toze da' žon byenen gonžon, na' Lia ni wžebe' dan' nakže chawe', na' dan' wžebe' bi yegá'n.

Kan žala' wcháljlenžo Dios

(Mt. 6:9-15; 7:7-11)

11 To ža na' Jesusen' zcháljlene' Dios. Katen' beyóž bcháljlene' Le', to benne' wsedle chie' gože' Le', na' wnné':

—Xan, bsedle neto' wcháljlento' Dios, kan ben Zwa, bsedle' benne' ka' žónlengake' le' tzen.

2 Naž Jesusen' gože' légake':

—Kate' wcháljlenle Dios, žala' nnale ki:

Xato', zo' ya'abá, ga'n zen lo'.
Da, nna bi'o nga.
Žénelto' gak yežlyó nga kan žaz lažo'o Le', kan žaken ya'abá chio'.
3 Benn da' gawto' na'a ža.
4 Benít law cheto' dolan' nbága'to'
kan neto' ženít lawto' che no benne' bi da' žone' cheto'.
Bi go'o latje gon da' xiwe' ga bága'to' dola',
san beslá neto' lo da' žonen.

5 Lezka' Jesusen' gože' légake':

—Cha' zoa no benne' ládjwle, benne' zoa lježe', na' cha' žin to benne' liže' gachje yele, naž cheje' gan zoa lježen', na' wliže' le', na' nne': “Bicha'a, benngaž neda' chonne yet xtil, 6 dan' to benne' ze'e zi'to' ba ble'e liža', na' bi be de da' wa'ane' gawe'.” 7 ¿Yechebe bennen' yoe'e lo yo'on', na' yi'e le' ki? “Bi gon lelo' neda'. Ba nyejw yo'o, na' bi' chia' ka' ba délengakbe' neda'. Bi gak chasa' nich bi da' gonna' chio'.” 8 Neda' žapa' le'e: la'kze bi chase' nich bi da' wnezjwe' chie' dan' nake' lježe', san chase', na' wnezjwe' chie' ka da' žiážjele' nich bi gon lelže' le'. 9 Che len žapa' le'e:

Le nnab, na' Dios gonne' chele.
Le chilj, na' žel chele.
Le wlíž ža yo'o, na' yaljwn chele.

10 No benne' bi da' znnabe', zzi'en, na' bennen' bi da' žilje', zžel-len', na' bennen' žliže' ža yo'o, žaljwn chie'.

11 ’Cha' zoa no benne' ládjwle, benne' nake' xa xkwide', na' cha' nnablbe' le' yet xtil, ¿wnezjwe' chebe' yej? Cha' nnablbe' le' to bel, ¿wnezjwe'-be' bele? 12 Cha' nnablbe' le' to xchit bežjw, ¿wnezjwe'-be' goxjní'? 13 Ki naken, cha' le'e bi nakle chawe', san nnézlele wnézjwle chegak zi'nle ka' da' naken chawe', wak wxén láže'žele Xale zoe' ya'abá gonne' Dios Be' La'y chele, nol-le nnáblele Le'.

Znnágake' Jesús žone' žin len yela' wak che da' xiwe'

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:19-27)

14 To ža Jesusen' bebeje' be' xiwe' da' yo'o to benne', dan' žonen ga bi žak nnie'. Kate' bežój be' xiwen', bchalj bennen' bi gok nnie', na' bebángekle benách

ka' wnníta'gake' ga na'. 15 Bale benne' ka' wnnágake':

—Žebeje' be' xiwe' ka' len yela' wak che Belzebú da' xiwe', xangak be' xiwe' ka'.

16 Gónegekle yebale benne' ka' si' biá'gake' Jesusen', na' belnnable' Le' gone' to da' gak bian' da' zan' ya'abá che Dios. 17 Gókbe'ele Jesusen' da' ženegekle' góngake', na' gože' légake':

—Gáte'teze gan zej nnita' benne' wnná bia' ka', cha' žoj chóplegak benne' ka', kwia yí'gake'. Cha' žoj chóplegak benách ka' nníta'gake' to yo'o, yeyóž chégake'. 18 Lezka' žak che da' xiwe', dan' nzin' Belzebú. Cha' žoj chóplegak benne' ka' yó'ogake' lo nan', ¿nakx gak dia' yela' wnná bia' chen? ¿Na'a nnale žebeja' be' xiwe' ka' len yela' wak che Belzebú? 19 Cha' neda' žebeja' be' xiwe' ka' len yela' wak che Belzebú, ¿nozkze benne' žonne' yela' wak chegak benne' ka' žónlengake' le'e tzen, nich žebéjgake' be' xiwe' ka'? Che len, da' žongak benne' ka' nak bian' nchíxele le'e. 20 Cha' neda' žebeja' be' xiwe' ka' len yela' wak che Dios, da' li ba bla' da' znna bia' Dios gan zoale.

21 'Kate' to benne' wale nzi' lo ne'e da' zdíl-lene', na' žape chi'e liže', da' ka' nape' zej nga'nen chawe'. 22 Na'a, cha' za' yetó benne', bennen' nakže' wale ka le', wléj wchochje' le', na' yeké'e yógo'te da' zdíl-lene', dan' žxen laže'en, na' chise' da' gota' che bennen'.

23 'Cha' zoa no benne' bi žónlene' neda' tzen, nake' benne' zži'e chia' neda'. Cha' zoa no benne' bi ztóblene' neda', žóslase'.

Kan nak che be' xiwe', da' žežinen latje chen

(Mt. 12:43-45)

24 Lezka' wnná Jesusen':

—Kate' žežój to be' xiwe' lo benne', zdan gan nbiže, žiljen gan yezí' lažen'. Cha' bi žel chen, naž nnan: "Yeyá'a gan bžoja'." 25 Kate' žežinen ga na', žejxakan' bennen', nake' ka to yo'o da' ba nloan, na' ba nba'an nich no benne' chejsóe' ga na'. 26 Naž chejen, na' chejxín' yegáž be' xiwe' ka', da' ka' zej nakžen xiwe', na' chó'ogaken bennen'. Na'a, da' gaken che bennen' gakžen zi' ka dan' goken chie' zga'ale.

Yela' ba nez zen da' naken dot li laže'

27 Kate' ne zchalj Jesusen' da' ni, to no'le zoe' ladjw benne' zan ka' wnníe' zižje, na' wnné':

—Ba nez zen naken che no'len' bi'e Le' lo li'e, na' lezka' naken che lcho' no'len' gan gožo'o.

28 Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Ba nez zenže naken chegak benne' ka' želyenle' xtiža' Dios, na' žóngake' kan znnan.

Znnábgekle' Jesús gone' to da' gak bian' no nake'

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

29 Kate' ne želžingak benne' zan gan zoa Jesusen', wzó lawe' zchalje', na' wnné':

—Benne' wen da kegle ki želnnable' neda' gona' to da' gak bian' gan za' yela' wak chia'. San bi be da' gak bian' lé'egekle'. Toze da' gak bian' kan gok che Jonás lé'egeklen'. 30 Dan' goken che Jonasen' gok to da' nak bian' lawgak benne' ka' wnníta'gake' lo yež Nínibe. Lezka' gaken chia' neda', Benne' Golje' Benách. Gaka' to da' nak bian' lawgak benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a. 31 Kate' žin ža chog Dios chegak benách ka' da' sáka'gake', katen' wchi'a laže'e benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a, Dios yechise' no'len' wzóe' ža ni'te, no'len' wnná bi'e benách ka' che yežlyón' da' žen' chelá'a gan zde wbíž byo' zag ka'. Da' ben no'len' wloe'elen zej nbaga' benne' ki zia. Ki gaken dan' bžoj no'len' gan nak zi'to' nich wzé nage' diža' che yela' žejní'il da' bchalj Salomón, benne' wnná bi'e

benne' Israel ka'. Na'a, zoa' neda' nga, na' nakža' blo ka gok Salomón na'. 32 Lezka', Dios yechise' benne' ka' wnníta'gake' lo yež Nínibe kate' žin ža choge' chegak benách ka', katen' wchi'a laže'e benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a. Da' bengak benne' Nínibe ka' wloe'elen zej nbaga' benne' ki zia. Ki gaken dan' beyát láže'gak benne' ka' wnníta'gake' lo yež Nínibe katen' béngekle' da' bchalj Jonasen'. Na'a zoa' neda' nga, na' nakža' blo ka gok Jonasen'.

Da' žsa'ní' lo yichj lázdo'žo

(Mt. 5:15; 6:22-23)

33 Lezka' wnná Jesusen':

—Kate' no benne' zzalje' yi', bi zgo'en gan ngache', na' bi zdosen' zan kak, san zzoen' sibe gan la'ten, nich wza'nín' chegak benne' ka' želyoé'e lo yo'on'. 34 Zej nak yej lawžo ka to da' zgo'on baní' lo yichj lázdo'žo. Cha' yej lawo' zej naken chawe', dotio' nžan' da' naken baní'. San cha' yej lawo' bi zej naken chawe', dotio' nžan' da' naken chol. 35 Wdape chi'i kwino' cha', nich dan' zgo'on baní' lo yichj lazdo'o bi yeyaken chol. 36 Ki naken, cha' dotio' nžan' da' naken baní', bi be da' naken chol zóalenen le', na' le'elo' binlo yógo'te, kan žak kate' zza'ní' yi' gan zo'.

Jesús žesbage'e benne' yodo' ka' zia

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lk. 20:45-47)

37 Kate' beyóž bchalj Jesusen' da' ni, to benne' yodo' fariseo bliže' Le' nich chejtáwlene' le'. Kate' Jesusen' wyoé'e liž benne' yodon', wži'e, na' wzó lawe' že'j žawe'. 38 Kate' benne' yodo' fariseon' ble'ele' Le', bebanle' dan' bi wdíb Jesusen' ne'e kate' za' gawe'. 39 Naž Xanžon' gože' le':

—Le'e, benne' yodo' fariseo ka', žib kwinle kan žible lawle da' že'j žáwlenle, san lo yichj lázdo'le nža'le da' kegle ka', na' zza' láže'le da' bi naken chawe'. 40 Le'e bi žejní'ilele. ¿Bi nnézlele, Dios, Bennen' zle'ele' da' zoa lawle lezka' zle'ele' da' yo'o lo yichj lázdo'le? 41 Na'a, le wnezjw benne' yache' ka' che da' naple. Naž yógo'te da' naple yeyaken chawe'.

42 'Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' fariseo ka'. Žízjwle che yodo' to kwe' che to chi kwe' da' zzi'le che yixe' weje, na' che yixe' rod, na' chegak yixe' kwando', san to zdézele da' naken chawe', na' yela' nži'il chele Dios. Da' ki žon byenen gonle, na' bi wka'nle yezika' da ka' žonle.

43 'Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' fariseo ka'. Žénelele kwe'le gan nak blo lo yo'o gan žol-le xtiža' Dios. Lezka' žénelele gápegak benne' ka' le'e ba la'ne lawgak benách ka'.

44 'Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsedle ka', na' le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinle, dan' nakle kan zej nak yežw ba ka' chegak benne' gat ka', da' ka' bi zej nla' lawn, na' želdá benách ka' láwlegaken, na' bi žákbe'egeklen'.

45 Naž beží'i to benne' yodo' wsedle, benne' žake' da' bchi'le Moisés, na' gože' Jesusen':

—Benne' wsedle, kate' znno' ki, lezka' neto' žon zi'o.

46 Jesusen' gože' le':

—Lezka' da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsedle ka', žakle da' bchi'le Moisés. Ki naken dan' žesbága'le benách ka' to ywa' zi'i da' bi gak no benne' we'en, san le'e ni láte'ze bi zdalen' len ni'a na'le.

47 'Da' nyáche'le'e naken chele le'e, dan' zzoale da' xtan ka' lawgak yežw ba ka' gan zej ngache' benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, na' betgak xa wdé chele ka' légake'. 48 Ki naken, zzoa lile žónlenle tzen da' bengak xa wdé chele ka', dan' betgak xa wdé chele ka' légake', na' le'e

z̲zoale da' x̲tan ka' l̲awgak yežw ba ka' gan zej ngache'e.

49 'Che l̲en, l̲o yel̲a' žejní'il chie', Dios wnné' ki: "Sel̲a'a benne' ka' wcháljgake' l̲o wlaza' neda', na' benne' wbás chia' ka', gan zoale, na' benne' ki, gotle bal̲e', na' kwia l̲áže'le yebal̲e'." 50 Ki gon Dios dan' choge' chegak benách ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a gátgake' ni'a che žen chegak yógo'te benne' ka' bcháljgake' l̲o wlaze' L̲e'. X̲a wdé chele ka' bétgake' benne' ka' kate' wzó l̲aw žata' yežlyó nga, 51 kate' wzó l̲aw wzóa bennen' bete' Abel, z̲i'n Adán, na' zejte bétgake' Secría. Bétgake' l̲e' gachje l̲áwe'le gan de bkog la'y gan z̲zéygake' bia beždo' ka' l̲aw Dios, na' gan zoa latje la'y. Che l̲en, žapa' l̲e'e, Dios choge' chegak benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a gátgake' ni'a che žen chegak yógo'te benne' ka', dan' x̲a wdé chele ka' bétgake' l̲égake'.

52 'Da' nyáche'l̲e'e naken chele l̲e'e, benne' yodo' wsedle ka', žakle da' bchi'le Moisés. L̲a' l̲é'ezele nzi' l̲o na'le z̲i'n ya che latje gan z̲žel̲-lžo yel̲a' žejní'il. L̲e'e bi žo'ole, na' žséjwle x̲nezgak benne' ka' žénegekle' chó'ogake' ga na'.

53 Kate' beyóž bchal̲jl̲en Jesusen' l̲égake' da' ni, benne' yodo' wsedle ka' l̲en benne' yodo' fariseo ka' bžá'al̲e'egake' L̲e', na' wzó l̲áwgake' želnnable' L̲e' kan nak da' zan da' žákgaken, 54 nich kwéjgake' L̲e' diža' nich gak yesbága'gake' L̲e' z̲ia ni'a che da' yechebe'.

Žsedle Jesús kan nak yel̲a' z̲l̲oé'ezele chawe' kwin

12 L̲a' ža na'ze bdobgak zan gaywá' benách gan zoa Jesusen', na' zejte wléj ljéžgake'. Naž wzó l̲aw Jesusen' z̲chál̲jl̲ene' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Le gape chi'i kwinle che da' naken ka kwa zichj che yet x̲til chegak benne' yodo' fariseo ka', dan' naken yel̲a' z̲l̲oé'ezele chawe' kwin chégake'. 2 Bi be de da' žaken ži žize dan' bi l̲a' l̲awlen, na' bi be de da' ngachen' dan' bi gak bian'. 3 Che l̲en, yógo'te da' ba wnnale gan nak chol̲, yéngekle benách ka' gan nak l̲o baní', na' da' bchal̲jle ngáche'ze gan wzóa l̲o yo'o nyejwn, gaken da' wchal̲jgak benách ka' l̲awgak yógo'te benách.

No Benne' žal̲a' žébežo

(Mt. 10:28-31)

4 L̲ezka' wnná Jesusen':

—Žapa' l̲e'e, z̲í'na'do' ka': bi žébele benne' ka' žótgake' benách ka', san te na' biž bi gak góngake' chégake'. 5 Wl̲oe'ela' l̲e'e no benne' žal̲a' žébele. Le žebe Bennen' gak ke'e yel̲a' nban chele, na' te na' nape' yel̲a' wnná bia' cho'ne' l̲e'e l̲o yi' gabíl. O', žapa' l̲e'e, le žebe Bennen'.

6 'Žóte'gake' gayo' byínnedo' ka' l̲en chope mežw lasdo', san Dios bi žal̲ l̲aže'e nitoba'. 7 L̲ézka'kzen, yógo'te yicha' yichjle zej nbaben l̲aw Dios. Che l̲en, bi žébele. Záka'žele l̲e'e ka byínnedo' zan.

Benne' ka' z̲nnágake' zej nake' che Jesús

(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 L̲ezka' wnná Jesusen':

—Žapa' l̲e'e: yógo'te benne' ka' z̲nnágake' zej nake' chia' neda' l̲awgak benách, l̲ezka' neda', Benne' Golje' Benách, nnia' zej nake' chia' l̲awgak wbás che ya'abá ka'. 9 Benne' ka' z̲nnágake' bi zej nake' chia' neda' l̲awgak benách, l̲ezka' neda' nnia' bi zej nake' chia' l̲awgak wbás che ya'abá ka'.

10 'Yógo'te benne' ka', benne' nnégake' chia' neda', Benne' Golje' Benách, wak yenít l̲aw Dios chégake', san cha' no benne' nnie' che Dios Be' La'y, bi yenít l̲aw Dios che bennen'.

11 'Kate' wché'gake' l̲e'e gan nak l̲o yo'o gan z̲dobgak benne' judío ka' nich yéngekle' x̲tiža' Dios, na' l̲awgak benne' ka' wchi'a l̲áže'gake' l̲e'e, na' l̲awgak benne' wnná bia' ka', bi kwe' zédlele ni'a

che da' gonle, o da' yecheble, o da' žaḻa' nnale. 12 Ḻa' ža na'ze wḻoé'el Dios Be' La'y ḻe'e da' žaḻa' nnale.

Yeḻa' wnni'a chežo wak gonen ga gaḻ ḻáže'žo Dios

13 To benne' ladjw benne' zan ka' gože' Jesusen', na' wnné':

—Benne' wsedle, gož benne' bicha'a gonne' da' žeyaḻa' chia' che da' gota' che x̱ato'.

14 Jesusen' gože' ḻe':

—Benne'. ¿Zoa no benne' bzoe' neda' nich wchi'a ḻaža'a ḻe'e, o wzoz̲ja' da' de chele?

15 Naž Jesusen' gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Le wia nga. Le gape chi'i kwinle nich bi tonle yeḻa' gape. Kégeze da' náplẹ'ele wzóan ḻe'e ḻo yeḻa' žebele.

16 Naž Jesusen' bcháljḻene' ḻégake' da' bsaka' ḻebe', na' wnné':

—Wzóa to benne' wdápeḻi'e yeḻa' wnni'a, na' bnézjwḻe'e yežlyó chie'. 17 Naž wzá' ḻaže'e, na' wnné': "¿Nakx̱kze gona'? Bi nžo'o ga gape chi'a da' žonn yežlyó chia'." 18 Naž wnné': "Ki gona'. Wchinnja' yo'o ka' gan žape chi'a da' žata' chia', na' gona' yo'o z̲enže ka', gan gape chi'a da' žata' chia', na' dan' ba de chia'. 19 Naž yapa' kwina': ba nápeḻi'a da' ba btoba', da' ye'j gawa' zante yiz. Yezí' ḻaža'a. Ye'j gawa', na' yebela'." 20 Naž Dios gože' ḻe': "Le' bi be nnezlo'. Na'a yele gato'. Na'a, ¿noz̲e benne' gak chie' dan' ba btobon'?" 21 Ki žaken che bennen' z̲tobe' chekze' yeḻa' wnni'a, na' bi žone' da' zej naken ka yeḻa' wnni'a ḻaw Dios.

Dios žape chi'e benách chie' ka'

(Mt. 6:25-34)

22 Wdé na' Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Che ḻen žapa' ḻe'e: bi kwe' zédlele ni'a che da' ye'j gawle, dan' nbánḻenle, o ni'a che laže' da' gákwle. 23 Záka'že yeḻa' nban chele ka da' žawlen, na' záka'že beḻa' žen chele ka laže' da' žákwlen. 24 Le wia kan žak chegak sechj ka'. Bi žázgakba', na' bi žel-ḻapba', na' bi zej nnita' yo'o ka' chégakba' gan gape chí'igakba' da' žata' chégakba', san Dios z̲wawe' ḻégakba'. ¿Bi záka'žele ḻe'e ka byínnedo' ka'? 25 ¿Noz̲ benne' ládjwle ḻe'e gak gone' ga soe' nbane' yetó chí'ido'ze dan' že' zedle' chen? 26 Che ḻen, cha' bi gak gonle da' naken láte'do'ze, ¿biz̲ chen' že' zédlele ni'a che da' naken da' z̲enḻe'e?

27 'Le wia kan z̲gólegak yéjedo' ka'. Bi žóngaken do laže', na' bi žábgaken laže', san žapa' ḻe'e, ḻa'kze góta'ḻe'e yeḻa' wnni'a che Salomón, bennen' wnná bi'e, lažen' da' gokwe' bi gokžen x̱tan ka zej nak yéjedo' ki. 28 Cha' Dios žone' x̱tan yeje yíx̱e'do' ka' da' žé'gaken na'a ḻe'e yix̱e', na' wx̱é wižj chéygaken ḻo yi', ¿bi gone' da' z̲enže chele ḻe'e, ḻe'e na' bi žejḻe'le che Dios dot ḻáže'le? 29 Che ḻen, bi we' ḻáže'le da' ye'j gawle, na' bi kwe' zédlele chen. 30 Yógo'te da' ki žiljgak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, san ba nnézkzele X̱ale Dios da' ka' žiážjele. 31 Le we' ḻaže' gonle kan z̲nna x̱tiža' Dios, na' yógo'te da' ki gonne' chele.

Yeḻa' wnni'a da' z̲tobžo ya'abá che Dios

(Mt. 6:19-21)

32 Ḻezka' wnná Jesusen':

—Bi žébele ḻe'e, nakle z̲íla'do' chia' ka'. Bi nakle benne' zan, san X̱ale Dios žaz ḻaže'e gonne' ḻe'e latje chejsoale gan z̲nna bi'e Ḻe'. 33 Le gote' da' naple, na' le wnez̲jw da' si'le chegak benách yache' ka'. Ki gaken, gonle bzod mežw chele da' bi kwia yin', na' wtoble yeḻa' wnni'a da' bi te chen ya'abá che Dios, gan bi gak žin benne' wbán, na' bi galj béledo' chen. 34 Gan že' yeḻa' wnni'a chele, we' ḻáže'le žinle ga na'.

Žal̲a' gakžo ban l̲aže'

35 L̲ezka' wnná Jesusen':

—Le gak ban l̲aže', na' le wzálj yi' da' wza'nín' chele. 36 Le gak ka benne' wen žin ka', benne' želbeze' ža yel̲á' x̲ángake', bennen' wyeje' lni che yel̲a' z̲chag na', nich kate' yežine', wl̲iže', na' l̲a' wsáljwtegake' nich yeyoé'e. 37 Ba nez z̲en gaken chegak benne' wen žin ka', benne' gak ban l̲áže'gake' kwézgake' kate' yel̲a'že x̲ángake'. Da' li žapa' l̲e'e, x̲án-gaken' wpá' kwine', na' kweke' l̲égake' gan ye'j gáwgake', na' wsí'ni'e dan' gáw-gake'. 38 L̲a'kze yel̲é'e kate' ba žak chol̲ o gachje yele, cha' yedjx̲ake'e l̲égake' nníta'gake' želbeze' l̲e', ba nez z̲en gaken chegak benne' wen žin ka'. 39 Žal̲a' nnézlele da' ni. Chela' nnezle x̲an yo'o biz̲ ža žin benne' wbán, gak ban l̲aže'e, na' bi we'e latje bennen' wžíe' yežw liže', nich bi kwane' da' de liže'. 40 Che l̲en, le gak ban l̲aže' l̲e'e, dan' yel̲á'a neda', Benne' Golje' Benách, to ža katen' bi kwe-zle neda'.

Benne' wen žin chawe', na' benne' wen žin bi nake' chawe'

(Mt. 24:45-51)

41 Naž Bedw wnnable' Jesusen', na' wnné':

—X̲an, ¿žri'o néto'ze da' ni da' žsaka' l̲ebo', o žri'o yógo'te benách da' ni?

42 X̲anžon' gože' l̲e', na' wnné':

—¿Noz̲kzen' benne' wen žin chawe', benne' žejni'ile', na' nzi' l̲o ne'e l̲o wláz x̲ane'? Benne' ni, x̲ane' wdíe' l̲o ne'e liže', nich kate' gal̲a' gawgak benne' ka' nníta'gake' liže', na' wnez̲jwe' l̲égake' da' gáwgake'. 43 Ba nez z̲en gaken che benne' wen žin na' kate' yel̲á' x̲ane', cha' yed-jx̲ake'e l̲e' žone' žin na' da' bdien' l̲o ne'e. 44 Da' li žapa' l̲e'e, x̲ane' wdíe' l̲o na' benne' wen žin chawen' yógo'te da' de chie'. 45 Cha' no benne' wen žin gekle' bi yel̲á' ze x̲ane', na' so l̲awe' wsaka' zi'e yezika' wen žin ka', benne' byo ka', na' no'le ka', na' so l̲awe' ye'j gawe', na' sožle', 46 naž yel̲á' x̲an benne' wen žin na' kate' bi kweze' l̲e', o kate' bi gákbe'ele', na' wsaka' zi'e benne' wen žin na', benne' bi nake' chawe', na' choge' chie' kwia yi'e kan nžog chegak benne' ka' bi žejl̲é'gake' che Dios.

47 'Benne' wen žin na', benne' nnezle' da' žénele x̲ane', na' bi zoe' z̲beze', na' bi žone' kan wnná x̲ane', benne' ni, wsaka' zi'l̲e'e x̲ane' l̲e'. 48 Cha' to benne' wen žin bi nnezle' da' žénele x̲ane', na' cha' gone' da' gonen ga bage'e da' gonen ga wsaka' zi' x̲ane' l̲e', wsaka' zi'e benne' wen žin ni láte'do'ze. No benne' nzi' l̲o ne'e da' z̲enl̲e'e, da' z̲enl̲e'e yennáb x̲ane' l̲o ne'e, na' bennen' x̲ane' bx̲en l̲aže'e l̲e' da' z̲enže, l̲ezka' da' z̲enže yennáb x̲anen' l̲o ne'e.

Da' nak Jesús gon choplen benách ka'

(Mt. 10:34-36)

49 L̲ezka' wnná Jesusen':

—Bl̲a'a neda' nich wz̲ena' yi' yežlyó nga, na' že' zedla' nich z̲en yin'. 50 Na'a, de to da' žal̲a' saka'a neda' da' naken ka to da' yezóa' nis, na' že' zedla' kate' gakžen chia'. 51 ¿Žéklele l̲e'e bl̲a'a neda' nich wzóa' žize da' žaken yežlyó nga? Žapa' l̲e'e: O'o. Bl̲a'a nich ko'a da' gon chople benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. 52 Na'a so l̲aw gayo' benne' ka', benne' nníta'gake' to yo'o gákgake' chope l̲a'a. Chonne' tíl̲-l̲engake' chope benne' ka', benne' zej nzi'e x̲tiža'a, na' chope' ka' tíl̲-l̲engake' chonne' ka'. 53 No benne' zoa x̲k-wide' byo chie' tíl̲-l̲ene' z̲i'nen', na' x̲k-wide' byon' tíl̲-l̲enbe' x̲aben'. To no'le zoa x̲kwide' no'le chie' tíl̲-l̲ene' z̲i'nen', na' x̲k-wide' no'len' tíl̲-l̲enbe' x̲na'ben'. No'len' zoa z̲oa' liže' tíl̲-l̲ene' z̲oa' ližen', na' z̲oa' ližen' tíl̲-l̲ene' to' z̲i'nen'.

Da' žakgak na'a ža da' zej nak bian'

(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

54–56 Lezka' Jesusen' gože' benne' zan ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Nnézkzele dan' znnagak benách ka', znnágake': “Kate' že' bejw kwele wak yejw. Kate' žechj be' bi gak yejw.” Žakkzen kan znnágake'. Le'e, benne' bi nnezle ka'. Žak znnéya'ale da' gon lawe' ža, san bi žákbe'elele nbága'le zia ni'a che da' žónkzele.

Žala' yegá'nlenžo chawe' no benne' zže'e žo'o

(Mt. 5:25-26)

57 Lezka' wnná Jesusen':

—¿Biz chen' bi zchi'a láže'kzle le'e kan nak da' naken chawe'? 58 Cha' zoa no benne' bi da' yennable' le', na' zejle nich žinle yolawe', be' laže' yegá'nleno' bennen' chawe' kate' ne yo'ole nez, nich bi yesbage'e le' zia law benne' zchi'a laže'e le'e, na' bennen' zchi'a laže'e wdíe' le' lo na' benne' žsejwe' liž ya, na' bennen' wsejwe' le' liž yan'. 59 Žapa' le', bi yežojo' ga na' kate' chízjwžo' dot da' nbago'o che bennen'.

Žon byenen yeyát láže'žo

13 La' ža na'ze bžingak benne' ka' ga na', na' bzéngekle' Jesusen' kan ben Pilato. Bete' bale benne' Galilea, na' wzi'e žen chégake', na' bchagen' len xchengak bia beže, bia ka' ba bétgake'-ba' nich wžíagake' xchéngakba' law Dios. 2 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—¿Žéklele le'e wbága'žegak benne' Galilea ka' dola' ka yezika' benne' Galilea ka', dan' belzake'e ki? 3 Žapa' le'e: O'o, na' cha' bi yeyát láže'le, lezka' kwia yi'le yógo'tele. 4 Lezka' goken chegak chino' chonne benne' ka', bejbaga' yo'o zan kwia na', da' nzin' Siloé, légake', na' gótgake'. ¿Žéklele le'e belbága'že benne' ka' zia ka yezika' benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén? 5 Žapa' le'e: O'o, na' cha' bi yeyát láže'le, lezka' kwia yi'le yógo'tele.

Žsaka' lebe Jesús che yag higo dan' bi be wžían

6 Naž bzaka' lebe Jesusen', na' gože' légake':

—Wzóa to benne', na' wzóa to yag higo da' gozen' gan nak lo yežlyó chie'. Twiz twiz bejwíe' cha' zbia yagen', san bi be bžel-le'. 7 Naž gože' benne' žone' žin lo yežlyó chien', na' wnné': “Ba gok chonniz žida' žeyilja' da' kwia yag higo ni, san bi be žežel-lan'. Bchogen. ¿Biz chen' kon lanen yežlyó nga?” 8 Naž bechebe benne' wen žin na', na' gože' le': “Xan, bka'nen yetó yízteze, na' wzacha' yo kwe'j kožen, na' wžá'n bebe. 9 Cha' kwia yag ni, na' yega'nen wen, san cha' bi be kwian, naž chogon'.”

Jesús žeyone' to no'le yižwé' kate' nak ža la'y

10 To ža žsedle Jesusen' benách ka' nníta'gake' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios kate' nak ža la'y chégake'. 11 Zoa to no'le ga na' ba gok chino' chonne yiz yoe'e yižwé', dan' yoe'e be' xiwe' da' žonen ga bi zej nnita' benách ka' chawe', na' nyéchwteze' zde', na' bi žak yelí kwine'. 12 Katen' Jesusen' ble'ele' no'len', bliže' le', na' wnné':

—Nó'ledo', ba beyako'.

13 Naž Jesusen' bxoa ne'e le', na' la' blite kwin no'len', na' bka'n zene' Dios. 14 Naž bža'a benne' blo che yo'o gan želyenle' xtiža' Dios. Zže'e dan' beyón Jesusen' no'len' kate' nak ža la'y. Benne' blon' gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Xop ža de gonžo žin. De latje lo ža ka' yidle nich no benne' yeyone' le'e, na' kege ža la'y.

15 Naž beží'i Xanžon', na' wnné':

—Le'e, benne' ka' zloé'ezele chawe' kwinle, ¿bi žejsežle bia beže ka' che

chele gan dá'gakba' kate' nak ža la'y, na' chjwá'le-ba' we'j nis? 16 No'le ni nake' za'só Bran, na' chino' chonne yiz ba gok žsaka' zi' da' xiwe' le'. ¿Bi žala' no benne' yeslé' le' lo nan' la'kze nak ža la'y?

17 Kate' wnná Jesusen' da' ni, bedoé'egekle yógo'te benne' yodo' ka' nníta'gake' ga na', na' belžé'e Le', san bebégekle yezika' benách ka' nníta'gake' ga na'. Ki béngake' dan' blé'egekle' da' zen ka' da' žon Jesusen'.

Žsaka' lebe Jesús che bínnedo' mostasa

(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

18 Naž wnná Jesusen':

—¿Nakxkze žak zgole da' znna bia' Dios, o bize wsaka' lebžon? 19 Žaken kan žak che to bínnedo' mostasa, dan' wzí' to benne', na' gozen' gan nak lo yežlyó chie'. Bgole yag mostasan', na' goken to yag zen, na' bžingak byínnedo' ka', na' béngakba' xó'ngakba' lo ni'a nen'.

Žsaka' lebe Jesús che kwa zichj che yet xtil

(Mt. 13:33)

20 Lezka' wnná Jesusen':

—¿Bizkze wsaka' leba' da' znna bia' Dios? 21 Naken ka kwa zichj che yet xtil, dan' wzí' to no'le, na' bchixen' chonne kwe' kwa yet xtil, na' bgole dot kwan'.

To gan žala' težo da' naken to lchido'

(Mt. 7:13-14, 21-23)

22 Kate' Jesusen' yoe'e nez zeje' Jerusalén, wdíe' lo yež zen ka', na' yeždo' ka', na' žsedle' benách ka' nníta'gake' latje ka'. 23 To benne' wnnable' Jesusen', na' wnné':

—Xan, ¿babze benne' ka' yelágake'?

Jesusen' gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', 24 na' wnné':

—Le we' laže' cho'ole zaka' gan žo'ogak benách ka', da' naken to lchido', dan' žapa' le'e: yénegekle benne' zan chó'ogake' ga na', san bi sáke'gekle'. 25 Te chas xan yo'o, na' wsejwe' yo'o, le'e na' soale la' lí'ale, so lawle wližle ža yo'on', na' ye'le-ne': "Xan, xan, bsaljw cho'oto'." Naž yeží'i bennen', na' yi'e le'e: "Bi nnezla' noz benne' le'e." 26 Naž so lawle nnale: "We'j bdáwlento' Le', na' bsedlo' gan nak lawe' ya'a cheto'." 27 Naž yi'e le'e: "Žapa' le'e, bi nnezla' ga benne' le'e. Le kwas ga zoa' ni, yógo'tele žonle da' kegle." 28 Naž kwež nyáche'le, na' wxéj láye'le kate' lé'elele Bran, len Isaak, na' Jakob, na' yógo'te benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, benne' ka' chejnníta'gake' gan znna bia' Dios, san le'e ga'nle la' lí'ale. 29 Žingak benne' ka' žójgake' zaka' gan zla' wbíž, na' zaka' gan ženen, na' zaka' gan za' be' zag, na' zaka' gan zde wbíž byo' zag ka', na' kwé'gake' ye'j gáwgake' gan znna bia' Dios. 30 Naž bale benne' ka' gákgake' benne' blo, benne' ka' ngá'ngake' ka'ze na'a, na' bale benne' ka', benne' zej nake' benne' blo na'a, gá'ngake' ka'ze.

Zbež nyache' Jesús ni'a chegak benách Jerusalén

(Mt. 23:37-39)

31 La' ža na'ze bžingak benne' yodo' fariseo ka' gan zoa Jesusen', na' góžgake' Le':

—¡Bežój! ¡Bezónnj nga, dan' žénele Herodes gote' Le'!

32 Jesusen' gože' légake':

—Le chej. Le chejzenle bennen' nake' ka to beza', da' znnia': Bwia nga, žebeja' be' xiwe' ka', na' žeyona' benách ka' na'a, na' wxé, na' wižj, na' yeyóž gona' žin chia'. 33 Žon byenen yá'alena' xneza' na'a, na' wxé, na' wižj, na' žina' lo yež Jerusalén, dan' žótgake' benne' ka' ga na', benne' zcháljgake' lo wláz Dios.

34 'Le'e, zoale Jerusalén. Žotle benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios, na' zže'ele yej benne' wbás ka' žsela' Dios chele. Zan chi'i gónela' wtoba' le'e chia' kan žon

z̲koko', z̲tobba' bríse'do' ka' z̲an x̲ilba', san bi gónelele. 35 Le wia nga, ka'ze ga'n ližle, na' žapa' l̲e'e, biž l̲é'elele neda' na' zejte nnale: “Ba nez z̲en gaken che bennen' ze'e l̲o wláz X̲anžo Dios.”

Jesús žeyone' to benne' yoe'e yi

14 Kate' nak ža la'y chegak benne' judío ka', wyó'o Jesusen' liž to benne' wnná bia', benne' yodo' fariseo. Jesusen' ži'e že'j žawe', na' benne' yodo' fariseo ka' nníta'gake' ga na' z̲wíagake' L̲e'. 2 L̲ezka' zoa to benne' yoe'e yi ga na' l̲aw Jesusen'. 3 Naž Jesusen' wnnable' benne' yodo' wsedle ka' tz̲en l̲en benne' yodo' fariseo ka', benne' ka' žsédgekle' da' bchi'le Moisés, na' wnné':

—¿De latje yeyonžo no benne' yižwé' kate' nak ža la'y?

4 L̲égake' wnníta'gake' žize. Naž Jesusen' bex̲we' benne' yižwén', na' beyone' l̲e', na' l̲a' besél̲a'tie' l̲e'. 5 Naž Jesusen' gože' benne' yodo' ka', na' wnné':

—Cha' zoa no benne' ládjwle, zej nnita' bia beže chie' ka', na' cha' bíx̲eba' toba' to l̲o yežw, ¿bi chejleje'-ba', l̲a'kze nak ža la'y?

6 Bi be gok yežíigake' che dan' wnnén'.

No benne' kwi'e latje blo

7 Kate' Jesusen' bl̲e'ele' kan žongak benne' yodo' fariseo ka', kan želbi'e latje blo ka' gan že'j žáwgake', naž bsaka' l̲ebe', na' gože' l̲égake':

8 —Kate' no benne' wl̲iže' le' nich chejo' ga žak lni che yel̲a' z̲chag na', bi kwi'o latje blo. Cha' bl̲iže' to benne' nakže' blo ka le', 9 naž bennen' bl̲iže' le' yide' gan zo', na' yi'e le': “Bnez̲jw latje kwe' benne' ni gan ži'o” na' l̲o yel̲a' žedoe'ele chio' chejži'o že'lte. 10 Kate' no benne' wl̲iže' le', bejžé' že'lte, nich kate' l̲a' bennen' bl̲iže' le', na' yi'e le': “Bicha'a, wdé yelate' kile.” Naž gakžo' le' blo l̲awgak benne' ka' želbé'l̲ene' le' tz̲en. 11 No benne' z̲ka'n z̲en kwine', góngake' ga yeyex̲jwe', san no benne' zoe' gax̲jw l̲aže', góngake' ga gakže' blo.

12 L̲ezka' Jesusen' gože' bennen' bl̲iže' L̲e', na' wnné':

—Kate' gono' to yel̲a' waw, o lnido', bi wl̲ižo' lježo' ka', na' benne' bicho'o ka', na' biche' lježo' ka', na' benne' z̲jo'o l̲i'a chio' ka', benne' ka' zej nape' yel̲a' wnni'a. Ki žal̲a' gono' dan' l̲ezka' wl̲ižgak benne' ka' le', na' ki gaken, yebí'igake' chio'. 13 Kate' gono' to yel̲a' waw, bl̲iž benne' yache' ka', na' benne' ka' zej nžog ni'a ná'gake', na' benne' ka' bi žak sá'gake', na' benne' l̲o chol̲e ka'. 14 Naž ba nez z̲en gaken chio', dan' bi gak bi da' yebi'igak benne' ki chio', san yebí'i chio' kate' žin ža yebangak benne' gat ka', benne' chawe' ka'.

Žsaka' l̲ebe Jesús che to lni z̲en

15 Zoa to benne' že'j žáwl̲ene' Jesusen' tz̲en ga na', na' katen' benle' da' ni, gože' L̲e':

—Ba nez z̲en gaken che no benne' ye'j gawe' gan z̲nna bia' Dios.

16 Jesusen' gože' l̲e':

—Wzóa to benne' bene' to lni z̲en, na' bl̲iže' benne' zan. 17 Kate' ba wz̲íni'a yel̲a' waw, bsel̲e'e benne' wen žin chie' nich chejyeže' benne' ka' ba bl̲iže', na' wnné': “Le da, dan' ba de yógo'te.” 18 Wzó l̲aw yógo'tegake' z̲nnábgake' latje bi chjake'. Benne' nežwn' wnné': “Za' go'wa' to yežlyó, na' žon byenen chejwían'. Žáta'yoela' le' si' z̲en chaze' chia'.” 19 Yetóen' wnné': “Za' go'wa' gayo' kwe' bež go'n, na' cha'a chejwía' cha' žóngakba' žin. Žáta'yoela' le' si' z̲en chaze' chia'.” 20 Yetóen' wnné': “Za' bchag na'a, na' bi gak yida'.” 21 Kate' beyéj benne' wen žin na', bejyeže' x̲ane' yógo'te da' ki. Naž bža'a benne' x̲an yo'on', na' gože' benne' wen žin na', na' wnné': “Wyéj na'atge gan nak l̲awe' ya'a, na' gan zej nak l̲o nez che yež nga, na' bejx̲í' benne' yache' ka', na' benne' ka' zej nžog ni'a ná'gake', na' benne' ka' bi žak sá'gake', na' benne' l̲o chol̲e ka'.”

22 Kate' benne' wen žin na' ba bene' da' ki, wnné': “Xan, ba bena' kan gožo' neda', na' ne de latje.” 23 Naž xane' gože' benne' wen žin na', na' wnné': “Wyéj gan nak lo nez ka', na' gan nak nez las ka', na' ben byene yidgak benne' ka' nníta'gake' ga na', nich cha'te liža' nga. 24 Žapa' le'e: nitó benne' bliža' zga'ale bi ye'j gawe' yela' waw chia'.”

Da' sáka'žo cha' gónlenžo Benne' Cristo tzen

25 Lo ža ka' benne' zan žjáklene' Jesusen', na' Le' beyechje', na' gože' légake': 26 —Cha' no benne' yénele' gónlene' neda' tzen, na' cha' bi žíʼižele' neda' ka nžiʼile' xa xne'e, na' zo'le', na' zi'ne' ka', na' bi' biche'e ka', na' bi' zane' ka', na' yela' nban chie', bi nake' zi gake' benne' wsedle chia'. 27 No benne' bi gónlene' neda' tzen la'kze gon byenen chejté'e le'e yag kroze, bi nake' zi gake' benne' wsedle chia'. 28 Cha' zoa no benne' ládjwle le'e, benne' žénele' gone' to yo'o sibe, ¿bi kwi'e zga'ale, na' wlabe' gaka'x mežw žala' senle', nich nnezle' cha' de chie' da' žala' chizjwe' nich yeyóž gone' yo'on'? 29 Cha' bi gone' ki, na' cha' so lawe' kweke' len yo'on', na' cha' bi gak yeyóž gone' yo'o chien', naž so lawgak yógo'te benne' gon dítjgekle' le', benne' ka' lé'egeklen', 30 na' nnágake': “Bennen' wzó lawe' žone' yo'o chien', na' bi gok yeyóž gonen'.” 31 Lezka', cha' zoa no benne' wnná bia', na' cha' žon byenen cheje' lo wdile chejtíl-lene' yetó benne' wnná bia', ¿bi kwi'e zga'ale, na' gone' xbab cha' wak chejtíl-lene' bennen' zchi'e galje mil benne' chie', na' le' chi milze benne' zchi'e? 32 Cha' bi gake', naž katen' yetó benne' wnná bian' ne zoe' zi'to', sele'e to benne' wbás chie' gan zoe', na' nnabe' nakx žala' gone' nich gáʼnlengake' chawe' toe' yetóe'. 33 Ki naken, cha' zoa no benne' ládjwle le'e, na' cha' bi wka'ne' yógo'te da' nape', bi nake' zi gake' benne' wsedle chia'.

Zede' da' zniten yela' sna'a chen

(Mt. 5:13; Mr. 9:50)

34 Lezka' wnná Jesusen':

—Nak chawe' zede', san cha' nit yela' sna'a chen, ¿nakx gak yeyonžon sna'a? 35 Biž bi zaka' zeden', kege nich yeyonen yo, na' kege nich yeyonen bebe, san cho'nžon na'le. No benne' zoa nage', na' ženle', žala' wzé nage'.

Žsaka' lebe Jesús kan nak che to zila', bia wnitlba'

(Mt. 18:10-14)

15 Bdobgak yógo'te benne' wechizjw ka' len benne' nexjw ka' gan zoa Jesusen', nich wzé nággake' chie'. 2 Che len benne' yodo' fariseo ka' len benne' yodo' wsedle ka' wnnégake' chie', na' wnnágake':

—Bennen' žape' benne' dola' ka' ba la'ne, na' že'j žáwlene' légake'.

3 Naž bsaka' lebe Jesusen', na' gože' légake':

4 —Cha' zoa no benne' ládjwle le'e, zej nnita' to gaywá' zila' chie', na' cha' nitlba' toba', ¿bi wka'ne' bia taplalj to galje ka' gan nak lo latje dachen', na' cheje' chejdilje' zilan', bia nnitlba', kate' yežélžele'-ba'? 5 Katen' ba bežel-le'-ba', lo yela' žebél chie' yexóe'-ba' ža'a yene', 6 na' kate' yežine' liže', wtobe' lježe' ka' len benne' zjo'o li'a chie' ka', na' yi'e légake': “Le yebél tzen len neda', dan' ba bežel-la' zila' chia', bian' wnitlba'.” 7 Žapa' le'e: lezka' gáta'že yela' žebél ya'abá che Dios ni'a che to benne' dola', benne' yeyát laže'e, ka gata' ni'a chegak taplalj to galje benne' chawe' ka', benne' žékgekle' bi žon byenen yeyát láže'gake'.

Žsaka' lebe Jesús che to mežw da' wnitlen

8 Lezka' wnná Jesusen':

—Wzóa to no'le nape' chi mežw plat. Cha' nitle to mežw plat na', ¿bi wzalje' yi', na' wlóe' l̲o yo'o chien', na' yeyiljen' binlo kate' yežél̲želen'? 9 Katen' yežel̲-len', na' wtobe' no'le lježe' ka' l̲en no'le z̲jo'o l̲i'a chie' ka', na' yi'e l̲égake': “Le yebél tz̲en l̲en neda', dan' ba bežel̲-la' mežw plat na' dan' wnitlen.” 10 Neda' žapa' l̲e'e: l̲ezka' yebél̲e'egekle wbás che ya'abá ka' ni'a che to benne' dol̲a', benne' yeyát l̲aže'e.

Žsaka' l̲ebe Jesús che to x̲kwide' wnitlbe'

11 L̲ezka' wnná Jesusen':

—Wzóa to benne' wnníta'gak chope x̲kwide' byo chie'. 12 X̲kwide' nyache' gožbe' x̲abe', na' wnnabe': “X̲e, benn da' žeyal̲a' chia' che da' den chio'.” Naž x̲aben' wdise' chégakbe' da' nape'. 13 Wdé na', x̲kwide' nyachen' btobbe' yógo'te da' wz̲i'be', na' wyejbe' to yež zi'to', gan ben ditjlbe' dot da' den chebe'. Benbe' da' kegle. 14 Katen' beyóž bdach dot dan' wz̲i'be', na' gok wbín l̲o yež gan zoabe', na' byážjelbe'. 15 Naž wye-jbe' wen žin che to benne' l̲o yežen', na' bennen' bsel̲e'e-be' gan de to yež-lyó chie' nich chejwawbe' koch chie' ka'. 16 Gok l̲áže'be' gawbe' yix̲e' ka'ze da' žawgak koch ka', san nitó benne' bi be bnez̲jwen' gawbe'. 17 Naž beyát l̲áže'be', na' wnnabe': “Benne' zan nníta'gake' wen žin liž x̲a', na' del̲e'e da' že'j žáwgake', san neda' žatkza' l̲o yel̲a' z̲don nga. 18 Yezá'a nga, na' yeyá'a gan zoa x̲a', na' yapa'-ne': X̲e, bena' dol̲a' l̲aw Dios, zoe' ya'abá chie', na' l̲awo' le'. 19 Biž naka' neda' zi gaka' z̲i'no'. Ben neda' ka to benne' wen žin chio'.” 20 Naž beyo'obe' nez, zeyejbe' gan zoa x̲abe'.

'Kate' ne zeza'be' zi'to', x̲abe' bl̲e'ele'-be', na' beyache' l̲áže'le'-be'. Taríaze be-jchág x̲abe' l̲ebe', na' beyel̲e'e yenbe', na' bnope'e-be'. 21 Naž z̲i'ne' na' gožbe'-ne': “X̲e, bena' dol̲a' l̲aw Dios, zoe' ya'abá chie', na' l̲awo' le'. Biž naka' neda' zi gaka' z̲i'no'.” 22 Naž x̲abe' gože' benne' wen žin chie' ka', na' wnné': “Le chejléj to laže' da' záka'l̲e'en, na' le wakw-be'. Le ko'o to da' záka'l̲e'e x̲ben na'be', na' le wléj-be' z̲elbe'. 23 Le chejx̲í' to beže, bia ženne', na' le got-ba'. Gawžo-ba', na' gonžo lni. 24 Ki gonžo dan' gok x̲kwide' byo chia' ni ka to bi' gat, na' bebanbe'. Wnitlbe', na' ba bel̲a'be' na'a.” Naž wzó l̲áwgake' žebégekle'.

25 'Kate' ne žak da' ki, x̲kwide' byo wak che bennen' žonbe' žin yix̲e'. Kate' ne zeza'be', na' bežinbe' gawze ža yo'o, benlbe' ža' we' kwež, na' žak wyá'a l̲o yo'on'. 26 Naž bl̲ižbe' to benne' wen žin, benne' zoe' ga na', na' wnnablbe' l̲e' biz̲en' žaken. 27 Benne' wen žin na' gože'-be': “Bežín bi' bicho'on', na' x̲o' wnné' gótgake' to beže, bia ženne', dan' bežinbe' binlo l̲o ne'e.” 28 Naž bža'a bi' waken', na' bi gónelebe' yeyo'obe' l̲o yo'on'. Naž bežój x̲aben', na' góta'yoele'-be' yeyo'obe'. 29 Beží'i bi' waken', na' gožbe' x̲abe', na' wnnabe': “Nnézkzelo' ba bena' x̲chino' zan yiz, na' nitó chi'i bi na' wži'a che x̲tižo'o, na' nitó chi'i bi na' gonno' to z̲íla'do', bia gáwl̲ena' lježa' ka'. 30 Na'a, kate' bel̲á' x̲kwide' chio' ni, na' ben ditjlbe' da' ka' gota' chio', na' wdál̲enbe' no'le l̲e'e ka', beto' to beže, bia ženne', ni'a chebe'.” 31 Naž x̲abe' gože'-be', na' wnné': “Z̲i'na', le' zóal̲entezo' neda', na' yógo'te da' den chia', chio' nakkzen. 32 Žon byenen gonžo lni, na' yebelžo, dan' gok bi' bicho'o ni ka to bi' gat, na' bebanbe'. Wnitlbe', na' ba bel̲a'be'.”

Žsaka' l̲ebe Jesús che to benne' wen žin bi nake' chawe'

16 L̲ezka' Jesusen' gože' benne' ka' žónl̲engake' L̲e' tz̲en, na' wnné':

—Wzóa to benne' wnni'a, na' wzóa to benne' wen žin chie', benne' nzi' l̲o ne'e da' nape x̲ane'. Bžingak benne' ka' žes-

bága'gake' benne' wen žin na' zia law xane'. Wnnégake' chie' zžia yi'ze' da' nape xanen'. 2 Naž xan yo'on' bliže' benne' wen žin chien', na' gože' le': “¿Bize da' ni ženla' kan žono'? Bloe'el neda' da' zej nak bian' žin beno', dan' biž yegá'n lo no'o da' naken chia'.” 3 Naž bezá' laže' benne' wen žin na', na'wnné': “¿Nakxkze gona'? Žebéj xana' neda' ga ni žona' žin. Bi gak gona' žin yixe', na' yedoe'ela' nnabla' no benne' bi da' gonnze' chia'. 4 Na'a nnezla' da' gona' nich kate' yebéj xana' neda' ga ni žona' žin, gonngak benne' ka' žin gona' lížgake'.” 5 Naž benne' wen žin na' bliže' benne' ka' zoa da' zbága'gake' che xane', na' gože' benne' nežw: “¿Gáka'ze zbago'o che xana'?” 6 Le' wnné': “To gaywá' že'e ži'a set zbaga'a.” Benne' wen žin blon' gože' le', na' wnné': “Ni de yich gan nyela' dan' zbago'o. Wžé'e, na' bzoj yetó le'e yich da' nnan chi-yon že'e ži'a zbago'o.” 7 Wdé na' wnnable' yetóe', na' wnné': “Cheze le', ¿gáka'ze zbago'o?” Le' wnné': “To gaywá' da'a zoa' stribe.” Naž benne' wen žin na' gože' le', na' wnné': “Ni de yich gan nyela' dan' zbago'o. Bzoj yetó le'e yich da' nnan tapla̱lj da'a zbago'o.” 8 Gokbe'el xane' bsíne'le benne' wen žin chien', bennen' bi nake' chawe'. Ki naken, zej nakže benne' yežlyó nga sina' lo da' ka' žóngake' la' légakze', ka zej nak benne' ka' želdálene' Dios tzen lo baní' chie'.

9 ’Neda' žapa' le'e: le ga'nlen benách ka' chawe', wkónlele žin yela' wnni'a da' den chele yežlyó nga, nich kate' žin ža wka'nle da' ki, gápegake' le'e ba la'ne lo latjen' da' zejlí kanne.

10 ’No benne' zkonle' binlo žin to da' láte'do'ze da' nzi' lo ne'e, lezka' wkonle' binlo žin to da' zen da' gata' lo ne'e. No benne' bi zkonle' binlo žin to da' láte'do'ze da' nzi' lo ne'e, lezka' bi wkonle' binlo žin to da' zen da' gata' lo ne'e. 11 Che len, cha' bi zkónlele binlo žin yela' wnni'a da' den chele yežlyó nga, ¿nozkze benne' wdíe' lo na'le yela' wnni'a da' naken li laže'? 12 Cha' bi zkónlele binlo žin da' nzi' lo na'le da' naken che benne' yoble, ¿nozkze benne' wdíe' lo na'le da' žala' gaken chekzle?

13 ’Nitó benne' wen žin bi gak gone' xchingak chope xane', dan' že'e toen', na' ži'ile' yetóen', o gape' ba la'ne toen', na' wzóe' chela'ale yetóen'. Bi gak gonle xchin Dios, na' lezka' gonle žin nich gata' yela' wnni'a chele, da' naken che yežlyó nga.

14 Béngekle benne' yodo' fariseo ka' da' ni, na' dan' zdan láže'gake' yela' gape, che len ben dítjgekle' Jesusen'. 15 Naž Jesusen' gože' légake':

—Le'e zloé'ezele chawe' kwinle lawgak benách ka', san nnézkzele Dios da' yo'o lo yichj lázdo'le, dan' bi zle'el Dios chawe' da' zdan láže'gak benách ka'.

Da' bchi'le Moisés, na' da' bchi'le Dios

16 Lezka' wnná Jesusen':

—Bengak žin da' bchi'le Moisés, na' da' bzojgak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, na' zejte ža wzóa Zwa. Naž katen' bla' Zwan', wzó law zze diža' kan gak cho'ogak benách ka' gan znna bia' Dios, na' žon byengak yógo'te benách chó'ogake' ga na'.

17 ’La'kze žaken ki, gakže te che ya'abá, na' che yežlyó nga ka kwia yi' to díža'ze da' nyejwn le'e yich da' znna Dios.

Da' zla'a laz benne' ka' nžag ná'gake'

(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

18 Lezka' wnná Jesusen':

—Cha' no benne' byo wsane' zo'le', na' cha' wechág ná'lene' no'le yoble, gone' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na', na' cha' no benne' byo wchág ná'lene' no'len' bsan benne' byo chie' le', lezka' gone' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.

Benne' wnni'a, na' Lásaro

19 Naž bzaka' lebe Jesusen', na' wnné':

—Wzóa to benne' wnni'a. Žakwe' laže' da' záka'le'en, na' tža tža žónteze' lni, na' že'j žáwgake' da' dzi'le'e. 20 Lezka' wzóa to benne' yáche'do' ga na', benne' lie' Lásaro. Bennen' znnable' no benne' bi da' wnezjwe' chie', na' do zentie' žie' we', na' ži'e ža yo'o che benne' wnni'a na'. 21 Žak laže' benne' yáche'don' gawe' da' bizjw ka' da' žéxjwgaken zan gan že'j žaw benne' wnni'a na'. Lezka' zej nnita' beko' ka' ga na', na' bel-le'eba' lo we' ka' che benne' yáche'don'. 22 Bžin ža got benne' yáche'don', na' wbás che ya'abá ka' belchi'e le' nich chejzóalene' Bran gan nak latje xtan che Dios. Lezka' got benne' wnni'a na', na' bkáche'gake' le' lo yežw ba. 23 Kate' ne zzáka'le'e bennen' góta'le'e yela' wnni'a chie', gan zoe' latje chegak benne' gat ka', na' bchis lawe', na' ble'ele' Bran, gan zoe' zí'to'le, na' zoalen Lásaron' le'. 24 Naž wnníe' zižje, na' wnné': “Xe, Bran, beyache' laže'l neda'. Bsela' Lásaro ga zoa' ni nich yesbise' xben ne'e, na' yedjsbise' loža'a, dan' zzáka'li'a lo yi' nga.” 25 Bran na' gože' le', na' wnné': “Zi'na', bejsá' laže' kan gok chio', kan góta'le'e yela' wnni'a chio' katen' wzó' nbano', san Lásaro ni, gok yela' yache' chie', na' na'a, žebél Lásaro nga, na' le' zzako'o ga na'. 26 Lezka', to žoa'a ya'a sibe naken, dan' zoan gachje láwe'le gan zoale le'e, na' ga zoato' neto' ni. Che len benne' ka' nníta'gake' nga, cha' yénegekle' tégake' gan zoale le'e, bi gak tégake', na' lezka' benne' ka' nníta'gake' ga na' bi gak yídgake' kile.” 27 Naž bennen' góta'le'e yela' wnni'a chie' gože' le', na' wnné': “Xe, Bran, žáta'yoela' le' yeselo'o Lásaron' liž xa', 28 dan' zej nnita' gayo' benne' bicha'a ga na'. Beselе'e nich chejzenle' légake' ka nak da' žaken nga, nich bi yídgake' latje ga zzáka'li'a ni.” 29 Naž Bran na' gože' le', na' wnné': “Zej de da' bzoj Moisés, na' da' bzojgak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, da' nzi' lo ná'gake'. Žala' wzé nággake' diža' ka'.” 30 Beží'i bennen' góta'le'e yela' wnni'a chie', na' wnné': “Xe, Bran, bi gonen ki, san cha' yebán to benne' lo yela' got, na' cheje' gan nníta'gake', na' yeyát láže'gake'.” 31 Bran na' gože' le', na' wnné': “Cha' bi zze nággake' da' bchi'le Moisés, na' da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, bi chejlé'gake' la'kze no benne' yebane' lo yela' got.”

Žala' gon byenžo bi gonžo ga baga' no benne' dola'

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

17 Jesusen' gože' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wnné':

—Nníta'tezgak da' ka' žóngaken ga bága'gak benách ka' dola', san da' nyáche'le'e gaken che bennen' žone' ga no benne' bage'e dola'. 2 Gakže chawe' che bennen' žone' ki cha' wgala' yene' to yej da' žot, na' chejžó'n kwine' lo nisdo', nich bi gone' ga baga' no benne' chia' dola'. 3 Le wia binlo da' žonle. Cha' lježo' gone' le' zia, bzejni'ile', na' cha' yeyát laže'e, benít law chie'. 4 La'kze gaže chi'i to ža gone' le' zia, na' cha' gaže chi'i yide' gan zo', na' yi'e le': “Žeyát laža'a” žala' yenít lawo' chie'.

Yela' wak da' napžo dan' žejle'žo che Benne' Cristo

5 Naž benne' wbás ka' che Xanžon' gózgake' Le', na' wnnágake':

—Ben ga chejlé'žeto' che Dios.

6 Xanžon' gože' légake', na' wnné':

—Chela' nak láte'ze kan žejle'le che Dios, na' nakzen ka to bínnedo' mostasa, gak ye'le yag zen ni: “Kwas ga ni, na' bejsóa lo nisdo'” na' gonen kan že'len.

Kan žala' gon no benne' nake' wen žin

7 Lezka' wnná Jesusen':

—Cha' zoa no benne' ládjwle le'e, na' zoa to benne' ndo'w chie', benne' zga'ne' beže o zlape', na' kate' yeyóž gone' xchin xane', ¿žéklele ye' xane' le', na' nne': “Da,

wžé' ye'j gawo'"? 8 O'o. Ki yi'e le': "Bsí'ni'a da' gawa' neda'. Wzóa kwezo' wžío' da' ye'j gawa'. Teže na' gak ye'j gawo' le'." 9 ¿Yi'e benne' ndo'w chie' na': "Žóxkeno'" dan' bene' kan gože' le'? Žekla' neda', bi gone' ki. 10 Lezka' gaken chele le'e. Kate' ba benle yógo'te da' bchi'le Dios le'e gonle, žala' nnale: "Nakto' wen žin bi be záka'to', dan' bénzeto' da' žon byenen gonto'."

Chi benne' zej de'e yižwé' leže

11 Kate' ne yo'o Jesusen' nez zeje' lo yež Jerusalén, wdíe' gan že'gak yeždo' ka' zej nbaben gan nbab Samaria, na' gan nbab Galilea. 12 Kate' bžine' to yeždo', bžojgak chi benne' zej de'e yižwé' leže zedjchág-gake' Le', na' bgá'ngake' zí'to'le. 13 Zižje blížgake' Le', na' wnnágake':

—Jesús, benne' wsedle, beyache' laže'l neto'.

14 Kate' ble'el Jesusen' légake', gože' légake':

—Le chej, chejloé'el kwinle lawgak bxoz ka'.

Kate' ne zjake', beyákgake' chawe'. 15 Naž to benne' ládjwgake', katen' gókbe'ele' ba beyake' chawe', beyeje' gan zoa Jesusen'. Wnníe' zižje, na' bka'n zene' Dios. 16 Byechwe', na' bzechw lawe' lo yo law Jesusen', na' gože' Le': "Žóxkeno'."

Bennen' nbabe' Samaria. 17 Naž Jesusen' gože' le':

—¿Bi nnita' chi benne' beyákgake' chawe'? ¿Gaze zej nnita' yezika' benne' ka'? 18 ¿Bi zoa no benne' yedjká'n zene' Dios, san toze benne' zi'to' ni?

19 Naž Jesusen' gože' bennen', na' wnné':

—Beyase, na' beyéj ližo'. Ba beyako' chawe' dan' žejli'o chia'.

Kan la' dan' znna bia' Dios

(Mt. 24:23-28, 36-41)

20 Kate' benne' yodo' fariseo ka' wnnábgekle' Jesusen' batze la' dan' znna bia' Dios, Le' bechebe', na' gože' légake':

—Kan la' dan' znna bia' Dios, bi naken to da' lé'elelen. 21 Bi gak no benne' nne': "Blan' nga" o nne': "Bžinen ga na'." Le wia nga. Znna bia' Dios lo yichj lázdo'gak benách ka'.

22 Naž Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Žin ža kate' yénelele lé'elele ža yelá'a neda', Benne' Golje' Benách, san bi lé'elelen. 23 La'gak benne' yé'gake' le'e: "Zoe' ga ni" o nnágake': "Zoe' ga na'." Bi chejle ga na', na' bi gónlenle légake' tzen. 24 Kan žak kate' žep yes, na' zza'nín' dot ya'abá, lezka' gaken kate' žin ža yelá'a neda', Benne' Golje' Benách. 25 Zga'ale kate' gak da' ni, žon byenen saka'a neda', na' benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a wzóagake' neda' chela'ale. 26 Kan gok ža na' katen' wzóa Noé, lezka' gaken kate' žin ža yelá'a neda', Benne' Golje' Benách. 27 Ža ni'te na' we'j bdáwgake'. Bchag ná'gake', na' bdégake' zí'ngake' ka' lo yela' zchag na', na' zejte wyó'o Noé na' lo barkw zen na' da' nzin' arka, na' la' gokte yejw da' bchinnjen yežlyó nga, na' bžia yin' yógo'tegake'. 28 Lezka' goken ža na' katen' wzóa Lot. We'j bdáwgake'. Gó'wgake', na' béte'gake'. Gózgake' yežlyó che chégake', na' béngake' yo'o che chégake'. 29 Kate' bžin ža na' katen' bežój Lot na' lo yež Sodoma, ka to nis yejw bexjw da' zzalj yi', na' bžia yin' yógo'tegake'. 30 Lezka' gaken kate' žin ža la' lawa' neda', Benne' Golje' Benách.

31 'Kate' žin ža na', cha' zoa to benne' yichjo'o, na' da' de chie' yo'on lo yo'on', bi žala' yetje' nich chejxi'e dan' den chie'. Lezka' no benne' zoe' yixe' bi žala' yeyeje' liže'. 32 Le yesá' laže' kan gok che zo'le Lot na', bwie' xkóže'le, na' beyake' yej

zede'. 33 No benne' že' l̲áže'ze' yel̲a' nban chie', wniten', san bennen' wsane' yel̲a' nban chie' ni'a chia' neda', gape chi'en'.

34 'Žapa' l̲e'e: kate' žin yelen', cha' z̲tasgak chope benne' tz̲en, toen' yechi'a-ne' latje chia', na' yetóen' wka'na'-ne'. 35 Cha' chope no'le yelgote' tz̲en, toen' yechi'a-ne' latje chia', na' yetóen' wka'na'-ne'. 36 Cha' chope benne' góngake' žin yix̲e', toen' yechi'a-ne' latje chia', na' yetóen' wka'na'-ne'.

37 Kate' béngekle benne' wsedle ka' che Jesusen' da' ki, wnnábgekle' L̲e', na' wnnágake':

—X̲an, ¿gaz̲ gak da' ki?

Jesusen' gože' l̲égake':

—Gan de to da' gat, dóbgakkze lab ka' ga na'.

To no'le wzebe, na' benne' wechi'a l̲aže'

18 Naž bzaka' l̲ebe Jesusen', na' gože' l̲égake' kan žon byenen wl̲ížtezžo Dios, na' bi gak chope l̲áže'žo. 2 Wnné':

—To yež wzóa to benne' wechi'a l̲aže', na' bi z̲žebe' Dios, na' bi žape' no benne' ba la'ne. 3 L̲a' yež na'ze wzóa to no'le wzebe, na' bžine' gan zoa benne' wechi'a l̲ažen', na' wnné': "Bchi'a l̲aže' che da' žon to benne', žone' chia' da' z̲ia." 4 Scha bi gónele' bi da' gone' chie', san wdé na' wzá' l̲aže'e, na' wnné': "L̲a'kze bi z̲žeba' Dios, na' bi žapa' no benne' ba la'ne, 5 san dan' zá'teze no'le wzebe ni, na' žon l̲ele' neda', che l̲en wchi'a l̲aža'a da' žaken chie', nich bi yídteze' ga ni, na' nich bi tetle gon l̲ele' neda'."

6 Naž X̲anžon' gože' l̲égake', na' wnné':

—Le wzé nag kan wnná bennen' wechi'a l̲ažen', bennen' bi nake' chawe'. 7 ¿Bi wchi'a l̲aže' Dios da' žak chegak benne' ka' wžekze' chie', benne' ka' žližgake' L̲e' dot ža dot yele? ¿Wžele' gákl̲ene' l̲égake'? 8 Žapa' l̲e'e: l̲a' wchi'a l̲áže'tie' l̲égake'. Kate' yel̲á'a neda', Benne' Golje' Benách, ¿weže l̲-la' benne' ka' žejl̲é'gake' chia' yežlyó nga?

To benne' yodo' fariseo, na' benne' wechiz̲jw

9 Bzaka' l̲ebe Jesusen' kan nak chegak benne' ka' zl̲oé'ezegekle' chawe' kwíngake', na' z̲ká'ngake' ka'ze yezika' benách ka'. 10 Ki wnné':

—Bžingak chope benne' gan nak l̲o z̲chil yodo' nich wl̲ížgake' Dios. To bennen' nake' benne' yodo' fariseo, na' yetóen' nake' benne' z̲chiz̲jwe' benách ka' l̲o wláz yež zi'to'. 11 Wzeze benne' yodo' fariseon', na' ki bl̲iže' Dios, na' wnné': "Dios, žapa' Le': žóx̲keno', dan' bi naka' ka zej nak yezika' benne' ka', benne' zej nake' wbán, na' benne' ka' bi zej nake' chawe', na' benne' ka' z̲ka'n dítjgake' yel̲a' z̲chag na'. L̲ezka' bi naka' ka benne' wechiz̲jwn'. 12 Neda' žona' wbás chope chi'i žak x̲ono' ža weje, na' z̲nez̲jwa' che yodo' to kwe' che chi kwe' che yógo'te da' žata' chia'." 13 Benne' wechiz̲jwn' wzíe' zí'to'te, na' bi bežogle' wchís l̲awe' nich wie' ya'abá, san wdape' lcho'e, na' wnné': "Dios, beyache' l̲aže'l neda', benne' dol̲a'."

14 Naž wnná Jesusen':

—Neda' žapa' l̲e'e: beyéj benne' wechiz̲jwn' liže', na' ba beyake' chawe' l̲aw Dios, kege ka benne' fariseon'. No benne' z̲ka'n z̲en kwine', gon Dios ga yex̲jwe', san no benne' zoe' gax̲jw l̲aže', gon Dios ga gake' benne' zaka'.

Jesús žl̲iž chawe'e x̲kwíde'do' ka'

(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

15 Naž bžingak benne' byo ka' l̲en no'le ka' gan zoa Jesusen', zej noe'e x̲kwíde'do' ka' chégake' nich x̲oa na' Jesusen' l̲égakbe'. Kate' benne' wsedle ka' che Jesusen' bl̲é'egeklen', bdíl̲egake' l̲égake'. 16 Naž Jesusen' bl̲iže' benne' ka' žónl̲engake' L̲e' tz̲en, na' wnné':

—Le we' xkwíde'do' ki latje yídgakbe' gan zoa', na' bi wséjwle xnézgakbe', dan' gata' latje chegak benne' ka' zej nake' ka xkwíde'do' ki gan znna bia' Dios. 17 Da' li žapa' le'e: no benne' bi si' lo ne'e da' znna bia' Dios, kan žon to xkwíde'do', bi cho'o bennen' gan znna bi'e.

To benne' dele'e yela' wnni'a chie'

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

18 To benne' wnná bia' wnnable' Jesusen', na' wnné':

—Benne' wsedle dot chawe'. ¿Bize žala' gona' nich gata' yela' nban da' zejlí kanne chia'?

19 Jesusen' gože' le':

—¿Biz chen' ži'o neda': “Dot chawe'”? Bi zoa no benne' nake' dot chawe'. Toze Dios nake' dot chawe'. 20 Nnézkzelo' da' ka' bchi'le Dios le'e:

Bi gono' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.
Bi goto' benách ka'.
Bi kwano'.
Bi nnio' che lježo' da' wen laže'.
Wdape xa xno'o ba la'ne.

21 Bennen' gože' Jesusen', na' wnné':

—Yógo'te da' ki žona' kate' wzó law naka' xkwide'.

22 Kate' benle Jesusen' da' ni, gože' le':

—Yetó da' žiažje gono'. Bete' yógo'te da' den chio', na' dan' si'o bnezjwn chegak benách yache' ka', na' gata' yela' wnni'a chio' ya'abá che Dios. Naž da, benlen neda' tzen.

23 Kate' benle bennen' da' ni, gok nyache' laže'e, dan' dele'e yela' wnni'a chie'. 24 Kate' ble'el Jesusen' kan gok bennen' nyache' laže', wnné':

—Zédele'e gaken cho'ogak benne' ka' dele'e yela' wnni'a chégake' gan znna bia' Dios. 25 Gakže zede cho'o to benne' dele'e yela' wnni'a chie' gan znna bia' Dios, ka te to bia zbiagak benne' ka' to lo nag yeche'.

26 Naž benne' ka' béngekle' da' ni wnnágake':

—¿Nozkze benne' gak yelé', cha'?

27 Jesusen' gože' légake':

—Dios gak gone' da' bi gak gongak benne' ka'.

28 Naž Bedw gože' Jesusen':

—Bwia nga, neto' bka'nto' yógo'te da' den cheto', na' žónlento' Le' tzen.

29 Naž Jesusen' gože' légake':

—Da' li žapa' le'e, no benne' wka'ne' liže', o xa xne'e, o biche' lježe' ka', o zo'le', o zi'ne' ka', dan' že' laže'e nna bia' Dios gáte'teze, 30 si'že bennen' da' ka' ža ni zoažo na'a, na' ža da' za' gata' yela' nban da' zejlí kanne chie'.

Jesús znne' da' yoble za' gótgake' Le'

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

31 Jesusen' bchi'e benne' chežinno, benne' wsedle chie' ka', cheze, na' gože' légake':

—Le wia nga, zejžo lo yež Jerusalén, gan gak yógo'te da' nyejw le'e yich la'y, da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, kan žala' gak chia' neda', Benne' Golje' Benách. 32 Benne' Jerusalén ka' wdégake' neda' lo na'gak benne' zi'to' ka', na' gon dítjgekle' neda', na' wlíž zí'gake' neda', na' wžé'egake' neda' zene'. 33 Chíngake' neda', na' te na' gótgake' neda', na' kate' gak chonne ža, yebana' lo yela' got.

34 Bi wyejní'igekle benne' wsedle chie' ka' da' ni, na' bi wnnézgekle' bi da' zcháljlene' légake' chen, dan' naken da' bi na' gak chejní'igekle'.

Jesús žeyone' to benne' Jerikó, benne' lo chole

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

35 Kate' za' žin Jesusen' lo yež Jerikó, zoa to benne' lo chole ga na'. Ži'e žoa'a nez, znnable' no benne' bi da' wnezjwe' chie'. 36 Bennen' benle' želdé

benne' zan ga na', na' wnnabe' bizen' žaken. 37 Benne' ka' góžgake' le':

—Jesús, benne' Nasaret, zdie' nga.

38 Naž benne' lo cholen' wnníe' zižje, na' wnné':

—Jesús, za'só Dabí, beyache' laže'l neda'.

39 Benne' ka' zjake' law Jesusen' bdílegake' benne' lo cholen' nich kwi'e žize, san le' wnníe' zížježe, na' wnné':

—Za'só Dabí, beyache' laže'l neda'.

40 Naž wzé Jesusen' žize, zbeze', na' bsele'e to benne' chejliže' benne' lo cholen' nich žine' lawe'. Kate' bžine' lawe', Jesusen' wnnable' le', 41 na' wnné':

—¿Bize ženelo' gona' chio'?

Benne' lo cholen' wnné':

—Ženela' yeyaljw yej lawa'.

42 Jesusen' gože' le':

—Ba beyaljw yej lawo'. Ba beyako' dan' žejli'o chia'.

43 La' belé'etele', na' wyéjlene' Jesusen', zka'n zene' Dios. Lezka' yógo'te benách ka' nníta'gake' ga na' blé'egekle' dan' goken, na' bka'n zéngake' Dios.

Jesús len Sakeo

19 Naž wyoé'e Jesusen' lo yež Jerikó, zdie' lo yežen'. 2 Wzóa to benne' lie' Sakeo ga na'. Nake' benne' blo ládjwgak benne' wechizjw ka', na' delе'e yela' wnni'a chie'. 3 Benne' ni žak laže'e le'ele' Jesusen', san bi wzáke'le' dan' zej nnita' benne' zan ga na', na' nake' benne' bi ntonne'. 4 Naž taría taría wnežwe' lawgak benne' zan ka', na' wžene' to lo yag nich gak le'ele' Jesusen', dan' žala' tie' ga na'. 5 Kate' bžin Jesusen' ga na', bchis lawe', na' bwie' gan žia Sakeon', na' gože' le':

—Zakeo, bedinne lo yagen', dan' žon byenen chejga'na' ližo' na'a.

6 Naž la' bedínnete Sakeon' lo yagen', na' lo yela' žebél chie' bchi'e Jesusen' liže'. 7 Kate' benách ka' nníta'gake' ga na' blé'egekle' da' ni, wzó láwgake' znnégake' che Jesusen', na' wnnágake':

—Wyoé'e nich gá'nlene' benne' dola'.

8 Naž wzé Sakeon', na' gože' Xanžon':

—Xan, bwia nga. Gachje da' den chia' wnezjwa' chegak benne' yache' ka', na' cha' bi wdetle bchižjwa' benách ka', yenezjwa' chégake' tape chi'ile.

9 Jesusen' gože' le':

—Na'a ža ni bla' yela' žeslá chegak benne' ka' nníta'gake' lo yo'o nga, dan' lezka' benne' ni nake' za'só Bran. 10 Bla'a neda', Benne' Golje' Benách, nich zedjdilja', na' yeslá' benne' ka' zej nnitle'.

Žsaka' lebe Jesús che chi kwe' mežw

11 Kate' ne zze naggak benne' ka' da' zchalj Jesusen', gože' légake' to da' bsaka' lebe', dan' za' žíngake' lo yež Jerusalén, na' žékgekle' za' la' dan' znna bia' Dios. 12 Ki wnná Jesusen':

—Wzóa to benne' blo, na' za' cheje' to yež zi'to' nich si' lo ne'e yela' wnná bia', na' te na' yelé'e laže'. 13 Kate' za' cheje' ga na', bliže' chi benne' wen žin chie' ka', na' bnezjwe' che chégake' to kwe' weje mežw, na' gože' légake': “Le chiljlen mežw ni kate' yela'ža'.” 14 Benne' wláž ka' che benne' blon', benne' ka' bi zlé'egekle' le' chawe', bséla'gake' benne' wbás chégake' ka' gan cheje', nich nnágake': “Bi ženelto' nna bia' bennen' neto'.” 15 Naž benne' blon' wzí' lo ne'e yela' wnná bia', na' bežine' laže'. Naž bsele'e to benne' chejliže' benne' wen žin ka', benne' ka' bdie' lo ná'gake' mežw ka', nich nnezle' balze mežw wdíljlenen' to toe'. 16 Kate' bžin benne' nežw ga na', wnné': “Xan, to kwe' mežw chion' ba ben yichjen yechí kwe' ka'.” 17 Xanen' gože' le': “Chawe' beno'. Nako' benne' wen žin chawe'. Dan' binlo bkonlo' žin láte'ze da' gota' lo no'o, na'a gona' ga nna bi'o chi yež ka'.” 18 Naž yetó benne' wen žin bžine' ga na', na' wnné': “Xan, to kwe' mežw chion' ba ben yichjen yegayo' kwe' ka'.” 19 Xa-

nen' gože' le': “Nna bi'o gayo' yež ka'.” 20 Naž yetóe' bžine' ga na', na' wnné': “Xan, ni de to kwe' mežw chion'. Btoban' laže', na' wdape chi'an. 21 Ki bena' dan' bžeba' le', dan' nako' benne' snia. Žono' kan znnagak benách ka': žezi'o da' bi bdixjo', na' zlapo' gan bi gozo'.” 22 Naž xanen' gože' le': “Nako' benne' wen žin bi nake' chawe'. Ni'a che da' wnnó' wchi'a laža'a le'. Žákbe'elo' naka' benne' snia, na' žezi'a da' bi bdixjwa', na' zlapa' gan bi goza'. 23 Na'a, ¿biz chen' bi bejló'o mežw chian' gan gon yichjen, nich kate' yelá'a, yezi'an len yichjen?” 24 Naž gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné': “Le yeká'a mežwn' lo ne'e, na' le wnezjwn che bennen' bezi'e chi kwe' mežwn'.” 25 Naž góžgake' le': “Xan, ba yo'o lo ne'e chi kwe' mežw.” 26 Naž bechebe xángake', na' wnné': “Žapa' le'e: no benne' wkonle' binlo žin da' do' yo'on lo ne'e, wxén láže'gake' le' yelate', san no benne' bi zkonle' binlo žin da' do' yo'on lo ne'e, yennábgake' dan' wyó'on lo ne'e. 27 Kan nak chegak benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe', na' bi gónegekle' nna bi'a légake', le chejxí'-gake', na' le got-gake' lawa' neda' nga.”

Žo'o Jesús lo yež Jerusalén len yela' zen

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

28 Kate' beyóž bchalj Jesusen', beyoé'e nez zeje' zaka' yež Jerusalén. 29 Kate' bžíngake' gawze gan že' yež Betfagé, na' yež Betania, gan nak ya'adon' nzin' Ya'a Yag Olibo, bsela' Jesusen' chope benne' wsedle chie' ka', 30 na' gože' légake':

—Le chej ježdon' da' žen' yeláte'do' wnežw gan zoažo, na' katen' žinle lo yežen', chejxáka'le to búrrodo' da'ba' yag, na' nitó benne' bi na' kwie'-ba'. Le sež-ba', na' le yedjwá'-ba' nga. 31 Cha' no benne' nnable' le'e, na' nne': “¿Biz chen' žsežle-ba'?” ye'le-ne': “Xanžon' žiážjele'-ba'.”

32 Jak benne' wsedle chie' ka', benne' ka' bselе'e, na' bejxáka'gake'-ba' kan ba gož Jesusen' légake'. 33 Katen' beséžgake' búrrodon', benne' xanba' ka' góžgake' légake':

—¿Biz chen' žsežle búrrodon'?

34 Beží'igake', na' wnnágake':

—Xanžon' žiážjele'-ba'.

35 Belchi'e-ba' gan zoa Jesusen'. Kate' ba bxóagake' laže' chelá'a ka' chégake' xkože' búrrodon', bžíagake' Jesusen' xkóže'ba' law laže' ka'. 36 Belchiljwe' laže' chégake' lo nez gan žala' te Jesusen'. 37 Kate' ba bžíngake' gawze gan zoa ldinne che Ya'a Yag Olibo, benne' ka' žónlengake' Jesusen' tzen, lo yela' žebél chégake', wzó láwgake' znnégake' zižje, na' bka'n zéngake' Dios ni'a che yela' wak zen ka' da' blé'egekle', da' ka' ben Jesusen'. 38 Wnnágake':

—¡Ga'n zen benne' wnná bia' ni, benne' ze'e lo wláz Xanžo Dios! ¡Za' ya'abá che Dios da' zbek ži yichj lázdo'žo! ¡Ga'n zen Dios!

39 Naž benne' yodo' fariseo ka', benne' nníta'gake' ládjwgak benách zan ka', góžgake' Jesusen', na' wnnágake':

—Benne' wsedle, bdile benne' wsedle chio' ka'.

40 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Žapa' le'e: cha' yelnnita' benne' ka' žize, yej ki nnégaken zižje.

41 Katen' bžin Jesusen' gawze gan že' yež Jerusalén, na' ble'elen', wžeže' chen. 42 Wnné':

—Žak laža'a nnézlele na'a ža da' gak gonen ga ga'n ži yichj lázdo'le law Dios, san na'a ba ngachen' lawle le'e, nich bi lé'elelen. 43 Žingak ža ka' chele kate' benne' ka' bi zlé'egekle' le'e chawe', kwékgake' to ze'e kwe'j kože' gan zoale, na' wséjwgake' le'e, na' yógo'te latje dot gawze gónlengake' le'e wdile. 44 Wchínnjgake' ze'e da' žape chi'in yež chele, na' gótgake' benne' ka' nníta'gake' yež nga. Bi ga'n to yej law lježen. Yógo'te da' ki

gaken chele dan' bi gókbe'elele ža bla' Dios bedjwíe' le'e.

Jesús žwe' lbie' li'a yodo'

(Mt. 21:12-17;
Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

45 Naž Jesusen' wyoé'e la' li'a yodo', na' wzó lawe' žebeje' lí'ale yógo'te benne' ka', benne' wete' ka' len benne' ža'w ka', benne' nníta'gake' gan nak la' li'a yodon'. 46 Gože' légake':

—Nyejw le'e yich la'y da' znnan: "Liža' naken yo'o gan wližgak benách ka' Dios" san le'e ba benlen ka to yo'o chegak benne' wbán ka'.

47 Tža tža Jesusen' bsedle' benách ka' gan nak lo zchil yodon', na' bxoz wnná bia' ka', len benne' yodo' wsedle ka', na' benne' blo ka' che yež gónegekle' gótgake' Le'. 48 Bi bžélgekle' nakle gótgake' Le', dan' yógo'te benách ka' zze nággake' xtiže'e dot láže'gake'.

Yela' wnná bia' da' nape Jesús

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

20 To ža, kate' Jesusen' ne žsedle' benách ka' gan nak lo zchil yodo', na' zchalje' diža' chawen', bxoz wnná bia' ka', len benne' yodo' wsedle ka', na' benne' gole ka', bžíngake' gan zoe', 2 na' góžgake' Le':

—Wnná neto'. ¿Bize yela' wnná bia' žónleno' da' ki? ¿Nozkze benne' bdie' lo no'o yela' wnná bian'?

3 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Lezka' neda' nnabla' le'e to. Le yežíi, na' nnale. 4 ¿Noz benne' bsele'e Zwa nich bezóe' benách ka' nis? ¿Dios, cha' to benne'?

5 Benne' yodo' ka' bcháljgake' la' légakze', na' wnnágake':

—Cha' nnažo: Dios bsele'e le', yi'e žo'o: "¿Biz chen' bi wyejle'le chie'?" 6 Cha' ye'žo-ne': To benne' bsele'e le', benne' yež ki wžé'egake' žo'o yej, dan' žékgekle' Zwan' bchalje' lo wláz Dios.

7 Naž beží'igake', na' wnnágake':

—Bi nnezlto' no benne' bsele'e Zwan'.

8 Naž Jesusen' gože' légake':

—Lezka' neda' bi yapa' le'e bi yela' wnná bia' žónlena' da' ki.

Benne' wen žin ka', benne' bi zej nake' chawe'

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

9 Naž la' wzó lawte Jesusen' zcháljlene' benách ka' nníta'gake' ga na'. Bsaka' lebe', na' wnné':

—Wzóa to benne' beyaze' lba uba ka' lo yežlyó chie', na' bdie' yežlyón' lo na'gak benne' wen žin ka' nich góngake' gachje len le' da' sí'gake', na' wyeje' zi'to' gan bga'ne' scha. 10 Kate' bžin ža chíbgake' da' zžía lba uba ka', bsele'e to benne' wbás chie' gan zej nnita' benne' wen žin ka' nich si'e da' žeyala' chie', san benne' wen žin ka' béngake' le' zi', na' beséla'gake' le' ka'ze. 11 Da' yoble bsele'e yetó wbás chie', na' lezka' béngake' chie' da' zia, na' beséla'gake' le' ka'ze. 12 Da' yoble bsele'e benne' beyonne' wbás chie' gan nníta'gake', na' lezka' bžíagake' le' we', na' bebéjgake' le' na'le lo yežlyón'.

13 'Naž xan yežlyón' wzá' laže'e, na' wnné': "¿Nakxkze gona'? Sela'a zi'nkza', bi' byodon' nži'ila', gan nníta'gake'. Katen' lé'egekle'-be', gápegake'-be' ba la'ne." 14 San katen' benne' wen žin ka' blé'egekle'-be', bcháljgake' la' légakze', na' wnnágake': "Xkwide' ni gak chebe' yežlyó nga. Le cho'o, gotžo-be', nich da' yeyala' chebe' gaken chežo." 15 Bebéjgake'-be' na'le lo yežlyón', na' bétgake'-be'.

Naž Jesusen' gože' légake':

—Na'a, ¿nakxkze gon xan yežlyón' chégake'? 16 Yide', na' gote' benne' wen žin ka', na' wdíe' yežlyó chien' lo na'gak benne' yoble ka'.

Kate' benne' ka' nníta'gake' ga na' béngekle' da' ni, wnnágake':

—Dios bi nne' gaken ki.

17 Naž Jesusen' bwie' l̲égake', na' wnné':
—¿Biz̲e žsedle dan' nyejw l̲e'e yich la'y? Z̲nnan:
Yej da' belká'n benne' wen yo'o ka' ka'ze,
na'a naken yej blo skin ze'e.
18 No benne' bix̲e' l̲aw yej na', chichjw kwine', na' no benne' chejbaga' yej na' l̲e', wzoz̲jen l̲e'.

Kan nak da' z̲chíz̲jwgake' l̲o wláz benne' Sésar

(Mt. 21:45-46; 22:15-22; Mr. 12:12-17)

19 L̲a' ža na'ze, bx̲oz wnná bia' ka' l̲en benne' yodo' wsedle ka', gónegekle' góx̲wgake' Jesusen', dan' žákbe'egekle' wnné' dan' bsaka' l̲ebe' kan nak chégake', san bžébegake' benne' zan ka' nníta'gake' ga na'. 20 Bwíatezgake' Jesusen', na' bsél̲a'gake' benne' ka' nich kwéjgake' L̲e' diža', benne' ka' wl̲oé'el kwíngake' ka benne' chawe' ka', nich góngake' ga bi da' nna Jesusen', nich gak wdégake' L̲e' l̲o na' bennen' z̲nna bi'e l̲égake'. 21 Nich góngake' ki, wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':
—Benne' wsedle, nnezlto' z̲nno' da' li, na' žsedlo' da' li, na' bi z̲chi'a l̲ažo'o kan nak da' z̲l̲oé'ezele kwingak benne' ka', san kan žsedlo' dan' wnnakze Dios naken dot l̲i l̲aže'. 22 Bl̲oe'el neto'. ¿Žon byenen chíz̲jwto' lazto' che benne' Sésar, benne' Roma z̲nna bi'e, o bi chíz̲jwton'?
23 Žákbe'ele Jesusen' da' žénegekle' góngake' chie', na' gože' l̲égake':
—¿Biz̲ chen' z̲bejle neda' diža'? 24 Le wl̲oé'el neda' to mežw da' z̲date. ¿Noz̲ benne' da' l̲awe' l̲e'e da' ni, na' noz̲ benne' žia le' nga?
Beží'igake', na' wnnágake':
—Che benne' Sésar da' ka'.
25 Naž Jesusen' gože' l̲égake':
—Le wnez̲jw benne' Sésar da' naken che benne' Sésar, na' Dios da' naken che Dios.
26 Bi gok góngake' ga bi da' nna Jesusen' nich gak yesbágа'gake' L̲e' z̲ia l̲awgak benne' zan ka', na' bebángekle' kan nak da' bechebe', na' wnníta'gake' žize.

Kan gak chegak benne' ka' yebángake' l̲o yel̲a' got

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

27 Naž bl̲a'gak benne' yodo' saduseo ka', benne' ka' z̲nnágake' bi yebangak benne' gat ka', na' wnnábgekle' Jesusen', 28 na' wnnágake':
—Benne' wsedle, Moisés bzoje' chežo da' z̲nnan: “Cha' gat to benne' byo, na' ga'n z̲o'le', na' cha' bi zoa nitó x̲kwide' chie', naž bi' biche'e žal̲a' wchág ná'l̲enbe' no'le wzeben', nich gata' z̲a'só benne' bíche'be', bennen' ba gote'.” 29 Wnníta'gak gaže x̲kwide' byo zej nakbe' bíche'be'. X̲kwide' nežwn' bchag ná'l̲enbe' to x̲kwide' no'le, na' gotbe', bi wzóa x̲kwide' chebe'. 30 Naž x̲kwide' bežope bchag ná'l̲enbe' no'len', na' l̲ezka' got x̲kwiden', bi wzóa x̲kwide' chebe'. 31 Naž x̲kwide' beyonne bchag ná'l̲enbe' no'len', na' ka'kze bengak bi' gaže ka'. Gótgakbe', bi wzóa x̲kwide' chégakbe'. 32 Kate' ze l̲awte, l̲ezka' got no'len'. 33 Na'a, katen' yebangak benne' gat ka', ¿nolbe' gak no'len' chebe', dan' bchag ná'gakbe' gážtebe' l̲en no'len'?
34 Naž bechebe Jesusen', na' gože' l̲égake':
—Z̲chag na'gak benách ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a, na' z̲nez̲jwgake' z̲í'ngake' ka' nich wchág ná'gakbe'. 35 Na'a, benne' ka' nákgake' zi yebángake' l̲o yel̲a' got, na' chejnníta'gake' yežlyó da' gatan', bi góngake' yel̲a' z̲zoal̲en no'le, na' bi wchág ná'gake'. 36 Ki gaken, dan' biž gatgak benne' ka' yebángake' l̲o yel̲a' got, san gákgake' kan zej nak wbás che ya'abá ka', na' gákgake' z̲i'nkze Dios. 37 Cha' yebangak benne' gat ka', bl̲oé'ekzele Moisés žo'o gan nyejw kan

nak che yag yeche' da' wyeyen, gan bchalj Xanžon', na' wnné' nake' Dios che Bran, na' Dios che Isaak, na' Dios che Jakob. 38 Dios nake' Dios, kege chegak benne' gat ka', benne' nátgake' to chi'ize, san nake' Dios chegak benne' ka' nníta'gake' nbángake', dan' zej nnita' nbangak yógo'te benách ka' lawe' Le', la'kze gótgake' yežlyó nga.

39 Naž bale benne' yodo' wsedle ka' bechébegake', na' wnnágake':

—Benne' wsedle, cháwe'do' wnnó'.

40 Biž bežóggekle' bi da' nnábgekle' Le'.

¿Noz benne' nak Benne' Cristo zi'ne'?

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

41 Naž Jesusen' gože' légake':

—¿Biz chen' znnágake': "Benne' Criston' nake' zi'n Dabí"? 42 Dabí na'kze bchalje' da' nyejw le'e yich la'y gan zej nyejw salmo ka', da' znnan:

Xanžo Dios gože' Xana':
"Wžé' kwita' li ža,
43 kate' gonža' ga wzóa zibgak benne' ka' lawo', benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe'."

44 Dabí na'kze wnné' nak Benne' Criston' Xane'. ¿Nakxkze naken, znnale le'e nake' zi'ne'?

Jesús žesbage'e benne' yodo' wsedle ka' zia

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lk. 11:37-54)

45 Kate' yógo'te benách ka', benne' ka' nníta'gake' ga na', ne zze nággake' che Jesusen', Le' gože' benne' wsedle chie' ka':

46 —Le gape chi'i kwinle chegak benne' yodo' wsedle ka', dan' žaz láže'gake' želdé' zej nakwe' laže' tonn, na' žénegekle' wlíž zengak benách ka' légake' gan nak lawe' ya'a, na' lezka' žaz láže'gake' želbi'e latje blo gan zdóbgake' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' gan že'j žáwgake' tzen. 47 Zká'agake' ližgak no'le wzebe ka', na' nich wloé'ezele chawe' kwíngake' žližgake' Dios scha. Benne' ki, Dios gon zi'že' légake'.

Mežw da' bde to no'le yache' law Dios

(Mr. 12:41-44)

21 Kate' ne zoa Jesusen' lo zchil yodo', bwie', na' ble'ele' benne' ka' de yela' wnni'a chégake', zgó'ogake' mežw lo kak che yodo'. 2 Lezka' ble'ele' to no'le yache' wzebe, na' wloé'e chope mežw lasdo', da' ka' záka'gaken láte'do'ze. 3 Naž wnná Jesusen':

—Da' li žapa' le'e, da' zenže wló'o no'le yache' wzebe ni ka da' wlo'ogak yezika' benne' ka', benne' zgó'ogake' mežw lo kaken'. 4 Yógo'tegake', ka da' nga'nze chégake', wló'ogake' mežw che yodo', san no'le ni, lo yela' yache' chie', wloé'e dot da' nape', da' žala' gawlen'.

Znna Jesús wchínnjgake' yodo'

(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

5 Zej nnita' benne' ka' ga na', benne' zcháljgake' kan nak che yodo' na', kan naken xtando', na' kan zej naken yej ka' da' zej naken zenle'e, na' yezika' da' ka' zej naken xtan. Naž Jesusen' gože' légake', na' wnné':

6 —Zlé'elele yógo'te da' ki, san žin ža katen' biž ga'n nitó yej ki law ležen, dan' wchinnjgak benách ka' yodo' nga.

Da' ka' gak biá'gaken kate' za' žin ža ze lawte ža ka'

(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

7 Naž wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—Benne' wsedle, ¿batze gak da' ki? ¿Bize gak bian' katen' za' gaken ki?

8 Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Le gape chi'i kwinle, nich bi gon laže'l no benne' le'e, dan' la'gak benne' zan, benne' ka' wzóa lágake' kan lia' neda'. Nnágake' zej nake' Benne' Criston', na' nnágake': "Ba zoažo ža ze lawte ža

ka'." Neda' žapa' le'e: bi gónlenle légake' tzen. 9 Kate' yénlele žak wdile, na' želží'i benách ka' chegak benne' yolawe' ka', bi žébele, dan' žon byenen gakgak da' ki zga'ale, san bi na' žin ža ze lawte ža ka'.

10 Lezka' gože' légake':

—Tile to yež len yetó yež, na' benách ka' gan zoa to benne' znna bi'e tíllengake' benách ka' gan zoa yetó benne' znna bi'e. 11 Naž xo'le'e law yežlyó nga, na' nize na'ze gak wbín, na' gáta'le'e yižwé' ka'. La' lawgak da' ka' ya'abá, da' góngaken ga žébegak benách ka', na' da' ka' gak biá'gaken.

12 'Zga'ale kate' za' gak da' ki, góxwgak benne' ka' le'e, na' kwia láže'gake' le'e. Wché'gake' le'e gan zdóbgake' nich yéngekle' xtiža' Dios. Ki góngake' nich wžía yí'gake' le'e, na' wséjwgake' le'e liž ya. Wché'gake' le'e lawgak benne' wnná bia' ka', na' lawgak benne' blo ka', dan' žónlenle neda' tzen. 13 Ki gaken chele nich gata' latje wchaljle ka nak chia' neda'. 14 Le gon choch láže'le, na' bi kwek yichjle zga'ale nakx nnale chezle, 15 dan' gonna' neda' chele diža' da' wži'ile, na' lezka' yela' žejní'il, nich bi gak benne' ka', benne' bi lé'egekle' le'e chawe', wzégake' le'e žize, na' bi gak bi da' nnégake' che xtíža'le. 16 Naž xakzle ka', na' benne' bíche'kzle ka', na' lježkzle ka', wdégake' le'e lo na'gak benne' ka', na' gótgake' bálele. 17 Yógo'te benách ka' wzóagake' le'e chela'ale dan' žónlenle neda' tzen, 18 san bi nitl nitó yicha' yichjle. 19 Cha' soale choch, gata' yela' nban da' zejlí kanne chele.

20 'Kate' lé'elele benne' ka' žjake' lo wdile zej ngo'e le'je yež Jerusalén, nnézlele ba bžin ža kwia yi' ežen'. 21 Naž benne' ka' nníta'gake' gan nbab Judea žala' wzónnjgake', na' chjake' lawgak ya'a ka'. Benne' ka' nníta'gake' lo ežen' žala' žójgake' ga na', na' benne' ka' nníta'gake' wen yixe', bi žala' yeyéjgake' ežen'. 22 Kate' ža ka' Dios wsaka' zi'e benne' ka' nníta'gake' ežen', na' gak yógo'te da' nyejwn le'e yich la'y kan žala' gaken chégake'. 23 Katen' žin ža na', da' nyáche'le'e gaken chegak no'le ka' zej noe'e xkwide' lé'egake', na' lezka' chegak no'le ka' zgáže'gake' bi'do' že'n ka', dan' sáka'le'egak benách ka' nníta'gake' ga na', dan' Dios wsaka' zi'že' benne' ka'. 24 Gatgak benne' zan lo wdilen', na' wché'gake' bale' zej nžeje' gan žíngake' dot yežlyó nga, na' benne' zi'to' ka' nna biá'gake' lo yež Jerusalén nga na' zejte za'a ža chégake'.

Da' ka' gak biá'gaken kate' za' yelá' Cristo

(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

25 Lezka' wnná Jesusen':

—Gakgak da' ka' gak biá'gaken lo wbíž, na' lo byo', na' lo belj ya'abá ka'. Lo yežlyó nga gak žej láže'gak benách ka', na' žébele'egake', dan' yéngekle' chi'i zižje che nisdo', dan' tale'e nisen'. 26 Yedó láže'gake' lo yela' zžebe chégake' dan' sa' láže'gake' chegak da' žala' gákgaken yežlyó nga, na' dan' xizgak da' zej nla' ya'abá. 27 Naž lé'egekle' neda', Benne' Golje' Benách, la'a lo bejw ya'abá, nzi' lo na'a yela' wnná bia', na' la' law yela' baní' chia'. 28 Kate' so law gakgak da' ki, le gon choch kwinle, na' le wia ža'le, dan' ba zezá'a neda', nich yechi'a le'e.

29 Jesusen' gože' légake' to da' bzaka' lebe', na' wnné':

—Le wia nga kan žak che yag higo, na' che bíte'teze yag yoble. 30 Kate' zlé'elele žiagak ni'a ne'n že'ndo', na' nnézkzelele ba zžin byo' wbá ka'. 31 Lézka'kze, kate' lé'elele ba žakgak da' ki, nnézlele za' žin ža yedjnná bia' Dios yežlyó nga.

32 'Da' li žapa' le'e, bi gatgak benách ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a, kate' gakže yógo'te da' ki. 33 Te che ya'abá, na' che yežlyó nga, san xtiža'a, bi ten ka'ze, san gakkze kan znnan.

34 'Le gape chi'i kwinle nich bi we'le
latje da' wžía yin' le'e chazen lo yichj
lázdo'le, dan' naken yela' wawle'e, na'
yela' zzožle, na' yela' že' zedle, nich kate'
žin ža na', bi yedó láže'le, 35 na' nich bi
gaken chele ka to da' wžía yin' benách
ka', da' gaken chegak yógo'te benách
nníta'gake' dot yežlyó nga. 36 Che len, le
soa ban laže', na' le wcháljlenteze Dios,
nich gak yelale lo da' žala' gaken, na'
nich bi yedoé'elele katen' la'le le'e lawa'
neda', Benne' Golje' Benách.

37 Te ža wzóa Jesusen' lo zchil yodo',
gan bsedle' benách ka', na' kate' za' žale
bežoje' ga na', na' wyeje' law ya'adon'
nzin' Ya'a Yag Olibo. 38 Yógo'te benách
ka' bžíngake' zzile gan zoa Jesusen' lo
zchil yodo' nich wzé nággake' xtiže'e.

Benne' yodo' ka' žon xtíža'gake' nakze gótgake' Jesús

(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

22 Kate' za' gak lni katen' žáwgake'
yet xtil da' bi nzin' kwa zichj
chen, lnin' nzin' Pasko', 2 naž bdobgak
bxoz wnná bia' ka' len benne' yodo' ws-
edle ka'. Ben xtíža'gake' nakze gótgake'
Jesusen', san bi wzáke'gekle', dan' zžébe-
gake' da' gongak benách yež ka'.

3 Naž da' xiwe' yjénlenen Judas
tzen. Judas na' lezka' lie' Iskariote, na'
nbáblene' benne' chežinno wbás ka'
bsela' Jesusen', 4 Wyéj Judas na', na'
bejcháljlene' bxoz wnná bia' ka' len
benne' ka' yo'o lo ná'gake' che yodo',
nakze gak gone' nich wdíe' Jesusen'
lo ná'gake'. 5 Bebégekle benne' yodo'
ka', na' bchebe láže'gake' wnézjwgake'
le' mežw. 6 Bchebe laže' Judas na', na'
gónele' wdíe' Jesusen' lo ná'gake' ži žize.

Da' žawžo nich chejsá' láže'žo kan got Xanžo

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Kor. 11:23-26)

7 Bžin ža katen' žáwgake' yet xtil da'
bi nzin' kwa zichj chen, katen' žala' gót-
gake' zíla'do' ka', bia ka' žáwgake' xche'
Lni Pasko'. 8 Jesusen' bsele'e Bedw len
Zwa, na' wnné':

—Le chej, na' le chejsí'ni'a da' gawžo
xche' Lni Pasko'.

9 Gózgake' le':

—¿Gaz zénelo' chejkwezton'?

10 Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Le wia nga, kate' žinle lo yež nga,
žoj to benne' yedjchage' le'e, noe'e to
že'e nis. Le chéjlene' ga žíntele yo'o gan
choe'e. 11 Le ye' xan yo'on': "Benne' wse-
dle ži'e le': ¿Gaze zoa yo'o zen na' gan
gáwlena' benne' wsedle chia' ka' xche'
Lni Pasko'?" 12 Naž wloe'ele' le'e to yo'o
zen da' zoan ža'le gan ba nba'a. Le
wsí'ni'a dan' gawžon ga na'.

13 Naž jake', na' bejxáka'gake' kan ba
gož Jesusen' légake', na' belsí'ni'e da'
gáwgake' xche' Lni Pasko' ga na'.

14 Kate' gole ža na', wžé' Jesusen' gan
gáwgake', na' wbás chie' ka' wžé'lengake'
Le' tzen. 15 Naž Jesusen' gože' légake':

—Gok láže'li'a gáwlena' le'e tzen xche'
ni zga'ale kate' saka'a, na' gata'. 16 Žapa'
le'e: biž gawa' ki kate' žinže ža gak da'
zloé'ezele xche' ni, da' gaken gan znna
bia' Dios.

17 Bexw Jesusen' to zíga'do', na' gože'
Dios: "Žóxkeno'." Naž gože' légake':

—Le sin', na' le ye'j late' wejen, 18 dan'
žapa' le'e: biž ye'ja' xis uba kate' žinže ža
na' nna bia' Dios.

19 Naž bexwe' to yet xtil, na' gože' Dios:
"Žóxkeno'." Wdé na' bzozjen', na' bi'en
che chégake', na' wnné':

—Da' ni naken bela' žen chia' da' zdian'
lo wlazle le'e. Le gon ki nich chejsá'
láže'le neda'.

20 Kate' beyóž bdáwgaken', lezka' bchalje' che zíga'don', na' wnné':
—Zíga'do' ni zloe'elen kan nak diža' kob da' zka'n chawen', na' žen chia' žon chochen, žen na' laljen ni'a chele.
21 'Na'a, bennen' wdíe' neda' lo na'gak benách ka' že'j žáwlene' neda' tzen. 22 Da' li cha'a gan gótgake' neda', Benne' Golje' Benách, na' gak chia' kan nyejw le'e yich la'y kan žala' gaken chia', san da' nyáche'le'e gaken che bennen' wdíe' neda'.
23 Naž wzó láwgake' znnábgekle' Le' to weje to weje', na' wnnágake':
—¿Nolton'?

Znnábgake' nólgake' gake' benne' blo

24 Naž wnnábgake' la' légakze' nólgake' gake' benne' blo. 25 Jesusen' gože' légake':
—Benne' ka' znna biá'gake' yežlyó nga znnágake' žon cháwe'gake' benách ka', san zkóngekle' žin yela' wnná bia' chégake' nich gak chégakkze' da' chawe', 26 san le'e bi žala' gonle ki. No benne' nake' blo ládjwle le'e žala' gake' ka to benne' nakže' gaxjw, na' bennen' znna bi'e žala' gake' ka benne' ndo'w chegak lježe' ka'. 27 ¿Noz benne' nakže' blo, bennen' že'j žawe', o bennen' zžie' yela' waw? ¿Kege bennen' že'j žawe' nakže' blo? Neda' zóalena' le'e ka to benne' zžie' yela' waw.
28 'Le'e wzóalenkzele neda' katen' gokgak da' ka' chia', da' ka' wzí' biá'gaken neda'. 29 Che len wdía' lo na'le to gan nna bia'le, kan ben Xa', bdie' lo na'a gan nna bi'a neda'. 30 Ki gona' nich gak kwe'le gan ye'j gáwlenle neda' tzen gan nna bi'a, na' kwe'le latje chekzle gan wchi'a láže'le chežinno kwe' benne' ka' zej nake' za'só Israel.

Znna Jesús nna Bedw bi nónbi'e Le'

(Mt. 26:31-35;
Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

31 Lezka' wnná Xanžon':
—Smon, Smon. Bwia nga. Ba wnnáb da' xiwe' cho'ole le'e lo nan', nich wchíx lažen' le'e kan žon to benne' žsoe' zoa' stribe, 32 san ba bliža' Dios, na' wnnabla' Le' gáklene' le', nich bi yeyóž yedó yela' žejlé' chio'. Naž, katen' yeyako' chia', ben choch lježo' ka'.
33 Bedon' gože' Le':
—Xan, ba zoa' sá'lena' Le', kégeze liž ya, san lezka' ga gátlentia' Le'.
34 Jesusen' gože' le':
—Bedw, žapa' le': zga'ale kate' kweže leko' na'a, le' nno' chonne chi'i bi nónbi'o neda'.

Da' ben Jesús katen' za' gótgake' Le'

35 Jesusen' wnnable' légake', na' wnné':
—Kate' bsela'a le'e, na' bi bia'le yixjw yet, na' kege bzod mežw, na' kege chope kwe' zel-le, ¿bize byážjelele?
Légake' wnnágake':
—Bi be byážjelto'.
36 Naž gože' légake':
—Na'a, no benne' de yixjw yet chie' žala' we'en, na' lezka' žala' gon no benne' de bzod mežw chie', na' no benne' bi de ya ntoche' chie' žala' gote'e laže' žxoa yene', na' ga'we' to ya ntoche'. 37 Žapa' le'e: žon byenen gak chia' kan nyejw le'e yich la'y, da' znnan: "Béngake' chie' kan žóngake' chegak benne' wen da' zinnj ka'." Ki gaken, na' gak yógo'te da' zej nyejwn le'e yichen' kan žala' gaken chia'.
38 Naž légake' wnnágake':
—Xan, ni de chope ya ntoche' ka'.
Le' gože' légake':
—Ná'teze.

Jesús z̲chálj̲lene' Dios l̲o yežlyón' nzin' Jetsemaní

(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

39 Naž bžoj Jesusen', na' kan žonkze' wyeje' l̲aw Ya'a Yag Olibo, na' benne' wsedle chie' ka' bénl̲engake' L̲e' tz̲en. 40 Katen' bžíngake' ga na', Jesusen' gože' l̲égake', na' wnné':

—Le wl̲íž Dios, na' le nnable' bi gata' latje gon da' x̲iwe' ga bága'le dol̲a'.

41 Naž Jesusen' wzé'e gan nníta'gake', na' wdíe' yelate' na'le ka to ga žin to yej da' žsežon, gan bzoa z̲ibe', na' bchálj̲lene' Dios. 42 Wnné':

—X̲e, cha' žénelo', bkwas l̲en neda' dan' žal̲a' saka'a, san kege kan žénela' neda', san ka žénelo' Le' gono'.

43 Naž bl̲a' l̲aw to wbás che ya'abá, na' ben choche' Jesusen'. 44 Naž Jesusen', l̲o yel̲a' žekle chie', dot l̲aže'e bliže' Dios, na' nis yes chie' goken ka žen, da' z̲žonten l̲o yo.

45 Kate' beyóž bchálj̲lene' Dios, bezó že'e, na' beyeje' gan zej nnita' benne' wsedle chie' ka', na' bedjx̲ake'e l̲égake' z̲tásgake' l̲o yel̲a' nyache' l̲aže' chégake'. 46 Naž Jesusen' gože' l̲égake':

—¿Z̲tasle? Le chas, na' le wl̲íž Dios, na' le nnable' bi gata' latje gon da' x̲iwe' ga bága'le dol̲a'.

Želzene' Jesús

(Mt. 26:47-56;
Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

47 Kate' ne z̲chal̲j Jesusen' da' ni, l̲a' bžíntegak benne' zan ga na', na' Judas žónl̲ene' l̲égake' tz̲en. Judas na' nbábl̲ene' benne' chežinno wsedle ka' che Jesusen', na' zeje' l̲awgak benne' zan ka'. Wbige'e gan zoa Jesusen' nich wchág l̲awe' L̲e'. 48 Naž Jesusen' gože' l̲e':

—Judas, ¿z̲chag l̲awo' neda', Benne' Golje' Benách, nich wdío' neda'?

49 Kate' benne' ka' nníta'l̲engake' Jesusen' bl̲é'egekle' kan žak chie', góžgake' L̲e':

—X̲an, ¿wyíngakto'-ne' ya ntoche'?

50 To benne' wsedle che Jesusen' bene' we' nag benne' wen žin che bx̲oz blo. Bžix̲e' nage' l̲i ža. 51 Jesusen' wnné':

—Ná'teze.

Wdán Jesusen' nag benne' wen žin na', na' beyonen'. 52 Naž gože' bx̲oz wnná bia' ka', na' benne' ka' yo'o l̲o ná'gake' che yodo', na' benne' gole ka', benne' ka' bi z̲l̲é'egekle' L̲e' chawe', na' wnné':

—¿Za'le, na' nwa'le ya ntoche' ka', na' yag ka', nich senle neda' kan žonle kate' z̲zenle benne' wbán ka'? 53 Tža tža wzóal̲enkza' l̲e'e l̲o z̲chil yodo', na' bi be benle chia', san na'a wz̲áke'le dan' nak ža nzi' l̲o na' bennen' zoe' latje chol̲.

Z̲nna Bedw bi nónbi'e Jesús

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54,
66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

54 Naž benne' ka' béx̲wgake' Jesusen', na' belchi'e L̲e' liž bx̲oz blo. Bedw wnawe' Jesusen' zi'to' zí'to'le. 55 Kate' ni'a na' bx̲oz blon' ba bz̲éngake' yi' l̲a' l̲í'ale liž bx̲oz blon', wžé'gake' kwit yin'. Naž Bedon' wžé'l̲ene' l̲égake' tz̲en. 56 Kate' to x̲kwide' no'le wen žin bl̲e'elbe' Bedon', že'ze' žoa'a yin', bwíabe'-ne', na' wnnabe':

—Benne' ni žónl̲ene' Jesusen' tz̲en.

57 Beží'i Bedon', na' wnné':

—No'le, bi nónbi'a bennen'.

58 Yextido' yetó benne' bl̲e'ele' Bedon', na' wnné':

—Le' žónl̲eno' benne' ka' tz̲en.

Bedon' wnné':

—Benne', kege neda'.

59 Yextido' wnná yetó benne':

—Da' li benne' ni žónl̲ene' Jesusen' tz̲en, dan' nake' benne' Galilea.

60 Naž Bedon' wnné':

—Benne', bi nnezla' biz̲ chen z̲chal̲jo'.

Kate' ne z̲chal̲je' da' ni, l̲a' wžéžete leko'. 61 Naž byechj X̲anžon', na' bwie'

Bedon'. Bejsá' laže' Bedon' da' wnná Xanžon', kan gože' le': “Zga'ale kate' kweže leko' na'a, le' yeži'o chia' chonne chi'i, na' nno' bi nónbi'o neda'.” 62 Naž Bedon' bežoje' na'le, na' wžéžtekze' gže'te.

Žon dítjgekle' Jesús

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

63 Benne' ka', benne' wzéngake' Jesusen', ben dítjgekle' Le', na' bdíngake' Le'. 64 Naž bséjwgake' law Jesusen', na' belgape'e lawe'. Wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—Wnnéya'a. ¿Noz bennen' wdape'e Le'?

65 Da' zan da' wnnégake' chie', na' belsaka' zi'e Le'.

Žžin Jesús lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka'

(Mt. 26:59-66;
Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

66 Kate' za' ža'ní' ža na', bdobgak benne' gole ka' len bxoz wnná bia' ka', na' benne' yodo' wsedle ka'. Belchi'e Jesusen' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' wnnábgekle' Le', 67 na' wnnágake':

—Wnná neto'. ¿Nako' le' Benne' Criston'?

Jesusen' gože' légake':

—Cha' yapa' le'e naka' Benne' Criston', bi chejle'le chia', 68 na' cha' bi da' nnabla' le'e, bi be yeži'ile, na' bi wsanle neda'. 69 Na'a so lawa' neda', Benne' Golje' Benách, kwi'a kwit li ža che Dios, Bennen' nape' dot yela' wnná bia'.

70 Wnnábgekle' Le' yógo'tegake', na' wnnágake':

—¿Nakkzo' le' Zi'n Dios?

Le' gože' légake':

—Da' likze znnale.

71 Naž wnnágake':

—¿Nozže žiážjelžo benne' wloe'ele' zia da' nbage'e Le'? La' žo'oze ba benlžo wnníe' che Dios.

Žžin Jesús law Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14;
Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

23 Naž belzó ža' yógo'te benne' zan ka', na' belchi'e Jesusen' law Pilato. 2 Naž wzó láwgake' žesbága'gake' Le' zia, na' wnnágake':

—Benne' ni, ble'elto' da' zia da' žone'. Žone' ga zži'igak benách wláž cheto' ka' chegak benne' yolawe' ka', na' žsejwe' xnezgak benne' ka' žízjwgake' da' zchizjw benne' Sésar, na' znne' lekze' nake' Benne' Criston', benne' žala' nna bi'e.

3 Naž Pilaton' wnnable' Jesusen', na' wnné':

—¿Nako' le' benne' nna bi'e benne' judío ka'?

Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Da' likze znno'.

4 Naž Pilaton' gože' bxoz wnná bia' ka', len benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Bi be zžel-la' da' zia da' nbaga' benne' ni.

5 Naž ben chóchgake' xtíža'gake', na' wnnágake':

—Žone' ga žongak benách ka' žo'osbé, na' žsedle' benách ka' do zente gan nbab Judea. Wzó lawe' bene' ki gan nbab Galilea, na' lezka' žonen' nga.

Žžin Jesús law Herodes

6 Kate' benle Pilato da' ni, zchálj-gake' che gan nbab Galilea, wnnable' légake' cha' nbab Jesusen' Galilea. 7 Katen' wnnezle' nbab Jesusen' gan znna bia' Herodes, bsele'e Le' law Herodes na', dan' lezka' zoe' le' lo yež Jerusalén ža ka'. 8 Kate' Herodes na' ble'ele' Jesusen', bebele', dan' ba gok scha žénele' le'ele' Le', dan' ba benle' da' zan kan nak che Jesusen', na' žak laže'e le'ele' to yela' wak da' gone'. 9 Herodes na' wnnable' Jesusen' da' zan, san Le' bi be bechebe'.

10 Lezka' zej nnita' bxoz wnná bia' ka' len
benne' yodo' wsedle ka' ga na', na' bes-
bága'gake' Jesusen' zia. 11 Naž Herodes
na' len benne' chie' ka', benne' žjake' lo
wdile, belka'ne' Jesusen' ka'ze, na' nich
gon dítjgekle' Le', bwákwgake' Le' laže'
da' zaka', ka dan' žakw to benne' wnná
bia', na' da' yoble belchi'e Le' law Pila-
ton'. 12 Kate' ža na' Pilaton', na' Herodes
na' benníta'gake' chawe', dan' zga'ale bi
blé'egekle' ljéžgake' chawe' toe' yetóe'.

Želchoge' che Jesús gate'

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15;
Jn. 18:39—19:16)

13 Naž Pilato btobe' bxoz wnná bia' ka'
len benne' blo ka', na' benne' yež ka',
14 na' gože' légake':

—Bedjwa'le benne' ni lawa' neda',
na' znnale žone' ga žongak benách ka'
žo'osbé, san kate' wnnabla'-ne' binlo, na'
wnníta'kzele le'e ga ni, bi be bžel-la' da'
zia da' nbage'e, da' ka' žesbága'le-ne'.
15 Kate' bsela'a-ne' law Herodes, bi be zia
bžel-le' da' nbaga' benne' ni nich chogžo
chie' gate'. 16 Na'a wsaka' zi'a-ne', na' te
na' wsana'-ne'.

17 Zoa to da' žon byenen gon Pilaton'
kate' žak lni na', da' žónteze žone', žsane'
to benne' nyejwe' liž ya lo na'gak benách
ka'. 18 Naž yógo'te benne' ka' nníta'gake'
ga na', wnnégake' zižje, na' wnnágake':

—Bet bennen', na' bsan Barrabás.

19 Barrabás na' nyejwe' liž ya dan' bdíl-
lene' benne' wnná bia' ka', na' dan' bete'
to benne'. 20 Pilaton' bcháljlene' légake'
da' yoble, dan' žénele' wsane' Jesusen',
21 san da' yoble wnnégake' zižje, na'
wnnágake':

—¡Bde'e le'e yag kroze! ¡Bde'e le'e yag
kroze!

22 Naž Pilaton' gože' légake' da' chonne
chi'i, na' wnné':

—¿Bizkze da' zinnj ben bennen'? Bi be
bžel-la' da' bene' da' žonen ga nbage'e zia
gate'. Wsaka' zi'a-ne', na' te na' wsana'-
ne'.

23 Zížježe wnnégake', na' wnnábgake'
ta' Jesusen' le'e yag kroze. Dan'
wžéžeya'agak benne' ka' len bxoz wnná
bia' ka', scha, na' goken kan žénegekle'.
24 Naž Pilaton' bchoge' che Jesusen' gak
chie' kan znnábgake'. 25 Bsane' bennen'
wnnábgake' lo ná'gake', bennen' nyejwe'
liž ya dan' bdíl-lene' benne' wnná bia'
ka', na' dan' bete' to benne', na' bdie'
Jesusen' nich gak chie' kan žénegekle'.

Zdá'gake' Jesús le'e yag kroze

(Mt. 27:32-44;
Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

26 Kate' ne želchi'e Jesusen' nich
chejdá'gake' Le' le'e yag kroze,
béxwgake' Smon, to benne' yež Sirene,
benne' zezé'e yixe', na' belxóe' yag
krozen' ža yene' nich we'en, na' cheje'
xkóže'le Jesusen'.

27 Benne' zan, benne' byo ka' len no'le
ka', zejnáwgake' Jesusen', na' želbeže',
na' želbeže nyache'e chie'. 28 Naž byechj
Jesusen', na' bwie' légake', na' gože'
légake':

—Le'e, no'le Jerusalén ka'. Bi kwéžele
ni'a chia' neda', san le kweže ni'a chek-
zle, na' ni'a chegak zi'nle ka', 29 dan'
žin ža nnágake': "Ba nez zen naken
chegak no'le wbíž ka', na' chegak no'le
ka' bi zej noe'e bi'do' ka', na' no'le ka'
bi zgáže'gake' bi' že'n ka'." 30 Naž benách
ka' so láwgake' yé'gake' ya'a sibe ka', na'
nnágake': "Le yedjbaga' neto'" na' lezka'
yé'gake' ya'ado' ka': "Le wkache' neto'."
31 Cha' ki žóngake' chia' neda', naka' ka to
yag nban, ¿nakxkze góngake' chele le'e,
nakle ka yag biž ka'?

32 Lezka' belchi'e chope benne' wen da'
zinnj ka', nich wdá'gake' légake' le'egak
yag kroze ka' tzen len Jesusen'. 33 Kate'
bžíngake' law Ya'a Kalabera, da' zn-
nan len diža' xiža': "Ya'a Žit Yichjžo"
bdá'gake' Jesusen' le'e yag kroze. Lezka'

bdá'gake' chope benne' ka' le'egak yag kroze ka', benne' wen da' zinnj ka'. Toe' bdá'gake' kwit li ža che Jesusen', na' yetóe' bdá'gake' kwite' yegle. 34 Naž Jesusen' wnné':

—Xe, benít law chégake', dan' bi nnézgekle' da' žóngake'.

Naž benne' ka' žjake' lo wdile, benne' nníta'gake' ga na', belé'egekle' laže' dan' nakw Jesusen', na' bebéjgake' da' gak bia' lawlen. 35 Benne' ka' nníta'gake' ga na', na' zwíagakze', ben dítjgekle' Jesusen', na' lezka' bengak benne' wnná bia' ka', na' wnnágake':

—Benne' ni beslé' benne' yoble ka'. Na'a žala' yeslá kwine' cha' nake' Benne' Criston', bennen' bsela' Dios.

36 Lezka' benne' ka' žjake' lo wdile ben dítjgekle' Jesusen'. Wbíga'gake' gan zoe', na' byé'jgake' Le' nop zichj, 37 na' wnnágake':

—Cha' nako' le' benne' nna bi'e benne' judío ka', beslá kwino'.

38 Lezka' zoa to da' dan' le'e yag kroze yichjle Jesusen', da' nyejwn len diža' griego, na' len diža' latín, na' len diža' hebreo, dan' znnan: "Benne' znna bi'e benách judío ka'." 39 To benne' wen da' zinnj na', benne' de'e le'e yag kroze, bliž ditje' Jesusen', na' wnné':

—Cha' nako' le' Benne' Criston', beslá kwino', na' lezka' neto'.

40 Beží'i yetó benne' wen da' zinnj na', na' wdile' lježen', na' wnné':

—¿Bi zžebo' Dios? Lezka' le' nžog chio' gato'. 41 Da' li žo'o, da' žála'kze gaken chežo zzáka'žo, kan žala' chog che no benne' wen da' zinnj, san benne' ni, bi be da' zinnj bene'.

42 Naž bennen' gože' Jesusen':

—Bejsá' laže' neda' kate' žino' gan nna bi'o.

43 Jesusen' gože' le':

—Da' li žapa' le', na'a ža sóaleno' neda' latje xtan chia'.

Žat Jesús

(Mt. 27:45-56;
Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

44 Kate' bžin wawbíž, bechól dot ežlyó nga ga bžinte žedá chonne. 45 Bechól lo wbíž, na' laže' da' zen lo yodo' wžezan' chope chogle. 46 Naž Jesusen' wnníe' zižje, na' wnné':

—Xe, zdia' be' nakkza' lo no'o.

Kate' beyóž wnné' ki, la' bežojte be' nakkze', na' gote'.

47 Kate' bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile ble'ele' kan goken, bka'n zene' Dios, na' wnné':

—Da' likze bennen' goke' benne' chawe'.

48 Yógo'te benne' ka' nníta'gake' ga na', na' zwíagakze', katen' blé'egekle' dan' goken, beyéjgake' lo yež, želgapa' lchó'gake' dan' že' zédgekle'. 49 Zí'to'le bga'ngak yógo'te benne' ka', benne' zej nónbi'e Jesusen', len no'le ka' bénlengake' Le' tzen katen' wzóe' gan nbab Galilea, na' blé'egekle' dan' goken.

Zkáche'gake' Jesús lo yežw ba

(Mt. 27:57-61;
Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

50 Lezka' to benne' yež Arimatea, yežen' nbaben Judea, zoe' ga na'. Lie' Jwsé, na' nake' chawe', na' dot li laže', na' nbáblene' benne' yodo' ka', benne' wchi'a laže' ka'. 51 Bi bénlene' tzen benne' ka' belchoge' che Jesusen' gate', dan' zbezkze Jwsén' ža na' nna bia' Dios. 52 Naž wyéj Jwsén' law Pilato, na' wnnabe' latje yeyoé'e Jesusen'. 53 Kate' ba betinne' Le', bchele' Le' laže', na' bkáche'gake' Le' lo yežw ba, da' ba bché'ngake' le'e ya'a yej, na' lo yežw ba na', nitó benne' gat bi na' wkáche'gake'. 54 Ža na' nak ža zkwézgake' che ža la'y chegak benne' judío ka', dan' za' žin ža la'y na'.

55 Lezka' jak no'le ka' ga na', no'le ka' wdálengake' Jesusen' tzen, katen' wzóe' gan nbab Galilea, na' blé'egekle' yežw ba na', na' kan bkáche'gake' Le' ga na'. 56 Kate' beyéjgake' lo yo'o, bkwézgake' nežw da' zla' zix, na' set da' zla' zix. Naž bezí' láže'gake' ža la'y chegak benne' judío ka', kan znna xtiža' Dios.

Žebán Jesús lo yela' got

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

24 Kate' bžin ža nežw, na' ne nak zildo', bžingak no'le ka' žoa'a yežw ba che Jesusen'. Zej noe'e da' ka' zla' zix, da' ka' bkwézgaken', na' yebale no'le ka' žónlengake' légake' tzen. 2 Katen' bžíngake' ga na', bejxáka'gake' ba nga'a yej na' dan' bžíagake' gan žó'ogake' lo yežw ba chien'. 3 Kate' belyoé'e lo yežw ban', bi blé'egekle' Xanžo Jesusen' ga na'. 4 Kate' ne zžébegake' ni'a che da' žaken, la' blá'tegak chope benne' zej nakwe' laže' da' žepen yes baní', na' wzégake' gan nníta'gak no'le ka'. 5 Naž bžébžegake', na' bzexjw yíchjgake' zwíagake' lo yole. Wbás che ya'abá ka' góžgake' légake', na' wnnágake':

—¿Biz chen' žeyiljle to benne' zoe' nbane' ga nak latje chegak benne' gat ka'? 6 Biž yoe'e ga ni, dan' ba bebane'. Le yesá' laže' dan' gožkze' le'e katen' wzóe' gan nbab Galilea. 7 Wnné': "Žon byenen soa no benne' wdíe' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak benne' dola' ka'. Wdá'gake' neda' le'e yag kroze, na' yebana' kate' gak chonne ža."

8 Naž bejsá' láže'gake' dan' wnná Jesusen', 9 na' bezá'gake' žoa'a yežw ban', na' bejzéngekle' benne' chinéj wbás ka' che Jesusen', len yezika' benne' ka', kan nak dan' goken. 10 No'le ka' bejzéngekle' benne' wbás ka' da' ni, zej nake' Lia Madlen, na' Zwan, na' Lia, xna' Jakob, na' yebale no'le ka', no'le bénlengake' légake' tzen. 11 Benne' wbás ka' gókgekle' nžix xtíža'gake', na' bi bejlé'gake' chégake'.

12 Naž la' wzó ža'te Bedw, na' taría taría wyeje' žoa'a yežw ban'. Katen' bwie' lo yežw ban', ble'ele' láže'ze zej nnitan' ga na', na' naž beyeje' liže' žebanle' kan nak dan' goken.

Da' gok lo nez da' zžinten lo yež Emaús

(Mr. 16:12-13)

13 La' ža na'ze zjak chope benne' ka' yó'ogake' nez da' zžinten lo yež Emaús, da' žen' ka chope hora žezá'gake' yež Jerusalén. 14 Lo nezen' zcháljgake' che dan' goken. 15 Kate' ne zcháljgake' la' légakze', bžinkze Jesusen' ga na', na' zéjlene' légake' tzen. 16 Bi beyónbia'gake' Le' dan' gok to da' zcholen yej láw-gake'. 17 Naž Jesusen' wnnable' légake', na' wnné':

—¿Biz chen zchaljle la' lé'ezele yo'ole nez? ¿Biz chen' žak nyache' láže'le?

18 Beží'i bennen' lie' Kleofas, na' gože' Le':

—¿Nako' benne' zi'to' lo yež Jerusalén, na' tozo' le' bi nnezlo' dan' goken neje nase' ga na'?

19 Naž Jesusen' gože' légake':

—¿Bizen' goken?

Góžgake' Le':

—Dan' goken che Jesús, benne' Nasaret na'. Goke' benne' bchalje' lo wláz Dios, na' len yela' wak zen bene' žin, na' bchalje' law Dios, na' lawgak yógo'te benách. 20 Bxoz wnná bia' ka' len benne' wnná bia' cheto' ka' bdégake' Le', na' bchóggake' chie' gate', na' bdá'gake' Le' le'e yag kroze. 21 Neto' gok láže'to' gake' bennen' žala' yeslé' benách Israel ka' lo na'gak benne' Roma ka', san na'a ba gok chonne ža kate' gokgak da' ka'. 22 Lezka', bale no'le ka', no'le wnníta'gake' ládjwto', béngake' ga wžé' zedlto'. Jake' žoa'a yežw ba chien' kate' bla' wbíž na'a ža, 23 na' katen' bi blé'egekle' Le', na' beyéjgake', na' góžgake' neto' blé'egekle' wbás che

ya'abá ka', wbás ka' góžgake' légake' zoa Jesusen' nbane'. 24 Naž bale benne' lježto' ka' jake' žoa'a yežw ban', na' bejxáka'gaken' kan wnnagak no'le ka', san bi blé'egekle' Jesusen'.

25 Naž Jesusen' gože' légake':

—Le'e, benne' bi žejní'il ka'. Nzižje yichj lázdo'le nich bi gak chejle'le yógo'te da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios. 26 ¿Bi ben byenen saka' Benne' Criston' da' ki, na' choe'e gan gake' benne' blo?

27 Naž wzó law Jesusen' zloe'ele' légake' yógo'te da' žsedle kan nak chie' da' zej nyejwn le'e yich la'y, kate' wzó law da' bchalj Moisés, na' zejte da' ka' wnnagak yógo'te benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios.

28 Katen' bžíngake' lo yeždo' gan zjake', na' ben Jesusen' kan žon to benne' zejže' zi'to'. 29 Ben byéngake' gá'nlene' légake', na' wnnágake':

—Bga'nlen neto', dan' za' gale na'a, na' ba žale.

Naž wyó'o Jesusen' lo yo'o, na' bgá'nlene' légake'. 30 Kate' Jesusen' ne že'j žáwlene' légake', bexwe' yet xtil, na' gože' Dios: "Žóxkeno'." Naž bzozjen', na' bnezjwen' chégake'. 31 La' na'ze bnitle dan' bcholen yej láwgake', na' beyónbia'gake' Jesusen', na' Le' benitle' láwgake'. 32 Naž góžgake' ljéžgake' toe' yetóe':

—Beyála'tekze lázdo'žo katen' bcháljlene' žo'o lo nez, na' katen' bzejni'ile' žo'o da' nyejwn le'e yich la'y.

33 La' na'ze belzó že'e, na' beyéjgake' lo yež Jerusalén, na' bejxáka'gake' zej ndobe benne' chinéj wbás ka' che Jesusen', tzen len benne' ka' nníta'lengake' légake'. 34 Naž benne' ka' nníta'gake' ga na' góžgake' chope' ka', na' wnnágake':

—¡Ba bebankze Xanžon'! ¡Bla' lawe', na' Smon ble'ele' Le'!

35 Naž benne' chope' ka' bzéngekle' légake' dan' goken chégake' lo nezen', na' kan beyónbia'gake' Jesusen' katen' bzozje' yet xtilen'.

Benne' wsedle ka' che Jesús želé'egekle' Le'

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)

36 Kate' ne zcháljgake' kan zej nak da' ki, Jesusen' la' bedjsoatie' gachje láwe'le gan nníta'gake', na' gože' légake':

—Le ga'n ži yichj lázdo'le.

37 Naž bžébegake' dan' žékgekle' zlé'egekle' to bxin. 38 Jesusen' gože' légake':

—¿Biz chen' že' zédlele? ¿Biz chen' zza' láže'le da' ki? 39 Le wia ni'a na'a. Nedkzan'. Le kan neda', na' le wia neda', dan' to bxin bi dan' bela', na' bi yo'on žit kan zlé'ekzelele naken chia' neda'.

40 Kate' ne zchalje' da' ni, bloe'ele' légake' ni'a ne'e. 41 Lo yela' žebél chégake' bi bejlé'gake', na' bebángekle'. Che len Jesusen' gože' légake':

—¿De da' gawa'?

42 Naž bnézjwgake' Le' láte'do' bel, bia weye', na' china' bezdo'. 43 Jesusen' wzi'en, na' bdawen' láwgake'. 44 Naž gože' légake':

—Dan' goken chia' goken kan gožkza' le'e katen' wzóalena' le'e, na' wnnía': "Žon byenen gak yógo'te da' nyejw le'e yich, da' bsedle Moisés, na' da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, na' da' nyejw le'e yich da' nzin' Salmo Ka', da' ka' zcháljgaken kan žala' gaken chia' neda'."

45 Naž bzejni'ile' légake' da ka' zej nyejwn le'e yich la'y, 46 na' gože' légake':

—Ki nyejw le'e yich kan žon byenen gaken che Benne' Criston', znnan sáka'li'e, na' yebane' lo yela' got kate' gak chonneža, 47 na' dot yežlyó nga žala' wzégake' diža' kan nak chia' neda' nich yeyát láže'gak benách ka', na' yenít law Dios dola' da' zej nbage'e. Lo yež Jerusalén so lawle wchaljle chia', 48 dan'

le'ekze blé'elele da' ki, na' žala' wzele diža' dan' goken. 49 Le wia nga, neda' sela'a chele da' bchebe laže' Xa' gonne' chele. Che len le ga'nze lo yež Jerusalén kate' sí'žele yela' wak, dan' zan' ya'abá che Dios.

Žeyepe Jesús ya'abá che Dios

(Mr. 16:19-20; Hch. 1:6-11)

50 Naž Jesusen' bchi'e benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' jake' lo yež Betania, gan bchis ne'e, na' bliž chawe'e légake'. 51 Kate' ne žliž cháwe'ze' légake', la' beza'tie' gan nníta'gake', na' beyepe' ya'abá che Dios. 52 Wdé bka'n zéngake' Le', lo yela' žebél chégake' beyéjgake' Jerusalén. 53 Wnníta'gakze' lo zchil yodo' zka'n zéngake' Dios, na' žoe láwgake' Le'. Ka'kze naken.

DIŽA' CHAWE' DA' BZOJ ẔWA

Bennen' lie' Diža' golje' benách

1 Kate' wzó l̲aw, kate' bi na' gata' yežlyó nga, ba zoakze Bennen' lie' Diža', na' Bennen' nake' Diža' wzóal̲ene' Dios, na' Benne' Dižan' nakkze' Dios. 2 Bennen' nake' Diža' wzóal̲ene' Dios katen' wzó l̲aw žata' yežlyó nga. 3 L̲o na' Benne' ni, Dios bene' yógo'te da' zej nnita', na' bi be zoa da' ben Dios da' bi bene' l̲o na' Bennen'. 4 Napkze Bennen' yel̲a' nban, na' yel̲a' nban na' naken ka to baní' da' ẓza'nín' l̲o yichj l̲áẓdo'gak benách ka'. 5 Baní' na' wza'nín' gan nak chol̲ che yel̲a' got, san bi gok da' chol̲ na' wsol̲en baní' na'.

6 Dios bsel̲e'e to benne' lie' Ẓwa ga ni. 7 Benne' ni bl̲e'e nga nich wzóa lie' che Bennen' nake' baní', nich chejl̲e'gak yógo'te benách ka' che Bennen' ni'a che dan' wchal̲je'. 8 Ẓwan' bi nake' banín', san bl̲a'ze' nich wzóa lie' che Bennen' nake' baní'. 9 Kate' ža ka' Bennen' nake' baní' da' naken l̲i l̲aže' ba ze'e yežlyó nga, na' ẓza'ni'e l̲o yichj l̲áẓdo'gak yógo'te benách ka'.

10 Bennen' nake' baní' bl̲e'e yežlyó nga, na' l̲o ne'e L̲e' Dios bene' yežlyó nga, san benách ka' nníta'gake' yežlyó nga bi beyónbia'gake' L̲e'. 11 Bl̲e'e gan nak chie', san benne' ka' nbábl̲ene' bi wẓí' l̲o ná'gake' L̲e'. 12 Benne' ka' bejl̲é'gake' che Jesusen' wẓí' l̲o ná'gake' L̲e', na' yógo'te benne' ki, L̲e' bene' ga wẓí' l̲o ná'gake' gákgake' ẓi'nkze Dios. 13 Benne' ki zej nake' ẓi'n Dios, kege dan' zej nake' ẓi'ngak benách chie' ka', na' kege dan' náljgake' ni'a che da' ẓdan l̲áže'gakkze', o dan' žénele no benne' gaken ki, san zej nake' ki dan' naken da' žénekzele Dios.

14 Bennen' nake' Diža' golje' benách, na' to chí'i'do'ze wdál̲ene' žo'o, na' yel̲a' nži'il che Dios, na' da' naken dot da' li wzóal̲engaken L̲e'. Bl̲e'elto' yel̲a' ẓen chie', na' yel̲a' ẓen chien' naken da' bnezjw X̲e' chie' dan' nake' bi' byo tlicha' chie'. 15 Ẓwan' bzoa lie' che Bennen'. Wníe' zižje, na' wnné':

—Benne' ni nake' Bennen' bchal̲ja' chie' katen' wnnía': “Benne' za' ze'e ka neda' nakže' blo ka neda', dan' zoakze' L̲e' zga'ale' ka neda'.”

16 Yógo'težo ẓzi'žo da' chawe' da' naken chie', da' žonnze' chežo, na' gonnže' da' ẓenže chežo. 17 Da' bchi'le Dios bl̲an' chežo l̲o na' Moisés, san yel̲a' nži'il che Dios, na' da' naken dot da' li bl̲á'gaken chežo l̲o na' Jesús, Benne' Criston'. 18 Nitó benne' bi na' l̲e'ele' Dios, san bi' byo tlicha' che Dios, Bennen' nži'il X̲ažo Dios L̲e', Benne' ni bene' ga nónbia'žo Dios.

Da' wnná Ẓwa, bennen' bezóe' benách ka' nis, che Jesús

(Mt. 3:1-12; Mr. 1:7-8; Lk. 3:1-17)

19 Da' ni naken da' bzoa li Ẓwa, katen' benne' judío wnná bia' ka', benne' nníta'gake' l̲o yež Jerusalén, bsél̲a'gake' bx̲oz ka' gan zoa Ẓwan', tẓen l̲en benne' ka' zej nake' ẓa'só Lebí, benne' ka' zej nake' ni'a na'gak bx̲oz ka', nich nnábgekle' Ẓwan', na' wnnágake':

—¿Noẓkze benne' le'?

20 Kwáselo bchal̲j Ẓwan', na' bi bkache'e da' nake', san bchal̲je' káteze naken, na' wnné':

—Bi naka' Benne' Criston', Bennen' bchebe l̲aže' Dios sel̲e'e chežo.

21 Naž wnnábgekle' l̲e' da' yoble, na' wnnágake':

—¿Noẓkze le'? ¿Cha' len' Lías, bennen' bchal̲je' l̲o wláz Dios ža ni'te?

Ẓwan' wnné':

—Kege nedan'.

Naž wnnábgekle' l̲e':

—¿Cha' len' bennen' žal̲a' yide' nich wchal̲je' l̲o wláz Dios?

Bechebe Ẓwan', na' wnné':

—Kege nedan'.

22 Naž wnnábgekle' l̲e':

—¿Noẓkze le'? Wnná neto' nich gak wzenlto' benne' ka' bsél̲a'gake' neto'. ¿Biẓ ẓnno' le' non' nako'?

23 Bechebe Ẓwan', na' gože' l̲égake':

—Neda' naka' bennen', nyejw l̲e'e yiche la'y ka nak chie', dan' ẓnnan: “Ženle chi'i to benne' žl̲iže' l̲o latje dach, ẓnne': Le yeyón chawe' yichj l̲áẓdo'le dan' za' l̲a' Ẋanžon' gan zoale.” Ki wnná Isaías, bennen' bchal̲je' l̲o wláz Dios.

24 Benne' ka' bsél̲a'gak benne' judío wnná bia' ka' zej nake' benne' yodo' fariseo ka'. 25 Wnnábgekle' Ẓwan', na' belyi'e l̲e':

—¿Biẓ chen' žezó' benách ka' nis cha' bi nako' le' Benne' Criston', na' bi nako' Lías, na' bi nako' bennen' žal̲a' yedjchal̲je' l̲o wláz Dios?

26 Bechebe Ẓwan', na' gože' l̲égake':

—Neda' žezóa' benách ka' nis l̲o nis, san zoa to benne' gachje l̲áwe'le gan zoale, bennen' bi nónbia'le-ne'. 27 Benne' ni nake' Bennen' za' ze'e ka neda', na' nakže' blo ka neda', na' bi naka' neda' zi kweja' ẓele'.

28 Yógo'te da' ki gókgaken gan nbab yež Betábara, gan nak yechel̲á'a yego Jordán, zaka' gan zl̲a' wbíž, gan bezóa Ẓwan' benách ka' nis.

Jesús nake' ka ẓíla'do', bia žótgake'-ba' l̲aw Dios

29 Ža chope ža Ẓwa bl̲e'ele' za' Jesusen', na' wnné':

—Le wia ga na'. Bennen' nake' ẓíla'do' che Dios, na' žeké'e dol̲a' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. 30 L̲e' nake' Bennen' wnnía' chie': “Za' za' to Benne' ka neda', na' nakže' blo ka neda', dan' zoakze' zga'ale' ka neda'.” 31 Bi bénbi'a-ne' zga'ale, san bl̲a'a, na' žezóa' benách ka' nis nich gónbia'gak benách Israel ka' L̲e'.

32 Ẓwan' bzoa lie' chie', na' wnné':

—Bl̲e'ela' Dios Be' La'y, bžoje' ya'abá che Dios, na' betje', na' wnné'e kan ẓnna' to plomdo'. Bl̲e'e gan zoa Jesusen', na' bgá'nl̲ene' L̲e'. 33 Bi bénbi'a-ne' zga'ale. Bennen' bsel̲e'e neda' nich yezóa' benách ka' nis gože' neda', na' wnné': “Kate' l̲e'elo' yetj Dios Be' La'y, chejsóal̲ene' to Benne', na' gá'nl̲ene' L̲e', Bennen' gone' da' zl̲oé'ezele yel̲a' žezóa nis ni, dan' wchize' benách ka' Dios Be' La'y.” 34 Na'a, ba bl̲e'elan', na' ẓzoa lia' che Bennen', ẓnnia' nake' Ẓi'n Dios.

Benne' nežw ka', benne' bénl̲engake' Jesús tẓen

35 Yetó ža na', da' yoble wzóa Ẓwa ga na', na' chope benne' ka', benne' žónl̲engake' l̲e' tẓen, wnníta'l̲engake' l̲e'. 36 Kate' Ẓwan' bl̲e'ele' Jesusen', ẓde' ga na', gože' benne' ka' žónl̲engake' l̲e' tẓen, na' wnné':

—Le wia ga na'. Bennen' ze'e ga na' nake' ẓíla'do' che Dios.

37 Chope benne' ka', benne' žónl̲engake' Ẓwan' tẓen, béngekle' dan' wnné', na' bejnáwgake' Jesusen'. 38 Naž beyéchj Jesusen', na' bl̲e'ele' chope benne' ki zej nawe' L̲e', na' gože' l̲égake':

—¿Biẓen' žiljle?

Belyi'e L̲e':

—Benne' wsedle, ¿gaẓe zo'?

39 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲égake':

—Le da, na' l̲é'elelen.

Naž jákl̲ene' L̲e', na' bl̲é'egekle' gan zoe', na' bgá'nl̲ene' L̲e' ža na', dan' ba žal̲e.

40 Ndres, benne' biche' Smon Bedw, nake' to benne' chope' ka' béngekle' da' bchal̲j Ẓwan', na' bejnáwgake' Jesusen'. 41 Ndrezen' bejdilje' zga'ale benne' biche'e, bennen' lie' Smon, na' gože' l̲e':

—Ba bl̲a' Benne' Mesías.

Mesías naken to diža' hebreo da' ẓnnan l̲en diža' griego: “Benne' Criston'” na' l̲en diža' ẋiža': “Benne' bsél̲a'kze Dios.”

42 Naž Ndrezen' l̲a' bche'tie' Smon na' gan zoa Jesusen'. Katen' Jesusen' bl̲e'ele' l̲e', gože' l̲e':

—Le' nako' Smon, ẕi'n Jonás. Na'a, si' lo' Sefas.

Sefas naken to diža' hebreo da' ẕnnan: “Pedro” l̲en diža' x̲til, na' l̲en diža' x̲iža': “Bedw” da' ẕnnan: “Yej.”

Jesús žl̲iže' Lip, na' Natanael

43 Kate' za' ža'ní' yetó ža, gónele Jesusen' cheje' gan nbab Galilea. Bejx̲ake'e Lip, na' gože' l̲e':

—Benl̲en neda' tẕen.

44 Lipen' nake' benne' yež Betsaida, da' naken lažgak Ndres, na' Bedon'. 45 Lipen' bejdilje' Natanael, na' gože' l̲e':

—Ba žel̲-lto' Bennen' bzoj Moisés kan nak chie' gan nyejw da' bchi'le Dios, na' l̲ezka' benne' ka' bcháljgake' l̲o wláz Dios bzójgake' kan nak chie'. Benne' ni Jesús, ẕi'n Jwsé, benne' yež Nasaret.

46 Natanael na' gože' l̲e':

—¿L̲a' to da' naken chawe' l̲o yež Nasaret?

Lipen' gože' l̲e':

—Da, na' l̲e'elon'.

47 Kate' Jesusen' bl̲e'ele' za' Natanael na' gan zoe', wnné':

—Le wia nga to benne' nake' da' li benne' Israel, na' kwáselo ẕchal̲je'.

48 Naž Natanael na' wnnable' Jesusen', na' gože' L̲e':

—¿Nakẕkzen' nónbi'o neda'?

Bechebe Jesusen', na' gože' l̲e':

—Kate' ne žl̲iž Lipen' le', katen' wzó' ẕan yag higon', bl̲e'ela' le'.

49 Naž bechebe Natanael, na' gože' L̲e':

—¡Benne' wsedle, Le' nako' Ẕi'n Dios! ¡Le' nako' Benne' Nna Bi'e Benne' Israel Ka'!

50 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲e':

—¿Žejl̲i'o chia', dan' goža' le': “Bl̲e'ela' le' ẕan yag higon'”? L̲e'elo' da' ẕénl̲e'eže ka' ka da' ni.

51 L̲ezka' Jesusen' gože' l̲égake', na' wnné':

—Da' li žapa' l̲e'e, l̲é'elele nyaljw ya'abá, na' wbás che ya'abá ka' želyetje', na' želbene' gan zoa' neda', Benne' Golje' Benách.

Lni che yel̲a' ẕchag na' da' goken l̲o yež Kaná

2 Wdé chonne ža, gok lni che yel̲a' ẕchag na' l̲o yež Kaná gan nbab Galilea, na' zoa x̲na' Jesusen' ga na'. 2 L̲ezka' wzóa no benne' bl̲iže' Jesusen' l̲en benne' wsedle chie' ka', nich yídgake' lni na'. 3 Kate' bebíž x̲is uba, dan' yé'jgake', x̲na' Jesusen' gože' L̲e', na' wnné':

—Biž de x̲is uban' da' žé'jgaken'.

4 Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Nó'ledo'. ¿Biẕ chen' ẕnnio' neda'? Bi na' žin ža wl̲oe'ela' l̲aw yel̲a' wak chia'.

5 Naž x̲na' Jesusen' gože' benne' wen žin ka', benne' ẕkwá'gake' da' že'j žáwgake', na' wnné':

—Le gon yógo'te da' yi'e l̲e'e.

6 Wnníta'gak x̲ope yeso' yej ga na', da' ka' ẕkóngekle benne' judío ka' žin kate' žíbgake' ni'a ná'gake' kan žónteze žóngake', na' žože chope chonne že'e nis to to yeso' ka'. 7 Jesusen' gože' benne' wen žin ka', na' wnné':

—Le yescha'te yeso' ki nis.

Naž beschá'gake' yeso' ka' nis. 8 Naž Jesusen' gože' l̲égake':

—Le gachen' na'a, na' le chjwan' l̲aw benne' ẕnnabe' bi da' žiažjen.

Yjwá'gaken' ga na'. 9 Bennen' ẕnnabe' bi da' žiažjen bwien' cha' nak dẕi' nisen' da' ba beyaken x̲is uba, san bi nnezle' gan zan'. Nnézgekle benne' wen žin ka', benne' belgache'e nisen'. Naž bennen' ẕnnabe' bi da' žiažjen bl̲iže' bennen' ẕchag ne'e, 10 na' gože' l̲e':

—Yógo'te benne' ẕnéẕjwgake' zga'ale x̲is uba dan' nakžen dẕi', na' kate' ba né'jgake', naž ẕnéẕjwgake' da' bi naken dẕi'. Le', na' zejte na'a wdape chi'o x̲is uba da' nakžen dẕi'.

11 Ben Jesusen' yel̲a' wak ni, da' gok bian', l̲o yež Kaná gan nbab Galilea, na'

nak yeḷa' wak ni da' nežw da' bene'. Ka' goken, bḷoe'ele' ḷaw yeḷa' wak ẓen chie', na' benne' wsedle chie' ka' bejḷé'gake' chie'.

12 Wdé na' Jesusen' wyeje' ḷo yež Kapernaum, tẓen ḷen x̱ne'e, na' benne' biche'e ka', na' benne' wsedle chie' ka', na' wnníta'gake' ḷo yež Kapernaum na' zan ža.

Jesús žebeje' benne' ka' ḷi'a yodo'

(Mt. 21:12-13;
Mr. 11:15-18; Lk. 19:45-46)

13 Kate' za' žin Lni Pasko' kate' žejsá' ḷáže'gak benne' judío ka' kan ben Dios katen' bebeje' x̱a x̱tó'gake' ka' ḷo yežlyó Egipto, na' Jesusen' wyeje' ḷo yež Jerusalén. 14 Bejx̱ake'e benách ka' ḷo yežen', benne' ka' nníta'gake' ḷi'a yodo', na' žóte'gake' bež ka', na' ẓila' ka', na' plomdo' ka', bia ka' žótgake'-ba' ḷaw Dios. Ḷezka' že'gak benne' ka' ga na', benne' ẓchá'gake' mežw ka' da' zá'gaken dot yežlyó nga. 15 Katen' bḷe'el Jesusen' da' ni, na' bchoke' do ḷas ka' nich chinne' benne' ka', na' bechache' yógo'te benne' ka' na'le gan nak ḷi'a yodo', na' ḷezka' blage' na'le ẓila' ka', na' bež ka'. Besdinnje' x̱mežw benne' ka' ẓchá'gake' mežwn', na' bžix̱e' blag ka' chégake'. 16 Naž Jesusen' gože' benne' ka', benne' žóte'gake' plomdo' ka', na' wnné':

—Le yeká'a da' ki. Bi gonle liž X̱a' ka to ḷawe' ya'a.

17 Naž bejsá' ḷáže'gak benne' wsedle ka' che Jesusen' da' nyejw ḷe'e yiche la'y, da' ẓnnan: “Dan' žéke'ḷe'ela' che ližo', na' žeye ẓḷa ḷáẓda'wa'.”

18 Naž beži'igak benne' judío wnná bia' ka' nníta'gake' ga na', na' belyi'e Jesusen':

—¿Biẓ yeḷa' wak wḷoe'elo' neto' da' gak bian' nzi' ḷo no'o žono' da' ki?

19 Bechebe Jesusen', na' gože' ḷégake':

—Le wžía yi' yodo' ni, na' yechonne žaze yechisan'.

20 Naž benne' judío ka' belyi'e Ḷe', na' wnnágake':

—X̱ope-yon yiz ba zej žóngake' yodo' nga, na' Le', ¿chonne žaze yechison'?

21 Yodon', dan' bchaḷj Jesusen' chen, naken ḷa' kwinkze'. 22 Che ḷen, katen' bebán Jesusen' ḷo yeḷa' got, bejsá' ḷáže'gak benne' wsedle chie' ka' kan wnné', na' bejḷé'gake' da' nyejw ḷe'e yiche la'y, na' ḷezka' da' bchaḷj Jesusen'.

Jesús nnezle' kan zej nak yógo'te benách ka'

23 Kate' ne zoa Jesusen' ḷo yež Jerusalén, kate' žak Lni Pasko', benne' zan bejḷé'gake' chie' Ḷe', dan' bḷé'egekle' yeḷa' wak ka' da' žone'. 24 Jesusen' bi bx̱en ḷaže'e ḷégake', dan' nnezle' kan zej nak yógo'te benách ka'. 25 Bi žon byenen no benne' wḷoe'ele' Jesusen' kan zej nak benách ka', dan' nnézkzele' da' yo'o ḷo yichj ḷáẓdo'gak benách ka'.

Jesús ẓcháḷjḷene' Nikodemo

3 Nikodemo, to benne' yodo' fariseo, nbábḷene' benne' judío wnná bia' ka'. 2 Benne' ni bḷe'e gan zoa Jesusen' to xe'le, na' gože' Ḷe':

—Benne' Wsedle. Nnezla' Dios bseḷe'e Le' nich wsedlo' neto'. Bi zoa no benne' gak gone' yeḷa' wak ka', da' zej nak bian', kan zej nak da' ka' žono' Le', cha' bi zoaḷen Dios ḷe'.

3 Bechebe Jesusen', na' gože' ḷe':

—Da' li žapa' le', no benne' bi galje' da' yoble, bi gak ḷe'ele' latjen' gan ẓnna bia' Dios.

4 Nikodemon' wnnable' Ḷe', na' wnné':

—¿Nakx̱kze gak to benne' galje' da' yoble katen' ba ngole'? ¿Wak yeyoé'e ḷe'e x̱ne'e, na' galje' yetó?

5 Bechebe Jesusen', na' gože' ḷe':

—Da' li žapa' le'. No benne' bi galje' ni'a che nis, na' ni'a che Dios Be' La'y, bi gak choe'e gan ẓnna bia' Dios. 6 Bennen' nalje' ḷo ni'a ḷo na' benách, benachze

nake', san no benne' nalje' ni'a che Dios Be' La'y, Be' La'y nbánl̲ene'. 7 Bi yebanlo' dan' žapa' le', žon byenen galjo' da' yoble. 8 Gáte'teze žak be', na' ženlo' z̲nne ben', san bi nnezlo' galen' zan', o galen' zejen. L̲ezka' žak chegak benne' ka' zej nalje' ni'a che Dios Be' La'y.

9 Naž Nikodemon' wnnable' Jesusen', na' wnné':

—¿Nakx̲kzen' gak da' ni, cha'?

10 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲e':

—¿Žsedlo' benách Israel ka', na' bi nnezlo' da' ki? 11 Da' li žapa' le', da' nnezlto' z̲chal̲jto' chen, na' da' bl̲e'elto' z̲l̲oe'elto' l̲e'e, san bi z̲zi' l̲o na'le dan' žsedlto'. 12 Cha' bi žejl̲e'le chia' kate' z̲chál̲jl̲ena' l̲e'e kan zej nak da' ka' žákgaken yežlyó nga, ¿nakx̲kze gak chejl̲e'le chia' cha' wchál̲jl̲ena' l̲e'e che da' ka' žákgaken ya'abá che Dios?

13 'Batkle wžén no benne' ya'abá che Dios, san toza' neda', Benne' Golje' Benách, dan' bžoja' ya'abá che Dios, na' betja' nga, san zoakza' ya'abá che Dios. 14 Kan ben Moisés l̲o latje dach, bchise' ža'le to bele ya, bian' bde'e-ba' l̲e'e yag, l̲ezka' žon byenen gaken chia' neda', Benne' Golje' Benách, wchísgake' neda' to l̲e'e yag. 15 Ki gaken chia', nich bi kwia yi'gak benne' ka' chejl̲é'gake' chia', san gata' yel̲a' nban da' zejlí kanne chégake'.

Dios nží'il̲e'ele' benách ka'

Naž wnná Jesusen':

16 —Dan' nží'il̲e'el Dios benách yežlyó nga, bdie' tlícha'tekze Z̲i'ne' l̲o yel̲a' got, nich bi kwia yi'gak benne' ka' chejl̲é'gake' chie', san gata' yel̲a' nban da' zejlí kanne chégake'. 17 Dios bsel̲e'e Z̲i'ne' yežlyó nga, kege nich choge' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga kwia yí'gake', san nich yelágake' ni'a chie' L̲e'.

18 'Nóte'teze benne' žejl̲i'e che Bennen' nake' Z̲i'n Dios, bi nžog chie' kwia yi'e, san no benne' bi žejl̲i'e chie', ba nžog chie' gate' dan' bi žejl̲i'e che Bennen' nake' tlícha'tekze Z̲i'n Dios. 19 Che l̲en ba nžog chegak benách ka' gátgake', dan' bl̲a' Bennen' nake' baní' yežlyó nga, san benách ki žaz l̲áže'gake' da' nak chol̲, na' kege Bennen' nake' baní'. Ki žóngake' dan' bi nak chawe' da' žóngake'. 20 Yógo'te benne' ka', benne' žóngake' da' z̲innj, bi žaz l̲áže'gake' baní', na' bi z̲l̲á'gake' l̲o baní', nich bi nna' da' žóngake'. 21 Benne' ka' žóngake' da' nak dot da' li, z̲l̲á'gake' l̲o baní' nich gak bia' žóngake' ni'a che Dios da' žóngake'.

Ẕwa, benne' žezóe' benách ka' nis, z̲chal̲je' che Jesús

22 Wdé na', Jesusen' wyéjl̲ene' benne' ka' žónl̲engake' L̲e' tz̲en, na' bžíngake' gan nbab Judea, na' wzóal̲ene' l̲égake' gan žezóagake' benách ka' nis. 23 L̲ezka' Ẕwa žezóe' benách ka' nis l̲o latjen' nzin' Enón, gawze gan že' yež Salim, dan' de nis zil ga na'. Belžín benne' ka' latjen' nich yezóagake' nis. 24 Ki goken kate' Ẕwan' bi na' yejwe' liž ya.

25 Naž bal̲e benne' ka', benne' žónl̲engake' Ẕwan' tz̲en, wzó l̲áwgake' z̲díl̲ díža'gake' l̲en benne' judío ka' kan nak che yel̲a' žeyón kwin chawe' chegak benne' yodo' ka'. 26 Bžíngake' gan zoa Ẕwan', na' belyi'e l̲e':

—Benne' wsedle. Bwia nga. Bennen' wzóal̲ene' le' yechel̲á'a yego Jordán, bennen' bzoa lio' chie', žezóe' benách ka' nis, na' želžín yógo'te benách ka' gan zoe'.

27 Naž bechebe Ẕwan', na' gože' l̲égake':

—Cha' zoa no benne' zoa da' nzi' l̲o ne'e, naken da' ba bde Dios l̲o ne'e. 28 Bénkzelele dan' bchal̲ja' katen' wnnía': "Bi naka' neda' Benne' Criston'" san Dios bsel̲e'e neda' nich wzenla' benách ka' za' ze'e L̲e'. 29 Benne' byo, bennen' z̲zi'e x̲kwide' no'le z̲chag na'be', nake' benne' z̲chag ne'e, san ljež bennen' z̲chag ne'e, na' žónl̲ene' l̲e' tz̲en, z̲ze nage' chie', na' žebele' dan' ženle' da' z̲chal̲j bennen'

ẕchag ne'e. L̲ezka' žebél̲e'ela' neda' dan' žaken chie' ki. 30 Žon byenen gakže blo Benne' Criston', san žon byenen yéx̲jwža' neda'.

Bennen' bžoje' ya'abá che Dios

31 L̲ezka' wnná Ẕwan':

—Bennen' ze'e zaka' ya'abale nakže' blo ka yógo'te benách. No benne' nake' che yežlyó nga, che yežlyó nga nakze', na' ẕchal̲jze' che da' žaken yežlyó nga, san Bennen' ze'e zaka' ya'abá che Dios nakže' blo ka yógo'te benách ka'. 32 Benne' ni ẕchal̲je' che da' bl̲e'ele', na' che da' benle', san bi zoa no benne' ẕzi' l̲o ne'e dan' ẕchal̲je'. 33 Nóte'teze benne' ẕzi' l̲o ne'e dan' ẕchal̲je', zl̲oe'ele' l̲aw žejl̲i'e nak dot da' li da' ẕnna Dios. 34 Bennen' bsel̲a' Dios, ẕchal̲je' diža' che Dios, dan' Dios na'kze dot l̲aže'e bsel̲e'e Dios Be' La'y l̲en Bennen'. 35 X̲ažo Dios nži'ile' Ẕi'ne', na' ba bdie' l̲o na' Ẕi'nen' yógo'te da' de. 36 Nóte'teze benne' žejl̲i'e che Ẕi'n Dios, ba de yel̲a' nban da' zejlí kanne chie', san bennen' bi žejl̲i'e che Ẕi'nen', bi gata' yel̲a' nban na' chie', san nbage'e ẕia l̲aw Dios.

Jesús ẕcháljl̲ene' to no'le nbabe' Samaria

4 Béngekle benne' yodo' fariseo ka' kan benne' ka' žónl̲engake' Jesusen' tẕen zej nyanže' ka benne' ka' žónl̲engake' Ẕwa tẕen, na' l̲ezka' žezóa Jesusen' zanže benách nis ka benách ka' žezóa Ẕwan' nis. 2 Jesús na'kze bi žezóe' benách ka' nis, san benne' wsedle chie' ka' žezóagake' benách ka' nis. 3 Kate' wnnezle Jesusen' da' ni, bezé'e gan nbab Judea, na' zejdé' da' yoble gan nbab Galilea.

4 Gan zeje', žon byenen tie' gan nbab Samaria. 5 Ka' goken, bl̲a' Jesusen' to yeždo' gan nbab Samaria, da' nzin' Sikar, dan' žen' gawze gan de yežlyón' da' bnezjw Jakob che Jwsé chie' ža ni'te. 6 L̲o latjen' Jakoben' bche'ne' to yežw nis gže'. Kate' bl̲a' Jesusen' ga na', wži'e žoa'a yežw nisen' dan' bejx̲áke'le' yoe'e nez, ne naken wawbíž. 7 Naž bžin to no'le Samaria ga na' nich si'e nis. Jesusen' gože' l̲e', na' wnné':

—Benn da' ye'ja'.

8 Jesusen' zoe' toze' dan' ba ẕjak benne' wsedle chie' ka' l̲o yežen' nich chejx̲í'gake' bi da' gáwgake'. 9 Naž no'le Samaria na' gože' Jesusen', na' wnné':

—¿Ẕnnablo' Le' neda' da' ye'jo', na' nako' benne' judío? Neda' naka' no'le Samaria.

Ki wnné' dan' benne' judío ka' bi de chawe' benách Samaria ka'.

10 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲e':

—Chela' nónbi'o da' žonn Dios, na' no Bennen' ži'e le': “Benn da' ye'ja'” na' le' nnablo' L̲e', na' L̲e' gonne' chio' nis da' gonnen yel̲a' nban.

11 Naž no'len' gože' L̲e', na' wnné':

—Benne', bi no'o da' kwéjl̲eno' nis, na' že'lte žia nis ni. ¿Gaẕ za' nisen' dan' žonnen yel̲a' nban? 12 ¿Nakžo' Le' ẕen ka Jakob, x̲a wdé chežo, bennen' benne' cheto' yežw nis ni, ga ni wẕi'e nis da' we'je', na' da' we'jgak ẕi'ne' ka', na' da' we'jgak bia beže chie' ka'?

13 Bechebe Jesusen', na' wnné':

—No benne' ye'je' nis ni, da' yoble nnan ye'jen', 14 san nóte'teze benne' ye'je' nisen' da' wnezjwa' neda', biž nnan ye'jen', dan' wnezjwa' chie' nisen' da' gaken l̲o yichj l̲ázda'we' ka to gan žal nis, da' gonnen yel̲a' nban da' zejlí kanne chie'.

15 Naž no'len' gože' L̲e', na' wnné':

—Benne', benn chia' nisen', nich biž bil-la', na' biž yedjx̲i'a nis nga.

16 Jesusen' wnné':

—Wyéj, bejl̲íž benne' byo chio', na' le da ga zoa' ni.

17 Beží'i no'len', na' gože' L̲e':

—Bi zoa benne' byo chia'.

Naž Jesusen' wnné':

—Da' likze ẕnno': “Bi zoa benne' byo chia'” 18 dan' ba wzóaḷeno' gayo' benne' byo ka', na' benne' byon' zóaḷeno'-ne' na'a, bi nake' benne' byo chio'. Da' ni ẕnno', da' likze ẕnno'.

19 Naž no'len' gože' Ḷe', na' wnné':

—Benne', žekla' neda' nako' benne' ẕchaḷje' ḷo wláz Dios. 20 Ẋa ẋto'to' ka' bka'n ẕéngake' Dios ḷaw ya'a nga, san ẕnnale ḷe'e yež Jerusalén naken ga žaḷa' wká'n ẕengak benách ka' Dios.

21 Jesusen' wnné':

—No'le, bejḷé' da' ẕnnia'. Za' ža katen' wká'n ẕenle Ẋažo Dios ḷa'kze bi yedjsoale ḷaw ya'ado' ni, na' ḷezka' bi chejsoale ḷo yež Jerusalén. 22 Ḷe'e ẕka'n ẕenle Bennen' bi nónbia'le-ne', san neto' nónbia'to' Bennen' ẕka'n ẕento', dan' ben Dios chie' gata' yeḷa' žeslá ni'a chegak benne' judío ka'. 23 Na'a, za' ža, na' ba zoažo ža na', kate' benne' ka' da' li wká'n ẕéngake' Dios, wká'n ẕéngake' Ḷe', zoaḷen Dios Be' La'y, na' da' nak dot da' li, ḷégake', dan' žénele Ẋažo Dios wká'n ẕengak benne' ka' Ḷe' ki. 24 Dios nake' Be', na' benne' ka' ẕka'n ẕéngake' Ḷe', žon byenen wká'n ẕéngake' Ḷe', zoaḷen Dios Be' La'y, na' da' nak dot da' li, ḷégake'.

25 Naž no'len' gože' Ḷe', na' wnné':

—Nnezla' žaḷa' ḷa' Benne' Mesías, (da' ẕnnan: “Benne' Criston'”). Kate' ḷe'e Ḷe', wḷoe'ele' žo'o yógo'te.

26 Jesusen' wnné':

—Ḷekze' ẕcháḷjḷene' le'.

27 Ḷa' na'ze bežingak benne' wsedle ka' che Jesusen' ga na', na' bebán ḷáže'gekle' dan' ẕcháḷjḷene' to no'le, san nitóe' bi bežogle' nnable' Ḷe', bi nne': “¿Biẕ ẕnnablo' ḷe'?” o “¿Biẕ da' ẕcháḷjḷeno' ḷe'?”. 28 Naž no'len' bka'ne' že'e chie' ga na', na' beyeje' ḷo yež, na' gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', 29 na' wnné':

—Le da, ḷé'elele to benne' gože' neda' yógo'te da' ba bena'. ¿Nakkze' Ḷe' Benne' Criston'?

30 Naž bžojgak benne' ka' ḷo yežen', na' bžíngake' gan zoa Jesusen'.

31 Kate' ne zej no'len', benne' wsedle ka' che Jesusen' ben byéngake', na' belyi'e Ḷe':

—Benne' Wsedle, bdaw.

32 Jesusen' gože' ḷégake':

—De to da' žawa', da' bi nónbia'le.

33 Naž benne' wsedle chie' ka' belnnable' ljéžgake' toe' yetóe', na' wnnágake':

—¿Noẕ benne' ba bedjwé'e da' bdawe'?

34 Naž Jesusen' gože' ḷégake':

—Da' nbánḷena' naken gona' da' žénele Ẋa', Bennen' bseḷe'e neda', na' yeyóž gona' ẋchine'. 35 Ki ẕnnale ḷe'e: “Yetáp byo' žin ža ḷapžo.” Neda' žapa' ḷe'e: le wía na'le, na' wíale benách ka' zej nake' ka gan goz Dios, da' ba nbižen nich chejḷapžon. 36 Bennen' zḷape' zzi'e lazjwe', na' dan' zḷapen', naken nich gata' yeḷa' nban da' zejlí kanne chegak benách ka', nich gak yebégekle tẕen benne' žazen', na' benne' zḷapen'. 37 Nak dot da' li da' ẕnnan: “To benne' žaze', na' yetóe' zḷape'.” 38 Neda' bseḷa'a ḷe'e chejḷaple gan bi gozle. Benne' yoble gozen', na' ḷe'e zzi'le da' žonn žin na' da' bene'.

39 Benne' zan, benne' Samaria ka', benne' nníta'gake' ḷo yež Sikar na', bejḷé'gake' che Jesusen' ni'a che ẋtiža' no'len', dan' bchaḷje' kan nak chie', na' wnné': “Gože' neda' yógo'te da' ba bena'.” 40 Kate' bžingak benne' Samaria ka' gan zoa Jesusen', góta'yoegekle' Ḷe' gá'nḷene' ḷégake'. Yechóp ža bga'n Jesusen' ga na'. 41 Ka' goken, benne' zanže bejḷé'gake' che Jesusen' ni'a che da' bchaḷjkze' Ḷe'. 42 Naž benne' ka' belyi'e no'len', na' wnnágake':

—Na'a žejḷe'to' chie', kégeze ni'a che da' bchaḷjo' le', san ḷezka' dan' benlto' neto' chie' Ḷe', na' nnezlto' da' li Bennen' nake' Benne' Criston', Bennen' žeslé' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

Žeyón Jesús x̱kwide' byo che to benne' wnná bia'

43 Yechóp ža ka', bezá' Jesusen' gan
nbab Samaria, na' wyeje' gan nbab
Galilea. 44 Ki bene', dan' bchaljkze Je-
susen', na' wnné': “Benne' wláž ka' che to
benne' ẓchal̨je' l̨o wláz Dios bi žápegake'
l̨e' ba la'ne.” 45 Kate' bel̨á' Jesusen' gan
nbab Galilea, wdápegak benne' Galilea
ka' L̨e' ba la'ne dan' l̨ezka' jake' l̨o
yež Jerusalén katen' gok Lni Pasko', na'
bl̨é'egekle' da' ka' ben Jesusen' ga na'.
46 Naž beyéj Jesusen' l̨o yež Kaná gan
nbab Galilea, gan beyone' nis x̱is uba. L̨o
yež Kapernaum na' zoa to benne' wnná
bia', benne' nzi' l̨o ne'e yel̨a' wnná bia'
l̨o wláz benne' ẓnna bi'e, na' x̱kwide' byo
chie' da'be' yižwé'. 47 Kate' bennen' benle'
ba bezá' Jesusen' gan nbab Judea, na' ba
bežine' gan nbab Galilea na', naž wyeje'
gan zoa Jesusen', na' góta'yoele' L̨e' yide'
liže', nich yeyone' x̱kwide' byo chien',
dan' ba žek gatbe'. 48 Naž Jesusen' gože'
l̨e':

—Bi chejl̨e'le chia' cha' bi l̨é'elele da'
ka' zej nak bian', na' yel̨a' wak ka' da'
gona'.

49 Naž bennen' nzi' l̨o ne'e l̨o wláz
benne' ẓnna bi'e gože' Jesusen', na'
wnné':

—Benne', date ná'tege nich bi gat x̱k-
wide' byo chian'.

50 Naž Jesusen' gože' l̨e':

—Beyéj ližo'. Nban x̱kwide' byo chion'.

Bennen' bejl̨i'e da' wnná Jesusen', na'
zeyeje'. 51 Kate' ne yoe'e nez zeyeje', bal̨e
benne' wen žin chie' bedjchággake' l̨e',
na' bzéngekle' l̨e', na' wnnágake':

—Nban x̱kwide' byo chion'.

52 Wnnable' l̨égake' batx̱ wzó l̨aw
žeyakbe'. Belyi'e l̨e':

—Bache', ka gachje ža bežój-be' da'
l̨an'.

53 Naž wnnezle x̱a x̱kwide' byon',
beyakbe' kate' Jesusen' ne ẓcháljl̨ene' l̨e',
na' gože' l̨e': “Nban x̱kwide' byo chion'.”
Che l̨en bejl̨i'e che Jesusen', na' l̨ezka'
benách ka' nníta'gake' liže' bejl̨é'gake'
chie'.

54 Yel̨a' wak ni naken da' bežopen
da' ben Jesusen' katen' wzóe' gan nbab
Galilea, da' goken wdé bezé'e gan nbab
Judea.

Žeyón Jesús to benne' die' ga nzi' Betesda

5 Wdé gok da' ni, gok to lni chegak
benne' judío ka' l̨o yež Jerusalén,
na' Jesusen' wyeje' ga na'. 2 L̨o yežen',
gawze gan žo'ogak ẓila' ka', že' to bej
nis ẓen, da' nzin' Betesda l̨en diža' he-
breo, na' zej nnita' gayo' ẓchil ẓen chen.
3 L̨o ẓchil ka' degak benne' zan, benne'
ka' zej de'e yižwé', benne' l̨o chol̨e ka',
na' benne' ka' bi žak sá'gake', na' benne'
žak sá'gake'. Želbeze' bate ta nisen'. 4 Ki
žaken dan' žetj to wbás che ya'abá to chi'i
weje, na' žaze' l̨o nisen', na' ẓte' nisen'.
Benne' nežw, benne' chejchoé'e l̨o nisen'
kate' ẓdan, yeyaktie' kan nak bíte'teze
yižwé' da' de'e. 5 Zoa to benne' ga na',
ba zej chino' chonne žoa yiz de'e yižwé'.
6 Katen' Jesusen' bl̨e'ele' benne' yižwén'
die' ga na', wnnezle' ba zej zan yiz de'e
yižwén', na' wnnable' l̨e', na' wnné':

—¿Žénelo' yeyako'?

7 Bechebe benne' yižwén', na' gože'
Jesusen':

—Benne', bi zoa no benne' wtinne'
neda' l̨o nisen' kate' ẓdan. Kate' ne zeyá'a
neda', žo'o benne' yoble zga'ale' ka neda'.

8 Jesusen' gože' l̨e':

—Wyase. Beywá' dan' delon', na'
beyéj.

9 L̨a' beyakte bennen', na' beywé'e da'
góta'len', na' beyeje'. Ža na' gok da' ni
naken ža la'y chegak benne' judío ka'.
10 Naž benne' judío wnná bia' ka' belyi'e
bennen' beyake', na' wnnágake':

—Ža la'y naken na'a. Bi žal̨a' go'o da'
žáte'lon'.

11 Bechebe bennen', na' gože' l̲égake':
—Bennen' beyone' neda' gožkze' neda', na' wnné': “Beywá' dan' delon', na' beyéj.”
12 Naž wnnábgekle' l̲e', na' wnnágake':
—¿Noẓ bennen' gože' le': “Beywá' da' delon', na' beyéj”?
13 Bennen' beyake' bi nnezle' noẓen', dan' ba bezá' Jesusen' l̲o latjen' dan' zej nnita' benne' zan ga na'. 14 Wdé gok da' ni, Jesusen' bejx̲ake'e bennen' gan nak l̲o ẓchil yodo', na' gože' l̲e':
—Bwia nga. Ba beyako'. Biž gono' dol̲a', nich bi gak chio' to da' nakže zi' ka dan' goken chio'.
15 Wyéj bennen', na' bejzenle' benne' judío wnná bia' ka', Jesusen' beyone' l̲e'. 16 Che l̲en bwíagak benne' judío wnná bia' ka' da' žon Jesusen', na' gónegekle' gótgake' L̲e', dan' žone' da' ki kate' nak ža la'y chégake'. 17 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲égake':
—X̲a' žónteze' žin, na' l̲ezka' neda' žona' žin.
18 Che l̲en gónežegekle benne' judío wnná bia' ka' gótgake' Jesusen', kégeze dan' bi žape' ža la'y chégake' ba la'ne, san l̲ezka' dan' wnné' nak Dios X̲akze', na' ki naken, žon kwine' Dios.

Yel̲a' wnná bia' da' nzi' l̲o na' Ẓi'n Dios

19 Naž bechebe Jesusen', na' gože' l̲égake':
—Da' li žapa' l̲e'e. Bi be gak gona' neda', Ẓi'n Dios, žakze chia', san toze dan' zl̲e'ela' žon X̲ažo Dios. Yógo'te da' žon X̲ažo Dios, l̲ezka' žona' neda', Ẓi'ne'. 20 X̲ažo Dios nži'ile' neda', Ẓi'ne', na' zl̲oe'ele' neda' yógo'te da' žone', na' da' zénl̲e'eže ka' ka da' ni wl̲oe'ele' neda', da' ka' góngaken ga yebán l̲áže'le l̲e'e. 21 Kan žon X̲ažo Dios, žesbane' benne' gat ka', na' žonne' yel̲a' nban chégake', l̲ezka' žona' neda', Ẓi'ne', znezjwa' yel̲a' nban chégake' kan žénekzela'. 22 X̲ažo Dios bi ẓchi'a l̲aže'e nitó benne', san ba bdie' l̲o na'a neda', Ẓi'ne', yógo'te yel̲a' wnná bia' nich wchi'a l̲aža'a benách ka'. 23 Ki naken nich gápegak yógo'te benách ka' neda', Ẓi'ne', ba la'ne, kan žápegake' X̲ažo Dios ba la'ne. Nóte'teze benne' bi žape' neda', Ẓi'ne', ba la'ne, bi žape' ba la'ne X̲ažo Dios, Bennen' bsel̲e'e neda', Ẓi'nen'.
24 'Da' li žapa' l̲e'e. Nóte'teze benne' ženle' da' ẓchal̲ja', na' žejl̲i'e che X̲ažo Dios, Bennen' bsel̲e'e neda', benne' ni de yel̲a' nban da' zejlí kanne chie', na' bi nžog chie' gate', san nake' ka to benne' ba bebane' l̲o yel̲a' got dan' ba de yel̲a' nban da' zejlí kanne chie'. 25 Da' li žapa' l̲e'e, za' ža, na' ba ẓžin ža na', kate' benne' gat ka' yéngekle' chi'a neda', Ẓi'n Dios, na' benne' ka' yéngekle' x̲tiža'a, na' góngake' kan ẓnnan, gata' yel̲a' nban chégake'. 26 Kan yo'o l̲o na' X̲ažo Dios wnezjwe' yel̲a' nban chegak benách ka', l̲ezka' bdie' l̲o na'a neda', Ẓi'ne', wnezjwa' yel̲a' nban chegak benách ka'. 27 L̲ezka' bdie' l̲o na'a yel̲a' wnná bia' nich wchi'a l̲aža'a benách ka' dan' naka' Benne' Golje' Benách. 28 Bi yebán l̲áže'le kan nak da' ni, dan' za' ža kate' yógo'te benne' gat ka' yéngekle' chi'a, 29 na' yežójgake' l̲o yežw ba ka'. Yebangak benne' ka', benne' béngake' da' nak chawe', na' gata' yel̲a' nban chégake', san benne' ka' béngake' da' ẓinnj, yebángake', na' chog Dios chégake' gátgake' to chi'ize.

Da' ka' zej nak bian' da' nak Jesús

30 L̲ezka' wnná Jesusen':
—Bi be gak gona' nedza'. Kan nak da' ženla' da' ẓchalj X̲a', ki ẓchi'a l̲aža'a, na' kan ẓchi'a l̲aža'a naken chawe', dan' bi žona' kan žénezela' neda', san kan žénekzele X̲a', Bennen' bsel̲e'e neda'. 31 Cha' neda' ẓchal̲ja' chia' kwinza', bi zaka' dan' ẓchal̲ja'. 32 Zoa Benne' yoble, Benne' ẓzoa lie' kan naka' neda', Bennen' nake' X̲a', na' nnezla' zaka' da' ẓzoa lie' kan nak chia'. 33 L̲e'e bsél̲a'le benne' ka' bejnnábgekle' Ẓwa, bennen' bezóe'

benách ka' nis, na' dan' bzoa lie' kan nak chia' naken dot da' li. 34 Neda' bi žiážjela' no benne' wzóa lie' kan nak chia', san ẕnnia' da' ki nich yelale l̲e'e. 35 Da' bchalj Ẕwan' goken ka to yi' yež, da' wyeyen, na' wza'nín', na' l̲e'e, to chí'ido'ze wyáz l̲áže'le si'le baní' chien'. 36 Na'a, zoa da' ẕzoa li kan nak chia' neda' da' záka'žen ka dan' bzoa li Ẕwan' kan nak chia'. Da' ka' bde X̲ažo Dios l̲o na'a gona', da' ka' žona', na' da' ka' ẕzoa lígaken kan nak chia', na' zej nak bian' X̲ažo Dios bsel̲e'e neda'. 37 L̲ezka' X̲ažo Dios, Bennen' bsel̲e'e neda' ẕzoa lie' kan nak chia'. Batkle bénlele chi'e, na' batkle bl̲é'elele l̲awe', 38 na' bi nzi' l̲o na'le x̲tiže'e, dan' bi žejl̲e'le chia' neda', Bennen' bsel̲e'e L̲ekze'. 39 Žsédtezle l̲e'e da' nyejw l̲e'e yiche la'y, dan' žéklele gata' yel̲a' nban da' zejlí kanne chele ni'a che dan' nyejwn l̲e'e yiche la'y, na' dan' nyejwn l̲e'e yiche la'y na' ẕzoa lin kan nak chia' neda'. 40 Bi žénelele gónl̲enle neda' tẕen nich gata' yel̲a' nban chele.

41 'Bi žilja' yel̲a' ba la'ne da' gape no benne' neda'. 42 Neda' nónbi'a l̲e'e, na' nnezla' bi nží'ilele Dios. 43 Bl̲a'a nga l̲o wláz X̲ažo Dios, na' l̲e'e bi ẕzi' l̲o na'le neda', san cha' l̲a' benne' yoble, benne' yide' žakze chie', si' l̲o na'le bennen'. 44 ¿Nakx̲kze gak chejl̲e'le che Dios cha' ẕzi'le yel̲a' ba la'ne da' žaple lježle tole yetole, na' bi žiljle yel̲a' ba la'ne da' gape Dios tlicha' l̲e'e? 45 Bi wzóa yichjle yesbaga'a l̲e'e ẕia l̲aw X̲a'. Bennen' yesbage'e l̲e'e ẕia nake' l̲ekze Moisés, bennen' žx̲en láže'le-ne', l̲a'kze gote' ža ni'te. 46 Chela' žejl̲e'le che Moisés na', l̲ezka' chejl̲e'le chia' neda', dan' bzoj Moisés na' kan nak chia' neda'. 47 Na'a, ¿nakx̲kze gak chejl̲e'le da' ẕchal̲ja' neda' cha' bi žejl̲e'le da' ka' bzoj Moisés na'?

Jesús ẕwawe' gayo' mil benne' ka'

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lk. 9:10-17)

6 Wdé gok da' ni, wyéj Jesusen' yechel̲á'a nisdo' che gan nbab Galilea, dan' nzin' Nisdo' Che Tiberias, benne' Sésar. 2 Benne' zan bejnáwgake' Jesusen' dan' bl̲é'egekle' yel̲a' wak ka' da' bene', katen' beyone' benne' yižwé' ka'. 3 Naž Jesusen' wžene' to l̲aw ya'ado', gan wžé'l̲ene' benne' wsedle chie' ka'. 4 Za' žin Lni Pasko' kate' benne' judío ka' žejsá' l̲áže'gake' kan ben Dios, katen' bebeje' x̲a x̲tó'gake' ka' l̲o yežlyó Egipto. 5 Kate' Jesusen' bchis l̲awe', bl̲e'ele' benne' zan, benne' zá'gake' gan zoe', na' gože' Lip:

—¿Gaz̲ žel̲-lžo yet x̲til dan' gawgak benne' zan ki?

6 Ki wnná Jesusen' nich nnezle' da' nna Lipen', dan' nnézkzele' L̲e' da' gone'. 7 Bechebe Lipen', na' wnné':

—Chela' si'žo yet x̲til l̲en laz̲jw to benne' che x̲ono' byo', benne' zan ki bi geklen gáwgake' láte'do' wejen.

8 Naž to benne' wsedle che Jesusen', bennen' lie' Ndres, benne' biche' Smon Bedw, gože' L̲e', na' wnné':

9 —Zoa to x̲kwide' byo nga, nwa'be' gayo' yet x̲til ka' da' zej naken z̲oa' sebada, na' chope bel ka'. ¿Wak wawžo benne' zan ki l̲en da' láte'do'ze ni?

10 Naž Jesusen' gože' l̲égake':

—Le ye' benne' zan ki kwé'gake' l̲o yo. L̲o latjen' yo'o daka', na' wže'gak ka gayo' mil benne' ka' ga na'. 11 Naž Jesusen' bex̲we' yet x̲til ka'. Kate' beyóž gože' Dios "Žóx̲keno'" bdisen' chegak benne' wsedle chie' ka', na' l̲égake' belyisen' chegak yógo'te benne' ka' žé'gake' gan yo'o daka'. L̲ezka' béngake' chegak bel ka', na' bdáwgake' kan gónegekle' gáwgake'. 12 Kate' ba béljegekle', Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Le yetób da' bizjw ka' da' zej nga'nen, nich bi be nitlen.

13 Betóbgaken', na' beschá'gake' chežinno x̱kwit da' bizjw ka' chegak gayo' yet x̱til ka' zej naken ẕoa' sebada, dan' bega'nen chegak benne' ka' bdáwgaken'. 14 Kate' benne' ka' blé'egekle' yela' wak dan' ben Jesusen', na' wnnágake':

—Da' li benne' ni nake' Bennen' zchalje' ḻo wláz Dios, Bennen' žal̤a' yide' yežlyó nga.

15 Dan' nnezle Jesusen' žénegekle' ché'gake' L̤e' de chgi' nich góngake' ga nna bi'e l̤égake', che l̤en bezé'e latjen', na' wyeje' toze' to l̤aw ya'a.

Jesús ẕze'e l̤o nisdo'

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

16 Kate' ba žal̤e, jak benne' wsedle ka' che Jesusen', na' bžíngake' žoa'a nisdo'. 17 Belbene' to l̤o barkw, na' zjake' l̤o nisdon', nich žíngake' l̤o yež Kapernaum. Kate' ba nak chol̤, Jesusen' bi na' žine' gan nníta'gake'. 18 Wzó l̤aw žak be' wal̤e l̤o nisdon', na' nisen' ẕgó'anen. 19 Kate' ba bsá'gake' barkwn', na' wzán' ka to ga ẕza'žo to hora, naž bl̤é'egekle' Jesusen' ẕze'e l̤o nisdon', na' ze'e ẕbige'e gan zej barkwn', na' bžébegake'. 20 Naž Jesusen' gože' l̤égake':

—Nedkzan'. Bi žébele.

21 Naž l̤en yel̤a' žebél wẕí'gake' L̤e' l̤o barkwn', na' l̤a' bžinte barkwn' l̤o yo biž gan zjake'.

Benne' zan žeyíljgake' Jesús

22 Ža chope ža, gókbe'egekle benne' zan ka', benne' zej nga'ne' yechel̤á'a nisdon', da' goken, dan' toze barkw bžinen ga na', na' Jesusen' bi wžénl̤ene' benne' wsedle chie' ka' l̤o barkwn', san l̤égakze' jake'. 23 Naž bžojgak yebal̤e barkw ka' l̤o yež Tiberias, na' bžíngaken to latje da' žen' gawze gan bdáwgake' yet x̱til, katen' X̱anžo Jesusen' gože' Dios: "Žóx̱keno'" chen. 24 Dan' bl̤é'egekle' biž zoa Jesusen' ga na', na' bi zej nnita' benne' wsedle chie' ka' ga na', che l̤en belbene' l̤aw barkw ka', na' bžíngake' l̤o yež Kapernaum, gan bejdíljgake' Jesusen'.

Jesús nake' yet x̱til da' ẕnezjwn yel̤a' nban l̤i l̤aže'

25 Kate' bžingak benne' zan ka' yechel̤á'a nisdon', bejx̱áka'gake' Jesusen', na' belyi'e L̤e':

—Benne' wsedle, ¿batx̱ bel̤ó'o nga?

26 Bechebe Jesusen', na' gože' l̤égake':

—Da' li žapa' l̤e'e: žeyiljle neda', kege dan' bl̤é'elele yel̤a' wak ka' da' bena', san dan' bdawle yet xtilen', na' béljelele. 27 Le gon žin, kege nich si'le yel̤a' waw da' ẕde chen, san nich si'le yel̤a' waw da' gáta'tezen, na' gonnen yel̤a' nban da' zejlí kanne chele. Yel̤a' waw ki naken da' wnezjwa' neda', Benne' Golje' Benách, chele, dan' X̱ažo Dios bl̤oe'ele' l̤aw naka' Z̤i'ne'.

28 Naž wnnábgekle' L̤e', na' wnnágake':

—¿Biz̤ da' žon byenen gonto' nich gonto' da' žaz l̤aže' Dios?

29 Bechebe Jesusen', na' gože' l̤égake':

—Da' žaz l̤aže' Dios naken chejl̤e'le chia' neda', naka' Bennen' bsel̤e'e L̤e'.

30 Naž wnnábgekle' L̤e', na' wnnágake':

—¿Biz̤ da' nak bia' gono', da' l̤e'elton' nich chejl̤e'to' chio' Le'? ¿Biz̤ yel̤a' wak gono'? 31 X̱a gole chežo ka' bdáwgake' yet x̱til da' nzin' maná l̤o latje dach, kan nyejw l̤e'e yiche la'y, da' ẕnnan: "Moisés benne' chégake' yet x̱til che ya'abá, dan' bdáwgaken'."

32 Bechebe Jesusen', na' gože' l̤égake':

—Da' li žapa' l̤e'e: kege Moisés na' benne' chele yet x̱til che ya'abá, san X̱ažo Dios žonne' chele yet x̱tilen'. 33 Yet x̱til dan' žonn Dios chegak benách ka' naka' neda', dan' bžojen ya'abá, na' ẕnezjwn yel̤a' nban chegak benách ka', benne' nníta'gake' yežlyó nga.

34 Naž belyi'e L̤e':

—Xan, bénnteze yet xtilen' cheto'.
35 Jesusen' gože' légake':
—Neda' naka' yet xtil da' zej nbanlen benách ka' to chi'ize. Nóte'teze benne' gónlene' neda' tzen, wéljele' to chi'ize da' naken che Dios, na' nóte'teze benne' chejli'e chia' neda', ba we'je' to chi'ize da' naken che Dios. 36 Naken kan ba gožkza' le'e, la'kze zlé'elele neda', bi žejle'le chia'. 37 Yógo'te benne' ka' žonn Xa' chia', gónlengake' neda' tzen, na' benne' ka' gónlengake' neda' tzen, bi yesbí'igaka'-ne'. 38 Ki naken dan' bžoja' ya'abá che Dios, na' betja' nga, kege nich gona' kan žénela' nedkza', san nich gona' kan žénele Xažo Dios, Bennen' bsele'e neda'. 39 Da' žénele Xa', Bennen' bsele'e neda', naken bi kwia yi' nitó benne', bennen' benn Dios chia', na' yesbana'-ne' ža ze lawte ža. 40 Da' žénele Xažo Dios, Bennen' bsele'e neda', naken gata' yela' nban chegak yógo'te benne' ka' lé'egekle' neda', Zi'ne', na' chejlé'gake' chia' neda', na' neda' yesbángaka'-ne' ža ze lawte ža na'.
41 Naž benne' judío wnná bia' ka' wnnégake' che Jesusen', dan' wnné': “Neda' naka' yet xtilen' da' zan' ya'abá.” 42 Che len wnnágake':
—¿Kege benne' ni Jesusen', zi'n Jwsé? Nónbia'žo xa xne'e. ¿Nakx chen', znna benne' ni: “Bžoja' ya'abá che Dios?”
43 Naž bechebe Jesusen', na' gože' légake':
—Bi nnele chia' la' le'eze. 44 Bi gak nitó benne' gónlene' neda' tzen, cha' Xa', Bennen' bsele'e neda', bi yedjwé'e bennen' chia' neda', na' neda' yesbana'-ne' ža ze lawte ža na'. 45 Nyejw le'e yiche la'y kan wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, da' znnan ki: “Dios wsedle' yógo'te benách.” Che len, yógo'te benne' ka', benne' želyenle' chi'i Xa', na' nsédgekle' lo ne'e Le', gónlengake' neda' tzen.
46 ’Bi zoa no benne' ble'ele' Xažo Dios, san toze Bennen' bžoje' gan zoa Dios. Bennen' zle'ekzle' Xažo Dios. 47 Da' li žapa' le'e: nóte'teze benne' žejli'e chia' neda' de yela' nban da' zejlí kanne chie'. 48 Neda' naka' yet xtil da' zej nbanlen benách ka' to chi'ize. 49 Xa xto'le ka' bdáwgake' yet xtilen' dan' nzin' maná lo latje dach, na' kate' bza'a ža chégake', gótgake'. 50 Neda' naka' yet xtil da' zžojen ya'abá che Dios, na' nóte'teze benne' gawen', bi gate' to chi'ize. 51 Nedkza' naka' yet xtilen' da' zej nbanlen benách ka', dan' bžojen ya'abá che Dios, na' cha' nóte'teze benne' gawe' yet xtilen', na' gak bane' to chi'ize. Yet xtilen' da' znezjwa' neda' naken xpela'a, da' znezjwan' nich gata' yela' nban chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.
52 Naž benne' judío wnná bia' ka' belchíx ljéžgake', na' wnnágake':
—¿Nakx gak gonn benne' ni xpele'e nich gawžon?
53 Che len Jesusen' gože' légake':
—Da' li žapa' le'e: cha' bi gawle xpela'a neda', Benne' Golje' Benách, na' cha' bi ye'jle xchena', bi de yela' nban na' chele. 54 Nóte'teze benne' gawe' xpela'a, na' ye'je' xchena', de yela' nban da' zejlí kanne chie', na' neda' yesbana'-ne' ža ze lawte ža na'. 55 Ki naken dan' nak xpela'a yela' waw da' li, na' xchena' naken to da' li da' ye'jen no benne'. 56 Nóte'teze benne' gawe' xpela'a, na' ye'je' xchena', sóalenteze' neda', na' neda' sóalenteza' le'. 57 Kan zoa nban Xažo Dios, Bennen' bsele'e neda', na' neda' nbánlena' Le', lezka' nóte'teze benne' gawe' neda', soe' nbánlene' neda'. 58 Da' ni naken yet xtil da' bžojen ya'abá che Dios, na' bi naken ka yet xtilen' dan' nzin' maná, dan' bdawgak xa xto'le ka', na' kate' bza'a ža chégake', gótgake'. Nóte'teze benne' gawe' yet xtil ni gak bane' to chi'ize.
59 Da' ni bchalj Jesusen' gan nak to lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich

yéngekle' xtiža' Dios, na' gok da' ni kate' ne žsedle' benách ka' nníta'gake' lo yež Kapernaum.

Da' žonnen yela' nban da' zejlí kanne chežo

60 Kate' benne' wsedle ka' che Jesusen' béngekle' da' ki, benne' zan ládjwgake' wnnégake' chen, na' wnnágake':

—Zédele'e nak diža' ni. ¿Nozkze benne' gak si' lo ne'en?

61 Wnnezle Jesusen' znnegak benne' wsedle chie' ka' che xtiže'e, na' wnnable' légake', na' wnné':

—¿Žon diža' ni le'e zede? 62 ¿Nakxkze gaken cha' lé'elele neda', Benne' Golje' Benách, yeyepa' gan wzóa' zga'ale? 63 Da' nak che Dios Be' La'y naken da' žonnen yela' nban chele. Da' nakze bela' žen bi gak gon chawen' le'e. Diža' da' bcháljlena' le'e naken che Dios Be' La'y, na' žonnen yela' nban chegak benách ka'. 64 Na'a, bálele le'e bi žejle'le chia'.

Wnná Jesusen' ki dan' nnézkzele' Le' ža ni'te no benne' ka' bi žejlé'gake' chie', na' lezka' bennen' wdíe' Le' lo na'gak benne' ka' gótgake' Le'. 65 Che len wnné':

—Che len ba gožkza' le'e bi gak no benne' gónlene' neda' tzen, cha' bi we' Xažo Dios le' latje.

66 Gok chope láže'gak benne' zan ža na', benne' wsedle chie' ka', na' biž wdálengake' Le' tzen. 67 Naž Jesusen' wnnable' benne' chežinno, benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—¿Lezka' le'e yekwasle?

68 Bechebe Bedw, na' gože' Le':

—Xan, ¿noz benne' chéjlento'? Le' napo' diža' da' žonnen yela' nban da' zejlí kanne cheto'. 69 Neto' žejle'to' chio', na' nónbia'to' Le', nako' Benne' Criston', Bennen' bsela' Dios, na' nako' Zi'nkze Dios ban.

70 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Wžekza' neda' le'e chežínnole ki, san to benne' ládjwle le'e žonlen da' xiwe' le' tzen.

71 Da' ni bchalj Jesusen' che Judas Iskariote, zi'n to benne' lie' Smon, dan' nak Judas na' bennen' wdíe' Le' lo na'gak benne' ka' gótgake' Le', na' nbáble'ne' yechinéj benne' wsedle chie' ka'.

Bi žejle'gak benne' biche' Jesús chie' Le'

7 Wdé gok da' ni, wdé Jesusen' gan nbab Galilea. Bi gónele' cheje' gan nbab Judea dan' žénegekle benne' judío wnná bia' ka', benne' nníta'gake' ga na', gótgake' Le'. 2 Ža na' za' žin lni chegak benne' judío ka' kate' žejsá' láže'gake' ka xa wdé chégake' wnníta'gake' gan besbíngake' zan yo'o lága'do'. 3 Che len benne' biche' Jesusen' ka' belyi'e Le', na' wnnágake':

—Bžoj ga ni, na' wyéj gan nbab Judea nich lé'egekle benne' wsedle chio' ka', benne' nníta'gake' ga na', yela' wak ka' da' žono'. 4 Cha' žénele no benne' gónbia'gak benách ka' le', bi žone' ngáche'ze da' žone'. Dan' žono' yela' wak zen ki, bloe'el kwino' lawgak yógo'te benách ka' nich lé'egekle' da' žono'.

5 Ki wnnagak benne' biche'e ka' dan' bi na' chejlé'gake' chie' Le'. 6 Naž Jesusen' gože' légake':

—Bi na' žin ža chia' nich wloe'ela' dan' naka' lawgak benách ka', san ža ni naken nich bi da' gonle le'e. 7 Benách ka' nníta'gake' yežlyó nga bi zzóagake' le'e chela'ale, san zzóagake' neda' chela'ale dan' zloe'ela' law kan zej nake', na' da' znnia' nak bian' bi nak chawe' da' žóngake'. 8 Le chej le'e lni na'. Bi cha'a neda' lni na' na'a dan' bi na' žin ža chia'.

9 Kate' beyóž gože' légake' da' ki, bga'ne' gan nbab Galilea.

Jesús žeje' lni chegak benne' judío ka'

10 Wdé jak benne' biche' Jesusen' ka' lni na', l̲ezka' wyeje' L̲e', kege kwáselo, san ngáche'ze wyeje'. 11 Gan žak lni na', wdiljgak benne' judío wnná bia' ka' Jesusen', na' wnnágake':

—¿Gaz̲ zoa bennen'?

12 Benne' zan bcháljgake' da' zanl̲e'e kan nak che Jesusen'. Bal̲e' wnnágake':

—Nake' chawe'.

Yebal̲e' wnnágake':

—Bi nake' chawe' dan' žon l̲áže'le' benách ka'.

13 Nitó benne' bi bchalje' kwáselo kan nak che Jesusen', dan' benne' zan ka' zžébegake' benne' judío wnná bia' ka'.

14 Kate' ba bžin gachje lni na', bl̲a' Jesusen' l̲i'a yodo', na' bsedle' benách ka' nníta'gake' ga na'. 15 Bebán l̲áže'gak benne' judío ka', na' wnnágake':

—¿Nakx̲ chen', žakl̲e'e bennen', na' bi nsedle' che yodo'?

16 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲égake':

—Da' žsedla' neda', kege chezan', san naken che X̲ažo Dios, Bennen' bsel̲e'e neda'. 17 Cha' žénele no benne' gone' kan žénele Dios, na' gákbe'le' cha' nak che Dios da' žsedla' benách ka' o cha' žakze chia' z̲chal̲ja'. 18 Nóte'teze benne' z̲chalje' žakze chie', žone' ki nich gápegak benách ka' l̲e' ba la'ne, san bennen' žénele' gápegak benách ka' ba la'ne bennen' bsel̲e'e l̲e', benne' ni z̲chalje' da' naken dot da' li, na' bi žon l̲aže'e.

19 'Moisés bdie' l̲o na'le da' bchi'le Dios, san nitole l̲e'e bi žonle kan z̲nna x̲tiže'e. ¿Biz̲ chen' žénelele gotle neda'?

20 Beži'igak benne' zan ka', na' belyi'e L̲e':

—Da' x̲iwe' žónl̲enen le' tz̲en. ¿Noz̲kze benne' žénele' gote' le'?

21 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲égake':

—To yel̲a' wak bena', na' žebán l̲áže'le yógo'tele. 22 Da' li Moisés benne' chele dan' nžogen l̲o bel̲a' chele dan' nak bian' nzi'le x̲tiža' Dios. Kege Moisés na'kze bennen' chele, san wz̲i'en l̲o na'gak x̲a x̲ta'we' ka'. Na'a, l̲a'kze nak ža la'y, z̲chogle l̲o bel̲a' chegak x̲kwide' byo chele ka' dan' nak bian' zej nbabbe' che Dios. 23 Cha' želzi'be' l̲o bel̲a' chégakbe' dan' nak bian' kate' nak ža la'y, nich bi wka'nle ca'ze da' z̲nna da' bchi'le Moisés, ¿z̲ža'le neda' dan' beyona' to benne', nich beyake' cháwe'do' kate' nak ža la'y? 24 Bi žal̲a' kon wchi'a l̲áže'le, san le wchi'a l̲aže' kan nak da' li.

Jesús z̲l̲oe'ele' gan bžoje'

25 Naž bchal̲jgak bal̲e benne' ka' nníta'gake' l̲o yež Jerusalén, na' wnnágake':

—¿Kege benne' ni bennen' žeyiljgak benne' judío wnná bia' ka' nich gótgake' L̲e'? 26 Le wia nga. Kwáselo z̲chalje', na' bi be žé'gake' L̲e'. ¿Žákbe'egekle benne' ka', benne' z̲nna biá'gake' žo'o, da' li benne' ni nake' Benne' Criston', Bennen' žal̲a' nna bi'e žo'o? 27 Benne' ni, nnezlžo ga benne' L̲e'. Kate' yid Benne' Criston', bi nnezle nitó benne' ga benne' L̲e'.

28 Wzóa Jesusen' z̲sedle' benách ka' l̲o z̲chil yodo', na' katen' benle' da' ni, wnníe' zižje, na' wnné':

—¿Nónbia'le neda', na' nnézlele ga benne' neda'? Bl̲a'a yežlyó nga, kege žakze chia', san Dios na'kze bsel̲e'e neda', na' L̲e', bi nónbia'le-ne'. 29 Neda' nónbi'a-ne', dan' za'a l̲o wlaze' L̲e', na' L̲ekze' bsel̲e'e neda'.

30 Naž ben byéngake' séngake' L̲e', san nitó benne' bi bex̲we' L̲e', dan' bi na' žin ža chie' nich choe'e l̲o ná'gake'. 31 Benne' zan bejl̲é'gake' chie', na' wnnágake':

—Kate' l̲a' Benne' Criston', ¿gone' da' zanže yel̲a' wak ka' ka da' žon Benne' ni?

Benne' yodo' ka' želsel̲e'e benne' ka' nich séngake' Jesús

32 Béngekle benne' yodo' fariseo ka' da' z̲chaljgak benách ka' kan nak che Je-

susen', na' bx̱oz wnná bia' ka' l̲en benne' yodo' fariseo ka', bsél̲a'gake' ni'a ná'gake' nich chejx̱éngake' L̲e'. 33 Naž Jesusen' wnné':

—Yetó chí'ido'ze sóal̲ena' l̲e'e, na' naž yeyá'a gan zoa X̱a', Bennen' bsel̲e'e neda'. 34 Yeyiljle neda', san bi yežél̲-lele neda'. Gan chejsóa' neda' bi gak yidle l̲e'e.

35 Naž benne' judío ka' belyi'e ljéžgake' ka', na' wnnágake':

—¿Gaz̲ chej benne' ni, gan bi yežél̲-lžo-ne'? ¿Cheje' gan zej nnita' benne' judío ka', benne' zej náslase' dot yežlyó nga, na' wsedle' benne' zi'to' ka'? 36 ¿Biz̲ zejl̲ás dan' wnné': "Yeyiljle neda', na' bi yežél̲-lele neda'" na' l̲ezka': "Gan chejsóa' neda' bi gak yidle l̲e'e"?

Nis yego da' žonnen yel̲a' nban chežo

37 Kate' nak ža ze l̲awte ža che lni na', ža na' naken blo, wzó ža' Jesusen'. Wníe' zižje, na' wnné':

—Cha' zoa no benne' z̲biž yichj l̲ázda'we', žal̲a' yide' gan zoa', na' ye'je'. 38 Nóte'teze benne' žejl̲i'e chia' neda', gak chie' kan nyejw l̲e'e yiche la'y, da' z̲nnan: "L̲o yichj l̲ázdo'w bennen' galj da' gaken ka to nis yego" dan' gon chawen' benách ka', na' gata' yel̲a' nban chégake'.

39 Bchal̲j Jesusen' da' ni kan nak che Dios Be' La'y, Bennen' žal̲a' yedjsóal̲ene' benne' ka' chejl̲é'gake' che Jesusen'. Ki wnné' dan' bi na' žin Dios Be' La'y na', dan' bi na' yeyepe Jesusen' gan gake' Benne' blo.

Žak chóplegak benách ka'

40 Kate' benne' zan ka' béngekle' da' ki, bal̲e' wnnágake':

—Da' li benne' ni nake' bennen' z̲chal̲je' l̲o wláz Dios, bennen' bchebe l̲aže' Dios sel̲e'e chežo.

41 Yebal̲e' wnnágake':

—Benne' ni nake' Benne' Criston'.

Wnnagak yebal̲e benách ka':

—¿Galj Benne' Criston' gan nbab Galilea? 42 Nyejw l̲e'e yiche la'y da' z̲nnan: "Galj Benne' Criston' ladjw z̲i'n z̲a'só Dabí ka', na' gake' benne' yež Belén, da' goken laž Dabín'."

43 Ka' goken, gok chóplegak benne' ka' ni'a che Jesusen'. 44 Gónegekle' bal̲e' séngake' Jesusen', san nitó benne' bi be bene' chie'.

Benne' wnná bia' ka' bi žejl̲é'gake' che Jesús

45 Naž ni'a na'gak bx̱oz wnná bia' ka' l̲en ni'a na'gak benne' yodo' fariseo ka', bežíngake' gan zej nnita' benne' yodo' wnná bia' ka', na' benne' ki belyi'e ni'a ná'gake' ka', na' wnnágake':

—¿Biz̲ chen' bi žedjwa'le-ne'?

46 Naž bechébegak ni'a ná'gake', na' wnnágake':

—Bi z̲chal̲j nitó benne' kan z̲chal̲j bennen'.

47 Naž beži'igak benne' yodo' fariseo ka', na' wnnágake':

—¿Be'le latje ben l̲áže'le' l̲e'e? 48 ¿Zoa no benne' wnná bia', o no benne' yodo' fariseo, bejl̲i'e chie'? 49 Benne' ki, benne' bi žákgake' x̱tiža' Dios, zej nbage'e z̲ia.

50 L̲ezka' zoa Nikodemo ga na', bennen' bl̲e'e gan wzóa Jesusen' to xe'le. Nikodemon' nake' benne' yodo' fariseo, na' gože' l̲égake':

51 —¿Z̲chogžo che to benne' gate' ni'a che da' bchi'le Dios žo'o cha' bi yénležo chie' zga'ale nich nnézležo biz̲ bene'?

52 Naž beží'igake' yebal̲e' ka', na' belyi'e l̲e':

—¿Nako' le' benne' Galilea? Bel̲ da' nyejw l̲e'e yich la'y, na' wio' batkle bžoj nitó benne' z̲chal̲je' l̲o wláz Dios gan nbab Galilea.

53 Naž che chégake' beyéjgake' lížgake'.

8 Jesusen' wyeje' gan nak l̲aw Ya'a Yag Olibo.

No'len' bene' doḷa' da' ẕka'n ditjen yeḷa' ẕchag na'

2 Kate' za' ža'ní', bḷa' Jesusen' ḷi'a yodo', na' bžingak yógo'te benách ka' gan zoe'. Jesusen' wži'e ga na', na' bsedle' ḷégake'. 3 Naž benne' yodo' wsedle ka' ḷen benne' yodo' fariseo ka' bché'gake' to no'le gan zoa Jesusen', no'len' bḷé'egekle' žone' doḷa' da' ẕka'n ditjen yeḷa' ẕchag na'. Bzégake' ḷe' gachje ḷáwe'le benách ka' ẕze nággake' che Jesusen', 4 na' belyi'e Ḷe':

—Benne' wsedle, no'le ni wẕento'-ne' žone' doḷa' da' ẕka'n ditjen yeḷa' ẕchag na'. 5 Ḷo da' bchi'le Moisés, gože' žo'o wže'ežo yej to no'le žone' da' ki, nich gate'. ¿Na'a Le', biẕ znno'?

6 Ki wnnágake' nich bi da' nna Jesusen' nich gak yesbága'gake' Ḷe' zia. Naž byechw Jesusen', na' bwie' ḷo yo, na' bzoje' ḷo yon' ḷen x̱ben ne'e. 7 Kate' wnnábḷe'egekle' Ḷe', naž bezé Jesusen', na' gože' ḷégake':

—Nólele ḷe'e bi naple doḷa' wak so ḷawle wže'ele-ne' yej.

8 Da' yoble beyechw Jesusen', na' bwie' ḷo yo, na' wzó ḷawe' ẕzoje' da' yoble ḷo yon'. 9 Kate' béngekle' da' ni, na' ḷáẕdo'gake' bcheben ḷégake', na' bežojgak to tógake'. Zgá'alegak benne' gole ka' bezá'gake', na' wdé na' benne' kwide' ka'. Toze Jesusen' bga'ne' ḷen no'len', ga na' zoe' gachje ḷáwe'le benne' ka' ẕze nággake' chie' Ḷe'. 10 Naž Jesusen' bezíe' da' yoble, na' bi bḷe'ele' nitó benne' žesbage'e no'len' zia, san toze no'len', na' gože' ḷe':

—No'le, ¿gaẕ zej nnita' benne' ka' besbága'gake' le' zia? ¿Bi zoa no benne' ẕchoge' chio' gato'?

11 No'len' wnné':

—Nitóe'.

Naž Jesusen' gože' ḷe':

—Ḷezka' neda', bi ẕchoga' chio' gato'. Beyéj ližo', na' biž gono' doḷa'.

Jesús nake' baní' chegak benne' ka'

12 Da' yoble Jesusen' bcháljḷene' ḷégake', na' wnné':

—Neda' naka' baní' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Nóte'teze benne' sá'ḷene' neda' tẕen, bi te' gan nak choḷ, san soaḷen baní' ḷe', nich ḷe'ele' kan gata' yeḷa' nban da' zejlí kanne chie'.

13 Naž benne' yodo' fariseo ka' belyi'e Ḷe', na' wnnágake':

—Le' ẕzoa lio' chio' kwinzo'. Bi zaka' da' ẕzoa lion'. Dáche'ze naken.

14 Bechebe Jesusen', na' gože' ḷégake':

—Ḷa'kze ẕzoa lian' chia' kwinza', dot da' li nak da' ẕzoa lian' dan' nnezla' gan bžoja', na' gan cha'a, san ḷe'e bi nnézlele gan za'a, na' gan yeyá'a. 15 Ḷe'e ẕchi'a ḷáže'le kan zej nak da' ka' žákgaken yežlyó nga, san neda', žakze chia' bi ẕchi'a ḷaža'a nitó benne'. 16 Ḷa'kze wchi'a ḷaža'a, ka nak da' li wchi'a ḷaža'a, dan' kege nedza' wchi'a ḷaža'a, san X̱a', Bennen' bseḷe'e neda', gónḷene' neda' tẕen. 17 Ḷezka' da' bsedle Moisés nyejw ḷe'e yich la'y, na' ẕnnan: “Da' ẕzoa ligak chope benne', naken dot da' li.” 18 Neda' ẕzoa lia' chia' kwinza', na' X̱a', Bennen' bseḷe'e neda', ḷezka' ẕzoa lie' chia' neda'.

19 Naž benne' yodo' fariseo ka' wnnábgekle' Ḷe', na' wnnágake':

—¿Gaẕ zoa X̱o'?

Bechebe Jesusen', na' gože' ḷégake':

—Bi nónbia'le neda', na' bi nónbia'le X̱a'. Chela' nónbia'le neda', ḷezka' X̱a' gónbia'le-ne'.

20 Bchaḷj Jesusen' da' ni kate' ne zoe' žsedle' benách ka' ḷo ẕchil yodo', gan zej nnita' kak ka' gan ẕgó'ogake' mežw che yodo', san nitó benne' bi bex̱we' Ḷe', dan' bi na' žin ža chie' choe'e ḷo ná'gake'.

Ẕnna Jesús: “Gan cha'a neda', bi gak yidle ḷe'e”

21 Da' yoble Jesusen' gože' ḷégake', na' wnné':

—Yezá'a yežlyó nga, na' yeyiljle no benne' yeslé' l̲e'e, san ga'n dol̲a' da' nbágа'le, na' gatle. Gan cha'a neda', bi gak yidle l̲e'e.

22 Naž bchal̲jgak benne' judío wnná bia' ka', na' wnnágake':

—¿Got kwine'? Wnné': “Gan cha'a neda', bi gak yidle l̲e'e.”

23 Jesusen' gože' l̲égake':

—Nakle l̲e'e che yežlyó da' žen' že'le nga, san neda' za'a ya'abá che Dios da' žen' ža'le. Nakle l̲e'e benách che yežlyó nga, san neda' bi naka' benne' che yežlyó nga. 24 Che l̲en goža' l̲e'e: “Ga'n dol̲a' da' nbágа'le, na' gatle.” Cha' bi chejl̲e'le nakkza' Benne' Weslá, ga'n dol̲a' da' nbágа'le, na' gatle.

25 Naž wnnábgekle' L̲e', na' wnnágake':

—¿Noẓkze benne' nako'?

Jesusen' gože' l̲égake':

—Naka' kan ba goža' l̲e'e ža ni'te. 26 Da' zan da' žal̲a' yapa' l̲e'e, na' wchi'a l̲aža'a da' nak chele. Diža' dot da' li ẓchal̲j X̲a', Bennen' bsel̲e'e neda', na' da' ženla' ẓchalje' L̲e', ẓcháljlenan' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

27 Bi bejní'igekle' ẓcháljlene' l̲égake' kan nak che Dios, X̲e'. 28 Che l̲en Jesusen' gože' l̲égake':

—Kate' žin ža wchisle neda', Benne' Golje' Benách, nich gotle neda', naž gákbe'elele nakkza' Benne' Weslá, na' bi be žona' žakze chia', san da' bl̲oe'el X̲a' neda' ẓchal̲jan'. 29 X̲a', Bennen' bsel̲e'e neda', zóal̲ene' neda'. X̲a' bi bka'ne' neda' toza', dan' žónteza' da' žaz l̲aže'e L̲e'.

30 Kate' bchal̲j Jesusen' da' ni, benne' zan bejl̲é'gake' chie'.

No benne' nake' che Dios, na' no benne' nake' wen l̲aže'

31 Naž Jesusen' gože' benne' judío ka', benne' žejl̲é'gake' chie', na' wnné':

—Cha' góntezele kan ẓnna x̲tiža'a, da' li gakle benne' wsedle chia' ka'. 32 Gón-bia'le da' nak dot da' li, na' dan' naken dot da' li yeslán l̲e'e.

33 Beží'igake', na' belyi'e L̲e':

—Ẓa'só Bran nakto', na' bi zoa no benne' bene' neto' benne' ndo'w ka'. ¿Biẓ chen' ẓnno': “Yeslán l̲e'e”?

34 Jesusen' gože' l̲égake':

—Da' li žapa' l̲e'e: Yógo'te benne' wen dol̲a' ka', yó'ogake' l̲o na' dol̲a'. 35 To benne' ndo'w bi gá'nteze' liž x̲an yo'o, san bennen' nake' ẓi'n x̲an yo'on' gá'nteze' liž bennen' nake' x̲an yo'on'. 36 Ki naken, cha' Bennen' nake' Ẓi'n Dios yeslé' l̲e'e, da' li yelale. 37 Nnezla' nakle ẓa'só Bran, san žénelele gotle neda', dan' bi nzi' l̲o na'le x̲tiža'a. 38 Neda' ẓchal̲ja' che da' bl̲e'ela' gan zoa X̲a', san l̲e'e žonle da' benl-le gan zoa x̲akzle.

39 Beží'igake', na' belyi'e L̲e':

—Bran nake' x̲a gole wdé cheto'.

Naž Jesusen' gože' l̲égake':

—Chela' da' li nakle ẓa'só Bran, gonle kan ben Bran na'. 40 Na'a, žénelele gotle neda', l̲a'kze ẓcháljlena' l̲e'e da' nak dot da' li, dan' benla' bchal̲j Dios. Bi ben Bran na' ki. 41 L̲e'e žonle kan žon x̲akzle.

Naž belyi'e L̲e':

—Neto' bi nakto' ẓi'n zi' ka'. Toze Dios nake' X̲ato'.

42 Naž Jesusen' gože' l̲égake':

—Chela' da' li nak Dios X̲ale, si' l̲o na'le neda', dan' bžoja' gan zoa Dios, na' bl̲a'a yežlyó nga. Kege žakze chia' bl̲a'a, san Dios na'kze bsel̲e'e neda'. 43 ¿Bi nnézlele biẓ chen' bi gak chejní'ilele da' ẓnnia'? Naken dan' bi žénelele wzé nagle x̲tiža'a. 44 X̲akzle naken da' x̲iwe'. Nakle che da' x̲iwen', na' žénelele gonle da' žaz l̲aže' x̲alen'. Ža ni'te da' x̲iwen' naken benne' wetw benách ka', na' bi nzi' l̲o nan' da' nak dot da' li, dan' bi ẓchal̲jen da' li. Kate' žon l̲aže' da' x̲iwe', ka nakkzen ẓchal̲jen, dan' naken benne' wen l̲aže', na' naken ka x̲ágakkze benne' wen l̲aže' ka'. 45 Dan' ẓchal̲ja' neda' da' li, bi žejl̲e'le chia'. 46 ¿Nóẓlele l̲e'e gak yesbágа'le

neda' doḷa'? Cha' ẕchalja' da' li, ¿biẕ chen' bi žejḷe'le chia'? 47 No benne' nake' che Dios, ẕze nage' x̱tiža' Dios, san ḷe'e, dan' bi nakle che Dios, bi ẕze nagle x̱tiže'e.

Benne' Criston' zoakze' zga'ale' ka Bran

48 Naž beži'igak benne' judío ka', na' belyi'e Jesusen':

—Káteze wnnato' kate' wnnato' nako' benne' Samaria, na' žonḷen da' x̱iwe' Le' tẕen.

49 Bechebe Jesusen', na' gože' ḷégake':

—Bi žonḷen da' x̱iwe' neda' tẕen. Neda' žapa' X̱a' ba la'ne, na' ḷe'e ẕzoale neda' cheḷa'ale. 50 Bi ẕka'n ẕen kwina'. Zoa No Benne' ẕka'n ẕene' neda', na' Ḷe' ẕchi'a laže'e žo'o. 51 Da' li žapa' ḷe'e: nóte'teze benne' si' ḷo ne'e x̱tiža'a, bi gat bennen'.

52 Naž benne' judío ka' belyi'e Ḷe', na' wnnágake':

—Na'a nnezlto' žonḷen da' x̱iwe' Le' tẕen. Bran gote', na' ḷezka' gotgak benne' ka' bcháljgake' ḷo wláz Dios, san Le' ẕnno': “Nóte'teze benne' si' ḷo ne'e x̱tiža'a, bi gat bennen'.” 53 ¿Nakžo' Le' ẕen ka x̱ažo Bran? Gote' ḷe', na' gotgak benne' ka' bcháljgake' ḷo wláz Dios. ¿Noẕkzen' žon kwino'?

54 Bechebe Jesusen', na' gože' ḷégake':

—Cha' neda' wká'n ẕen kwina', yeḷa' ẕen na' bi be zakan'. X̱a' ẕka'n ẕene' neda', na' ḷe'e ẓnnale nake' Dios chele. 55 Bi nónbia'le X̱ažo Dios, san neda' nónbi'a-ne'. Chela' nnia': bi nónbi'a-ne', na' gaka' benne' wen ḷaže' kan nakle ḷe'e. Nakle benne' wen ḷaže' ka'. Na'a, da' li nónbi'a-ne', na' nzi' ḷo na'a x̱tiže'e. 56 X̱ale Bran bebele' dan' žaḷa' ḷe'ele' ža soa' neda' yežlyó nga, na' ḷa'kze gote' ža ni'te, bḷe'eḷen, na' bebéḷe'ele'.

57 Naž benne' judío ka' belyi'e Jesusen', na' wnnágake':

—Bi na' gono' chi-yon yiz. ¿Bḷe'elo' Bran na'?

58 Jesusen' gože' ḷégake':

—Da' li žapa' ḷe'e: katen' bi na' soa Bran na', neda' ba zoakza'.

59 Naž béx̱wgake' yej ka' nich wžé'egaken' Jesusen', san Ḷe' bkache' kwine' ḷáwgake', na' bežoje' ḷa' ḷi'a yodon'. Wdíe' gachje ḷáwe'le gan nníta'gake', na' beyeje'.

Jesús žeyone' to benne' golje' ḷo choḷe

9 Kate' ne ẕda Jesusen' to latje, bḷe'ele' to benne' golje' ḷo choḷe. 2 Benne' wsedle chie' ka' wnnábgekle' Ḷe', na' wnnágake':

—Benne' Wsedle, ¿noẕ ben doḷa', dan' golje' ḷo choḷe? ¿Benne' ni, cha' x̱a x̱ne'e?

3 Bechebe Jesusen', na' gože' ḷégake':

—Bi naken dan' ben benne' ni doḷa', na' kege dan' bengak x̱a x̱ne'e doḷa', san naken nich ḷa' ḷaw yeḷa' wak ẕen che Dios ni'a che benne' ni. 4 Žon byenen gonžo x̱chin X̱a', Bennen' bseḷe'e neda', kate' ne nak ka te ža. Žin ža gak choḷ che yeḷa' got, katen' bi gak nitó benne' gone' žin. 5 Kate' ne zoa' yežlyó nga, naka' baní' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

6 Kate' beyóž bchaḷj Jesusen' da' ni, bži'e ẕene' ḷo yo, na' bene' góna'do' ḷen ẕene' na', na' wdeben' yej ḷaw benne' ḷo choḷen'. 7 Naž gože' ḷe':

—Wyéj, na' bejtíb ḷawo' ḷo bej nis da' nzin' Siloé. (Siloé naken to diža' hebreo da' ẓnnan: nseḷa'.)

Naž benne' ḷo choḷen' wyeje' ga na', na' bejtibe' ḷawe'. Kate' bezé'e ga na', ba zḷe'ele'. 8 Naž bebán ḷáže'gak benne' zjo'o ḷi'a ka', ḷen benne' ka' bḷé'egekle' ḷe' zga'ale katen' goke' ḷo choḷe, na' wnnágake':

—¿Kege benne' ni bennen' wži'e, na' wnnable' no benne' bi da' wneẕjwe' chie'?

9 Baḷe' wnnágake':

—Ḷekze'.

Yebaḷe' wnnágake':

—Kegen', san kan ẓnna' ḷaw bennen', ḷezka' ẓnna' ḷaw benne' ni.

L̲e' wnné':
—Nedan'.
10 Naž wnnábgekle' l̲e', na' wnnágake':
—¿Nakx̲kze goken, byaljw yej l̲awo'?
11 Bechebe bennen', na' gože' l̲égake':
—Bennen' lie' Jesús bene' góna'do', na' wdeben' yej l̲awa', na' gože' neda': “Wyéj žoa'a bej nis da' nzin' Siloé, na' bejtíb l̲awo'.” Wyá'a ga na', na' bejtiba' l̲awa', na' l̲a' byáljwte yej l̲awa'.
12 Naž wnnábgekle' l̲e', na' wnnágake':
—¿Gaz̲ zoa bennen'?
L̲e' gože' l̲égake':
—Bi nnezla'.

Benne' yodo' ka' z̲nnábgekle' binlo bennen' byaljw yej l̲awe'

13 Naž bché'gake' bennen' goke' l̲o chol̲e, na' bejzégake' l̲e' l̲awgak benne' yodo' fariseo ka'. 14 Dan' nak ža la'y chégake' kate' ben Jesusen' góna'don', na' bsaljwe' yej l̲aw bennen' goke' l̲o chol̲e, 15 che l̲en benne' yodo' fariseo ka' wnnábgekle' l̲e' da' yoble nakx̲ goken byaljw yej l̲awe'. L̲e' gože' l̲égake':
—Bdebe' góna'do' yej l̲awa', na' bejtiban', na' zl̲e'ela'.
16 Naž bchal̲jgak bal̲e benne' yodo' fariseo ka', na' wnnágake':
—Bennen' bi nake' che Dios, dan' bi žape chi'e ža la'y.
Yebal̲e' wnnágake':
—¿Wak to benne' dol̲a' gone' yel̲a' wak ka' kan zej nak da' ka' žon bennen'?
Ka' goken, bžoj chóplegake'. 17 Da' yoble wnnábgekle' bennen' goke' l̲o chol̲e, na' wnnágake':
—¿Biz̲ z̲nno' le' che bennen', z̲nno' bsaljwe' yej l̲awo'?
L̲e' wnné':
—Nake' benne' z̲chal̲je' l̲o wláz Dios.
18 Benne' judío wnná bia' ka' bi bejl̲é'gake' cha' goke' l̲o chol̲e katen' golje', na' byaljw yej l̲awe'. Che l̲en bl̲ížgake' x̲a x̲na' bennen' byaljw yej l̲awe'. 19 Wnnábgekle' l̲égake', na' wnnágake':
—¿Nak benne' ni z̲i'nle, z̲nnale golje' l̲o chol̲e? ¿Nakx̲kze naken zl̲e'ele' na'a?
20 Bechébegak x̲a x̲ne'e ka', na' belyi'e l̲égake':
—Nnezlto' benne' ni nake' z̲i'nto', na' golje' l̲o chol̲e, 21 san nakx̲ goken, zl̲e'ele' na'a, bi nnezlto', na' noz̲ bennen' bsaljwe' yej l̲awe', bi nnezlto'. Le nnable' l̲e', dan' ba nake' benne' wak. L̲ekze' nne'.
22 Ki wnnagak x̲a x̲na' bennen' goke' l̲o chol̲e, dan' z̲žébegake' benne' judío wnná bia' ka', dan' ba ben x̲tíža'gake' cha' nóte'teze benne' nne' nak Jesusen' Benne' Criston', to chi'ize kwéjgake' bennen' l̲o yo'o gan z̲dobgak benne' judío ka' nich yéngekle' x̲tiža' Dios. 23 Che l̲en wnnagak x̲a x̲ne'e: “Le nnable' l̲e', dan' ba nake' benne' wak.”
24 Naž benne' judío wnná bia' ka' da' yoble bl̲ížgake' bennen' goke' l̲o chol̲e, na' belyi'e l̲e':
—Ni'a che X̲anžo Dios wnné da' likze. Neto' nnezlto' nak bennen' benne' dol̲a'.
25 Naž bechebe bennen' goke' l̲o chol̲e, na' wnné':
—Cha' nake' benne' dol̲a' bi nnezla'. To da' nnezla'. Zga'ale goka' l̲o chol̲e, na' na'a zl̲e'ela'.
26 Wnnábgekle' l̲e' da' yoble, na' wnnágake':
—¿Biz̲ bene' chio'? ¿Nakx̲ bene' nich bsaljwe' yej l̲awo'?
27 Bechebe bennen', na' gože' l̲égake':
—Ba gožkza' l̲e'e, san bi gónelele si' l̲o na'le x̲tiža'a. ¿Biz̲ chen' žénelele yénlele da' yoble? ¿Žénelele gónl̲enle L̲e' tz̲en?
28 Naž bká'ngake' l̲e' ka'ze, na' wnnágake':
—Le' žónl̲eno' bennen' tz̲en, san neto' žónl̲ento' Moisés tz̲en. 29 Neto' nnezlto' Dios bchál̲jl̲ene' Moisés na', san kan nak che benne' ni, bi nnezlto' noz̲ benne' bsel̲e'e L̲e'.
30 Naž bechebe bennen', na' gože' l̲égake':

—Da' ni žonen ga žebán l̲aža'a. L̲e'e bi nnézlele noẕ benne' bsel̲e'e bennen', na' L̲e' bsaljwe' yej l̲awa'. 31 Nnezlžo Dios bi ženle' chegak benne' dol̲a' ka', san ženle' che no benne' ẕka'n ẕene' L̲e', benne' žone' ka žénele' L̲e'. 32 Ža ni'te na' zejte na'a bi ženle cha' no benne' bsaljwe' yej l̲aw to benne' golje' l̲o chol̲e. 33 Chela' bi nak bennen' che Dios, bi be gak gone'.

34 Naž beži'igak benne' yodo' ka', na' belyi'e l̲e':

—Kan goljo' nak bian' nbago'o dol̲a'. ¿Žénekzlo' le' wsedlo' neto'?

Naž bebéjgake' l̲e' na'le.

No benne' ka' zej nchól̲gekle'

35 Benle Jesusen' kan bengak benne' judío wnná bia' ka', bebéjgake' bennen' goke' l̲o chol̲e. Kate' bežage' l̲e', gože' l̲e':

—¿Žejl̲i'o che Ẕi'n Dios?

36 Bechebe' l̲e', na' gože' Jesusen':

—¿Noẕen', nich chejl̲i'a chie'?

37 Jesusen' gože' l̲e':

—Ba bl̲e'elo' l̲e', na' neda' nga ẕchál̲jl̲ena' le', naka' Ẕi'n Dios.

38 Naž bennen' byaljw yej l̲awe', bka'n ẕene' Jesusen', na' gože' L̲e':

—Yoa'a l̲o no'o, žejl̲i'a chio' Le'.

39 Jesusen' wnné':

—Nich wchi'a l̲aža'a benách ka', bl̲a'a yežlyó nga, nich l̲é'egekle benne' ka' zej nchól̲gekle', na' gakgak ka benne' l̲o chol̲e benne' ka' žékgekle' zl̲é'egekle'.

40 Kate' benne' yodo' fariseo ka', benne' nníta'gake' gan zoa Jesusen', béngekle' da' ni, naž belyi'e L̲e':

—¿Nakto' benne' nchól̲gekle'?

41 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲égake':

—Chela' nchol̲ze yej l̲awle, bi nbága'le dol̲a'. Na'a ẕnnale: “Zl̲é'elto'.” Che l̲en nbága'le dol̲a'.

Žsaka' l̲ebe Jesús che le'je chegak ẕila' ka'

10 L̲ezka' wnná Jesusen':

—Da' li žapa' l̲e'e: no benne' bi choe'e gan žo'ogak ẕila' ka' l̲o le'je chégakba', san žoe'e ga yoble, benne' ni nake' wbán, na' ẕbankze'. 2 Bennen' žoe'e gan žo'ogak ẕila' ka' nake' benne' žape chi'ikze' l̲égakba'. 3 Nich cho'o benne' ni, žsaljw benne' zoe' žape chi'e gan žo'ogak ẕila' ka', na' l̲égakba' žéngeklba' chi'e, na' žeyónbia'gakba'-ne'. L̲e' žliẕgake'-ba' to toba' kan nzi' lágakba', na' žebeje' l̲égakba'. 4 Kate' ba wleje' yógo'te ẕila' ka', bia zej nakba' chie', ẕnežwe' l̲áw-gakba', na' l̲égakba' žejnáwgakba' l̲e', dan' žeyónbia'gakba' chi'e. 5 Bi chejnáw-gakba' benne' yoble, san wẕónnjgeklba' l̲e', dan' bi nónbia'gakba' chi'igak benne' yoble ka'.

6 Jesusen' bchál̲jl̲ene' l̲égake' da' ni da' bsaka' l̲ebe', san bi bejní'igekle' dan' gože' l̲égake'.

Jesús nake' Bennen' žape chi'e ẕila' ka'

7 Naž Jesusen' bchál̲jl̲ene' l̲égake' da' yoble, na' wnné':

—Da' li žapa' l̲e'e: neda' naka' ka to gan žo'ogak ẕila' ka'. 8 Ba bl̲a'gak benne' zan, benne' ka' wnnágake' zej nake' Benne' Criston', san yógo'te benne' ka' bžíngake' zgá'alegake' ka neda', zej nake' benne' wbán ka', na' želbankze', na' bi wzé nag-gak ẕila' ka' chégake'. 9 Neda' naka' ka to gan žo'ogak benách ka'. Nóte'teze benne' chó'ol̲ene' neda', yelá bennen', na' gake' ka to ẕila' žo'oba', na' žežojba', na' žél̲-lba' da' žawba'.

10 ’Za'ze benne' wbán nich kwane'-ba', na' gote'-ba', na' wžía yi'e-ba'. Neda' bl̲a'a nich gata' yel̲a' nban da' zejlí kanne chegak benách ka' zej nake' ka ẕila' chia' ka', na' gáta'teze yel̲a' nban da' ze-jlí kanne chégake'. 11 Neda' žape chi'a benách chia' ka' kan žon bennen', l̲o

yeḻa' ži'i ḻaže' chie' žape chi'e ẕila' chie'
ka'. Bennen' žape chi'e ẕila' ka' ki ba
zoakze' wdíe' yeḻa' nban chie' ni'a chegak
ẕila' chie' ka'. 12 Benne' naẕjwe', benne'
žape chi'e ẕila' ka', ẕḻe'ele' za' beko' yiẋe'
snia, na' ẕka'ne' ẕila' ka', na' žẕonnje',
na' beko' yiẋe' snia na' žejtáwya'aba' ẕila'
ka', na' žesḻásba' ḻégakba'. Ki žon benne'
naẕjwen', benne' žape chi'e ẕila' ka', dan'
bi nakkze' benne' wape ẕila' ka', na' ẕila'
ka' bi zej nakba' chekze'. 13 Žẕonnj benne'
naẕjwen' dan' žape chi'e ẕila' ka' nich
si'ze' mežw, na' bi že' ḻaže'e ḻégakba'.
14–15 'Neda', ḻo yeḻa' ži'i ḻaže' chia'
žape chi'a ẕila' ka'. Kan nonbia' X̱ažo
Dios neda', na' neda' nónbi'a X̱an', ḻezka'
benách chia' ka', benne' zej nake' ka ẕila'
chia' ka', zej nónbi'e neda', na' ẕdia' yeḻa'
nban chia' ni'a chegak ẕila' ka', na' ẕila'
ka', bia zej nakba' chia' nónbia'gakba'
neda'. 16 Ḻezka' zej nnita' ẕila' yoble chia'
ka', bia ka' bi zej nbabba' nga. Lezka' žaḻa'
chejx̱í'gaka'-ba'. Bia ka' yéngeklba' chi'a,
na' gákgakba' toze ḻen yebaḻe ẕila' chia'
ka', na' nedkza' gape chi'a ḻégakba'.
17 'Che ḻen X̱an' nži'ile' neda', dan' ẕdia'
yeḻa' nban chia', na' yezi'an da' yoble,
da' zejḻás: wa'a latje benne' ka' gótgake'
neda', na' yebana' ḻo yeḻa' got. 18 Nitó
benne' bi sáke'le' gote' neda', san nedkza'
ẕdia' yeḻa' nban chia', na' gata'. Nzi' ḻo
na'a wdían', na' nzi' ḻo na'a yezi'an da'
yoble. Ki naken dan' ki gož X̱an' neda'
gona'.
19 Kate' béngekle benne' judío ka'
da' ki, da' yoble bel-ḻá'a lázgake' kan
žékgekle' che Jesusen'. 20 Benne' zan lád-
jwgake' wnnágake':
—Yoe'e be' x̱iwe', na' nyaḻ yichj
ḻáẕda'we'. ¿Biẕ chen' ẕze nagle chie' Ḻe'?
21 Yebaḻe' wnnágake':
—To benne' yoe'e be' x̱iwe' bi ẕchaḻje'
ki. ¿Wak to be' x̱iwe' wsaljwn yej ḻawgak
benne' ḻo choḻe ka'?

Benne' judío wnná bia' ka' ẕzóagake' Jesús cheḻa'ale

22 Žak byo' zag ka', na' nak ža žóngake'
lni ḻo yež Jerusalén, kate' žejsá' ḻáže'gake'
ka bdégake' yodo' chégake' ḻo na' Dios.
23 Ẕda Jesusen' ža yo'o yodo' gan nak
ḻo ẕchil chen, dan' nzin' Ẕchil Che Sa-
lomón. 24 Benne' judío wnná bia' ka' bel-
yéchjgake' Jesusen', na' belyi'e Ḻe':
—¿Batx̱kze wsano' žono' ga žek
zedlto'? Cha' nako' Benne' Criston',
kwáselo bḻoe'el neto'.
25 Jesusen' gože' ḻégake':
—Ba gožkza' ḻe'e, san bi žejḻe'le chia'.
Žin ka' da' žona', da' ka' bde X̱a' ḻo na'a
gona', zej nak bian' no naka'. 26 Ḻe'e bi
žejḻe'le chia', dan' bi nbábḻenle benne'
ka' zej nake' ẕila' chia' ka', kan ba
gožkza' ḻe'e. 27 Ẕila' chia' ka' žéngeklba'
chi'a, na' žeyónbia'gakba' neda', na' neda'
nónbia'gaka'-ba', na' zá'ḻengakba' neda'
tẕen. 28 Neda' ẕneẕjwa' yeḻa' nban da' ze-
jlí kanne chégakba', na' bi kwia yí'gakba',
na' nitó benne' bi sáke'le' kwéjgake'-ba'
ḻo na'a neda'. 29 X̱ažo Dios bénngake'-
ba' chia', na' Ḻe' napže' yeḻa' wak ka
yógo'te benách ka', na' bi gak nitó benne'
kwéjgake'-ba' ḻo na' X̱an'. 30 Neda', na'
X̱ažo Dios, toze nakto'.
31 Da' yoble benne' judío wnná bia' ka'
béx̱wgake' yej ka' nich wžé'egaken' Je-
susen'. 32 Jesusen' gože' ḻégake':
—Da' zan da' zej naken chawe' bena'
ḻawle, dan' nzi' ḻo na'a che X̱an'. ¿Ni'a che
biẕle žin chawe' ka' wže'ele neda' yej?
33 Beži'igak benne' judío wnná bia' ka',
na' belyi'e Ḻe':
—Ni'a che žin chawe' ka' bi wže'eto' le'
yej, san dan' bi ẕchaḻjo' chawe' che Dios.
Le' nako' benachze, na' žon kwino' Dios.
34 Bechebe Jesusen', na' gože' ḻégake':
—Nyejw ḻe'e yiche la'y kan wnná Dios,
da' ẕnnan: "Neda' ẕnnia': nakle dios ka'."
35 Nnézkzelžo da' nyejw ḻe'e yiche la'y
nyéjwkzen to chi'ize. Ḻe'e yiche la'y na'

benne' ka' bchaljlen Dios légake' nzi' lágake' dios ka'. 36 Diosen' bebeje' neda' chekze', na' bselee neda' yežlyó nga. ¿Na'a znnele chia': "Le' bi zchaljo' chawe' che Dios" dan' wnnía': "Zi'n Dios naka'"? 37 Cha' bi žona' žin da' bde Xažo Dios lo na'a gona', bi žala' chejle'le chia'. 38 Cha' žona' žin da' bde Dios lo na'a gona', la'kze bi žejle'le chia' nedkza', le chejlé' da' zej nak bia' žin ka' da' žona', nich gákbe'le žonlen Xažo Dios neda' tzen, na' neda' žónlena' Xan' tzen.

39 Da' yoble gónegekle' séngake' Jesusen', san Le' belé' lo ná'gake'.

40 Naž wyéj Jesusen' da' yoble yechelá'a yego Jordán, gan wdá Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis. Jesusen' bga'ne' ga na'. 41 Benne' zan bžíngake' gan zoa Jesusen', na' wnnágake':

—Da' li bi ben Zwa nitó yela' wak zen, san yógo'te da' wnná Zwan' kan žala' gak che benne' ni, dot da' li naken.

42 Che len benne' zan bejlé'gake' che Jesusen' gan zoe'.

Da' gok katen' got Lásaro

11 Kate' ža ka' Lásaro, benne' Betania, die' yižwé'. Betania na' naken lažgak Lia, na' Marta. Nak Marta na' no'le bile Lian'. 2 Nak Lian' no'le zan Lásaron', bennen' die' yižwé', na' lezka' nake' no'len' wloé'e da' zla' zix ni'a Xanžon', na' besbiže' ni'e len yicha' yichje'. 3 Belsela' no'le zan Lásaron' to benne' bejliže' Jesusen', na' wnné':

—Xan, bwia nga, Lásaro, bennen' nži'ilo'-ne', die' yižwé'.

4 Kate' Jesusen' benle' da' ni, gože' benne' ka' nníta'lengake' Le', na' wnné':

—Yižwé' ni bi naken da' goten le' to chi'ize, san naken nich la' law yela' zen che Dios, na' ni'a che yižwé' ni lezka' la' law yela' zen chia' neda', Zi'n Diosen'.

5 Jesusen' nži'ile' Martan', na' no'le bile Martan', na' Lásaron'. 6 La'kze Jesusen' nži'ile' légake', kate' benle' de' Lásaron' yižwé', bga'ne' gan zoe' yechóp ža ka'. 7 Wdé chope ža ka', Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Le cho'o da' yoble gan nbab Judea.

8 Naž benne' wsedle chie' ka' belyi'e Le', na' wnnágake':

—Benne' Wsedle, gónegekle benne' judío wnná bia' ka' wžé'egake' Le' yej. ¿Chejo' da' yoble ga na'?

9 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Zej de chežinno hora te ža. No benne' zde' te ža, bi chejchegwe', dan' zle'ele', dan' baní' da' zoan yežlyó nga zóalenen le'. 10 Cha' bennen' zde' žel, na' chejchegwe', dan' bi zoalen banín' le'.

11 Kate' Jesusen' beyóž bchalje' da' ni, naž gože' légake':

—Ztas Lásaro, benne' ljeżžon', na' cha'a neda' ga na' nich yesbana'-ne'.

12 Naž benne' wsedle chie' ka' belyi'e Le', na' wnnágake':

—Xan, cha' ztase', yeyake'.

13 Jesusen' wnné' ki dan' ba got Lásaron', san légake' žékgekle' wnné': "Ztasze Lásaron'." 14 Naž Jesusen' gože' légake' kwáselo, na' wnné':

—Ba got Lásaron'. 15 Žebela' dan' bi wzóa' ga na', dan' gak na'a to da' gon chawen' le'e, dan' gonen ga chejle'le chia'. Le cho'o na'a gan de Lásaron'.

16 Naž Mas, to benne' žónlene' Jesusen' tzen, bennen' lezka' lie' Benne' Kwach, gože' yezika' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Le cho'o, gátlenžo Le' tzen.

Jesús žesbane' benne' gat ka', na' nbánlenžo-ne'

17–19 Yež Betania na' žen' gawze gan že' yež Jerusalén, na' nga'nzen ka zza'žo to hóraze. Che len ba bžingak benne' zan, benne' judío ka', gan zej nnita' Marta, na' Lia, nich yeyón zéngake' légake', dan' ba got benne' zángake'. Kate' Jesusen' bžine' ga na', benle' ba gok tape ža yo'o Lásaron' lo yežw ba. 20 Katen' benle Martan' za'

Jesusen', naž bžoje' l̲o yo'o, na' bejchage' L̲e', san Lian' bga'nze' l̲o yo'o. 21 Martan' gože' Jesusen':

—X̲an, chela' wzó' Le' nga, bi got benne' zana'. 22 L̲ezka' na'a, nnezla' yógo'te da' nnablo' Dios, L̲e' gonnen' chio'.

23 Jesusen' wnné':

—Yebán benne' zano'.

24 Martan' gože' L̲e':

—Nnezla' yebane' kate' žin ža ze l̲awte ža na' katen' yebangak benne' gat ka'.

25 Naž Jesusen' wnné':

—Nedkza' naka' Benne' žesbane' benne' gat ka', na' l̲ezka' naka' Benne' zej nbanl̲en benách ka'. Nóte'teze benne' chejl̲i'e chia' neda', l̲a'kze gate', yebankze', 26 na' yógo'te benne' ka' nníta'gake' nbángake', na' žejl̲é'gake' chia', bi gátgake' to chi'ize. ¿Žejl̲i'o da' ni?

27 Martan' gože' L̲e':

—O', X̲an. Žejl̲i'a nako' Le' Benne' Criston', Ẕi'n Dios, Bennen' bchebe l̲aže' Dios sel̲e'e yežlyó nga.

Ẕbeže Jesús dan' žeyache' l̲áže'le' no'le zan Lásaro ka'

28 Kate' Marta beyóž bchal̲je' da' ni, beyeje' yo'o, na' bejliže' Lia, no'le bile', na' ži žize gože' l̲e':

—Benne' Wsedle zoe' nga, na' ẓnnie' le'.

29 Kate' benle Lian' da' ni, l̲a' wzó ža'tie', na' wyeje' gan zoa Jesusen'. 30 Bi na' cho'o Jesusen' yeždon', san zoaze' gan bejchág Martan' L̲e'. 31 Kate' benne' judío ka', benne' nníta'gake' l̲o yo'on', na' žeyón ẓéngake' no'le ka', bl̲é'egekle' wzó ža' Lian', na' taríaze bžoje', naž bejnáw-gake' l̲e', na' wnnágake':

—Cheje' žoa'a yežw ba nich chejcheže' ga na'.

32 Naž bžin Lian' gan zoa Jesusen'. Kate' bl̲e'ele' L̲e', byechwe' x̲ni'e, na' gože' L̲e':

—X̲an, chela' wzó' Le' nga, bi got benne' zana'.

33 Kate' bl̲e'el Jesusen' ẓbeže', na' l̲ezka' ẓbéžegak benne' judío ka' zej nníta'l̲engake' l̲e', naž gok nyache' l̲aže'e, na' bka' chi'e, 34 na' wnné':

—¿Gaẓ bkáche'le-ne'?

Belyi'e L̲e':

—Da wio'.

35 Wžeže Jesusen'. 36 Naž bchal̲jgak benne' judío ka', na' wnnágake':

—Le wia nga kan nžíʼil̲e'ele' l̲e'.

37 Bal̲e' wnnágake':

—Ben Benne' ni ga ẓl̲e'el bennen' goke' l̲o chol̲e. ¿Gok bene' ga bi got Lásaron'?

Žebán Lásaro l̲o yel̲a' got

38 Da' yoble Jesusen' bka' chi'e, na' bžine' gan de yežw ban'. Ba na' yo'on to bloj l̲e'e ya'a yej gan nadjw yežw ban', na' da' to yej blag da' nsejwn gan žo'o no benne' l̲o blojen'. 39 Jesusen' gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Le yeká'a yej blagen'.

Naž Marta, no'le zan benne' gaten', gože' L̲e':

—X̲an, ba ẓl̲e'e zgot dan' ba gok tap ža nate'.

40 Jesusen' wnné':

—¿Kege gožkza' le' cha' žejl̲i'o, l̲e'elo' yel̲a' wak ẓen che Dios?

41 Naž beká'agake' yej blagen' da' nsejwn gan žo'o no benne' l̲o blojen' gan yo'o benne' gaten'. Bwia Jesusen' ya'abale, na' wnné':

—X̲e, žapa' Le': “Žóx̲keno'” dan' ženlo' chia' neda'. 42 Neda' nnezla' žéntezelo' chia' neda', san ẓchal̲ja' ki nich gak da' chawe' chegak benne' zan ki, na' nich chejl̲é'gake' Le' bsél̲a'kzo' neda'.

43 Kate' beyóž bchal̲j Jesusen' da' ni, wnníe' zižje, na' wnné':

—Lásaro, bežój kile.

44 Bežój benne' gaten' l̲o yežw ban', zej nžej ni'a ne'e l̲en láže'do' ka', na' ngache'

l̲awe' l̲en yetó láže'do'. Naž Jesusen' gože' l̲égake':

—Le yeséž laže' ka' l̲o ni'a ne'e, na' le we' latje yezé'e.

Žon x̲tíža'gak benne' wnná bia' ka' nich gótgake' Jesús

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lk. 22:1-2)

45 Benne' zan, benne' judío ka', jákl̲ene' Lia tẕen, na' bl̲é'egekle' dan' ben Jesusen'. Naž bejl̲é'gake' chie'. 46 Bal̲e' jake' gan zej nnita' benne' yodo' fariseo ka', na' bzéngekle' l̲égake' kan ben Jesusen'. 47 Naž bdobgak tẕen benne' yodo' wchi'a laže' ka' l̲en benne' yodo' fariseo ka', na' bx̲oz wnná bia' ka', na' wnnágake':

—¿Nakx̲kze gonžo? Žon bennen' da' zan yel̲a' wak ẕen. 48 Cha' wnézjwžo L̲e' latje gonže' kan žone', yógo'te benách chejl̲é'gake' chie', na' yídegak benne' Roma ka' nga, na' wchínnjgake' yodo' la'y chežo, na' yež chežo nga.

49 Naž bchal̲j Kaifás, bennen' nake' bx̲oz blo yizen', na' žónl̲ene' l̲égake' tẕen, na' gože' l̲égake':

—L̲e'e bi be nnézlele, 50 na' bi žákbe'elele žon byenen gat to benne' ni'a chegak benách ka', nich bi kwia yi'gak yógo'te benne' judío ka'.

51 Kege žakze chie' bchal̲je' da' ni, san dan' nake' bx̲oz blo yizen', che l̲en bchal̲je' l̲o wláz Dios kan žal̲a' gat Jesusen' ni'a chegak benne' yežen'. 52 Gat Jesusen', kégeze ni'a che yežen', san l̲ezka' gate' nich wtobe' ẕi'n Dios ka', benne' zej náslase', nich gákgake' toze. 53 Ka' goken, l̲a' ža na'ze ben x̲tíža'gake' gótgake' Jesusen'. 54 Che l̲en biž wdá Jesusen' kwáselo gan zej nnita' benne' judío ka', san bezé'e ga na', na' wyeje' to latje gawze gan nak latje dach, na' bl̲e'e l̲o yež Efraín, gan bga'ne' tẕen l̲en benne' wsedle chie' ka'.

55 Kate' ža na' za' gawze Lni Pasko' chegak benne' judío ka' kate' žejsá' l̲áže'gake' kan ben Dios katen' bebeje' benách chie' ka' l̲o yežlyó Egipto. Bžojgak benne' zan l̲o yež ka', na' jake' l̲o yež Jerusalén kate' za' žin lni na', nich chejpá' kwíngake' kan nak che yodo'. 56 Benne' ka' nníta'gake' l̲o yež Jerusalén beyíljgake' Jesusen', na' katen' wnníta'gake' l̲o ẕchil yodo', belnnable' ljéžgake' toe' yetóe', na' wnnágake':

—¿Biẕ ẕnnale l̲e'e? ¿Wide' lni, cha' bi yide'?

57 Ba wnnagak bx̲oz wnná bia' ka' l̲en benne' yodo' fariseo ka', cha' no benne' nnezle' gan zoa Jesusen', žal̲a' yedjzenle' l̲égake' nich gak chejx̲éngake' L̲e'.

To no'le lie' Lia ẕgo'e da' ẕl̲a' ẕix̲ ni'a Jesús

(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

12 Kate' ne zej nga'n yex̲óp ža žin Lni Pasko' kate' žejsá' l̲áže'gake' kan ben Dios katen' bebeje' benách chie' ka' l̲o yežlyó Egipto, bl̲a' Jesusen' l̲o yež Betania, gan zoa Lásaro, bennen' gote', na' besbán Jesusen' l̲e' l̲o yel̲a' got. 2 Naž bsí'ni'agake' to yel̲a' waw ga na' da' gaw Jesusen'. Lia, no'le zan Lásaron', wloé'e yel̲a' wawn', na' že' Lásaron' ladjw benne' ka' žé'l̲engake' Jesusen' tẕen, gan že'j žáwgake'. 3 Naž Lian' bex̲we' ka to ya da' ẕl̲a' ẕix̲ che yeje susén l̲as, da' záka'l̲e'en, na' wloé'en l̲o ni'a Jesusen'. Besbiže' ni'e l̲en yicha' yichje'. Dot l̲o yo'on' wžé' be' ẕix̲en'. 4 Naž bchal̲j to benne' wsedle che Jesusen', bennen' lie' Judas Iskariote, ẕi'n to benne' lie' Smon, na' nake' bennen' wdíe' Jesusen' l̲o na'gak benne' yodo' ka', na' wnné':

5 —¿Biẕ chen' bi wdó'w da' ẕl̲a' ẕix̲en', da' zakan' lázjwžo che to yiz, na' gak no benne' chise' mežwn' chegak benne' yache' ka'? 6 (Wnné' ki, kege dan' že' laže'e benne' yache' ka', san nake' wbán, na' l̲ekze' noe'e bzod mežw chégake', na' zká'lane' mežwn' da' ẕgó'ogake' l̲o bzoden'.)

7 Naž Jesusen' gože' l̲e':

—Le we'e latje, dan' nak da' ni da' bene' to da' ẓpe'en che ža gacha'a l̲o yežw ba.
8 Benne' yache' ka' zej nníta'l̲enteze' l̲e'e, san neda' bi gá'nteza' gan zoale.

Benne' judío wnná bia' ka' žénegekle' gótgake' Lásaro

9 Kate' béngekle benne' judío ka' zoa Jesusen' l̲o yež Betania, benne' zan žjake' ga na', kégeze dan' zoa Jesusen' ga na', san l̲ezka' dan' žénegekle' l̲é'egekle' Lásaro, bennen' besbán Jesusen' l̲o ye l̲a' got.
10 Naž bx̲oz wnná bia' ka' ben x̲tíža'gake' l̲ezka' gótgake' Lásaron'.
11 Ka' goken dan' benne' zan, benne' judío ka', žejl̲é'gake' che Jesusen', na' ba wléj yíchjgake' bx̲oz wnná bia' ka' ni'a che Lásaron'.

Ẓka'n ẓéngake' Jesús kate' žoe'e yež Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lk. 19:28-40)

12 Bžingak benne' zan l̲o yež Jerusalén ža Lni Pasko', na' ža chope ža béngekle' za' Jesusen' l̲o yežen'.
13 Naž wdíchjw-gake' zin ka', na' bžójgake' nich chejcháǧ-gake' Jesusen', na' wžéžeya'agake' zižje, na' wnnágake':

—¡Ga'n ẓen Dios! ¡Ga'n ẓen Benne' ni ze'e l̲o wláz X̲anžon', na' nna bi'e benách Israel ka'!

14 Jesusen' bžel̲-le' to búrrodo', na' wží'e'-ba' kan nyejw l̲e'e yiche la'y, da' ẓnnan:
15 Bi žébele l̲e'e, zoale yež Sión.
Le wia nga, za' Benne' nna bi'e l̲e'e.
Žie' to búrrodo'.

16 Kate' gok da' ni, bi bejní'igekle benne' wsedle ka' che Jesusen', san wdé na', kate' bebane' L̲e' l̲o ye l̲a' got, na' beyepe' ya'abá che Dios, naž bejsá' l̲áže'gake' da' ni da' nyejw l̲e'e yiche la'y kan žal̲a' gaken chie', na' ki goken chie'.
17 L̲ezka' benne' ka' wnníta'l̲engake' Jesusen' katen' bl̲iže' Lásaro, bennen' bgache'e l̲o yežw ba, na' besbane' l̲e' l̲o ye l̲a' got, bzoa lígake' che da' bene'.
18 L̲ezka' che l̲en bžojgak benne' ka', na' bejcháǧgake' Jesusen', dan' béngekle' kan nak ye l̲a' wak ẓen na' da' bene' L̲e'.
19 Naž benne' yodo' fariseo ka' bchálj-gake' l̲a' l̲égakze', na' wnnágake':

—Nak bia' bi be sáke'lžo gonžo. Le wia kan žónl̲engak yógo'te benách L̲e' tẓen.

Benne' zi'to' ka' žíljgake' Jesús

20 Bal̲e benne' zi'to' ka' zej nžage' benne' ka' bžíngake' l̲o yež Jerusalén ža Lni Paskon' nich wká'n ẓéngake' Dios.
21 Benne' zi'to' ka' bejcháǧgake' Lip, benne' Betsaida, yežen' nbaben Galilea, na' góta'yoegekle' l̲e', na' wnnágake':

—Benne', žénelto' l̲e'elto' Bennen' lie' Jesús.

22 Wyéj Lipen', na' bzenle' Ndres da' ni. Naž Ndrezen' l̲en Lipen' bejzéngeklen' Jesusen'.
23 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲égake':

—Za' žin ža gata' neda', Benne' Golje' Benách, na' yeyá'a latje chia' ya'abá che Dios.
24 Da' li žapa' l̲e'e: ga'n toze to bínnedo' cha' bi gachen' l̲o yo, na' te chen. Cha' te che bínnedon', l̲an', na' wnezjwn bínnedo' zánl̲e'eže.
25 No benne' že' l̲áže'ze' ye l̲a' nban chie', wniten', dan' gat to chi'ize bennen'. No benne' bi že' l̲áže'ze' ye l̲a' nban da' nape' yežlyó nga gape chi'en, na' gata' ye l̲a' nban da' zejlí kanne chie'.
26 Cha' žénele no benne' gone' x̲china', žal̲a' gónl̲ene' neda' tẓen, na' gan chejsóa' neda', chejsóa bennen' žone' x̲china'. Cha' žon to benne' x̲china', X̲ažo Dios gape' l̲e' ba la'ne.

Jesús ẓl̲oe'ele' kan za' gótgake' L̲e'

27 L̲ezka' wnná Jesusen':

—Na'a žek zédl̲e'ela'. ¿Biẓkze nnia'? ¿Nnia': X̲e, beslá neda' l̲o da' žal̲a' gaken chia' na'a? Che l̲en bl̲a'a, nich soela' da' žal̲a' gaken chia' na'a.
28 X̲e, ben ga l̲a' l̲aw ye l̲a' ẓen chio'.

Naž benle chi'i to Benne' ẓchaḽje' ya'abá che Dios, na' wnné':

—Ba bena' ga nḽa' ḽaw yeḽa' ẓen chia', na' da' yoble gona' ga ḽa' ḽawn.

29 Benne' zan, benne' ka' nníta'gake' ga na', béngekle' chi'i na', na' wnnágake':

—¡Wzió' wnnén!

Yebaḽe benne' ka' wnnágake':

—To wbás che ya'abá che Dios bcháḽjḽene' Ḽe'.

30 Naž bechebe Jesusen', na' gože' ḽégake':

—Benle chi'i na', kege ni'a chia' neda', san ni'a chele ḽe'e. 31 Ba bžin ža wchi'a ḽaže' Dios benách yežlyó nga. Na'a Dios cho'ne' da' x̱iwe' na'le, dan' ẓnna bian' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. 32 Na'a, cha' benne' ka', benne' gótgake' neda', wchísgake' neda', Benne' Golje' Benách, ža'le, gona' ga dobgak yógo'te benách ka' gan soa' neda'.

33 Ḽen da' ni da' bchaḽj Jesusen' bḽoe'ele' ḽaw kan gate'. 34 Benne' zan ka' belyi'e Jesusen', na' wnnágake':

—Neto' benlto' chegak benne' ka', benne' béḽgake' x̱tiža' Dios, da' ẓnnan: “Sóateze Benne' Criston'.” ¿Biẓ chen' ẓnno' Le': “Žon byenen wchísgake' Benne' Golje' Benách?” ¿Noẓkzen' Benne' Golje' Benách?

35 Naž Jesusen' gože' ḽégake':

—Yetó chí'ido'ze sóaḽena' ḽe'e, na' naka' baní' chele. Le da kate' ne zóaḽena' ḽe'e, na' de banín' chele, nich bi gak choḽ nitle. Nóte'teze benne' ẓde' gan nak choḽ bi nnezle' gan zeje'. 36 Kate' ne zóaḽena' ḽe'e, naka' baní' chele. Le chejḽé' chia' neda', naka' baní' chele nich gakle ẓi'n Bennen' nake' banín' da' naken ḽi ḽaže'.

Kate' beyóž bchaḽj Jesusen', beyeje', na' benít ḽawe' gan nníta'gake'.

Da' žonen ga bi žejḽe'gak benne' judío ka' che Jesús

37 Ḽa'kze ben Jesusen' da' zan yeḽa' wak ẓen ḽawgak benne' judío ka', bi bejḽé'gake' chie'. 38 Ka' goken, bžin dan' bzoj Isaías, bennen' bchalje' ḽo wláz Dios ža ni'te, katen' wnné':

X̱an, ¿noẓkze benne' bejḽi'e da' bchaḽjto'?
¿Noẓkze benne' bḽoe'el X̱anžo Dios ḽe' yeḽa' wak chie'?

39 Ka' goken, bi gok chejḽé'gake' che Jesusen'. Goken kan wnná Isaíasen' katen' wnné':

40 Dios bene' ga gok choḽ yichj ḽáẓdo'gake',
na' gok choch ḽáẓdo'gake'
nich bi ḽé'egekle' ḽen yej ḽáwgake',
na' nich bi chejní'igekle' ḽo yichj ḽáẓdo'gake'.

Na' wnná Dios:

Bi yeyákgake' chia' nich yeyona' ḽégake'.

41 Bchaḽj Isaíasen' da' ni dan' bḽe'ele' yeḽa' ẓen che Benne' Criston', na' bchaḽje' kan gak chie' Ḽe'.

42 Ḽa'kze goken ki, bejḽe'gak benne' zan che Jesusen'. Ḽezka' bejḽe'gak baḽe benne' wnná bia' ka' chie', san dan' ẓžébegake' benne' yodo' fariseo ka', bi bzoa lígake' chie' kwáselo. Ki béngake' nich bi kwéjgake' ḽégake' to chi'ize gan ẓdóbgake' nich yéngekle' x̱tiža' Dios. 43 Ḽezka' béngake' ki dan' že' ḽáže'gakže' gápegak benách ka' ḽégake' ba la'ne, ka že' ḽáže'gake' gape Dios ḽégake' ba la'ne.

Kwia yí'gake' dan' bi žejḽé'gake' da' bchaḽj Jesús

44 Jesusen' wnníe' zižje, na' wnné':

—No benne' žejḽi'e chia' neda', kege chia' nedza' žejḽi'e, san ḽezka' žejḽi'e che X̱a', Bennen' bseḽe'e neda'. 45 Ḽezka', no benne' zḽe'ele' neda', ḽezka' zḽe'ele' X̱an', Bennen' bseḽe'e neda'. 46 Neda' naka' baní', na' bḽa'a yežlyó nga, nich bi ga'ngak benne' ka' ḽo choḽe, yógo'te benne' ka' chejḽé'gake' chia' neda'. 47 Cha' ženle no benne' x̱tiža'a, na' bi žapen' ba la'ne, kege neda' choga' che bennen' kwia yi'e, dan' bḽa'a nga, kege nich choga' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga

kwia yí'gake', san nich yeslá' benách ki.
48 No benne' ẓzoe' neda' cheḷa'ale, na' bi
ẓzi' ḷo ne'e x̱tiža'a, ba zoa da' chogen
chie' kwia yi'e. Dižan' dan' bchálj̱lena'
ḷe'e naken da' chogen che bennen' kwia
yi'e ža ze ḷawte ža na'. 49 Ki naken
dan' ẓchaḷja', kege žakze chia', san X̱a',
Bennen' bseḷe'e neda', gože' neda' da'
žaḷa' nnia', na' ḷezka' kan žaḷa' wchaḷja'.
50 Nnezla' gož Dios neda' gona' ki nich
gata' yeḷa' nban da' zejlí kanne chegak
benách ka'. Ki naken, ẓchaḷja' kan ba
gožkze X̱an' neda'.

Jesús žibe' ní'agak benne' wsedle chie' ka'

13 Bžin ža za' žin Lni Pasko' kate'
žejsá' ḷáže'gake' kan ben Dios,
katen' bebeje' benách chie' ka' ḷo yežlyó
Egipto. Jesusen' nnézkzele' za' žin ža
chie' gate', katen' wzé'e yežlyó nga, na'
yeyeje' gan zoa X̱e'. Kan nži'ile' benách
chie' ka', benne' ka' nníta'gake' yežlyó
nga, na'a nži'ile' ḷégake' na' zejte gate' ḷo
wláz ḷégake'.
2 Da' x̱iwe' ba ngo'o yeḷan' Judas Iskar-
iote, ẓi'n to benne' lie' Smon, nich wdíe'
Jesusen' ḷo na'gak benne' ka' gótgake' Ḻe'.
3 Jesusen' nnézkzele' kan nak, bžoje' gan
zoa Dios, na' yeyeje' gan zoa Dios, na'
Dios, X̱e', ba bdie' ḷo ne'e Ḻe' dot yeḷa'
wnná bia' chie'. 4 Che ḷen, kate' ne že'j
žáwgake', wzó ža' Jesusen', na' beké'e
lažen' žx̱oa x̱kože'e. Bex̱we' to laže' da'
žesbížḻenžon na'žo, da' bde'en ḻi'e. 5 Naž
wdé'e nis to ḷo ẓiga' ya, na' wzó ḷawe'
žibe' ní'agak benne' wsedle chie' ka', na'
žesbiže' ní'agake' ḷen lažen' da' dan' ḻi'e.
6 Kate' bžin Jesusen' gan že' Smon
Bedw, Bedon' gože' Ḻe':
—X̱an, bi žaḷa' chibo' Le' ni'a.
7 Bechebe Jesusen', na' gože' ḷe':
—Da' ni da' žona', bi žejni'ilon' na'a,
san te na'a chejni'ilon'.
8 Naž Bedon' gože' Ḻe':
—Bi chibkzo' Le' ni'a.
Jesusen' gože' ḷe':
—Cha' neda' bi chiba' le', bi sáke'lo'
gónḷeno' neda' tẓen.
9 Naž Smon Bedon' gože' Ḻe':
—X̱an, kégeze ni'a chibo', san ḷezka'
chibo' na'a, na' yichja'.
10 Jesusen' gože' ḷe':
—No benne' nyaže', ní'aze' žon byenen
chažen, dan' ba nakkze' chawe' dotie', na'
ḷe'e nakle chawe', san kege yógo'tele.
11 Ki wnná Jesusen': "Kege yógo'tele
nakle chawe'" dan' nnézkzele' no benne'
ládjwgake' wdíe' Ḻe'.
12 Beyóž wdíb Jesusen' ní'agake', na'
beyakwe' lažen' bx̱oa x̱kože'e. Bebi'e gan
že'j žáwgake', na' gože' ḷégake':
—¿Žejní'ilele dan' za' bena' chele?
13 Ḻe'e že'le neda': "Benne' Wsedle" na':
"X̱an." Da' li nak da' ẓnnale, dan' ki
naka'. 14 Na'a, cha' neda' naka' X̱anle, na'
Benne' Wsedle chele, na' wdiba' ní'ale,
ḷezka' žaḷa' gonle ḷe'e, chible ni'a lježle
tole yetole. 15 To da' bl̥oe'elan' ḷe'e nich
gonle ḷe'e kan bena' neda'. 16 Da' li žapa'
ḷe'e: to benne' wen žin bi nakže' blo ka
X̱ane', na' to benne' wbás bi nakže' blo
ka bennen' bseḷe'e ḷe'. 17 Cha' žejní'ilele
yógo'te da' ki, ba nez ẓen gaken chele ḷe'e
cha' gonle ki. 18 Da' ni da' ẓnnia' bi žapa'
yógo'tele. Nónbia'kza' benne' ka' wžekza'
neda', san žon byenen gak dan' nyejwn
ḷe'e yiche la'y, dan' ẓnnan: "To benne' že'j
žáwḷene' neda' tẓen wži'e chia' neda'."
19 Na'a zl̥oe'ela' ḷe'e zga'ale kan gaken,
nich katen' gaken ki, na' chejl̥e'le zoakza'
neda'. 20 Da' li žapa' ḷe'e: no benne' gape'
to benne' wbás ba la'ne, benne' seḷa'a
neda', ḷezka' gape' neda' ba la'ne, na' no
benne' gape' neda' ba la'ne, ḷezka' gape'
X̱a' ba la'ne, Bennen' bseḷe'e neda'.

Jesús ẕnne' wdé Judas L̲e' l̲o na'gak benách ka'

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lk. 22:21-23)

21 Kate' beyóž bchal̲j Jesusen' da' ni, gok nyache' l̲aže'e, na' kwáselo wnné':

—Da' li žapa' l̲e'e: to benne' zoe' ládjwle l̲e'e nga wdíe' neda'.

22 Naž benne' wsedle chie' ka' bwíagake' l̲aw ljéžgake' toe' yetóe', na' gok zédgekle', na' wzá' l̲áže'gake' nólegake' bchal̲j Jesusen' chie'. 23 To benne' wsedle chie', bennen' Jesusen' nži'ile' l̲e', zoe' kwite'. 24 Smon Bedw bl̲oé'ezele' bennen' nich nnable' Jesusen' nólegake' bchal̲je' chie'. 25 Naž bennen' zoe' kwit Jesusen' gože' L̲e':

—X̲an, ¿noẕen' bchal̲jo' chie'?

26 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲e':

—Bennen' wa'a-ne' yet x̲til da' nbisen.

Naž besbise' yet x̲tilen', na' bi'en che Judas Iskariote, ẕi'n to benne' lie' Smon. 27 Beyóž bdaw Judas na' yet x̲tilen', wyáz da' x̲iwe' l̲o yichj l̲áẕda'we'. Naž Jesusen' gože' l̲e':

—Dan' yo'o l̲ažo'o gono', bentgan na'a.

28 Yezika' benne' wsedle ka' che Jesusen', benne' žé'gake' ga na', na' že'j žáwgake', bi žejní'igekle' biẕ chen' gože' l̲e' ki. 29 Dan' nwa' Judas na' bzod mežw chégake', che l̲en gókgekle' bal̲e' Jesusen' gože' l̲e': "Bejx̲í' da' gawžo" o wnné': "Bia' late' chegak benne' yache' ka'." 30 Katen' Judas na' beyóž bdawe' yet x̲tilen', na' l̲a' bžojtie', ne nak žel.

Jesús ẕchi'le' žo'o to da' kobe da' žon byenen gonžon

31 Kate' ba bžoj Judas, wnná Jesusen':

—Na'a za' l̲a' l̲aw yel̲a' ẕen chia' neda', Benne' Golje' Benách, na' l̲ezka' l̲a' l̲aw yel̲a' ẕen che Dios. 32 Cha' l̲a' l̲aw yel̲a' ẕen che Dios ni'a chia' neda', Ẕi'ne', l̲ezka' gonkze Dios ga l̲a' l̲aw yel̲a' ẕen chia' neda', Ẕi'ne', na' l̲a' gontie' ki. 33 L̲e'e, ẕí'na'do' ka', yetó chí'ido'ze zóal̲ena' l̲e'e. Yeiljle neda', na' kan ba goža' benne' judío ka', l̲ezka' žapa' l̲e'e na'a: gan cha'a neda', bi gak yidle žakze chele. 34 To da' kobe ẕchi'la' l̲e'e: le ži'il lježle tole yetole. Kan neda' nži'ila' l̲e'e, l̲ezka' žal̲a' ží'ilele lježle tole yetole. 35 Cha' ží'ilele lježle tole yetole, gékbe'egekle yógo'te benách žónl̲enle neda' tẕen.

Jesús ẕnne' nna Bedw bi nónbi'e L̲e'

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lk. 22:31-34)

36 Naž Smon Bedw wnnable' Jesusen', na' wnné':

—X̲an, ¿gaẕkzen' chejo'?

Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Gan cha'a neda', bi gak sá'l̲eno' neda' na'a, san te na'a yido' gan cha'a neda'.

37 Bedon' gože' L̲e':

—X̲an, ¿biẕ chen' bi gak sá'l̲ena' Le' na'a? Zoakza' wdía' yel̲a' nban chia', na' gata' dan' nži'ila' Le'.

38 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲e':

—¿Wdío' yel̲a' nban chio' dan' nži'ilo' neda'? Da' li žapa' le', zga'ale kate' kweže leko', wži'o chia' chonne chi'i, na' nno' bi nónbi'o neda'.

Jesús nake' nez da' chéjl̲enžo nich žinžo gan zoa X̲ažo Dios

14 Wnná Jesusen':

—Bi gek zédlele. Le chejl̲é' che Dios, na' le chejl̲é' chia' neda'. 2 Latje zan zej den liž X̲a'. Chela' bi naken ki, neda' ba gožkza' l̲e'e. Cha'a neda' na'a, chejkweza' latje chele gan chejsoale. 3 Cha' chejkweza' latje chele gan chejsoale, na' yel̲á'a da' yoble, nich yechi'a l̲e'e latje chian', nich gan chejsóa' neda', l̲ezka' l̲e'e chejsoale ga na'. 4 Nnézkzelele gan cha'a, na' l̲ezka' nónbia'le nez.

5 Mas gože' L̲e':

—X̲an, bi nnezlto' gan chejo'. ¿Nakx̲kze gak gónbia'to' nezen'?

6 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲e':

—Neda' nakkza' nez l̲i, na' naka' da' nak dot da' li, na' naka' Benne' zej nbanl̲en benách ka'. Ni'a chia' nedza' gak l̲a' no benne' gan zoa X̲ažo Dios. 7 Chela' nónbia'le neda', l̲ezka' nónbia'le X̲an'. Na'a, nónbia'le-ne' na' ba bl̲é'elele-ne'.

8 Naž Lip gože' L̲e':

—X̲an, bl̲oe'el neto' X̲on', ná'teze.

9 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲e':

—Lip, scha ba goken zóal̲ena' l̲e'e. ¿Bi nónbi'o neda'? No benne' ẓl̲e'ele' neda', l̲ezka' ẓl̲e'ele' X̲an'. ¿Na'a nno': "Bl̲oe'el neto' X̲on'"? 10 ¿Bi žejl̲i'o zóal̲enkza' X̲a', na' X̲an' zóal̲enkze' neda'? Da' ki da' ẓcháljl̲ena' l̲e'e, kege žakze chia' ẓchal̲-jan', san X̲a' zóal̲enkze' neda', na' L̲ekze' žone' žin ki. 11 Le chejl̲é' chia', zóal̲enkza' X̲a', na' X̲an' zóal̲enkze' neda'. Cha' bi gak gonle ki, le chejl̲é' chia' neda' ni'a che žin da' žona'. 12 Da' li žapa' l̲e'e: da' ka' žona' neda', l̲ezka' gon bennen' žejl̲i'e chia' neda', na' da' ẓenže ka' gone' dan' yeyá'a gan zoa X̲ažo Dios. 13 Yógo'te da' nnáblele X̲ažo Dios, na' wkónlele žin la' neda', neda' gona' dan' nnable, nich wl̲oe'ela' l̲aw neda', Ẓi'n Dios, yel̲a' baní' ẓen che X̲ažo Dios. 14 Bíte'teze dan' nnable, na' wkónlele žin la' neda', neda' gonan'.

Jesús sel̲e'e Dios Be' La'y yedjsóal̲ene' benách chie' ka'

15 L̲ezka' wnná Jesusen':

—Cha' nží'ilele neda', le gon da' žapa' l̲e'e, 16 na' neda' gáta'yoela' X̲ažo Dios, na' L̲e' sel̲e'e Benne' yoble, Benne' gákl̲ene' l̲e'e, Benne' gon choche' l̲e'e, na' sóal̲enteze' l̲e'e. Bennen' nake' Dios Be' La'y, Benne' ẓnnakze' da' li. 17 Benách ka' nníta'gake' yežlyó nga bi gak si' l̲o ná'gake' L̲e', dan' bi gak l̲é'egekle' L̲e', na' bi gak gónbia'gake' L̲e', san zóal̲enkze' l̲e'e, na' soe' l̲o yichj l̲áẓdo'le. 18 Bi wka'na' l̲e'e ka x̲kwide' wzéb ka'. Yel̲á'a, na' yedjsóal̲ena' l̲e'e. 19 Yetó chí'ido'ze, na' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga biž l̲é'egekle' neda', san l̲e'e yel̲é'elele neda'. Dan' zoakza' nbana' neda', l̲ezka' l̲e'e, to chi'ize soale nbanle. 20 Ža na' katen' Dios Be' La'y na' yedjsóal̲ene' l̲e'e, nnézkzelele zóal̲enkza' X̲ažo Dios, na' l̲e'e zóal̲enle neda', na' neda' zóal̲enkza' l̲e'e. 21 Nóte'teze benne' ẓzi' l̲o ne'e x̲tiža'a, na' žone' kan ẓnnan, nak bia' nži'ile' neda'. X̲ažo Dios ži'ile' bennen' nži'ile' neda', na' neda' ži'ila' bennen', na' wl̲oé'e l̲awa' l̲awe' l̲e'.

22 Judas gože' L̲e', (kege Judas Iskari-ote), na' wnné':

—X̲an, ¿nakx̲kze gak wl̲oé'e l̲awo' l̲awto' neto', na' bi wl̲oé'e l̲awo' l̲awgak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga?

23 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲e':

—Nóte'teze benne' nži'ile' neda' gone' kan ẓnna x̲tiža'a, na' X̲ažo Dios ži'ile' l̲e', na' yedjsóal̲ento' l̲e' l̲o yichj l̲áẓda'we'. 24 Nóte'teze benne' bi nži'ile' neda' bi žone' kan ẓnna x̲tiža'a. Da' bénlele, da' bchalja' neda', kege chia' nedzan', san naken che X̲ažo Dios, Bennen' bsel̲e'e neda'.

25 'Žapkza' l̲e'e da' ki kate' ne zóal̲ena' l̲e'e, 26 san Dios Be' La'y, Bennen' sel̲a' X̲ažo Dios chele, gákl̲ene' l̲e'e, na' gon choche' l̲e'e dan' wkónlele žin la' neda'. Wsedle' l̲e'e yógo'te, na' wsé'e l̲áže'le kan nak yógo'te da' ba goža' l̲e'e.

27 'Wka'na' da' wká'n ži yichj l̲áẓdo'le. Dan' wká'n ži yichj l̲áẓdo'le da' gonna' chele, bi naken ka da' ẓnézjwgak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Bi gek zédlele, na' bi žébele. 28 Ba bénlele da' ba goža' l̲e'e, wnnía': yeyá'a, na' yel̲á'a, na' yedjsóal̲ena' l̲e'e. Chela' nží'ilele neda', na' yebélele katen' goža' l̲e'e yeyá'a gan zoa X̲ažo Dios, dan' nakže blo X̲ažo Dios ka naka' neda'. 29 Na'a, ba goža' l̲e'e zga'ale kate' gaken, nich kate' gaken ki, chejl̲e'le chia' neda'.

30–31 'Biž wcháljl̲ena' l̲e'e da' zan, dan' za' da' x̲iwe', dan' ẓnna bian' benách

ka' nníta'gake' yežlyó nga. L̲a'kze bi de l̲o nan' bi da' gonen chia' neda', ki žal̲a' gaken nich nnézgekle benách ka' nníta'gake' yežlyó nga nži'ila' X̲ažo Dios, na' žona' kan ba gože' neda' gona'. Le so ža', na' le cho'o.

Kan nak che lba uba, na' chegak ni'a nen' ka'

15 L̲ezka' Jesusen' gože' l̲égake':
—Naka' neda' ka to lba uba da' naken l̲i l̲aže', na' X̲a' nake' ka benne' žaz ža'n, benne' žape chi'e lban'.
2 Choge' bíte'teze ni'a na' lban', dan' naka' neda', da' ka' bi be želbían, na' wchi'e yógo'te ni'a nen' ka', da' želbían, nich gákgaken chawe', na' kwíagaken yelate'.
3 L̲e'e ba nakle chawe' ni'a che dižan' da' ba bcháljl̲ena' l̲e'e.
4 Le gónl̲enteze neda' tz̲en, kan neda' žónl̲enteza' l̲e'e tz̲en. Kan nak che ni'a na' lban', bi be gak kwian žakze chen, cha' bi gónl̲entezen lban' tz̲en, l̲ezka' naken chele, bi be gak gonle cha' bi gónl̲entezle neda' tz̲en.
5 'Naka' neda' ka lban', na' l̲e'e nakle ka ni'a nen' ka'. No benne' gónl̲enteze' neda' tz̲en, kan neda' žónl̲enteza' l̲e' tz̲en, benne' ni nake' ka ni'a na' lban' dan' z̲bian da' z̲enl̲e'e, dan' cha' yekwasle l̲en neda', bi be gak gonle.
6 No benne' bi gónl̲enteze' neda' tz̲en, gak chie' kan žak chegak ni'a na' lban', da' ka' bi zej naken chawe', Z̲chóggake' ni'a nen' ka', na' bížgaken. Katen' ba nbižgak ni'a nen' ka', na' wtóbgaken', na' chó'ngaken' l̲o yi', na' chéygaken.
7 'Cha' gónl̲entezle neda' tz̲en, na' cha' gonle kan z̲nna x̲tiža'a, wake nnable bi da' yénelele, na' neda' gonan'.
8 Gaple l̲e'e X̲ažo Dios ba la'ne katen' gonle x̲chine', na' gakle ka ni'a na' lban', da' ka' želbían, na' ki gak bia' da' li nakle benne' ka' žónl̲engake' neda' tz̲en.
9 Kan X̲ažo Dios nži'ile' neda', l̲ezka' nži'ila' l̲e'e. Le gónteze kan žal̲a' gon no benne' nži'ila'-ne'.
10 Cha' gonle kan žapa' l̲e'e, gonle kan žal̲a' gon no benne' nži'ila'-ne', kan neda' žona' kan X̲ažo Dios ba gože' neda' gona', na' žónteza' da' žaz l̲aže' Dios, Bennen' nži'ile' neda'.
11 'Da' ki žapa' l̲e'e nich yebélele tz̲en l̲en neda', na' gaken dot l̲i l̲aže' kan yebélele.
12 Da' ni naken da' z̲chi'la' l̲e'e gonle: le ži'il lježle tole yetole, kan neda' nži'ila' l̲e'e.
13 Bi gak no benne' žíížele' lježe' ka gon bennen' wdíe' yel̲a' nban chie', na' gate' nich gákl̲ene' lježe' ka' dan' nži'ile' l̲égake'.
14 L̲e'e nakle ljéža'do' ka' cha' gonle kan bchi'la' l̲e'e gonle.
15 Biž nnia' chele nakle wen žin chia' ka', dan' bi nnezle benne' wen žin da' gon x̲ane'. Neda' wnnía' chele nakle ljéža'do' ka', dan' bena' ga nnézlele yógo'te da' gož X̲a' neda' gona'.
16 Kege l̲e'e wžele neda', san neda' wžekza' l̲e'e, na' bnnita'a l̲e'e nich chejle bi da' chjenle, kan žongak ni'a na' lban', da' ka' želbían da' z̲enl̲e'e, na' gá'nteze dan' gonle. Ki gaken, X̲ažo Dios gonne' chele yógo'te da' nnáblelene', katen' wkónlele žin la' neda'.
17 Da' ni naken da' z̲chi'la' l̲e'e gonle. Le ži'il lježle tole yetole.

Góngake' chegak benách che Jesús kan béngake' chie'

18 L̲ezka' wnná Jesusen':
—Cha' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga z̲zóagake' l̲e'e chel̲a'ale, nnézlele ba bzóagake' neda' chel̲a'ale zga'ale kan z̲zóagake' l̲e'e chel̲a'ale na'a.
19 Chela' nakle toze l̲en benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, žíígekle' l̲e'e kan zej nži'ile' ljéžgake' ka', san z̲zóagake' l̲e'e chel̲a'ale dan' bi nakle toze l̲en l̲égake'. Ki žaken dan' wžekza' neda' l̲e'e, na' wleja' l̲e'e ládjwgak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.
20 Le chejsá' l̲aže' dižan' da' goža' l̲e'e, katen' wnnía': "Benne' wen žin bi nakže' blo ka x̲ane'." Cha' wžía l̲áže'gak benách ka' neda', l̲ezka' kwia l̲áže'gake' l̲e'e. Cha' zej nnita' benne' ka' žóngake' kan z̲nna x̲tiža'a, l̲ezka' góngake' kan z̲nna x̲tíža'le

l̲e'e. 21 Yógo'te da' ki gongak benách ka' chele dan' žónl̲enle neda' tẓen, na' dan' bi zej nónbi'e X̲ažo Dios, Bennen' bsel̲e'e neda'.

22 'Chela' bi bl̲a'a, na' chela' bi bchál̲jl̲ena' l̲égake', bi bága'gake' dol̲a', san na'a dan' bl̲a'a nga, bi be zoa da' gak nnágake' che dol̲a' da' zej nbage'e nich yebéj chawe' kwíngake'. 23 No benne' ẓzoe' neda' chel̲a'ale, l̲ezka' ẓzoe' X̲ažo Dios chel̲a'ale. 24 Chela' bi bena' yel̲a' wak ẓen ka' gan nníta'gake', da' ka' bi ben nitó benne' kan gókgaken, bi bága'gake' dol̲a'. Na'a, bl̲é'egekle' da' ka' bena', na' ẓzóagake' neda' chel̲a'ale, na' l̲ezka' ẓzóagake' X̲a' chel̲a'ale. 25 Ki goken, bžin da' ẓnna x̲tiža' Dios, dan' wẓí' l̲o ná'gake', dan' ẓnnan: "Ẓzóagake' neda' chel̲a'ale na' bi zoa biẓ chen'."

26 'Kate' yedjsoal̲en Dios Be' La'y l̲e'e, Ben' zchal̲je' da' li, L̲en' gákl̲ene' l̲e'e, na' gon chache' yichj l̲ázdo'le. Nake' Ben' sel̲a'a chele l̲o wláz X̲ažo Dios. Be' La'y ni wzóa lie' chia' neda'. 27 L̲ezka' l̲e'e wzóa lile chia', dan' wzóal̲enkzle neda' tẓen ža ni'te, na' zejte na'a.

16 'Da' ki goža' l̲e'e, nich bi gak chope l̲áže'le. 2 Žin ža kate' kwéjgake' l̲e'e to chi'ize gan ẓdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' x̲tiža' Dios, na' ža na' gékgekle' cha' gótgake' l̲e'e góngake' x̲chin Dios. 3 Ki góngake' dan' bi zej nónbi'e X̲ažo Dios, na' dan' bi zej nónbi'e neda'. 4 Žapa' l̲e'e da' ki, nich kate' žin ža na', chejsá' l̲áže'le da' ni da' žapkza' l̲e'e, na' bi gak chope l̲áže'le.

Da' gon Dios Be' La'y

L̲ezka' wnná Jesusen':

—Da' ki bi goža' l̲e'e ža ni'te, dan' zóal̲enkza' l̲e'e. 5 Na'a yeyá'a, na' chejsóal̲ena' X̲ažo Dios, Bennen' bsel̲e'e neda', na' bi nnáblele nitole l̲e'e neda', bi nnale: "¿Gaẓ chejo'?" 6 Na'a, dan' žapa' l̲e'e da' ni, žak nyache' l̲áže'le. 7 Neda' žapa' l̲e'e da' naken dot da' li. Gakže chawe' chele cha' yeyá'a. Cha' bi yeyá'a, bi yedjsóal̲en Dios Be' La'y l̲e'e. Cha' yeyá'a, na' sel̲a'a-ne', na' yedjsóal̲ene' l̲e'e. L̲e' gákl̲ene' l̲e'e, na' gon chache' yichj l̲ázdo'le. 8 Kate' yide' L̲e', yesnisle' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga zej nbage'e dol̲a', na' bi zej nónbi'e da' naken chawe', na' Dios choge' chégake' kwia yí'gake'. 9 Zej nbage'e dol̲a' dan' bi žejl̲é'gake' chia' neda'. 10 Bi zej nónbi'e da' naken chawe' dan' gótgake' neda', na' yeyá'a gan zoa X̲ažo Dios, Benne' chawe', na' biž l̲é'egekle' neda'. 11 Dios choge' chégake' kwia yí'gake' dan' ba bchoge' che da' x̲iwe' kwia yin', dan' ẓnna bian' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

12 'Da' zanže žénela' wchál̲jl̲ena' l̲e'e, san bi gak chejní'ilelen na'a. 13 Ẓchal̲j Dios Be' La'y da' naken dot da' li. Kate' l̲e'e L̲e', wsedle' l̲e'e yógo'te da' naken dot da' li, dan' bi wchal̲je' žakze chie', san wchal̲je' yógo'te da' yenle' dan' nna X̲a', na' wzejni'ile' l̲e'e yógo'te da' žal̲a' gaken. 14 L̲e' gape' neda' ba la'ne, dan' si'e da' naken chia', na' wzejni'ilen' l̲e'e. 15 Yógo'te da' naken che X̲ažo Dios zej naken chia'. Che l̲en wnnía' si'e da' naken chia', na' wzejni'ilen' l̲e'e.

Yel̲a' nyache' l̲aže' yeyaken yel̲a' žebele

16 L̲ezka' wnná Jesusen':

—Yetó chí'ido'ze, biž l̲é'elele neda', na' yetó chí'ido'ze yel̲é'elele neda', dan' yeyá'a gan zoa X̲ažo Dios.

17 Naž benne' wsedle chie' ka' belyi'e ljéžgake' toe' yetóe', na' wnnágake':

—¿Biẓ zejl̲ás dan' gože' žo'o? Wnné': "Yetó chí'ido'ze, na' biž l̲é'elele neda', na' yetó chí'ido'ze yel̲é'elele neda', na' naken dan' yeyá'a gan zoa X̲ažo Dios."

18 Naž wnnágake':

—¿Biẓkze zejl̲ás da' ni, dan' wnné': "Yetó chí'ido'ze"? Bi žejni'ilto' dan' wnné'.

19 Žákbe'ele Jesusen' žénegekle' nnábgekle' L̲e', na' gože' l̲égake':
—¿Ẕnnáblele lježle kan nak che dan' wnnía': yetó chí'ido'ze, na' biž l̲é'elele neda', na' yetó chí'ido'ze yel̲é'elele neda'? 20 Da' li žapa' l̲e'e: kwéžele, na' gak nyache' l̲áže'le, san benách ka' nníta'gake' yežlyó nga yebégekle' katen' gótgake' neda'. Naž l̲a'kze gak nyache' l̲áže'le, yel̲a' nyache' l̲aže' chelen' yeyaken yel̲a' žebél katen' yel̲é'elele neda'. 21 To no'le kate' za' galj bi'do' chie', ẓzáka'l̲i'e, dan' ba bžin ža chie', san kate' ba zoa to x̲kwide' byodo' chie', biž žejsá' l̲aže'e dan' wẓake'e, san žebele' dan' ba golj to x̲kwide' byodo' yežlyó nga. 22 L̲ezka' žaken chele. Nak nyache' l̲áže'le na'a, san yel̲á'a neda', na' yedjwía' l̲e'e, na' naž yebélele, na' bi sáke'le no benne' yeké'e yel̲a' žebél chelen'.
23 'Ža na' bi be nnáblele neda'. Da' li žapa' l̲e'e: yógo'te da' nnáblele X̲ažo Dios, na' wkónlele žin la' neda', L̲e' gonnen' chele. 24 Na' zejte na'a ža bi ẓkónlele žin la' neda' kate' bi da' ẓnnáblele X̲ažo Dios. Le nnable' ki, na' gata' chele da' nnáblelene', nich gak dot l̲i l̲aže' yel̲a' žebél chele.

Jesús, Benne' Criston', bežoje' chawe' l̲o da' gok chie'

25 L̲ezka' wnná Jesusen':
—Bsaka' l̲eba' katen' bchálj̲l̲ena' l̲e'e. Žin ža kate' biž wchálj̲l̲ena' l̲e'e da' wsaka' l̲eba', san kwáselo wchálj̲l̲ena' l̲e'e kan nak che X̲ažo Dios. 26–27 Ža na' nnáblele Dios, na' wkónlele žin la' neda', na' žapa' l̲e'e, bi gon byenen gáta'yoela' X̲ažo Dios l̲o wlazle l̲e'e, dan' X̲ažo Dios nži'ile' l̲e'e. Nži'ile' l̲e'e dan' nží'ilele neda', na' žejl̲e'le bžoja' gan zoe' L̲e'. 28 Bžoja' gan zoa X̲ažo Dios, na' bl̲a'a yežlyó nga. Yetó da' gaken, yezá'a yežlyó nga, na' yeyá'a gan zoakze' L̲e'.
29 Naž benne' wsedle chie' ka' belyi'e L̲e', na' wnnágake':
—Na'a kwáselo ẓchal̲jo', na' biž žsaka' l̲ebo'. 30 Na'a žákbe'elto' nnézkzelo' Le' yógo'te, na' bi žon byenen no benne' bi da' nnable' Le', dan' ẓl̲oe'elo' neto' da' za' nnabton'. Che l̲en žejl̲e'to' bžojo' gan zoa Dios.
31 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲égake':
—¿Žejl̲e'le chia' neda' na'a? 32 Le wia, za' žin ža, na' ba zoažo ža na', katen' gáslasle che chele, na' wka'nle neda' toza', san bi soa' toza', dan' X̲ažo Dios zóal̲enkze' neda'. 33 Da' ki goža' l̲e'e nich ga'n ži yichj l̲áẓdo'le, dan' nakle chia' neda'. Gak da' wsaka' zin' l̲e'e yežlyó nga, san le gak choch. Neda' ba bežoja' chawe' l̲o da' žak yežlyó nga.

Jesús ẓnnable' Dios gákl̲ene' benách chie' ka'

17 Kate' beyóž bchal̲j Jesusen' da' ki, bchis l̲awe', na' bwie' ya'abale, na' wnné':
—Dios, X̲e, ba bžin ža. Ben ga l̲a' l̲aw yel̲a' ẓen chia' neda', Ẓi'no', nich gak gona' ga l̲a' l̲aw yel̲a' ẓen chio' Le'. 2 Ben ki dan' ba bdio' l̲o na'a yel̲a' wnná bia' nich nna bi'a yógo'te benách ka', na' wa'a yel̲a' nban da' zejlí kanne chegak yógo'te benne' ka' benno' chia'. 3 Ki gata' yel̲a' nban da' zejlí kanne chégake', cha' zej nónbi'e Le', nako' Dios tlicha', na' l̲ezka' zej nónbi'e neda', Jesús, Benne' Criston', na' nnézgekle' Le' bsel̲o'o neda'.
4 'Neda' ba bena' ga nl̲a' l̲aw yel̲a' ẓen chio' yežlyó nga, na' ba beyóž bena' žin da' bdio' l̲o na'a gona'. 5 Na'a, X̲e, ben ga l̲a' l̲aw yel̲a' ẓen da' napa' tẓen l̲en Le', na' gata' chia' yel̲a' ẓen' da' gota' chia' tẓen l̲en Le' ža ni'te zga'ale kate' gota' yežlyó nga.
6 'Ba bl̲oe'ela' da' nako' Le' l̲awgak benne' ki benno' chia', benne' ka' wlejo' ládjwgak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Benne' ki gókgake' chio', na' Le' bénngako'-ne' chia', na' žóngake' kan ẓnna x̲tižo'o. 7 Na'a nnézgekle' yógo'te

da' ka' benno' chia' zá'gaken l̲o no'o Le', 8 dan' ba bdia' l̲o ná'gake' dižan' da' bdio' Le' l̲o na'a neda', na' l̲égake' nzi' l̲o ná'gaken', na' žákbe'egekle' bžoja' gan zo' Le', na' žejl̲é'gake' bsel̲o'o Le' neda'.

9 'Neda' žáta'yoela' Le' gákl̲engako'-ne'. Žáta'yoela' Le', kege gákl̲eno' yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, san gákl̲eno' benne' ki benno' chia', dan' zej nake' chio' Le'. 10 Yógo'te benne' ka', benne' zej nake' chia', l̲ezka' zej nake' chio', na' benne' ka' zej nake' chio' l̲ezka' zej nake' chia', na' kan zej nak benne' ka' ẕloe'e l̲awn yel̲a' ẕen chia'.

11 'Na'a, biž ga'na' yežlyó nga, san benne' ki gá'ngake' yežlyó nga, na' neda' yedjsóal̲ena' Le'. Ẕnnabla' Le', X̲e la'y, l̲en yel̲a' wak chio' gape chi'o benne' ki benno' chia', nich gákgake' toze, kan nakžo žo'o toze. 12 Katen' wzóal̲engaka'-ne' l̲o yežlyó nga, wdape chí'igaka'-ne', na' bkonla' žin yel̲a' wak che La la'y chio'. Benne' ka' benno' chia', wdape chí'igaka'-ne', na' bi bnita' nitóe', san toze bennen' nake' ka ẓi'n da' x̲iwe', bennen' wnitle' to chi'ize. Ki goken, gok da' nyejw l̲e'e yiche la'y.

13 'Na'a yedjsóal̲ena' Le', san kate' ne zoa' yežlyó nga, ẕchalja' ki nich gata' yel̲a' žebél chégake' kan žata' chia' neda' yel̲a' žebél. 14 Neda' ba bdia' l̲o ná'gake' x̲tižo'o, na' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga ẓzóagake' benne' ki chel̲a'ale dan' bi žónl̲engake' l̲égake' tẓen, kan nak chia' neda', bi žónl̲ena' benách yežlyó ka' tẓen. 15 Žáta'yoela' Le', kege kwejo' benne' ki yežlyó nga, san gape chí'igako'-ne', nich bi chó'ogake' l̲o na' da' x̲iwe'. 16 Bi žónl̲engake' benách yežlyó ka' tẓen, kan nak chia' neda', bi žónl̲ena' benách ka' tẓen. 17 Bebéj-gake' cheze chio', wkonlo' žin da' nak dot da' li. Da' nak dot da' li na' naken x̲tižo'o. 18 Kan beno' Le', bsel̲o'o neda' ládjwgak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, l̲ezka' žona' neda', žsél̲a'gaka'-ne' ládjwgak benách ka'. 19 Dan' nží'igekla'-ne' ẓde kwina' l̲o no'o, nich gákgake' cheze chio' dan' nzi' l̲o ná'gake' da' naken dot da' li.

20 'Žáta'yoela' Le', kege chégakze benne' ki, san l̲ezka' chegak benne' ka' chejl̲é'gake' chia' neda' ni'a che da' wchal̲jgak benne' ki. 21 Žáta'yoela' Le' gono' ga gákgake' toze yógo'tegake', na' l̲ezka' gákgake' toze l̲en žo'o, kan nako' Le', X̲e, nako' toze l̲en neda', na' neda' naka' toze l̲en Le'. Ki žal̲a' gákgake' nich chejl̲e'gak benách yežlyó ka', bsél̲a'kzo' Le' neda'. 22 Yel̲a' ži'i l̲ažen' da' benno' chia', neda' bnez̲jwan' chégake', nich gákgake' toze, kan nakžo žo'o toze. 23 Le' nako' toze l̲en neda', na' neda' gaka' toze l̲en l̲égake', nich gak dot l̲i l̲aže' kan zej nake' toze, na' nich gónbia'gak benách yežlyó ka', bsél̲a'kzo' Le' neda', na' nži'ilo' benne' ki kan nži'ilo' neda'.

24 'X̲e, ženela' yedjsóal̲engak benne' ki neda', benne' ka' benno' chia', gan chejsóa', nich l̲é'egekle' yel̲a' ẕen na' da' benno' chia' dan' nži'ilo' neda' ža ni'te, katen' za' gono' yežlyó nga. 25 X̲e chawe', benách yežlyó ka' bi zej nónbi'e Le', san neda' nónbia'kza' Le', na' benne' ki nnézgekle' bsél̲a'kzo' Le' neda'. 26 Bena' ga nnézgekle' da' nakkzo' Le', na' gonža' ga nnézgekle' da' ni, nich kan nži'ilo' Le' neda', l̲ezka' žíigekle' ljéžgake' ka', na' nich gakkza' neda' toze l̲en l̲égake'.

Želgox̲e' Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lk. 22:47-53)

18 Kate' beyóž bchal̲j Jesusen' da' ni, bžoje' ga na', na' benne' wsedle chie' ka' wyéjl̲engake' L̲e' tẓen. Wdíe' yechel̲á'a yego Sedrón, na' bžine' gan de to yežlyó, na' wyó'ol̲ene' benne' wsedle chie' ka' latjen'. 2 L̲ezka' Judas, bennen' ẓdie' Jesusen', nónbi'e latjen' dan' btob Jesusen' benne' wsedle chie' ka' ga na' zan chi'i. 3 Naž Judas na' bchi'e to kwe' benne' ka' žjake' l̲o wdil̲e, na' benne' ni'a

na'gak bx̱oz wnná bia' ka', na' benne' ni'a na'gak benne' yodo' fariseo ka', na' jake' gan zoa Jesusen', zej noe'e yi' yež ka', na' ya ntoche' chégake' ka'. 4 Dan' nnézkzele Jesusen' yógo'te da' žal̲a' gaken chie', bžoje' gan zoe', na' gože' l̲égake':

—¿Noẓ benne' žeyiljle?

5 Beží'igake', na' belyi'e L̲e':

—Jesús, benne' Nasaret, žeyiljto'-ne'.

Jesusen' gože' l̲égake':

—Nedkzan'.

(L̲ezka' Judas na', bennen' ẓdie' Jesusen' l̲o ná'gake', žónl̲ene' benne' ka' tẓen.) 6 Kate' Jesusen' gože' l̲égake': “Nedkzan'” naž bebíga'gake', na' wbíx̱-gake' l̲o yo. 7 Jesusen' wnnable' l̲égake' da' yoble, na' wnné':

—¿Noẓ benne' žeyiljle?

Belyi'e L̲e':

—Jesús, benne' Nazaret, žeyiljto'-ne'.

8 Naž bechebe Jesusen', na' wnné':

—Ba goža' l̲e'e, nedkzan'. Cha' žeyiljle neda', le gonn latje yeyejgak benne' ki.

9 Ki wnná Jesusen' nich bžin da' bchal̲je', katen' wnné': “Benne' ki benno' chia', bi bnita' nitóe'.” 10 Naž, dan' nwa' Smon Bedw to ya ntoche', wlejen', na' l̲a' bentie' we' Malko, benne' wen žin che bx̱oz blo, na' bchoge' yid nage' l̲i ža. 11 Naž Jesusen' gože' Bedon':

—Begó'o ya ntoche' chio' ližen. ¿Bi žal̲a' saka'a dan' wnná X̱an' gaken chia'?

Ẓžin Jesús l̲aw bx̱oz blo

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lk. 22:54)

12 Benne' ka' žjake' l̲o wdil̲e l̲en bennen' ẓchi'e l̲égake', na' benne' ni'a na'gak benne' judío wnná bia' ka', béx̱w-gake' Jesusen', na' bchéjgake' L̲e'. 13 Naž bché'gake' L̲e' l̲aw Anás, dan' nake' x̱to' ẓi'n Kaifás, bennen' nake' bx̱oz blo yizen'. 14 Kaifás na' nake' bennen' bzejni'ile' benne' judío wnná bia' ka', na' bl̲oe'ele' l̲égake' gakže chawe' gat toze benne', na' kege kwia yi' dot yež chégake'.

Ẓnna Bedw bi nónbi'e Jesús

(Mt. 26:69-70;
Mr. 14:66-68; Lk. 22:55-57)

15 Smon Bedw l̲en yetó benne' wsedle che Jesusen', jake' x̱kóže'lgak benne' ka' ẓché'gake' Jesusen', na' bejnáwgake' L̲e'. Benne' wsedle ni wyó'ol̲ene' Jesusen' l̲a' l̲i'a liž bx̱oz blo, dan' nonbia' bx̱oz blon' l̲e'. 16 Bedon' bga'ne' na'le gan žo'ogak benách ka' l̲a' l̲i'a na'. Che l̲en bežój benne' wsedlen' nonbia' bx̱oz blon' l̲e', na' bchál̲jl̲ene' no'len' žape chi'e gan žo'ogak benách ka' l̲a' l̲i'a na', na' bene' ga wyó'o Bedon' ga na'. 17 Naž no'len' žape chi'e gan žo'ogak benách ka' l̲a' l̲i'a na' gože' Bedon', na' wnné':

—¿L̲ezka' le' žónl̲eno' Bennen' tẓen?

Beží'i Bedon', na' wnné':

—Kege neda'.

18 Dan' žak da' zag, benne' wen žin ka', na' benne' ni'a na'gak benne' yodo' ka', ba bẓéngake' yi', na' zégake' žoa'a yin', na' žeché'l kwíngake'. L̲ezka' Bedon' zél̲ene' l̲égake' tẓen, na' žeché'l kwine'.

Bx̱oz blo ẓbeje' Jesús diža'

(Mt. 26:59-66;
Mr. 14:55-64; Lk. 22:66-71)

19 Naž bx̱oz blo wleje' Jesusen' diža' nich nnezle' no benne' ka' žónl̲engake' L̲e' tẓen, na' bi da' žsedle Jesusen' benách ka'. 20 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲e':

—Kwáselo bchál̲jl̲ena' yógo'te benách ka'. Bsédtezegekla'-ne' gan nak l̲o yo'o gan ẓdóbgake' nich yéngekle' x̱tiža' Dios, na' l̲ezka' l̲o ẓchil yodo', gan ẓdobgak yógo'te benne' judío ka', na' bi be bchal̲ja' ngáche'ze. 21 ¿Biẓ chen' ẓbejo' neda' diža'? Wléj diža' benne' ka' béngekle' da' bchál̲jl̲engaka'-ne'. Bwia nga, nnézgekle benne' ka' dan' bchál̲jl̲engaka'-ne'.

22 Kate' beyóž bchal̲j Jesusen' da' ni, na' to benne' ni'a na'gak benne' yodo' ka', benne' zoe' ga na', wdape'e žoa'a l̲aw Jesusen', na' wnné':

—¿Ki žebi'o l̲aw bx̲oz blon'?

23 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲e':

—Cha' bi wnnía' chawe', bl̲oe'el biẓ da' wnnía' da' bi naken chawe', na' cha' gok chawe' da' wnnía', ¿biẓ chen' wdapo'o neda'?

24 Naž Anás na' beseL̲e'e Jesusen' nžeje', na' bejzégake' L̲e' l̲aw Kaifás, bennen' nake' bx̲oz blo.

Da' yoble ẓnna Bedw bi nónbi'e Jesús

(Mt. 26:71-75;
Mr. 14:69-72; Lk. 22:58-62)

25 Kate' ne ze Bedw žoa'a yi', žeché'l kwine', benne' ka' nníta'gake' ga na' belyi'e l̲e', na' wnnágake':

—¿L̲ezka' le' žónl̲eno' Jesusen' tẓen?

Beží'i Bedon', na' wnné':

—Kege neda'.

26 Zoa to benne' wen žin che bx̲oz blo ga na', na' nake' ljež bennen' bchog Bedon' yid nage', na' benne' wen žin ni gože' Bedon':

—Bl̲e'ela' le' l̲o yežlyón', žónl̲eno' Jesusen' tẓen.

27 Da' yoble beží'i Bedon', na' l̲a' wžéžete leko'.

Ẓché'gake' Jesús l̲aw Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14;
Mr. 15:1-5; Lk. 23:1-5)

28 Naž bché'gake' Jesusen', na' bezá'gake' liž Kaifás, na' bžíngake' yolawe' che benne' wnná bia', dan' nzin' Pretorio. Dan' ba ža'ní' ža na', na' benne' judío ka' bi wyó'ogake' yolawen' dan' žékgekle' bága'gake' ẓia cha' chó'ogake' ga na', da' gonen ga bi gak gáwgake' x̲che' Lni Pasko', lnin' žejsá' l̲áže'gake' kan ben Dios, katen' bebeje' benne' Israel ka' l̲o yežlyó Egipto. 29 Naž bžoj Pilato, benne' wnná bian', na' bl̲e'e gan nníta'gake', na' gože' l̲égake':

—¿Biẓ ẓia žesbága'le benne' ni?

30 Beží'igake', na' belyi'e l̲e':

—Chela' bi nbaga' benne' ni ẓia, bi wdeto'-ne' l̲awo'.

31 Naž Pilaton' gože' l̲égake', na' wnné':

—L̲e'ekze le chi'e, na' le wchi'a l̲aže'e L̲e' kan ẓnna da' žsédlele l̲e'e.

Benne' judío ka' belyi'e l̲e', na' wnnágake':

—Bi nzi' l̲o na'to' gotto' no benne'.

32 Ka' goken, bžin x̲tiža' Jesusen', da' wnníe' kan gate'. 33 Naž Pilaton' beyoé'e yolawen', na' bl̲iže' Jesusen', na' gože' L̲e':

—¿Nako' le' benne' nna bi'e benne' judío ka'?

34 Bechebe Jesusen', na' gože' l̲e':

—¿Žakze chio' ẓnno' ki, o gožgak benách ka' le' ki naken chia'?

35 Pilaton' gože' L̲e':

—¿Žeklo' naka' benne' judío? Benne' wláž chio' ka', na' bx̲oz wnná bia' ka', bdégake' Le' l̲o na'a. ¿Biẓkze beno'?

36 Naž bechebe Jesusen', na' gože' l̲e':

—Ẓnna bi'a neda', san kege kan ẓnna bia'gak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Chela' ẓnna bi'a kan ẓnna bia'gak benách ka', na' tilgak benne' ka' žónl̲engake' neda' tẓen, nich bi wé'gake' latje no benne' wdíe' neda' l̲o na'gak benne' judío ka'. Kan ẓnna bi'a neda' bi naken kan ẓnna bia'gak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

37 Naž Pilaton' gože' L̲e':

—¿Nako' benne' ẓnna bi'e?

Bechebe Jesusen', na' gože' l̲e':

—Naka' kan ẓnno'. Che l̲en golja' yežlyó nga, nich wzóa lia' che da' naken dot da' li. Yógo'te benne' ka', benne' žóngake' da' naken dot da' li, zze nággake' da' ẓnnia'.

38 Pilaton' gože' L̲e':

—¿Biẓen' da' naken dot da' li?

Želchoge' che Jesús gate'

(Mt. 27:15-31;
Mr. 15:6-20; Lk. 23:13-25)

Kate' beyóž wnná Pilato ki, bežoje' ga na', na' bl̲e'e da' yoble gan zej nnita'

benne' judío wnná bia' ka', na' gože' légake':

—Bi be da' zia bžel-la' da' nbaga' benne' ni. 39 Le'e de to da' žónteze žonle kate' žak Lni Pasko' ni, znnáblele neda' wsana' lo na'le to benne' nyejwe' liž ya. ¿Žénelele wsana' lo na'le benne' znna bi'e benne' judío ka'?

40 Naž wžéžeya'agake' zižje yógo'tegake', na' wnnágake':

—Kege benne' ni, san Barrabás wsano'-ne' lo na'to'.

Barrabásen' nake' benne' wen da' zinnj.

19 Naž Pilaton' bchi'e Jesusen', na' gože' benne' ka' žjake' lo wdile chíngake' Le'. 2 Benne' ka' žjake' lo wdile béngake' to da' naken ni'a na' yag yeche' kan nak da' naken oro da' žia yichj benne' wnná bia', na' bžíagaken' yichj Jesusen', na' bwákwgake' Le' to laže' tonn xna kan nak da' žákwgak benne' wnná bia' ka'. 3 Naž wbíga'gake' law Jesusen', na' belyi'e Le':

—¡Ga'n zeno' le', benne' znna bi'e benne' judío ka'!

Naž wdápa'gake' žoa'a lawe'.

4 Naž Pilaton' bežoje' da' yoble, na' gože' benne' judío wnná bia' ka', na' wnné':

—Le wia nga, yebeja' bennen' lawle le'e nich nnézlele bi bžel-la' nitó da' zia da' nbage'e.

5 Naž bžoj Jesusen', na' žia yichje' da' naken ni'a na' yag yechen', na' nakwe' laže' tonn xna na'. Pilaton' gože' légake':

—Nga zoa bennen'.

6 Kate' bxoz wnná bia' ka', na' benne' ni'a ná'gake' ka' blé'egekle' Jesusen', zižje wžéžeya'agake' da' yoble, na' wnnágake':

—¡Bde'e le'e yag kroze! ¡Bde'e le'e yag kroze!

Pilaton' gože' légake':

—Le'ekze le chi'e, na' le chejdé'e le'e yag kroze. Neda' bi be da' zia bžel-la' da' nbaga' benne' ni.

7 Naž benne' judío ka' belyi'e le':

—De cheto' to da' wnnakze Dios da' žs-edlen neto', da' znnan žala' gat benne' ni dan' wnné' nake' Zi'n Dios.

8 Kate' benle Pilaton' da' ni, bžébeže'.

9 Da' yoble beyoé'e lo yolawen', na' gože' Jesusen':

—¿Gazkze benne' Le'?

Bi be bechebe Jesusen'.

10 Naž Pilaton' gože' Le':

—¿Bi žechebo', na' bi wloe'elo' neda' da' žono'? ¿Bi nnezlo' nzi' lo na'a wdá'a Le' le'e yag kroze, na' nzi' lo na'a wsana' Le'?

11 Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Bi be nzi' lo no'o gono' chia' chela' bi bde Dios lo no'o yela' wnná bia' na'. Che len, bennen' bdie' neda' lo no'o nbága'že' zia ka le'.

12 La' na'ze gónele Pilaton' wsane' Jesusen', san wžéžeya'agak benne' judío wnná bia' ka', na' wnnágake':

—Cha' wsano' benne' ni, bi nžago' chawe' benne' Sésar, bennen' znna bi'e dot yežlyó nga. No benne' žon kwine' benne' wnná bia', zži'e che benne' Sésar na'.

13 Kate' benle Pilaton' da' ni, gože' ni'a ne'e ka' chejxí'gake' Jesusen', na' wži'e latje chie' gan zchi'a laže'e, latjen' nzin' Li'a Ga Zoagak Yej Blag Ka', na' ka nak diža' hebreo nzin' Gabata. 14 Ža na' naken ža za' žin Lni Pasko', na' nak wawbíž. Naž Pilaton' gože' benne' judío wnná bia' ka', na' wnné':

—Nga zoa bennen' znna bi'e le'e.

15 Wžéžeya'agake' zižje, na' wnnágake':

—¡Bete'! ¡Bete'! ¡Bde'e le'e yag kroze!

Pilaton' gože' légake':

—¿Znnáblele neda' wdá'a bennen' znna bi'e le'e le'e yag kroze?

Beži'igak bxoz wnná bia' ka', na' wnnágake':

—Bi zoa yetó benne' znna bi'e neto'. Toze benne' Sésar znna bi'e neto'.

16 Che l̲en Pilaton' bdie' Jesusen' l̲o
ná'gake', nich chejdá'gake' L̲e' l̲e'e yag
kroze. Naž béx̲wgake' Jesusen', na'
bché'gake' L̲e' na'le.

Ẕdá'gake' Jesús l̲e'e yag kroze

(Mt. 27:32-56;
Mr. 15:21-41; Lk. 23:26-49)

17 Bžoj Jesusen' ga na', na' noe'e yag
kroze chie', nich cheje' latjen' dan' nzin'
Latje Che Žit Yichjžo, na' kan nak
diža' hebreo nzin' Gólgota. 18 L̲o latjen'
bdá'gake' Jesusen' l̲e'e yag krozen', na'
bdá'gake' yechope benne' l̲e'e yag kroze
ka' ga na'. Chel̲á'a weje zej de'e, na'
Jesusen' de'e gachje l̲áwe'le gan da'gak
chope benne' ka'. 19 Pilaton' bsel̲e'e to
benne' bzoje' to da' bde'e l̲e'e yag kroze
yichjle Jesusen', da' z̲nnan ki: “Jesús,
benne' Nasaret, benne' z̲nna bi'e benne'
judío ka'.” 20 Benne' zan, benne' judío
ka', bel̲gake' dižan', dan' naken gawze
žoa'a yež gan bdá'gake' Jesusen' l̲e'e yag
krozen', na' dižan' nyejwn l̲en diža' he-
breo, na' l̲en diža' griego, na' l̲en diža'
latín. 21 Bx̲oz wnná bia' ka' chegak benne'
judío ka' belyi'e Pilaton', na' wnnágake':

—Bi wzojo': “Benne' z̲nna bi'e benne'
judío ka'.” Bzoj ki: “L̲e' wnné' nna bi'e
benne' judío ka'.”

22 Beží'i Pilaton', na' gože' l̲égake':

—Da' ba bzoja', to chi'ize bzojan'.

23 Kate' benne' ka' žjake' l̲o wdil̲e,
beyóž bdá'gake' Jesusen' l̲e'e yag krozen',
na' béx̲wgake' laže' da' gokwe'. Wléj-
gaken' tápele, na' goken to kwe' weje
da' gota' che chégake'. L̲ezka' béx̲wgake'
lažen' da' bx̲oa yen Jesusen', na' lažen' bi
ndian, san naken to wl̲ize. 24 Naž benne'
ka' žjake' l̲o wdil̲e, belyi'e ljéžgake' toe'
yetóe', na' wnnágake':

—Bi chogžon, san gakže chawe' kwe-
jžo da' gak bian', nich nnezlžo nolžo
gaken chežo.

Ka' goken, bžin dan' nyejw l̲e'e yiche
la'y, da' z̲nnan:

Wdísgake' laže' nakwa' che chégake',
na' che laže' chia' wléjgake' da' nak bian'.
Ki bengak benne' ka' žjake' l̲o wdil̲e.

25 Gawze gan da' Jesusen' l̲e'e yag
krozen' wnníta'gak no'le ka'. Zej nake'
x̲ne'e, na' no'le bile x̲ne'e, na' Lia, z̲o'le
Kleofas, na' Lia Madlen. 26 Kate' Jesusen'
bl̲e'ele' x̲ne'e, na' l̲ezka' bl̲e'ele' benne' ws-
edle chie', bennen' nži'ile', zoe' ga na',
gože' x̲ne'e:

—Nó'ledo', bwia z̲i'no' zoe' kwito' le'.

27 Naž gože' benne' wsedle chie' na':

—Bwia, x̲no'o zoe' kwito' le'.

L̲a' ža na'ze benne' wsedlen' bchi'e l̲e'
nich chejsóe' liže'.

28 Wdé na', dan' nnézkzele Jesusen'
yógo'te ba goken, na' nich žin da' nyejw
l̲e'e yiche la'y, wnné':

—Z̲bil̲a' nis.

29 De to že'e ga na', da' yožen nop zichj.
Naž to benne' žeje' l̲o wdil̲e besbise' to
da' bl̲ol l̲en nop zichjen', na' bzoen' l̲aw
to ya x̲til, na' bde'en žoa'a Jesusen' nich
x̲open'. 30 Beyóž we'j Jesusen' nop zich-
jen', na' wnné':

—Ba nakten.

Naž bzechwe' yichje'. Bežojte be'
nakkze', na' gote'.

Benne' žeje' l̲o wdil̲e žadwe' yag ntoche' l̲e'el sina' Jesús

31 Naž, dan' nak ža za' žin Lni Pasko',
na' dan' bi žal̲a' ga'ngak benne' gat ka'
l̲e'e yag kroze ka' kate' nak ža la'y ché-
gake', na' naken to ža la'y z̲ente, che l̲en
benne' judío ka' góta'yoegekle' Pilaton'
yi'e benne' ka' žjake' l̲o wdil̲e, chejtíchjw-
gake' x̲kachjgak benne' ka' dá'gake' l̲e'e
yag kroze ka', na' wetíngake' l̲égake' l̲e'e
yag kroze ka'. 32 Che l̲en benne' ka' žjake'
l̲o wdil̲e wbíga'gake' ga na', na' bdíchjw-
gake' x̲kachje benne' nežw, na' l̲ezka'
béngake' che yetó bennen' dá'l̲ene' Je-
susen' l̲e'e yag kroze. 33 Kate' bžíngake'
gan da' Jesusen', bl̲é'egekle' ba gote', na'
bi bdíchjwgake' x̲kachje'.

34 Naž to benne' žeje' l̲o wdil̲e godwe' yag ntoche' chie' l̲e'el sina' Jesusen', na' l̲a' bžojte žen, na' nis. 35 Neda', Ẕwa, bl̲e'ela' da' ni, na' zzoa lian', na' da' znnia' naken dot da' li. Nnézkzela' ẕchal̲ja' da' naken dot da' li, nich l̲ezka' l̲e'e chejl̲e'le che Jesusen'. 36 Ki goken, bžin da' nyejw l̲e'e yiche la'y, da' znnan: “Bi gachjw nitó žit yoe'e.” 37 Yetó da' nyejw l̲e'e yiche znnan ki: “Wíagake' bennen' godwe' L̲e' yag ntoche'.”

Ẕkáche'gake' Jesús l̲o yežw ba

(Mt. 27:57-61;
Mr. 15:42-47; Lk. 23:50-56)

38 Wdé gokgak yógo'te da' ki, Jwsé, to benne' yež Arimatea, benne' žónl̲ene' Jesusen' tẓen, san ngáche'ze dan' ẓžebe' benne' judío wnná bia' ka', wyeje', na' wnnable' Pilato we'e l̲e' latje yeké'e Jesusen'. Pilaton' bi'e l̲e' latje. Naž bl̲a' Jwsén' gan da' Jesusen' l̲e'e yag krozen', na' beké'e L̲e'. 39 L̲ezka' Nikodemo, bennen' zga'ale bejwíe' Jesusen' žel, bl̲e'e ga na', na' noe'e to nežw sl̲a' che yag mirra, da' nchix̲en to da' ẓl̲a' ẓix̲, da' naken ka to gaywá' ya. 40 Naž Jwsén' l̲en Nikodemon' betínngake' Jesusen', na' bchél̲gake' L̲e' láže'do' ka', na' bdébgake' l̲awn nežw sl̲an' che mirra, da' nchix̲en da' ẓl̲a' ẓix̲. Béngake' kan žónteze žongak benne' judío ka' kate' ẕkáche'gake' benne' gat ka'. 41 Gawze gan bdá'gake' Jesusen' l̲e'e yag kroze de to yežlyó, na' gachje l̲áwe'le yežlyón' zoa to yežw ba kobe da' nádjwgaken' l̲e'e ya'a yej, na' l̲o yežw ban' bi na' gache' nitó benne'. 42 Wló'ogake' Jesusen' l̲o yežw ban' dan' žen' gawze, na' dan' nak ža ẕkwezgak benne' judío ka' che Lni Paskon'.

Jesús žebane' l̲o yel̲a' got

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lk. 24:1-12)

20 Kate' ba nak zildo' ža nežw, na' ne nak chol̲, wyéj Lia Madlen žoa'a yežw ban', na' bl̲e'ele' ba bkwas yej blag da' bsejwn gan žo'o no benne' l̲o yežw ban'. 2 Naž taría taría beyéj Lian' gan zoa Smon Bedw, na' zoal̲en yetó benne' wsedle l̲e', bennen' Jesusen' nži'ile' l̲e', na' gože' l̲égake':

—¡Bebéjgake' X̲anžon' l̲o yežw ban', na' bi nnezlto' gan wló'ogake' L̲e'!

3 Naž bžoj Bedon' l̲en yetó benne' wsedlen', na' jake' žoa'a yežw ban'. 4 Tẓen wzá'l̲e'egake', san yetóen' taríaže wzé'e ka Bedon', na' zga'ale' l̲e' bžine' žoa'a yežw ban'. 5 Byechwe', na' bwie' l̲o yežw ban', na' bl̲e'ele' láže'do' ka' da' bchél̲gaken' Jesusen', da' ka' zej nnitan' ga na', san bi wyoé'e l̲o yežw ban'. 6 Wdé na' bl̲a' Smon Bedon' x̲kóže'le benne' wsedlen', na' wyoé'e l̲e' l̲o yežw ban', na' bl̲e'ele' láže'do' ka' zej nnitan' ga na'. 7 L̲ezka' bl̲e'ele' láže'don' da' bchél̲gaken' yichj Jesusen', na' bi žé'l̲enen yezika' láže'do' ka', san chel̲a'ale ndoben. 8 Naž wyó'o benne' wsedlen', bennen' bžine' zga'ale' žoa'a yežw ban', na' bl̲e'ele' kan naken, na' bejl̲i'e da' wnná Jesusen'. 9 Ka' goken, dan' bi na' chejni'ile' da' nyejw l̲e'e yiche la'y kan žon byenen gaken che Jesusen', da' ẓnnan yebane' l̲o yel̲a' got. 10 Naž žopte benne' wsedle ka' beyéjgake' lížgake'.

Ẕl̲oe'e l̲aw Jesús l̲aw Lia Madlen

(Mr. 16:9-11)

11 Bga'n Lia kwitle yežw ban', na' ẕbeže'. Kate' ne ẕbeže', byechwe', na' bwie' l̲o yežw ban'. 12 Bl̲e'ele' chope wbás che ya'abá che Dios nníta'gake' ga na', na' zej nakwe' laže' chich. Žé'gake' ga na', toe' yichjle yežw ban', na' yetóe' x̲ní'ale yežw ban' gan wló'ogake' Jesusen'. 13 Wbás che ya'abá ka' belyi'e l̲e', na' wnnágake':

—Nó'ledo', ¿biẓ chen' ẕbežo'?

Lian' gože' l̲égake':

—Dan' beká'agake' X̲ana', na' bi nnezla' gan wló'ogake' L̲e'.

14 Kate' beyóž wnné' ki, bwie' x̲kóže'le', na' bl̲e'ele' Jesusen', zoe' ga na', san bi

gókbe'ele' cha' Jesusen'. 15 Naž Jesusen' gože' l̲e':

—Nó'ledo', ¿biz̲ chen' z̲bežo'? ¿Noz̲ benne' žeyiljo'?

Dan' žekle Lian' nake' L̲e' benne' žape chi'e yežlyón', na' gože' L̲e':

—Benne', cha' le' bebejo'-ne', bl̲oe'el neda' gan wló'o-ne', na' neda' yeyoá'a-ne'.

16 Naž Jesusen' gože' l̲e':

—Lia.

Naž byechj Lian', na' l̲en diža' hebreo gože' L̲e':

—Raboní.

Diža' hebreo ni z̲nnan: "Benne' Wsedle chia'."

17 Jesusen' gože' l̲e':

—Bi kano' neda', dan' bi na' yeyepa' gan zoa X̲a'. Na'a, wyéj gan zej nnita' benne' ljéža'do' ka', na' gož-gake': "Ki wnná Jesusen': yeyepa' gan zoa X̲a', na' l̲ezka' nake' X̲ale. Nake' Dios chia', na' Dios chele."

18 Naž wyéj Lia Madlen', na' bejzenle' benne' wsedle ka' che Jesusen' ba bel̲e'ele' X̲anžon', na' kan nak dan' wnné'.

Z̲l̲oe'e l̲awgak benne' wsedle chie' ka'

(Mt. 28:16-20;
Mr. 16:14-18; Lk. 24:36-49)

19 Kate' ba gol̲e ža na', da' naken ža nežw, zej ndobe benne' wsedle ka' che Jesusen', na' nyejw yo'o gan nníta'gake' dan' z̲žébegake' benne' judío wnná bia' ka'. Naž bl̲oe'e l̲aw Jesusen' gachje l̲áwe'le gan nníta'gake', na' gože' l̲égake':

—Ga'n ži yichj l̲áz̲do'le.

20 Kate' beyóž gože' l̲égake' da' ni, bl̲oe'ele' l̲égake' ne'e, na' l̲e'el sine'e. Naž bebégekle benne' wsedle chie' ka' dan' žel̲é'egekle' X̲anžon'. 21 Naž Jesusen' gože' l̲égake' da' yoble, na' wnné':

—Ga'n ži yichj l̲áz̲do'le. Kan ben X̲a', bsel̲e'e neda', l̲ezka' žsel̲a'a l̲e'e chjenle x̲china'.

22 Kate' beyóž wnné' da' ni, blobe' l̲áwgake', na' gože' l̲égake':

—Le si' l̲o na'le Dios Be' La'y. 23 No benne' yenít l̲awle, bennen' ben dol̲a', ba yo'o yel̲a' ženít l̲aw chie', na' no benne' bi yenít l̲awle l̲e', ga'n dol̲a' da' nbaga' benne' wen dol̲an'.

Bi žejl̲é' Mas bebán Jesús

24 Mas bi wzóal̲ene' l̲égake' katen' Jesusen' bedjwíe' l̲égake'. Nak Masen' to benne' chežinnoe' ka', na' l̲ezka' lie' Benne' Kwach. 25 Wdé na' yezika' benne' wsedle ka' belyi'e Masen', na' wnnágake':

—Ba bl̲e'elto' X̲anžon'.

Masen' gože' l̲égake':

—Cha' bi l̲e'ela' ne'e gan bdin bdidjwn', na' wdía' x̲ben na'a gan bdin bdidjwn', na' wdía' na'a l̲e'el sine'e gan bdin yag ntochen', bi chejl̲i'a.

26 Kate' ba gok yex̲ono' ža, benne' wsedle chie' ka' zej ndobe' da' yoble l̲o yo'on', na' zoal̲en Masen' l̲égake'. L̲a'kze nyejw yo'o gan nníta'gake', bl̲oe'e l̲aw Jesusen' gachje l̲áwe'le gan nníta'gake', na' gože' l̲égake':

—Ga'n ži yichj l̲áz̲do'le.

27 Naž Jesusen' gože' Masen', na' wnné':

—Bde x̲ben no'o nga, na' bwia na'a nga. Bde no'o l̲e'el sina'a nga, na' biž gak chope l̲ažo'o, san bejl̲é' chia'.

28 Naž bechebe Masen', na' gože' L̲e':

—X̲ána'do', na' Dios chia'.

29 Jesusen' gože' l̲e':

—Mas, dan' bl̲e'elo' neda', žejl̲i'o. Ba nez z̲en gaken chegak benne' ka' chejl̲é'gake' chia' l̲a'kze bi l̲é'egekle' neda'.

Da' žénele gon da' nyejw l̲e'e yiche ni

30 Ben Jesusen' da' zanže yel̲a' wak z̲en ka' l̲awgak benne' wsedle chie' ka', da' ka' bi zej nyejwn l̲e'e yiche ni. 31 Da' ki bzoja' l̲e'e yiche nich chejl̲e'le nak Jesusen' Benne' Criston', Bennen' bsel̲a'

Dios, na' nake' Ẕi'nkze Dios, na' kate' chejl̲e'le chie', gata' yel̲a' nban da' zejlí kanne chele dan' žejl̲e'le chie' L̲e'.

Ẕl̲oe'e l̲aw Jesús l̲awgak gaže benne' wsedle chie' ka'

21 Wdé gok da' ki, bl̲oe'e l̲aw Jesusen' da' yoble l̲awgak benne' wsedle chie' ka' gan nak žoa'a nisdo' da' nzin' Nisdo' Che Tiberias, na' ki goken kan bl̲oe'e l̲awe' l̲áwgake'. 2 Zej ndobe Smon Bedw, na' Mas, bennen' l̲ezka' lie' Benne' Kwach, na' Natanael, benne' yež Kaná, yežen' nbaben Galilea, na' l̲ezka' ẓi'n Sebedeo ka', na' yechope benne' wsedle ka' che Jesusen'. 3 Smon Bedwn' gože' l̲égake':

—Cha'a chejx̲ena' bel ka'.

Yezika' benne' ka' belyi'e l̲e', na' wnnágake':

—Sá'l̲ento' le'.

Naž jake', na' wžéngake' to l̲o barkw, na' yelen' nitó bel bi wẓéngake'. 4 Kate' za' ža'ní', bejsé Jesusen' žoa'a nisdon', na' benne' wsedle chie' ka' bi gókbe'egekle' cha' Jesusen'. 5 Naž Jesusen' gože' l̲égake':

—Ẕí'na'do' ka', ¿bi de bel chele?

Bežíʼigake', na' belyi'e L̲e':

—Nitoba'.

6 Naž Jesusen' gože' l̲égake':

—Le wsé yix̲jw bel chele chel̲á'a l̲i ža barkwn', na' senle-ba'.

Naž bségaken', na' biž gok yeká'agaken', dan' nža'te yix̲jw na' bel ka'. 7 Naž benne' wsedle, bennen' nži'il Jesusen', gože' Bedon', na' wnné':

—¡X̲anžon!

Kate' benle Smon Bedon', "X̲anžon'" beyakwe' laže' gokwe', da' beké'en zga'ale, na' wyaze' l̲o nis. 8 Yezika' benne' wsedle ka' bsá'gake' barkwn', na' bedjẓóbgake' yix̲jwn' dan' nža'ten bel ka'. Bi nak zi'to' gan de yo biž, da' nakze ka to gaywá' lka' ní'ažo. 9 Katen' bžíngake' l̲o yo bižen', na' bl̲é'egekle' že' to yi' balje ga na', na' ẓoa to bel l̲awen', na' l̲ezka' de yet ga na'. 10 Jesusen' gože' l̲égake':

—Le yedjwá' bel ka' ba wẓéngakle-ba' ga zoa' ni.

11 Bebén Bedon' l̲o barkwn', na' wẓobe' yix̲jwn' zaka' l̲o yo bižle, na' nža'ten bel ži'a ka', to gaywá' chonne-yonba'. L̲a'kze zej nak bel zanl̲e'e, bi bžeza' yix̲jwn'. 12 Naž Jesusen' gože' l̲égake':

—Le da gawle.

Nitó benne' wsedle chie' bi bežogle' nnable' L̲e', bi nne': "¿Noẓ Le'?" Nnézkzegekle' nake' X̲anžon'. 13 Naž wbiga' Jesusen', na' bex̲we' yet ka', na' l̲ezka' bel na', na' bi'en chégake'.

14 Da' ni naken da' chonne chi'i bl̲oe'e l̲aw Jesusen' l̲awgak benne' wsedle chie' ka' wdé bebane' l̲o yel̲a' got.

Jesús ẓcháljl̲ene' Smon Bedw

15 Kate' beyóž bdáwgake', Jesusen' gože' Smon Bedw:

—Smon, ẓi'n Jonás, ¿nžíʼiželo' neda' kan zej nži'il benne' ki neda'?

Bechebe Bedon', na' gože' L̲e':

—O', X̲an. Le' nnézkzelo' nži'ila' Le'.

Jesusen' gože' l̲e':

—Bwaw ẓíla'do' chia' ka'.

16 Jesusen' gože' l̲e' da' chope chi'i, na' wnné':

—Smon, ẓi'n Jonás, ¿nži'ilo' neda' dot l̲ažo'o?

Bechebe Bedon', na' gože' L̲e':

—O', X̲an. Le' nnézkzelo' nži'ila' Le'.

Jesusen' gože' l̲e':

—Bwaw ẓila' chia' ka'.

17 Jesusen' gože' l̲e' da' chonne chi'i:

—Smon, ẓi'n Jonás, ¿nži'ilo' neda'?

Gok nyache' l̲aže' Bedon' dan' chonn chi'i wnnable' l̲e', na' wnné': "¿Nži'ilo' neda'?" na' bechebe Bedon', na' gože' L̲e':

—X̲an, yógo'te nnézkzelo' Le'. Nnezlo' nži'ila' Le'.

Jesusen' gože' l̲e':

—Bwaw z̲ila' chia' ka'. 18 Da' li žapa' le', katen' goko' x̲kwide', žakze chio' bwakw kwino', na' kan z̲nnazen chio' wdó'. Kate' golo', wl̲ío' no'o, na' benne' yoble wakwe' le' laže', na' chi'e le' gan bi yénelo' chejo'.

19 Da' ni wnná Jesusen' nak bian' kan gat Bedon', dan' chejté'e l̲e'e yag kroze, nich ga'n z̲en Dios. Kate' beyóž wnná Jesusen' ki, yetó da' wnné':

—Benl̲en neda' tz̲en.

Ẕchal̲j Jesús kan gak che benne' wsedlen', bennen' nži'ile'

20 Byechj Bedon', na' bl̲e'ele' benne' wsedlen' Jesusen' nži'ile' l̲e', zedjnawe' l̲égake'. Nake' benne' wsedlen' wži'e kwit Jesusen' katen' bdáwgake', na' gože' Jesusen': “X̲an, ¿noz̲ bennen' wdíe' Le'?” 21 Kate' Bedon' bl̲e'ele' l̲e', gože' Jesusen':

—X̲an, ¿biz̲ gon benne' ni?

22 Jesusen' gože' l̲e':

—Cha' žénela' ga'n bennen' kate' yel̲a'ža', bi žal̲a' gek zedlo'. Benl̲en neda' tz̲en le'.

23 Wzé diža' ni gan zej nnita' lježžo ka', benne' ka' žejl̲é'gake' che Jesusen'. Žékgekle' bi gat benne' wsedlen'. Jesusen' bi gože' l̲e' bi gate', san ki wnné': “Cha' žénela' ga'n bennen' kate' yel̲a'ža', bi žal̲a' gek zedlo'.”

24 Benne' wsedlen' naka' neda', Ẕwa. Ẕzoa lia' da' ki, na' bzoja' l̲e'e yiche da' ki, na' nnézlele da' z̲nnia' naken dot da' li.

25 Ben Jesusen' da' zanže ka'. Chela' no benne' wzoje' l̲égaken l̲e'e yiche to ton, žekla' bi gata' latje yežlyó nga ga kwa'gak yiche ka' žal̲a' wzojen'. Ka'kze naken.

DA' BENGAK BENNE' WBÁS KA' CHE CRISTO

Dios žone' da' bchebe laže'e, žsele'e Dios Be' La'y

1 Kate' bzoja' chio' le' zga'ale, Teófilo, benne' zaka', neda', Lukas, bzoja' yógo'te da' wzó law Jesusen' žone', na' žsedle', 2 na' zejte beyepe' ya'abá che Dios. Kate' za' yeyepe' ya'abán', ne zoalen Dios Be' La'y Le', wnné' kan žala' gongak benne' wbás chie' ka', benne' ka' wžekze' Le'. 3 Wdé wzaka' Jesusen', na' gote'. Naž bebane', na' bloe'e lawe' lawgak benne' wbás chie' ka'. Bloe'ele' légake' da' zan da' gok biá'gaken zoe' nbane', da' ka' bi gak no benne' wži'e chégaken. Zan chi'i bloe'e lawe' láwgake' dot choplalj ža, na' bcháljlene' légake' kan znna bia' Dios.

4 Katen' wnníta'gake' tzen, gože' légake' bi yekwásgake' lo yež Jerusalén, na' wnné':

—Le kwez ga na' da' bchebe laže' Xa' sele'e chele, kan ba bzenla' le'e.

5 Lezka' wnné':

—Da' li Zwa bezóe' benách ka' nis lo nis, na' bi de yeschá gak chele da' zloe'el yela' žezóa nisen', dan' yide Dios Be' La'y yedjsóalene' le'e.

Žeyepe Jesús ya'abá che Dios

6 Naž benne' ka' zej ndobe' gan zoa Jesusen' wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—Xan, ¿gono' ga nna bia'gak benách Israel ka' da' yoble ža ni zoažo na'a?

7 Jesusen' gože' légake':

—Bi nak chele nnézlele bi ža o bi yel gon Dios Xa', da' yo'on lo na'kze'. 8 Si'le le'e yela' wak kate' yide Dios Be' La'y yedjsóalene' le'e. Naž wchaljle kan nak chia' neda' lo yež Jerusalén, na' dot gan nbab Judea, na' gan nbab Samaria, na' ga žíntele dot yežlyó nga.

9 Kate' beyóž bcháljlene' légake' da' ni, na' kate' ne zwíagake' Le', la' beyeptie' lo be'ze gan že' to bejw da' bkachen' Le', na' biž blé'egekle' Le'. 10 Kate' ne zwíagake' ya'abale kate' ne žeyepe Jesusen', bla'gak chope wbás che ya'abá ka' gan nníta'gake', wbás ka' zej nakwe' laže' zíla'do'ze. 11 Zoptie' góžgake' légake', na' wnnágake':

—Benne' Galilea ka', ¿biz chen' zwíale ya'abale? Yela'kze Jesusen' da' yoble kan ba blé'elele-ne' katen' bezé'e gan zoale nga, na' beyepe' ya'abá che Dios.

Zbégake' Matías nich chaze' latje che Judas

12 Naž benne' ka', benne' bénlengake' Jesusen' tzen, bezá'gake' gan zoa ya'adon' da' nzin' Ya'a Yag Olibo, na' beyéjgake' lo yež Jerusalén. Ya'adon' zoan gawze gan že' yež Jerusalén na', da' naken kan zej nzi'e latje želzé'e ža la'y chégake'. 13 Kate' bežíngake' lo yežen', belbene' gan nak da' chope kwia lo yo'o, gan zej nnita' Bedw len Jakob, na' Zwa, na' Ndres, na' Lip, na' Mas, na' Bartol, na' Matío, na' Jakob, zi'n Alfeo, na' Smon, bennen' že' laže'e yež chie', na' lezka' Judas, biche' Jakoben'. 14 Yógo'te benne' ki bcháljlengake' Dios tzen. Benne' biche' Jesús ka' len Lia, xna' Jesusen', na' yebale no'le ka', bénlengake' légake' tzen.

15 La' ža na'ze wzé Bedon' gachje láwe'le gan zej nnita' lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston'. Gokgak ka xoplalj benne' ka' zej ndobe' ga na'. 16 Bedon' gože' légake', na' wnné':

—Ljéža'do' ka'. Ben byenen gok da' nyejw le'e yiche la'y, kan wnná Dios Be' La'y zgá'atele, dan' bzoj Dabí kan gok che Judas, bennen' bchi'e benne' ka' wzéngake' Jesusen'. 17 Judas na' wbáblene' žo'o, na' bénlene' žo'o tzen žin ni. 18 Wzí'gake' to yežlyó len lazjw che da' zia da' ben bennen'. Judas na' wbixe', na' wžeza' li'e, na' bžojgak yógo'te da' zej že'

li'e. 19 Kate' benne' ka', benne' nníta'gake' lo yež Jerusalén béngekle' da' ni, naž bé'gake' la yežlyón' Aséldama, to diža' hebreo da' znnan len diža' xiža': “Yežlyó Che Žen.” 20 Ka' goken che Judas na', kan nyejw le'e yiche la'y da' nzin' Salmo Ka', da' znnan:

Bga'n liže' ka'ze,
na' bi bžel no benne' zoe' lo yo'on'.
Lezka' znnan:
Benne' yoble yedíe' lo wlaze'.

21–22 'Na'a žon byenen kwežo to benne' gónlene' žo'o tzen nich wzóa lie' che Jesusen', kan bebane' lo yela' got. Žala' gake' to benne' nbabe' benne' ka' bénlengake' žo'o tzen ža ni'te katen' Xanžo Jesusen' wdálene' žo'o, benne' ka' wnníta'lengake' žo'o katen' Zwa bezóe' benne' ka' nis, na' zejte ža beyepe Jesusen' ya'abá che Dios, katen' bezé'e gan zoažo.

23 Naž wléjgake' chope benne' ka', Jwsé, na' Matías. Jwsén' lezka' lie' Sabás, na' zoa yetó le' Justo. 24 Naž bcháljlengake' Dios, na' wnnágake':

—Xanto' Dios, nónbia'kzo' yichj lázdo'gak yógo'te benách. Bloe'el neto' nole benne' chope' ki ba wžekzo' Le', 25 nich gone' žin ni, na' gake' wbás chio', nich chaze' latje che Judas, bennen' bnite' latje chie' dan' bene' dola', na' wyeje' latje chekze' lo latje chol.

26 Naž bzójgake' lágake' le'e yiche ka', to che Jwsé, na' yetó che Matías. Bchíxegake' da' ka', na' bebéjgake' ton, gan nyejw la Matías. Ka' goken, Matíasen' wbáblene' yechinéj benne' wbás ka' che Benne' Criston'.

Dios Be' La'y žedjsóalene' benne' ka' che Benne' Cristo

2 Kate' ba bžin ža Pentecostés, zej ndobe tzen yógo'te benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. 2 Cholze benle žak žaxto' da' bžojen ya'abá, da' benlen kan ženle kate' žak to be' wale, na' benlen dot lo yo'o gan žé'gake'. 3 Bla' lawgak yi'do' ka' lo be'ze láwgake', na' wdísgaken che chégake', na' bejsóalengaken légake'. 4 Dios Be' La'y bedjsóalene' yógo'tegake', na' wzó láwgake' zcháljgake' diža' yoble ka', kan nak da' bnezjw Dios Be' la'y che chégake'.

5 Kate' ža na' wnníta'gak benne' judío ka' lo yež Jerusalén, benne' ka' zka'n zéngake' Dios, na' zej nžoje' yógo'te yež dot yežlyó nga. 6 Kate' benne' zan ka' béngekle' žak žaxton', bdóbgake' ga na', na' gok zédgekle', dan' béngekle' zchaljgak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' len diža' che chégake'. 7 Yógo'tegake' béngeklen', na' bebángekle', na' wnnágake':

—Le wia nga. ¿Kege benne' Galilea ka' yógo'te benne' ki zcháljgake'? 8 ¿Nakxkzen' ženlžo zcháljgake' xtíža'žo da' zchaljžo to tožo? 9 Žo'o nga nakžo benne' yež zan, benne' zej nžoje':

Gan nbab Partia, na' gan nbab Media.
Gan nbab Elam, na' gan nbab Mesopotamia.
Gan nbab Judea, na' gan nbab Kapadosia.
Gan nbab Ponto, na' gan nbab Asia.
10 Gan nbab Frijia, na' gan nbab Panfilia.
Gan nbab lo yežlyó Ejipto.
Gan nbab Áfrika, gan zoaže zi'to' gan nbab Cirene.

Lezka' zej nnita' benne' yež Roma ka' nga. Bale' zej nake' benne' judío ka', na' yebale' nzi' lo ná'gake' da' žejle'gak benne' judío ka' che Dios. 11 Lezka' zej nnita' benne' ka' nga, benne' zej nžoje' yežlyó Creta, na' gan nbab Arabia. Ženlžo zcháljgake' diža' che chežo, na' želzenle' žo'o da' zen ka' da' ben Dios, da' žóngaken ga žebán láže'žo.

12 Ka' goken, bebángekle' yógo'tegake', na' benne' zanle'e ka' gok zédgekle'. Belyi'e ljéžgake' toe' yetóe', na' wnnágake':

—¿Bizkzen' da' žaken?

13 Baḻe' ben dítjgekle' benne' ka' ẕcháḻj-
gake' diža' yoble ka', na' wnnágake':
—Želzóžele'.

Da' bchaḻj Bedw ḻawgak benách ka'

14 Naž Bedw wzéḻene' yechinéj benne'
wbás ka' bseḻa' Benne' Criston', na' wzó
ḻawe' ẕnnie' zižje, na' gože' ḻégake':
—Ḻe'e, benne' ka' che gan nbab Judea,
na' yógo'tele zoale ḻo yež Jerusalén nga.
Da' ni žaḻa' nnézlele. Le wzé nag da' yapa'
ḻe'e. 15 Neto' bi ẕzóžleto' kan žéklele ḻe'e,
dan' ne zoažo x̱sile, na' bi ẕzožle nitó
benne' ka na'a. 16 Da' ni da' žaken naken
dan' wnná Joel, bennen' bchaḻje' ḻo wláz
Dios ža ni'te, katen' wnné':
17 Ki wnná Dios:
Da' ni gaken ža ze ḻawte ža ka'.
Seḻa'a Be' La'y chia'.
Chejsóaḻene' yógo'te benách ka'.
Ẕi'nle ka', benne' byo ka', na' no'le ka',
wcháḻjgake' ḻo wlaza' neda'.
Ḻe'e dáwe'gekle x̱kwide' ka' da' wḻoe'ela'
ḻaw,
na' benne' gole ka' nnégekle' yele.
18 Kate' žin ža na' chisa' Be' La'y chia',
na' chejsóaḻene' wen žin chia' ka', benne'
byo ka', na' no'le ka',
na' wcháḻjgake' ḻo wlaza' neda'.
19 Wḻoe'ela' ḻaw ya'abá ža'le da' ka' gón-
gaken ga yebángekle benách ka',
na' ḻo yežlyó že'le wḻoe'ela' ḻaw da' ka' zej
nak bian',
da' ka' zej naken žen che we', na' yi', na'
žen che yin'.
20 Choḻ wbíž, na' gak byo' x̱na kan nak
žen.
Ki gaken kate' za' žin ža na' Dios ba
bḻoe'elen'.
Gak ža na' ka da' batkle bḻe'el-len.
21 Yelagak yógo'te benne' ka' wḻížgake'
La X̱anžon'
cha' chejḻé'gake' chie' Ḻe'.
22 'Le wzé nag da' ni da' žapa' ḻe'e,
benne' Israel ka'. Dios na'kze wdape'
Jesús, benne' Nasaret, ba la'ne, ḻawle
ḻe'e. Dios bi'e Ḻe' latje bene' da' ka' žón-
gaken ga žebán ḻáže'žo, da' zej naken
yeḻa' wak ka', na' da' ka' zej nak bian'.
Yógo'te da' ki ben Dios ḻo na' Jesusen',
kan ba nnézkzelele ḻe'e. 23 Ḻezka', Dios
bi'e to benne' latje bdie' Jesusen' ḻo na'le.
Ka' goken, kan gónekzele Dios gaken,
na' kan nak da' bkweze' ža ni'te. Ḻe'ekze
wẕenle Jesusen', na' bdele-ne' ḻo na'gak
benne' wen da' ẕinnj ka', benne' ka' bét-
gake' Ḻe' katen' bdá'gake' Ḻe' ḻe'e yag
kroze. 24 Naž Dios na'kze besbane' Je-
susen', na' beslé' Ḻe' ḻo yeḻa' got, dan' bi
gok ga'ne' to chi'ize ḻo yeḻa' goten'. 25 Kan
nak da' ni, Dabí bchaḻje' ḻo wláz Dios ža
ni'te kan nak che Jesusen', na' wnné':
Bḻé'etezela' X̱anžon', na' wzóe' ḻawa'.
Ḻe' zoe' kwita' ḻi ža, na' nox̱e' neda',
nich bi gak no benne' bi da' gone' chia'.
26 Che ḻen bebéḻe'ela',
na' ḻo yeḻa' žebél chia' beḻa'.
Che ḻen wx̱én ḻaža'a Ḻe'
na' zejte ža gata'.
27 X̱ana' Dios, nnezla' bi wka'no' neda'
latje choḻ chegak benne' gat ka'.
Bi go'o latje kwia yi' beḻa' žen chia'.
Naka' benne' nží'ikzelo' Le'.
28 Bzejni'ilo' neda' kan žaḻa' gona'
nich gata' yeḻa' nban da' zejlí kanne chia'.
Gono' ga yebela' dan' zóaḻenkzo' neda'.
29 'Na'a, ljéža'do' ka'. Nak bia' got x̱a
gole chežo Dabín', na' bgache'e ḻo yežw
ba, na' ba chien' žen' gan zoažo na' zejte
na'a ža. 30 Dabín' bchaḻje' ḻo wláz Dios,
na' wnnezle' ben choch Dios da' bchebe
ḻaže'e gone' chie', gone' ga galj Benne'
Criston' ladjw ẕa'sóe' ka', na' Ḻe' nna bi'e
latje che Dabín'. 31 Bḻe'el Dabín' da' ni
zga'ale, na' bchaḻje' kan bebán Benne'
Criston', na' kan goken, bi bga'ne' latje
choḻ chegak benne' gat ka', na' bi wžía
yi' beḻa' žen chie'. 32 Dios besbane' Je-
susen' ḻo yeḻa' got, na' kan gok da' ni
yógo'teto' ẕzoa lito' chen. 33 Ka' goken,
Dios, ḻen yeḻa' wak chie', bchise' Ḻe' ža'le
gan nápeḻi'e yeḻa' wnná bia'. Na'a, Je-

susen', Benne' Criston', ba bseḻe'e Dios
Be' La'y ga ni, na' žaken kan bchebe ḻaže'
Dios gone' ḻo na' Benne' Criston', na' Dios
Be' La'y na' žone' da' ki da' zḻé'elele, na'
žénlele. 34 Bi beyepe Dabín' ya'abá che
Dios, san Dabí na'kzen' wnné':
Xanžo Dios gože' Xana':
“Wžé' kwita' ḻi ža gan nak blo
35 kate' gonža' ga benne' ka' bi zḻé'egekle'
Le' chawe' wzóa zíbgake' ḻawo' Le'.”
36 ’Na'a, benne' Israel ka', žaḻa' nnézlele
da' nakkzen. Jesús nikze, Bennen' bda'le-
ne' ḻe'e yag kroze, Dios bene' ga nake'
Xanžo, na' Benne' Weslá chežo.
37 Kate' benne' ka' béngekle' da' ni,
gok zédgekle', na' belyi'e Bedon', na'
yezika' benne' wbás ka' che Jesús, Benne'
Criston', na' wnnágake':
—Ležto' ka', ¿nakxkzen' gonto'?
38 Naž Bedon' gože' légake':
—Le yeyát ḻaže', na' le yezóa nis to
tole ḻo la Jesús, Benne' Criston', nich
yenít ḻaw Dios doḻa' da' nbága'le, na' Dios
Be' La'y, Bennen' seḻa' Dios chele, yed-
jsóaḻene' ḻe'e. 39 Da' bchebe ḻaže' Dios
naken chele ḻe'e, na' chegak zi'nle ka',
na' ḻezka' chegak yógo'te benách zi'to'
ka', yógo'te benne' ka' wlíž Xanžo Dios
légake'.
40 Da' ki, na' da' zan da' ki bchaḻj
Bedon', da' bzejni'ile' légake' kwáselo, na'
wnné':
—Le gon da' gon ga yelale, na' le kwas
gan zej nnita' benne' wen da' zinnj ka',
benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a.
41 Ka' goken, benne' ka', benne' wzí'
ḻo ná'gake' da' bchaḻj Bedon', bezóagake'
nis. Kate' ža na' ka chonn mil benne'
ka' wzó ḻáwgake' žónḻengake' légake'
tzen. 42 Yógo'tegake' béngake' dot da'
bsédgekle benne' wbás ka' bseḻa' Benne'
Criston'. Gókgake' toze toe' ḻen yetóe',
na' we'j bdáwgake' tzen da' žesá' ḻáže'žo
kan got Jesusen', na' tzen bcháljḻengake'
Dios.

Kan bengak benne' ka' žejḻé'gake' che Benne' Cristo

43 Benne' wbás ka' che Benne' Criston'
béngake' da' zan da' žóngaken ga že-
bán ḻáže'žo, na' da' zan da' zej nak
bian', san bžébegak yezika' benách ka'.
44 Yógo'te benne' ka', benne' žejḻé'gake'
che Benne' Criston', gókgake' toze, na'
beyóngake' toze yógo'te da' zej nape'.
45 Kate' bḻé'egekle' zej nnita' benne' ka'
zoa bi da' želyážjele', benne' ka' žónḻen-
gake' légake' tzen, naž benne' ka' zoa
bi da' nápegake', béte'gaken', na' be-
lyise' mežwn' da' wzí'gake' che chegak
benne' ka' želyážjele'. 46 Tža tža bdób-
gake' tzen ḻo zchil yodo', na' gan nak ḻo
lížgake' ka' gan we'j bdáwgake' da' žesá'
ḻáže'žo kan got Xanžon'. We'j bdáwgake'
tzen, na' bebégekle', na' gókgake' dot ḻi
ḻaže'. 47 Bka'n zéngake' Dios, na' yógo'te
benách ka' wdápegake' légake' ba la'ne.
Tža tža Xanžon' bzane' benne' ka' zdób-
gake' chie', benne' ka' želágake'.

Žeyák to benne' bi žak se'e

3 Kate' ža na' Bedw ḻen Zwa jake'
tzen ḻo zchil yodo', katen' zdob-
gak benách ka' ga na', nich wcháljḻen-
gake' Dios, ne naken žedá chonne. 2 Gan
želdíe' zoa to benne' bi žak se'e kate'
wzó ḻaw ža ni'te katen' nake' xkwide'.
Tža tža žjwa'gak benne' ka' ḻe' ga na', na'
želbeke' ḻe' žoa'a yodo' gan nzin' Da' X-
tan Gan Žo'ožo. Ki béngake' chie' nich
nnable' no benne' bi da' wnezjwe' chie',
bennen' zoe' ladjw benne' ka' želyoé'e ḻo
zchil yodon'. 3 Benne' ni, katen' bḻe'ele'
Bedon' ḻen Zwan', benne' ka' zjake' gan
žo'ogak benách ka' ḻo zchil yodon', na'
góta'yoele' légake' bi da' wnézjwgake'
chie'. 4 Naž Bedon' ḻen Zwan' bwíagake'
ḻe', na' Bedon' gože' ḻe':
—Bwia neto'.

5 Naž bennen' bze nage' chégake' dan' žxen laže'e bi da' wnézjwgake' chie'. 6 Bedon' gože' le':

—Bi de mežw plat, na' mežw oro chia', san da' dezen chia' gonna' chio'. Ni'a che yela' wak che la Jesús, Benne' Criston', Benne' yež Nasaret, wzó ža', na' wzá'.

7 Naž Bedon' bexwe' ne'e li ža, na' bchise' le', na' la' beyakte ni'e, na' beyitjte bechj ni'e. 8 Naž wzá' bennen', na' wxite', na' wzíe'. Wyázlene' Bedon' na' Zwan' tzen lo zchil yodo', na' zze'e, na' žxite', na' zka'n zene' Dios. 9 Yógo'te benách ka', benne' nníta'gake' ga na', blé'egekle' le' zze'e, na' zka'n zene' Dios. 10 Ka' goken, bžébegake', na' bebángekle' kan nak dan' goken, dan' beyónbia'gake' le', nake' bennen' zbi'e žoa'a yodo' gan nzin' Da' Xtan Gan Žo'ožo, na' znnabe' no benne' bi da' wnezjwe' chie'.

Da' bchalj Bedw lo zchil yodo'

11 Bennen' bi gok se'e, na' beyake', bexwe' na' Bedw len na' Zwa. Naž bdobgak yógo'te benách ka' gan nníta'gake' lo zchil yodo' da' nzin' Zchil Che Salomón, na' žebángekle'. 12 Kate' ble'el Bedon' da' ni, gože' benne' ka':

—Le'e, benne' Israel ka', ¿biz chen' žebánlele che da' ni? ¿Biz chen' zwíale neto', na' žéklele len yela' wak chezto', o ni'a che da' žejle'to' che Dios, néto'ze beyonto' benne' ni, na' bento' ga zze'e? 13 Nak da' ni da' ben Dios, Bennen' nake' Dios chegak xa wdé chežo ka', Bran, na' Isaak, na' Jakob. Dios na'kze wdápeli'e Zi'ne', Jesusen', ba la'ne. Jesusen', le'ekze bdele-ne' lo na'gak benne' ka' znna biá'gake' le'e. Kate' gónele Pilato wsane' Jesusen', bžonle-ne'. 14 Bzoale chela'ale Benne' Chawen', Benne' la'y, na' wnnáblele Pilaton' wsane' chele to benne' wetw benách ka'. 15 Ka' goken, bétkzele Bennen' žonnkze' yela' nban da' zejlí kanne chežo. Naž Dios besbane' Le' lo yela' got, na' kan nak da' ni zzoa lito' chen lawle le'e. 16 Dan' bejlé' benne' ni che Jesusen', beyák ni'e, na' zlé'elelene', na' nónbia'le-ne'. Dan' žejli'e che Jesusen', Le' kate' gabí beyone' benne' ni, na' zlé'ekzelele yógo'tele kan nake' na'a.

17 'Na'a, ljéža'do' ka', nnezla' benle da' ka', na' betle Jesusen' dan' bi bejní'ilele, na' bi bejní'igekle benne' ka' znna biá'gake' le'e. 18 Ki be' Dios latje nich gak da' wnné' zga'ale, da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le' kan žala' saka' Benne' Criston'. 19 Che len, le yeyát laže', na' le yeyák che Dios, nich yeké'e dola' da' nbága'le, na' gone' ga yeyák láže'le. 20 Naž sele'e Jesusen' da' yoble, Bennen' ža ni'te bzoe' chie' gake' Benne' Criston', Bennen' nna bi'e le'e. 21 Na'a, žon byenen ga'ne' ya'abá che Dios kate' žinže ža yeyone' chawe' yógo'te da' žaken, na' gaken kan ba wnnakze Dios, da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le' ža ni'te. 22 Lezka' Moisés gože' xa xto'žo ka', na' wnné': "Xanžo Dios sele'e chele to benne' galje' ládjwgak biche' lježle ka'. Gake' benne' wchalje' lo wláz Dios. Sele'e Le' chele kan bsele'e neda'. Žon byenen wzé nagle-ne' kan nak yógo'te da' yi'e le'e. 23 Yógo'te benne' ka', benne' bi wzé nággake' che Bennen' wchalje' lo wláz Dios, kwia yí'gake', na' kwáslengake' benách ka' che Dios."

24 'Kan nak ža ni zoažo na'a, bloé'egekle yógo'te benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios kate' wzó law zoa Samuel, na' wdé na'. 25 Le'e nakle za'sógak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, na' diža' zka'n chawe', da' bchebe laže' Dios chegak xa xto'žo ka', naken chele. Ki ben Dios katen' gože' Bran: "Ni'a che da' gon za'só' gon chawa'a yógo'te benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga." 26 Katen' Dios besbane' Zi'ne' lo yela' got, na' bsele'e Le' nežw chele le'e nich gak gon chawe'e le'e, na' nich gone' ga wsanle da' kegle da' žonle.

Želžín Bedw l̲en Z̲wa l̲awgak benne' yodo' wchi'a l̲aže' ka'

4 Kate' Bedw l̲en Z̲wa ne z̲chálj̲l̲engake' benách ka', bx̲oz judío ka' l̲en benne' yodo' saduseo ka', na' benne' z̲chi'e ni'a na'gak benne' yodo' ka', l̲a' bžíntegake' gan nníta'gake'. 2 Bža'agak benne' ki dan' žsédgekle Bedon' l̲en Z̲wan' benách ka', na' z̲zéngekle' l̲égake' yebangak benne' gat ka' dan' ba bebán Jesusen'. 3 Naž béx̲wgake' Bedon' l̲en Z̲wan', na' bséjwgake' l̲égake' liž ya kate' žinže ža yoble dan' ba za' žal̲e ža na'. 4 Benne' zan bejl̲é'gake' che Benne' Criston' dan' béngekle' da' bchalj̲gak Bedon' l̲en Z̲wan'. Na'a, l̲égakze benne' byo ka', benne' žejl̲é'gake' che Benne' Criston' zej nake' ka gayo' mile'.

5 Ža chope ža benne' wnná bia' ka' l̲en benne' gole ka', na' benne' yodo' wsedle ka', bdóbgake' l̲o yež Jerusalén. 6 L̲ezka' Anás, bx̲oz blo, na' Kaifás, na' Z̲wa, na' Kantr, na' yógo'te l̲jež bx̲oz blon', bdóbgake' ga na'. 7 Naž bché'gake' Bedon' l̲en Z̲wan', na' bzégake' l̲égake' gachje l̲áwe'le gan nníta'gake'. Wnnábgekle' l̲égake', na' wnnágake':

—¿Biz̲ yel̲a' wnná bia' nzi' l̲o na'le žonle da' ki? ¿Noz̲ benne' bdie' l̲o na'le yel̲a' wnná bian'?

8 Naž Bedon' gože' l̲égake', zoal̲en Dios Be' La'y l̲e', na' wnné':

—L̲e'e, benne' ka' z̲nna bia'le neto', benách Israel ka', na' l̲e'e, benne' gole ka'. 9 ¿Z̲nnáblele neto' na'a kan nak da' chawe' da' bento' che benne' yižwé' ni, na' nakx̲ beyake' chawe'? 10 Z̲zejni'ilton' l̲e'e nich nnézgeklen yógo'te benách Israel ka'. Beyák benne' ni zoe' l̲awle dan' ben žin yel̲a' wak che Jesús, Benne' Criston', Benne' yež Nasaret. L̲e'e bda'lene' l̲e'e yag kroze, san Dios besbane' L̲e' l̲o yel̲a' got. 11 Dios bchalj̲e' che Jesusen', katen' wnné': "Yej na' da' bzoale l̲e'e chel̲a'ale, l̲e'e, benne' wen ze'e ka', na'a naken yej da' wžekza' neda' nich gaken yej blo che ze'e." 12 Bi zoa no benne' yoble, benne' gak yeslé' benách ka', dan' bi zoa nitó benne' yoble yežlyó nga, bennen' bzoa Dios, nich yeslé' žo'o.

13 Kate' bl̲é'egekle' zej nak Bedon', na' Z̲wan', benne' wechóg l̲aže' ka', gókbe'egekle' bi nsédgekle' che yodo', na' zej nake' benne' gaz̲jw ka', na' bebángekle', na' besá' l̲áže'gake' Bedon' l̲en Z̲wan' wnníta'l̲engake' Jesusen'. 14 L̲ezka' bl̲é'egekle' zoa bennen' ga na', bennen' beyake', na' zie' l̲áwgake', na' bi be gok nnégake' chégake'. 15 Naž góžgake' benne' ni'a ná'gake' ka' yebéjgake' Bedon' l̲en Z̲wan' l̲í'ale che yo'o gan zej ndobe', na' ben x̲tíža'gake' l̲a' l̲égakze'. 16 Wnnágake':

—¿Nakx̲kzen' gonžo chegak benne' ki? Da' li béngake' to da' žonen ga žebángekle benách ka', na' yógo'te benách ka', benne' nníta'gake' Jerusalén, nnézgekle' da' ki. Bi gak wži'ižo che da' ki. 17 Na'a, nich bi seže diža' ni, na' nich bi yéngeklen benne' zanže, na'a žal̲a' wchi'lžo benne' ki nich biž wchálj̲l̲engake' benách ka' kan nak che Jesusen'.

18 Naž bl̲ížgake' Bedon' l̲en Z̲wan', na' bchí'igekle' l̲égake' nich biž wchálj̲l̲engake' benách ka', na' biž wsédgekle' l̲égake' kan nak che Jesusen'. 19 Naž beží'i Bedon' l̲en Z̲wan', na' belyi'e l̲égake':

—Le wchi'a l̲aže' l̲e'e cha' nak chawe' l̲aw Dios wzé nágžeto' x̲tíža'le l̲e'e ka x̲tiža' Dios. 20 Bi gak kwe'to' žize. Žon byenen wzóa lito' che da' bl̲e'elto', na' da' benlto'.

21 Naž benne' yodo' wchi'a l̲aže' ka' bchí'igekle' l̲égake', na' naž bsane' l̲égake' dan' bi bžél̲gekle' nakle wsaka' zí'gake' l̲égake'. Ki béngake' dan' bžébegake' benne' wláž ka', dan' yógo'tegake' z̲ka'n z̲éngake' Dios ni'a che dan' goken. 22 Bennen' beyake', na' gok chie' da' žo-

nen ga žebán ḻáže'žo, ba zeje' ka chopḻalj yiz.

Znnábgekle' Dios gone' ga gákgake' wechóg ḻaže'

23 Kate' bsángake' Bedon' ḻen Zwan', na' benne' ki bežíngake' gan zej nnita' ljéžgake' ka', na' bzéngekle' ḻégake' yógo'te da' wnnagak bxoz wnná bia' ka' ḻen benne' gole ka'. 24 Kate' béngekle' da' ni, tzen bcháljḻengake' Dios, na' wnnágake':

—¡Xanto' Dios, ga'n zen Lo'! Le' nako' Dios, na' beno' ya'abá. Beno' yežlyó nga. Beno' nisdo'. Beno' yógo'te da' zej nnitan' to to latje ka'. 25 Ḻo wlazo' Le' bchalj Dabí, benne' wen žin chion', na' wzoaḻen Dios Be' La'y ḻe', na' wnné':

¿Biz chen' žongak benách ka' žo'osbé,
na' zza' ḻáže'gake' da' bi zej naken chawe'?
26 Bengak benne' wnná bia' ka' žo'osbé ḻo yežlyó nga,
na' gokgak toze benne' blo ka'.
Bží'igake' chio' Le', Xanto' Dios,
na' ḻezka' che Benne' Criston', Bennen' wžekzo' Le'.

27 'Da' li Herodes ḻen Ponsio Pilato, na' benne' zi'to' ka', na' benne' Israel ka', gókgake' toze ḻo yež nga. Bzóagake' Jesús, Zi'no' la'y, cheḻa'ale, Bennen' bzoakzo' cheto'. 28 Béngake' yógo'te da' wnnó' Le' zga'ale kan góngake', na' goken kan ben chocho' xtižo'o kan žaḻa' gaken. 29 Na'a, Xanto', bwia da' zchí'igekle' neto', na' ben ga gakto' wechóg ḻaže', nich wchaljto' xtižo'o, neto' benne' wen žin chio' ka'. 30 Ben ga gak yeyonto' benne' yižwé' ka', na' ben ga soaḻen yeḻa' wak zen chio' neto', na' ben ga gak gonto' da' ka' góngaken ga yebán ḻáže'to', na' da' ka' gak biá'gaken. Ki gaken dan' Jesús, Zi'no' la'y, zóaḻene' neto'. Ka'kze gaken.

31 Kate' beyóž bcháljḻengake' Dios, wzíz latjen' gan wnníta'gake', na' Dios Be' La'y wzóaḻene' yógo'tegake', na' ḻen yeḻa' wechóg ḻaže' chégake' bcháljgake' xtiža' Dios.

Žeyóngake' toze da' ka' nápegake'

32 Benne' zan, benne' žejḻé'gake' che Benne' Criston', toze kan že' yichj ḻázdo'gake', na' toze kan béngake'. Nitó benne' ládjwgake' bi wnné' nak cheze' da' nape', san beyóngake' toze da' nápegake'. 33 Ḻen yeḻa' wak zen, benne' wbás ka' bseḻa' Xanžo Jesusen', bzoa lígake' kan bebane' Ḻe', na' yeḻa' ži'i ḻaže' che Dios wzóaḻenen yógo'tegake'. 34 Nitó benne' bi be byážjele', benne' zoe' ládjwgake'. Yógo'te benne' ka' zoa bi da' nápegake', yežlyó chégake', o lížgake', béte'gaken', na' mežw chen yjwá'gaken', 35 na' bdégaken' ḻo na'gak benne' wbás ka' bseḻa' Benne' Criston', na' ḻégake' belyisen' chegak benne' ka', benne' zoa bi da' žiažjen chégake'. 36 Jwsé, bennen' bzoagak wbás ka' bseḻa' Benne' Criston' yetó le', Bernabé, da' znnan ḻen diža' xiža', Benne' Žeyón Zene', zoe' ga na'. Nbáblene' za'só Lebí ka', na' golje' ḻo yežlyó Chipre, da' žen' gachje ḻáwe'le nisdo'. 37 Bernabén' bete'e to kwe' yežlyó chie', na' yjwe' mežw chen, na' bdien' ḻo na'gak benne' wbás ka' bseḻa' Benne' Criston'.

Doḻa' da' ben Ananías tzen ḻen Safira, zo'le'

5 Zoa to benne' yoble lie' Ananías, na' bete'e to kwe' yežlyó chie'. Zo'le', Safira, bénḻene' ḻe' tzen. 2 Bkache' Ananíasen' late' mežw che yežlyón', na' nnezle zo'le' dan' bene'. Da' bega'nzen yjwen', na' wloé'en ḻo na'gak benne' wbás ka' bseḻa' Benne' Criston', na' wnné':

—Kíte'ze wzi'a.

3 Bedw gože' ḻe':

—Ananías, ¿wyó'o da' xiwe' ḻo yichj ḻazdo'o, na' benen ga žénelo' gon ḻáže'lo' Dios Be' La'y, na' bkacho'o che mežw che yežlyó chion'? 4 Katen' bga'n yežlyón' ḻo no'o, ¿bi goken chekzo'? Kate' beyóž

beto'on, ¿bi wyó'o mežwn' lo na'kzo'? ¿Biz chen' wžé' yichjo' gono' da' ni? Dios na'kze gónelo' gon láže'lo', kege bénne'ze.

5–6 Kate' benle Ananíasen' da' ni, la' wbíxtie' lo yo ba nate'. Naž belbíga'te xkwide' ka', na' bchélgakbe' le' laže', na' bebéjgakbe' le', na' bejkáche'gakbe' le'. Bžébegak yógo'te benne' ka' béngekle' kan gok da' ni.

7 Ka chonne hora wdé na', bžin zo'le Ananíasen' ga na', na' bi nnezle' dan' goken che benne' byo chien'. 8 Naž Bedon' gože' le':

—Wnná neda'. ¿Kíte'ze wzi'le che yežlyó chelen'?

No'len' wnné':

—O', kíte'ze wzi'to'.

9 Naž Bedon' gože' le':

—¿Biz chen' ben toze xtíža'le, na' gónelele gon láže'le Dios Be' la'y? Bwia nga. Ná'tege yela'gak xkwide' ka', bi' ka' bejkáche'gakbe' benne' byo chion', na' lezka' yebéjgakbe' le'.

10 Naž no'len' la' wbíxtie' xni'a Bedon', ba nate'. Katen' beyo'ogak xkwide' ka', na' blé'egeklbe'-ne' ba nate'. Naž bebéjgakbe'-ne', na' bejkáche'gakbe'-ne' kwit benne' byo chien'. 11 Che len yógo'te benách ka' che Dios bžébegake', na' lezka' bžébegak yógo'te benne' ka' béngekle' kan gok da' ni.

Benne' wbás ka' žóngake' yela' wak zan

12 Benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston' béngake' da' zan da' zej nak bian', na' yela' wak zen ka' lawgak benne' ka'. Bdóbgake' tzen yógo'tegake' lo zchil yodo' da' nzin' Zchil Che Salomón. 13 Ladjw benne' ka', benne' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', bi bežogle nitó benne' gónlene' légake' toze, na' benne' wláž ka' wdápegake' légake' ba la'ne. 14 Naž yebale benne' zan, benne' byo ka', na' no'le ka', bejlé'gake' che Benne' Criston'. 15 Kate' blé'egekle benách ka' da' ka' žongak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', belxóe' benne' yižwé' ka' lo blag ka', na' yebale' lo da'aze ka', na' yjwá'gake' légake' gan nak kwit nez nich kate' te Bedon' ga na', zolze chie' chelen bale benne' yižwé' ka', nich yeyákgake'. 16 Lezka' bžojgak benách yež gawze ka', na' bžíngake' lo yež Jerusalén, zej noe'e benne' yižwé' ka', na' benne' ka' želzake'e dan' zej yoe'e be' xiwe' ka', na' beyákgake' yógo'tegake'.

Benne' yodo' ka' žsaka' zí'gake' benne' wbás ka'

17 Che len bxoz blo len benne' yodo' saduseo ka', benne' ka' žónlengake' bxoz blon' tzen, béxwgake' Bedw. 18 Naž bxoz blon' len benne' ka' žónlengake' le' tzen, lezka' béxwgake' wbás ka' bsela' Benne' Criston', na' bséjwgake' légake' liž ya. 19 Naž la' yel na'ze bla' to wbás che ya'abá che Xanžon', na' bsaljwe' liž yan', na' bebeje' légake'. 20 Wbasen' gože' légake', na' wnné':

—Le chej, na' le chejsé lo zchil yodo', na' le wchaljlen benách ka' nníta'gake' ga na', na' le wzenle légake' kan nak che yela' nban da' zejlí kanne, na' kan gak sí'gaken'.

21 Kate' béngekle' da' wnná wbasen', na' kate' za' ža'ní' zildo', belyoé'e lo zchil yodo', na' bsédgekle' benne' ka' nníta'gake' ga na'.

La' na'ze bxoz blon' len benne' ka' žónlengake' le' tzen bdóbgake'. Btóbgake' benne' gole ka' len benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' bséla'gake' ni'a ná'gake' ka' chjake' liž yan', nich chejxí'gake' benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston', dan' žékgekle' ne nníta'gake' ga na'. 22 Kate' bžingak ni'a na'gak benne' yodo' ka' ga na', bi bejxáka'gake' légake' lo liž yan', na' naž beyéjgake', na' bzéngekle' benne' yodo'

ka' da' žaken. 23 Belyi'e benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' wnnágake':

—Da' li bejxáka'to' nyéjwte liž yan', na' benne' ka' žape chí'igaken' wnníta'gake' ga na', san kate' bsáljwton', bi bejxáka'to' nitó benne' lo yo'on'.

24 Naž bxoz blon' len bxoz wnná bia' ka', na' bennen' zchi'e ni'a na'gak benne' yodo' ka', kate' béngekle' da' ni, gok zédgekle' dan' bi nnézgekle' gate žin da' žaken. 25 Naž bla' to benne' ga na'. Bzenle' légake', na' wnné':

—Le wia nga. Benne' ka' bséjwle liž ya nníta'gake' lo zchil yodo', na' žsédgekle' benách ka'.

26 Naž wyéj bennen' zchi'e ni'a na'gak benne' yodo' ka' tzen len ni'a ná'gake' ka', na' béxwgake' benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston', san bi be da' zia béngake' chégake', dan' bžébegake' benách ka' nníta'gake' ga na' wžé'egake' légake' yej. 27 Kate' ba bedjché'gake' benne' wbás ka', bzégake' légake' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' bxoz blon' wnnable' légake', 28 na' wnné':

—¿Bi bchi'leto' le'e biž wsédlele benách ka' kan nak che bennen'? Na'a, ba wdisle da' žsédlele dot lo yež Jerusalén, na' žénelele yesbága'le neto' zia ni'a che yela' got che bennen'.

29 Naž Bedon' len yezika' benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston', bechébegake', na' wnnágake':

—Žon byenen wzé nágžeto' xtiža' Dios ka xtíža'gak benách ka'. 30 Le'e betle Jesusen' katen' bda'le-ne' le'e yag kroze, san Dios chegak xa xto'žo ka' besbane' Le'. 31 Jesusen', Dios bzoakze' Le' gan nak blo kwitkze' li ža, nich gake' Benne' Blo, na' Benne' Weslá, na' nich gone' ga yeyát láže'gak benne' Israel ka', nich gak yenít lawe' dola' da' zej nbage'e. 32 Kan nak da' ni, neto' zzoa liton', na' lezka' Dios Be' La'y zzoa lien'. Dios Be' La'y na' nake' Bennen' žsela' Dios nich sóalene' benne' ka' žóngake' kan znna xtiže'e.

33 Kate' béngekle benne' yodo' wchi'a laže' ka' da' ni, bžá'agake', na' gónegekle' gótgake' benne' wbás ka'. 34 Naž Gamaliel, to benne' yodo' fariseo, wzíe' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka'. Benne' ni žáklí'e da' bchi'le Moisés, na' yógo'te benách ka' žápegake' le' ba la'ne. Gože' ni'a ná'gake' ka' yebéjgake' benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston' lí'ale to chi'ido'. 35 Naž gože' benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' wnné':

—Le'e, benne' Israel ka', le gape chi'i kwinle kan nak da' žénelele gonle chegak benne' ki. 36 Žala' chejsá' láže'le kan gok zgá'atele kate' bžin ža ni zoažo. Bla' Teudas, na' ben kwine' ka to benne' blo. Benne' ka' bénlengake' le' tzen wbábgake' ka tape gaywá' benne' byo ka'. Benne' ka' žjake' lo wdile bétgake' le', na' góslasgak yógo'te benne' ka' bénlengake' le' tzen, na' wzía yi' yógo'te da' ben bennen'. 37 Wdé gok dan', bla' Judas, benne' Galilea. Ki bene' katen' gok ža byéla'gak yógo'te benách ka' le'e yiche nich chízjwgake' lázgake', na' bénlengak benne' zan le' tzen. Lezka' bétgake' bennen', na' góslasgak yógo'te benne' ka' bénlengake' le' tzen. 38 Che len žapa' le'e: le wsán benne' ki, na' bi be gonle chégake'. Cha' dan' znnágake' o dan' žóngake' naken chégakze benách ka', na' kwia yin', 39 san cha' zej naken che Dios, bi gak wchinnjlen. ¡Le gape chi'i kwinle bi tíl-lenle Dios!

40 Naž béngake' toze diža' len le'. Blížgake' benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston', na' bdíngake' légake'. Bchí'igekle' légake' nich bi wzénžegekle' benách ka' kan nak che Jesusen'. Naž bsángake' légake'. 41 Benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston' bžójgake' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' žebéle'egekle' dan' be' Dios légake' latje wzáka'gake' dan' zej nake' che Jesusen'. 42 Tža tža bsédtezgekle' benách ka', na' bzoa lígake' che Jesús, Benne' Criston',

gan nak lo zchil yodo', na' gan nak lo ližgak benách ka'.

Zbégake' gaže benne' nich gáklengake' benách yache' ka'

6 Kate' ža ka', belyán benách ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. Benne' judío ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' zcháljgake' diža' griego, wnnégake' chegak benne' judío ka' zcháljgake' diža' hebreo. Ka' goken dan' bi be bnezjw no benne' chegak no'le wzebe ka', no'le ka' zcháljgake' diža' griego, katen' bdísgake' da' gawgak no'le wzebe ka'. 2 Naž benne' chežinno wbás ka' bsela' Benne' Criston' btóbgake' yógo'te benne' ka' žejlé'gake' chie', na' belyi'e légake':

—Bi nak chawe' soato' žize, na' bi wzóa lito' che xtiža' Dios, nich gonto' žin wawto' benách ka'. 3 Che len, lježto' ka', žala' kwele gaže benne' byo ka' ládjwle le'e nich ko'ožo lo ná'gake' žin ni. Benne' byo ka', žon byenen gákgake' benne' ka' žápegak yógo'te benách ka' légake' ba la'ne. Žala' gákgake' benne' žejní'il ka', na' nak bia' Dios Be' La'y zóalene' légake'. 4 Neto' wcháljlentezto' Dios, na' wsedlto' benách ka' xtiže'e.

5 Wyáz láže'gak yógo'tegake' da' ni, na' wžégake' Esteban, to benne' dot laže'e žejli'e che Benne' Criston', na' zoalen Dios Be' La'y le'. Lezka' wžégake' Lip, na' Prókoro, na' Nikanor, na' Timón, na' Parmenas, na' Nikolás, to benne' yež Antiokía, benne' zga'ale bche'e kan žone' nich wká'n zene' Dios kan žongak benne' judío ka'. 6 Naž bzégake' benne' ka' wžégake' lawgak benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston'. Benne' wbás ka' bxoa ná'gake' légake', na' wnnábgekle' Dios gáklene' légake'.

7 Wzeže xtiža' Xanžon', na' belyanle'e benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén. Lezka' benne' zan, bxoz judío ka', wzí' lo ná'gake' da' žejle'žo che Benne' Criston'.

Želzene' Esteban

8 Naž Esteban, zoalen yela' wak che Dios le', dan' bde Dios lo ne'e, bene' da' ka' žóngaken ga žebán láže'žo, na' da' ka' zej nak bian', da' ka' bene' lawgak benne' wláž ka'. 9 Naž bžojgak bale benne' ka' zej nbabe' yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, yo'on' nzin' Yo'o Chegak Benne' Ka' Biž Zej Ndo'e. Lezka' benne' ka' zej nžoje' yež Sirene, na' yež Alejandría, na' gan nbab Silisia, na' gan nbab Asia, béngake' benne' ka' tzen. Benne' ki wdíl díža'gake' len Esteban na'. 10 Bi bzoele xtíža'gake', dan' bchalj Esteban na' len yela' žejní'il dan' bnezjw Dios Be' La'y le'. 11 Naž bdízjwgake' benne' wen laže' ka', nich nnágake': "Neto' benlto' da' znna Esteban na', znnie' che Moisés, na' che Dios." 12 Ka' goken, benne' ki béngake' ga bža'agak benne' wláž ka'. Lezka' béngake' ga bža'agak benne' gole ka', na' benne' yodo' wsedle ka'. Yógo'te benne' ki belbía di'e Esteban na'. Béxwgake' le', na' bché'gake' le' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka'. 13 Lezka' bnníta'gake' láwgake' bale benne' ka' nich nnágake' da' wen laže', na' wnnágake':

—Bi zoa ži benne' ni znnie' che yodo' la'y nga, na' che da' bchi'le Dios žo'o. 14 Benlto' da' wnná benne' ni kan gon Jesús, benne' Nasaret. Wnné' wchinnje' yodo' ni, na' wché'e da' ka' žónteze žonžo, da' ka' bchi'le Moisés žo'o.

15 Naž benne' yodo' wchi'a laže' ka' len yógo'te benne' ka' žé'gake' ga na', bwíagake' Esteban na', na' blé'egekle' lawe', da' znnan' kan znna' law to wbás che ya'abá che Dios.

Da' bchalj Esteban lawgak benne' yodo' ka'

7 Naž bxoz blo wnnable' Esteban, na' wnné':

—¿Nakkze ki?

2 Bechebe Esteban, na' wnné':

—Le'e, benne' gole ka', na' le'e, ljéža'do' ka'. Le wzé nag da' yapa' le'e. Dios, Benne' zente, bloe'e lawe' gan wzóa Bran, xažo wdé na', katen' wzóe' gan nbab Mesopotamia, zga'ale kate' bejsóe' lo yež Harán. 3 Dios gože' le': "Bžoj lažo', na' bkwaslen biche' lježo' ka', na' wyéj lo yežlyó da' wloe'elan' le'." 4 Naž bžoj Bran na' gan nbab Mesopotamia, da' naken yežlyó chegak benne' Kaldea ka', na' bejsóe' lo yež Harán. Lo yežen' got xa Bran na', na' le' bekwase' ga na', na' Dios bchi'e le' lo yežlyó nga, gan zoažo na'a. 5 Dios bi bi'e le' latje gak yežlyó nga chie'. Bi bnezjwe' Le' ni láte'ze gan soe' lo yežlyó nga, san Dios bchebe laže'e wnezjwe' Le' yežlyó nga, na' te gat Bran na', na' gaken chegak za'sóe' ka', la'kze bi na' soa nitó xkwide' chie'. 6 Lezka' Dios gože' Bran na': "Chjak za'só' ka' gan nak lo yežlyó chegak benne' zi'to' ka', na' za'só' ka' gákgake' ka benne' zi'to' ka' ga na'. Benne' yežlyón' ka' góngake' za'só' ka' benne' ndo'w ka'. Wsaka' zí'gake' légake' tape gaywá' yiz." 7 Lezka' Dios gože' le': "Neda' wsaka' zi'a benne' yežlyón' ka' gan za'só' ka' gákgake' benne' ndo'w ka', na' te na' žójgake' ga na', na' wká'n zéngake' neda' lo yežlyó nga." 8 Dios bénlene' Bran na' to diža' da' zka'n chawen', na' gože' le' choge' lo bela' chegak benne' byo ka' nníta'gake' liže' to da' gak bian' nzi' lo ná'gake' dižan' da' zka'n chawen'. Wdé na' gok Bran na' xa Isaak, xkwide' byo chien', na' katen' ba zejbe' xono' ža, bchoge' lo bela' chebe' dan' nak bian'. Isaak na', lezka' bene' che Jakob, xkwide' byo chie', na' lezka' ben Jakob chegak chežínnote xkwide' byo chie', benne' ka' gókgake' xa wdé chegak chežinno kwe' lježgak benne' Israel ka'.

9 'Xa wdé chežo ka', lo yela' zge'el chégake', béte'gake' xkwide' Jwsé, bi' bíche'gake', lo na'gak benne' ka' bejché'gake'-be' lo yežlyó Ejipto. Dios wzóalene' xkwide' Jwsén', 10 na' beslé'-be' lo da' goken chebe'. Dios bnezjwe' yela' žejní'il chebe', da' benen ga wyáz laže' benne' Faraón lebe'. Benne' Faraón wnná bi'e lo yežlyó Ejipto, na' le' bdie' lo na' xkwide' Jwsén' yela' wnná bia', nich nna bia'be' benách Ejipto ka' len yógo'te benne' ka' wnníta'gake' ližkze Benne' Faraón na'.

11 'Naž goklе'e wbín dot lo yežlyó Ejipton', na' gan nbab Kanaán nga, na' wzáka'gak yógo'te benne' ka' wnníta'gake' ža na'. Bi bžel da' gawgak xa wdé chežo ka'. 12 Kate' benle Jakob de zoa' stribe lo yežlyó Ejipton', bsele'e zi'ne' byo ka' ga na', benne' ka' zej nake' xa wdé chežo ka'. Ka' goken da' nežw chi'i jake' ga na'. 13 Kate' da' chope chi'i jake' lo yežlyó Ejipton', ben Jwsé na' ga beyón-bia'gak benne' biche'e ka' le'. Ka' goken, wnnezle benne' Faraón no benne' ka' zej nake' biche' Jwsén'. 14 Naž Jwsén' bsele'e diža', na' bene' ga bla' Jakob, benne' nake' xe', ga na', tzen len biche' lježe' ka', benne' ka' gókgake' chonnlalj chi benne' ka'. 15 Ka' goken, wzóa Jakob lo yežlyó Ejipto, gan gote' le', na' lezka' got-gak xa wdé chežo ka' ga na' kate' bza'a ža chégake'. 16 Katen' got to to xa wdé chežo ka', na' za'sógake' ka' yjwá'gake' lé-gake' lo yežlyó che bennen' lie' Sikem, na' bkáche'gake' légake' lo yežw ba ka' lo blojen' da' go'w Bran lo na'gak zi'n Hemor, benne' nake' zi'n Sikem na'.

17 'Kate' ba wdé yiz zan, na' bžin ža žala' gak da' bchebe laže' Dios, dan' ben choche' xtiže'e gone' che Bran na'. Belyán benne' ka' zej nbabe' chežinno kwe' za'só Israel, na' gókgake' benne' zanle'e katen' wnníta'gake' lo yežlyó Ejipton'. 18 Naž bla' benne' yoble, benne' wnná bi'e lo yežlyó Ejipton', na' batkle benle' kan nak da' ben Jwsé, bennen' góklene' benne' Ejipto ka'. 19 Benne' wnná bian' ben láže'le' xa xto'žo ka'. Bsaka' zi'e lé-

gake', na' bene' ga bsángake' xkwide' byodo' ka' chégake', nich gátgakbe'. 20 La' ža na'ze golj xkwide' Moisés, na' wyáz laže' Dios lebe'. Dot chonne byo' xa xna'be' besgole'-be' lo yo'o lížgake'. 21 Kate' bžin ža žala' wsangak xa xna' xkwide' Moisés na' lebe' nich gatbe', na' bla' bi' no'le che benne' Faraón gan belka'ne'-be', na' bejxi'e-be', na' besgole'-be' ka xkwide' chekze'. 22 Ka' goken, bsedle xkwide' Moisés na' yógo'te da' žakgak benne' Ejipto ka', na' gókle'ebe' zen lo da' wnnabe', na' lo da' benbe'.

23 'Kate' ba zej xkwide' Moisés na' choplalj yiz, wnná láže'be' chejwíabe' benne' wláž chebe' ka', benne' Israel ka'. 24 Kate' bžinbe' gan nníta'gake', ble'elbe' to benne' Ejipto, žsaka' zi'e to benne' wláž chebe'. Naž góklenbe' benne' wláž cheben', na' betbe' benne' Ejipton'. Ka' goken, xkwide' Moisés na' bezi'be' wzón bennen' lo wláz benne' wláž cheben'. 25 Gokle Moisés na' chejní'igekle benne' lježbe' ka' gon Dios ga yeslabe' lekzbe' légake', san légake' bi bejní'igekle'. 26 Ža chope ža na' bejxáka'be' yechope benne' Israel ka', na' želdile', na' gónelbe' wzóa žibe' légake', na' gožbe' légake': "Le'e nak biche' lježle. ¿Biz chen' žsaka' zi'le biche' lježle?" 27 Naž bennen' žone' lježe' da' zia bžige'e xkwide' Moisés na', na' wnné': "¿Nozkze benne' bzoe' le' nich nna bi'o neto', na' wchi'a lažo'o da' žonto'? 28 ¿Žénelo' goto' neda' kan beno' neje, beto' benne' Ejipton'?" 29 Kate' benle xkwide' Moisés na' da' ni, naž bzonnjbe' ga na', na' bejsoabe' lo yežlyó Madián gan wzoabe' ka to benne' zi'to'. Lo yežlyó Madián na' bchag ná'lenbe' to xkwide' no'le lo yežen', na' goljgak chope xkwide' byo chie'.

30 'Kate' ba wdé choplalj yiz wzóe' ga na', na' kate' zoe' gan nak lo latje dach, da' zoan law ya'a da' nzin' Sinaí, na' bloe'e law to wbás che ya'abá lo yi' che yag yéche'do' da' žeyen. 31 Kate' Moisés na' ble'ele' yin', bebanle', na' wbige'e gawze nich le'elen' binlo, na' benle' chi'i Xanžon'. 32 Xanžon' gože' le': "Neda' naka' Dios chegak xa wdé chio' ka'. Naka' Dios che Bran, na' Dios che Isaak, na' Dios che Jakob." Naž Moisés na', lo yela' zžebe chie' wzízeli'e, na' biž bežogle' wien'. 33 Xanžon' gože' le': "Wléj zelo' ni'o, dan' nak la'y gan zo' dan' zoakza' neda', Dios, nga. 34 Da' li ba ble'ela' da' želzaka' benách chia' ka', benne' Israel ka' nníta'gake' lo yežlyó Ejipto, na' ba benla' želbeže nyáche'gake'. Betja', na' zoa' nga nich yeslá' légake'. Da na'a, sela'a le' lo yežlyó Ejipton'."

35 'La'kze benne' wláž ka' che Moisés na' bzóagake' le' chela'ale, na' wnnágake': "¿Nozkze benne' bzoe' le' nich nna bi'o neto', na' wchi'a lažo'o da' žonto'?" san Dios bsele'e le' nich gake' benne' wnná bia', na' benne' weslá, kan wbás che ya'abán' gože' Moisés na' gan wzóe', katen' bloe'e lawe' lo yag yéche'don' da' žeyen. 36 Moisés nikze bebeje' benne' wláž chežo ka' lo yežlyó Ejipton'. Ka' goken, bene' da' ka' béngaken ga bebán láže'gekle benách ka', na' lezka' da' ka' gok biá'gaken, da' ka' bene' lo yežlyón'. Lezka' bene' lo nisdo' da' nzin' Nisdo' Xna, na' lezka' bene' láwgake' choplalj yiz gan nak lo latje dach. 37 Moisés na'kze gože' benne' Israel ka', na' wnné': "Xanžo Dios sele'e to Benne' chele, Benne' galje' ladjw biche' lježle ka', na' gake' Benne' wchalje' lo wláz Dios. Sele'e Le' chele kan bsele'e neda'. Lekze' žon byenen wzé nagle-ne'." 38 Lezka' Moisés na'kze wzóalene' benne' ka' bdóbgake' che Dios lo latje dach, na' benlen wbás che ya'abán' le' tzen, wbasen' bcháljlene' le' law Ya'a Sinaí na'. Moisés na' wzóalene' xa xto'žo ka', na' Dios bdie' lo ne'e diža' la'y chie', da' zloe'elen kan gak gata' yela' nban chegak benách ka', na' bde Moisés na' dižan' lo

na'gak za'sógake' ka' na' zejte ža zoažo na'a.
39 'Bi gónegekle xa xto'žo ka' góngake' da' bchi'le Moisés na' légake', san bzóagake' le' chela'ale, na' gónegekle' yeyéjgake' lo yežlyó Ejipton'. 40 Katen' wzóa Moisés na' law Ya'a Sinaí na', légake' belyi'e Aarón, benne' biche' Moisés na', na' wnnágake': "Žénelto' gono' dios ka' cheto', lo'a ka', nich chjaken lawto'. Bi nnezlto' bi gok che Moisés, bennen' bebeje' neto' lo yežlyó Ejipto." 41 Naž béngake' to beždo' da' naken ya oro, na' bétgake' to zíla'do', na' bdégake'-ba' law beže oron', na' béngake' lni law bežen' dan' béngake'. 42 Che len Dios bsane' légake', na' wléj yichje' légake'. Naž bka'n zéngake' yi' ka' da' zej nnitan' ya'abá. Kan nak da' ni nyejw le'e yiche kan wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, da' znnan:

Le'e, benne' Israel ka',
¿wlo'ole lawa' neda' bia beže ka',
bia ka, betle-ba', na' bzeyle-ba',
dan' benle lo latje dach choplalj yiz?
43 Bi wlo'ole-ba' lawa' neda',
san bia'le Molok, lo'a chelen'.
Lezka' bia'le to da' naken ka belj ya'abá
da' nzin' Dios Refán,
dan' bzoale ka dios chele.
Da' ka' gókgaken lo'a chele ka'.
Le'ekze béngaklen nich bka'n zenle
légaken.
Che len, yebeja' le'e lo yežlyó chele,
na' wchi'a le'e zí'to'že gan že' yežlyó
Babilonia.

44 'Katen' wnníta'gak xa xto'žo ka' lo latje dach, na' gota' to yo'o laže' chégake' gan wdape chí'igake' da' bchi'le Dios, dan' gok bian' Dios wzóalene' légake'. Béngake' yo'o lažen' kan Dios gože' Moisés gonen', katen' gože' le' gonen' kan nak dan' ble'ele', da' bloe'el Dios le' law ya'a na'. 45 Lezka' bdégake' yo'o lažen' lo na'gak zí'ngake' ka' na' zejte ža na' xa xto'žo ka' bedjwá'gaken' lo yežlyó nga, katen' wzoalen Josué légake', na' beká'agake' yežlyón' lo na'gak benách zi'to' ka', benne' ka' blag Dios lawgak xa xto'žo ka'. Ki béngake' yiz zan kate' bžinte ža wzóa Dabí. 46 Dios wyáz laže'e Dabín', na' le' wnnable' Diosen' we'e le' latje gone' to yo'o gan soa Dios che Jakob. 47 Diosen' bi bi'e le' latje, san Salomón, zi'n Dabín', bene' to yo'o che Diosen'. 48 Ki bene', la'kze bi zoa Dios, Benne' wak zenle'e, to lo yodo' da' bengak benách ka'. Kan nak da' ni wnná to benne' bchalje' lo wláz Dios, katen' wnné':

49 Ya'abá chia' naken ga ži'a znna bi'a
na' yežlyó naken ga zzoa' ni'a.
Ki wnná Xanžon': ¿Gonkzle le'e to liža'?
¿Zoakze to latje gan žon byenen yezí'
laža'a?
50 ¿Kege len na'kza' bena' yógo'te da' ki?

51 Naž Esteban na' gože' benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' wnné':

—Le'e, benne' choch laže' ka', bi be žazen lo yichj lázdo'le. Nak zižje yichj lázdo'le kan žak chegak benách ka' bi zej nónbi'e Dios. Zží'itezle che Dios Be' La'y. Kan bengak xa xto'le ka', lezka' žonle le'e. 52 Xa xto'le ka' wžía láže'gake' yógo'te benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios. Lezka' bétgake' benne' ka' wnnágake' zga'ale kan žala' la' Benne' Criston', Benne' Chawe', na' na'a, katen' bla' Benne' Chawen', le'ekze betle-ne' len na'gak benne' ka' bdá'gake' Le' le'e yag kroze. 53 Le'ekze nzi' lo na'le da' bsedle Dios, dan' bdegak wbás che ya'abá ka' lo na'gak xa xto'le ka', san bi žonle kan znnan.

Žótgake' Esteban

54 Kate' benne' yodo' wchi'a laže' ka' béngekle' da' ki, naž bžá'ale'egake' Esteban, na' lo yela' zža'a chégake' le' bxej láygake'. 55 Naž Esteban na' bwie' ya'abale, na' zoalen Dios Be' La'y le', ble'ele' latje baní' gan zoa Dios, na' lezka'

Jesusen', zie' kwit li ža che Dios gan nak blo. 56 Naž wnné':

—Le wia nga. Zle'ela' nyaljw ya'abá, na' ze Benne' Golje' Benách kwit li ža che Dios.

57 Naž benne' yodo' wchi'a laže' ka' bséjwgake' nággake', na' wžéžeya'agake' zižje, na' tzen belbága'gake' le'. 58 Wléjgake' le' na'le žoa'a yežen', na' bžé'egake' le' yej. Benne' ka' besbága'gake' Esteban na' zia bségake' laže' želxóa yéngake' gan nak xni'a to benne' lie' Saulo katen' bžé'egake' Esteban na' yej. 59 Kate' ne zžé'egake' Esteban na' yej, le' bliže' Dios, na' wnné':

—Xana' Jesús. Wzí' be' nakkza'.

60 Naž byechwe', na' bzoa zibe'. Wnníe' zižje, na' wnné':

—Xan. Bi yesbago'o légake' dola' ni.

Kate' beyóž bchalje' da' ni, na' gote'.

Saulo zbia laže'e benách ka' che Benne' Cristo

8 1–3 Saulo bénlene' tzen benne' ka' bétgake' Esteban.

La' na'ze benne' ka' zka'n zéngake' Dios, na' žejlé'gake' che Jesusen', biá'gake' Esteban, na' bejkáche'gake' le'. Belbéželi'e chie'.

Kate' ža ka' benne' judío ka', benne' ka' bi žejlé'gake' che Jesusen', belbía láže'li'e benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' zej nnite'e lo yež Jerusalén. Lezka' Saulo wžía laže'e benne' ka' žejlé'gake' chie' Le'. Wyoé'e lížgake' ka', na' bexwe' benne' byo ka', na' no'le ka', na' bsejwe' légake' liž ya.

Naž yeláte'ze ka bdachgak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', belgáselase' dot gan nbab Judea, na' gan nbab Samaria, na' légakze benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston' bgá'ngake' lo yež Jerusalén.

Zžin diža' chawe' gan nbab Samaria

4 Benne' ka' belgáselase' jake' yógo'te latje, na' bzégake' diža' chawen'. 5 Naž Lip, to benne' žónlene' tzen benne' ka' belgáselase', wyeje' gan nbab Samaria, na' bzoa lie' che Benne' Criston'. 6 Bdobgak benách Samaria ka', na' dot láže'gake' bze nággake' da' wnná Lipen', dan' béngekle' xtiže'e, na' blé'egekle' da' zej nak bia' ka' da' žone'. 7 Ka' goken, dan' bene' ga bežojgak be' zan, be' xiwe' ka' zej yo'o benách ka', na' belbéžeya'an zižje, na' beyakgak benne' zan, benne' yižwé' ka', benne' ka' bi gok sá'gake', na' benne' ka' gok nyokgak ni'a ná'gake'. 8 Ka' goken, bebégekle benne' ka' nníta'gake' lo yežen'.

9 Wzóa to benne' lie' Smon ga na'. Nake' benne' zga'ale goke' benne' wžá' wnné ya'a lo yežen', na' ben láže'le' benne' Samaria ka', na' lekze' wnné' nake' benne' wak zente. 10 Yógo'te benne' ka' bze nággake' che benne' ni, gan zzo law benne' gaxjw ka', na' zejte benne' blo ka', na' wnnágake': "Benne' ni, nzi' lo ne'e yela' wak zen che Dios." 11 Ka' goken, wdápegake' le' ba la'ne, dan' scha ba ben láže'le' légake' len yela' wžá' wnné ya'a chie'.

12 Kate' bejlé'gake' da' bzoa li Lipen' che diža' chawen' kan znna bia' Dios, na' kan nak che Jesús, Benne' Criston', naž bezóagake' nis, benne' byo ka', na' no'le ka'. 13 Lezka' Smon na' bejli'e che Jesusen', na' bezóe' nis, na' wdáteze' tzen len Lipen'. Kate' ble'ele' yela' wak zen ka' da' zej nak bian' da' žon Lipen', bebanle Smon na'.

14 Kate' benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, béngekle' kan goken, benne' ka' zej nbabe' Samaria ba nzi' lo ná'gake' xtiža' Dios, naž bséla'gake' Bedw len Zwa ga na'. 15 Kate' Bedon' len Zwan' bžíngake' ga na', naž góta'yoegekle'

Dios l̲o wláz benne' ka' žejl̲é'gake' che Benne' Criston', nich yedjsoal̲en Dios Be' La'y l̲égake'. 16 Kate' bžinte ža na', bi na' yedjsoal̲en Dios Be' La'y l̲égake'. Bezóazegake' nis nich gákgake' toze l̲en X̲anžo Jesusen'. 17 Naž Bedon' l̲en Z̲wan' belx̲óa ná'gake' benne' Samaria ka'. Góta'yoegekle' Dios, na' bedjsoal̲en Dios Be' La'y l̲égake'.

18 Kate' bl̲e'el Smon, bennen' goke' wžá', dan' goken katen' benne' wbás ka' bsel̲a' Benne' Criston' belx̲óa ná'gake' benách ka', bedjsoal̲en Dios Be' La'y l̲égake', na' gónele' chiz̲jwe' l̲égake' mežw, 19 na' gože' l̲égake':

—Benn yel̲a' wak ni chia', nich kate' x̲oa na'a nóte'teze benne', yedjsoal̲en Dios Be' La'y l̲e'.

20 Naž Bedon' gože' l̲e', na' wnné':

—Kwia yi' mežw chion' tz̲en l̲en le', dan' žeklo' l̲en mežw si'o yel̲a' wak che Dios. 21 Bi nako' zi gónl̲eno' da' ni tz̲en, dan' yichj l̲az̲do'o bi naken chawe' l̲aw Dios. 22 Beyát l̲aže' che da' kegle da' žono', na' góta'yoele Dios, cha' yenít l̲awe' chio' da' ni da' z̲za' l̲ažo'o. 23 Z̲l̲e'ela' nbago'o z̲ia, na' nžejo' l̲o yel̲j che da' x̲iwe'.

24 Naž beží'i Smon na', na' gože' l̲égake':

—Le wl̲íž Dios, na' le gáta'yoele X̲anžon' ni'a chia' neda' nich bi gak chia' nitó da' ba wnnale.

25 Kate' Bedon' l̲en Z̲wan' beyóž bzoa lígake' che Benne' Criston', na' bsédgekle' x̲tiža' Dios l̲o yežen', naž l̲ezka' bchál̲jgake' che diža' chawen' gan zej nnita' da' zan lažgak benne' Samaria ka', na' wdé na' beyéjgake' l̲o yež Jerusalén.

Lip z̲chál̲jl̲ene' to benne' nbabe' yežlyó Etiopía

26 Naž to wbás che ya'abá bchál̲jl̲ene' Lip, na' gože' l̲e':

—Wzó ža', na' wyéj zaka' gan z̲de wbíž byo' zag ka'. Žino' gan z̲l̲a' nez da' zejen Jerusalén, na' zejten yež Gasa, nezen' z̲den latje dach.

27 Naž wyó'o Lipen' nez, na' zeje' l̲o nezen', na' bejchage' to benne' nbabe' yežlyó Etiopía, benne' wbíž. L̲o yežlyó Etiopía na' nake' benne' blo l̲aw Kandase, no'len' z̲nna bi'e benách Etiopía ka', na' žape chi'i benne' ni yógo'te yel̲a' wnni'a che no'len', dan' žen' liže'. Wyéj benne' ni l̲o yež Jerusalén nich bka'n z̲ene' Dios. 28 Na'a, zeyeje' laže', na' ži'e l̲o karret chie', na' žol̲e' da' nyejw l̲e'e yiche kan wnná Isaías, bennen' bchal̲je' l̲o wláz Dios ža ni'te. 29 Naž Dios Be' La'y gože' Lipen', na' wnné':

—Wbiga' gan zej karreten', na' wyéjl̲enen.

30 Kate' ba wbiga' Lipen' ga na', benle' che benne' wbižen'. Žol̲e' da' nyejw l̲e'e yiche dan' wnná Isaíasen'. Lipen' gože' l̲e':

—¿Žejni'ilo' dan' žol̲o'?

31 Beží'i benne' Etiopía na', na' wnné':

—¿Nakx̲ gak chejni'ilan' cha' bi zoa no benne' wzejni'ile' neda'?

Naž góta'yoele' Lipen' kwene', na' kwé'l̲ene' l̲e' tz̲en l̲o karreten'.

32 Dan' nyejw l̲e'e yiche dan' žol̲e', z̲nnan ki:

Ka to z̲íla'do',
bché'gake' L̲e' nich gótgake' L̲e',
na' ka z̲íla'do',
bia bi z̲béžeba' kate' z̲chóggake' yícha'ba',
l̲ezka' ben L̲e', bi bsaljw žoe'e, na' bi be wnné'.

33 Bzóagake' L̲e' chel̲a'ale,
na' bi biá'gake' latje no benne' wchi'a laže'e L̲e'.
¿Noz̲kze benne' gak wl̲oe'ele' z̲ia da' zej nbaga' benne' wláž chie' ka'?
L̲égakkze' bétgake' L̲e'.

34 Naž benne' wbižen' wnnable' Lipen', na' gože' l̲e':

—Žáta'yoela' le' wzejni'ilo' neda'. ¿Noz̲ benne' wnná bennen' bchal̲je' l̲o wláz

Dios da' ni kan nak chie'? ¿Bchalje' chekze', o che benne' yoble?
35 Naž len la' diža' nize wzó law Lipen', na' bzejni'ile' le' diža' chawen' kan nak che Jesusen'. 36 Katen' zej yoe'e nez zjake', bžíngake' gan de nis. Naž benne' wbižen' gože' Lipen', na' wnné':
—Bwia nga. Že' nis nga. ¿Wakkze yezóa' nis?
37 Lipen' gože' le':
—Cha' žejli'o dot lažo'o, gak yezó' nis.
Le' beži'e, na' wnné':
—Žejli'a che Jesús, Benne' Criston', nake' Zi'n Dios.
38 Naž wleke' karret chien' žize, na' žoptie' bétjgake', na' wyázgake' lo nisen'. Naž Lipen' bezóe' benne' wbižen' nis. 39 Kate' bežójgake' lo nisen', Dios Be' La'y bechi'e Lipen', na' biž ble'el benne' wbižen' le'. Naž beyoé'e nezen', zeyeje', na' žebele'. 40 Kate' ba žakbe'el Lipen', ba zoe' lo yež Asoto. Wdíe' yógo'te yež ka' zej nnitan' ga na', na' bchalje' diža' chawen' ga bžintie' lo yež Sesarea.

Saulo žeyake' che Benne' Cristo

9 Xakte na' bi bsan Saulo zbia laže'e benne' ka' žejlé'gake' che Xanžon', na' gónele' gote' légake'. Nich gone' ki wyeje' law bxoz blo, 2 na' wnnable' le' gone' to yiche wnná bia' da' chjo'e lawgak benne' wnná bia' ka' chegak yo'o ka' gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, benne' ka' nníta'gake' lo yež Damasko, na' cha' chejxake'e benne' byo ka', o no'le ka' ga na', benne' žejlé'gake' che Jesusen', na' gak yechi'e légake' zej nžeje' lo yež Jerusalén. 3 Kate' Saulon' len benne' ka' žónlengake' le' tzen, ne zej yoe'e nezen' zjake', na' kate' za' žíngake' lo yež Damaskon', ka' gaze wza'ni'le'e to baní' da' zan' ya'abá, dan' wza'nín' gan zjake'. 4 Naž Saulon' bgo'ne' lo yo, na' benle' chi'i to benne' ži'e le':
—Saulo, Saulo, ¿biz chen' zbia lažo'o neda'?
5 Saulo wnnable' Le', na' wnné':
—¿Noz Le', Xan?
Le' wnné':
—Naka' Jesús na'kze, Bennen' zbia lažo'o. Žsaka' zi' kwino', dan' zži'o chia'. Žak chio' kan žak che beže, bia žsaka' zi' kwinba' kate' zlibba' yag ntoche' da' žóngekle'-ba' zi'.
6 Naž Saulon' wzízli'e, na' bžebe'. Wnné':
—Xan, ¿biz žénelo' gona'?
Xanžon' gože' le':
—Wyase, na' wyáz lo yežen', na' sela'a to benne' gan so', benne' wzenle' le' da' žala' gono'.
7 Bžébegak benne' ka' zjáklene' Saulon' tzen, dan' béngekle' chi'in', la'kze bi blé'egekle' nitó benne'. 8 Naž beyás Saulon', na' kate' bxá' yej lawe', bi be zle'ele'. Che len béxwgake' ne'e, na' bché'gake' le' lo yež Damaskon'. 9 Saulon' wzóe' ga na' chonne ža nchol yej lawe', na' bi be we'j bdawe'.
10 Lezka' Ananías, to benne' žejli'e che Benne' Criston', zoe' lo yež Damaskon', na' Xanžon' bloe'e lawe' gan zoe' lo da' ble'e dáwe'le', na' gože' le':
—Ananías.
Le' bechebe', na' wnné':
—Zoa' nga, Xan.
11 Xanžon' gože' le':
—Wzó ža', na' wyéj gan nak nezen' nzin' Nez Li, na' lo liž Judas wnnáb cha' zoa Saulo, benne' Tarso, ga na'. Žáta'yoele' Dios lo yo'on'. 12 Ba ble'e dáwe'le' za' to benne' lie' Ananías, na' choe'e gan zoe', na' xoa ne'e le' nich yeyaljw yej lawe'.
13 Naž beží'i Ananías na', na' gože' Le':
—Xan, benne' zan ba bzéngekle' neda' kan žon bennen', dan' benle'e da' zia chegak benne' ka' žejlé'gake' chio', benne' ka' nníta'gake' Jerusalén.
14 Lezka' ze'e nga, na' lo wláz bxoz wnná bia' ka' nzi' lo ne'e yela' wnná bia'

goxwe' yógo'te benne' ka' zcháljlengake' Dios ni'a che Lo'.

15 Naž Xanžon' gože' Ananíasen', na' wnné':

—Wyéj, dan' wžekza' neda' bennen' nich wzóa lie' chia' neda' lawgak benách zi'to' ka', na' lawgak benne' ka' znna biá'gake' légake', na' lezka' lawgak benách Israel ka'. 16 Wloe'ela' le' da' zan da' sáka'li'e lo wlaza' neda', katen' gone' xchina'.

17 Naž Ananíasen' wyeje' ga na', na' wyoé'e yo'on'. Bxoa ne'e Saulon', na' gože' le':

—Bicha'a Saulo, Xanžo Jesús, Bennen' bloe'e lawe' lo nez gan zo'o, bsele'e neda' nich yeyaljw yej lawo', na' nich yedjsoalen Dios Be' La'y le'.

18 La' na'ze da' zej naken ka zeza' bel ka' béxjwgaken lo yej lawe', na' la' beyáljwte yej lawe'. Naž wzó ža' Saulon', na' bezóe' nis. 19 Wdé na' we'j bdawe', na' beyák laže'e. Ka chope chonne ža wzóalene' benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Damasko.

Saulo zzoa lie' che Benne' Cristo lo yež Damasko

20 La' wzó lawte Saulo zzoa lie' che Benne' Criston' gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' wnné':

—Jesús na'kze nake' Zi'n Dios.

21 Bebán láže'gak yógo'te benne' ka', benne' želyenle' chie', na' wnnágake':

—¿Kege benne' ni bennen' bžia yi'e benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, benne' ka' zcháljlengake' Dios lo la Jesusen'? Nich gone' ki ble'e ga ni, nich wchi'e légake' zej nžeje' lawgak bxoz wnná bia' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén.

22 Saulon' gok chochže', na' bene' ga wžé' zédgekle benne' judío ka' nníta'gake' lo yež Damasko, dan' bloe'ele' légake' Jesús na'kze nake' Benne' Criston', Bennen' žxen láže'gake' yedjnná bi'e légake'.

Želá Saulo lo na'gak benne' judío ka'

23 Kate' ba gok zan ža, naž benne' judío ka' béngake' toze diža' gótgake' Saulon'. 24 Dot ža dot yele benne' judío ka' wžé' náwgake' le' gan zdégake' lo ze'e da' žape chi'in yežen', nich gótgake' le', san gókbe'ele Saulon' da' žénegekle' góngake' chie'. 25 Naž benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' bché'gake' Saulon' žel, na' belwé'e le' to lo xkwit zen da' nžejen do, na' btínnegake' le' na'le lo ze'en' dan' žape chi'in yežen'.

Žežín Saulo lo yež Jerusalén

26 Kate' bežín Saulo lo yež Jerusalén, gónele' gónlene' tzen benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', san yógo'tegake' bžébegake' le', dan' bi žejlé'gake' žejlé' Saulon' che Benne' Criston'. 27 Naž Bernabé bchi'e Saulon' gan zej nnita' benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston'. Bzenle' légake' kan gok che Saulon', na' kan ble'ele' Xanžon' lo nez, na' Xanžo na'kze bcháljlene' le', na' kan ben Saulon' lo yež Damasko, len yela' wechóg laže' bzoa lie' che Jesusen'. 28 Naž Saulon' wzóalene' légake' lo yež Jerusalén, na' bénlene' légake' tzen. 29 Len yela' wechóg laže' Saulon' bzoa lie' che Xanžon', na' bdil dže'e len benne' judío ka', benne' ka' zcháljgake' diža' griego, na' légake' gónegekle' gótgake' le'. 30 Kate' lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston' gókbe'egekle' da' ni, na' bché'gake' Saulon' lo yež Sesarea, na' bséla'gake' le' lo yež Tarso, da' naken laž Saulon'.

31 Naž gok chawe' chegak yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' dot gan nbab Judea, na' gan nbab Galilea, na' gan nbab Samaria,

na' gok chóchgake'. Bžébegake' Xanžon', na' belyane' dan' goklen Dios Be' La'y légake'.

Bedw žeyone' Eneas

32 Yetó da' goken, kate' Bedw ne žejwíe' lježžo ka', ble'e gan zej nnita' benne' ka' žejlé'gake' che Jesusen' lo yež Lida. 33 Bejxake'e to benne' lie' Eneas ga na', na' ba gok xono' yiz die' lo da'a dan' de'e yižwé', na' bi žak se'e. 34 Bedon' gože' le':

—Eneas, Jesús, Benne' Criston', žeyone' le'. Wyase, na' betób da'a chion'.

La' wyaste Enéasen'. 35 Yógo'te benne' ka' nníta'gake' lo yež Lida, na' lo yež Sarón, blé'egekle' le', na' bejlé'gake' che Xanžon', na' beyákgake' chie'.

Žat Dorkas, na' žebane'

36 Yetó da' goken, lo yež Jope wzóa to no'le žejli'e che Benne' Criston', no'len' lie' Tabita, na' kan nak diža' griego lie' Dorkas. No'len' bene' zan da' zej naken chawe', na' da' žáklengaken benne' yache' ka'. 37 Da' goken ža na', wdá' Dorkasen' yižwé', na' gote'. Wdé bdíbgake' le', bdíxjwgake' le' to lo yo'o gan nak da' chope kwia. 38 Dan' že' yež Jopen' gawze gan že' yež Lida gan zoa Bedon', benne' Jope ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', béngekle' zoa Bedon' ga na'. Che len bsélaʼgake' chope benne' gan zoe'. Góta'yoegekle' le', na' belyi'e le':

—Bi želo' sá'leno' neto'.

39 Naž la' wzó ža'te Bedon', na' wyéjlene' légake'. Katen' bžine' ga na', la' belche'tie' le' gan nak lo yo'o gan de no'le gat na'. Naž no'le wzebe ka' bdóbgake' dot kwite', na' želbeže'. Bloé'egekle' le' laže' ka' chegak benne' byo ka', na' laže' chegak no'le ka', da' ka' ben Dorkasen' kate' ne wzóalene' légake'. 40 Naž Bedon' bebeje' yógo'te benne' ka' nníta'gake' ga na' na'le. Naž bzoa zibe', na' bcháljlene' Dios. Byechje' gan de Dorkasen', na' wnné':

—Tabita, wyase.

La' bxa'te yej law Dorkasen'. Kate' ble'ele' Bedon', la' wyastie', na' wži'e. 41 Bedon' bexwe' ne'e, na' bchise' le'. Naž bliže' benne' ka' žejlé'gake' che Jesusen', na' lezka' no'le wzebe ka', na' bejzíe' Dorkasen' láwgake', ba bebane'. 42 Kan gok da' ni wzé diža' chen dot lo yež Jope, na' bejle'gak benne' zan che Xanžon'. 43 Zan ža bga'n Bedon' lo yež Jopen' lo liž Smon, to benne' žon chawe'e yid za beže.

Da' ben Bedw lo liž Kornelio

10 Wzóa to benne' yež Roma lie' Kornelio lo yež Sesarea, na' zchi'e to gaywá' benne' žjake' lo wdile, benne' ka' légake' Benne' Italia Žjake' Lo Wdile. 2 Kornelion' zka'n zene' Dios, na' zžebe' Le'. Yógo'te benne' ka' nníta'gake' liže' žónlengake' le' tzen. Kornelion' znezjwe' mežw zan da' žáklenen benne' yache' ka', na' zcháljlenteze' Dios. 3 Žedá chonne Kornelion' ble'e dáwe'le' wyó'o to wbás che ya'abá gan zoe'. Wbasen' gože' le':

—Kornelio.

4 Bžebe Kornelion'. Bwie' wbás che ya'abán', na' gože' le':

—¿Biz yi'o neda' Xan?

Wbás che ya'abán' gože' le', na' wnné':

—Dios ženle' da' zcháljleno'-ne', na' nnézkzele' da' žono', kan žáklenoʼ benne' yache' ka'. 5 Na'a, žala' selo'o benne' ka' chjake' lo yež Jope, nich chejlížgake' to benne' lie' Smon, na' lezka' lie' Bedw. 6 Bennen' zoe' liž to benne' žon chawe'e yid za beže, na' lezka' lie' Smon, na' zoa liže' žoa'a nisdo'. Bedon' wzenle' le' da' žala' gono'.

7 Kate' ba bezá' wbás che ya'abán', wbasen' bcháljlene' le', naž Kornelion' bliže' chope bi' wen žin chie' ka', na' to benne' žeje' lo wdile, benne' zka'n zene' Dios, na' žónlene' tzen benne'

ka' nníta'gake' liž Kornelion'. 8 Kate' beyóž bzenle' l̲égake' yógo'te dan' goken, bse̲l̲e'e l̲égake' l̲o yež Jopen'.

9 Ža chope ža, katen' zej yoe'e nez, na' za' žíngake' gan že' yež Jopen', l̲a' na'ze wžén Bedon' yíchjo'ole nich wcháljl̲ene' Dios, ne nak wawbíž. 10 L̲a' na'ze wdón Bedon', na' gónele' gawe'. X̲ak žsi'ní'agake' da' gawe', bl̲e'e dáwe'le'. 11 Bl̲e'ele' nyaljw ya'abá, na' to da' naken ka to laže' žeje z̲en žetjen gan zoe', na' nžejen dap kwe'te. 12 Žiagak bia yix̲e' ka' l̲aw lažen', na' zan kan zej nakba', bia ka' zej nnita' tape ni'a ná'gakba', na' bia ka' želz̲obe kwíngakba' l̲o yo, na' bia ka' zoa x̲ílgakba'. 13 Naž benle' chi'i to benne' ži'e le':

—Bedw, wzó ža'. Bet-ba', na' bdaw-ba'.

14 Beží'i Bedon', na' wnné':

—O'o, X̲an. Batkle bdawa' da' bi žal̲a' gawto' o da' bi naken chawe'.

15 Da' bežope chi'i benle' chi'i bennen', na' gože' l̲e':

—Da' ben chawe' Dios, bi nnio' chen: “Bi naken chawe'.”

16 Chonne chi'i gok da' ki, na' naž laže' z̲en na' l̲a' beyepten ya'abá. 17 Kate' ne žek zedle Bedon', na' žezá' l̲aže'e biz̲ zejl̲ás dan' bl̲e'e dáwe'le', benne' ka' bse̲l̲a' Kornelion' bžíngake' ga na', na' wnnábgake' gan zoa liž Smon na'. 18 Kate' bžíngake' ža yo'on', bl̲ížgake' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnnábgekle' l̲égake' cha' zoa to benne' lie' Smon ga na', bennen' l̲ezka' lie' Bedw. 19 Kate' ne žezá' l̲aže' Bedon' kan nak dan' bl̲e'e dáwe'le', Dios Be' La'y gože' l̲e', na' wnné':

—Bwia nga. Ba bžingak chonne benne' ka' nga, na' žíljgake' le'. 20 Wzó ža' na'a. Betj z̲an yo'o. Bi gak chope l̲ažo'o chéjl̲eno' l̲égake', dan' bse̲l̲a'a nedkza' l̲égake'.

21 Naž betj Bedon' z̲an yo'o gan zej nnita' benne' ka' bse̲l̲a' Kornelion', na' gože' l̲égake':

—Neda' bennen' žiljle. ¿Biz̲ chen' za'le nga?

22 Bechébegake', na' belyi'e l̲e':

—Kornelio, bennen' z̲chi'e benne' ka' žjake' l̲o wdil̲e, bse̲l̲e'e neto'. Nake' benne' chawe', na' z̲žebe' Dios. Yógo'te benne' judío ka' žápegake' bennen' ba la'ne, na' zej nži'ile' l̲e'. Yetó da' goken, to wbás che ya'abá bcháljl̲ene' l̲e', na' gože' l̲e' se̲l̲e'e benne' ka' yedjlížgake' le' yido' liže' nich yenle' da' nno'.

23 Naž Bedon' wl̲oé'e l̲égake' l̲o yo'o, na' bi'e gan gá'ngake'. Kate' za' ža'ní' yetó ža, wyase Bedon', na' wyéjl̲ene' l̲égake'. Bal̲e lježžo ka' bénl̲engake' l̲e' tz̲en, benne' ka' nníta'gake' l̲o yež Jopen'.

24 Ža chonne ža, bžíngake' l̲o yež Sesarea. Ba zoa Kornelion' z̲beze' l̲égake', na' ba btobe' biche'e ka', na' lježe' ka', benne' ka' nží'ižele', gan nak liže'. 25 Kate' wyáz Bedon' l̲i'a, bžoj Kornelion' l̲o yo'on', na' bejchage' l̲e'. Bzoa z̲ibe' x̲ni'a Bedon', na' bka'n z̲ene' l̲e' kan žonžo che Dios na'kze. 26 Bedon' besó že'e l̲e', na' gože' l̲e':

—Wzó ža'. L̲ezka' benne' yežlyó nga naka' kan nako' le'.

27 Kate' ne z̲chalje' da' ni, wyo'ote Bedon' l̲o yo'on', na' bejx̲ake'e zej ndobe benne' zan ga na'. 28 Naž Bedon' gože' l̲égake', na' wnné':

—L̲e'e nnézkzelele da' bchi'le Moisés, dan' z̲nnan bi žal̲a' gonl̲en to benne' judío tz̲en o chó'ol̲ene' to benne' zi'to'. Na'a, Dios ba bl̲oe'ele' neda' bi žal̲a' nnia' che nitó benne' nake' ka'ze o bi nake' chawe'. 29 Che l̲en, kate' bl̲ižle neda', l̲a' bidtia', na' bi gok chope l̲aža'a. Na'a z̲nnaba', ¿biz̲ chen' wnnele neda'?

30 Naž bechebe Kornelion', na' wnné':

—Ba gok tape ža ka zoažo na'a, žedá chonne, kate' ne žona' wbás, na' žl̲iža' Dios l̲o liža' nga, bl̲e'ela' to x̲kwide' byo. Bl̲oe'e l̲awbe' l̲awa' neda', nákwbe' laže' da' žákti'ten. 31 Gožbe' neda', na' wnnabe': “Kornelio. Dios ženle' da'

znnablo'-ne', na' nnezle' da' žono', kan žákleno' benne' yache' ka'. 32 Na'a, bsela' benne' ka' lo yež Jope nich chejnnégake' to benne' lie' Smon, na' lezka' lie' Bedw. Bennen' zoe' gan nak liž to benne' žon chawe'e yid za beže, na' lezka' lie' Smon. Zoa liž bennen' žoa'a nisdo'. Kate' la' Bedon' ga zo' ni, wzenle' le' diža' chawen'." 33 Ka' goken, la' bsé la'tia' benne' ka' chejtíljgake' le', na' chawe' beno' bido' gan zoato' ni. Che len zoato' yógo'teto' nga, na' ndobto' law Dios nich wzé nagto' yógo'te da' ye' Dios le' wzenlo' neto'.

Da' wnná Bedw liž Kornelio

34 Naž wzó law Bedw zchalje', na' wnné':

—Da' li žejni'ila' na'a, Dios bi zwíe' yela' znneze chegak benách ka', san tlebe kan zle'ele' žo'o. 35 Žaz laže' Dios benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, benne' ka' zžébegake' Le', na' žóngake' da' naken chawe'. 36 Dios bdie' xtiže'e lo na'gak benne' Israel ka', na' bsele'e to benne' bzoa lie' che diža' chawen' chie', da' žonen ga zga'n chawe' benách ka', na' bžinen chežo lo na' Jesús, Benne' Criston'. Lekze' nake' Xanžo yógo'težo. 37 Le'e nnézkzelele da' goken gan nbab Judea, dan' wzó law goken gan nbab Galilea wdé bchalj Zwa nich yezóagak benách ka' nis. 38 Nnézkzelele kan ben Dios che Jesusen', Benne' Nasaret. Bsele'e Dios Be' La'y len yela' wak zen chie', na' Le' bénlene' Jesusen' tzen. Nnézkzelele kan wdé', na' kan bene' da' naken chawe', na' beyone' yógo'te benne' ka' belzake'e lo na' da' xiwe'. Ki bene', dan' wzoalen Dios Le'. 39 Na'a, neto' zzoa lito' che yógo'te da' ben Jesusen' gan nbab Judea, na' lo yež Jerusalén, na' kan goken, bétgake' Le', katen' bdá'gake' Le' le'e yag kroze. 40 Naž Dios besbane' Le' kate' gok chonne ža nate', na' bene' ga bloe'e lawe' gan wzoato' neto'. 41 Bi bloe'e lawe' lawgak yógo'te benách ka', san láwzeto' neto' bloe'e lawe'. Dios wžekze' neto' ža ni'te nich wzóa lito' che Jesusen', na' we'j bdáwlento' Le' tzen wdé bebane' lo yela' got. 42 Dios gože' neto' wzóa lito' chie' Le' lawgak benách ka', na' zzoa lito' che Benne' Criston', na' znnato' nake' Bennen' bzoakze Dios nich wchi'a laže'e benne' ban ka', na' benne' gat ka'. 43 Lezka' yógo'te benne' ka', benne' bcháljgake' lo wláz Dios ža ni'te, bzoa lígake' che Jesusen', na' wnnágake': "Yógo'te benne' ka' chejlé'gake' chie' Le', Dios yenít lawe' dola' da' zej nbage'e ni'a che da' bene' Le'."

Dios Be' La'y žedjsóalene' benne' zi'to' ka'

44 Kate' ne zchalj Bedw da' ni, la' bžinte Dios Be' La'y, na' bedjsóalene' légake', yógo'te benne' ka' belyenle' dan' bchalj Bedon'. 45 Bebán láže'gekle benne' judío ka', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' bžíngake' ga na' tzen len Bedon', dan' Dios Be' La'y, Benne' bsela' Xažo Dios, bedjsóalene' benne' ka' bi zej nake' judío. 46 Ki béngake' dan' béngekle' zchaljgak benne' zi'to' ka' diža' yoble, na' zka'n zéngake' Dios. 47 Naž bchalj Bedon', na' wnné':

—¿Wak no benne' wžóngake' benne' ki nich bi yezóagake' nis? Nak bia' Dios Be' La'y bedjsóalene' légake', kan bedjsóalene' žo'o, benne' judío ka'.

48 Wnná Bedon' yezóagake' nis dan' nzi' lo ná'gake' Xanžo Jesús. Naž benne' ka' góta'yoegekle' Bedon' gá'nlene' légake' chope chonne ža ka'.

Da' wnná Bedw lawgak benne' judío ka', benne' ka' che Jesús lo yež Jerusalén

11 Béngekle benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston' len lježžo ka' nníta'gake' gan nbab Judea, kan benne' ka' bi zej nake' judío wzí' lo ná'gake'

xtiža' Dios. 2 Kate' bežín Bedw lo yež
Jerusalén, na' lježžo judío ka', benne'
žejlé'gake' che Benne' Criston', bdil
díža'gake' len le'. 3 Belyi'e Bedon':
—¿Biz chen' wyó'oleno' benne' ka' bi
zej nake' judío, na' bdáwleno' légake'
tzen?
4 Naž wzó law Bedon' zzejni'ile' légake'
kan nak dot dan' goken, 5 na' wnné':
—Wzóa' lo yež Jope, na' kate' ne
zcháljlena' Dios, ble'e dáwe'la' to da'
bloe'el Dios neda'. Ble'ela' to da' naken
ka to laže' žeje zen, dan' nžejen dap
kwe'te. Betjen zan ya'abá, na' bžinen gan
zoa'. 6 Katen' bwian', nich le'ela' da' žian
lawlen, ble'ela' bia yixe' ka' zej nnita'
tape ni'a ná'gakba', bia yixe' snia ka',
na' bia ka' želzobe kwíngakba' lo yo,
na' bia ka' zoa xílgakba'. 7 Benla' chi'i
to benne' gože' neda': "Bedw, wzó ža'.
Bet-ba', na' bdaw-ba'." 8 Naž gožа'-ne':
"O'o, Xan. Batkle bdawa' da' bi žala'
gawto', o da' bi naken chawe'." 9 Naž da'
bežope chi'i bliž benne' ya'abán' neda',
na' gože' neda': "Da' ben chawe' Dios, bi
nno' chen: bi naken chawe'." 10 Chonne
chi'i gok da' ni, na' naž dot dan' ble'ela'
la' beyepten ya'abá. 11 La' na'ze bžín-
tegak chonne benne' ža yo'o gan zoa',
benne' ka' zej nžoje' lo yež Sesarea. Bsela'
to benne' lie' Kornelio légake', na' bed-
jdíljgake' neda'. 12 Dios Be' La'y gože'
neda': "Wyejlen légake', na' bi gak chope
lažo'o." Lezka' wzá'lengak žopte lježžo ki
neda' tzen, na' wyejto' lo yež Sesarea gan
wyo'oto' liž to benne' zoe' ga na'. 13 Ben-
nen' bzenle' neto' da' ble'ele' kate' bla' to
wbás che ya'abá lo liže'. Wzíe' lawe', na'
gože' le': "Na'a bsela' benne' ka' chjake'
lo yež Jope, nich chejnnégake' to benne'
lie' Smon, na' lezka' lie' Bedw. 14 Ben-
nen' wzenle' le' diža' chawen' kan gak
yeló' le', na' lezka' yelagak yógo'te benne'
ka' nníta'gake' ližo'." 15 Katen' wzó lawa'
zcháljlena' légake', na' Dios Be' La'y bed-
jsóalene' légake' kan bedjsóalene' žo'o
zga'ale. 16 Naž bejsá' laža'a da' wnná
Xanžon', katen' wnné': "Da' li Zwa bezóe'
benách ka' nis lo nis, san le'e, gak chele
da' zloé'ezele yela' žezóa nisen', dan' Dios
Be' La'y yedjsóalene' le'e." 17 Che len,
cha' Dios bsele'e Dios Be' La'y nich bed-
jsóalene' légake', tlebe kan bene' chežo
žo'o, nolžo žejle'žo che Xanžo Jesús,
Benne' Criston', ¿nozkze neda' wži'a che
Dios?
18 Naž, kate' béngekle' da' ni wn-
níta'gake' žize, na' bka'n zéngake' Dios.
Wnnágake':
—Ki naken, Dios žwe'e latje benne' ka'
bi zej nake' judío, žeyát láže'gake' nich
gata' yela' nban da' zejlí kanne chégake'.

Benne' yež Antiokía ka' žejlé'gake' che Benne' Cristo

19 Katen' benne' judío ka', benne' bi
žejlé'gake' che Benne' Criston', bétgake'
Esteban, na' belbía láže'gake' yezika'
benne' ka' žejlé'gake' chie', naž bzon-
njgak benne' ki, na' góslasgake'. Bejn-
níta'gake' yež zan gan nbab Fenisia, na'
lo yežlyó Chipre, na' lo yež Antiokía, gan
bzoa lígake' che xtiža' Dios, san láwgakze
benne' judío ka'. 20 Lezka' yezika' benne'
ka' bénlengake' légake' tzen, benne' ka'
zej nbabe' yežlyó Chipre, na' benne'
yež Sirene ka'. Benne' ki, kate' bžín-
gake' lo yež Antiokía, lezka' bcháljlen-
gake' benne' zi'to' ka', na' bzoa lígake'
che diža' chawen' kan nak che Xanžo
Jesús. 21 Yela' wak che Xanžon' wzóale-
nen légake', na' benne' zan bejlé'gake'
che Xanžon', na' beyákgake' chie' Le'.
22 Kate' bžin diža' kan gok da' ni,
benne' ka' che Benne' Criston', benne'
nníta'gake' lo yež Jerusalén, béngeklen',
na' bséla'gake' Bernabé nich cheje' lo
yež Antiokía na'. 23 Kate' Bernabén'
ble'e lo yež Antiokía, ble'ele' da' žonn
Dios chégake', na' bebele'. Goze' lé-
gake' žala' chejlé'tezgake' che Xanžon'
dot láže'gake'. 24 Bernabén' nake' benne'

chawe', na' Dios Be' La'y zóalene' le', na' dot laže'e žejli'e che Benne' Criston'. Ni'a che da' bchalj Bernabén', benne' zan lo yežen' bejlé'gake' che Xanžon'.

25 Wdé na', wyéj Bernabén' lo yež Tarso, na' bejdilje' Saulo. Kate' bežel-le'-ne', bchi'e le' lo yež Antiokían'. 26 Dot to yiz wnníta'gake' ga na', na' bénlengake' tzen benne' ka' zej nake' che Benne' Criston', na' bsédgekle' benne' zan ka'. Lo yež Antiokían', benne' ka' žejlé'gake' che Jesusen' wzí lágake' da' nežw chi'i Benne' Cristiano ka', da' zejlás Benne' Zej Yoe'e Benne' Criston'.

27 Kate' ža ka' bale benne' ka', benne' zcháljgake' lo wláz Dios, bžójgake' lo yež Jerusalén, na' bžíngake' lo yež Antiokían'. 28 Wzé Agabo, to benne' žónlene' benne' ka' tzen, na' lo wláz Dios Be' La'y bzejni'ile' légake', na' wnné':

—Za' gak wbín dot yežlyó nga.

Gok wbín na' katen' znna bia' Klaudio, benne' Roma. 29 Naž bchebe láže'gak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' nníta'gake' lo yež Antiokía, séla'gake' ka da' nápegake', da' gáklenen lježžo ka' nníta'gake' gan nbab Judea. 30 Ki béngake', na' dan' bnézjwgake', bdégaken' lo na'gak Bernabén', na' Saulon' nich chjwá'gaken' lawgak benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benne' ka' che Benne' Criston', benne' nníta'gake' gan nbab Judea.

Žótgake' Jakob, na' žséjwgake' Bedw liž ya

12 Kate' ža ka' Herodes, benne' znna bi'e, bene' ga béxwgake' bale benne' ka' che Benne' Criston', nich wsaka' zí'gake' légake'. 2 Herodes na' bsele'e benne' ka', na' bétgake' Jakob, benne' biche' Zwa. Bé'gake' le' ya ntoche'. 3 Kate' gókbe'ele Herodes na' wyáz láže'gak benne' judío ka' da' ni, na' bene' ga béxwgake' Bedw. Gok da' ni ža ka' kate' žak lni katen' žáwgake' yet xtil da' bi nzi' kwa zichj chen. 4 Wdé béxwgake' Bedon', na' bséjwgake' le' liž ya, na' bdégake' le' lo na'gak tape kwe' benne' žjake' lo wdile Wnníta'gake' tape' to to kwe' ka'. Ka' béngake' nich gape chí'igake' le'. Bžia laže' Herodes na' yebeje' Bedon' lawgak benách ka' te Lni Pasko', lni na' žejdínnegekle' kan ben Dios katen' bebeje' benách judío ka' lo yežlyó Ejipto. 5 Ka' goken, wdape chí'igake' Bedon' lo liž ya na', san benne' ka' che Benne' Criston' bcháljlentezegake' Dios, na' wnnábgekle' Le' gáklene' Bedon'.

Dios žebeje' Bedw liž ya

6 Kate' za' žin ža žia laže' Herodes yebeje' Bedw liž ya na' nich gote' le', la' že' na'ze de Bedon' ztase', na' zej nnita' chope benne' žjake' lo wdile kwit Bedon', na' nžeje' len chope do ya. Wnníta'gak yebale benne' ka' žjake' lo wdile ža yo'o liž ya na', na' žape chí'igaken'. 7 La' na'ze to wbás che ya'abá che Xanžo Dios bloe'e lawe' ga na', na' wza'ni'le'e baní' liž ya na'. Wbás che ya'abán' wdane' le'el sina' Bedon', na' besbane' le', na' gože' le':

—Wyase.

Naž beyéž do yan' dan' nžejen na' Bedon'. 8 Wbás che ya'abán' gože' le', na' wnné':

—Bchej li'o, na' blej zelo'.

La' bente Bedon' da' ni. Naž wbás che ya'abán' gože' le', na' wnné':

—Bxoa laže' yeno', na' da len neda'.

9 Bežój Bedon', na' wyéjlene' wbás che ya'abán', san bi žákbe'ele' cha' da' žon wbasen' naken da' li. Gokle' yele znnele'. 10 Katen' ba wdégake' gan zej nnita' benne' nežw ka', na' benne' bežope' ka', benne' žjake' lo wdile, benne' ka' žape chí'igake', na' bžíngake' gan zoa da' naken ya, da' nbagan' gan žó'ogake' liž ya na', gan žežójgake' lo nez che yež. Gan žó'ogake', žakze chen wyaljwn. Kate' bžójgake', belzé'e gan bžíngake' yetó nez,

na' wbás che ya'abán' la' bezá'alentie' Bedon'. 11 Naž gókbe'ele Bedon', na' lo yichj lázdo'ze' wnné':

—Na'a nnezla' da' li bsela' Xanžo Dios to wbás che ya'abá chie', na' beslé' neda' lo na' Herodes, na' lo yógo'te da' gónegekle benne' judío ka' góngake' chia'.

12 Kate' ne yo'o nez Bedon', žesá' laže'e kan nak da' goken, na' ble'e ža yo'o liž Lia, xna' Zwa, xkwiden' zoa yetó labe' Markos. Lo yo'on' zej ndobe benne' zan, benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' zcháljlengake' Dios. 13 Katen' bliž Bedon' gan žó'ogake' li'a, bžoj to xkwide' no'le lebe' Rode nich nnezlbe' nozen'. 14 Katen' beyónbia'be' chi'i Bedon', lo yela' žebél chebe' bi bsáljwben', san taríaze beyejbe' lo yo'on', na' bejzenlbe' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnnabe':

—Zoa Bedon' ža yo'o.

15 Naž belyi'e-be':

—Nak yal yichjo'.

Lebe' chochže ben xtíža'be' naken ki. Naž wnnágake':

—Kege le'. Bxin chelgen'.

16 Xak na' bi wzóa ži Bedon', žliže' benne' ka' nníta'gake' lo yo'on'. Kate' bsáljwgake' yo'o, to belnítzele' katen' blé'egekle' le'. 17 Naž Bedon' bchis ne'e nich nníta'gake' žize, na' bzenle' légake' kan ben Xanžon', bebeje' le' liž yan'. Gože' légake':

—Le chejzenle Jakob, na' lježdžo ka' kan goken.

Naž bežój Bedon' ga na', na' wyeje' ga yoble.

18 Kate' za' ža'ní' ža na', wžé' zédgekle benne' ka' žjake' lo wdile kan goken, dan' biž yo'o Bedon' liž yan'. 19 Naž bsela' Herodes benne' ka' chejxí'gake' Bedon'. Katen' bi bžélgekle' le', wnnable' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' wdape chí'igake' Bedon', dot da' goken. Wdé na' Herodes na' gože' ni'a ne'e ka' gótgake' benne' ka' žjake' lo wdile. Naž bezá' Herodes na' gan nbab Judea, na' wyeje' lo yež Sesarea, gan bga'ne'.

Kan got Herodes

20 Kate' ža ka' benne' yež Tiro ka', na' benne' yež Sidón ka' zdil díža'gake' len Herodes. Zga'ale benne' ka' nníta'gake' lo yežlyó che Herodes na' belsele'e da' žiažje chegak benne' ka' nníta'gake' lo yež Tiro, na' lo yež Sidón, san dan' zža'a Herodes na' légake', biž bi želsele'e chégake'. Naž benne' Tiro ka', len benne' Sidón ka', gókgake' toze, na' béngake' ga bchálj Blasto lo wláz légake' law Herodes na'. Nak Blaston' wen žin blo law Herodes na'. Benne' Tiro ka', len benne' Sidón ka', gónegekle' žíngake' law Herodes na', nich nnábgekle' le' ga'n chawe' diža' bizjw chégake'. 21 Naž Herodes na' bžia bi'e to ža yenle' chégake', na' ža na' wži'e latje chie' gan zchi'a laže'e bi da' žaken, nakwe' to laže' da' zakan', na' bchalje' láwgake'. 22 Naž wžéžeya'agak benne' ka', na' wnnágake':

—¡Kege bénne'ze nga! ¡Dios na'kze zchalje'!

23 La' na'ze to wbás che ya'abá che Xanžo la' be'tie' le' dan' lekze' wzi'e yela' zka'n zen da' žala' gaken che Dios. Naž golj bzoga' le'e Herodes na', na' gote' dan' žáwgakba' le'.

24 Naž wzé diža' kan nak che Xanžon', na' belyán benne' ka' nzi' lo ná'gaken'.

Bernabé len Saulo žejcháljgake' diža' chawe' da' nežw chi'i

25 Kate' Bernabé len Saulo ba bdégake' mežwn' da' btobgak benne' ka' che Benne' Criston' lo na'gak benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, na' bezá'gake' ga na', na' beyéjgake' lo yež Antiokía. Lezka' bché'gake' Zwa, xkwiden' zoa yetó labe' Markos.

13 L̲a' ža na'ze wnníta'gak benne' ka' z̲cháljgake' l̲o wláz Dios, na' benne' wsedle ka', l̲o yež Antiokía, benne' ka' zej nbábl̲ene' benne' ka' che Benne' Criston' l̲o yežen'. Ki lágake':

Bernabé,

Smon, (l̲ezka' lie' Benne' Gasj),

Lusio, (benne' yež Sirene),

Saulo,

Manaén, (benne' bgól-l̲ene' tz̲en Herodes, benne' z̲nna bi'e gan nbab Galilea).

2 Katen' zej ndobe benne' ki l̲aw X̲anžon', na' žóngake' wbás, Dios Be' La'y gože' l̲égake', na' wnné':

—Le kwej Bernabé l̲en Saulo cheze chia' nich chjéngake' žin na' dan' bl̲iža' l̲égake' góngaken'.

3 Katen' beyóž béngake' wbás, na' bchál̲jl̲engake' Dios, naž bx̲oa ná'gake' chope' ki, na' bsél̲a'gake' l̲égake'.

Wbás ka' z̲cháljgake' diža' chawe' l̲o yežlyó Chipre

4 Naž Bernabé l̲en Saulo jake' l̲o yež Seleusia dan' bsel̲a' Dios Be' La'y l̲égake' ga na', na' belbene' to l̲o barkw da' bchen' l̲égake' gan nak to yežlyó l̲o nisdo' da' nzin' Chipre. 5 Kate' bžíngake' l̲o yež Salamina, bcháljgake' x̲tiža' Dios ga nak l̲o yo'o ka' gan z̲dobgak benne' judío ka' nich yéngekle' x̲tiža' Dios. Zej nchi'e x̲kwide' Z̲wa nich gákl̲enbe' l̲égake'. 6 Kate' beyóž wdégake' yógo'te yeždo' ka' zej nnitan' l̲o yežlyó Chipren', da' zoan l̲o nisdo', naž bžíngake' l̲o yež Pafos gan bejx̲áka'gake' to benne' judío lie' Barjesús. Nake' benne' wžá' wen l̲aže', na' z̲nne' z̲chal̲je' l̲o wláz Dios. 7 Benne' ni zóal̲ene' Serjio Paulo, to benne' wnná bia', benne' žejni'ile'. Benne' wnná bian' bl̲iže' Bernabén' l̲en Saulon', dan' gónele' yenle' x̲tiža' Dios. 8 Naž benne' wžán' beži'e chegak Bernabén', na' Saulon', dan' gónele' gone' ga bi chejl̲é' benne' wnná bian' che Dios. Benne' wžán' l̲ezka' lie' Elimas l̲en x̲tíža'gak benne' zi'to' ka'. 9 Naž Saulon', bennen' l̲ezka' lie' Pablo, bzóa choch l̲awe', na' zoal̲en Dios Be' La'y l̲e', bwie' Elímasen', 10 na' gože' l̲e':

—Le', benne' wen l̲aže', na' benne' wen da' kegle. Nako' ka z̲i'nkze da' x̲iwe', na' bi z̲l̲e'elo' chawe' yógo'te da' naken chawe'. ¿Bi wsano' da' žono', z̲ži'o che diža' chawen' che X̲anžon', na' žsejo' x̲nez no benne' žénele' chejl̲i'e chie' L̲e'? 11 Na'a, X̲anžo na'kze wsaka' zi'e le', na' chol̲ yej l̲awo', na' bi l̲e'elo' wbíž bal̲e ža ka'.

L̲a' wchol̲te yej l̲aw Elímasen', na' wdé' nile na'le, žilje' no benne' gox̲we' ne'e, nich wchi'e l̲e'. 12 Katen' benne' wnná bian' bl̲e'ele' da' goken, na' bebanle' kan nak x̲tiža' X̲anžon', na' bejl̲i'e che Benne' Criston'.

Da' ben Pablo l̲en Bernabé l̲o yež Antiokía gan nbab Pisidia

13 Naž Pablo l̲en benne' ka' žónl̲engake' l̲e' tz̲en wžéngake' to l̲o barkw, na' bezá'gake' l̲o yež Pafos, na' bžíngake' l̲o yež Perje gan nbab Panfilia. L̲o yežen' x̲kwide' Z̲wa bl̲á'al̲enbe' l̲égake', na' beyejbe' l̲o yež Jerusalén. 14 Wdé na' bezá'gake' l̲o yež Perjen', na' jake' l̲o yež Antiokía gan nbab Pisidia. L̲o yežen', katen' nak ža la'y chegak benne' judío ka', belyoé'e l̲o yo'o gan z̲dóbgake' nich yéngekle' x̲tiža' Dios, na' l̲o yo'on' wžé'gake'. 15 Naž to benne' zoe' ga na' bel̲e' to da' bsedle Moisés, na' l̲ezka' to da' wnná to benne' bchal̲je' l̲o wláz Dios. Wdé na' benne' wnná bia' che yo'on' bsel̲e'e to benne', na' bchál̲jl̲ene' Saulon', na' Bernabén', na' wnné':

—L̲e'e, lježto' ka'. Cha' nche'le to da' nnale da' wzejni'ilen neto', le nnan.

16 Naž wzó ža' Pablon', na' bchis ne'e nich kwé'gake' žize, na' wnné':

—Le wzé nag da' yapa' l̲e'e, benne' Israel ka', na' l̲e'e, nole z̲žébele Dios. 17 X̲anžo Dios, Bennen' z̲ka'n z̲engak

benne' Israel ka', wžekze' xa xto'žo ka', na' bene' ga belyánli'e katen' gókgake' benne' zi'to' ka' lo yežlyó Ejipto. Wdé na' len yela' wak zen chie' bebeje' légake' lo yežlyón'. 18 Choplalj yiz Dios goke' zen laže' len légake' katen' wdágake' dot lo yo biž lo latje dach. 19 Kate' beyóž bchinnje' gaže kwe' yež ka' wnníta'gaken lo yežlyó Kanaán, na' bnezjwe' xa xto'žo ka' yežlyó chegak benne' ka'. 20 Wdé na', da' goken tape gaywá' chi yon yiz, Dios bnnite' benne' ka' nich wchi'a laže'e légake' na' zejte wzóa Samuel, bennen' bchalje' lo wláz Dios. 21 Naž belnnable' Dios wzóe' to benne' nich nna bi'e légake', na' Dios bzoe' Saúl, zi'n Sis, to benne' nbáblene' za'só Benjamín ka' nich nna bi'e légake', na' ki ben Saúl na' choplalj yiz. 22 Wdé na' Dios beké'e Saúl na', na' bzoe' Dabí nich nna bi'e légake'. Dios bloe'ele' kan nak Dabín', katen' wnné': "Nnezla' Dabí, zi'n Isaí, žone' da' žaz laža'a neda', na' gone' yógo'te da' žénela' gone'." 23 Ladjw za'só Dabín', Dios bene' ga golj Jesusen' nich yeslé' benne' Israel ka', kan zga'ale bchebe laže' Dios gone'. 24 Zga'ale kate' bla' Jesusen', bchalj Zwa lawgak yógo'te benne' Israel ka' nich yeyát láže'gake', na' yezóagake' nis. 25 Katen' za' yeyóž wchálj Zwan', na' wnné': "¿Nozkze žéklele naka' neda'? Bi naka' Benne' Criston', Bennen' žala' yide'. Le wia nga. Za' la' Bennen' ga zoa' ni, na' neda' bi naka' zi kweja' zele' da' žleje'."

26 'Le'e, ljéža'do' ka', le'ekzle nakle za'só Bran len nole le'e zoale nga, na' zžébele Dios. Dios na'kze bsele'e diža' ni chele nich yelale. 27 Benne' ka' wnníta'gake' lo yež Jerusalén len benne' ka' wnná biá'gake' légake', bi gókbe'egekle' Jesusen' nake' Benne' Criston', na' bi bejní'igekle' da' nyejw le'e yiche dan' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, žsedlen kan nak che Jesusen', la'kze žól-gaken' ža la'y ka', san lo yela' bi žejní'il chégake' béngake' da' benen ga bžin dan' znna dižan' katen' belchoge' che Jesusen' gate'. 28 La'kze bi bžélgekle' bi da' nbaga' Jesusen' nich chóggake' chie' gate', san belnnable' Pilato yi'e benne' ka' gótgake' Le'. 29 Kate' beyóž béngake' yógo'te da' nyejw le'e yiche kan žala' gaken chie', belétjgake' Le' le'e yag kroze, na' belkache'e Le' lo yežw ba. 30 Naž Dios besbane' Le' lo yela' got, 31 na' zan ža bloe'e law Jesusen' lawgak benne' ka' wdálengake' Le' tzen katen' wdé' gan nbab Galilea, na' ble'e lo yež Jerusalén. Na'a, zzoa ligak benne' ka' chie' Le' lawgak benách ka'.

32 'Ka' naken, lezka' neto' zcháljlento' le'e diža' chawen' kan nak dan' bchebe laže' Dios gone' chegak xa xto'žo ka'. 33 Dan' bchebe laže' Dios gone' chégake', Lekze' bene' ga goken lawžo žo'o, nakžo za'sógake' ka'. Ki bene' katen' besbane' Jesusen', na' goken kan nyejw le'e yiche gan zoa salmo da' chopen', dan' znnan ki: "Le' nako' Zi'na'. Neda' bzoakza' Le'." 34 Ka naken, Dios besbane' Le' lo yela' got nich bi kwia yi' bela' žen chie', Dios na'kze wnné' ki: "Wnezjwa' chio' da' ba nez zen da' bchebe laža'a che Dabí." 35 Che len lezka' nyejw le'e yiche, gan zoa yetó salmo, da' znnan ki: "Bi go'o latje ga'n benne' la'y chio' gan kwia yi' bela' žen chie'." 36 Da' goken che Dabín' nak bian'. Wdé bene' žin lawgak benne' wláž chie' ka', kan Dios gože' le' gone', naž gote', na' wló'ogake' le' lo yežw ba gan wnníta'gak xa xta'we' ka', na' wzía yi' bela' žen chie'. 37 Na'a, kan nak che Jesusen', Dios besbane' Le', na' bi wzía yi' bela' žen chie' lo yežw ba. 38 Le'e, ljéža'do' ka', žala' nnézlele da' ni da' zzenla' le'e. Ni'a che da' ben Jesusen' Dios ženít lawe' chele le'e dola' da' nbága'le. 39 Na'a, Dios žeyón chawe'e yógo'te benne' ka' žejlé'gake' che Jesusen', na' žeké'e dola' ka' da' bi gok yeká'a da' wnná xtiža' Dios, dan' bde Moisés chežo. 40 Le gape chi'i kwinle na'a nich bi gak chele da' nyejw le'e yiche

dan' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, da' znnan ki:
41 Le wia nga, le'e, benne' ka' bi žaple neda' ba la'ne.
Yebán láže'le, san lo yela' bi žejlé' chele gatle.
Neda' gona' to žin ža ni zoale le'e,
na' la'kze no benne' wloe'ele' le'e da' zejlás žin na', bi chejle'le chie'.
42 Kate' Pablon' len benne' ka' žónlengake' le' tzen bežójgake' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, naž góta'yoegekle benne' ka' légake' wzéngekle' légake' da' ki kate' žin yetó ža la'y chégake'. 43 Kate' benne' ka' zej ndobe' lo yo'on', bežójgake' ga na', benne' zan, benne' judío ka', len benne' ka' beyákgake' judío, benne' ka' zka'n zéngake' Dios, bénlengake' Pablon' len Bernabén' tzen. Chope' ki bcháljlengake' légake', na' ben chóchgake' légake' nich gá'nteze chóchgake', na' nich wxén láže'gake' da' gonnze Dios chégake'.
44 Yexono' ža ka' katen' bžin yetó ža la'y chégake', na' bdobgak yeláte'ze ka bdachgak benne' ka' che yežen' nich yéngekle' xtiža' Dios. 45 Naž bgé'egekle benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Jesusen', kate' blé'egekle' benne' zan ka', na' che len wnnégake' che da' znna Pablon', na' beží'igake' chen. 46 Naž Pablon' len Bernabén', len yela' wechóg laže' chégake', belyi'e benne' judío ka', na' wnnágake':
—Ben byenen wzenlto' le'e néžwle xtiža' Dios, san dan' zzoale chela'ale diža' ni, da' žonle nak bian' bi nakle zi gata' yela' nban da' zejlí kanne ni chele, che len, na'a chejto' gan zej nnita' benne' zi'to' ka'. 47 Lezka' gož Xanžo Dios neto' gonto' ki, na' wchaljto' che Benne' Criston' lawgak benne' zi'to' ka'. Ki znna da' wnná Dios kan nak che Benne' Criston', katen' wnné':
Bzoa' Le' nich gako' baní' chegak benne' zi'to' ka',
na' gako' Benne' yeslé' benách ka' dot yežlyó nga.
48 Kate' benne' zi'to' ka', benne' ka' nníta'gake' ga na', béngekle' da' ni, na' bebégekle', na' bka'n zéngake' Xanžon' ni'a che xtiže'e. Yógo'te benne' ka' ba ben Dios chégake' gata' yela' nban da' zejlí kanne chégake', bejlé'gake' che Benne' Criston'. 49 Ka' goken, wzé xtiža' Xanžon', na' benne' yógo'te yež zej nnitan' yežlyón', béngeklen'. 50 Naž benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Jesusen', belkó'o yele'e benne' blo ka' che yežen' nich bi lé'egekle' Pablon', na' Bernabén' chawe'. Lezka' belkó'o yele'e no'le blo ka', no'le zka'n zéngake' Dios. Ka' goken, béngake' ga belbía láže'gake' Pablon', na' Bernabén', na' blággake' chope' ki na'le lo yežlyó chégake'. 51 Naž Pablon' len Bernabén', bechínnjgake' bixte yo da' dan' lábgake', dan' zloe'elen nga'n zia da' zej nbaga' benne' ka' che yežen', na' jake' lo yež Ikonio. 52 Bebégekle benne' ka' che yež Antiokía, benne' žejlé'gake' che Xanžon', na' Dios Be' La'y wzóalene' légake'.

Da' ben Pablo tzen len Bernabé lo yež Ikonio

14 Kate' bžin Pablo len Bernabé lo yež Ikonio, belyoé'e tzen lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' bcháljgake' diža' chawen' ga na'. Ka' goken, benne' zan, benne' judío ka' len benne' zi'to' ka', bejlé'gake' che Benne' Criston'. 2 Naž benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' chie', belkó'o yele'e bale benne' zi'to' ka' nich bi chejlé'gake' che Benne' Criston', na' nich bi lé'egekle' chawe' lježžo ka', benne' žejlé'gake' chie' Le'. 3 Dan' bejle'gak benne' zan ka' che Benne' Criston', Pablon' len Bernabén' wnníta'gake' ga na' zan ža, na' lo yela' wechóg laže' bcháljgake' xtiža' Dios, dan' žxen láže'gake' Xanžon'. Xanžo na'kze bloe'ele' da' wn-

nágake' kan nži'il Dios benách ka' naken dot da' li, na' Dios bi'e l̲égake' latje béngake' da' ka' zej nak bian', na' da' ka' žóngaken ga žebángekle benách ka'. 4 Naž benne' ka' nníta'gake' l̲o yežen' gok chópelegake'. Bal̲e' bénl̲engake' benne' judío ka' tz̲en, benne' ka' bi žejl̲é'gake' che Jesusen', na' yebal̲e' bénl̲engake' Bernabén' l̲en Pablon', benne' wbás ka' bsel̲a' Benne' Criston', tz̲en. 5 Naž benne' judío ka', benne' bi žejl̲é'gake' chie' l̲en benne' zi'to' ka', bénl̲engake' tz̲en benne' ka' z̲nna biá'gake' l̲égake', na' bdóbgake' nich góngake' benne' wbás ka' bsel̲a' Benne' Criston' z̲ia, na' nich wžé'egake' l̲égake' yej. 6 Kate' Pablon' l̲en Bernabén' gókbe'egekle' da' ni, bz̲ónnjgake' ga na', na' jake' l̲o yež Listra, na' l̲o yež Derbe, yež ka' zej nbaben Likaonia, gan wdégake' yógo'te yeždo' ka', da' zej nnitan' gawze. 7 L̲o yež ka' bcháljgake' diža' chawen' kan nak che Benne' Criston'.

Z̲žé'egake' Pablo yej l̲o yež Listra

8 L̲o yež Listra wzóa to benne' bi žak se'e. Že'ze' ga na' dan' bi z̲za'kze' katen' golje', na' batkle wzé'e ni'e. 9 Benne' ni wzé nage' da' wnná Pablo. Pablon' bwie' l̲e', na' gókbe'ele' žejl̲i'e che Benne' Criston' nich yeyake'. 10 Naž wnné zižje Pablon', na' gože' l̲e':

—Wzé.

L̲a' bx̲íte'te bennen', na' wzé'e ni'e. 11 Kate' benne' Listra ka' bl̲é'egekle' dan' ben Pablon', wzó l̲áwgake' z̲nnégake' zižje l̲en x̲tíža'gak benne' Likaonia ka', na' wnnágake':

—¡Dios ka' benne' ki! Bétjgake' ga ni zoažo, na' z̲l̲oe'el kwíngake' kan z̲nna'gak benne' ka'.

12 Wnnágake' Bernabén' nake' Júpiter, kan nak la dios blo chégake', na' wnnágake' Pablon' nake' Merkurio, yetó dios chégake'. Ki wnnágake' dan' z̲chalj Pablon' kan z̲nnágake' žon Merkurion'. 13 Gan nníta'gake' zoa yodo' che Júpiter, da' žen' kwit nez gan žo'ogak benách ka' l̲o yežen'. Bx̲oz che Júpiter na' l̲a' bžintie' ga na', na' nchi'e beže ka', na' l̲ezka' noe'e yeje ka', na' žónl̲engak benne' zan l̲e' tz̲en. Gónegekle' gótgake' beže ka' l̲awgak Pablon' l̲en Bernabén' nich wká'n z̲éngake' l̲égake' kan žóngake' chegak dios ka' chégake'. 14 Kate' Bernabén', na' Pablon', benne' wbás ka' bsel̲a' Benne' Criston', gókbe'egekle' da' ni, na' belcheze'e laže' da' zej nakwe'. Gok nyache' l̲áže'gake' dan' žongak benne' ka' da' bi žal̲a' góngake', na' belx̲ite' Pablon', na' Bernabén', na' bejcházgake' gachje l̲áwe'le benne' zan ka'. Wnnégake' zižje, 15 na' gózgake' l̲égake':

—L̲e'e, benne' ka'. ¿Biz̲ chen' žonle da' ki? L̲ezka' bénne'ze nakto' kan nakle l̲e'e, na' z̲zenlto' l̲e'e da' nikze žal̲a' wsanle žonle, dan' bi be zakan', nich gakle che Dios ban. Dios ni bene' ya'abá, na' yežlyó nga, na' nisdo', na' yógo'te da' zej nnitan' to to latje ka'. 16 Yiz ka' da' wdégaken, bengak yógo'te benách ka' kan nak da' z̲nnazen chégake', na' Dios bi bsejwe' x̲nézgake', 17 san bene' ga nak bia' da' nake', ni'a che da' chawe' da' žone' chégake'. Žsel̲e'e nis yejw gan zoažo, na' žone' ga želgole da' žazžon. Z̲wawe' žo'o, na' žone' ga žebelžo.

18 L̲a'kze Bernabén' l̲en Pablon' góžgake' l̲égake' da' ki, kánneze bzóegekle' bséjwgake' x̲nezgak benne' zan ka', nich bi gótgake' beže ka' l̲áwgake'.

19 Naž bal̲e benne' judío ka', benne' bi žejl̲é'gake' che Benne' Criston', bžíngake' ga na', benne' ka' zej nžoje' l̲o yež Antiokía, na' l̲o yež Ikonio, na' belkó'o yel̲e'e benne' zan ka'. Naž yógo'tegake' bžé'egake' Pablo yej, na' bz̲óbgake' l̲e' na'le žoa'a yežen', dan' žékgekle' ba nate'. 20 Naž kate' benne' ka', benne' žejl̲é'gake' che Benne' Criston', bdóbgake' dot kwit gan de Pablon', na' wyase', na' beyaze' l̲o yežen'. Kate' za' ža'ní' yetó ža, Pablon'

bežójlene' Bernabén', na' jake' lo yež Derbe.
21 Lo yežen' bcháljgake' diža' chawen' kan nak che Jesús, Benne' Criston', na' benne' zan bejlé'gake' chie' Le'. Wdé na' beyéjgake' lo yež Listra, na' lo yež Ikonio, na' lo yež Antiokía. 22 Kate' Bernabén' len Pablon' wdégake' lo yež ka', ben chóchgake' benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' besá'gake' láže'gake' nich ga'n chóchgake' kan žejlé'gake' chie' Le'. Belyi'e légake':
—Cho'ožo žo'o gan znna bia' Dios, san žon byenen sáka'žo da' zan da' gaken chežo.
23 Gan zoa to kwe' to kwe' benách ka' che Benne' Criston', Pablon' len Benabén' bnníta'gake' benne' gole ka' nich gape chí'igake' benne' ka' che Benne' Criston'. Kate' ba bcháljlengake' Dios, na' béngake' wbás, naž bdégake' légake' lo na' Xanžo, Bennen' žejlé'gake' chie'.

Pablo len Bernabé žežíngake' lo yež Antiokía gan nbab Siria

24 Naž Pablo len Bernabé wdégake' gan nbab Pisidia, na' bžíngake' gan nbab Panfilia. 25 Kate' beyóž bcháljgake' xtiža' Benne' Criston' lo yež Perje, na' jake' lo yež Atalia. 26 Bezá'gake' ga na', na' belbene' to lo barkw, na' bežíngake' lo yež Antiokía, gan zej nnita' benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' bsélа'gake' légake' nich chejzégake' xtiža' Dios, katen' wló'ogake' légake' lo na' Dios, Bennen' žon chawe'e légake' nich góngake' xchine', žin na' da' ba beyóž béngake'. 27 Katen' bežíngake' lo yež Antiokía, na' bdobgak benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ga na'. Naž Pablon' len Bernabén' bzéngekle' légake' kan zej nak da' zen ka' da' ben Dios lo ná'gake', na' lezka' kan ben Dios, bi'e benách zi'to' ka' latje žejlé'gake' che Benne' Criston'. 28 Zan ža Pablon' len Bernabén' bgá'nlengake' benách ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' lo ežen'.

Benne' ka' che Benne' Cristo žon xtíža'gake' lo yež Jerusalén

15 Naž bale benne' ka', benne' zej nžoje' gan nbab Judea, bžíngake' lo yež Antiokía. Bsédgekle' lježžo ka', na' wnnágake':
—Le'e, benne' byo ka', cha' bi chog lo bela' chele kan žónteze žonto', kan bchi'le Moisés, bi gak yelale.
2 Naž Pablo len Bernabé beldíl diže'e len légake', na' gokle'e žo'osbé. Wdé na', benne' Antiokía ka' wžégake' Pablon' len Bernabén', na' yebale lježžo ka', nich chjake' lo yež Jerusalén, nich lá'gake' lawgak benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston', na' lezka' lawgak benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', nich wcháljlengake' légake' kan nak da' ni da' žaken, na' kan nak da' yalze da' žsédgekle benne' ka'.
3 Naž benne' ka' che Benne' Criston', benne' Antiokía ka', wló'ogake' légake' nez. Wdégake' gan nbab Fenisia, na' gan nbab Samaria, na' bzéngekle' lježžo ka', benne' nníta'gake' ga na', kan goken, beyakgak benne' zi'to' ka' che Benne' Criston'. Da' ni benen ga bebégekle yógo'te lježžo ka'.
4 Pablon' len Bernabén' bžíngake' lo yež Jerusalén. Naž benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ga na' len benne' wbás ka' bsele'e Le', na' benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', wdápegake' légake' ba la'ne. Pablon' len Bernabén' bzéngekle' légake' yógo'te da' ben Dios lo ná'gake'. 5 Naž bale benne' yodo' fariseo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', belzó ži'e, na' wnnágake':
—Žon byenen chog lo bela' chegak benne' byo ka', benne' zi'to' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' wchi'ilžo légake'

góngake' kan znna da' bchi'le Moisés žo'o.
6 Naž benne' wbás ka' bseḷa' Benne' Criston' ḷen benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', bdóbgake' nich wchi'a ḷáže'gake' da' ni da' žaken. 7 Wdé bcháḷjgake' scha, na' wzé Bedw, na' gože' ḷégake':
—Ljéža'do' ka'. Nnézkzelele kan gok ža ni'te, kan Dios wžekze' neda' nich wchalja' xtiže'e ḷawgak benách zi'to' ka' nich yéngekle' diža' chawen', na' chejḷé'gake' che Benne' Criston'. 8 Dios, Bennen' nónbia'kze' da' yo'o ḷo yichj lázdo'gak benách ka', bzoe' da' nak bia' žape' ḷégake' ba la'ne, dan' bseḷe'e Dios Be' La'y chégake', kan bseḷe'e Ḷe' chežo žo'o. 9 Bi bche'e kan bene' chégake', na' chežo, na' ḷezka' beyón chawe'e yichj lázdo'gake' dan' žejḷé'gake' che Benne' Criston'. 10 Na'a, ¿biz chen' zži'ile che Dios, na' žesbága'le to ywa' zi'i yengak lježžo ka'? Ywa' na', da' naken da' bchi'le Moisés, bi gok wa'žon žo'o, na' bi gok wá'gaken xa xto'žo ka'. 11 Žejḷe'žo yelažo ni'a cheze da' ben Xanžo Jesús ḷo wláz žo'o, na' kan yelažo žo'o, ḷezka' yelágake' ḷégake'.
12 Katen' beyóž bchaḷj Bedon' da' ni, na' yógo'tegake' wnníta'gake' žize, na' bze nággake' da' bchaḷjgak Bernabén', na' Pablon'. Benne' ki bzéngekle' ḷégake' da' ka' da' zej nak bian' da' žóngaken ga žebángekle benách ka', da' ka' ben Dios ḷo ná'gake' gan zej nnita' benách zi'to' ka'. 13 Katen' beyóž wnnagak Bernabén', na' Pablon' da' ni, bechebe Jakob, na' wnné':
—Ljéža'do' ka'. Le wzé nag da' yapa' ḷe'e. 14 Smon Bedw ba bzenle' žo'o kan ben Dios, bḷoe'ele' ḷaw yeḷa' wak chie' da' nežw chi'i ḷawgak benách zi'to' ka' nich bebeje' benách ka' che Ḷeze', benne' ka' nníta'gake' ládjwgake'. 15 Kan nak da' ni naken tḷebe ḷen xtíža'gak benne' ka' bcháḷjgake' ḷo wláz Dios, kan nyejw ḷe'e yiche la'y, da' znnan:
16 Kate' ža ka' te ža ki yeḷá'a, na' wchisa' to Benne' nna bi'e,
Bennen' chaze' latje che Dabí, bennen' wnná bi'e.
Gona' kan žon to benne' žechise' to yo'o nyinnj.
Ḷezka' yechisa' benne' za'sóe' ka', benne' ka' zej nga'ne'.
Gona' kan žon to benne' žechise' to ze'e gole.
Ki gona' nich yechisa' da' wnná bia' Dabín',
17 na' nich chiljgak yezika' benách ka' Xanžon'.
Benách zi'to' ka' chíljgake' Ḷe',
na' si' lágake': Benách Ka' Che Dios.
18 Ki wnnakze Xanžo, Bennen'
ža ni'te bene' ga zej nak bia' yógo'te da' ki.
19 'Che ḷen žekla' neda' bi žaḷa' wséjwžo xnezgak benách zi'to' ka', benne' ka' žeyákgake' che Dios. 20 Žaḷa' wzojžo chégake' nich wká'ngake' da' ka' da' bi žaḷa' gáwgake', da' bdegak benách ka' ḷawgak lo'a ka', na' bi góngake' da' sban ka', na' bi gáwgake' beḷa' chegak bia yixe' ka' ḷen xchéngakba', na' bi gáwgake' xchen nóte'teze bia yixe'. 21 Ža ni'te, na' zejte na'a ža zej nnita' benne' ka' zcháḷjgake' ḷo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios yógo'te yež ka', na' zcháḷjgake' che da' bzoj Moisés. Žóḷgakkzen' ža la'y ka'.
22 Naž benne' wbás ka' bseḷa' Benne' Criston' ḷen benne' gole ka', na' yógo'te benne' ka' che Benne' Criston', wyáz ḷáže'gake' wžégake' baḷe benne' ka' ládjwgake' nich séḷa'gake' ḷégake' ḷo yež Antiokía, tzen ḷen Pablon', na' Bernabén'. Chope' ka' wžégake' zej nake' Judas ḷen Silas. Judas na' ḷezka' lie' Barsabás. Chope' ki zej nake' benne' blo ládjwgak lježžo ka'. 23 Bzójgake' to ḷe'e yiche da' bdégake' ḷo ná'gake', nich chjwá'gaken', dan' znnan ki: "Neto', benne' wbás ka' bseḷa' Benne' Criston' ḷen benne' gole

ka', na' ljeżžo ka', žapto' le'e: “Padiox lježto' ka', nakle benách zi'to' ka', na' zoale lo yež Antiokía, na' lo yež ka' zej nbaben Siria, na' Silicia. 24 Benlto' kan žongak bale benne' ka', benne' bžójgake' ga ni zoato', san bi bséla'to' légake'. Žedjchá'gake' le'e len da' ka' znnágake', na' zchíxgake' yichj lázdo'le, dan' znnágake' žon byenen chog lo bela' chele, benne' byo ka', na' žala' gonle kan znna da' bchi'le Moisés. 25 Che len wyáz láže'to' katen' ba ben toze xtíža'to', wžeto' chope benne', na' séla'to' légake' nich yedjwíagake' le'e. Yídlengake' tzen Bernabé len Pablo, benne' ka' nži'ilžo. 26 Bernabén', na' Pablon' ba jake' gan wzóa da' ben zož gátgake' dan' zej nži'ile' Xanžo Jesús, Benne' Criston'. 27 Ki naken, žséla'to' Judas len Silas gan zoale. Chope' ki wzejní'igekle' le'e da' ni da' zzojto' chele le'e yiche ni. 28 Dios Be' La'y bloe'ele' neto' da' žaz laže'e, na' lezka' žaz láže'to' neto', bi yesbága'žeto' le'e ywa', da' naken da' bchi'le Moisés, san toze da' ki da' žon byenen gonlen.

29 Bi gawle da' wdé lawgak lo'a ka'.
Bi gawle žen.
Bi gawle bela' chegak bia yixe' ka' len xchéngakba'.
Bi gonle da' sban ka'.
Cha' gape chi'i kwinle, nich gonle kan znnagak da' ki, na' gonle da' naken chawe'.”

30 Ka' goken, benne' ka' bséla'gake' bžíngake' lo yež Antiokía. Katen' blá'gake' ga na', btóbgake' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wló'ogake' yichen' lo ná'gake'. 31 Katen' beyóž bélgaken', bebégekle' ni'a che da' nyejw le'e yichen', da' žeyón zenen légake'. 32 Judas na' len Sílasen' lezka' zej nake' benne' zcháljgake' lo wláz Dios. Che len bkóngekle' žin diža' zan, da' ka' bchálj lengake' ljeżžo ka', nich beyón zéngake' légake', na' ben chóchgake' légake'. 33 Wdé bžégekle' chope' ka' ga na' bale ža, naž ljeżžo ka' bzégake' légake' diža' nich yeyéjgake' lo yež Jerusalén gan zej nnita' benne' ka' bséla'gake' légake'. 34 Wyáz laže' Sílasen' bga'ne' lo yež Antiokían'. 35 Lezka' Pablon', na' Bernabén' bgá'ngake' lo yežen', na' bsédgekle' benách ka', na' bzoa lígake' che xtiža' Xanžon'. Lezka' bengak benách zanže ka'.

Zzo law Pablo žejzenle' benách diža' chawe' da' chope chi'i

36 Kate' ba wdé bale ža Pablo gože' Bernabé:

—Le cho'o chejžo da' yoble nich chejwíažo ljeżžo ka' nníta'gake' yógo'te yež ka' gan ba bchaljžo xtiža' Xanžon', nich le'elžo kan žak chégake'.

37 Gónele Bernabén' wché'gake' xkwide' Zwa Markos, nich chéjlenbe' légake', 38 san bi wyáz laže' Pablon' wché'gake'-be' nich chéjlenbe' légake' dan' blá'alenbe' légake' gan nbab Panfilia, na' biž yjénlenbe' légake' žin che Xanžon'. 39 Bi gok toze xtíža'gak Bernabén', na' Pablon', ga bžinte bla'a lázgake' toe' yetóe'. Bernabén' bchi'e xkwide' Markos, na' belbene' to lo barkw, na' jake' lo yežlyó Chipre. 40 Pablon' wžíe' Silas nich chéjlene' le' tzen. Naž ljeżžo ka' wló'ogake' légake' lo na' Xanžon', na' wnnábgekle' Le' gon chawe'e légake'. Naž Pablon' len Sílasen' wyó'ogake' nez. 41 Wdégake' lo yež ka' gan nbab Siria, na' gan nbab Silisia, na' ben chóchgake' benách ka' che Benne' Criston' nníta'gake' lo yež ka'.

Xkwide' Timoteo žónlenbe' Pablo len Silas tzen

16 Wdé na' bžin Pablo len Silas lo yež Derbe, na' lo yež Listra. Wzóa to xkwide' byo lebe' Timoteo ga na', na' žejle'be' che Benne' Criston'. Nakbe' zi'n to no'le judío žejli'e che Benne' Criston', san xabe' bi nake' judío. 2 Ljeżžo ka',

benne' nníta'gake' lo yež Listra, na' lo yež Ikonio znnágake' žon Timoteon' da' naken chawe'. 3 Gónele Pablon' chejlen xkwiden' le'. Bchi'e-be', na' bchoge' lo bela' chebe' kan žongak benne' judío ka'. Ki bene' nich bi nnegak benne' judío ka' chebe', dan' nnézgekle' yógo'tegake' bi nak xabe' benne' judío. 4 Kate' Pablon' len benne' ka' žónlengake' le' tzen wdégake' gan zej nnita' yež ka', na' to to yež ka' bdégake' lo na'gak lježžo ka' nníta'gake' ga na' da' bzojgak benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston' len benne' gole ka', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén. Bdégake' yichen' lo ná'gake' nich góngake' kan znnan. 5 Ka' goken, gok chochgak yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston' kan nak da' žejle'žo chie' Le', na' belyane' tža tža.

Benne' Masedonia žliže' Pablo lo da' ble'e dáwe'le'

6 Pablo len benne' ka' žónlengake' le' tzen wdégake' gan nbab Frijia, na' gan nbab Galasia. Ki béngake' dan' bsejw Dios Be' La'y xnézgake', nich bi chejcháljgake' xtiža' Xanžon' gan nbab Asia. 7 Kate' bžíngake' gan nbab Misia, gónegekle' chjake' gan nbab Bitinia, san Dios Be' La'y, Bennen' žsela' Jesusen' chežo, bi bi'e légake' latje. 8 Naž wdégake' chela'ale gan nbab Misia, na' jake' lo yež Troas. Neda', Lukas, zzoja' chio' da' ni, wzóa' lo yež Troasen', gan wzó lawa' žónlena' Pablon' tzen. 9 Lo yežen' Dios bloe'ele' Pablon' to da' ble'e dáwe'le'. To benne' byo, benne' Masedonia, bloe'e lawe' gan zoe', na' góta'yoele' Pablon', na' wnné': "Da lažto', gan nbab Masedonia, na' goklen neto'." 10 Kate' Pablon' ble'ele' da' ni, dan' ble'e dáwe'le', la' be' láže'teto' chejto' gan nbab Masedonia, dan' gókbe'elto' Dios ba bliže' neto' nich chejchaljto' diža' chawen' chie' lawgak benách ka' nníta'gake' lo yežlyón'.

Da' bengak Pablo, na' Silas lo yež Filipos

11 Naž wžento' to lo barkw, na' wza'to' lo yež Troas. Wdeto' ga bžínteto' lo yež Samotrasia, na' wdé yetóža bžinto' lo yež Neápolis. 12 Beza'to' ga na', na' bžinto' lo yež Filipos, yežen' nakžen blo ka yógo'te yež ka' zej nbaben chelá'a na' che gan nbab Masedonia. Lo yežen' zej nnita' benách wláž ka' chegak benne' Roma ka'. Wzoato' lo yežen' bale ža. 13 Kate' bžin to ža la'y, bžojto' lo yež, na' wyejto' žoa'a yego gan zdóbgakkze benne' ka' che yežen' nich wcháljlengake' Dios, na' wže'to' ga na', na' bcháljlento' no'le ka' zej ndobe' ga na', kan nak xtiža' Xanžon'. 14 Zoa Lidia ládjwgake', to no'le che yež Tiatira. Nake' no'le žóti'e laže' xna da' záka'le'en. No'le ni zka'n zene' Dios, na' bze nage' da' bchalj Pablon', na' Xanžon' góklene' no'len' nich wzí' lo ne'e dan' wnná Pablon'. 15 Naž bezóe' le' nis, na' lezka' belzóa nis benách ka' nníta'gake' liže'. Wdé na' góta'yoele' neto', na' wnné':

—Cha' žákbe'elele žejli'a che Xanžon', le cho'o liža', na' le soa ga na'.

Ben byene' bga'nto' ga na'.

16 Yetó da' goken to ža kate' ne zejto' gan zcháljlento' Dios, bedjchág to xkwide' no'le neto', na' yo'obe' be' da' žonen ga znnéya'abe'. Len yela' wnnéya'a chebe' benbe' ga benne' xanbe' ka' belzí'li'e mežw. 17 Xkwide' no'len' bejnawbe' Pablon', na' neto'. Wnnebe' zižje, na' wnnabe':

—Benne' ki žóngake' xchin Dios, Benne' wak zente. Zloé'egekle' le'e kan gak yelale.

18 Ki benbe' zan ža. Katen' biž wyáz laže' Pablon', byechje', na' bliže' ben' yo'obe', na' wnné':

—Ni'a che Xanžo Jesús, Benne' Criston', žapa' le': bežój lo yichj lázdo'w xkwide' no'le ni.

La' na'ze bežojte ben'.
19 Kate' xanbe' ka' gókbe'egekle' ba
bežój ben' da' benen ga wnnéya'abe',
na' biž sí'gake' mežw ni'a chebe', che
len béxwgake' Pablon' len Silas, na'
bché'gake' légake' lawgak benne' yolawe'
ka', benne' ka' zej ndobe' gan nak lawe'
ya'a. 20 Bzégake' légake' lawgak benne'
yolawe' ka', na' wnnágake':
—Benne' ki zej nake' benne' judío
ka', na' žóngake' ga žongak benne' wláž
chežo ka' žo'osbé. 21 Žsédgekle' da' bi
žala' si' lo na'žo, na' da' bi žala' gonžon,
dan' nbabžo yež Roma.
22 Benne' zan ka' bží'igake' che Pablon'
len Sílasen'. Naž benne' yolawe' ka' góžgake' ni'a ná'gake' ka' yeká'gake' laže' da'
zej nakw Pablon', na' Sílasen', na' chíngake' légake' yid. 23 Wdé belyínli'e légake', na' bséjwgake' légake' liž ya. Góžgake' benne' žsejwe' liž yan' gape chi'e légake'. 24 Benne' ni, kate' ba góžgake' le'
ki, bsejwe' légake' lo liž yan' ni'te, na'
wloé'e ní'agake' lo bloj yag ka'.
25 Gachje yele Pablon' len Sílasen'
zcháljlengake' Dios, na' žólgake' da' žoe
láwgake' Le'. Benne' ka' zej nyejwe' liž
yan' bze nággaken'. 26 Naž wzó'le'e yežlyó. Ka' goken ga bžinte wzize len ze'e
liž yan', na' la' belyáljwte yógo'te gan želyoé'e lo yo'on', na' beyéž do ya ka' da' zej
nžejen benne' ka' zej yoe'e ga na'. 27 Bebán bennen' žsejwe' liž yan'. Kate' ble'ele'
zej nyaljw gan želyoé'e liž yan', bleje' ya
ntoche' chie' nich got kwine'. Ki gónele'
gone' dan' žekle' ba bzonnjgak benne' ka'
zej nyejwe' liž yan'. 28 Naž wnné zižje
Pablon', na' bliže' le', na' wnné':
—Bi be gon kwino', dan' zoato'
yógo'teto' nga.
29 Naž bennen' wnnabe' yi', na' la'
wyo'otie' liž yan'. Wzízli'e lo yela' zzebe
chie', na' bzoa zibe' xní'agak Pablon', na'
Sílasen'. 30 Kate' ba bebeje' légake' lo liž
yan', gože' légake':
—Le'e, benne' ka', ¿biz žala' gona' nich
yelá'?
31 Légake' belyi'e le':
—Bejlé' che Xanžo Jesús, Benne'
Criston', na' yeló' le', na' lezka' yelagak
benách ka' nníta'gake' ližo'.
32 Bcháljlengake' le' tzen len yógo'te
benách ka' nníta'gake' liže', kan nak che
xtiža' Xanžon'. 33 La' na'ze, kate' ne nak
žel, bennen' žsejwe' liž yan' la' bche'tie'
légake', na' bejtibe' légake' gan zíagake'
we'. Wdé na', la' bezoatie' nis, na' lezka'
belzóa nis yógo'te benách ka' nníta'gake'
liže'. 34 Naž bchi'e légake' liže', na' bi'e
da' we'j bdáwgake'. Žebele' tzen len
yógo'te benách ka' nníta'gake' liže' dan'
žejlé'gake' che Dios.
35 Kate' za' ža'ní' ža na', benne' yolawe'
ka' séla'gake' ni'a ná'gake', na' belyi'e
bennen' žsejwe' liž yan', na' wnnágake':
—Bsan benne' ka'.
36 Naž bennen' žsejwe' liž yan' bzenle'
Pablo da' ni, na' wnné':
—Benne' yolawe' ka' góžgake' neda'
wsana' le'e. Na'a, le žoj, na' binlo le yeyéj
gan zoale.
37 Naž bžoj Pablon', na' gože' ni'a
na'gak benne' yolawe' ka', na' wnné':
—Ba wdíngake' neto' lawgak benách
ka' la'kze bi bchi'a láže'gake' neto' kan
znna benne' Roma, benne' wnná bia'.
Bséjwgake' neto' liž ya, na' neto' nbabto'
yež Roma na'. ¿Na'a wsángake' neto' ži
žize? ¡Bi gaken ki! Žala' yedjsángake' légakkze' neto'.
38 Beyejgak ni'a na'gak benne' yolawe'
ka', na' bzéngekle' légake' da' ni, na'
légake' bžébegake' kate' béngekle' zej
nbab Pablon', na' Sílasen' yež Roma.
39 Kate' bžíngake' liž yan', góta'yoegekle'
Pablon' len Sílasen' bi yesbága'gake' légake' zia. Naž belbeje' légake' liž yan', na'
góta'yoegekle' légake' žójgake' lo yežen'.
40 Naž Pablon' len Sílasen' bžójgake' liž
yan', na' wyó'ogake' liž Lidia. Katen' ba
blé'egekle' lježžo ka', benne' nníta'gake'

ga na', beyón zéngake' légake', na' la' bezá'tegake' ga na'.

Benne' yež Tesalónika ka' žóngake' žo'osbé

17 Wdé Pablo len Silas lo yež Anfípolis, na' lo yež Apolonia, na' bžíngake' lo yež Tesalónika, gan zoa to yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios. 2 Bga'n Pablon' lo yežen' galj ža, na' ka žónteze žone', wyoé'e yo'on' kate' nak ža la'y chegak benne' judío ka', na' bcháljlene' légake' xtiža' Dios. 3 Bzejni'ile' légake', na' bloe'ele' légake' žsedle da' nyejw le'e yiche la'y žon byenen saka' Benne' Criston', Bennen' žxen láže'gak benne' judío ka' yide', na' gate' nich yeslé' légake', na' te gate', na' yebane' lo yela' got. Naž Pablon' gože' légake', na' wnné':

—Ka' goken che Bennen' lie' Jesús, Bennen' zzenla' le'e kan nak chie'. Benne' ni nake' Benne' Criston'.

4 Naž bale' bejlé'gake' che Benne' Criston', na' bénlengake' Pablon' len Sílasen' tzen. Lezka' benne' zan, benne' zi'to' ka', benne' zka'n zéngake' Dios, bejlé'gake' che Benne' Criston'. Lezka' no'le zan, no'le blo ka', bejlé'gake' chie' Le'. 5 Naž benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Jesusen', lo yela' zge'el chégake' Pablo, btóbgake' benne' ka' bi zej nake' chawe', benne' ka' kon želdaze' ga na'. Kate' ba btóbgake' benne' zan ka', béngake' žo'osbé dot lo yežen', na' de chgi' belyoé'e liž Jasón nich kwéjgake' Pablon' len Sílasen' lawgak benách ka', benne' ka' žóngake' žo'osbé. 6 Kate' bi bžélgekle' Pablon' len Sílasen', naž belbeje' Jasón, na' yezika' lježžo ka', benne' nníta'gake' ga na', na' bché'gake' légake' lawgak benne' yolawe' ka'. Wnnégake' zižje, na' wnnágake':

—Ba bžingak benne' ka' nga, benne' ka' zchíxgake' benách ka' dot yežlyó nga. 7 Jasón ni wloé'e légake' liže'. Zží'igake' che da' znna benne' Sésar, bennen' znna bi'e žo'o, na' znnágake' zoa yetó benne' znna bi'e, bennen' lie' Jesús.

8 Kate' benne' wláž ka', na' benne' yolawe' ka', béngekle' da' ni, wžé' zédgekle'. 9 Naž, benne' yolawe' ka' wzí'gake' mežw da' bka'ngak Jasón na', na' yezika' benne' ka', nich wsángake' légake'.

Da' bengak Pablo len Silas lo yež Berea

10 Naž lježžo ka', benne' Tesalónika ka', la' belséla'tie' Pablo len Silas kate' ne nak žel, na' jake' lo yež Berea. Katen' bžíngake' ga na', belyoé'e lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' che yežen' nich yéngekle' xtiža' Dios. 11 Benne' ki gókgakže' chawe' ka zej nak benne' judío ka' nníta'gake' lo yež Tesalónika, dan' wzí' lo ná'gake' xtiža' Xanžon' dot láže'gake'. Tža tža bélgake' da' nyejw le'e yiche la'y, nich nnézgekle' cha' nak dot da' li dan' znna Pablon'. 12 Ka' goken, benne' zan, benne' judío ka', bejlé'gake' che Benne' Criston'. Lezka', benne' zan, benne' zi'to' ka', no'le blo ka', na' benne' byo ka', bejlé'gake' chie' Le'. 13 Naž kate' gókbe'egekle benne' judío ka', benne' ka' nníta'gake' lo yež Tesalónika, lezka' zchalj Pablon' xtiža' Dios lo yež Berea, naž jake' ga na', na' béngake' ga bengak benne' zan žo'osbé ga na'. 14 Naž lježžo ka' la' belséla'tie' Pablon', nich cheje' žoa'a nisdo', san Sílasen', na' xkwide' Timoteo, bgá'ngakze' lo yež Berea na'. 15 Benne' Berea ka' bché'gake' Pablon' lo yež Atenas. Naž la' beyéjtegake' lo yež Berea na', na' biá'gake' xtiža' Pablon', nich yé'gake' Sílasen' len xkwide' Timoteon' chjaktie' gan zoa Pablon'.

Da' ben Pablo lo yež Atenas

16 Kate' ne zoa Pablo zbeze' Silas len xkwide' Timoteo, lo yež Atenas, gok nyache' laže'e dan' ble'ele' kan žongak

yógo'te benne' ka' che yežen', z̲ka'n z̲éngake' lo'a ka'. 17 Che l̲en bchál̲jl̲ene' benne' judío ka' l̲en benne' zi'to' ka', benne' z̲ka'n z̲éngake' Dios. Ki bene' gan nak l̲o yo'o gan z̲dóbgake' nich yéngekle' x̲tiža' Dios. L̲ezka' tža tža bchál̲jl̲ene' benne' ka' z̲dágake' l̲awe' ya'a kan nak x̲tiža' Benne' Criston'. 18 Pablon' bchál̲jl̲ene' bal̲e benne' ka' nzi' l̲o ná'gake' da' žsédgekle benne' epikúreo ka', na' da' žsédgekle benne' estoiko ka'. Bal̲e' wnnágake':

—¿Biz̲ chen z̲chalj benne' wnnel̲e'e ni?

Yebal̲e' wnnágake':

—Žeklto' z̲chal̲je' chegak dios zi'to' ka'.

Ki wnnágake' dan' z̲chal̲j Pablon' láwgake' diža' chawen' che Jesusen', na' che yel̲a' yebán. 19 Naž béx̲wgake' na' Pablon', na' bché'gake' l̲e' l̲aw Ya'a Areópago, gan z̲dóbgake' nich wchál̲jgake', na' wnnágake':

—¿Wak yenlto' da' kobe ni da' z̲chal̲jo' chen? 20 Z̲zenlo' neto' da' ka' žóngaken ga žebán l̲áže'to'. Na'a, žénelto' nnezlto' biz̲en' dan' z̲chal̲jo' chen.

21 Biž bi žaz l̲áže'gak gongak benne' Atenas ka', na' benne' zi'to' ka' nníta'gake' ga na', san žénzegekle', na' z̲cháljzegake' che to da' kobe.

22 Naž wzé Pablon' gachje l̲áwe'le l̲i'a Areópagon', na' wnné':

—Benne' Atenas ka', yógo'te da' z̲l̲e'ela' zej nak bian' z̲ka'n z̲énl̲e'ele dios ka' chele. 23 Katen' wdía' l̲o yež nga bl̲e'ela' da' zan da' z̲ka'n z̲enle, na' l̲ezka' bejx̲aka'a to nichw gan nyejw da' z̲nnan ki: “To Dios, Bi Nonbia' Nitó Benne' L̲e'.” Dios na' z̲ka'n z̲enle-ne' l̲a'kze bi nónbia'le-ne', Dios na' z̲chal̲ja' l̲awle kan nak chie'.

24 ’Dios ni bene' yežlyó nga, na' yógo'te da' zej nnitan' yežlyó nga. Nake' X̲an ya'abá, na' X̲an yežlyó nga, na' bi zoe' to l̲o yodo' da' zej non benách ka'. 25 Bi be žiážjele' da' gak wnéz̲jwgak benne' ka' chie', dan' L̲ekze' z̲nez̲jwe' chegak yógo'te benách yel̲a' nban, na' yógo'te da' žiážjegekle'.

26 ’L̲e' bene' toze benne' byo gan za'gak yógo'te kwe' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, na' bl̲oe'ele' ža žal̲a' nníta'gake', na' gan žal̲a' nníta'gake'. 27 Dios bzoakze' chégake' nich chíljgake' L̲e', cha' nákteze wžél̲gekle' L̲e' l̲a'kze kángakze'. Ki žaken l̲a'kze bi zoe' zi'to' gan zoažo to tožo. 28 L̲ekze' žone' ga zoažo nbanžo, na' da' gak gonžo, na' da' nakžo. Naken kan wnnagak bal̲e benne' ka' wnníta'gake' ládjwle l̲e'e, benne' ka' bzójgake' da' ka' žol̲-le, na' wnnágake': “Ljež Dios nakžo.” 29 Na'a, cha' nakžo ljež Dios, bi žal̲a' nnažo nak Dios ka to lo'a da' naken ya oro, o ya plat, o da' naken yej, da' ka' zej non benne' ka' kan nak to da' yo'ozen l̲o yichj l̲áz̲do'gake'. 30 Dios bzoe' chel̲a'ale da' ka' béngake' l̲o yel̲a' bi žejní'il chégake' yiz ka' da' ba wdégaken, san na'a žénele' yeyát l̲áže'gak yógo'te benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga. 31 Dios ba bl̲oe'ele' to ža kate' wchi'a l̲aže'e yógo'te benách ka'. Nak dot chawe' kan wchi'a l̲aže'e l̲égake' l̲o na' Jesús, Bennen' bzoakze' L̲e', na' l̲awgak yógo'te benách ben choche' gaken ki dan' besbane' L̲e' l̲o yel̲a' got.

32 Katen' béngekle' da' ni dan' wnná Pablo kan goken, wzóa to benne' bebane' l̲o yel̲a' got, na' bal̲e' ben dítjgekle' L̲e', na' yebal̲e' wnnágake':

—Wak yenlto' da' z̲chal̲jo' chen ža yoble.

33 Naž bežój Pablon' gachje l̲áwe'le gan nníta'gake', na' beyeje'. 34 Bal̲e' bejl̲é'gake' che Benne' Criston', na' bénl̲engake' Pablon' tz̲en. Zoa Dionisio ládjwgake'. Nake' benne' bénl̲ene' tz̲en benne' ka' z̲dóbgake' l̲aw ya'a Areópago. L̲ezka' to no'le lie' Dámaris, na' yebal̲e benne' ka' bejl̲é'gake' che Benne' Criston'.

Da' ben Pablo l̲o yež Korinto

18 Wdé gok da' ni, bezá' Pablo l̲o yež Atenas, na' wyeje' l̲o yež Korinto. 2 Bejx̲ake'e Akila, to benne' byo judío, ga na'. Golj bennen' gan nbab Ponto, na' ba zoakze' l̲o yež Korinton'. Zga'ale bezé'e gan nbab Italia tz̲en l̲en z̲o'le', no'len' lie' Prisila. Ki bene' dan' bchi'le Klaudio, benne' Roma wnná bia', žojgak benne' judío ka' l̲o yež Roma. Wyéj Pablon' gan zoa Akilan' l̲en Prisilan'. 3 Dan' l̲ébeze nak žin da' žongak Akilan', na' Pablon', che l̲en bgá'nl̲ene' l̲égake', na' tz̲en béngake' žin, žóngake' yo'o láže'do' ka'. 4 Kate' zej nak ža la'y chegak benne' judío ka', wyó'o Pablon' l̲o yo'o gan z̲dóbgake' nich yéngekle' x̲tiža' Dios, gan bchál̲jlene' l̲égake' diža' chawen'. Gónele' wl̲oe'ele' benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', benne' nníta'gake' ga na', nak dot da' li da' z̲zenle' l̲égake' kan nak che Jesús, Benne' Criston'.

5 Silas l̲en x̲kwide' Timoteo bezá'gake' gan nbab Masedonia, na' bl̲á'gake' gan z̲chal̲jkze Pablon' x̲tiža' Dios l̲awgak benne' judío ka'. Pablon' wnné':

—Jesusen' nake' Benne' Criston', Bennen' žx̲en l̲áže'gak benne' judío ka' yide' yeslé' l̲égake'.

6 Kate' benne' judío ka', benne' nníta'gake' ga na', beží'igake' che x̲tiže'e, na' wnnégake' chie', naž wžíb Pablon' laže' da' nakwe', dan' z̲l̲oe'elen z̲bej yichje' l̲égake' dan' z̲ží'igake' che x̲tiža' Dios, na' gože' l̲égake':

—L̲a' kwínzele nbága'le z̲ia che yel̲a' got chele, kege neda' nbaga'an. Na'a, cha'a gan zej nnita' benách zi'to' ka'.

7 Naž Pablon' bežoje' ga na', na' wyeje' liž Justo, to benne' z̲ka'n z̲ene' Dios, na' zoa liže' gawze gan že' yo'o gan z̲dobgak benne' judío ka' nich yéngekle' x̲tiža' Dios. 8 Crispo nake' benne' blo che yo'on'. Bejl̲i'e che X̲anžo Jesús, na' bénl̲engak l̲e' tz̲en yógo'te benne' ka' nníta'gake' liže'. Benne' zan, benne' Korinto ka', bejlé'gake' che Benne' Criston', katen' béngekle' x̲tiža' Dios, na' bezóagake' nis. 9 Naž X̲anžon' na'kze gože' Pablon' l̲o da' bl̲e'e dáwe'le', na' wnné':

—Bi žebo', na' bi wsano' z̲chal̲jo' x̲tiža'a, 10 dan' zóal̲enkza' neda' le', na' bi wl̲apa' na' nitó benne' le' nich bi da' gone' chio', dan' benne' zan l̲o yež nga zej nake' chia'.

11 To yiz yo'o gachje bga'n Pablon' ga na', na' bsedle' l̲égake' x̲tiža' Dios.

12 Kate' bžin ža z̲nna bia' Galión gan nbab Akaya, benne' judío ka', benne' bi žejl̲é'gake' che Jesusen', ben toze x̲tíža'gake', na' béx̲wgake' Pablon', na' bché'gake' l̲e' gan z̲chi'a l̲aže' Galión na'. 13 Belyi'e Galión na':

—Benne' ni z̲ko'o yel̲e'e benách ka' nich wká'n z̲éngake' Dios, kan bi nak tl̲ebe l̲en da' nzi' l̲o na'to' neto'.

14 Kate' za' wchál̲j Pablon', Galión na'kze gože' benne' judío ka', na' wnné':

—L̲e'e, benne' judío ka', chela' gak to da' bi nak tl̲ebe l̲en da' z̲nna benne' Sésar, o to da' z̲innj da' bene', soela' wzé naga' x̲tíža'le kan žal̲a' gona', 15 san dan' nak diža' biz̲jw che díža'ze, na' che lagak benách ka', na' kan nak da' žsédlele l̲é'ezele, le wká'n chawen' l̲é'ekzele, dan' bi žénela' wchi'a l̲aža'a da' ki.

16 Naž Galión na' bchache' l̲égake' l̲o yolawe'. 17 Naž yógo'te benne' wláž ka' béx̲wgake' Sóstenes, benne' blo che yo'o gan z̲dobgak benne' judío ka' nich yéngekle' x̲tiža' Dios, na' belyine' l̲e' yid l̲a' l̲i'a yolawe', san Galión na' bzoe' chel̲a'ale da' žóngake'.

18 Bga'n Pablon' l̲o yežen' ža zan, na' wdé bzele' diža' lježžo ka', na' wyeje' l̲o yež Senkrea, gan bene' yidze yichje', dan' de to da' bchebe l̲aže'e l̲aw Dios gone'. Naž wžene' to l̲o barkw, nich cheje' gan nbab Siria, na' wyéjl̲engak Prisila l̲en Akila l̲e'. 19 Kate' bžíngake' l̲o yež Éfeso, wl̲á'a l̲ázgake'. Wyó'o Pablon'

lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' bcháljlene' benne' ka' nníta'gake' ga na'. 20 Benne' ka' góta'yoegekle' Pablon' gá'nlene' légake' yelate' scha, san le' bi gónele'. 21 Bzele' diža' légake', na' wnné':

—Žon byenen soa' lena' lni da' za' gaken lo yež Jerusalén, na' te na' da' yoble yelá'a ga ni zoale, cha' Dios nne'.

Naž wžén Pablon' to lo barkw, na' bezé'e lo yež Éfeson'.

Pablo žejzenle' benách diža' chawe' da' chonne chi'i

22 Wdé bla' Pablo lo yež Sesarea, na' wyeje' lo yež Jerusalén, gan bejwíe' benách ka' che Benne' Criston', na' naž bezé'e ga na', na' wyeje' lo yež Antiokía. 23 Wdé wzóe' ga na' bale ža, na' bžoje' ga na', na' wyeje' to to yež ka' zej nnitan' gan nbab Galasia, na' gan nbab Frijia. Ben choche' lježžo ka' nníta'gake' ga na', lo da' žejlé'gake' che Benne' Criston'.

Zchalj Apolo che Benne' Cristo lo yež Éfeso

24 To ža na' bla' Apolo lo yež Éfeso. Nake' benne' judío, na' golje' lo yež Alejandría lo yežlyó Ejipto. Žákli'e zchalje', na' nsedle' da' nyejw le'e yiche la'y. 25 Lezka' nsedle' kan nak da' žejle'žo che Xanžon'. Dot laže'e bchalje', na' kwáselo bsedle' benách ka' kan nak che Jesusen', la'kze nónbia'ze' da' žezóa benách ka' nis kan ben Zwa. 26 Wzó law Apolon' zchalje' dot laže'e gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios. Kate' béngekle Prisila len Akila da' zchalj Apolon', na' bché'gake' le' cheze, na' bzejní'igekle' le' kwáselo kan nak xtiža' Dios. 27 Kate' Apolon' gónele' cheje' gan nbab Akaya, na' lježžo ka', benne' nníta'gake' lo yež Éfeso, ben chóchgake' le'. Bzójgake' to le'e yiche da' chjwe'e lo na'gak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' gan nbab Akaya na', nich gápegake' Apolon' ba la'ne. Kate' bla' Apolon' lo yežlyón', da' bchalje' gókle'elenen benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', dan' wzoalen Dios légake'. 28 Ki goken dan' Apolon' bzoa žie' benne' judío ka' lawgak yógo'te benách ka', bkonle' žin da' nyejw le'e yiche la'y, na' bloe'ele' légake' Bennen' lie' Jesús nake' Benne' Criston'.

Da' ben Pablo lo yež Éfeso

19 Katen' wzóa Apolo lo yež Korinto, wdé Pablo gan zej nnita' yež ka' zej žen' yelate' ža'le, na' ble'e lo yež Éfeso. Lo yežen' bejxake'e bale benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. 2 Pablon' wnnable' légake', na' wnné':

—¿Bedjsoalen Dios Be' La'y le'e katen' bejle'le che Benne' Criston'?

Belyi'e le':

—Bi na' yenlto' cha' zoa Dios Be' La'y.

3 Naž Pablon' wnnable' légake', na' wnné':

—¿Nakx gok da' bezoale nis?

Na' wnnágake':

—Kan bezóa Zwa benách ka' nis.

4 Pablon' wnné':

—Zwan' bezóe' benách ka' nis, benne' ka' beyát láže'gake', na' Zwa na'kzen' gože' légake' žala' chejlé'gake' che Bennen' za' ze'e ka le', Bennen' lie' Jesús, na' nake' Le' Benne' Criston'.

5 Kate' benne' ka' béngekle' da' ni dan' znna Pablon', bezóagake' nis dan' ba žejlé'gake' che Xanžo Jesús. 6 Kate' Pablon' bxoa ne'e légake', na' wnnable' Dios lo wlázgake', na' Dios Be' La'y bedjsóalene' légake', na' bcháljgake' diža' yoble, na' bcháljgake' lo wláz Dios. 7 Gokgak benne' ki chežinnoe'.

8 Wzóa Pablon' ga na' ka chonne byo', na' žó'oteze' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' lo yela' wechóg laže' bchalje' láwgake'. Bcháljlene' légake', na' gónele' wloe'ele' légake' nak da' li da' znne' kan

znna bia' Dios. 9 Bale' ben chóchgake' yichj lázdo'gake', na' bi bejlé'gake' che Benne' Criston', na' wnnégake' che xtiža' Xanžon' gan zej nnita' benne' zan ka'. Naž Pablon' bekwase' len benne' judío ka', na' bebeje' benne' ka' na'le, benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. Tža tža bcháljlene' benne' ka' žejlé'gake' chie' Le' gan zdóbgake' lo yo'o gan žsedle Tiranno benách ka'. 10 Ki bénteze Pablon' ka chopiz, na' ka' goken, yógo'te benách ka' nníta'gake' lo yež ka' gan nbab Asia, benne' judío ka', na' benách zi'to' ka', béngekle' kan nak che Xanžo Jesusen'. 11 Dios bene' da' zan yela' wak zen lo na' Pablon'. 12 Ka' goken, bale benne' ka' béxwgake' láže'do' ka' da' bchej Pablon' yichje', na' laže' chelá'a ka' da' bde'e li'e, na' yjwá'gake' légaken gan zej nnita' benne' yižwé' ka'. Beyákgake' kan zej nak yižwé' ka' che chégake', na' bežojgak be' xiwe' ka' zej yo'o benne' ka'.

13 Naž bale benne' judío, benne' wdá žag ka', benne' zbéjgake' be' xiwe' ka', gónegekle' wkóngekle' žin la Xanžo Jesusen' nich yebéjgake' be' xiwe' ka' zej yo'o benách ka', na' wnnágake':

—Ni'a che la Jesús, Bennen' zchalj Pablon' kan nak chie', že'to' le'e yežojle.

14 Ki bengak gaže benne' byo zi'n Eseba, to benne' judío, benne' blo ládjwgak bxoz wnná bia' ka'. 15 Beží'i be' xiwen', na' wnnán:

—Nónbi'a Jesusen', na' nnezla' no benne' nake' Pablon', san le'e, ¿noz benne' le'e?

16 Naž bxite' bennen' yoe'e be' xiwe', na' bsaka' zi'e légake'. Blej bchochje' yógo'tegake', dan' wzáke'že' ka légake'. Ka' goken bzonnjgak benne' gaže ka' lo yo'on', zej nak gale yídzegake', na' wé'zegake'. 17 Kan gok da' ni wzé diža' chen, na' yógo'te benne' ka' nníta'gake' lo yež Éfeso, benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', béngeklen', na' yógo'tegake' bžébegake' Dios. Che len bka'n zéngake' la Xanžo Jesusen'.

18 Lezka' bžingak benne' zan, benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' bexóalapagake' dola' da' zej nbage'e, na' bloé'egekle' da' kegle ka' da' ba béngake'. 19 Lezka' bengak benne' zan, benne' ka' zga'ale béngake' yela' wžá'. Bžíngake' zej noe'e yiche wžá' chégake' ka', na' bzéygake' da' ka' lawgak yógo'te benách ka'. Blábgake' kan záka'gak yiche ka', na' goken chi yon mil mežw plat. 20 Ka' goken, wzéle'e diža', na' xtiža' Xanžon' benen ga beyakgak benách zan chie' Le'. Dot láže'gake' bejlé'gake' che Benne' Criston'.

21 Wdé gok da' ki, Pablon' ben byene' cheje' lo yež Jerusalén, san gónele' tie' zga'ale yež ka' gan nbab Masedonia, na' gan nbab Akaya. Wnné':

—Te cha'a lo yež Jerusalén, žon byenen cha'a lo yež Roma.

22 Naž bsele'e chope xkwide' byo ka' gan nbab Masedonia, bi' ka' žónlengakbe' le' tzen, na' légakbe' Timoteo, na' Erasto, san lekze' bga'ne' baleža gan nbab Asia na'.

Benne' Éfeso ka' žóngake' žo'osbé lo yežen'

23 Kate' ža ka' bengak benne' Éfeso ka' žo'osbé, na' beží'igake' che xtiža' Xanžon'. 24 Demetrio, to benne' wen da' zej naken ya plat, bene' ga béngake' žo'osbé na'. Demetrion' žonkze' liž lo'a ka' da' zej naken ya plat, da' ka' zej naken che dios no'le chégake' lie' Diana. Benne' ka' žóngake' žin ni zzí'gake' mežw zan. 25 Demetrion' btobe' yezika' benne' ka' žóngake' la' žin nize, na' gože' légake':

—Le'e, ljéža'do' ka', nnézkzelele kan nak žin da' žonžo, žonnen mežw chežo. 26 Zlé'elele, na' ženlele kan žon Pablon'. Kégeze lo yež Éfeso nga, san dot gan nbab Asia, ba bene' ga beyakgak benne' zan che Benne' Criston', na' ba bche'e kan žóngake', dan' ži'e légake' da' ka' žongak

benách ka' bi zej naken dios. 27 Kégeze ga'n ka'ze žin ni da' žonžo, san lezka' ga'n ka'ze yodo' che dios no'le zen lie' Diana. Ki gaken, ga'n ka'ze yela' zen che dios no'le ni, diosen' zka'n zengak benách dot gan nbab Asia, na' lezka' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga.

28 Kate' béngekle benne' ka' da' ni, belžé'e, na' wžéžeya'agake' zižje, na' wnnágake':

—¡Ga'n zen Diana, dios no'le chežo žo'o, benne' Éfeso ka'!

29 Ka' goken, bengak benách ka' žo'osbé dot lo yežen', na' tzen jake' taríaze la' li'a yolawe'. Bzóbgake' Gayo len Aristarko ga na', benne' ka' zej nbabe' Masedonia, na' žónlengake' Pablon' tzen. 30 Gónele Pablon' choe'e gan zej nnita' benne' zan ka', san benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' bi bé'gake' le' latje. 31 Lezka' bengak bale benne' yolawe' ka' che gan nbab Asia, benne' ka' zlé'egekle' Pablon' chawe'. Bséla'gake' benne' ka' góta'yoegekle' le' bi choe'e la' li'a yolawen'. 32 Gan žóngake' žo'osbé, na' zbéžeya'agake', to da' znnágake' bale', na' yetó da' znnágake' yebale'. Ka' goken dan' zej nchixe benne' zan ka' žóngake' žo'osbé, na' yeláte'ze ka ndachgak benne' ka' bi nnézgekle' biz chen' zej ndobe' ga na'. 33 Naž benne' judío ka' bebéjgake' Kantr, to benne' judío, ladjw benne' zan ka', na' bzégake' le' láwgake'. Bloe'el Kantren' len ne'e, nich kwé'gake' žize, dan' gónele' nne' da' gáklenen benne' judío ka' lawgak yógo'te benne' ka'. 34 Katen' gókbe'egekle' nake' benne' judío, na' tzen wžéžeya'agake' zižje yógo'tegake' ka chope hora, na' wnnágake':

—¡Ga'n zen Diana, dios no'le chežo žo'o, benne' Éfeso ka'!

35 Naž benne' wzój che yolawe' bene' ga wže'gak benne' zan ka' žize, na' wnné':

—Benne' Éfeso ka', nnézgekle yógo'te benách zoa yodo' che Diana nga, dios no'le zen, na' žo'o ni, benne' Éfeso ka', žape chi'ižo yodon', na' lezka' yej na' da' naken lo'a Diana na', dan' bžojen ya'abá, na' bexjwn ga zoažo ni. 36 Bi gak nitó benne' wži'e che da' ni. Che len žon byenen soale žize, na' bi be ka gónzele. 37 Bche'le benne' ki nga, na' bi želbane' da' že' yodo', na' bi wnné zí'gake' che dios no'le chele. 38 Che len, cha' zoa diža' bizjw chegak Demetrion', na' chegak benne' wen da' zej naken ya plat, benne' ka' nníta'lengake' le', len nóte'teze benne', de latje gan wzé nagto' chégake', na' de gan zoa benne' wchi'a laže'e légake', ga na' gak yesbága'gake' ljéžgake' zia toe' yetóe'. 39 Na'a, cha' de yetó da' nnable, wak wká'n cháwe'žon kate' dobgak benne' yolawe' ka', kan znna yolawe' che yež Roma. 40 Wak no benne' yesbage'e žo'o zia ni'a che žo'osbé da' goken na'a, na' nne' zži'ižo che yolawen'. Bi be zoa da' gak nnažo biz chen' gok žo'osbé na'.

41 Kate' beyóž bchalje' da' ni, beselé'e benne' zan ka' lížgake', benne' ka' zej ndobe' ga na'.

Pablo zeje' gan nbab Masedonia, na' gan nbab Gresia

20 Kate' wžé' ži žo'osbé na' dan' goken lo yež Éfeso, naž Pablo bliže' benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' kwáselo bzejni'ile' légake'. Wdé na' bzele' diža' légake', na' la' bkwastie' len légake'. Bžoje' ga na', na' wyeje' gan nbab Masedonia. 2 Wdíe' lo yež ka' zej nbaben ga na', na' bzejni'ile' benne' lježžo ka' nníta'gake' to to yež ka', na' wdé na' wyeje' gan nbab Gresia. 3 Wzóa Pablon' ga na' ka chonne byo'. Kate' za' kwene' to lo barkw nich cheje' gan nbab Siria, na' gókbe'ele' žénegekle benne' judío ka' góxwgake' le'. Che len wyoé'e nez, na' beyeje' gan nbab Masedonia, na' bžine' lo yež Filipos. 4 Sópater, zi'n Pirro, benne' Berea, len Aristarko, na' Segundo, benne'

Tesalónika ka', na' Gayo, benne' Derbe, na' l̲ezka' x̲kwide' Timoteo, na' Tíkiko, na' Trófimo, benne' Asia ka', bénl̲engake' l̲e' tz̲en. 5 Naž benne' ki jake' zgá'alegake' ka Pablon', na' bžíngake' l̲o yež Troas, gan belbeze' l̲e'. 6 L̲o yež Filipos na', neda', Lukas, bejchaga' Pablon'. Kate' ba wdé lnin' kate' žawgak benne' judío ka' yet x̲til da' bi nzin' kwa zichj chen, na' wžento' to l̲o barkw, na' beza'to' l̲o yež Filipos na'. Wdé gayo' ža bžagto' benne' ka' jake' zgá'alegake' ka Pablon', na' z̲bézgake' l̲e' l̲o yež Troas, gan bga'nto' gaže ža.

Da' ben Pablo l̲o yež Troas

7 Ža nežw bdobgak benne' ka' žejl̲é'gake' che Benne' Criston' nich ye'j gáwgake' da' žsa' l̲áže'žo kan got Jesús, Benne' Criston'. Na' bsedle Pablo l̲égake', na' dan' žal̲a' yezé'e ga na' kate' za' ža'ní' ža na', che l̲en scha bchal̲je', ga bžinte wdé gachje yele. 8 Gan zej ndobe' naken l̲o yo'o ža'le, na' zej nnita' da' zan da' z̲gó'ogaken baní' ga na'. 9 Wzóa x̲kwide' Eutiko ga na', na' že'be' gan žo'o baní' che yo'on', na' z̲nnal̲e'en tasbe' dan' z̲tonn Pablon' da' z̲chal̲je'. Gan že' z̲tas x̲kwiden' naken da' chonne kwia l̲o yo'on', na' z̲tászebe' wbíx̲tebe', na' bžíntebe' l̲o yo že'le. Náttebe' bechísgake'-be'. 10 Betj Pablon' z̲an yo'on', na' bejx̲óe' l̲ebe', na' beyel̲e'e-be'. Naž gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Bi žébele. Nbanbe'.

11 Kate' ba bebén Pablon' ža'le, bex̲we' yet x̲til, na' bdawen'. Naž Pablon' bchál̲jl̲ene' l̲égake' ga bžinte chbal-le. Wdé na' bežoje' ga na'. 12 X̲kwide' byon', bin' wbix̲be', nbanbe' beché'gake'-be', na' beyák z̲énl̲e'egake'.

Kan gok bžinto' l̲o yež Mileto

13 Bejchento' l̲o barkw, na' wdeto' ga bžinto' l̲o yež Asón nich chejchagto' Pablo ga na', kan ba ben x̲tíža'to', dan' gónele Pablon' cheje' ga na' sa'ze ni'e. 14 Kate' ba bžagto'-ne' l̲o yež Asón na', wžene' l̲o barkwn' gan yo'oto', na' wyejto' gan že' yež Mitilene. 15 Bezá' barkwn' ga na', na' ža chope ža bžinto' to l̲i gan zoa to yežlyó l̲o nisdon' da' nzin' Chio, na' yetó ža wdeto' to l̲i gan de yetó yežlyó da' nzin' Samos, na' bžinto' l̲o yež Trojilio gan bga'nto' to chi'i. Yetó ža bžinto' l̲o yež Mileto. 16 Ki bento' dan' Pablon' ba ben choche' teze' yež Éfeso, nich bi žele' gan nbab Asia, dan' žak l̲áže'l̲i'e soe' l̲o yež Jerusalén kate' žin ža Pentecostés cha' sáke'le'.

Da' bchal̲j Pablo l̲awgak benne' Éfeso ka' l̲o yež Mileto

17 Kate' ne zoa Pablo l̲o yež Mileto, bsel̲e'e to benne' bejl̲iže' benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' l̲o yež Éfeso. 18 Kate' bžíngake' gan zoa Pablon', l̲e' gože' l̲égake':

—L̲e'e ba nnézkzelele kan bénteza' gan zoale kate' wzó l̲aw bl̲a'a gan nbab Asia. 19 Tža tža bena' x̲chin X̲anžon' l̲o yel̲a' gax̲jw l̲aže'. Ki bena' ga bžinte wžeža' ni'a chele, na' da' zan da' goken chia' da' ka' wzí' biá'gaken neda' ni'a che da' z̲ia da' bengak benne' judío ka' chia', benne' ka' bi žejl̲é'gake' che Benne' Criston'. 20 Bchál̲jteza' gan zoale yógo'te da' žóngaken ga žak chawe' chele, na' kwáselo bsedla' l̲e'e gan z̲dóbele che Benne' Criston', na' gan nak l̲o ližle ka'. 21 Bzoa lia' l̲awgak benne' judío ka', na' l̲awgak benne' zi'to' ka', nich yeyát l̲áže'gake', na' yeyákgake' che Dios, na' nich chejl̲é'gake' che X̲anžo Jesús, Benne' Criston'. 22 Na'a, Dios Be' La'y ba bene' chia' cha'a l̲o yež Jerusalén, na' bi nnezla' biz̲ gaken chia' ga na'. 23 Yógo'te yež gan z̲da', Dios Be' La'y z̲l̲oe'ele' neda', na' ži'e neda' kan gongak benne' judío ka', benne' bi žejl̲é'gake' che Benne' Criston', z̲nne' wséjwgake' neda' liž ya, na' gon

zí'gake' neda'. 24 Bi be žekla' neda' ni'a che da' gaken, la'kze gata' o bi gata', san žénezela' yeyóž gona' da' ne žona', nich gona' žin da' bde Xanžo Jesús lo na'a, da' naken wchalja' diža' chawen' kan nak da' žonnze Dios chežo. Ki gona' len yela' žebél.

25 'Ba bchalja' lawle le'e kan znna bia' Dios. Na'a, nnezla' biž lé'elele neda'. 26 Che len, žapa' le'e da' naken dot da' li na'a ža. Bi be nbaga'a neda' che nitole le'e. 27 Bi be zoa da' bi bsedla' le'e, san bzenla' le'e yógo'te da' wnnakze Dios. 28 Che len, le gape chi'i kwinle, na' le gape chi'i yógo'te benách ka' che Benne' Criston', dan' Dios Be' La'y bnnite' le'e nich gáklenle, na' gape chi'ile benách ka' che Xanžo, Bennen' gote' lo wláz légake', na' blalje' xchene' da' beyá'wle' légake'. 29 Ba nnezla', te yezá'a gan zoale, chazgak benne' ka' gan zoale, benne' yénegekle' wchíxgake' benách ka' che Benne' Criston'. Góngake' kan žongak beko' yixe' snia ka', bia ka' zbia yí'gakba' zila' ka'. 30 Žojgak benne' ka' nníta'gake' ládjwle, na' wcháljgake' da' wen laže' nich kwéjgake' chégakze' benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' žónlengake' le'e tzen. 31 Che len, le gak ban laže', na' le yesá' laže' kan bena' neda' chonniz, dan' dot ža dot yele kwáselo bzejni'ila' le'e to tole na' zejte wžeža' ni'a chele.

32 'Na'a, zí'na'do' ka', zgo'a le'e lo na' Dios. Znnabla' Le' gon chawe'e le'e, na' gone' kan znna xtiže'e. Dios gon choche' le'e, na' gone' ga gak gónlenle tzen benne' ka' ba wleje' cheze'. 33 Batkle wdán laža'a da' naken chegak lježa' ka'. Bi wdán laža'a mežw, o laže' chégake'. 34 Nnézkzelele, len na' kwinkza' bena' žin nich gak ga'wa' da' byažjen chia', na' da' byažjen chegak benne' ka' bénlengake' neda' tzen žin. 35 Len yógo'te da' bena', bloe'ela' le'e kan žala' gonžo žin nich gak gáklenžo benne' ka' želyážjele'. Žala' chejsá' láže'žo dan' wnná Xanžo Jesús na'kze, katen' wnné': "Gakže chawe' che bennen' bi da' znezjwe' ka da' gaken che bennen' bi da' zzi'e."

36 Kate' beyóž bchalj Pablon' da' ni, naž bzoa zibe', na' bénlene' tzen yógo'tegake', bcháljlengake' Dios. 37 Naž yógo'tegake' belbeže', na' byéla'gake' yen Pablon', na' bchag láwgake' le'. 38 Ki béngake' dan' gok nyache' láže'gake' ni'a che dan' wnná Pablon', katen' wnné': "Biž lé'elele neda'." Jáklene' le' tzen, na' bžíngake' ga bebene' le' lo barkw.

Pablo zeje' lo yež Jerusalén

21 Wdé beza'to' gan wnníta'gak benne' Éfeso ka', barkw da' yo'oto' la' wyo'oten nez, na' to liža wdeto' gan zoa yežlyodon' nzin' Kos. Ža chope ža, bžinto' yetó latje da' nzin' Rodas. Beza'to' ga na', na' bžinto' lo yež Pátara. 2 Lo yežen' bejxáka'to' to barkw yoble da' zejen gan nbab Fenisia. Wžento' lo barkwn', na' la' wyo'oten nez. 3 Wdeto' gan zla' yežlyó Chipre, da' wzóan chelá'a yegle, na' bžinto' gan nbab Siria. Wyáz barkwn' latjen' gan že' yež Tiro, dan' žala' chejká'ngake' ywa' da' nwa' barkwn' ga na'. 4 Lo yež Tiro na' bejxáka'to' benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' bgá'nlento' légake' gaže ža. Dan' ba bloe'el Dios Be' La'y légake' da' žala' gak che Pablon', belyi'e le' bi cheje' lo yež Jerusalén. 5 Wdé na' katen' za' yežojto' ga na', yógo'tegake' wzá'lengake' neto' tzen len no'le ka' chégake', na' xkwide' ka' chégake', na' bžinto' na'le žoa'a yežen'. Naž bzoa zibto' žoa'a nisdo', na' bcháljlento' Dios. 6 Beyóž wdéla'to' lježto' toto' yetoto', na' bebento' lo barkwn', na' légake' beyéjgake' lížgake'.

7 Naž la' wza'te barkwn' lo yež Tiron', na' ga ze lawte bžinen lo yež Tolemaida. Lo yežen' bežojto' lo barkwn'. Wdapto' "Padiox" benne' lježžo ka' nníta'gake'

ga na', na' bgá'nlento' légake' to ža. 8 Kate' za' ža'ní' yetó ža, bežój Pablon' ga na', na' neto' bénlento'-ne' tzen, na' wyejto' lo yež Sesarea, gan wyo'oto' liž Lip, na' bgá'nlento' le'. Lipen' zchalje' diža' chawen', na' bénlene' tzen gaže benne' ka' wžégake' ža ni'te nich gáklengake' benách ka' che Benne' Criston'. 9 Zej nnita' tape xkwide' no'le che Lipen', na' zcháljgakbe' lo wláz Dios. 10 Wdé wzoato' ga na' chope chonne ža, naž bla' Agabo, benne' bžoje' gan nbab Judea, na' zchalje' lo wláz Dios. 11 Benne' ni bedjwíe' neto', na' bexwe' yid nžejen le'e Pablon'. Bcheje' ni'a na' kwine', na' wnné':

—Ki znna Dios Be' La'y: "Ki gongak benne' judío ka', benne' nníta'gake' lo yež Jerusalén. Wchéjgake' bennen' nak yid ni chie', na' wdégake' le' lo na'gak benne' zi'to' ka'."

12 Kate' benlto' da' ni, neto' len benne' ka' nníta'gake' ga na' góta'yoelto' Pablon' nich bi cheje' lo yež Jerusalén. 13 Beží'i Pablon', na' wnné':

—¿Biz da' ni žonle, zbéžele, na' žonle ga žak nyache' laža'a? Neda' ba zoakza', kégeze wchéjgake' neda', san lezka' gata' lo yež Jerusalén ni'a che Xanžo Jesús.

14 Dan' bi gok wcha'to'-ne', biž bi gožto'-ne', na' wnnato':

—Gak kan nna Xanžon'.

15 Kate' ba wdegak ža ka', bkwezto' dan' nwa'to', na' wyejto' lo yež Jerusalén. 16 Bale benne' ka' che yež Sesarea na', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', wzá'lengake' neto', na' Mnasón, to benne' Chipre, bénlene' légake' tzen. Žejli'e che Benne' Criston' ža ni'te, na' žala' chejga'nto' liž benne' ni.

Pablo zejwíe' Jakob

17 Katen' bžinto' lo yež Jerusalén, benne' lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', len yela' žebél chégake' wdápegake' neto' ba la'ne. 18 Ža chope ža, Pablo wyó'olene' neto' lo yo'o, gan bejwíato' Jakob, na' zej ndobe yógo'te benne' gole ka' ga na', benne' ka' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén. 19 Kate' Pablon' ba wdape' légake' "Padiox" bzenle' légake' yógo'te da' ben Dios lo ne'e le' gan zej nnita' benách zi'to' ka'. 20 Kate' béngekle' da' ni, bka'n zéngake' Dios. Naž belyi'e Pablon', na' wnnágake':

—Zlé'ekzelo', lježto', benne' zante gaywá', benne' judío ka', žejlé'gake' che Benne' Criston', na' yógo'tegake' žápele'egake' ba la'ne da' bchi'le Moisés. 21 Ba béngekle' da' ka' znnagak benách ka' kan naken chio', znnágake' zzejni'ilo' yógo'te benne' judío ka', benne' nníta'gake' ladjw benách zi'to' ka', nich wká'ngake' da' bchi'le Moisés benách Israel ka', na' ži'o légake' bi chóggake' lo bela' chegak xkwide' byo chégake' ka', na' bi gápegake' ba la'ne da' ka' žónteze žonžo žo'o, benne' judío ka'. 22 ¿Nakx gonžo na'a? Dobgak benne' zan kate' yéngekle' ba belóo nga. 23 Na'a, ben da' ni da' ye'to' le'. Nníta'lengak tape benne' byo ka' neto' nga, benne' ka' ba bchebe láže'gake' law Dios to da' góngake'. 24 Bche' benne' ki len le', na' benlen légake' tzen nich gon chawe' kwinle kan nak che yodo', na' wdizjw le' da' žala' chízjwgake' nich góngake' yidze yíchjgake', nich nnézgekle yógo'te benne' judío ka' bi nakkze dan' znnégake' chio', san lezka' le' žono' da' naken chawe', na' žapo' ba la'ne da' bchi'le Moisés. 25 Kan nak chegak benách zi'to' ka', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', ba bento' chawe' diža', na' ba bzojto' kan žala' góngake'. Bi žon byenen gape chí'igake' da' ki da' žónteze žongak benne' judío ka', san toze:

Bi ye'j gáwgake' da' wlo'ogak benách ka' lawgak lo'a ka'.
Bi gáwgake' žen.

Bi gáwgake' bela' chegak bia yixe' ka' len xchéngakba'.
Bi góngake' da' sban.

Žóxwgake' Pablo la' li'a yodo'

26 Naž Pablo bchi'e tape benne' ka' len le', na' ža chope ža ben chawe' kwine' tzen len légake' kan nak che yodo'. Naž wyaze' la' li'a yodo', nich gak bia' biz ža yeyóž góngake' da' gon chawe' kwíngake', ža na' žala' chjwá'gake' da' kó'ogake' law Dios to toe'. 27 Kate' za' yeyožgak gaže ža ka', bale benne' judío ka', benne' zej nžoje' gan nbab Asia, blé'egekle' Pablon' la' li'a yodo'. Béngake' ga bengak benne' zan žo'osbé, na' béxwgake' Pablon'. 28 Wnnégake' zižje, na' wnnágake':

—Le gaklen neto', le'e, benne' Israel ka'. Benne' ni žsedle' yógo'te benách yógo'te latje nich wká'ngake' ka'ze yež chežo, na' da' bchi'le Moisés, na' yodo' chežo nga. Na'a, ba wloé'e benne' zi'to' ka' lo yodo' nga. Ki žone', zka'n ditjle' latje la'y nga.

29 Ki wnnágake' dan' zga'ale blé'egekle' Pablon' lo yež tzen len Trófimo, benne' Éfeso, na' žékgekle' bchi'e bennen' lo yodon'.

30 Ka' goken, bdobgak yógo'te benne' ka' che yežen', na' bžíngake' ga na'. Naž wzéngake' Pablon', na' wzóbgake' le', na' bebéjgake' le' na'le la' li'a yodon', na' la' bséjwtegake' gan žó'ogake' la' li'a yodon'. 31 Kate' za' gótgake' Pablon', bžin diža' law benne' blo, benne' žeje' lo wdile. Benle' žongak yógo'te benách nníta'gake' lo yež Jerusalén žo'osbé. 32 Naž benne' blon' la' btobtie' benne' ka' žjake' lo wdile, tzen len benne' ka' zché'gake' légake', na' taríaze wyéjlene' légake' gan žongak benne' ka' žo'osbé. Katen' blé'egekle' benne' blon' len benne' ka' žjake' lo wdile, naž bsángake' zwaw zžá'agake' Pablon'. 33 Wbiga' benne' blon' ga na', na' bexwe' Pablon'. Gože' benne' ka' žjake' lo wdile wchéjgake' le' len chope do ya. Wdé na' wnnable' benne' zan ka', na' wnné':

—¿Nozkze benne' ni, na' biz bene'?

34 Benne' zan ka' belbéžeyi'e, na' che chégake' kan wnnágake'. Ka' goken, benne' blon' bi be gok chejni'ile', dan' žongak benne' ka' žo'osbé. Che len gože' benne' ka' žjake' lo wdile ché'gake' Pablon' lo yo'o zen gan zdóbgake'. 35 Katen' bžíngake' gan nak nepe' che yo'o zen na', yjwa'gak benne' ka' žjake' lo wdile Pablon', dan' žíadi'igak benne' zan ka' légake'. 36 Za'gak benne' ka' xkóže'lgake'. Želbéžeyi'e, na' znnágake':

—¡Le gote'!

Da' bchalj Pablo lawgak benne' zan ka'

37 Kate' wzó láwgake' kó'ogake' Pablo lo yo'o zen na', le' gože' benne' blon', bennen' žeje' lo wdile, na' wnné':

—¿Gonno' neda' latje yapa' le' to diža'?

Benne' blon' gože' Pablon':

—¿Žako' diža' griego? 38 ¿Kege le' benne' Ejipto na' ža nize btobe' benne' wen da' zinnj ka', na' bchi'e ka tape mil benne' wetw benne' ka' lo latje dach?

39 Naž Pablon' gože' le', na' wnné':

—Da' li naka' neda' benne' judío. Golja' lo yež Tarso, to yež blo gan nbab Silisia. Žáta'yoela' le' gonno' neda' latje wchalja' lawgak benách ki.

40 Benne' blon' bi'e le' latje, na' Pablon' wzíe' gan nak nepe', na' bchis ne'e nich kwe'gak benách zan ka' žize. Kate' ba wnníta'gake' žize, naž Pablon' bcháljlene' légake' len diža' hebreo.

22 Ki wnná Pablon':

—Le'e, benne' gole ka', na' le'e, ljéža'do' ka'. Le wzé nag da' yapa' le'e kan nak da' žona'.

2 Kate' béngekle' zchalje' diža' hebreo, wnníta'gakže' žize. Pablon' gože' légake', na' wnné':

3 —Nakkza' neda' benne' judío. Golja' lo yež Tarso gan nbab Silisia, san bgola' lo yež nga, na' bsedle Gamaliel neda' dot kan nak da' bsédgekle xa xto'žo ka'. Be' láže'teza' bka'n zena' Dios kan žonle le'e na'a. 4 Zga'ale wžía laža'a benne' ka' nzi' lo ná'gake' xtiža' Benne' Criston', na' bchi'a légake' gan gátgake'. Wzéngaka'-ne', na' bséjwgaka'-ne' liž ya, benne' byo ka' len no'le ka'. 5 Lezka' wak wzóa ligak bxoz wnná bia' ka' len benne' gole ka' da' béngake'. Bzójgake' to yiche wnná bia' da' chjwa'a gan zej nnita' lježžo judío ka' lo yež Damasko. Wyá'a ga na' nich chejxena' benne' ka' nníta'gake' ga na', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', nich yedjchi'a légake' zej nžeje' lo yež Jerusalén nga, nich gonto' légake' zia.

Zloe'el Pablo kan beyake' che Benne' Cristo

6 Naž wnná Pablo:

—Katen' zeyá'a lo nez, na' za' žina' lo yež Damaskon', katen' goken wawbíž, ka' gaze wyép yes baní' da' zan' ya'abá, na' bsa'nín' gan zeyá'a. 7 La' bgo'ntia' lo yo, na' benla' chi'i to Benne' gože' neda': "Saulo, Saulo, ¿biz chen' zbia lažo'o neda'?" 8 Naž wnnabla' Le', na' wnnía': "¿Noz Le', Xan?" Le' gože' neda': "Neda' Jesús, benne' Nasaret. Nedkza' zbia lažo'o." 9 Benne' ka' wnníta'lengake' neda' blé'egekle' banín', na' bžébegake', san bi béngekle' chi'i Bennen' bcháljlene' neda'. 10 Naž goža'-ne': "¿Biz žala' gona', Xan?" Xanžon' gože' neda': "Beyás, na' wyéj lo yež Damasko gan zoa to benne' yi'e le' yógo'te da' žala' gono'." 11 Dan' biž bi ble'ela' dan' bdi'i yes baní' na' yej lawa', che len benne' ka' zéjlengake' neda' tzen béxwgake' na'a, na' bché'gake' neda' gan bžintia' lo yež Damaskon'.

12 'Lo yežen' zoa Ananías, to benne' žone' dot kan znna da' bchi'le Dios, na' benne' judío ka' nníta'gake' lo yež Damaskon' žápegake' le' ba la'ne. 13 Ananíasen' ble'e gan wzóa', na' gože' neda': "Saulo, bicha'a, yeyaljw yej lawo'." La' na'ze beyaljw yej lawa', na' ble'ela' le'. 14 Le' gože' neda': "Dios chegak xa xto'žo ka', wžekze' le' ža ni'te nich nnezlo' da' žénekzele' Le', na' nich le'elo' Benne' Chawe', Bennen' nake' Zi'nkze', na' nich yenlo' da' ye'kze' le'. 15 Ki naken dan' žala' wzóa lio' chie' Le' lawgak yógo'te benách ka', na' wzenlo' légake' da' ba ble'elo', na' da' ba benlo'. 16 Na'a, ¿biz chen' želo'? Wzó ža', na' bezóa nis. Wnnable Xanžon' yeyone' le' chawe', na' yeké'e dola' da' nbago'o."

Jesús bsele'e Pablo nich wzóa lie' chie' Le'

17 Lezka' wnná Pablo:

—Wdé na', katen' belá'a lo yež Jerusalén nga, na' kate' ne zcháljlena' Dios lo zchil yodo', na' ble'e dáwe'la'. 18 Ble'ela' Xanžon', na' gože' neda': "Taríaze wyéj. Bežojte lo yež Jerusalén nga, dan' benne' ki bi gápegake' ba la'ne da' wchaljo' chia'." 19 Neda' goža'-ne': "Xan, nnézgekle' kan bena' neda'. Wyoá'a gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios. Wdina' benne' ka' žejlé'gake' chio' Le', na' bséjwgaka'-ne' liž ya. 20 Katen' bétgake' Esteban, bennen' bzoa lie' chio', lezka' neda' wzóa' ga na', na' bénlena' tzen benne' ka' bétgake' le', na' ben chi'a laže' da' bxoa yengak benne' ka' bžé'egake' le' yej." 21 Naž Xanžon' gože' neda': "Wyéj, dan' žsela'a le' lawgak benách zi'to' ka'."

Pablo zcháljlene' benne' blo, benne' žeje' lo wdile

22 Nize ze law bze naggak benne' judío ka' che Pablo, na' naž wžéžeya'agake'. Wnnégake' zižje, na' wnnágake':

—Le got bennen'. Bi žala' soe' nbane'.

23 Naž, dan' belbéžeyi'e, na' lo yela' zža'a chégake', bchézgake' laže' da' zej

nakwe', na' belgo'ne' goxo', 24 che len benne' blon', bennen' žeje' lo wdile, gože' benne' ka' žjake' lo wdile wché'gake' Pablon' lo yo'o zen na'. Lezka' gože' légake' chíngake' Pablon' nich nne' da' nakkzen, nich nnezle' biz chen' želbéžeya'a ki benne' judío ka' che Pablon'. 25 Kate' ne zchéjgake' ni'a na' Pablon' len yid ka' nich chíngake' le', Pablon' gože' to benne' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, benne' zoe' ga na', na' wnné':

—¿De latje chinle neda'? Neda' nbaba' Roma, na' bi bchi'a laže' nitó benne' neda' cha' nbaga'a zia.

26 Kate' benle bennen' da' ni, wyeje', na' bejzenle' benne' blon', bennen' žeje' lo wdile. Gože' le':

—¿Bizkze žonžo? Benne' ni nbabe' Roma.

27 Naž benne' blon' ble'e gan zoa Pablon', na' gože' le':

—Wnná cha' nbabkzo' Roma.

Pablon' gože' le':

—O', nbabkza'.

28 Beží'i benne' blon', na' wnné':

—Neda' wdízjwkza' mežw zan nich baba' Roma.

Naž Pablon' gože' le':

—Neda' wbaba' Roma katen' golja' dan' zej nbab xa xna'a Roma.

29 Kate' béngekle benne' ka' da' ni, benne' ka' za' chíngake' Pablon', naž bebíga'gake' gan zoe'. Lezka' bžebe benne' blon' katen' wnnezle' nbab Pablon' Roma, dan' ba wnné' wchéjgake' le'.

Zla' Pablo lawgak benne' yodo', benne' wchi'a laže' ka'

30 Ža chope ža, gónele benne' blon' nnezle' kwáselo bizen' da' žesbága'gak benne' judío ka' Pablo zia. Wnné' beseže' do yan' da' nžejen Pablon', na' wnné' dobgak bxoz wnná bia', bxoz judío ka' len yógo'te benne' yodo', benne' wchi'a laže' ka'. Naž bebeje' Pablon' gan bséjwgake' le', na' bzie' le' láwgake'.

23 Naž Pablon' bwie' lawgak benne' yodo', benne' wchi'a laže' ka', na' wnné':

—Le'e, ljéža'do' ka'. Na' zejte na'a žonkza' da' chawe'. Ki naken, bi zoa da' žesbaga' lázda'wa' neda' zia law Dios.

2 Naž Ananías, bxoz blo, gože' benne' ka' nníta'gake' dot kwit Pablon' kápa'gake' žoe'e. 3 Pablon' gože' le':

—Lezka' Dios yebi'e chio' le', benne' zloé'ezele chawe' kwino'. ¿Že'kzo' zchi'a lažo'o neda' kan bchi'le Moisés, san zdetle žono' kan bchi'kzle Moisesen', znno' kápa'gake' neda'?

4 Benne' ka' nníta'gake' ga na' belyi'e Pablon':

—¿Žliž zi'o bxoz blo che Dios?

5 Pablon' gože' légake':

—Le'e, ljéža'do' ka'. Nyejw le'e yiche da' znnan: "Bi wlíž zi'o benne' znna bi'e benách wláž chio' ka'" san neda' bi gókbe'ela' nake' bxoz blo.

6 Naž gókbe'ele Pablon' bale' zej nake' benne' yodo' saduseo ka', na' yezíka'gake' benne' yodo' fariseo ka'. Wnníe' zižje lawgak benne' yodo', benne' wchi'a laže' ka', na' wnné':

—Le'e, ljéža'do' ka'. Naka' benne' fariseo, na' naka' zi'n to benne' fariseo. Na'a zchi'a láže'le neda' dan' žxen laža'a yebangak benne' gat ka'.

7 Kate' wnná Pablon' da' ni, bžoj chóplegak benne' yodo' fariseo ka', na' benne' yodo' saduseo ka', na' beldíl diže'e la' légakze'. 8 Ki béngake' dan' znnagak benne' saduseo ka' bi yebangak benne' gat ka', na' bi zej nnita' wbás che ya'abá ka', na' bi zej nnita' be' nákgakkze benách ka', san benne' yodo' fariseo ka' žejlé'gake' zej nnita' yógo'te da' ki. 9 Che len wžéžeya'agake'. Naž wzó ža'gak benne' wsedle, benne' yodo' fariseo ka'. Beldíl diže'e, na' wnnágake':

—Žeklto' neto' bi be da' zia nbaga' benne' ni, dan' cha' bchaljlen to be' nakkze no benne' le', o cha' bchaljlen to wbás che ya'abá le', bi žala' wži'ižo che Dios.

10 Kate' ba beldíl díža'le'e benne' judío ka', na' bžebe benne' blon', benne' žeje' lo wdile, dan' žekle' wzózj tile' Pablon'. Naž wnné' chjak benne' ka' žjake' lo wdile, nich chejbéjgake' Pablon' ladjw benne' judío ka', na' yeché'gake' le' lo yo'o zen gan zdobgak benne' ka' žjake' lo wdile.

11 Kate' ba nak žel ža na'ze, bloe'e law Xanžon' gan zoa Pablon', na' gože' le':

—Ben choch lažo'o, Pablo. Kan ba bchaljo' chia' neda' lo yež Jerusalén nga, lezka' žon byenen wchaljo' chia' lo yež Roma.

Žóngake' toze diža' gótgake' Pablo

12 Kate' za' ža'ní' yetó ža, bale benne' judío ka' béngake' toze diža', na' ben choch xtíža'gake', na' wnnágake' Dios wsaka' zi'e légake' cha' bi góngake' dan' bchebe láže'gake'. Wnnágake' bi be ye'j gáwgake' na' zejte gótgake' Pablon'. 13 Nníta'gakže ka choplalj benne' ka', benne' ben choch xtíža'gake' ki. 14 Jak benne' ki gan zej nnita' bxoz wnná bia' ka', na' benne' gole ka', benne' judío ka', na' wnnágake':

—Ba ben choch xtíža'to', na' znnabto' wsaka' Dios neto' zi' cha' bi gonto' ki, na' bi be ye'j gawto' na' zejte gotto' Pablon'. 15 Na'a, le'e len benne' yodo' wchi'a laže' ka', le ye' benne' blon', benne' žeje' lo wdile, nich yedjwá'gake' Pablon' wxé, nich žine' gan ndoble, na' nnale žénelele nnáblele Pablon' to diža' gaze lo de. Neto' kwe' nawto'-ne' la' nez, na' gotto'-ne' zga'ale kate' žine' nga.

16 Benle xkwide' byo che no'le zan Pablon' kan kwe' náwgake' Pablon', na' wyejbe', na' wyo'obe' yo'o zen na', na' bejzenlben' Pablon'. 17 Pablon' bliže' to benne' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' gože' le':

—Bche' xkwide' ni law benne' blo, dan' nwa'be' to diža' ye'be'-ne'.

18 Naž bennen' bchi'e-be' gan zoa benne' blon', na' gože' le':

—Pablo, bennen' nyejwe' liž ya, bliže' neda', na' góta'yoele' neda' yedjwá'a xkwide' ni lawo', dan' ženelbe' wcháljlenbe' le'.

19 Benne' blon' bexwe' na'be', na' bchi'e-be' cheze, na' wnnable'-be', na' wnné':

—¿Bizen' ženelo' yi'o neda'?

20 Lebe' gožbe'-ne':

—Benne' judío ka' ba ben toze xtíža'gake' gáta'yoegekle' le' chi'o Pablo wxé, nich žine' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka'. Yé'gake' le' ženegekle' nnábgekle' le' to diža' gaze lo de, 21 san le', bi chejli'o dan' nnágake', dan' nníta'gakže ka chóplaljgake' kwe' náwgake' Pablon'. Ba ben choch xtíža'gak benne' ka', na' wnnágake' wsaka' Dios légake' zi' cha' bi gótgake' Pablon', na' bi be ye'j gáwgake' na' zejte gótgake' le'. Na'a, ba nníta'gake' ban laže', na' želbeze' wchebe lažo'o gono' dan' nnábgekle' le'.

22 Naž benne' blon', benne' žeje' lo wdile, gože'-be' bi ye'be' nitó benne' dan' ba gožbe' le', na' naž beselе'e xkwiden'.

Zla' Pablo law Féliks, benne' blo wnná bia'

23 Naž benne' blon' bliže' chope benne' zché'gake' to gaywá' benne' ka' žjake' lo wdile to toe', na' gože' légake' wkwézgake' chope gaywá' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' želzá' ní'agake', na' chonnlalj chi benne' ka' žjake' lo wdile, benne' žíagake' bia ka', na' chope gaywá' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' zej noe'e yag ntoche' ka', nich chjake' lo yež Sesarea te xche'. 24 Lezka' gože' légake' wkwézgake' to bia, da' kwia Pablon', na' ché'gake' le'

binlo, nich bi be gaken chie', nich žine' law Féliks, benne' blo wnná bia'.

25 Lezka' bsele'e to yiche da' znnan ki: 26 "Neda', Klaudio Lisias, žapa' le': Padiox Féliks, benne' blo wnná bia'. 27 Benne' ni žsela'a-ne' lawo', wzengak benne' judío ka' le', na' gónegekle' gótgake' le'. Kate' gókbe'ela' nbabe' Roma, bchi'a benne' ka' žjake' lo wdile, na' beslá'-ne' lo na'gak benne' judío ka'. 28 Gónela' nnezla' biz bene', dan' žesbága'gak benne' judío ka' le' zia, na' bchi'a-ne' lawgak benne' yodo' ka', benne' wchi'a laže' chégake' ka'. 29 Kate' bchi'a laža'a dižan' kwáselo, wnnezla' žesbága'gake' le' zia kan nak da' znna da' žsédgekle', na' bi be zia nbaga' benne' ni, nich no benne' gote' le', o wsejwe' le' liž ya. 30 Naž bla' to benne' bzenle' neda' že' nawgak benne' judío ka' le' nich gótgake' le', na' che len žsela'a le' gan zo', na' goža' benne' ka', benne' žesbága'gake' le' zia lá'gake' lawo' le', nich wloé'egekle' le' bi diža' zej nape' le'. Dios gon chawe'e le'."

31 Naž benne' ka' žjake' lo wdile béxwgake' Pablon', na' béngake' kan ba gož benne' blon' légake', na' bché'gake' le' lo yež Antípatris, ne nak žel. 32 Kate' za' ža'ní' yetó ža benne' ka' žjake' lo wdile, benne' želzá' ní'agake', beyéjgake' lo yež Jerusalén, na' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' žíagake' bia ka', beyó'ogake' nez, zché'gake' Pablon'. 33 Kate' benne' ka' zché'gake' Pablon' bžíngake' lo yež Sesarea, bdégake' yichen' lo na' benne' blo wnná bian', na' bzégake' Pablon' lawe'. 34 Kate' beyóž bel benne' blo wnná bian' yichen', na' wnnable' Pablon' gaz benne' le'. Kate' gókbe'ele' nbabe' gan nbab Silisia, 35 gože' le':

—Yenla' da' nno' kate' benne' ka' žesbága'gake' le' zia lá'gake' ga ni.

Naž gože' benne' ka' gape chí'igake' le' lo yolawe' gan zchi'a laže' Herodes, benne' znna bi'e ga na'.

Pablo zchalje' law Féliks

24 Wdé gayo' ža, bla' Ananías, bxoz blo, ga na', tzen len bale benne' gole, benne' judío ka', na' lezka' len Tértolo, to benne' žákli'e diža'. Blá'gake' law benne' blo wnná bian', na' besbága'gake' Pablo zia. 2 Katen' ba blížgake' Pablon', na' ble'e ga na', wzó law Tértolon' žesbage'e le' zia, na' wnné':

—Benne' blo wnná bia', Féliks. Ni'a chio' le' žak chawe' cheto', dan' lo yela' žejní'il chio' cháwe'do' znna bi'o benách wláž cheto' ka'. 3 Yógo'te da' ki žonen ga žak chawe' gáte'teze, na' dot láže'to' že'to' le': "Žóxkeno'." 4 Na'a, nich bi gon lelto' le', žáta'yoela' le' gon zen lažo'o, na' yenlo' cheto' to chi'ido'. 5 Gókbe'elto' benne' ni zko'o yele'e benách ka', na' žone' ga benne' judío ka' nníta'gake' dot yežlyó zží'igake' che yolawe', na' nake' benne' blo ládjwgak benne' ka' zej nzi'e da' bsedle benne' Nasaret na'. 6 Lezka' gónele' wká'n ditje' yodo' cheto'. Che len wzento'-ne', na' gónelto' wchi'a láže'to' le' kan znna da' žsedlto'. 7 Naž Lisias, benne' blo, benne' žeje' lo wdile, ble'e gan zoato', na' len yela' snia zen beké'e benne' ni lo na'to'. 8 Naž gož Lisias na' benne' ka' žesbága'gake' le' zia, yídgake' lawo' le'. Na'a, le'kzo', kate' nnablo' Pablo ni binlo, gak nnezlo' kwáselo yógo'te da' ki da' žesbága'to'-ne' zia.

9 Lezka' wnnagak benne' judío ka', na' wnnágake' da' likzen'. 10 Naž benne' blo wnná bian' btaze ne'e nich wchálj Pablon', na' le' bechebe', na' wnné':

—Dot laža'a zchalja' kan nak da' žona', dan' ba zej nak yiz zan zchi'a lažo'o da' žak chegak benách lažto' ka'. 11 Da' bena' wak nnabo'. Bi na' gak chežinno ža wyá'a lo yež Jerusalén nich wká'n zena' Dios. 12 Bi bejxáka'gake' neda' zdil diža'a len no benne', na' bi bena' ga gongak benách ka' žo'osbé gan nak lo zchil yodo', o lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngekle' xtiža'

Dios, o lo yež. 13 Lezka' bi gak kwej lígake' da' ki da' žesbága'gake' neda' zia. 14 Da' nize žexóalapa' lawo'. Kan žona' xchin Dios chegak xa xto'to' ka' naken tlebe len da' žsédgekle benne' ki, san légake' znnágake' naken da' zži'in che Dios, dan' žejli'a yógo'te da' znna xtiža' Dios, na' lezka' yógo'te da' bzojgak benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le'. 15 Kan légake' žxen láže'gake' Dios, lezka' neda' žxen laža'a Le', yesbane' benne' gat ka', benne' chawe' ka', na' benne' ka' bi zej nake' chawe'. 16 Che len žon byena' bi baga'a da' gonen ga yesbaga' lázda'wa' neda' zia law Dios o lawgak benách ka'.

17 'Wdé wzóa' ga yoble chope chonne yiz, na' belá'a gan zej nnita' benách wláž chia' ka' nich wnezjwa' mežw da' gáklenen benách yache' ka', na' nich bi da' wdía' law Dios. 18 Kate' ne žona' da' ki, bale benne' judío ka', benne' zej nžoje' gan nbab Asia bedjxáka'gake' neda'. Wzóa' la' li'a yodo', na' ba wléj chawe' kwina' kan nak che yodo', na' bi ntoba' benách zan, na' bi bena' ga gongak benách ka' žo'osbé. 19 Benne' judío ka', benne' zej nžoje' gan nbab Asia, žala' lá'gake' lawo' le', na' yesbága'gake' neda' zia cha' zej nape' diža' bizjw len neda'. 20 Žala' nnagak benne' judío ki cha' bi da' bžélgekle' da' zinnj da' bena' katen' bla'a lawgak benne' yodo' ka', benne' zchi'a láže'gake' légake'. 21 Toze katen' wzóa' láwgake', zižje wžežia', wnnía': "Zchi'a láže'le neda' na'a dan' žxen laža'a yebangak benne' gat ka'."

22 Kate' benle Féliks na' da' ni, na' dan' kwáselo ba nnezle' kan nak che da' žsedle Pablon', bzoe' chela'ale diža' bizjw ni, na' wnné':

—Kate' la' Lisias, benne' blon', benne' žeje' lo wdile, na' yeyóž yenla' kan nak diža' bizjw chele.

23 Naž Féliks na' gože' benne' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, benne' zoe' ga na', gape chi'e Pablon', san we'e le' latje te' la' lí'ale, na' bi wsejwe' xnezgak lježe' ka' yedjwíagake' le', nich bi da' góngake' chie'.

24 Chope chonne žaze wdé na', da' yoble bla' Féliks na' ga na' tzen len Drusila, zo'le'. No'len' nake' judío. Féliks na' bliže' Pablon', na' bze nage' chie' kan nak da' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston'. 25 Kate' bchalj Pablon' kan žala' gakžo chawe', na' nna bia' kwinžo, na' la'žo law Dios gan wchi'a laže'e žo'o ža da' za' za', naž bžebe Féliks na', na' gože' Pablon':

—Beyéj na'a. Kate' gapa' latje, wliža' le' yetó.

26 Lezka' gónele Féliks na' si'e mežw da' wnezjw Pablon' nich wsane' le', na' che len, zan chi'i bliže' Pablon', na' bcháljlene' le'. 27 Kate' gok chopiz, wyáz Porsio Festo latje che Féliks na', na' dan' gónele Féliks na' gone' da' žaz láže'gak benne' judío ka', na' bka'ne' Pablon' nyejwe' liž ya.

Zla' Pablo law Festo

25 Bla' Festo lo yež Sesarea nich chaze' latje chie', gan gake' benne' blo wnná bia'. Wdé chonne ža bezé'e lo yežen', na' wyeje' lo yež Jerusalén. 2 Naž bla'gak bxoz wnná bia' ka' len benne' blo ka' chegak benne' judío ka' law Feston', nich yesbága'gake' Pablo zia. Góta'yoegekle' Feston' 3 gone' da' žénegekle', na' sele'e benne' ka' chejxí'gake' Pablon', nich ežine' lo yež Jerusalén. Gónegekle' kwe' náwgake' le' lo nez nich gótgake' le'. 4 Beží'i Feston', na' gože' légake':

—Nžej Pablon' lo yež Sesarea, na' žala' cha'a neda' ga na' wxé wižj nize. 5 Che len, nóte'tezlele le'e nzi' lo na'le, žala' sá'lenle neda', na' cha' nbaga' bennen' zia, na' gak yesbága'le-ne' zia.

6 Bga'n Feston' lo yež Jerusalén xono' ža. Naž beyeje' lo yež Sesarea. Kate' za' ža'ní' yetó ža, wži'e gan zchi'a laže'e,

na' gože' benne' ka' chejxí'gake' Pablon'.
7 Kate' bla' Pablon' ga na', benne' judío
ka', benne' ka' zej nžoje' lo yež Jerusalén,
wbíga'gake' gan zoe', na' zan da' wnné-
gake' chie'. Besbága'gake' le' zia, san bi
gok kwej lígake' da' ka' wnnégake' chie'.
8 Naž wnná Pablon' lo wlaze', na' wnné':

—Bi be bena' da' zži'i che da' žsédgekle
benne' judío ka', na' kege bi da' bena'
che yodo' chégake', na' kege che benne'
Sésar, bennen' znna bi'e žo'o.

9 Gónele Feston' gone' da' žaz láže'gak
benne' judío ka', na' gože' Pablon':

—¿Žénelo' chejo' lo yež Jerusalén, gan
soa no benne' wchi'a laže'e le' kan zej nak
da' ki da' znnégake' chio'?

10 Beží'i Pablon', na' gože' le':

—Zoakza' gan že' benne' zchi'a laže'e
lo wláz benne' Sésar, gan žala' wchi'a
laže'e neda'. Bi be da' zinnj bena' chegak
benne' judío ka', na' ba nnézkzelo' da' ni.
11 Chela' bena' to da' zinnj, o bíte'teze da'
gonen ga baga'a zia gata', na' bi wžona'
gata'. Na'a, cha' bi bena' kan znnegak
benne' ki chia', bi nzi' lo na' no benne'
wdíe' neda' lo ná'gake'. Znnaba' cha'a law
benne' Sésar gan wchi'a laže'e neda'.

12 Kate' Feston' ba bcháljlene' benne'
yolawe' ka', gože' Pablon':

—Ba wnnabo' chejo' law benne' Sésar.
Law Sésar na' chejo'.

Zchalj Pablo law Agripa, benne' znna bi'e

13 Wdé chope chonne ža, Agripa,
benne' znna bi'e, ble'e lo yež Sesarea,
tzen len Berenise, zo'le'. Bedjwíagake'
Festo. 14 Kate' ba wnníta'gake' ga na' zan
ža, Feston' bzenle' Agripan', benne' znna
bi'e, kan nak che Pablon'. Gože' le':

—Zoa to benne' nga, bka'n Féliks le'
liž ya. 15 Kate' wzóa' lo yež Jerusalén,
bla'gak bxoz wnná bia' ka' len benne'
gole ka' lawa', na' wnnégake' che benne'
ni. Wnnábgekle' neda' choga' chie' gate'.
16 Neda' becheba', na' goža' légake' bi
zchoggak benne' Roma ka' che to benne'
gate' cha' bi žingak benne' ka' znnégake'
chie' lawe', benne' ka' žesbága'gake' le'
zia, nich gak yechebe' chen. 17 Che len,
kate' bžíngake' légake' ga ni, bi wžela',
san kate' bžin yetó ža, wži'a gan zchi'a
laža'a, na' bsela'a benne' ka' bejxí'gake'
Pablon'. 18 Kate' ne nníta'gak benne' ka'
nga, benne' ka' žesbága'gake' le' zia, bi
be wnnégake' chie' kan gokla' nnágake'.
19 Wnnégake' chie' bale diža' bizjw kan
nak da' žejlé'gake' che Dios, na' kan nak
che to benne' lie' Jesús, bennen' gote',
san Pablon' žon choch xtiže'e znne' zoe'
nbane' da' yoble. 20 Dan' bnitla' kan zej
nak da' ki, wnnabla' Pablon' cha' žénele'
cheje' lo yež Jerusalén, gan soa no benne'
wchi'a laže'e le' kan zej nak da' ki.
21 Naž kate' wnnáb Pablon' cheje' law
Augusto, benne' Sésar, nich wchi'a laže'e
le', na' goža' benne' ka' žjake' lo wdile
gape chí'igake' le' na' zejte sela'a-ne' law
benne' Sésar.

22 Naž Agripan' gože' Feston':

—Lezka' neda' žénela' yenla' da' nna
bennen'.

Feston' gože' le':

—Wxé yenlo' da' nne'.

23 Kate' za' ža'ní' yetó ža, len yela'
zen belá' Agripan' len Berenise ga na'.
Belyaze' gan žala' wcháljgake', tzen len
benne' wnná bia' ka'. Naž bséla'gake'
benne' ka' chejxí'gake' Pablon'. 24 Naž Fe-
ston' gože' Agripan', bennen' znna bi'e,
na' wnné':

—Benne' wnná bia', Agripa, na'
yógo'tele le'e zoale nga tzen len
neto'. Na'a zoa bennen' lawle le'e, na'
zlé'elele-ne'. Yógo'te benne' judío ka',
benne' nníta'gake' lo yež Jerusalén, na'
lo yež nga, znnégake' chie'. Žé'gake'
neda' žala' gate'. 25 Žekla' neda' bi be
bene' da' nbage'e zia gate', san dan'
wnnable' lekze' cheje' law Augusto,
benne' Sésar, nich wchi'a laže'e le',
che len ba bena' chia' sela'a-ne' law

Auguston'. 26 Dan' bi nnezla' bi žala' wzoja' le'e yiche da' nbaga' benne' ni, dan' sela'a lo na' Xana', benne' Sésar, che len zchi'a-ne' lawle le'e, na' da' nakže blo, zchi'a-ne' lawo' le', Agripa, benne' wnná bia', nich kate' yeyóž znnablo'-ne', nnezla' bi žala' wzoja' le'e yiche kan nak che benne' ni. 27 Žekla' neda' bi nak chawe' sela'a to benne' nžeje' ga na' cha' bi gak wloe'ela' zia da' nbage'e.

Da' bchalj Pablo law Agripa

26 Naž Agripan' gože' Pablo:
—De latje wchaljo'.

Bli na' Pablon' law Agripan', na' wzó lawe' zchalje', na' wnné':

2 —Benne' wnná bia', Agripa. Žaz laža'a dan' de latje na'a wchalja' lo wlaza' neda' lawo' le' kan nak yógo'te da' žesbága'gak benne' judío ka' neda' zia. 3 Žaz láže'ža' dan' nónbi'o yógo'te da' žónteze žongak benne' judío ka', na' lezka' da' ki da' zdil díža'to' chen.

Da' ka' ben Pablo zga'ale

4 Lezka' wnná Pablon':

—Nnézkzegekle yógo'te benne' judío ka' kan bena' katen' gok yiz kwide' chia' gan zej nnita' benách wláž chia' ka', na' lezka' lo yež Jerusalén. 5 Lezka' nnézkzegekle', na' wak nnágake' kan bena' ža ni'te. Goka' benne' fariseo. Benne' fariseo ka' žon byéngake' zka'n zéngakže' Dios ka žongak yezika' benne' judío ka'. 6 Na'a, zoa' nga lawle le'e nich no benne' wchi'a laže'e neda' dan' žxen laža'a Dios, na' dan' žejli'a chie' yesbane' benne' gat ka', na' gone' kan bchebe laže'e lawgak xa xto'to' ka'. 7 Žxen láže'gak benne' chežinno kwe' lježto' ka' sí'gake' dan' bchebe laže' Dios chégake'. Che len zka'n zéngake' Dios, na' žóngake' xchine' te ža, na' žel. Dan' žxen laža'a da' ni, žesbága'gak benne' judío ka' neda' zia. Ki naken, benne' wnná bia', Agripa. 8 Na'a, ¿žéklele le'e bi nak da' chejle'žo, yesbane' Dios benne' gat ka'?

Pablo wžía laže'e benách ka' che Benne' Cristo

9 Lezka' wnná Pablo:

—Lezka' neda', zga'ale gokla' da' zan žala' gona' nich wži'a che Jesús, benne' Nasaret. 10 Ki bena' lo yež Jerusalén. Bsejwa' benne' zan liž ya, benne' ka' žejlé'gake' che Jesusen', dan' bdegak bxoz wnná bia' ka' yela' wnná bia' lo na'a. Katen' bétgake' benne' ka', bénlengaka'-ne' tzen. 11 Zan chi'i bsaka' zi'a benne' ka', nich wsángake' kan žejlé'gake' che Benne' Criston'. Ki bena' gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios. Bžá'ale'egaka'-ne', na' wžía láže'gaka'-ne' na' zejte wyá'a gan zej nnita' yež zi'to' ka' nich bejxéngaka'-ne'.

Pablo zloe'ele' kan beyake' che Benne' Cristo

12 Lezka' wnná Pablo:

—Nich gona' ki wyá'a lo yež Damasko, na' bxoz wnná bia' ka', benne' ka' bséla'gake' neda', bdégake' yela' wnná bia' lo na'a. 13 Ka' goken, benne' wnná bia', Agripa. Kate' ne zeyá'a lo nez, ne nak wawbíž, ble'ela' to baní' ya'abá da' wza'ni'žen ka wbíž. Wza'nín' gan zeyá'a, na' gan zjak benne' ka' zá'lengake' neda' tzen. 14 Naž yógo'teto' bgo'nto' lo yo, na' benla' chi'i to benne' bliže' neda'. Bchalje' diža' hebreo, na' wnné': "Saulo, Saulo, ¿biz chen' zbia lažo'o neda'? Žon zi' kwino', zži'o chia' neda'. Žak chio' kan žak che beže, bia žon zi' kwinba', kate' zlibba' yag ntoche' da' žóngekle'-ba' zi'." 15 Naž goža'-ne': "¿Noz le', Xan?" Xanžon' gože' neda': "Neda' Jesús, Bennen' zbia lažo'o. 16 Na'a, beyás, na' wzé, dan' bloe'e lawa' na'a, nich wzóa' le' gono' xchina', na' wzóa lio' kan nak che da' ni da' ba ble'elo', na' chegak da' ka' wloe'ela' le',

katen' wl̲oé'e l̲awa' gan zo'. 17 Yeslá' le' l̲o na'gak benne' wláž chio' ka', na' l̲o na'gak benne' zi'to' ka'. Na'a žsel̲a'a le' l̲awgak benne' ka'. 18 Žsel̲a'a le' gan nníta'gake' nich gono' ga yeyaljw yej l̲áwgake', na' yeyákgake' che Dios, na' kwásgake' l̲en da' zej nak che da' chol̲, na' tágake' l̲o baní'. Yežójgake' l̲o na' da' x̲iwe', na' cházgake' l̲o na' Dios. Cha' chejl̲é'gake' chia' neda', Dios yenít l̲awe' chégake', na' yeké'e dol̲a' da' zej nbage'e, na' gata' chégake' latje bábl̲engake' benách ka', benne' ka' Dios ba wleje' cheze'."

Ben Pablo kan nak da' bl̲oe'el X̲anžo l̲e'

19 L̲ezka' wnná Pablon':

—Che l̲en, benne' wnná bia', Agripa, bi bži'a gona' da' bl̲oe'el Dios, Bennen' zoe' ya'abá, neda'. 20 Bzejni'ila' benne' ka' nníta'gake' l̲o yež Damasko, na' wdé na' benne' ka' nníta'gake' l̲o yež Jerusalén, na' benne' ka' nníta'gake' gan nbab Judea, na' benách ka' che yež zi'to' ka', nich yeyát l̲áže'gake', na' yeyákgake' che Dios, na' góngake' da' gak bia' ba beyát l̲áže'gake'. 21 Dan' bena' ki, wz̲engak benne' judío ka' neda' katen' wzóa' l̲a' l̲i'a yodo', na' gónegekle' gótgake' neda'. 22 Naž Dios gókl̲ene' neda', na' na' zejte na'a ža, dot l̲aža'a z̲chalja' l̲awgak benne' gax̲jw ka', na' l̲awgak benne' blo ka'. Bi z̲chal̲ja' che da' yoble, san toze kan belnná zga'ale benne' ka' bcháljgake' l̲o wláz Dios, na' l̲ezka' kan wnná Moisés kan žal̲a' gaken. 23 Wnnágake': "Benne' Criston' ská'l̲i'e, na' te gate' gake' Benne' nežw yebane' l̲o yel̲a' got, nich wl̲oe'ele' l̲aw gak wx̲én l̲áže'gak benách ka' žíngake' l̲o latje baní' chie', na' soa no benne' wzóa lie' che da' ki l̲awgak benne' wláž cheto' ka', na' l̲ezka' l̲awgak benách zi'to' ka'."

Pablo z̲zejni'ile' Agripa nich chejl̲i'e che Benne' Cristo

24 Kate' ba bchal̲j Pablo da' ki, dan' wnné' l̲o wlaze', naž Festo wnníe' zižje, na' wnné':

—Žak yal̲ yichjo', Pablo. Dan' bsédl̲i'o, ba gok yal̲ yichjo'.

25 Naž Pablon' gože' l̲e':

—Bi nak yal̲ yichja', žapa' le', Festo, na' da' z̲nnia' naken dot da' li, na' naken da' zakan'. 26 Agrípakze', benne' ni z̲nna bi'e, nnézkzele' da' ni, na' che l̲en, dot l̲aža'a z̲chalja' l̲awe' l̲e'. Nnézkzele' da' ni, dan' bi goken bagáche'ze. 27 Benne' wnná bia', Agripa. ¿Žejl̲i'o da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' l̲o wláz Dios? Nnezla' žejl̲i'o da' ni.

28 Naž Agripan' gože' Pablon':

—Yeláte'ze žek gono' neda' che Benne' Criston'.

29 Pablon' gože' l̲e':

—Ni'a che X̲anžo Dios žénela', l̲a'kze yeláte'ze o da' z̲enl̲e'e, kégeze le', san l̲ezka' yógo'te benne' ki, benne' želyenle' chia', gakle dot kan naka' neda', naka' che Benne' Criston', san kege chejle do ya kan nžeja' neda'.

30 Kate' beyóž bchal̲j Pablon' ki, na' wzó ža' benne' blo wnná bian', na' l̲ezka' wzó ža'gak bennen' z̲nna bi'e, na' Berenise, na' benne' ka' žé'l̲engake' l̲égake' tz̲en. 31 Katen' bžójgake' cheze, na' ben chawe' x̲tíža'gake', na' wnnágake':

—Bi be ben benne' ni da' gonen ga bage'e z̲ia gate', o yejwe' l̲e' liž ya.

32 Agripan' gože' Feston':

—Wak no benne' wsán benne' ni chela' bi wnnable' cheje' l̲aw benne' Sésar nich wchi'a l̲aže'e l̲e'.

Želsel̲e'e Pablo l̲o yež Roma

27 Katen' ba ben toze x̲tíža'gake' sél̲a'gake' neto' to l̲o barkw nich chejto' l̲o yež Roma, gan nbab Italia, béx̲wgake' Pablo, na' yebal̲e benne' ka'

zej nžeje'. Bdégake' légake' lo na' Julio, benne' zchi'e to kwe' benne' žjake' lo wdile, da' nzin': Benne' Ka' Che Augusto, bennen' nake' benne' Sésar. 2 Wžento' to lo barkw che gan nbab Adramitio, dan' žala' ten gan zej nnita' yež ka' gan želžín barkw ka', yež ka' zej nbaben lo yežlyó Asia, na' yó'ozeto' lo barkwn', wza'to' lo yež Sesarea. Lezka' žonlen Aristarko neto' tzen. Nake' benne' Tesalónika, to yež nbaben Masedonia. 3 Kate' za' ža'ní' yetó ža, bžinto' lo yež Sidón, na' Julio, bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, lo yela' ži'i laže' chie', bi'e Pablon' latje cheje' gan zej nnita' benne' lježžo ka' nich wnézjwgake' le' bi da' žiážjele'. 4 Wdé na', bebento' lo barkwn', na' wza'to' ga na'. Wdeto' chelá'a gan že' yežlyó Chipre gan že' ži ben' da' žaken. Ki béngake' dan' ben' da' žaken lo nisdo', zan' zaka' lawto'. 5 Naž wdeto' lo nisdon' gan nla' gan nbab Silisia, na' gan nbab Panfilia, na' bžinto' lo yež Mira, to yež nbaben yežlyó Lisia.

6 Bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' yo'oto' lo ne'e, bejxake'e to barkw ga na' da' nžojen lo yež Alejandría, na' zejen gan nbab Italia. Lo barkwn' wló'ogake' neto'. 7 Wzá' barkwn' cho laže' zan ža, na' len yela' zzáka'le'e bžinto' gan nla' to yežlyó da' nzin' Gnido, na' dan' ben' da' žaken bžiga' neto', na' wdeto' chelá'a yežlyó da' nzin' Creta gan že' ži ben' da' žaken, na' wdeto' gan nla' yež Salmón. 8 Len yela' zzáka'le'e wdeto' chelá'a gan že' yežlyó Cretan', na' bžinto' to latje gan želžín barkw ka', da' nzin' Buenos Puertos, dan' žen' gawze gan zoa yež Lasea.

9 Dan' ba wžél-le'eto', ba bžin ža žon zož gak ditje bíte'teze barkw cha' zzan' lo nisdo' lo ža ka', dan' ba wdé ža ka' kate' žóngake' wbás, na' za' žin byo' zag ka' kate' žakle'e be'. Che len Pablon' bzejni'ile' légake', 10 na' wnné':

—Le'e, benne' ka', žákbe'ela' gan chej barkw ni, gon zož kwia yin', tzen len da' ka' nwan', na' lezka' gon zož gatžo žo'o.

11 Bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile bejle'že' da' wnnagak bennen' nzi' lo ne'e barkwn', na' benne' xankzen, ka dan' wnná Pablon'. 12 Dan' latjen' gan želžín barkw ka', dan' nzin' Buenos Puertos, bi naken ga gá'ngake' byo' zag ka', che len yeláte'ze ka bdachgak benne' ka' nníta'gake' lo barkwn' ben toze xtíža'gake' yekwásgake' ga na', cha' wak žíngake' gan želžín barkw ka' lo yež Fenise, to yež lezka' žen' lo yežlyón' da' nzin' Creta, na' zoan chela'ale gan žen wbíž, na' gónegekle' gá'ngake' ga na' byo' zag ka'.

Žak to be' wale lo nisdo'

13 Dan' žaken to be'do' da' za' zaka' chela'ale gan zde wbíž byo' zag ka', gókgekle' wak góngake' kan žénegekle', na' bechísgake' ya zi'i da' nžejen do ya da' zzoan žize barkwn', na' wdé barkwn' gawze kwit yežlyón' nzin' Creta. 14 Yetó chí'ido'ze, gok to be' wale da' zan' lawto', dan' nzin' Euroklidón. 15 Dan' ben' da' žaken zzejen chela'ale barkwn', na' dan' bi gok chej barkwn' gan za' ben', naž bé'gake' ben' latje bchen' barkwn'. 16 Kate' wdé barkwn' ga bžinten chela'ale to yežlyodo' nzin' Kauda, bžinen chela'ale gan bi žakle'e ben', na' len yela' zzáka'le'e bchísgake' bárkwdon', da' žzoben barkw zen na', na' bzóagaken' lawle barkwn' gan yo'oto'. 17 Wdé bžéngaken' lo barkw zen na', naž bchej chóchgake' barkw zen na'. Bdégake' do ka' zanle barkwn', nich bi kwia yin' lo nisdo'. Dan' bžébegake' te barkwn', na' chejche'ten lo yož da' žen' zan nisen', che len btíngake' laže' chen, da' ztoben be' nich wsán' barkwn'. Naž bé'gake' ben' latje bchen' barkwn'. 18 Kate' za' ža'ní' yetó ža, dan' be' wale da' žaken zche'le'en barkwn', bžó'ngake' bale ywa' da' nwa'

barkwn' l̲o nisdo'. 19 Ža chonne ža, l̲en na' kwinto' bžo'nto' da' z̲kóngekle' žin l̲o barkwn' l̲o nisdon'. 20 Kate' ba gok zan ža bi z̲le'elto' wbíž o belj ka', na' dan' žakl̲e'e ben' da' z̲chen' barkwn' gan yo'oto', biž bx̲en l̲áže'to' yelato'.

21 Kate' ba gok zan ža bi be bdawto', wzé Pablon' gachje l̲áwe'legake', na' gože' l̲égake':

—L̲e'e, benne' ka', gokžen chawe' chela' bze nagle chia', na' bi wza'žo l̲o yežlyó Creta, na' bi yedjchagžo da' ni da' z̲záka'žo, na' da' žaken che barkw ni. 22 Na'a, žapa' l̲e'e: le gon choch l̲áže'le, dan' bi gatle nitole l̲e'e zoale nga, l̲a'kze kwia yi' barkw ni. 23 Ki gaken dan' wdé yele bl̲a' to wbás che ya'abá che Dios l̲awa' neda'. Diosen' naka' chie', na' žona' x̲chine'. 24 Wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné': "Pablo, bi žebo'. Žon byenen žino' l̲aw benne' Sésar. Dan' nži'il Dios le', yeslé' yógo'te benách ka' nníta'l̲engake' le' l̲o barkw ni." 25 Che l̲en, le gon choch l̲áže'le, dan' žx̲en l̲aža'a Dios, gone' kan ba gož wbás che ya'abá chie' neda'. 26 Ki gaken l̲a'kze žon byenen kwia yi' barkw ni to l̲o yežlyodo', gan chejka'nen žo'o.

27 Kate' ba wdé x̲da' ža, ben' da' žaken z̲chen' barkwn' l̲o nisdo' da' nzin' Adriátiko, na' gachje yele gókgekle benne' ka' žóngake' žin l̲o barkwn' za' žin barkwn' gawze gan že' to yežlyó. 28 Belžo'ne' to do l̲o nisdon', na' belnnezle' galje wes naken ga bžinten z̲ante nisen'. Kate' wdé barkwn' yeláte'do', na' belžo'ne' don' da' yoble l̲o nis, na' belnnezle' ba nakzen chi wes. 29 Dan' bžébegake' chejžé' barkwn' l̲o yej ka', che l̲en, zaka' chel̲á'a x̲kóže'le che barkwn' belžo'ne' tape ya zi'i l̲o nis, da' ka' zej nžejen do ya, na' z̲zóagaken žize barkw. L̲en yel̲a' žek zedle chégake' belbeze' cha'ní'. 30 Naž benne' ka' žóngake' žin l̲o barkwn' gónegekle' wz̲ónnjgake' l̲o barkwn'. Blétjgake' bárkwdon' da' žian l̲o barkw z̲en na' l̲o nisdo'. Béngake' ka žénegekle' kó'ogake' ya zi'i na' yelate' zi'to', da' nžejen do ya, na' z̲zoan žize barkwn', dan' zoan zaka' chel̲á'a l̲awle. 31 Naž Pablon' gože' bennen' z̲chi'e benne' ka' žjake' l̲o wdil̲e tz̲en l̲en benne' ka' žjake' l̲o wdil̲e, na' wnné':

—Cha' bi ga'ngak benne' ki l̲o barkw nga, bi gak yelale.

32 Naž benne' ka' žjake' l̲o wdil̲e belchoge' do ka' da' zej nžejen bárkwdon', na' bé'gake' latje wbix̲en l̲o nisdo'.

33 Kate' za' ža'ní', Pablon' góta'yoele' l̲égake' gáwgake' late'. Gože' l̲égake':

—Na'a ba gok x̲da' ža z̲nna'le dot yele, na' žonle wbás, na'bi be bdawle. 34 Che l̲en, žáta'yoela' l̲e'e gawle late' nich yeyák l̲áže'le, dan' bi gatle nitole l̲e'e.

35 Kate' beyóž bchal̲j Pablon' da' ni, bex̲we' yet x̲til, na' gože' Dios: "Žóx̲keno'." Ki bene' l̲awgak yógo'tegake'. Naž bzoz̲je' yet x̲tilen', na' wzó l̲awe' žawe'. 36 Naž yógo'tegake' gok choch l̲áže'gake', na' bdáwgake'. 37 Ka wyo'oto' l̲o barkwn', wbabto' chope gaywá' chonnl̲alj chino' toto'. 38 Wdé bdáwgake', na' béljegekle', naž belžo'ne' z̲oa' stribe da' nwa' barkwn' l̲o nis, nich góngake' láte'že ywa' da' nwa' barkwn'.

Z̲bia yi' barkw l̲o nisdo'

39 Kate' ba nak te ža, na' benne' ka' žóngake' žin l̲o barkwn' bi bénbia'gake' yežlyón'. Bl̲é'egekle' to gan z̲žin nisdon' yelate' gachje láwe'le yežlyón', na' de gan nak lache' žoa'a nisdo' l̲o latjen'. Gónegekle' góngake' ga cho'o barkwn' ga na'. 40 Naž beséžgake' do ya ka' da' zej nžejen ya zi'i ka' da' z̲zóagaken barkwn' žize, na' bsángake' l̲égaken, na' belbix̲en l̲o nisdo'. L̲ezka' beséžgake' do da' nžejen ne'e yag da' z̲zechjen barkwn' ki ka'le. Naž bechísgake' laže' che barkwn', da' z̲toben be', dan' zoan chel̲á'a l̲awle che barkwn', na' wzó l̲aw z̲de barkwn' zaka' gan z̲žin nisdo' yelate' gachje l̲áwe'le yežlyodon'. 41 Kate' bžin barkwn' to latje gan

zchaggak chope nis, na' bejché' chelá'a lawle che barkwn' lo yož zan nisdon', na' bga'nze barkwn' ga na'. Biž gok tan, na' chelá'a xkóže'le che barkwn', wzó law nisdon' zchinnjen len yela' zza' chen. 42 Naž gónegekle benne' ka' žjake' lo wdile gótgake' benne' ka' zej nžeje', nich bi xóagake' lo nis, na' bi wzónnjgake'. 43 Bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile gónele' yeslé' Pablon', na' gože' légake' bi góngake' kan žénegekle'. Naž gože' benne' ka' žak xóagake' lo nis, zgá'alegake' cházgake' lo nis nich žíngake' lo yo biž. 44 Lezka' gože' benne' ka' zej nga'ne' xóagake' lo blag ka', na' yezíka'gake' lawgak blagdo' ka' che barkwn'. Ka' goken, belágake' yógo'tegake', na' bžíngake' lo yo bizen'.

Da' ben Pablo lo yežlyó da' nzin' Malta

28 Kate' ba bžinto' yógo'teto' lo yo biže, na' wnnezlto' yežlyón' gan zoato' nzin' Malta. 2 Benne' xiža' ka', benne' nníta'gake' lo yežlyón', lo yela' ži'i laže' chégake' wdápegake' neto' ba la'ne. Bzéngake' yi', na' blížgake' neto' yógo'teto' yeché'l kwinto', dan' žak yejw, na' žakle'e zag. 3 Naž Pablo bexwe' chelén zis wage biždo', na' katen' wloé'en lo yin', bžoj to bele snia ladjw zis wagen', bia žzonnjlba' da' la che yin', na' wka'aba' yen na' Pablon'. 4 Kate' benne' xiža' ka' blé'egekle' belen', bia nála'ba' yen na' Pablon', naž belyi'e ljéžgake':

—Da' li benne' ni nake' benne' wetw benách ka'. La'kze belé' lo nisdo', diosen' lie' Chawe' bi we'e le' latje soe' nbane'.

5 Pablon' bžíbesise' ne'e, na' beyexjw bele snia na'. Bejxóateba' lo yin', na' le' bi be gokle'. 6 Benne' xiža' ka' nníta'gake' ga na' bwíagake' Pablon'. Zbézgake' batze kwi'e yi, o bixe' gate'. Naž kate' ba belbeze' scha, na' blé'egekle' bi be gokle', gókgekle' yetó, na' wnnágake' nake' to dios.

7 Lo latje na'ze že' yežlyó che Publio, benne' wnná bia' lo yežlyón', na' wdape' neto' ba la'ne. Lo yela' ži'i laže' chie' bnnite' neto' liže' chonne ža. 8 Kate' ža ka' xa Publio na' de'e yižwé'. Yoe'e da' la, na' de'e yižwé' žen. Wyáz Pablon', zejwíe' le', na' wdé bcháljlene' Dios, bxoa ne'e benne' yižwén', na' beyake'. 9 Dan' ben Pablon' da' ni, lezka' benne' yižwé' ka', benne' nníta'gake' lo yežlyón', bžíngake' gan zoe', na' beyákgake'. 10 Benne' ka' wdápegake' neto' ba la'ne, na' béngake' da' zan da' góklengaken neto'. Kate' za' yeza'to' lo yežlyón', bénngake' cheto' da' ka' byážjelto'.

Zžin Pablo lo yež Roma

11 Kate' gok chonne byo' zoato' ga na', wžento' to lo barkw che yež Alejandría, da' bga'nen lo yežlyón' byo' zag ka'. Chelá'a lawle che barkwn' zej da'gak lo'a ka' zej nzin' Kástor len Póluks, dios kwach ka' chegak benne' Alejandría ka'. 12 Bezá' barkwn' ga na', na' bžinen lo yež Sirakusa, gan bga'nto' chonne ža. 13 Beza'to' ga na', na' wdeto' chela'ale yežlyón', na' bžinto' lo yež Rejio. Kate' za' ža'ní' yetó ža, na' žak be' da' zan' zaka' gan zde wbíž byo' zag ka', na' beza'to' ga na', na' ža chope ža la' bžínteto' lo yež Puteoli. 14 Lo yežen' bejxáka'to' bale benne' lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' góta'yoegekle' neto' gá'nlento' légake' xono' ža. Kate' wdé ža ka', beza'to' ga na' nich chejto' lo yež Roma, na' bezá' ní'ato'. 15 Benne' lježžo ka' nníta'gake' lo yež Roma ba béngekle' za' žinto' ga na', na' bžójgake' bedjchággake' neto'. Bžíngake' to yežđo' nzin' Ga Zdo'w Apio. Yebale' bžíngake' to latje nzin' Chonne Yo'o Gan Zga'ngak Benne' Ka' Zej Yoe'e Nez. Kate' Pablon' ble'ele' légake', bdip laže'e, na' gože' Dios: “Žóxkeno'.”

16 Kate' bžinto' lo yež Roma, na' bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile,

bchi'e benne' ka' zej nžeje', na' bdie' légake' lo na' to benne' blo žeje' lo wdile. Benne' ni bi'e Pablo latje soe' cheze', san to benne' žeje' lo wdile wzóalene' le', bennen' žape chi'e le'.

Da' bchalj Pablo lo yež Roma

17 Ža chonne ža, Pablon' bliže' benne' blo ka' chegak benne' judío ka', benne' nníta'gake' lo yež Roma. Kate' ba zej ndobe' gan zoa Pablon', le' gože' légake':

—Le'e, ljéža'do' ka', la'kze bi be bena' chegak benne' wláž chežo ka', na' kege chegak da' žónteze žonžo kan bengak xa xto'žo ka', benne' judío ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén bdégake' neda' lo na'gak benne' Roma ka', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, nich wséjwgake' neda' liž ya. 18 Naž kate' ba wnnábgekle benne' Roma ka' neda', gónegekle' wsángake' neda', dan' gókbe'egekle' bi nbaga'a zia gata'. 19 Benne' judío ka' bséjwgake' xnezgak benne' ka' gónegekle' wsángake' neda', na' ben byenen wnnaba' cha'a law benne' Sésar nich wchi'a laže'e neda', na' kege nich yesbaga'a benne' wláž chežo ka' zia. 20 Che len bliža' le'e nich le'ela' le'e, na' wcháljlena' le'e, dan' nžeja' do ya ni dan' žxen laža'a da' žxen láže'žo žo'o, benne' Israel ka', gon Dios da' bchebe laže'e gonne' chežo.

21 Naž légake' belyi'e Pablon':

—Bi na' si'to' nitó diža' da' zan' gan nbab Judea kan nak che da' žaken chio', na' bi na' la' nitó benne' lježžo nga, benne' judío, nich wloe'ele' neto' cha' zoa no benne' bi da' znnie' chio'. 22 Na'a, ženelto' yenlto' da' nno', da' žejli'o, dan' nnezlto' yógo'te latje znnegak benách ka' chegak benne' ka' zej nzi' lo ná'gake' diža' koben'.

23 Ka' goken, Pablon' bžie' bia' to ža, na' ža na' benne' zan bdóbgake' gan zoe'. Wzó law Pablo zildo', na' góltele', bzejni'ile' légake', na' bzenle' légake' kwáselo kan znna bia' Dios. Gónele' wloe'ele' légake' nak dot da' li da' zchalje' kan nak che Jesusen'. Nich gone' ki bkonle' žin da' bchi'le Moisés, na' da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios. 24 Bale' wzí' lo ná'gake' da' bchalj Pablon', san yezíka'gake' bi bejlé'gaken'. 25 Dan' gok chóplegake', wzó láwgake' žezá'gake' ga na', na' Pablon' gože' légake', na' wnné':

—Nakkze da' li da' wnná Dios Be' La'y lo na' Isaías, bennen' bchalje' lo wláz Dios, dan' bzejni'ile' xa xto'žo ka', katen' wnné':

26 Wyéj lawgak benne' ka', na' yé'gako'-ne':
Wzé nagle, san bi chejní'ilele.
Wíale, san bi lé'elele.
27 Benne' ki nak zide yichj lázdo'gake'
na' bi be žazen lo yichj lázdo'gake'.
Žóngake' kan žongak benne' lo chole ka'.
Bi zlé'egekle' len yej láwgake'
na' bi žéngekle nággake',
na' bi žejní'il yichj lázdo'gake'
na' bi žénegekle' yeyákgake' che Dios
nich gak yeyóngaka'-ne'.
28 Na'a, žala' nnézlele da' ni. Dios žsele'e neto' lawgak benách zi'to' ka' nich yelágake', katen' yéngekle' xtiže'e.

29 Kate' beyóž bchalj Pablon' da' ki, naž bežojgak benne' judío ka', na' želdíl díža'gake' la' légakze'.

30 Pablon' bga'ne' ga na' chopiz, na' wzóe' to lo yo'o gan žizjwe', na' wdape' ba la'ne yógo'te benne' ka' bedjwíagake' le'. 31 Len yela' wechóg laže' bchalje' kan znna bia' Dios. Bsedle' benách ka' kan nak che Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' bi wzóa no benne' wsejwe' xneze'. Ka'kze naken.

DIŽA' DA' BSEL̲A' PABLO L̲O YEŽ ROMA

Pablo žape' “Padiox̲” benách ka' che Jesús l̲o yež Roma

1 Neda', Pablo, naka' benne' ndo'w che Jesús, Benne' Criston', na' wbás chie', dan' bl̲iž Dios neda', na' wžekze' neda' nich wchalja' diža' chawe' chien'.

2 Bchebe l̲aže' Dios ža ni'te sel̲e'e diža' chawen' chežo. Bene' ki l̲o na'gak benne' ka' bcháljgake' l̲o wlaze' L̲e', na' l̲égake' bzójgake' x̲tiže'e l̲e'e yiche la'y che Dios. 3 Bzójgake' yógo'te da' žal̲a' gon z̲í'nkze Dios, Bennen' nake' X̲anžo Jesús, Benne' Criston'. L̲o yel̲a' benách chie' nake' z̲a'só Dabí, bennen' wnná bi'e benách Israel ka', 4 san kan nak be' nakkze', da' naken la'y, nak bia' nake' Z̲i'n Dios, na' nape' dot yel̲a' wak. Nak bia' naken ki dan' bebane' l̲o yel̲a' got. 5 Ni'a che da' ben Jesús, Benne' Criston', z̲zi'žo da' žonn Dios chežo l̲o yel̲a' ži'i l̲aže' chie', na' bzoe' neda' wbás chie' nich l̲o wlaze' L̲e' gona' ga benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga chejl̲é'gake' chie' L̲e', na' góngake' kan z̲nna x̲tiže'e. 6 Benle l̲e'e da' z̲innj tz̲en l̲en benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, san na'a ba bl̲iž Dios l̲e'e nich gakle che Jesús, Benne' Criston'.

7 Dios nži'ile' l̲e'e, na' bl̲iže' l̲e'e nich gakle che L̲eze'. Z̲nnabla' X̲ažo Dios l̲en X̲anžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e l̲e'e, na' wká'n žie' yichj l̲áz̲do'le.

Žénele Pablo chejwíe' benách ka' che Jesús l̲o yež Roma

8 Z̲zo l̲awa' z̲zoja' chele da' ni. Dan' nakžo che Jesús, Benne' Criston', žapa' Dios: “Žóx̲keno'” kan nak chele yógo'tele, dan' z̲chaljgak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga kan žejl̲e'le chie' L̲e'. 9 Dot l̲aža'a žona' x̲chin Dios, na' z̲chal̲ja' diža' chawen' kan nak che Z̲i'ne'. Nnézkzele Dios z̲chálj̲l̲enteza'-ne', na' z̲nnabla'-ne' gon chawe'e l̲e'e. 10 Z̲nnábtezla' Dios, cha' naken da' žénele' L̲e', gonne' neda' latje yedjwía' l̲e'e. 11 Ki z̲nnabla'-ne' dan' žak l̲aža'a l̲e'ela' l̲e'e nich gak gona' ga gata' chele to da' wnez̲jw Dios Be' La'y chele, da' gonen ga gólele l̲o da' nak che X̲anžon'. 12 Dan' žénela' naken gon chochžo tožo yetožo, dan' žejl̲e'žo to tožo che Jesús, Benne' Criston'.

13 Z̲í'na'do' ka', žénela' nnézlele da' ni. Gok l̲aža'a zan chi'i yida' gan zoale, san na' zejte na'a bi na' gonnen chia'. Žénela' yida' gan zoale nich gona' ga yebél̲enlele da' z̲chal̲ja', kan žebél̲engeklen yezika' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. 14 Zoa da' nbaga'a chegak yógo'te benách, chegak benách ka' nníta'gake' yež gawze ka', na' chegak benách ka' nníta'gake' yež zi'to' ka', chegak benách ka' zej nsedle', na' chegak benách ka' bi zej nsedle'. 15 Che l̲en, kan sáke'la' gona', ba zoa' wchal̲ja' diža' chawen' gan zoale l̲e'e l̲o yež Roma.

Yel̲a' wak z̲en che diža' chawen'

16 Bi žedoe'ela' z̲chal̲ja' diža' chawen', dan' napen yel̲a' wak che Dios nich yeslán yógo'te benne' ka' žejl̲é'gaken'. Gan z̲zo l̲aw, žénele Dios yéngeklen benne' judío ka', na' te na' yéngeklen benách zi'to' ka'. 17 Diža' chawen' z̲loe'elen žo'o Dios gone' ga yeyakžo chawe' l̲awe' L̲e', cha' chejl̲e'žo chie' L̲e', na' bi gak chope l̲áže'žo. Kan nak da' ni nyejw l̲e'e yiche la'y, da' z̲nnan: “No benne' nake' chawe' dan' žejl̲i'e che Dios, gata' yel̲a' nban chie'.”

Z̲ia da' zej nbaga' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga

18 Dios, Bennen' zoe' ya'abá, bl̲oe'ele' l̲aw bi z̲l̲e'ele' chawe' yógo'te benne' ka' žóngake' da' kegle, na' wsaka' zi'e l̲égake', benne' ka', l̲o yel̲a' bi nak chawe' ché-

gake' zzóagake' chela'ale da' naken dot da' li. 19 Ki naken chégake' dan' bla' da' nak bian' zoakze Dios lawgak yógo'te benách ka', dan' Dios na'kze bloe'elen' law gan nníta'gake'. 20 Ža ni'te katen' wzó law gota' yežlyó nga, na' zejte na'a ža, da' ka' ben Dios zej nak bian' da' bi gak le'elžo che Dios, kan zej nak yela' wak zen chie', na' da' nakkze' Le'. Che len, bi gak nnágake' bi zej nbage'e zia. 21 Katen' bénbia'gake' Dios, bi bka'n zéngake' le' kan žala' wká'n zenžo-ne', na' bi belyi'e Le': "Žóxkeno'." Che len dáche'ze beyák da' zza' láže'gake', na' bchol yichj lázdo'gake' dan' béngake' zide yichj lázdo'gake'. 22 La'kze gókgekle' žejní'ile'egekle', beyákgake' benne' bi nnezle ka', 23 dan' bká'ngake' yela' zen che Dios, Benne' zóateze', na' bka'n zéngake' lo'a ka', da' ka' zej naken ka benne' ka' žátgakkze', na' ka bia ka' zoa xílgakba', na' ka bia yixe' ka' želdaba' lo yo, na' ka bele ka' žzob kwíngakba' lo yo.

24 Che len Dios bebéj yichje' légake' nich góngake' da' kegle ka' da' zze láže'gake', na' ki goken, bka'n sto' kwíngake' toe' len yetóe'. 25 Goken ki dan' bká'ngake' xtiža' Dios, da' naken dot da' li, na' wzí' lo ná'gake' to da' wen laže'. Wdápegake' ba la'ne, na' bka'n zéngake' da' ka' ben Dios, na' kege Dios na'kze, Bennen' žala' wká'n zéntezžo. Ka'kze gaken.

26 Che len Dios bebéj yichje' légake' nich góngake' da' ka' zze láže'gake' da' žóngaken ga žedoe'elžo. No'le ka' bká'ngake' yela' zzoalen benne' byo, nich góngake' da' zej naken sban. 27 Lezka' bengak benne' byo ka', bká'ngake' yela' zzoalen no'le, na' wzé láže'gake' da' zej nak sban da' žóngake' toe' len yetóe', na' béngake' da' žóngaken ga žedoe'elžo, dan' wnníta'lengake' la' ljež benne' byógakze'. Benne' ka' béngake' ki zzáka'gake' lo bela' žen chégake' dan' bebí'i Dios chégake' da' naken tlebe len dolan' da' béngake' dan' bká'ngake' Dios.

28 Dan' bi gónegekle' gápegake' Dios ba la'ne, che len bebéj yichje' légake' nich sa' láže'gake' da' wen laže', na' góngake' da' bi zakan'.

29 Žóntezgake' yógo'te da' bi zej nak chawe'.
Žóngake' yela' sto' ka'.
Žóngake' da' kegle.
Zdan láže'gake' yela' gape.
Bi zlé'egekle' ljéžgake' ka' chawe'.
Zgé'egekle' ljéžgake' ka'.
Žótgake' ljéžgake' ka'.
Zdíl-lengake' ljéžgake' ka'.
Žon láže'gekle' benách ka'.
Žónle'egake' da' zinnj.
Znnégake' che ljéžgake' ka'.

30 Znnágake' da' wen laže' che ljéžgake' ka'.
Bi zlé'egekle' Dios chawe'.
Zej nake' benne' bizjw ka'.
Žon kwíngake' benne' blo ka'.
Zka'n zen kwíngake'.
Žíljgake' da' zinnj da' góngake'.
Žeží'igake' che xa xná'gake'.

31 Zej nake' benne' bi žejní'il ka'.
Bi žóngake' da' bchebe láže'gake' góngake'.
Bi zej nake' ži'i laže' kan žala' gákgake'.
Bi ženít láwgake' che ljéžgake' ka'.
Bi žeyache' láže'gekle' ljéžgake' ka'.

32 Nnézkzegekle' da' bzoa Dios to chi'ize kan žala' gak chegak benne' ka' žóngake' da' ki, gátgake' to chi'ize. La'kze nnézgeklen', kégeze žóngake' ki, san žaz láže'gake' benne' ka' žóngake' da' ki.

Chog Dios chegak benne' wen da' zinnj ka' gátgake'

2 Che len, bi gak gon kwino' chawe', no benne' nako', cha' znnio' che lježo'. Katen' znnio' che lježo', žesbaga' kwino' zia, dan' znnio' che lježo', na' lezka' žono' le'. 2 Nnézkzelžo kan zchi'a laže' Dios. Lo da' naken dot da' li zchi'a

laže'e benne' wen da' zinnj ka'. 3 Le' znnio' chegak benne' ka' žóngake' da' kegle, na' lezka' žono' le'. ¿Žeklo' wdé gónzele Dios kate' wchi'a laže'e le'? 4 ¿Zka'no' ka'ze yela' ži'i laže' che Dios, na' yela' zbez zen laže' chie', na' kan žone', zžele' nich že'e le'? ¿Bi nnézkzelo' Dios žónlene' le' lo yela' ži'i laže' chie' nich gata' chio' latje yeyát lažo'o? 5 Lo yela' lazdo' zižje chio' bi beyát lažo'o. Che len ztobo' yela' zzaka' da' yebí'i Dios chio' kate' wchi'a laže'e benne' ka', na' gak bia' naken kan žala' gon Dios kate' choge' chegak benne' wen da' zinnj ka' gátgake'. 6 La'ža na'ze yebi'ikze Dios che to to benne' kan zej nak da' béngake' to toe'. 7 Wnezjwe' yela' nban da' zejlí kanne chegak benne' ka' žóntezgake' da' naken chawe', na' že' láže'gake' sí'gake' da' chawe' da' znezjw Dios, na' žénegekle' yežójgake' chawe' lawe' Le', nich sóagake' nbángake' to chi'ize. 8 Dios, lo yela' zža'a chie', wsaka' zi'e benne' ka' zží'igake' che xtiže'e, benne' ka' bi žénegekle' góngake' kan znna da' naken dot da' li, san žóngake' da' bi naken chawe'. 9 Sáka'gak yógo'te benne' ka' žóngake' da' kegle, na' gak nyache' láže'gake'. Ga zzo law gaken ki chegak benne' judío ka', na' lezka' gaken chegak benách zi'to' ka'. 10 Dios gon chawe'e yógo'te benne' ka' žóngake' da' naken chawe', na' gape' légake' ba la'ne, na' wká'n žie' yichj lázdo'gake'. Ga zzo law gone' ki chegak benne' judío ka', na' lezka' gone' chegak benách zi'to' ka'.

11 Ki wchi'a laže' Dios benách ka', na' Le' zle'ele' yógo'te benách ka' ka zej nakkze'. 12 Gatgak yógo'te benách ka' žóngake' dola', la'kze bi žákbe'egekle' zží'igake' che xtiža' Dios dan' bi na' yéngekle' xtiže'e. Lezka', ka nak da' znna xtiža' Dios, Le' wchi'a laže'e yógo'te benne' ka' zej nzi'e xtiže'e, san žóngakkze' dola'. 13 Ki gaken dan' benne' ka' žénzegekle' xtiža' Dios bi zej nake' chawe' lawe' Le', san yeyakgak chawe' benne' ka' žóngake' kan znna xtiže'e na'. 14 Ka nak chegak benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka', san žóngakkze' kan znna xtiža' Dios la'kze bi na' yéngeklen', zoa to da' bzoa Dios lo yichj lázdo'gake' da' žsedlen légake'. 15 Benne' ki zloé'egekle' law žon žin xtiže'e da' yo'on lo yichj lázdo'gake'. Da' žon da' yo'on lo yichj lázdo'gake' nak bian' naken ki. Kan zza' láže'gake', žesbága'gake' ljéžgake' ka' zia, o žebéj ljéžgake' ka' chawe' toe' yetóe'. 16 Ki yebí'i Dios chégake' ža na' katen' wchi'a laže'e yógo'tegake' lo na' Jesús, Benne' Criston', kan zej nak da' béngake', na' kan nak da' wzá' láže'gake'. Ki žsedle diža' chawen' da' zchaljan'.

Da' žongak benne' judío ka', na' da' wnnakze Dios

17 Le'e znnale nakle benne' judío ka', na' žxen láže'le yelale dan' žonle kan znna xtiža' Dios, na' zka'n zen kwinle dan' žéklele nónbia'le Le', 18 na' nnézkzelele da' žénele Dios gonle, na' da' wnnakze' Le', da' žsédlele le'e, na' žákbe'elele da' naken dot chawe'. 19 Zej nnita' benne' ka' zdágake' ga yoble, kan žongak benne' lo chole ka'. Žéklele wak wzejní'ilele benne' ka' zej nchol yichj lázdo'gake'. 20 Žéklele wak wsédlele benne' ka' bi žejní'igekle', na' benne' ka' žejní'igekle' láte'do'ze, dan' nzi' lo na'le xtiža' Dios da' žsedlen benách ka' kan nak yela' žejní'il da' naken dot li laže', na' da' naken dot da' li. 21 Na'a, le'e žsédlele yezika' benách ka'. ¿Bi žala' wsédl kwinle? Le'e znnale: “Bi kwano'”. ¿Zbanle le'e? 22 Lezka' znnale: “Bi gono' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na'”. ¿Žonle le'e dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na'? Le'e bi zlé'elele chawe' lo'a ka'. ¿Zbanle le'e da' zej že' lo yodo' chégaken? 23 Zka'n zen kwinle dan' nzi' lo na'le xtiža' Dios. ¿Zka'nle le'e Dios ka'ze, dan' zzoale da' wnnakze' Le' chela'ale?

24 Nyejw le'e yiche la'y kan žonle, dan' znnan: “Ni'a che da' žonle le'e, benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka' znne zí'gake' che Dios.” 25 Wak yebélenlele da' nžogen lo bela' chele, benne' byo ka', dan' nak bian' nzi' lo na'le xtiža' Dios, cha' žonle kan znna xtiže'e, san cha' zzoale da' wnnakze' Le' chela'ale, ba beyakle ka zej nak benne' ka' bi zej nake' che Dios. 26 Che len, benne' byon', benne' bi nžog lo xpele'e dan' nak bian' no benne' byo nzi' lo ne'e xtiža' Dios, san žone' dot kan znna xtiže'e, benne' ni nake' law Dios ka to benne' byo nžog lo xpele'e dan' nak bian', la'kze bi nžogen lo bela' chekze'. 27 Benne' byon' bi nžog lo xpele'e da' nak bian' no benne' nzi' lo ne'e xtiža' Dios, san žone' dot da' znna xtiže'e, ka žon benne' ni zloe'elen nbága'le le'e zia, la'kze nzi' lo na'le xtiža' Dios, na' nžog lo bela' chele dan' nak bian' naken ki, san bi žonle kan znna xtiže'e na'. 28 Cha' to benne' judío nakzen' lo bela' žen chie', bi nakkze' benne' judío, na' da' nak bian' da' nžogzen lo bela' chie' bi naken li laže'. 29 Bennen' nake' ki lo yichj lázda'we' nake' da' li benne' judío, benne' nake' che Dios, na' da' nak bia' nzi' lo ne'e xtiža' Dios da' naken li laže' naken to da' yo'on lo yichj lázda'we'. Da' nak bian' da' naken li laže' naken che be' nakkzžo, na' kege che yela' benachze chežo. Bennen' nake' che Dios ki, bi žápegak benách ka' le' ba la'ne, san Dios na'kze žape' le' ba la'ne.

3 Cha' ki naken, ¿biz da' chawe' žaken che to benne' dan' nake' benne' judío? ¿Biz da' chawe' žaken che benne' byo, benne' judío, dan' nžog da' nak bian' lo xpele'e? 2 Da' cháwe'le'e naken chie', na' da' zan kan zej naken. Da' naken blo, Dios bdie' diža' la'y chie' lo na'gak benne' judío ka'. 3 Bale' bi žejlé'gake' che Dios. ¿Žeklo' bi gon Dios kan znna xtiže'e dan' bi žejlé'gake' chie' Le'? 4 Bi gaken ki. Žala' gákbe'elžo žónteze Dios kan znna xtiže'e, la'kze žon láže'gak yógo'te benách ka'. Kan nak chie' nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Gak bia' nako' chawe' dan' žono' kan znno',
na' yežojo' chawe' cha' no benne' wchi'a laže'e Le'.

5 Kate' žonžo da' kegle, Dios znne' bi nak chawe' da' žonžo. Da' ni nak bian' Dios nake' chawe'. Zej nnita' benne' ka' znnágake': “Da' kegle da' žonžo nak bian' Dios nake' chawe', na' che len bi žala' wsaka' zi'e žo'o.” 6 Bi naken ki. Chela' ga'n zen Dios ni'a che da' kegle da' žonžo, ¿nakxkze gak wchi'a laže'e benách ka' nníta'gake' yežlyó nga? 7 Kate' no benne' žon laže'e, Dios znne' bi zchalj bennen' da' naken dot da' li kan žone' Le'. Da' ni nak bian' nak dot da' li da' znnakze Dios. Zej nnita' benne' ka' znnágake' da' žon láže'gake' légake' žonen ga ga'n zen Dios, na' bi žala' choge' chégake', bi nne' zej nbage'e dola'. Ki znnágake'. 8 ¿Nnažo: “Gonžo da' kegle nich gak da' nak chawe'?” Benne' ka' znne zí'gake' chežo znnágake' žsedlžo da' ki, na' naken chawe' chog Dios chégake' gátgake'.

Yógo'težo nbága'žo dola'

9 ¿Bizkze nnažo na'a? Kan nak cheto' neto', benne' judío ka', ¿nákžeto' chawe' ka yezika' benách ka'? Bi nakto', dan' ba bloe'elto' nga, zej nbaga' benách judío ka' dola', na' lezka' zej nbaga' benách zi'to' ka' dola'. Yógo'težo nbága'žo dola'.
10 Nyejw le'e yiche la'y da' znnan:
Bi zoa nitó benne' nake' chawe', nitóe'.
11 Nitó benne' žejni'ile'.
Nitó benne' žilje' Dios.
12 Yógo'tegake' zdágake' ga yoble; yógo'tie' zej nnitle'.
Nitó benne' žone' da' nak chawe', nitóe'.
13 Lbá'gake' zej naken ka yežw ba ka' da' zej nyaljwn.
Len da' znnágake' žon láže'gekle' ljéžgake' ka'.

Diža' da' žežojen žoá'agake' naken ka da' yožen laye' bele snia ka'.
14 Len da' znnágake', znne zí'gake' chegak benne' ka'.
15 Nníta'gake' zbézgake' nich gótgake' benách ka'.
16 Zbía yí'tezgake', na' žsaka' zí'tezgake' ljéžgake' ka'.
17 Bi gak gá'nlengake' ljéžgake' ka' cháwe'do'.
18 Bi zžébegake' Dios.
19 Nnezlžo bchalj Dios yógo'te da' ki, da' ži'e benne' ka' nzi' lo ná'gake' xtiže'e. Che len bi gak nitó benne' nne' bi nbage'e dola', na' yógo'te benách, benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, Dios wchi'a laže'e légake'. 20 Že' láže'gak benne' judío ka' góngake' da' znna xtiža' Dios nich yeyákgake' chawe', san bi gak nitó benne' yeyake' chawe' ki, dan' bzoa Dios da' wnnakze' nich gákbe'elžo nbága'žo dola', dan' bi žonžo dot da' wnnakze' Le'.

Yelažo dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Cristo

21 Na'a, ba bla' law kan gak yeyakžo chawe' law Dios. Bi gak yeyakžo chawe' lawe' Le' cha' žónzežo kan znna xtiže'e, la'kze nyejw le'e yiche la'y da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, dan' zloe'elen kan gak yeyakžo chawe' lawe' Le'. 22 Dios žonkze' ga žeyakžo chawe' lawe' Le' dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston', na' gone' ga yeyakgak chawe' yógo'te benne' ka' chejlé'gake' chie' Le'. Tlebe zej nak yógo'te benách, 23 dan' yógo'tie' béngake' dola', na' bi zej nake' chawe' kan nak Dios dot chawe'. 24 Dios, lo yela' ži'i laže' chie', žonze' ga žeyakžo chawe' lawe' Le', na' beyone' žo'o chawe' dan' Jesús, Benne' Criston', beya'we' žo'o. 25 Ki goken dan' Dios bdie' Jesús, Benne' Criston', lo yela' got lo wlazžo žo'o. Le' blalje' xchene', da' žeká'n dola', dan' žaken chežo cha' žejle'žo chie' Le'. Ki ben Dios nich gak bia' Le' nake' chawe', la'kze lo yela' zbez zen laže' chie' bzoe' chela'ale dola' ka' da' benžo ža ni'te. 26 Ki ben Dios, na' bloe'el kwine' chawe' ža ni zoažo na'a, na' zga'ne' chawe' la'kze žeké'e dola' da' zej nbaga' benách ka', na' žone' ga žeyákgake' chawe' cha' žejlé'gake' che Jesús, Benne' Criston'.

27 ¿Wak wká'n zen kwinžo dan' nakžo chawe' law Dios? Bi gakžo. ¿Biz chen'? Naken dan' belažo, kege dan' žonžo kan znna xtiža' Dios, san dan' žejlé'zežo che Jesús, Benne' Criston'. 28 Na'a, nnezlžo žeyák chawe' to benne' law Dios dan' žejli'e che Jesús, Benne' Criston', na' kege dan' žone' kan znna xtiža' Dios.

29 ¿Nak Dios Dios chégakze benne' judío ka'? ¿Bi nake' lezka' Dios chegak benách zi'to' ka'? O', lezka' nake' Dios chegak benách zi'to' ka', 30 dan' zoa toze Benne' nake' Dios. Dios na' žone' ga žeyakgak chawe' benne' judío ka' lawe' Le', benne' byo ka' nžog lo bela' chégake' dan' nak bian' nzi' lo ná'gake' xtiže'e. Ki žone' Le' dan' žejlé'gake' che Jesús, Benne' Criston', na' lezka' gone' ga yeyakgak chawe' benne' zi'to' ka' lawe' Le', benne' byo ka' bi nžog lo bela' chégake' dan' nak bian'. 31 Na'a, cha' belažo dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston', ¿wak nnažo biž zaka' da' bchi'le Dios žo'o? Bi gakžo, san yela' žejlé' chežo zloe'elen nak choch xtiže'e na'.

Da' ben Bran žsedlen žo'o

4 ¿Bizkze nnažo na'a? ¿Nakx beyák Bran, xa wdé cheto', benne' judío ka', chawe' law Dios? 2 Chela' beyák Bran chawe' law Dios dan' wzóa da' benkze' le', wak wká'n zen kwine', san kege law Dios. 3 Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Bran bejli'e che Dios, na' che len Dios ble'ele' le' ka benne' chawe' lawe' Le'.” 4 Cha' zoa no benne' žone' xchinžo, da' žízjwžo-ne' bi naken to da' žonnžo chie', san naken to da' nbága'žo chie'. 5 Lezka' cha' to benne' že-

jl̲e'ze' che Dios, l̲a'kze bi be žin bene', Dios, Bennen' žone' ga žeyakgak chawe' benne' ka' l̲awe' L̲e', benne' ka' bi zej nake' chawe', z̲nne' nake' chawe' l̲awe' l̲e' dan' žejl̲i'e chie' L̲e'. 6 L̲ezka' bchal̲j Dabí kan žaken da' chawe' che no benne', Dios z̲nne' nake' chawe' l̲awe' L̲e' l̲a'kze bi be žin bene'. 7 Ki wnná Dabín':

Ba nez z̲en naken che bennen' Dios ženít
l̲awe' chie' ka nak da' kegle da' bene'.
Na' žeké'e dol̲a' da' nbage'e.
8 Ba nez z̲en naken che bennen', Dios bi
žesbage'e l̲e' z̲ia ni'a che dol̲a' da'
bene'.

9 ¿Žak da' chawe' ni chégakze benne' byo ka' nžog l̲o bel̲a' chégake' dan' nak bian' nzi' l̲o ná'gake' x̲tiža' Dios, o l̲ezka' žaken chegak benne' byo ka' bi nžog ki l̲o bel̲a' chégake'? Ba wnnákzežo beyák chawe' Bran na' l̲aw Dios dan' bejl̲i'e chie' L̲e'. 10 ¿Batx̲ beyák chawe' Bran na'? ¿Goken katen' ba nžog l̲o x̲pel̲e'e dan' nak bian', o goken zga'ale? Bi goken kate' ba nžogen l̲o x̲pel̲e'e, san zga'ale goken. 11 Bran na' bejl̲i'e che Dios katen' bi na' chog l̲o x̲pel̲e'e dan' nak bian'. Wdé na' bchog l̲o x̲pel̲e'e dan' nak bian', dan' z̲l̲oe'elen ba beyake' chawe' l̲aw Dios. Goken ki nich gak Bran na' ka x̲agak benne' ka' chejl̲é'gake' che Dios, l̲a'kze bi nžog l̲o x̲pél̲a'gake' dan' nak bian'. Dan' žejl̲é'gake' che Dios, gak nna Dios zej nake' chawe' l̲awe' L̲e'. 12 Nak Bran na' x̲a wdé chegak benne' judío ka', benne' žejl̲é'gake' che Dios. Kégeze nake' x̲agak benne' byo ka' nžog l̲o bel̲a' chégake' dan' nak bian', san l̲ezka' nake' x̲agak benne' ka' žóngake' kan ben Bran na', dan' žejl̲é'gake' che Dios kan ben Bran na' kate' bi na' chog l̲o x̲pel̲e'e dan' nak bian'.

Da' wnnacze Dios gata' chežo dan' žejl̲e'žo chie' L̲e'

13 Bchebe l̲aže' Dios bi da' wnez̲jwe' che Bran na', na' chegak z̲a'sóe' ka', gata' chégake' yežlyó ngakze. Gaken ki, kege dan' žóngake' kan z̲nna x̲tiža' Dios, san dan' beyákgake' chawe' l̲awe' L̲e' dan' žejl̲é'gake' chie'. 14 Chela' yežlyó nga gata' chégakze benne' ka' žóngake' kan z̲nna x̲tiža' Dios, bi gon byenen chejl̲e'žo chie', na' gak da' bchebe l̲aže' Dios to da' bi zaka'. 15 X̲tiža' Dios z̲l̲oe'elen žo'o nbága'žo z̲ia, da' žonen ga chog Dios chežo gatžo. Gan bi na' žin da' wnnakze Dios, bi gak bága'gak benách ka' z̲ia dan' bi béngake' kan wnnakze' L̲e'.

16 Che l̲en žebelžo dan' žal̲a' si'žo dan' bchebe l̲aže' Dios dan' žejl̲e'žo chie' L̲e', dan' nak bian' naken to da' žonnze' chežo. Ki naken nich gak bia' gata' dan' bchebe l̲aže' Dios gonne' chegak yógo'te z̲a'só Bran na', kégeze chegak benne' ka' nzi' l̲o ná'gake' da' wnnakze Dios, san l̲ezka' chegak benne' ka' žejl̲é'gake' che Dios kan bejl̲é' Bran na' che Dios. Bran na' nake' ka x̲ažo yógo'težo žo'o, nolžo žejl̲e'žo che Dios. 17 Ki naken kan nyejw l̲e'e yiche la'y kan Dios gože' Bran na', dan' z̲nnan: “Bzoa' le' ka x̲agak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó.”

Ki naken, l̲aw Dios, Bennen' bejl̲é' Bran na' chie', nak Bran na' ka x̲ažo yógo'težo. Dios na' žesbane' benne' gat ka', na' z̲chal̲je' che to benne' bi na' soe' kan ba zoakze bennen' bi na' soe'.

18 Ki naken dan' Dios gože' Bran na': “Benne' zante gakgak z̲a'só' ka'.” Bran na' bejl̲i'e che Dios, na' bx̲en l̲aže'e Dios gone' dan' bchebe l̲aže'e wnez̲jwe' chie', l̲a'kze bi gok l̲e'ele' dan' žx̲en l̲aže'e si'e, na' ka' goken, wyó'o l̲o ne'e gake' x̲agak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga. 19 Bran na' bi gok chop l̲aže'e kan žejl̲i'e che Dios, l̲a'kze ba zeje' ka to gaywá' yiz, na' bejsá' l̲aže'e kan nak che bel̲a' žen chie', da' ba natkzen dan' ba ngóle̲l̲i'e, na' l̲ezka' kan nak che Sara, z̲o'le', nake' no'le wbíž. 20 Bi gok chop l̲aže'e, na' bi goke' benne' bi žejl̲é' kan nak da' bchebe l̲aže' Dios gone' chie', san gokže' choch dan' bejl̲i'e che Dios, na' bka'n z̲ene' Dios.

21 Dot laže'e bxen laže'e Dios, nape' yela' wak gone' dot dan' bchebe laže'e gone'. 22 Che len, Dios bzoe' che Bran na' nake' chawe' lawe' Le' dan' bejli'e chie' Le'.

23 Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Dios bzoe' chie' nake' chawe' lawe' Le'." Ki nyejwn le'e yichen', kégeze nich yebélenlen Bran na', 24 san nich yebélenlžon lezka' žo'o. Dios gone' ga yeyakžo chawe' lawe' Le' cha' chejle'žo chie' Le', besbane' Xanžo Jesusen' lo yela' got. 25 Jesusen', Dios bdie' Le' nich gote' ni'a che dola' da' nbága'žo žo'o, na' besbane' Le' lo yela' got, nich gak gone' ga yeyakžo žo'o chawe' lawe' Le'.

Da' žata' chežo dan' ba beyakžo chawe' law Dios

5 Na'a, znna Dios ba beyakžo chawe' lawe' Le' ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston', cha' žejle'žo chie' Le', na' che len ba begá'nlenžo Le' cháwe'do'. 2 Dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston', žebélenlžo da' žonn Dios chežo, dan' žon chochen lázdo'žo. Žebelžo dan' žxen láže'žo gata' chežo yela' baní' che Dios. 3 Kégeze ki žebelžo, san lezka' žebelžo kate' zzáka'žo, dan' nnezlžo da' zzáka'žo žsedlen žo'o kwezžo zen laže'. 4 Kate' zbezžo zen laže' žežojžo chawe' law Dios, na' kate' ba bežojžo chawe' lawe' Le' žxen láže'žo Lekze' gáklene' žo'o. 5 Kate' žxen láže'žo Le', bi žak chope láže'žo. Ki naken dan' yela' nži'il che Dios len žo'o yo'on yichj lázdo'žo. Dios Be' La'y, Bennen' bsela' Dios chežo, žone' ga žaken chežo ki.

6 Katen' bi gok yelažo žakze chežo, kate' bžin ža, Benne' Criston' gote' lo wlazžo žo'o, kate' ne gokžo benne' dola' ka'. 7 Bi yénele no benne' gate' lo wláz to benne' chawe'. Wak no benne' wechóg laže'e gate' lo wláz to benne' nake' dot chawe'. 8 Dios zloe'ele' žo'o kan nží'ile'ele' žo'o, dan' got Benne' Criston' lo wlazžo žo'o kate' ne gokžo benne' dola' ka'. 9 Ba beyakžo chawe' law Dios dan' got Benne' Criston' lo wlazžo žo'o, katen' blalje' xchene'. Che len žxen láže'žežo Le' yeslé' žo'o lo ža chog Dios chegak benne' dola' ka' gátgake' to chi'ize. 10 Katen' bi ble'elžo Dios chawe', Zi'nkze Dios gote' lo wlazžo žo'o nich gak yeyakžo toze len Dios. Na'a, dan' zoa nban Bennen' bene' ga ba beyakžo toze len Diosen', žxen láže'žežo yelažo to chi'ize. 11 Lezka' žebelžo law Dios ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston', dan' ba beyakžo toze len Diosen' ni'a che da' bene' Le'.

Da' ben Adán, na' da' ben Benne' Cristo

12 Bla' dola' lo yežlyó nga ni'a che da' ben toze benne', Adán, na' dan' bene' dola', lezka' wyó'o yela' got. Che len gatgak yógo'te benách ka' dan' yógo'tegake' zej nbage'e dola'. 13 Zga'ale kate' bla' da' bchi'le Dios lo yežlyó nga, bengak benách ka' dola', benne' ka' wnníta'gake' yežlyó nga, na' gótgake', san Dios bi besbage'e benne' ka' zia dan' bi béngake' ka znna xtiže'e. Ki goken dan' bi na' žin da' bchi'le' Le' gan wnníta'gake'. 14 Kate' wzó law zoa Adán, na' zejte ža wzóa Moisés gotgak yógo'te benách ka' dan' wbága'gake' dola', la'kze bi bzóagake' chela'ale to da' wnnakze Dios kan ben Adán na'. Yógo'te benách ka' zej nake' toze len Adán na' dan' zej nake' za'sóe' ka'. Da' ni zloe'elen žo'o kan gakgak yógo'te benách ka' toze len Benne' Criston', benne' ka' chejlé'gake' chie' Le'.

15 Da' žonnze Dios chežo bi naken ka da' goken chežo ni'a che dolan' da' ben Adán na'. Ni'a che dolan' da' ben toze bennen', gatgak yógo'te benách ka'. Da' zénle'eže naken da' žonnze Dios chežo, dan' naken yela' nban da' zejlí kanne. Žonne' chežo da' ni ni'a che da' ben yetoze Benne', Jesús, Benne' Criston'. 16 Da' žonnze Dios chežo bi naken tlebe ka da' goken chežo ni'a che dolan' da'

ben toze bennen'. Da' bchog Dios che Adán na' ni'a che dolan' da' bene', lezka' bchog Dios chegak yógo'te benách ka'. Dan' žonnze Dios chežo naken nich gak yeyakžo chawe' lawe' Le' la'kze nbága'žo dola' zan. 17 Wyó'o yela' got yežlyó nga ni'a che dolan' da' ben toze bennen'. Ni'a che da' ben yetoze Bennen', Jesús, Benne' Criston', gata' yela' nban da' zejlí kanne chegak benne' ka' yeyákgake' chawe' law Dios, dan' naken da' žonnze Dios chežo.

18 Dios bchoge' chegak yógo'te benách ka' gátgake' ni'a che dolan' da' ben toze bennen'. Lezka' yógo'te benách ka' gak yeyákgake' chawe' lawe' Le' ni'a che da' nak chawe' dan' ben yetoze Bennen', na' gata' yela' nban da' zejlí kanne chégake'. 19 Beyakgak benne' zan wen dola' ka' dan' bi ben toze bennen' kan znna xtiža' Dios. Lezka' benne' zan yeyákgake' chawe' law Dios dan' ben yetoze Bennen' kan znna xtiža' Dios.

20 Wyó'o da' wnnakze Dios lo yežlyó nga nich gak bia' zej nbaga' benách ka' dola'. Dan' gok bia' zej nbage'e dola', lezka' gok bia' zénle'eže nak da' žonnze Dios chegak benách ka'. 21 Gota' yela' wak che dola' goten žo'o. Lezka' da' žonn Dios chežo napen yela' wak gonen ga yeyakžo chawe' lawe' Le' ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' gonen ga gata' yela' nban da' zejlí kanne chežo.

Zoažo nbanžo ni'a che Jesús, Benne' Cristo

6 ¿Bizkze nnažo na'a? ¿Žala' gonžo dola' nich lo yela' nži'il che Dios Le' yenít lawe'e chežo da' zanže? 2 ¡Bi gónkzežon! Nak chežo ka ba gotžo to chi'ize nich biž gonžo dola'. ¿Nakxkze gak gónžežo dola'? 3 ¿Bi nnézlele kan naken chežo? Cha' bezoažo nis nich yeyakžo toze len Benne' Criston', dan' bezoažo nis zloe'elen žo'o ba wdežo lo yela' got tzen len Le'. 4 Kan goken, gótlenžone' tzen, lezka' bgáche'lenžo-ne' tzen lo yežw ba katen' bezoažo nis. Kan ben Dios, len yela' wak zen chie' besbane' Benne' Criston' lo yela' got, lezka' bene' ga bebánlenžo tzen Jesusen' nich gakžo benách kobe chie' ka'.

5 Cha' bénlenžo tzen Benne' Criston', na' gotžo kan gote' Le', lezka' gónlenžone' tzen, yebanžo lo yela' got kan bebane' Le'. 6 Ba nnézkzelžo da' ni: yela' benách chežo da' wzóan zga'ale, wdá'lenen Le' tzen le'e yag kroze nich kwia yi' yela' benách chežo da' bénlenžon dola', nich biž nna bia' da' nak dola' žo'o. 7 Cha' nakžo toze len Bennen' gote' ni'a che dola', na' ba beyakžo chawe' law Dios, biž nbága'žo dolan', na' biž yo'ožo lo na' dola'. 8 Na'a, cha' nátlenžo tzen Benne' Criston', žejle'žo yebánlenžo-ne' tzen, 9 dan' nnezlžo ba bebán Benne' Criston' lo yela' got, na' biž gate'. Che len biž bi gak gon yela' got na' chie' Le'. 10 Kan goken, gote' Le', toze chi'i gote' ni'a che dola' da' wbága'žo žo'o, san kan naken, zoe' nbane', nbánlene' Dios. 11 Lezka' žala' géklele le'e naken chele ka ba nátkzele nich biž gonle dola', san zoale nbanle nich gonle kan znna xtiža' Dios, dan' nakle toze len Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

12 Che len, bi we'le latje da' naken dola', nich bi gonen ga gonle dola' lo bela' žen chele da' gatkzen. Biž gonle kan nak da' zze láže'le da' kegle lo bela' žen chele. 13 Bi wdé kwinle lo na' da' naken dola', na' bi gonle da' kegle, san le wdé kwinle lo na' Dios dan' ba bebanle lo yela' got, na' le wdé bela' žen chele lo ne'e nich gónlenen' da' naken chawe'. 14 Bi we'le latje da' naken dola', nich bi gonen ga gonle dola', dan' bzoa Dios le'e nich gonle kan znna da' chawe' chie' Le', na' kege gónžele kan znna da' bchi'le' benách dola' ka'.

Da' žsaka' l̲ebe kan nak che benne' ndo'w

15 ¿Biz̲kze nnažo na'a? ¿Žal̲a' gonžo dol̲a' dan' biž yo'ožo l̲o na' da' bchi'le Dios benách dol̲a' ka', san žonžo kan z̲nna da' chawe' che Dios? ¡Bi gonžon! 16 Ba nnézkzelele cha' wdé kwinle l̲o na' to benne' nich gakle benne' ndo'w chie' ka', na' nich gonle kan z̲nna x̲tiže'e, to chi'ize nakle benne' ndo'w ka' che bennen' žonle kan z̲nna x̲tiže'e. L̲ezka' gaken cha' wdé kwinle nich gonle dol̲a' da' gonen ga gatle, o cha' wdé kwinle nich gonle kan z̲nna x̲tiža' Dios, Bennen' gone' ga yeyakle chawe' l̲awe' L̲e'. 17 Na'a, žox̲ken Dios. L̲a'kze zga'ale gokle benne' ndo'w ka' l̲o na' dol̲a', na'a dot l̲áže'le žonle kan z̲nna x̲tiža' Dios, dan' bde kwinle l̲o nan'. 18 Dan' ba belale l̲o na' dol̲a', ba beyakle ka benne' ndo'w ka' l̲o na' da' naken chawe'. 19 Z̲chálj̲lena' l̲e'e kan žak chegak benách ndo'w ka', dan' bi žejní'ilele kwáselo l̲o yel̲a' benachze chele. Zga'ale bde kwinle t̲z̲en l̲en bel̲a' žen chele l̲o na' da' kegle, na' l̲o na' da' bi naken chawe', na' gokle ka benne' ndo'w ka' chen, na' benle x̲chin da' bi naken chawe'. Na'a, le wdé bel̲a' žen chele l̲o na' da' naken chawe', nich gakle ka benne' ndo'w ka' chen, na' gonle x̲chin da' naken chawe' nich gakle benne' ka' zej nake' che Dios.

20 Katen' gokle ka benne' ndo'w ka' l̲o na' dol̲a', bi benle x̲chin da' naken chawe'. 21 Na'a, ¿gok chawe' chele ni'a che da' benle zga'ale? Na'a dan' benle žonen ga žedoé'elele, na' žonen ga gat to chi'ize no benne' žonen'. 22 Na'a ba belale l̲o na' dol̲a', na' nakle ka benne' ndo'w ka' che Dios, dan' žonen ga žak da' chawe' chele dan' žonen ga nakle che Dios, na' žonen ga naple yel̲a' nban da' zejlí kanne. 23 Laz̲jw no benne' žone' dol̲a' naken yel̲a' got, san da' žonnze Dios chežo naken yel̲a' nban da' zejlí kanne, dan' napžo dan' nakžo toze l̲en X̲anžo Jesús, Benne' Criston'.

Da' žsaka' l̲ebe yel̲a' z̲chag na'

7 Z̲í'na'do' ka', nólele l̲e'e nzi' l̲o na'le da' bchi'le Dios benách judío ka'. Nnézkzelele yo'o l̲o na' x̲tiže'e na' no benne' kate' ne zoe' nbane'. 2 L̲ezka' to no'le nžag ná'l̲ene' to benne' byo yoe'e l̲o na' benne' byo chien' kate' ne zoa nban benne' byo chien', dan' ki z̲nna da' bsedle Dios kan nak che yel̲a' z̲chag na', san cha' ba got benne' byo chien', na' nžoj no'len' l̲o na' x̲tiža' Dios dan' bchagen l̲égake'. 3 Ki naken, kate' ne zoa nban benne' byo chien', cha' no'len' wchág ná'l̲ene' no benne' byo yoble, gone' dol̲a' da' wká'n ditjen yel̲a' z̲chag na', san cha' ba got benne' byo chien', na' nžoj no'len' l̲o na' x̲tiža' Dios na', na' na'a, cha' wchág ná'l̲ene' to benne' byo yoble, bi gone' dol̲a' da' z̲ka'n ditjen yel̲a' z̲chag na'.

4 L̲ezka' žaken chele, z̲í'na'do' ka'. Dan' nžagle Benne' Criston', naken ka ba nátkzele l̲e'e, na' biž yo'ole l̲o na' da' bchi'le Moisés žo'o, nich gak gakle che Benne' yoblen'. Na'a nakle che Benne' Criston', Bennen' bebane' l̲o yel̲a' got. Ki naken nich gak gonžo da' žaz l̲aže' Dios. 5 Katen' wyo'ožo l̲o na' yel̲a' benachze chežo, da' z̲nna x̲tiža' Dios benen ga gok bia'gak da' ka' wzé l̲áže'žo da' bi zej naken chawe', da' ka' béngaken žin l̲o bel̲a' žen chežo nich góngaken ga gatžo. 6 Na'a ba belažo l̲o na' da' bchi'le Moisés žo'o dan' nátkzežo kan nak da' z̲nna x̲tiže'e, dan' bchi'len žo'o zga'ale. Ki naken nich gak gonžo x̲chin Dios l̲o yel̲a' nban kobe da' žonn Dios Be' La'y chežo, na' kege gonžon l̲o da' ba wdé chen, dan' naken dan' bchi'le Moisés žo'o.

Zoal̲en neda' da' naken dol̲a'

7 ¿Biz̲kze nnažo na'a? ¿Žon da' wnnakze Dios ga žona' dol̲a'? Bi žonen ki, san chela' bi bzejní'il neda' da' z̲nna

xtiže'e, bi wnnezla' nak dola' da' žona'. Chela' bi zoa lo da' wnnakze' Le' da' znnan: “Bi se lažo'o da' de che lježo'” bi nnezla' nak dola' yela' zze laže' da' de che lježa'. 8 Kate' benla' xtiže'e, na' gókbe'ela' da' nak dola' žonen žin lo bela' žen chia', na' benen ga gókbe'ela' zze laža'a yógo'te da' kegle. Gan bi na' la' xtiže'e, bi nak bia' da' naken dola'. 9 Ža ni'te, kate' bi na' yenla' xtiža' Dios, gokla' zoa' nbana', san kate' benla' xtiže'e, gókbe'ela' nbaga'a dola', na' goka' ka to benne' gat law Dios. 10 Dios bdixjwe' da' znna xtiže'e nich gonen ga gata' yela' nban chežo, san benen ga gókbe'ela' ba natkza'. 11 Gok bia' nchíxela' kan nak dola', dan' ben xtiže'e ga gókbe'ela' nbaga'a dola', na' žala' gata'.

12 Che len, la'y nak xtiža' Dios, na' la'y, na' chawe', na' xtan nak da' bchi'le' žo'o. 13 ¿Ben da' naken chawe' ga goka' ka to benne' gat? Bi naken ki, san da' nak dola' gok bian' ni'a che da' naken chawe', na' benen ga gókbe'ela' ba natkza' nich gak bia' nak dola' da' žona'. Ki goken nich gak bia' ni'a che xtiža' Dios yógo'te da' zej naken dola' zej nakle'en da' zinnj.

14 Nnezlžo Dios Be' La'y benne' chežo xtiža' Dios, san neda' naka' benachze, na' yoa'a lo na' dola' ka to benne' ndo'w chen. 15 Na'a, bi žejni'ila' da' žona'. Žénela' gona' kan znna xtiža' Dios, san bi žona' dan' žénela' gona'. Da' žona' naken dola' da' bi zle'ela' chawe'. 16 Žona' dola' la'kze bi žénela' gona' dolan'. Ki naken dan' xtiža' Dios žsedlen neda' bi naken chawe' da' žona'. Che len nak bia' nak chawe' da' znna xtiže'e. 17 Ki naken, kege nedza' žona' dolan', san dola' da' zoalen neda' žonen ga žona' dolan'. 18 Nnezla' da' nak chawe' bi zóalenen neda', o žala' nnia', dan' naken chawe' bi zóalenen da' nak yela' benachze chia'. Žénela' gona' dan' naken chawe', san la' nedza' bi gak gonan'. 19 Bi žona' da' naken chawe' da' žénela' gona', san žónteza' da' kegle da' bi žénela' gona'. 20 Che len, cha' žona' dola' da' bi žénela' gona', kege nedkza' žonan', san dola' da' zóalenen neda' žonen ga žona' dolan'.

21 Ki nak da' žaken chežo yógo'težo. Kate' žénelžo gonžo da' naken chawe', zoalen žo'o da' žonen ga žonžo da' kegle. 22 Lo yichj lázda'wa' žaz laža'a xtiža' Dios, 23 san žákbe'ela' zoa da' znna bia' neda' da' zoalen bela' žen chia', na' to da' zži'i che xtiža' Dios yo'on lo yichj lázda'wa'. Dan' zóalenen bela' žen chia' žonen ga žona' dola'.

24 ¡Da' nyáche'le'e naken chia' neda'! ¿Nozkze benne' gak yeslé' neda' lo yela' benachze chia' da' žonen ga žona' dola'? 25 ¡Žoxken Dios, ba belažo na'a ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston'! Che len, kan nak da' yo'on lo yichj lázda'wa' žona' kan znna xtiža' Dios, la'kze yela' benachze chia' žonen ga žénela' gona' dola'.

Da' gak gonžo dan' zoalen Dios Be' La'y žo'o

8 Che len, benne' ka' zej nake' toze len Jesús, Benne' Criston', biž bi zia zej nbage'e, benne' ka' biž žóngake' kan žénele yela' benachze chégake', san žóngake' kan žénele Dios Be' La'y. 2 Dan' naka' toze len Jesusen', Dios Be' La'y, Bennen' nbánlenžo, žáklene' neda'. Che len, ba belá' lo da' benen ga bena' dola', na' lezka' lo yela' got. 3 Ba ben Dios da' bi gok gon da' bchi'le' žo'o. Bi be gok gonen da' gáklenen žo'o dan' nakžo benachze. Che len Dios bsele'e Zi'nkze', Bennen' beyake' benách kan nakžo žo'o, nakžo benách dola' ka', san Le' bi be dola' bene'. Besbaga' kwine' dola' da' wbága'žo žo'o, na' ka' goken, Dios bchoge' chie' gote' ni'a che dola' da' žonžo lo yela' benachze chežo nich biž ga'nžo lo na' dolan'. 4 Ki bene' nich gak gonžo da' zej naken chawe' da' že' xtiža' Dios žo'o gonžo, nolžo biž žonžo kan žénele yela'

benachze chežo, san žonžo kan žénele Dios Be' La'y.
5 Benne' ka', benne' žóngake' kan žénele yela' benachze chégake', že' láže'gake' da' naken che yela' benachze chégake', san benne' ka' žóngake' kan žénele Dios Be' La'y, že' láže'gake' da' naken che Dios Be' La'y. 6 Cha' že' láže'zežo da' naken che yela' benachze chežo, gatžo to chi'ize, san cha' že' láže'žo da' naken che Dios Be' La'y, ba napžo yela' nban da' zejlí kanne, na' zga'n ži yichj lázdo'žo. 7 No benne' že' láže'ze' da' naken che yela' benachze chie', bi zchage' Dios chawe', dan' bi žon bennen' kan znna xtiža' Dios, na' bi gak gonen'. 8 Che len, benne' ka' žóngake' kan žénele yela' benachze chégake', bi gak góngake' da' žaz laže' Dios.
9 Na'a, le'e biž žonle kan žénele yela' benachze chele, san žonle kan žénele Dios Be' La'y dan' zóalenkze' Le' le'e. Benne' Criston' bsele'e Dios Be' La'y chežo. No benne' bi zoalen Dios Be' La'y le', bi nake' toze len Benne' Criston'. 10 Cha' Benne' Criston' zóalene' le'e, la'kze gat yela' benachze chele ni'a che dola', soale nbanle ni'a che Dios Be' La'y dan' ben Dios ga nakle chawe' lawe' Le'. 11 Be' La'y che Dios, Bennen' besbane' Jesusen' lo yela' got, zóalene' le'e. Dios, Bennen' besbankze' Jesús, Benne' Criston', lo yela' got, gone' ga yebanle le'e lo bela' žen chele da' žatkzen. Ki gone' dan' zoalen Dios Be' La'y le'e.
12 Che len, zí'na'do' ka', zoa to da' nbága'žo, san kege che yela' benachze chežo, nich bi gonžo kan žénele yela' benachze chežo na'. 13 Cha' žonle kan žénele yela' benachze chele, gatle to chi'ize, san cha', len yela' wak che Dios Be' La'y, žonle ga kwia yi' da' žonle lo yela' benachze chele, na' gaple yela' nban da' zejlí kanne.
14 Zej nak zi'nkze Dios yógo'te benne' ka' žóngake' ka žénele Dios Be' La'y. 15 Dios Be' La'y na', Bennen' zóalene' le'e, bi bnnite'e le'e da' yoble ka benne' ndo'w ka' nich žébele, san ba bene' le'e zi'nkze Dios, na' Lekze' žone' ga žližžo Dios, na' znnažo: "Xe." 16 Dios Be' La'y na' zzejní'ikzele' be' nakkzžo, na' žone' ga nnezlžo nakžo zi'n Dios. 17 Cha' ba nakžo zi'n Dios, lezka' da' zej naken che Xažo Dios gata' chežo tzen len Benne' Criston'. Ki gaken chežo cha' sáka'lenžo tzen Benne' Criston' nich tzen len Le' soažo lo yela' baní' chie'.
18 Žekla' neda', da' zzáka'žo na'a bi be naken kan nak yela' baní' da' gata' chežo ža da' ba za'. 19 Zbezgak yógo'te da' ben Dios, na' žak láže'gaken žinte ža na' katen' Dios wloe'ele' law zej nak zi'nkze' benne' ka' žejlé'gake' chie' Le'. 20 Yógo'te da' ben Dios wdégaken lo na' da' žonen ga kwia yí'gaken, kege dan' gónegeklen gaken ki, san ki goken dan' ben Dios ga naken ki. Lezka' bene' ga gak wxén láže'gak Le' da' ka' bene', 21 na' yelagak yógo'te da' ka' ben Dios lo da' žonen ga zbia yí'gaken. Ki naken, lezka' yebégeklen lo yela' žeslá da' záka'le'en da' yebélengekle benne' ka' zej nake' zi'n Dios. 22 Nnezlžo yógo'te da' ben Dios zzáka'gaken na' zejte na'a ža, kan zzaka' to no'le za' galj bi'do' chie'. 23 Kégeze yežlyó nga zzakan', san lezka' zzáka'žo žo'o, la'kze Dios Be' La'y zóalene' žo'o. Le' nake' chežo da' zloe'elen žo'o kan gákkzežo. Zzáka'žo kate' ne zbezžo ža na' katen' Dios wloe'ele' law nakžo zi'nkze' ka', ža na' lezka' yeskobe' bela' žen chežo. 24 Dan' žxen láže'žo gone' da' ni, belažo žo'o, san cha' gak le'elžo dan' žxen láže'žo, bi naken to da' zbez láže'žon. Bi zbezžo da' ba zle'elžon. 25 Na'a, cha' žxen láže'žo to da' bi zle'elžo, na' lo yela' zbez zen laže' zbezžon.
26 Lezka' Dios Be' La'y žáklene' žo'o kate' žedó láže'žo, dan' bi nnezlžo bi žala' nnablžo Dios, san Dios Be' La'y zdekze' xtíža'žo law Dios, na' lo yela'

znnab chie' zbeže láže'li'e, kan bi gak no benne' nne'. 27 Dios zwie' da' yo'o lo yichj lázdo'gak benách ka', na' nnezle' da' žénele nna Dios Be' La'y na', na' Le', kan žénekzele Dios, zdie' xtíža'gak benne' ka' law Dios, benne' ka' zej nake' toze len Benne' Criston'.

Ba belažo dan' yo'ožo Benne' Cristo

28 Nnezlžo yógo'te da' žak chegak benne' ka' zej nži'ile' Dios žon cháwe'gaken légake', benne' ka' bliž Dios légake' kan wnnakze' gone'. 29 Benne' ka' wžekze Dios zga'ale, lezka' bzoe' chégake' zga'ale gákgake' tlebe kan nak Zi'nkze', nich gak blo Zi'nen' ladjw benne' zan, benne' lježe ka'. 30 Benne' ka' bzoa Dios chégake' zga'ale kan žala' gákgake', lezka' bliže' légake', na' benne' ka' bliže', bene' légake' chawe' lawe' Le', na' benne' ka' bene' légake' chawe', lezka' ba bzoe' chégake' sí'gake' yela' baní' chie'.

31 ¿Bizkze nnažo na'a kan zej nak da' ki? Cha' Dios žáklene' žo'o, bi žala' žébežo la'kze soa da' gongak benách ka' chežo. 32 Dios, dot laže'e benne' chežo Zi'nkzen'. Bdie' Le' nich gote' lo wlazžo žo'o. Cha' ki ben Dios, ¿bi gónnli'e chežo tzen len Zi'nen' yógo'te da' žiážjelžo? 33 ¿Nozkze benne' gak yesbage'e benne' ka' zia, benne' ka' wžekze Dios? Bi gak nitó benne' dan' benkze Dios ga ba beyakžo chawe' lawe' Le'. 34 ¿Nozkze benne' gak choge' chežo gatžo to chi'ize? Bi gak nitó benne' dan' gotkze Benne' Criston' lo wlazžo žo'o, na' da' nakže zen, bebane' lo yela' got, na' na'a zoe' kwit li ža che Dios gan nzi' lo ne'e yela' wnná bia', na' znne chawe'e lo wlazžo žo'o law Dios. 35 La'kze zoa bi da' žaken chežo, nnézkzelžo Benne' Criston' nži'ile' žo'o. Nnezlžo nži'ile' žo'o

la'kze zzáka'žo, o la'kze nak nyache' láže'žo,
la'kze zbia láže'gak benách ka' žo'o, o la'kze zdonžo,
o la'kze žiažje da' gákwžo, o la'kze žon zož chežo,
o la'kze gotgak benách ka' žo'o.

36 Kan zej nak da' ki nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Dan' nakžo chio' Le',
žóntezgak benách ka' ga gatžo.
Nakžo ka zila' ka',
bia ka' ndégakba' lo na' benne' gote' légakba'.

37 Na'a, dan' Bennen' nži'ile' žo'o zóalene' žo'o, žxen láže'žo soelžo lo da' žaken chežo. 38–39 Che len žekla' neda':

Bi be sáke'le gonen ga biž ži'il Dios žo'o.
Nži'ile' žo'o dan' nakžo toze len Xanžo Jesús, Benne' Criston'.
Bi sáke'le gon yela' got o yela' nban ga biž ži'ile' žo'o,
na' kege wbás che ya'abá ka',
o benne' wnná bia' ka', o yela' wak che da' xiwe',
o bíte'teze da' zoan, o bíte'teze da' zan',
o to da' že' ža'le, o to da' že' že'le,
o bíte'teze da' ben Dios.

Dios wžekze' benne' Israel ka' nich gákgake' chie'

9 Zchalja' da' naken dot da' li dan' naka' che Benne' Criston', na' da' znnia' naken tlebe len da' znnakze Dios Be' La'y lo yichj lázda'wa'. Bi žon laža'a. 2 Žakle'e nyache' laža'a, na' žéktezela', 3 dan' žak laža'a gona' ga yelagak lježa' ka', benne' wláž chia' ka'. Chela' gaklen légake', yénekzela' yebéj yichj Dios neda', na' kwáslena' Benne' Criston'. 4 Benne' wláž chia' ka' zej nake' za'só Israel, na' Dios bi'e légake' latje gákgake' zi'nkze' ka'. Yela' baní' che Dios wzóalenen légake', na' Dios bdie' lo ná'gake' diža' chie' da' zka'n chawen', na' lezka' da' bchi'le' žo'o. Bliže' légake' nich wká'n zéngake' Le', na' bchebe laže'e gon chawe'e yógo'te benách zi'to' ka' ni'a ché-

gake'. 5 Zej nake' za'sógak xa wdé cheto', Bran, na' Isaak, na' Jakob, na' ladjw ljéžgake' ka', kan nak yela' benách chie', golj Benne' Criston', Bennen' nakkze' Dios, na' znna bi'e yógo'te. ¡Ga'n zénteze' Le'! Ka'kze gaken.

6 La'kze yógo'te benne' wláž chia' ka' bi nzi' lo ná'gake' Benne' Criston', bi žala' nnažo: "Beyák xtiža' Dios dáche'ze." Kege yógo'te za'só Israel zej nake' da' li benne' Israel ka', benne' ka' zej nake' che Dios. 7 La'kze goljgak benne' zan za'só Bran, kege yógo'tegake' gókgake' da' li za'só Bran na', san naken kan nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Za'só Isaak ka' gákgakze' da' li za'só' ka'." 8 Ki naken, benne' ka' zej nake' zi'n to benne', bennen' nake' che Dios, kege yógo'tegake' zej nake' zi'nkze Dios. Na'a, benne' ka' náljgake' ni'a che da' bchebe laže' Dios zej nakze' da' li za'só Bran na'. 9 Dan' bchebe laže' Dios bi da' wnezjwe' che Bran na' znnan ki: "Yetó yiz na'a ža yelá'a, na' Sara, zo'lo', galje to bi' byodo' chie'."

10 Kégeze da' ni goken ki, san lezka' katen' Rebeka ne noe'e bi' byodo' ka' che Isaak, xa wdé cheto', lo li'e, 11–13 katen' bi na' gáljgakbe', na' bi na' góngakbe' da' nak chawe' o da' kegle, Dios gože' Rebeka na', na' wnné': "Xkwide' nežw chio' gonbe' xchin xkwide' bežopen'." Da' ni naken tlebe len da' nyejw le'e yiche kan wnná Dios, dan' znnan: "Bži'ila' Jakob, na' kege Esaú." Ka' goken, bga'n choch da' bzoa Dios to chi'ize kan nak chegak benne' ka' ba wžekze' Le'. Che len bi žaken ki ni'a che to da' gak gongak benách ka', san naken ki dan' zbekze Dios no benne' žliže'.

14 ¿Bizkze nnažo na'a? ¿Žon Dios da' kegle? Bi žonen'. 15 Dios gože' Moisés, na' wnné': "Yeyache' láže'la' no benne' žénela' yeyache' láže'la'-ne', na' we' laža'a no benne' žénela' we' laža'a-ne'." 16 Che len, bi žaken ki ni'a che da' žénegekle benách ka', o dan' žon byene to benne', san naken dan' žénekzele Dios, Bennen' žeyache' láže'le' benách ka'. 17 Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y kan Dios gože' Benne' Faraón, katen' wnné': "Che len bzoa' le' gan znna bi'o nich wloe'ela' law yela' wak zen chia' ni'a chio' le', na' gona' ga gónbia'gak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó da' nakkza' neda'." 18 Ki naken, Dios žeyache' láže'le' no benne' žénekzele', na' lezka' žone' zižje yichj lázdo'w no benne' žénele' gone' zižje yichj lázda'we', kan bene' che Benne' Faraón na'.

19 Na'a ye'le neda': "Cha' ki naken, ¿biz chen' žesbaga' Dios benách ka' zia? ¿Nozkze benne' gak wsejwe' xnez Dios nich bi gone' da' žénekzele' Le'?" 20 Bi naken ki. ¿Nozkze le' znnio' che Dios? ¿Wak to yeso' da' naken yo yen' benne' wen že'e, na' nnan: "¿Biz chen' beno' neda' ki?" 21 ¿Bi nzi' lo na' benne' wen že'e gone' che gona' na' to yeso' da' wkonlžon žin ga nla' law, na' che la' gona' na'ze gone' yetó yeso' da' wkonlžon žin ga bi nla' law?

22 Gónekzele Dios wloe'ele' law kan wsaka' zi'e no benne' wen da' kegle, na' gone' ga gak bia' yela' wak zen chie', san lo yela' zbez zen laže' chie' bzoele' benne' ka' žala' choge' chégake' gátgake', benne' ka' zej nbage'e zia, da' žon byenen wžía yi'e légake'. 23 Ki ben Dios nich gak bia' záka'le'e yela' baní' chie', dan' zloe'ele' law lawgak benne' ka' žeyache' láže'le', benne' ka' bzoe' chégake' zga'ale sóagake' lo yela' baní' chien'. 24 Dios bliže' benách ki. Kégeze bliže' neto', benne' judío ka', san lezka' bliže' benách zi'to' ka'. 25 Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' bchalj Oseas lo wláz Dios, katen' wnné':

Benne' ka' bi zej nake' benách chia' ka',
go'a lágake': "Benách chia' ka'."
Na' benne' ka' bi bži'ila',
go'a lágake': "Benne' ka' nži'ila'."

26 La' na'ze gan wnnía' kan nak chégake': "Bi nakle benách chia' ka'"

go'a lágake': “Zi'nkze Dios ban.”
27 Na'a, kan nak chegak za'só Israel ka', Isaías wnné':
La'kze yangak za'só Israel ka',
na' nníta'gake' kan že' yox žoa'a to yego zen,
nbábzegake' yelágake'.
28 Xanžo Dios la' gontie' ga la' lawte
da' bchoge' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.
29 Lezka' Isaías na' bchalje' zga'ale, na' wnné':
Xanžo Dios, Bennen' nape' dot yela' wnná bia',
chela' bi bka'ne' chežo za'sóžo ka',
ga'nžo kan zej nak yež Sodoma, na' yež Gomorra,
yež ka' bchinnj Dios.

Benách Israel ka', na' diža' chawe'

30 ¿Bizkze nnažo na'a? Benne' ka' bi zej nbabe' Israel, na' bi be' láže'gake' yeyákgake' chawe' law Dios, ba beyákgake' chawe' lawe' Le', san beyákgake' chawe' lawe' Le' dan' žejlé'gake' chie'. 31 Na'a, la'kze be' láže'gak benne' Israel ka' góngake' kan znna xtiža' Dios, da' žala' gonen ga gákgake' chawe' lawe' Le', bi gota' chégake' da' žala' gata' chégake' dan' žóngake' kan znna xtiže'e. 32 ¿Biz chen' goken ki? Ki goken dan' bi béngaken' lo yela' žejlé' chégake' che Dios, san žakze chégake' gónegekle' góngake' kan znna xtiže'e, na' che len bchíxgekle', o wak nnažo: bejchégwgake' lo da' nzin': Yej Gan Žejchégo'gak Benách Ka'. 33 Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znnan:
Le wia nga, wdixjwa' lo yež Sión to benne' byo,
bennen' gake' ka to yej gan chejchégo'gak benách ka',
yej na' gonen ga wchíxgekle'.
No benne' chejli'e chie' Le', bi yedoe'ele'.

10 Zí'na'do' ka', da' žak laža'a, na' da' znnabla' Dios gone' chegak benách Israel ka', naken gone' ga yelágake'. 2 Zzoa lia' chégake', dot láže'gake' že' láže'gake' Dios, san kege len yela' žejní'il li laže'. 3 Bi nnézgekle' kan žon Dios, žonze' ga nakžo chawe' lawe' Le', san ženegekle' gon kwíngake' chawe' law Dios žakze chégake', na' bi nníta'gake' gaxjw laže' law Dios nich gak gone' Le' légake' chawe' lawe' Le'. 4 Beyóž ben Benne' Criston' da' ženele gon da' bchi'le Moisés gonžo. Ben benne' Criston' ga gak yeyakgak yógo'te benách ka' chawe' law Dios, benne' ka' chejlé'gake' chie' Le'.

5 Kan nak che no benne' cha' yeyake' chawe' law Dios dan' žone' kan znna xtiža' Dios, bzoj Moisés da' znnan ki: “Bennen' gone' dot kan znna xtiže'e, soe' nbane' dan' žone' ki.” 6 Na'a, kan nak che no benne' yeyake' chawe' law Dios dan' žejli'e chie' Le', znnan ki: “Bi nno' lo yichj lazdo'o, bi nno': ¿Nozkze benne' kwene' ya'abá che Dios? (dan' naken: nich gone' ga yetj Benne' Criston'), 7 na' bi nno': ¿Nozkze benne' yetje' gan de latje che benne' gat ka'? (dan' naken, nich gone' ga kwen Benne' Criston', na' yežoje' lo yela' got).” 8 Na'a, ¿bizkze znnan? Ki znnan: “Gawze gan zo' zoakze xtiža' Dios. Lo žo'o, na' lo yichj lazdo'o zoa xtiže'e na'.” Da' ni naken diža' che da' žejle'žo che Dios dan' zchaljton', na' znnato': 9 “Cha' da' znno' nak bian' Jesusen' nake' Xano', na' cha' žejli'o dot lažo'o Dios besbane' Le' lo yela' got, yeló' le'.” 10 Lo yichj lázdo'žo žejle'žo che Jesusen' nich yeyakžo chawe', na' ni'a che da' zchaljžo, zloe'elžo dan' nak Jesusen', Benne' Criston', chežo nich yelažo.

11 Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Bi yedoé'egekle yógo'te benne' ka' žejlé'gake' chie' Le'.” 12 Dios, tlebe kan že' laže'e benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, dan' Xanžo na'kze nake' Xangak yógo'tegake', na' náplie bi da' wnezjwe' chegak yógo'te benne' ka' znnábgekle' Le'. 13 Kan nak da' ni nyejw le'e yiche

la'y da' znnan: “Yelagak yógo'te benne' ka' wlížgake' La Xanžon'.” 14 ¿Nakx gak wlížgake' Le' cha' bi žejlé'gake' chie' Le'? ¿Nakx gak chejlé'gake' chie' Le' cha' batkle béngekle' kan nak chie'? ¿Nakx gak yéngekle' chie' cha' bi zoa no benne' wzenle' légake' xtiže'e? 15 ¿Nakxkze gak wzéngekle' xtiže'e cha' bi sela' no benne' légake'? Kan nak da' ni nyejw le'e yiche da' znnan: “Ba nez zen gaken chegak benne' ka' žingak benne' ka' gan nníta'gake', benne' ka' zcháljgake' da' zka'n ži yichj lázdo'žo.” Ki znna diža' chawe' che Benne' Criston'.

16 Na'a, kege yógo'tegake' wzí' lo ná'gake' diža' chawen'. Kan nak da' ni, Isaías wnné': “Xan, ¿nozkze benne' bejli'e da' bchaljton'?” 17 Ki naken, benne' ka' yéngekle' chejlé'gake' chie' Le', na' dan' žala' yéngeklen' naken xtiža' Benne' Criston'.

18 Na'a znnia': “¿Bi béngeklen'?” Da' li béngeklen', kan nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Benle chí'igake' dot yežlyó nga.
Yógo'te latje bžingak xtíža'gake'.

19 Lezka' znnaba': “¿Bi gókbe'egekle benne' Israel ka' da' ni?” Da' li gókbe'egeklen'. Gan wzó law, bchalj Moisés lo wláz Dios, na' wnné':

Gonkza' ga gé'elele le'e,
dan' ži'ila' benách ka' bi zej nbáble' le'e.
Ni'a chegak benách ka' bi žejní'igekle' gona' ga ža'ale.

20 Wdé na' Isaías na' gókli'e benne' wechóg laže', na' bchalje' lo wláz Dios, na' wnné':

Benne' ka', benne' bi bdíljgake' neda', bžélgekle' neda'.
Bloe'e lawa' lawgak benne' ka' bi be wnnábgekle' neda'.

21 Na'a, kan nak chegak benne' Israel ka', bchalj Isaías na' lo wláz Dios, na' wnné': “Tža tža bli na'a, na' bliža' benách ka' bi žóngake' kan znna xtiža'a, na' zzóagake' neda' chela'ale.”

No benne' ka' yelágake' ladjw benách Israel ka'

11 Na'a znnaba': ¿Bebéj yichj Dios benách Israel ka' to chi'ize? Bi naken ki. Nedkza' naka' benne' Israel. Naka' za'só Bran, na' nbaba' ljež Benjamín ka', zi'nkze Israel na'. 2 Dios bi bebéj yichje' benách chie' ka', benne' ka' wžekze' Le' ža ni'te nich gákgake' che Leze'. ¿Bi nnézlele dan' nyejw le'e yiche la'y kan ben Lías, bennen' bchalje' lo wláz Dios? Bliže' Dios, na' besbage'e benách Israel ka' zia, na' wnné': 3 “Xan, ba bétgake' benne' ka' bcháljgake' lo wlazo' Le', na' bchínnjgake' bkog la'y chio' ka' gan bzeyto' bia beždo' ka' lawo' Le'. Toza' neda' nga'na' chio', na' žénegekle' gótgake' neda'.” 4 Na'a, ¿biz bechebe Dios? Ki wnné': “Žape chi'a chonnlalj chi gaywá' benne' chia' ka', benne' ka' bi zzoa zíbgake' lawgak lo'a ka' zej nzin' Baal.” 5 Lezka' naken ža ni zoažo na'a, zej nga'n bale benne' Israel ka', benne' ka' wžekze Dios nich gákgake' chie' Le'. Le' žape chi'ikze' légake'. 6 Cha' naken da' žonze' Le' ni'a chégake', bi naken ni'a che to da' gak góngake'. Chela' goken ni'a che to da' gak gonžo, dan' žonze Dios ni'a chežo biž gaken to da' žonze' ni'a chežo.

7 ¿Bizkze nnažo na'a? Bi wzi'gak benne' Israel ka' dan' bdíljgake', san ba wzí'gaken benne' ka' wžekze Dios nich gákgake' chie' Le', na' yezíka'že' ka', Dios bene' zižje yichj lázdo'gake'. 8 Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Dios bene' ga zej nake' chol laže'.” Ki bene', na' la'kze gak lé'egekle' da' žone' Le', na' yéngekle' xtiže'e, bi žejní'igekle'. Ki naken chégake' na' zejte ža ni zoažo na'a. 9 Kan nak da' ni lezka' bchalj Dabí, katen' wnné':

Lni ka' chégake' yeyákgaken da' séngaken légake',
na' ka to do yelj gan chéjgake'.
Lezka' góngaken ga chíxgekle',
na' Dios wsaka' zi'e légake'.
10 Cholgak yej láwgake', nich bi lé'egekle',
na' to chi'ize yéchwgake' nich wá'gake' ywa'.

Kan gak yelagak benách ka' bi zej nake' benne' judío

11 Na'a znnia': ¿Bchíxgekle benne' judío ka' ga bžinte wnítgekle' to chi'ize? Bi goken ki, san bzóagake' xtiža' Dios chela'ale, na' na'a Dios žoe'e latje yelagak benne' ka' bi zej nake' benne' judío nich gone' ga gé'egekle benne' judío ka' légake'. 12 Dan' bengak benne' judío ka', bchíxgekle', benen ga bžin da' naken ka to yela' wnni'a zen chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Cha' ki goken, gota' to yela' wnni'a zen chegak benne' ka' bi zej nake' benne' judío dan' wnítgekle benne' judío ka', na' da' zenle'eže gata' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga kate' yeyakgak benne' judío ka' che Dios.

13 Na'a žapa' le'e, benne' ka' bi nakle benne' judío, znnia': dan' naka' wbás bsela' Dios nich wzenla' benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka' xtiže'e, zkónle'ela' žin dan' nzi' lo na'a, 14 nich gak gona' ga gé'egekle benne' wláž chia' ka' le'e, na' nich gona' ga yelágake' bale'. 15 Cha' gota' latje chegak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga yeyákgake' che Dios dan' wnítgekle benne' judío ka' latje chégake', na' da' zénle'eže gata' chegak benách ka', kate' benne' judío ka' yeyázgake' lo latje chégakkze' na'. Gaken kan žak kate' žebangak benne' gat ka'. 16 Cha' znézjwžo che Dios kwa nildo' da' žebejžon néžwle, lezka' kwa dan' nga'nen naken che Leze', na' cha' nnažo nak che Dios lwe yag, lezka' ni'a nen zej naken che Leze'.

17 Zej nak bale benne' judío ka' ka ni'a na' to yag olibo chawe' da' ka' zej nžogen, na' le'e, ka ni'a na' to yag olibo yixe', bejda'le yag olibo chawen', na' beyazle lo latje chegak benne' ka' wžóggake', na' zzi'le da' žonn lwen, na' xis yag olibo chawen'. 18 Che len, bi wká'n zen kwinle, bi wzoale chela'ale benne' ka' zej nake' ka ni'a nen ka', da' zej nžogen. Cha' zka'n zen kwinle, žala' nnézlele kege le'e zwawle lwe yagen', san lwe yagen' zwawn le'e.

19 Wak nno': “Wžoggak ni'a na' yagen' nich gak chaza' neda' lo latje chégaken.” 20 Da' znno' naken dot da' li, san wžóggake' dan' bi bejlé'gake' che Dios, na' bejdó'o le' yagen' dan' žejli'o che Dios. Che len, bi žala' wká'n zen kwino', san žala' žebo' Dios. 21 Cha' bsaka' zi'i Dios benne' ka', benne' ka' zej nakkze' ni'a na' yag chawen', lezka' wsaka' zi'e le'. 22 Na'a, bwia nga kan nak Dios ži'i laže', na' lezka' kan žsaka' zí'li'e no benne'. Da' li žsaka' zí'li'e benne' ka' bchíxgekle', san nake' ži'i laže' len le'. Che len, žala' góntezo' da' naken tlebe len yela' ži'i laže' chie' na', nich bi choge' lezka' le' lo yag chien'. 23 Lezka' gaken chégake' cha' bi gá'ngake' lo yela' bi žejlé' chégake', na' chejtá'gake' da' yoble lo yagen', dan' nap Dios yela' wak gone' ga chejtá'gaken' da' yoble. 24 Nako' le' ka ni'a na' yag olibo yixe' da' bchogen', na' bejtó'o yag olibo chawen' gan nitó benne' wdé' ni'a na' to yag yixe'. Bi gakže zede chegak benne' ka' zej nakkze' ka ni'a na' yag chawen', chejtá'gake' da' yoble lo yag chégakkzen'.

Kan gak yelagak benách Israel ka'

25 Zí'na'do' ka', žénela' nnézlele da' ni da' bgachen', nich bi wká'n zen kwinle ni'a che yela' žejní'il chele. Bale benne' Israel ka' beyákgake' zižje laže', na' ki gákgake' ga žinže ža yógo'te benách ka', benne' bi zej nake' benne' judío ka', benne' ka' žala' yelágake', ba zej nbabe'

gan znna bia' Dios. 26 Te na' gata' latje
yelagak yógo'te benne' Israel ka', kan
nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:
Žoj Benne' Weslá lo yež Sión,
na' yeké'e da' kegle da' bengak za'só
Jakob ka'.
27 Da' ni naken diža' žag da' gónlena'
légake'
katen' yeká'a dola' da' zej nbage'e.
28 Ki naken, bzóagake' diža' žag da'
ben Dios chela'ale, na' Dios wléj yichje'
légake' nich gak yelale le'e, san lezka'
nži'il Dios légake', dan' wžekze' Le' xa
xtó'gake' ka'. 29 To chi'ize znezjw Dios da'
znezjwe', na' to chi'ize zbie' benách ka'.
30 Kan nak chele, zga'ale bi benle kan
znna xtiža' Dios, na' na'a Dios žeyache'
láže'le' le'e dan' bi bengak benne' judío
ka' kan wnnakze' Le'. 31 Lezka' žaken
chégake' na'a, bi žóngake' kan wnná Dios,
san ki gakzen na' zejte Dios yeyache'
láže'le' légake', kan žeyache' láže'le' le'e
na'a. 32 Dios wléj yichje' yógo'te benách
ka' bzóagake' xtiže'e chela'ale, nich gak
yeyache' láže'le' yógo'tegake'.
33 Zenle'e nak yela' wnni'a che Dios,
dan' naken yela' wak zen chie', na'
yela' žejní'il chie'. Bi gak nitó benne'
chejni'ile' da' bzoa Dios gone', na' bi
gak no benne' nnezle' da' ka' žon Dios.
34 ¿Nozkze benne' žejni'ile' da' zza' laže'
Xanžon'? ¿Nozkze benne' gak wzejni'ile'
Le'? 35 ¿Nozkze benne' zoa da' bnezjwe'
che Dios nich gon byenen bi da' yebí'i
Dios chie'? 36 Yógo'te da' zej den zej nžo-
jen lo na' Dios, na' zej nnitan' ni'a chie'
Le', na' zej nnitan' nich yebélenle' Le' lé-
gaken. ¡Ga'n zen Dios to chi'ize! Ka'kze
gaken.

Žala' wdé kwinžo lo na' Dios

12 Zí'na'do' ka'. Dios žeyache' láže'le'
žo'o. Che len žáta'yoela' le'e wdé
kwinle lo na' Dios, na' gakle ka to da' nak
ban da' zdežo law Dios, nich gakle che
Leze', dan' naken to da' žaz laže' Dios.
Da' ni žala' gonle, da' naken tlebe len
da' zka'n zenžo Dios. 2 Biž gonle tlebe
kan žongak benách ka' nníta'gake' ža ni
zoažo na'a, san le gak benách kobe ka'
dan' ba bkob Dios yichj lázdo'le. Le gon
ki nich gak nnézlele da' chawe' da' žénele
Dios gonle, dan' žaz laže'e Le', na' da'
naken dot li laže'.
3 Na'a, dan' zoa da' bde Dios lo na'a,
žapa' yógo'tele: bi wká'n zen kwinle, da'
bi žala' gonle, san žala' gakle gaxjw laže'
kan zza' láže'le, na' kan nak yela' žejlé'
chele da' benn Dios che chele. 4 Kan nak
toze bela' žen chežo, la'kze da' zan da' ka'
zej dan', na' kege toze žin žon to to da'
ka', 5 lezka' naken chežo. La'kze benne'
zan nakžo, nakžo ka toze bela' žen dan'
nžagžo žo'o Benne' Criston', na' che len
yógo'težo nakžo toze tožo len yetožo.
6 To tožo nzi' lo na'žo to da' benn Dios
chežo, na' nža' to ton kan nak da' benne'
che chežo.
No benne' Dios bnezjwe' chie' wchalje' lo
wlaze' Le', len yela' žejlé' chie', žala'
wchalje'.
7 No benne' Dios bnezjwe' chie' gone' x-
chine', cháwe'do' žala' gonen'.
No benne' Dios bnezjwe' chie' wsedle'
benách ka', cháwe'do' žala' wsedle'
légake'.
8 No benne' Dios bnezjwe' chie' wze-
jni'ile' benách ka', na' cháwe'do' žala'
wzejni'ile' légake'.
No benne' bi da' wnezjwe' che no benne'
yoble, dot laže'e žala' wnezjwen'.
No benne' znna bi'e benách ka', lo yela'
gaxjw laže' žala' gonen'.
No benne' žáklene' lježe' ka', len yela' že-
bél žala' gonen'.

Kan žala' gon no benne' nake' toze len Jesús

9 Žala' ží'ilele lježle ka' dot láže'le.
Le wzóa da' kegle chela'ale.
Le we' laže' gonle da' naken chawe'.
10 Le ži'il lježle ka' kan nži'il kwinkzle.

Kan žaple ba la'ne lježle žala' gonle ga
gakže' benne' blo.
11 Le gon chóchteze láže'le, na' bi wedle.
Le gon xchin Xanžon' dot láže'le.
12 Le yebél dan' zoa da' žxen láže'le.
Le kwez zen laže' kate' bi zzáka'le.
Le wcháljlenteze Dios.
13 Le wnezjw benách ka' che Jesusen' da'
žiážjegekle'.
Le we' gan chejnníta'gak benne' ka'
zlá'gake' ližle.
14 Le nnable Dios gon chawe'e benne' ka'
zbia láže'gake' le'e.
Le nnab gak chawe' chégake', na' bi
wžiale légake' zia.
15 Le yebél tzen len benne' ka' žebégekle'.
Le kwéželen benne' ka' zbéžegake'.
16 Le gak toze len lježle ka'.
Bi wká'n zen kwinle, san le gonlen tzen
benne' gaxjw laže' ka'.
Bi gekle ba naple dot yela' žejní'il.
17 Bi yebi'ile che nitó benne', bi gonle da'
zia che no benne' žone' chele da' zia.
Le gon da' nak chawe' chegak yógo'te
benách.
18 Cha' sáke'le, le kwez chawe' len
yógo'te benách.
19 Zí'na'do' ka', bi yezi'le wzón benách
ka' la' le'eze, san le we' latje yebí'i Dios
chegak benne' ka', dan' nyejw le'e yiche
la'y da' znnan: “Nedkza' yezi'a wzón.
Neda' yebi'a chegak benách ka'.” Ki
wnná Xanžo Dios. 20 Lezka' znnan: “Cha'
zoa no benne' bi zle'ele' le' chawe', na'
cha' zdone', bnezjw da' gawe'. Cha' zbile'
nis, bnezjw da' ye'je'.” Kate' gono' ki,
gono' ga yedoé'el bennen'. 21 Bi go'o latje
nna bia' da' kegle le', san wnná bia' da'
keglen', wkonlo' žin da' naken chawe'.

13 Yógo'tele žala' gonle kan znnagak
benne' yolawe' ka'. Dios bdekze'
lo ná'gake' yela' wnná bia' da' zej nzi'e,
na' wak nnažo bnníta'kze' Le' benne' ka'
lo latje chégake'. 2 Che len, no benne'
zzoe' no benne' yolawe' chela'ale, zzoe'
chela'ale to da' bzoa Dios, na' benne'
ka' žóngake' ki, choge' chégake' kwia
yí'gake'. 3 Zej nnita' benne' yolawe' ka',
kege nich wchébegake' no benne' žone'
da' naken chawe', san nich wchébegake'
no benne' žone' da' zinnj. Cha' žénelo'
gono' ga bi wchébegake' le', ben da'
naken chawe', na' yežojo' chawe' gan
zchi'a láže'gake'. 4 Benne' yolawen' nake'
ni'a na' Dios nich gáklene' le', san cha'
žono' da' zinnj, na' žala' žebo', dan' bi
noe'e dáche'ze bar che yolawe'. Nake'
ni'a na' Dios nich yebi'e da' žeyala' no
benne' žone' da' zinnj. 5 Che len žon bye-
nen gonle kan znna bennen' nzi' lo ne'e
yela' wnná bia', kégeze dan' bde Dios
lo ne'e wsaka' zi'e le'e, san lezka' nich
kwe' ži yichj lázdo'le law Dios. 6 Che len
žízjwle lazle che yolawe', dan' zej nak
benne' yolawe' ka' ni'a na' Dios, na' žón-
gake' da' bdie' Le' lo ná'gake'.

7 Le chizjw yógo'te benne' ka' da'
nbága'le chégake'. Le chizjw lazle lo na'
no benne' žala' wchizjwe' lazle. Le chizjw
mežw no benne' žala' chízjwlen. Le žebe
no benne' žala' žébele, na' le gape ba
la'ne no benne' žala' gaple le' ba la'ne. 8 Bi
be žala' bága'le che nitó benne', san toze
žala' ží'ilele lježle ka', da' nbága'le chegak
yógo'te benách ka', dan' no benne' nži'ile'
lježe' ba bene' dot da' znna xtiža' Dios.
9 Ki znna xtiže'e:
Bi gono' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag
na'.
Bi goto' benách ka'.
Bi kwano'.
Bi nnio' che lježo' da' wen laže'.
Bi dan lažo'o da' de che lježo'.
Da' wnné' ki, na' yógo'te da' yezika' da'
wnné', yeyóž gon no benne' žone' kan
znna da' znnan ki: “Bži'il lježo' kan nži'il
kwino'.” 10 Bennen' nži'ile' lježe' bi be
žone' che lježe' da' kegle. Ki naken, ben-
nen' nži'ile' lježe' žone' dot da' znna xtiža'
Dios.

11 Le gon ki dan' nnézlele kan žak ža
ni zoažo na'a, na' lezka' nnézlele ba bžin

ža žaḻa' gakle ban ḻaže' kan žebán no benne' ztase', dan' ba zoaže gawze ža yelažo ḻo da' kegle ka goken katen' wzó ḻawžo žejḻe'žo che Benne' Criston'. 12 Gan zoažo na'a naken ka yele, na' za' te yelen', na' gan zoa Benne' Criston' naken ka te ža, na' za' chejsoažo ga na'. Che ḻen žaḻa' kwáslenžo da' žongak benách ka' gan nak choḻ. Kan žon to benne' žeje' ḻo wdiḻe, zwakw kwine' da' žape chi'in ḻe' ḻo wdiḻe, ḻezka' žaḻa' tažo ḻo baní' che Dios, dan' gape chi'in žo'o nich bi cho'ožo ḻo na' da' xiwe'. 13 Nich gonžo ki žaḻa' gonžo da' chawe' kan žaḻa' gon no benne' zde' te ža.
Bi žaḻa' sožlžo, na' bi gáwḻe'ežo.
Bi žaḻa' gonžo da' kegle, na' kege da' gon ditjen žo'o.
Bi žaḻa' tíḻ-ḻenžo lježžo ka', na' bi gé'elžo ḻégake'.
14 Na'a, žaḻa' yeyón kwinle ḻo yichj ḻázdo'le kan nak Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' bi we' ḻáže'le gonle da' zdan ḻáže'le ḻo yeḻa' benachze chele.

Bi žaḻa' nnežo chegak lježžo ka'

14 Le we' latje no benne' gónḻene' ḻe'e tzen, benne' žejḻi'e che Benne' Criston', ḻa'kze bi nak dot ḻi ḻaže' kan žejḻi'e chie' Ḻe'. Bi tíḻ-ḻenle-ne' kan nak da' žéklele ḻe'e žaḻa' gone'. 2 Kan nak da' ni, zej nnita' benne' ka' žékgekle' wak gáwgake' bíte'teze da' žawgak benách ka', san yebaḻe benne', benne' ka' bi nak dot ḻi ḻaže' kan žejḻé'gake' che Benne' Criston', žáwgake' toze da' žazžo. 3 Na'a, bennen' žawe' yógo'te bi žaḻa' wzóe' cheḻa'ale no benne' bi žawe' yógo'te, na' ḻezka', bennen' bi žawe' yógo'te bi žaḻa' nnie' che bennen' žawe' yógo'te, dan' nzi' ḻo na' Dios bežope benne' ka' žejḻé'gake' che Benne' Criston'. 4 ¿Nozkze le', znnio' che benne' wen žin che benne' yoble? Ḻaw Xankze yežój chawe' o bi yežój chawe' no bennen' nake' wen žin che Dios. Yežoje' chawe' ḻaw Dios, dan' gonkze Xanžo Dios ga yežoje' chawe'.

5 Zoalja to benne' zka'n zenže' to ža ka zka'n zene' yezika' ža ka', na' benne' yoble, toze kan zka'n zene' yógo'te ža. To tožo žaḻa' wíažo cha' nak chawe' da' žonžo. 6 Bennen' zka'n zene' to ža, zka'n zenen' nich wká'n zene' Xanžon', na' bennen' bi zka'n zene' ža na', nich wká'n zene' Xanžon' bi zka'n zenen'. Ḻezka', bennen' žawe' yógo'te, žawe' ki nich wká'n zene' Xanžon', dan' ži'e Dios: "Žóxkeno'" na' bennen' bi žawe' yógo'te, bi žawen' nich wká'n zene' Xanžon', na' ḻezka' ži'e Dios: "Žóxkeno'."

7 Nitó benne' ládjwžo žo'o bi nak bane' cheze', na' nitó benne' bi žate' cheze'. 8 Cha' zoažo nbanžo, nich ga'n zen Xanžon' zoažo nbanžo, na' cha' gatžo, nich ga'n zen Xanžon' gatžo. Ki naken, cha' zoažo nbanžo o cha' gatžo, nakžo che Xanžon'. 9 Ḻezka' che ḻen got Benne' Criston', na' bebane', nich gake' Xangak benne' gat ka', na' Xangak benne' ban ka'.

10 Na'a le', ¿biz chen' znnio' che lježo'? ¿Biz chen' zzo' lježon' cheḻa'ale? Žon byenen ḻa'žo yógo'težo ḻaw Benne' Criston' gan wchi'a ḻaže'e žo'o. 11 Kan nak da' ni nyejw ḻe'e yiche la'y da' znnan:

Znna Xanžo: "Ni'a chia' nedkza',
wzóa zibgak yógo'te benách ka' ḻawa' neda'.
Nnágake' kwáselo naka' Dios."

12 Ki naken, Dios wchi'a ḻaže'e yógo'težo.

Bi žaḻa' gonžo da' gonen ga chíxgekle lježžo ka'

13 Che ḻen, biž žaḻa' nnežo che lježžo ka', san žaḻa' we' ḻáže'žo bi gonžo bi da' gonen ga chíxgekle', o bi da' gonen ga góngake' doḻa'. 14 Nnézkzela' bi be zoa da' žawžon da' gak gonen ga biž nakžo chawe' ḻaw Dios, na' da' bchaḻj Xanžo Jesusen' naken tḻebe ḻen da' ni. Cha' žekle no benne' zoa bi da' gak gonen ga biž nake' chawe' ḻaw Dios, che bennen', naken ki. 15 Cha' žono' le' ga gak lježo' nyache' ḻaže'e, dan' žawo' le' da' žekle'

le' bi žala' gawžon, bi žono' kan žala' gon no benne' nži'ile' lježe'. Bi be žala' gawžo da' gonen ga gak chope laže' no benne', bennen' got Benne' Criston' ni'a chie'. 16 Che len, bi be gonle da' gonen ga nne zi'gak benách ka' che da' žéklele le'e nzi'le latje gonlen. 17 Kate' znna bia' Dios žo'o, bi že' láže'žo da' ye'j gawžo, san že' láže'žo gakžo chawe' lawe' Le', na' ga'n ži yichj lázdo'žo, na' yebelžo, da' ka' gak gonžo dan' zoalen Dios Be' La'y žo'o. 18 No benne' žone' xchin Benne' Criston' kan zej nak da' ki, žone' da' žaz laže' Dios, na' yežoje' chawe' lawgak benách ka'.

19 Che len žala' gonžo chegak benách ka' da' góngaken ga gata' da' wká'n ži yichj lázdo'žo, na' da' gon chochen lázdo'žo kan žejle'žo che Benne' Criston'. 20 Bi be žala' gawžo da' gonen ga gak chope laže' bennen' bzoa Dios le'. Nak dot da' li dan' znnagak benách ka': "Yógo'te de latje gawžon" san gonžo da' kegle cha' gonžo ga chixle lježžo ni'a che da' žawžo. 21 Gakže chawe' cha' bi gawo' bela', na' bi ye'jo' xis uba, na' bi be gono' da' wchixen lježo', o da' gonen ga gak chope laže'e, o da' gonen ga biž žejli'e che Benne' Criston' dot laže'e. 22 Cha' žejli'o de latje bi da' gono', žala' gonon' law Dios gan zo' tozo'. Ba nez zen gaken che bennen' bi zchebe lázda'we' le' ni'a che da' žekle' de latje gone', 23 san bennen' žak chope laže'e ni'a che da' žawe', nbage'e zia, dan' žone' da' bi žekle' de latje gone'. Cha' žonžo da' žeklžo bi žala' gonžon, zbága'žo dola'.

Žala' gonžo da' žaz láže'gak lješšo ka'

15 Che len, cha' nakžo choch kan žejle'žo che Benne' Criston', žala' soelžo benne' ka' bi žejlé'gake' chie' Le' dot láže'gake'. Bi žala' gonžo da' žaz láže'zežo žo'o. 2 Yógo'težo žala' gonžo da' žaz láže'gak lješšo ka' nich gak chawe' chégake', na' gak choch láže'gake' kan žejlé'gake' che Benne' Criston'. 3 Ki žala' gonžo, dan' bi ben Benne' Criston' da' wyáz láže'ze', san gok chie' kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: "Bedjbága'gak neda' diža' zi' ka' da' wnnegak benne' ka', da' wnné zí'gake' chio' Le', Dios." 4 Yógo'te da' bzójgake' le'e yiche la'y ža ni'te, bzójgaken' nich wsedlen žo'o. Dan' nyejw le'e yiche la'y žonen ga zbezžo zen laže', na' žeyón zenen žo'o. Che len zoa da' žxen láže'žo. 5 Znnabla' Dios, Bennen' žone' ga zbezžo zen laže', na' žeyón zene' žo'o, gone' ga gakle toze kan žonle le'e, na' gakle kan Jesús, Benne' Criston', žénele' gakle. 6 Ki žala' gonle nich gakle toze, na' tzen wká'n zenle Dios, Xa Xanžo Jesusen'. 7 Che len, nich ga'n zen Dios, le si' lo na'le tole yetole kan Benne' Criston' wzí' lo ne'e žo'o. 8 Ki žala' gonle, dan' žapa' le'e: bla' Jesús, Benne' Criston', na' góklene' benne' judío ka' nich bloe'ele' law nak dot da' li da' zchalj Dios, na' bene' ga bžin da' bchebe laže'e wnezjwe' chegak xa wdé che'to' ka'.

Benách zi'to' ka' yéngekle' diža' chawe'

9 Lezka' bla' Benne' Criston' nich bene' ga benne' ka' bi zej nake' benne' judío yéngekle' xtiža' Dios dan' žeyache' láže'le' légake'. Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Che len, wká'n zena' da' nako' Le',
lawgak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga,
na' gola' da' we lawa' Le'.

10 Ga yoble nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Le'e, benách ka' zoale dot yežlyó nga,
le yebél tzen len benách ka' che Dios.

11 Ga yoble nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

¡Le wká'n zen Xanžon',
yógo'tele bi nakle benne' judío ka'!
¡Le gole da' we lawn Le',
yógo'tele zoale dot yežlyó nga!

12 Lezka' bzoj Isaías da' znnan:

La' law Benne' nbáblene' benne' ka' zej
nake' za'só Isaí, xa Dabí.
Gak blo Bennen' nich nna bi'e benne' ka'
bi zej nake' benne' judío ka'.
Benne' ki wxén láže'gake' Le'.
13 Znnabla' Dios, Bennen' žone' ga žxen
láže'žo Le', gone' ga yebéle'elele, na' ga'n
ži yichj lázdo'le dan' žejle'le chie' Le', na'
gone' ga gak dot li laže' kan žxen láže'le
Le', dan' zoalen yela' wak che Dios Be'
La'y le'e.
14 Zí'na'do' ka', ba nnézkzela' žóntezle da' ka' naken chawe', na' náple'ele
yela' žejní'il nich gak wzejní'ilele lježle
ka'. 15 Na'a naka' wechóg laže', na' zzoja'
chele le'e le'e yiche ni, zí'na'do' ka', na'
žsa'a láže'le dan' zoa da' besbaga' Dios
neda' gona' dan' nži'ile' le'e. 16 Che len
žona' xchin Jesús, Benne' Criston', lawgak benách ka' bi zej nake' benne' judío
ka', na' zchalja' diža' chawe' che Dios,
nich gak wdía' benách ka' bi zej nake'
benne' judío ka' lo na' Dios, benne' ka'
wžekze Dios Be' La'y nich gákgake' che
Leze'. Gákgake' ka to da' wdekza' lo na'
Dios, da' chaz laže'e Le'.
17 Na'a, dan' žónlena' tzen Jesús,
Benne' Criston', žin, nzi' lo na'a chaz
laža'a kan nak da' bena' lo xchin Dios.
18 Lezka' naka' wechóg laže' wchalja' kan
nak da' ben Benne' Criston' lo na'a neda',
na' kege da' bena' nedza'. Bene' ga žongak benách ka' bi zej nake' benne' judío
ka' kan znna xtiža' Dios. Da' ni bene'
Lekze', na' bkonle' žin da' bchalja' neda',
na' žin da' bena' neda'. 19 Lezka' bkonle'
žin da' ka' zej nak bian' da' bloe'ele' law
Le' lo na'a neda', na' yela' wak zen ka' da'
bene', na' yela' wak che Dios Be' La'y da'
wzóalenen neda'. Ka' goken, wzó lawa'
zchalja' lo yež Jerusalén, na' dot gawze
na' zejte gan nbab Ilíriko, ba bchalja'
diža' chawe' kan nak che Benne' Criston'.
20 Be' laža'a bchalja' diža' chawen' gan
bi na' yéngekle benách ka' kan nak che
Benne' Criston'. Chela' wchalja' ga ba
béngekle benách ka', na' gona' neda' ka
žon to benne' žone' to yo'o law len ze'e
da' ba bdixjw benne' yoble. 21 Ka bena'
neda' naken kan nyejw le'e yiche la'y, da'
znnan:
Lé'egekle benne' ka' nníta'gake' gan bi
benle nitó benne' kan nak chie' Le',
na' chejní'igekle benne' ka' batkle
béngekle' kan nak chie'.

Žénele Pablo cheje' lo yež Roma

22 Che len, la'kze zan chi'i gónela' yida'
gan zoale, bi na' gak yida'. 23 Na'a, dan'
ba beyóž bena' žin che Dios latje ki, na'
zan yiz ba žénela' yida' gan zoale, 24 che
len, kate' cha'a lo yežlyó España, tia' gan
zoale le'e, dan' žxen laža'a yedjwía' le'e,
na' yebélenla' le'e. Te na' gak yego'ole
neda' nez. 25 Na'a žala' cha'a lo yež
Jerusalén, nich chjwa'a to da' gáklenen
benne' ka' che Benne' Criston' nníta'gake'
ga na'. 26 Ki gona' dan' wyáz láže'gak
benne' ka' nníta'gake' gan nbab Masedonia, na' gan nbab Akaya, btóbgake' mežw
da' znézjwgake' chegak benách yache' ka'
zej nbabe' benách ka' che Benne' Criston',
benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén.
27 Wyáz láže'gak benne' ka' bi zej nake'
benne' judío ka', béngake' da' ni. Da' li
naken to da' zej nbage'e chegak benne'
judío ka'. Cha' zzi'gak benne' ka' bi zej
nake' benne' judío ka' da' naken che
Dios ni'a che da' bengak benne' judío
ka', na' žala' gáklengake' benne' judío ka'
len da' nápgake'. 28 Che len, kate' yeyóž
wdía' dan' bnézjwgak benne' ki lo na'gak
benne' judío ka', naž tia' gan zoale le'e
kate' cha'a lo yežlyó España. 29 Kate' la'a
gan zoale, žxen laža'a žínlena' yógo'te
da' žebélenlžo ni'a che diža' chawe' che
Benne' Criston'.
30 Ni'a che Xanžo Jesús, Benne'
Criston', na' ni'a che yela' nži'il da'
zchiz Dios Be' La'y lo yichj lázdo'žo,
neda' žáta'yoela' le'e, zí'na'do' ka', nich
wcháljlenle Dios tzen len neda', na'

nnáblele-ne' gáklene' neda'. 31 Le nnable' gone' ga yelá' neda' lo na'gak benne' ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Judea, na' gone' ga chaz láže'gak benne' ka' zej nake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, sí'gake' dan' chjwa'a ga na'. 32 Lezka' le nnable', cha' nak da' znna Dios, wnezjwe' neda' latje la'a gan zoale lo yela' žebél chia', nich yezí' láže'lena' le'e tzen. 33 Na'a znnabla' Dios, Bennen' zka'n žie' yichj lázdo'žo, sóalene' yógo'tele le'e. Ka'kze gaken.

Benne' ka' che Jesús žápegake' "Padiox" ljéžgake' ka'

16 Le si' chawe' Febe, no'le zanžon' nake' toze len Xanžon'. Nake' no'le wen žin che Dios, na' nbáblene' benne' ka' che Benne' Criston' lo yež Sencrea. 2 Lo wláz Xanžon' le si' lo na'le no'len', kan žala' gongak benách ka' che Benne' Criston'. Le gáklene', na' le gonn chie' bíte'teze da' žiážjelen'. Lekze' góklene' benne' zan, na' lezka' góklene' neda'.

3 Le gape "Padiox" Prisila, na' Akila, benne' byo chie'. Benne' ki bénlengake' neda' tzen žin che Jesús, Benne' Criston'. 4 Žopte benne' ki wdégake' gan ben zož gátgake' nich béngake' ga bi gata' neda', na' žápegaka'-ne': "Žóxkenle" na' kege nedza', san lezka' yógo'te lježžo ka' zej nbabe' gan zej nnita' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka', žé'gake' légake': "Žóxkenle." 5 Le gape "Padiox" benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' zdóbgake' lo ližgak Prisilan', na' Akilan'. Le gape "Padiox" Epeneto, bennen' nži'ila'. Le' bejli'e che Benne' Criston' zga'ale' ka yógo'te benne' ka' nníta'gake' gan nbab Akaya. 6 Le gape "Padiox" Lia, no'len' bene' žin zen che Benne' Criston' gan zdoble le'e. 7 Le gape "Padiox" Andróniko len Junias, benne' wláž chia' ka'. Benne' ki byéjwlengake' neda' tzen liž ya, na' benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston' žápegake' légake' ba la'ne. Lezka' bejlé'gake' che Benne' Criston' zgá'alegake' ka neda'.

8 Le gape "Padiox" Amplias, bennen' nži'ila' dan' nake' che Xanžon'. 9 Le gape "Padiox" Urbano, bennen' bénlene' neto' tzen žin che Jesús, Benne' Criston'. Lezka' le gape "Padiox" Estakis, bennen' nži'ila'. 10 Le gape "Padiox" Apeles, bennen' nak bia' žejli'e che Benne' Criston'. Lezka' le gape "Padiox" benne' ka' nníta'gake' liž Aristóbulo. 11 Le gape "Padiox" Herodión, benne' wláž chia'. Lezka' le gape "Padiox" benne' ka' nníta'gake' liž Narsiso, na' žejlé'gake' che Xanžon'. 12 Le gape "Padiox" Trifena len Trifosa, no'le ka' žóngake' žin che Xanžon'. Lezka' le gape "Padiox" Pérsida, no'len' bene' žin zen che Xanžon', na' nži'ilžo-ne'. 13 Le gape "Padiox" Rufo, benne' wžekze Xanžon'. Lezka' le gape "Padiox" xna' Rufo na', no'len' nake' ka xna'kza' neda'. 14 Lezka' le gape "Padiox" Asíncrito, na' Flegonte, na' Hermas, na' Patrobas, na' Hermes, na' lezka' lježžo ka' zej nake' toze len Xanžon', na' nníta'lengake' benne' ka'. 15 Lezka' le gape "Padiox" Filólogo len Julia, na' Nereo len no'le zane', na' lezka' Olimpas, na' yógo'te lježžo ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' nníta'lengake' benne' ka'.

16 Le gape "Padiox" lježle ka', na' le chela' lježle ka' lo yela' nži'il chele. Yógo'te lježžo ka', benne' nníta'gake' nga, na' zej nbáblene' benách ka' che Benne' Criston', žápegake' le'e "Padiox".

17 Na'a, žáta'yoela' le'e, zí'na'do' ka', le gon ga gak bia'gak benne' ka' žóngake' ga žoj chóplele, na' zchíxgake' le'e, dan' žsédgekle' da' bi naken tlebe len da' nsedle le'e. Le kwas gan zej nnita' benách ki, 18 dan' bi žóngake' xchin Jesús, Benne' Criston'. Žóngake'

žin nich gata' yela' wnni'a chégake', na' žon láže'gekle' benne' gaxjw laže' ka', zkóngekle' žin diža' gaxjw laže' ka', na' diža' chejle'žo da' wen laže'. 19 Zze diža' žonle kan znna xtiža' Xanžon', na' žéngekle yógo'te benách ka' da' ni. Che len žebela' ni'a che da' žonle le'e. Na'a, žénela' soale gonle da' nak chawe', na' kege gonle da' kegle. 20 Dios, Bennen' zka'n žie' yichj lázdo'žo, za' gone' ga wléj wchochjle da' xiwe'. Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e.

21 Xkwide' Timoteo, xkwiden' žónlenbe' neda' tzen žin, žápebe' le'e "Padiox." Lezka' Lusio len Jasón, na' Sosípater, benne' wláž chia' ka', žápegake' le'e "Padiox."

22 Neda', Tersio, zzoja' da' znna Pablo le'e yiche ni, lezka' žapa' le'e "Padiox" na' zoalen Xanžon' neda'.

23 Lezka' Gayo, bennen' žonne' neda' latje zoa' liže' nga, žape' le'e "Padiox." Lezka' žonne' latje yógo'te benách ka' che Benne' Criston' zdóbgake' nga. Erasto, benne' yo'o lo ne'e mežw che yež nga žape' le'e "Padiox." Lezka' Kuarto, benne' lježžo, žape' le'e "Padiox."

24 Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e. Ka'kze gaken.

¡Ga'n zen Dios!

25 Na'a, ¡zka'n zento' Dios, Bennen' gak gone' le'e choch ni'a che diža' chawe' da' zchaljan', na' ni'a che da' zchalja' kan nak che Jesús, Benne' Criston', na' ni'a che da' bloe'e law Dios che da' bgache' chie', dan' bkache'e Le' ža ni'te ga bžinte na'a ža! 26 Na'a ba bla' da' ni le'egak yiche ka' da' bzojgak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, Bennen' zóateze', kan wnnakze' Le'. Na'a zej nnita' benne' ka' zcháljgaken' gan že'gak yógo'te benách ka' nich gak chejlé'gake' che Benne' Criston', na' nich gak góngake' kan znna xtiže'e.

27 ¡Ni'a che da' ben Jesús, Benne' Criston', ga'n zen to chi'ize Dios tlícha'kze, Bennen' napkze' dot yela' wak! Ka'kze gaken.

DIŽA' NEŽW DA' BSEḶA' PABLO Ḷ O YEŽ CORINTO

Pablo žape' "Padiox̱" benách ka' che Jesús

1 Dios bliže' neda', Pablo, kan žénekzele' Ḷe', nich gaka' wbás che Jesús, Benne' Criston'. Lješšo Sóstenes žónḷene' neda' tẓen. 2 Žapa' ḷe'e "Padiox̱" zí'na'do' ka', ẓdoble che Dios ḷo yež Corinto, na' nakle che Ḷeze' dan' nakle toze ḷen Jesús, Benne' Criston'. Dios na'kze bliže' ḷe'e nich gakle che Ḷeze' tẓen ḷen yógo'te benne' ka' nníta'gake' gáte'teze, na' ẓcháljḷengake' Dios, ẓkóngekle' žin la X̱anžo Jesús, Benne' Criston', X̱ángake', na' ḷezka' X̱anžo. 3 Žáta'yoela' X̱ažo Dios ḷen X̱anžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e ḷe'e, na' wká'n žie' yichj ḷáẓdo'le.

Da' napžo dan' nakžo toze ḷen Jesús

4 Žápeteza' Dios: "Žóx̱keno'" kan nak chele ḷe'e, dan' zoa da' chawe' da' bennze' chele dan' nakle toze ḷen Jesús, Benne' Criston'. 5 Dan' nakle toze ḷen Benne' Criston', Dios ba bénnḷi'e chele da' zej naken chie'. Žáḳlene' ḷe'e ḷo yógo'te da' ẓnnale, na' žone' ga žejní'iḷe'elele. 6 Ki naken dan' dot ḷáže'le wẓí' ḷo na'le da' ẓchaljto' kan nak che Benne' Criston'. 7 Che ḷen, bi be žiážjelele che da' žonn Dios Be' La'y chežo, kate' ne ẓbezle ža na' yeḷá' ḷaw X̱anžo Jesús, Benne' Criston'. 8 Ḷekze' gon choche' ḷe'e nich gak sóelele yógo'te kate' žinže ža ze ḷawte ža na', nich bi gak no benne' bi da' nnie' chele ža na' yeḷá' ḷaw X̱anžo Jesús, Benne' Criston'. 9 Dios žone' kan ẓnne', na' Ḷekze' bliže' ḷe'e nich gakle toze ḷen Ẓi'ne', X̱anžo Jesús, Benne' Criston'.

Zej nžoj chople benách Corinto ka'

10 Ni'a che X̱anžo Jesús, Benne' Criston', žáta'yoela' ḷe'e, zí'na'do' ka', nich gonle toze x̱tíža'le yógo'tele. Bi žoj chóplele, san le gak toze kan ẓza' ḷáže'le, na' kan žonle ḷe'e. 11 Ki žapa' ḷe'e, zí'na'do' ka', dan' benne' ka' nníta'gake' liž Kloé bzéngekle' neda' kan žonle, na' wnnágake' ẓdiḷ díža'le. 12 Ẓnnia' da' ni: zej nža' da' ẓnnale to tole. Báḷele ẓnnale žónḷenle Pablo tẓen. Yebáḷele ẓnnale žónḷenle Apolo tẓen. Yebáḷele ẓnnale žónḷenle Sefas tẓen, na' yebáḷele ẓnnale žónḷenle Benne' Criston' tẓen. 13 ¿Bžoj chople Benne' Criston'? ¿Wdá' neda', Pablo, ḷe'e yag kroze ḷo wlazle ḷe'e? ¿Bezoale ḷe'e nis nich gakle toze ḷen neda'? 14 Žapa' Dios: "Žóx̱keno'" dan' bi bezóa' nis nitóžele ḷe'e, san chopze Crispo ḷen Gayo. 15 Che ḷen bi gak nnale bezoale nis nich gakle toze ḷen neda'. 16 Ḷezka' bezóa' nis Estéfanas ḷen benne' ka' nníta'gake' liže'. Bi žejsá' ḷaža'a cha' bezóa' nis no benne' yoble ga na'. 17 Benne' Criston' bseḷe'e neda', kege nich yezóa' benách ka' nis, san nich wzenla' benách ka' diža' chawe' chie'. Ẓchaljan', san kege ḷen yeḷa' žejní'il chekza', nich bi wka'na' ka'ze yeḷa' wak che da' ben Benne' Criston' katen' gote' ḷe'e yag kroze.

Jesús napkze' yeḷa' wak, na' yeḷa' žejní'il che Dios

18 Žékgekle benne' ka', benne' zej nchoḷ yichj ḷáẓdo'gake', da' ẓchaljžo kan nak che Jesús, kan gote' ḷe'e yag kroze, naken to da' dáche'ze, san žo'o, dan' ba belažo, žákbe'elžo dan' ẓchaljžon napen yeḷa' wak che Dios nich yeslán benách ka'. 19 Ki naken dan' nyejw ḷe'e yiche la'y da' ẓnnan:

Wḷoe'ela' ḷaw nak dáche'ze yeḷa' žejní'il
chegak benne' ka' zej nnezle' da' ẓenḷe'e.
Wzóa' cheḷa'ale yeḷa' žejní'il

chegak benne' ka' žejní'igekle' da' zenle'e.
20 ¿Bizkze yebélenle no benne' žejni'ile' da' zenle'e?
¿Bizkze yebélenle no benne' nsédli'e?
¿Bizkze yebélenle no benne' žákli'e zchalje'?
Dios ba bloe'ele' law nak yela' žejní'il chegak benách ka', benne' nníta'gake' yežlyó nga, to da' dáche'ze. 21 Dios, lo yela' žejní'il chie', bi bi'e latje benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga gónbia'gake' Le' ni'a che yela' žejní'il chégakkze'. Dios wyáz laže'e beslé' benne' ka' žejlé'gake' chie' Le' ni'a che dan' zchaljžon, la'kze žékgekle benách ka' naken to da' dáche'ze.

22 Žénegekle benne' judío ka' lé'egekle' yela' wak ka' da' zej nak bian', na' benne' zi'to' ka' žénegekle' yéngekle' da' wzejni'ilen légake'. 23 Žo'o zchaljžo che Benne' Criston', kan gote' le'e yag kroze. Da' li, dan' zchaljžon kan got Benne' Criston', žonen ga zchíxgekle benne' judío ka', na' yezika' benách ka' žékgekle' naken to da' dáche'ze. 24 Benne' ka' bliž Dios légake', la'kze zej nake' benne' judío ka', o benne' zi'to' ka', žákbe'egekle' napkze da' ben Benne' Criston' le'e yag kroze dot yela' wak che Dios, na' dot yela' žejní'il chie'. 25 Žékgekle benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga da' ben Dios nak bian' nake' benne' bi nnezle, san dan' bene' nápežen yela' žejní'il ka da' zej nape benách ka'. Žékgekle' da' ben Dios nak bian' bi nake' wale, san dan' bene' nápežen yela' wak ka da' zej nape benách ka'. 26 Na'a, zí'na'do' ka', le chejsá' laže' kan gokle le'e katen' bliž Dios le'e. Bi gokle zanle benne' ka' žejní'igekle' lo yela' benachze chégake', na' bi gokle zanle benne' wnná bia' ka', na' kege zanle gokle benne' blo ka'. 27 Benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga žékgekle' benne' ka' wžekze Dios zej nake' benne' bi nnezle ka'. Ki ben Dios nich gone' ga yedoé'egekle benne' yežlyó ka', benne' žejní'igekle'. Lezka' wžé Dios benne' ka' bi zej nake' wale yežlyó nga nich gone' ga yedoé'egekle benne' wale ka'. 28 Lezka', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga žékgekle' benne' ka' wžekze Dios zej nake' ka'ze, na' bi be záka'gake', na' bi zej nake' wale. Ki ben Dios nich gone' ga ga'ngak ka'ze da' ka' zka'n zengak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga. 29 Che len, bi gak nitó benne' wká'n zen kwine' law Dios. 30 Dios na'kze bene' ga nakžo toze len Jesús, Benne' Criston', na' bene' ga napžo yela' žejní'il chie'. Dan' nak Benne' Criston' toze len žo'o, ba beyakžo chawe', na' nakžo che Dios na'kze, na' belažo. 31 Nak chežo kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: “Cha' zoa no benne' žénele' bi da' wká'n zene', žala' wká'n zene' Xanžo Dios.”

Zchaljžo kan bda' Jesús le'e yag kroze

2 Ki goken, zí'na'do' ka', katen' bla'a gan zoale. Bchalja' xtiža' Dios lawle, kege len yela' žejní'il chekza', na' bi be bena' len yela' wak chekza'. 2 Katen' wzóalena' le'e, be' laža'a bi wchalja' da' yoble, san toze kan nak che Jesús, Benne' Criston', kan bde'e le'e yag kroze. 3 Wzóalena' le'e lo yela' bi nak wale chia', na' lo yela' zžebe wzízeli'a. 4 Bcháljlena' le'e xtiža' Dios, kege kan zchaljgak benách ka' lo yela' žejní'il chégakkze', san goklen Dios Be' La'y neda', na' yela' wak che Dios wzóalenen neda', da' gok bian' nak dot da' li da' wnnía'. 5 Ki bena' nich gak chejle'le che Dios, kege dan' bénlele yela' žejní'il chegak benách ka', san dan' blé'elele yela' wak che Dios.

Dios Be' La'y žone' ga nónbia'žo Dios

6 Zcháljlento' benne' ka' ba nakže dot li laže' kan žejlé'gake' che Dios len yela' žejní'il cheto'. Yela' žejní'il ni bi naken ka da' zej nape benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' bi naken ka da' zej nape benne' ka' znna biá'gake' ža ni zoažo na'a, benne'

ka' kwia yí'gake'. 7 Zchaljto' len yela' žejní'il da' bi gak no benne' žel-len', dan' znezjw Dios, dan' bgache' yela' žejní'il ni da' bzoa Dios ža ni'te nich yebélenlžon. 8 Benne' ka' znna biá'gake' ža ni zoažo na'a bi bénbia'gake' yela' žejní'il ni. Chela' bénbia'gaken', bi bdá'gake' Xanžon', Benne' ze'e ya'abá, le'e yag kroze. 9 Naken kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Ba bkwez Dios da' ka' si'gak benne' ka' zej nži'ile' Le',
da' ka' bi ble'el nitó benne', na' bi benle' chégaken,
na' bi wzá' láže'gak benách ka' kan zej naken.

10 Na'a, Dios ba bzejni'ile' žo'o da' ki lo na' Dios Be' La'y, dan' zwíakze Dios Be' La'y yógo'te, na' lezka' da' yo'o lo yichj lázdo'w Dios na'kze.

11 ¿Nnezle no benne' da' yo'o lo yichj lázdo'w yetó benne'? Toze be' nakkze bennen' nnezlen. Lezka', bi nnezle nitó benne' da' yo'o lo yichj lázdo'w Dios. Toze Dios Be' La'y nnezlen'. 12 Bi yo'ožo to be' da' zdazen yežlyó nga, san zoalen Dios Be' La'y žo'o, Bennen' zchiz Dios yichj lázdo'žo nich gak gónbia'žo da' ka' bennkze' Le' chežo. 13 Zchaljžo ka zej nak da' ka' benn Dios chežo, kege len diža' da' žsédgekle benne' ka' žo'o len yela' žejní'il chégakkze', san len diža' ka' da' žsedle Dios Be' La'y žo'o. Ki naken, zzejni'ilžo benne' ka' zoalen Dios Be' La'y légake' kan nak da' žsedle Dios Be' La'y žo'o.

14 No benne' bi zoalen Dios Be' La'y le', bi zzi' lo ne'e da' žsedle Dios Be' La'y žo'o, dan' žekle' naken to da' yalze. Bi gak chejní'il bennen' da' ni, dan' toze bennen' zoalen Dios Be' La'y le' gak gákbe'ele' da' zaka' da' ni. 15 No benne' zoalen Dios Be' La'y le' gak gákbe'ele' da' zej zaka' yógo'te, san bi gak nitó benne' yoble gákbe'ele' da' záka'kze bennen'. 16 Nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

¿Nozkze benne' nnezle' da' zza' laže' Xanžo?
¿Nozkze benne' gak wzejni'ile' Le'?

San da' zza' laže' Benne' Criston' yo'on lo yichj lázdo'žo žo'o.

Nakžo wen žin tzen len Dios

3 Che len, zí'na'do' ka', bi gok wcháljlena' le'e kan zcháljlena' to benne' zoalen Dios Be' La'y le', san bcháljlena' le'e kan zcháljlena' no benne' nake' benachze, na' bi zoalen Dios Be' La'y le'. Nakle ka bi' že'n ka', dan' bi nakle choch kan žejle'le che Benne' Criston'. 2 Bsedla' le'e da' bi naken zede, da' naken ka niže' da' we'jle. Bi bsedla' le'e da' naken zede ka bela' da' gawlen. Bi gok chejní'ilele da' naken ka bela' da' gawlen, na' bi na' gakle na'a. 3 Ki naken dan' nakle ka no benne' nake' benachze na' zejte na'a ža. Kate' ne zgé'elele ležle ka', na' zdile díža'le, na' žežój chóplele, nakle ka no benne' nake' benachze, na' žonle tlebe kan žongak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga. 4 Kate' ne zoalen to benne' le'e, benne' znne' žónlene' Pablo tzen, na' yetó benne' znne' žónlene' Apolo tzen, ne nakle ka no benne' nake' benachze.

5 ¿Bizkze naka' neda', Pablo? ¿Bizkzen' Apolo? Nakto' wen žin che Dios, na' ni'a che da' bento' neto' bejle'le che Benne' Criston'. To toto' žonto' žin da' benn Xanžon' che cheto'. 6 Žin da' bento' lo yichj lázdo'le naken ka žin da' žon to benne' žaz ža'ne'. Neda' goza' bínnedo' ka', na' Apolo bxoen' nis, san Dios bene' ga bla', na' ga bgole bínnedon' da' wyazen lo yichj lázdo'le. 7 Ki naken, láte'ze zaka' benne' žaz, na' láte'ze zaka' benne' žxoen' nis, san záka'le'e Dios, Bennen' žone' ga zla', na' ga zgole bínnedon'. 8 Tlebe kan zej nak bennen' žazen', na' bennen' žxoen' nis. Dios yebi'e che chégake' kan nak žin da' žóngake'. 9 Nakto'

neto' wen žin tzen len Dios, na' le'e nakle ka to yežlyó che Dios gan žonto' žin.

Lezka' nakle le'e ka to yo'o da' žon Dios. 10 Lo da' benn Dios chia', naka' ka to benne' blo wen ze'e. Neda' bdixjwa' len ze'e, na' benne' yoble zchise' ze'en'. To tožo žala' wíažo kan zchišžo ze'e law len ze'en'. 11 Dios ba bdixjwe' to len ze'e da' naken Jesús, Benne' Cristo na'kze, na' bi gak no benne' wdixjwe' yetó len ze'e. 12 Žin da' žonžo che Benne' Criston' naken ka zchišžo ze'e law len ze'en'. Law len ze'en' wak no benne' gone' žin da' naken ka zchise' ze'e da' naken oro, o da' naken plat, o da' naken yej zaka' ka', o wak no benne' gone' žin da' naken ka zchise' ze'e da' naken yag, o da' naken yix, o da' naken yixe' ka'ze. 13 Gak bia' kan nak žin da' žon to to benne'. Kate' žin ža wchi'a laže' Dios benách ka', na' la' law kan nak žin da' benžo to tožo, dan' te žin na' lo yi', na' yin' si' bian' žin da' ben to to benne'. 14 Cha' žin da' ben no benne', da' naken ka to ze'e da' bchise', yežojen chawe' lo yin', na' Dios yebi'e chie' kan nak tlebe len žin da' bene'. 15 Cha' chey žin da' ben no benne' da' naken ka to ze'e da' bchise', na' wnite' da' gónele Dios yebi'e chie', san yelakze' le', da' gaken chie' kan žak che to benne' želé' to lo yi' zen.

16 ¿Bi nnézlele nákkzele le'e yodo' che Dios, na' zoa Dios Be' La'y lo yichj lázdo'le? 17 Cha' no benne' wká'n ditje' yodo' che Dios, na' Dios wžía yi'e le', dan' nak la'y yodo' che Dios, na' le'ekze nakle yodon'.

18 Bi gon laže'l kwinle. Cha' no benne' ládjwle le'e žekle' žejní'ile'ele' kan žejní'igekle benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, žala' yeyák bennen' ka to benne' bi be nnezle' da' naken che yežlyó nga, nich gata' yela' žejní'il chie' da' naken dot li laže'. 19 No benne' napze' yela' žejní'il che yežlyó nga nake' law Dios ka to benne' bi be nnezle'. Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Dios žone' ga zchíxgekle benne' sina' ka', zkonle' žin yela' žejní'il chégake'." 20 Lezka' znnan: "Xanžo nnezle' da' zza' láže'gak benne' sina' ka' naken to da' dáche'ze." 21 Che len, bi žala' wká'n zenle no benne' ni'a che da' wsedle' le'e. Yógo'te yo'on lo na'le. 22 Yo'ogak lo na'le Pablo, na' Apolo, na' Sefas, na' yežlyó nga, na' yela' nban, na' yela' got, na' ža ni zoažo na'a, na' ža da' za'. Yógo'te yó'ogaken lo na'le, 23 na' le'e yo'ole lo na' Benne' Criston', na' Benne' Criston' yoe'e lo na' Dios.

Da' žongak benne' wbás ka' bsela' Benne' Cristo

4 Che len, žala' géklele le'e nakto' neto' wen žin che Benne' Criston', na' nzi' lo na'to' da' naken dot da' li, da' ngache' che Dios, da' bi gak no benne' chejni'ile' žakze chie'. 2 Benne' ka', Dios bdie' lo ná'gake' wkóngekle' žin da' nak chie', žon byenen góngake' binlo da' žóngake'. 3 Bi že' zedla' cha' wchi'a láže'le neda', o cha' benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga wchi'a láže'gake' neda'. Bi zchi'a laža'a kwina'. 4 Bi zchebe lázda'wa' neda'. Da' ni bi nak bian' bi nbaga'a zia. Xanžon' nake' Benne' zchi'a laže'e neda'. 5 Che len, bi žala' wchi'a láže'le nitó benne' zga'ale kate' žin ža chen. Le kwez ža na' yelá' Xanžon', na' Le' wloe'ele' law dan' ngache' gan nak chol, na' lezka' da' yo'o lo yichj lázdo'gak yógo'te benne' ka'. Naž Dios yebi'e che to to benne' da' gapen le' ba la'ne kan žala' gone' chie'.

6 Na'a, zí'na'do' ka', kan nak da' ni, bchalja' che da' žonto' neto', Apolo, na' neda'. Gak wíale le'e kan žonto' neto' nich gak gonle kan nyéjwze le'e yiche la'y, na' bi wká'n zenle to benne', na' bi wzoale chela'ale yetóe'. 7 ¿Ben no benne' ga nako' le' benne' blo? ¿Nzi' lo no'o to da' bi benn Dios chio'? Cha' Le' bennze' chio' dan' nzi' lo no'o, ¿biz chen' zka'n

z̲en kwino', na' žeklo' žakze chio' wz̲í' l̲o no'on?

8 ¿Žéklele l̲e'e nákžele benne' blo ka'? ¿Žéklele naple yel̲a' wnni'a chezle? ¿Žéklele z̲nna bia'le, l̲a'kze bi z̲nna bia'to' neto'? Ni'a che X̲anžo Dios žak l̲aža'a nna bia'le l̲e'e nich gak nna biá'l̲ento' l̲e'e tz̲en. 9 Žekla' neda' nak cheto', benne' wbás ka' che Dios, kan bzoe' neto' zejto' z̲ante kan žak chegak benne' ka' ba nžog chégake' gátgake' l̲awgak benách ka'. Nakto' ka to da' z̲wiagak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' l̲ezka' ka to da' z̲wiagak wbás che ya'abá ka'. 10 Dan' žénelto' gonto' x̲chin Benne' Criston', žwe'to' benách ka' latje žékgekle' nakto' benne' bi nnezle ka', san l̲e'e žéklele žakle da' z̲enl̲e'e dan' nakle che Benne' Criston'. L̲e'e žéklele ba nakle benne' wal̲e ka', san žékgekle benách neto' bi nakto' benne' wal̲e ka'. Z̲zoagak benách ka' neto' chel̲a'ale, san žápegake' l̲e'e ba la'ne. 11 Na' zejte na'a ža, z̲donto', na' z̲bil̲to'. Bi de laže' da' gákwton'. Žon zi'gak benne' ka' neto', na' bi zoa ližto'. 12 Žsaka' zi' kwinto', l̲a' néto'ze žonto' žin. Žliž zi'gak benách ka' neto', san neto' z̲nnablto' Dios gon chawe'e l̲égake'. Z̲bia l̲áže'gak benách ka' neto', san z̲zoelton'. 13 Z̲nnégake' cheto', san l̲o yel̲a' gax̲jw l̲aže' z̲chál̲jl̲ento' l̲égake'. Na' zejte na'a ža nakto' ka bebe che yežlyó nga, na' ka to da' z̲žo'ngak yógo'te benách ka' na'le.

14 Z̲zoja' chele da' ki, kege dan' žénela' gona' ga yedoé'elele, san žénela' wzejni'ila' l̲e'e, žona' kan žon to benne' z̲zejni'ile' z̲i'nkze' ka', x̲kwide' ka' nži'ile'. 15 L̲a'kze gak nníta'gak zan gaywá' benne' ka' wsédgekle' l̲e'e kan nak che Benne' Criston', san toze benne' zoe', benne' nake' ka x̲akzle, bennen' bene' ga nakle che Benne' Criston'. L̲o yel̲a' nban kobe da' naple dan' nakle toze l̲en Benne' Criston', nedkza' naka' ka x̲ale dan' zga'ala' neda' bzenla' l̲e'e diža' chawe' da' wz̲í' l̲o na'le. 16 Che l̲en, žáta'yoela' l̲e'e we' l̲áže'le gonle kan žona' neda'.

17 Che l̲en žsel̲a'a x̲kwide' Timoteo gan zoale. Dan' scha bénl̲enbe' neda' tz̲en žin che X̲anžon' nakbe' ka z̲i'nkza', na' nakbe' dot l̲i l̲aže', na' nži'ila'-be'. Gon x̲kwide' Timoteon' ga chejsá' l̲áže'le da' ka' žsedla' dan' naka' wbás che Benne' Criston', da' ka' žsedla' yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston' gáte'teze gan ža'a. 18 Bál̲ele l̲e'e z̲ka'n z̲en kwinle dan' žéklele biž yel̲á'a gan zoale. 19 Na'a, l̲a' yel̲á'tia' gan zoale cha' gonn X̲anžon' neda' latje. Naž gákbe'ela', kege da' z̲nnágakze benne' ka' z̲ka'n z̲en kwíngake', san gákbe'ela' cha' zoal̲en yel̲a' wak che Dios l̲égake'. 20 Cha' nzi' l̲o na'le nna bia' Dios l̲e'e, bi nak bia' naken ki dan' z̲nnázel̲en. Nak bia' naken ki cha' zoal̲en yel̲a' wak che Dios l̲e'e. 21 ¿Biz̲le žénelele? ¿Žénelele yel̲á'a gan zoale l̲en to bar nich sel̲a' snia l̲e'e, o l̲en yel̲a' nži'il, na' l̲o yel̲a' gax̲jw l̲aže'?

Pablo z̲chi'a l̲aže'e to benne' žone' da' kegle

5 Z̲zze diža' zoal̲en to benne' l̲e'e, benne' žone' da' kegle, dan' zóal̲ene' z̲o'le x̲e'. Da' kegle ki bi žongak benách ka' bi zej nónbi'e Dios. 2 L̲e'e z̲ka'n z̲en kwinle, san žal̲a' gak nyache' l̲áže'le, na' yekwasle bennen' žone' dol̲an' gan zoale. 3 L̲a'kze bi zóal̲ena' l̲e'e l̲o bel̲a' žen chia', da' li zóal̲ena' l̲e'e l̲o be' nakkza'. Kan zóal̲enkza' l̲e'e ba bchi'a l̲aža'a bennen' žone' dol̲an'. 4 Kate' doble che X̲anžo Jesús, Benne' Criston', neda' gona' l̲e'e tz̲en l̲o be' nakkza'. Naž, l̲en yel̲a' wak che X̲anžo Jesusen', 5 le wdé bennen' l̲o na' da' x̲iwe' nich kwia yi' da' žénele bel̲a' žen chie', san yelá be' nakkze' ža na' yel̲á' X̲anžon'.

6 Bi žal̲a' wká'n z̲en kwinle kan nak da' žonle. ¿Bi nnézlele da' z̲nnan: “Láte'do'ze kwa zichj che yet x̲til gonen ga chaž dot kwa da' nzin' kwa zichjen'?” 7 Na'a, le

yekwás dolan' gan zoale da' naken ka to kwa gole, nich gakle chawe'. Naž gakle ka to kwa kobe da' bi nzin' kwa zichj, kan da' li ba nakle. Nak chežo ka ba zoažo Lni Pasko' kate' žáwgake' yet xtil da' bi nzin' kwa zichj, na' ba bétgake' lo wlazžo žo'o zila' che Lni Paskon', zilan' nakkze Benne' Criston'. 8 Che len žala' gonžo lni na', kege zoalen kwa gole žo'o, da' zloe'elen da' kegle da' bi zakan', san žala' wkonlžo žin yet xtil da' bi nzin' kwa zichj, yet xtilen' da' zloe'elen da' nak dot chawe', na' da' nak dot da' li.

9 Katen' bzoja' chele le'e yiche nežwn', gožkza' le'e bi gónlenle tzen benne' ka' žóngake' da' kegle. 10 Goža' le'e ki, kege nich kwasle to chi'ize gan zej nnita' benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, benne' ka' žóngake' da' kegle, na' gan zej nnita' benne' ka' zze láže'gake' da' de che ljéžgake' ka', na' gan zej nnita' benne' wbán ka', na' benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka'. Nich gonle ki gon byenen žojle yežlyó nga. 11 Da' znna da' bzoja' chele, le'e yichen', naken nich bi gónlenle tzen no benne' znne' nake' che Benne' Criston', san žone' da' kegle, o zze láže'e da' de che lježe', o zka'n zene' lo'a ka', o znne zi'e, o zzožle', o zbane'. Bi gáwlenle tzen benne' ki. 12–13 Bi nak chia' neda' wchi'a laža'a benne' ka' bi zej nake' toze len žo'o. Dios wchi'a láže'e légake'. Le'ekze žala' wchi'a láže'le benne' ka' zej nake' toze len le'e. Che len, le yekwás bennen' žone' da' keglen' gan zoale.

Bi žala' che'žo no lježžo law benne' zchi'a láže'e

6 Kate' zdile díža'le tole len yetole, ¿nakxkze žežogle chejle yolawe' gan wchi'a láže'gak benne' ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston' le'e? Gakže chawe' chejle lawgak benách ka' che Benne' Criston' nich wchi'a láže'gake' le'e. 2 ¿Bi nnézlele da' gongak benne' ka' zej nake' che Benne' Criston'? Žin ža kate' wchi'a láže'gake' yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Cha' le'ekze wchi'a láže'le benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, ¿bi naple yela' žejní'il nich wchi'a láže'le diža' bizjw ki? 3 ¿Bi nnézlele wchi'a láže'žo wbás che ya'abá ka'? Žon byenžen wchi'a láže'žo da' žakgak yežlyó ga ni zoažo na'a. 4 Na'a, cha' žak to da' žon byenen no benne' wchi'a laže'en, dan' žaken yežlyó nga, ¿biz chen' žejle lawgak benne' ka' wchi'a láže'gaken', benne' ka' bi be nzi' lo ná'gake' ládjwgak benne' ka' che Benne' Criston'? 5 Zchalja' ki nich gona' ga yedoé'elele. ¿Bi zoalen no benne' le'e, benne' žake' late' nich gak wchi'a laže'e da' žak chegak ležle ka'? 6 ¿Nakxkze gak to benne' nake' che Benne' Criston' chi'e leže' yolawe' gan wchi'a láže'gak benne' ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston' légake'?

7 Da' li zchíxlele le'e kate' zdile díža'le. ¿Biz chen' bi sóelele kate' no benne' žone' chele da' kegle? ¿Biz chen' bi sóelele kate' no benne' zbéjlane' da' den chele? 8 Le'e žonle da' kegle, na' zbéjlanle, na' žonle ki chegak ležle ka', benne' zej nake' toze len Benne' Criston'.

9–10 ¿Bi nnézlele bi chazgak benách ka' bi zej nake' chawe' gan znna bia' Dios? Bi gon laže'l kwinle.

Bi chaz nitó benne' wen da' zinnj gan znna bia' Dios,
na' nitó benne' zka'n zene' lo'a ka',
na' nitó benne' zka'n ditje' yela' zchag na',
na' nitó benne' byo, benne' žon kwine' ka to no'le,
na' nitó benne' byo zóalene' la' ležbenne' byoze',
na' nitó benne' wbán,
na' nitó benne' zdan laže'e yela' gape,
na' nitó benne' že'je',
na' nitó benne' wnné le'e,
na' nitó benne' zbéjlane'.
Nitó benne' žone' da' ki bi chaze' gan znna bia' Dios.

11 Ki benle bálele le'e, san na'a ba bekwasle kan zej nak dola' da' wbága'le, na' ba nakle che Dios na'kze, na' ba beyakle chawe' law Dios ni'a che da' ben Xanžo Jesusen'. Be' la'y che Dios žone' ga žaken ki chele.

Bela' žen chežo naken che Dios

12 Znnagak benách ka': "Yo'o lo na'žo gonžo yógo'te." La'kze da' ni naken dot da' li, bi žala' gonžo yógo'ten. La'kze de latje gona' yógo'te, bi go'a latje bi da' nna bian' neda'. 13 Lezka' znnagak benách ka': "Yela' waw nakzen da' chazen le'žo, na' le'žo nakzen da' zzin' yela' waw." Da' ni naken dot da' li, san žin ža wžía yi' Dios yela' waw, na' lezka' le'žo. Dios bene' bela' žen chežo, kege nich wkonlžon žin nich gonžo da' kegle. Naken nich yebélenlen Xanžon', na' Xanžon' nake' nich yebélenle bela' žen chežo Le'. 14 Dios besbane' Xanžon' lo yela' got. Lezka', len yela' wak zen chie' yesbane' žo'o.

15 ¿Bi nnézlele, lo bela' žen chele nakle toze len da' nakkze Benne' Criston'? ¿Nakxkze gak yekwasle to da' naken toze len Benne' Criston' nich gonle ga gaken toze len to no'le le'e? Bi žala' gonle ki. 16 ¿Bi nnézlele cha' to benne' byo zóalene' to no'le le'e, nake' toze len le'? Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: "Chope' gákgake' ka toze benne'." 17 Na'a, no benne' nake' toze len Xanžon', nake' toze len Le' lo be' nakkze'.

18 Che len, bi gonle dola' da' naken da' sban. Bíte'teze dola' yoble da' žon no benne', na'le lo da' nakkze' žone' dolan'. San no benne' žone' dola' da' naken da' sban, žone' dola' da' nžagen lekze'. 19 ¿Bi nnézlele bela' žen chele naken yodo' che Dios Be' La'y? Dios na'kze bchize' le'e Dios Be' La'y na', na' Le' zoe' lo yichj lázdo'le. Che len bela' žen chele bi naken chezle. Na'a, naken che Dios. 20 Dios beya'we' le'e, na' to da' zen wdizjwe'. Le wkonle žin bela' žen chele, na' lezka' be' nákkzele nich wká'n zenle Dios, dan' zej nak bela' žen chele, na' be' nákkzele che Dios.

Pablo žsedle' kan nak che yela' zchag na'

7 Na'a, yecheba' che da' ka' wnnáblele neda', da' ka' bzojle chia' le'e yichen'. Gak chawe' che no benne' byo cha' bi sóalene' no'le. 2 Dan' žónle'egak benách ka' da' kegle gan zoale, yógo'te benne' byo, benne' zej nbáblene' le'e žala' nníta'lengake' no'le che chégake', na' yógo'te no'le ka' žala' nníta'lengake' benne' byo che chégake'. 3 No benne' byo, benne' zoa zo'le', žala' gone' che zo'le' kan nak yela' žon che yela' zchag na', na' tlebe kan žala' gon no'len' len benne' byo chien'. 4 Bela' žen che no no'le bi yo'on lo na'ze', san benne' byo chien' nzi' lo ne'en. Lezka', bi yo'o lo na'ze no benne' byo bela' žen chie', san zo'le' nzi' lo ne'en. 5 No benne' byo len no no'le, benne' ka' zej nžag ná'gake', bi žala' wžóngake' toe' yetóe'. Wak góngake' da' ni toze cha' góngake' toze diža' bi chággake' to chí'ido'ze nich gak wchálilengake' Dios dot láže'gake'. Te na', da' yoble benne' byon' žala' sóalene' zo'le', nich bi sáke'le da' xiwe' gonen ga chó'ogake' nez dola' dan' bi gak nna bia' kwíngake'.

6 Da' ni da' žapa' le'e naken to da' žonn Xanžon' le'e latje. Bi naken to da' zchi'le' le'e. 7 Žekla' neda' gakže chawe' ga'ngak toze yógo'te benne' ka', kan zoa' toza' neda'. To to benne' nzi' lo ne'e ka da' bnezjw Dios chie' gone'. Toe' nzi'e to da' bnezjwen', na' yetóe' nzi'e yetó da' bnezjwen'.

8 Na'a, žapa' benne' ka' nníta'gake' toze, na' lezka' no'le wzebe ka', znnia': gak chawe' chégake' gá'ngake' toze kan zoa' toza' neda'. 9 Cha' bi gak nna bia' kwíngake', wak wchág ná'gake', dan'

gakže chawe' wchág ná'gake', na' bi se láže'gake' da' kegle.
10 Žápgaka' benne' ka' ba nžag ná'gake', na' kege nedza' znnia' da' ni, san Xanžon' znnakzen', na' xtiže'e znnan: “To no'le bi žala' kwáslene' benne' byo chie'.” 11 Cha' no no'le kwáslene' benne' byo chie', žala' ga'ne' toze', o yeyake' toze len benne' byo chien'. Lezka' benne' byo bi žala' wka'ne' zo'le'.
12 Na'a, nedza' žápgaka' yezika' benne' ka', na' kege Xanžon' wnné' ki, na' znnia': cha' zoa no lježžo, benne' žejli'e che Benne' Criston', na' zo'le' bi žejli'e che Xanžon', na' cha' zo'le' žénele' gá'nlene' le', bi žala' kwáslene' zo'len'. 13 Lezka' znnia': cha' zoa no no'le zanžo, no'len' žejli'e che Benne' Criston', na' benne' byo chie' bi žejli'e che Xanžon', na' cha' benne' byo chien' žénele' gá'nlene' le', na' no'len' bi žala' kwáslene' le'. 14 Ki žala' góngake'. Benne' byon', benne' bi žejli'e che Benne' Criston', Dios zle'ele' le' ka to benne' nake' che Leze' dan' nake' toze len zo'le', no'len' žejli'e che Benne' Criston', na' no no'le bi žejli'e che Benne' Criston', Dios zle'ele' le' ka to no'le nake' che Leze' dan' nake' toze len benne' byo chie', bennen' nake' lježžo, benne' žejli'e che Benne' Criston'. Chela' bi naken ki, gakgak zi'nle ka' ka zi'n zi' ka' law Dios. San na'a, zej nakbe' che Dios. 15 No benne' byo, o no'le, bennen' bi žejli'e che Benne' Criston', cha' žénele' kwáslene' bennen' nžag ná'lene', waken. Benne' lježžo na', o no'le zanžo na', bennen' žejli'e che Benne' Criston', bi žon byenen gá'nlene' bennen' bi žejli'e chien', dan' bliž Dios žo'o nich gá'nlenžo lježžo cháwe'do'. 16 Ki žala' gaken. Le', no'le, wak gono' ga yelá benne' byo chion', na' le', benne' byo, wak gono' ga yelá no'le chion'.
17 Žala' gonžo to tožo kan nak da' bnezjw Xanžon' che chežo, na' lezka' ga'nžo kan gokžo katen' bliž Dios žo'o nich gakžo chie'. Žsedla' yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston' da' ni. 18 Cha' Dios bliže' no benne' byo, bennen' nžog lo xpele'e da' nak bia' nzi' lo ne'e xtiža' Dios, žala' ga'ne' ki, zoa lo xpele'e dan' nak bian'. Lezka', cha' Dios bliže' no benne' byo, bennen' bi nžog lo xpele'e dan' nak bian', bi žala' chogen' lo xpele'e. 19 Bi be zaka' dan' nžog lo xpela' no benne' byo, na' cha' bi nžog lo xpele'e dan' nak bian', bi be zakan'. Da' záka'le'en naken gonžo kan znna xtiža' Dios. 20 To benne' žala' ga'ne' kan goke' katen' bliž Dios le'. 21 Cha' bliže' le' katen' nako' benne' ndo'w, bi kwe' zedlo' dan' nako' ki, san cha' gata' chio' latje žojo' lo na' xano', žala' si'o latjen' da' gatan' chio' žojo'. 22 Cha' bliž Xanžon' no benne' kate' ndo'e, law Xanžon' nake' ka to benne' bžoje' lo na' xane' na', nich gone' xchin Xanžon'. Lezka', cha' bliž Xanžon' no benne' kate' ba nžoje' lo na' xane' na', benne' ni nake' ka to benne' ndo'w che Benne' Criston'. 23 Da' zenle'e naken da' wdizjw Dios, nich beya'we' le'e. Che len bi žala' gote' kwinle lo na'gak benách ka'. 24 Che len, zí'na'do' ka', žala' soale law Dios kan gokle to tole katen' bliže' le'e.
25 Kan nak chegak benne' ka' bi nžag ná'gake', bi be bchi'le Xanžon' neda'. Ki žekla' neda', na' gak wxén láže'le neda' dan' beyache' laže'l Xanžon' neda'. 26 Dan' žakgak da' zan da' žaken chežo ža ni zoažo na'a, žekla' neda' gak chawe' cha' yógo'te benne' ka' gá'ngake' kan zej nake' na'a. 27 Le', benne' byo, cha' nžag ná'leno' to no'le, bi žala' kwásleno'-ne'. Lezka', cha' zo' tozo', bi žala' wchág ná'leno' to no'le. 28 Na'a, cha' wchág ná'leno' to no'le, bi gono' dola', na' cha' to xkwide' no'le wchág ná'lenbe' to benne' byo, bi gonbe' dola', san benne' ka' nžag ná'gake' sáka'gake' lo yežlyó nga, na' žénela' yelale lo yela' zzaka' na'.
29 Na'a, zí'na'do' ka', žapa' le'e da' ni: za' žin ža ze lawte ža na'. Che len, benne'

byo ka', benne' ka' nžag ná'lengake' no'le ka', žala' we' láže'gake' Dios kan žon no benne' byo bi nžag ná'lene' to no'le. 30 Lezka', benne' ka' zbeže nyáche'gake' žala' yebégekle' len Dios kan žon to benne' bi zbeže', na' benne' ka' žebégekle' žala' nníta'gake' gaxjw laže' law Dios kan žon no benne' bi žebele', na' benne' wete' ka' žala' gákgake' ka to benne' bi be de chie'. 31 Benne' ka' zkóngekle' žin da' de yežlyó nga žala' gákgake' ka to benne' bi že' laže'e da' ka', dan' te chegak da' ka' zle'elžo yežlyó nga.

32 Žénela' bi kwe' zédlele. To benne' bi zoa zo'le', že' laže'e da' nak che Xanžon', ka gak gone' da' žaz laže' Xanžon'. 33 Benne' byon', benne' nžag ná'lene' to no'le, že' laže'e da' de yežlyó nga, ka gak gone' da' žaz laže' zo'le'. 34 Lezka' žaken che to no'le nžag ná'lene' to benne' byo, na' che to no'le zoe' toze'. No'len' zoe' toze' že' laže'e da' nak che Xanžon', ka gak soe' che Dios lo bela' žen chie', na' lo be' nakkze'. No'len' nžag ná'lene' to benne' byo že' laže'e da' de yežlyó nga, ka gak gone' da' žaz laže' benne' byo chien'.

35 Žapa' le'e da' ki nich yebélenlelen, na' kege nich wsejwa' xnezle. Žénela' gonle da' žala' gonle, nich gonle xchin Xanžon' dot láže'le.

36 Cha' zoa no benne' žekle' bi nak chawe' ga'n toze xkwide' no'le chie', na' ba zoa yiz chebe', na' ženele'elbe' wchág ná'lenbe' to benne' byo, wak wchág ná'lenbe'-ne'. Bi gonbe' dola'. 37 Cha' bennen' ba ben choche' xtiže'e, na' bi žon byenen gone' ki, na' yo'o lo ne'e ka gone', na' ba ben choche' xtiže'e ga'nbe' tozbe', gone' da' naken chawe'. 38 Ki naken, no benne' žoe'e latje xkwide' no'le chie' wchág ná'lenbe' to benne' byo, žone' da' naken chawe', san no benne' žone' ga ga'nbe' tozbe' žone' da' nakže chawe'.

39 To no'le nžag ná'lene' to benne' byo, yoe'e lo na' da' nak che yela' zchag na' kate' ne zoa nban benne' byo chien'. Cha' gat benne' byo chien', na' gata' lo na' no'len' wchág ná'lene' no benne' byo ženele', cha' benne' byon' žejli'e che Xanžon'. 40 Žekla' neda' gakže chawe' che no'len' cha' ga'ne' toze', na' žekla' žon Be' La'y che Dios neda' tzen.

Da' zdegak benách ka' lawgak lo'a ka'

8 Na'a, wchalja' kan nak che da' že'j žawžo, dan' bdegak benách ka' lawgak lo'a ka'. Znnagak benách ka': "Yógo'težo napžo yela' žejní'il." Da' ni naken dot da' li. Yela' žejní'il ki žonen ga zka'n zen kwinžo, san yela' nži'il chežo len lježžo žonen ga žáklenžo lježžon'. 2 Cha' zoa no benne' žekle' ba žejni'ile' yógo'te, bi na' chejni'ile' kan žala' chejni'ile', 3 san no benne' nži'ile' Dios, Dios na'kze zóalene' bennen'.

4 Na'a, kan nak che da' že'j žawžo, dan' bdegak benách ka' lawgak lo'a ka', nnezlžo bi be záka'gak lo'a ka' da' zej nnitan' yežlyó nga, na' bi zoa yetó benne' nake' Dios. 5 La'kze zej nnita' da' ka' žékgekle benách ka' zej naken dios ka', da' ka' zej nnitan' ya'abá, na' da' ka' zej nnitan' yežlyó nga, na' da' zan da' žližgak benách ka', na' znnágake' zej naken dios chégake', na' lezka' xángake', 6 san chežo žo'o:

Toze Benne' nake' Dios, Bennen' nake' Xažo.
Le' bene' yógo'te da' zle'elžo,
na' zoažo nbanžo nich wká'n zenžo Le'.
Toze Benne' nake' Xanžo, Bennen' lie' Jesús, Benne' Criston'.
Lo ne'e Le', Dios bene' yógo'te da' ka' zej nnitan',
na' nbánlenžo Le'.

7 Kege yógo'te lježžo ka' žejní'igekle' da' ni. Bale', benne' ka' zga'ale bka'n zéngake' lo'a ka', na' zejte na'a ža že'j žáwgake' da' zdegak benách ka' lawgak lo'a ka', na' žékgekle' da' že'j žáwgake' napen yela' wak chegak lo'a ka'. Dan' bi nak dot li laže' kan žejlé'gake' che

Benne' Criston', che l̲en nbága'gake' z̲ia dan' že'j žáwgaken'. 8 Da' že'j žawžo bi gonen ga gape Dios žo'o ba la'ne, dan' cha' gawžon, bi gákžežo chawe', na' cha' bi gawžon, bi gá'nžežo ka'ze. 9 Yo'o l̲o na'le ye'j gawle bíte'teze. Le gape chi'i kwinle nich bi gonle ga chíx̲gekle benne' ka' bi nak dot l̲i l̲aže' kan žejl̲é'gake' che Benne' Criston'. 10 Le' žeklo' napo' yel̲a' žejní'il kan nak da' ni, na' gak gawo' bíte'teze. Cha' kwi'o latje chegak lo'a ka', na' ye'j gawo' da' bdegak benách ka' l̲awgak lo'a ka', na' cha' lježo', benne' bi nak dot l̲i l̲aže'e kan žejl̲i'e che Benne' Criston', l̲e'ele' le', kate' ne že'j žawo' ga na', na' wak gono' ga ye'j gawe' dan' bdegak benách ka' l̲awgak lo'a ka'. 11 Cha' gono' ki, gono' ga chix̲le lježo', bennen' bi nak dot l̲i l̲aže' kan žejl̲i'e che Benne' Criston'. Ki gaken dan' žeklo' le' napo' yel̲a' žejní'il. ¿Gono' ki che lježo', na' got Benne' Criston' ni'a che bennen'? 12 Cha' ki gono', gono' dol̲a' da' yesbagan' lježo' z̲ia, na' gono' ga chix̲le' dan' bi nak dot l̲i l̲aže' kan žejl̲i'e che Benne' Criston', na' l̲ezka' gono' dol̲a' da' z̲zoan Benne' Criston' chel̲a'ale. 13 Che l̲en, cha' da' ye'j gawa' gonen ga chix̲le to lježa', biž gawa' bel̲a' na', nich bi gona' ga gon lježan' dol̲a'.

Da' yo'o l̲o na' to benne' wbás bsel̲a' Jesús

9 Neda' naka' benne' wbás bsel̲a' Benne' Criston'. L̲e' beslakze' neda'. Neda' bl̲e'ekzla' X̲anžo Jesusen'. Nakkzle l̲e'e toze l̲en Benne' Criston' ni'a che žin da' bena' neda' l̲o wláz X̲anžon'. 2 Yezika' benách ka' gak gékgekle' bi naka' benne' wbás bsel̲a' Benne' Criston', san l̲e'e žon byenen géklele naka' benne' wbás chien'. Dan' nakle l̲e'e toze l̲en X̲anžon', da' nákkzele nak bian' naka' benne' wbás bsel̲a' X̲anžon'.

3–4 Zej nnita' benne' ka' z̲esbága'gake' neda' z̲ia. Ki žebi'a, na' žápgaka'-ne': nzi' l̲o na'a nnaba' da' ye'j gawa' dan' žona' žin ni. 5 L̲ezka' de l̲o na'a wcháǵ ná'l̲ena' to x̲kwide' zanžo, x̲kwiden' žejl̲e'be' che Benne' Criston', nich gónl̲enbe' neda' tz̲en gan z̲da', kan žongak yezika' benne' wbás ka' bsel̲a' Benne' Criston', na' kan žongak benne' bíche'kze' ka', na' l̲ezka' Bedon'. 6 ¿Žéklele l̲e'e toza' neda' l̲en Bernabé žal̲a' gonto' žin te ža, nich gata' da' gawto'? 7 Bi zoa no benne' cheje' l̲o wdil̲e, cha' bi zoa no benne' chiz̲jwe' l̲e'. Bi zoa no benne' gaze' lba uba ka', cha' bi gak gawe' da' z̲biagak lba ka'. Bi zoa no benne' gape' z̲ila' ka', cha' bi gak ye'je' niže' chégakba'. 8 Bi géklele l̲a' nedza' z̲chal̲ja' ki. L̲ezka' z̲nna da' nyejw l̲e'e yiche l̲o da' bsedle Moisés. 9 L̲o dan' bsedle Moisés na' nyejw l̲e'e yiche da' z̲nnan: “Bi ko'o do yix̲jw žoa'a beže kate' z̲l̲ejba' z̲oa' stribe.” Bchal̲j Dios da' ni, kégeze dan' že' l̲aže'e beže ka', 10 san nich yebél̲enlžon žo'o. Che l̲en nyejwn l̲e'e yichen', na' benne' z̲ga'ne' beže, na' l̲ezka' benne' žone' ga z̲l̲ej beže z̲oa' striben', žoptie' žal̲a' wx̲én l̲áže'gake' sí'gake' che da' z̲l̲a' l̲o yežlyón'. 11 Na'a, cha' bento' neto' žin gan zoale l̲e'e, dan' naken ka žin žaz, dan' naken che Dios Be' La'y, ¿žéklele bi žal̲a' yebél̲enlto' to da' do' da' den chele kan žebél̲enle to benne' žaz ža'n da' z̲l̲ape'? 12 Yezika' benne' ka', benne' z̲zejní'igekle' l̲e'e, žebél̲engekle' da' den chele. ¿Bi žál̲a'že neto' yebél̲enlton'?

Batkle bebél̲enlto' da' ni da' nzi' l̲o na'ton', san bzoelto' yógo'te da' ki nich gak wchal̲jto' diža' chawe' kan nak che Benne' Criston'. 13 Nnézkzelele kan žak chegak benne' ka' žóngake' žin che yodo', žebél̲engekle' da' ka' z̲nézjwgak benách che yodo'. L̲ezka' bx̲oz ka', benne' z̲dégake' žen chegak bia beže ka' l̲o bkog la'y che Dios, žáwgake' bel̲a' chegak bia beže ka'. 14 L̲ezka' bdix̲jw X̲anžon' kan žal̲a' gak chegak benne' ka' z̲chál̲jgake' diža' chawe'. Benne' ka' žebél̲engekle' da' z̲chál̲jgake' žal̲a' wáwgake' l̲égake'.

15 Neda' batkle bebél̲enla' da' ni da' nzi' l̲o na'a, na' da' ni da' z̲zoja' l̲e'e yiche ni, bi naken nich nnabla' no benne' bi da' wnez̲jwe' chia'. Z̲ka'n z̲en kwina' dan' bi be z̲zi'a kate' z̲chal̲ja' diža' chawen'. Yénežela' gata' ka go'a latje no benne' nnie' chia' z̲chalja' diža' chawen' dan' naz̲jwa'.

16 Bi yo'o l̲o na'a wká'n z̲en kwina' dan' z̲chalja' diža' chawen', dan' žon byenen wchal̲jan'. Da' nyáche'l̲e'e gaken chia' neda' cha' bi wchal̲ja' diža' chawen'. 17 Chela' z̲chal̲ja' diža' chawen' dan' žénekzela', gak nnaba' laz̲jwa', san žon byenen wchaljan', dan' naken to da' besbaga' Dios neda' gona'. 18 ¿Biz̲kze yebél̲enla' cha'? Žebela' dan' bi naz̲jwa' kate' z̲chal̲ja' diža' chawen'. Bi žebél̲enla' dan' yo'o l̲o na'a dan' z̲chal̲ja' diža' chawen'.

19 Na'a, l̲a'kze bi nak nitó benne' x̲ana', ba ben kwina' ka to benne' ndo'w chegak yógo'te benách ka' nich gak gona' ga yelagak bal̲e benách ka'. 20 Kate' z̲chálj̲lena' benne' judío ka', žon kwina' ka to benne' judío nich gak gona' ga yelagak benne' judío ka'. Benne' judío ka' žóngake' kan z̲nna da' bsedle Moisés. Che l̲en žon kwina' ka to benne' žone' kan z̲nna x̲tiže'e na', l̲a'kze bi yoa'a l̲o na' x̲tiže'e na'. Ki žona' nich gak gona' ga yelagak benne' ka' žóngake' kan z̲nna x̲tiže'e na'. 21 Kate' z̲chálj̲lena' benách zi'to' ka', benne' ka' bi yó'ogake' l̲o na' da' bsedle Moisés, žon kwina' ka to benne' zi'to' na', nich gak gona' ga yelágake'. Bi z̲ka'na' ka'ze da' wnná Dios. Neda' žona' kan z̲nna x̲tiža' Benne' Criston'. 22 Žon kwina' ka to benne' bi nak dot l̲i l̲aže' kan žejl̲i'e che Benne' Criston' nich gak gona' ga yelagak benne' ka' bi nak dot l̲i l̲aže' kan žejl̲é'gake' chie' L̲e'. Žon kwina' kan zej nak yógo'te benách ka' nich gak gona' ga yelagak bal̲e benne' ka'. 23 L̲o yógo'te da' žona', žona' ga gak yéngekle benách ka' diža' chawen', nich gak yebél̲enla' l̲égake' t̲z̲en diža' chawen'.

24 Ba nnézkzelele kan žongak benne' ka' žítjgake' l̲o witje. Žx̲íte'gake' yógo'tegake', san toze benne' yebél̲enle' latje blo. L̲ezka' žal̲a' gonle l̲e'e x̲chin Dios, gonle kan žongak benne' ka' žítjgake' l̲o witje, nich gak yebél̲enlele da' yebí'i Dios chele. 25 Yógo'te benne' ka', kate' z̲pa' kwíngake' nich gak chítjgake' l̲o witje, z̲nna bia' kwíngake' l̲o yógo'te da' žóngake'. Žóngake' ki nich sí'gake' to da' naken zin da' nitlen, san si'žo žo'o to da' yebél̲entezelžon. 26 Che l̲en, naka' neda' ka to benne' dot l̲aže'e žx̲íti'e. L̲ezka' naka' ka to benne', dot l̲aže'e z̲dil̲e', na' bi z̲di'a da' nitze. 27 Kan žon to benne' žl̲iže' benne' ka' nich chejtítjgake' l̲o witje, l̲ezka' žona' neda', na' z̲chal̲ja' nich yelagak benách ka'. Bennen' žitje' l̲o witje žone' ga gak bel̲a' žen chie' wal̲e, na' z̲nna bi'en. L̲ezka' žona' neda', nich bi wnita' latje chia' l̲o žin che Dios.

Bi žal̲a' wká'n z̲enžo lo'a ka'

10 Žénela' wzejni'ila' l̲e'e, z̲í'na'do' ka', kan gok chegak x̲a wdé cheto' ka'. Dios bzoe' to bejw da' wló'on z̲ol̲ yógo'tie' katen' Moisés bchi'e l̲égake' nich žójgake' l̲o yežlyó Ejipto. L̲ezka', yógo'tie' wdégake' gachje l̲áwe'le nisdo' t̲z̲en l̲en Moisés na'. 2 L̲o bejw na', na' l̲o nisdon', gok chégake' kan žak che to benne' žezóe' nis. Dan' goken chégake' gok bian' gókgake' toze l̲en Moisés na'. 3 L̲ezka' yógo'tie' bdáwgake' yet x̲til-don', dan' bnez̲jw Dios Be' La'y chégake' l̲o latje dach. 4 Yógo'tie' wé'jgake' nisen' dan' bnez̲jw Dios Be' La'y chégake', dan' wé'jgake' nisen' dan' bžojen l̲e'e yej na' da' bl̲oe'e l̲aw Dios Be' La'y, yej na' wbánl̲engake' l̲égake'. Kan gok yej na' nakkze Benne' Criston', dan' nbánl̲enžo L̲e'. 5 L̲a'kze goken ki, bi wyáz l̲aže' Dios

yógo'tie'. Che l̲en gótgake' l̲o latje dach na'.

6 Yógo'te da' ki naken to da' žsedlen žo'o, nich bi se l̲áže'žo da' kegle, kan wzé l̲áže'gaken' l̲égake'. 7 Bi žal̲a' wká'n z̲enžo lo'a ka', kan bengak bal̲e benne' ka'. Nyejw l̲e'e yiche la'y da' z̲nnan: “Wže'gak benne' ka' nich we'j bdáwgake', na' bezó žá'gake', na' béngake' lni che lo'a na'.” 8 Bi žal̲a' gonžo da' kegle, kan bengak bal̲e benne' ka' da' kegle, na' to žaze gótgake' chonne-žoa mile'. 9 Bi žal̲a' si' bia'žo X̲anžon', kan wz̲í' bia'gak bal̲e benne' ka' L̲e', na' gótgake' dan' bdáwya'agak bele snia ka' l̲égake'. 10 L̲ezka', bi žal̲a' nnežo che Dios kan wnnegak bal̲e benne' ka' chie' L̲e', na' to wbás che ya'abá bžia yi'e l̲égake'.

11 Yógo'te da' ki da' gókgaken chegak x̲a wdé cheto' ka', žsédgeklen žo'o, na' zej nyejwn l̲e'e yiche la'y nich wchébegaken žo'o, dan' ba zoažo ža kate' za' yesyóž Dios che yežlyó nga. 12 Che l̲en, no benne' žekle' nake' benne' wal̲e, žal̲a' gape chi'i kwine', nich bi chix̲le'. 13 Kan nak da' z̲zi' bia' l̲e'e, l̲ezka' žaken chegak yógo'te benách ka'. Dios žone' kan z̲nne', na' bi we'e latje bi da' si' bian' l̲e'e da' bi gak sóelelen, san kate' bi da' si' bian' l̲e'e, na' wl̲oe'ele' l̲e'e kan žojle l̲o na' da' x̲iwe', nich gak sóelelen.

14 Che l̲en, z̲í'na'do' ka', bi wká'n z̲enle lo'a ka'. 15 Z̲cháljl̲ena' l̲e'e kan z̲cháljl̲ena' benne' ka' žejní'igekle'. Le wchi'a l̲aže' da' nnia' na'a. 16 Kate' z̲nnablžo Dios gon la'ye' da' že'jžo kate' žezá' l̲áže'žo kan got Benne' Criston', dan' že'jžon z̲l̲oe'elen nakžo toze l̲en Benne' Criston', na' žebél̲enlžo da' bene' katen' blalje' x̲chene', na' gote' l̲e'e yag kroze. L̲ezka', yet x̲tilen' da' z̲zoz̲jžon, na' žawžon, z̲l̲oe'elen žónl̲enžo Benne' Criston' tz̲en, dan' žebél̲enlžo da' bene' katen' bdie' bel̲a' žen chie' l̲o wlazžo žo'o. 17 L̲a'kze benne' zan nakžo, yógo'težo žawžo toze yet x̲tilen', da' z̲l̲oe'elen nakžo toze l̲en toze Bennen', na' che l̲en nakžo ka toze benne'.

18 Le wia nga kan žongak benne' Israel ka'. Žáwgake' l̲aw Dios da' z̲dégake' l̲o bkog la'y chie', na' dan' žáwgake' z̲l̲oe'elen zej nake' toze l̲en Dios. 19 ¿Biz̲kze zejl̲ás da' z̲nnia' nga? Bi z̲nnia' zej nape lo'a ka' yel̲a' wak, na' da' z̲degak benách ka' l̲o bkog chegak lo'a ka' bi napen yel̲a' wak. 20 Ki z̲nnia': benne' ka' bi zej nónbi'e Dios, da' z̲dégake' l̲awgak lo'a ka', z̲dégaken' l̲awgak be' x̲iwe' ka', na' kege l̲aw Dios. Žénela' bi gakle toze l̲en be' x̲iwe' ka'. 21 Bi gak ye'jle dan' z̲l̲oe'elen nakžo toze l̲en X̲anžon', na' l̲ezka' dan' wl̲oe'elen nakle toze l̲en be' x̲iwe' ka'. Bi gak gawle dan' z̲l̲oe'elen žónl̲enžo X̲anžon' tz̲en, na' l̲ezka' dan' wl̲oe'elen žónl̲enle be' x̲iwe' ka' tz̲en. 22 ¿Gonžo ga ge'ele X̲anžon' žo'o? ¿Žéklele nápžele yel̲a' wak ka da' nape' L̲e'?

Da' žal̲a' gonžo dan' nži'ilžo lježžo ka'

23 Nak dot da' li da' z̲nnan: “Yógo'te nzi' l̲o na'žo gonžon.” Na'a, neda' z̲nnia': kege yógo'ten žal̲a' gonžon. Yógo'te nzi' l̲o na'žo gonžon, san kege yógo'ten gonen ga gakže dot l̲i l̲aže' kan žejle'žo che Benne' Criston'. 24 Žal̲a' we' l̲áže'žo gonžo da' gonen ga gak chawe' chegak lježžo ka', na' kégeze da' gonen ga gak chawe' che l̲a' kwínzežo.

25 Bíte'teze da' žóte'gak benách ka' l̲awe' ya'a, wak gawlen, na' bi be žal̲a' nnable chen, nich bi kwe' zede l̲áz̲do'le. 26 Nyejw l̲e'e yiche da' z̲nnan: “Che X̲anžon' nak yežlyó nga, na' l̲ezka' yógo'te da' zej nnita' yežlyó nga.”

27 Cha' to benne' wl̲iže' l̲e'e, benne' bi žejl̲i'e che Dios, nich yidle liže', na' yénelele chejle, le ye'j le gaw bíte'teze da' wkoé'e l̲awle, na' bi be nnable chen, nich bi kwe' zede l̲áz̲do'le. 28 Cha' no benne' yi'e l̲e'e: “Da' ni bdégake' l̲awgak lo'a ka'” bi gawlen nich gak chawe' che bennen' bl̲oe'elen' l̲e'e, na' nich bi kwe' zede

lázda'we'. 29 Znnia': “Nich bi kwe' zede
lázdo'w bennen' bloe'elen' le'e” na' kege
nich bi kwe' zede lázdo'le le'ekze.

Wak no benne' nnable' neda', na' nne':
“¿Biz chen' žala' wzóa' chela'ale da' nzi'
lo na'a gona' dan' zbe' zeden lázdo'w
benne' yoble?” 30 Lezka' gak nna ben-
nen': “Cha' yapa' Dios: žóxkeno', ni'a
che da' žawa', ¿biz chen' yesbaga' no
benne' neda' zia ni'a che da' žawan'?”
31 Ka nak bi da' ye'j gawle, o bíte'teze da'
gonle, le gon yógo'ten nich ga'n zen Dios.
32 Bi be gonle da' gonen ga chíxgekle
benne' judío ka', na' bi be gonle da' go-
nen ga chíxgekle benne' ka' bi zej nake'
benne' judío ka', na' bi be gonle da' go-
nen ga chíxgekle benne' ka' zej nake'
che Dios. 33 Le gon kan žona' neda', kan
že' laža'a gona' da' chaz láže'gak yógo'te
benách ka', na' bi že' laža'a gona' da'
yebélenla' nedza', san da' yebélengekle
yezika' benách ka' nich yelágake'.

11 Le gon kan žona' neda', kan
neda' lezka' žona' kan ben Benne'
Criston'.

Da' žala' gongak no'le ka' zej nake' che Jesús

2 Žapa' le'e ba la'ne, zí'na'do' ka', dan'
žejsá' láže'tezle neda', na' nzi' lo na'le
xtiža' Dios da' bdia' lo na'le. 3 Na'a,
žénela' chejní'ilele nak Benne' Criston'
Xangak yógo'te benne' byo ka', na' benne'
byon' nake' xan zo'le', na' Xažo Dios nake'
Xan Benne' Criston'. 4 Cha' no benne' byo
zcháljlene' Dios, o zchalje' lo wláz Dios,
na' nxoe' zlape'e, zka'ne' Benne' Criston'
ka'ze. 5 Na'a, cha' to no'le zcháljlene'
Dios, o zchalje' lo wláz Dios, na' bi be
nxoe' yichje', zka'ne' benne' byo chie'
ka'ze, na' naken chie' kan nak che to no'le
le'e, no'len' nžog yicha' yichje'. 6 Cha' bi
be nxoa no'len' yichje', žala' chog yicha'
yichje'. Cha' gon ga yedoe'ele no'len' cha'
no benne' choge' yicha' yichje', na' žala'
bi xoe' yichje'. 7 To benne' byo bi be
žala' xoe' yichje' kate' zle'e law Dios,
dan' nake' lo Dios, na' dan' nak benne'
byon' zloe'e lawn yela' zen che Dios, san
da' nak no'len' zloe'e lawn yela' zen che
benne' byo chien'. 8 Katen' Dios bene'
benne' ka', bi wleje' benne' byon' lo
no'le. No'len', lo benne' byon' wleje' le'.
9 Lezka', bi ben Dios benne' byon' nich
yebélenle no'len' le', san bene' no'len'
nich yebélenle benne' byo chie' le'. 10 Che
len, no'len' žala' xoe' yichje' da' zloe'elen
zoa no benne' byo nake' xane' dan' zwía-
gak wbás che ya'abá ka' žo'o. 11 Na'a,
law Xanžon', žon byenen soa to no'le che
benne' byo, na' lezka' soa to benne' byo
che no'le. 12 Kan ben Dios, wleje' no'len'
lo benne' byon', lezka' na'a, benne' byo
náljlene' no'le, na' yógo'te zžójgaken lo
na' Dios.

13 Le wchi'a laže' la' le'eze. ¿Žala'
wchaljlen to no'le Dios, na' bi be xoe'
yichje'? 14 ¿Bi žsedle yela' nakze che
benách, žala' yedoe'ele benne' byon', cha'
žoe'e latje tonn yicha' yichje'? 15 Na'a,
cha' ntonn yicha' yichj no'len', naken
yela' xtan chie', dan' benn Dios yicha'
yichje' nich yesbinen yichje'. 16 Cha' zoa
no benne' yénele' wži'e che da' ni, kíte'ze
nzi' lo na'to' žonto', na' tlebe kan žongak
yógo'te kwe' benách ka' che Dios.

Da' že'j žawžo nich yesá' láže'žo kan got Xanžo

17 Bi žapa' le'e ba la'ne kan nak da'
wzejni'ila' le'e na'a. Da' žonle katen'
zdoble che Benne' Criston', bi žonen
ga žak chawe' chele, san žonen ga žak
chele da' zinnj. 18 Zzo lawa' zzejni'ila'
le'e da' ni da' zzéngekle benách ka'
neda', na' znnágake' kate' zdoble che
Benne' Criston', nžoj chóplele, na' že-
jli'a ki naken. 19 Žon byenen nníta'lengak
benne' ka' le'e, benne' ka' žsédgekle' da'
wen laže', nich gak bia'gak benne' ka' zej
nake' da' li benne' ka' che Benne' Criston'.
20 Che len, kate' zdoble, dan' že'j žawle

tz̲en bi naken da' že'j žawžo nich yesá' l̲áže'žo kan got X̲anžon'. 21 Ki naken dan' žon byenle to tole že'j žawle da' nwa'le che chele kate' že'j žawle tz̲en, na' che l̲en z̲donle bál̲ele, na' yebál̲ele že'j žawle na' zejte z̲zózl̲ele. 22 ¿Bi zoa ližle gan gak ye'j gawle? Kan žonle, z̲ka'nle benách ka' che Dios ka'ze, na' žonle ga žedoé'egekle benne' ka' bi be de chégake'. ¿Biz̲kze yapa' l̲e'e? ¿Gapa' l̲e'e ba la'ne? Bi žapa' l̲e'e ba la'ne kan nak da' ni da' žonle.

23 X̲anžo na'kze bdie' l̲o na'a dan' bs-edla' l̲e'e, kan ben X̲anžo Jesusen' yelen' katen' to benne' bdie' L̲e' l̲o na'gak benne' ka' bétgake' L̲e'. Bex̲we' yet x̲til, 24 na' wdé gože' Dios: "Žóx̲keno'" na' bzoz̲jen', na' wnné': "Le gawn. Da' ni naken x̲pel̲a'a da' nzoz̲jen l̲o wlazle l̲e'e. Le gon ki nich chejsá' l̲áže'le kan gak chia' neda'." 25 L̲ezka', wdé bdáwgaken', bex̲we' to zíga'do', na' wnné': "Da' yožen zíga'do' ni naken x̲chena', da' žon chochen diža' kobe da' z̲ka'n chawen'. Le gon ki yógo'te chi'i ye'jlen nich chejsá' l̲áže'le kan gak chia' neda'." 26 Ki žal̲a' gonle na' zejte ža yel̲á' X̲anžon'. Yógo'te chi'i gawle yet x̲til ki, na' ye'jle che z̲íga'do' ki, wl̲oé'elele l̲aw kan got X̲anžon'.

27 Che l̲en, kate' no benne' gawe' yet x̲til ni, o ye'je' che z̲íga'do' ni che X̲anžon', cha' bi žapen' ba la'ne, nbage'e z̲ia dan' žone' dol̲a', z̲ka'ne' x̲pel̲a', na' x̲chen X̲anžon' ka'ze. 28 Che l̲en, žal̲a' wchi'a l̲áže'žo l̲a' kwínzežo to tožo, na' naž gak gawžo yet x̲til ni, na' ye'jžo che zíga'do' ni. 29 No benne' že'j žawen', bi žapen' ba la'ne cha' bi žákbe'ele' z̲l̲oe'elen da' gok che bel̲a' žen che X̲anžon', na' žesbaga' kwine' dol̲a' ni'a che da' že'j žawe'. 30 Che l̲en da'gak benne' zan ka' yižwé', benne' žónl̲engake' l̲e'e tz̲en, na' z̲kwíde'gekle', na' benne' zan ba gótgake'. 31 Chela' wchi'a l̲áže'žo l̲a' kwínzežo, bi gon byenen wchi'a l̲aže' X̲anžon' žo'o. 32 Cha' gon byenen wchi'a l̲aže' X̲anžon' žo'o, na' wsaka' zi'e žo'o, nich bi gon byenen choge' chežo gatžo katen' choge' chegak benne' ka' gátgake', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga.

33 Che l̲en, z̲í'na'do' ka', kate' doble nich ye'j gawle nich chejsá' l̲áže'le kan got X̲anžon', le kwez tole yetole. 34 Cha' zoa no benne' z̲done', žal̲a' gawe' gan nak l̲o yo'o liže', nich bi gon byenen wchi'a l̲aže' Dios l̲e'e kate' doble. Zej nnita' yebal̲e da' ka' žonle, san wká'n chawa'a da' ka' katen' yedjwía' l̲e'e.

Yel̲a' wak ka' da' žonn Dios Be' La'y chežo

12 Na'a, z̲í'na'do' ka', žénela' chejní'ilele kan zej nak yel̲a' wak ka' da' žonn Dios Be' La'y chežo.

2 Nnézkzelele kan goken katen' bi na' chejl̲e'le che Benne' Criston', be'le latje bche'gak benách ka' l̲e'e ga yoble. Bka'n z̲enle lo'a ka', da' ka' bi z̲nnégaken. 3 Che l̲en, z̲zejni'ila' l̲e'e ki, na' z̲nnia': ladjw yógo'te benne' ka' z̲chál̲jgake' l̲o wláz Dios Be' La'y, bi gak nitó benne' nne zi'e che Jesús, na' bi gak nitó benne' nne': "Jesús nake' X̲anžo" cha' bi zoal̲en Dios Be' La'y l̲e'.

4 Na'a, nža'gak to to da' ka' da' žonn Dios Be' La'y chežo, san toze nak Be' La'y na'. 5 L̲ezka', nža'gak to to žin ka' da' z̲de X̲anžon' l̲o na'žo, san toze nak X̲anžon'. 6 L̲ezka' nža'gak to to yel̲a' wak ka' da' napžo da' žónl̲enžo x̲chin Dios, san toze nak X̲ažo Dios, Bennen' žonne' chežo yel̲a' wak ka' nich gonžo x̲chine'. 7 Dios žonne' che chežo to da' nak bian' napžo yel̲a' wak che Dios Be' La'y, da' žebél̲en-lžon yógo'težo. 8 Dios Be' La'y z̲nez̲jwe' yel̲a' wak che to benne' nich wchal̲je' l̲en yel̲a' žejní'il, na' Be' La'y na'kze z̲nez̲jwe' yel̲a' wak che yetó benne' nich wchal̲je' l̲o yel̲a' sina'. 9 L̲ezka', Dios Be' La'y na'kze z̲nez̲jwe' yel̲a' žejl̲é' che Benne' Criston' che yetó benne' nich bi da' gone', na' z̲nez̲jwe' yel̲a' wak che yetó benne' nich yeyone' benne' yižwé' ka'. 10 Z̲nez̲jwe'

yela' wak che yetó benne' nich gone' yela' wak ka' che ya'abá che Dios, na' žoe'e yetó benne' latje wchalje' lo wláz Dios, na' znezjwe' yela' wak che yetó benne' nich gákbe'le' cha' be' da' yo'o to benne' naken che Dios o cha' naken che da' xiwe'. Znezjwe' yela' wak che yetó benne' nich wchalje' diža' yoble da' bi nsedle', na' znezjwe' yela' wak che yetó benne' nich wdíe' diža' yoblen' da' bi nsedle'. 11 Yógo'te da' ki žon Dios Be' La'y na'kze, dan' znezjwe' yela' wak ka' che to to benne' kan žénekzele' Le'.

Yógo'težo nakžo ka toze benne'

12 Kan nak toze bela' žen chežo, la'kze da' zan da' ka' zej žian lo bela' žen chežo, san da' zan ka' da' zej žian lo bela' žen chežo zej naken toze len bela' žen chežo, lezka' naken che Benne' Criston'. 13 Dan' zoalen Dios Be' La'y žo'o, da' ni naken chežo ka to da' bezoažo nis, da' nak bian' nakžo ka toze benne', la'kze nakžo benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', na' lezka' benne' ndo'w ka', na' benne' ka' bi zej ndo'e. Yógo'težo, Dios bi'e žo'o latje si'žo da' znezjw Dios Be' la'y na'kze chežo.

14 Na'a, ka nak bela' žen chežo, da' zan da' zej žian lo bela' žen chežo, na' kege tozen. 15 Chela' gak wchálj ní'ažo, wak nnan: "Dan' bi naka' na' benne' ni, bi naka' chie'" da' ni bi gonen ga bi naken chie'. 16 Chela' gak wchálj nagžo, wak nnan: "Dan' bi naka' yej lawe', bi naka' che benne' ni" da' ni bi gonen ga bi naken chie'. 17 Chela' nak dot bela' žen chežo yej lawžo, ¿nakxkze gak yenlžo? Chela' nak doten nagžo, ¿nakxkze gak le'el zína'žo? 18 Na'a, Dios bzoe' yógo'te da' ka' da' zej žian lo bela' žen chežo kan gónekzele' Le'. 19 Chela' nak toze da' žian lo bela' žen chežo, na' biž soa bela' žen chežo. 20 Na'a, kan nakžo, da' zan da' zej žian lo bela' žen chežo, san toze bela' žen nakžo.

21 Che len, yej lawžo bi gak yen' na'žo, na' nnan: "Bi žon byenen sóaleno' neda'." Lezka', yichjžo bi gak yen' ní'ažo, na' nnan: "Bi žon byenen sóalenle neda'." 22 Na'a, da' ka' da' zej žian lo bela' žen chežo, da' ka' žeklžo zej nkwíde'žen, da' ki žon byénežen kwiágaken lo bela' žen chežo. 23 Lezka', da' ka' da' zej žian lo bela' žen chežo, da' ka' žeklžo zej nakžen ka'ze, da' ki zwákwžežon chawe', na' da' ka' žeklžo bi žala' la' láwgaken, zwákwžežon xtan. 24 Bi žon byenen gonžo ki che da' ka' zej nakže xtan che da' ka' da' zej žian lo bela' žen chežo. Dios bene' bela' žen chežo, na' bene' ga záka'že da' žeklžo žo'o nakžen ka'ze. 25 Ki bene', na' bi nžoj chóplegak da' ka' da' zej žian lo bela' žen chežo, dan' žape chí'igaken ljéžgaken ton yetón. 26 Cha' gak zi' to da' žian lo bela' žen chežo, gakgak zi' tzen len dan' yógo'te da' ka' da' zej žian lo bela' žen chežo, na' cha' to da' žian lo bela' žen chežo, zoa bi da' žebélenlen, na' yógo'te da' ka' da' zej žian lo bela' žen chežo žebélengeklen tzen len dan'.

27 Na'a, le'ekze nakle toze len bela' žen che Benne' Criston', na' to tole nakle ka to da' ka' da' zej žian lo bela' žen chien'. 28 Lezka', ladjw benách ka' che Benne' Criston', Dios bnnite' benne' ka' žóngake' xchine'.

Ga nežw bnnite' benne' wbás ka' che Benne' Criston'.

Ga bežope bnnite' benne' ka' zcháljgake' lo wlaze' Le'.

Ga beyonne bnnite' benne' ka' žsédgekle' benne' chie' ka'.

Naž bnnite' benne' ka' žóngake' yela' wak che ya'abá ka'.

Naž bnnite' benne' ka' žeyóngake' benne' yižwé' ka'.

Naž bnnite' benne' ka' žáklengake' lježdžo ka'.

Naž bnnite' benne' ka' zloé'egekle' žo'o žin da' gonžon.

Naž bnnite' benne' ka' zcháljgake' diža' yoble da' bi zej nsedle'.
29 Kege yógo'tie' zej nake' benne' wbás ka' che Benne' Criston'. Kege yógo'tie' zcháljgake' lo wláz Dios. Kege yógo'tie' žsédgekle' benne' chie' ka'. Kege yógo'tie' žóngake' yela' wak che ya'abá ka'.
30 Kege yógo'tie' nzi' lo ná'gake' yeyóngake' benne' yižwé' ka'. Kege yógo'tie' zcháljgake' diža' yoble da' bi zej nsedle'. Kege yógo'tie' zdégake' diža' yoble da' bi zej nsedle'.
31 Le we' laže' si' lo na'le yela' wak ka' da' záka'gakžen. Na'a, wloe'ela' le'e to da' záka'žen ka yógo'te da' ki.

Žala' ži'ilžo lježdžo kan Jesús nži'ile' žo'o

13 La'kze zchalja' xtíža'gak benách ka' da' bi nsedla', na' lezka' xtíža'gak wbás che ya'abá ka', san cha' bi nži'ila' lježa', dan' zchaljan' bi záka'žen ka žaxto' da' žon to bžejw da' zkweždžon o da' žon to ya da' ztilžon len lježen.
2 La'kze nzi' lo na'a wchalja' lo wláz Dios, na' nich chejni'ila' yógo'te da' zej ngachen', na' yógo'te diža' che yela' žejní'il, na' la'kze nak dot li laže' kan žejli'a che Dios, na' zejte gak yeká'a ya'a zen ka', san cha' bi nži'ila' lježa', bi be zaka'a neda'.
3 La'kze chisa' dot da' de chia' nich wawa' benách yache' ka', na' la'kze wdía' bela' žen chia' ga wzeygak benách ka' len dan' naka' toze len Benne' Criston', san cha' bi nži'ila' lježa', bi yebélenla' dan' žona'.
4 No benne' nži'ile' lježe':
Zbeze' zen laže', na' nake' ži'i laže'.
Bi zge'ele' lježe'.
Bi zka'n zen kwine', na' bi žon kwine' benne' blo.
5 Bi žone' da' kegle, na' bi zdan laže'e yela' gape.
Bi zža'atie', na' bi žejsá' laže'e da' zinnj da' ben no benne' chie'.
6 Bi žebele' kate' no benne' žone' da' kegle.
Žebele' kate' no benne' znne' da' nak dot da' li.
7 Zzoele' bíte'teze da' gon lježe' chie'.
Žejlé'teze' che lježe', na' žxen láže'teze' gon lježe' da' nak chawe'.
Zbézteze' zen laže'.
8 Yela' nži'il batkle te chen. Te che da' nzi' lo na'gak benách ka' wcháljgake' lo wláz Dios. Žin ža katen' biž gata' lo na'gak benách ka' wcháljgake' diža' yoble da' bi zej nsedle', na' te che yela' žejní'il chegak benách ka'.
9 Láte'ze žejni'ilžo na'a, na' láte'ze zchaljžo lo wláz Dios.
10 Kate' žin da' naken dot li laže', naž yeyóž che da' naken láte'ze.
11 Katen' goka' xkwide', bchalja' ka to xkwide', na' wlék yichja' ka to xkwide', na' wzá' laža'a ka to xkwide'. Kate' bgola', na' bka'na' da' zej naken che bi' kwide' chia'.
12 Na'a da' zle'elžo nakzen ka da' zle'elžo kate' zwia kwinžo to lo yej wan. Bi zle'elžo dot kan naken. Ža da' za' le'elžo yógo'te dot kan zej naken. Na'a nónbi'a láte'ze. Ža da' za' gónbi'a yógo'te kan Dios na'kze nónbi'e neda'.
13 Na'a, nníta'tezgak yela' žejlé' che Dios, na' yela' žxen laže' Dios, na' yela' nži'il. Zej nnita' da' chonne ki, san da' záka'že naken yela' nži'il.

Yela' wak da' žonn Dios Be' La'y chežo da' záka'žen

14 Le gon byene žíilele lježle ka', na' le we' laže' si'le yela' wak ka' da' žonn Dios Be' La'y chežo, na' da' naken blo, yela' wak wchaljle lo wláz Dios.
2 No benne' zchalje' diža' yoble da' bi nsedle', kege benách ka' zcháljlene'. Dios zcháljlenze', dan' bi zoa nitó benne' žejni'ile' da' znne'. Dios Be' La'y žoe'e bennen' latje zchalje' kan zej nak da' ka' zej ngache' che Dios.
3 Bennen' zchalje' lo wláz Dios, zcháljlene' benách ka' nich gakže dot li laže' kan žejlé'gake' che Benne' Criston'. Žon choche' légake', na' žeyón zene' légake'.
4 Bennen' zchalje'

diža' yoble da' bi nsedle' žon chochę' la' kwinze', san no benne' zchalje' lo wláz Dios žon chochę' yógo'te benách ka' che Benne' Criston'.

5 Žak laža'a wchaljle yógo'tele diža' yoble da' bi nsédlele, san da' žénežela' naken wchaljle lo wláz Dios. Žebélenželžo da' znna to benne' zchalje' lo wláz Dios ka žebélenlžo da' znna to benne' zchalje' diža' yoble da' bi nsedle', cha' bi zoa no benne' gak wdíe' diža' yoblen' da' bi nsedle', nich gon chochę' benách ka' che Benne' Criston'. 6 Che len, zí'na'do' ka', kate' la'a gan zoale, cha' wcháljlena' le'e diža' yoble da' bi nsedla', bi be yebélenlelen. Yebélenlele toze dižan' da' wcháljlena' le'e da' bloe'el Dios neda', o diža' da' wzejni'ilen žo'o, o diža' da' wchalja' lo wláz Dios, o diža' da' wsedlen žo'o.

7 Lezka' žaken che da' ka' žóngaken žaxto', da' ka' bi zej nnita' nbángaken, kan nak bžejw da' zkweżžon, o kan nak gitarra. Cha' bi žólgaken kan žala' gól-gaken, ¿nakxkze gónbia'žo biz da' žól-gaken, dan' žol bžejw na', o gitarra na'? 8 Cha' bi kweż kan žala' kweż lozban' da' žližen benne' ka' lo wdile, ¿nozkze benne' wpá' kwine' nich cheje' lo wdilen'? 9 Lezka' žaken chele. Cha' len lóže'le zchaljle diža' da' bi zej nsedle benách ka', bi chejní'igekle' da' wchaljle. Ki gaken, dáche'ze wchaljle. 10 Da' li zej nnita' da' zan diža' yoble yežlyó nga da' ka' zchaljgak da' zan kwe' benách zi'to' ka', na' zej nnita' benách ka' žejní'igekle' to to diža' yoble ka'. 11 Na'a, cha' bi žejni'ila' diža' da' zchalj to benne', gaka' ka to benne' zi'to' law bennen' zchalje', na' le' gake' lawa' neda' ka to benne' zi'to'. 12 Lezka' naken chele. Že' láže'le'ele si'le da' žonn Dios Be' La'y chežo. Che len, le we' laže' si'le da' ka' góngaken ga gákgakže choch benách ka' che Benne' Criston'.

13 Che len, no benne' zchalje' diža' yoble da' bi nsedle' žala' nnable' Dios wnezjwe' le' yela' wak wdíe' diža' yoble dan' zchalje'. 14 Kate' žliža' Dios, cha' zchalja' diža' yoble da' bi nsedla', lo be' nakkza' cháwe'do' žliža' Dios, san dan' bi žejni'ila' da' znnia', lo yela' žejní'il chia' bi žebélenla' dan' zchalja'. 15 ¿Nakxkze žala' gona' cha'? Wliža' Dios lo be' nakkza', na' lezka' lo yela' žejní'il chia' wliža'-ne'. Gola' da' we lawa' Dios lo be' nakkza', na' lezka' lo yela' žejní'il chia' gola' da' we lawa'-ne'. 16 Cha' toze lo be' nakkzo' žliž la'yo' Dios, na' cha' zoa to benne' žénzele' chio', san cha' bi žejni'ile' dan' zchaljo', ¿nakxkze gak nne': "Ka'kze gaken" ni'a che dan' zchaljo', kate' ži'o Dios: "Žóxkeno'?" 17 Wákelja cháwe'do' zchaljo', kate' ži'o Dios: "Žóxkeno'." Cha' bi žejní'il bennen' ženle' da' zchaljo', bi be yebélenlen'. 18 Žapa' Dios: "Žóxkeno'" dan' zchaljža' diža' yoble da' bi nsedla' ka yógo'tele. 19 Lawgak benách ka' che Dios yénežela' wchalja' gáyo'ze diža' da' gak chejní'igekle benách ka' ka da' zan gaywá' diža' yoble da' bi nsedla', na' da' bi gak chejní'il nitó benne'. Gak wsedla' yezika' benách ka' toze cha' chejní'igekle' dan' wchalja'.

20 Zí'na'do' ka', bi gakle ka xkwide' ka' kan nak da' zza' láže'le. Le gak ka xkwide' ka' nich bi gonle da' kegle, san le gak benne' ka' ba zej ngole' kan nak da' zza' láže'le. 21 Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Len diža' yoble, na' len žoá'agak benách zi'to' ka' wcháljlena' benách ki. La'kze gona' ki, bi wzé nággake' xtiža'a." Ki znna Xanžon'. 22 Ki naken, Dios žoe'e žo'o latje zchaljžo diža' yoble da' bi nsedlžo nich gaken to da' nak bian' lawgak benách ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', na' kege lawgak benne' ka' žejlé'gake' chie' Le'. Žoe'e žo'o latje zchaljžo lo wlaze' Le' da' žala' si'gak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' kege benne' ka' bi žejlé'gake' chie'. 23 Che

len, kate' doble tzen, yógo'tele le'e, nole nakle che Benne' Criston', cha' wchaljle diža' yoble da' bi nsédlele, na' cha' chazgak benne' ka' zej nsedle' láte'ze, o benne' ka' bi na' chejlé'gake' che Benne' Criston', ¿bi nnágake': "Nyal yichjle"? 24 San cha' yógo'tele wchaljle lo wláz Dios, na' cha' cho'o to benne' bi žejli'e che Benne' Criston', o to benne' nsedle' láte'ze, na' gákbe'ele' nbage'e zia, na' Dios wchi'a laže'e le'. Ki gákbe'ele' dan' yenle' diža' da' wchaljle yógo'tele. 25 Gákbe'ele' kan nak da' zza' laže'e, dan' bgachen', na' wzóa zibe', na' wká'n zene' Dios, na' nne': "Da' li Dios zóalene' le'e."

Kan žala' gonžo gan zdobžo che Jesús

26 Che len, zí'na'do' ka', kate' zdoble che Benne' Criston', to benne' zóalene' le'e žole' to salmo, na' yetóe' žsedle' le'e to da' nsedle', na' yetóe' zloe'ele' le'e to da' bloe'el Dios le', na' yetóe' zchalje' diža' yoble da' bi nsedle', na' yetóe' zdie' diža' yoblen' da' bi nsedle'. Yógo'te da' gonle žala' gaken da' yebélengekle benne' ka' zdóbgake' che Benne' Criston'. 27 Kate' nníta'gak benne' ka' ga na', benne' ka' zcháljgake' diža' yoble da' bi zej nsedle', bi žala' wchaljgak ki benne' zanže ka chope chónnzele. Gak wchálj toze bennen', na' te na' gak wchalje' yetóe', san žon byenen soa no benne' wdíe' diža' yoblen' da' bi nsédlele. 28 Cha' bi gak no benne' wdíe' diža' yoblen' da' bi nsédlele, na' bennen' zchalje' diža' yoblen' da' bi nsédlele, žala' soe' žize gan ndoble, na' gak wcháljlene' Dios len dižan' lo yichj lázda'we'. 29 Lezka', benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios žala' wcháljgake' chope chonnze', na' yezika' benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios žala' wchi'a láže'gake' da' zchalj bennen'. 30 Cha' Dios wloe'ele' to benne' ži'e ga na' da' znna xtiže'e dan' zchalj bennen', na' žala' soa žize bennen' zchalje'. 31 Yógo'tele gak wchaljle lo wláz Dios to tole nich wsédlele yógo'tele, na' gakle choch yógo'tele. 32 Benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios gak nna biá'gake' kwíngake', na' kwé'gake' žize. 33 Kege Dios žone' ga žonžo žo'osbé, dan' žénele' Le' gá'nlenžo ležžo ka' cháwe'do', kan žone' gan zej nnita' yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston'.

34 No'le chele ka' žala' kwé'gake' žize gan zdoble. Bi nzi' lo ná'gake' wcháljgake' ga na'. Žala' kwé'gake' gaxjw laže' kan znna xtiža' Dios. 35 Cha' žénegekle' chejní'igekle' yelate', žala' nnábgekle' benne' byo che chégake' kate' ne nníta'gake' lížgake'. Bi žala' wchaljgak no'le ka' gan zdóbgake' che Dios.

36 ¿Žéklele le'e Dios bnezjwe' xtiže'e lo na'le le'eze? ¿Žéklele le'e bžin xtiža' Dios chezle le'e? 37 Cha' zoa to benne' ládjwle, benne' žekle' zchalje' lo wláz Dios, o žekle' zoalen Dios Be' La'y le', benne' ni žala' si' lo ne'e nak da' zzoja' chele le'e yiche ni da' bsedle Xanžon'. 38 San cha' bi wzé nage' diža' ni, bi žala' wzé nagle le'e che bennen'.

39 Che len, zí'na'do' ka', le we' laže' wchaljle lo wláz Dios, na' bi wséjwle xnez no benne' zchalje' diža' yoble da' bi nsedle'. 40 Žala' gonžo yógo'te kan nak chawe', na' kan žala' gaken.

Kan gok, bebán
Benne' Cristo lo yela' got

15 Na'a, zí'na'do' ka', wzenla' le'e kan nak diža' chawen' da' bchalja' gan zoale, dan' wzí' lo na'le, na' žonen ga nakže li laže' kan žejle'le che Benne' Criston'. 2 Ni'a che dižan' yelale, cha' gonle kan znna diža' chawen' dan' bchaljan' gan zoale, cha' da' li bejle'le che Benne' Criston'.

3 Kate' bžina' gan zoale da' nežw chi'i bdia' lo na'le da' bde Dios lo na'a neda'. Ki znnan: "Got Benne' Criston' lo wlazžo žo'o dan' wbága'žo dola'." Kan nak da' ni

nyejw le'e yiche la'y, na' znnan ben byenen benen'. 4 Lezka' znnan: “Bgache'e lo yežw ba, na' kate' bza'a chonne ža, na' bebane' lo yela' got” kan lezka' nyejw le'e yiche la'y, na' znnan ben byenen goken chie'. 5 Wdé bebane' bloe'e law Benne' Criston', na' Bedon' ble'ele' Le', na' wdé na', benne' chežinno wbás chie' ka' blé'egekle' Le'. 6 Naž Benne' Criston' bloe'e lawe' lawgak benne' zanže ka gayo' gaywá' lježžo ka', benne' ka' žejlé'gake' chie' Le', kate' ne zej ndobe' tzen. Yógo'te lježžo ki nníta'gake' nbángake' na'a, la'kze bale' ba gótgake'. 7 Naž Jakob ble'ele' Le', na' wdé na' bloe'e lawe' lawgak yógo'te benne' wbás chie' ka'.

8 Kate' ze lawte lezka' bloe'e lawe' lawa' neda'. Kan gok da' ni, naka' ka to xkwide' goljbe' kate' ba wdé ža žala' galjbe'. 9 Ki naken dan' nexjwa' neda' ka yógo'te benne' wbás chie' ka', na' bi naka' neda' zi gaka' wbás chie', dan' wžía laža'a benách ka' che Dios. 10 Na'a, ni'a che da' besbaga' Dios neda', naka' da' naka' na'a, na' kege da' nitze bene' chia' ki. Benža' neda' xchine' ka yezika' wbás chie' ka', la'kze kege žakze chia' bena' žin na'. Dios na'kze, lo yela' ži'i laže' chie', bkonle' neda' žin. 11 Na'a, cha' bchalja' neda' o cha' bchaljgak yebale benne' ka', da' ni naken da' zchaljton', na' da' bejle'le le'e.

Yebanžo lo yela' got

12 Zzoa lito' che Benne' Criston' kan bebane' lo yela' got. Cha' ki naken, ¿nakxkze znnale bálele le'e: “Bi yebangak benne' gat ka'?” 13 Chela' bi yebangak benne' gat ka', bi bebán Benne' Criston', 14 na' chela' bi bebán Benne' Criston', dáche'ze nak da' zzoa lito', na' dáche'ze nak yela' žejlé' chele chie' Le'. 15 Lezka', chela' bi bebán Benne' Criston', žon láže'to' kate' zzoa lito' kan nak che Dios, na' znnato' besbane' Benne' Criston'. Chela' bi yesbane' benne' gat ka', Dios bi besbane' Benne' Criston'. 16 Chela' bi yebangak benne' gat ka', bi bebán Benne' Criston', 17 na' chela' bi bebán Benne' Criston', dáche'ze nak yela' žejlé' chele chie' Le', na' zej nga'n dola' da' nbága'le. 18 Lezka', benne' ka' ba gótgake', na' bejlé'gake' che Benne' Criston', to chi'ize gótgake' cha' bi bebane' Le'. 19 Cha' toze kate' ne zoažo nbanžo gak yebélenlžo Benne' Criston', nakže da' nyache' chežo ka da' nak chegak yógo'te benách ka'.

20 Na'a, da' li bebán Benne' Criston' lo yela' got, na' nake' Benne' nežw, bennen' bebane' to chi'ize ládjwgak yógo'te benne' ka' yebángake' to chi'ize lo yela' got. 21 Kan bla' yela' got ni'a che da' ben to benne', lezka', ni'a che da' ben yetó benne' bla' yela' yebán chegak benne' gat ka'. 22 Kan žatgak yógo'te benách ka' dan' zej nake' za'só Adán, lezka' yebangak yógo'te benne' ka' zej nake' toze len Benne' Criston'. 23 To toe' yebane' kan žala' gaken. Zga'ale bebán Benne' Criston', na' te na'a yebangak benne' ka' zej nake' chie' Le' katen' yelé'e. 24 Naž žin ža ze lawte ža kate' yeká' Benne' Criston' dot da' yo'o lo na' da' xiwe', na' dot yela' wnná bia' chen, na' dot yela' wak chen, na' wdíe' da' znna bi'e Le' lo na' Xažo Dios. 25 Žon byenen nna bia' Benne' Criston' na' zejte ža ba bzoa Dios kate' yógo'te benne' ka', benne' zží'igake' chie' Le', wzóa zíbgake' lawe' Le'. 26 Da' zdá'baga' Le', da' wchinnje' kate' ze lawte, naken yela' got. 27 Dios ba bdie' yógo'te lo na' Zi'nen' nich nna bi'en. Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Bdie' yógo'te lo ne'e nich nna bi'en.” Na'a, nak bia' bi bde kwine' lo na' Zi'nen', dan' nakkze' Le' Bennen' zdie' yógo'ten lo na' Zi'nen'. 28 Kate' žin ža na' kate' wdé Dios yógo'ten lo na' Benne' Criston' nich nna bi'en, naž Zi'nen' wdé kwine' lo na' Xažo Dios, Bennen' bdie' lo na' Zi'nen' yógo'ten, na' kate' ze lawte, Dios nna bi'e to chi'ize yógo'ten.

29 Bálele le'e žezoale nis lo wlazgak benne' gat ka'. Cha' žéklele bi yebangak benne' gat ka', ¿biz chen' žezoale nis lo wlazgak benne' gat ka'?
30 Žon zož cheto' gatto' yógo'te ža. ¿Biz chen' žwe'to' latje gaken ki cha' bi yebanžo lo yela' got? 31 Yógo'te ža žon zož gata'. Zzenla' le'e da' ni, ljéža'do' ka', dan' žaz laža'a da' bena'. Bena' ga žejle'le che Xanžo Jesús, Benne' Criston'. 32 Cha' bdíl-lena' bia snia ka' lo yež Éfeso dan' wnnazen chia', ¿bizkze yebélenla'? Cha' bi yebangak benne' gat ka', žala' gonžo kan znnagak benách ka': "Ye'j gawžo dan' gatžo wxé wižj."
33 Bi we'le latje no benne' gon láže'le' le'e. Cha' si' lo na'le láte'ze da' wen laže', na' dotle yechólele. 34 Le yeyát laže', na' biž gonle dola' dan' bálele le'e bi nónbia'le Dios. Zchalja' ki nich gona' ga yedoé'elele.

Kan gakžo kate' yebanžo lo yela' got

35 Wákelja no benne' nne': "¿Nakxkze yebangak benne' gat ka'? ¿Nakxkze gak bela' žen chégake' kate' yelá'gake'?" 36 Le', benne' bi nnezle. Da' žazo' lo yo bi lan' cha' bi nitlen. 37 Da'žazo' lo yo naken to bínnedo'ze, cha' che zoa' stribe, o che yetó yixe' kwando'. Dan' žazo' bi naken yixe' kwando' da' žala' lan'. 38 Dios žone' ga gak to to yixe' kwando' kan nonkze' chen. Kan nak to to bínnedo' ka' žone' ga gak yixe' kwando' chen. 39 Lezka', bi nak toze kan nak bela' che chegak yógo'te bia yixe' ka'. Zoa to bela' chegak benne' ka', na' yetó kan nak bela' chegak bia yixe' ka'. Yetó kan nak bela' chegak byinne ka', na' yetó kan nak bela' chegak bel ka'. 40 Lezka' nža' bela' žen chegak benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios ka nak bela' žen chegak benne' ka' zej nnite'e yežlyó nga. Zoa to yela' xtan chegak benne' ka' zej nnite'e ya'abá che Dios, na' yetó kan nak yela' xtan chegak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga. 41 Zoa to yela' xtan che wbíž, na' yetó che byo', na' yetó chegak belj ya'abá ka'. Yela' xtan che to belj ya'abá nžan' kan nak yela' xtan che yetó belj ya'abá. 42 Lezka' gaken kate' yebangak benne' gat ka'. Kate' zgache' to benne' lo yežw ba nake' to bela' žen da' kwia yin'. Kate' yebane', naž gake' to da' soan to chi'ize. 43 Kate' zgache'e lo yežw ba nake' to bela' žen ka'ze, na' da' zkwíde'len. Kate' yebane', naž gake' to da' xtan, na' da' wale. 44 Kate' zgache'e lo yežw ba nake' to bela' žen che yežlyó nga. Kate' yebane', naž gake' to da' soan to chi'ize ya'abá che Dios. Zoa to bela' žen che yežlyó nga, na' yetó kan gak da' cho'o be' nakkzžo.
45 Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Benne' nežw, benne' wzóe' yežlyó nga, bennen' lie' Adán, Dios bene' le' benne' ban" san Bennen' wyaze' latje che Adán na', Benne' Criston', Dios bene' ga nake' Be' nbánlenžo. 46 Bi bla' zga'ale Benne' nake' Be'. Bla' zga'ale bennen' wdape' yela' benachze chežo, na' naž bla' Benne' nake' Be'. 47 Bennen' wzóe' zga'ale', goke' yo. Bennen' bežope', Bennen' nake' Xanžon', bžoje' ya'abá che Dios. 48 Benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga zej nake' kan gok bennen' goke' yo, na' benne' ka' žala' chejnníta'gake' ya'abá che Dios gákgake' kan nak Bennen' bžoje' ya'abá na' che Dios. 49 Kan de chežo na'a to bela' žen da' naken kan gok bela' žen che bennen' goke' yo, lezka' žala' yeyakžo kan nak Bennen' bžoje' ya'abá na' che Dios.
50 Ki znna da' ni da' žapa' le'e, zí'na'do' ka', znnia': da' naken bela' žen bi chazen gan znna bia' Dios, na' lezka', da' kwia yin' bi sin' da' zoan to chi'ize. 51 Le wia nga, žapa' le'e to da' bgachen': bi gatžo yógo'težo, san Dios wché'e kan nakžo yógo'težo. 52 To chí'ido'ze gaken, kan nak to da' zdaze yej lawžo, kate' kwež lozban' da' zze lawten. Kwež lozban', na' yebangak benne' gat ka', na' gákgake' to

da' soan to chi'ize, na' Dios wché'e da' nakžo yógo'težo žo'o. 53 Da' nakžo da' kwia yin' žala' yeyaken to da' soan to chi'ize, na' da' nakžo, dan' žala' gaten, yeyaken to da' batkle gaten. 54 Katen' dan' kwia yin' ba beyaken to da' soan to chi'ize, na' lezka' dan' žala' gaten ba beyaken to da' batkle gaten, naž gak dan' nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Begá'a to chi'ize yela' got.
Ben Benne' Criston' da' ni.
55 Biž bi gak gon yela' got chežo.
Biž gak gon ga gatžo.
56 Wak bi gon yela' got chežo dan' nbága'žo dola', na' nbága'žo dola' dan' zži'ižo che xtiža' Dios. 57 Žoxken Dios. Le' benkze' ga belažo lo yela' got ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

58 Che len, zí'na'do' ka', le soa choch. Le gak dot li laže' nich góntezle xchin Xanžon' dan' nnézkzelele žin da' žonle che Xanžon' bi naken dáche'ze.

Wnézjwgak benne' Corinto ka' da' žiážjegac ljéžgake' ka'

16 Na'a, kan nak che mežwn' da' wnézjwle dan' gáklenen lježžo ka', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' nníta'gake' lo yež Jerusalén, le gon na'a kan goža' yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Galasia. 2 Tža tža nežw, to tole žala' ko'o cháwe'le late' mežw, kan nak da' žonn Dios chele. Le gape chi'in, nich bi gon byenen wtoblen katen' la'a gan zoale. 3 Katen' la'a gan zoale, sela'a benne' ka' kwele le'e nich chjake' lo yež Jerusalén. Wzoja' le'e yiche da' gonen ga gak biá'gake', na' chjwá'gake' mežwn' da' wnézjwlen. 4 Cha' žala' cha'a neda' ga na', na' wak sá'klene' neda'.

Da' žénele Pablo gone'

5 La'a gan zoale kate' yeyóž tia' lo yež ka' gan nbab Masedonia, dan' žon byenen tia' lo yež ka'. 6 Žekla' gá'nlena' le'e to chi'i, o ga'nlja' ga na' byo' zag ka'. Naž gak gáklenle neda', na' yego'ole neda' nez gáte'teze gan žala' cha'a. 7 Kate' la'a yedjwía' le'e bi žénela' teza' ga na'. Žxen laža'a sóalena' le'e scha, cha' Xanžon' we'e neda' latje. 8 Ga'na' nga lo yež Éfeso kate' žinže ža Pentecostés, 9 dan' de latje gona' to žin zen che Xanžon' nga, la'kze benne' zan žon byéngake' wséjwgake' xneza'.

10 Cha' xkwide' Timoteo la'be' gan zoale, le we' laže'-be', nich bi gak nyache' láže'be' katen' sóalenbe' le'e. Ki žala' gonle dan' žonbe' xchin Xanžon' kan žona' neda' xchine'. 11 Che len, bi žala' no benne' wzóe'-be' chela'ale. Le gaklen-be', na' binlo le yegó'o-be' nez, nich yela'be' ga zoa' neda' ni, dan' zbeza'-be', na' lezka' lježžo ka' žónlengake'-be' tzen žin.

12 Kan nak che lježžo Apolo, góta'yoele'ela'-ne' cheje' chejwíe' le'e tzen len lježžo ka'. Bi žénele' cheje' na'a. Cheje' kate' sáke'le'.

Da' bchalj Pablo kate' ze lawte

13 Le gak ban laže', na' le gak choch kan žejle'le che Benne' Criston'. Le gak wechóg laže', na' le gon choch lázdo'le. 14 Len yela' nži'il le gon bíte'teze da' gonle.

15 Na'a, zí'na'do' ka', ba nnézkzelele kan nak Estéfanas, na' lezka' kan nakgak lježe' ka'. Zej nake' benne' nežw ka' bejlé'gake' che Benne' Criston' ladjw benách ka' nníta'gake' gan nbab Akaya. Benne' ki bde kwíngake' nich góngake' xchingak benách ka' che Dios. 16 Žáta'yoela' le'e, zí'na'do' ka', gaple ba la'ne benne' ka' zej nake' ka nakgak lježžo ki, na' lezka' kan zej nak benne' ka' žónlengake' légake' tzen žin, na' žáklengake' lježžo ka'. 17 Žebela' dan' bžingak Estéfanas, na' Fortunato, na' Akaiko ga zoa' ni, dan' góklengake' neda' lo wlazle le'e. 18 Beyón zéngake' neda' kan lezka'

beyón z̲éngake' l̲e'e. Le gape ba la'ne benne' ki.

19 Yógo'te kwe' benách ka' che Dios, benne' ka' nníta'gake' gan nbab Asia nga žápegake' l̲e'e “Padiox̲.” Akila l̲en z̲o'le', Prisila, na' l̲ezka' benne' ka' z̲dóbgake' che Dios gan nak l̲o lížgake', žápegake' l̲e'e “Padiox̲.” 20 Yógo'te lježžo ka', benne' nníta'gake' nga žápegake' l̲e'e “Padiox̲.” Le gape “Padiox̲” tole yetole, na' le chel̲a' lježle ka'.

21 Neda', Pablo, l̲en na' kwinkza' z̲zoja' da' ni, na' z̲nnia': žapa' l̲e'e “Padiox̲.”

22 No benne' bi nži'ile' X̲anžo Jesús, Benne' Criston', ba nbage'e z̲ia.

Da, X̲an.

23 Z̲nnabla' X̲anžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e l̲e'e. 24 Nži'ila' yógo'tele l̲e'e dan' nakžo toze l̲en X̲anžo Jesús, Benne' Criston'. Ka'kze gaken.

DIŽA' BEŽOPE DA' BSELA' PABLO LO YEŽ CORINTO

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús

1 Neda', Pablo, žapa' le'e "Padiox", le'e zdoble che Dios lo yež Corinto, na' lezka' yógo'tele nakle che Dios gan nbab Acaya. Neda' naka' wbás che Jesús, Benne' Criston', dan' žénele Dios gaka' ki. Bi' lježžo Timoteo žónlenbe' neda' tzen. 2 Znnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', we' laže'e le'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le.

Da' ka' wzaka' Pablo

3 ¡Ga'n zen Dios, Xa Xanžo Jesús, Benne' Criston', dan' nake' Xažo, Bennen' žeyache' láže'le' žo'o, na' žeyón zénteze' žo'o! 4 Dios žeyón zene' žo'o kate' bi da' žaken chežo, nich gak yeyón zenžo benne' ka' zoa bi da' žaken chégake'. Žeyón zenžo légake' kan Dios žeyón zene' žo'o.

5 Kan žan da' zzáka'žo kan wzaka' Benne' Criston', lezka' žan da' žeyón zenen žo'o, dan' nakžo toze len Benne' Criston'. 6 Che len, cha' zoa bi da' zzáka'to', žaken ki cheto' nich gak yeyón zento' lježto' ka', na' gonto' ga yelale le'e. Cha' Dios žeyón zene' neto', žaken ki nich gak yeyón zento' le'e, na' lo yela' zbez zen laže' chele, gak sóelele da' ka' zzáka'le, kan lezka' žaken cheto'. 7 Žxen láže'to' ga'nle choch kan žejle'le che Dios, dan' nnezlto' cha' sáka'le le'e tzen len neto', lezka' yebélele tzen len neto' dan' Dios žeyón zene' žo'o.

8 Žénelto' nnézlele, zí'na'do' ka', kan nak da' zan da' goken cheto' gan nbab Asia. Wdetlen dan' goken cheto', na' gokžen zi' ka da' gok soelto'. Ki goken, biž bxen láže'to' soato' nbanto'. 9 Goklto' goken cheto' kan žak chegak benne' ka' ba nžog chégake' gátgake'. Goken ki cheto' nich bi wxén láže'to' la' kwínzeto', san wxén láže'to' Dios, Bennen' žesbane' benne' gat ka'. 10 Dios beslé' neto' lo da' benen ga ben zož gatto', na' želsé' neto' tža tža. Žxen láže'to' Le' yeslé' neto' ki da' yoble, 11 cha' gáklenle neto', na' wcháljlenle Dios, na' nnáblele-ne' gáklene' neto'. Dios gone' kan nnáblele-ne' tzen len benne' zan, na' gon chawe'e neto', na' légake' yé'gake' Dios: "Žóxkeno'" ni'a cheto'.

Biz chen' zžele Pablo nich cheje' yež Corinto

12 Da' ni žonen ga žebelto'. Be' nakkzto' zloe'elen neto', len yela' li laže' cheto', na' dot láže'to' žonto' da' žonto' yežlyó nga, na' lezka' bento' gan zoale le'e. Ki bento', dan' benn Dios cheto' da' góklenen neto', na' kege len yela' žejní'il chezto' bento' ki. 13 Zzojto' chele le'e toze da' gak gol-le, na' da' gak chejní'ilele. Žak laža'a chejní'ilele dot zen 14 dan' žejní'ilele late'. Naž kate' žin ža yelá' Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' gak gaple neto' ba la'ne kan neto' žapto' le'e ba la'ne na'a.

15–16 Dan' bxen laža'a da' ni, wzá' laža'a yedjwía' le'e zga'ale katen' wdía' gan nbab Masedonia, na' yedjwía' le'e da' yoble kate' yezá'a nga, nich yebélenlele neda' chope chi'i. Te na' gak gáklenle neda', na' yego'ole neda' nez nich cha'a gan nbab Judea. Ki gónela' gona'. 17 ¿Žéklele ben laža'a dan' bcha'a kan bena'? ¿Žéklele lo yela' benachze chia' žona' da' znnaze chia', na' bchaljza' katen' wnnía': ki gona'? 18 Ni'a che Xanžo Dios, Bennen' žone' dot zen kan znna xtiže'e, bi bchaljza' katen' bzenla' le'e xtiža' Dios. 19 Bi zchaljze Jesús, Benne' Criston', Zi'n Dios, Bennen' bzenlto' le'e kan nak chie', neda' len Silbano, na' Timoteo. Jesusen' zchalje' da' naken dot da' li. 20 Benne' Criston' žonkze' ga nakkzen yógo'te da' bchebe laže' Dios, na' ni'a

chie' Le' gak nnažo: “Ka'kze gaken” nich ga'n zen Dios. 21 Dios na'kze žone' ga žxen láže'to' tzen len le'e nakžo che Benne' Criston', na' bdie' lo na'to' žin chie' da' žonto'. 22 Le' benne' chežo da' nak bia' nakžo chie', dan' bchize' Dios Be' La'y lo yichj lázdo'žo. Dios Be' La'y na' nake' chežo da' žonen ga nnezlžo si'žo yógo'te da' gonn Dios chežo.

23 Ni'a che Xanžo Dios, Bennen' nnézkzele' da' zza' laža'a, zchalja' da' naken dot da' li. Nnézkzele' Le' bi bedjwía' le'e lo yež Corinto, nich bi gon byenen gona' ga gak nyache' láže'le le'e. 24 Bi žénelto' wchi'ilto' le'e kan žejle'le che Benne' Criston', dan' ba nakle choch kan žejle'le chie'. Žénelto' gonto' da' gonen ga yebélele.

2 Che len be' laža'a bi yedjwía' le'e da' yoble bayén, nich bi gona' ga gak nyache' láže'le. 2 Cha' gona' neda' ga gak nyache' láže'le le'e, ¿nozkze benne' gone' ga yebela' neda'? ¿Žala' gona' ga gak nyache' laže' bennen' žala' gone' ga yebela' neda'? 3 Che len bzoja' chele le'e yiche da' nežw. Bi gónela' yedjwía' le'e, nich bi gonle le'e ga gak nyache' laža'a neda', dan' le'ekze žala' gonle ga yebela' neda'. Dan' žxen laža'a le'e, nnezla' yebélele yógo'tele cha' yebela' neda'. 4 Katen' bzoja' chele diža' nežwn', wžé' zedla', na' gokle'e nyache' laža'a na' zejte wžeža'. Bzoja' da' ka' le'e yichen', kege nich gona' ga gak nyache' láže'le le'e, san nich nnézlele kan nží'ile'ela' le'e.

Žala' yenít lawžo che no benne' žone' da' kegle

5 Bennen' bene' da' kegle, bennen' zoe' ga na', kege bene' ga gok nyache' laža'a nedza', san bene' late' ga gok nyache' láže'le yógo'tele le'e. Znnia' late' nich bi tetlen yesbaga'a bennen' zia. 6 Ka'ze da' ba bsáka'le bennen' yeláte'ze ka bdachle le'e. 7 Na'a, žala' yenít lawle bennen', na' gon chochle le', nich bi tetlen gak nyache' laže'e, na' nich bi yeyale' to chi'ize. 8 Che len žáta'yoela' le'e gonle da' gak bia' nží'ilele-ne' dot láže'le. 9 Lezka' che len bzoja' chele, le'e yichen'. Gónela' si' bi'a le'e nich nnezla' cha' žóntezle kan znna xtiža'a. 10 Kate' ženít lawle le'e che no benne', lezka' neda' ženít lawa' chie'. Kate' ženít lawa' che no benne', zoa bi da' bene', žonan' lo wláz Benne' Criston' nich gak chawe' chele le'e. 11 Ki žona' nich bi sáke'le da' xiwe' bi da' gonen chežo, dan' ba nnezlžo da' žénelen gonen chežo.

Wžé' zedle Pablo lo yež Troas

12 Katen' bla'a lo yež Troas nich wchalja' diža' chawe' kan nak che Benne' Criston', na' Xanžon' bénnli'e neda' latje wchalja' ga na'. 13 La'kze goken ki, wžé' zedla' dan' bi bejxaka'a bi' lježžo Tito ga na'. Che len bkwáslena' benne' ka', na' wyá'a gan nbab Masedonia.

Da' nzi' lo na'žo dan' nakžo toze len Jesús

14 Žoxken Dios, Bennen' zché'teze' žo'o ka to da' nak bian' beyóž beslá Benne' Criston' žo'o. Dios zkonle' žo'o žin nich zloe'ele' law kan gak gónbia'gak benách ka' Benne' Criston'. Nakžo ka to da' zla' zix, da' žisen gáte'teze. 15 Nakžo ka to da' zla' zix, da' zzey Benne' Criston' law Dios, na' zchisen' lawgak benne' ka' ba belágake', na' lawgak benne' ka' zej nnitle'. 16 Lawgak benne' ka' zej nnitle' nakžo ka to da' zla' zgot da' nak bian' gátgake', san lawgak benne' ka' ba belágake' nakžo ka to da' zla' zix da' nak bian' sóatezžo nbanžo. ¿Nozkze benne' nake' zi gone' ki? 17 Bi žonto' kan žongak benne' zan, benne' zkóngekle' xtiža' Dios žin ka to da' žóte'gaken', na' žá'wgaken', san dan' bsela' Dios neto', dot láže'to' zchaljto' lawe' Le', dan' nakto' toze len Benne' Criston'.

Diža' da' žeyonen žo'o toze l̲en Dios

3 ¿Žéklele l̲e'e z̲ka'n z̲en kwinto' katen' z̲chal̲jto' ki? ¿Žon byenen wl̲oe'elto' l̲e'e to yiche da' nak bian' da' nakto'? ¿Žon byenen nnablto' l̲e'e gonnle to yiche ki cheto' kan žongak bal̲e benách ka'? 2 L̲e'ekze nakle ka to yiche da' nak bian' da' nakto', dan' nyejwn l̲o yichj l̲áz̲do'žo, na' yógo'te benách gak gól̲gaken', na' chejní'igeklen'. 3 Da' nakle nl̲a' l̲aw ka to yiche da' bzoj Benne' Criston', dan' bsel̲e'e l̲o na'to' neto'. Bi nyejw to l̲e'e yiche, san Be' La'y che Dios ban bzojen', kege to l̲o yej blag, san l̲o yichj l̲áz̲do'le bzojen'.

4 Ki z̲chal̲jto' dan' žx̲en l̲áže'to' Dios dan' nakto' toze l̲en Benne' Criston'. 5 Bi žeklto' zoa bi da' gak gonto' néto'ze, san Dios žonne' yel̲a' wak cheto' nich bi da' gonto'. 6 Dios bennkze' yel̲a' wak cheto' nich gonto' x̲chine' l̲o diža' koben', da' žeyonen žo'o toze l̲en Dios. Diža' ni bi naken to da' z̲chi'le žo'o da' nyejwn to l̲e'e yiche, san naken to da' žsedle Dios Be' La'y žo'o. X̲tiže'e da' nyejwn l̲e'e yichen' z̲chogen chežo gatžo, san Dios Be' La'y žone' ga zoažo nbanžo.

7 Da' ka' bchi'le Dios neto' da' zej nyejwn l̲e'e yiche, Dios na'kze bzojen' l̲o yej blag ka', na' bl̲a' l̲aw yel̲a' z̲en chie' katen' bdien' l̲o na' Moisés. L̲a'kze wdé chen, wyepl̲e'e yes banín' l̲aw Moisés na'. Ka' goken, bi gok wíagak benách Israel ka' l̲aw Moisés na'. Cha' yel̲a' baní' ki wzóal̲enen x̲tiža' Dios, na' x̲tiže'e na' z̲chogen chegak benách ka' gátgake', 8 da' z̲énl̲e'eže nak yel̲a' baní' da' zóal̲enen da' ka' žon Dios Be' La'y. 9 Wzóa to yel̲a' baní' da' wzóal̲enen dan' benen ga nžog chegak benách ka' gátgake'. Da' z̲énl̲e'eže nak yel̲a' baní' che da' žonen ga z̲nna Dios zej nak benách ka' chawe' l̲awe' L̲e'. 10 Dan' záka'l̲e'e yel̲a' baní' da' nl̲a' l̲awn na'a, láte'do'ze nga'n yel̲a' baní' da' bl̲a' l̲awn katen' Dios bnez̲jwe' da' bchi'le' benách ka'. 11 Cha' wzóa yel̲a' baní' che da' wzóan to chí'ido'ze, da' z̲énl̲e'eže nak yel̲a' baní' che da' zoan to chi'ize.

12 Dan' napto' da' ni da' žx̲en l̲áže'to', z̲chal̲jto' l̲o yel̲a' wechóg l̲aže' cheto'. 13 Bi žonto' kan ben Moisés, bkache'e l̲awe' l̲en to láže'do', nich bi l̲é'egekle benách Israel ka' yel̲a' baní' da' zej z̲nitlen. 14 Bchol̲gak yichj l̲áz̲do'gak benne' ka'. Na' zejte na'a ža katen' žól̲gake' yiche che diža' golen' da' žeyonen benách ka' toze l̲en Dios, naken chégake' kan z̲kache' láže'don' yej l̲áwgake', da' gak yeká' toze Benne' Criston'. 15 Na' zejte na'a ža, katen' žól̲gake' yichen' gan nyejw diža' che Moisés, z̲oa ka to láže'do' yej l̲áwgake' dan' žonen ga nchol̲ yichj l̲áz̲do'gake'. 16 Kate' no benne' žeyake' che X̲anžon', žegá'a dan' žonen ga nchol̲ yichj l̲áz̲do'w bennen'. 17 Katen' z̲nnato' "X̲anžo" z̲chal̲jto' che Dios Be' La'y. Gan zoa Be' La'y che X̲anžon', zoakze yel̲a' weslá ga na'. 18 Yógo'težo žo'o bi be z̲oa yej l̲awžo, san nakžo ka to yej wan gan z̲l̲a' l̲aw yel̲a' baní' che l̲aw X̲anžon', na' yel̲a' baní' na' che X̲anžon', Bennen' nake' Be' La'y, z̲chan' žo'o, na' žonen ga zej žákžežo kan nak Benne' Cristo na'kze, na' žáta'že yel̲a' baní' chie' l̲en žo'o.

4 Dios beyache' l̲áže'le' neto', na' bdie' l̲o na'to' žin da' žonto', na' che l̲en bi žak chope l̲áže'to'. 2 Ba bka'nto' da' ka' žongak benne' ka' ngáche'ze, da' ka' žóngaken ga žedoe'elžo. Bi žon l̲áže'lto' nitó benne', na' bi z̲cha'to' x̲tiža' Dios. Dan' z̲chal̲jto' che da' nak dot da' li, že' l̲áže'to' gonto' da' ka' gónbia'gekle yógo'te benách ka' zej naken chawe' l̲aw Dios. 3 Cha' zej nnita' benne' ka' bi žejní'igekle' diža' chawen' da' z̲chal̲jto', zej nakze benne' ka' zej nchol̲ yichj l̲áz̲do'gake' bi žejní'igeklen'. 4 Bi žejl̲e'gak benne' ka', dan' ben da' x̲iwe' ga naken ki. Da' x̲iwe' žon kwinen ka dios, na'

znna bian' benách ka' zej nnite'e ža ni zoažo na'a, na' benen ga zej ncholˌ yichj lázdo'gake' nich bi lé'egekle' yela' baní' che diža' chawen' kan nak yela' baní' che Benne' Criston', Bennen' znne'e dot kan znna' Dios na'kze. 5 Bi zchaljto' che la' kwínzeto', san zchaljto' che Jesús, Benne' Criston', na' zzenlto' benách ka' Le' nake' Xanžo, na' neto' nakto' wen žin chele dan' nži'ilto' Jesusen'. 6 Dios, Bennen' bene' ga wza'ní' baní' gan gok cholˌ, nake' Bennen' žsa'ni'e lo yichj lázdo'žo, na' zzejni'ile' žo'o nich gónbia'žo yela' baní' che Dios, da' zza'nín' žoa'a law Jesús, Benne' Criston'.

Dan' žejle'žo che Dios žonžo kan žénele' Le'

7 Yela' wnni'a che Dios ni yo'on lo yichj lázdo'žo žo'o, na' nakžo ka to yeso' da' naken yo, nich gak bia' yela' wak zen na' naken che Dios, na' kege chézežo.
8 Žsaka' zí'gake' neto', san bi zkwide' láže'to'.
Že' zedlto', san bi žak chope láže'to'.
9 Zbia láže'gake' neto', san bi žebéj yichj Dios neto'.
Zžó'ngake' neto' lo yo, san bi zbía yí'gake' neto'.
10 Lo bela' žen cheto' žáttezto' tzen len Jesús,
san nak bia' lo bela' žen cheto' zoato' nbánlento' Le' tzen.
11 Kate' ne zoato' nbanto', žónteze zož gatto' dan' nakto' che Jesusen' nich gak bia' zoato' nbánlento' Le' tzen lo bela' žen cheto', da' znitlen. 12 Ki naken, žon zož gatto' neto', san ni'a che da' ni žata' yela' nban chele le'e.
13 Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Bejli'a che Dios, na' che len bchalja'." Lezka' žaken cheto', žejle'to' che Dios, na' che len zchaljto'. 14 Nnezlto' kan gon Dios, Bennen' besbane' Xanžo Jesús, lezka' yesbane' neto' tzen len Jesusen', na' chejzíe' neto' tzen len le'e lawe' Le'. 15 Yógo'te da' ki žákgaken ki nich gak chawe' chele le'e, na' cha' da' žonn Dios chežo gatan' chegak benách zanže ka', na' yé'gake' Dios: "Žóxkeno'" na' ga'n zen Dios.
16 Che len, bi žak chope láže'to'. La'kze zbia yi' bela' žen cheto', yógo'te ža zkobe Dios da' nakto' lo yichj lázdo'to'. 17 Da' láte'do'ze da' zzáka'žo na'a to chí'ido'ze žonen ga gata' chežo to da' yebéle'elenlžo da' soan to chi'ize, dan' záka'le'ežen kan gak gónbia'žo. 18 Bi že' láže'žo da' zle'elžo yežlyó nga, san da' bi gak le'elžo že' láže'žon. Dan' zle'elžo, to chí'ido'ze zoan, san dan' bi gak le'elžo soan to chi'ize.

5 Nnezlžo kate' kwia yi' bela' žen chežo, da' naken ka to yo'o láže'do' yežlyó nga, Dios ba bkweze' to da' kobe chežo, da' naken ka to yo'o, dan' zoan to chi'ize ya'abá che Dios, na' naken dan' benkze' Le'. 2 Che len zbeže láže'žo dan' žénelžo cho'ožo da' koben', dan' naken ka to ližžo ya'abá che Dios. 3 Cho'ožo da' koben' kan žákwžo to laže', nich bi soažo gan bi yo'ožo lo bela' žen chežo. 4 Kate' ne zoažo lo bela' žen chežo, da' naken ka to yo'o láže'do', zbeže láže'žo lo yela' nyache' laže' chežo. Bi žonžo ki dan' žénelžo wka'nžo bela' žen chežo, san žénelžo cho'ožo to chi'ize da' koben'. Ki gaken, wka'nžo bela' žen chežo da' zbia yin', na' chazžo lo yela' nban da' zejlí kanne. 5 Dios ba bkweze' yógo'te da' ki chežo, na' bchize' Dios Be' La'y žo'o, Bennen' nake' chežo da' nak bian' sí'kzežo dan' bkweze' chežo.
6 Che len zoažo choch. Kate' ne yo'ožo lo bela' žen chežo, nnezlžo zoažo zi'to' gan zoa liž Xanžon'. 7 Žonžo kan žonžo dan' žejle'žo che Dios, na' kege dan' zoa bi da' zle'elžon. 8 Dan' žxen láže'žo da' ni, žénelžo wka'nžo bela' žen chežo nga nich chejsóalenžo Xanžon'. 9 Che len že' láže'žo gonžo da' žaz laže' Xanžon', cha' ga'nžo lo bela' žen chežo nga, o cha' chejsóalenžo Xanžon' ga na'. 10 Ki žonžo dan' žon byenen la'žo yógo'težo

law Benne' Criston' gan ži'e zchi'a laže'e. Naž yebi'e che chežo kan zej nak da' benžo kate' ne yo'ožo lo bela' žen chežo nga, cha' benžo da' zej naken chawe' o da' kegle.

Da' žeyón žo'o toze len Dios

11 Che len, dan' zžébeto' Dios, že' láže'to' wzejni'ilto' benách ka'. Dios nnézkzele' kan zej nak da' ka' yo'o lo yichj lázdo'to', na' žxen laža'a lezka' le'e nnézlele binlo dan' yo'on lo yichj lázdo'to'. 12 Bi žebéj kwinto' chawe' lawle le'e, san ženelto' gata' latje chele gaple neto' ba la'ne, nich gak yecheble, bi da' ye'le benne' ka' zka'n zen kwíngake' kan zloé'eze law kwíngake', na' kege kan zej nake' lo yichj lázdo'gake'. 13 Cha' nyal yichjto', naken nich ga'n zen Dios, na' cha' bi nyal yichjto', naken nich gak da' chawe' chele le'e. 14 Žon byenen bi da' gonto' dan' nži'il Benne' Criston' žo'o, dan' nnezlžo toze' Le' gote' lo wlazgak yógo'te benách, na' che len nak chegak yógo'te benách ka' kan nátlengake' Le' tzen. 15 Le' gote' lo wlazgak yógo'te benách ka' nich biž bi gongak benne' ka' zej nnita' nbane' da' naken chégakze', san da' naken che Bennen' gote' lo wlázgake', na' bebane' lo yela' got. 16 Che len, biž gónbia'to' benách ka' kan zej nakze' lo bela' žen chégake', na' la'kze kíte'ze bénbia'to' Benne' Criston', bi nónbia'to'-ne' ki na'a. 17 Cha' ba beyák nóte'teze benne' toze len Benne' Criston', ba nake' benne' kobe. Ba wdé che da' gokgak zga'ale, na' ba zej nkoben yógo'ten.

18 Yógo'te da' ki ben Dios, Bennen' beyone' žo'o toze len Lekze' lo na' Benne' Criston', na' bdie' lo na'to' wchaljto' kan gak yeyakgak yógo'te benách ka' toze len Le'. 19 Da' zchaljto' znnan ki: "Dios wzóalene' Benne' Criston' tzen, na' bene' ga gak yeyakgak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga toze len Lekze', na' bi žejsá' laže'e dola' da' wbága'gake'." Bdie' lo na'to' diža' chawe' ni, kan gak yeyakgak benách ka' toze len Le'. 20 Na'a, nakto' wbás ka' che Benne' Criston', na' žak na'a ka Dios na'kze žáta'yoele' le'e lo na'to' neto'. Che len žáta'yoelto' le'e lo wláz Benne' Criston', le yeyák toze len Dios. 21 Benne' Criston' bi be dola' bene', san Dios bdie' Le' ka to benne' dola' lo wlazžo žo'o nich gata' latje chežo gakžo chawe' kan nak Dios na'kze, dan' nakžo toze len Benne' Criston'.

6 Dan' žónlento' Dios tzen žin, žáta'yoelto' le'e, na' znnato' bi wdele ka'ze da' chawe' da' žénele Dios gone' chele. 2 Nyejw le'e yiche la'y kan wnná Dios, da' znnan:

To ža wžé' laža'a le', benla' chio',
na' ža bena' ga gak yeló', góklena' le'.
Le wia nga. Na'a naken ža že' laže'e žo'o.
Na'a naken ža gak yelažo.

3 Bi ženelto' bi da' gonto' da' gonen ga wchixle no benne', nich bi soa no benne' wka'ne' ka'ze žin da' žonto'. 4 Ni'a che yógo'te da' žonto', že' láže'to' gak bia' nakto' wen žin che Dios. Che len, len yela' zbeze zen laže' zzoelto' da' ka' zzáka'to', na' da' ka' žiážjelto', na' da' ka' žóngaken ga že' zedlto'. 5 Ki bento' la'kze bdingak benne' ka' neto' lo yo, na' bséjwgake' neto' liž ya, na' wžía láže'gake' neto'. Wdetle bento' žin, na' bi gota' cheto' latje tasto' o bi da' gawto'. 6 Be' láže'to' gak bia' nakto' wen žin che Dios.

Gok bia' da' ni
dan' nakto' lazdo' yaž,
na' dan' napto' yela' žejní'il,
na' dan' zbezto' zen laže',
na' dan' nakto' ži'i laže',
na' dan' zoalen Dios Be' La'y neto',
na' dan' nak li laže' kan nži'ilto' lježto' ka'.

7 Zchaljto' da' naken dot da' li,
na' zoalen yela' wak che Dios neto'.
Da' nak chawe' naken ka to da' zdíl-lento' lo wdile,
na' lezka' da' žape chi'in neto' lo wdilen'.

8 Zej nnita' benne' ka' žápegake' neto' ba
la'ne,
na' lezka' benne' ka' zzóagake' neto'
chela'ale.
Zej nnita' benne' ka' žliž zí'gake' neto',
na' lezka' benne' ka' žliž cháwe'gake'
neto'.
La'kze benách ka' znnágake' žon láže'to',
zchaljto' da' naken dot da' li.
9 La'kze zej nnita' benách ka' bi zej
nónbi'e neto',
lezka' zej nnita' benne' ka' zej nónbi'e
neto'.
Zdato' gan žon zož gatto', san ne zoato'
nbanto'.
Žóngake' neto' da' zia, san bi žótgake'
neto'.
10 Žóngake' neto' nyache' laže', san
žebétezelto'.
Nakto' benne' yache' ka', san žonnto'
yela' wnni'a li laže' chegak benne'
zan ka'.
La'kze bi be de cheto', yógo'te da' de
naken cheto'.
11 Dot láže'to' zcháljlento' le'e, zí'na'do'
ka', le'e zoale lo yež Corinto. Bloe'elto'
le'e kan da' li že' láže'to' le'e. 12 Cha'
bi nakžo toze bi naken dan' bi že'
láže'to' le'e, san le'ekze bi že' láže'le neto'.
13 Na'a, zcháljlena' le'e kan žon to benne'
zcháljlene' zi'nkze' ka', na' znnia': le yebí'i
cheto' kan žónlento' le'e. Le we' laže'
neto'.

Nakžo ka to yodo' gan yo'o Dios ban

14 Bi gónlenle tzen benách ka' bi že-
jlé'gake' che Dios.
Bi gak gak toze da' nak chawe' len da'
kegle.
Bi gak gak toze da' nak chol len da' nak
baní'.
15 Bi gak gak toze Benne' Criston' len da'
xiwe'.
Bi gak gak toze to benne' žejli'e che
Benne' Criston' len to benne' bi že-
jli'e chie'.
16 Bi gak gak toze yodo' che Dios len lo'a
ka'.
Le'ekze nakle ka to yodo' gan yo'o Dios
ban. Kan nak da' ni, Dios na'kze wnné':
Sóalena' légake', na' tálena' légake'.
Gaka' Dios chégake',
na' légake' gákgake' benách chia' ka'.
17 Che len, lezka' wnné' ki:
Le yežój ládjwgake', na' le kwas gan
nníta'gake'.
Wnná Xanžo: “Bi gónlenle légake' tzen
da' kegle,
na' si' lo na'a le'e.
18 Neda' gaka' Xakzle,
na' le'e gakle zi'na' ka', benne' byo ka', na'
no'le ka'.”
Ki znna Xanžo, Bennen' napkze' dot yela'
wak.

7 Da' ki da' bchebe laže' Dios zej
naken chežo, ljéža'do' ka'. Che len
žala' yeyón kwinžo chawe', na' yekwaszo
bíte'teze da' zka'n ditjen bela' žen chežo,
na' be' nakkzžo. Lo yela' zžebe Dios
chežo žala' gakžo che Leze'.

Beyát láže'gak benne' Corinto ka'

2 Le si' lo na'le neto'. Bi bento' no
benne' ládjwle le'e zia. Bi bento' ga chixle
no benne'. Bi ben láže'lto' no benne'.
3 Zchalja' ki, kege nich yesbaga'a le'e zia,
san naken ka wnnía' zga'ale, na' da' yoble
znnia': zoa' ban laže' soa' nbánlena' le'e o
gátlena' le'e dan' že' laža'a le'e. 4 Žxenle'e
laža'a le'e, zí'na'do' ka', na' žapa' le'e ba
la'ne. La'kze da' zan da' zzáka'to', zóali'a
choch, na' žebéle'ela'.
5 Katen' bžinto' gan nbab Masedonia,
na' zejte na'a ža, bi žata' cheto' latje
yezí' láže'to', san da' zan da' žaken cheto'.
Benách ka' zdíl-lengake' neto', na' lo
yichj lázdo'to' zej yo'o da' ka' zchébe-
gaken neto'. 6 Naž Dios, Bennen' žon
choche' no benne' za' gak chope laže'e,
ben choche' neto' dan' bežín xkwide' Tito
ga zoato' ni. 7 Bi gokzen dan' bežinbe' ga
zoato' ni, san dan' lezka' bzenlbe' neto'

kan le'e ben chochle lázdo'be'. Bzenlbe' neto' kan žénele'elele yelé'elele neda', na' kan nak nyache' láže'le ni'a che da' goken ga na', na' lezka' kan že' láže'le neda'. Yógo'te da' ki žóngaken ga žebéle'ela'.

8 La'kze da' bzoja' chele le'e le'e yiche nežwn' benen ga gok nyache' láže'le le'e, bi nak nyache' laža'a na'a. Zga'ale gok nyache' laža'a kate' gókbe'ela' benen ga gok nyache' láže'le le'e to chi'ido', 9 san na'a žebela', kege dan' gok nyache' láže'le, san dan' ben yela' nyache' laže' chele na' ga beyát láže'le. Dios bkonle' žin yela' nyache' laže' chele na', nich bi wchíxelele le'e ni'a che da' bento' neto'. 10 Yela' nyache' laže' da' zkonle Dios žin žonen ga yeyát laže' no benne' nich yelé', na' che len bi žala' gak nyache' láže'žo ni'a chen, san yela' nyache' laže' da' naken che yežlyó nga žonen ga žatgak benách ka'. 11 Le wia nga kan bkonle Dios žin yela' nyache' laže' chele na':

Benen ga že' láže'le Dios.
Benen ga gónelele yežojle chawe'.
Benen ga bža'ale bennen' bene' dolan'.
Benen ga zžébele Dios.
Benen ga be' láže'le gonle kan znna xtiža' Dios.
Benen ga nží'ilele Dios dot láže'le.
Benen ga gónelele gonle zia bennen' bene' dolan'.
Benle da' nak bia' bi be dola' nbága'le ni'a che dan' goken.

12 Che len, la'kze bzoja' ki le'e yichen', bi gokzen ni'a che bennen' bene' dolan', na' kégeze ni'a che bennen' wzake'e, san lezka' nich gak bia' law Dios da' li že' láže'le neto'. 13 Da' ni ben chochen lázdo'to'. Kégeze beyák choch lázdo'to' san žebéle'elto' dan' žebél xkwide' Tito ni'a che da' benle le'e, na' ben chochle lázdo'be'.

14 Bka'n zena' le'e law xkwide' Titon', na' bi benle ga bedoe'ela'. Bcháljlentezto' le'e da' nak dot da' li, na' lezka' nak dot da' li da' bcháljlento' xkwide' Titon' katen' wdapto' le'e ba la'ne. 15 Zej žakže dot li laže' kan nži'il xkwide' Titon' le'e kate' žejsá' láže'be' kan benle kan znna xtíža'to', na' kan wdaple-be' ba la'ne lo yela' zžebe Dios chele, na' lo yela' gaxjw laže' chele. 16 Žebéle'ela' dan' gak wxén laža'a le'e dot laža'a.

Kan žala' wnézjwžo da' napžo

8 Na'a, zí'na'do' ka', žénelto' wzenlto' le'e kan nak da' benn Dios chegak kwe' ka' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Masedonia. 2 La'kze da' zenle'e wzáka'gake' lo da' ka' gókgaken chégake', da' zenle'e bebégekle', na' dot láže'gake' bnézjwgake' da' zenle'e la'kze zej nake' benách yache' ka'. 3 Neda' zzoa lia' kan nak chégake', dot láže'gake' bnézjwgake' yógo'te da' gok wnézjwgake', na' bnézjwgakže' ka da' gókgake'. 4 De chgi' wnnábgekle' neto', na' góta'yoele'egekle' neto' we'to' légake' latje tzen len neto' gáklengake' lježžo ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. 5 Béngakže' kan wlék yichjto' góngake', dan' zga'ale bde kwíngake' lo na' Xanžon', na' lezka' lo na'to' neto', na' naken da' žaz laže' Dios. 6 Che len wnnablto' xkwide' Titon' yeyóž gonbe' xchinbe' gan zoale le'e, nich wtobbe' mežw da' znézjwle le'e lo yela' ži'i laže' chele, kan wzó lawbe' benbe' zga'ale. 7 Nakle benne' blo ka' kan nak yógo'te da' žonle,

kan žejle'le che Benne' Criston', na'
kan žejní'ilele, na'
kan zzejní'ilele benách ka', na'
kan že' láže'le gonle da' naken chawe', na'
kan nží'ilele neto'.

Lezka' žala' gakle benne' blo ka' kan gáklenle lježle ka', na' lo yela' ži'i laže' chele soa bi da' wnézjwle chégake'.

8 Bi žon byena' gonle le'e ki. Zchalja' kan žongak yebale benách ka', kan dot láže'gake' bi da' znézjwgake'. Ki žona' nich gona' ga gonle da' gak bia' nak dot li

laže' kan nží'ilele lježle ka'. 9 Nnézkzelele
da' benn Xanžo Jesús, Benne' Criston',
chežo. Gota' yela' wnni'a zen chie', san
nich gáklene' le'e beyake' benne' yache'
nich gata' yela' wnni'a chele, dan' goke'
Le' yache'.
10 Ki žekla' neda': gakže chawe' chele
cha' yeyóž gonle da' wzó lawle žonle ba
gok to yiz. Gokle benne' blo ka', kégeze
kan bnézjwle, san lezka' kan gónelele
wnézjwle. 11 Na'a, dot láže'le le yesyóž
gonle dan' wzó lawle žonle, na' dot
láže'le bnézjwle. Le wnezjw na'a kan
sáke'le. 12 Cha' žénelele bi da' wnézjwle,
Dios žape' ba la'ne da' znézjwle kan nak
da' deze chele. Bi znnabe' wnézjwžele ka
da' deze chele.
13 Bi žénela' gona' ga wnézjwle le'e da'
gáklenen yezika' benách ka' na' zejte yáž-
jelele le'e. 14 Žénela' gak tlebe kan de
chele, na' chégake'. Na'a da' zenle'e de
chele da' gak wnézjwle nich soa da' gata'
chegak benne' ka' žiážjegekle'. Naž kate'
yážjelele le'e, légake' gak bi da' wnézjw-
gake' chele nich ki gak tlebe kan de
chele, na' chégake'. 15 Lezka' nyejw le'e
yiche la'y, da' znnan: “Bennen' btobe' da'
zenle'e, bi be bga'nze chie', na' bennen'
btobe' láte'ze, bi be byážjele'.”

Kan žongak xkwide' Tito, na' lježbe' ka'

16 Žoxken Dios, Le' bene' ga že' laže'
xkwide' Tito le'e kan že' laža'a neda'
le'e. 17 Kégeze žonbe' kan znna xtiža'a da'
wnnabla'-be', san dan' že' láže'kzbe' le'e,
žakze chebe' gónelbe' chejwíabe' le'e.
18 Žséla'to' to lježžo tzen len lebe',
lježžon' žápegak yógo'te kwe' benách
ka' che Benne' Criston' le' ba la'ne,
dan' žone' binlo žin che diža' chawen'.
19 Lezka' yógo'te kwe' benách ka' che
Benne' Criston' wžegak benne' ni nich
sá'lene' neto' tzen chjwa'to' dan' znézjwle
le'e nich ga'n zen Xanžon', na' lezka' gak
bia' že' láže'žo lježžo ka', benne' ka' že-
jlé'gake' che Benne' Criston'. 20 Ki gaken,
gónlene' neto' tzen nich bi gak no benne'
bi da' nnie' cheto' kan žónlento' mežwn'
da' zenle'e da' znézjwle le'e, da' gáklenen
benách yache' ka'. 21 Že' láže'to' gonto'
da' naken chawe', kégeze law Xanžon',
san lezka' lawgak benách.
22 Lezka' žséla'to' yetó lježžo tzen len
légake', bennen' ble'elto' zan chi'i kan
žone' le', na' nak bia' dot laže'e žénele'
gónlene' neto' tzen žin. Lezka', dan' žxen
laže'e le'e, žénežele' gáklene' neto' lo
žin ni. 23 Cha' no benne' nnable' kan
nak xkwide' Titon', nakbe' lježa', na'
žónlenbe' neda' tzen žin nich gáklento'
le'e. Cha' no benne' nnable' kan zej nak
yezika' lježžo ki, bséla'gak yógo'te kwe'
benách ka' che Benne' Criston' légake',
na' zka'n zéngake' Benne' Criston'. 24 Le
gon ga gak bia' nží'ilele légake' nich
gákbe'egekle yógo'te kwe' benách ka'
che Benne' Criston' žonle ki, na' nich
nnézgekle' nak dot da' li da' chawe' da'
znnato' kan nak chele.

Mežw da' ztobžo da' gáklenen lježžo ka'

9 Kan nak da' znézjwle da' gáklenen lježžo ka', benne' žejlé'gake' che
Benne' Criston', bi žon byenen wzoja'
chele le'e, le'e yiche ni. 2 Ba nnezla' kan
žénelele gonle da' ni, na' zchalja' lawgak benách ka' žejlé'gake' che Benne'
Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nbab
Masedonia nga, kan nak da' chawe' da'
žonle. Zzenla' légake' kan nak chele le'e,
zoale gan nbab Acaya, kan ba gok to yiz
ba zoale gonle da' ni, na' dan' že' láže'le
gonle da' ni, ben chochen lázdo'gak
yeláte'ze bdachgak benách ki, benne' ka'
žejlé'gake' che Benne' Criston'. 3 Na'a,
žsela'a lježžo ki gan zoale nich gak bia'
nak dot da' li da' znnato' kan nak chele,
na' nak kan ba wnnía' chele, ba zoale
gonle dan' gáklenen lježžo ka'. 4 Cha'
bale benách Masedonia ki, benne' ka' že-

jlé'gake' che Benne' Criston', yídlengake' neda' tzen, na' cha' gak bia' bi zoale gonlen, naž yedoe'elto' dan' bxen láže'to' le'e, na' lezka' le'ekze žala' yedoé'elele. 5 Che len gokla' žala' sela'a lješšo ki nich žíngake' gan zoale zgá'alegake' kate' la'a neda', na' gáklengake' le'e nich yeyóž wtoble dan' bchebe láže'le wnézjwlen. Ki gaken, yeyóž wtoble mežwn' zga'ale kate' la'a, na' gak bia' znézjwlen dan' žénekzelele, na' kege dan' žon byéneto' bi da' wnézjwle.

6 Le chejsá' laže' da' znnan:

No benne' žaze' láte'ze, láte'ze yelape'.
No benne' žaze' da' zenle'e, da' zenle'e yelape'.

7 To tole žala' wnézjwle kan ba wnnale lo yichj lázdo'le, na' kege lo yela' nyache' laže' chele o dan' zoa no benne' žon byene', dan' nži'il Dios no benne' dot laže'e znezjwe'. 8 Dios gak yebi'e chele da' zenle'e kan žiážjelele nich gata' chele yógo'te dan' žiážjelele, na' ga'n chele nich gak gáklenle no benne' zoa da' žiážjele'. 9 Lezka' nyejw le'e yiche la'y kan nak che to benne' wzóa bi da' bnezjwe', da' znnan:

Dot laže'e bnezjwe' chegak benách yache' ka'.
Nak biá'teze yela' ži'i laže' chie'.

10 Dios, Bennen' žonne' chežo bi da' gazžo, na' lezka' bi da' ye'j gawžo, wnezjwe' chele da' gak wnézjwle le'e, dan' naken ka da' žaz to benne', na' lezka' gone' ga chan da' yelaple, da' naken da' chawe' da' žonlen. 11 Dios gone' ga gáta'le'eže yela' wnni'a chele nich gak wnézjwle da' zenle'e. Ki gaken, dan' wnézjwle, dan' chiston' lo wlazle le'e, gonen ga ye'gak benne' zan Dios: “Žóxkeno'.” 12 Da' znézjwle dan' gáklenen lješšo ka', kégeze gonnen chégake' da' žiážjegekle', san gonen ga yé'gake' Dios: “Žóxkeno'.” 13 Kate' gonle ki, na' wká'n zéngake' Dios dan' gak bia' žonle kan znna diža' chawen' che Benne' Criston' kan znnale žonle. Lezka' we láwgake' Le', dan' nakle le'e ži'i laže', na' znézjwle chégake', na' lezka' chegak yezika' benách ka'. 14 Wcháljlengake' Dios, na' nnábgekle' Le' gon chawe'e le'e dan' zej nži'ile' le'e dan' Dios že' láže'li'e le'e. 15 ¡Žoxken Dios, Bennen' benne' chežo to da' záka'le'en!

Yela' wnná bia' da' nzi' lo na' Pablo

10 Znnagak bálele le'e naka' gaxjw laže' kate' ne zóalena' le'e, san kate' zoa' zi'to' gan zoale žsela' le'e snia kan zzoja' chele le'e yiche. Dan' nak Benne' Criston' gaxjw laže', na' ži'i laže', neda', Pablo, žáta'yoela' le'e 2 nich bi gonle ga gon byenen sela' le'e snia katen' la'a gan zoale. Ba zoa' sela' snia benne' ka' znnágake' žonto' žin ni lo yela' benachze cheto'. 3 Da' li nakto' benách, san kege žakze cheto' žonto' xchin Dios. 4 Da' ka' zdíl-lento' lo wdile, bi zej naken ka da' ka' zdíl-lengak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, san da' ka' zdíl-lenton' zej napen yela' wak che Dios, dan' zkonlto' žin nich wžía yi'to' da' wale ka' che da' xiwe'. Zžia yi'to' da' wen laže' ka' da' znna da' xiwe' kan nak cheto', 5 na' yógo'te da' ka' zkonlen žin nich gonen ga wká'n zen kwinžo, nich gonen ga bi gak gónbia'žo Dios. Žonto' ga zej nak bia' yógo'te da' zza' láže'gak benách ka', da ka' žóngaken ga zží'igake' che Dios, nich gak gonto' kan znna Benne' Criston'. 6 Te gonle da' gak bia' dot láže'le žonle kan znna xtiža' Benne' Criston', soato' selto' snia yógo'te benne' ka' zží'igake' che xtiže'e.

7 Zwíale da' nla' lawze. Cha' zoa no benne' ládjwle le'e, benne' žekle' nake' che Benne' Criston', lezka' žala' gákbe'le' da' ni: kan le' nake' che Benne' Criston', lezka' neto' nakto' chie'. 8 Bi žedoe'ela' la'kze wdetlen bka'n zen kwina' kan nak yela' wnná bia' da' bde Xanžon' lo na'to'. Da' nzi' lo na'to' naken nich gak gónžeto' li laže' kan žejle'le che Benne' Criston',

na' kege nich wžía yi'to' le'e. 9 Bi žénela' géklele žénela' wcheba' le'e len da' zzoja' chele le'e yiche ni. 10 Zej nnita' benne' ka' ga na', benne' ka' nnágake': “Kan zej nak da' ka' zzoj Pablo chežo, žsele' žo'o snia, na' žesbage'e žo'o zia, san kate' zóalene' žo'o žon kwine' gaxjw laže', na' diža' zen laže' zchalje'.” 11 Bennen' znnie' cheto' ki žala' gákbe'ele' da' ni: kan nakto' kate' zzojto' chele le'e yiche kate' zoato' zi'to' gan zoale, lezka' gakto' lo da' gonto' katen' sóalento' le'e.

12 Da' li bi žežoglto' nnato' nakto' tlebe kan zej nak benne' ka' zka'n zen kwíngake'. Benne' bi nnezle ka' zej nak benne' ka'. Lo da' zza' láže'gake' znnágake' kan žala' gakgak benách ka', na' zchi'a láže'gake' la' légakze' kan nak dan' zza' láže'gake'. 13 Neto' bi wka'nže zen kwinto' kan žala' gonto', san toze kan nak žin da' bde Dios lo na'to', na' lo žin na', žala' gonton' gan zoale le'e. 14 Cha' bde Dios lo na'to' žin da' gonto' gan zoale, bi wdetle benton' katen' bžinto' gan zoale, katen' bcháljlento' le'e diža' chawen'. 15 Bi zka'n zen kwinto' kan nak žin da' bengak yezika' benách ka', san toze kan nak žin da' bde Dios lo na'to'. Žxen láže'to' gakže li laže' kan žejle'le che Benne' Criston' nich gak gonto' žin gan zoale da' záka'žen, kan nak da' bde Dios lo na'to' gonton'. 16 Naž gak wchaljto' diža' chawen' gan zej nnita' yež ka' žé'gaken zí'to'že gan zoale. Ki gaken, bi gon byenen wká'n zen kwinto' ni'a che žin da' bengak yezika' benách ka', dan' bde Dios lo ná'gake'.

17 Nyejw le'e yiche la'y da' znnan:
No benne' žénele' bi da' wká'n zene',
da' benkze Xanžon' žala' wká'n zenen'.
18 Ba bežój chawe' to benne' kate' znna Xanžon' ba bežoje' chawe', na' kege kate' znne' ki che la' kwinze'.

Pablo, na' benne' ka' žon kwíngake' wbás ka' che Jesús

11 Žénela' gakle zen laže' len neda' kate' ne zchalja' lo yela' bi nnezle chia'. Le we' láže'le neda'. 2 Že' laža'a le'e kan Dios na'kze že' laže'e le'e, dan' nakle kan nak to xkwide' no'le nakbe' dot li laže', no'len' bezía'-be' kwit Benne' Criston' nich wchág ná'lenbe' Lekze'. 3 Zžeba' la' no benne' gan zoale, na' gon láže'le' le'e, na' gone' ga wsanle kan dot láže'le nží'ilele Benne' Criston', kan ben Eba, zo'le Adán katen' da' xiwe', lo yela' sina' chen, ben láže'len le'. 4 Ki znnia' dan' dot láže'le žwe'le no benne' latje ze'e gan zoale, na' zchalje' kan nak che xtiža' Jesús, da' nžan' kan nak da' bsedlto' le'e, na' zzi' lo na'le to be', na' to diža' chawe', da' ka' zej nžan' kan nak Be' La'y na', na' diža' chawen' dan' wzí' lo na'le da' bchaljto' neto'. 5 Žekla' bi nakža' neda' ka'ze kan zej nak benne' ka', benne' žéklele le'e zej nákli'e zen, na' znnágake' zej nake' wbás ka' che Benne' Criston'. 6 La'kze naka' ka'ze kan zchalja', bi naka' ka'ze kan nak yela' žejní'il da' napan'. Zan chi'i, na' da' zan kan bloe'elto' le'e kan nak yela' žejní'il da' napton'.

7 ¿Bi gok chawe' da' bena' katen' bi be bchixjwa' le'e katen' bchalja' diža' chawen' gan zoale? Bka'n kwina' ka'ze, san bka'n zena' le'e. 8 Bkonla' žin da' gok chegak yezika' kwe' ka' benách ka' che Benne' Criston', dan' wzi'a mežw da' bnézjwgake' chia' nich gok bena' žin gan zoale le'e. 9 Katen' wzóalena' le'e, cha' wzóa da' byážjela', bi bsaka' zi'a nitole le'e, san lježžo ka', benne' ka' bžójgake' gan nbab Masedonia, bnézjwgake' chia' dan' byážjelan'. Batkle bsaka' zi'a le'e, na' tlebe kan gona'. 10 Ni'a che da' nak dot da' li kan nak che Benne' Criston' da' zóalenen neda', bi soa' žize, san wká'n zen kwina' kan nak da' ki dot gan nbab

Acaya. 11 ¿Žéklele bi nži'ila' le'e dan' znnia' ki? Nnézkzele Dios nži'ila' le'e.

12 Gónteza' kan žona' na'a, nich bi gata' latje chegak benne' ka' zka'n zen kwíngake', benne' ka' znnágake' zej nake' wbás ka' che Benne' Criston', na' znnágake' žóngake' xchine' Le' kan žonton' neto'. 13 Bi zej nake' wbás ka' bsela' Benne' Criston'. Žon láže'gake' kan nak žin da' žóngake', na' žonze kwíngake' wbás ka' che Benne' Criston'. 14 Bi žala' yebánležo kan žongak benne' ka'. Lezka' da' xiwe' na'kze zloe'el kwinen ka to wbás che ya'abá, wbasen' zde' lo baní'. 15 Che len bi žala' yebánležo cha' wen žin ka' che da' xiwen' zloe'el kwíngake' ka benne' ka' žóngake' xchin Bennen' nake' chawe'. Kwia yí'gake' kan nak tlebe len da' žóngake'.

Da' ka' wzaka' Pablo

16 Da' yoble žapa' le'e: bi žala' no benne' gekle' nyal yichja'. San cha' žéklele nyal yichja', le gonn neda' latje wchalja' ka to benne' nyal yichje', nich wká'n zen kwina' to chi'ido'. 17 Da' ni da' znnia' bi naken to da' gož Xanžon' neda' gona', san zchalja' ka to benne' nyal yichje', na' wká'n zen kwina'. 18 Zej nnita' benne' zan zka'n zen kwíngake' kan zej nak da' žóngake' žakze chégake'. Che len, lezka' neda' wká'n zen kwina'. 19 Dan' žéklele žakle da' zenle'e, dot láže'le žwe'le latje wchaljgak benne' ka' nyal yíchjgake'. 20 Lezka' žwe'le no benne' latje gone' le'e benne' ndo'w ka', o no benne' ke'e da' den chele, o no benne' nna bi'e le'e, o no benne' wka'ne' le'e ka'ze, o no benne' kape'e žoa'ale. 21 Žedoe'ela' znnia' da' ni: bi bento' ki chele dan' wdetle gokto' gaxjw laže'.

Cha' zoa no benne' žežogle' wká'n zen kwine', lezka' neda' yežoglan', na' wchalja' ka to benne' nyal yichje'.

22 ¿Zej nake' benne' hebreo ka'? Lezka' naka' neda'.
¿Zej nake' benne' Israel ka'? Lezka' naka' neda'.
¿Zej nake' za'só Bran? Lezka' naka' neda'.
23 ¿Zej nake' wen žin ka' che Benne' Criston'? Lezka' nakža' neda'.
(Zchalja' ka to benne' nyal yichje' kate' zchalja' ki.)
Benža' neda' žin ka béngake' légake'.
Byejwa' liž ya da' zanže chi'i ka byéjwgake' légake'.
Bdingak benách ka' neda' lo yo da' zanže chi'i kan gok chégake'.
Ben zož gata' da' zanže chi'i ka goken chégake'.
24 Gayo' chi'i bdingak benne' judío ka' neda' yid.
(To to chi'i ka' bdíngake' neda' to galje žoa chi'i.)
25 Chonne chi'i bdíngake' neda' yag.
To chi'i bžé'egake' neda' yej.
Chonne chi'i wyoá'a to lo barkw da' wzía yin' lo nisdo'.
To chi'i wyoá'a to yele, na' to ža lo nis lo nisdon'.
26 Zan chi'i katen' wyoá'a nez,
wdía' gan ben zož chia' che lo yego ka',
na' gan ben zož chia' lo na'gak benne' wbán ka',
na' gan ben zož chia' lo na'gak benne' wláž chia' ka',
na' gan ben zož chia' lo na'gak benne' zi'to' ka',
na' gan ben zož chia' lo yež,
na' gan ben zož chia' lo latje dach,
na' gan ben zož chia' lo nisdo',
na' gan ben zož chia' lo na'gak benne' wen laže' ka', benne' ka' znnázegake' žejlé'gake' che Benne' Criston'.
27 Žin zen bena', na' bedó laža'a.
Zan chi'i bi gota' chia' latje tasa'.
Wdona', na' wbila'.
Zan chi'i bi gota' chia' da' gawa', o gan wché'l kwina', o laže' da' gakwa'.
28 Yógo'te ža gok zedla' dan' že'le'e laža'a yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston'.

29 Kate' no benne' zkwide' laže'e, lezka' neda' zkwide' laža'a.
Kate' no benne' žone' ga wchixle to lješšo, zža'a bennen' žone' ki.
30 Cha' žon byenen wká'n zen kwina', wká'n zen kwina' kan zej nak da' ka' zej nak bian' zkwíde'la'. 31 ¡Ga'n zen Dios, Xa Xanžo Jesús, Benne' Criston'! Le' nnézkzele' zchalja' da' nak dot da' li. 32 Katen' wzóa' lo yež Damasko, benne' lie' Aretas, bennen' gota' lo ne'e lo wláz benne' znna bi'e gan nbab Roma, bnnite'e benne' ka' wžé' náwgake' nich séngake' neda', 33 san lješšo ka' bdégake' neda' to ga žo'o baní' che yo'o, ne yoa'a to xkwite zen, na' btínnegake' neda' na'le lo ze'e da' žape chi'in yežen'. Ka' goken, belá' lo na'gak benne' ka' wžé' náwgake' neda'.

Da' ble'e dáwe'le Pablo, na' da' bloe'el Dios le'

12 Da' li bi žala' wká'n zen kwina'. La'kze ki naken, na'a wchalja' kan zej nak da' ka' ble'e dáwe'la', na' da' ka' bloe'el Xanžon' neda'. 2 Nónbia'kza' to benne' žejli'e che Benne' Criston', na' ba gok xda' yiz wzóa no benne' bchi'e le' ya'abá che Dios. Bi nnezla' cha' wyeje' ga na' lo bela' žen chie', o lo be' nakkze'. Toze Dios nnezle'. 3 Nnézkzela' wyaze' latje xtan che Dios, da' nzin' paraíso. Bi nnezla' cha' wyeje' ga na' lo bela' žen chie', o bi. Toze Dios nnezle'. 4 Katen' wzóe' ga na', benle' da' ka' žóngaken ga žebanlžo, da' ka' bi de latje no benne' wchalje' chégaken. 5 Gak wká'n zena' bennen', san bi wká'n zen kwina'. Toze wká'n zen kwina' kan nak da' nak bia' zkwíde'la'. 6 La'kze yénela' wká'n zen kwina', bi gaka' benne' bi nnezle, dan' nnia' da' nak dot da' li. Na'a, bi wká'n zen kwina' dan' bi žénela' gapže no benne' neda' ba la'ne kan zej nak da' ka' ble'ela' neda', o kan nak da' benla' neda'.

7 Naž, nich bi tetle wká'n zen kwina' dan' ble'ela' da' ka' da' žóngaken ga žebanlžo, Dios bzoe' to yižwé' da' žlale'en lo xpela'a kan žla gan zga'a to yeche'. Yižwén' goken ka to da' bkonle žin da' xiwe', nich bsaka' zin' neda'. Ki goken chia' nich bi tetle wká'n zen kwina'. 8 Chonne chi'i góta'yoela' Xanžon', na' wnnabla' Le' yeké'e xwi'a na'. 9 Xanžon' gože' neda': "Nakte chio' da' že' laža'a le'. Yebélenželo' da' že' laža'a le' kate' zkwíde'lo'." Che len, žebéle'ela' dan' zkwíde'la'. Dan' žaken ki chia', na' žáklenže yela' wak che Benne' Criston' neda'. 10 Che len, dan' nži'ila' Benne' Criston', žebela' kate' zkwíde'la', na' kate' no benne' žliž zi'e neda', na' kate' zoa da' žiážjela', na' kate' no benne' zbia laže'e neda', na' kate' zoa bi da' žaken chia'. Kate' zkwíde'la', napža' yela' wak chie' Le'.

Pablo že' laže'e benách Corinto ka' zej nake' che Jesús

11 Naka' benne' bi nnezle dan' bchalja' kan zej nak da' chawe' ka' da' bena' neda'. Le'ekze ben byenle bena' ki. Le'e žala' wká'n zenle neda', na' la'kze bi be naka' neda', bi nakža' ka'ze kan zej nak benne' ka' žéklele le'e zej náklji'e zen, benne' ka' znnázegake' zej nake' wbás ka' che Benne' Criston'. 12 Da' ka' bena' lo yela' zbez zen laže' chia' gan zoale le'e zej nak bian' naka' benne' wbás che Benne' Criston'. Blé'elele da' ka' bena', da' ka' zej nak bian', na' da' ka' žóngaken ga žebanlžo, na' yela' wak zen che ya'abá che Dios. 13 Toze da' bi bena' gan zoale le'e da' bena' gan zej nnita' yezika' kwe' benách ka' che Benne' Criston'. Bi bsaka' zi'a le'e nich bi da' gonnle da' ye'j gawan'. Le si' zen chia' dan' bi bena' ki chele.

14 Za' la'a neda' gan zoale da' beyonne chi'i. Bi be nnaba' da' gonnle chia'. Žénela' gonnle le'e kwinkzle chia', na' kege bi da' den chele. Bi' že'n ka', bi

žon byenen wáwgakbe' xa xná'gakbe'. Xa xná'gakbe' ka' žala' wáwgake' zí'ngake' ka'. 15 Dot laža'a wkonla' žin yógo'te da' den chia', na' wdé kwina' ni'a chele nich gak da' chawe' chele, la'kze žekla' neda' kate' nží'ižela' le'e, zej žeyache' yela' nži'il chele len neda'.

16 Nnézkzelele bi bsaka' zi'a le'e. Na'a, bálele nnale goka' sina', na' len da' wen laže' bebélenla' da de chele. 17 ¿Žéklele ben láže'la' le'e katen' bsela'a benne' wbás chia' ka' gan zoale? 18 Góta'yoela' xkwide' Titon' yidbe' gan zoale, na' bsela'a ležžon' tzen len lebe'. ¿Žéklele ben láže'le xkwide' Titon' le'e? ¿Bi bento' tlebe kan žonto' xkwide' Titon', na' neda', na' lezka' tlebe kan nak dan' bchaljton'?

19 ¿Žéklele le'e, zí'na'do' ka', žebéj kwinto' chawe' lawle le'e? Law Dios zchaljto' lo wláz Benne' Criston', na' yógo'te da' žonto' zej naken nich gakže dot li laže' yela' žejlé' chele che Benne' Criston'. 20 Zžeba' bi gakle le'e kan žénela' gakle kate' la'a gan zoale, na' neda' bi gaka' kan žénelele le'e gaka'. Zžeba' zdílele, na' zgé'elele ležle ka', na' zža'le ležle ka', na' žliž dítjele ležle ka', na' znnele che ležle ka', na' zka'n zen kwinle, na' žonle žo'osbé. 21 Kate' la'a gan zoale, cha' ki žaken chele, zžeba' gon Dios ga yedoe'ela' kan nak chele, na' gon byenen kweža' ni'a chegak benne' zan, benne' ka' béngake' dola', na' bi beyát láže'gake' kan zej nak da' kegle da' béngake', na' da' ka' wzé láže'gake' da' kegle.

Da' gož Pablo benne' Corinto ka' ga ze lawte

13 Da' beyonne chi'i ni la'a neda' gan zoale. Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Žon byenen nníta'gak chope chonne benne' ka', benne' wzóa lígake' cha' no benne' žesbage'e ležle' zia." 2 Ba bchi'la' benne' ka' béngake' dola' katen' wzóalena' le'e da' bežope chi'i, na' na'a zchi'la' légake' da' yoble', na' lezka' yógo'te benne' ka' žóngake' dola', la'kze zoa' zi'to' nga, znnia': cha' la'a gan zoale da' yoble, bi gaka' gaxjw laže' katen' tílegaka'-ne'. 3 Znnable le'e to da' gak bian' zchalja' lo wláz Benne' Criston'. Da' ka' gona' gak biá'gaken zchalja' ki. Bi zkwíde'le Benne' Criston' kate' bi da' žone' chele, san lo yela' wak zen chie' žone' bi da' žone' chele. 4 Da' li bde'e le'e yag kroze ka to benne' zkwíde'le', san zoe' nbane' dan' zoalen yela' wak che Dios Le'. Lezka' neto' zkwíde'lto' tzen len Le', san dan' nakto' toze len Le' zoato' nbanto', na' zoalen yela' wak che Dios neto' nich bi da' gonto' gan zoale.

5 Le wia kwinle cha' žejle'le che Benne' Criston' o bi. Le si' bia' la' kwínzele. ¿Bi nnézlele zoalen Jesús, Benne' Criston', le'e, cha' da' li žejle'le chie'? 6 Žxen láže'to' nnézkzelele da' li neto' žejle'to' che Benne' Criston'. 7 Žližto' Dios, na' znnablto'-ne' gáklene' le'e, nich bi gonle da' kegle, kege nich yežojto' chawe' neto', san nich gonle le'e da' naken chawe', la'kze géklele zchíxelto' neto'. 8 Bi gak wži'ito' che da' nak dot da' li, san gak gónzeto' da' naken tlebe len da' naken dot da' li. 9 Che len žebelto' kate' zkwíde'lto', na' le'e žak chochle. Žlížtezto' Dios, na' znnablto'-ne' gone' ga gak dot li laže' kan žejle'le che Benne' Criston'. 10 Che len zzoja' chele le'e da' ni kate' ne zoa' zi'to' gan zoale. Naž kate' la'a gan zoale bi gon byenen wsaka' zi'a le'e, na' bi wkonla' žin yela' wnná bia' da' bde Xanžon' lo na'a, da' naken nich gon chocha' le'e, na' kege nich wžía yi'a le'e.

11 Na'a, zí'na'do' ka', le gak choch. Le we' laže' gak dot li laže' kan žejle'le che Benne' Criston'. Lezka' le we' laže' da' ni da' žapa' le'e. Le gak toze len ležle ka', na' le ga'nlen ležle ka' cháwe'do'. Znnabla' Dios sóalene' le'e. Le' nži'ile' žo'o, na' zka'n žie' yichj lázdo'žo. 12 Le gape "Padiox" ležle ka', tole yetole, na'

le chela' lježle ka'. 13 Yógo'te ljeżżo ka' nníta'gake' nga žápegake' le'e "Padiox."
14 Znnabla' Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', we' laže'e le'e, na' ži'ile' le'e, na' gone' ga gakle toze len Dios Be' la'y. Ka'kze gaken.

DIŽA' DA' BSEL̲A' PABLO GAN NBAB GALASIA

Pablo žape' “Padiox̲” benách ka' che Jesús gan nbab Galasia

1 1–2 Neda', Pablo, žapa' l̲e'e “Padiox̲” nbable yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Cristo gan nbab Galasia, na' lježžo ka' nníta'gake' nga, žónl̲engake' neda' tz̲en. Neda' naka' benne' wbás che Benne' Criston'. Bi belsel̲a' benách ka' neda'. Jesús, Benne' Criston', bsél̲a'kze' neda', na' X̲ažo Dios, Bennen' besbane' Jesusen' l̲o yel̲a' got, bénl̲ene' L̲e' tz̲en. 3 Z̲nnabla' X̲ažo Dios l̲en X̲anžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e l̲e'e, na' wká'n žie' yichj l̲áz̲do'le. 4 Jesús na'kze, Benne' Criston', bde kwine' l̲o yel̲a' got ni'a che dol̲a' da' wbága'žo, na' beslé' žo'o l̲o da' kegle da' žaken ža ni zoažo na'a. Bene' ki dan' goken da' gónekzele X̲ažo Dios. 5 ¡Ga'n z̲énteze Dios! Ka'kze gaken.

Toze nak diža' chawe' kan nak che Jesús, Benne' Cristo

6 Žebánl̲e'ela' kan žonle l̲e'e, dan' l̲a' z̲ká'ntele Dios. L̲e' bliže' l̲e'e nich gakle che L̲eze' dan' Jesús, Benne' Criston', be' l̲aže'e žo'o, san na'a žénelele si' l̲o na'le to diža' chawe' yoble. 7 Da' li bi zoa yetó diža' chawe' san z̲chalja' ki dan' zej nnita' benne' ka' z̲chíx̲gake' lježžo ka', na' žénegekle' wchá'gake' diža' chawen' kan nak che Benne' Criston'. 8 Cha' zoa no benne' z̲chalje' to diža' chawe' da' bi naken tl̲ebe l̲en dan' bchaljto' neto' l̲awle l̲e'e, z̲nnabla' Dios wsaka' zi'e bennen'. Žal̲a' wsaka' zi'e nedkza' cha' gona' ki, na' cha' to wbás che ya'abá gone' ki, Dios na'kze wsaka' zi'e l̲e'. 9 Ba wnnikza' ki zga'ale, na' na'a z̲nnia' ki da' yoble: cha' zoa no benne' z̲chalje' to diža' chawe' da' bi naken tl̲ebe l̲en dan' ba wz̲í' l̲o na'len, z̲nnabla' Dios wsaka' zi'e bennen'.

10 ¿Žéklele žénela' gaple neda' ba la'ne kate' z̲chal̲ja' ki? O'o. Žénela' yežoja' chawe' l̲aw Dios. ¿Žéklele žénela' chaz l̲áže'gak benách ka' neda'? Chela' yénela' chaz l̲áže'gak benách ka' neda', bi gaka' wen žin che Benne' Criston'.

Ka beyák Pablo benne' wbás che Benne' Cristo

11 Na'a, žal̲a' nnézlele da' ni, z̲í'na'do' ka'. Diža' chawen' dan' z̲chal̲ja' bi zan' l̲o yichj l̲áz̲do'gak benách ka'. 12 Kege no benne' bdie' diža' chawen' l̲o na'a, na' kege no benne' bsedl̲en' neda'. Jesús, Benne' Criston', bzejní'ikzele' neda' kan nak diža' chawe' chien'. 13 Ba bénkzelele kan bena' neda' zga'ale katen' nzi' l̲o na'a kan z̲ka'n z̲engak benne' judío ka' Dios. Nnézkzelele kan bena', katen' wžía l̲áže'l̲i'a benách ka' che Dios, benne' ka' žejl̲é'gake' che Benne' Criston', na' gónela' wžía yi'a l̲égake'. 14 Kan z̲ka'n z̲engak benne' judío ka' Dios, benža' neda' ka yeláte'ze bdachgak lježa' benne' judío ka', benne' ka' zjake' yiz ka zeyá'a neda', dan' wz̲í'že l̲o na'a neda' ka l̲é-gake' da' bdegak x̲a wdé cheto' ka' l̲o na'to' kan bénteze béngake'. 15 Ki goka' neda', san dan' nak Dios ži'i l̲aže', wžekze' neda' zga'ale kate' bi na' galja', na' bl̲iže' neda' nich gona' x̲chine'. 16 Naž, katen' gónekzele Dios, bene' ga bénbi'a Z̲i'ne', Bennen' bsel̲e'e neda' nich chejzenla' benách zi'to' ka' diža' chawen' kan nak chie' L̲e'. Katen' bene' da' ni, bi bejtil̲ja' no benne' nake' benachze nich wsedle' neda', 17 na' bi wyá'a l̲o yež Jerusalén nich chejwía' benne' ka' gókgake' wbás ka' che Benne' Criston' zgá'alegake' ka neda', san wyá'a gan nbab Arabia, na' wdé na' beyá'a l̲o yež Damasko.

18 Ka' goken, katen' ba wdé chonne yiz wyá'a l̲o yež Jerusalén, na' bejwía' Bedw, na' bgá'nl̲ena' l̲e' x̲da' ža. 19 Katen' wzóa' ga na' bi bl̲e'ela' yetože benne' wbás che Benne' Criston'. Toze Jakob,

biche' Xanžon' bl̲e'ela'-ne'. 20 Da' ni da' z̲zoja' chele naken dot da' li. Nnézkzele
Dios bi žon l̲aža'a.
21 Wdé na' wyá'a, na' wdía' l̲o yež
ka' da' zej nbaben Siria, na' da' ka' zej
nbaben Silisia. 22 Kate' ža ka' lježžo ka'
zej nake' che Benne' Criston' gan nbab
Judea bi bénbia'gake' neda'. 23 Belyenle'
toze dan' bchaljgak yezika' benách ka'
kan nak chia' neda', na' wnnágake': “Ben-
nen' wžía l̲aže'e žo'o zga'ale, z̲ze diže'e
na'a che da' žejl̲e'žo, dan' gónele' wžía
yi'e.” 24 Ka' goken, bka'n z̲éngake' Dios
ni'a che da' žona' neda'.

Yezika' benne' wbás ka' che Jesús z̲zi' l̲o ná'gake' Pablo

2 Kate' ba gok x̲da' yiz, wyá'al̲ena'
Bernabé, na' bel̲á'a l̲o yež Jerusalén,
na' bchi'a x̲kwide' Tito, bin' bénl̲enbe'
neda' tz̲en žin. 2 Wyá'a ga na' dan' bl̲oe'el
Dios neda' žal̲a' cha'a ga na'. Katen' bl̲a'a
ga na', na' chel̲a'ale bcháljl̲ena' benne' ka'
nzi' l̲o ná'gake' žin che Benne' Criston',
na' bzenla' l̲égake' kan nak diža' chawen'
da' z̲zenla' benách zi'to' ka'. Ki bena' dan'
gónela' bi ga'n dáche'ze žin da' ba bena',
na' žin da' žona' na'a. 3 L̲a'kze x̲kwide'
Titon', bi' lježan', bi nakbe' benne' judío,
bi ben byéngake' chog l̲o x̲pél̲a'be' dan'
nak bian' no benne' byo nzi' l̲o ne'e x̲tiža'
Dios kan žónteze žongak benne' judío
ka'. 4 Da' li, bal̲e benách ka' wnníta'gake'
ga na', benne' žilj l̲aže' ka', na' wnnágake'
zej nake' lježžo ka', gónegekle' gon byén-
gake' chog l̲o bel̲a' che x̲kwide' Titon'
dan' nak bian'. Benne' ki z̲bíga'gake' gan
zoažo žo'o, na' z̲wíagake' kan žonžo nich
nnézgekle' kan belažo l̲o na' da' bchi'le
Moisés. Belažo dan' nakžo toze l̲en Jesús,
Benne' Criston'. Gónegekle' gon byén-
gake' yeyakžo da' yoble ka benne' ka'
zej ndo'e l̲o na' x̲tiža' Moisés na'. 5 Nitó
chí'ido'ze, bi be'to' l̲égake' latje. Ki bento'
nich gape chi'ito' da' nak dot da' li che
diža' chawen' nich gak yebél̲enlžon.

6 Benne' ka' žeklžo nzi' l̲o ná'gake' žin
che Benne' Criston' bi bchí'igekle' neda'
nitó da' kobe. Bi že' l̲aža'a kan zej nake',
dan' bi z̲chi'a l̲aže' Dios žo'o kan z̲chi'a
l̲áže'gak benách ka' žo'o. 7 Bi bchí'igekle'
neda' nitó da' kobe, dan' gókbe'egekle'
Dios bdie' l̲o na'a žin chie' da' žona', nich
chejzenla' benách zi'to' ka' diža' chawen',
tl̲ebe kan bde Dios l̲o na' Bedon' žin chie',
na' z̲zenle' benne' judío ka' diža' chawen'.
8 Dios, l̲en yel̲a' wak chie', bene' neda'
wbás chie' nich wsedla' benách zi'to' ka',
tl̲ebe kan bene' Bedon' wbás chie' nich
wsedle' l̲e' benne' judío ka'.
9 Jakob l̲en Bedon', na' Z̲wa, benne'
ka' žeklžo nzi' l̲o ná'gake' žin che Benne'
Criston', gókbe'egekle' bde Dios l̲o na'a
žin ni. Che l̲en wz̲í' l̲o ná'gake' neda' l̲en
Bernabé, na' bento' toze diža' chjento'
x̲chin Dios gan nníta'gak benách zi'to'
ka', neda' l̲en Bernabé, na' l̲égake' gón-
gake' x̲chin Dios gan nníta'gak benne'
judío ka'. 10 Góta'yoegekle' neto' toze
chejsá' l̲áže'to' gákl̲ento' benách yache'
ka', na' da' ni že' l̲áže'teza' žona'.

Pablo bdil̲e' Bedw l̲o yež Antiokía

11 Naž kate' bl̲a' Bedon' l̲o yež Antiokía,
bdil̲a'-ne', dan' bchix̲le' kan bene'. 12 Ka'
goken dan' zga'ale bdáwl̲ene' benách
zi'to' ka' tz̲en, na' bene' ki na' zejte bžin-
gak bal̲e benne' ka' zej nake' toze l̲en
Jakob. Naž wzó l̲awe' žebige'e, na' biž
bdáwl̲ene' benách zi'to' ka' tz̲en dan'
bžebe' bi da' gongak benne' ka' nzi' l̲o
ná'gake' žóngake' ga chog l̲o bel̲a' chegak
benne' byo, benne' zi'to' ka', kan z̲nna
da' bchi'le Moisés. 13 Naž yebal̲e benne'
judío ka', benne' žejl̲é'gake' che Benne'
Criston', bénl̲engake' Bedon' tz̲en kan
žone' l̲o yel̲a' z̲žebe chie', na' ka' goken
ga bžinte l̲ezka' bžebe Bernabé, na' l̲e'
bénl̲ene' l̲égake' tz̲en. 14 Naž kate' bl̲e'ela'
bi žóngake' kan z̲nna da' naken dot da'
l̲i da' žsedle diža' chawen' žo'o, na' goža'
Bedon' l̲awgak yógo'te benne' ka' che

Benne' Criston' wnníta'gake' ga na', na' wnnía': “Nako' le' benne' judío, san žono' le' kan žongak benách zi'to' ka', na' kege kan žongak benne' judío ka'. ¿Biz̲ chen' žénelo' gon byeno' gongak benách zi'to' ka' kan žongak benne' judío ka'?”

Želagak benne' judío ka' dan' žejl̲é'gake' che Jesús kan želagak benách zi'to' ka'

15 L̲ezka' goža' Bedon': “Žo'o nakžo benne' judío ka' dan' x̲a x̲na'žo ka' zej nake' benne' judío ka', na' kege nakžo benách zi'to' ka', benne' bi zej nónbi'e Dios. 16 Nnézkzelžo nitó benne' bi yeyake' chawe' l̲aw Dios dan' žone' kan z̲nna da' bchi'le Moisés. Toze yeyák chawe' l̲awe' L̲e' no benne' žejl̲i'e che Jesús, Benne' Criston'. L̲ezka' žo'o bejl̲e'žo che Jesusen', nich beyakžo chawe' l̲aw Dios, na' kege dan' žonžo kan z̲nna da' bchi'le Moisés na'. Bi yeyák nitó benne' chawe' l̲aw Dios dan' žone' kan z̲nna da' bchi'le Moisés na'. 17 Na'a, žeklžo beyakžo chawe' l̲aw Dios dan' žejl̲e'žo che Benne' Criston', san cha' nak bia' nakžo benne' dol̲a' kan zej nak benách zi'to' ka', ¿žal̲a' nnažo žon Benne' Criston' ga žonžo dol̲a'? O'o. 18 Cha' že' l̲aža'a yechisa' da' bchi'le Moisés da' ba wdé chen, da' ni nak bian' z̲ka'n ditja' da' z̲nakze Dios.”

19 Dan' bi gok gona' kan z̲nna da' bchi'le Moisés na', gok chia' ka ba nata'. Dan' naken ki, ba belá' na'a l̲o na' da' bchi'le Moisés nich soa' nbana', na' nich gona' kan z̲nnakze Dios. 20 Nak chia' ka ba gótl̲ena' Benne' Criston' tz̲en l̲e'e yag kroze gan gote' L̲e'. Che l̲en kege nedkza' zoa' nbana', san zoa nban Benne' Criston' l̲o yichj l̲áz̲da'wa'. Kan naken, zoa' nbana' na'a, naken dan' žejl̲i'a che Z̲i'n Dios, Bennen' bží'il̲e'ele' neda', na' bde kwine' l̲o yel̲a' got l̲o wlaza' neda'. 21 Bi žénela' wzóa' chel̲a'ale da' žonnze Dios chežo. Chela' gak to benne' yeyake' chawe' l̲aw Dios, dan' žone' da' z̲nna da' bchi'le Moisés na', naž dáche'ze got Benne' Criston'.

Da' z̲nna da' bchi'le Moisés, na' da' žejl̲e'žo che Benne' Cristo

3 ¡L̲e'e, benne' bi nnezle ka'! ¡L̲e'e, benne' Galasia ka'! ¿Wzóa no benne' bene' chele yel̲a' wžá' nich biž gonle kan z̲nna da' naken dot da' li? Gaze l̲o de bzenlto' l̲e'e da' žata' chežo dan' got Jesús, Benne' Criston', l̲e'e yag kroze. 2 Le wchebe neda' da' ni. ¿Bedjsoal̲en Dios Be' La'y l̲e'e dan' benle kan z̲nna da' bchi'le Moisés na' o dan' bejl̲e'le diža' chawen' da' bénlele? 3 ¿Nakx̲kze goken nakle benne' bi nnezle ki? Wzó l̲awle nakle che Dios dan' zoal̲en Dios Be' La'y l̲e'e. ¿Žéklele žakze chele gak gonle ga gak dot l̲i l̲aže' kan nakle che Dios? 4 ¿Dáche'ze gok chele yógo'te dan' wz̲áka'le? ¡Bi goken ki! 5 Kate' Dios žsel̲e'e Dios Be' La'y nich yedjsóal̲ene' l̲e'e, na' žonne' l̲e'e latje gonle yel̲a' wak che ya'abá ka', ¿žone' ki dan' žonle kan z̲nna da' bchi'le Moisés na' o dan' žejl̲é'zele diža' chawen' da' bénlele?

6 Nyejw l̲e'e yiche la'y da' z̲nnan: “Bran bejl̲i'e che Dios, na' Dios wnné' nake' chawe' l̲awe' L̲e' dan' bejl̲i'e chie'.” 7 Che l̲en žal̲a' nnézlele, benne' ka' žejl̲é'gake' che Dios, l̲égakze' zej nake' da' li z̲a'só Bran na'. 8 Nyejw l̲e'e yiche la'y, da' bl̲a' l̲awn zga'ale kan gon Dios, dan' z̲nnan, benne' zi'to' ka', benne' chejl̲é'gake' chie' L̲e', gákgake' chawe' l̲awe' L̲e'. Che l̲en Dios bl̲oe'ele' Bran na' zga'ale kan nak diža' chawen', na' wnné': “L̲o na' Z̲a'só' gon chawa'a benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga.” 9 Ki naken, Bran na' bejl̲i'e che Dios, na' Dios wnné' nake' chawe'. L̲ezka' na'a, Dios žone' chawe' yógo'te benne' ka' žejl̲é'gake' chie' L̲e'.

10 Zej nbaga' z̲ia benne' ka' žx̲en l̲áže'gake' yeyákgake' chawe' l̲aw Dios dan' žóngake' kan z̲nna da' bchi'le

Moisés. Ki naken dan' nyejw le'e yiche
la'y da' znnan: “Zej nbaga' zia yógo'te
benne' ka' bi žóngake' dot da' znna
xtiže'e.” 11 Na'a, nak bia' bi yeyák nitó
benne' chawe' law Dios dan' žone' da'
znna xtiže'e, dan' nyejw le'e yiche la'y
da' znnan: “Soa nban bennen' beyake'
chawe' law Dios dan' žejli'e chie' Le'.”
12 Kan žeyák chawe' law Dios no benne'
žejli'e che Benne' Criston' nžan' kan nak
che benne' žxen laže'e yeyake' chawe'
lawe' Le' dan' žone' kan wnná Moisés
na'. Nyejw le'e yiche la'y da' znnan:
“Soa nban no benne' žone' dot da' znna
xtiže'e.”
13 Benne' Criston' beslé' žo'o lo na' da'
zchogen chežo gatžo da' nyejwn le'e
xtiža' Moisés na', dan' bi'e latje wžóg
chie' gate' lo wlazžo žo'o. Ki naken, dan'
nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Zej
nbaga' zia yógo'te benne' ka' zej de'e
to le'e yag.” 14 Ka' goken che Benne'
Criston' nich gak gon Dios kan bchebe
laže'e gone' che Bran, katen' wnné' gon
chawe'e benách zi'to' ka' lo na' Jesús,
Benne' Criston', nich gak gone' ga yed-
jsoalen Dios Be' La'y žo'o cha' chejle'žo
chie' Le', kan bchebe laže' Dios gone'.

Da' bchi'le Moisés žo'o, na' da' bchebe laže' Dios gone'

15 Na'a, zí'na'do' ka', žapa' le'e to da'
žsaka' leba', to da' žaken chežo, na' zn-
nia': Kate' chope benne' ka' ba béngake'
toze xtíža'gake', na' ba ben chóchgake'
dižan', naž bi gak nitó benne' wché'en,
na' bi gak no benne' wzanen'. 16 Dios
bchebe laže'e to da' gone' che Bran, na'
che Za'sóe'. Gan nyejw le'e yiche da'
ni, bi znnan: “za'sóe' ka'”, da' zchal-
jen chegak benne' zan, san znnan: “che
Za'sóe'.” Da' ni zchaljen che toze Benne',
Benne' Criston'. 17 Da' ni žénela' nnia':
Dios bene' toze diža' len Bran na', na'
bchebe laže'e gone' kan znna da' wnné'.
Na'a, da' nyejw le'e xtiža' Dios, da' bchi'le
Dios benne' judío ka' tape gaywá' chi žoa
yiz wdé katen' gože' Bran na' dan', bi gak
yeká'an dan' bchebe laže' Dios gonen', na'
bi gak wsolen. 18 Na'a, cha' žala' gonžo
kan znna xtiža' Moisés na' nich si'žo da'
bchebe laže' Dios gonze', biž naken to da'
bchebe laže'e gonze'. Dios žonze' ki dan'
bchebe laže'e gone' ki che Bran na'.
19 Cha' ki naken, ¿biz chen' bchi'le
Dios benách ka' da' nyejwn lo da' bzoj
Moisés na'? Dios bchi'le' benách ka' ki
nich gak bia' zia da' zej nbage'e, san go-
ken ki toze kate' bžinte ža na' bla' law
Za'só Bran na', Bennen' bchebe laže' Dios
wnezjwe' chie'. Da' nyejwn lo xtiža' Dios
bsele'en yežlyó nga lo na'gak wbás che
ya'abá ka', na' Moisés bdie' dižan' law-
gak benách ka'. 20 Kate' toze benne' zoa
da' zchebe laže'e gonen', bi žon byenen
soa no benne' wdíe' dižan', na' Dios, toze'
nake'.

Biz chen' gož Dios benách ka' góngake' da' zej nyejw lo da' bzoj Moisés

21 Na'a, kan nak da' nyejwn lo xtiža'
Dios, ¿naken tlebe len dan' bchebe laže'
Dios gone'? O'o. Chela' bchi'le Dios žo'o
gonžo da' gak gonen ga soažo nbanžo to
chi'ize, naž gak yeyakžo chawe' law Dios
cha' gonžo kan znna xtiže'e. 22 San da'
nyejwn le'e yiche la'y znnan yógo'težo
nbága'žo dola'. Ki naken nich gak si'žo
dan' bchebe laže' Dios gata' chežo cha'
chejle'žo che Jesús, Benne' Criston'.
23 Kate' bi na' žin ža gak chejle'žo che
Benne' Criston', da' znna xtiže'e bchi'len
žo'o, kan zoa da' zchi'len to benne'
nyejwe' liž ya. Ka' goken na' zejte ža
gok bia' gak yeyakžo chawe' law Dios
cha' chejle'žo chie' Le'. 24 Ki naken, da'
znna xtiža' Dios bchi'len žo'o, na' goken
chežo ka to benne' bsedle' žo'o na' ze-
jte ža bloe'e law Jesús, Benne' Criston',
nich gak yeyakžo chawe' law Dios cha'
chejle'žo chie' Le'. 25 Na'a, dan' ba bžin

ža gak yeyakžo chawe' l̲aw Dios cha' chejl̲e'žo che Benne' Criston', dan' bsedlen žo'o biž z̲chi'len žo'o.

26 Yógo'tele l̲e'e nakle z̲i'nkze Dios dan' žejl̲e'le che Jesús, Benne' Criston', na' ba nakle toze l̲en L̲e'. 27 Yógo'te benne' ka', benne' bezóagake' nis nich yeyákgake' toze l̲en Jesús, Benne' Criston', ba beyákgake' kan nakkze' L̲e'. 28 Biž zej nžoj chople benne' judío ka' l̲en benne' zi'to' ka', na' biž zej nžoj chople benne' ndo'w ka' l̲en benne' ka' bi zej ndo'e, na' biž zej nžoj chople benne' byo ka' l̲en no'le ka'. Kate' beyakle toze l̲en Jesús, Benne' Criston', yógo'tele l̲ezka' beyakle toze l̲en lježle tole yetole. 29 Na'a, cha' nakle che Benne' Criston', l̲ezka' nakle z̲a'só Bran, na' nzi'le dan' bchebe l̲aže' Dios wnez̲jwe' che Bran na'.

4 Da' ni naken da' žénela' nnia': Kate' ne z̲bez to x̲kwide' byo ža wl̲oé'e l̲aw x̲abe' ba žeyál̲a'be' si'be' da' žal̲a' wka'ne' chebe', ne nakbe' ka to bi' ndo'w, l̲a'kze da' li yógo'te gaken chebe'. 2 Kate' ne zejbe' yiz kwide' chebe', zej nnita' benne' ka' z̲chí'igekle' l̲ebe', na' z̲kóngekle' žin da' žal̲a' gaken chebe' na' zejte ža ba bdix̲jw x̲abe' chebe'. 3 L̲ezka' žaken chežo. Katen' gokžo ka x̲kwide' ka', da' žónteze žongak benách ka' che yežlyó nga bchí'igeklen žo'o. 4 Naž kate' bza'a ža, Dios bsel̲e'e Z̲i'nkze' nga. Goke' z̲i'n to no'le kan nakžo žo'o, na' da' žsédgekle benne' judío ka' bchí'igeklen L̲e'. 5 Ka' goken chie' nich gok beslé' benne' ka' z̲chi'le x̲tiža' Moisés na' l̲égake', nich gak yeyakžo žo'o z̲i'nkze Dios.

6 Nich gak bia' ba nakle z̲i'nkze Dios, L̲e' bchize' Dios Be' La'y l̲o yichj l̲áz̲do'le, na' L̲ekze' z̲chál̲jl̲ene' Dios l̲o wlazle l̲e'e, na' z̲nne': "X̲e." 7 Ki naken, ba nakle z̲i'nkze Dios, na' biž nakle ka benne' ndo'w ka'. Na'a, dan' nakle z̲i'nkze' L̲e', Dios na'kze ba bchebe l̲aže'e gonne' chele da' naken chie', dan' nakle toze l̲en Benne' Criston'.

Pablo že' l̲aže'e benne' Galasia ka' žejl̲é'gake' che Jesús

8 Katen' bi na' gónbia'le Dios, gokle ka benne' ndo'w ka', na' bka'n z̲enle lo'a ka'. Bi zej nak lo'a ka' dios ka'. 9 Na'a, dan' nónbia'le Dios, o wak nnažo: dan' nonbia' Dios l̲e'e, ¿biz̲ chen' žénelele yeyo'ole l̲o na' x̲tiža' Moisés na', da' bi žákl̲enen nitó benne'? ¿Žénelele gakle da' yoble benne' ndo'w ka', nich gonle kan z̲nna x̲tiže'e? 10 Z̲ka'n z̲enle to yetó ža, na' to yetó byo', na' to yetó da' žaken, na' to yetó yiz. 11 Z̲žeba' da' gak chele. Bena' žin gan zoale l̲e'e nich gónbia'le da' naken dot da' li. ¿Beyák dáche'ze žin da' bena'? 12 Žáta'yoela' l̲e'e, zí'na'do' ka', gakle kan naka' neda', dan' ba belá' l̲o na' dan' wnná Moisés na'. Ki žal̲a' gonle dan' beyaka' neda' kan gokle l̲e'e. Bi be da' z̲ia benle chia' neda'.

13 Ba nnézkzelele biz̲ chen' wzó l̲awa' z̲chalja' diža' chawen' gan zoale l̲e'e. Bchal̲jan' ga na' dan' gókl̲i'a yižwé'. 14 Bi bka'nle neda' ka'ze, na' bi bzoale neda' chel̲a'ale l̲a'kze bgótelele ni'a che yižwé' chian'. Wdaple neda' ba la'ne, toze kan gaple ba la'ne to wbás che ya'abá, o kan gaple ba la'ne Jesús na'kze, Benne' Criston'. 15 Bebél̲e'elele ža na'. ¿Biz̲kze goken chele dan' biž žaken ki chele? Da' ni gak nnia' kan goken chele: Chela' gok to da' sáke'le gonle, na' kwejle yej l̲awkzle, na' gonnlen chia' neda'. 16 Na'a, ¿žéklele beyaka' to benne' bi z̲l̲e'ele' l̲e'e chawe' dan' goža' l̲e'e káteze naken?

17 Benne' ka' z̲chíx̲gake' l̲e'e že' l̲áže'gake' l̲e'e, san kege nich gaken chawe' chele. Žénegekle' góngake' ga kwej yichjle neto', na' we' l̲áže'le l̲égake'. 18 Na'a, chawe' naken soa no benne' že' l̲aže'e l̲e'e, san toze cha' naken nich gak chawe' chele. Ki že' l̲áže'teza' l̲e'e, na' kégeze kate' ne zóal̲ena' l̲e'e. 19 L̲e'e, zí'na'do' ka', kan žak che to no'le za' galj bi' že'n chie', z̲záka'l̲i'e, l̲ezka' z̲záka'l̲i'a

neda' da' yoble ni'a chele le'e kate' žinže
ža gakle dot kan nak Benne' Criston'.
20 Žak láže'li'a sóalena' le'e na'a nich gak
wcháljlena' le'e to diža' nža', dan' že'
zedla' ni'a chele.

Da' žsedle da' goken che Agar, na' che Sara, zo'le Bran

21 Na'a, nólele le'e ženelele wdé kwinle
lo na' da' bchi'le Moisés na', le wia da'
ni da' nnia'. ¿Batkle bze nagle da' znna
xtiža' Moisés na'? 22 Lo xtiže'e znnan ki:
“Wnníta'gak chope xkwide' byo ka' che
Bran. Tobe' gokbe' zi'n to no'le ndo'w,
na' yetobe' gokbe' zi'n to no'le bi ndo'e.
23 Zi'n no'le ndo'w na' goljbe' lo ni'a lo
na' to benne' kan žaljgak yógo'te xkwide'
ka', san zi'n no'le bi ndo'e na' goljbe'
dan' bchebe laže' Dios gone' ga galjbe'.”
24 Da' ni naken to da' žsaka' leben. Kan
gok chegak chope no'le ki žsedlen kan
zej nak chope diža' nžag, da' ka' Dios
bénlene' benách ka'. To diža' nžag na'
naken da' ben Dios law ya'a Sinaí, na'
da' goken che Agar, no'le ndo'w che Sara
zloe'elen kan naken. Benne' ka' zej nzi'
diža' nžag ni zej nake' ka zi'n Agar na',
na' zej nake' ka benne' ndo'w ka' lo na'
diža' nžag na'. 25 Da' gok Agar na' lezka'
zloe'elen kan nak ya'a Sinaí, dan' žen'
gan nbab Arabia, na' lezka' zloe'elen kan
nak yež Jerusalén dan' žen' na'a ža, dan'
naken ka to benne' ndo'w tzen len benne'
ka' zej nnite'e lo ežen'. 26 San bi ndo'gak
benách ka' che Jerusalén na' da' žen'
ya'abá che Dios, na' žo'o ni nakžo benách
wláž ka' che ežen'. 27 Nyejw le'e yiche
la'y da' znnan:

Bebél, no'le wbíž, bi zoa zi'no'.
Lo yela' žebél chio' wžéžeya'a,
la'kze batkle gok chio' da' zzáka'kze to
no'le
za' galj bi' že'n chie'.
Bebél la'kze nbej yichjgak benách ka' le',
dan' Dios gone' ga yánle'eže zi'no' ka'
ka xkwide' ka' che no'len' zóalene' benne'
byo chie'.

28 Zí'na'do' ka', žo'o ni nakžo kan gok
Isaak, zi'n Bran. Nakžo ka za'só Bran
na', xkwide' ka' bchebe laže' Dios gálj-
gakbe' chie'. 29 Kate' ža ka', xkwiden'
goljbe' kan žaljgak yógo'te xkwide' ka',
wžía láže'be' xkwiden', bin' goljbe' ni'a
che yela' wak che Dios Be' La'y. Lezka'
žaken chežo na'a, želbía láže'gak benách
ka' nníta'gake' yežlyó nga žo'o. 30 Na'a,
¿bizkze znna da' nyejw le'e yiche la'y? Ki
znnan: “Bebéj no'le ndo'w na' na'le tzen
len zi'ne', dan' bi gak si' zi'n no'len' tzen
len zi'n no'le bi ndo'e da' bchebe laže'
Dios gatan' che zi'n no'le bi ndo'e na'.”
31 Ki naken, zí'na'do' ka', bi nakžo kan
gok zi'n no'le ndo'w na'. Žo'o nakžo ka
zi'n no'le bi ndo'e na'.

Le gape chi'i kwinle, nich ga'nle lo yela' želá

5 Ba belažo dan' beslá Benne' Criston'
žo'o. Le soa choch cha', na' le ga'n lo
yela' želá na'. Bi wzóa kwinle da' yoble lo
na' da' bchi'le Moisés na', nich bi gakle ka
benne' ndo'w ka' chen.

2 Le wzé nag da' znnia'. Neda', Pablo,
žapa' le'e cha' gonnle no benne' latje
choge' lo bela' chele kan znna da' bchi'le
Moisés na', bi yebélenlele da' ben Benne'
Criston'. 3 Da' yoble ženela' yapa' no
benne' byo žwe'e latje no benne' choge'
lo xpele'e da' ni, žon byenen gone' dot
da' znna da' bchi'le Moisés na'. 4 Nólele
le'e žéklele yeyakle chawe' law Dios dan'
žonle kan znna xtiža' Moisés na', ba
bkwáslenle Benne' Criston'. Ba bsanle
da' žonn Dios chežo. 5 Žo'o ni žxen
láže'žo yeyakžo chawe' law Dios ni'a che
yela' wak che Dios Be' La'y dan' že-
jle'žo che Benne' Criston'. 6 Cha' nakžo
toze len Jesús, Benne' Criston', bi be
zaka' cha' nžog lo bela' chežo kan znna
xtiža' Moisés na', o cha' bi nžog ki lo
bela' chežo. Da' záka'že naken chejle'žo

che Benne' Criston', da' gonen ga ži'ilžo lježžo ka'.
7 Cháwe'do' gok kan wzó ḷawle žonle
ža na'. ¿Nakxkze goken bka'nle da' naken
dot da' li? 8 Dios, Bennen' bḷiže' ḷe'e, bi
ben byene' benle ki. 9 Bi gaḷ ḷáže'le da'
znnan: “Láte'ze kwa zichj che yet xtil
žonen ga chaž dot kwa da' nzin' kwa
zichjen'.” 10 Dan' nakžo toze ḷen Xanžon',
žxen ḷaža'a kan nak chele, sa' ḷáže'le tḷebe
kan zza' ḷaža'a neda', na' Dios wsaka'
zi'e bennen' zchixe' ḷe'e, nóte'teze benne'
nake'.
11 Na'a, kan nak chia' neda', zí'na'do'
ka', zej nnita' benne' ka' znnágake' žsedla'
benách ka' žaḷa' chog ḷo beḷa' chegak
benne' byo ka' kan znna da' bchi'le
Moisés na'. Cha' žona' ki, ¿biz chen'
želbía ḷáže'gak benne' judío ka' neda'?
Chela' žsedla' ki, bi ža'a nitó benne' neda'
dan' zchaḷja' kan got Benne' Criston' ḷe'e
yag kroze. 12 Kan nak chegak benne'
ka' zchíxgake' ḷe'e, benne' ka' ženegekle'
chog ḷo beḷa' chele, žak ḷaža'a chóggake'
to chi'ize kwíngake'.
13 Kan nak chele, zí'na'do' ka', Dios
bḷiže' ḷe'e nich gakle benách nla ka'. Bi
wkónlele žin yeḷa' želá na' nich gonle kan
zdan láže'zele, san nich gonle žin che
lježle tole yetole, dan' nží'ilele lježle ka'.
14 Yógo'te da' znna xtiža' Dios žon ben-
nen' žone' kan znna xtiža' Dios da' zn-
nan: “Žaḷa' ži'ilo' lježo' kan nži'il kwino'.”
15 Na'a, cha' znnele che lježle tole yetole,
da' žonle naken kan žongak beko' yixe'
snia ka', bia ka' žáwya'agakba', na' žáw-
gakba' ljéžgakba' ka'. Cha' ki žonle, le
gape chi'i kwinle nich bi wžía yi'le lježle
tole yetole.

Da' žonžo žakze chežo, na' da' žon Dios Be' La'y ḷo yichj ḷázdo'žo

16 Da' ni žapa' ḷe'e: le we' laže' gonle da'
ženele Dios Be' La'y, na' naž biž gonle kan
ženelele ḷo yeḷa' benachze chele. 17 Da'
ženelžo gonžo ḷo yeḷa' benachze chežo bi
naken tḷebe ḷen da' ženele Dios Be' La'y
gonžon, na' da' ženele Dios Be' La'y bi
naken tḷebe ḷen da' ka' ženelžo gonžo ḷo
yeḷa' benachze chežo. Da' chopen ki, bi
zej naken tḷebe, na' che ḷen bi gak gonle
kan ženekzelele. 18 Na'a, cha' žonle kan
ženele Dios Be' La'y, biž yo'ole ḷo na' da'
bchi'le Moisés na'.
19 Zej nak bia' da' žongak benách ka',
benne' ka' žóngake' kan ženele yeḷa' be-
nachze chégake':
Zka'n dítjgake' yeḷa' zchag na'.
Žóngake' da' zinnj, na' da' kegle, na' da'
bi naken chawe'.
20 Zka'n zéngake' lo'a ka', na' žóngake'
yeḷa' wžá'.
Bi zḷé'egekle' ljéžgake' ka' chawe', na'
želdíḷ-ḷene' ḷégake'.
Zgé'egekle' ljéžgake' ka', na' želžé'e.
Zze ḷáže'gake' da' kegle.
Želžój chóplegake', na' zbéjgake'
cheḷa'ale benách ka'.
21 Zdan ḷáže'gake' yeḷa' gape, na' žótgake'
benách ka'.
Želzožle', na' žáwḷe'egake'.
Zdetlen žóngake' da' ka' žóngake'.
Da' zan da' ki žóngake'. Neda' zchi'la' ḷe'e
na'a nich bi gonle ki, kan bchi'la' ḷe'e
zga'ale, znnia': benne' ka' žóngake' ki bi
gak cházgake' gan znna bia' Dios.
22 Na'a, nak bia' Dios Be' La'y žone' žin
ḷo yichj ḷázdo'žo dan' žonžo ki:
Nži'ilžo lježžo ka', na' žebéḷe'elžo.
Zga'n ži yichj ḷázdo'žo, na' zbezžo zen
ḷaže'.
Že' ḷáže'žo lježžo ka', na' nakžo ži'i ḷaže'.
Žonžo kan znnažo.
23 Nakžo gaxjw ḷaže', na' znna bia'žo
kwinžo.
Da' bchi'le Moisés žo'o bi zži'il che da'
ki. 24 Benne' ka' zej nake' che Benne'
Criston' biž žóngake' kan ženekzegekle',
na' bi žóngake' da' zdanze láže'gake' ḷo
yeḷa' benachze chégake'. 25 Dios Be' La'y
nbánḷenžo. Ḷekze' žaḷa' nna bi'e žo'o kan
nak yógo'te da' žonžo.

26 Bi žala' wká'n zen kwinžo, na' bi
wcha'žo lješšo tožo yetožo, na' bi ge'elžo
lješšo tožo yetožo.

Žala' gáklenžo lješšo ka'

6 Na'a, zí'na'do' ka', cha' lé'elele žon
to lježle dola', naž nólele le'e zoalen
Dios Be' La'y le'e, žala' gonle ga yeyát
laže' bennen', san žon byenen gonle ki lo
yela' gaxjw laže' chele, na' le gape chi'i
kwinle nich bi gon da' xiwe' ga bága'le
dola'. 2 Le gaklen lježle tole yetole kan
nak ywa' da' nbága'le. Cha' gonle ki, na'
gonle kan znna da' goš Benne' Criston'
žo'o gonžo.
3 Cha' zoa no benne' žekle' nake' benne'
zen, san bi be nake', benne' ni žon láže'le'
la' kwinze'. 4 To to benne' žala' wie' binlo
da' žonkze'. Naž cha' yežoje' chawe',
gak wká'n zen kwine' kan nak da' ba
bene', na' bi gon byenen wie' kan bengak
yezika' benách ka' cha' bene' le' da' nakže
chawe' o bi bene' ki. 5 To to benne' žala'
we'e da' besbaga' Dios le'.
6 Cha' zoa no benne' žsedle' le'e diža'
chawen', žala' wnézjwle bennen' žsedle'
le'e late' da' den chele.
7 Bi gon laže'l kwinle, dan' bi gak gon
láže'lele Dios. Yelaple kan nak da' go-
zle. 8 Cha' da' žazle zej naken da' ka'
žonle kan zdanze láže'le lo yela' be-
nachze chele, na' da' yelaple gaken yela'
got. Cha' da' žazle zej naken da' ka' žonle
kan žaz laže' Dios Be' La'y, na' yelaple da'
gonn Dios Be' La'y chele, da' naken yela'
nban da' zejlí kanne. 9 Ki naken, bi žala'
wsanžo gonžo da' naken chawe', na' cha'
bi yekwaššo, žin ža yelapžon. 10 Che len,
bátteze gata' latje chežo, žala' gonžo da'
nak chawe' chegak yógo'te benách ka',
na' da' naken blo, žala' gonžo ki chegak
lješšo ka', benne' žejlé'gake' che Benne'
Criston'.

Da' bzoj Pablo kate' ze lawte

11 Le wia kato da' zen diža' ni da' zzoja'
nga chele len na' kwina'. 12 Benne' ka' žé-
negekle' góngake' ga chog lo bela' chele
kan znna da' bchi'le Moisés na', žón-
gake' ki nich yežójgake' chawe' lawgak
benne' judío ka', nich bi kwia láže'gake'
légake' dan' zcháljgake' kan got Benne'
Criston' le'e yag kroze. 13 Na'a, benne'
byo ka' nžog lo bela' chégake' kan znna
da' bchi'le Moisés na', bi žóngake' dot kan
znna da' bchi'le'. Žénegekle' góngake'
ga chog lo bela' chele nich gak wká'n
zen kwíngake' dan' gata' latje chégake'
nna biá'gake' le'e. 14 Kan nak chia' neda',
wká'n zena' toze da' ben Xanžo Jesús,
Benne' Criston', katen' gote' le'e yag
kroze. Ni'a che da' ben Benne' Criston'
le'e yag kroze, da' žen' yežlyó nga naken
chia' neda' ka to da' ba naten, na' bi že'
laža'an, na' neda' naka' chegak benách
ka' nníta'gake' yežlyó nga ka to benne'
gat, na' bi gak yekwásgake' neda'. 15 Cha'
nakžo toze len Jesús, Benne' Criston', bi
be zaka' cha' nžog lo bela' chežo kan znna
xtiža' Moisés na', o cha' bi nžog ki lo bela'
chežo. Da' záka'kze naken gakžo benách
kobe lo yichj lázdo'žo. 16 Yógo'te benne'
ka', benne' žóngake' kan znna da' žs-
edla' nga, na' yógo'te benne' ka' zej nake'
che Dios, znnabla' Dios wká'n žie' yichj
lázdo'gake', na' yeyache' laže'e légake'.
17 Na'a so law, biž gak no benne' gone'
ga kwe' zedla' neda', dan' zej že' lo xpela'a
yiž ka' da' zej nak bian' naka' wen žin che
Xanžo Jesusen'.
18 Na'a, zí'na'do' ka', znnabla' Xanžo
Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e.
Ka'kze gaken.

DIŽA' DA' BSELA' PABLO L̲O YEŽ ÉFESO

Pablo žape' "Padiox̲" benách ka' che Jesús

1 Neda', Pablo, žapa' l̲e'e "Padiox̲", nakle che Dios, na' žejl̲e'le che Jesús, Benne' Criston', na' zoale l̲o yež Éfeso. Naka' neda' wbás bsel̲a' Jesús, Benne' Criston', dan' Dios na'kze gónele' gaka' ki. 2 Z̲nnabla' X̲ažo Dios l̲en X̲anžo Jesús, Benne' Criston', we' l̲aže'e l̲e'e, na' wká'n žie' yichj l̲áz̲do'le.

Da' žonn Dios chežo dan' nakžo toze l̲en Jesús

3 ¡Ga'n z̲en Dios, X̲a X̲anžo Jesús, Benne' Criston'! Dan' nakžo toze l̲en Benne' Criston', Dios ba benne' chežo yógo'te da' naken chawe' che ya'abá chie', dan' bsel̲e'e Dios Be' La'y nich yedjsóal̲ene' žo'o. 4 Zga'ale kate' ben Dios yežlyó nga, wžekze' žo'o nich gakžo che L̲eze' ni'a che Benne' Criston', na' nich gakžo benách la'y chie' ka', na' nich gakžo chawe' l̲awe' L̲e'. 5 Dios bkweze' zga'ale si' l̲o ne'e žo'o ka z̲i'nkze' ka' ni'a che da' gon Jesús, Benne' Criston', dan' wyáz l̲aže'e L̲e' gone' ki, na' dan' naken da' gónekzele' gone'. 6 Žal̲a' wká'n z̲éntezžo Dios ni'a che da' benne' chežo, dan' bennze' chežo dan' nakžo toze l̲en Z̲i'ne', Bennen' nži'ile'. 7 Benne' Criston' beya'we' žo'o katen' gote' l̲o wlazžo žo'o nich gak yenít l̲aw Dios žo'o che dol̲a' da' nbágа'žo. Ki ben Dios dan' nží'il̲e'ele' žo'o. 8 Bl̲oe'ele' l̲aw kan nži'ile' žo'o dan' benne' chežo yel̲a' sina' chie', na' yel̲a' žejní'il chie' 9 nich gak gónbia'žo da' bkweze' chežo, na' bl̲oe'ele' žo'o da' bgache', dan' bzoakzen' zga'ale gonen' l̲o na' Benne' Criston'. 10 Dan' bzoakze Dios gonen' kate' žinte ža, naken gone' ga gakgak toze, na' chazgak l̲o na' Benne' Criston' yógo'te da' de, da' ka' zej nnitan' ya'abá che Dios, na' da' ka' zej nnitan' yežlyó nga.

11 Dan' nakžo toze l̲en Benne' Criston', Dios wžekze' žo'o zga'ale nich gak chežo da' naken che X̲ažo Dios, dan' bkwezen' chežo kan nak da' gónekzele' L̲e'. Nake' L̲e' Bennen' žone' yógo'te kan žénekzele' L̲e'. 12 Ki ben Dios nich wká'n z̲enžone' kan nak yel̲a' z̲en chie', žo'o ni žx̲en l̲áže'žo Benne' Criston' zgá'aležo ka yezika' benách ka'. 13 L̲ezka' goken chele l̲e'e. Katen' bénlele diža' da' naken dot da' li, diža' chawen' kan gak yelažo, na' bejl̲e'le che Benne' Criston', na' Dios bzoe' chele da' nak bian' nakle chie', katen' bchize' Dios Be' La'y l̲o yichj l̲áz̲do'le. Dios Be' La'y na' nake' Bennen' bchebe l̲aže' Dios sel̲e'e chežo. 14 Dan' zoal̲en Dios Be' La'y žo'o, nak bia' gak chežo da' naken che X̲ažo Dios kate' yeyóž yeya'we' žo'o, žo'o na' ba nakžo chie' L̲e'. Ki naken nich ga'n z̲en yel̲a' baní' chie'.

Pablo z̲nnable' Dios wzejni'ile' benách ka' che Jesús

15 Che l̲en, katen' benla' kan žejl̲e'le che X̲anžo Jesusen', na' kan nží'ilele yógo'te benách ka' che Dios, na' zejte na'a ža 16 bi žsana' žapa' Dios: "Žóx̲keno'" ni'a chele. Žejsá' l̲aža'a l̲e'e kate' z̲chálj̲lena' Dios, 17 Bennen' nake' Dios che X̲anžo Jesús, Benne' Criston', na' nake' X̲ažo, na' nape' dot yel̲a' wak. Z̲nnabla'-ne' sel̲e'e Dios Be' La'y chele, nich gone' ga gónbia'le Dios dot kan nake'. Dios Be' La'y na' žonne' chežo yel̲a' žejní'il, na' z̲l̲oe'ele' žo'o da' nakkze Dios. 18 Z̲nnabla' Dios wzejni'ile' l̲e'e l̲o yichj l̲áz̲do'le nich gak nnézlele kan nak da' žx̲en l̲áže'žo, dan' bl̲iže' l̲e'e nich yebél̲enlelen, na' nich nnézlele kan nak yel̲a' wnni'a che ya'abá che Dios da' gaken chegak benne' ka' zej nake' chie' L̲e', 19 na' nich nnézlele kato da' z̲en nak yel̲a' wak chie', dan' žákl̲enen žo'o, nolžo žejl̲e'žo chie' L̲e'. Yel̲a'

wak z̲en ni naken da' bl̲oe'el l̲aw Dios
20 katen' besbane' Benne' Criston' l̲o ye l̲a'
got, na' bene' ga wži'e kwit l̲i ža chie'
L̲e' gan nake' blo ya'abá che Dios, 21 ga
na' z̲nna bi'e benne' wnná bia' ka', na'
benne' ka' nzi' l̲o ná'gake' ye l̲a' wnná
bia', na' benne' blo ka', na' benne' ka' zej
nake' x̲angak benách ka'. Benne' Criston'
nakže' blo ka yógo'te benne' ka' nzi' l̲o
ná'gake' ye l̲a' wnná bia' yežlyó nga, na'
l̲o yežlyó da' zan'. 22 Dios bdie' l̲o na'
Benne' Criston' yógo'te da' den nich nna
bi'en, na' bzoe' L̲e' chegak benách chie'
ka' nich gake' X̲anžo l̲o yógo'te da' zej
naken chežo. 23 Benách ka' che Benne'
Criston' zej nake' ka be l̲a' žen chekze',
na' žake' L̲e' dot z̲en l̲o be l̲a' žen chie'
na'. Žonkze' L̲e' ga z̲gólegak dot chawe'
yógo'te da' den.

Belažo dan' nži'il Dios žo'o

2 Dios ba benne' ye l̲a' nban da' zejlí
kanne chele, l̲a'kze zga'ale gokle ka
benne' gat ka' ni'a che do l̲a' da' wbága'le,
na' ni'a che da' z̲innj da' benle. 2 Ža na'
benle tl̲ebe kan žongak benách ka' bi zej
nake' chawe', benne' ka' nníta'gake' yež-
lyó nga, na' benle kan gónele da' x̲iwe',
dan' z̲nna bian' l̲o be'ze, na' z̲konlen žin
benne' ka' bi žóngake' kan z̲nna x̲tiža'
Dios. 3 L̲ezka' gokžo yógo'težo žo'o, dan'
benžo kan wzeze l̲áže'žo, na' kan wyáz
l̲áže'žo l̲o ye l̲a' benachze chežo. Che l̲en
wbága'žo do l̲a' l̲aw Dios, dan' žonen ga
choge' chežo gatžo kan gone' chegak
yezika' benách ka'. 4–5 Naž katen' gokžo
ka benne' gat ka' ni'a che do l̲an' da'
wbága'žo, Dios besbane' žo'o l̲o ye l̲a'
got t z̲en l̲en Benne' Criston' dan' bey-
ache' l̲áže'le' žo'o, na' bží'il̲e'ele' žo'o. Be-
lale l̲e'e dan' že' l̲aže' Dios l̲e'e. 6 Dios
besbane' žo'o t z̲en l̲en Benne' Criston'
nich gone' ga kwe'žo t z̲en l̲en L̲e' gan
z̲nna bi'e ya'abá chie' L̲e'. 7 Katen' ben
Dios ki, bl̲oe'ele' benách ka' zá'gake' kan
nak ye l̲a' wnni'a che da' bennze' chežo,
katen' bse l̲e'e Jesús, Benne' Criston', nich
gákl̲ene' žo'o, da' nak bian' kan nží'il̲e'ele'
žo'o. 8 Belale l̲e'e dan' že' l̲aže' Dios l̲e'e
dan' žejl̲e'le che Benne' Criston'. Beslé'
l̲e'e, kege dan' zoa da' chawe' da' benle
l̲e'e, san dan' naken da' žonze Dios. 9 Bi
gak nitó benne' wká'n z̲en kwine' dan'
belé', dan' bi belé' ni'a che da' chawe' da'
benkze' l̲e'. 10 Da' nakžo naken da' benkze
Dios. Dan' nakžo toze l̲en Jesús, Benne'
Criston', bzoe' žo'o nich gonžo da' naken
chawe', da' bkweze' zga'ale nich gonžon.

Že' ži yichj l̲áz̲do'žo l̲aw Dios ni'a che da' ben Jesús

11 Le chejsá' l̲aže' kan gokle zga'ale.
Gokle benách zi'to' ka', na' che l̲en
benne' judío ka', benne' želchoge' l̲o be l̲a'
chegak benne' byo ka' da' nak bian' nzi'
l̲o ná'gake' x̲tiža' Dios, na' z̲nnágake' zej
nake' benne' nžog l̲o be l̲a' chégake', z̲n-
nágake' nakle l̲e'e benne' bi nžog l̲o be l̲a'
chégake'. 12 Ža na' wzoale zi'to' gan zoa
Benne' Criston'. Gokle benne' zi'to' ka'
l̲awgak benách Israel ka', na' bi wz̲i'le da'
chawe' che diža' da' ben choch Dios, dan'
bchebe l̲aže'e gata' chegak benách chie'
ka'. Wzoale yežlyó nga, na' bi wzóa da'
žx̲en l̲áže'le, na' bi bénbia'le Dios. 13 Na'a,
nakle toze l̲en Jesús, Benne' Criston'.
Zga'ale wzoale zi'to' gan zoa Dios, san
na'a Dios ba bnnite' l̲e'e gawze dan' got
Benne' Criston' l̲o wlazžo žo'o. 14 Benne'
Cristo na'kze z̲ka'n žie' yichj l̲áz̲do'žo l̲aw
Dios. L̲e' bene' ga beyakgak benne' judío
ka', na' benne' zi'to' ka', ka toze benách,
na' bso l̲e' ye l̲a' z̲ža'a dan' bebejen l̲égake'
chople, dan' goken ka to ze'e sibe. 15 Da'
ni ben Benne' Criston' katen' gote' l̲o
wlazžo žo'o, na' bso l̲e' da' ka' z̲chí'igeklen
benne' judío ka', da' ka' zej nyejwn l̲o da'
bzoj Moisés na', na' chope kwe' benne'
ka', beyone' l̲égake' toze benách kobe,
benne' ka' zej nake' toze l̲en L̲ekze'. Ki
bene', na' bka'n žie' ye l̲a' z̲ža'a na'. 16 Dan'
got Benne' Criston' l̲e'e yag kroze, bso l̲e'

yeḷa' zža'a na', na' chope kwe' benách ka', beyone' ḷégake' ka toze benách, na' bzoa žie' yichj ḷázdo'gake' ḷaw Dios.

17 Ka' goken, zí'na'do' ka', bḷa' ḷaw Benne' Criston', na' bchaḷje' diža' chawen' kan gak ga'ngak cháwe'do' yógo'te benách ka', ḷe'e na' nakle benách zi'to' ka', na' wzoale zi'to' gan zoa Dios, na' ḷezka' benne' judío ka', benne' ka' nníta'gake' gawze. 18 Na'a, ni'a che da' ben Benne' Criston', gak bíga'žo ḷaw Xažo Dios, dan' zóaḷenkze Dios Be' La'y žo'o, ḷa'kze nakžo benne' judío ka' o benách zi'to' ka'. 19 Che ḷen, ḷe'e, benne' zi'to' ka', biž nakle ka benách zi'to' ka', na' biž zoale to yežlyó da' bi naken chele, san nbábḷenle benách ka' che Dios. Ba nakle ljež Dios na'kze. 20 Ḷe'e nakle ka to yo'o da' zoan to chi'ize. Nakle ka yej ka' da' zej zoan ḷaw ḷen ze'e, da' wlo'ogak benne' wbás ka' che Benne' Criston' ḷen benne' ka' bcháḷjgake' ḷo wláz Dios. Jesús na'kze, Benne' Criston', nake' ka yej blo che ḷen ze'e na'. 21 Dot yo'on' da' nakle ḷe'ekze žasen ḷaw ḷen ze'e na', dan' nakkze Benne' Criston', na' yej chen ka' zej nnita' binlo, nich gaken to yodo' la'y che Xanžon' gan zoakze' Ḷe'. 22 Ḷe'ekze nakle toze ḷen Benne' Criston', Bennen' bnnite' ḷe'e nich gakle ka to yo'o gan yo'o Dios, dan' zoaḷen Dios Be' la'y ḷe'e.

Nak Pablo wen žin nich wchaḷje' diža' chawe'

3 Che ḷen, neda', Pablo, nyejwa' liž ya nga dan' zchaḷja' che Jesús, Benne' Criston', nich si'le ḷe'e da' chawe' chie', ḷe'e, benách zi'to' ka'. 2 Žekla' ba nnézkzelele kan ben Dios, bdie' ḷo na'a žin da' žona' nich yebéḷenlele da' žonne' chežo. 3 Dios bḷoe'ele' da' bgache' che da' žone' Ḷe', na' bzejni'ile' neda' kan naken. Kan nak da' ni ba bzoja' chele ḷe'e láte'do'ze. 4 Kate' goḷ-le diža' ni, na' gónbia'le da' žejni'ila' kan nak da' bgache' kan nak che Benne' Criston'. 5 Ža ni'te bi bzejní'il Dios nitó benne' kan nak da' bgache' na', san na'a, ḷo na' Dios Be' La'y, Dios ba bḷoe'ele' ḷaw kan naken. Bzejni'ile' benne' wbás ka', benne' ka' bebeje' cheze chie', na' ḷezka' benne' ka' bcháljgake' ḷo wlaze' Ḷe'. 6 Ki znna da' bgachen': “Ni'a che diža' chawen' si'gak benách zi'to' ka' tzen ḷen benne' judío ka', da' ka' zej naken che Dios, na' yeyákgake' ka toze benách, na' ḷezka' gata' yeḷa' žebél chégake' tzen ḷen benne' judío ka', da' bchebe ḷaže' Dios wnezjwe' chégake' dan' zej nake' toze ḷen Jesús, Benne' Criston'.” 7 Dios, ḷo yeḷa' ži'i ḷaže' chie', bdien' ḷo na'a neda'. Ḷo yeḷa' wak zen chie', bene' neda' wen žin chie' nich wchaḷja' diža' chawe' chien'. 8 Néxjwža' neda' ka yógo'te benách ka' che Dios, san Ḷe' benne' neda' latje gaka' wen žin chie' nich wchaḷja' diža' chawen' gan nníta'gak benách zi'to' ka' kan nak yeḷa' wnni'a che Benne' Criston', da' záka'ḷe'en. 9 Dios bdie' ḷo na'a gona' ga gónbia'gekle yógo'te benách ka' kan nak da' bzoakze Dios ža ni'te, dan' naken to da' bgache' che Dios, Bennen' bene' yógo'te da' zḷe'elžo. 10 Ka' goken nich gónbia'gekle yógo'te benne' ka' na'a, benne' ka' znna biá'gake' ḷen benne' ka' nzi' ḷo ná'gake' yeḷa' wnná bia' ya'abá che Dios, dot kan nak yeḷa' žejní'il che Dios, kate' ḷé'egekle' kan zej nak benách ka' che Benne' Criston'. 11 Dios bene' da' ni katen' bene' dan' bzoakze' Ḷe' ža ni'te, dan' bene' ḷo na' Xanžo Jesús, Benne' Criston'. 12 Dan' nakžo toze ḷen Benne' Criston', ba nzi'žo latje bíga'žo dot láže'žo ḷaw Dios, dan' žejḷe'žo chie' Ḷe'. 13 Che ḷen žáta'yoela' ḷe'e bi gak chope ḷáže'le ni'a che da' zzaka'a neda' nich gákḷena' ḷe'e, dan' gonen ga gak chawe' chele.

Kan nak yeḷa' nži'il che Jesús

14 Che ḷen zzoa ziba' ḷaw Xa Xanžo Jesús, Benne' Criston'. 15 Kan lie' Ḷe'

l̲ezka' nzi' lagak yógo'te benách chie' ka', benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios l̲en benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga. 16 Z̲nnabla' X̲ažo Dios, l̲o yel̲a' wnni'a da' z̲enl̲e'e chie', wnez̲jwe' chele yel̲a' wak che Dios Be' La'y, na' gone' ga gólele l̲o yichj l̲áz̲do'le. 17 Z̲nnabla' Benne' Criston' sóateze' l̲o yichj l̲áz̲do'le dan' žejl̲e'le chie' L̲e'. Z̲nnabla' L̲e' gone' ga soale to chi'ize l̲o yel̲a' nži'il chie', na' bi yechá' yichj l̲áz̲do'le kan nží'ilele-ne', 18 nich gak chejní'ilele tz̲en l̲en yógo'te benách ka' che Benne' Criston' kan nží'il̲e'ele' žo'o gáte'teze na' to chi'ize. 19 Z̲nnabla' Dios gone' ga gónbia'le yel̲a' nži'il na', da' bi gak gónbia'žo dot kan naken, nich soa dot da' nakkze Dios l̲en l̲e'e.

20 Na'a, ¡ga'n z̲en Dios, Bennen' gak gónl̲e'eže' kan gak nnablžo-ne' o kan gak sa' l̲áže'žo, na' wkonle' žin yel̲a' wak chie' l̲o yichj l̲áz̲do'žo! 21 ¡Ga'n z̲énteze Dios l̲awgak benách ka' che Benne' Criston', na' l̲aw Jesús na'kze, na'a ža, na' yógo'te ža da' zá'gaken! Ka'kze gaken.

Dios Be' La'y žone' žo'o toze l̲en lježžo ka'

4 Na'a, neda' žáta'yoela' l̲e'e, ne nyejwa' liž ya nga dan' z̲zoa lia' che Benne' Criston'. Z̲nnabla' l̲e'e gonle dot kan žal̲a' gongak benne' ka' bl̲iž Dios nich gákgake' che L̲eze', kan l̲ezka' bl̲iže' l̲e'e. 2 Le gak gax̲jw l̲aže', na' ži'i l̲aže'. Le kwez z̲en l̲aže', na' le we' l̲aže' lježle tole yetole l̲o yel̲a' nži'il chele. 3 Le we' l̲aže' gáktezle toze kan ba ben Dios Be' La'y l̲e'e, na' gonle ki l̲o yel̲a' z̲ga'n cháwe'do' chele da' zóal̲enen l̲e'e.

4 Toze nak bel̲a' žen che Benne' Criston' da' nžagžo žo'o.
Toze nak Dios Be' La'y, Bennen' zóal̲ene' žo'o.
Toze nak da' žx̲en l̲áže'žo, dan' bl̲iž Dios žo'o nich yebél̲enlžon.
5 Toze nak X̲anžon', na' toze da' žejl̲e'žo, na' toze da' bezoažo nis.
6 Toze nak Dios, Bennen' nake' X̲ažo yógo'težo.
L̲e' z̲nna bi'e yógo'težo, na' z̲konle' žin yógo'težo,
na' zoakze' L̲e' l̲o yichj l̲áz̲do'žo yógo'težo.
7 To tožo nzi'žo to yel̲a' wak che Dios kan nak da' benn Benne' Criston' che chežo. 8 Naken ki kan nyejw l̲e'e yiche la'y, da' z̲nnan:
Beyepe' ya'abá che Dios, na' bchi'e benne' zan, benne' ka' beslé' l̲o na' da' x̲iwe'.
Bdise' chegak benách ka' da' žonnze' chégake'.
9 ¿Biz̲kze zejl̲ás dan' z̲nnan: "beyepe'?" Žsedlen žo'o betje' zga'ale, na' bl̲e'e že'le l̲o yežlyó nga. 10 Bennen' betje' nake' Bennen' beyepe' žá'teže ya'abale nich besché'e yógo'te l̲en da' nakkze' L̲e'. 11 Benne' Criston' bennkze' che chežo yel̲a' wak chie' ka':
Bi'e bal̲e benne' ka' latje gákgake' wbás chie' ka'.
Bene' ga z̲chal̲jgak yebal̲e benne' ka' l̲o wláz Dios.
Bsel̲e'e yebal̲e benne' ka' chejchál̲jgake' diža' chawen'.
Bnnite' yebal̲e benne' ka' nich gape chí'igake' benách chie' ka'.
Wžíe' yebal̲e' nich wsédgekle' benách chie' ka'.
12 Benne' Criston' bpa'kze' benách chie' ka' nich gak góngake' x̲chine', nich góngake' ga gakgak dot l̲i l̲aže' benne' ka' zej nake' ka bel̲a' žen chekze' L̲e'. 13 Ki gaken na' zejte yeyakžo toze yógo'težo kan žejl̲e'žo che Benne' Criston', Z̲i'n Dios, na' kan nónbia'žo-ne'. Gakžo wal̲e, na' yeyakžo dot kan nakkze Benne' Criston'. 14 Biž gakžo ka x̲kwide' ka', kan zej nak benne' ka' l̲a' z̲chá'tegake' kan žóngake', na' zej nake' ka to da' zejen l̲aw nis yego, o ka to da' z̲che' bíte'teze be' žaken, na' z̲zi' l̲o ná'gake' bíte'teze diža' da' žsedle no benne' l̲égake', bennen' žon l̲áže'le' l̲égake' l̲en yel̲a' sina' chie', na' žone'

ga zchíxgekle benách ka'. 15 Na'a, dan' nži'ilžo žo'o lježžo ka', žala' wchaljžo da' naken dot da' li nich gak yeyakžo dot kan nak Benne' Criston', na' gakžo toze len Le', Bennen' nake' Xane dot bela' žen chie', da' nakžo žo'o. 16 Benne' Criston' žonkze' ga nžag chawe' bela' žen chie', da' nakžo žo'o, na' dot bela' žen chien' nžagen tzen ni'a che da' žon toze bela' žen chien'. Kate' žonžo xchinžo to tožo žo'o, žo'o na' nžagžo bela' žen chien', na' doten zgolen, na' žaken dot li laže', kan zej žakže dot li laže' kan nži'ilžo lježžo ka'.

Yela' nban kobe da' napžo dan' nakžo che Jesús

17 Lo wláz Xanžon' žapa' le'e da' ni, na' zdian' lo na'le, znnia': biž gonle kan žongak benne' ka' bi zej nónbi'e Dios, benne' ka' žóngake' kan želzá' láže'gakze', 18 na' zej ncholi yichj lázdo'gake'. Dan' zej nake' benne' bi nnezle ka', na' zej non zižje lázdo'gake', che len bi zej nzi'e yela' nban da' žonn Dios chežo.
19 Bi žedoé'egekle'.
Bde kwíngake' nich góngake' da' zinnj.
Dot láže'gake' žóngake' yógo'te da' kegle.
20 Benne' ka' bsédgekle' le'e kan nak che Benne' Criston', bi bsédgekle' le'e gonle kan žongak benách ki. 21 Da' naken dot da' li da' bénlele kan nak che Benne' Criston', na' da' nakle chie' Le', žsédgeklen le'e da' naken dot da' li da' zóalenen Jesusen'. 22 Le nna bia' yela' benachze chele da' gokle zga'ale, dan' znitlen ni'a che yela' zze laže' chele da' kegle dan' ben láže'len le'e. 23 Le yeyák kobe lo yichj lázdo'le, na' lo be' nákkzele. 24 Le si' yela' benách kobe da' žon Dios kan nakkze' Le', dan' zla' lawn dan' žonen ga žonle da' naken chawe', na' da' naken li laže'.

25 Che len, biž gon láže'le. Yógo'težo žala' wcháljlenžo lježžo ka' da' naken dot da' li, dan' nžagžo yógo'težo bela' žen che Benne' Criston'.

26 Cha' ža'le, bi žala' gonle dola'. Bi ža'le scha. 27 Bi be gonle da' wnné xjon latje da' xiwe' nna bian' le'e.

28 No benne' zbane' žala' wsane' yela' wbán chie', na' cheje' wen žin nich gata' chie' bi da' wnezjwe' chegak benách yache' ka'.

29 Bi nne zi'le, san le nna da' naken chawe', da' gáklenen no benne' yenlen', na' gonen ga gak chawe' che bennen'. 30 Bi gonle nyache' laže' Dios Be' La'y, dan' nak bia' nakle che Dios dan' zoalen Dios Be' La'y na' le'e, na' žin ža yeyóž yeslé' le'e lo na' dola'.

31 Le kwas ládjwle le'e:
Yela' zge'el, na' yela' zža'a,
na' yela' zze laže',
na' yela' zdile diža', na' yela' wnné zi',
na' yógo'te da' kegle.
32 Žala' gakle ži'i laže', na' yeyache' láže'lele lježle tole yetole, na' yenít lawle che lježle tole yetole, kan ben Dios, benít lawe' chele le'e dan' nakle toze len Benne' Criston'.

Kan žala' gakgak benne' ka' zej nake' zi'n Dios

5 Dan' nakle zi'nkze Dios, na' Le' nži'ile' le'e, le we' laže' gakle kan nake' Le'.
2 Kan nak yógo'te da' žonle, žala' žíílele lježle ka', kan Benne' Criston' bží'ile'ele' žo'o, na' bde kwine' lo yela' got lo wlazžo žo'o. Ben kwine' ka to biado' žotžo-ba' law Dios ni'a che dola' da' nbága'žo. Lezka' goke' ka to da' zla' zix, da' žaz laže' Dios, dan' zko'žo lo bkog la'y chie'.

3 Dan' nakle che Dios, bi gonle da' sban, na' bi gonle da' kegle, na' bi dan láže'le yela' gape. Naž bi gak nitó benne' bi da' nnie' chele. 4 Bi nnale da' sban o da' wen laže' o diža' ka'ze, da' ka' bi žala' gonle, san gakže chawe' ye'le Dios: “Žóxkeno'.” 5 Ba nnézkzelele bi chaz nitó benne' gan znna bia' Benne' Criston' tzen

l̲en Dios, bennen' žone' da' sban, o bennen' žone' da' kegle, o bennen' z̲dan l̲aže'e yel̲a' gape. Bennen' z̲dan l̲aže'e yel̲a' gape nake' ka to benne' z̲ka'n z̲ene' lo'a ka'. 6 Bi we'le latje no benne' gon l̲áže'le' l̲e'e l̲en da' bi naken dot da' li. Ni'a che dol̲a' ki Dios gone' z̲ia benne' ka' bi žóngake' kan z̲nna x̲tiže'e. 7 Bi gónl̲enle tz̲en benách ki.

8 Zga'ale wyo'ole l̲e'e da' nak chol̲, san na'a yo'ole baní' che Dios, dan' nakle toze l̲en X̲anžon'. Le gon da' naken che banín', 9 dan' žon banín' ga gakžo ži'i l̲aže', na' ga wchal̲jžo da' naken dot da' li, na' ga gakžo chawe'. 10 Le we' l̲aže' nnézlele da' žaz l̲aže' X̲anžon'. 11 Bi gónl̲enle tz̲en benne' ka' žóngake' da' z̲innj, dan' žóngake' gan nak chol̲, san le yebéj l̲awe' l̲aw dan' žóngake'. 12 Yedoé'elžo wchal̲jžo kan nak da' žongak benne' ka' ngáche'ze. 13 Kate' bi da' yebejžo l̲awe' l̲aw, gak bia' yógo'te kan zej naken, dan' gon da' nak baní' ga gak bia' yógo'ten. 14 Che l̲en nyejw l̲e'e yiche da' z̲nnan:

Bebán, le' na' z̲taso'.
Wyase ladjw benne' gat ka'.
Benne' Criston' wza'ni'e chio'.

15 Le wia kwinle kan žonle. Bi gakle benne' bi žejní'igekle', san le gak benne' žejní'igekle'. 16 Le wkonle žin latje da' den chele dan' ba zoažo ža bi žak chawe' chežo. 17 Bi gakle benne' bi nnezle ka'. Le we' l̲aže' chejní'ilele da' žénele X̲anžon' gonlen. 18 Bi sózlele, dan' gon yel̲a' z̲zožle ga nítlele to chi'ize. Le we' latje nna bia' Dios Be' La'y l̲e'e. 19 Le wchal̲jl̲en l̲ežle tole yetole, wkónlele žin salmo ka', na' da' ka' žol̲-le che Dios, na' da' ka' žol̲-le ni'a che Dios Be' La'y. Dot l̲áže'žo žal̲a' gol̲žo che Dios da' wká'n z̲enen L̲e'. 20 Le wkonle žin la X̲anžo Jesús, Benne' Criston', na' le ye' X̲ažo Dios: “Žóx̲keno'” ni'a che yógo'te da' žaken.

Kan žal̲a' gonžo chegak l̲ežžo ka'

21 Le gon kan z̲nna x̲tiža' l̲ežle tole yetole nich ki wká'n z̲enle Dios.

22 L̲e'e, no'le ka', le gon kan z̲nna x̲tíža'gak benne' byo che chele, kan žal̲a' gonle kan z̲nna x̲tiža' X̲anžon'. 23 Ki žal̲a' gonle dan' z̲nna bia' to benne' byo z̲o'le' kan žon Benne' Criston', z̲nna bi'e benách chie' ka'. Benne' Criston' nake' Benne' žeslé' benách chie' ka', benne' ka' zej nžage' bel̲a' žen chie' L̲e'. 24 Kan žongak benách ka' che Benne' Criston' kan z̲nna x̲tiže'e, l̲ezka' žal̲a' gongak no'le ka' kan z̲nna x̲tíža'gak benne' byo che chégake' l̲o yógo'te da' žaken.

25 L̲e'e, benne' byo ka', le ži'il no'le che chele kan Benne' Criston' nži'ile' benách chie' ka', na' bde kwine' nich gote' l̲o wlázgake'. 26 Ki got Benne' Criston' nich wnnite'e benách chie' ka' l̲o na' Dios, na' zej nyaže' to l̲o nis da' naken x̲tiže'e. 27 Got Benne' Criston' l̲o wlázgake' nich gak wzíe' l̲égake' l̲aw Dios, zej nake' ka to laže' x̲tan, da' bi naken sban, na' bi x̲onjen, na' bi zoa nitó da' z̲chinnjen, dan' žone' ga gákgake' dot chawe', na' ga bi gak nitó benne' bi da' nnie' chégake'. 28 Le ži'il no'le che chele kan nži'il kwinle. No benne' byo nži'ile' z̲o'le, nži'il kwine'. 29 Bi zoa no benne' žon zi' kwine', san z̲waw kwine', na' žape chi'i kwine', kan žon Benne' Criston' l̲en benách chie' ka', 30 benne' ka' zej nžage' bel̲a' žen chie', na' žo'o nžagžo bel̲a' žen chien'. Nakžo žo'o ka x̲pel̲e'e, na' žit chie' ka'. 31 L̲ezka' nyejw l̲e'e yiche la'y da' z̲nnan: “Che l̲en benne' byo žal̲a' wka'ne' x̲a x̲ne'e nich chejsóal̲ene' no'le chie', na' da' chope' yeyákgake' ka toze benne'.” 32 Da' ni da' nyejwn l̲e'e yiche z̲l̲oe'elen l̲aw to da' naken dot da' li, na' neda' žekla' l̲ezka' z̲chal̲jen kan nak che Benne' Criston', na' chegak benách chie' ka'. 33 L̲ezka' z̲chal̲jen kan nak chele. Yógo'tele l̲e'e, benne' byo ka', žal̲a' ží'ilele no'le che chele kan

nži'il kwinle, na' le'e, no'le ka', žala' gaple ba la'ne benne' byon' che chele.

6 Le'e, xkwide' ka', žala' gonle kan znna xtíža'gak xa xna'le nich ki gonle kan znna xtiža' Xanžon'. Žala' gonle da' naken chawe'. 2 Da' bchi'le Dios da' naken blo, dan' zchen' to da' bchebe laže'e gone', naken da' znnan: "Wdape ba la'ne xa xno'o, 3 na' gak chawe' chio', na' scha so' nbano' yežlyó nga."

4 Le'e, benne' ka' nakle xagak xkwide' ka', bi gonle ga ža'agak zi'nle ka', san le yesgól légakbe', na' le sel-gakbe' snia, na' le wsedle-gakbe' kan žaz laže' Xanžon'.

5 Le'e, nólele le'e nakle benne' ndo'w ka', le gon dot láže'le kan znna xtíža'gak xanle ka', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' le gape-gake' ba la'ne lo yela' zžebe chele, na' le gon xchíngake' kan žala' gonle xchin Benne' Criston'. 6 Le gon xchíngake', kégeze kate' ne zwía-gake' le'e, nich yežójzele chawe' láw-gake', san dot láže'le le gon xchín-gake' kan žaz laže' Dios, kan žala' gonle xchin Benne' Criston'. 7 Dot láže'le le gon xchíngake', na' ki gaken, gonle xchin Xanžon', na' kégeze xchingak benách ka'. 8 Nnézkzelele kan gon Xanžon'. Yebi'e che chežo kan zej nak da' chawe' da' žonžo cha' nakžo benne' ndo'w ka', o cha' bi ndo'žo.

9 Le'e, benne' ka' zej yo'o benne' ndo'w ka' lo na'le, le gon chawe' chegak wen žin chele ka', na' bi wchébele légake'. Le chejsá' laže' kan nak chele, yo'ole lo na' Xanžo, Bennen' zoe' ya'abá che Dios, tlebe kan nak chégake', na' Le' bi zche'e kan žone' che to to benne' ka'.

Dios žonne' chežo da' ka' žon chóchgaken žo'o

10 Na'a, zí'na'do' ka', le gak choch dan' nakle toze len Xanžon', na' zoalen yela' wak zen chie' le'e. 11 Le gape chi'i kwinle, wkónlele žin da' ka' žonn Dios chežo, da' ka' žape chí'igaken žo'o, nich gak soale choch katen' yénele da' xiwe' gonen ga bága'le dola'. 12 Bi zdíl-lenzežo benách ka', benne' zej nake' bela', na' žit, san zdíl-lenžo yela' wnná bia' chegak be' xiwe' ka', be' ka' želdán lo be'ze, na' žónlengaken tzen benne' ka' znna biá'gake', na' benne' ka' nzi' lo ná'gake' yela' wnná bia', na' benne' blo ka', be' ka' zej nnitan' yežlyó nga gan nak chol. 13 Che len:

Le si' yógo'te da' ka' žonn Dios chežo, da' ka' žape chí'igaken žo'o, nich kate' žin ža katen' gak da' bi naken chawe' chežo, na' gak sóelelen, na' kate' yeyóž gonle ki, na' ga'nle choch.

14 Le soa choch.

Le si' da' naken dot da' li, da' gaken chele ka to yid da' nžejen le'le.

Le gak chawe', na' da' naken chawe' gape chi'in le'e kan žon to laže' žeje da' žape chi'in lcho'w to benne' žeje' lo wdile.

15 Le soa ban laže' nich gak wchaljle diža' chawen' da' zka'n žin yichj lázdo'žo law Dios, kan zoa ban laže' to benne' žeje' lo wdile, na' zleje' zele' ni'e.

16 Da' naken blo, yela' žejlé' chele che Benne' Criston' gaken chele ka to da' naken choch da' wzele lawle, nich bi gala' da' ka' wsé da' xiwe' le'e, da' ka' zej naken ka yag ntóche'do' ka' da' žia yi' láwe'gaken.

17 Yela' žeslá gaken chele ka to lo'o ya da' gape chi'in yichjle.

Xtiža' Dios gaken chele ka to ya ntoche' da' žonn Dios Be' la'y chežo, nich wtíl-lenžon da' bi naken chawe'.

18 Le gon yógo'te da' ki, na' le wchaljlen Dios, na' le nnable-ne' gáklene' le'e.

Le wcháljlenteze Dios, zoalen Dios Be' La'y le'e.

Nich gonle da' ki, žala' soale ban laže', na' bi yedó láže'le, na' nnáblele Dios gáklene' benne' ka' zej nake' chie' Le'. 19 Lewchaljlen Dios, na' le nnable-

ne' gáklene' neda', na' wzejni'ile' neda' da' nnia' katen' žala' wchalja', na' gone' ga gaka' wechóg laže' katen' wchalja', nich gak wzejni'ila' benách ka' kan nak da' ngache' che diža' chawen'. 20 Dios bdie' lo na'a diža' chawen' nich wchaljan', na' dan' bena' ki nyejwa' liž ya nga. Le wchaljlen Dios cha', na' le nnable-ne' gone' ga gaka' wechóg laže' nich wchalja' diža' chawen', kan žala' gona'.

Da' bchalj Pablo kate' ze lawte

21 Tíkiko, lješšo na' nži'ilžo-ne', na' žone' xchin Xanžon' dot laže'e, wloe'ele' le'e dot kan žak chia' nga, na' kan žona'. 22 Che len, sela'a-ne' gan zoale, na' wloe'ele' le'e kan žaken cheto', na' gon choche' le'e.

23 Znnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', wká'n žie' yichj lázdo'le, na' gone' ga gata' chele yela' nži'il da' nžagen yela' žejlé' chele che Benne' Criston', yógo'tele na' nakle chie' Le'. 24 Dios gon chawe'e le'e, yógo'tele na' nží'ilele Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' nak li laže' yela' nži'il chele Le'. Ka'kze gaken.

DIŽA' DA' BSEL̲A' PABLO L̲O YEŽ FILIPOS

Pablo žape' “Padiox̲” benách ka' che Jesús

1 Neda', Pablo, žapa' l̲e'e “Padiox̲”, l̲e'e na' žejl̲e'le che Jesús, Benne' Criston', na' nólele žákl̲enle benách chie' ka', na' nólele l̲e'e žape chi'ile l̲égake'. Zoale yež Filipos, na' nakle che Dios, na' nakle toze l̲en Jesusen'. X̲kwide' Timoteo žónl̲enbe' neda' tz̲en, na' nakto' wen žin che Jesusen'. 2 Z̲nnabla' X̲ažo Dios l̲en X̲anžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e l̲e'e, na' wká'n žie' yichj l̲ázd̲o'le.

Pablo z̲nnable' Dios gákl̲ene' benách ka' che Jesús

3 Žapa' Dios: “Žóx̲keno'” kate' z̲za' l̲aža'a chele l̲e'e. 4 Žebela' kate' z̲chálj̲lena' Dios, na' z̲nnabla'-ne' gákl̲ene' l̲e'e 5 dan' žejsá' l̲aža'a kan bénl̲enle neda' tz̲en žin che diža' chawen'. Wzó l̲awle žonle žin na' ža na' bénlelen, na' žonlen na' zejte na'a ža. 6 Dios wzó l̲awe' žone' to da' naken chawe' l̲o yichj l̲ázd̲o'le. Žx̲en l̲aža'a L̲e' gónteze' ki na' zejte ža yel̲á' Jesús, Benne' Criston'. 7 Kan z̲za' l̲aža'a chele naken kan žal̲a' gona' dan' nží'il̲e'ela' l̲e'e. Yógo'tele žebél̲enlele da' žonn Dios chežo, na' l̲o be' nakkzle žónl̲enle neda' tz̲en kate' ne nyejwa' liž ya nga, na' ki gonle kate' žina' l̲awgak benne' yolawe' ka' nich wl̲oe'ela' l̲aw, na' gon chi'a diža' chawen' che Benne' Criston'. 8 Nnézkzele Dios kan nží'il̲e'ela' l̲e'e. Naken kan Jesús, Benne' Criston', nží'il̲e'ekzele' žo'o. 9 Z̲nnabla' Dios gone' ga ží'iželele lježle ka', na' gónnl̲i'e yel̲a' sina', na' yel̲a' žejní'il chele, 10 nich gak kwele da' nákl̲e'eže chawe'. Cha' gaken ki chele, na' gakle dot chawe', na' bi gak nitó benne' bi da' nnie' chele ža na' yel̲á' Benne' Criston'. 11 Da' nakle nak bian' da' naken chawe' da' žon Benne' Criston' l̲o yichj l̲ázd̲o'le nich l̲a' l̲aw yel̲a' baní' che Dios, na' nich ga'n z̲ene' L̲e'.

Zoažo nbanžo nich gakžo kan nak Jesús

12 Zí'na'do' ka', žénela' nnézlele da' ni: yógo'te da' goken chia' gókl̲enen neda' nich gota' latje chia' bchalja' diža' chawen'. 13 Ka' goken, yógo'te ni'a na'gak benne' yolawe' ka' l̲en yezika' benne' ka', nnézgekle' nyejwa' liž ya nga dan' žona' x̲chin Benne' Criston'. 14 Dan' nyejwa' neda' liž ya nga, yeláte'ze ndachgak lježžo ka', benne' ka' nníta'gake' nga, zej nakže' benne' wechóg l̲aže' ka', na' žx̲en l̲áže'gake' X̲anžon', na' biž zžébegake' z̲chál̲jgake' x̲tiža' Dios.

15 Da' li bal̲e' z̲chál̲jgake' che Benne' Criston' dan' z̲gé'egekle' neda', na' želdíl̲ diže'e, san yebal̲e' z̲chál̲jgake' chie' dot l̲i l̲áže'gake'. 16 Benne' ka' z̲gé'egekle' neda' z̲chál̲jgake' che Benne' Criston' l̲o yel̲a' z̲ka'n z̲en kwíngake', na' kege dot l̲i l̲áže'gake'. Žénegekle' wsaka' zí'gake' neda' kate' ne nyejwa' liž ya nga. 17 Benne' dot l̲aže' ka', l̲o yel̲a' nži'il chégake' z̲chál̲jgake' chie' L̲e', dan' nnézgekle' Dios na'kze bdie' l̲o na'a žin da' žona', z̲chal̲ja' diža' chawen'. 18 Bi žonen ga že' zedla'. Žebela' dan' z̲chál̲jgake' che Benne' Criston' nákteze, cha' z̲chál̲jgake' dot l̲áže'gake' o cha' bi žóngaken' ki.

Na'a, žebéžela' 19 dan' nnezla' yelá' neda' l̲o da' žaken chia', nyejwa' liž ya nga, dan' z̲nnáblele l̲e'e Dios gaken ki, na' dan' žakl̲en Dios Be' La'y neda'. Nake' L̲e' Bennen' žsel̲a' Jesús, Benne' Criston', chežo. 20 Ki žénela', na' žx̲en l̲aža'a Dios, gone' ga bi yedoe'ela', na' gone' ga gak wchal̲ja' l̲o yel̲a' wechóg l̲aže', na' l̲o na'a neda' gá'nteze z̲en Benne' Criston' na'a ža, na' yógo'te ža da' zá'gaken, cha' gon byenen l̲a' gattia' o

cha' soa' nbana'. 21 Kan žekla' neda', cha' zoa' nbana', naken nich gaka' kan nak Benne' Criston', na' cha' gata', gaken to da' nakžen chawe'. 22 Cha' gak gona' žin da' gáklenen diža' chawen' che Benne' Criston' cha' soaza' nbana', bi nnezla' bile žala' kwian'. 23 Nak zede kwian'. Žénela' gata' nich chejsóalena' Benne' Criston', da' gakžen chawe' chia', 24 san žonže byenen soaza' nbana' nich gak gáklena' le'e. 25 Dan' nnezla' naken ki, lezka' nnezla' gá'nlena' le'e nich gáklena' le'e nich gakže li laže' kan žejle'le che Benne' Criston', na' yebéželele dan' žejle'le chie' Le'. 26 Ki naken, yedjsóalena' le'e da' yoble, da' gonen ga chaz láže'le Jesús, Benne' Criston', ni'a che da' gone', gáklene' neda'.

27 Le we' láže'ze gakle kan naken tlebe len diža' chawen' che Benne' Criston'. Ki gaken, cha' yedjwía' le'e o cha' soa' zi'to', yenla' nakle choch, na' nakle toze kan žonle tzen žin che da' žejle'žo, dan' zan' chežo ni'a che diža' chawen'. 28 Bi we'le latje benne' ka' bi zlé'egekle' le'e chawe' nich bi wchébegake' le'e. Da' ni wloe'elen légake' kwia yí'gake', san yelale le'e, dan' gak bia' Dios žáklenkze' le'e. 29 Dios žonne' le'e latje gonle xchin Benne' Criston', kégeze kan žejle'le chie', san lezka' kan zzáka'le katen' žonle xchinen'. 30 Na'a, gak gónlenle neda' tzen we' láže'žo wchaljžo diža' chawen'. Blé'ekzelele kan wzaka'a katen' bena' ki zga'ale, na' žénlele kan lezka' zzaka'a na'a.

Jesús goke' gaxjw laže', na' wzi'e yela' zen

2 Dan' Benne' Criston' žon choche' le'e, na' lo yela' nži'il chie' žeyache' láže'le' le'e, na' nakle toze len Dios Be' La'y, na' nží'ilele lježle ka', na' žeyache' láže'lele lježle tole yetole, 2 le gon ga yebéle'ežela'. Nich gonle ki, žala' gakle toze len lježle ka', na' gak toze kan nží'ilele lježle tole yetole. Lezka' žala' gakle toze lo be' nákkzele, na' kan zza' láže'le. 3 Kan nak da' žonle, bi be žala' gonle lo yela' zdan yela' gape chele o nich wká'n zen kwinle, san cháwe'do' žala' gonle yógo'te, na' bi géklele nákžele le'e blo ka lježle ka'. 4 Lezka' le we' laže' gak chawe' chegak lježle ka', na' kege chele le'eze.

5 Žala' gakle gaxjw laže' kan gok Jesús, Benne' Criston', gaxjw laže'. 6 Le' nake' tlebe kan nak Dios na'kze, san bi gokle' žala' gon byene' ga'ne' tlebe kan nak Dios. 7 Bzoakze' chela'ale yógo'te da' wdape', na' ben kwine' ka to benne' ndo'w. Golje' kan žaljgak benách ka', na' goke' benách. 8 Katen' goke' benne', goke' gaxjw laže', na' bene' kan znna xtiža' Dios, na' gote'. Wdé'e le'e yag kroze kan žak che to benne' wen da' zinnj. 9 Che len Dios bechise' Le', na' bene' ga nake' blo ya'abá chie', na' bzoe' chie' to la da' záka'žen ka yógo'te lagak benách ka'. 10 Ki ben Dios nich wzóa zibgak yógo'te benne' ka', benne' nníta'gake' ya'abá chie', na' yežlyó nga, na' lo latje chol, katen' yéngekle' la Jesusen'. 11 Yógo'tegake' nnágake' kwáselo nak Jesús, Benne' Criston', Xángake' nich ga'n zen Xažo Dios.

Žala' gakžo ka da' ka' zgó'ogaken baní' yežlyó nga

12 Che len, zí'na'do' ka', kan bénlele da' wnnía' katen' wzóalena' le'e, na'a žon byenžen gonle kan znnía' kate' ne zoa' zi'to' gan zoale. Le gon xchin Xanžon' na' zejte yeyóž yeslé' le'e. Le gon ki lo yela' zžebe chele Le', na' lo yela' žzize. 13 Dios žonkze' žin lo yichj lázdo'le, na' žone' ga žénelele gonle da' žaz laže'e Le', na' lezka' žonne' yela' wak chele nich gak gonlen.

14 Le gon yógo'te da' žala' gonle, na' bi be nnele chen, na' bi til díža'le. 15 Ki žala' gonle, nich bi gak nitó benne' bi da' nnie' chele, san nich gakle li laže'

zi'n Dios, na' gakle dot chawe' yežlyó nga, gan zoale ladjw benách ka' bi zej nake' chawe', na' zzóagake' Dios chela'ale. Le'e zgo'le baní' ládwjgake' kan zgo'ogak belj ya'abá ka' baní' katen' nak chol nga. 16 Žonle ki kate' zchaljle diža' da' zbánlenžo láwgake'. Cha' ki gonle, na' gak yebéle'ela' ni'a che da' nákkzele le'e ža na' yelá' Benne' Criston', dan' nnezla' kege dáche'ze wdía' gan ben zož gata', na' bénli'a žin. 17 Yela' žejlé' chele che Benne' Criston' naken to da' žaz laže' Dios. Chela' gon byenen gata' neda' nich gak li laže' yela' žejlé' chele chie' Le', yebela', na' gak da' chawe' chia' neda' tzen len yógo'tele le'e. 18 Lezka' žala' yebélele le'e, lježto' ka', dan' gak da' chawe' chele le'e tzen len neda'.

Kan žongak xkwide' Timoteo, na' xkwide' Epafrodito

19 Cha' ki ženele Xanžo Jesusen', žxen laža'a la' séla'tia' xkwide' Timoteo gan zoale, nich gak yebela' katen' yela'be' nga, na' yedjloé'elbe' neda' kan žaken chele. 20 Tozbe' lebe' zza' láže'be' kan zza' laža'a neda', na' že' láže'le'ebe' le'e. 21 Yógo'te benne' yezika' že' láže'gake' da' naken chégakze'. Bi že' láže'gake' xchin Benne' Criston'. 22 Nnézkzelele kan ben xkwide' Timoteon', bežojbe' chawe'. Bénlenbe' neda' tzen žin che diža' chawen', na' nakbe' chia' ka to xkwide' byo, žónlenbe' xabe' tzen žin. 23 Sela'a xkwide' Timoteon' gan zoale katen' nnezla' bi da' gaken chia' nga, 24 la'kze žxen laža'a Xanžon' gone' ga la' yedjwíatia' le'e.

25 Lezka' žekla' žon byenen sela'a bi' lježžo Epafrodito gan zoale. Xkwide' ni bénlenbe' neda' tzen žin che Benne' Criston', na' wdíl-lento' da' xiwe'. Le'e bséla'kzele-be' ga zoa' ni nich gáklenbe' neda'. 26 Lebe' ženekzelbe' yedjwíabe' le'e, lježto' ka', dan' že' láže'le'ebe' le'e dan' nnézlele wda'be' yižwé'. 27 Da' li wda'be' yižwé', na' gok gatbe', san Dios beyache' láže'le'-be', na' kégeze lebe', san lezka' beyache' láže'le' neda', nich bi gakže nyache' laža'a ka naka' na'a. 28 Che len, gónežela' sela'a-be' gan zoale nich gak yebélele da' yoble katen' yelé'elele-be', na' biž gak nyache' laža'a neda'. 29 Le si' lo na'le-be' lo yela' žebél chele, dan' nakbe' bi' lježžo žejle'be' che Benne' Criston'. Le gape ba la'ne yógo'te benách ka' zej nake' kan nakbe' lebe', 30 dan' ben zož chebe' gatbe' dan' benbe' xchin Benne' Criston', na' dan' góklenbe' neda' lo wlazle le'e.

Da' naken dot chawe'

3 Na'a, zí'na'do' ka', le yebél dan' nakle toze len Xanžon'. Bi že' zedla' wzoja' chele da' yoble kan nak dan' bzoja' chele zga'ale, dan' gáklenen le'e. 2 Le gape chi'i kwinle chegak benne' ka' žóngake' da' zinnj. Zej nake' ka bia yixe' snia ka', benne' ka' žon byéngake' chog lo bela' chegak benne' byo ka' da' nak bia' nzí'gake' xtiža' Dios. 3 Da' nak bian' nzi'žo xtiža' Dios, dan' naken dot li laže', zóalenen žo'o. Dan' žejle'žo che Dios, yo'o Dios Be' La'y yichj lázdo'žo, na' žebelžo dan' nakžo toze len Jesús, Benne' Criston'. Bi žxen láže'žo to da' žiazen lo bela' žen chežo. 4 La'kze žxen láže'žo naken ki, lezka' neda' de chia' to da' gak wxén laža'a. Cha' zoa no benne' žekle' yelé' dan' zoa da' chawe' da' bene', neda' ba benža' ka da' ben bennen':

5 Wžóg lo xpela'a dan' nak bian' katen' goka' xono' ža.
Golja' ladjw biche' ljež benne' Israel ka'.
Nbáblena' za'só Benjamín, zi'nkze Israel na'.
Xa xna'a zej nake' benne' hebreo ka'.
Goka' benne' yodo' fariseo kan bka'n zena' Dios.
6 Be' láže'li'a xtiže'e ga bžinte wžía laža'a benách ka' che Benne' Criston'.

Cha' wak to benne' gake' chawe' law Dios
dan' žone' kan znna xtiža' Dios, bi
gok no benne' bi da' nnie' chia'.
7 Na'a, da ka' bxen laža'a zga'ale, ba
bzoan' chela'ale dan' naka' che Benne'
Criston'. 8 Kégeze da' ki, san lezka' bn-
nita' chela'ale yógo'te da' zej den, nich
gak gónbi'a Xanžo Jesús, Benne' Criston',
dan' záka'težen ka yógo'te da' ka'. Nich
gónbi'a Le' bnnita' chela'ale yógo'te da'
ka', na' žekla' zej naken ka bebe, nich
gata' chia' da' žonn Benne' Criston' chežo,
9 na' nich gaka' toze len Le'. Beyaka'
chawe', kege dan' žona' kan znna xtiže'e,
san Dios na'kze beyone' neda' chawe'
dan' žejli'a che Benne' Criston', kan
žeyone' chawe' yógo'te benne' ka' že-
jlé'gake' chie' Le'. 10 Žénezela' gónbi'a
Benne' Criston', na' soalen yela' wak che
Dios neda', dan' bkonle' žin katen' bes-
bane' Benne' Criston' lo yela' got, na'
nich gónlena' Le' tzen, saka'a neda' kan
wzake'e Le', na' nich soa' gata' kan gote'
Le', 11 dan' žxen laža'a Dios, yesbane'
neda' lo yela' got.

Da' žonžo nich la'žo latje chežo

12 Bi znnia' ba napa' yógo'te da' ki da'
gonn Dios chia', na' bi žekla' ba naka'
dot chawe' lawe' Le'. Na'a, žon byena'
gata' chia' yógo'te da' ka' dan' ba wzí' lo
na' Jesús, Benne' Criston', neda'. 13 Le'e,
zí'na'do' ka', bi na' gapa' da' ki, san toze
da' žon byena'. Zzal laža'a da' ba napa',
na' žon byena' gata' chia' da' za'. 14 Žona'
kan žon to benne' taría taría žitje' lo witje
nich gata' chie' to da' yebélenle'. Ki žona'
nich gata' chia' da' bliž Dios žo'o nich
gatan' chežo ya'abá chie' dan' nakžo toze
len Jesús, Benne' Criston'.
15 Ki žala' gonžo yógo'težo žo'o, nak
dot li laže' kan žejle'žo che Benne'
Criston'. Cha' žéklele bálele žala' gonle
to da' yoble, znnabla' Dios wzejni'ile' le'e.
16 Na'a, kan nak da' ba nzi' lo na'žo, žala'
góntezežon.

17 Le'e, zí'na'do' ka', le gon kan žona'
neda'. Ba bsedlto' le'e kan žala' gonle.
Le wia kan žongak benne' ka' žóngake'
kan bento' neto'. 18 Ba gožkza' le'e zan
chi'i, na' žapa' le'e da' yoble len yela'
zbeže chia', znnia': da' žongak benne'
zan žonen ga zej nake' ka benne' ka' bi
zlé'egekle' Benne' Criston' chawe', dan'
zzóagake' chela'ale da' benkze' Le' le'e
yag kroze. 19 Chjak benne' ka' žóngake' ki
lo yi' gabíl dan' dios chégake' naken da'
zzeze láže'gake', na' zka'n zen kwíngake'
ni'a che da' žóngake', da' ka' žala' gonen
ga yedoé'egekle'. Že' láže'zegake' da' de
yežlyó nga, 20 san žo'o že' láže'žo da' de
ya'abá che Dios gan nbabžo, na' zbežžo
ža yelá' Xanžo Jesús, Benne' Criston',
Bennen' želé' žo'o, katen' yežoje' ya'abá
che Dios. 21 Le' wché'e bela' žen chežo,
da' kwia yi'kzen, na' gone' ga yeyaken
kan nak bela' žen chekze' Le', da' soan to
chi'ize. Ki gone' len yela' wak zen chie'
da' wkonle' žin nich nna bi'e yógo'te.

Žala' yebétezelenlžo Xanžo

4 Che len, zí'na'do' ka', le gak choch
kan žejle'le che Xanžon'. Nží'ile'ela'
le'e, na' žénela' yedjwía' le'e. Žonle le'e
ga žebela', na' nakle chia' ka to da' chawe'
da' benn Dios chia'.
2 Le'e, Ebodia len Síntike, žáta'yoela'
le'e gakle toze kan žala' gakgak benne'
ka' zej nake' che Xanžon'. 3 Na'a, lježa'
li laže', ženela' gákleno' chope' ka', dan'
bénlengake' neda' tzen žin, bchaljto' diža'
chawen', na' bénlengak Klemente len
yezika' lježa' ka', neto' tzen. Ba zej nyejw
lágake' ya'abá che Dios gan zej nyejw la-
gak benne' ka' ba de yela' nban da' zejlí
kanne chégake'.
4 Le yebétezelenle Xanžon'. Da' yoble,
znnia': Le yebél. 5 Le gak žli' laže' len
yógo'te benách ka'. Za' yelá' Xanžon'.
6 Bi kwe' zedle, san le nnable Dios da'
žiažjen chele, na' le yi'e: "Žóxkeno'" ni'a
che yógo'te dan' znnable. 7 Dios wká'n

žie' yichj l̲ázdo'le, kan z̲detlen ka da' gak chejní'igekle benách ka'. Dan' z̲zoa žin yichj l̲ázdo'žo gape chi'in yichj l̲ázdo'le, na' da' z̲za' láže'le, dan' nakle toze l̲en Jesús, Benne' Criston'.

Žal̲a' sa' l̲áže'žo da' naken chawe'

8 Da' žapa' l̲e'e kate' ze l̲awte, z̲í'na'do' ka', le sa' l̲áže'le che:
Da' ka' zej naken chawe'.
Da' ka' žon cháwe'gaken benách ka'.
Da' naken dot da' li.
Da' naken l̲i l̲aže'.
Da' žebél̲enlžo.
Da' naken dot l̲aže'.
Da' naken x̲tan.
Da' žal̲a' gapžon ba la'ne.
9 Le gon kan bsedla' l̲e'e, dan' wz̲í' l̲o na'le, kan bcháljl̲ena' l̲e'e, na' kan bena' gan zoale. Dios, Bennen' žonne' chežo da' z̲ka'n žin yichj l̲ázdo'žo sóal̲ene' l̲e'e.

Da' chawe' da' bengak benne' yež Filipos ka' che Pablo

10 Žebél̲enla' x̲anžon' dan' že' l̲áže'le l̲e'e neda' da' yoble. Bi z̲nnia' gol̲ láže'le neda', san bi na' gata' latje chele gákl̲enle neda'. 11 L̲ezka', bi z̲nnia' ki dan' zoa bi da' žiážjela', dan' ba nsedla' chaz l̲aža'a da' dezen chia'. 12 Ba wdía' l̲o yel̲a' yache', na' l̲o yel̲a' wnni'a. Nsedla' soa' nákteze, cha' neljla' o z̲bil̲ z̲dona', na' cha' de chia' da' z̲enl̲e'e o zoa bi da' žiážjela'. 13 Yógo'te z̲záke'la' dan' Benne' Criston' žon choche' neda'. 14 Benle l̲e'e da' chawe' katen' gókl̲enle neda', na' beyón z̲enle neda' katen' wz̲aka'a.
15 L̲e'e, benne' yež Filipos ka', nnézkzelele kan gok chia' ža na' katen' bezá'a gan nbab Masedonia, nich bejchal̲ja' diža' chawen'. Ládwjgak benách ka' che Benne' Criston', bi wzóa no benne' gókl̲ene' neda', san l̲é'ezele gókl̲enle neda'. Bsél̲a'le chia' dan' bnéz̲jwlen, dan' wz̲í' l̲o na'le da' bzenla' l̲e'e. 16 Katen' wzóa' l̲o yež Tesalónika, to chope chi'i bséla'le dan' bnéz̲jwlen chia' katen' byážjelan'. 17 Bi že' l̲aža'a bi da' si'an, san žénela' gáta'že chele da' yebél̲enlelen ya'abá che Dios. 18 Žapa' l̲e'e: ba wz̲i'a yógo'te dan' bsél̲a'le chia', na' wdetle ka da' byážjela'. Dan' bsél̲a'le l̲o na' x̲kwide' Epafroditon' benen ga goken ki. Dan' bnéz̲jwlen naken ka to da' z̲la' z̲ix̲ da' z̲la'ten l̲aw Dios, na' ka to da' z̲go'ožon l̲aw Dios da' žaz l̲aže'e L̲e'. 19 Dios wnez̲jwe' chele yógo'te da' žiážjelele, kan nak yel̲a' wnni'a da' žen' ya'abá chie', dan' nakle toze l̲en Jesús, Benne' Criston'. 20 ¡Ga'n z̲énteze X̲ažo Dios! Ka'kze gaken.

Benách ka' che Jesús žápegake' “Padiox̲” ljéžgake' ka'

21 L̲o wlaza' neda', le gape “Padiox̲” benne' ka' zej nake' che Dios ga na', dan' zej nake' toze l̲en Jesús, Benne' Criston'. Lježžo ka' nníta'gake' nga, benne' ka' žónl̲engake' neda' tz̲en, žápegake' l̲e'e “Padiox̲.” 22 L̲ezka' yógo'te benne' ka' nníta'gake' nga, benne' ka' zej nake' che Dios, žápegake' l̲e'e “Padiox̲.” L̲ezka' benne' wen žin ka' nníta'gake' liž benne' z̲nna bi'e dot gan nbab Roma žápegake' l̲e'e “Padiox̲.”
23 Z̲nnabla' X̲anžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e yógo'tele l̲e'e. Ka'kze gaken.

DIŽA' DA' BSEḶA' PABLO ḶO YEŽ COLOSAS

Pablo žape' “Padioẋ” benách ka' che Jesús

1 1–2 Neda', Pablo, žapa' ḷe'e “Padioẋ”, nakle che Dios, na' nakle lježto' ka' žejḷe'le che Benne' Criston', na' zoale ḷo yež Colosas. Ẓnnabla' Ẋažo Dios gon chawe'e ḷe'e, na' wká'n žie' yichj ḷáẓdo'le. Naka' wbás che Jesús, Benne' Criston', dan' žénele Dios gaka' ki. Bi' lježžo Timoteo žónḷenbe' neda' tẓen.

Pablo ẓcháljḷene' Dios, na' ži'e Ḷe': “Žóẋkeno'”

3 Kate' ẓcháljlento' Dios, Ẋa Ẋanžo Jesús, Benne' Criston', žé'tezto'-ne': “Žóẋkeno'” ka nak chele, na' ẓnnablto'-ne' gon chawe'e ḷe'e 4 dan' benlto' kan žejḷe'le che Jesús, Benne' Criston', na' kan nží'ilele yógo'te benne' ka' zej nake' che Dios. 5 Ki žonle dan' žẋen láže'le da' bchebe ḷaže' Ẋanžon' gonne' chele, Bennen' zoe' ya'abá che Dios, dan' bénlelen katen' bžin chele ḷe'e da' naken dot da' li che diža' chawen'. 6 Diža' chawen' bžinen chele kan ẓžinen dot yežlyó nga. Žonen žin, na' ẓze diža' chen dot yežlyó nga, tḷebe kan žaken gan zoale ḷe'e. Ki žaken ža ni'te katen' bénlelen, na' zejte na'a ža, na' da' li bénbia'le kan žon chawe' Dios žo'o. 7 Epafras bsedle' ḷe'e da' ni. Nake' benne' nži'ilžo-ne', na' žónḷene' neto' tẓen žin, na' ḷezka' nake' wen žin ḷi ḷaže' che Benne' Criston', na' žákḷene' ḷe'e. 8 Benne' ni bzenle' neto' kan nží'ilele lježle ka', da' gak gonlen dan' zoaḷen Dios Be' La'y ḷe'e.

9 Che ḷen ḷezka' neto', ža ni'te katen' gókbe'elto' da' ni, na' zejte na'a ža bi žsento' ẓcháljḷento' Dios, na' ẓnnablto'-ne' gákḷene' ḷe'e, na' gone' ga gónbia'le dot da' žénekzele' Ḷe', na' wnezjwe' chele dot yeḷa' žejní'il, na' yeḷa' sina' da' ẓgo'o Dios Be' La'y ḷo yichj ḷáẓdo'žo. 10 Ki ẓnnablto'-ne' nich gak gonle kan žaḷa' gongak benne' ka' zej nake' che Ẋanžon', na' nich gak gonle yógo'te da' žaz ḷaže'e Ḷe', na' nich gak gonle yógo'te da' naken chawe', na' gakže ḷi ḷaže' kan nónbia'le Dios. 11 Ẓnnablto'-ne' gon choche' ḷe'e, na' wnezjwe' chele yeḷa' wak chawe' chie', nich gak sóelele yógo'te da' žaken, na' nich gakle ẓen ḷaže', na' yebéḷe'elele. 12 Ḷo yeḷa' žebél chele le ye' Ẋažo Dios: “Žóẋkeno'” dan' bdie' ḷo na'žo gata' chežo latje ḷo baní' chie', nich gónḷenžo tẓen benne' ka' zej nake' che Ḷeze'. 13 Ẋažo Dios na'kze beslé' žo'o ḷo na' da' ẋiwe', dan' ẓnna bian' latje choḷ, na' bdie' žo'o gan ẓnna bia' Ẓi'nkze', Bennen' nži'ile'. 14 Ẓi'ne' na' beya'we' žo'o, katen' gote' ḷo wlazžo žo'o, na' benít ḷawe' chežo doḷa' da' wbága'žo.

Beyakžo toze ḷen Dios dan' got Jesús ḷo wlazžo žo'o

15 Benne' Criston' nake' tḷebe kan nak Dios na'kze, Bennen' bi gak ḷe'elžo. Wzoakze Benne' Criston' zga'ale' ka yógo'te da' ben Dios. 16 Ḷo na' Benne' Criston' ben Dios yógo'te da' zej den, da' ka' zej nnitan' ya'abá, na' da' ka' zej nnitan' yežlyó nga, da' ka' zḷe'elžon, na' da' ka' bi gak ḷe'elžon, da ka' zej naken latje blo ka', na' yeḷa' wnná bia', na' da' ka' nzi' ḷo ná'gaken yeḷa' ẓen, na' yeḷa' wak che ya'abá che Dios, na' che yežlyó nga. Ben Dios yógo'te da' ka' ḷo na' Benne' Criston' nich yebéḷenle' Ḷe' légaken. 17 Benne' Criston' wzoakze' zga'ale' ka yógo'te da' zej den, na' yógo'ten nníta'gaken ni'a che yeḷa' wak chie' Ḷe'. 18 Benne' Criston' nake' Ẋangak benách chie' ka', na' ẓnezjwe' yeḷa' nban chégake'. Ḷezka' nake' Bennen' nežw bebane' to chi'ize ḷo yeḷa' got. Zga'ale' Ḷe' bebane' to chi'ize ḷo yeḷa' got nich gake' blo ḷawgak yógo'te

da' zej den. 19 Ka' goken dan' wyáz laže' Xažo Dios soa dot da' nakkze' Le' len Benne' Criston'. 20 Ni'a che da' ben Benne' Criston', Dios bene' ga gak gá'nlengak Le' chawe' yógo'te da' zej den, da' ka' zej nnitan' yežlyó nga, na' da' ka' zej nnitan' ya'abá. Beyone' légaken toze len Lekze' dan' blalj Benne' Criston' xchene' katen' gote' le'e yag kroze.

21 Le'e, zga'ale bkwáslenle Dios, na' gokle ka benne' ka' bi zlé'egekle' Dios chawe' lo yichj lázdo'le ni'a che zia da' wbága'le, san na'a ba beyone' le'e toze len Lekze'. 22 Ka' goken dan' Benne' Criston' bde kwine', na' gote' lo wlazle le'e nich gak wzíe' le'e law Dios, nakle che Leze', na' nakle dot chawe', na' bi gak nitó benne' bi da' nnie' chele. 23 Ki gaken cha' ga'nle choch kan žejle'le che Benne' Criston', na' gakle ka to yo'o da' že' lenen gže', na' cha' bi cha' lázdo'le kan žxen láže'le diža' chawen' dan' bénlele, dan' zze diža' chen dot yežlyó nga dan' ben Dios zan ya'abá. Dios bzoe' neda', Pablo, nich gaka' wen žin che diža' chawen'.

Žin da' bde Dios lo na' Pablo

24 Žebela' na'a ni'a che da' zzaka'a nich gáklena' le'e, na' lo bela' žen chia' zzáka'lena' Benne' Criston' tzen lo wláz bela' žen chie' Le', da' naken benách chie' ka'. 25 Dios bene' ga naka' neda' wen žin chegak benách ka' che Benne' Criston', na' žona' xchin Dios, dan' bdie' lo na'a gona' nich gáklena' le'e, na' wzenla' le'e dot kan nak xtiža' Dios. 26 Zzejni'ila' benách ka' da' ngache', dan' bgachen' ža ni'te, na' nitó benne' bi gok gónbi'en, san na'a Dios ba bzejni'ile' benách ka' zej nake' che Leze' kan nak chen. 27 Dios gónekzele' gone' ga gónbia'gak benách zi'to' ka' kan nak yela' wnni'a che dan' bgachen'. Ki znna dan' bgachen': "Benne' Criston' nake' toze len le'e, na' nake' da' nak bian' gak chazle le'e lo baní' chie'."

28 Zchaljto' che Benne' Criston', na' žsa'to' láže'gak yógo'te benách ka', na' žsedlto' légake' len yela' žejní'il che Dios, nich gak wzeto' yógo'te benách ka' law Dios, zej nake' dot chawe' dan' zej nake' toze len Jesús, Benne' Criston'. 29 Nich gaken ki žona' žin, na' že' laža'a yeyóž gona' da' ni, zkonla' žin dot yela' wak, na' yela' wnná bia', da' ka' žonn Benne' Criston' chia'.

2 Ljéža'do' ka', žénela' nnézlele že' láže'li'a gona' da' gáklenen le'e len benách ka' nníta'gake' lo yež Laodisea, na' lezka' yógo'te benne' ka' bi na' lé'egekle' neda'. 2 Žona' ki nich gon chocha' yógo'tele le'e nich gakle toze lo yela' nži'il, na' gata' yela' žebél chele, na' gaple dot yela' wnni'a che yela' žxen laže' da' naken li laže', da' žonn yela' žejní'il chežo. Ki žaken nich gónbia'le da' bgache' che Xažo Dios, dan' nakkzen Benne' Criston'. 3 Lo na' Benne' Criston' žebélenlžo dot yela' wnni'a che yela' žejní'il, na' yela' sina' che Dios. 4 Da' ni žapa' le'e nich bi gak no benne' gon láže'le' le'e, bennen' yénele' chejle'žo da' wen laže'. 5 La'kze zoa' zi'to' gan zoale le'e lo bela' žen chia', lo be' nakkza' žónlena' le'e toze, na' žebela' dan' ženla' že' cháwe'le, na' nakle choch kan žejle'le che Benne' Criston'.

6 Che len, kan wzí' lo na'le Xanžo Jesús, Benne' Criston', lezka' žala' gonle yógo'te da' gonle, zóalene' Le' le'e. 7 Kan žon to yag, zzoan lwen gže', na' lezka' kan nyas to ze'e lo lenen, le soalen Benne' Criston'. Le soa choch kan žejle'le chie' Le', kan ba bsédlele. Le yé'teze Dios: "Žóxkeno'."

Da' kobe da' nakžo dan' nakžo toze len Jesús

8 Le gape chi'i kwinle nich bi we'le no benne' latje gon láže'le' le'e, bennen' wkonle' žin yela' žejní'il chegak benách ka', na' diža' ka' znnázegake' zej naken

dot da' li, kan nak da' žónteze žongak benách ka', na' kan nak da' žsédgekle benách ka', da' naken che yežlyó nga, na' kege da' naken xtiža' Benne' Criston'.

9 Dot da' nakkze Dios zóalenen Benne' Criston' la'kze beyake' benách, 10 na' le'e naple dot da' nak Dios dan' nakle toze len Benne' Criston', Bennen' znna bi'e yógo'te benne' wnná bia' ka', na' benne' ka' bi da' nzi' lo ná'gake'. 11 Nžog lo bela' chegak benne' judío, benne' byo ka', da' zloe'elen nzi' lo ná'gake' xtiža' Dios, san le'e, dan' nakle toze len Benne' Criston', zoalen le'e da' zloe'elen Dios nzi' lo ne'e le'e, da' bi naken to da' nonen lo ni'a lo na'gak benách ka'. Benne' judío ka' zchóggake' to yiddo' chegak bi' byodo' ka', san le'e, ba nde che dot yela' benách chele da' bénlenlen dola'. Ki naken chele dan' bénlenle Benne' Criston' tzen katen' gote' le'e yag kroze. 12 Katen' bezoale le'e nis bgáche'lenle Benne' Criston' tzen lo yežw ba, na' bebánlenle-ne' tzen dan' bejle'le che Dios, len yela' wak chie' besbane' Benne' Criston' lo yela' got. 13 Zga'ale gokle le'e ka benne' gat ka' ni'a che dola' da' wbága'le, na' bi wzoalen le'e da' zloe'elen Dios nzi' lo ne'e le'e, san na'a Dios ba bene' ga zoale nbanle tzen len Benne' Criston', na' benít lawe' chele le'e yógo'te dola' ka' da' wbága'le. 14 Dios bsole' da' ka' wbága'žo, da' ka' zej nyejwn le'e yiche lo da' bchi'le Moisés, da' ka' žesbága'gaken žo'o zia. Beké'e da' ka' wbága'žo, na' bde'en le'e yag kroze ka to da' wbaga' Benne' Criston'. 15 Katen' got Benne' Criston' le'e yag krozen', beké'e yela' wnná bia' chegak be' xiwe' wnná bia' ka', na' chegak be' ka' nzi' lo ná'gaken yela' wak che da' xiwe', dan' bloe'ele' dan' zej nakkze be' xiwe' ka', na' beké'e yela' wnná bia' chégaken, katen' gote' le'e yag kroze na'.

Žala' we' láže'žo da' naken che ya'abá che Dios

16 Che len, bi we'le no benne' latje yesbage'e le'e zia ni'a che da' že'j žawle, o dan' bi žápele ža lni da' žápegak benne' Israel ka', da' žápegake' kate' zoa byo' že'n ka', na' ža la'y ka' chégake'. 17 Yógo'te da' ki zej naken ka to bxin che da' žala' gaken, na' zloé'ezegeklen da' napžo ni'a che Benne' Criston'. 18 Bi we'le no benne' latje gone' ga wnitle le'e da' žeyala' chele, bennen' žon byénli'e gakgak benne' ka' gaxjw láže', na' wka'n zéngake' wbás che ya'abá ka'. Znnágake' bloe'el Dios légake' da' ka' bi blé'egeklen', na' zka'n zen kwíngake' kan nak da' že'ze yíchjgake' lo yela' benachze chégake'. 19 No benne' žone' ki bi nake' toze len Benne' Criston', Bennen' nake' Xanžon', na' Le' zzoa choche' bela' žen chie', da' nakžo žo'o. Zwawen', na' žone' ga naken toze ni'a che da' zej lo žit lo bin, na' zgole bela' žen chie' na' kan žénele Dios wzenen'.

20 Le'e ba nátlenle Benne' Criston' tzen nich biž wchí'igekle da' wsedle ka' che yežlyó nga le'e. ¿Biz chen' žonle kan ne nakle che yežlyó nga, na' žo'le latje zchí'igekle da' wsedle ka' chen le'e? 21 Ki znnagak da' wsedle ka' che yežlyó nga:
Bi wkonle žin da' ni.
Bi gawo' dan'.
Bi kano' yetó da' den.
22 Yógo'te da' ki kwia yí'gaken katen' ba bkonlžo légaken žin. Ki zej nak da' ka' zchí'igekle benách ka', da' wsedle ka' nzi' lo ná'gake'. 23 Da' li, da' wsedle ki, žékgekle benách ka' zej napen yela' žejní'il. Žóngaken ga zloe'el kwíngake' ka benne' yodo' ka', na' ka benne' gaxjw láže' ka', na' žsaka' zí'gake' bela' žen chégake', san da' wsedle ki bi žáklengaken légake' nich gak nna biá'gake' da' ka' zze láže'gake' lo yela' benachze chégake'.

3 Na'a, cha' le'e bebánlenle Benne' Criston' tzen, le we' laže' da' naken che ya'abá che Dios gan že' Benne' Criston' kwit li ža che Dios, gan nake' blo. 2 Le sa' laže' da' žaken ža'le, na' kege da' žaken yežlyó ngaze. 3 Naken chele ka ba natle, na' yela' nban chele žape chi'i Benne' Criston' gan zoakze Dios. 4 Le'e nbánlenle Benne' Criston' tzen. Kate' la' lawe' Le', naž la' lawle le'e tzen len Le' lo baní' chie'.

Yela' nban gole, na' yela' nban kobe

5 Che len, le gon ga kwia yi'gak da' zej zoalen le'e, da ka' zej naken che yežlyó nga, da ka' zej naken:
Da' kegle, na' da' zinnj,
na' da' zze láže'le da' kegle,
na' da' zze láže'le da' naken sban,
na' yela' zdan yela' gape.
Ki žala' gonle dan' no benne' zdan lažе'e yela' gape nake' tlebe ka to benne' zka'n zene' lo'a ka', dan' bennen' zdan laže'en bi zdan laže'e Dios, na' bi gak wká'n zene' Le' dot laže'e. 6 Dan' žongak benách ka' da' ki, Dios gone' zia yógo'te benne' ka' bi žóngake' kan znna xtiže'e. 7 Lezka' benle le'e dola' ki katen' wyo'ole lo ná'gaken. 8 Na'a, biž gonle da' ki:
Biž ža'ale, na' biž gekle lježle ka' zi'.
Biž gonle da' zia che no benne'.
Biž nne xíwe'le, na' biž wchaljle da' kegle.
9 Bi gon láže'le lježle tole yetole dan' ba bka'nle da' gokle zga'ale, na' da' ka' benle zga'ale. 10 Ba nakle le'e benách kobe ka', na' Dios žekobe' yichj lázdo'le nich yeyákžele kan nak Bennen' beyone' le'e. Ki žala' gonle nich gónbia'le Le' dot kan nake' Le'. 11 Dan' ba nakžo toze len Benne' Criston':
Biž nakžo benne' zi'to' ka', na' benne' judío ka'.
Biž nakžo benne' ka' nžog lo bela' chégake' da' nak bian' zej nzi'e xtiža' Dios, na' benne' ka' bi nžog lo bela' chégake' dan' nak bian'.
Biž nakžo benne' ka' žejní'igekle', na' benne' ka' bi žejní'igekle'.
Biž nakžo benne' ndo'w ka', na' benne' bi zej ndo'e.
Na'a, Benne' Criston' nake' dot da' zakan', na' nake' toze len yógo'težo.
12 Dios nži'ile' le'e, na' wžekze' le'e nich gakle che Leze'. Che len, žala':
We' láže'le lježle ka', na' gakle ži'i laže',
na' gaxjw laže', na' kwide' laže', na' zen laže'.
13 Cha' žak diža' bizjw tole len yetole, le soele len lježle tole yetole, na' le yenít law che lježle tole yetole kan ben Benne' Criston', benít lawe' chele le'e. 14 Da' nakže blo ka yógo'te da' ki, žala' žíílele yógo'te benách ka', dan' nak yela' nži'il da' žonen žo'o toze, na' li laže'. 15 Le we' latje da' zka'n ži yichj lázdo'žo nna bian' yichj lázdo'le. Dan' zka'n žin yichj lázdo'žo žonn Dios chežo. Che len bliže' le'e, nich gakle toze lo bela' žen che Benne' Criston'. Le ye' Dios: “Žóxkeno'.”
16 Le si' lo na'le xtiža' Benne' Criston' da' gaken chele ka to yela' wnni'a zen. Dan' zoalen yela' žejní'il che Dios le'e, le wsedle, na' le wzejni'ile lježle tole yetole. Dot láže'le le gol che Dios salmo ka', na' da' ka' žol-le nich we lawle Le', na' da' la'y ka' da' žol-le, na' le ye' Dios: “Žóxkeno'.”
17 Kan nak yógo'te da' žonle, da' naken da' zchaljlen o žin da' žonlen, le gon yógo'ten lo la Xanžo Jesusen', na' le ye' Xažo Dios: “Žóxkeno'” dan' nak Benne' Criston' toze len le'e.

Da' žala' gonžo che lježžo ka' dan' nakžo che Jesús

18 Le'e, no'le ka' nžag ná'lenle benne' byo ka', le gon kan znna xtíža'gak benne' byo che chele, kan žala' gonle, dan' nakle che Xanžon'.

19 Le'e, benne' byo ka' nžag ná'lenle
no'le ka', le ži'il no'le che chele, na' bi
wchébele-ne'.
20 Le'e, xkwide' ka', le gon kan znna
yógo'te xtíža'gak xa xna'le. Da' ni žaz
laže' Xanžon'.
21 Le'e, nólele nakle xagak xkwide' ka',
bi tetle sel-le zi'nle ka' snia, nich bi yexjw
láže'gakbe'.
22 Le'e, nólele nakle benne' ndo'w ka',
le gon kan znna yógo'te xtíža'gak benne'
xanle yežlyó nga. Kégeze gonle ki katen'
zwíagake' le'e kan žongak benne' ka'
žénezegekle' góngake' ga chaz láže'gak
benách ka', san dot láže'le le gon xchín-
gake' kan žala' gongak benne' ka' zžébe-
gake' Dios. 23 Kan nak yógo'te da' žonle,
le gonen dot láže'le, dan' gaken kan žonle
xchin Xanžon', na' kege kan žónzele
xchingak benách ka'. 24 Ba nnézkzelele
yebí'i Xanžon' chele, na' wnezjwe' chele
da' ba bkwez Dios chegak benne' ka' zej
nake' ka zi'nkze' ka'. Ki gaken dan' žonle
xchin Xanžo Jesús, Benne' Criston'. 25 No
benne' žone' da' kegle, yebí'i Xanžon' che
bennen' kan nak da' kegle da' bene', dan'
bi wchá' Dios kan žala' yebi'e che chegak
benách ka'.

4 Le'e, nólele nakle xangak benách ka',
le gon da' naken chawe', na' da'
naken li laže', kan zkónlele žin benne'
wen žin chele ka'. Le chejsá' laže' lezka'
zoa Xanle ya'abá che Dios.
2 Le'e, yógo'tele, le wcháljlenteze Dios.
Le sóateze wcháljlenle-ne', na' le yi'e:
"Žóxkeno'."
3 Kate' ne zcháljlenle Dios, lezka' le
nnable' gáklene' neto', nich wnezjwe'
neto' latje wchaljto' xtiža' Xanžon', nich
gak wzejni'ilto' benách ka' da' ngache'
kan nak che Benne' Criston'. Dan' žona' ki
nyejwa' liž ya nga. 4 Lezka' le nnable Dios
wnezjwe' neda' latje wzejni'ila' benách
ka' da' ngachen' kan žala' gona'.
5 Lo yela' žejní'il chele, le gon da'
žonle lawgak benne' ka' bi žejlé'gake'
che Benne' Criston'. Le wkonle binlo žin
ža ka' gonn Dios chele nich gonle x-
chine'. 6 Žala' wchaljle diža' cháwe'do' ka'
nich sí'gaken benách ka', kan zži'ižo bela'
zede' nich gaken dzi', na' ki nnézlele kan
žala' yecheble, bi da' ye'le to to benne'.

Benách ka' che Jesús žápegake' "Padiox" ljéžgake' ka'

7 Tíkiko wzenle' le'e da' žaken chia'
nga. Nake' lježžo nži'ilžo-ne'. Lezka'
nake' wen žin li laže' che Xanžon', na'
žónlene' neda' tzen žin chie' Le'. 8 Che
len žsela'a-ne' gan zoale, nich wzenle'
le'e da' žaken chia', na' gon choche'
le'e. 9 Onésimo, lježžon' nbáblene' le'e
chéjlene' le' tzen. Lezka' nake' lježžo
nži'ilžo-ne', na' žejli'e che Xanžon'.
Chope' ki wzéngekle' le'e yógo'te da'
žaken nga.
10 Aristarko, benne' nyéjwlene' neda'
tzen liž ya nga žape' le'e "Padiox." Lezka'
xkwide' Markos, bi' byo che no'le zan
Bernabé, žápebe' le'e "Padiox." Ba goža'
le'e da' žala' gonle nich gáklenle xkwide'
Markos na'. Cha' la'be' gan zoale, le gape-
be' ba la'ne. 11 Lezka' bennen' zoe' nga,
bennen' lie' Jesús, na' zoa yetó le' Justo,
žape' le'e "Padiox." Zej nnita' benne' zan,
benne' judío ka', žejlé'gake' che Benne'
Criston', san chonnze' ki ladjw benne'
judío ka' žónlengake' neda' tzen žin che
xtiža' Dios, na' žeyón zénle'egake' neda'.
12 Epafras, bennen' nbabe' le'e, na' nake'
wen žin che Benne' Criston', žape' le'e
"Padiox." Dot laže'e zcháljlene' Dios, na'
žáta'yoetezle' Le' gon chawe'e le'e nich
gakle li laže', na' sóatezle gonle yógo'te
da' žénekzele Dios. 13 Zzoa lia' kan nak
che Epafras na', že' laže'e le'e, na' lezka'
benne' ka' nníta'gake' lo yež Laodisea,
na' lo yež Hierápolis. 14 Demas žape' le'e
"Padiox" na' lezka' Lukas, bennen' žey-
one' benách ka', žape' le'e "Padiox" na'
nži'ilžo-ne'.

15 Le gape “Padiox̲” ljeżžo ka' nníta'gake' l̲o yež Laodisea, na' l̲ezka' Ninfas l̲en benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' z̲dóbgake' liže'. 16 Kate' yeyóž gol̲-le yiche ni gan zoale, le gon ga gól̲gaken benách ka' che Benne' Criston' nníta'gake' lo yež Laodisea. Le gol̲ l̲e'e yichen' sél̲a'gak benách Laodisea ka' chele. 17 Le ye' Arkipo: “Be' l̲aže' gono' žin da' bde X̲anžon' l̲o no'o.”

18 Neda', Pablo, z̲zojkza' díža'do' ni l̲e'e yiche, z̲nnia': žapa' l̲e'e “Padiox̲.” Le chejsá' l̲aže' kan žak chia' ga nyejwa' liž ya ni. Z̲nnabla' Dios gon chawe'e l̲e'e. Ka'kze gaken.

DIŽA' NEŽW DA' BSEL̲A' PABLO L̲O YEŽ TESALÓNIKA

Pablo žape' "Padiox̲" benách ka' che Jesús

1 Neda', Pablo, žapa' l̲e'e "Padiox̲", nakle che Benne' Criston', na' zoale l̲o yež Tesalónika. Nakle toze l̲en Dios, na' l̲ezka' l̲en X̲anžo Jesús, Benne' Criston'. Silbano l̲en x̲kwide' Timoteo žónl̲engake' neda' tz̲en. Z̲nnabla' X̲ažo Dios, na' X̲anžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e l̲e'e, na' wká'n žie' yichj l̲áz̲do'le.

Da' nak bia' žejl̲e'gak benne' Tesalónika ka' che Dios

2 Žé'tezto' Dios: "Žóx̲keno'" kate' žejsá' l̲áže'to' kan nak chele yógo'tele. Žejsá' l̲áže'tezto' l̲e'e, na' zoa da' z̲nnablto' Dios ni'a chele katen' z̲chálj̲lento'-ne'. 3 Žejsá' l̲áže'tezto' l̲aw X̲ažo Dios kan nak da' žonle dan' žejl̲e'le che Benne' Criston', na' kan nak žin da' žonle dan' nží'ilele-ne', na' kan náktezle choch dan' žx̲en l̲áže'le X̲anžo Jesús, Benne' Criston'. 4 L̲e'e, l̲ežto' ka', Dios nži'ile' l̲e'e, na' nnezlto' wžekze' L̲e' l̲e'e. 5 Ki naken dan' wz̲í' l̲o na'le diža' chawen', da' z̲chalj̲ton'. Kege l̲en díža'ze, san l̲ezka' l̲en yel̲a' wak bžinen chele, na' Dios Be' La'y ben chochen', na' dot l̲áže'le bx̲en l̲áže'len. Nnézkzelele kan gokto' gan zoale l̲e'e dan' nži'ilto' l̲e'e.

6 L̲e'e bcha' kwinle, na' žonle kan žonto' neto', na' l̲ezka' kan ben X̲anžon', dan' wz̲í' l̲o na'le x̲tiže'e, na' l̲a'kze wz̲áka'l̲e'ele, bebélele dan' yo'ole Dios Be' La'y. 7 Ki naken, ba nakle to da' nak bian' l̲awgak yógo'te benne' ka' žejl̲é'gake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Masedonia, na' gan nbab Akaya. 8 Ki naken dan' wzé x̲tiža' X̲anžon' l̲o na'le l̲e'e. Kégeze gan nbab Masedonia, na' gan nbab Akaya, san l̲ezka' yógo'te latje wzé diža' kan žejl̲e'le che Dios. Ki naken, bi žon byenen bi da' nnato', 9 dan' l̲a' l̲égakze benne' ka' zzéngekle' neto' kan wdaple neto' ba la'ne, na' kan bcha' kwinle, na' wléj yichjle lo'a ka', na' beyakle che Dios nich gonle x̲chin Dios ban, Bennen' nakkze' Dios. 10 Na'a, z̲bezle ža yel̲á' Z̲i'n Dios, yežoje' ya'abá che Dios. Dios na'kze besbane' L̲e' l̲o yel̲a' got. Benne' ni nake' Jesusen', Bennen' žeslé' žo'o l̲o dol̲a', nich bi soa da' gonen ga gon Dios žo'o z̲ia ža da' zan'.

X̲chin Dios da' ben Pablo l̲o yež Tesalónika

2 L̲e'e, l̲ežto' ka', nnézkzelele žin che Dios da' benton' katen' wzóal̲ento' l̲e'e bi goken dáche'ze. 2 Nnézlele kan gok cheto' l̲o yež Filipos, kan wz̲áka'to', na' bengak benne' ka' neto' z̲ia. Naž katen' bl̲a'to' gan zoale l̲e'e gokto' wechóg l̲aže' dan' wzoal̲en Dios chežo neto', na' bzenlto' l̲e'e diža' chawen' da' bde Dios l̲o na'to'. Ki bento' l̲a'kze benne' wláž chele ka' bží'igake' che x̲tíža'to'. 3 Katen' bzenlto' l̲e'e x̲tiža' Dios, bchaljto', kege dan' nchíx̲elto', na' kege dan' gónelto' si'to' bi da' den chele, na' bi ben l̲áže'lto' l̲e'e. 4 Dan' žx̲en l̲aže' Dios neto', bdie' l̲o na'to' wchal̲jto' diža' chawe' chien', na' kíte'ze z̲chal̲jton'. Bi benton' nich chaz l̲áže'gak benách ka' da' žonto' san nich chaz l̲ažen' Dios, Bennen' z̲chi'a l̲aže'e da' yo'on yichj l̲áz̲do'žo. 5 Nnézkzelele batkle bcháljl̲ento' l̲e'e da' wká'n z̲enen l̲e'e, na' bi bebéj chawe' kwinto' kan žon no benne' žénele' si'e da' de chele. Nnézkzele Dios naken ki. 6 Bi wdiljto' yel̲a' z̲en da' naken che yežlyó nga, dan' wka'nle l̲e'e neto', na' kege da' wka'ngak benách ka' neto'. L̲a'kze nzi' l̲o na'to' ye'to' l̲e'e bi da' gonle dan' nakto' wbás ka' bsel̲a' Benne' Criston', 7 wzóal̲ento' l̲e'e l̲o yel̲a' žĭ'i l̲aže', na' bento' kan žongak x̲na'gak bi' že'ndo'

ka', no'le ka' žape chí'igake' légakbe' lo yela' žii laže'. 8 Ka' goken, bží'ile'elto' le'e, na' zejte gónelto' wdeto' lo na'le, kégeze diža' chawen' che Dios, san yeláte'ze bi goken wdekzto' lo na'le yela' nban cheto', dan' nží'ile'elto' le'e. 9 Žejsá' láže'le, lježto' ka', kan goken katen' bzenlto' le'e diža' chawen' che Dios, kan béntezto' žin zede, na' lawe' ža, na' yele bento' žin nich bi wsaka' zi'to' nitole le'e.

10 Le'e, lježto' ka' žejle'le che Benne' Criston', gak wzóa lile le'e kan bento', na' nnézkzele Dios kan wdálento' le'e dot kan žaz laže' Dios, na' dot cháwe'do', na' kan bi gak nitó benne' nnie' chen. 11 Lezka' nnézlele kan bento' kan žon to xa xkwide' ka' chegak zi'ne' ka', bcháljlento' le'e, na' ben chochto' le'e to tole. 12 Bsa'to' láže'le gonle kan žala' gon no benne' nake' che Dios. Lekze' bliže' le'e nich gak chazle gan znna bi'e Le' lo baní' chie'.

13 Che len lezka' žé'tezto' Dios: "Žóxkeno'." Ki žonto' dan' wzí' lo na'le xtiža' Dios da' bénlele, dan' bzenlto' le'e. Wzí' lo na'len, kege ka xtiža' benachze, san kan da' li naken, xtiža' Dios naken. Xtiže'e na' žonen žin lo yichj lázdo'le le'e, le'e na' žejle'le che Benne' Criston'. 14 Le'e, lježto' ka', žaken chele kan žaken chegak benách ka' che Dios, benne' ka' zej nake' che Jesús, Benne' Criston', na' nníta'gake' gan nbab Judea. Ki naken dan' ba wzáka'le'ele lo na'gak benách wláž chele ka', tlebe kan wzáka'gake' légake' lo na'gak benách wláž chégake' ka', benne' ka' zej nake' benne' judío ka'. 15 Benne' judío ka' bétgake' Xanžo Jesusen', na' lezka' bétgake' benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios. Lezka' belbía láže'gake', na' blággake' neto'. Bi žóngake' da' žaz laže' Dios, dan' bi zlé'egekle' chawe' yógo'te benách zi'to' ka'. 16 Lezka' žséjwgake' xnezto' neto', nich bi wcháljlento' benách zi'to' ka', benne' ka' bi zej nbáblene' légake'. Ki žóngake' dan' zcháljlento' légake' nich yelágake'. Ki žaken, zzántezgake' dola' ka' da' zej nbage'e, na' ba zej nbage'e zia da' gonen ga chog Dios chégake' kwia yí'gake'.

Pablo žénele' chejwíe' lježžo ka' lo yež Tesalónika

17 Na'a, lježto' ka', žak nyache' láže'to' kan žaken che to benne' wzebe dan' ben byene soato' zi'to' gan zoale le'e to chi'ido', san la'kze bi zle'elto' le'e, bi na' gal láže'to' le'e. Che len, žéneželto' yele'elto' le'e, dan' žak láže'le'eto' gonton'. 18 Che len lezka' gónelto' yidto' gan zoale, na' neda', Pablo, da' li be' laža'a yida' ga na' chope chonne chi'i, san bsejw da' xiwe' xnezto'. 19 ¿Bizkze da' žonen ga žxen láže'to', o da' žon ga žebelto', o da' chawe' da' žala' gapto', da' yebélenlto' law Xanžo Jesús, Benne' Criston', katen' yelé'e? ¿Kege le'ekze na'? 20 Le'ekze nakle da' žonen ga žak cheto' yela' ba nez zen, na' da' žonen ga žebelto'.

3 Che len, kate' biž gok soelton', na' ben xtíža'to' ga'nto' chopto' lo yež Atenas, 2 na' bséla'to' bi' lježžo, Timoteo, gan zoale. Nakbe' bi' wen žin che Dios, na' žónlenbe' neda' tzen zchaljto' diža' chawen' che Benne' Criston'. Bséla'to'-be' gan zoale nich gon chochbe' le'e, na' wzejni'ilbe' le'e kan žala' chejle'le che Benne' Criston', 3 nich bi gak chope laže' no benne' ládjwle le'e ni'a che da' žsaka' zi'gak benách ki neto', dan' nnézkzelele zoažo yežlyó nga nich soelžo da' ki. 4 Lezka' katen' wzóalento' le'e, bzenlto' le'e kan za' gak chežo da' wsaka' zí'gake' žo'o kan ba goken cheto', na' nnézkzelelen. 5 Che len, katen' biž gok soelan', na' bsela'a xkwide' Timoteon' gan zoale nich yedjzenlbe' neda' kan nak chele, kan žejle'le che Benne' Criston', na' cha' da' xiwe', ben' žonen ga bága'gak benách ka'

dola', bi bden le'e nez dola', na' cha' žin da' bento' gan zoale bi beyák dáche'ze.

6 Kate' bezá' xkwide' Timoteon' gan zoale, na' bežinbe' ga zoato' neto' ni, bzenlbe' neto' da' chawe', dan' gožbe' neto' kan žejle'le che Benne' Criston', na' kan nží'ilele lježžo ka', na' kan lo yela' ži'i laže' chele žejsá' láže'tezle neto', na' lezka' kan žak láže'le yelé'elele neto', kan neto' lezka' žak láže'to' yele'elto' le'e. 7 Che len, lježto' ka', katen' wzáka'to' yógo'te da' ka', na' da' zan da' goken cheto', naž gok da' beyón zenen neto' katen' benlto' kan žejle'le le'e che Benne' Criston'. 8 Na'a, beyák láže'to' dan' ženlto' zoale choch lo da' žejle'le che Xanžon'. 9 ¿Nakxkze gak ye'to' Dios: "Žóxkeno'" kan žala' gonto' ni'a che yógo'te da' ka' žóngaken ga žebéle'elto' law Dios chežo ni'a che da' nakle le'e? 10 De chgi' žližto' Dios, znnablto'-ne' lawe' ža, na' yele, nich gak yele'elto' le'e, nich gak wsa'to' da' žiážjelele kan nak da' žejle'le che Benne' Criston'.

11 Na'a znnablto' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', ko'e neto' nez nich yidto' gan zoale. 12 Lezka' znnablto' Xanžon' gone' ga gole, na' gak li laže' kan nží'ilele lježle tole yetole, na' kan nží'ilele yógo'te benách ka', kan neto' lezka' nži'ilto' le'e. 13 Lezka' znnablto'-ne' gone' ga gak choch, na' dot chawe' yichj lázdo'le law Xažo Dios kan naken tlebe len da' nak la'y, na' gone' ki na' zejte ža yelá' Xanžo Jesús, Benne' Criston', tzen len benách la'y chie' ka'.

Da' žonžo da' žaz laže' Dios

4 Yetó da' žon byenen, lježto' ka', ni'a che Xanžo Jesusen' žáta'yoelto' le'e, na' zchí'leto' le'e nich gonle kan nak da' ba bsedlto' le'e kan žala' gonle da' žaz laže' Dios. Kan ba žonle, ka'kze žala' góntezle.

2 Ba nnézkzelele da' ka' gožto' le'e gonle, dan' wnnato' lo wláz Xanžo Jesusen'. 3 Da' ženele Dios naken gakle che Leze', na' biž gonle da' kegle. 4 Nnézlele to tole kan žala' sóalenle no'le che chele kan naken tlebe len da' nak la'y, na' gaple légake' ba la'ne. 5 Bi žala' sóalenle no'le chele lo yela' zze laže' da' sban, kan žongak benách ka' bi zej nake' che Dios, na' bi zej nónbi'e Dios. 6 Kan zej nak da' ki, bi žala' nitó benne' tetle gone', na' bi gon láže'le' lježe' ngáche'ze, dan' chog Xanžo na'kze chegak yógo'te benne' ka' žóngake' da' ki kwia yí'gake', dan' gone' kan ba gožto' lježto' ka', na' bzenlton' le'e. 7 Dios bliže' žo'o, nich biž gonžo da' kegle, na' nich gakžo dot chawe' lawe' Le'. 8 Ki naken, no benne' zzoe' chela'ale da' ni, kege benachze zzoe' chela'ale, san Dios na'kze zzoe' chela'ale, dan' bsela' Dios Dios Be' La'y nich sóalene' žo'o, na' Lekze' znne' da' ni.

9 Bi žon byenen wzoja' chele le'e le'e yiche kan žala' ží'ilele ležle ka', dan' Dios na'kze ba bsedle' le'e kan žala' ží'ilele ležle tole yetole. 10 Da' li nží'ilele yógo'te ljeżžo ka', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Masedonia. Na'a, žáta'yoelto' le'e, lježto' ka', nich ží'iželele yógo'te ležle ka'. 11 Lezka' žáta'yoelto' le'e we' láže'le kwezle cháwe'do', na' gonle da' ka' bde Dios lo na'kzle, na' gonkzle žin kan ba gožto' le'e žala' gonle. 12 Gožto' le'e ki nich gak gonle da' naken cháwe'do' lawgak benne' ka' bi zej nbáblene' le'e, na' ki gaken, bi be yážjelele le'e.

Kan gak katen' yelá' Xanžo Jesús

13 Lezka', lježto' ka', žénelto' nnézlele kan nak chegak benne' gat ka', nich bi gak nyache' láže'le kan žaken chegak yezika' benách ka', benne' ka' bi žxen láže'gake' yebangak benne' gat ka'. 14 Cha' žejle'žo got Jesusen', na' bebane', lezka' žala' wxén láže'žo Dios, gone' ga benne' gat ka' yelá'gake' tzen len Jesusen', benne' ka' bejlé'gake' chie' Le'.

15 Che len zzenlto' le'e xtiža' Xanžon' da' znnan ki: “Žo'o, benne' ka' ne zoažo nbanžo, na' nga'nžo kate' žinže ža yelá' Xanžo Jesús, Benne' Criston', bi chejchagžo Benne' Criston' zgá'aležo kate' góngaken benne' ka' ba gótgake'.” 16 Ki gaken dan' Xanžo na'kze žoje' ya'abá che Dios, na' yetje' nga, na' yenle chi'e dan' len yela' wnná bia' wliže', na' lezka' yenle chi'i wbás blo che ya'abá, na' lezka' yenle lozba' na' che Dios, na' yebangak benne' ka' ba gótgake', benne' ka' bejlé'gake' che Benne' Criston'. 17 Naž žo'o, benne' ka' ne zoažo nbanžo, na' nga'nžo yežlyó nga, wchise' žo'o tzen len légake' lo bejw ya'abá nich chejchagžo Xanžon' lo be'ze. Ki gaken, sóalentezžo Xanžon'. 18 Che len, le yeyón zen lježle tole yetole kan zej nak da' ki.

5 Na'a, kan nak ža na' o yelen' katen' gakgak da' ki, bi žon byenen wzoja' chele le'e le'e yiche, lježto' ka'. 2 Le'e ba nnézkzelele kan gak ža kate' yelá' Xanžon'. Katen' yežine', kon yela'kze' kan zla' to benne' wbán žel. 3 Kate' nnagak benách ka': “Zga'n cháwe'žo, na' bi be gaken chežo” naž la' žinte da' wžía yin' légake', dan' gaken chégake' kan zla' da' zzaka' to no'le za' galj bi' že'n chie', na' bi yelá nitó benne' ladjw benách ka' nníta'gake' yežlyó nga katen' gak dan' žala' gaken. 4 Na'a, lježto' ka', bi nchol-le, na' che len bi žin ža na' chele ngáche'ze kan zla' benne' wbán. 5 Yógo'tele nakle benách ka' che baní', na' che te ža. Bi nakžo benách ka' che žel, na' kege che da' naken chol. 6 Che len, bi žala' te yele lawžo kan žak chegak benne' ka' bi zej nbáblene' žo'o, san žala' soato' ban laže', na' kwezžo cháwe'do'. 7 Benne' ka' ztásgake', ztásgake' žel, na' benne' ka' zzózgekle', lezka' zzózgekle' žel. 8 Na'a, žo'o nakžo che te ža, na' žala' kwezžo cháwe'do', dan' ba nákwžo zažo da' žape chi'in žo'o, da' naken yela' žejlé' che Dios, na' yela' nži'il, na' da' žxen láže'žo yelažo naken ka to lapa' ya da' žape chi'in yichjžo. 9 Ki naken dan' bzoa Dios žo'o nga, kege nich la'žo gan choge' chežo gatžo, san nich yelažo dan' žxen láže'žo Xanžo Jesús, Benne' Criston', 10 dan' got Jesusen' lo wlazžo žo'o nich soažo nbanžo tzen len Le' katen' yelé'e, la'kze ba natžo o soažo nbanžo ža na'. 11 Che len žala' wsá' láže'le lježle tole yetole, na' gon chochle lježle tole yetole kan ba žonle.

Pablo zzejni'ile' lježe' ka' žejlé'gake' che Jesús

12 Žáta'yoelto' le'e, lježto' ka', si' lo na'le benne' ka' žóngake' xchin Xanžon' gan zoale le'e, benne' ka' znna biá'gake' le'e lo wláz Xanžon', na' zzejní'igekle' le'e. 13 Lezka' žáta'yoelto' le'e, gaple légake' ba la'ne lo yela' nži'il chele, dan' žóngake' žin na'. Le ga'nlen lježle ka' cháwe'do' tole yetole.

14 Lezka' zzejni'ilto' le'e, lježto' ka', nich wsa'le láže'gak benne' ka' bi žóngake' žin, na' gon chochle benne' ka' žedó láže'gake', na' gáklenle benne' ka' bi nak choch kan žejlé'gake' che Benne' Criston', na' žala' gakle gaxjw laže' lawgak yógo'te benách ka'.

15 Le gape chi'i kwinle nich bi yebéj láže'le lježle ka', na' bi be yebi'ile che no benne' bi da' gone' chele, san le we' laže' góntezle da' naken chawe' che lježle tole yetole, na' chegak yógo'te benách ka'.

16 Le yebétezle, 17 na' le wcháljlenteze Dios, 18 na' le yi'e Le': “Žóxkeno'.” Ki žala' gonle ni'a che yógo'te da' žaken chele, dan' zej nak da' ki da' žénele Dios gonle dan' nakle che Jesús, Benne' Criston'.

19 Bi wzóa žile da' zchi'le Dios Be' La'y le'e, 20 na' bi wzoale chela'ale xtiža' no benne' zchalje' lo wláz Dios, 21 san le si' bia' yógo'ten. Le si' lo na'le da' naken chawe', 22 na' bi be gonle da' kegle.

23 Dios na'kze, Bennen' zka'n žie' yichj lázdo'žo, gone' ga gakle dot chawe', na'

gape chi'e be' nákkzele, na' yichj lázdo'le,
na' belá' žen chele, na' bi gak nitó benne'
bi da' nnie' chele ža na' yelá' Xanžo Jesús,
Benne' Criston'. 24 Dios žone' kan znne',
na' nake' Bennen' bliže' le'e. Lekze' gone'
da' ki.

Pablo zgo'e lježe' ka' lo na' Dios

25 Le'e, lježto' ka', le wchaljlen Dios, na'
le nnable' gáklene' neto'.

26 Le gape “Padiox” yógo'te lježžo ka',
na' le chela' légake' lo yela' nži'il chele.
27 Ni'a che Xanžo Dios zchi'la' le'e golle yiche ni lawgak yógo'te lježžo ka' zej
nake' che Benne' Criston'.
28 Znnabla' Xanžo Jesús, Benne'
Criston', gon chawe'e le'e. Ka'kze gaken.

DIŽA' BEŽOPE DA' BSEL̲A' PABLO L̲O YEŽ TESALÓNIKA

Pablo žape' "Padiox̲" benách ka' che Jesús

1 Neda', Pablo, žapa' l̲e'e "Padiox̲." Nakle che X̲ažo Dios, na' che X̲anžo Jesús, Benne' Criston', na' zoale l̲o yež Tesalónika. Žónl̲engak Silbano, na' x̲k-wide' Timoteo neda' tz̲en. 2 Z̲nnablto' X̲ažo Dios l̲en X̲anžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e l̲e'e, na' wká'n žie' yichj l̲áz̲do'le.

Dios choge' chegak benách dol̲a' ka' gátgake'

3 Žal̲a' yé'tezto' Dios: "Žóx̲keno'" kan nak chele l̲e'e, lježto' ka', na' nak chawe' gonto' ki, dan' zej žakže dot l̲i l̲aže' kan žejl̲e'le che Dios, na' kan nží'ilele lježle tole yetole. 4 Che l̲en, l̲en yel̲a' žebél z̲zenlto' benách ka' che Diosen' kan nak chele, dan' nakle z̲en l̲aže', na' žejl̲e'le che Dios l̲a'kze želbía l̲áže'gak benne' ka' l̲e'e, na' z̲záka'l̲e'ele, san z̲zóelelen. 5 Da' ki zej nak bian' nak chawe' kan z̲chi'a l̲aže' Dios benách ka'. Žwi'e latje z̲záka'le l̲e'e na'a, nich gak chazle gan z̲nna bi'e L̲e'.

6 Nak chawe' kan gon Dios, yebi'e chegak benne' ka' žsaka' zí'gake' l̲e'e, na' gone' ga sáka'gak benne' ka'. 7 Yetó da' gaken, l̲e'e z̲záka'le na'a, na' yebí'i Dios chele, gone' ga yezí' l̲áže'le tz̲en l̲en neto', ža na' yel̲oé'e l̲aw X̲anžo Jesús, Benne' Criston'. Yežoje' ya'abá che Dios, na' gónl̲engak wbás che ya'abá ka' L̲e' tz̲en. Zej nake' ni'a ne'e ka', na' wl̲oé'egekle' l̲aw yel̲a' wak z̲en chie'. 8 L̲a' l̲aw Benne' Criston' ža na' ka to yi' z̲en katen' yebi'e chegak benne' ka' bi zej nónbi'e Dios, na' bi žóngake' kan z̲nna diža' chawen' che X̲anžo Jesús, Benne' Criston'. 9 Benách ki, yebi'e chégake', na' to chi'ize chejchó'ogake' l̲o yi' gabíl. To chi'ize kwásgake' l̲aw X̲anžon', na' gan nl̲a' l̲aw yel̲a' baní' chie', na' yel̲a' wak z̲en chie'. 10 Ki gaken ža na' katen' yel̲é'e, na' wká'n z̲engak benách la'y chie' ka' L̲e', na' yógo'te benne' ka' žejl̲é'gake' chie' L̲e' yebán l̲áže'gekle chie'. L̲ezka' gonle l̲e'e dan' bejl̲e'le da' bzenlto' l̲e'e kan nak che Jesusen'.

11 Che l̲en z̲chál̲jl̲entezto' Dios chežo, na' z̲nnablto'-ne' gon chawe'e l̲e'e, na' gákl̲ene' l̲e'e nich sáke'lele si'le dan' bl̲iže' l̲e'e nich yebél̲enlelen. L̲ezka' z̲nnablto'-ne' gone' ga gak dot l̲i l̲aže' yógo'te da' že' l̲áže'le gonle da' naken chawe', na' yógo'te žin žonle l̲o yel̲a' žejl̲é' chele chie' L̲e'. Gak gonle da' ki l̲en yel̲a' wak che Dios. 12 Ki gaken, ga'n z̲en la X̲anžo Jesús, Benne' Criston' ni'a che da' žonle l̲e'e, na' gak chele yel̲a' ba nez z̲en ni'a che da' gone' L̲e'. Gaken ki dan' nži'il Dios l̲e'e tz̲en l̲en X̲anžo Jesús, Benne' Criston'.

L̲a' l̲aw benne' yoe'e da' x̲iwe'

2 Na'a, kan nak che ža na' katen' yel̲á' X̲anžo Jesús, Benne' Criston', na' kan gak, yedjtobe' žo'o chie' L̲e', žáta'yoelto' l̲e'e, lježto' ka', 2 nich bi we'le latje no benne' wchix̲e' l̲e'e kan nak da' wz̲í' l̲o na'le. Bi kwek zede yichj l̲áz̲do'le ni'a che bi da' nnagak benne' wen l̲aže' ka', cha' nnázegake' zoal̲en Dios Be' La'y l̲é-gake', o ni'a che bi da' gon chochgak benách ka', o ni'a che bi da' nyejw to l̲e'e yiche da' nnágake' neto' bsél̲a'ton, cha' nnágake': "Ba wdé ža na' kate' yel̲á' X̲anžon'." 3 Bi we'le latje no benne' gon l̲áže'le' l̲e'e, dan' bi žin ža na' kate' yel̲á' Jesusen' cha' bi l̲a' l̲awgak benne' zan zga'ale, benne' ka' wží'igake' che Dios, na' l̲a' l̲aw bennen' yoe'e da' x̲iwe', ben-nen' wsé Dios l̲o yi' gabíl. 4 Bennen', l̲o yel̲a' z̲ka'n z̲en kwine', wsejwe' x̲nezgak, na' wži'e chegak yógo'te da' zej naken che Dios o da' z̲ka'n z̲engak benách ka' l̲o yel̲a' žape Dios ba la'ne chégake'. Ki gon bennen' na' zejte kwi'e ka Dios na'kze

lo yodo' gan zoa latje che Dios, na' gon kwine' ka Dios.

5 ¿Bi žejsá' láže'le bzenla' le'e da' ki
katen' wzóalena' le'e? 6 Na'a, nnézlele no
Benne' žsejwe' xnez bennen' yoe'e da'
xiwe', nich bi la' lawe' zga'ale kate' žinže
ža chien'. 7 Ba žon žin da' ngache' che
da' naken che da' xiwe', san ne zoa Ben-
nen' žsejwe' xnez bennen' yoe'e da' xiwe'
ga žinže ža yekwás kwin Bennen' žse-
jwe' xneze'. 8 Naž la' law benne' yoe'e da'
xiwe', na' Xanžo Jesús, Benne' Criston',
wléj wchochje' le' len be' da' zžojen žoe'e,
na' wžía yi'e le' len yela' baní' che ža
yelé'e. 9 Katen' la' law bennen' yoe'e da'
xiwe', len yela' wak che da' xiwe' la'
lawe'. Len yela' wak che da' wen laže'
gone' da' zan yela' wak zen, na' da' zan
da' gak biá'gaken, na' da' zan da' gón-
gaken ga yebángekle benách ka'. 10 Len
yela' wak che da' wen laže' gone' ki law-
gak benne' ka' kwia yí'gake' dan' bi wzí'
lo ná'gake' dot láže'gake' da' naken dot
da' li, nich yelágake'. 11 Che len Dios
we'e latje gaken chégake' to da' žonen
yela' wak da' gon láže'len légake' nich
chejlé'gake' da' wen lažen'. 12 Ki gaken
nich bága'gak zia yógo'te benne' ka' bi
bejlé'gake' da' naken dot da' li, san wyáz
láže'gake' da' kegle.

Benne' ka' wžekze Dios nich yelágake'

13 Le'e, lježto' ka', na' nži'il Xanžon' le'e,
žala' yé'tezto' Dios: "Žóxkeno'" ni'a che
da' naken chele, dan' ba wžekze Dios le'e
ža ni'te nich yelale ni'a che da' žon Dios
Be' La'y, nich gakle dot chawe' law Dios,
dan' žejle'le da' naken dot da' li. 14 Nich
gaken ki chele, Dios na'kze bliže' le'e,
nich gak gónlenle Xanžo Jesús, Benne'
Criston' tzen lo baní' chie'. Ki gaken ni'a
che diža' chawen' da' zchaljton'.

15 Che len, lježto' ka', le soa choch,
na' le gape chi'i diža' da' bsédlele,
dan' bcháljlento' le'e, na' bzojton' chele
le'e yiche. 16–17 Znnablto' Xanžo Jesús,
Benne' Criston' len Xažo Dios, gon
chawe'e le'e, na' gone' ga gakle choch
kan zej nak yógo'te da' zej naken chawe',
da' ka' žonle, na' kan zej nak yógo'te diža'
chawen' da' zchaljle. Lekze' nži'ile' žo'o,
na' benne' chežo da' žeyón zénteze žo'o,
na' da' zej naken chawe' da' žxen láže'žo
si'žo, da' ka' gonnze Dios chežo.

Da' žala' nnablžo Dios

3 Yetoze, lježto' ka', le wchaljlen Dios,
na' le nnable' gáklene' neto', nich gak
wchaljto' che Benne' Criston' nga, nich
se xtiža' Xanžon', na' gápegak benách ka'
dižan' ba la'ne, na' nich gaken nga kan
goken gan zoale le'e. 2 Lezka' le nnable'
yeslé' neto' lo na'gak benne' wen da' zinnj
ka', dan' bi žejle'gak yógo'te benách ka'
che Dios. 3 Na'a, dan' žon Xanžon' kan
znne', gon choche' le'e, na' gape chi'e
le'e, nich bi cho'le le'e lo na' da' xiwe'.
4 Žxen láže'to' Xanžon' kan nak chele,
gonle da' ki da' ba wnnablto' le'e, kan ba
žonlen. 5 Znnablto' Xanžon' wsé'e láže'le
nich žíiželele Dios, na' gakle zen laže'
kan gok Benne' Criston'.

Kan žon byenen gonžo žin

6 Ni'a che la Xanžo Jesús, Benne'
Criston', zchí'leto' le'e, lježto' ka', nich
kwasle gan zej nnita' lježžo ka' kon žel-
daze' bi be žin žóngake'. Le gon kan
nak da' bsedlto' le'e. 7 Nnézkzelele žala'
gonle kan žonto' neto', dan' bi wdázeto'
bi be žin žonto' neto' gan zoale. 8 Bi
bdawto' da' bénnzele cheto', san lo yela'
že' zede, na' lo yela' žedó laže', bento'
žin lawe' ža, na' yele, nich bi wsaka'
zi'to' nitole le'e. 9 Ki bento' nich gakto'
lawle le'e ka to da' zloe'elen le'e kan žala'
gonle le'e, la'kze nzi' lo na'to' nnablto'
le'e bi da' gonle cheto'. 10 Lezka' katen'
wzóalento' le'e, bchi'leto' le'e ki, da' zn-
nan: "Cha' bi žénele no benne' gone' žin,
bi gonnle da' gawe'." 11 Kíte'ze znnato'
dan' ženlto' nníta'lengak benne' ka' le'e,

benne' ka' kon želdaze', bi be žin žóngake'. 12 Ni'a che Xanžo Jesús, Benne' Criston', zchí'leto' benne' ka' žóngake' ki, na' zzejni'ilto' légake' góngake' žin lo yela' zbez cháwe'do', nich gak gáwgake' da' naken chégakkze'.

13 Na'a, ležto' ka', bi soa žile, góntezle da' nak chawe'. 14 Cha' no benne' bi gone' kan znna xtíža'to', da' zzojto' le'e yiche ni, le gon ga gak bia' bennen', na' bi gónlenle le' tzen nich yedoe'ele'. 15 Bi žala' géklele nake' benne' bi zle'ele' le'e chawe', san le wsá' laže'e le' ka ležkzle.

Pablo znnable' Dios gon chawe'e leže' ka'

16 Znnablto' Xanžon' wká'n žíteze' yichj lázdo'le lo yógo'te da' žonle, na' sóalene' yógo'tele. Lekze' zzoa žie' yichj lázdo'žo.

17 Neda', Pablo, len na'kza' zzoja' da' ni le'e yiche: žapa' le'e "Padiox" na' naken to da' nak bian' yógo'te yiche ka' žsela'a. Kíte'ze zzoja' le'e yiche. 18 Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e yógo'tele le'e. Ka'kze gaken.

DIŽA' NEŽW DA' BSEL̲A' PABLO CHE X̲KWIDE' TIMOTEO

Pablo ži'e “Padiox̲” x̲kwide' Timoteo

1 1–2 Neda', Pablo, Žapa' le' “Padiox̲” ljéža'do' Timoteo. Nako' ka z̲i'nkza' dan' bénl̲eno' neda' tz̲en žin che Dios. Naka' wbás bsel̲a' Jesús, Benne' Criston' dan' naken da' wnnakze Dios, Bennen' žeslé' žo'o, na' l̲ezka' da' wnnakze X̲anžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žx̲en l̲áže'žo. Z̲nnabla' X̲ažo Dios l̲en X̲anžo Jesús, Benne' Criston', l̲o yel̲a' ži'i l̲aže' chie' gon chawe'e le', na' yeyache' l̲áže'le' le', na' wká'n žie' yichj l̲az̲do'o.

Pablo z̲chal̲je' che da' žsédgekle benne' wen l̲aže' ka'

3 Žáta'yoela' le' gono' na'a kan góta'yoela' le' katen' wyá'a gan nbab Masedonia, nich ga'no' l̲o yež Éfeso, na' wchi'lo' bal̲e benne' ka' ga na' nich bi wsédgekle' to da' nyal̲en, 4 na' nich bi gápegake' ba la'ne diža' ka'ze ka', na' lagak da' zan kwe' x̲a x̲to'gak benách ka', da' ka' žóngaken ga že' l̲áže'gak benách ka' da' dáche'ze. Da' ki bi žon chóchgaken benách ka' che Dios l̲o da' žejl̲é'gake' chie' L̲e'.

5 Da' ženela' gon da' ni da' žapa' le', naken nich žíʼigekle lježžo ka' ljéžgake' ka' dot l̲áže'gake', na' gak chawe' da' z̲za' l̲áže'gake', na' gak dot l̲i l̲aže' kan žejl̲é'gake' che Dios. 6 Kan zej nak da' ki, bal̲e benne' ka' bi bežójgake' chawe', san wyó'ogake' nez yoble, na' nzi' l̲o ná'gake' da' bi naken da' li. 7 Žénegekle' wsédgekle' benách ka' kan zej nak da' žsedle da' wnnakze Dios, l̲a'kze bi žejníʼigekle' da' ka' z̲nnázegake', na' da' žon chóchgake'.

8 Žo'o nnezlžo da' wnnakze Dios naken chawe', cha' z̲konlžon žin kan žal̲a' gonžo. 9 L̲ezka' nnezlžo Dios bdix̲jwe' da' wnnakze', kege nich nna bian' benách chawe' ka', san nich nna bian' benne' ki:
Benne' ka' z̲žíʼigake' che x̲tiža' Dios,
benne' ka' bi žóngake' da' bsedle' L̲e',
benne' ka' z̲zóagake' Dios chel̲a'ale,
benne' ka' žóngake' da' z̲innj,
benne' ka' bi z̲ka'n z̲éngake' Dios,
benne' ka' z̲ká'ngake' ka'ze da' naken che Dios,
benne' ka' žótgake' x̲a x̲ná'gake',
benne' ka' žótgake' benách ka',
10 benne' ka' žóngake' da' kegle,
benne' byo ka' nníta'l̲engake' l̲a' ljež benne' byoze' ka',
benne' ka' z̲bángake' x̲kwide' ka' nich góte'gake' l̲égakbe',
benne' ka' žon l̲áže'gake',
benne' ka' žon chóchgake' x̲tíža'gake' kate' žon l̲áže'gake',
benne' ka' z̲žíʼigake' che da' chawe' da' žsedlžo.

11 Nnezlžo naken ki dan' bžin diža' chawen' chežo, da' benn Dios, Benne' la'y, chežo l̲o yel̲a' ži'i l̲aže' chie', dan' bdie' l̲o na'a wchal̲jan'.

Pablo ži'e Benne' Criston': “Žóx̲keno'”

12 Žapa' X̲anžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žon choche' neda': “Žóx̲keno'” dan' bx̲en l̲aže'e neda', na' bzoe' neda' nich gona' x̲chine'. 13 Ki bene' l̲a'kze neda' wnné zi'a chie' zga'ale, na' wžía l̲aža'a benách chie' ka', na' da' zan da' z̲ia bena' chégake', san Benne' Criston' beyache' l̲áže'le' neda', dan' benan' l̲o yel̲a' bi žejníʼil chia' katen' bi na' chejl̲i'a chie' L̲e'. 14 Na'a, da' z̲enl̲e'e nak da' bnez̲jw X̲anžon' chia' l̲o yel̲a' ži'i l̲aže' chie', dan' žonen ga žejl̲e'žo chie' L̲e', na' l̲ezka' žonen ga nži'ilžo Jesús, Benne' Criston'.

15 Diža' dot da' li da' ni, da' zakan' si' l̲o na'gak yógo'te benách, na' z̲nnan: “Jesús na'kze, Benne' Criston', bl̲e'e yežlyó nga nich beslé' benách dol̲a' ka'” na' beslé' neda' l̲a'kze nakža' neda' benne' dol̲a' ka yógo'te benách yezika'

ka'. 16 Che l̲en beyache' l̲aže'l Jesús, Benne' Criston', neda', benne' dol̲a', na' bl̲oe'ele' l̲aw kan nak yel̲a' z̲en l̲aže' z̲en chie', nich gaka' to da' z̲l̲oe'elen benách ka' kan gata' yel̲a' nban da' zejlí kanne chégake', cha' chejl̲é'gake' chie' L̲e'. 17 Na'a z̲nnia': ¡Ga'n z̲en Dios! ¡L̲e' z̲nna biá'teze', na' batkle te chie'! Bi gak l̲e'elžo-ne'. Nake' tlícha'tekze Dios, Bennen' nnézkzele' yógo'te. ¡Chie' L̲e' gákteze yel̲a' žape ba la'ne, na' yel̲a' z̲en, na'a ža, na' yógo'te ža da' zá'gaken! Ka'kze gaken.

18 Z̲í'na'do' Timoteo, z̲dia' l̲o no'o le' da' ni da' žsedla' nich gono' x̲chin Dios ka to benne' dot l̲aže'e žeje' l̲o wdil̲e, ka zej nak da' ka' wnnagak benne' ka' zga'ale kan gak chio', benne' ka' bcháljgake' da' bl̲oe'el Dios l̲égake'. 19 L̲o yel̲a' žejl̲é' chio' che Benne' Criston' žal̲a' gono' ki, nak dot chawe' yichj l̲azdo'o, dan' ba bchíx̲gekle bal̲e benách ka', benne' ka' bzóagake' da' žejl̲e'žo che Benne' Criston' chel̲a'ale. 20 Ki bengak Himeneo l̲en Kantr, benne' ka' bdia' l̲o na' da' x̲iwe' nich wsédgekle' kan žal̲a' góngake', nich biž nne zí'gake' che da' naken che Dios.

Da' žsedlen žo'o kan žal̲a' wchálj̲l̲enžo Dios

2 Che l̲en da' naken blo da' z̲zejni'ila' benách ka' naken kan žal̲a' wchálj̲l̲enžo Dios, na' kan žal̲a' gáta'yoelžo L̲e', na' kan žal̲a' nnablžo-ne' bi da' žiážjelžo, na' kan žal̲a' ye'žo-ne': "Žóx̲keno'." Da' ki žal̲a' gonžo l̲o wlazgak yógo'te benách ka'. 2 L̲ezka' žal̲a' gonžo l̲o wlazgak benne' wnná bia' ka', na' l̲o wlazgak yógo'te benne' blo ka'. Ki žal̲a' gonžo nich gak chawe' chežo, na' nich gak kwezžo cháwe'do'. Žal̲a' gonžo ki l̲o yel̲a' žejl̲é' chežo che Dios, na' l̲o yel̲a' l̲i l̲aže' chežo. 3 Da' ni naken chawe', na' da' žaz l̲aže' Dios, Bennen' žeslé' žo'o. 4 Dios na'kze žénele' yelagak yógo'te benne' ka', na' žénele' gónbia'gake' da' naken dot da' li.

5 Toze Benne' nake' Dios, na' toze Benne' žeyone' benách ka' toze l̲en Dios, Jesús, Benne' Criston', Bennen' golje' benách. 6 L̲ekze' bde kwine' l̲o yel̲a' got, katen' besbaga' kwine' da' z̲ia da' wbága'gak yógo'te benách ka' ni'a che dol̲a' da' wbága'gake'. Dios bl̲oe'ele' l̲aw kan gok da' ni che Jesusen' katen' bžin ža chie' gote'. 7 Kan nak da' ni, Dios bzoe' neda' nich wchal̲jan', na' nich gaka' wbás bsel̲a' Benne' Criston', nich wsedla' benách zi'to' ka' kan nak da' žejl̲e'žo chie' L̲e', na' kan nak da' naken dot da' li. Z̲chalja' da' li, na' bi žon l̲aža'a.

8 Na'a, žénela' wcháljl̲engak benne' ka' Dios, na' gáta'yoegekle' L̲e' gáte'teze, zej nake' dot chawe', na' bi z̲žá'agake' ljéžgake' ka', na' bi z̲dil̲ díža'gake'. 9 L̲ezka', žénela' gákwgak no'le ka' da' naken binlo. Da' zej nak x̲tan da' žal̲a' wl̲oé'egekle' l̲aw zej naken yel̲a' gax̲jw l̲aže', na' yel̲a' nak l̲i l̲aže', na' kege da' z̲pá'gake' yichj l̲áwgake', na' da' ka' zej naken oro, na' bga ka', na' laže' da' záka'l̲e'en. 10 Da' chawe' da' žóngake' wl̲oé'elen da' zej nake', kan žon da' žákwgake' da' naken binlo. Ki žal̲a' gongak no'le ka' zej nónbi'e Dios. 11 Žal̲a' ga'ngak no'le ka' žize kate' no benne' byo ne žsedle' l̲égake', na' gákgake' gax̲jw l̲aže'. 12 Bi žonna' no'le ka' latje wsédgekle', na' bi nna biá'gake' benne' byo ka'. Žal̲a' gá'ngake' žize gan zej ndobe benách ka' che Benne' Criston'. 13 Ki žal̲a' gaken dan' bzoa Dios zga'ale Adán, na' wdé na' bzoe' Eba. 14 Adán na', bi ben l̲áže'le da' x̲iwe' l̲e', san z̲o'len', ben l̲áže'len l̲e'. Ka' goken, bži'i no'len' che da' bchi'lekze Dios l̲égake', 15 san yelá no no'le cha' z̲nnite'e x̲kwide' ka', na' cha' gónteze' kan nak tl̲ebe l̲en da' žejl̲e'žo che Dios, na' gonen' l̲en yel̲a' nži'il, na' cha' gake' dot chawe', na' dot l̲i l̲aže'.

Kan žaḻa' gakgak benne' ka' žape chí'igake' žo'o

3 Nak dot da' li dižan' dan' z̲nnan: “Cha' že' ḻaže' to benne' gake' benne' žape chi'e benách ka' che Benne' Criston', z̲dan ḻaže'e to žin chawe'.” 2 No benne' žape chi'e benách ka' che Benne' Criston':
Žon byenen bi soa no benne' gak bi da' nnie' chie'.
Žaḻa' soa toze z̲o'le.
Žaḻa' gake' ban ḻaže'.
Žaḻa' gake' dot l̲i ḻaže'.
Žaḻa' gake' gax̲jw ḻaže'.
Žaḻa' wi'e latje gan ga'ngak lježžo ka' žíngake' liže'.
Žaḻa' sáke'le' wsedle' benách ka'.
3 Bi žaḻa' gake' benne' že'je'.
Bi žaḻa' gake' benne' snia.
Bi žaḻa' dan ḻáže'ze' si'e mežw.
Žaḻa' gake' ži'i ḻaže'.
Žaḻa' gake' z̲en ḻaže'.
Žaḻa' gake' benne' bi z̲dan ḻaže'e yeḻa' gape.
4 Žaḻa' nna bi'e cháwe'do' benách ka' nníta'gake' liže'.
Z̲i'ne' ka' žaḻa' góngakbe' kan z̲nna x̲tiže'e.
Žaḻa' gápegakbe' x̲ágakben' ba la'ne.
5 (¿Nakx̲kze gak to benne' gape chi'e benách ka' che Dios cha' bi žak nna bi'e cháwe'do' benách ka' nníta'gake' liže'?) 6 Bi žaḻa' gake' benne' ḻa' wzó ḻawtie' nake' tz̲en l̲en Benne' Criston', nich bi tetle wká'n z̲en kwine', na' bi gak chie' kan gok che da' x̲iwe', dan' bka'n z̲en kwinen, na' Dios bchoge' chen kwia yin'. 7 Benne' ka' bi zej nbábḻene' benách ka' che Benne' Criston', žaḻa' nne cháwe'gake' chie' nich bi soa no benne' wzóe' ḻe' cheḻa'ale, nich bi chejžeje' l̲o yeḻj che da' x̲iwe'.

Kan gakgak benne' ka' nzi' l̲o ná'gake' gákḻengake' žo'o

8 Ḻezka' benne' ka' nzi' l̲o ná'gake' gákḻengake' benách ka' che Benne' Criston':
Žaḻa' gákgake' dot l̲i ḻaže'.
Žaḻa' góngake' kan z̲nnágake'.
Žaḻa' gákgake' benne' bi že'j ka'.
Žaḻa' gákgake' benne' ka' bi z̲dángake' yeḻa' gape.
9 Žaḻa' gape chí'igake' da' žejḻe'žo che Benne' Criston'.
Žaḻa' gak dot chawe' yichj ḻáz̲do'gake'.
10 Žaḻa' si' bia'le ḻégake' zga'ale, na' naž si' l̲o ná'gake' gákgake' benne' ka' gákḻengake' benách ka' che Benne' Criston', cha' bi zoa no benne' gak bi da' nnie' chégake'. 11 Ḻezka', no'le che chégake' žaḻa' gákgake' dot l̲i ḻáže'gake', na' bi gákgake' benne' wenné che lježe'. Žaḻa' gákgake' z̲en ḻaže', na' gákgake' dot chawe' l̲o yógo'te da' žóngake'. 12 Benne' ka' nzi' l̲o ná'gake' gákḻengake' benách ka' che Benne' Criston':
Žaḻa' soa toze no'le che chégake'.
Žaḻa' nna biá'gake' binlo z̲í'ngake' ka', na' benne' ka' nníta'gake' lížgake' ka'.
13 Žon byenen gaken ki, dan' nzi' l̲o ná'gake' latje gan gápegak benách ka' x̲tíža'gake' ba la'ne, cha' žóngake' binlo žin da' žóngake' žákḻengake' benách ka' che Benne' Criston', na' gákgakže' benne' wechóg ḻaže' kate' z̲cháljgake' kan nak da' žejḻe'žo che Jesús, Benne' Criston'.

Da' bgache' che da' z̲ka'n z̲enžo Dios

14 Z̲zoja' diža' ki chio' le', ḻa'kze žx̲en ḻaža'a yedjwía' le' bayente. 15 Cha' wžela', z̲zoja' da' ki chio' nich nnezlo' kan žaḻa' gono' ḻawgak benách ka' nníta'gake' liž Dios, benne' ka' zej nake' che Dios ban, na' zej nake' choch, na' z̲cháljgake' da' naken dot da' li. Zej nake' ka yag ka' da' žóx̲gaken yo'o, na' ka da' ka' žon chóchgaken ze'e. 16 Da' li, z̲enḻe'e nak da'

bgache' che da' zka'n zenžo Dios, kan
nyejw le'e yiche da' znnan:
Dios bloe'e lawe', na' goke' benách.
Gok bia' nake' chawe' dan' wyoé'e Dios
Be' La'y.
Blé'egekle wbás ka' che ya'abá che Dios
Le'.
Wzé diža' kan nak chie' lawgak benách
zi'to' ka'.
Bejle'gak benách ka' chie' Le' lo yežlyó
nga.
Dios bchise' Le' ža'le gan nake' blo.

Benne' ka' kwej yíchjgake' da' žejle'žo che Jesús

4 Kwáselo zchalj Dios Be' La'y, znne':
"Ža ze lawte ža ka' bale benách
ka' wží'igake' che Benne' Criston'." Kwej
yíchjgake' da' žejle'žo chie' Le'. Wzé
nággake' xtíža'gak benne' ka' yó'ogake'
be' wen laže' ka', na' wzé nággake' da'
wsédgekle be' xiwe' ka'. 2 Wzé nággake'
xtíža'gak benách ka' zloé'ezele chawe'
kwíngake', benne' ka' zcháljgake' da' wen
laže'. Ba nzid lázdo'gake' nich bi yes-
bagan' légake' zia. 3 Ki naken, wséjw-
gake' xnezgak benne' ka' žénegekle'
wchág ná'gake', na' wchí'igekle' benách
ka' nich bi gáwgake' da' bnezjw Dios
nich yebélenlžon, da' gak gawgak benne'
ka' žejlé'gake' che Dios, benne' ka'
zej nónbi'e da' naken dot da' li, na'
žé'gake' Dios: "Žóxkeno'" kate' žáw-
gaken'. 4 Chawe' zej nak yógo'te da' ben
Dios, na' bi be žala' wzoažo chela'ale cha'
že'žo Dios: "Žóxkeno'" kate' žawžon. 5 Žs-
edle xtiža' Dios žo'o, Le' yeyone' chawe'
yógo'te da' žala' gawžo cha' wcháljlenžo-
ne', na' nnablžo-ne' gon chawe'e da'
gawžo.

Kan žežój chawe' benne' wen žin che Jesús

6 Cha' wsedlo' lježžo ka' da' ki, na'
yežojo' chawe', na' gako' benne' wen žin
li laže' che Jesús, Benne' Criston', na' gak
bia' nsedlo' binlo kan nak che da' žejle'žo
chie' Le', na' kan nak da' chawe' da' žs-
edlžo, da' žape chi'on. 7 Bzoa chela'ale
diža' ka'ze ka' che yežlyó nga kan zej
nak da' zchaljgak no'le gole ka'. Bénteze
da' gonen ga gako' choch nich gono' kan
žénele Dios. 8 Láte'ze yebélenlo' da' gono'
da' gonen ga gakže wale ni'a no'o, san
da' zen da' yebélenlo' da' gono' nich gako'
wale lo da' naken che Dios. Da' ni naken
da' yebélenlžo yežlyó nga, na' lezka' da'
yebélenlžo ža ka' te yeza'žo yežlyó nga.
9 Diža' ni naken dot da' li, na' zakan' si'
lo ná'gaken yógo'te benách ka'. 10 Che
len, da' zenle'e žsaka' zi' kwinžo žonžo
žin, dan' žxen láže'žo Dios ban. Benne'
Criston' gote' nich yeslé' yógo'te benách
ka'. Žeslé' benne' ka' žejlé'gake' chie' Le'.
11 Bchi'le, na' bsedle benách ka' nich
góngake' da' ki. 12 Bi žala' no benne'
wzóe' le' chela'ale dan' nako' xkwide',
san žala' gono' da' wloe'elen benne' ka'
žejlé'gake' che Dios žala' góngake' kan
žono' le'. Ki wloe'elo' légake':
Len da' zchaljo', na' len da' žono',
kan nži'ilo' lježo' ka', na' kan yo'o Dios Be'
La'y,
kan žono' kan znno', na' kan nako' dot
chawe'.
13 Kate' ne zbezo' na' zejte la'a neda' gan
zo', be' láže'teze golo' yiche la'y lawgak
benách ka' nníta'gake' gan zo'. Bzejní'i-
gekle' da' ni, na' bsedlen légake'. 14 Bi
wdío' ka'ze da' benn Dios chio', dan'
benne' chio' kan wnnagak benne' ka'
bcháljgake' lo wláz Dios kan gaken chio',
katen' bxoa ná'gake' le', na' benne' gole
ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che
Benne' Criston', wnnábgekle' Dios gon
chawe'e le'.
15 Bénteze da' ki. Be' láže'teze gono'
ki, nich lé'egekle yógo'te benách ka' kan
zej žata' chio' da' ka' zej naken che
Benne' Criston'. 16 Wdape chi'i kwino',
na' wdape chi'i da' žsedlžo. Bénteze da'

ki, na' cha' žono' ki, na' yeló' le', na' yelagak benne' ka' yéngekle' le'.

Kan žala' gon xkwide' Timoteo

5 Bi tilo' benne' byo gole ka', san bzejní'i-gekle' ka xakzo' ka'. Bzejní'il xkwide' byo ka' ka bi' bíche'kzo' ka'. 2 Bzejní'il no'le gole ka' ka xna'kzo' ka'. Bzejní'il xkwide' no'le ka' ka bi' zankzo' ka', nak dot chawe' da' zza' lažo'o.

3 Wdape ba la'ne no'le wzebe ka', no'le ka' da' li zej nake' no'le wzebe ka'. 4 Cha' zoa to no'le wzebe zej nnita' xkwide' chie' ka', o za'sóe' ka', žala' wsédgeklbe' góngakbe' kan žénele Dios, na' gáklengakbe' zga'ale benách ka' nníta'gake' lížgakbe' ka', na' yebí'igakbe' chegak xa xná'gakbe'. Da' ni naken chawe', na' da' žaz laže' Dios. 5 Na'a, no'len' da' li nake' no'le wzebe, na' nga'ne' toze', žxen laže'e Dios, na' dot ža dot yel zcháljlene' Le', na' znnábtezle' Le' ni'a chegak benách chie' ka', 6 san no'le wzebe na', no'len' žone' kan nak da' zdan laže'e, nake' ka to no'le gat kate' ne zoe' nbane'. 7 Lezka', bchi'le benách ka' nníta'gake' gan zo', nich góngake' kan nak tlebe len da' ki, nich bi gak nitó benne' bi da' nnie' chégake'. 8 Cha' zoa no benne' bi zwawe' lježe' ka', na' da' nakže blo, cha' bi zwawe' benách ka' nníta'gake' liže', na' zži'e che da' žejle'žo che Benne' Criston', na' nbága'že' zia ka to benne' bi žejli'e che Dios.

9 Toze no'le wzebe na', no'len' ba zejže' ka chonnlalj yiz, gak bábllene' benne' ka' žáklengakle-ne', cha' bi bka'ne' benne' byo chie' nich sóalene' yetó benne' byo. 10 Žon byenen soa no benne' wzóa lie' kan nak che no'le wzebe na' kan nak da' chawe' da' žone'. Gáklenle-ne' cha' besgole' xkwide' ka', na' cha' zwi'e gan ga'ngak lježžo ka' zá'gake' yež zi'to', na' zžíngake' liže', na' cha' znezjwe' da' ye'j gawgak benách ka' che Dios, na' cha' žáklene' benne' ka' zzáka'gake', na' cha' žónteze' da' naken chawe'.

11 No'le wzebe ka' bi na' zéjgake' chonnlalj yiz, bi žala' bábllengake' no'le ka' žáklengakle-ne', dan' góngake' kan zdan láže'zegake', na' wží'igake' che Benne' Criston', na' yénegekle' wchág ná'gake' da' yoble. 12 Cha' góngake' ki, na' bága'gake' dola' dan' wzóagake' chela'ale da' bejlé'gake' che Benne' Criston' zga'ale. 13 Lezka' gákgake' no'le za'wed ka', na' no'le kon želdaze' bi be žin žóngake', na' kégeze gákgake' za'wed, san lezka' gákgake' no'le wenné che ljéžgake' ka', na' gákgake' benne' wedile ka', na' nnágake' da' kegle. 14 Che len, žénela' wchág na'gak no'le wzebe ka' da' yoble, no'le ka' bi nápegake' zan yiz, na' yesgólgake' xkwide' ka', na' wsédgekle' binlo xkwide' ka' nníta'gakbe' yo'o che chégake', nich bi wé'gake' latje no benne' nnie' chežo, bennen' zži'e chežo žo'o, nolžo žejle'žo che Benne' Criston'. 15 Ki žala' gaken, dan' ba beyálgake' bale', na' žóngake' kan žénele da' xiwe'.

16 Cha' zej nnita' no'le wzebe ka' liž no benne' byo o no no'le, benne' žejli'e che Benne' Criston', na' žala' gáklene' légake', nich bi wsaka' zí'gake' benách ka' che Benne' Criston'. Ki gaken, benách ka' che Benne' Criston' gak gáklengake' no'le ka' da' li zej nake' no'le wzebe ka'.

17 Wdápeže ba la'ne benne' gole' ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', na' znna biá'gake' binlo, na' wdápele'eže ba la'ne benne' gole ka' žóngake' žin, benne' zzégake' diža' chawen', na' žsédgekle' benách ka'. 18 Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Bi ko'o do žoa' bežen' zlejba' zoa' stribe.” Lezka' znnan: “Benne' wen žin nake' zi si'e lazjwe'.”

19 Bi si' lo no'o da' znna no benne' žesbage'e zia no benne' gole, benne' žape chi'e benách ka' che Benne' Criston', cha' bi zej nnita' chope chonne benne' ka' zzoa lígake' dan' bene'. 20 Benne' ka' žóntezgake' dola', bdil-gake' lawgak yógo'te

benách ka' che Benne' Criston' nich žébegak yezika' benne' ka' Dios. 21 Ni'a che Xažo Dios, na' ni'a che Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' ni'a chegak wbás che ya'abá ka', wbás ka' wžé Dios, zchi'la' le' gono' kan znnagak diža' ki. Tlebe kan žala' wchi'a lažo'o benách ka', na' bi gapo' ba la'ne toze benne'. 22 Bi wxoate no'o nitó benne', bi gono' le' wen žin che Benne' Criston', nich bi bago'o tzen len le' dola' ni'a che da' žone' cha' gone' dola'.

23 Biž ye'jo' nisze. Dan' zdia' li'o žala' ye'jo' láte'do' xis uba wal nich ga'nen chawe'.

24 Dola' ka' da' zej nbaga' bale benách ka' la' láwgaken zga'ale kate' žíngake' gan wchi'a laže' Dios légake', na' te na' la' law dola' da' zej nbaga' yezika' benách ka'. 25 Lezka', la' law žin chawe' da' bengak benách ka', na' cha' bi nla' lawn, bi gak nitó benne' wkache'e to chi'ize žin na' da' bene'.

6 Yógo'te benne' ndo'w ka' žala' gápele'egake' ba la'ne benne' xángake' ka' nich bi gak no benne' nne xiwe'e che La Dios, na' che da' bsedle' Le'. 2 Benne' ndo'w ka' cha' žejle'gak xángake' ka' che Benne' Criston', bi žala' wká'ngake' légake' ka'ze dan' zej nake' ljéžgake' ka'. Žala' góngakže' binlo xchíngake' dan' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' yebélengekle' žin chawen', na' Benne' Cristo na'kzen' nži'ile' légake'. Bsedle benách ka' nníta'gake' ga na' kan nak da' ni, na' bzejní'i-gekle'.

Da' zka'n zenžo Dios da' žebélenlžon

3 Cha' zoa no benne' žsedle' da' yoble, na' bi žsedle' diža' chawen' che Xanžo Jesús, Benne' Criston', dan' žsedlen žo'o kan žala' gonžo kan žénele Dios, 4 zka'n zen kwin bennen', na' bi be nnezle'. Zdan laže'e diža' ka'ze ka' kan zej nak diža' zede ka', na' diža' bizjw ka', da' ka' žóngaken ga zgé'egekle benách ka' ljéžgake' ka', na' zdíl-lengake' légake'. Lezka' diža' ki žóngaken ga znne zí'gake' chegak ljéžgake' ka', na' zza' láže'gake' chégake' da' kegle. 5 Lezka' žóngaken ga zdil díža'gak benách ka', benne' ka' bi žejní'igekle', na' bi nzi' lo ná'gake' da' naken dot da' li. Žékgekle' gak sí'gake' mežw zen cha' gónlengake' tzen benne' ka' zka'n zéngake' Dios. Bkwas gan zej nnita' benne' ki. 6 Da' zente naken da' žebélenlžon kate' len yela' zen laže' zka'n zenžo Dios. 7 Bi be bia'žo žo'o katen' bla'žo yežlyó nga, na' lezka', bi be yeywa'žo katen' yeza'žo yežlyó nga. 8 Che len, cha' de da' gawžon, na' da' gákwžon, žala' chaz láže'žon. 9 Benne' ka' zdan láže'gake' yela' gape, gak chégake' da' gonen ga bága'gake' dola', na' chéjgake' lo yelj che da' xiwe', na' lo yela' bi nnezle chégake' dan láže'gake' da' zan da' den, da' ka' gon dítjgaken légake'. Da' ki wžía yí'gaken légake', na' góngaken ga gátgake' to chi'ize. 10 Dan' zdan láže'gake' yela' gape, da' ni žonen ga žóngake' yógo'te da' kegle. Bale benne' ka', dan' zdan láže'gaken', ba bsángake' da' bejlé'gake' che Benne' Criston', na' ba žak chégake' da' zan da' žsaka' zí'gaken légake'.

Benne' žone' xchin Jesús nake' ka benne' žeje' lo wdile

11 Na'a le', benne' che Dios, bkwas gan žak da' kegle ki. Be' láže'teze gono' da' naken chawe', na' da' žénele Dios. Bejlé'teze che Benne' Criston', na' bži'il lježo' ka'. Be' laže' gako' zen laže', na' gaxjw laže'. 12 Kan žon bennen' dot laže'e žeje' lo wdile, ben žin che da' žejle'žo che Benne' Criston', na' be' laže' bi wnito' yela' nban da' zejlí kanne. Bliž Dios le' nich si'on. Chawe' gok da' bzoa lio' kan žejli'o che Benne' Criston', dan' wnnón' lawgak benne' zan, benne' zzoa lígake' dan' wnnón'. 13–14 Ni'a che Xanžo Dios, Bennen' zej nbanlen yógo'te da' zej nnitan', na' lezka' ni'a che Jesús, Benne'

Criston', Bennen' bzoa lie' da' nak chawe', da' wnné' kwáselo l̲aw Ponsio Pilato, z̲chi'la' le' gape chi'o da' ka' gož Benne' Criston' žo'o. Žal̲a' gako' dot chawe', na' bi be gono' da' gonen ga no benne' nnie' chio'. Ki žal̲a' gono' na' zejte ža l̲a' l̲aw X̲anžo Jesús, Benne' Criston'. 15 Kate' žin ža yel̲á' Jesusen', Dios wl̲oe'ele' l̲aw L̲e'.

Dios nake' la'y. Toze' L̲e' yo'o l̲o ne'e dot yel̲a' wnná bia', na' z̲nna bi'e yógo'te benne' ka' z̲nna biá'gake', na' nake' X̲angak yógo'te benne' ka' zej nake' x̲angak benách ka'. 16 Toze' L̲e' zóateze', na' zoe' l̲o baní' gan bi gak žin no benne' žakze chie'. Batkle bl̲e'el no benne' L̲e', na' bi gak no benne' l̲e'ele' L̲e'. Chie' L̲e' gáta'teze da' žape L̲e' ba la'ne, na' yel̲a' wnná bia'. Ka'kze gaken.

17 Bchi'le benne' ka' zej nape' yel̲a' wnni'a ža ni zoažo na'a, nich bi wká'n z̲en kwíngake', na' nich bi wx̲én l̲áže'gake' yel̲a' wnni'a na' dan' bi sóatezen. Žal̲a' wx̲én l̲áže'gake' Dios ban, Bennen' žónnl̲i'e yógo'te da' žebél̲enlžon. 18 Bchí'igekle' góngake' da' naken chawe', nich chanže žin chawe' da' žóngake', da' naken to yel̲a' wnni'a l̲i l̲aže'. Žal̲a' wnézjwgake' late' chegak benách yache' ka', na' we' l̲áže'gake' l̲égake'. 19 Cha' góngake' ki, na' wtóbgake' yel̲a' wnni'a da' naken l̲i l̲aže', da' yebél̲engekle' ža ka' da' zá'gaken, na' gata' yel̲a' nban l̲i l̲aže' chégake'.

Da' bchi'le Pablo x̲kwide' Timoteo

20 Ljéža'do' Timoteo, wdape chi'i da' nzi' l̲o no'o, na' bkwas gan zej nnita' benne' ka' z̲chal̲jgake' da' ka'ze, na' diža' ka' da' bi zej zakan', na' diža' biz̲jw ka', da' ka' z̲chal̲jgak benne' ka' z̲nnázegake' žákgake' da' z̲enl̲e'e, na' žon l̲áže'gake' kan zej nak da' ka' žóngake'. 21 Bal̲e benách ka', benne' wz̲í' l̲o ná'gake' diža' ki, bchíx̲gekle' kan nak da' žejl̲e'žo che Benne' Criston'.

Z̲nnabla' Dios gon chawe'e le'. Ka'kze gaken.

DIŽA' BEŽOPE DA' BSEL̲A' PABLO CHE X̲KWIDE' TIMOTEO

Pablo žape' "Padiox̲" x̲kwide' Timoteo

1 1–2 Neda', Pablo, žapa' le' "Padiox̲" ljéža'do' Timoteo. Nako' ka z̲i'nkza' dan' bénl̲eno' neda' tz̲en žin che Benne' Criston', na' nži'ila' le'. Naka' wbás bsel̲a' Benne' Criston' dan' žénele Dios gaka' ki, nich gak da' bchebe l̲aže'e, wnez̲jwe' yel̲a' nban da' zejlí kanne chežo, dan' zoal̲en Jesús, Benne' Criston'. Z̲nnabla' X̲ažo Dios l̲en X̲anžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le', na' yeyache' l̲áže'le' le', na' wká'n žie' yichj l̲az̲do'o.

Timoteo žal̲a' wzóa libe' che Jesús

3 Kate' z̲cháljl̲ena' Dios žapa' L̲e' "žóx̲keno'" kan nak chio' le'. Bi žsana' z̲nnaba' ni'a chio' dot ža dot yel, l̲aw Dios, Bennen' žona' x̲chine' dot l̲aža'a kan bengak x̲a wdé chia' ka'. 4 Kate' žejsá' l̲aža'a kan wžežo', na' žak l̲aža'a yel̲e'ela' le', nich gak yebela' dot l̲aža'a. 5 Žapa' Dios: "Žóx̲keno'" dan' bžin chia' diža' da' žonen ga žejsá' l̲aža'a kan žejl̲i'o che Benne' Criston' dot l̲ažo'o. X̲na' golo' Loida, na' x̲no'o Eunise, bejl̲é'gake' chie' L̲e' zgá'alegake' ka le', na' nnézkzela' l̲ezka' le' žejl̲i'o chie' L̲e' na'a.

6 Dan' naken ki, žsa'a l̲ažo'o yesbano' da' benn Dios chio', dan' wz̲i'o katen' neda' bx̲oa na'a le', na' wnnabla' Dios bi da' gonne' chio'. 7 Dios Be' La'y, Bennen' benn Dios chežo, bi nake' to be' da' gonen ga žébežo, san bennkze' L̲e' Be' La'y chie' chežo. Dios Be' La'y na' žone' ga napžo yel̲a' wak, na' ga nži'ilžo lježžo ka', na' ga z̲nna bia' kwinžo. 8 Che l̲en, bi yedoe'elo' wchal̲jo' che X̲anžon', na' bi yedoe'elo' kan žak chia' neda', nyejwa' liž ya nga dan' žona' x̲chin X̲anžon', san benl̲en tz̲en benne' ka' z̲záka'gake' dan' z̲zéngekle' benách ka' diža' chawen'. Dios wnez̲jwe' yel̲a' wak chio' nich gak gono' ki. 9 Dios na'kze beslé' žo'o, na' bl̲iže' žo'o nich gakžo dot chawe'. Bi bl̲iže' žo'o dan' zoa da' chawe' da' benžo žo'o, san bl̲iže' žo'o dan' gónekzele' L̲e', na' dan' be' l̲aže'e žo'o. Ža ni'te bzoe' ki chežo zga'ale kate' bi na' soa yežlyó nga, dan' nakžo che Jesús, Benne' Criston'. 10 Na'a, ba bl̲a' dan' žonn Dios chežo, dan' bl̲a' l̲aw ni'a che Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o. Beké'e yel̲a' wak che yel̲a' got, na' bl̲oe'ele' l̲aw gak gápežo yel̲a' nban da' zejlí kanne, da' bi kwia yin', dan' nápežo ni'a che diža' chawen'.

11 Benne' Criston' wžíe' neda' nich wchal̲ja' diža' chawen', na' nich gaka' wbás chie' nich wsedla' benách zi'to' ka'. 12 Che l̲en z̲zaka'a da' ka' da' žákgaken chia' nga, san bi žedoe'ela', dan' nónbi'a Bennen' žejl̲i'a chie'. Nnézkzela' L̲e' nape' yel̲a' wak nich gape chi'e da' bdia' l̲o ne'e na' zejte ža yel̲é'e.

13 Diža' chawen' dan' benlon', dan' bchal̲jan', žal̲a' gaken chio' to da' z̲l̲oe'elen kan žal̲a' wl̲oe'elo' benách ka' kan žejl̲e'žo che Jesús, Benne' Criston', na' kan nži'ilžo-ne'. 14 Wdape chi'i da' nak chawe', dan' nzi' l̲o no'o. Gak gono' ki l̲en yel̲a' wak che Dios Be' La'y, Bennen' zóal̲ene' žo'o.

15 Ba nnézkzelo' kan bengak yógo'te benne' ka' žejl̲é'gake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Asia, wléj yíchjgake' neda'. Fijelo, na' Hermójenes zej nbábl̲ene' benne' ka'. 16–17 Z̲nnabla' X̲anžo Dios yeyache' l̲áže'le' benne' ka' nníta'gake' liž Onesíforo, dan' ben choche' neda' zan chi'i. Katen' bl̲a'a neda' l̲o yež Roma, dot l̲aže'e beyilje' neda', na' bežel̲-le' neda'. Bi bedoe'ele' ni'a chia' neda' dan' nyejwa' liž ya nga, nžeja' do ya. 18 Z̲nnabla' X̲anžon' yeyache' l̲áže'le' l̲e' ža na' žine' l̲aw Dios. Ba nnézkzelo' kan gókl̲ene' žo'o, katen' wzoažo l̲o yež Éfeso.

Timoteo žala' gakbe' ka to benne' žeje' lo wdile

2 Na'a, zí'na'do', ben choch lazdo'o lo
da' žonn Jesús, Benne' Criston', chio'.
2 Da' benlo' da' bchalja' neda' lawgak
benne' zan, benne' ka' zzoa lígaken', bden
lo na'gak benne' ka' žóngake' kan znná-
gake', benne' ka' gak wsédgekle' yezika'
benách ka'.
3 Žala' soelo' da' wsaka' zi'gak benách
ka' le' kan zzoelen to benne' nake' che
Jesús, Benne' Criston', na' dot láže'e žeje'
lo wdile. 4 No benne' žeje' lo wdile, bi
chejchaze' da' ka' žongak benách ka'
nníta'gake' yežlyó nga, nich chaz laže'
bennen' wží'e' le' nich gake' benne' chie'
žeje' lo wdile. 5 Lezka', no benne' chaze'
lo witje, bi be si'e cha' bi žitje' kan žala'
gone'. 6 Benne' žaz ža'ne', zga'ale' le' si'e
che da' yelape'. 7 Bsa' laže' da' ni da' žapa'
le', na' Xanžo na'kze gone' ga chejni'ilo'
yógo'ten.
8 Bejsá' laže' kan goken che Jesús,
Benne' Criston'. Golje', na' goke' za'só
Dabí, na' wdé gote', bebane' lo yela' got.
Ki znna diža' chawen' da' zchaljan'. 9 Dan'
zchalja' diža' chawen', zzaka'a da' žaken
chia', na' zejte nyejwa' liž ya nga ka to
benne' wen da' zinnj, san bi nyejw xtiža'
Dios. 10 Che len zzoela' yógo'te da' ki dan'
nži'ila' benne' ka' wžekze Dios, nich yelá-
gake'. Jesús na'kze, Benne' Criston', žone'
ga želagak benne' ka' nich sí'gake' baní'
li laže' chie'. 11 Naken káteze znna da' ni:
Cha' nátlenžo Le', sóalenžo-ne' nbanžo.
12 Cha' soelžo da' sáka'žo, nna biá'lenžo
Le' tzen.
Cha' nnažo bi nónbia'žo-ne', Le' nne' bi
nónbi'e žo'o.
13 La'kze bi žonžo kan znnažo, Le' žón-
teze' kan znne'.
Le' bi gak wché'e da' nakkze' Le'.

Benne' wen žin che Jesús, benne' žežoje' chawe'

14 Bsa' láže'gak benne' ka' nníta'gake'
gan zo' kan zej nak da' ki, na' ni'a
che Xanžo Dios bchí'i-gekle' nich bi
til díža'gake' kan zej nak diža' ka'ze
ka'. Diža' ki žóngaken ga kwia yi'gak
benne' ka' zzi' lo ná'gake' légaken. 15 Be'
láže'teze yežojo' chawe' law Dios nich
gako' benne' wen žin bi žedoe'ele' ni'a
che žin da' bene'. Žala' wkonlo' binlo žin
diža' da' naken dot da' li. 16 Na'a, bkwas
gan zej nnita' benne' ka' zcháljgake' da'
bi zaka', na' diža' ka'ze ka', dan' žon-
gak diža' ki ga góngakže' da' bi žénele
Dios. 17 Segak diža' ka' da' zcháljgake'
kan žzen yižwé' nozo' da' žlan. Himeneo
len Fileto zej nbáblene' benne' ka' zcháljg-
gake' ki. 18 Benne' ki bchíxgekle' kan nak
da' naken dot da' li, dan' znnágake' ba
wdéža žala' yebangak benne' gat ka',
na' bže' zédgekle' bale benách ka' na'
zejte biž žejlé'gake' che Benne' Criston'.
19 Da' ben choch Dios zóatezen, na' zoa to
da' nak bian', dan' znnan: “Dios nónbi'e
benne' ka' zej nake' chie'.” Lezka' znnan:
“Le kwas gan žak da' kegle, yógo'tele le'e
nakle che Benne' Criston'.”
20 To lo yo'o zen zej yo'o da' zej naken,
kégeze oro, na' plat, san lezka' da' zej
naken yag, na' yo. Zkonlžo balen žin
kwáselo, na' yebalen ga bi nak kwáselo.
21 Nich gakžo kan zej nak da' ka' zkon-
lžo žin kwáselo, na' nich gak gonžo
da' naken chawe', na' gakžo da' wkonle
Xanžon' žin, žala' kwaszo gan žak da'
kegle. Cha' gonžo ki, gakžo zi gonžo
yógo'te žin chawe'.
22 Bzoa chela'ale da' ka' žóngaken ga
se laže' no benne' da' kegle kan nak
da' žaken chegak xkwide' ka'. Be' laže'
gako' chawe'. Ben da' žonen ga žejli'o che
Benne' Criston', na' da' žonen ga nži'ilo'
lježo' ka', na' da' žonen ga zgá'nlenžo'
lježdžo ka' cháwe'do'. Kan zej nak da'

ki, benlen tzen benne' ka' zcháljlengake' Xanžon', ne nak dot chawe' yichj lázdo'gake'. 23 Na'a, lezka' bzoa chela'ale diža' ka'ze ka', na' diža' da' bi zej zakan', dan' nnézkzelo' žóngaken ga zdil díža'gak benách ka'. 24 Benne' wen žin che Xanžon' bi žala' til díža'lene' benách ka', san žala' gake' gaxjw laže' lawgak yógo'te benách. Žala' gak wsedle' benách ka', na' gake' zen laže'. 25 Lo yela' gaxjw laže' chie' žala' wzejni'ile' benne' ka' zží'igake' che da' zchalje'. Cha' gone' ki, Dios gak wnezjwe' légake' latje yeyát láže'gake' nich gónbia'gake' da' naken dot da' li. 26 Ki yelágake' lo yelj che da' xiwe' gan zej nžeje', na' yeyákgake' chawe' nich góngake' kan žénele Dios.

Kan gakgak benách ka' ža se lawte ža ka'

3 Lezka' žala' nnezlo' da' ni: ža se lawte ža ka' sáka'le'egak benách ka'. 2 Kate' ža ka' nníta'gak benne' ka' góngake' ki:
Žíʼigekle' la' kwíngakze', na' dan láže'gake' yela' gape.
Wká'n zen kwíngake', na' gon kwíngake' benne' blo ka'.
Nne zí'gake' che da' ka' zej naken la'y.
Wží'igake' che xa xná'gake'.
Gákgake' benne' bi chaz laže' ka'.
Bi góngake' kan žénele Dios.
3 Bi žíʼigekle' kan žala' góngake'.
Gákgake' benne' zižje laže' ka'.
Nnégake' che ljéžgake' ka'.
Bi nna bia' kwíngake', na' gákgake' benne' ža'a ka'.
Bi lé'egekle' chawe' da' naken chawe'.
4 Gákgake' benne' wdé ljéžgake' ka', na' bi gá'ngake' chawe'.
Wloé'el kwíngake' ka benne' zen ka'.
Žíʼigekle' da' dan láže'gakze', na' kege Dios.
5 Wloé'el kwíngake' ka benne' ka' zej nónbi'e Dios,
san bi soalen yela' wak che Dios légake'. Bkwas gan zej nnita' benách ka'. 6 Lezka', lo yela' wen laže' chégake' chó'ogake' yo'o ka', na' gon láže'gekle' no'le bi nnezle ka' nich si' lo na'gak no'le ka' da' žsédgekle'. No'le ka' bága'gake' dola' zan, na' we' láže'gake' da' ka' dan láže'gakze', da' ka' bi zej zakan'. 7 Yéntezgekle no'le ka' diža' ka' da' wchaljgak benne' ka', san bi chejní'igekle' da' naken dot da' li. 8 Kan gokgak Janes len Jambres, benne' ka' bží'igake' che Moisés, lezka' gakgak benne' ki, wží'igake' che da' naken dot da' li. Gákgake' benne' chol laže' ka', na' chíxgekle' kan nak da' žejle'žo che Benne' Criston'. 9 Bi be sí'gakže', san gak bia' zej nake' benne' bi nnezle ka' lawgak yógo'te benách ka', na' gak chégake' kan gok chegak Janes len Jambres, benne' ka' bžia yi' Dios.

Da' bsa' laže' Pablo Timoteo

10 Nnézkzelo' le' kan nak da' žsedla' neda' benách ka', na' da' žona'. Nnezlo' da' že' laža'a gona', na' kan žejli'a che Benne' Criston', na' kan naka' gaxjw laže', na' kan nži'ila' lježa' ka', na' kan zzoela' da' žak chia'. 11 Lezka' nnezlo' kan wžía láže'gak benách ka' neda', na' da' ka' wzaka'a, da' ka' gókgaken chia' lo yež Antiokía, na' lo yež Ikonio, na' lo yež Listra. Da' ka' wžía láže'gak benne' ka' neda' bzoelan', na' Xanžo Jesusen' beslé' neda' lo yógo'te da' ka'. 12 Yógo'te benne' ka', benne' žénegekle' gákgake' dot chawe' dan' zej nake' che Jesús, Benne' Criston', lezka' sáka'gake' da' ka' kwia láže'gak benách ka' légake'.

13 Na'a, benne' wen da' zinnj ka', na' benne' wen laže' ka', góngakže' ki. Gon láže'gekle' benách ka', na' benách ka' gon láže'gekle' légake'.

14 Na'a, wdape chi'i da' ka' nsedlo', na' da' wzí' lo no'o, dan' nónbia'kzo' benne' ka' bsédgekle' le'. 15 Katen' goko' xkwide', na' zejte na'a ža, nónbi'o da' ka' zej nyejwn le'e yiche la'y, da' ka' gak wze-

jní'igeklen le' nich yeló' dan' žejl̲i'o che Jesús, Benne' Criston'. 16 Yógo'te da' ka' zej nyejwn l̲e'e yiche la'y Dios bzejni'ile' benách chie' ka', benne' ka' bzójgake' da' bchal̲j Dios. Da' ka' zej nyejwn l̲e'e yiche zej zakan' nich wsédgeklen žo'o, na' wl̲oé'egeklen da' gonžo, na' yegó'ogaken žo'o nez chawe', na' wzejní'igeklen žo'o nich gakžo chawe'. 17 Ki žóngaken, nich gak ban l̲aže' no benne' nake' che Dios, na' nich gak gone' yógo'te da' naken chawe'.

4 1–2 Ni'a che X̲ažo Dios l̲en X̲anžo Jesús, Benne' Criston', z̲chi'la' le' wzenlo' benách ka' x̲tiža' X̲anžon'. L̲ekze' wchi'a l̲aže'e benne' ban ka', na' benne' gat ka', ža na' katen' yel̲é'e nich nna bi'e. Be' l̲aže' gono' da' ni, cha' žak chawe' chio' o bi žak chawe'. L̲o yel̲a' z̲en l̲aže' chio', bl̲oe'el dan' žongak benách ka', na' bsa' l̲áže'gake', na' bzejní'i-gekle' kan nak dan' žsedlžo žo'o. 3 Ki žal̲a' gono' dan' žin ža katen' bi wzé nággake' da' chawe' da' žsedlžo, san yénegekle' yéngekle' da' žaz l̲áže'zegake'. Wtób-gake' chégake' benne' ka' wsédgekle' l̲é-gake' da' z̲dan l̲áže'zegake'. 4 Wzóagake' chel̲a'ale da' naken dot da' li, na' si' l̲o ná'gake' diža' ka'ze ka'. 5 Na'a, žal̲a' gako' z̲en l̲aže' l̲o yógo'te da' žono'. Bzóel da' wsaka' zí'gake' le'. Bzenle benách ka' diža' chawen'. Dot l̲ažo'o ben žin dan' wló'o Benne' Criston' l̲o no'o gono'.

6 Kan nak chia' neda', ba bde kwina' l̲o na' Dios, na' za' gótgake' neda' dan' žona' x̲chin Dios, na' ža yezá'a yežlyó nga za' žinen. 7 Kan žon no benne' dot l̲aže'e žeje' l̲o wdil̲e, l̲ezka' bena' neda' žin, na' ba beyóž bena' neda' dan' wló'o Benne' Criston' l̲o na'a gona', dan' bena' kan nak tl̲ebe l̲en da' žejl̲e'žo chie' L̲e'. 8 Na'a za' si'kza' da' žal̲a' si'gak benne' chawe' ka', dan' gonn X̲anžon' chia' neda' ža na', na' nak chawe' kan z̲chi'a l̲aže'e žo'o. Kege chia' nedza' gonnen', san l̲ezka' gonnen' chegak yógo'te benne' ka' zej nži'ile' L̲e', na' dot l̲áže'gake' želbeze' ža yel̲é'e.

Da' bzoj Pablo kan žal̲a' gon Timoteo

9 Be' l̲aže' yidtio' ga zoa' ni, 10 dan' bsan l̲aže' Demas neda', dan' nži'ile' da' žebél̲enle' yežlyó nga, na' wyeje' l̲o yež Tesalónika. Ben byenen wyéj Cresente gan nbab Galasia, na' l̲ezka' wyéj x̲kwide' Tito gan nbab Dalmasia. 11 Toze Lukas zóal̲ene' neda'. Bche' x̲k-wide' Markos nich yídl̲enbe' le' tz̲en, dan' nakbe' gónl̲enbe' neda' tz̲en x̲chin Benne' Criston'. 12 Bsel̲a'a x̲kwide' Tíkiko l̲o yež Éfeso. 13 Katen' yido', bedjwá' laže' yichan' dan' bka'na' l̲o yež Troas l̲o liž Karpo, na' l̲ezka' bedjwá' yiche ka', na' da' nakže blo, yichen' da' naken yid.

14 Kantr, benne' wen yeso' ya ka', bene' chia' da' zan da' z̲ia. X̲anžo na'kze yebi'e chie' kan nak da' bene' chia' neda'. 15 Wdape chi'i kwino' che bennen', dan' z̲ží'il̲i'e che da' z̲chaljžo.

16 Kate' da' nežw chi'i bl̲a'a neda' l̲aw-gak benne' yolawe' ka', bi gokl̲en nitó benne' neda', san bsan l̲áže'gak yógo'te benách ka' neda'. Bi žénela' yebéj yichj Dios l̲égake'. 17 X̲anžon' wzóal̲ene' neda', na' ben choche' neda' nich yeyóž wchal̲ja' x̲tiže'e nich yéngeklen yógo'te benách zi'to' ka'. Ki goken, X̲anžo na'kze beslé' neda'. Goken chia' ka belá' l̲o na'gak beže yix̲e' ka'. 18 X̲anžo na'kze yeslé' neda' l̲o yógo'te da' kegle ka', na' gape chi'e neda' kate' žintia' gan z̲nna bi'e L̲e' ya'abá che Dios. ¡Ga'n z̲en L̲e' to chi'ize! Ka'kze gaken.

Pablo žape' "Padiox̲" benách ka' che Jesús

19 Wdape "Padiox̲" Prisila l̲en Akila, na' l̲ezka' benách ka' nníta'gake' liž Onesíforo. 20 Bga'n Erasto l̲o yež Korinto, na' bka'na' Trófimo gan nbab Mileto dan' žake' yižwé'. 21 Be' l̲aže' yido' ga zoa' ni zga'ale kate' žin byo' zag ka'. Eubulo,

na' Pudente, na' Lino, na' Klaudia, na' yógo'te ljeżżo ka' nníta'gake' nga, žápegake' le' “Padiox̲.”

22 Z̲nnabla' X̲anžo Jesús, Benne' Criston', sóal̲ene' le'. Dios gon chawe'e le'. Ka'kze gaken.

DIŽA' DA' BSEL̲A' PABLO CHE X̲KWIDE' TITO

Pablo žape' “Padiox̲” x̲kwide' Tito

1 Neda', Pablo, žapa' le' “Padiox̲” ljéža'do' Tito. Nako' ka z̲i'nkza' dan' bénl̲eno' neda' tz̲en žin che Benne' Criston'. Naka' wen žin che Dios, na' benne' wbás bsel̲a' Jesús, Benne' Criston'. Bsel̲e'e neda' nich gona' ga chejl̲e'gak benách ka' chie' L̲e', benne' ka' wžekze Dios, nich gónbia'gake' da' naken dot da' li kan žal̲a' gon no benne' nónbi'e Dios.
2 Ki naka' neda' dan' žx̲en l̲aža'a ba nzi'a yel̲a' nban da' zejlí kanne da' bchebe l̲aže' Dios wnez̲jwe' chežo žo'o ža ni'te kate' bi na' gata' yógo'te da' zej nnitan', na' L̲e' žonkze' da' bchebe l̲aže'e gonen'.
3 Kate' bžin ža chen, Dios bl̲oe'ele' l̲aw x̲tiže'e, da' bdien' l̲o na'a neda' wchal̲jan'. Dios na'kze gože' neda' gona' ki. Nakkze' L̲e' Benne' Weslá chežo.
4 Z̲nnabla' X̲ažo Dios l̲en X̲anžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' beslé' žo'o, gon chawe'e le', na' yeyache' l̲áže'le' le', na' wká'n žie' yichj l̲az̲do'o.

Žin che Jesús da' žon Tito l̲o yežlyó Creta

5 Bka'na' le' l̲o yežlyó Creta, nich wsó'o da' žiážjegekle benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ga na', nich gákgake' dot l̲i l̲aže', na' nich wnnito'o benne' gole ka' yógo'te yež ka', benne' ka' gape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' to to yež ka', kan ba goža' le' gono'.
6 To benne' gole, benne' žape chi'e benách ka' che Benne' Criston':

Žal̲a' gake' benne' bi žone' da' gak no benne' nnie' chen.
Žal̲a' soa toze z̲o'le'.
Žal̲a' chejl̲e'gak z̲i'ne' ka' che Benne' Criston'.
(Bi žal̲a' góngakbe' da' gak no benne' nnie' chen, bi nne' bi žóngakbe' žin, o z̲zí'igakbe' che x̲a x̲ná'gakbe'.)

7 Bi žal̲a' gone' da' gak no benne' nnie' chie' kan žone' x̲chin Dios.
Bi žal̲a' gake' benne' zide, o benne' ža'a,
o benne' že'je', o benne' wedil̲e diža',
o benne' z̲dan l̲aže'e yel̲a' gape.
8 Žal̲a' wnez̲jwe' gan ga'ngak lježžo ka' želžine' liže'.
Žal̲a' dan l̲aže'e gone' da' naken chawe'.
Žal̲a' gake' benne' žejni'ile'.
Žal̲a' gake' benne' chawe'.
Žal̲a' žebe' Dios, na' nna bia' kwine'.
9 Žal̲a' gape chi'e diža' da' li kan ba nsedle', nich gak wzejni'ile' benách ka' kan naken tl̲ebe l̲en da' chawe' da' žsedlžo, na' nich gak wzóa žie' benne' ka' z̲zí'igake' chen.

10 Ki žal̲a' gak gone' dan' z̲zi'igak benne' zan che x̲tíža'žo, benne' ka' z̲chálj-gake' da' bi zakan', na' žon l̲áže'gekle' benách ka'. Benne' zan, benne' žóngake' ki, zej nake' benne' judío ka', benne' ka' z̲nnágake' žon byenen chog l̲o x̲pél̲a'gak benne' byo ka' da' nak bian' zej nzi'e x̲tiža' Dios.
11 Benne' ki, žon byenen wzóa žio' l̲égake', dan' z̲chíx̲gake' yógo'te benách ka' nníta'gake' bíte'teze yo'o gan želyoé'e, na' žsédgekle' da' bi žal̲a' wsédgekle'. Ki žóngake' nich sí'gakze' mežw.

12 To benne' wbábl̲ene' benách Creta ka' gan zo', bennen' bchal̲je' l̲o wláz yodo' chégake', wnné':

Žon l̲áže'tezgak benne' Creta ka'.
Zej nake' ka beko' yix̲e' snia ka'.
Zej nake' benne' z̲a'wed, benne' wawl̲e'e ka'.

13 Da' ni da' bchal̲je' kan zej nake' naken dot da' li. Che l̲en bdíl̲-gake' nich gak l̲i l̲aže' kan žejl̲é'gake' che Benne' Criston',
14 na' nich bi wzé nággake' diža' ka'ze ka' da' z̲chal̲jgak benne' judío ka', na' bi góngake' kan z̲nna benách ka' žal̲a' góngake',

benne' ka' bzóagake' cheḷa'ale da' naken dot da' li.
15 Yógo'te da' non Dios naken chawe' chegak benne' chawe' ka', san chegak benne' ka' bi zej nake' chawe', benne' ka' bi žejḷé'gake' che Dios, bi be zoaḷen ḷégake' da' naken chawe', san dot da' zej nake' naken sban, na' zejte da' z̲bek yíchjgake', na' da' z̲za' ḷáže'gake'. 16 Z̲nnágake' zej nónbi'e Dios, san da' žóngake' bi naken tḷebe ḷen dan' z̲nnágake', dan' zej nake' benne' bi žaz ḷaže' ka'. Bi žóngake' kan z̲nnágake', na' bi gak góngake' nitó da' naken chawe'.

Žaḷa' wsedlžo da' naken chawe'

2 Na'a, da' z̲chaḷjo' žaḷa' gaken tḷebe ḷen da' chawe' da' žsedlžo.
2 Bsedle benne' byo, benne' gole ka':
Žaḷa' wcháljgake' diža' chawe' ka'.
Žaḷa' gákgake' benne' chawe' ka'.
Žaḷa' gákgake' benne' žejní'igekle'.
Žaḷa' chejḷé'gake' che Benne' Criston' dot ḷáže'gake'.
Žaḷa' ží'igekle' ljéžgake' ka'.
Žaḷa' sóegekle' da' gak chégake'.
3 Bsedle no'le gole ka':
Žaḷa' góngake' da' žaz ḷaže' Dios.
Bi žaḷa' nnégake' che ljéžgake' ka'.
Bi žaḷa' yé'jgake'.
Da' žóngake' žaḷa' wsedlen da' nak chawe'.
4 Bsedle x̲kwide' no'le ka'.
Žaḷa' ží'igeklbe' benne' byo che chégakbe', na' z̲í'ngakbe' ka'.
5 Žaḷa' gákgakbe' no'le žejni'ile.
Žaḷa' gákgakbe' no'le chawe' ka'.
Žaḷa' gape chí'igakbe' da' de lížgakbe'.
Žaḷa' gákgakbe' ži'i ḷaže'.
Žaḷa' gápegakbe' ba la'ne benne' byo che chégakbe'.
Žaḷa' bi góngakbe' da' gonen ga no benne' nnie' che x̲tiža' Dios.
6 Bsedle x̲kwide' byo ka':
Žaḷa' gákgakbe' x̲kwide' žejni'ile.
7 Žaḷa' góntezo' da' naken chawe', na' ki wḷoe'elo' ḷégakbe' kan žaḷa' góngakbe'. Kan žsedlo' žaḷa' wḷoe'elen nako' ḷi ḷaže', na' gax̲jw ḷaže'. 8 Žaḷa' wchaḷjo' diža' chawe' ka' nich bi soa da' gak no benne' nnie' chen, nich yedoe'ele no benne' wži'e chen, na' bi gak nnie' chele ḷe'e.
9 Bsedle lježžo ka', benne' žejḷé'gake' che Benne' Criston', na' zej nake' benne' ndo'w ka':
Žaḷa' gákgake' gax̲jw ḷaže' ḷen x̲ángake' ka'.
Žaḷa' góngake' yógo'te da' žaz ḷáže'gak x̲ángake' ka'.
Bi žaḷa' wží'igake' che x̲ángake' ka'.
10 Bi žaḷa' wkache' lángake' da' naken che x̲ángake' ka'.
Žaḷa' wḷoé'el kwíngake' chawe' ḷo yógo'te da' žóngake'.
Yógo'te da' žóngake' žaḷa' wḷoe'elen nak chawe' x̲tiža' Dios, Bennen' beslé' žo'o.
11 Yeḷa' ži'i ḷaže' che Dios ba bḷa' ḷawn ḷawgak yógo'te benách ka' nich yelágake'. 12 Ḷen žsedlen žo'o biž žaḷa' gonžo da' bi žaz ḷaže' Dios, na' bi dan ḷáže'žo da' naken che yežlyó nga, san žaḷa' gakžo z̲en ḷaže', na' gakžo chawe' ža ni zoažo na'a, na' gonžo kan žénekzele Dios. 13 Žaḷa' kwezžo da' žx̲en ḷáže'žo gonen ga gak yeḷa' ba nez z̲en chežo, dan' gaken ža na' katen' ḷa' ḷaw Jesús, Benne' Criston', ḷo baní' z̲en chie'. Nake' Dios z̲en, na' Bennen' žeslé' žo'o. Ḷekze' bchebe ḷaže'e gone' da' ni. 14 Ḷekze' bde kwine' ḷo wlažžo žo'o, nich beya'we' žo'o ḷo yógo'te da' bi naken chawe', na' žeyone' žo'o chawe' nich gakžo benách chie' ka', na' nich yénelžo gonžo da' naken chawe'.
15 Bsedle da' ki, na' bzejni'ilen benne' ka', na' ḷen yeḷa' wnná bia' bdiḷ-gake'. Bénteze ki, nich bi gak no benne' wka'ne' x̲tižo'o ka'ze.

Da' žal̲a' gongak benách ka' žejl̲é'gake' che Jesús

3 Bsa' l̲áže'gak lježžo ka' nich gón-
gake' kan z̲nnagak benne' ka' nzi' l̲o ná'gake' yel̲a' wnná bia', na' benne' yolawe' ka', nich góngake' kan z̲nna x̲tíža'gake'. Žal̲a' sóatezgake' góngake' da' naken chawe'. 2 Bi žal̲a' nnégake' chegak ljéžgake' ka', na' bi žal̲a' til̲ díža'gake' len l̲égake', san žal̲a' gákgake' gax̲jw l̲aže', na' dot l̲i l̲aže' l̲awgak yógo'te benách ka'.

3 L̲ezka' žo'o, zga'ale gokžo benne' bi žejni'ile ka', na' bži'ižo che Dios. Wdažo wnitlžo, na' gokžo ka benne' ndo'w ka', dan' benžo da' bdan l̲áže'žo, da' bi naken chawe', na' yezika' da' wyáz l̲áže'žo. L̲ezka' benžo žo'o da' kegle, na' bge'elžo lježžo ka'. Bi bl̲é'egekle benách ka' žo'o chawe', na' žo'o bi bl̲e'elžo lježžo ka' chawe' tožo yetožo. 4 Naž bl̲a' l̲aw Dios, Bennen' žeslé' žo'o, na' nak bia' nake' dot chawe', na' nži'ile' yógo'te benách ka'. 5 Beslé' žo'o, kege dan' zoa bi da' naken chawe' da' benžo žo'o, san dan' beyache' l̲áže'le' žo'o. Beyone' žo'o chawe', na' bene' ga nakžo benne' kobe ka'. Napžo yel̲a' nban kobe dan' zoal̲en Dios Be' La'y žo'o. 6 Dios bsel̲e'e Dios Be' La'y chežo dan' nakžo che Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o. 7 Be' l̲aže'e chežo, na' beyone' žo'o chawe' nich gata' yel̲a' nban da' zejlí kanne chežo, dan' žx̲en l̲áže'žo gonne' chežo.

8 Da' ni da' z̲zoja' chio' le' naken dot da' li. Žénela' wsedlo' benne' ka' žejl̲é'gake' che Dios, da' ki, nich we' l̲áže'gake' gón-tezgake' da' naken chawe'. Da' ni naken chawe', na' záka'l̲e'en nich si' l̲o na'gak yógo'te benách. 9 Na'a, bi go'o no benne' latje wchal̲je' da' bi zakan', o we' l̲aže'e kan zej nak lagak da' zan kwe' x̲a x̲to'gak benách ka', o wchal̲je' diža' biz̲jw ka', o til̲ diže'e kan nak che da' bchi'le Moisés. Da' ki bi zej zakan', na' bi gákl̲engaken nitó benne'.

10 Cha' zoa no benne' ga na', benne' žone' chope l̲a'a benách ka' che Benne' Criston', te wsó'o l̲aže'e to yetó chi'i, cha' bi yenle' chio', na' žal̲a' yebejle-ne' gan z̲doble. 11 Nnézkzelo' to benne' žone' ki ba beyake' benne' bi nake' chawe', na' žone' dol̲a'. Ba nbage'e z̲ia ni'a che dan' žone'.

Da' bzoj Pablo da' žal̲a' gon Tito

12 Kate' sel̲a'a Artemas o Tíkiko gan zo', ben byen yido' ga zoa' ni l̲o yež Nikópo-lis, dan' ba besyožan' ga'na' nga byo' zag ka'. 13 Senas, bennen' z̲die' diža' da' z̲nna benne' yolawe', na' Apolo, žíngake' gan zoale l̲e'e. Begó'o l̲égake' nez l̲en yel̲a' žakl̲en, nich bi be yážjegekle'. 14 Bsedle lježžo ka' góntezgake' da' naken chawe', nich gata' bi da' wnéz̲jwgake' chegak benne' ka' zoa bi da' žiážjegekle', nich gak bia' ki zej nake' che Benne' Criston'.

Pablo l̲en lježe' ka' z̲zélgake' diža' benách ka'

15 Yógo'te benne' ka' nníta'l̲engake' neda' žápegake' le' “Padiox̲.” Wdape “Padiox̲” benne' ka' nníta'gake' ga na', benne' ka' zej nži'ile' žo'o dan' žejl̲é'gake' che Dios. Z̲nnabla' Dios gon chawe'e yógo'tele l̲e'e. Ka'kze gaken.

DIŽA' DA' BSEL̲A' PABLO CHE FILEMÓN

Pablo žape' “Padiox̲” Filemón

1 1–2 Neda', Pablo, žapa' le' “Padiox̲” Filemón. Lježžo, Timoteo žonl̲enbe' neda' tz̲en, na' nži'ilto' le'. Žono' le' x̲chin Benne' Criston' kan žonton' neto'. L̲ezka' žapa' “Padiox̲” z̲o'lo', Apia. Nake' no'le zanžo žejl̲i'e che Benne' Criston'. L̲ezka' žapa' “Padiox̲” z̲i'no', Arkipo. Nakbe' che Jesús, Benne' Criston', ka to benne' žeje' l̲o wdil̲e, na' žonbe' x̲chine' L̲e' kan neto' žonton'. L̲ezka' žapa' “Padiox̲” benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' z̲dóbgake' l̲o ližo'. Nyejwa' liž ya nga dan' žona' x̲chin Jesús, Benne' Criston'. 3 Z̲nnabla' X̲ažo Dios l̲en X̲anžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e l̲e'e, na' wká'n žie' yichj l̲áz̲do'le.

Kan žon Filemón dan' žejl̲i'e che Jesús

4 Žejsá' l̲áže'teza' le' kate' z̲chál̲jl̲ena' Dios chežo, na' žápeteza' L̲e': “Žóx̲keno'.” 5 Ki žona' dan' z̲žin diža' ga zoa' ni kan nži'ilo' X̲anžo Jesusen', na' kan žejl̲i'o chie' L̲e', na' kan nži'ilo' yógo'te benách ka' ba wžíe' L̲e'. 6 Z̲nnabla' Dios gone' ga gonl̲e'e žin da' z̲chal̲jo' kan nak da' žejl̲i'o che Benne' Criston', nich si'gak benne' ka' nníta'gake' ga na' yógo'te da' naken chawe', da' žonn Jesús, Benne' Criston', chežo l̲o yel̲a' ži'i l̲aže' chie'. 7 Žebela', na' z̲zi' z̲ena' dan' nži'ilo' lježžo ka', na' beno' le', bicha'a, ga beyák l̲áže'gak benne' ka' žejl̲é'gake' che Benne' Criston'.

Filemón žal̲a' yenít l̲awe' Onésimo, x̲kwide' ndo'w chie'

8 Che l̲en, l̲a'kze nzi' l̲o na'a, dan' naka' wbás bsel̲a' Benne' Criston', wchi'la' le' kan žal̲a' gono', 9 žáta'yoela' le' l̲o yel̲a' ži'i l̲aže' chia', na' naka' benne' gole, na' nyejwa' liž ya nga dan' žona' x̲chin Jesús, Benne' Criston'. 10 Žáta'yoela' le' l̲o wláz x̲kwide' Onésimo, x̲kwiden' bena' ga beyakbe' che Benne' Criston', na' che l̲en nakbe' ka z̲i'nkza' ga nyejwa' liž ya ni.

11 X̲kwide' ni, zga'ale bi be wzáka'be' chio', san na'a záka'be' chio' le', na' l̲ezka' chia' neda'. 12 X̲kwide' ni žesel̲a'a-be' gan zo'. Na'a, wdape-be' ba la'ne kan žapo' nedkza' ba la'ne, dan' nži'ila'-be'. 13 Gónela' gá'nl̲enbe' neda' nga, nich l̲o wlazo' le' gonbe' x̲china' kate' ne nyejwa' liž ya nga dan' z̲chal̲ja' diža' chawen', 14 san bi be žénela' gona' da' bi naken da' žak l̲ažo'o le', nich bi gon byena' gákl̲eno' neda', san gak gákl̲eno' neda' dan' žénekzelon'. 15 Bkwasljga x̲kwide' Onésimo gan zo' to chi'ido' nich yežinbe' to chi'ize gan zo'. 16 Na'a, biž gakbe' chio' ka to x̲kwide' ndo'w, san gakbe' chio' ka to bi' lježkzo', dan' nakbe' bi' lježžo žejl̲e'be' che Benne' Criston', na' nži'ilžo-be'. Nakbe' ki chia' neda', na' žal̲a' gákžebe' ki chio' le', kege ka lježzo', san ka bi' bicho'o žejl̲e'be' che X̲anžo Jesús, Benne' Criston'.

17 Che l̲en, cha' nako' toze l̲en neda', wdape-be' ba la'ne kan žapo' nedkza' ba la'ne. 18 Cha' bi da' z̲ia benbe' chio' o cha' bi da' nbágа'be' chio', wnnáteze neda' nbaga'an. 19 Neda', Pablo, l̲en na'kza' z̲zoja' da' ni chio', z̲nnia': nedkza' chiz̲jwa' bi da' nbágа'be', na' kege yapa' le': l̲ezka' nbago'o le' chia' neda' yógo'te da' napo' dan' bena' neda' ga napo' le' yel̲a' nban da' zejlí kanne. 20 Ka'kze gaken, bicha'a. Cha' zoa da' yebél̲enlo' dan' nakžo che X̲anžon', ben da' ba góta'yoela' le' dan' naka' bicho'o žejl̲i'a che Benne' Criston', na' nich gono' ga yeyák l̲aža'a.

21 Z̲zoja' da' ni chio', dan' žx̲en l̲aža'a le', gono' kan z̲nna x̲tiža'a, na' nnezla' gono' yelate' ka da' ba góta'yoela' le'. 22 L̲ezka' z̲nnabla' le' wkwezo' gan soa' ližo', dan' žx̲en l̲aža'a yežoja' liž ya nga,

na' la'a gan zoale le'e dan' zcháljlenle Dios, na' znnáblele-ne' lo wlaza' neda'.

Pablo zzoje' da' žápegake' "Padiox" Filemón

23 Epafras žape' le' "Padiox." Nyéjwlene' neda' tzen liž ya nga dan' žone' xchin Jesús, Benne' Criston'.
24 Lezka' Markos, na' Aristarko, na' Demas, na' Lukas, žápegake' le' "Padiox." Benne' ki žónlengake' neda' tzen žin che Benne' Criston'.
25 Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e. Ka'kze gaken.

DIŽA' DA' ZZEJNI'ILEN BENÁCH HEBREO KA'

Dios bcháljlene' žo'o lo na' Zi'nkze'

1 Zan chi'i, na' da' zan kan ben Dios, bcháljlene' xa xto'žo ka' ža ni'te lo na'gak benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le'. 2 Ža ni zoažo na'a, kate' ze lawte, Dios bcháljlene' žo'o lo na' Zi'nkze'. Dios wnnakze' gape Zi'ne' na' yógo'te da' zej naken chie' Le', na' lo na' Zi'ne' na', Dios bene' yežlyó nga. 3 Zi'ne' na' nake' ka to da' žsa'ní' len yela' baní' che Dios, na' kan nak Zi'ne' na' zloe'elen law dot da' nakkze Dios. Zi'ne' na' žonkze' ga nníta'tezgak yógo'te da' zej den, zkonle' žin da' znne' len yela' wak zen chie'. Katen' beyóž bene' da' žeyón žo'o chawe' law Dios dan' beké'e dola' da' nbága'žo, na' bejži'e kwit li ža che Dios, Bennen' ži'e znna bi'e ža'le.

Zi'n Dios nakže' blo ka wbás che ya'abá ka'

4 Zi'n Dios nakže' blo ka wbás che ya'abá ka' che Dios, dan' nakže blo da' lie' ka zej nak lagak wbás la'y chie' ka', kan bzoa Dios le' dan' nake' Zi'nkze'. 5 Dios batkle gože' to wbás che ya'abá chie' kan gože' Zi'ne', katen' wnné':

Nako' Le' Zi'na'.
Bloe'ela' law na'a naka' Xo'.

Batkle bchalje' che to wbás che ya'abá kan bchalje' che Zi'ne', katen' wnné':

Neda' naka' Xe',
na' Le' nake' Zi'na'.

6 Lezka', katen' Dios bzoe' Zi'nkzen' lo yežlyó nga, na' wnné':

Yógo'te wbás che ya'abá yéngekle' xtiža' Le'.

7 Kan zej nak wbás che ya'abá chie' ka', wnné':

Zej nak wbás che ya'abá ka' ka be' da' žaken.
Zej nak wbás wen žin chia' ka' ka yi'.

8 Na'a, kan nakkze Zi'ne', wnné':

Gan ži'o znna bi'o, nna biá'tezo', Dios.
Nak chawe' kan znna bi'o.

9 Nži'ilo' da' nak chawe', na' kege da' bi nak chawe'.

Che len neda', Dios chio', bdia' lo no'o yela' wnná bia',
na' bena' ga napžo' Le' yela' žebél
ka da' napgak lježo' ka'.

10 Lezka' wnné':

Le', Xan, katen' wzó law, beno' yežlyó nga,
na' len na'kzo' beno' ya'abá.

11 Te chégaken, san Le', zoakzo' to chi'ize.

Yógo'te da' ka' tébgaken kan zteb to laže',
12 na' ka to laže' wtobo' légaken,
na' chó'ngakon' ka to laže' teb,
san Le', batkle wchá' kwino'
na' batkle te chio'.

13 Dios batkle gože' to wbás che ya'abá chie' kan gože' Zi'ne', katen' wnné':

Wžé' kwita' li ža
kate' gonža' ga wzóa zibgak lawo'
benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe'.

14 Yógo'te wbás che ya'abá ka' che Dios zej nake' be' wen žin ka' che Dios, na' bsele'e légake' nich gáklengake' benne' ka' želágake'.

Bi žala' wzoažo chela'ale yela' žeslá

2 Che len, žala' we' láže'le'ežo da' ba benlžo, nich bi wzoažo xtiža' Dios chela'ale. 2 Dižan' da' bžinen chežo ža ni'te lo na'gak wbás ka' che ya'abá che Dios, naken dot da' li, na' yógo'te benne' ka', benne' bi béngake' kan znna dižan', Dios bsaka' zi'e légake' kan nak tlebe len da' béngake'. 3 Lezka' bi yelažo žo'o lo da' wsaka' zi' Dios žo'o cha' wzoažo chela'ale yela' žeslá ni. Xanžo na'kze bchaljen' zga'ale, na' benne' ka' béngekle' chie' Le' bloé'egekle' žo'o naken dot da' li. 4 Lezka' Dios na'kze bloe'ele' žo'o naken dot da' li, dan' bene' da' ka' zej nak bian', na' da' ka' žóngaken ga žebanlžo, na' da' zan yela'

wak z̲en ka', na' benne' chežo da' ka' zej naken che Dios Be' La'y kan gónekzele' L̲e'.

Dios bene' ga beyák Jesús kan nakžo žo'o

5 Dios bi bdie' l̲o na'gak wbás ka' che ya'abá chie' yežlyó da' zan', dan' z̲chaljto' chen. 6 Na'a, kan nak da' ni, nyejw l̲e'e yiche la'y da' wnná to benne' bzoa lien', katen' wnné':

Dios, žebanla' dan' že' l̲ažo'o benách ka'.
Žebánl̲e'ela' dan' žákl̲eno' l̲égake'.

7 Beno' l̲égake' to chí'ido'ze yelate' gax̲jw ka zej nak wbás ka' che ya'abá chio'.

Bzo' chegak benách ka' yel̲a' z̲en, na' yel̲a' ba la'ne.

8 Bdio' l̲o ná'gake' yógo'te nich nna biá'gaken'.

Ka' naken, katen' bdie' l̲o ná'gake' yógo'te, bi be bka'ne' da' bi bdien' l̲o ná'gake', san na' zejte na'a ža, bi z̲l̲e'elžo yo'o yógo'ten l̲o ná'gake'. 9 Nnezlžo da' goken che Jesusen'. Dios bene' ga goke' to chí'ido'ze yelate' gax̲jw ka zej nak wbás ka' che ya'abá chien', dan' goke' benachze nich gote', na' wz̲ake'e l̲o yel̲a' got l̲o wlazgak yógo'te benách ka', dan' be' l̲aže' Dios žo'o nich goken ki. Dan' ben Jesusen' da' ni, Dios bene' ga nape' yel̲a' z̲en, na' yel̲a' ba la'ne.

10 Dios bene' yógo'te da' z̲l̲e'elžo, na' žone' ga zej nnitan'. Dios bene' kan žal̲a' gone' katen' bene' ga nak bia' nak Benne' Criston' Benne' Weslá l̲i l̲aže' ni'a che da' wz̲ake'e. Ki ben Dios che Benne' Criston', Bennen' bene' yel̲a' žeslá nich gak yechi'e benne' zan ya'abá che Dios. 11 L̲e' žeyón chawe'e benách ka' nich gákgake' che Dios. Benne' ka' žeyón chawe' Benne' Criston', toze nak X̲ágake', na' X̲akze'. Che l̲en, Z̲i'n Dios bi žedoe'ele' katen' z̲nne' zej nake' biche'e ka'. 12 Ka nak da' ni nyejw l̲e'e yiche la'y, da' z̲nnan:

Wchálj̲l̲ena' bicha'a ka' kan nako' Le', Dios.
Ga zej ndobe benách chio' ka' gol̲a' da' we l̲awa' Le'.

13 L̲ezka' wnné':

Wx̲én l̲aža'a Dios.
Ga yoble wnné':
Le wia neda' l̲en z̲i'na' ka',
Benne' ka' benn Dios chia'.

14 Che l̲en, dan' zej nak z̲i'ne' ka' bel̲a' žen, l̲ezka' Benne' Criston' ben kwine' kan zej nake', na' golje' bel̲a' žen. Ki bene' nich gok gote', na' ka' goken beké'e yel̲a' wnná bia' che da' x̲iwe', dan' wz̲í' l̲o nan' goten benách ka'. 15 Ki ben Benne' Criston' nich gok beslé' yógo'te benne' ka' gókgake' ka benne' ndo'w ka' kate' ne zej nnite'e nbángake', dan' bžébegake' yel̲a' got. 16 Nak bia' bi bene' ki nich gákl̲ene' wbás che ya'abá ka' che Dios, san nich gókl̲ene' benne' ka' zej nake' z̲a'só Bran. 17 Che l̲en, ben byenen gok Benne' Criston' kan zej nak lježe' ka', nich gake' l̲aw Dios to bx̲oz blo, benne' žone' kan z̲nne', na' žeyache' l̲áže'le' benách ka', na' l̲ezka' nich gone' da' gon ga gata' l̲o ne'e yeké'e dol̲a' da' zej nbaga' benách ka'. 18 Na'a, dan' wz̲áka'kze Benne' Criston', na' dan' ben da' x̲iwe' da' gónelen gon ga bage'e L̲e' dol̲a', che l̲en nape' yel̲a' wak gákl̲ene' benne' ka', žon da' x̲iwe' da' žénelen gonen ga bága'gake' dol̲a'.

Jesús nakže' blo ka Moisés

3 Che l̲en, z̲í'na'do' ka', l̲e'e na' nakle che Dios dan' bl̲iže' l̲e'e, le wia binlo kan nak Jesús, Benne' Criston'. Nake' wbás bsel̲a' Dios, na' l̲ezka' bx̲oz blo che da' nzi' l̲o na'žo. 2 Jesusen' žone' kan z̲nna x̲tiža' Dios, Bennen' bzoe' L̲e' latje chie', na' žone' kan ben Moisés, benne' bene' kan z̲nna x̲tiža' Dios, da' bene' l̲awgak yógo'te benách ka' che Dios. 3 Jesusen' nakže' blo ka Moisés na', nich ga'n z̲ene' L̲e', kan nakže blo to benne' nak chie' to yo'o ka no benne' wen žin zoe' l̲o yo'on'. 4 Yógo'te yo'o, zoa no benne' benen', san

Dios bene' yógo'te da' zl̲e'elžo. 5 Da' li
Moisés na' bene' kan z̲nna x̲tiža' Dios
l̲awgak benách ka' che Dios, san goke'
ka to benne' wen žin, nich bdie' da' ka'
wnnakze Dios l̲awgak benách ka'. 6 San
Benne' Criston' nake' Z̲i'nkze Dios, na'
žone' kan z̲nna x̲tiža' Dios. Na'a benách
ka' che Dios zej yoe'e l̲o ne'e L̲e'. Žo'o
nakžo benách ka' che Dios cha' ga'nžo
choch na' zejte ža ze l̲awte ža ka', kan
žon chochžo l̲áz̲do'žo, na' kan žebél̲enlžo
da' žx̲en l̲áže'žo.

De latje gan yezí' l̲áže'gak benách ka' che Dios

7 Che l̲en, nyejw l̲e'e yiche kan wnná
Dios Be' La'y, da' z̲nnan:
Na'a, cha' žénlele da' z̲chal̲j Dios,
8 bi gonle zide láz̲do'le
kan bengak benne' ka' bží'igake' che Dios
katen' gónegekle' si' biá'gake' L̲e' l̲o latje
dach.
9 Gónegekle x̲a x̲to'le ka' si' biá'gake'
neda'
l̲a'kze bl̲é'egekle' da' ka' bena' chopl̲alj
yiz.
10 Che l̲en bža'a benách ka' wnníta'gake'
ža na',
na' wnnía': “Z̲chíx̲tezgekle' kan z̲za'
l̲áže'gake'.
Bi žénegekle' yéngekle' da' žénela'
góngake'.”
11 Che l̲en bža'a l̲égake', na' ben chocha'
x̲tiža'a, na' wnnía':
Bi chó'ogake' gan yezí' l̲áže'gake' tz̲en l̲en
neda'.
12 Le gape chi'i kwinle, z̲í'na'do' ka',
nich bi gonle zide yichj l̲áz̲do'le nitole
l̲e'e, na' bi kwásl̲enle Dios ban, na' bi
wsanle žejl̲e'le che Dios. 13 Na'a, le wze-
jní'il tole yetole yógo'te ža, kate' ne
naken ža ni zoažo na'a, nich bi gon l̲áže'l
da' nak dol̲a' l̲e'e, na' bi gonle zide yichj
láz̲do'le nitole l̲e'e. 14 Yógo'težo gónl̲enžo
Benne' Criston' tz̲en cha' ga'nžo choch na'
zejte ža ze l̲awte ža ka', kan wzó l̲aw žon
chochžo kwinžo.
15 Ki žal̲a' gonžo kate' ne z̲nna x̲tiža'
Dios:
Na'a, cha' žénlele chi'i Dios,
Bi gonle zide yichj l̲áz̲do'le,
Kan bengak benne' ka' bží'igake' che
Dios.
16 ¿Noz̲ benne' ka' béngekle' x̲tiža' Dios,
na' bží'igake' chie' L̲e'? Yógo'te benne'
ka' bebéj Moisés l̲o yežlyó Egipto bén-
gake' ki. 17 ¿Noz̲ benne' ka' bža'a Dios
l̲égake' chopl̲alj yiz? Gokgak benne' ka'
béngake' dol̲a', na' gótgake' l̲o latje dach.
18 ¿Noz̲ benne' ka' Dios ben choche'
x̲tiže'e, na' wnné' bi chó'ogake' gan yezí'
l̲áže'gake' tz̲en l̲en L̲e'? Gokgak benne' ka'
bi béngake' kan z̲nna x̲tiža' Dios. 19 Na'a,
žákbe'elžo bi gok chó'ogake' ga na' dan'
bi bejl̲é'gake' che Dios.

4 Na'a, kate' ne nga'n da' bchebe l̲aže'
Dios, gone' ga gak cho'ožo latje chie'
gan yezí' l̲áže'žo, žal̲a' žébežo wnitžo
latje cho'ožo ga na'. 2 Benlžo žo'o diža'
chawen' kan béngekle' l̲égake', san dižan'
da' béngekle' bi gókl̲enen l̲égake', dan'
bi bejl̲é'gake' che Dios katen' béngeklen'.
3 Žo'o žejl̲e'žo che Dios, na' cho'ožo latje
chie' gan yezí' l̲áže'žo. Naken kan wnná
Dios:
Che l̲en bža'a l̲égake'
na' ben chocha' x̲tiža'a, wnnía':
“Bi chó'ogake' gan yezí' l̲áže'gake' tz̲en
l̲en neda'.”
De latje cho'ožo gan yezí' l̲áže'l̲enžo Dios
tz̲en, l̲a'kze beyóž ben Dios x̲chine' ža
ni'te katen' bene' yežlyó nga, na' ba bezí'
l̲aže'e. 4 Nyejw l̲e'e yiche la'y da' z̲chal̲jen
kan nak che ža gaže ža, da' z̲nnan: “Bezí'
l̲aže' Dios ža gaže ža l̲o žin da' bene'.”
5 Ga yoble z̲nnan: “Bi chó'ogake' gan
yezí' l̲áže'gake' tz̲en l̲en neda'.” 6 Benne'
ka' béngekle' diža' chawen' zga'ale, bi
wyó'ogake' ga na' dan' bi béngake' kan
z̲nna x̲tiža' Dios. Che l̲en, žal̲a' cho'ogak
benách yoble ka' ga na'. 7 Che l̲en, l̲ezka'

bl̲oe'el Dios to ža yoble, na' wnné': “na'a ža.” Ka' goken, kate' ba wdé yiz zan, na' bchal̲j Dios l̲o na' Dabí, kan nyejw l̲e'e yiche la'y, da' z̲nnan:
Na'a ža, cha' žénlele da' z̲chal̲j Dios,
bi gonle zide l̲áz̲do'le.
8 Chela' ben Josué ga bezí' l̲áže'gake', bi bchal̲j Dios wdé na' che yetó ža katen' yezí' l̲áže'gak benách ka' tz̲en l̲en L̲e'.
9 Che l̲en, nga'n latje chegak benách ka' che Dios nich yezí' l̲áže'l̲engake' L̲e' tz̲en. 10 Benne' ka' chó'ogake' gan yezí' l̲áže'gake' tz̲en l̲en Dios, yezí' l̲áže'gake' l̲o žin da' žóngake', kan bezí' l̲aže' Diosen' l̲o žin da' bene' L̲e'. 11 Che l̲en, žal̲a' we' l̲áže'žo cho'ožo gan yezí' l̲áže'l̲enžo Diosen' tz̲en. Bi žal̲a' wží'ižo che x̲tiže'e kan bengak benne' ka' bi bejl̲é'gake' che Dios, na' bi wyó'ogake' ga na'.
12 X̲tiža' Dios nakkzen ban, na' napkzen yel̲a' wak. Z̲chogžen ka žon to ya ntoche' da' ntochen' bežope l̲a'al. Z̲chogen gan zej nžag be' nakkzžo, na' da' zoa l̲o yichj l̲áz̲do'žo, ka nak to da' chazen ga žinten l̲o žit l̲o bin. Žonen ga nak bia' da' z̲bek yichjžo, na' da' z̲za' l̲áže'žo. 13 Bi be gak wkáche'žo gan bi gak Dios l̲e'elen'. Yógo'te da' benkze Dios nl̲a' l̲awn, na' nžojen l̲awe' l̲aw l̲aw Dios. L̲awe' L̲e' žon byenen wl̲oe'elžo da' ka' da' benžo.

Jesús nake' Bx̲oz Blo, Benne' z̲ente

14 Zoa chežo to Bx̲oz Blo, Benne' z̲ente, Bennen' beyepe' ya'abá che Dios. Bennen' nake' Jesús, Z̲i'n Dios. Che l̲en žal̲a' ga'nžo choch l̲o da' nzi' l̲o na'žo. 15 Zoa chežo to Bx̲oz Blo, Bennen' gak yeyache' l̲áže'le' žo'o kan nak da' žaken chežo, dan' ben da' x̲iwe' da' gónelen gon ga baga' L̲ekze' dol̲a' dot kan žonen da' žénelen gonen ga bága'žo žo'o dol̲a', san Jesusen', bi be dol̲a' bene'. 16 Che l̲en, dot l̲áže'žo žal̲a' bíga'žo gawze gan že' z̲nna bia' Dios, Bennen' žákl̲ene' žo'o, na' nnablžone' yeyache' l̲áže'le' žo'o, na' l̲o yel̲a' ži'i l̲aže' chie', gákl̲ene' žo'o kate' bi da' gaken chežo.

5 Dios z̲bekze' no benne' žénele' ladjw benách ka', nich gake' bx̲oz blo, na' z̲zoe' l̲e' nich gone' da' ka' žone' l̲aw Dios l̲o wlazgak benách ka', na' nich wdíe' l̲aw Dios da' ka' z̲nézjwgake', na' bia yix̲e' ka' žótgake' l̲o bkog la'y ni'a che dol̲a' da' zej nbage'e. 2 Bx̲oz blon', dan' žak chie' tl̲ebe kan žaken chegak yógo'te benách ka', gak gake' z̲en l̲aže' l̲en benne' bi nnezle ka', benne' ka' z̲chíx̲gekle'. 3 Dan' nak bx̲oz blon' benachze, che l̲en žal̲a' wdíe' l̲aw Dios to bia yix̲e', bian' gote' l̲o bkog la'y, ni'a che dol̲a' da' nbága'kze' l̲e', kan žone' ni'a che dol̲a' da' zej nbaga' benách ka'.
4 Bi gak nitó benne' gon kwine' bx̲oz blo, san Dios z̲bie' no benne' žal̲a' gake' bx̲oz blo, kan wžíe' Aarón, bennen' goke' bx̲oz blo nežw. 5 L̲ezka' goken che Benne' Criston', bi ben kwine' Bx̲oz Blo, san Dios bzoe' L̲e' Bx̲oz Blo. Kan nak da' ni, Dios gože' L̲e':
Le' nako' Z̲i'na'.
Bzoa' Le' na'a.
6 L̲ezka' gože' L̲e' kan nyejw ga yoble, katen' wnné':
Le' náktezo' Bx̲oz,
kan gok Melkisedek bx̲oz.
7 Benne' Criston', katen' wzoakze' yežlyó nga, bchál̲jl̲ene' Dios, na' góta'yoele' L̲e'. Wžéžeyi'e, na' wžeže' l̲aw Dios, Bennen' gok yeslé' L̲e' l̲o yel̲a' got, na' Dios benle' chie' dan' bžebe' Dios dot l̲aže'e.
8 L̲a'kze goke' Z̲i'n Dios, bsedle' gone' kan z̲nna x̲tiža' Dios ni'a che da' ka' gókgaken chie', da' ka' wz̲ake'e. 9 Katen' ba gok Benne' Criston' dot kan žal̲a' gak Bx̲oz Blo, na' Dios bene' L̲e' Benne' žeslé' to chi'ize yógo'te benne' ka' žóngake' kan z̲nna x̲tiže'e. 10 Naž Dios bzoe' L̲e' Bx̲oz Blo kan gok Melkisedek na' bx̲oz blo.

Žon ẓož chežo wži'ižo che Benne' Cristo

11 Kan nak da' ni, žaḷa' wcháḷjlento' ḷe'e
da' zan, dan' naken zede wzejni'ilto' ḷe'e,
dan' bi na' chejní'ilele. 12 Ba wdé ža žaḷa'
gak wsédlele ḷe'e benách ka' x̱tiža' Dios,
dan' ba bénlele scha, san žon byenen no
benne' wsedle' ḷe'e da' yoble da' bi naken
zede dan' ba nzi' ḷo na' no benne' ẓzo
ḷawe' žejḷi'e che Benne' Criston'. Nga'nle
ka to x̱kwide' že'ndo', bi'don' ne žáẓe'be'
niže', na' bi gak gawbe' yeḷa' waw choch.
13 No benne' žon byenen soa no benne'
wsedle' ḷe' da' bi naken zede, nake' ka to
x̱kwide' ne žáẓe'be' niže'. Bi nsedle' kan
nak tḷebe ḷen da' naken chawe'. 14 Yeḷa'
waw choch naken da' žawgak benne' ka'
ba zej nake' benne' waḷe ka', benne' ka'
žónbia'gekle' da' naken chawe', na' da'
bi naken chawe', dan' ba bkóngekle' žin
yeḷa' žejní'il chégake'.

6 Che ḷen, bi žaḷa' wsédtezlžo da' ka' ba
bsedlžo katen' wzó ḷawžo ženlžo kan
nak che Benne' Criston'. Žaḷa' gólžežo
ḷo yichj ḷáẓdo'žo nich gakžo dot ḷi ḷaže'
benách chie' ka'. Bi žon byenen wsedlžo
da' yoble da' ka' bi zej naken zede:
kan žaḷa' yeyát ḷáže'žo, na'
kan biž žaḷa' gonžo da' kegle ka', na'
kan žaḷa' chejḷe'žo che Dios, na'
2 da' ka' žsedlžo kan žaḷa' yezoažo nis, na'
kan žaḷa' x̱oa na'žo benách ka' žejḷé'gake'
che Benne' Criston', na'
kan yebangak benne' gat ka', na'
kan chog Dios chegak benne' wen da'
ẓinnj ka' gátgake' to chi'ize.
Cha' ba nsedlžo yógo'te da' ki bi žon
byenen wsédželžon. 3 Ki gonžo cha' Dios
gonne' žo'o latje.

4–6 ¿Wak gonžo ga yeyát ḷáže'gak da'
yoble benne' ka' žebéj yíchjgake' Dios,
na' ẓží'igake' chie' Ḷe'? Cha' bžin baní'
che Dios ḷo yichj ḷáẓdo'gake', na' cha'
wẓí'gake' da' ẓnezjw Dios, na' gókgake'
toze ḷen Dios Be' La'y, na' cha' wẓí'gake'
diža' chawen' che Dios, na' yeḷa' wak che
da' za', na' cha' naž yebéj yíchjgake' Dios,
na' wží'igake' chie' Ḷe', bi gak gonžo ga
yeyát ḷáže'gake' da' yoble, dan' gaken
kan wdá'gake' Ẓi'n Dios ḷe'e yag kroze
da' yoble, na' gon dítjgekle' Ḷe' ḷawgak
yógo'te benách ka'. 7 Benne' ka' žóngake'
ki zej nake' ka yežlyón' da' ẓzin' nis yejw
da' ẓbix̱en ḷawlen zan chi'i. Cha' yežlyón' ẓnezjwn da' yebéḷengekle benne'
ka' žá'ngaken', na' Dios žaz ḷaže'en, 8 san
cha' ẓzoazen lba yeche', na' bisgá', na'
nga'n ditjen, na' nbaga'n ẓia, na' ba naken
da' wzeyžon.

Da' žx̱en ḷáže'žo da' žonen ga ẓga'nžo choch

9 Ḷa'kze ẓchaljto' ki, lježto' ka', nži'ilto'
ḷe'e, na' žeklto' nakle ka yežlyón' da'
ẓnézjwḷe'en, na' žebéḷenlele yeḷa' weslá
da' ba nzi'le. 10 Dios nake' chawe', na' bi
gaḷ ḷaže'e žin chawe' da' benle, na' da' ka'
benle dan' nží'ilele-ne', na' kan gókḷenle
benne' ka' che Dios, na' zej žákḷenle ḷégake'. 11 Na'a, žénelto' we' ḷáže'le lježle
tole yetole, na' gonle ki na' zejte ža ze
ḷawte ža ka', nich gata' chele dot da' žx̱en
ḷáže'le. 12 Žénelto' bi gakle ẓa'wed, san
gonle kan žongak benne' ka' žejḷé'gake'
che Dios, na' kwezle ẓen ḷaže', na' si'le
da' ka' bchebe ḷaže' Dios gonne' chežo.

13 Ki naken dan' ben choch Dios x̱tiže'e
katen' bchebe ḷaže'e bi da' wnezjwe' che
Bran. Dan' bi zoa no benne' nakže' blo
ka Dios, che ḷen ben choche' x̱tiže'e
ni'a che ḷa' kwinze'. 14 Ki wnná Dios:
“Da' li gon chawa'a le', na' gona' ga
chanḷe'e ẓa'só' ka'.” 15 Bran na' wleze'
ẓen ḷaže', na' gota' chie' da' bchebe ḷaže'
Dios wnezjwe' chie'. 16 Kate' to benne'
žon choche' x̱tiže'e, žon chochen' ni'a che
to benne' nakže' blo ka ḷe', na' da' ni
ẓzoa žin yógo'te diža' bizjw, dan' ben
choche' x̱tiže'e. 17 Che ḷen katen' Dios
ben choche' da' bchebe ḷaže'e gone', ben
chochen' ni'a che ḷa' kwinze'. Bene' ki

dan' gónele' wl̲oe'ele' benne' ka' žal̲a' sí'gake' da' bchebe l̲aže'e wnez̲jwe' chégake', nakkzen, na' to chi'ize že' da' bzoa l̲awe' gone'. 18 Dan' bchebe l̲aže' Dios, na' dan' ben chochen', da' chopen ki batkle chá'gaken, na' kan nak chegak da' chopen ki, bi gak gon l̲aže' Dios. Ki ben Dios nich gakkzen chežo to da' yeyón z̲en žo'o. Žx̲en l̲áže'žo L̲e', gata' chežo da' z̲bez l̲áže'žo dan' bzoen' chežo. 19 Dan' žx̲en l̲áže'žon z̲zoa chóchtezen yichj l̲áz̲do'žo, na' naken ka to do ya da' z̲zoa žin to barkw z̲en. Dan' žx̲en l̲áže'žon žape chi'i Benne' Criston' ni'a chežo gan zoa Dios ya'abá, na' žen' l̲o latje la'y dan' zoan x̲kóže'le laže' da' nal̲an' l̲o yodon' da' zoan ya'abá che Dios. 20 Wyó'o Jesusen' l̲o wlazžo žo'o gan zoa Dios ka to benne' z̲l̲oe'ele' žo'o nez, na' Dios bzoe' L̲e' Bx̲oz Blo to chi'ize kan gok Melkisedek bx̲oz blo.

Jesús nake' Bx̲oz Blo kan gok Melkisedek

7 Melkisedek goke' benne' wnná bi'e l̲o yež Salem, na' l̲ezka' goke' bx̲oz che Dios, Bennen' z̲ente. Kate' ne zezá' Bran, zeyeje' wdé gok wdil̲e katen' blej bchochje' benne' wnná bia' ka', na' bžoj Melkisedek na', na' bejchage' Bran na', na' wnnable' Dios gon chawe'e Bran na'. 2 Bran na' bnez̲jwe' Melkisedek na' to kwe' che to chi kwe' che yógo'te da' wz̲i'e l̲o wdil̲en'. Da' zejlás la Melkisedek na' z̲nnan l̲en diža' x̲iža': "Benne' Wnná Bia' Chawe'" na' l̲ezka' nake' benne' z̲nna bi'e l̲o yež Salem, da' z̲nnan l̲en diža' x̲iža': "Benne' Wnná Bia' Z̲ka'n Žie'." 3 Bi nyejw l̲e'e yiche da' z̲nnan wnníta'gak x̲a x̲ne'e, o x̲a x̲ta'we' ka', na' bi nyejw ža golje' o ža gote', san nake' kan nak Z̲i'n Dios dan' nake' to chi'ize bx̲oz blo.

4 Le wia nga, kan gok Melkisedek na' z̲en, dan' x̲ažo Bran na'kze bnez̲jwe' chie' to kwe' che to chi kwe' che da' wlejen' l̲o na'gak benne' wnná bia' ka', benne' ka' blej bchochje' l̲o wdil̲en'. 5 L̲o da' bzoj Moisés, Dios wnné' benne' ka' zej nake' z̲a'só Lebí, benne' ka' zej nake' bx̲oz ka', sí'gake' to kwe' che to chi kwe' che da' z̲zi'gak benách Israel ka', l̲a'kze zej nake' ljéžgake' ka', dan' yógo'tegake' zej nake' z̲a'só Bran na'. 6 Melkisedek na' bi nake' ljéžgake', san wz̲i'e to kwe' che to chi kwe' l̲o na' Bran na', bennen' wz̲i'e da' ka' bchebe l̲aže' Dios wnez̲jwe' chie'. L̲ezka' Melkisedek na' wnnable' Dios gon chawe'e Bran na', 7 na' bi gak nitó benne' wži'e che da' z̲nnan: "Bennen' nakže' blo l̲aw Dios z̲nnable' Dios gon chawe'e bennen' nakže' gax̲jw." 8 Na'a, ža ni zoažo na'a, benne' ka' z̲zí'gake' to kwe' che to chi kwe' l̲o na'gak benách ka' l̲ezka' zej nake' benách žátgakkze', san Melkisedek na', zoa da' z̲nnan kan nak chie', da' z̲nnan zoe' nbane'. 9 Na'a, gak nnažo kan nak che Lebí, na' chegak z̲a'sóe' ka', benne' ka' z̲zí'gake' to kwe' che to chi kwe' l̲o na'gak benách ka', l̲ezka' wdíz̲jwgake' to kwe' che to chi kwe' katen' Melkisedek na' wz̲i'e to kwe' che to chi kwe' l̲o na' Bran na', x̲a gole wdé chégake'. 10 Ki naken dan' gak nnažo Bran na' ne noe'e Lebín', na' z̲a'sóe' ka' l̲i'e katen' Melkisedek na' bejchage' l̲e', dan' bi na' gáljgake'.

11 Benách Israel ka' z̲zí'gake' x̲tiža' Moisés l̲o na'gak bx̲oz ka', benne' ka' zej nake' z̲a'só Lebín', gan l̲ezka' nbab Aarón, bennen' goke' bx̲oz blo nežw. Na'a, chela' gak yeyakgak benách ka' dot chawe' l̲aw Dios dan' žóngake' kan z̲nna da' bchi'le Moisés na', bi gon byenen soa yetó bx̲oz kan gok Melkisedek na', na' kege kan gok Aarón na'. 12 Cha' bcha' Dios kan žal̲a' gak bx̲oz, na' žon byenen wché'e da' z̲chi'le' benách ka'. 13 X̲anžon', Bennen' nyejw l̲e'e yiche da' ki kan nak chie', nbabe' yetó kwe' z̲a'só Israel ka naken da' nbab Lebín', na' che kwe' z̲a'só ka' gan nbab X̲anžon', nitó benne' goke' bx̲oz l̲aw Dios. 14 Naken ki dan' nak bia' golj

Xanžon' lo kwe' ljež ka' Judá, na' Moisés
na' bi bchalje' che Judá na' katen' bchalje'
chegak benne' ka' žala' gákgake' bxoz ka'.
15 Nak bia' da' ni ni'a che da' žaken
na'a. Kan gok Melkisedek na' bxoz, ba
bloe'e law yetó Bxoz, Jesusen'. 16 Benne'
ni, bi nake' Bxoz dan' znna da' bsedle
Moisés na' kan zej nak lježe' ka', san nake'
Bxoz dan' nape' yela' wak che yela' nban
da' batkle yeyožen. 17 Nyejw le'e yiche
la'y da' zzoa lin chie' Le', da' znnan:
To chi'ize nako' Le' Bxoz
kan gok Melkisedek bxoz.
18 Na'a, ba wdé che diža' golen' ka žala'
gak bxoz, dan' bi wdapkzen yela' wak,
na' bi be gok gonen. 19 Dan' bchi'le
Moisés bi gok yeyonen dot chawe'
benách ka' law Dios. Na'a, ba wyó'o to
da' žxen láže'žo da' nakžen chawe', da'
žonen ga gak bíga'žo law Dios.
20 Katen' ben Dios ga nak Jesusen'
Bxoz, ben choche' xtiže'e. 21 Bi ben choch
Dios xtiže'e katen' wžíe' benne' ka' nich
gákgake' bxoz ka', san katen' wžíe' Je-
susen' nich gake' Bxoz, na' ben choche'
xtiže'e, na' wnné':
Ben chocha' xtiža'a neda', Xano', wnnía':
“Bi wchá'a kan gona'.
To chi'ize nako' Le' Bxoz
kan gok Melkisedek bxoz.”
22 Che len, Benne' Criston' nake' Ben-
nen' žone' ga nakkze dižan' da' zka'n
chawe' dan' nakžen chawe' ka gok da'
nežwn'. 23 Bxoz ka' gókgake' benne' zan,
dan' bi gok gá'ngake' nga dan' gótgake',
24 san dan' zóateze Jesusen', to chi'ize
nake' Bxoz, na' batkle gon byenen chaz
no benne' latje chie' nich gake' bxoz.
25 Che len, to chi'ize gak Jesusen' yeslé'
benne' ka' zbíga'gake' law Dios, ni'a che
la Jesusen', dan' zóateze' nbane', na' znne
chawe'e lo wlázgake' law Diosen'.
26 Ben byenen soa to Bxoz Blo ki
chežo. Nake' la'y, na' dot chawe', na' bi
žónlene' benne' dola' ka' tzen, san nakže'
zen ka yógo'te da' žen' ya'abá che Dios.
27 Jesusen' bi nake' kan zej nak bxoz blo
ka', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga,
dan' ben byenen wdégake' žen law Dios
tža tža. Bétgake' bia yixe' ka' lawe' Le'
ni'a che dola' da' zej nbága'kze', na' wdé
na' tlebe béngake' ni'a che dola' da' zej
nbaga' benách ka'. Na'a, Jesusen', toze
chi'i bdie' žen law Dios, katen' bde kwine'
law Dios, na' blalje' xchenkze' ni'a che
dola' da' zej nbaga' yógo'te benách ka'.
28 Lo da' bchi'le Moisés, benách ka' bi zej
nake' dot chawe', zej nake' bxoz, san wdé
bžin da' bchi'le Moisés ga ni, Dios ben
choche' xtiže'e, na' bene' ga nak Zi'nkze'
Bxoz Blo, dan' nake' dot chawe' kan žala'
gak to bxoz che Dios.

Jesús nake' Bxoz Blo chežo

8 Na'a, kan nak da' ba wnnía', znnan
ki: zoa to Bxoz Blo ki chežo, Ben-
nen' wži'e kwit li ža che Dios gan ži'e,
znna bi'e ya'abá. 2 Le' žone' žin ka Bxoz
Blo lo latjen' dan' naken dot la'y, dan'
naken yodon' dan' bchis Xanžo Dios, na'
kege benne' ka'. 3 Dios zbie' yógo'te bxoz
blo ka' nich wdégake' lawe' Le' da' ka'
znézjwgak benách ka', na' lezka' xchen-
gak bia yixe' ka'. Che len ben byenen soa
da' wdé Benne' Criston' law Dios. 4 Chela'
zoe' yežlyó nga, bi gake' bxoz, dan' zej
nníta'teze bxoz ka' nga, benne' ka' zdé-
gake' law Dios da' ka' znézjwgak benách
ka' kan znna da' bchi'le Moisés. 5 Bxoz
ki žóngake' žin che to da' zloé'ezelen,
dan' naken ka to bxin che dan' zoan
ya'abá che Dios. Ki naken dan' wnná
Dios katen' gože' Moisés gone' yo'o yid-
don', na' wnné': “Bwia nga, ben yógo'te
dot kan nak dan' bloe'ela' le' law ya'a
na'.” 6 Na'a, Bxoz Blo chežo ni, žone' žin
che da' záka'žen, na' ni'a che da' bene'
Le' zoa chežo to diža' da' zka'n chawe'
da' záka'žen, dan' zchaljen che to da'
záka'žen, dan' bchebe laže' Dios gatan'
chežo.

7 Chela' wdape dižan' da' zka'n chawe'
da' nežwn' dot yela' wak, bi ben byenen
soa to diža' bežope da' zka'n chawen'.
8 Na'a, Dios zloe'ele' bi beyakgak benne'
ka' dot chawe' lawe' Le' katen' bchalje'
dan' nyejw le'e yiche la'y, da' znnán:
Le wia nga, znna Xanžo Dios: "Za'gak ža
ka'
katen' wzóa' to diža' kobe da' wká'n
chawen',
dan' gónlena' benne' Israel ka', na' benne'
Judá ka'.
9 Bi gaken kan gok dižan' da' zka'n
chawen',
dan' bénlena' xa xtó'gake' ka',
ža na' bexwa' ná'gake',
na' bebéjgaka'-ne' lo yežlyó Egipto.
Dan' wléj yíchjgake' diža' chia' da' zka'n
chawen',
neda' wléj yíchjgaka'-ne'." Ki znna Xanžo
Dios:
10 "Che len, ki gak diža' da' wká'n
chawen'
dan' gónlena' benách Israel ka'
te ža ki." Ki znna Xanžo Dios:
"Wchiza' lo yichj lázdo'gake' da' wchi'la'
na' wzojan' lo yichj lázdo'gake'.
Naž gaka' Dios chégake'
na' légake' gákgake' benách chia' ka'.
11 Bi gon byenen no benne' wsedle' lježe',
na' nne':
Benbia' Xanžo Dios.
Ki gaken dan' gónbia'gake' yógo'tegake'
neda',
gan so law no benne' nake' gaxjw,
na' zejte no benne' nake' blo.
12 Yeyache' láže'la' légake',
na' yenít lawa' da' kegle da' béngake',
na' biž chejsá' laža'a dola' da' zej
nbage'e."
13 Katen' bchalj Dios che to diža' kobe da'
zka'n chawen', naken dan' ba bgole diža'
nežwn', na' za' te che dan' ba ngolen, na'
ba naken da' ba wdén.

Latj la'y da' žen' ngaze, na' Latj La'y da' žen' ya'abá

9 Na'a, kan nak dižan' da' zka'n chawe'
da' nežwn', wnníta'gak da' zchi'l ka'
kan žala' wká'n zenžo Dios, da' ka'
bžággaken dižan'. Latje la'y, da' bžagen
dižan', goken che yežlyó nga. 2 Ki gok
yo'o la'y na' da' goken yid. Lo latjen'
da' wžén' lawle, dan' nzin' latje la'y, wn-
níta'gak da' ka' nwá'gaken yi', na' bkog
la'y gan bkwá'gake' yet xtildo' ka' law
Dios. 3 Xkóže'le laže' bežope dan' nalan'
lo yo'on', wzóa latjen' da' nzin' latje
la'yte, 4 na' lo latjen' wzóa to bkog da'
goken oro gan bzéygake' yale, na' lezka'
wzóa to kak ga na', gan wyó'o dižan'
da' zka'n chawen', na' gokw kak na' oro,
na' loe'ele kak na' wnníta'gak zíga'don'
da' goken oro, gan wyó'o yet xtildo'
da' nzin' maná, len bar che Aarón, dan'
beyeklen ni'a ne'ndo', na' lezka' yej blag
ka', gan nyejw dižan' da' zka'n chawen'.
5–6 Law kak na' wnníta'gak chope wbás
che ya'abá ka', da' ka' gókgaken oro, na'
zej nzin' kerubín che latje gan bloe'e
law Dios, na' zoagak xílgaken lawle latje
gan bde bxoz blo žen che to zíla'do'
ni'a che dola'. Ki bnnita' cháwe'gake' da'
ki. Žáztezgak bxoz ka' lo latjen' da' žen'
lawle, gan žóngake' žin chégake' che da'
zka'n zéngake' Dios. Bi gak wchalja' na'a
dot kan gokgak da' ki.

7 Lo latje bežopen', toze bxoz blo
wyoé'e toze chi'i twiz twiz, na' bi'e žen,
da' bdien' law Dios ni'a che dola' da'
nbága'kze' le', na' lezka' ni'a che dola' da'
zej nbaga' benách ka', dola' ka' béngake'
da' bi gókbe'egeklen'. 8 Dios Be' La'y zze-
jni'ile' žo'o bi gok la'žo law Dios na'kze
kate' ne zkóngekle' žin lo latje la'yen' da'
žen' lawle lo yo'o la'y da' goken yid, da'
bžagen diža' nežwn' da' zka'n chawen'.
9 Da' ki zej naken to da' zloé'ezelen da'
žaken na'a ža. Da' ka' bdégake' law Dios
len žen chegak bia yixe' ka', bia ka'

bétgake' l̲aw Dios, bi gok yeyóngaken yichj l̲áz̲do'gak benne' ka' dot chawe', benne' ka' bka'n z̲éngake' Dios ki. 10 Da' ki bl̲oé'ezegeklen kan nak chegak da' we'j bdáwgake', na' kan žal̲a' gon chawe' kwíngake', na' che da' bsedle Dios kan žal̲a' gak che bel̲a' žen chégake'. Dios bnnite' da' ki chégake' na' zejte ža žal̲a' wché'e yógo'te da' ka'.

11 Na'a, ba bedjl̲á' l̲aw Benne' Criston', Bennen' nake' Bx̲oz Blo che da' naken dot chawe', dan' bl̲a' l̲awn ni'a che da' bene' L̲e'. Latje La'y gan wyoé'e L̲e' naken blo, na' naken dot chawe', na' bi naken da' bengak benách ka', na' bi naken che yežlyó nga. 12 Na'a, ba wyó'o Benne' Criston' l̲o Latje L̲a'yen', da' žen' ža'le, kege l̲en x̲chengak beždo' ka', na' x̲chengak chibo ka', san l̲en žen chekze'. Toze chi'i wyoé'e l̲o Latje L̲a'yten', na' ka' goken, bene' ga belažo to chi'ize. 13 Da' li, x̲chengak beže ka', na' chibo ka', na' de chegak beždo' ka', bia bzéygake'-ba' l̲aw Dios, da' ka' bchébgake' l̲o yichjgak benne' ka' zej nbage'e dol̲a', gok yeká'gaken dol̲a' ka' da' zej nbaga' benách ka' nich yeóngaken l̲égake' chawe' l̲o bel̲a' žen chégake' kan nak che yel̲a' yodo' chégake'. 14 Na'a, x̲chen Benne' Criston' gónl̲e'ežen ki, dan' bde kwine' l̲aw Dios, na' goke' dot chawe', na' Dios Be' La'y, Bennen' zóateze', wzóal̲ene' L̲e'. Na'a, x̲chen Benne' Criston' žeyonen yichj l̲áz̲do'žo dot chawe' l̲o da' ka' wbága'žo, da' ka' žóngaken ga gatgak benách ka'. Ki bene' nich gak bíga'žo nich gonžo žin l̲aw Dios ban.

15 Che l̲en Jesús, Benne' Criston', nake' Bennen' ben choche' diža' koben' da' z̲ka'n chawe', dan' gote' L̲e', na' beké'e dol̲a' da' wbága'gak benách ka' kate' ne zoa diža' nežwn' da' z̲ka'n chawen'. L̲ezka' gote' nich gak sí'gake' da' ka' bchebe l̲aže' Dios wnez̲jwe' chegak benne' ka' wžíe', da' ka' zóatezgaken. 16 Kate' žat to benne', na' cha' ba bzoje' l̲e'e yiche kan žal̲a' chísgake' da' ka' wdape', žon byenen gak bia' ba nat bennen' nich gak góngake' kan z̲nna dan' bzojen'. 17 Kate' ba nat bennen', naž gak góngake' kan z̲nna dižan', san kate' ne zoe' nbane', bi gak góngake' kan z̲nnan. 18 Che l̲en, diža' nežwn' da' z̲ka'n chawen' wzakan' dan' gok chochen ni'a che žen, da' z̲l̲oe'elen zoa no benne' gote'. 19 Katen' Moisés bl̲oe'ele' benne' ka' kan zej nak yógo'te x̲tiža' Dios, na' bex̲we' žen chegak beždo' ka', na' chegak chibo ka', dan' nchix̲en nis, na' bex̲we' to yíx̲e'do' da' nzin' hisopo, na' yicha' z̲ila' da' ne'jen x̲na, na' l̲en da' ki bx̲ite' žen dan' nchix̲en nisen' l̲aw yiche gan nyejw x̲tiže'e, na' l̲ezka' l̲awgak benách ka'. 20 Naž gože' l̲égake': "Da' ni naken žen da' žon chochen dižan' da' z̲ka'n chawe' da' bchi'le Dios žo'o gonžo kan z̲nnan." 21 L̲ezka' Moisés bx̲ite' žen na' l̲o latje la'y da' goken yid, na' l̲awgak yógo'te da' bkóngekle' žin l̲o latje la'y nich bka'n z̲éngake' Dios. 22 Kan z̲nna x̲tiža' Dios, yeláte'ze ka dachgak yógo'te žal̲a' yeyón žen l̲égaken chawe', na' cha' bi wlál̲jgake' žen, bi yegá'a dol̲a'.

X̲chen Jesús, Benne' Cristo, žeká'an dol̲a'

23 Ki naken, ben byenen wzóa da' beyonen chawe' yodo' da' žen' yežlyó nga da' naken to da' z̲l̲oé'ezelen kan nak dan' žen' ya'abá che Dios, san kan nak dan' žen' ya'abá che Dios, ben byenen soa to da' yeyonen chawe' benne' ka' chó'ogake' ga na', dan' záka'žen ka x̲chengak bia beždo' ka'. 24 Bi wyó'o Benne' Criston' l̲o latje l̲a'yen' da' bengak benách ka', dan' naken to da' z̲l̲oé'ezelen kan nak dan' naken dot l̲i l̲aže', san wyoé'e L̲e' ya'abá na'kze nich gak l̲a' l̲awe' na'a l̲aw Dios l̲o wlažžo žo'o. 25 Bx̲oz blo, bennen' zoe' yežlyó nga, žoe'e latje l̲a'yte twiz twiz l̲en žen chegak bia beže ka', san bi žon byenen cho'o Benne' Criston' zan chi'i nich got kwine' l̲aw Dios. 26 Chela' goken ki,

na' gon byenen saka' Benne' Criston', na' gate' zan chi'i ža ni'te kate' ne žata' yežlyó, na' zejte na'a ža, san na'a, kate' nak ža ze lawte ža ka', toze chi'i bla' lawe', na' to chi'ize bde kwine' law Dios, na' gote' nich beké'e dola' chežo. 27 Kan žon byenen gatgak yógo'te benách ka' toze chi'i, na' te na' Dios wchi'a laže'e légake', 28 lezka', toze chi'i got Benne' Criston', na' bde kwine' law Dios nich beké'e dola' da' zej nbaga' benne' zan. Na'a, la' lawe' da' bežope chi'i, kege nich yeké'e dola', san nich yeslé' to chi'ize benne' ka' zbézgake' Le'.

10 Da' bchi'le Moisés žo'o goken to da' zloé'ezelen kan nak da' chawe' da' zan', na' bi goken dot kan naken. Che len, dan' bchi'le Moisés góngake' bi gok yeyonen benne' ka' dot chawe', benne' ka' blá'gake' law Dios twiz twiz, na' biá'gake' žen chegak bia beždo' ka', dan' bdétezegaken' law Dios. 2 Chela' gok yeyonen légake' dot chawe', na' bi bdétezgake' žen na' law Dios, dan' benne' ka' ba beyákgake' dot chawe' biž gákbe'egekle' zej nbage'e dola'. 3 Žen na' da' bdégake' law Dios twiz twiz benen ga bejsá' láže'gake' zej nbage'e dola'. 4 Ka' goken dan' xchengak beže ka', na' chibo ka', bi gok yeká'an dola'.

5 Che len, kate' bla' Benne' Criston' yežlyó nga, gože' Dios kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Bi žénelo' wdé no benne' žen chegak bia
beže ka' lawo' Le',
san beno' ga naka' neda' benachze.
6 Bi žaz lažo'o wzéy no benne' bia beže
ka' lawo',
o wdé no benne' xchéngakba' lawo' ni'a
che dola'.
7 Naž wnnía': "Zoa' neda' nga nich gona'
kan žénelo' Le', Dios.
Naken kan nyejw le'e yiche la'y kan
gaken chia'."

8 Dan' nyejw zga'ale znnan: "Bi žénele Dios wdé no benne' žen chegak bia beže ka' lawe' Le'." Da' ni zloe'elen žo'o biž žaz laže' Dios da' ni, la'kze lo da' bchi'le Moisés gož Dios légake' góngake' ki. 9 Wdé na' znnan: "Zoa' neda' nga nich gona' kan žénelo' Le', Dios." Da' ni zloe'elen žo'o žeká' Dios dan' bdégake' lawe' Le' zga'ale, na' zzoe' latje chen da' bde Zi'nkze' lawe'. 10 Na'a, Dios žeyone' žo'o dot chawe' dan' ben Benne' Criston' kan žénele Dios katen' bde kwine' lawe' Le' lo wlazžo žo'o, na' gote' toze chi'i.

11 Da' li yógo'te bxoz ka', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, zzégake' tža tža, na' žóngake' xchíngake', na' tlebe kan žóngake', na' zan chi'i zdégake' xchengak bia beže ka' law Dios, dan' bi gak yeká'an dola'. 12 Na'a, Benne' Criston', toze chi'i, to da' bdie' to chi'ize law Dios ni'a che dola', na' naž bejži'e kwit li ža che Dios, 13 ga na' zbeze' ža gon Dios ga benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe' wzóa zíbgake' lawe' Le'. 14 Ni'a che toze da' bdie' law Dios, to chi'ize bene' ga zej nak benne' chie' ka' dot chawe', na' bdie' légake' lo na' Dios. 15 Lezka' Dios Be' La'y zzoa lie' da' wnné' zga'ale, na' nyejwn le'e yiche, znne':

16 Ki gak dižan' da' wká'n chawen' da'
gónlena' légake'
Te ža ki. Znna Xanžo Dios:
"Wchiza' xtiža'a lo yichj lázdo'gake',
na' wzojan' lo yichj lázdo'gake'."
17 Wdé na' wnné':
Biž chejsá' laža'a dola' da' wbága'gake',
na' zia da' béngake'.
18 Che len, cha' ba begá'a dola', biž žon byenen bi da' wdežo law Dios ni'a che dola'.

Gak bíga'žo law Dios

19 Na'a, zí'na'do' ka', gak bíga'žo law Dios dot láže'žo ni'a che xchen Jesús, Benne' Criston'. 20 Chéjlenžo to nez kobe, da' naken li laže', dan' bzoa Benne' Criston', dan' zžinen xkóže'le lažen' da' bsejwen gan gak chó'ogake' latjen' da'

nakten la'y, dan' nnažo, nezen' dan' bsaljwe' chežo dan' bdie' beḻa' žen chekze'. 21 Jesusen' nake' Bx̱oz z̲ente chežo, na' z̲nna bi'e benách ka' che Dios. 22 Che l̲en gak bíga'žo l̲aw Dios dot l̲áže'žo, na' l̲o yeḻa' žx̱en l̲aže' chežo, dan' žejl̲e'žo che Benne' Criston', dan' ba beyone' yichj l̲áz̲do'žo dot chawe', nich bi yesbaga' l̲áz̲do'žo žo'o z̲ia, na' beyone' beḻa' žen chežo dot chawe' l̲en to nis da' záka'l̲e'en. 23 Žaḻa' soa chochžo, na' bi gak chope l̲áže'žo kan nak da' žx̱en l̲áže'žo che da' nzi' l̲o na'žo, da' bchebe l̲aže' Dios gonne' chežo, na' L̲e' žone' kan z̲nne'. 24 Žaḻa' gon chochžo tožo yetožo, na' gonžo ga žii'ilžo lježžo ka', na' gonžo da' naken chawe'. 25 Baḻe benách biž z̲dóbl̲engake' žo'o. Bi žaḻa' gonžo žo'o kan žongak benách ka', san žaḻa' gon chochžo tožo yetožo, na' gónžežo ki dan' z̲l̲e'elžo za' žin ža yeḻá' X̱anžon'.

26 Cha' zéjl̲enžo žonžo doḻa' kate' ba nónbia'žo da' naken dot da' li, bi be zoa da' gak wdežo l̲aw Dios da' yeká'an doḻan'. 27 Benne' ka' žóngake' ki, l̲o yeḻa' z̲žebe chégake' želbeze' ža chog Dios chégake' chó'ogake' l̲o yi' gabíl, dan' wzéytezen benne' ka' z̲žíigake' che Dios. 28 Kate' to benne' bzoe' cheḻa'ale da' bchi'le Moisés, bétgake' l̲e' cha' chope chonne benne' ka' bzoa lígake' da' bene', na' nitó benne' beyache' l̲áže'le' l̲e'. 29 Na'a, cha' no benne' wzóe' cheḻa'ale Z̲i'n Dios, wzóe' cheḻa'ale x̱chene' da' žon chochen dižan' da' z̲ka'n chawen', dan' žeyonen žo'o chawe', na' bága'že' z̲ia. No benne' gone' ki wka'ne' ka'ze Dios Be' La'y, Bennen' žonne' chežo da' žiážjelžo. 30 Ki gaken dan' nónbia'žo Dios, Bennen' wnné': “Chia' neda' nak yeḻa' žezí' wzón. Neda' yebi'a chegak benách ka'.” Ki wnná X̱anžo Dios. L̲ezka' wnné': “X̱anžon' wchi'a l̲aže'e benách chie' ka'.” 31 Žaḻa' žebe no benne' žaḻa' wsaka' zi'i Dios ban l̲e'.

32 Le chejsá' l̲aže' ža ka' da' ba wdégaken katen' za' bžin baní' chele, na' bzóelele da' zan da' bsaka' zí'gake' l̲e'e. 33 Bl̲iž zí'gak benách ka' l̲e'e, na' besbága'gake' l̲e'e z̲ia l̲awgak benách ka', na' l̲e'e bénl̲enle tz̲en benne' ka' wz̲áka'gake' ki. 34 Ka' goken dan' beyache' l̲áže'lele benne' ka' zej nyejwe' liž ya, na' l̲o yeḻa' žebél chele bzóelele benne' ka' wléjgake' ližle da' ka' gota' chele. Ki benle dan' nnézlele da' nakžen chawe', na' da' zóatezen ya'abá che Dios zej naken chele. 35 Na'a, bi wka'nle dan' žx̱en l̲áže'le, dan' noan to da' z̲en da' yebí'i Dios chele. 36 Žon byenen kwezle z̲en l̲aže', nich kate' ba benle kan žénele Dios gonle, na' si'le da' bchebe l̲aže'e gonne' chele, kan nyejw l̲e'e yiche la'y, kan wnná Dios, da' z̲nnan:

37 Yetó chí'ido'ze
l̲a' Bennen' žaḻa' yide',
na' bi žeḻe'.
38 Naž no benne' nake' chawe' l̲awa' neda',
yelá bennen' dan' žejl̲i'e chia' neda'.
Cha' yekwase', na' wzóe' neda' cheḻa'ale,
biž chaz l̲aža'a-ne'.
39 Na'a, žo'o ni bi nakžo ka benne' ka' z̲kwásgake', na' z̲zóagake' Dios cheḻa'ale, na' kwia yí'gake', san žejl̲e'žo che Benne' Criston', na' ba nzi'žo yeḻa' žeslá.

Kan žaḻa' chejl̲e'žo che Dios

11 Na'a, dan' žejl̲e'žo che Dios, nnezlžo si'žo da' žx̱en l̲áže'žo, na' nak bia' da' bi na' l̲e'elžo. 2 Ki bejl̲e'gak x̱a wdé chežo ka' che Dios, na' che l̲en nyejw l̲e'e yiche la'y kan goken chégake', da' z̲nnan: “Bežójgake' chawe' l̲aw Dios.”

3 Dan' žejl̲e'žo che Dios, nnezlžo bene' L̲e' yežlyó nga l̲en to díža'ze. L̲ezka', katen' ben Dios yógo'te da' z̲l̲e'elžo, bkonle' žin da' bi na' soan.

4 Dan' bejl̲é' Abel, z̲i'n Adán, che Dios, na' bdie' žen che bia yíx̱e'do' ka' l̲aw Dios, to da' záka'žen ka da' bde Kaín, bi' bíche'be' Abel na' l̲aw Dios, na' che

len Dios bchalje' che Abel na', na' wnné' nake' chawe', na' wdape' ba la'ne dan' bdie' lawe' Le'. La'kze ba nat Abel na', na' zejte na'a ža, naken kan ne zchalje', dan' bejli'e che Dios.

5 Dan' bejlé' Enok, za'só Adán na' che Dios, wdíe' ya'abá che Dios, na' bi gote', na' biž blé'egekle' le', dan' Dios bechi'e le', na' nyejw le'e yiche la'y kan nak chie', da' znnan: "Zga'ale kate' Dios bechi'e le', Enok na' bene' da' žaz laže' Dios." 6 Na'a, cha' bi žejle'žo che Dios, bi gak gonžo da' žaz laže'e Le', na' nich bíga'žo law Dios, žon byenen chejle'žo zoakze' Le', na' žechebe' che no benne' znnable' Le' gáklene' le'.

7 Katen' Dios bzejni'ile' Noé kan žala' gakgak da' bi na' gekle Noé na', dan' bejli'e che Dios, ben Noé na' kan znna xtiža' Dios, na' bene' barkw zen na' da' nzin' Arka, na' lo barkwn' belagak lježe' ka' tzen len le'. Dan' bejli'e che Dios, bene' ga nak bia' nžog chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga gátgake', na' belé' lo nisen' dan' bejli'e che Dios.

8 Katen' Dios bliže' Bran, dan' bejlé' Bran na' che Dios, na' bene' kan znna xtiža' Dios na', na' bezé'e laže' nich cheje' lo latjen' da' žala' si'e ka to da' gaken chie' to chi'ize, na' bžoje' laže' la'kze bi wnnezle' gan žala' cheje'. 9 Dan' bejlé' Bran na' che Dios, goke' ka to benne' zi'to' lo yežlyón' da' bchebe laže' Dios wnezjwe' chie'. Wzóe' to lo yo'o láže'do', na' lezka' ben Isaak, zi'n Bran na', na' lezka' ben Jakob, za'só Bran na', benne' ka' bchebe laže' Dios wnezjwe' chégake' dan' bchebe laže'e wnezjwe' che Bran na'. 10 Ki ben Bran na', dan' bxen laže'e gata' chie' yežen' da' zoan to chi'ize len ze'e chen, dan' ben Dios.

11 Lezka' Sara, zo'le Bran na', la'kze goke' no'le wbíž, bejli'e che Dios, na' Le' bnezjwe' chie' yela' wak nich golj to bi' že'n chie'. Golj to xkwide' byodo' chie' la'kze ba wdé yiz chie', dan' bejli'e che Dios gone' kan znna xtiže'e da' bchebe laže'e chie'. 12 Che len, la'kze Bran na' ba bgól-li'e, goljgak zanle'e za'sóe' ka', na' gókgake' kan zej nak belj ya'abá ka', na' kan že' yož žoa'a to yego zen, na' nitó benne' bi gak wlabe' légake'.

13 Yógo'te benne' ki gótgake', na' bi wzí'gake' dan' bchebe laže' Dios wnezjwe' chégake', san bejlé'gake' che Dios, na' zí'to'ze blé'egekle' dan' žala' sí'gake'. Bejlé'gake' che Dios, na' bcháljgake' chen. Ka' goken, bloé'egekle' zej nake' ka benne' zi'to' ka', benne' ka' želdaze' yežlyó nga. 14 Benne' ka' zcháljgake' ki, zloé'egekle' želyilje' to latje da' gaken lážgake'. 15 Chela' belzá' láže'gake' ki che yežlyó gan bžójgake', na' gok yeyéjgake' ga na', 16 san belzá' láže'gake' che to yežlyó da' nakžen chawe', dan' zoan ya'abá che Dios. Che len bi žedoé'el Dios kate' znnágake' nake' Le' Dios chégake', na' ba bkweze' to yež chégake'.

17 Dan' bejlé' Bran na' che Dios, katen' Dios wzí' bi'e le', bdie' xkwide' Isaak chie' law Dios kan zdégake' bia ka' žótgake'-ba' lawe' Le'. Ba wzóa Bran na' wdíe' xkwide' byo nežw chie' law Dios la'kze nakbe' xkwiden' bchebe laže' Dios wnezjwe' chie'. 18 Ki bene' la'kze Dios gože' le', na' wnné': "Lona' xkwide' Isaak chio' gona' ga nníta'gak za'só' ka'." 19 Ki ben Bran na' dan' gókbe'ele' nap Dios yela' wak yesbane'-be' lo yela' got, na' ka to da' žsaka' lebžo, wak nnažo bezi'e-be' lo yela' got la'kze bi gotbe'.

20 Dan' bejlé' Isaak na' che Dios, wnnable' Dios gon chawe'e xkwide' Jakob, na' xkwide' Esaú, kan zej nak da' sí'gakbe' ža ka' da' zá'gaken. 21 Dan' bejlé' Jakob na' che Dios, katen' za' gate' wnnable' Dios gon chawe'e to to zi'n Jwsé, na' bka'n zene' Dios, kate' ne nyechwe' lo bar chie'. 22 Dan' bejlé' Jwsén' che Dios, katen' za' gate', bchalje' che ža katen' za'só Israel yežójgake' lo yežlyó Egipto, na' gože' légake'

kan žala' chjwá'gake' žit chie' lo yežlyón' gan chejnníta'gake'.
23 Dan' bejle'gak xa xna' xkwide' Moisés che Dios, katen' golj xkwiden', na' bkáche'gake'-be' chonne byo', dan' blé'egekle' xkwide' byodon' nakbe' xtan, na' bi bžébegake' bennen' znna bi'e lo yežlyó Egipto, bennen' gože' légake' gótgake' xkwide' byodo' ka'. 24 Dan' bejlé' Moisés na' che Dios, kate' bgolbe', biž be'be' latje wzóagake' labe' xkwide' byo che zi'n no'le Benne' Faraón, bennen' wnná bi'e lo yežlyó Egipto na'. 25 Ki benbe' dan' goklbe' gakže chawe' sáka'be' tzen len benách ka' che Dios ka yebélenlbe' to chí'ido'ze da' ka' žebélengekle benne' ka' žóngake' dola'. 26 Goklbe' záka'že wlíž zi'gak benách ka' lebe', kan gok che Benne' Criston', ka gata' chebe' yela' wnni'a chegak benách Egipto ka', dan' wzá' láže'be' che da' yebí'i Dios chebe'. 27 Wdé na', dan' bejlé' Moisés na' che Dios, bžoje' lo yežlyó Egipto, na' bi bžebe' yela' zža'a che bennen' wnná bi'e lo yežlyó Egipto na', na' bzoele' kan žon to benne' zle'ele' Dios, Bennen' bi gak le'elžo-ne'.
28 Dan' bejlé' Moisés na' che Dios, bene' Lni Pasko' kan gož Diosen' le' gone', na' btope' žen gan žó'ogake' lížgake' ka', nich teze wbás che ya'abá ga na', bennen' žala' gote' xkwide' byo nežw ka' chegak benách Egipto ka', na' bi gote' zi'ngak benne' Israel ka'. 29 Dan' bejle'gak benne' Israel ka' che Dios, wdégake' lo yo biž gachje láwe'le nisdo' da' nzin' Nisdo' Xna. Katen' gónegekle benne' Egipto ka' tégake' ga na', na' gótgake' lo nisen'.
30 Dan' bejle'gak benne' Israel ka' che Dios, kate' beyóž wdégake' dot kwit yež Jerikó tža tža gaže ža, na' byinnj ze'e da' wdape chi'in yežen'. 31 Dan' bejlé' Rahab che Dios, no'len' bnezjwe' benách ka' latje, bi gote' tzen len benách Jerikó ka', benne' ka' bi béngake' kan znna xtiža' Dios. Ka' goken chie' dan' wdape' ba la'ne benne' Israel ka', benne' ka' bedjwíalangake' da' žáklenen benách Jerikó ka'.
32 ¿Bízaže žala' nnia'? Žiažje latje wchalja' kan bengak Jedeón, na' Barak, na' Sansón, na' Jefté, na' Dabí, na' Samuel, na' benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios. 33 Dan' bejlé'gake' che Dios, blej bchóchgake' da' zan yež zen ka', na' béngake' da' naken chawe', na' wzí'gake' da' ka' bchebe laže' Dios wnezjwe' chégake'. Bséjwgake' žoá'agak beže yixe' ka'. 34 Belágake' lo yi' zen ka'. Belágake' lo na'gak benne' ka' gónegekle' gótgake' légake' len ya ntoche' ka'. Dios beyón choche' légake' kate' bedó láže'gake', na' beyák chóchgake' lo wdile. Blággake' benne' zan chegak yež zi'to' ka', benne' ka' žjake' lo wdile. 35 No'le chégake', no'le ka' wnníta'gake' ža ka', bezí'gake' xkwide' ka' che chégake' katen' bebángakbe' lo yela' got.
Yebale benne' ka' gótgake' lo na'gak benne' ka' bsaka' zí'gake' légake', na' dan' bi gónegekle' kwáslengake' Dios, bi wzí'gake' latje wsangak benách ka' légake', nich gata' yela' yebán lo yela' got chégake', dan' gókgekle' záka'žen. 36 Yebale' bzóegekle' yela' žon ditjle, na' yela' zi' che yid, na' byéjwgake' liž ya, gan bžéjgake' do ya. 37 Bže'egak benách ka' bale' yej, na' bchéza'gake' yebale'. Bsaka' zí'gake' légake', na' bétgake' bale' len ya ntoche'. Wdégake' nile na'le, na' gókwgake' yid zagak zila' ka', na' chibo ka'. Gókgake' benne' yache', na' belzáka'li'e, na' besbága'gak benách ka' légake' zia. 38 Ki gokgak benne' ka', na' benách ka' wnníta'gake' yežlyó nga bi gókgake' zi sí'gake' yela' ba nez zen chégake'. Wdágakze' lo latje dach ka', na' law ya'a ka', na' wnníta'gakze' lo bloj ka', na' lo yežw ka' zan yo. 39 Yógo'tegake' bežójgake' chawe' law Dios dan' bejlé'gake' chie' Le', la'kze bi wzí'gake' yežlyón' da' bchebe laže' Dios wnezjwe' chégake'. 40 Ka' goken, dan' ba bkwez

Dios chežo to da' nakžen chawe' nich
katen' yeyone' légake' dot chawe', žo'o ni
gónlenžo légake' tzen.

Žala' wíažo Benne' Cristo

12 Lezka' žo'o, dan' zej nnita' dot
kwitžo benne' zanle'e, benne' ka'
zloé'egekle' kan žejlé'gake' che Dios, che
len žala' wzoažo chela'ale yógo'te da'
kegle ka' da' zej naken ka to da' nak zi'i
da' nwa'žo, na' lezka' yógo'te dola' ka'
da' nzéngaken žo'o, na' lo yela' zbez zen
laže' chežo, žala' gonžo xchin Dios, da'
naken ka sá'le'ežo lo witje gan nyazžo.
2 Žala' wíažo Jesús, Bennen' žone' ga gak
chejle'žo che Dios, na' žone' ga žak dot li
laže' yela' žejlé' chežo. Jesusen' wzake'e
le'e yag kroze, na' bzoele' yela' žedoé'el
chen, dan' gónele' si'e yela' žebél da' gata'
chie', na' bejži'e kwit li ža che Dios, gan
ži'e znna bi'e.

3 Le wia Jesusen', kan wzáka'li'e katen'
bsaka' zi'gak benne' dola' ka' Le', nich bi
yedó láže'le, na' nich bi gak chope láže'le.
4 Na' zejte na'a ža, bi na' sóelele na' zejte
no benne' gone' le'e we' dan' zdíl-lenle
da' naken dola'. 5 ¿Gol láže'le dan' zze-
jní'il Dios le'e? Nakle ka zi'nkze' ka', dan'
nyejw le'e yiche da' wnné':

Zi'na', bi wzó' chela'ale da' gon Xano'
Dios,
katen' wsedle wzejni'ile' le',
na' bi yebéj yichjo' Le' katen' sele' le' snia.
6 Xanžo Dios zzele' snia no benne' nži'ile',
na' žsedle zzejni'ile' yógo'te benne' ka'
nzi' lo ne'e gákgake' zi'nkze' ka'.

7 Žala' sóelele da' sel Dios le'e snia, dan'
žone' ki chele dan' nakle zi'nkze' ka'.
Bi zoa to xkwide' bi sel xabe' lebe'
snia. 8 Na'a, cha' bi zzel Dios le'e snia,
kan žone' chegak yógo'te zi'nkze' ka',
naž nakle ka zi'n zi' ka', na' bi nakle
zi'nkze Dios. 9 Yetó, katen' gokžo xk-
wide' ka' wnníta'gak xa xna'žo yežlyó
nga, na' bzélgake' žo'o snia, san žapžo
légake' ba la'ne. Ki naken, žala' gónžežo
kan znna xtiža' Xažo Dios, Bennen' zoe'
ya'abá, nich soažo nbanžo. 10 Xa xna'žo
ka' bzélgake' žo'o snia to chí'ido'ze ka da'
gókgekle' naken chawe', san kate' Dios
zzele' žo'o snia, naken to da' gáklenen
žo'o, nich gakžo la'y kan nakkze' Le'.
11 Da' li bi nla' law na'a da' chawe' da'
si'žon che da' zzele' žo'o snia, san žo-
nen ga gak nyache' láže'žo. Cha' we'žo
latje da' zzele' žo'o snia wsedlen žo'o, na'
gonen ga gakžo zen laže', na' ga gakžo
chawe'.

De zož chežo cha' bi wzé nagžo che Dios

12 Che len le yeyón choch na'le ka'
na' zible ka', nich gakle choch gonle da'
naken chawe'. 13 Le cho'o to nez chawe',
na' bi gonle ga wká'n no benne' nezen',
benne' žedó laže'e, san le gon ga yeyák
choche'.

14 Le we' laže' gá'nlenle yógo'te benách
ka' chawe', na' gakle li laže' zi'nkze Xanžo
Dios. Cha' bi gakle chawe' law Xanžon',
bi gak lé'elele-ne'. 15 Le gape chi'i kwinle
nich bi wsán no benne' da' žonnze Dios
chežo, na' nich bi gak no benne' ka to
yixe' sla', da' wká'n ditjen le'e, nich bi
gone' ga bi gakle chawe'. 16 Le gape chi'i
kwinle nich bi gonle nitole le'e da' bi
naken chawe' o da' zka'n ka'ze da' naken
la'y, kan ben Esaú, zi'n Israel, bennen'
nich si'e to da' gawze' bete'e da' žala'
si' lo ne'e dan' goke' xkwide' byo wale
che xabe'. 17 Ba nnézkzelele kan gok che
Esaú na' wdé na' katen' gónele' gata'
chie' da' nnab xágake' law Dios nich gon
chawe'e le'. Beyache' laže'l xe' le', san
bi gota' latje yeyát laže' Esaú na' la'kze
wnnaben' len yela' zbeže chie'.

18 Kan žak chele bi naken kan gok
chegak benne' Israel ka'. Wbíga'gake' lé-
gake' zanle to ya'a da' gak kanžo, da'
wyeyen, na' beyák chol te ža dan' wžé'
bejw gasj, na' gokle'e be'. 19 Béngekle'
belbeže lozba' ka', na' lezka' chi'i Dios,

Bennen' bchaḻje'. Katen' béngekle' da' ki, na' góta'yoegekle' Moisés biž wchaḻjlen Dios ḻégake'. 20 Ki béngake' dan' bi gok sóegekle' da' gož Dios ḻégake', katen' wnné': “Cha' chejléj to bia yíx̱e'do'ze ya'a nga, žaḻa' wžé'egake'-ba' yej, o wdégake'-ba' yag ntoche'.” 21 Dan' bḻé'egekle' bchebḻe'en ḻégake', na' Moisés wnné': “Ẓžébeḻi'a, na' žẓízeḻi'a.”

22 Na'a, žaḻa' žébežele ḻe'e dan' ẓbíga'le ẓanle to ya'a da' nzin' Sión, na' gan zoa laž Dios ban, dan' nzin' Jerusalén che ya'abá, gan zej nnita' wbás zanḻe'e che Dios. 23 Ẓbíga'le gawze gan zej ndobe ẓi'nkze Dios, benne' ka' zej nyejw lágake' ḻe'e yiche da' zoan ya'abá che Dios, na' ḻezka' gan zoa Dios, Bennen' ẓchi'a ḻaže'e yógo'te benách ka', na' gan zej nnita' be' ka', be' gókgakkzen benne' chawe' ka', benne' ka' Dios beyone' ḻégake' chawe'. 24 Ẓbíga'le ḻaw Jesús, Bennen' ben choche' diža' koben' da' ẓka'n chawen', na' ḻezka' gan bde Jesusen' žen chie' da' žonen ga ženít ḻaw Dios žo'o, da' nakžen chawe' ka da' ben x̱chen Abel, ẓi'n Adán, dan' ben ga bzoa Dios Kaín, bi' bíche'be' Abel na' cheḻa'ale.

25 Che ḻen, le gape chi'i kwinle nich bi wzoale cheḻa'ale Bennen' ẓchaḻje'. Bi belagak benne' ka' bží'igake' che bennen' bḻiže' ḻégake' ḻo yežlyó nga. Ḻezka' gaken chežo, bi yelažo cha' wži'ižo che Bennen' žḻiže' žo'o, Bennen' zoe' ya'abá che Dios. 26 Ža na' wẓíz yežlyó nga dan' benle chi'i Dios, san na'a ba bchebe ḻaže'e, na' wnné': “Yetoze chi'i, na' kege yežlyoze wx̱iza', san ḻezka' ya'abá wx̱iza'.” 27 Katen' wnné': “Yetoze chi'i” da' ni žsedlen žo'o žaḻa' yega'agak da' ka' gak ẓízegaken, da' ka' zej žen' yežlyó nga, na' ga'ngak da' ka' bi gak ẓízegaken, da' ka' zej žen' ya'abá che Dios. 28 Che ḻen, dan' žaḻa' gata' to latje chežo gan nna bia'žo, da' bi ẓizen, žaḻa' ye'žo Dios: “Žóx̱keno'” na' ḻo yeḻa' ẓen ḻaže', na' ḻo yeḻa' žžebe Ḻe' žaḻa' wká'n ẓenžo-ne' kan žaz ḻaže'e Ḻe', 29 dan' nak Dios chežo ka to yi' da' wžía yin' da' kegle.

Da' žaḻa' gonžo dan' žaz ḻaže' Dios

13 Žaḻa' žĺ'itezlele lježle tole yetole. 2 Le chejsá' ḻaže' žaḻa' wzoale ližle no benne' lježle, benne' zi'ton' ḻe'e gan zoale. Kate' baḻe benách ka' béngake' ki, bnníta'gake' wbás che ya'abá ka' lížgake', ḻa'kze bi gókbe'egekle' gókgake' wbás che ya'abá ka'.

3 Le we' ḻaže' benne' ka' zej nyejwe' liž ya ka žónḻenle ḻégake' tẓen, na' gekle ḻezka' nyéjwle liž yan'. Le we' ḻaže' benne' ka' želbía ḻáže'gak benách ka' ḻégake', kan ẓzáka'le ḻe'e tẓen ḻen ḻégake'.

4 Žaḻa' gaple ba la'ne yeḻa' ẓchag na', na' benne' byo ḻo yeḻa' ḻi ḻaže' chie' žaḻa' sóaḻene' ẓo'le', dan' chog Dios chegak benne' ka' žóngake' da' kegle gátgake' to chi'ize, na' ḻezka' gone' chegak benne' ka' ẓka'n dítjgake' yeḻa' ẓchag na'.

5 Bi dan ḻáže'le yeḻa' gape, san le chaz ḻaže' ka da' den chele na'a, dan' ba wnná Dios: “Batkle wka'na' le', na' bi kwej yichja' le'.” 6 Ka' naken, gak nnažo dot ḻáže'žo dan' ẓnnan:

X̱anžo Dios nake' Bennen' žákḻene' neda'.
Bi žeba' bi da' gak gon no benne' chia'.

7 Le we' ḻaže' benne' ka' žape chí'igake' ḻe'e, benne' ka' žsédgekle' ḻe'e x̱tiža' Dios. Le wia da' chawe' da' žóngake', na' le gon kan žóngake' ḻo yeḻa' žejḻé' chégake'.

8 Toze kan nak Jesús, Benne' Criston', neje, na' na'a, na' to chi'ize. 9 Bi we'le latje benne' ka' žsédgekle' da' yoble, na' da' nžan' ka da' ba nzi' ḻo na'le, nich bi ché'gake' ḻe'e ga yoble. Nak chawe' gon chochle yichj ḻáẓdo'le kan nak da' žonnze Dios chele, na' kege da' žsédgekle' kan zej nak da' že'j žawžo, da' bi gákḻenen benne' ka' že' ḻáže'gaken'.

10 Zoa to bkog la'y chežo, gan bi de latje benne' ka' žóngake' žin che bkogen' da' zoaḻen diža' nežwn' da' ẓka'n chawe' dan' bḻan' zga'ale. 11 Bx̱oz blo che

yo'o la'y na' bdie' xchengak bia beže ka' lo latje la'yte ni'a che dola', san bzéygake' bela' ka'ze chégakba' gan nak na'le žoa'a yež. 12 Lezka' wzaka' Jesusen' na'le žoa'a yež nich beyone' benách ka' chawe' len xchenkze'. 13 Le cho'o chjénlenžo Jesusen' tzen, la'kze kwejgak benách ka' žo'o lo yež, na' si'žo tzen len Le' dan' ben dítjgekle benách ka' Le'. 14 Bi zoa to yež chežo lo yežlyó nga da' zoan to chi'ize, san zbezžo to da' zan'. 15 Che len, žala' wká'n zéntezžo Dios, na' wkonlžo žin la Jesús, Benne' Criston'. Da' zka'n zenžo Dios naken ka to da' zdežo lawe' Le'. Žala' ye'žo Dios: "Žóxkeno'" ni'a che da' nake' Le'. 16 Bi gal laže' gonle da' naken chawe', na' gáklenle lježle tole yetole, dan' nak da' ni ka to da' zdežo law Dios da' žaz laže'e Le'.

17 Le gon kan znna xtíža'gak lježžo ka', benne' ka' žape chí'igake' le'e, na' le we' latje wchí'igekle' le'e, dan' žape chí'igake' yichj lázdo'le, kan žongak benne' ka' žala' wloé'egekle' law Dios da' béngake'. Le gon ki nich góngake' žin na' lo yela' žebél chégake', na' kege lo yela' nyache' laže' chégake', dan' bi yebélenlele žin da' góngake' lo yela' nyache' laže' chégake'.

18 Le wchaljlen Dios, na' le nnable' gáklene' neto', dan' žxen láže'to' soa ži yichj lázdo'to', na' bi yesbagan' neto' zia, na' že' láže'to' góntezto' da' naken chawe'. 19 Da' nakže blo, žáta'yoela' le'e nnáblele Dios yegoé'e neda' to nez nich yelá'a gan zoale bayenže.

Dios žonne' chežo da' gáklenen žo'o

20 Na'a, zcháljlento' Dios, Bennen' zka'n chawe'e žo'o, na' nake' Bennen' besbane' Xanžo Jesús, Benne' Criston' lo yela' got, Bennen' nake' Benne' Blo Wia Zila', dan' blalje' žen chie', da' žon chochen dižan' da' zka'n chawen', da' zoan to chi'ize. 21 Znnablto'-ne' gone' ga gakle dot chawe' nich gak góntezle da' naken chawe', na' gonle kan žénele' Le', nich gone' ga gakle kan žénele' Le', dan' nakle che Jesús, Benne' Criston'. ¡Gá'nteze zen Benne' Criston'! Ka'kze gaken.

22 Žáta'yoela' le'e, zí'na'do' ka', si' lo na'le diža' ni da' zzejni'ilen le'e, dan' láte'do'ze nak da' ni da' zzoja' chele. 23 Žala' nnézlele ba bežój xkwide' Timoteo, bi' lježžon', liž ya, na' cha' lá'tebe' ga zoa' ni, na' gónlenbe' neda' tzen yedjwíato' le'e.

24 Le gape "Padiox" lježžo ka' žape chí'igake' le'e, na' lezka' yógo'te benne' ka' Dios ba bebeje' che Leze'. Benne' ka' nníta'gake' yežlyó Italia nga, na' žejlé'gake' che Benne' Criston', žápegake' le'e "Padiox."

25 Znnabla' Dios gon chawe'e yógo'tele le'e. Ka'kze gaken.

DIŽA' DA' BZOJ ŽEDW

Žedw žape' “Padiox̲” benne' judío ka' žej nake' che Jesús

1 Neda', Žedw, žapa' l̲e'e “Padiox̲.” L̲e'e na' nbábl̲enle chežinno kwe' lježgak benách Israel ka', na' náslasle dot yežlyó nga. Naka' wen žin che Dios, na' che X̲anžo Jesús, Benne' Criston'.

Dios žonne' yel̲a' žejní'il chežo

2 Z̲í'na'do' ka', kate' gak bi da' gaken chele dan' si' bian' l̲e'e, žal̲a' yebélele dot l̲áže'le 3 dan' nnézkzelele, kate' bi da' žaken chele da' z̲zi' bian' l̲e'e kan žejl̲e'le che Benne' Criston', da' ni žsedlen l̲e'e gakle z̲en l̲aže' kate' z̲záka'le. 4 Le we' l̲aže' gak dot l̲i l̲aže' yel̲a' z̲en l̲aže' chele, nich gakle benne' žejní'igekle', na' bi be yážjelele che da' ki.

5 Cha' zoa no benne' ládjwle l̲e'e, benne' bi žejni'ile' da' ki, žal̲a' nnable' Dios, na' Dios na'kze wnez̲jwe' yel̲a' žejní'il chie', dan' z̲nez̲jwe' dot l̲aže'e chegak yógo'te benách ka', na' bi žek zi'le' gonnen' chežo. 6 Na'a, no benne' bi da' z̲nnable' Dios, žon byenen chejl̲i'e chie' L̲e', na' bi gak chope l̲aže'e. No benne' žak chope l̲aže'e, žaken chie' kan žak che bebe da' zejzen l̲aw nisdo' katen' žak be' da' z̲tan nisen', na' nisen' z̲chen' nile na'le. 7 No benne' žaken chie' ki bi gak wx̲én l̲aže'e bi da' si'e da' wnez̲jw X̲anžon' chie'. 8 Bennen' z̲da l̲aže'e bi zžel̲-le' nakle gone'.

9 Cha' zoa no benne' lježžo, benne' žejl̲i'e che Benne' Criston', na' no no nake' yežlyó nga, žal̲a' yebele' dan' ba nake' benne' zaka' l̲aw Dios. 10 Benne' lježžon', benne' nape' yel̲a' wnni'a, žal̲a' yebele' kate' žon Dios ga biž žx̲en l̲aže'e dan' nape'. No benne' žx̲en l̲aže'e yel̲a' wnni'a chie', gak chie' kan žak che yeje yíx̲e'do', l̲a' z̲dete chen. 11 Ki naken, dan' gak che bennen' kan žak che yeje yíx̲e'don', katen' z̲l̲a' wbíž, na' z̲zeyl̲e'en, na' l̲a' z̲bižte yix̲en', na' z̲yinnj yéjedo' chen, na' z̲nitle yel̲a' x̲tan chen. L̲ezka' gaken che bennen' nape' yel̲a' wnni'a, nitle' kate' ne žone' žin žilje' yel̲a' wnni'a na'.

Da' z̲zi' bia' žo'o

12 Ba nez z̲en gaken che bennen' z̲zoele' da' z̲zi' bia' l̲e'. Kate' ba bežoje' chawe', na' gata' yel̲a' nban da' zejlí kanne chie', da' bchebe l̲aže' Dios wnez̲jwe' chegak benne' ka' zej nži'ile' L̲e'. 13 Kate' bi da' žak chežo da' žonen ga yénelžo gonžo da' kegle, bi žal̲a' nnažo: “Dios z̲zi' bi'e žo'o nich gonžo da' kegle.” Dios bi z̲zi' bi'e nitó benne' nich gone' da' kegle. 14 Na'a, cha' no benne' zoa bi da' žak chie' da' z̲zi' bian' l̲e' nich gone' da' kegle, žaken ki dan' z̲zze l̲aže'e da' kegle, na' da' ni benen ga gónele' gone' da' kegle. 15 Da' z̲zze l̲áže'žo da' kegle žonen ga žonžo dol̲a', na' kate' ba benžo dol̲an', l̲a' dol̲a' na'ze žesbagan' žo'o z̲ia, da' gonen ga gatžo.

16 Z̲í'na'do' ka', bi gon l̲aže'l kwinle. 17 Yógo'te da' naken chawe', na' yógo'te da' naken dot da' li, da' ka' z̲zi'žo, zá'gaken zaka' ža'le, na' z̲žójgaken gan zoa X̲ažo Dios, Bennen' bene' da' ka' želyép yes ya'abá, da' ka' z̲chá'gaken, san L̲e' bi z̲cha' kwine', na' bi z̲che'e kan žone', na' žónnteze' da' naken chawe' chežo. 18 Kan žénekzele Dios, bene' ga nakžo benách kobe chie' ka'. Bkonle' žin diža' chien' da' naken dot da' li, nich gakžo ka to wel̲áp nežw chie' ladjw yógo'te benne' ka' benkze' L̲e'.

Da' z̲ka'n z̲enžo Dios da' naken dot l̲i l̲aže'

19 Che l̲en žapa' l̲e'e, z̲í'na'do' ka', yógo'tele žal̲a' soale yénlele, san bi žal̲a' nnétele, na' bi žá'atele. 20 Bennen' l̲a' zžá'atie' bi žone' da' naken chawe' l̲aw Dios. 21 Che l̲en, le wzóa chel̲a'ale

yógo'te da' bi naken chawe', na' yógo'te da' kegle da' nyanl̲e'en yežlyó nga, na' l̲o yel̲a' gax̲jw l̲aže' le gon choch dižan' da' yo'on l̲o yichj l̲áz̲do'le, dan' gak gonen ga yelale.

22 Na'a, le gon kan z̲nna diža' ni, na' kege chejzé nágzelen. Cha' yénzelele diža' ni, l̲a' kwínzele gon l̲áže'lele. 23 No benne' žénzele' diža' ni, na' bi žone' kan z̲nnan, benne' ni nake' ka to benne' z̲wie' l̲awe' l̲o yej wan, 24 dan' z̲wia kwine', na' zeyeje', na' l̲a' žal̲ l̲áže'tie' kan z̲nne'e. 25 Na'a, no benne' bi žal̲ l̲aže'e da' ženle', san z̲zi' l̲o ne'e da' wnnakze Dios da' naken dot da' li, da' gak gonen ga yelažo, na' cha' ga'ne' choch, na' gónteze' kan z̲nna x̲tiža' Dios na', gak chawe' che bennen' l̲o yógo'te da' žone'.

26 Cha' no benne' ládjwle l̲e'e žekle' nak l̲i l̲aže' kan z̲ka'n z̲ene' Dios, san cha' bi žape chi'e lože'e nich bi nnaze' ka', bennen' žon l̲aže'l kwine', na' bi žaz l̲aže' Dios kan z̲ka'n z̲en bennen' L̲e'. 27 Da' z̲ka'n z̲enžo Dios, da' naken dot da' li, na' da' naken l̲i l̲aže', naken gákl̲enžo x̲kwide' wzebe ka', na' no'le wzebe ka', katen' želzaka' benne' ka', na' nich bi gakžo toze l̲en da' kegle da' naken che yežlyó nga.

Žal̲a' gak tl̲ebe kan gapžo benách ka' ba la'ne

2 Z̲í'na'do' ka', cha' žejl̲e'le che X̲anžo Jesús, Benne' Criston', Benne' z̲ente, bi žal̲a' wcha'le kan gaple ba la'ne to to benne'. 2 Cha' chaz to benne' gan ndoble l̲e'e, na' ngo'e x̲ben ne'e da' naken oro, na' nakwe' laže' da' záka'l̲e'en, na' cha' chaz yetó benne' yáche'do', na' nakwe' laže' ka'ze, 3 na' cha' gaple ba la'ne bennen' nakwe' laže' da' záka'l̲e'en, na' ye'lene': "Wže'l̲en neto' ga nak chawe' ni" san ye'le benne' yáche'don': "Na'ze wzé" o ye'le-ne': "Wžé' l̲o yo nga." 4 Cha' ki gonle, na' wcha'le kan žaple ba la'ne to to lježle, na' gon kwinle ka to benne' z̲chi'a l̲aže'e lježe' ka', na' bi gak chawe' kan sa' l̲áže'le.

5 Z̲í'na'do' ka', le wzé nag da' ni. Dios wžekze' benne' ka' zej nake' yache' yežlyó nga, nich gata' yel̲a' wnni'a chégake' l̲awe' L̲e' dan' žejl̲é'gake' che Benne' Criston', na' gata' latje chégake' gan z̲nna bi'e L̲e'. Gata' chégake' dan' bchebe l̲aže' Dios wnez̲jwe' chegak benne' ka' zej nži'ile' L̲e'. 6 L̲e'e z̲ka'nle benách yache' ka' ka'ze, na' žaple ba la'ne benne' wnni'a ka'. Benne' wnni'a ka' žsaka' zí'gake' l̲e'e, na' z̲kóngekle' l̲e'e žin. L̲ezka' z̲dégake' l̲e'e l̲o na'gak benne' yolawe' ka'. 7 Benne' wnni'a ka' l̲ezka' z̲nne zí'gake' che la Jesús, Benne' Criston', dan' záka'l̲e'en, na' kan nzi' le' Z̲i'n Dios l̲ezka' l̲e'e nzi' lale z̲i'n Dios dan' nakle toze l̲en L̲e'.

8 Žonle da' chawe' cha' žonle dot kan nak da' bchi'le Dios žo'o da' naken blo, dan' nyejwn l̲e'e yiche, na' z̲nnan: "Žal̲a' ži'ilo' lježo' kan nži'il kwino'." 9 Na'a, cha' z̲cha'le kan žaple ba la'ne to to benne', žonle dol̲a', na' nbágа'le z̲ia l̲o x̲tiža' Dios, dan' bi žonle kan z̲nna x̲tiže'e. 10 Cha' žon to benne' dot kan z̲nna x̲tiža' Dios, san cha' wchix̲le' kan nak toze da' z̲nna x̲tiže'e, ba nbage'e z̲ia che dot da' z̲nna x̲tiže'e. 11 Dios na'kze wnné': "Bi gono' dol̲a' da' z̲ka'n ditjen yel̲a' z̲chag na'" na' l̲ezka' wnné': "Bi goto' benách ka'." Na'a, cha' bi žono' dol̲a' da' z̲ka'n ditjen yel̲a' z̲chag na', san žoto' benách ka', nbago'o z̲ia che dot da' wnnakze Dios. 12 Kan nnale, na' kan gonle, žal̲a' gonle dot kan žal̲a' gongak benne' ka' wchi'a l̲aže' Dios l̲égake' kan z̲nna x̲tiže'e, da' bchal̲je' nich yelažo. 13 Benne' ka' bi žeyache' l̲áže'gekle' ljéžgake' ka', wchi'a l̲aže' Dios l̲égake', na' bi yeyache' l̲áže'le' l̲égake', san benne' ka' žeyache' l̲áže'gekle' ljéžgake' ka' yežójgake' chawe' kate' Dios wchi'a l̲aže'e l̲égake'.

Da' žaḻa' gonžo dan' žejḻe'žo che Jesús

14 Ẓí'na'do' ka', bi be zaka' cha' to
benne' nnaze': “Žejḻi'a che Benne'
Criston'” san bi žone' da' naken chawe'.
Bi gak yelá bennen' cha' nnaze' žejḻi'e
chie' Ḻe'. 15 Cha' zej nnita' lješšo ka'
žejḻé'gake' che Benne' Criston', na'
cha' bi de da' gákwgake', na' bi de da'
gáwgake', 16 na' cha' to benne' ládjwle
ḻe'e ye'ze' ḻégake': “Binlo le yeyéj ližle;
ba beljle” san cha' bi be wnezjwe'
chégake' dan' želyážjele', bi gókḻene'
ḻégake'. 17 Ḻezka' žaken che no benne'
ẓnnaze' žejḻi'e che Benne' Criston'. Cha'
bi žone' da' zej nak bian' nak ḻi ḻaže' kan
žejḻi'e chie' Ḻe', bi be zaka' yeḻa' žejḻé'
chien'.

18 Wak no benne' yi'e lježe': “Le' ẓnno'
žejḻi'o che Benne' Criston', na' neda' žona'
da' naken chawe'. Bi gak wḻoe'elo' neda'
žejḻi'o che Benne' Criston' cha' bi zoa da'
naken chawe' da' žono'. Neda' wḻoe'ela'
le' žejḻi'a chie' Ḻe' ni'a che da' naken
chawe' da' žona'.” 19 Le' ẓnno' žejḻi'o zoa
toze Dios. Nak chawe' dan' ẓnno'. Ḻezka'
žejḻe'gak be' x̱iwe' ka' zoe' Ḻe', na' žẓíze-
gaken dan' zžébegaken Ḻe'. 20 Le', benne'
bi be nnezlo'. Žaḻa' nnézkzelo' cha' zoa no
benne' ẓnnaze' žejḻi'e che Benne' Criston',
san bi žone' da' naken chawe', bi be
zaka' yeḻa' žejḻé' chien'. 21 Nak bia' Bran,
x̱ažo wdé, bežoje' chawe' ḻaw Dios ni'a
che da' bene', katen' bdie' x̱kwide' Isaak
chien' ḻaw Dios. Bdie'-be' kan žongak
benách ka' ẓdégake' da' ẓzéygake' ḻaw
Dios, ḻa'kze bi bzeye'-be'. 22 Na'a gak nné-
zlele kan goken che Bran na'. Dan' bene'
gok bian' bejḻi'e che Dios. Che ḻen nak
bia' gok ḻi ḻaže' kan bejḻi'e che Dios ni'a
che dan' bene'. 23 Ki goken, na' nyejw ḻe'e
yiche la'y da' ẓnnan: “Bran bejḻi'e che
Dios, na' Dios bḻe'ele' da' bene' ka to da'
benen ga beyake' chawe' ḻawe' Ḻe'.” Che
ḻen wẓí' le' “Ljež Dios.”

24 Na'a, zḻé'ekzelele nak bia' žežój
chawe' to benne' ni'a che da' žone',
na' kege dan' ẓnnaze' žejḻi'e che Dios.
25 Ḻezka' goken che Rahab, no'len' bi'e
benách ka' latje. Ḻezka' nak bia' bežoje'
chawe' dan' wzóa to da' chawe' da'
bene', dan' bene' katen' wdape' ba la'ne
benne' wíalan ka', na' gókḻene' ḻégake'
nich beyéjgake' nez yoble. 26 Kan žak
che beḻa' žen chežo cha' bi yo'on be',
ba naten, ḻezka' nak che da' žejḻe'žo che
Benne' Criston' cha' bi zoa da' žonen, bi
be zakan'.

Da' ẓnna lóže'žo

3 Ẓí'na'do' ka', bi gonte kwinle benne'
wsedle ka', dan' ba nnézkzelele
wchi'a ḻaže' Dios žo'o zí'ḻe'eže, nolžo
žsedlžo benách ka' cha' bi gonžo kan
žaḻa' gonžo. 2 Yógo'težo žonžo da' zan da'
ẓchíx̱elžon. Cha' bi ẓchix̱le no benne' ḻo
da' ẓchaḻje', nake' dot chawe', na' gak nna
bia' kwine' ḻo yógo'te da' žone'. 3 Kate'
ẓgo'ožo ya žoá'agak bia ka' nich gonžo ga
góngakba' kan ženelžo, gak nna bia'žo ḻé-
gakba' nich góngakba' žin chežo. 4 Le wia
ḻezka' kan žak chegak barkw ka'. Ḻa'kze
nakḻe'e ẓen to barkw, na' žakḻe'e be' da'
ẓzejen barkwn', san to da' kwíde'ze nak
x̱ne'e yag barkwn' da' ẓzechjen barkwn'
nich chejen gáte'teze žénele bennen'
žse'en. 5 Ḻezka' nak lóže'žo. Ḻa'kze to da'
do'ze naken, da' ẓen naken da' ẓnna
lóže'žon'. Le wia nga kan žon to yi'.
Ḻa'kze to yí'do'ze ẓbibžo, wak wzeyen to
ya'a ẓen. 6 Ḻezka' lóže'žon' naken ka to
yi'. Yógo'te da' bi naken chawe' da' žaken
yežlyó nga ẓnna lóže'žon', na' dan' naken
toze ḻen beḻa' žen chežo, che ḻen žonen
ga ẓbaga' ẓia dot da' nakžo. Naken ka
ẓbek yi' da' ẓnna lóže'žo, na' wak gonen
ga nbága'žo ẓia ḻo yógo'te da' žonžo, na'
dan' ki ẓnna lóže'žon', naken kan žaḻa' yi'
da' bx̱en da' x̱iwe'. 7 Yógo'te bia yix̱e' ka',
bia ẓdágakba' ḻo yo, na' bia ka' zoa x̱íl-
gakba', na' bia ka' žzobe kwíngakba' ḻo

yo, na' l̲ezka' yógo'te bia ka' nníta'gakba' l̲o nisdo', gak nna bia'gak benách yežlyó nga l̲égakba', 8 san bi gak nitó benne' nna bi'e lože'e, dan' z̲nna lóže'žo da' kegle, na' bi gak no benne' wsejwe' x̲nezen, na' z̲nnal̲e'e lóže'žon' da' naken ka nis snia che bele snia ka'. 9 L̲en l̲a' lóže'žo na'ze žliž cháwe'žo X̲ažo Dios, na' l̲ezka' žliž ditjžo benách ka', benne' ka' ben Dios kan nakkze' L̲e'. 10 Ki naken, l̲en l̲a' lóže'žon' žliž cháwe'žo benne' ka', na' žliž ditjžo benne' ka'. Z̲í'na'do' ka', bi žal̲a' gonžo ki. 11 Cha' zoa to ga žal nis dz̲i', bi žal nis zene' l̲a' na'ze. 12 Z̲í'na'do' ka', to yag higo bi gak kwian da' z̲bia yag olibo, na' l̲ezka', to lba uba bi gak kwian da' z̲bia yag higon'. L̲ezka', bi gak gal nis zene', na' nis dz̲i' nitó gan žal nis.

Yel̲a' žejní'il da' naken dot l̲i l̲aže'

13 Cha' zoa to benne' ládjwle l̲e'e, benne' žake' da' z̲enl̲e'e, na' žejní'il̲e'ele', l̲o yel̲a' gax̲jw l̲aže' chie' žal̲a' wl̲oe'ele' nake' ki ni'a che da' chawe' da' žone'. 14 Na'a, cha' z̲gé'elele lježle ka', na' žonle žin nich wká'n z̲engak benách ka' l̲e'e, bi žal̲a' wká'n z̲en kwinle kan nak yel̲a' žejní'il chelen'. No benne' žone' ki žon l̲aže'e, na' bi žone' da' naken dot da' li. 15 Yel̲a' žejní'il ki bi naken da' z̲nez̲jw Dios, san che yežlyó nga naken, na' che benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' che da' x̲iwe'. 16 Benne' ka' z̲gé'egekle' ljéžgake' ka', na' žénegekle' wká'n z̲engak benách ka' l̲égake', l̲ezka' želdíl̲ diže'e, na' žóngake' yógo'te da' kegle ka'.

17 Benne' ka' zej nape' yel̲a' žejní'il da' z̲nez̲jw Dios:

Žóngake' da' naken dot chawe', na' žel-
beze' cháwe'do'.
Zej nake' z̲en l̲aže', na' zej nake' gax̲jw
l̲aže'.
Žeyache' l̲áže'gekle' benách ka', na' zej
nake' ži'i l̲aže'.
Nak tl̲ebe kan z̲chi'a l̲áže'gake' ljéžgake'
ka'.

Bi z̲nnégake' chegak ljéžgake' ka'.

18 Benne' ka' že' l̲áže'gake' wká'n cháwe'gake' da' žaken, z̲gá'ngake' cháwe'do', nich gak chawe' dot da' zej nake'.

Benne' ka' z̲dan l̲áže'gake' yel̲a' gape

4 ¿Biz̲ chen' z̲dil̲-le, na' z̲dil̲ díža'le? Ki žaken chele dan' z̲dan l̲áže'le da' zan da' z̲dan l̲áže'le to tole, na' che l̲en z̲díl̲-
l̲enle lježle ka'. 2 Da' zan da' žénelele, na' dan' bi z̲zi'len, che l̲en žotle benách ka'. Z̲ze l̲áže'le da' zej nap lježle ka', na' dan' bi z̲zi'len, che l̲en z̲dil̲ díža'le, na' z̲dil̲-le. Bi z̲zi'le da' žénelele, dan' bi z̲nnablen l̲aw Dios. 3 L̲a'kze zoa bi da' z̲nnable, bi be z̲zi'le, dan' bi nak chawe' kan z̲nnablen, dan' žénelele da' z̲nnablen nich wkónlelen žin kan žaz l̲áže'zele. 4 L̲e'e, benne' ka' ba wléj yichjle Dios, ¿Bi nnézlele cha' z̲ka'n z̲enle da' ka' zej nnitan' yežlyó nga, ba beyakle ka to benne' bi z̲l̲e'ele' Dios chawe'? No benne' z̲ka'n z̲ene' da' ka' zej nnitan' yežlyó nga, bi gak wká'n z̲ene' Dios, na' ba beyake' ka to benne' bi z̲l̲e'ele' Dios chawe'. 5 Bi z̲n-
naze da' nyejw l̲e'e yiche la'y, da' z̲n-
nan: “Dios bene' be' da' nakkzžo nich gak ži'ilžo L̲e', na' žekle' chežo cha' z̲bej yichjžo-ne'.” 6 Na'a, da' žonn Dios chežo nakl̲e'en z̲en, dan' nyejw l̲e'e yiche la'y, da' z̲nnan: “Dios žsejwe' x̲nezgak benne' ka' z̲ka'n z̲en kwíngake', san dot l̲aže'e žon chawe'e benne' ka' zej nake' gax̲jw l̲aže'.” 7 Che l̲en:

Le soa gax̲jw l̲aže' l̲aw Dios.
Le til̲e da' x̲iwe', na' wz̲onnjen gan zoale.
8 Le we' l̲aže' sóal̲enle Dios, na' L̲e' yed-
jsóal̲ene' l̲e'e.
L̲e'e, benne' dol̲a' ka', le gak chawe', na'
biž gonle dol̲a'.
L̲e'e, nólele l̲e'e žak chóplele, na' chope
da' nží'ilele, le gon chawe' yichj
láz̲do'le.
9 Le gak nyache' l̲aže', na' le kwež, na' le
kwež nyache'.

Na'a žzížele san žala' kwéžele.
Žebélele san žala' gak nyache' láže'le.
10 Le gak gaxjw laže' law Xanžon', na' Le'
le'ele' le'e chawe'.

Bi žala' nnežo che lješšo ka'

11 Zí'na'do' ka', bi nnele che lježle tole
yetole. No benne' znnie' che lježe', na'
zbej bi'e da' žone', benne' ni znnie' che
xtiža' Dios, na' znnie' che da' wnnakze'
Le'. Na'a, cha' zži'le che xtiža' Dios, žon
kwino' benne' zchi'a laže'en, na' bi žono'
kan znna xtiže'e. 12 Na'a, toze nak Dios,
Bennen' bchalje' xtiže'e, na' lezka' nake'
Bennen' zchi'a laže'e da' žonžo. Lekze'
gak yeslé' benách ka' o wžía yi'e benne'
ka'. Na'a, ¿nozkze žon kwino', zbej bi'o
lježo'?

Bi nnezlžo da' gak wxé wižj

13 Na'a, le wzé nag, nólele znnale:
“Wxé wižj chejto' yežen', na' soato' ga
na' to yiz, na' da' zan da' gá'wto', na'
góte'to', na' ki gáta'le'e mežw cheto'.”
14 Bi nnézlele da' gak wxé wižj. ¿Nakxkze
nak chežo, kan zoažo yežlyó nga? Nakžo
ka bichlá da' zlan' to chí'ido'ze, na' la'
ženitten. 15 Che len, ki žala' nnale: “Cha'
yénele Xanžon', soažo nbanžo, na' to
yetó da' gonžon.” 16 Na'a, le'e, lo yela'
zka'n zen kwin chele zza' láže'le da' zen
da' gonle. Yógo'te da' ki da' žonlen zej
naken da' kegle ka'. 17 Cha' nnezlžo da'
naken chawe' da' žala' gonžon, na' cha'
bi gonžon, žonžo dola'.

Žedw žse'e láže'gak benne' wnni'a ka'

5 Le'e, benne' wnni'a ka', le kwež, na'
le kwéžeya'a, dan' za' ža lé'elele yela'
yache'. 2 Ba nbia yi' yela' wnni'a chele,
na' beldo' ka' che laže' ba btégakba'
da' žákwle. 3 Ba nak che mežw oro, na'
mežw plat chele kan nak che ya da'
ba wzén xche'en, na' xche'e na' naken
ka to da' žesbaga' le'e zia, na' gaken
chele ka to yi' da' wžía yin' le'e. Ki
gaken chele dan' bsa' btoble chezle yela'
wnni'a da' yesbagan' le'e zia ža ze lawte
ža kate' wchi'a laže' Dios le'e. 4 Le wia
nga. Benne' wen žin ka', benne' belápgake' yez chele, znnab yóžgekle' lázjwgake' dan' bi wdízjwle légake', na' dan'
znnabgak benne' wen žin ka' ba ženlen
law Xanžon', na' Le' zchi'e ni'a ne'e zan
ka'. 5 Bkónlele žin yela' wnni'a chele lo
yežlyó nga, na' we'j bdáwtezle da' znnaze
chele. Ben zen kwinle, san za' žin ža kwia
yi'le. Gak chele kan žak che beže, bia
ženne', ba bžin ža gotžo-ba'. 6 Zchogle
chegak benne' chawe' ka' gátgake', na' légake' bi zží'igake' chele le'e katen' žotle
légake'.

Žala' gakžo zen laže' na' wcháljlenžo Dios

7 Na'a, zí'na'do' ka', le gak zen laže'
na' zejte ža yelá' Xanžon'. Le wia kan
žon benne' žaz ža'ne'. Lo yela' zen laže'
zbeze' yéjwsio', na' yejw che byo' yejw,
na' te na' yelape', na' yez zan yetobe'.
8 Lezka', zí'na'do' ka', le'e na' žejle'le che
Benne' Criston', le gak zen laže', na' le
gon choch kwinle, dan' za' gawze ža yelá'
Xanžon'. 9 Zí'na'do' ka', bi nnele che lježle
tole yetole, nich bi bága'le zia. Le wia
nga. Za' žin ža yelá' Xanžon', Bennen'
wchi'a laže'e da' žonle. 10 Zí'na'do' ka', le
wia kan gok chegak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Xanžo Dios. Zej nake' ka
to da' zloe'elen žo'o kan žala' gakžo zen
laže' la'kze sáka'žo. 11 Na'a, znnažo chégake' zej nake' benne' ka' gok yela' ba
nez zen chégake', benne' ka' wzáka'gake'.
Ba bénlele kan gok che Job. Goke' zen
laže' la'kze wzáka'li'e, na' nnézlele da'
ben Xanžo Dios chie' wdé na'. Xanžo Dios
žeyache' láže'le'ele' žo'o, na' že' laže'e
žo'o.

12 Zí'na'do' ka', da' ni da' žapa' le'e
naken to da' zenle'en, da' znnan: bi gon
chochle xtíža'le ni'a che Bennen' zoe'
ya'abá che Dios, na' kege ni'a che da'

zej nnita' yežlyó nga, na' kege ni'a che bíte'teze da' žon chochle x̱tíža'le ni'a chen. Kate' nnale: “o'” žal̲a' nnázele: “o'.” Kate' nnale: “o'o” žal̲a' nnázele: “o'o.” Ki žal̲a' gonle, nich bi bága'le z̲ia l̲aw Dios.

13 Cha' z̲zaka' no benne' nake' toze l̲en l̲e'e, žal̲a' wchálj̲l̲ene' Dios. Cha' zoa no benne' žebele', žal̲a' gol̲e' da' žoe l̲awn Dios. 14 Cha' no benne' žake' yižwé', benne' nake' toze l̲en l̲e'e, žal̲a' wl̲iže' benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', nich wchálj̲l̲engake' Dios, na' nnábgekle' L̲e' yeyone' benne' yižwén'. Žal̲a' chébgake' l̲e' set, na' wchálj̲l̲engake' Dios l̲o la X̲anžon'. 15 Kate' wchálj̲l̲engake' Dios, na' žejl̲é'gake' yeyón Benne' Criston' benne' yižwén', naž gon X̲anžon' ga yeyase', na' cha' bene' dol̲a', yenít l̲awe' l̲e'. 16 Che l̲en, cha' nbága'le dol̲a' le yex̲óalapan' tole l̲en yetole, na' le nnab l̲o wláz lježle tole yetole l̲aw Dios nich yeyone' l̲e'e, na' yežój yižwén' da' žakle. Da' z̲chal̲j̲l̲en benne' chawe' Dios, dan' žone' dot l̲aže'e, záka'l̲e'en. 17 Lías, bennen' bchal̲je' l̲o wláz Dios ža ni'te, goke' benne' che yežlyó nga kan nakžo žo'o, san katen' bchálj̲l̲ene' Dios, na' wnnable' L̲e' nich bi gak yejw, na' bi gok yejw l̲o yežlyón' chonne yiz yo'o gachje. 18 Wdé na' bchálj̲l̲ene' Dios da' yoble, na' beyák yejw, na' bnez̲jw da' gozgak benne' ka' wnníta'gake' ža ka'.

19 Z̲í'na'do' ka', da' ni žal̲a' nnézlele. Cha' chix̲le to benne' nake' toze l̲en lježžo ka', benne' nónbi'e da' naken dot da' li, na' cha' zoa no benne' gone' ga yeyát l̲aže'e, 20 na' bennen' bene' ga beyát l̲aže' benne' dol̲an', bennen' wdíe' ga yoble, yeslé' benne' dol̲an' l̲o yel̲a' got, na' gone' ga yenít l̲aw Dios dol̲a' zan da' wbaga' bennen'. Ka'kze gaken.

DIŽA' NEŽW DA' BZOJ BEDW

Bedw žape' “Padiox” benne' ka' che Jesús

1 Neda' Bedw, naka' wbás bseḷa' Jesús, Benne' Criston'. Zzoja' chele ḷe'e yiche ni, ḷe'e náslasle zi'to' gan že' lažle, na' zoale gan nbab Ponto, na' gan nbab Galasia, na' gan nbab Kapadosia, na' gan nbab Asia, na' gan nbab Bitinia. 2 Xažo Dios wžekze' ḷe'e ḷo na' Dios Be' La'y kan wnnakze' gone' ža ni'te nich gakle che Ḷeze', na' nich gonle kan znna xtiža' Benne' Criston', na' gakle dot chawe' ni'a che xchene'. Znnabla' Dios gon chawe'e ḷe'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le.

Da' žxen láže'tezžo

3 ¡Ga'n zen Dios, Xa Xanžo Jesús, Benne' Criston'! Ḷo yeḷa' žeyache' laže' zen chie' bnezjwe' yeḷa' nban kobe chežo. Dan' besbane' Jesusen' ḷo yeḷa' got žxen láže'tezžo Ḷe', 4 nich gata' chežo da' žape chi'i Dios chežo ya'abá chie'. Dan' žape chi'i Dios, dan' wnezjwe' chegak benách chie' ka', bi nitlen, na' bi žan', na' bi yeyožen. 5 Dan' žejḷe'le che Dios, ḷo yeḷa' wak zen chie' gape chi'e ḷe'e na' zejte ža na' yebéḷenlele yeḷa' žeslá da' naken dot ḷi laže', dan' ba bkweze' chežo, na' dan' wḷoe'ele' ḷaw ža ze ḷawte ža na'.

6 Che ḷen žebéḷe'elele, la'kze na'a zzáka'le to chi'ido' dan' nníta'gak da' zan da' žsaka' zí'gaken ḷe'e. 7 Dan' zzóelele da' zan da' žsaka' zí'gaken ḷe'e, nak bia' nak dot ḷi laže' kan žejḷe'le che Benne' Criston'. Ki žon cháwe'žo oro, da' nitlen, na' žon cháwe'žon ḷo yi'. Che ḷen, kate' ba nzi' bia' yeḷa' žejḷé' chele, da' záka'žen ka oro na', na' gak yeḷa' zen, na' yeḷa' ba la'ne chele ža na' wḷoé'e ḷaw Jesús, Benne' Criston'.

8 Ḷe'e nží'ilele Benne' Criston' la'kze batkle bḷé'elele-ne'. Žejḷe'le chie' Ḷe' la'kze bi zḷé'elele-ne' na'a, na' žebéḷe'elele. Yeḷa' žebél chele da' nakžen zen ka gak wḷoe'elžo, naken dot ḷi laže'. 9 Ki naken dan' žebéḷenlele yeḷa' žeslá che be' nákkzele dan' den chele dan' žejḷe'le che Benne' Criston'.

10 Ža ni'te benne' ka', benne' bcháljgake' ḷo wláz Dios, bsédgekle' dot kan nak yeḷa' žeslá na', dan' den chežo na'a, na' bcháljgake' kan nak da' chawe' da' žonn Dios chežo. 11 Dios Be' La'y, Benne' nake' toze ḷen Benne' Criston', bzejni'ile' zga'ale benne' ka' bcháljgake' ḷo wláz Dios, na' bḷoe'ele' ḷégake' kan žaḷa' saka' Benne' Criston', na' ḷezka' kan gak yeḷa' zen chie' te na'. Che ḷen be' láže'gake' nnézgekle' batx gaken, na' noz benne' gak chie' dan' bḷoe'el Ben' nake' toze ḷen Benne' Criston' ḷégake'. 12 Dios bḷoe'ele' benne' ka' bcháljgake' ḷo wlaze' Ḷe', bi naken to da' ḷé'egekle' ḷégake', san žo'o ni ḷe'elžo dan' bcháljgake' chen, na' ḷe'e žénlele na'a kan nak chen. Benne' ka', benne' zzoa lígake' diža' chawen', zcháljgake' che da' ni, na' yeḷa' wak che Dios Be' La'y zóaḷenen ḷégake'. Dios chežo, Bennen' zoe' ya'abá, žseḷe'e Dios Be' La'y na' chežo. Žénegekle wbás che ya'abá ka' nnézgekle' kan nak dan' bcháljgake' ža ni'te.

Dios žḷiže' žo'o nich gakžo la'y

13 Che ḷen, le gak ban laže' na' le kwézteze cháwe'do'. Dot láže'le le wxén laže' Dios gonne' da' chawe' chele ža na' kate' yeḷá' Jesús, Benne' Criston'. 14 Le gon kan znna xtiža' Dios, na' bi we'le latje da' zdan láže'le chen' ḷe'e ga yoble, kan benle kate' bi na' gónbia'le Dios. 15 Žaḷa' gakle la'y ḷo yógo'te da' žonle, kan la'y nak Dios, Bennen' bḷiže' ḷe'e nich gakle chie' Ḷe'. 16 Ḷezka' nyejw ḷe'e yiche la'y, kan wnnakze Dios, da' znnan: “Le gak la'y, dan' naka' neda' la'y.”

17 Znnale: “Xato'” kate' zcháljlenle Dios, na' Ḷe', nak tḷebe kan zchi'a laže'e

to to benne' kan nak da' ben to to benne' ka'. Che len žala' žébele Le' kate' ne zoale yežlyó nga, da' bi nakkzen lažle. 18 Dios beslé' le'e lo da' gokle ža na' katen' benle kan zej nak da' ka'ze ka' da' bdegak xa xto'le ka' lo na'le. Nnézkzelele beya'we' le'e, kege len to da' kwia yin' kan zej nak oro, na' plat, 19 san len xchen Jesús, Benne' Criston', da' záka'le'en, dan' bde kwine', na' goke' ka to zila' dot chawe', bian' žótgake'-ba' law Dios nich yegá'a dola'. 20 Dios wžekze' Benne' Criston' zga'ale kate' bi na' gone' yežlyó nga, na' ža ni zoažo na'a bene' ga bloe'e lawe' nich gak gon chawe'e le'e. 21 Ni'a che da' ben Benne' Criston' žejle'le che Dios, Bennen' besbane' Le' lo yela' got, na' bene' ga nake' blo. Ka' naken, žejle'le che Dios, na' žxen láže'le Le'.

22 Na'a, ba beyakle chawe' dan' žonle kan znna da' naken dot da' li, na' naken dot li laže' kan nží'ilele lježle ka', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. Che len, dot láže'le žala' ží'ilele lježle tole yetole. 23 Ba naple yela' nban kobe, kege dan' bnníta'gak benách ka' le'e, benne' ka' žátgakkze', san Bennen' zoakze' bnnite'e le'e, na' naljle ni'a che xtiža' Dios, da' naken ban, na' da' zoan to chi'ize. 24 Ki naken, dan' nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Yógo'te benách zej nake' kan nak yixe'.
Yela' xtan chégake' naken ka to yeje che yixen'.
Zbiž yixen', na' zbia yi' yejen'.
25 San xtiža' Dios zoan to chi'ize.
Diža' ni bžin chele ni'a che diža' chawen' da' zzenlto' le'e.

2 Che len le wká'n yógo'te da' kegle. Biž gon láže'le, na' bi wloé'ezele kwinle ka benne' chawe' ka' lawgak benách ka'. Biž gé'elele, na' bi nnele che lježle ka'. 2 Žala' dan láže'le da' naken che Dios Be' La'y nich gólele kan žongak bi' že'ndo' ka', bi' ka' zdan láže'gakbe' niže'. Ki žala' gonle na' zejte ža yelale, 3 cha' žákbe'elele nak Xanžon' ži'i laže'.

Benne' Cristo nake' ka to yej xe ban

4 Le biga' law Xanžon', Bennen' nake' ka to yej xe ban. Nake' ka to yej da' bzoagak benách ka' chela'ale, san naken to da' wžekze Dios da' zakan'. 5 Lezka', le'e nakle ka yej ban ka'. Le we' latje wkonle Dios le'e žin, nich gone' ga gakle ka to yodo' gan soakze Dios Be' La'y. Lo yodon' gakle ka bxoz ka', benne' zej nake' che Dios, na' lo na' Jesús, Benne' Criston', gak wdele da' ka' žonle law Dios, da' ka' žonle len yela' wak che Dios Be' La'y, dan' žaz laže' Dios. 6 Che len nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Zgo'a to yej blo lo ze'e che yež Sión,
dan' wžekza' neda', na' dan' zakan'.
No benne' žejli'e chie' Le', bi chixle'.
7 Lježto' ka', žejle'le che Benne' Criston',
na' nak yej ni chele to da' záka'le'en,
san chegak benne' ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', naken kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Yej na' dan' bzoagak benne' wen ze'e ka' chela'ale,
na' gókgekle' ka'ze naken,
yej ni ba naken yej blo lo ze'e.
8 Lezka' nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Yej na' gonen ga chejchégwgak benách ka',
na' gonen ga chejbíxjgake'.
Da' li bejchégo'gak benne' ka' bi bejlé'gake' che Benne' Criston', dan' bchíxgekle' katen' bzóagake' xtiža' Dios chela'ale. Dios wnnakze' góngake' ki.

No benne' ka' zej nake' che Dios

9 Le'e nakle benách ka' wžekze Dios. Yógo'tele nakle bxoz ka' che Benne' Wnná Bia' La'y. Nakle ka to yež da' naken che Dios na'kze. Nakle benne' chie' ka'. Ki nakle nich gak wzele diža' che da' zen ka' da' ben Dios, Bennen' bliže' le'e nich yežojle gan nak chol, na' chazle lo baní'

chawe' chie'. 10 Zga'ale bi gokle benách
ka' che Dios, san na'a ba nakle benách
chie' ka'. Zga'ale bi beyache' laže'l nitó
benne' le'e, san na'a Dios na'kze žeyache'
láže'le' le'e.

Zoažo nbanžo nich
gonžo kan žénele Dios

11 Zí'na'do' ka', nakle ka benne'
zi'to' ka', zdázele yežlyó nga. Che len,
žáta'yoela' le'e, bi we'le latje da' zdan
láže'zele chen' le'e, dan' zdíl-lenen be'
nákkzele. 12 Le gon da' naken chawe'
lawgak benách ka' bi zej nónbi'e Dios.
Ki gaken, cha' yesbága'gake' le'e zia,
na' cha' nnágake' nakle benne' wetw
benách ka', gak lé'egekle yezika' benách
ka' da' chawe' da' žonle, na' ža yelá'
Xanžon' wká'n zéngake' Dios ni'a che da'
nákkzele le'e.

13 Dan' nakle che Xanžon' le gape ba
la'ne yógo'te benne' yolawe' ka', cha' nak
benne' znna bi'e dot yežlyó nga, dan'
nake' benne' wnná bia' blo, 14 o cha' nak
benne' znna bi'e to yež, bennen' bzoa
benne' wnná bia' blo na' latje chie' nich
sele' benne' ka' snia, benne' žóngake' da'
zinnj, na' gape' ba la'ne benne' ka' žón-
gake' da' naken chawe'. 15 Ki žénele Dios
gonle nich wzóa žile benne' bi nnezle ka',
na' benne' ka' zej nchixle', kate' lé'egekle'
da' naken chawe' da' žonle, na' bi be gak
nnégake' chele.

16 Le gak ka benne' ka' ba belágake',
san bi wkónlele žin yela' nla chele nich
gonle da' kegle. Ki žala' gonle:
Le gak ka benne' ndo'w ka' che Dios.
17 Le gape ba la'ne yógo'te benách ka'.
Le ži'il lježle ka', na' le žebe Dios.
Le gape ba la'ne bennen' znna bi'e dot
yežlyó nga.

Da' wzaka' Jesús zzejni'ilen
žo'o kan gak chežo

18 Nólele le'e nakle benne' ndo'w ka',
le žebe benne' xanle ka', na' le gape-
gake' ba la'ne, kégeze gaple ba la'ne
benne' xanle ka', benne' zej nake' chawe',
na' že' láže'gake' le'e, san lezka' le gape
ba la'ne benne' xanle ka', benne' žsaka'
zí'gake' le'e lo žin da' žonle chégake'.
19 Cha' sáka'le, na' bi zoa biz chen',
na' cha' sóelelen dan' žéklele naken da'
žénele Dios, naž yežojle chawe' law
Dios. 20 Na'a, cha' žonle da' kegle, na'
sel benne' yolawe' le'e snia, ¿nakxkze
yebélenlelen la'kze len yela' zen laže'
chele sóelele dan' gaken chele? San cha'
nakle zen laže', na' zzóelele da' zzáka'le,
dan' benle da' chawe', naž yežojle chawe'
law Dios. 21 Dios bliže' le'e nich sáka'le ki
dan' wzáka'kze Benne' Criston' lo wlazle
le'e, na' bzoe' chele to da' zloe'elen le'e
kan žala' gonle. Žala' sóelele da' sáka'le
kan bzoele' Le' dan' wzake'e.
22 Benne' Criston' bi be dola' bene', na'
batkle ben laže'e.
23 Katen' wnné dítjgake' chie' Le', bi
beži'e chégake'.
Katen' bsaka' zí'gake' Le', bi btil diže'e
légake',
san bde kwine' lo na' Dios,
Bennen' zchi'a laže'e da' žonžo lo da' nak
da' li.
24 Benne' Criston' wzi'kze' dola' chežo lo
bela' žen chie' katen' gote' le'e yag kroze,
nich gakžo žo'o ka benne' gat ka', na'
biž gonžo dola', san soažo nbanžo nich
gonžo da' chawe'. Le' goke' yižwé' lo
wlazžo žo'o nich yeyakžo žo'o chawe'
law Dios. 25 Gokle ka zila' ka' zdágakba'
zej nnitlba', san na'a beyakle che Benne'
Criston', Bennen' zwie' le'e, na' žape chi'e
be' nákkzele, na' nake' chele ka to benne'
žape chi'e zila' ka'.

Kan žala' gongak benne'
ka' zej nžag ne'e

3 1–2 Le'e, no'le ka', žala' gaple ba la'ne
benne' byo che chele, na' cha' bi že-
jlé'gake' che xtiža' Benne' Criston', na'
chejlé'gake' chie' Le' kate' lé'egekle' da'

nak chawe' da' žonle, na' kan nakle gaxjw laže', na' kan žaple légake' ba la'ne, la'kze bi be že'le légake' kan nak che Benne' Criston'. 3 Yela' xtan chele bi naken da' zoan láwzele, kan zpa'le yichjle, na' kan zej nak da' ka' zej naken oro da' zkónlele žin, na' laže' da' záka'le'en da' nákwle. 4 Yela' xtan chele žala' gaken da' yo'on lo yichj lázdo'le. Yela' xtan da' zóatezen naken yela' gaxjw laže', na' yela' li laže', da' ka' záka'le'egaken law Dios. 5 Lezka' gok yela' xtan chegak no'le ka' wnníta'gake' ža ni'te, no'le ka' bka'n zéngake' Dios. Bxen láže'gake' Le', na' wdápegake' ba la'ne benne' byo che chégake'. 6 Ki ben Sara. Bene' kan znna xtiža' Bran, benne' byo chien', na' bliže' le', na' wnné': "xan." Lezka' le'e gónlenle Sara na' tzen cha' gonle da' naken chawe', na' bi be žébele.

7 Le'e, benne' byo ka', žala' we' láže'le no'le che chele. Le gape-gake' ba la'ne, kégeze dan' bi zej nape' kan nak yela' wale chele, san dan' lezka' zej nape' yela' nban na', da' žonn Dios chežo, da' naken tlebe ka da' den chele. Le gon ki, nich bi wsejw da' xiwe' xnezle katen' wcháljlenle Dios.

Sáka'žo la'kze žonžo da' naken chawe'

8 Da' žapa' le'e kate' ze lawte:
Le gak toze tole len yetole yógo'tele.
Le we' laže' lježle tole yetole.
Le gak ži'i laže', na' zen laže'.
9 Bi ježi'ile che lježle.
Bi gonle da' zia che no benne' gone' da' zia chele.
Bi nne ditjle che no benne' znne ditje' chele.
Ki žala' yecheble, nnáblele Dios gon chawe'e bennen', dan' bliž Dios le'e nich gak chawe' chele. 10 Ki naken dan' nyejw le'e yiche la'y da' znnan:
No benne' žénele' yebélenle' yela' nban chie', na' kweze' cháwe'do',
žala' wka'ne' diža' zi' ka', na' biž gon laže'e.
11 Žala' wka'ne' da' kegle, na' gone' da' naken chawe'.
Žala' we' laže'e gá'nlene' lježe' ka' chawe', na' gónteze' ki.
12 Xanžo žape chi'e benne' chawe' ka',
na' zze nage' da' zcháljlengake' Le',
san žsejwe' xnezgak benne' ka' žóngake' da' kegle.
13 ¿Nozkze benne' gone' le'e da' zia cha' že' láže'le góntezle da' naken chawe'?
14 La'kze sáka'le katen' žonle da' naken chawe', gak yela' ba nez zen chele. Bi žébele nitó benne', na' bi kwe' zédlele,
15 san le wxén laže' Benne' Criston', na' le we'e latje nna bi'e lo yichj lázdo'le. Le sóateze nich gak wzejní'ilele yógo'te benne' ka', benne' nnábgekle' le'e biz chen' žxen láže'le Benne' Criston', na' žala' gonle da' ni lo yela' gaxjw laže' chele, na' lo yela' žape ba la'ne benne' ka'. 16 Le gónteze da' naken chawe' law Dios, na' cha' zej nnita' benne' ka' zn-négake' che da' naken chawe' da' žonle dan' žejle'le che Benne' Criston', naž yedoé'egekle' ni'a che da' wnnégake' chele. 17 Cha' sáka'le, gakže chawe' cha' naken dan' žonle da' naken chawe', na' kege dan' žonle da' kegle, cha' Dios žénele' gaken ki chele.

18 Wzáka'kze Benne' Criston', na' gote' lo wlazžo žo'o nich beké'e to chi'ize dola' da' wbága'žo. Le' nake' chawe' san gote' lo wlazžo žo'o, benne' dola' ka'. Ki bene', na' beyone' žo'o toze len Dios. Lo bela' žen chie' gote', san lo be' nakkze' ne zoe' nbane' to lo bela' žen kobe. 19 Lo be' nakkze' wyeje', na' bcháljlene' be' ka' gókgakkze benne' ka', na' nyéjwgake' lo latje chol. 20 Benne' ki bží'igake' che xtiža' Dios ža ni'te, ža na' wzóa Noé, katen' wléz Dios lo yela' zen laže' chie', na' bi bžia yi'e légake', xakte ben Noén' barkw zen na'. Lo barkwn' belagak babze benne' ka' lo nisen', xóno'gake', benne'

byo ka' l̲en no'le ka'. 21 Nisen' naken to da' z̲loe'elen kan nak nis gan yezoažo nis, dan' nak bian' belažo l̲o ye l̲a' got dan' bebán Jesús, Benne' Criston', l̲o ye l̲a' got. Dan' žezoažo nis bi naken to da' žon chawen' da' nakžo l̲áwzele, san z̲loe'elen že' l̲áže'žo gak yichj l̲áz̲do'žo chawe' l̲aw Dios. 22 Jesús, Benne' Criston', bebene' ya'abá che Dios, na' bejži'e kwit l̲i ža che Dios, na' z̲nna bi'e wbás che ya'abá ka', na' benne' wnná bia' ka', na' benne' blo ka'.

Žal̲a' gonžo x̲chin Jesús l̲en ye l̲a' wak che Dios

4 Che l̲en kan wz̲aka' Benne' Criston' l̲o be l̲a' žen chie', l̲ezka' l̲e'e žal̲a' soale sáka'le. Bennen' z̲zake'e dan' žone' da' naken chawe' ba bka'ne' do l̲a'. 2 Na'a so l̲aw, žal̲a' góntezle kan žénele Dios, na' kege kan z̲dan l̲áže'zele l̲o ye l̲a' benách chele. 3 Schal̲e'e benle kan žongak benne' ka' bi zej nónbi'e Dios. Ža ni'te benle da' bi žal̲a' gonle. Wzé l̲áže'le da' kegle ka'. Wzóžlele. We'j bdáwl̲e'ele na' bka'n z̲enle lo'a ka' da' bi žo'o l̲aže' Dios. 4 Na'a, žebángekle benne' ka' žóngake' ki dan' biž žónl̲enle légake' tz̲en katen' žóngake' da' kegle ki, na' che l̲en z̲nnégake' chele. 5 Žon byenen wl̲oé'el kwíngake' l̲aw Dios, Bennen' za' wchi'a l̲aže'e benne' ban ka', na' benne' gat ka'. 6 Che l̲en bchal̲j Benne' Criston' diža' chawen' l̲awgak benne' gat ka', benne' ka' Dios bchi'a l̲aže'e légake' katen' wníta'gake' ježlyó nga, kan z̲chi'a l̲aže'e yógo'te benách ka'. Bchal̲jlen Criston' légake' nich nníta'gake' l̲o ye l̲a' nban l̲o be' zej nakkze', kan zoakze Dios l̲o ye l̲a' nban.

7 Za' žin ža yeyóž che yógo'te da' zej nnitan'. Che l̲en, le gak l̲az̲do' yaž, na' le soa wchál̲jlenle Dios. 8 Da' žon byenžen, le ži'il l̲ježle tole yetole, dan' cha' nakle toze l̲o ye l̲a' nži'il, soale yenít l̲awle chegak l̲ježle, benne' ka' béngake' chele da' z̲ia. 9 Le we' latje l̲ježle ka' gá'ngake' ližle, na' bi nnele chégake'. 10 Žal̲a' wkónlele binlo žin da' ka' benn Dios chele, nich gákl̲enle l̲ježle tole yetole. 11 No benne' z̲zoa lie' che Dios, žal̲a' wchalje' x̲tiža' Dios, na' bennen' žone' x̲chin Benne' Criston' žal̲a' wkonle' žin ye l̲a' waken' da' žonn Dios chie'. L̲o yógo'te da' žonle, žal̲a' ga'n z̲en Dios ni'a che da' ben Jesús, Benne' Criston'. ¡Gákteze che Dios ye l̲a' z̲en, na' ye l̲a' wnná bia'! Ka'kze gaken.

Sáka'gak benne' ka' che Jesús

12 Z̲í'na'do' ka', bi yebánlele dan' žsaka' zí'l̲e'egak benách ka' l̲e'e. Bi naken da' bi zej nonbia' benách ka' che Dios. 13 Le yebél dan' de latje chele gónl̲enle Benne' Criston' tz̲en l̲o da' z̲zake'e L̲e' nich gak yebélele ža na' yel̲é'e L̲e', katen' l̲é'elele ye l̲a' baní' chie'. 14 Cha' nnegak benách ka' chele dan' nakle toze l̲en Benne' Criston', ye l̲a' ba nez z̲en gaken chele, dan' gak bian' zoal̲en Dios Be' La'y l̲e'e, Bennen' ze'e ya'abá che Dios. Benách ki z̲nnégake' chie' L̲e', san l̲e'e žaple-ne' ba la'ne. 15 Cha' saka' no benne' nake' toze l̲en l̲e'e, žal̲a' gaken dan' nake' toze l̲en Benne' Criston', na' kege dan' nake' benne' wetw benách ka', o benne' wbán, o benne' wen da' kegle, o dan' žliz chie' ga yoble. 16 Na'a, cha' nólele l̲e'e sáka'le dan' nakle toze l̲en Benne' Criston', bi žal̲a' yedoé'elele, san le wká'n z̲en Dios dan' nzi' lale benne' ka' che Benne' Criston'.

17 Ba bžin ža so l̲aw Dios wchi'a l̲aže'e benách ka' zej nake' che L̲eze'. Cha' so l̲awe' wchi'a l̲aže'e žo'o, ¿nakx̲kze gaken chegak benne' ka' bi žóngake' kan z̲nna diža' chawen' chie' L̲e'? 18 Cha' nak zede yelagak benne' ka' žóngake' da' naken chawe', ¿nakx̲kze gaken chegak benne' ka' z̲ží'igake' che Dios, na' žóngake' do l̲a'? 19 Ki naken, benne' ka' z̲záka'gake' dan' žénele Dios gaken ki, žal̲a' góntezgake'

da' naken chawe', na' wdégake' be' zej nakkze' lo na' Dios, Bennen' benkze' légake', na' žone' Le' kan znna xtiže'e.

Bedw zzejni'ile' benne' ka' che Jesús

5 Na'a, zzejni'ila' benne' gole ka', benne' žape chí'igake' le'e, le'e na' nakle che Benne' Criston', dan' lezka' naka' neda' benne' gole kan zej nake' légake', na' ble'ela' da' wzaka' Benne' Criston', na' lezka' gónlena' légake' tzen, si'to' yela' baní' da' la' lawn. 2 Le'e, benne' gole ka', le gak ka benne' wape zila' ka' kan žape chi'ile benách ka' bde Dios lo na'le. Le gon ki dot láže'le kan žénele Dios, na' kege dan' žon byenen gonlen, o dan' zdan láže'le yela' gape. Le gon xchinle dan' žaz láže'le gonlen, 3 na' kege dan' žénelele nna biá'zele benne' ka' ndégake' lo na'le. Le we' laže' gakle to da' zloe'elen kan žala' gakgak benne' ka' žape chi'ile. 4 Ki gaken, katen' yelá' Benne' Criston', Bennen' blo wape zila' ka', naž si'le to da' yebélenlelen da' batkle te chen.

5 Lezka' le'e, xkwide' ka', le gon kan znnagak benne' gole ka'. Yógo'tele žala' gaple ba la'ne lježle, tole yetole, lo yela' gaxjw laže' chele, dan' nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Dios žsejwe' xnezgak benne' ka' zka'n zen kwíngake'
san žáklene' benne' gaxjw laže' ka'.

6 Le gak gaxjw laže' lo na' Dios, na' Le' gone' le'e benne' wale ka' kate' žin ža chen. 7 Le wdé lo na' Dios yógo'te da' žonen ga že' zédelele dan' Le' že' laže'e le'e.

8 Le gak lazdo' yaž, na' le soa ban laže', dan' zoa da' xiwe', dan' bi zle'elen le'e chawe', na' zdan dot gawze, na' naken ka to beže yixe' zbéžya'aba', na' žiljba' no benne' gawba'. 9 Le soa choch kan žejle'le che Benne' Criston', na' le wsejw xnez da' xiwe', dan' nnézlele zzáka'gak lježle ka', benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, kan zzáka'le le'e. 10 Naž kate' ba wzáka'le to chí'ido'ze, Dios gone' ga gakle dot chawe', na' ga gakle choch, na' ga gólele, na' ga soale nbanle to chi'ize. Dios na'kze žonne' chežo yógo'te da' žebélenlžon, na' bliže' žo'o nich yebélenlžo yela' baní' chie' da' zoan to chi'ize, dan' nakžo toze len Jesús, Benne' Criston'. 11 ¡Ga'n zénteze Dios, na' gákteze chie' yela' wnná bia'! Ka'kze gaken.

Bedw zzele' diža' benne' ka' che Jesús

12 Díža'do' ni zzoja' chele lo na' Silbano, na' žekla' nake' to lježžo dot li laže'. Žénela' gon chocha' le'e, na' zzoa lia' che da' ka' benn Dios chežo, da' zej nak bian' da' li nži'ile' žo'o. Le gak choch dan' zoalen yela' nži'il chie' le'e.

13 Benne' ka' che Benne' Criston', benne' nníta'gake' Babilonia, žápegake' le'e "Padiox." Dios wžekze' légake' kan wží' le'e. Lezka' xkwide' Markos, xkwiden' nakbe' ka zi'nkza', žapbe' le'e "Padiox." 14 Le gape "Padiox" lježle tole yetole, na' le chela' lježle tole yetole lo yela' nži'il chele.

Znnabla' Dios wká'n žie' yichj lázdo'le, yógo'tele na' nakle che Jesús, Benne' Criston'. Ka'kze gaken.

DIŽA' BEŽOPE DA' BZOJ BEDW

Bedw žape' “Padiox̲” benne' ka' che Jesús

1 Neda', Smon Bedw, žapa' l̲e'e “Padiox̲”, l̲e'e na' žejl̲e'le che Jesús, Benne' Criston'. Naka' wen žin che Jesusen', na' wbás bsel̲e'e L̲ekze'. Nak tl̲ebe da' zaka' yel̲a' žejl̲é' chele chie' L̲e', ka zaka' yel̲a' žejl̲é' cheto' chie' L̲e'. Dios bene' ga žejl̲e'le chie' L̲e' dan' nakkze' chawe', na' dan' l̲ezka' X̲anžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o, nake' chawe'. 2 Z̲nnabla' Dios gon chawe'e l̲e'e, na' wzóa žie' yichj l̲ázdo'le dan' nónbia'le Dios, na' X̲anžo Jesusen'.

Ka zej nak benne' ka' che Jesús

3 Dios, l̲en yel̲a' wak z̲en chie', ba benne' chežo yógo'te da' žon byenen gapžon nich gata' yel̲a' nban da' zejlí kanne chežo, na' nich gakžo l̲az̲do' yaž, dan' nónbia'žo Bennen' bl̲iže' žo'o nich gak si'žo yel̲a' baní' chie' L̲e', na' da' nak chawe' chie'. 4 Dan' žone' ki, bene' ga gak si'žo da' z̲en ka', na' da' naken chawe' da' bchebe l̲aže'e gonne' chežo, na' dan' naken ki, ba belažo l̲o da' bi naken chawe' da' žaken yežlyó nga dan' z̲dan l̲áže'gak benách ka' da' kegle, nich gak gakžo kan nak Dios na'kze. 5 Che l̲en, cha' žejl̲e'le che Benne' Criston', le we' l̲aže' gakle ži'i l̲aže'. Kate' ba nakle ži'i l̲aže', le we' l̲aže' gata' yel̲a' žejní'il chele. 6 Kate' ba naple yel̲a' žejní'il, le we' l̲aže' nna bia' kwinle, na' kate' ba z̲nna bia' kwinle, le gak z̲en l̲aže', na' kate' ba nakle z̲en l̲aže', le gak l̲az̲do' yaž. 7 Kate' ba nakle l̲az̲do' yaž, le ži'il lježle ka', na' kate' ba nží'ilele lježle ka', l̲ezka' le ži'il yógo'te benách ka'.

8 Cha' ki žonle, na' zej žakže dot l̲i l̲aže' kan žonle da' ki, na' da' ki góngaken ga bi gak dáche'ze yel̲a' žejl̲é' chele, na' chej gakže l̲i l̲aže' kan nónbia'le X̲anžo Jesús, Benne' Criston'. 9 No benne' bi že' l̲aže'e gone' ki, nake' ka to benne' l̲o chol̲e, benne' nitle', dan' ba gol̲ l̲aže'e beyón Benne' Criston' l̲e' chawe', na' beké'e dol̲a' ka' da' wbage'e zga'ale. 10 Che l̲en, z̲í'na'do' ka', žal̲a' chejsá' l̲áže'le bl̲iž Dios l̲e'e, na' wžekze' l̲e'e. Cha' gonle ki, bi chíx̲lele. 11 Ki gaken, Dios dot l̲aže'e gonne' l̲e'e latje chazle gan z̲nna biá'teze X̲anžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o.

12 Che l̲en gónteza' ga chejsá' l̲áže'le da' ki l̲a'kze ba nnézkzelelen, na' ba nzi' l̲o na'le da' naken dot da' li, na' z̲kónlelen žin. 13 Žekla' neda' žal̲a' yesá'a l̲áže'le kan zej nak da' ki x̲akte ne zoa' nbana'. 14 Žal̲a' gona' ki dan' nnezla' za' žin ža gata' neda'. X̲anžo Jesús, Benne' Criston', ba gožkze' neda' gaken chia' ki. 15 Che l̲en že' l̲áže'l̲i'a gona' ga chejsá' l̲áže'tezle da' ki te gata'.

No benne' ka' bl̲é'egekle' yel̲a' baní' che Jesús

16 Bi bchál̲jl̲ento' l̲e'e to da' dáche'ze katen' bzejni'ilto' l̲e'e kan žin ža yel̲á' X̲anžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' nape' dot yel̲a' wnná bia'. Neto' bl̲é'ekzelto' yel̲a' baní' z̲en chien'. 17 Bl̲e'elto' L̲e' katen' X̲ažo Dios wdape' L̲e' ba la'ne, na' bka'n z̲ene' L̲e', na' benlto' chi'i Dios, dan' bžojen latje baní' chie', na' wnné': “Benne' ni nake' Z̲i'na'. Nži'ila' L̲e', na' žaz l̲aža'a L̲e'.” 18 Neto' bénkzelto' chi'i na', dan' bžojen ya'abá che Dios katen' wzóal̲ento' X̲anžon' l̲aw ya'a la'y na'.

19 Dan' goken nak bian' nak dot da' li da' wnnagak benne' ka' bchál̲jgake' l̲o wláz Dios ža ni'te, na' žal̲a' we' l̲áže'le dižan', dan' naken ka to yi' da' z̲za'ní' gan nak chol̲ ni, na' zejte ža yel̲á' Bennen' nake' ka belj x̲sile chežo, na' z̲za'nín' l̲o yichj l̲ázdo'le. 20 Da' ni žon byenl̲e'en chejní'ilele, dan' z̲nnan: “Bi gak nitó

benne', žakze chie', chejni'ile' da' wnná no benne' bchalje' lo wláz Dios." 21 Da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, bi bcháljgaken' dan' gónekzegekle', san bcháljgake' lo wláz Dios da' bchiz Dios Be' La'y lo yichj lázdo'gake'.

No benne' ka' žsédgekle' da' wen laže'

2 Lezka' wnníta'gak benne' wen laže' ka', benne' ka' wnnázegake' bcháljgake' lo wláz Dios, benne' ka' wnníta'lengake' benách Israel ka'. Lezka' sóalengak benne' wen laže' ka' le'e, na' wsédgekle' le'e da' wen laže'. Lo yela' wen laže' chégake' wsédgekle' le'e da' naken chégakze', dan' gonen ga gon zož chele yebéj yichjle da' naken dot da' li. Zží'igake' che Xanžo, Bennen' beslé' žo'o. Dan' góngake' gonen ga wžía yi' Dios légake'. 2 Zanle le'e gónlenle légake' tzen lo da' kegle da' góngake', na' dan' gonle bálele ki, na' nnegak benách ka' che diža' chawen' da' naken dot da' li. 3 Dan' dan láže'gake' yela' gape, wsédgekle' le'e da' wen laže', nich sí'gake' da' naple. Ba nžog chegak benne' ka' kwia yí'gake' to chi'ize, na' za' žin ža na'.

4 Dios bi benít lawe' wbás che ya'abá chie' ka' katen' bzóagake' chela'ale xtiže'e, san bsejwe' légake' latje chol, gan zej nžeje' do ya, na' želbeze' ža na' katen' wžía yi' Dios légake'. 5 Lezka', bi benít law Dios benne' ka' wnníta'gake' ža ni'te katen' bsele'e nis yejw da' bchinnjen yežlyó nga, na' bžia yi'e benne' wen da' zinnj ka', san beslé' Noé lo nisen', bennen' bzoa lie' che da' naken chawe'. Lezka' Dios beslé' yegaže ljež Noé na' lo nisen'. 6 Lezka', Dios bchoge' chegak benne' ka' wnníta'gake' lo yež Sodoma, na' lo yež Gomorra, na' bžía yi'e légake' len yi', na' beyákgake' de. Da' goken chégake' naken to da' zcheblen benne' ka' žóngake' da' kegle. 7 Katen' Dios bchinnje' yež ka', na' beslé' Lot, benne' chawen', lo yi' na'. Lot na' gok nyache' láže'li'e ni'a che da' kegle da' bengak benne' wen da' zinnj ka'. 8 Ka' goken dan' Lot, benne' chawen', wzóalene' légake', na' ble'ele', na' benle' da' bi naken chawe' da' béngake', na' dan' goke' lazdo' yaž, che len gok nyache' láže'li'e yógo'te ža ni'a che da' kegle da' béngake'. 9 Ki naken, Xanžon' nnezle' yeslé' benne' ka' zžébegake' Le' lo na' da' xiwe', dan' žonen ga cho'ogak benách ka' nez dola', san zkweze' yela' zi' da' gone' benne' wen da' zinnj ka' na' zejte ža choge' chégake' gátgake' to chi'ize.

10 Gon zi'že' benne' ki, benne' žóngake' da' kegle da' zdan láže'gake', na' zží'igake' che yela' wnná bia' che Xanžon'. Zej nake' benne' wechóg laže' ka', na' zižje laže'. Bi zžébegake' nnégake' chegak wbás che ya'abá ka', wbás ka' zdágake' lo baní'. 11 Wbás che ya'abá ka' náple'ežegake' yela' wnná bia', na' yela' wak ka benne' ka', san wbás che ya'abá ka' bi žechóg láže'gake' yesbága'gake' no benne' zia law Xanžon'.

12 Benne' ki zej nake' ka bia yixe' ka', bia bi be žejní'igeklba', san náljgakba' nich no benne' sene' légakba', na' gote' légakba'. Znnégake' che da' bi žejní'igekle', na' kwia yí'gake' to chi'ize kan žak chegak bia yixe' ka'. 13 Dios yebi'e chégake' da' sáka'gake', dan' bsaka' zí'gake' benách ka'. Žékgekle' da' žak na'a ža naken da' yebélengekle'. Zej nake' ka to yižwé' nožo', na' to da' zchinnjen, katen' žáwlengake' le'e tzen, na' žebégekle' dan' žon láže'gekle' le'e.

14 Len yela' zze laže' chégake' zwíagake' no'le ka'. Bi nníta'gake' žize žóngake' dola'. Žóngake' ga zchíxgekle benne' ka' bi zej nake' choch kan žejlé'gake' che Benne' Criston'. Žíljtezgake' da' zdan láže'gake'. Dios ba bchoge' chégake' kwia yí'gake'. 15 Wléj yíchjgake' da' naken dot da' li, na' ncholj yichj lázdo'gake'. Žóngake' kan ben Balaam,

zi'n Beor, bennen' bdan l̲áže̲li'e ye̲la' gape, na' bene' da' kegle dan' bdízjwgake' l̲e'. 16 Dios bdil̲ diže'e Balaam na' dan' bene' da' kegl̲en'. To búrrodo' bcháljl̲enba' l̲e' kan zchaljgak benne' ka', na' bséjwba' x̲nez Balaam na' gan zeje' l̲o ye̲la' zži'i che Dios.

17 Zej nak benne' ki ka to bdoa nis da' ba nbiž, na' l̲ezka' ka to bejw da' zche' be' wal̲e. Ba nkweze Dios latje chégake' l̲o latje chol̲. 18 Ki zej nake' dan' zcháljgake' da' zenl̲e'e l̲o ye̲la' bi nnezle chégake', na' zkóngekle' žin da' zdan l̲áže'gak benách ka', na' žóngake' ga zchíx̲gekle benne' ka', benne' ba belágake' ladjw benne' ka' nchól̲gekle'. 19 Zchebe l̲áže'gake' gata' ye̲la' žeslá chegak yezika' benách ka', san l̲égakkze' zej nžeje', na' žóntezgake' da' kegle. Zej nžej yógo'te benne' ka' l̲o na' da' zchen' yichj l̲ázdo'gake'. 20 Cha' belágake' l̲o da' bi naken chawe' da' den yežlyó nga dan' bénbia'gake' X̲anžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o, na' naž sen da' kegle l̲égake' da' yoble, dan' chen' l̲égake', na' da' li bága'žegake' zia kate' se l̲awte ka da' wbága'gake' zga'ale. 21 Gakže chawe' chégake' chela' batkle gónbia'gake' Bennen' zzoe' žo'o nez chawe' chien' ka da' gak chégake' cha' bénbia'gake' L̲e', na' naž wléj yíchjgake' diža' la'y da' bsedle Dios l̲égake'.
22 Ba gok chégake' da' znnan:
Žeyéchj beko', žeyawba' da' beyebba'.
Žeyáz koch l̲o gona', bian' za' bwazjžo.

Nnezlžo ye̲lá' X̲anžo

3 Diža' ni naken da' bežopen' da' zzojan' chele, ljéža'do' ka'. L̲o da' žópeten že' l̲aža'a yesá'a l̲áže'le kan zej nak da' ki. 2 Le chejsá' l̲aže' da' bchal̲jgak benne' la'y ka' ža ni'te, benne' ka' bcháljgake' l̲o wláz Dios. L̲ezka' le chejsá' l̲aže' da' wnná X̲anžon', Bennen' žeslé' žo'o, dan' bsédgekle benne' wbás ka' bsel̲e'e L̲e'.

3 Da' nak blo da' žal̲a' chejsá' l̲áže'le, znnan ki: "Ža se l̲awte ža ka' l̲a'gak benne' ka' góngake' da' kegle dan' zdan l̲áže'gake'." 4 Gon dítjgekle' x̲tiža' Jesusen', na' nnágake': "¿Bizkze gok che dan' bchebe l̲aže' Benne' Criston'? Wnné': Ye̲lá'a da' yoble. Ža ni'te katen' gotgak x̲a x̲to'žo ka', na' zejte na'a ža, yógo'te žaken tl̲ebe kan goken katen' wzó l̲aw žata' yežlyó nga na' zejte na'a ža." 5 Zzóagake' chel̲a'ale da' goken ža ni'te. Bchal̲j Dios, na' wzó l̲aw nníta'gak ya'abá, na' yežlyó nga. Bžoj yežlyón' l̲o nis, na' wžén' gachje l̲áwe'le nisen'. 6 L̲ezka' l̲en nis Dios bchinnje' yežlyó nga ža ni'te katen' bsel̲e'e nis yejw da' bžia yin' benách dol̲a' ka'. 7 Ya'abá, na' yežlyó nga, da' ka' zej nnitan' na'a ža, Dios zkweze' l̲égaken na' zejte ža wchinnje' l̲égaken l̲o yi'. Ki gaken, kan nak da' wnnakze Dios chégaken. Wzeye' l̲égaken ža na' choge' chegak benách ka', benne' bi zej nake' chawe', kwia yí'gake'.

8 Bi gal̲ l̲áže'le l̲e'e da' ni, zí'na'do' ka'. To ža naken l̲aw X̲anžon' ka zan gaywá' yiz ka', na' zan gaywá' yiz ka' zej naken l̲awe' L̲e' ka to žaze. 9 Bi zžele X̲anžon' gone' da' bchebe l̲aže'e gone'. Žékgekle bal̲e benách zžele', san zbeze' zen l̲aže', na' zzoele' žo'o dan' bi žénele' kwia yi' nitó benne', san žénele' yeyát l̲áže'gak yógo'te benách ka'.

10 Kon yežinkze ža ye̲lá' X̲anžon' kan zl̲a' to benne' wbán žel. Kate' žin ža na' te che ya'abá l̲en to žax̲to' zen. Kwia yi'gak yógo'te da' zej nnitan' to l̲o yi' zen. Chey yežlyó nga, tzen l̲en da' ka' zej nnitan' yežlyó nga.

11 Cha' kwia yi'gak yógo'te da' ki, ¿nakx̲kze žal̲a' gonle? Žal̲a' gakle l̲azdo' yaž, na' wdé kwinle l̲o na' Dios. 12 Žal̲a' kwezle ža ye̲lá' X̲anžon', na' we' l̲áže'le gonle ga žinte ža na' katen' ya'abá, na' da' ka' zej nnita' kwia yí'gaken l̲o yin'. L̲ezka' chey dot yežlyó nga. 13 Ki gaken, san žo'o zbezžo da' bchebe l̲aže' Dios, gone' to ya'abá kobe, na' to yežlyó kobe gan gak da' naken chawe'.

14 Che l̲en, z̲í'na'do' ka', kate' ne z̲bezle da' ki, le we' l̲aže' gakle dot chawe' l̲aw Dios, nich bi gak nitó benne' bi da' nnie' chele, na' kwezle cháwe'do' na' zejte ža na'. 15 Žal̲a' nnézlele z̲bez Dios z̲en l̲aže' nich gata' latje chegak benách ka' yelágake', kan l̲ezka' wnná lježžo Pablo, dan' bzoje' chele l̲e'e yiche, na' wdape' yel̲a' žejní'il da' bnez̲jw X̲anžon' chie'. 16 L̲e'e yógo'te yiche da' z̲zoje', z̲chal̲je' kan zej nak da' ki, l̲a'kze nwá'gaken da' ka' zej naken zede chejni'ilžon. Benne' bi nnezle ka', na' benne' ka' bi zej nake' dot l̲i l̲aže', z̲chíx̲gake' diža' ki. L̲ezka' žóngake' chegak yezika' da' zej nyejwn l̲e'e yiche la'y, dan' gonen ga wžía yi' Dios l̲égake'.

17 Ba nnézkzelele da' ki, z̲í'na'do' ka'. Che l̲en le gape chi'i kwinle, nich benách ka' bi zej nake' chawe' bi gon l̲áže'gekle' l̲e'e, na' bi ža' yichj l̲áz̲do'le kan žejl̲e'le che Benne' Criston'. 18 Le we' l̲aže' gakže dot l̲i l̲aže' kan nónbia'le X̲anžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o, na' nich žíʼiželele L̲e'. ¡Ga'n z̲ene' L̲e' na'a, na' yógo'te ža da' zá'gaken! Ka'kze gaken.

DIŽA' NEŽW DA' BZOJ ZWA

Diža' da' nbánlenžon

1 Zzojto' chele kan nak che Bennen' ba wzoakze' kate' bi na' soa yežlyó nga, na' kan nak da' benlto' da' bchalje', na' kan nak da' ble'elto' da' bene'. Bwíato' Bennen', na' wdanto'-ne'. Bennen' nake' Jesús, Bennen' nake' Diža' da' zej nbanlen benách ka'. 2 Bennen' zej nbanlen benách ka' bloe'e lawe', na' ble'elto'-ne'. Zzoa lito' chie' Le', na' zzenlto' le'e kan nak che Bennen' nbánlenžo. Bennen' wzóalene' Xažo Dios, na' bedjloé'e lawe' ga zoažo ni. 3 Dan' ble'elton', na' dan' benlton', zzenlto' le'e nich gakle le'e toze len neto'. Da' li yela' toze chežo naken len Xažo Dios, na' len Jesús, Benne' Criston', Zi'n Dios. 4 Zzojto' chele da' ki nich gak yebelžo dot láže'žo.

Dios nake' baní'

5 Da' ni naken da' benlto' da' bchalj Jesusen', na' naken da' zzenlto' le'e na'a. Ki znnan: "Dios nake' baní', na' bi zoa nitó da' naken chol len Le'." 6 Cha' nnažo: "Nakžo toze len Diosen'" na' cha' žonžo da' naken che da' chol, da' ni nak bian' žon láže'žo, na' bi žonžo da' naken dot da' li. 7 Na'a, cha' žonžo da' naken chawe', zdažo lo baní' kan Le' nake' chawe', na' zoe' lo baní', na' nakžo toze tožo len yetožo, na' xchen Jesús, Benne' Criston', Zi'n Dios, žeyonen žo'o chawe', na' žeká'n yógo'te dola' da' nbága'žo.

8 Cha' znnažo: "Bi be dola' nbága'žo" žon láže'lžo la' kwínzežo, na' bi nzi' lo na'žo da' naken dot da' li. 9 Cha' yexóalapažo law Dios dola' da' nbága'žo, Le' žone' kan znne', na' nake' chawe'. Yenít lawe' dola' da' nbága'žo, na' yeyone' žo'o chawe', na' yeké'e yógo'te da' zia da' nbága'žo. 10 Cha' nnažo: "Bi be dola' nbága'žo" gaken kan nnažo: "Dios žon laže'e" na' bi žonžo kan znna xtiže'e.

Benne' Cristo zdie' xtíža'žo law Dios

2 Le'e, zí'na'do' ka', zzoja' da' ki chele, nich bi gonle dola'. Na'a, cha' no benne' gone' dola', zoa to Benne' znnable' ni'a chežo law Xažo Dios, Bennen' lie' Jesús, Benne' Criston', Benne' chawen'. 2 Nakkze' Le' Bennen' bde kwine', na' gote' nich beké'e dola' da' wbága'žo žo'o law Dios. Gote' Le', kégeze nich beké'e dola' da' wbága'žo žo'o, san lezka' nich beké'e dola' da' zej nbaga' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga.

3 Cha' žonžo kan nak da' bchi'le' žo'o, nnezlžo ba nónbia'žo Le'. 4 No benne' znne': "Neda' nónbi'a Dios" san cha' bi žone' kan znna da' wnnakze' Le', benne' ni žon laže'e, na' bi žone' da' naken dot da' li. 5 No benne' žone' kan znna xtiža' Dios, da' li benne' ni nži'ile' Dios kan žala' gonžo. Cha' žonžo ki, nnezlžo nakžo che Dios. 6 Lezka', no benne' znne': "Neda' naka' che Benne' Criston'" žala' gake' kan gok Benne' Criston' katen' wdé' yežlyó nga.

Bchi'le Benne' Cristo žo'o ži'ilžo lježdžo ka'

7 Zí'na'do' ka', zzoja' chele da' bchi'le Criston' žo'o. Bi naken to da' kobe, san dan' wnnakze Dios ža ni'te, dan' wzí' lo na'le ža ni'te. Dan' wnné' ža ni'te naken da' ba benl-le. 8 Lezka' naken ka zzoja' chele to da' kobe, dan' ben Jesusen' dot kan znnan, na' lezka' žonle le'e kan znnan. Ki naken dan' ba zde che da' naken chol, na' baní' li laže' ba zza'nín'.

9 No benne' znne': "Zoa' lo baní'" san cha' bi zle'ele' lježe' chawe', benne' ni ne žone' da' naken che da' chol. 10 No benne' nži'ile' lježe' zoe' lo baní', na' da' žonen ga chixle no benne' bi be gak gonen chie' le'. 11 No benne' bi de lježe' chawe', žone' da' naken che da' chol, na' zde' lo da' chol.

Bi nnezle' gan zeje', dan' žon da' naken chol ga nchol yichj láẓda'we'.
12 Ẓzoja' chele, zí'na'do' ka', dan' ba benít law Dios dola' da' wbága'le. Ki bene' dan' žone' da' bchebe laže'e gonen'.
13 Ẓzoja' chele, le'e nakle ka xagak xkwide' ka', dan' nónbia'le Bennen' zoakze' kate' bi na' soa yežlyó.

Ẓzoja' chele, le'e nakle ka xkwide' ka', dan' ba belale lo na' da' xiwe'.
14 Ba bzoja' chele, zí'na'do' ka', dan' nónbia'le Xažo Dios.

Ba bzoja' chele le'e, nakle ka xagak xkwide' ka', dan' nónbia'le Bennen' zoakze' kate' bi na' soa yežlyó.

Ba bzoja' chele le'e, nakle ka xkwide' ka', dan' nakle wale, na' nzi' lo na'le xtiža' Dios, na' ba belale lo na' da' xiwe'.
15 Bi žíilele yežlyó nga, na' kege da' de yežlyó nga. Cha' zoa no benne' nži'ile' dan' den yežlyó nga, bi nži'ile' Xažo Dios. 16 Ki naken, dan' žongak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga da' bi žénele Xažo Dios, san žóngake' da' zdan láže'gake'.
Žóngake' da' zdan laže' bela' žen chégake'.
Žóngake' da' zdan laže' yej láwgake'.
Zka'n zen kwíngake' ni'a che da' zej nape'.
Ki zej nak da' kegle ka' da' žóngake'.
17 Te che yežlyó nga, na' che da' zdan láže'gak benách ka', san no benne' žone' kan žénele Dios soe' to chi'ize.

Bennen' zchalje' da' li, na' bennen' žon laže'e

18 Zí'na'do' ka', ba zoažo ža ze lawte ža ka' che yežlyó nga. Ba bénlele la' bennen' zži'e che Benne' Criston', na' na'a ba wzó law zej nnita' benne' zan, benne' zží'igake' che Benne' Criston'. Che len nnezlžo ba zoažo ža ze lawte ža ka'.
19 Benne' ki bežójgake' ládjwžo žo'o, san bi gókgake' toze len žo'o. Chela' gókgake' toze len žo'o, gá'ntezgake' len žo'o. Na'a, bežójgake', nich gak bia' bi zej nake' yógo'tegake' toze len žo'o.
20 Na'a, Dios Be' La'y zóalene' le'e, na' nnézkzelele da' naken dot da' li. 21 Ẓzoja' chele dan' ba nnézlele da' naken dot da' li, na' kege dan' bi nnézlelen. Lezka' nnézlele bi žon laže' no benne' nnezle' da' naken dot da' li.
22 ¿Nozkze bennen' žon laže'e? Žon laže' bennen' znne' bi nak Jesús Bennen' bsela' Dios. Benne' ni nake' bennen' zži'e che Benne' Criston', dan' znne' bi nak Dios Xa Jesusen', na' lezka' znne' bi nak Jesusen' Zi'n Dios. 23 No benne' zži'e che Zi'n Dios, bi zoalen Xažo Dios le'. No benne' znne' kwáselo Jesusen' nake' Zi'n Dios, lezka' Xažo Dios zóalene' bennen'.
24 Na'a, le we' laže' gá'nteze da' bénlele ža ni'te len le'e. Cha' gá'nteze da' bénlele ža ni'te len le'e, lezka' le'e gá'ntezle len Zi'n Dios, na' lezka' len Xažo Dios. 25 Da' ni naken da' bchebe laže' Dios, wnné' gonne' yela' nban da' zejlí kanne chežo.
26 Ẓzoja' chele da' ni kan nak chegak benne' ka' žénegekle' gon láže'gekle' le'e.
27 Na'a, Dios Be' La'y zóalene' le'e. Benne' Criston' bséla'kze' Le' chele, na' Lekze' zóalenteze' le'e. Che len bi žon byenen wsedle no benne' le'e, dan' Be' La'y na' žsedle' le'e. Zóalene' le'e, na' zchalje' da' li, na' bi žon laže'e. Kan ba bsedle' le'e, le gá'nteze len Benne' Criston'.
28 Na'a, zí'na'do' ka', le gá'nteze len Benne' Criston' nich katen' yelé'e Le', na' gak wxén láže'žo Le', na' bi yedoé'elžo kate' žinžo lawe' Le' katen' yelé'e. 29 Cha' nnézlele le'e Dios nake' chawe', lezka' žala' nnézlele yógo'te benne' ka' žóngake' da' naken chawe' zej nake' zi'n Dios.

No benne' ka' zej nake' zi'n Dios

3 Le wia kan nží'ile'el Xažo Dios žo'o, dan' bene' ga ležo zi'n Dios na'kze. Che len benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga bi nónbia'gake' da' nakžo, dan' bi beyónbia'gake' da' nak Jesusen'. 2 Zí'na'do' ka',

na'a ba nakžo zi'n Dios, na' bi na' la' law da' gakžo. Nnezlžo kate' wloé'e law Jesusen', gakžo kan nake' Le', dan' le'elžone' kan nakkze' Le'. 3 No benne' žxen laže'e gake' kan nak Jesusen', že' laže'e gake' chawe' kan nak Jesusen' chawe'.

4 No benne' žone' dola' zži'e che xtiža' Dios, dan' nak dola' da' zži'in che xtiža' Dios. 5 Nnézlele bloe'e law Jesusen' nich beké'e dola' da' wbága'žo, na' bi be dola' žone' Le'. 6 No benne' nake' toze len Jesusen' bi žone' dola'. No benne' žone' dola' batkle ble'ele' Le', na' bi nónbi'e Le'. 7 Zí'na'do' ka', le gape chi'i kwinle nich bi gon láže'le no benne' le'e. No benne' žone' da' naken chawe', nake' chawe' kan nak Jesusen' chawe'. 8 No benne' žónteze' dola' nake' che da' xiwe', dan' žónteze da' xiwen' dola' kate' bi na' soa Adán. Che len bedjloé'e law Zi'n Dios, nich wsejwe' xnez da' xiwen' nich bi be gak gonen chežo.

9 No benne' nake' zi'n Dios bi žónteze' dola', dan' zóateze Be' La'y che Dios len le', na' bi žone' dola' dan' nake' zi'n Dios. 10 Ki zej nak bia' benne' ka' zej nake' zi'n Dios, na' benne' ka' zej nake' zi'n da' xiwe'. No benne' bi žone' da' naken chawe', na' bi nži'ile' lježe', bi nake' che Dios.

Žala' ži'ilžo lježžo ka' zej nake' che Jesús

11 Da' ni naken da' ba benl-le ža ni'te, da' znnan: "Žala' ži'ilžo lježžo tožo yetožo." 12 Bi žala' gonžo kan ben Kaín, zi'n Adán. Gok Kaín na' che da' xiwe', na' betbe' bi' bíche'be'. ¿Biz chen' betbe' bi' bíche'be'? Betbe' lebe' dan' ben Kaín na' da' bi goken chawe' law Dios, san da' ben bi' bíche'ben' goken chawe'.

13 Zí'na'do' ka', bi yebánlele cha' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga bi zej de le'e chawe'. 14 Nnezlžo ba wdežo lo yela' got, na' ba napžo yela' nban da' zejlí kanne dan' nži'ilžo lježžo ka'. No benne' bi nži'ile' lježe' ka', ba nakkze' ka to benne' gat. 15 No benne' bi zle'ele' lježe' chawe', nake' ka to benne' wetw benách ka', na' nnézlele nitó benne' wetw benách ka' bi nape' yela' nban da' zejlí kanne. 16 Ki nónbia'žo yela' nži'il da' naken li laže', dan' bde Jesusen' yela' nban chie', na' gote' lo wlazžo žo'o. Lezka' žo'o žala' wdežo yela' nban chežo, nich gáklenžo lježžo ka'. 17 Na'a, no benne' de yela' wnni'a chie', dan' naken che yežlyó nga, na' zle'ele' lježe', zoa bi da' žiážjele', na' cha' bi žeyache' láže'le' le', bi da' wnezjwe' chie', ¿wak nnažo zoalen yela' nži'il che Dios bennen'? 18 Zí'na'do' ka', žala' ži'ilžo lježžo ka', kege len díža'ze o lo yela' znneze chežo, san dot láže'žo, na' len dot yela' žon chežo žala' ži'ilžo lježžo ka'.

Da' žxen láže'žo law Dios

19–20 Cha' ki nži'ilžo lježžo ka', nnezlžo nakžo che Bennen' nakkze' da' li, na' law Dios gak kwe' ži yichj lázdo'žo katen' zchebe lázdo'žo žo'o, dan' nakže da' li da' znna Dios ka da' znna lázdo'žo, na' Le' nnézkzele' yógo'te. 21 Zí'na'do' ka', cha' bi zchebe lázdo'žo žo'o, zoa da' žxen láže'žo law Dios, 22 dan' nnezlžo gonne' chežo bíte'teze da' nnablžo Le'. Ki naken dan' žonžo kan znna da' bchi'le' žo'o, na' da' žaz laže'e Le'. 23 Ki nak da' bchi'le Dios, wnné' žala' chejle'žo che Jesús, Benne' Criston', Zi'ne', na' ži'ilžo lježžo ka' kan lezka' bchi'le Zi'ne' žo'o. 24 Benne' ka' žóngake' da' bchi'le Dios zóalengake' Le', na' Dios na'kze zóalene' benne' ka'. Ki nnezlžo Le' zóalenteze' žo'o, dan' ba bsele'e Dios Be' La'y nich bedjsóalene' žo'o.

Da' nak bia' zoalen Dios Be' La'y žo'o

4 Zí'na'do' ka', bi chejle'le che no benne' znnaze' Dios Be' La'y zóalene' le', san le si' bia' bennen', cha' Dios Be' La'y zóalene' le', dan' zdagak benne' zan

yežlyó nga, benne' ka' žon l̲áže'gake', na' z̲nnágake' z̲cháljgake' l̲o wláz Dios. 2 Ki gónbia'le no benne' zoal̲en Dios Be' La'y l̲e'. Bennen' z̲nne' kwáselo kan bl̲a' Jesús, Benne' Criston', na' z̲nne' nake' Bennen' bsel̲a' Dios, na' golje' benách, nak bennen' che Dios. 3 L̲ezka', no benne' bi z̲nne' kwáselo kan bl̲a' Jesús, Benne' Criston', na' z̲nne' bi golje' benách, bi nake' che Dios. Benne' ni nake' che bennen' z̲zi'e che Benne' Criston', bennen' ba bénlele yide', na' na'a ba z̲de' yežlyó nga.

4 Z̲í'na'do' ka', nakle che Dios, na' nápžele yel̲a' wak ka benne' ka' žon l̲áže'gake', dan' Bennen' zóal̲ene' l̲e'e napže' yel̲a' wak ka bennen' z̲de' yežlyó nga. 5 L̲égake' zej nakze' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Che l̲en z̲cháljgake' che da' naken che yežlyó nga, na' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga z̲ze nággake' chégake'. 6 Nakžo žo'o che Dios. No benne' nónbi'e Dios z̲ze nage' chežo. No benne' bi nake' che Dios bi z̲ze nage' chežo. Ki nónbia'žo no bennen' yoe'e Dios Be' La'y, Ben' z̲chal̲je' da' li, na' l̲ezka' bennen' yoe'e ben' da' žon l̲ažen'.

Yel̲a' nži'il li l̲aže' zá'zen l̲o na' Dios

7 Z̲í'na'do' ka', žal̲a' ži'ilžo lježžo ka', dan' yel̲a' nži'il zan' l̲o na' Dios, na' no benne' nži'ile' lježe' ka' nalje' ni'a che Dios Be' La'y, na' nónbi'e Dios. 8 No benne' bi nži'ile' lježe' ka', bi nónbi'e Dios, dan' yel̲a' nži'il zan' l̲o na' Dios. 9 Ki bl̲a' l̲aw kan nži'il Dios žo'o. Bsel̲e'e tlícha'tekze Z̲i'ne' yežlyó nga, nich gata' yel̲a' nban da' zejlí kanne chežo ni'a chie' L̲e'. 10 Ki nak bia' yel̲a' nži'il da' naken l̲i l̲aže', kege kan nži'ilžo Dios, san kan L̲e' bží'il̲e'ele' žo'o, na' bsel̲e'e Z̲i'nkze' nich bi'e dol̲a' da' wbága'žo žo'o, na' L̲e' gote' ni'a chen.

11 Z̲í'na'do' ka', cha' ki bží'il̲e'ele Dios žo'o, žal̲a' ži'ilžo lježžo ka'. 12 Batkle bl̲e'el no benne' Dios, san cha' nži'ilžo lježžo ka', Dios na'kze zóal̲ene' žo'o, na' na'a nži'ilžo Diosen' dot l̲áže'žo. 13 Nnezlžo zóal̲enžo Dios, na' L̲e' zóal̲ene' žo'o, dan' bsel̲e'e Dios Be' La'y, nich bedjsóal̲ene' žo'o. 14 Neto' bl̲e'elto' da' ben X̲ažo Dios, na' z̲zoa liton'. L̲e' bsel̲e'e Z̲i'nkze', Bennen' žeslé' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. 15 No benne' z̲nne' kwáselo Jesusen' nake' Z̲i'n Dios, Dios na'kze zóal̲ene' bennen', na' l̲e' zóal̲ene' Diosen'.

16 Žo'o nnezlžo, na' žejl̲e'žo nži'il Dios žo'o. Yel̲a' nži'il zan' l̲o na' Dios, na' no benne' nži'ile' lježe' ka', zóal̲ene' Diosen', na' Dios na'kze zóal̲ene' l̲e'. 17 Ki žon žin yel̲a' nži'il l̲o yichj láz̲do'žo. Žonen ga biž z̲zébežo ža chog Dios chegak benách ka' gátgake'. Kan nak Jesusen', l̲ezka' nakžo žo'o yežlyó nga. 18 Cha' nnezlžo nži'il Dios žo'o, bi be z̲zébežo. Kate' nnezlžo nži'il Dios žo'o, žone' L̲e' ga bi z̲zébežo. No benne' z̲zebe' da' sake'e bi nnezle' nži'il Dios l̲e'.

19 Žo'o nži'ilžo Dios, dan' L̲e' bží'ikzele' žo'o zga'ale'. 20 Cha' no benne' z̲nne': “Neda' nži'ila' Dios” san cha' bi nape' lježe' ka' chawe', benne' ni žon l̲aže'e. No benne' bi nži'ile' lježe' ka', benne' ka' z̲l̲e'ele', ¿nakx̲kze gak ži'ile' Dios, na' batkle bl̲e'ele' L̲e'? 21 Ki bchi'le Jesusen' žo'o, na' wnné': “No benne' nži'ile' Dios, žal̲a' ži'ile' lježe' ka'.”

Wak soelžo da' žak chežo yežlyó nga

5 No benne' žejl̲i'e nak Jesús Benne' Criston', Bennen' bsel̲a' Dios, benne' ni nake' z̲i'n Dios, na' no benne' nži'ile' Dios, Bennen' bzoe' l̲e', l̲ezka' žal̲a' ži'ile' lježe', bennen' l̲ezka' nake' z̲i'n Dios. 2 Ki žákbe'elžo nži'ilžo benne' ka' zej nake' z̲i'n Dios. Naken ki cha' nži'ilžo Dios, na' žonžo kan z̲nna x̲tiže'e. 3 Ki nak bia' nži'ilžo Dios. Naken ki cha' žonžo kan z̲nna x̲tiže'e, na' bi nak zede dan' bchi'le' žo'o gonžo. 4 No benne' nake' z̲i'n Dios z̲zoele' da' žak chie' yežlyó nga. Ba bzoelžo da' žak chežo yežlyó nga dan' že-

jl̲e'žo che Jesús, Benne' Criston'. 5 ¿Noẕ bennen' ẕzoele' da' žak chie' yežlyó nga? Bennen' žejl̲i'e Jesusen' nake' Ẕi'n Dios žone' ki.

Dios Be' La'y ẕzoa lie' che Benne' Cristo

6 Ki bl̲oe'e l̲aw Jesús, Benne' Criston'. Golje', na' bezóe' nis, na' blalje' x̲chene', na' kégeze bezóe' nis, san l̲ezka' blalje' x̲chene'. Dios Be' La'y nake' Bennen' ẕzoa lie' che Ẕi'n Dios, dan' nak dot da' li da' ẕchal̲j Dios Be' La'y. 7 Chonne benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios, benne' ka' ẕzoa lígake' che Jesusen'. Zej nake' X̲ažo Dios, na' Ẕi'n Dios, Bennen' lie' Diža', na' Dios Be' La'y. Chonne' ki, toze zej nake'. 8 L̲ezka', chonne da' ka' ẕzoa lígaken chie' yežlyó nga, Dios Be' La'y, na' da' bezóa Benne' Criston' nis, na' žen da' blalje' l̲e'e yag kroze, na' da' chonne ki, toze kan znnágaken. 9 Cha' si' l̲o na'žo da' ẕzoa ligak benách ka' kan nak Jesusen', da' ẕzoa likze Dios záka'l̲e'ežen. Da' bzoa li Dios naken da' wnné' kan nak che Jesusen', katen' wnné' nake' Ẕi'nkze'. 10 No benne' žejl̲i'e che Ẕi'n Dios, nzi' l̲o ne'e da' bzoa li Dios. Cha' no benne' bi žejl̲i'e da' wnnakze Dios, na' wak nnažo: znna bennen': “Dios žon l̲aže'e.” Ki naken dan' bi bejl̲i'e da' bzoa li Dios che Ẕi'ne'. 11 Da' ni naken da' bzoa li Dios. Wnné' ba benne' yel̲a' nban da' zejlí kanne chežo, na' Ẕi'ne' na' nake' Benne' žonne' chežo yel̲a' nban na'. 12 No benne' zoal̲en Ẕi'n Dios l̲e', nape' yel̲a' nban da' zejlí kanne. No benne' bi zoal̲en Ẕi'n Dios l̲e', bi nape' yel̲a' nban na'.

Nnezlžo napžo yel̲a' nban da' zejlí kanne

13 Ẕí'na'do' ka', l̲e'e na' žejl̲e'le che Ẕi'n Dios, ẕzoja' chele da' ni nich nnézlele ba naple yel̲a' nban da' zejlí kanne, na' ki gaken, gak l̲i l̲aže' kan žejl̲e'le che Ẕi'n Dios na'.

14 Da' ni naken da' žx̲en l̲áže'žo L̲e'. Cha' bi da' nnablžo-ne' kan žénele' L̲e', L̲e' ženle' chežo žo'o. 15 Cha' nnezlžo ženle' chežo kan nak bi da' znnablžo-ne', l̲ezka' nnezlžo ba napžo da' znnablžo-ne'.

16 Cha' no benne' l̲e'ele' lježe' žone' dol̲a' da' bi žonen ga gate', wak nnable' Dios l̲o wláz bennen', na' L̲e' wnezjwe' yel̲a' nban chie'. Ki znnia': wak nnáblele l̲o wláz benne' ka' žóngake' dol̲a' da' bi žonen ga gatgak benne' ka'. Zoa dol̲a' da' žonen ga gat no benne'. Bi znnia' nnáblele l̲o wláz no benne' žone' dol̲a' ki. 17 Yógo'te da' kegle naken dol̲a', san zoa dol̲a' da' bi žonen ga gat no benne' žonen'. 18 Nnezlžo no benne' nake' zi'n Dios bi žónteze' dol̲a' dan' Ẕi'nkze Dios žape chi'e bennen', na' da' x̲iwe' bi be gak gonen chie'.

19 Nnezlžo yo'ožo l̲o na' Dios, na' yógo'te benách ka', benne' ka' že' l̲áže'gake' da' de yežlyó nga, zej yoe'e l̲o na' da' x̲iwe'.

20 Na'a, nnezlžo ba bl̲a' Ẕi'n Dios nga, na' benne' yel̲a' žejní'il chežo, nich gónbia'žo Bennen' nake' dot da' li. Zóal̲enžo Bennen' nake' dot da' li dan' zóal̲enžo Jesús, Benne' Criston', Ẕi'n Dios. Benne' ni nake' Dios da' li, na' Bennen' žonne' yel̲a' nban da' zejlí kanne chežo. 21 Ẕí'na'do' ka', le gape chi'i kwinle nich bi wká'n ẕenle lo'a ka'. Ka'kze gaken.

DIŽA' BEŽOPE DA' BZOJ Z̲WA

Benne' nake' dot da' li, na' yel̲a' nži'il

1 Neda', Z̲wa, žapa' le' “Padiox̲”, no'le wžekze Dios, na' žapa' “Padiox̲” yógo'te z̲i'no' ka'. Nži'ila' l̲e'e dan' nónbia'žo Benne' nake' dot da' li, na' kege nedza', san l̲ezka' yógo'te benne' ka', benne' zej nzi'e x̲tiža' Dios da' naken dot da' li, zej nži'ile' l̲e'e. Naka' benne' gole, žape chi'a benách ka' che Benne' Criston'. 2 Nži'ilto' l̲e'e dan' yo'o l̲o yichj l̲áz̲do'žo x̲tiža' Dios da' naken dot da' li, na' sóal̲entezen žo'o. 3 Z̲nnabla' X̲ažo Dios l̲en X̲anžo Jesús, Benne' Criston', Z̲i'nkze Diosen', gon chawe'e l̲e'e, na' yeyache' l̲áže'le' l̲e'e, na' wká'n žie' yichj l̲áz̲do'le dan' nak dot da' li x̲tiže'e, na' nži'ile' l̲e'e.

4 Bebél̲e'ela' katen' benla' žongak z̲i'no' ka' kan z̲nna x̲tiža' Dios da' naken dot da' li, dan' žóngake' kan bchi'le X̲ažo Dios žo'o. 5 Na'a, žáta'yoela' le', nó'ledo', gono' kan z̲nna da' bchi'le Jesusen'. Bi z̲zoja' chio' to da' kobe. Z̲zoja' da' bchi'le Jesusen' žo'o ža ni'te, katen' wnné' žal̲a' ži'ilžo lježžo ka'. 6 Ki nak bia' nži'ilžo Dios. Naken ki cha' žonžo kan bchi'le' žo'o. Dan' bchi'le' naken nich ži'ilžo lježžo ka' kan ba bénlele l̲e'e ža ni'te.

No benne' ka' žon l̲áže'gekle' žo'o

7 Da' ni žapa' l̲e'e: dan' ba z̲dagak benne' zan yežlyó nga, benne' ka' žon l̲áže'gake', na' bi nzi' l̲o ná'gake' kan bl̲a' Jesús, Benne' Criston', golje' benách. No benne' žone' ki, nake' benne' wen l̲aže', na' zži'e che Benne' Criston'. 8 Le gape chi'i kwinle nich bi wnitle da' ba naple dan' žonle x̲chin Benne' Criston', san le we' l̲aže' gata' chele dot da' žal̲a' si'le l̲o na' Dios.

9 No benne' wsedle' l̲e'e da' nža' kan nak dan' bsedle Benne' Criston', bi zoal̲en Dios bennen'. X̲ažo Dios l̲en Z̲i'nen' zóal̲ene' no benne' žónteze' ka z̲nna x̲tiža' Benne' Criston'. 10 Cha' no benne' ze'e gan zoale, na' žsedle' to da' yoble, bi wléblele bennen' ližle, na' bi ye'le-ne': “Dios gon chawe'e le'.” 11 No benne' ži'e l̲e': “Dios gon chawe'e le'”, žónl̲ene' l̲e' tz̲en da' kegle da' žone'.

Z̲wa žx̲en l̲aže'e l̲e'ele' lježe' ka'

12 L̲a'kze žal̲a' yapa' l̲e'e da' zan, bi žénela' wzoja' yógo'ten l̲e'e yiche. Žx̲en l̲aža'a l̲a'a gan zoale, na' wchal̲jžo kwáselo, nich gak yebelžo dot l̲áže'žo.

13 X̲kwide' ka' che no'le bilo', no'len' wžekze Dios, žápegake' le' “Padiox̲.” Ka'kze gaken.

DIŽA' BEYONNE DA' BZOJ ZWA

Da' chawe' da' žon benne' lie' Gayo

1 Neda', Zwa, žapa' le' “Padiox”, Gayo, benne' ži'i laže'. Naka' benne' gole, žape chi'a benách ka' che Benne' Criston'. Nži'ila' le' dot laža'a.

2 Ljéža'do', znnabla' Dios gon chawe'e le' lo yógo'te da' žono', na' lezka' so' chawe', kan že' chawe' be' nakkzo'. 3 Žebela' dan' zla'gak lježžo ka' ga zoa' ni, na' zzoa lígake' kan nako', na' znnágake' nako' li laže', na' žono' kan znna xtiža' Dios, da' naken dot da' li. 4 Bi be zoa da' žonžen ga žebela' ka da' ni, kate' ženla' benne' ka' zej nake' ka xkwide' chekza' ka' žóngake' kan znna da' naken dot da' li.

5 Ljéža'do', žono' da' naken dot chawe' kate' žákleno' lježžo ka', la'kze bi na' gónbi'o yógo'tegake'. 6 Lježžo ki zzoa lígake' kan nak chio' le' lawgak benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' nga, na' zzéngekle' neto' kan nži'ilo' légake'. Žono' da' nak chawe' kate' žegó'o légake' nez, na' žákleno' légake' kan žala' gono' chegak benne' ka' žóngake' xchin Dios, nich yeyó'ogake' binlo nez. 7 Légake' bžójgake' nga dan' zej nži'ile' Jesús, na' bi be zzí'gake' lo na'gak benne' ka' bi zej nake' toze len Benne' Criston'. 8 Che len žala' gapžo ba la'ne benne' ka' žóngake' ki, nich gónlenžo légake' tzen žin che da' naken dot da' li.

Da' kegle da' žon benne' lie' Diótrefes

9 Ba bzoja' da' wzejni'ilen benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ga na', san Diótrefes, bennen' zdan laže'e gake' blo ládjwgake', bi žape' neto' ba la'ne. 10 Che len, cha' yida' gan zoale, wsá'a láže'le kan zej nak da' žone' le' katen' dobžo. Znnie' cheto' da' wen laže'. Bi žaz laže'e da' nize, san lezka' bi žape' ba la'ne lježžo ka' zžíngake' ga na', na' žsejwe' xnezgak benne' ka' žénegekle' gápegake' benne' ka' ba la'ne, na' žebeje' légake' ladjw benách ka' che Benne' Criston'.

11 Ljéža'do', bi gono' kan žongak benne' ka' žóngake' da' kegle, san kan žongak benne' ka' žóngake' da' naken chawe' žala' gono'. No benne' žone' da' naken chawe' nake' che Dios, san no benne' žone' da' kegle batkle bénbi'e Dios.

Da' chawe' da' žon benne' lie' Demetrio

12 Yógo'te lježžo ka' zzoa lígake' che Demetrio, dan' nak bia' žone' da' naken dot da' li. Lezka' neto' zzoa lito' chie', na' nnezlo' da' zchaljto' kan nak chie' le' naken dot da' li.

Da' znnab Zwa law Dios

13 Gónela' wzoja' chio' da' zanže, san bi žénela' wzojan' le'e yichze. 14 Na'a, žxen laža'a lé'etela' le', na' wchaljžo kwáselo.

15 Znnabla' Dios wká'n žie' yichj laždo'o. Benne' ka' zej nnite'e nga, benne' ka' zej nži'ile' žo'o, žápegake' le' “Padiox.” Lezka' le', wdape “Padiox” to to benne' ka' zej nži'ile' žo'o. Ka'kze gaken.

DIŽA' DA' BZOJ JUDAS

Judas žape' “Padiox̲” benne' ka' wžekze Dios

1 Neda', Judas, žapa' l̲e'e “Padiox̲”, nakle benne' ka' bl̲iž X̲ažo Dios l̲e'e, na' nži'ile' l̲e'e, na' žape chi'e l̲e'e dan' nakle toze l̲en Jesús. Naka' benne' gole, na' wen žin che Jesusen', Benne' Criston', na' l̲ezka' naka' ljež Jakob. 2 Z̲nnabla' Dios yeyache' l̲áže'l̲e' l̲e'e, na' žíi'l̲e'ele' l̲e'e, na' wká'n žie' yichj l̲ázdo'le.

Benne' wen l̲aže' ka'

3 Zí'na'do' ka', gok l̲áže'l̲i'a wzoja' chele kan nak yel̲a' žeslá da' napžon, san žon byenen wzejni'ila' l̲e'e nich dot l̲áže'le tíl̲-l̲enle benne' ka' zžíigake' che da' žejl̲e'žo che Dios, dan' bde Dios to chi'ize l̲o na'gak benne' ka' zej nake' che L̲eze' nich wzégake' dižan' l̲awgak yógo'te benách ka'. 4 Ki žon byenen gona' dan' bal̲e benne' ba wyázl̲engake' žo'o bagáche'ze, benne' ka' Dios bzoe' chégake' ža ni'te choge' chégake' gátgake' to chi'ize. Benne' ka' bi z̲ka'n z̲éngake' Dios. Dan' že' l̲aže' Dios žo'o, žékgekle' bi bága'gake' z̲ia cha' góngake' da' kegle. Z̲žíigake' che X̲anžo Jesús, Benne' Criston'. Toze' L̲e' z̲nna bi'e žo'o.

5 Ba nnézkzelele da' ki, san žénela' wsá'a l̲áže'le kan ben X̲anžo Dios. L̲a'kze beslé' benách Israel ka' katen' bebeje' l̲égake' l̲o yežlyó Egipto, wdé na' bžia yi'e benne' ka' wnníta'gake' ládjwgake', benne' ka' bi bejl̲é'gake' chie' L̲e'. 6 L̲ezka', Dios bsejwe' wbás che ya'abá chie' ka' l̲o latje chol̲, wbás ka' bi béngake' x̲chíngake', san bká'ngake' latje chégake'. To chi'ize zej nžeje' ga na', na' zejte ža wchínnj Dios yežlyó nga. 7 L̲ezka' goken chegak yež Sodoma, na' yež Gomorra, na' chegak yež ka' bdílegaken yež ki. Kan bengak wbás che ya'abá ka', bží'igake' che Dios, l̲ezka' bengak benne' ka' wnníta'gake' l̲o yež ka'. Bde kwíngake' nich béngake' da' bi naken chawe', na' da' wzé l̲áže'gake', dan' žonen ga žedoe'elžo. Na'a, dan' bsaka' zi' Dios l̲égake' l̲o yi' da' bi yeyol̲en, dan' goken chégake' naken to da' z̲cheblen yógo'težo, nich bi gonžo kan bengak benách ka'.

8 L̲a'kze gokgak da' ki, l̲ezka' žongak benne' ki, benne' ka' žóngake' kan z̲nnégekle' yele. Z̲ka'n dítjgake' bel̲a' žen chégake'. Z̲žíigake' che da' bchi'le Dios žo'o, na' z̲nnégake' chegak benne' wnná bia' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios. 9 Migel na'kze, wbás blo che ya'abá, katen' bdíl̲-l̲ene' da' x̲iwe' nich gak yeké'e bel̲a' žen che Moisés, bi bežogle' wžíe' da' x̲iwe' z̲ia, san gožen': “X̲anžo Dios til̲e' le'.” 10 San benne' ki z̲nnégake' chegak da' ka' žon Dios, da' ka' bi žejní'igekle', na' da' ka' žejní'igekle' žakze chégake' kan žongak bia yix̲e' ka', bia ka' bi žejní'igeklba', da' ki z̲kóngekle' žin, na' z̲žia kwíngake' z̲ia.

11 Da' nyáche'l̲e'e gaken chégake' dan' ba béngake' dol̲a' kan ben Kaín, na' l̲o yel̲a' z̲dan l̲aže' chégake' ba bchíx̲gekle' kan bchix̲le Balaam nich si'e mežw, na' ba nžog chégake' gátgake' kan got Koré katen' bži'e che Moisés. 12 Benne' ki žáwgake' tz̲en l̲en l̲e'e kate' žawle yel̲a' waw ka' l̲o yel̲a' nži'il chele. Žóngake' ga z̲chíx̲gekle benne' ka' zej nake' toze l̲en l̲e'e, dan' že'j žáwgakze'. Zej nake' ka benne' ka' žal̲a' wáwgake' z̲ila' ka', san z̲waw kwíngakze'. Zej nake' ka to bejw ya'abá da' bi nwan' nis, na' be' z̲chen' l̲égaken nile na'le. L̲ezka' zej nake' ka yag ka' ba bžin ža bi da' kwíagaken san bi be želbían, na' l̲ezka' zej nake' ka to yag da' ba wbižen dot lwen, na' ba nlažon'. 13 L̲ezka' zej nake' ka nisdo' katen' z̲gó'anen, na' nwan' bebe l̲awlen, da' z̲loe'elen kan nak yel̲a' sto' da' žóngake'. Zej nake' ka belj ya'abá ka', da' ka' wdégakba' chel̲a'ale. Dios ba bchoge'

chégake' byéjwgake' to chi'ize l̲o latje chol̲.

14 Kan nak chégake' bchal̲j Enok, bennen' wbábl̲ene' da' gaže kwe' z̲a'só Adán, katen' bchal̲je' l̲o wláz Dios, na' wnné': “Le wia nga, za' X̲anžon' l̲en zan gaywá' benách ka' žónl̲engake' L̲e' tz̲en, benne' ka' zej nake' che L̲eze'. 15 Ze'e L̲e' nich wsaka' zi'e yógo'te benne' ka', na' choge' chegak yógo'te benne' ka' žóngake' da' kegle gátgake'.” Ki gone' ni'a che yógo'te diža' zi' da' wnnegak benne' dol̲a' ka' chie' L̲e'. 16 Benne' ki z̲nnégake' chie' L̲e', na' žon dítjgekle' Le', na' žóngake' kan nak da' z̲dan l̲áže'gakze'. Z̲chál̲jgake' l̲o yel̲a' z̲ka'n z̲en kwíngake', na' nich ká'gake' yel̲a' wnni'a chegak benách ka', z̲ka'n z̲éngake' l̲égake'.

Judas žse'e l̲áže'gak benne' ka' che Jesús

17 Na'a, z̲í'na'do' ka', le chejsá' l̲aže' da' bchal̲jgak benne' wbás ka' che X̲anžo Jesús, Benne' Criston', ža ni'te. 18 Benne' ka' belyi'e l̲e'e: “Ža se l̲awte ža ka' wl̲oé'e l̲awgak benne' ka' gon dítjgekle' da' ka' zej naken la'y, na' góngake' da' kegle da' z̲dan l̲áže'gake'.” 19 Benne' ki z̲lá'agake' lažle. Z̲chál̲jgake' l̲o yel̲a' benachze chégake', na' Dios Be' La'y bi zóal̲ene' l̲égake'.

20 Na'a, z̲í'na'do' ka', le soa choch kan nak yel̲a' žejl̲é' chele, da' naken la'y. Le wchal̲jlen Dios, wkónlele žin yel̲a' wak che Dios Be' La'y. 21 Le ga'nl̲en Dios, Bennen' nži'ile' žo'o, na' le kwez ža na' wl̲oé'e l̲aw X̲anžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeyache' l̲áže'le' žo'o, nich gata' yel̲a' nban da' zejlí kanne chežo.

22 Le gon choch benne' ka' žak chope l̲áže'gake'. 23 Le gon ga yelágake', da' gaken kan yebejle l̲égake' l̲o yi'. L̲o yel̲a' z̲žebe chele le yeyache' l̲aže'l yezika' benách ka'. Le gape chi'i kwinle, nich bi gónl̲enle l̲égake' tz̲en da' kegle da' žóngake'.

Da' z̲ka'n z̲en Dios

24–25 Dios tlicha', Bennen' nnézkzele' yógo'te, Bennen' beslé' žo'o ni'a che da' ben X̲anžo Jesús, Benne' Criston', nape' yel̲a' wak gape chi'e l̲e'e, nich bi wchíx̲elele, na' nich wzíe' l̲e'e l̲awe' L̲e' gan zoe' l̲o baní' l̲i l̲aže'. Gone' l̲e'e dot chawe', na' ga yebél̲e'elele.

¡Gakkze che Dios yel̲a' ba, na' yel̲a' z̲en, na' yel̲a' nak blo, na' yel̲a' wnná bia', na'a ža, na' yógo'te ža da' zá'gaken! Ka'kze gaken.

DA' BL̲OE'EL DIOS Z̲WA

Da' bl̲oe'el Dios Z̲wa kan nak che Jesús

1 Da' ni naken to da' bl̲oe'e l̲aw Jesús,
Benne' Criston', da' benn Dios L̲e'
latje wl̲oe'ele' benne' wen žin chie' ka'
kan zej nak da' ka' žon byenen l̲a' gáktegaken. Jesusen' bsel̲e'e to wbás che
ya'abá chie', wbasen' bzejni'ile' neda',
Z̲wa, benne' wen žin che Benne' Criston'.
Wbás che ya'abán' bl̲oe'ele' neda' kan zej
nak da' ki. 2 Neda', Z̲wa, z̲zoja' da' ni
da' naken dot da' li kan nak yógo'te da'
bl̲e'ela', na' z̲zoa lia' che x̲tiža' Dios, na'
che da' naken dot da' li da' bl̲oe'el Jesús,
Benne' Criston', neda'.

3 Ba nez z̲en gaken che no benne' gol̲e'
da' ni, na' ba nez z̲en gaken chegak
benne' ka' wzé nággake' che no benne'
gol̲e' x̲tiža' Dios ni, na' góngake' kan z̲nna
da' ni, dan' za' gaken.

Da' že' Jesús gaže kwe' benách chie' ka'

4 Neda', Z̲wa, z̲zoja' da' že' Jesusen'
gaže kwe' benách chie' ka', benne' ka'
nníta'gake' gan nbab Asia. Dios, Bennen' zoakze', na' wzóateze', na' za' yide',
z̲nnabla'-ne' gon chawe'e l̲e'e, na' wká'n
žie' yichj l̲áz̲do'le. Žónl̲engak gaže be'
che ya'abá L̲e' tz̲en, be' ka' zej nnitan'
l̲awe' L̲e' gan ži'e, z̲nna bi'e. 5 L̲ezka'
žonl̲en Jesús, Benne' Criston', L̲e' tz̲en.
Jesusen' nake' Bennen' žone' kan z̲nne',
na' z̲zoa lie' che Dios. Zga'ale' L̲e' bebane'
to chi'ize l̲o yel̲a' got, na' z̲nna bi'e benne'
ka' z̲nna biá'gake' ya'abá. L̲e' nži'ile' žo'o,
na' beké'e dol̲a' da' wbága'žo, na' beyón
chawe'e žo'o l̲en x̲chene' da' bl̲alje' l̲e'e
yag kroze, katen' gote' l̲o wlazžo žo'o.
6 Jesusen' bene' ga z̲nna bia'žo, na' ga
nakžo bx̲oz ka', nich wká'n z̲enžo Dios,
X̲a Jesusen'. ¡Ga'n z̲en Dios, na' gápteze'
yel̲a' wnná bia'! Ka'kze gaken.

7 Le wia nga. Za' Benne' Criston' l̲o bejw
ya'abá.
L̲é'egekle yógo'te benne' ka' L̲e',
na' l̲ezka' benne' ka' bétgake' L̲e'.
Kweže nyáche'gak yógo'te benách yežlyó
nga,
benne' ka' l̲é'egekle' L̲e'.
¡Ka' gakten! Ka'kze gaken.

8 Ki wnnakze Jesusen': “Neda' naka'
Bennen' zoe' zga'ale', na' l̲ezka' Bennen'
zeje' z̲ante kan nak da' z̲zo l̲aw, na' da'
ze l̲awten.” Ki wnná X̲anžon', Bennen'
napkze' dot yel̲a' wak. ¡Zoakze' L̲e', na'
wzóateze', na' za' yide'!

Z̲l̲a' l̲aw yel̲a' z̲en che Jesús

9 Neda', Z̲wa, naka' lježle, na'
z̲záka'l̲ena' l̲e'e tz̲en, na' tz̲en l̲en l̲e'e
žebél̲enla' yel̲a' wnná bia' che Dios, na'
napa' yel̲a' z̲en l̲aže' da' žonn Jesús,
Benne' Criston', chežo. Nyejwa' to
yežlyó gachje l̲áwe'le nisdo' nga, dan'
nzin' Patmos. Nyejwa' dan' bzoa lia'
che x̲tiža' Dios, na' che Jesús, Benne'
Criston'. 10 L̲o ža z̲en che X̲anžon', wzóa
Dios Be' La'y toze l̲en neda', na' benla'
chi'i to benne' z̲nnie' zižje x̲kóže'la'
neda'. Benle chi'e kan z̲beže loz bia
yix̲e'. 11 Bennen' gože' neda': “Neda'
naka' Bennen' zoe' zga'ale', na' Bennen'
zeje' z̲ante kan nak da' z̲zo l̲aw, na' da'
ze l̲awten. Bzoj l̲e'e yiche da' z̲l̲e'elo',
na' bsel̲an' chegak gaže kwe' benách
chia' ka', benne' ka' nníta'gake' gan nbab
Asia, benne' ka' nníta'gake':
l̲o yež Éfeso, na' l̲o yež Esmirna,
na' l̲o yež Pérgamo, na' l̲o yež Tiatira,
na' l̲o yež Sardis, na' l̲o yež Filadelfia,
na' l̲o yež Laodisea.”

12 Beyechja' nich l̲e'ela' bennen'
z̲cháljl̲ene' neda'. Katen' beyechja',
bl̲e'ela' gaže da' ka' zej nwan' yi', da' ka'
zej naken ya oro. 13 Ládjwgak da' ka' zej
nwan' yi' bl̲e'ela' to Benne' z̲nne'e kan
z̲nna' to benne' byo. Nakwe' to laže'
tonn da' z̲žinen x̲ni'e, na' nzie' to bayw

lcho'e da' naken ya oro. 14 Zíla'do'ze nak yicha' yichje' kan nak zila' o kan znna' bege', na' žákti'te yej lawe' ka yi'. 15 Žákti'te ni'e ka ya bronse ba'a, da' nlale'en lo yi' ka bo' yalje. Zižje benle chi'e kan ženle to yegw zen. 16 Lo ne'e li ža nwe'e gaže belj baní', na' lo žoe'e zžoj diža' da' naken ka to ya ntoche' da' ntochen' žop la'ate. Žákti'te lawe' ka wbíž katen' znná'le'en.

17 Kate' ble'ela' Le', wbixa' xni'e ka to benne' gat. Naž Le' bxoa ne'e neda' len ne'e li ža, na' gože' neda': "Bi žebo'. Neda' naka' Bennen' zoe' zga'ale', na' Bennen' zeje' zante. 18 Naka' Bennen' zoakze' nbane'. Gota', na' na'a zóateza' nbana'. Nzi' lo na'a nna bi'a yela' got, na' lezka' latje chegak benne' gat ka'. 19 Bzoj le'e yiche dan' ba ble'elo', na' da' žak na'a, na' lezka' da' žala' gak te na'a. 20 Da' ni naken da' ngache' kan nak chegak gaže belj baní' ka', da' ka' ble'elo' noa'a lo na'a li ža, na' kan zej nak da' gaže da' zej nwan' yi' da' zej naken ya oro. Gaže belj baní' ka' zej nakba' da' žsaka' leben gaže wbás chegak gaže kwe' benách chia' ka', na' da' gaže da' zej nwan' yi' zej naken da' žsaka' leben gaže kwe' benách chia' ka'."

Diža' da' bsela' Jesús lo yež Éfeso

2 Lezka' wnná Bennen': "Bzoj le'e yiche diža' ni da' selo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Éfeso. Ki wzojo': Zchalj Bennen' noe'e gaže belj baní' ka' lo ne'e li ža, na' zde' gachje láwe'le da' gaže da' zej nwan' yi', da' ka' zej naken ya oro. 2 Ki znne': Neda' nnezla' da' žonle, na' kan žónle'ele xchina'. Nnezla' zbezle zen laže', na' bi gak gakle zen laže' len benne' ka' žóngake' da' bi naken chawe'. Nnezla' ba wzí' bia'le benne' ka', benne' znnágake' zej nake' wbás chia' ka', san bi zej nake', na' na'a nnézlele žon láže'gake'. 3 Zbezle zen laže', na' ba wzáka'le dan' nakle toze len neda', san bi bsan láže'le neda'. 4 Na'a, zoa to da' žesbaga'a le'e zia. Biž nží'ilele neda' kan bží'ilele neda' zga'ale. 5 Che len, le chejsá' laže' kan benle zga'ale, dan' bsanle, na' na'a, le yeyát laže', na' le gon kan benle zga'ale. Cha' bi yeyát láže'le, la' yidtia' gan zoale, na' yeká'a dan' nwan' yi' chele lo latje chen. 6 Na'a, zoa to da' žáklenen le'e. Bi zlé'elele chawe' da' žongak benne' nikolaíta ka', benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka', na' žóngake' da' kegle, dan' bi napa' neda' chawe'. 7 No benne' ženle' žala' wzé nage' da' ni da' znna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo, znne': Benne' ka' sóegekle' lo da' žak yežlyó nga, gona' ga gáwgake' da' zbia yagen' dan' zoan gachje láwe'le yežlyó xtan che Dios, dan' gonen ga sóagake' nbángake' to chi'ize."

Diža' da' bsela' Jesús lo yež Esmirna

8 Lezka' wnné': "Bzoj le'e yiche diža' ni da' selo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Esmirna. Ki wzojo': Zchalj Bennen' zoe' zga'ale', na' lezka' nake' Bennen' zeje' zante, Bennen' gote', na' bebane' to chi'ize. 9 Ki znne': Neda' nnezla' da' žonle, na' kan zzáka'le. Nnezla' nakle benne' yache' ka', san da' li naple yela' wnni'a da' naken li laže'. Lezka' nnezla' kan žongak benne' ka' znnágake' zej nake' benne' judío ka', benne' ka' zej nake' che Dios, san bi zej nake', na' znne zí'gake' chele. Benne' ki zej nake' che da' xiwe'. 10 Bi žébele da' sáka'le. Da' xiwen' gonen ga yéjwle bálele liž ya. Ki wsaka' zin' le'e, na' sáka'le ka chi ža. Le chejlé' chia' neda' na' zejte gatle, na' neda' gonna' yela' nban da' zejlí kanne chele. 11 No benne' ženle', žala' wzé nage' da' ni da' znna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo, znne': Benne' ka' sóegekle' da' žak yežlyó nga, yela' got da' gaken da' bežope chi'i chegak benne' ka' cházgake' lo yi' gabíl bi be gonen chégake'."

Diža' da' bseḷa' Jesús ḷo yež Pérgamo

12 Ḷezka' wnné': “Bzoj ḷe'e yiche diža' ni da' seḷo'o che wbás chia', bennen' zóaḷene' benách chia' ka' ḷo yež Pérgamo. Ki wzojo': Ẓchalj Bennen' noe'e ya ntoche', da' ntochen' žop la'ate. 13 Neda' nnezla' da' žonle. Nnezla' zoale gan ẓnna bia' da' x̱iwe', san ne žx̱en ḷáže'le neda'. Bi bsanle kan žejḷe'le chia' neda'. Bi bsanlen katen' bétgake' Antipas gan zoale, bennen' bzoa líteze' chia', na' gote' ga na' že' da' x̱iwe'. 14 Na'a, zej nnita' to chope da' žesbaga'a ḷe'e ẓia. Nzi' ḷo na'le benách ka' ḷo yež Pérgamo, benne' ka' nzi' ḷo ná'gake' da' bsedle Balaam, bennen' bsedle' Balak gone' ga chíx̱gekle benách Israel ka', na' che ḷen bdáwgake' bia beždo' ka', bia ka' bétgake'-ba' ḷawgak lo'a ka', na' béngake' da' kegle. 15 Ḷezka' žónḷengak benne' ka' ḷe'e tẓen, benne' ka' nzi' ḷo ná'gake' da' žsédgekle benne' nikolaíta ka', dan' bi zḷe'ela' neda' chawe'. 16 Che ḷen, le yeyát ḷaže' na'a. Cha' bi yeyát ḷáže'le, ḷa' yidtia' gan zoale, na' tíḷḷena' ḷégake' ḷen diža' da' zžojen žoa'a, dan' naken ka to ya ntoche'. 17 No benne' ženle', žaḷa' wzé nage' da' ni da' ẓnna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo, ẓnne': Benne' ka' sóegekle' da' žak yežlyó nga, wáwgaka'-ne' yet maná da' ngache'. Ḷezka' wnezjwa' to yej chíchedo' chégake', na' ḷo yej na' nyejw to la kobe, da' bi nonbia' nitó benne', san toze bennen' si'en.”

Diža' da' bseḷa' Jesús ḷo yež Tiatira

18 Ḷezka' wnné': “Bzoj ḷe'e yiche diža' ni da' seḷo'o che wbás chia', bennen' zóaḷene' benách chia' ka' ḷo yež Tiatira. Ki wzojo': Ẓchalj Ẓi'n Dios, Bennen' žia yej ḷawe' dan' zej naken ka yi', na' ni'e zej naken ka ya bronse ba'a. 19 Ki ẓnne': Neda' nnezla' da' žonle. Nnezla' kan nží'ilele neda', na' kan žejḷe'le chia' neda'. Ḷezka' nnezla' kan žonle x̱china' ḷo yeḷa' ẓbez ẓen ḷaže' chele. Nnezla' nakže ḷi ḷaže' kan žonle da' ki ka benle zga'ale. 20 Zej nnita' to chope da' žesbaga'a ḷe'e ẓia. Žwe'ele latje no'len' lie' Jesabel, no'len' ẓnne' ẓchalje' ḷo wláz Dios, na' ḷen da' žsedle' žon ḷáže'le' benne' ka', benne' žóngake' x̱china'. Žsedle' ḷégake' da' žonen ga žóngake' da' kegle dan' žáwgake' bia beždo' ka', bia ka' žótgake'-ba' ḷawgak lo'a ka'. 21 Neda' bi'a-ne' latje yeyát ḷaže'e, san bi žénele' wka'ne' da' kegle da' žone'. 22 Che ḷen cho'na'-ne' ga gate'e, gan sake'e to yižwé' ẓen tẓen ḷen benne' ka' žónḷengake' ḷe' tẓen da' kegle. Ki gona' na'a cha' bi yeyát ḷáže'gake' nich biž góngake' doḷa'. 23 Gona' ga gatgak zí'ngake' ka'. Ki gaken, gákbe'egekle yógo'te kwe' benách chia' ka' ẓwia' neda' da' ẓbek yichjgak benách ka', na' da' ẓza' ḷáže'gake', na' yebi'a chele kan nak da' žonle. 24 Yezíka'le ḷe'e zoale ḷo yež Tiatira, nólele ḷe'e bi nzi' ḷo na'le dan' žsedle', na' bi wẓí' ḷo na'le dan' ẓnnagak benne' ka' napḷe'en yeḷa' žejní'il, san da' li naken che da' x̱iwe', žapa' ḷe'e: bi yesbaga'a ḷe'e yetó da' žaḷa' gonle. 25 Na'a, dan' ba nzi' ḷo na'le, le gape chi'in na' zejte yeḷá'a neda'. 26 Benne' ka' sóegekle' da' žak yežlyó nga, na' góngake' kan žénela' neda' na' zejte ža na', neda' gona' ga nna biá'gake' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga. 27 Kan X̱ažo Dios bdie' ḷo na'a yeḷa' wnná bia', ḷezka' neda' gona' ga nna biá'gake' yež ka', na' gata' ḷo ná'gake' to bar ya, na' wzózjgake' benách ka' kan žon to benne' ẓzozje' to yeso' da' naken yo. 28 Ḷezka' gonna' ḷégake' latje gákgake' toze ḷen neda'. Naka' ka belj x̱sile chegak benách chia' ka'. 29 No benne' ženle' žaḷa' wzé nage' da' ni da' ẓnna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo.”

Diža' da' bseḷa' Jesús ḷo yež Sardis

3 Ḷezka' wnné': “Bzoj ḷe'e yiche diža' ni da' seḷo'o che wbás chia', bennen' zóaḷene' benách chia' ka' ḷo yež Sardis. Ki wzojo': Ẓchaḷj Bennen' nníta'ḷengak gaže be' ka' Ḷe', na' noe'e da' gaže belj baní' ka' ḷo ne'e ḷi ža. Ki ẓnne': Neda' nnezla' da' bi nak chawe' da' žonle, na' nnezla' ba natkzle ḷa'kze žékgekle benách ka' zoale nbanle. 2 Le soa ban ḷaže'. Le gon choch da' ka' nníta'ḷengaken ḷe'e, da' ka' za' gátgaken, dan' žonle da' bi naken chawe' ḷaw Dios. 3 Le chejsá' ḷaže' na'a xtiža' Dios da' bénlele, dan' wẓí' ḷo na'le. Le gon kan ẓnna xtiže'e na', na' le yeyát ḷaže'. Cha' bi gak ban ḷáže'le, kon yeḷa'kza' gan zoale kan zḷa' benne' wbán, na' bi nnézlele biẓ ža na' ḷa'a gan zoale. 4 Baḷe benne', benne' ka' nníta'ḷengake' ḷe'e ḷo yež Sardis, zej nake' chawe'. Benne' ka' tálengake' neda', nákwgake' laže' zíla'do'ze da' zḷoe'elen ba beyákgake' dot chawe' dan' zej nake' zi gaken ki chégake'. 5 Benne' ka' sóegekle' da' žak yežlyó nga wakwa' légake' laže' zíla'do'ze, na' bi wsoḷa' lágake' da' ba zej nyejwn gan zej nyejw lagak benne' ka' zej nape' yeḷa' nban da' zejlí kanne. Si' ḷo na'a benne' ki ḷaw Xažo Dios, na' ḷawgak wbás che ya'abá chie' ka'. 6 No benne' ženle' žaḷa' wzé nage' da' ni da' ẓnna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo.”

Diža' da' bseḷa' Jesús ḷo yež Filadelfia

7 Ḷezka' wnné': “Bzoj ḷe'e yiche diža' ni da' seḷo'o che wbás chia', bennen' zóaḷene' benách chia' ka' ḷo yež Filadelfia. Ki wzojo': Ẓchaḷj Benne' La'y, Bennen' ẓnne' da' naken dot da' li, na' yo'o ḷo ne'e ẓi'n ya che Dabí, bennen' wnná bi'e, na' žsaljwe' gan žo'ogak benách ka', na' bi gak no benne' wsejwen', na' žsejwe', na' bi gak no benne' wsaljwen'. 8 Benne' ni ẓnne': Neda' nnezla' da' žonle. Nnezla' naple láte'ze yeḷa' wak, san žonle kan ẓnna xtiža'a, na' bi žedoé'elele ẓnnale nakle chia' neda'. Che ḷen ba bzoa' ḷawle to gan gak cho'ole da' nyaljwn, na' bi gak no benne' wsejwen'. 9 Le wia nga, benne' ka' zej nake' toze ḷen da' xiwe', na' žon ḷáže'gake', na' ẓnnágake' zej nake' benne' judío ka', benne' ka' ẓka'n zéngake' Dios, san bi zej nake' ki, neda' gona' ga ḷá'gake' ḷawle ḷe'e, na' wzóa zíbgake' xní'ale. Naž gákbe'egekle' nži'ila' ḷe'e. 10 Dan' benle ḷe'e kan ẓnna xtiža'a, na' gokle ẓen ḷaže', neda' gape chi'a ḷe'e ža na' sáka'gak yógo'te benách ka', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, da' gaken nich si' bian' légake'. 11 Za' yeḷá'a. Che ḷen le gape chi'i da' naple, nich bi gak no benne' gone' ga bi si'le dan' žaḷa' gonna' chele. 12 Nólele ḷe'e sóelele da' žak yežlyó nga, neda' gona' ga gakle choch kan zej nak yag ka' da' žóxe'gaken yo'o, na' soale ḷo yodo' gan zoakze Dios, na' batkle yežojle ga na'. Wdá'a ḷawle ḷe'e La Dios chia', na' ḷezka' kan nzi' yež che Dios da' naken yež Jerusalén kobe, da' žojen ya'abá che Dios ḷo na' Dios. Ḷezka' wdá'a ḷawle ḷe'e la' kobe. 13 No benne' ženle' žaḷa' wzé nage' da' ni da' ẓnna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo.”

Diža' da' bseḷa' Jesús ḷo yež Laodisea

14 Ḷezka' wnné': “Bzoj ḷe'e yiche diža' ni da' seḷo'o che wbás chia', bennen' zóaḷene' benách chia' ka' ḷo yež Laodisea. Ki wzojo': Ẓchaḷj Bennen' zoe' to chi'ize, Bennen' žone' kan ẓnne', na' ẓchaḷje' da' li, Bennen' bḷa' ḷo ne'e Ḷe' yógo'te da' ben Dios. 15 Ki ẓnne': Neda' nnezla' da' žonle. Kan žonle naken ka nis da' bi naken zag dan' bi ẓka'nle neda' to chi'ize, na' bi naken ka nis ḷa dan' bi žonle xchina' dot láže'le. Gakže chawe' gakle ka nis zag o ka nis ḷa. 16 Na'a dan' nakle ka nis ža'do', na' bi nakle ka nis zag, na' bi nakle ka nis ḷa, cho'na' ḷe'e kan žon bennen' žeyebe' nis ža'do'

na'. 17 Le'e znnale naple yela' wnni'a, na' žak da' chawe' chele, na' bi be žiažjen chele, san bi žákbe'elele kan nakle. Nakle benne' yache' ka'. Že' zédlele. Nak nyache' láže'le, na' nak chol yichj lázdo'le, na' zdale gal yídzele. 18 Che len, neda' zzejni'ila' le'e nich gá'wle lo na'a neda' da' naken ka ya oro da' ben chawa'a lo yi', nich gata' yela' wnni'a li laže' chele. Lezka' žala' gá'wle lo na'a laže' chich da' gákwle, nich gache' yela' gal yidze chele da' žonen ga žedoe'ele no benne'. Lezka' žala' gá'wle lo na'a da' yeyonen yej lawle nich gak lé'elele. 19 Neda' zdila', na' zzela' snia yógo'te benne' ka' nži'ila' cha' bi žóngake' da' naken chawe'. Che len, le yeyát laže', na' le gon xchina' dot láže'le. 20 Le wia nga, nedkza' zia' ža yo'o, na' žliža'. Cha' no benne' yenle' chi'a, na' saljwe' chia', na' choa'a, na' gáwlena' bennen', na' le' gáwlene' neda'. 21 Nólele sóelele da' žak yežlyó nga, neda' gona' ga kwé'lenle neda' tzen gan ži'a znna bi'a, kan ben Xa' chia' neda'. Bzoela' da' gok chia', na' wžé'lena' Xa' tzen gan ži'e znna bi'e. 22 No benne' ženle', žala' wzé nage' da' ni da' znna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo."

Žólgake' da' zka'n zenen Dios ya'abá chie'

4 Wdé gokgak da' ki, bwia' na' ble'ela' to gan žo'ogak benách da' nyaljwn ya'abá che Dios. Lezka' benla' chi'i bennen' dan' benla' zga'ale, na' wnníe' zižje kan zbež loz bia yixe'. Chi'i na' wnnén neda', na' wnnán: "Da ža'le nga, na' neda' wloe'ela' le' da' ka' žon byenen gákgaken te na'a."

2 Ka' gaze Dios Be' La'y bchi'e neda', na' ble'ela' to latje ya'abá che Dios gan že' Bennen' znna bi'e, na' lezka' ble'ela' Bennen' ži'e latjen'. 3 Bennen' ži'e latjen' žákti'te', kan žákti'te yej jaspe, na' yej kornalina, yej ka' záka'le'egaken. Gachje láwe'le latjen' zoa pita' ya'a da' naken xtan kan nak yej esmeralda, da' žeple'en yes baní'. 4 Dot gawze latjen' zej nnita' yetáp žoa latje ka' gan želbé' tap žoa benne' gole ka', benne' ka' zej nape' yela' wnná bia', na' zej nakwe' laže' zíla'do'ze, na' žiagak yíchjgake' da' ka' zej naken ya oro. 5 Lo latje blo gan že' Bennen', želžój yes ka', na' wzió' znnen, na' žaxto' zen znnen. Lawle latjen' zza'ni'gak gaže da' ka' zgó'ogaken baní', da' ka' zej naken gaže be' ka' žónlengaken Dios tzen. 6 Gan nak law latjen' zoa to kan nak to nisdo' da' žepen yes baní' ka yej jese.

Dot gawze latjen', chela'a weje zej nnita' tape benne' ban, na' yej láwgake' zan žíagaken zaka' xkóže'lgake', na' láwlegake'. 7 Benne' nežw ladjw tape' ki znne'e kan znna' beže yixe'. Benne' bežopen' znne'e kan znna' beže, na' benne' beyonnen' znna' lawe' kan nak law to benne', na' benne' bedapen' znne'e kan znna' to bsia, bia zlaba'. 8 Dapte benne' ki, žiagak xope xílgake', na' láwlegaken, na' lé'elgaken, yej law zan žíagaken. Dot ža dot yele, bi žsángake' znnágake':

¡La'y, la'y, la'y nak Xanžo Dios,
Bennen' napkze' dot yela' wak!
¡Wzoakze', na' zoakze', na' za' yela'kze'!

9 Benne' ban ka' zka'n zéngake' Bennen' ži'e znna bi'e, na' zóateze' nbane'. Žápegake' Bennen' ba la'ne, na' žé'gake' Le': "Žóxkeno'." Yógo'te chi'i žongak dapte benne' ban ka' ki, 10 na' tap žoa benne' gole ka' zzechw láwgake' lo yo law Bennen', na' zka'n zéngake' Le', Bennen' zóateze', na' žeká'gake' da' ka' zej naken oro da' žíagaken yíchjgake', na' zdégake' da' ka' lawle latjen' gan že' znna bia' Bennen', na' znnágake':

11 ¡Xanto' Dios, nako' Le' zi wká'n zento' Le',
na' gapto' Le' ba la'ne, na' gata' chio' yela' wnná bia'
dan' beno' yógo'te da' zej den!

Kan žénekzelo' zej den, na' wzó law zej den.

To yiche, na' Bennen' nake' Zíla'do'

5 Naž ble'ela' to yiche lo na' li ža che Bennen' ži'e latje blon'. Yichen' naken to yiche ndoben, na' zej žian diža' žope la'alen. Nyejwn yichen' len gaže da' zej nak bian'. 2 Ble'ela' to wbás blo che ya'abá, na' wnníe' zižje, na' wnné': "¿Noz benne' nake' zi choge' da' ka' zej nak bian' da' zej noxen yichen', na' saljwen'?"

3 Bi gok nitó benne' saljwe' yichen', na' bi gok no benne' wien', nitó benne' zoe' ya'abá che Dios, na' nitó benne' zoe' yežlyó, na' nitó benne' zoe' zanle yežlyó. 4 Naž wžeža' neda' dan' bi bžel-le no benne' nake' zi saljwe' yichen', na' nitó benne' nake' zi golen', na' nitóe' nake' zi wien'. 5 Naž to benne' golen' gože' neda', na' wnné': "Bi kwežo'. Bennen' nake' ka to beže yixe', Bennen' nbáblene' za'só Judá, na' nake' za'só Dabí. Le' ba bzoele' yógo'te da' gókgaken chie'. Lekze' nake' zi choge' da' ka' zej noxen yichen', na' wsaljwen'."

6 Naž ble'ela' Bennen' nake' Zíla'do' che Dios, na' zie' law Benne' ži'e latje blon', da' zoan gachje láwe'le gan zej nnita' benne' ban ka', na' benne' gole ka'. Žíagak Zíla'don' we' kan žíagak to zila', bian' bétgake'-ba' law Dios, na' žíagak gaže lozba', na' gaže yej lawba', da' ka' zloé'egeklen kan zej nak gaže be' ka' žónlengaken Dios tzen, be' ka' žsele'e dot yežlyó. 7 Wdé Bennen' nake' Zíla'do', na' bexwe' yichen' da' žian lo na' li ža che Bennen' ži'e latje blon'. 8 Kate' bexwe' yichen', na' tape benne' ban ka' len tape žoa benne' gole ka' bzoa zíbgake' law Bennen' nake' Zíla'do'. To to benne' gole ka' zej noe'e to da' zgólgake', da' ka' zej nzin' arpa, na' lezka' zej noe'e béga'do' ka' da' zej naken oro, na' yóžgaken yale, dan' zloe'elen yela' zchaljlen Dios chegak benne' chie' ka'. 9 Žólgake' to da' kobe da' zka'n zenen Zíla'don', dan' znnan ki:

Nako' Le' zi goxo' yichen',
na' chogo' da' ka' zej noxen',
dan' bi'o latje benne' ka' bétgake' Le',
na' len xcheno' beya'o benách ka' nich gákgake' che Dios,
zej nake' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó,
benách ka' zcháljgake' yógo'te diža' yoble ka',
na' zej nbabe' yógo'te yež ka' zej nnitan' dot yežlyó.

10 Beno' ga zej nake' benne' wnná bia' ka', na' ga zej nake' bxoz ka' che Dios chežo. Beno' ga znna biá'gake' yežlyó.

11 Naž bwia', na' benla' chi'igak wbás zan che ya'abá. Wbás zan gole kwis nníta'gake'. Zégake' kwit latje blon' tzen len benne' ban ka', na' lezka' len benne' gole ka'. 12 Wnnégake' zižje yógo'tegake', na' wnnágake':

¡Bennen' nake' Zíla'do', bian' bétgake'-ba',
nake' zi si' lo ne'e yela' wnná bia',
na' yela' wnni'a, na' yela' žejní'il, na' yela' wak!
¡Nake' zi gapžo-ne' ba la'ne, na' chejle'žo chie', na' wká'n zenžo-ne'!

13 Naž benla' žolgak yógo'te da' ben Dios, da' ka' zej nnitan' ya'abá chie', na' lo yežlyó, na' zanle yežlyó, na' lo nisdo'. Žolgak yógo'te da' zej nnitan' latje ka', na' wnnágaken:

¡Ga'n zen Bennen' ži'e latje blon',
na' lezka' Bennen' nake' Zíla'do'!
¡Gápetezžo-ne' ba la'ne, na' wká'n zenžo-ne'!
¡Nna biá'teze' Le'!

14 Tape benne' ban ka' wnnágake': "¡Ka'kze gaken!"

Naž tap žoa benne' gole ka' bzechw láwgake' lo yote, na' bka'n zéngake' Bennen' zóateze'.

Da' ka' zej noxen yichen'

6 Naž bl̲e'ela' Bennen' nake' Z̲íla'do', na' bchoge' to da' nox̲en yichen', na' benla' che to benne' zoe' ladjw tap benne' ban ka', na' benle chi'e kan z̲nne wzió', na' wnné': “Da wio'.”

2 Bwia', na' bl̲e'ela' to bia chich, na' bennen' žie'-ba' nox̲e' to da' žsen yag ntóche'do' ka'. Bnéz̲jwgake' l̲e' to da' naken oro da' bžie' yichje', na' bžoje' ka to benne' blo, benne' wnná bia', nich wléj wchochje' benne' ka' žjake' l̲o wdil̲e.

3 Kate' Bennen' nake' Z̲íla'do' bchoge' da' bežope da' nox̲en yichen', na' benla' che benne' ban bežope', na' wnné': “Da wio'.”

4 Naž bžoj to bia x̲na. Bdégake' l̲o na' bennen' žie'-ba' yel̲a' wnná bia' nich yekwase' yel̲a' z̲ga'n cháwe'do' chegak benách ka', na' nich gone' ga gót-gake' ljéžgake' ka'. Bnéz̲jwgake' l̲e' to ya ntoche' z̲en.

5 Kate' Bennen' nake' Z̲íla'do' bchoge' da' beyonne da' nox̲en yichen', na' benla' che benne' ban beyonne', na' wnné': “Da wio'.”

Bwia', na' bl̲e'ela' to bia gasj, na' bennen' žie'-ba' nox̲e' to z̲gons. 6 Benla' chi'i to benne' z̲chal̲je' gachje l̲áwe'le tape benne' ban ka', na' wnné': “Chope ya z̲oa' stribe naken laz̲jw to benne' che to ža wen žin dan' gak wbín, na' x̲ope ya z̲oa' sebada naken laz̲jwe' che to ža wen žin, san bi gono' ga yažje set, na' bi be gono' che x̲is uba wal̲.”

7 Kate' Bennen' nake' Z̲íla'do' bchoge' da' bedape da' nox̲en yichen', na' benla' bchal̲j bennen' ban bedape', na' wnné': “Da wio'.”

8 Bwia', na' bl̲e'ela' to bia gache, na' bennen' žie'-ba' lie' Yel̲a' Got, na' bennen' lie' Latje Chol̲ Che Benne' Gat Ka' žónl̲ene' l̲e' tz̲en. Bdégake' l̲o na' bennen' lie' Yel̲a' Got yel̲a' wnná bia' nich nna bi'e gachje da' gachje benách ka' nníta'gake' yežlyó, nich gótgake' l̲égake' l̲en ya ntoche', na' l̲en yel̲a' z̲don, na' l̲en yižwé' ka', na' l̲o žoá'agak bia yix̲e' snia, bia ka' nníta'gakba' yežlyó.

9 Kate' Bennen' nake' Z̲íla'do' bchoge' da' gayo' da' nox̲en yichen', na' bl̲e'ela' z̲an bkog da' žen' ya'abá che Dios zej nnita' be' ka' gókgakkze benne' ka' bét-gake' l̲égake' dan' bzégake' x̲tiža' Dios. 10 Be' ki wnnegak zižje, na' wnnágaken: “X̲anto' la'y, žono' kan z̲nno'. ¿Batx̲kze wchi'a l̲ažo'o neto', na' chogo' chegak benne' ka' nníta'gake' yežlyó gátgake' dan' bétgake' neto'?”

11 Bwákwgake' l̲égake' laže' z̲íla'do'ze, na' belyi'e l̲égake': “Le yezí' l̲aže' yetó chí'ido'ze, x̲ak l̲a'gak yógo'te lježle nga, benne' wen žin ka' che Benne' Criston', benne' ka' gotgak benách ka' l̲égake' kan bétgake' l̲e'e.”

12 Kate' Bennen' nake' Z̲íla'do' bchoge' da' x̲op da' nox̲en yichen', na' bwia', na' bl̲e'ela' wz̲ó' yežlyó. Na' wbíž beyaken gasj, na' goken ka to laže' yicha' gasj, na' byo' beyaken x̲na kan nak žen. 13 Belyínnj belj ya'abá ka' l̲o yo, na' goken kan žak che to yag higo, želyínnj da' z̲bian kate' z̲ta be' wal̲e yagen'. 14 Wdé che ya'abá, na' gok chen kan žak che to da'a kate' no benne' z̲toben'. Bkwas-gak yógo'te ya'ado', na' yógo'te yo biž l̲o nisdo' ka' gan wžé'gaken. 15 Naž benne' ka' z̲nna biá'gake' l̲o yežlyó l̲en benne' ka' z̲ché'gake' benne' ka' žjake' l̲o wdil̲e, na' benne' ka' nzi' l̲o ná'gake' yel̲a' wnná bia', na' yógo'te benne' zej ndo'w ka', na' yógo'te benne' bi zej ndo'e, na' benne' blo ka', na' benne' wnni'a ka', bkache' kwín-gake' gan nak z̲an bloj ka', na' gan nak l̲e'e ya'ado' ka'. 16 Bl̲ížgake' ya'ado' ka', na' l̲e'e yej ka', na' wnnágake': “Le yedjbaga' neto', na' le wkache' neto', nich bi l̲e'el Bennen' ži'e latje blon' neto', na' nich bi yedjz̲én neto' yel̲a' z̲ža'a che Bennen' nake' Z̲íla'do'. 17 Ba bžin ža l̲a' l̲aw

yela' zža'a chégake', na' ¿nozkze benne' gak soelen'?"

To gaywá' tape yon mil benne'

7 Wdé gokgak da' ki, na' ble'ela' tape wbás che ya'abá zégake' dape la'ale yežlyó, na' žséjwgake' xnezgak da' tape be', da' ka' žákgaken chelá'a weje lo yežlyó. Ki béngake' nich bi gak be' lo yežlyó, na' nich bi gak be' law nisdo', na' nich bi wtán yag ka'. 2 Lezka' ble'ela' yetó wbás che ya'abá ze'e zaka' gan zla' wbíž, na' noe'e to da' wdé'e benne' ka' zej nake' che Dios ban, dan' gak bian' légake'. Wnníe' zižje, na' bliže' tape wbás che ya'abá, wbás ka' nzi' lo ná'gake' yela' wnná bia' nich wchínnjgake' yežlyó, na' nisdo'. 3 Wbás ni gože' yetape' ka', na' wnné': "Bi wchinnjle yežlyó, na' nisdo', na' yag ka' na' zejte wda'to' to da' gak bian' lo xgagak benne' wen žin ka' che Dios chežo."

4 Benla' kan zej nak benne' ka' da' légake' dan' nak bian', na' zej nake' to gaywá' tape yon mile' ládjwgak da' chežinno kwe' lježgak za'só Israel.
5 Benne' ka' da' légake' dan' nak bian' zej nake':
Chežinno mil lježgak za'só Judá.
Chežinno mil lježgak za'só Rubén.
Chežinno mil lježgak za'só Gad.
6 Chežinno mil lježgak za'só Aser.
Chežinno mil lježgak za'só Neftalí.
Chežinno mil lježgak za'só Manasés.
7 Chežinno mil lježgak za'só Smon.
Chežinno mil lježgak za'só Lebí.
Chežinno mil lježgak za'só Isakar.
8 Chežinno mil lježgak za'só Sabulón.
Chežinno mil lježgak za'só Jwsé.
Chežinno mil lježgak za'só Benjamín.

Benne' ka' zej nakwe' laže' zíla'do'ze

9 Wdé gok da' ni bwia', na' ble'ela' benne' zan, na' bi gak nitó benne' wlabe' légake'. Zej nbabe' yógo'te yež benne' ka' zcháljgake' diža' yoble ka', benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó. Zégake' law Bennen' ži'e latje blon' gan že' Bennen' nake' Zíla'do', na' zej nakwe' laže' zíla'do'ze, na' zej noxe' zin ka'. 10 Wnnégake' zižje yógo'tegake', na' wnnágake':
¡Yela' žeslá zan' lo na' Dios chežo, Bennen' ži'e latje blo,
na' lezka' zan' lo na' Bennen' nake' Zíla'do'!
11 Yógo'te wbás che ya'abá zégake' dot gawze latje blon', gan naken dot gawze gan zej nnita' benne' gole ka', na' gan zej nnita' tape benne' ban ka', na' bzechw láwgake' lo yote law latje blon', na' bka'n zéngake' Dios, 12 na' wnnágake':
¡Ka'kze gaken!
¡Ga'n zen Dios chežo!
Napo' yela' zen, na' yela' žejní'il.
Že'to' Le': "Žóxkeno'" na' zka'n zento' Le'.
Napkzo' yela' wnná bia', na' dot yela' wak.
¡Gákteze ki chio', Dios cheto'!
Ka'kze gaken.

13 Naž to benne' ladjw benne' gole ka' wnnable' neda', na' wnné': "¿Noz benne' ka' zej nakwe' laže' zíla'do'ze, na' ga benne' légake'?"

14 Neda' goža'-ne': "Xan, le' nnézkzelo'."

Le' gože' neda': "Benne' ki belzáka'li'e lo na'gak benne' ka' bétgake' légake'. Naken ka belyibe' laže' da' zej nakwe', na' beyóngaken' zíla'do'ze len žen che Bennen' nake' Zíla'do'. 15 Che len nníta'gake' law latje blon' gan že' Dios, znna bi'e, na' žóngake' žin lawe' Le' dot ža dot yele lo yodo' chie'. Bennen' ži'e latje blon' gape chi'e légake' dan' zóalenteze' légake'. 16 Biž tóngake', na' biž bílegake' nis, na' biž wzéy wbíž légake', na' biž gékgekle' da' la, 17 dan' Bennen' nake' Zíla'do', Benne' zoe' gachje láwe'le latje blon', gape chi'e légake' ka to benne' žape chi'e zila' ka'. Chi'e légake' gan žal nis da' žonnen yela' nban, na' Dios yesbiže' yej láwgake' nis želbeže'."

Da' gaže da' noxen yichen'

8 Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bchoge' da' gaže da' noxen yichen', na' wžé' ži ya'abá che Dios xtido'. 2 Naž blela' gaže wbás che ya'abá, wbás ka' zégake' law Dios, na' bdégake' lo ná'gake' gaže lozgak bia ka'. 3 Naž bla' yetó wbás che ya'abá, na' noe'e to že'n yale da' naken ya oro, na' wzíe' žoe'e bkog da' žen' ya'abá che Dios. Bnézjwgake' le' yale zen nich gonen' toze len yela' zchaljlen Dios chegak yógo'te benách ka' che Benne' Criston', na' bzeyen' lo bkogen' da' naken ya oro, da' den law latje blon'. 4 Wžén žen che yalen' da' žen' lo na' wbás che ya'abán', na' goken toze len yela' zchaljlen Dios chegak benách ka' che Benne' Criston', na' bžinen gan že' Dios. 5 Naž wbás che ya'abán' bexwe' ye'n yalen', na' besche'en bzio' yi' da' žian lo bkogen', na' blatjen' lo yežlyó. Wzió' wnnén zižje, na' wyép yes, na' wzó' yežlyón'.

Zkwéžgake' lozgak bia ka'

6 Naž gaže wbás che ya'abá, wbás ka' zej noxe' gaže lozgak bia ka', wzóagake' wkwéžgaken'.

7 Wbás nežw che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' wžé' yej nis ži'a len yi', na' žen che we', dan' byinnjen lo yo. Wyéy to kwe' che chonne kwe' yežlyón', na' lezka' wyéy to kwe' che chonne kwe' yag ka'. Lezka' wyeygak yógo'te yixe' ya'a.

8 Wbás bežope che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' wbixe to da' naken ka to ya'a zen da' žeyen lo nisdo', na' yelate' ka gachje da' gachje nisdon' beyaken žen. 9 Got to kwe' che chonne kwe' da' zej nban da' zej nnitan' lo nisdon', na' wžía yi' to kwe' che chonne kwe' barkw ka'.

10 Wbás beyonne che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' to belj ya'abá da' žeyen ka yeže žala' wbixen gan de nis yegw ka', na' gan žal nis, na' goken ki che yelate' ka gachje da' gachje nis da' žen' dot yežlyó.

11 Beljen' nzin' Ajenjo, da' naken to da' sla', na' yelate' ka gachje da' gachje nisen' beyaken sla' kan nak ajenjon', na' gotgak benne' zan ni'a che nisen' da' beyaken sla'.

12 Wbás bedáp che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' yelate' ka gachje da' gachje wbíž beyaken chol, na' lezka' goken che byo', na' to kwe' che chonne kwe' belj ka' beyaken chol. Ka' goken, bi bza'ní' wbíž yelate' ka gachje da' gachje ža, na' bi wza'ni'gak belj ka' len byo' yelate' ka gachje da' gachje yele.

13 Naž bwia', na' benla' znne zižje to wbás che ya'abá, wbás na' zdie' gachje láwe'le zan ya'abá, na' wnné': "Da' nyáche'le'e gaken chele le'e. Da' nyáche'le'e gaken chele le'e. Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, zoale yežlyó katen' wkwežgak yechonne wbás che ya'abá ka' lózgakba' ka'."

9 Wbás gayo' che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' blе'ela' to benne' ya'abá, benne' znne'e ka to belj ya'abá da' bexjwn lo yežlyó, na' bnézjwgake' le' zi'n ya che latje chol. 2 Bsaljwe' latje cholen', na' wžén žen che da' žeyen lo latje cholen', na' goken ka žen da' zžojen gan zzéygake' bzodo' ka', na' bechól wbíž len ya'abá ni'a che žen na'. 3 Lo žen na' bžojgak biche' zo ka', na' belzoaba' dot yežlyó, na' Dios bi'e légakba' latje gádo'gakba' benách ka' kan žongak goxjní' ka', bia ka' žé'gakba' yežlyó. 4 Le' góžgake'-ba' bi yélengakba' yixe' dan' de yežlyón', na' lezka' yag ka', san wak gádo'gakba' benne' ka' bi da' lo xgágake' dan' nak bian' zej nake' che Dios. 5 Bi bi'e légakba' latje gótgakba' benách ka', san wsaka' zí'zegakba' légake' gayo' byo'. Zlale'e gan žádo'gakba' kan zla gan žádo'gak goxjní' ka'. 6 Lo ža ka' yénegekle benách ka' got kwíngake', san bi gákgake'. Yénegekle' gátgake' san wkache' kwin yela' got.

7 Znna'gak biche' zo ka' kan znna'gak bia ka' zej nákwba' da' naken ya, nich chjakba' lo wdile. Žiagak yíchjgakba' da' ka' zej naken ka da' ka' zej naken oro. Znna' láwgakba' kan znna' lawgak benách ka'. 8 Znna' yicha' yíchjgakba' kan znna' yicha' yichj to no'le. Zej nak láye'gakba' kan zej nak laye' beže yixe'. 9 Zej nakw lchó'gakba' da' naken ya. Žongak xílgakba' žaxto' kan žongak karret ka' žzobgak bia ka' kate' zjakba' taríaze lo wdile. 10 Zej nak xbángakba' kan nak xban goxjní', gan zej žia lí'gakba'. Lo xbángakba' ka' zej žia da' zdíl-lengakba', nich gon zí'gakba' benách ka' gayo' byo' ka'. 11 Zoa to benne' znna bi'e légakba', bennen' nake' wbás xiwe' che latje chol. Wbasen' lie' len diža' hebreo: Abadón, da' znnan len diža' griego: Apolión, na' len diža' xiža': Da' Zchinnjen.

12 Ba wdé da' nežw da' zžia yin' benách ka', san za'gak yechóp da' ka' wžía yin' légake'.

13 Wbás xope che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' benla' chi'i to benne' zchalje' gachje láwe'le da' tape da' zej naken ka loz beže, da' ka' dá'gaken dape la'ate bkogen' da' naken ya oro, da' žen' law Dios. 14 Bennen' zchálilene' wbás xopen' che ya'abá, wbasen' bkweže' lozba' chien'. Bchalje', na' wnné': "Beseže tape wbás xiwe' ka' zej nžejen žoa'a yegw Éufrates."

15 Naž beseže' tape wbás xiwe' ka', wbás ka' bkwez Dios che ža na'ze, da' naken ža na', na' byo' na', na' yiz na', nich gótgaken to kwe' che chonne kwe' benách ka' nníta'gake' yežlyó. 16 Benla' kan nbabgak benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' žíagake' bia ka', na' zjáklene' tape wbás xiwe' ka'. Zej nake' chope gaywá' mil mile'.

17 Ble'e dáwe'la' bia ka', na' benne' ka' zej žíagake'-ba' zej nakw lchó'gake' da' naken xna gole, na' ya'a ka ya'abá, na' gache. Zej nak yichjgak bia ka' ka yichjgak beže yixe' ka', na' lo žoá'agakba' želžój yi', na' žen che yin', na' to da' zzeyle'en, da' nzin' sufre. 18 Da' ka' želžojen žoá'agakba' bétgaken to kwe' che chonne kwe' benách ka' nníta'gake' yežlyó, da' ka' zej naken yi', na' žen chen, na' dan' zzeyle'en. 19 Da' ka' zdíl-lengak bia ka' želžojen žoá'agakba', na' lezka' da' zej žian lo xbángakba' dan' zej nak xbángakba' ka bele snia ka', na' žiagak yíchjgakba' da' zdíl-lengakban'.

20 Yezíka'gak benách ka', benne' ka' bi gótgake' lo da' chope ki da' zžia yí'gaken, bi beyát láže'gake' nich biž góngake' kan žónteze žóngake', na' bi bsángake' zka'n zéngake' be' xiwe' ka', na' lo'a ka', da' ka' bi zlé'egeklen, na' bi žéngeklen, na' bi zzá'gaken. 21 Bi beyát láže'gake' nich biž gótgake' benách ka', na' nich biž góngake' yela' wžá' chégake', na' da' zia da' žóngake', na' yela' zban chégake'.

Wbás che ya'abá, wbasen' noxe' to yichdo' lo ne'e

10 Naž ble'ela' yetó wbás wale che ya'abá, wbasen' bžoje' ya'abá che Dios, na' betje' lo yo, na' nakwe' bejw ya'abá, na' zoa to pita' ya'a yichjle'. Žákti'te lawe' kan znna' wbíž, na' zej nak ni'e ka yag wale ka' da' želyeyen. 2 Noxe' to yichdo' nyaljwn lo ne'e, na' len ni'e li ža bleje' lo nisdo', na' len ni'e yegle bleje' lo yo biž. 3 Naž wnníe' zižje, na' benle chi'e kan nenle kate' zbežya'a beže yixe', na' katen' beyóž wnníe' zižje, na' wnnegak gaže wzió' ka'. 4 Wdé wnnegak wzió' ka', neda' za' wzoja' le'e yiche, san benla' che to benne' zchalje' ya'abá che Dios, na' gože' neda': "Bkáche'ze da' wnnagak gaže wzió' ka'. Bi wzojon' le'e yiche."

5 Naž wbás che ya'abán', wbasen' ble'ela' zie' lo nisdo', na' lo yo biž, bchis ne'e li ža zaka' li ya'abale, 6 na' ben choch xtiže'e ni'a che Bennen' zoakze', Bennen' bene' ya'abá, na' yežlyó, na' nisdo', na' da'

ka' zej den to to latje ka', na' wnné': “Biž žeḷen, 7 san kate' wbás gaže che ya'abá wkweže' lozba' chien', na' yeyóž gon Dios da' ngache' chie', dan' bḷoe'ele' benne' wen žin chie' ka', benne' ka' bcháḷjgake' ḷo wlaze' Ḷe'.”

8 Naž bennen' benla' chie' bchaḷje' ya'abá che Dios bcháḷjlene' neda' da' yoble, na' wnné': “Wyéj, bejx̱í' yichdo' nyaljwn', dan' z̲oan ḷo na' wbás che ya'abán', wbasen' žleje' ḷo nisdo', na' ḷo yo biž.”

9 Wyá'a gan zoa wbás che ya'abán', na' wnnabla'-ne' gonne' yichdon' chia'. Wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné': “Wz̲ín', bdawn'. Ḷo žo'o gaken z̲ix̲ kan nak china' bez, san ḷo li'o yeyaken sḷa'.”

10 Wz̲i'a yichdon' dan' z̲oan ḷo ne'e, na' bdawan'. Ḷo žoa'a goken z̲ix̲ kan nak china' bez, san katen' beyóž bdawan', na' beyaken sḷa' ḷo li'a. 11 Naž gože' neda': “Žaḷa' wchaḷjo' da' yoble ḷo wláz Dios ḷawgak zan kwe' benách zi'to' ka', na' gan zej nnita' yež zante ka', na' gan z̲cháḷjgake' da' zan diža' yoble ka', na' ḷawgak benne' zan, benne' wnná bia' ka'.”

Chope benne' z̲zoa lígake'

11 Naž bḷa' to benne', na' benne' neda' to ya x̱til da' naken ka to da' z̲zíx̱ḷenžo, na' gože' neda': “Wzó ža', na' bžix̱ yodo' che Dios. Ḷezka' bžix̱ bkog la'y chen, na' blab benne' ka' nníta'gake' ga na', benne' ka' z̲ka'n z̲éngake' Dios. 2 Bi wžix̱o' li'a yodon' dan' den na'le, dan' nden ḷo na'gak benách zi'to' ka', na' wlájgake' yež la'y chope-yeyón byo'.”

3 Ḷezka' gože' neda': “Seḷa'a chope benne' nich wzóa lígake' chia' neda', na' wcháḷjgake' ḷo wlaza' neda' chežinno gaywá' chonnḷalj ža, na' gákwgake' laže' zeche'.” 4 Benne' chope ki, benne' z̲zoa lígake', zej nake' chope yag olibo, yag ka' nyejw ḷe'e yiche la'y kan nak chégaken, na' ḷezka' zej nake' chope da' zej nwa' yi', da' ka' zej žen' ḷaw Dios, X̱an yežlyó nga. 5 Cha' yénele no benne' gone' chégake' da' z̲ia, na' žoj yi' ḷo žoá'agake' da' wzeyen bennen', na' goten ḷe', na' ḷezka' goten benne' ka' zžíʼigake' chégake'. 6 Chope benne' ki nzi' ḷo ná'gake' wséjwgake' x̱nez nis yejw che ya'abá, nich bi gak yejw kate' ža ka' žaḷa' wcháḷjgake' ḷo wláz Dios, na' ḷezka' nzi' ḷo ná'gake' góngake' ga yeyák nis žen, na' góngake' ga galj yižwé' yežlyó nga, na' ki góngake' baḷe chíʼiteze yénegekle'. 7 Kate' yeyóž wzóa lígake' chia' neda', na' žoj bia snia ḷo latje choḷ, na' tíḷḷenba' ḷégake', na' wléj wchochjba' ḷégake', na' gotba' ḷégake'. 8 Beḷa' žen chégake' x̱óagaken ḷo nez blo che yež z̲en, gan wdá' X̱anžon' ḷe'e yag kroze, na' kan žsaka' ḷebžo, ḷezka' nzin' Sodoma, na' ḷezka' Egipto. 9 Benách yógo'te yež ka', na' yógo'te benách zi'to' ka', na' yógo'te benách ka' z̲cháḷjgake' da' zan diža' yoble ka', na' benách ka' nníta'gake' yógo'te yežlyó ka', ḷé'egekle' beḷa' žen chégake', na' chonne ža yo'o gachje bi gónngake' latje no benne' wkache'e légake' ḷo yežw ba. 10 Chaz ḷáže'ḷe'egak benne' ka', benne' nníta'gake' yežlyó nga dan' gotgak chope benne' ki, benne' bcháḷjgake' ḷo wláz Dios, dan' bsaka' zíʼgake' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' ḷo yeḷa' žebél chégake' séḷa'gake' da' wnéz̲jwzegake' ljéžgake' toe' yetóe'.

11 Naž kate' ba bza'a chonne ža yo'o gachje ka', Dios besbane' ḷégake', na' belyase' belzíe', na' bžébegak yógo'te benách ka', benne' ka' bḷé'egekle' ḷégake'. 12 Naž benle chi'i to benne' wnníe' zižje ya'abá che Dios, na' gože' ḷégake': “Le kwen nga.”

Belbene' ḷo bejw ya'abá zaka' ḷi ya'abale, na' benne' ka' bžíʼigake' chégake' bḷé'egeklen'. 13 Ka' gaze wz̲ó' yežlyó, na' byinnj to kwe' che chi kwe' yo'o ka' wžé'gaken ḷo yežen', na' katen' wz̲ó', gotgak gaže mil benách ka'. Bžébegak

benne' ka' zej nga'ne', na' bka'n z̲éngake' Dios, Bennen' zoe' ya'abá.
14 Ba wdé da' bežope da' z̲žia yin' benách ka', na' za' gak da' beyonne da' wžía yin' l̲égake'.

Wbás gaže che ya'abá z̲kweže' lozba' chien'

15 Wbás gaže che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios wnnégake' zižje, na' wnnágake':
¡Gan wnná bia'gak benách ka' l̲o yežlyó zej nden l̲o na' X̲anžo Dios, na' l̲o na' Benne' Criston'!
¡L̲e' nna biá'teze'!
16 Naž tap žoa benne' gole ka', benne' žé'gake' gan zej nape' yel̲a' wnná bia' l̲aw Dios, bzechw l̲áwgake' l̲o yo, na' bka'n z̲éngake' Dios. 17 Na' wnnágake':
¡X̲anto' Dios, napkzo' dot yel̲a' wak!
Wzoakzo', na' zoakzo', na' za' yidkzo'.
Žóx̲keno', dan' ba bkonlo' žin yel̲a' wak z̲en chio',
na' z̲zo l̲awo' z̲nna bi'o.
18 Belžá'a benách yež ka' san ba bžin ža gon zí'gako'-ne'.
Naken ža wchi'a l̲ažo'o benne' gat ka'.
Yebi'o chegak wen žin chio' ka', benne' ka' bcháljgake' l̲o wlazo' Le', benne' ka' zej nake' chezo',
benne' ka' wdápegake' Lo' ba la'ne,
benne' gax̲jw ka', na' benne' zaka' ka'.
Ba bžin ža wžía yi'o benne' ka' bchínnjgake' yežlyó.
19 Naž byaljw yodo' che Dios da' žen' ya'abá, ga na' nl̲a' l̲aw kak la'y gan yo'o diža' da' z̲ka'n chawen', dan' ben Dios. Wyép yes yežlyó, na' benle žax̲to' z̲en, na' wnné wzió'. Wz̲ó' yežlyón', na' wžé' yej nis ži'a.

To no'le, na' to bele z̲en snial̲e'e

12 Naž bl̲a' l̲aw to da' z̲en da' nak bian' l̲o ya'abá che Dios. Bl̲a' l̲aw to no'le nakwe' da' naken ka wbíž, na' zoa z̲an ni'e da' naken ka byo'. Žia yichje' to da' naken oro gan žiagak chežinno da' ka' zej naken ka belj baní' ka'. 2 No'len' za' galj bi' že'n chie', na' z̲béžyi'e dan' z̲dia' l̲i'e, na' zzáka'l̲i'e dan' žalj to x̲kwide' chie'. 3 Naž bl̲a' l̲aw yetó da' nak bian' l̲o ya'abá che Dios. Bl̲a' l̲aw to bele z̲en snial̲e'e, bia z̲nna'ba' x̲na gole, na' žiagak gaže yichjba', na' chi lozba', na' žia to da' naken oro to to yichjba' ka'. 4 L̲en x̲banba' wz̲obba' to kwe' che chonne kwe' belj ka' zej nl̲a' ya'abá, na' bžo'nba' l̲égaken l̲o yežlyó. Wzé bele z̲en snial̲e'e na' l̲aw no'len' ba žalj x̲kwide' chie', na' wzoaba' gawba' x̲kwide' chien' kate' ba naljbe'. 5 No'len' bzoe' to X̲kwide' byodo', Bin' žal̲a' nna bia'be' yógo'te yež ka' l̲en yela' wak z̲en. Dios l̲a' bkwastie' X̲kwiden' che no'len', na' bchise'-be' gan zoakze' L̲e', l̲o latje blon' gan ži'e z̲nna bi'e. 6 Bz̲onnj no'len', na' wyeje' l̲o latje dach, gan ba bkwez Dios to latje che no'len'. Wáwgake' l̲e' ga na' chežinno gaywá' chonnl̲alj ža ka'.
7 Wdé gokgak da' ki, na' gokl̲e'e wdil̲e l̲o ya'abá che Dios. Migel, wbás blo che ya'abá l̲en wbás ka' žónl̲engake' l̲e' tz̲en, beldíl̲-l̲ene' bele z̲en snial̲e'e na', na' beldil̲e bele z̲en na', na' wbás x̲iwe' ka' žónl̲engaken l̲eba' tz̲en, 8 san bi be wz̲éke'lba' l̲o wdil̲en'. Che l̲en biž bžél̲gekle latje chégaken ya'abá che Dios. 9 Ka' goken, belžo'ne' bele z̲en snial̲e'e na' na'le, belen' wzoaba' ža ni'te, na' nzin' Da' X̲iwe', na' Satanás, dan' žon l̲áže'len yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Belžo'ne' da' x̲iwe' l̲o yežlyó nga, tz̲en l̲en wbás x̲iwe' ka', be' ka' žónl̲engaken da' x̲iwen' tz̲en.
10 Naž benla' chi'i to benne' wnníe' zižje ya'abá che Dios, na' wnné':
Na'a ba bžin ža l̲a' l̲aw yel̲a' žeslá da' ben Dios,
na' yel̲a' wak chie', na' yel̲a' wnná bia' chie',
na' l̲ezka' yel̲a' wnná bia' che Benne' Criston',

dan' ba bžó'ngake' da' xiwe' na'le,
dan' besbagan' lježžo ka' zia dot ža dot yele,
dan' benen law Dios chežo.
11 Bežojgak lježžo ka' chawe', dan' bkóngekle' žin xchen Bennen' nake' Zíla'do' che Dios,
na' dan' bkóngekle' žin xtiža' Dios da' bcháljgaken'.
Bi be' láže'gake' yela' nban chégake', san gótgake'.
12 Che len gak yela' žebél ya'abá che Dios.
¡Le yebél le'e, zoale ga na'!
Da' nyáche'le'e gaken chele le'e zoale yežlyó, na' lo nisdo', dan' ba betj da' xiwe', na' blan' gan zoale.
Zža'le'e da' xiwen' dan' nnezlen yetó chí'ido'ze de latje chen.
13 Katen' gókbe'ele bele zen sniale'e na' ba bžó'ngake'-ba' lo yežlyó, naž wžía láže'ba' no'len' bzoe' Xkwide' by-odo' chien'. 14 Naž Dios bnezjwe' no'len' chope xil bsia ži'a nich gak le' lo be'ze, na' wkwase' gan zoa bele zen sniale'e na', nich žine' latje chie' lo latje dach. Wáw-gake' le' ga na' chonne yiz yo'o gachje ka'. 15 Naž bele zen sniale'e na' beyebba' nis zil zaka' xkóže'le', da' goken ka to nis yegw, na' gónelba' wa'ten no'len'. 16 Naž yežlyó góklenen no'len', na' wyaljw lo yo, na' we'jen nis yegon' dan' beyéb bele zen sniale'e na'. 17 Naž bele zen sniale'e na' bžá'ale'eba' no'len', na' wyejba', na' bejtíl-lenba' za'sóe' ka' zej nga'ne', benne' ka' žóngake' kan nak da' wnná Dios, na' dot láze'gake' žóngake' kan znna xtiža' Jesús, Benne' Criston'.

Chope bia snia

13 Wzía' neda' lo yox žoa'a nisdo', na' ble'ela' to bia snia, bia žiagak gaže yichjba', na' chi lozba', na' zbenba' zžojba' lo nisdon'. Žiagak chi da' naken oro lo yichjba' ka'. To to lozba' žia to da' naken oro, na' to to lo xgaba' ka' nyejw to la da' naken xiwe' dan' bi de Dios chawe'.
2 Bia snia na' ble'ela' znna'ba' kan znna' bežto', na' nak ní'aba' kan nak ni'a oso, na' žoá'aba' naken kan nak žoa'a beže yixe'. Bele zen sniale'e na' bdeba' yela' wak cheba' lo na' bia snia ni tzen len latje cheba' gan znna bia'ba', na' lezka' yela' wnná bia' zen cheba'. 3 Žia we' to yichj bia snia na', da' naken da' goten leba', san beyák wen', na' bebángekle yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' bénlengake' bia snia na' tzen.
4 Lezka' bka'n zéngake' bele zen sniale'e na' dan' bdeba' yela' wnná bia' cheba' lo na' bia snia na'. Lezka' bka'n zéngake' bia snia na', na' wnnágake': "¿Nozkze benne' nake' zen kan nak zen bia snia na', na' nozkze benne' sáke'le' tíl-lene'-ba'?"
5 Lezka' bia snia na' wzí' lo na'ba' zchaljba' da' zka'n zen kwinba', na' diža' xiwe' da' znneba' che Dios. Chope-yon byo' gota' lo na'ba' yela' wnná bia' na'.
6 Wzó lawba' znneba' che Dios, na' wnné zi'ba' che La Dios, na' che latje la'y chie', na' chegak benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios. 7 Lezka' wzí' lo na'ba' tíl-lenba' benne' ka' zej nake' che Dios, na' zejte wléj wchochjba' légake'. Lezka' wzí' lo na'ba' nna bia'ba' yógo'te benách zi'to', benách ka' nníta'gake' yógo'te yež ka', na' yógo'te benách ka' zcháljgake' diža' yoble ka', na' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga. 8 Yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga bka'n zéngake' bia snia na', benne' ka' bi zej nyejw lágake' le'e yiche che yela' nban, yichen' bzoj Bennen' nake' Zíla'do' che Dios katen' bi na' gata' yežlyó nga, na' wnnakze Dios gat Bennen' nake' Zíla'do' ni'a chegak benách chie' ka'.
9 Cha' zoa no benne' ženle', žala' wzé nage'.
10 Benne' ka' Dios wnnakze' žéjgake' do ya,
žala' žéjgake' do ya,

na' benne' ka' Dios wnnakze' gátgake' lo
ya ntoche',
lo ya ntoche' gátgake'.
Che len, benne' ka' zej nake' che Dios
žala' kwez zen láže'gake' na' chejlé'gake'
chie' Le'.
11 Wdé na' ble'ela' yetó bia snia, bian'
bžojba' lo yo. Žiagak chope lozba' kan
zej nak loz zila', na' zchaljba' kan zchalj
bele zen sniale'e na'. 12 Bia snia ni wzí'
lo na'ba' dot yela' wnná bia' che bia snia
nežwn', katen' zóalenba' leba'. Bia snia
bežopen' žonba' ga zka'n zengak yógo'te
benách ka' nníta'gake' yežlyó nga bia
snia nežwn', bian' beyák wen' da' goten
leba'. 13 Lezka' bia bežopen' žonba' da' ka'
zej nak bian' na' zejte žonba' ga žetj yi'
da' zan' ya'abá, na' zyinnjen lo yo law-
gak yógo'te benách ka'. 14 Žon láze'lba'
benách ka' nníta'gake' yežlyó nga len da'
ka' zej nak bian' dan' nzi' lo na'ba' žonba'
law bia snia nežwn'. Gožba' benách ka'
nníta'gake' yežlyó nga góngake' to lo'a
bia snia na', bian' gok we' lo ya ntoche',
na' zoaba' nbanba'. 15 Nzi' lo na'ba' žonba'
ga soa nban lo'a bia snia nežwn', na' gak
wchaljen, na' gonen ga gatgak yógo'te
benne' ka' bi wká'n zéngaken'. 16 Benba'
ga wdá' yógo'te benách ka' to da' nak
bian' zej nake' toze len leba', benne'
gaxjw ka', na' benne' zaka' ka', benne'
wnni'a ka', na' benne' yache' ka', benne'
ka' bi zej ndo'e, na' benne' ndo'w ka'.
Bda'ba' da' nak bian' lo ná'gake' li ža o
lo xgágake'. 17 Bi gok nitó benne' bi da'
ga'we' o bi da' gote'e cha' bi de'e da' nak
bian', o cha' bi de'e la bia snia na', o kan
nbab laba'. 18 Na'a žala' gata' chio' yela'
žejní'il. No benne' nape' yela' žejní'il žala'
wlabe' kan nbab la bia snia na', da' naken
tlebe kan nbab la benne', na' kan nbab
laba' naken xope gaywá' chonnlalj xope.

Da' žolgak to gaywá' tape yon mil benne' byo

14 Wdé na' bwia', na' ble'ela' Bennen'
nake' Zíla'do', na' zie' law ya'adon'
da' nzin' Sión. Žónlengak to gaywá' tape
yon mil benne' byo ka' Le' tzen, na' nyejw
le'e xgágake' La Bennen' nake' Zíla'do',
na' lezka' La Xe'. 2 Naž benla' to da' zgo'on
žaxto' ya'abá che Dios, da' znne zižjen
kan znne to yegw zen o kan znne wzió'.
Benla' da' ženle kate' no benne' žinne' to
da' žolen da' žian do zan. 3 Žólgake' to
da' kobe, na' nníta'gake' law latje blon',
na' lezka' law gan zej nnita' tape benne'
ban ka' len benne' gole ka'. Bi gak nitó
benne' gole' da' žolgak benne' ki, san lé-
gakze to gaywá' tape yon mil benne' byo
ka', benne' ka' Benne' Criston' beya'we'
ladjw benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.
4 Benne' byo ka' zej nake' li laže' dan'
bi wnníta'lengake' no no'le, na' zej nake'
benne' kwíde'ze. Žjáklene' Bennen' nake'
Zíla'do' gáte'teze gan zeje'. Benne' Cristo
na'kze beya'we' légake' ládjwgak benách
ka', na' zej nake' benne' nežw ka' bde
kwíngake' lo na' Dios, na' lo na' Bennen'
nake' Zíla'do'. 5 Batkle ben láže'gake', na'
bi gak nitó benne' bi da' nnie' chégake'
gan nníta'gake' law latje blon' gan že'
Dios.

Da' bchaljgak chonne wbás che ya'abá

6 Naž ble'ela' yetó wbás che ya'abá, na'
wdíe' lo be'ze zan ya'abá, na' noe'e diža'
chawen' da' zoan to chi'ize nich wzenlen'
benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga,
benne' ka' zej nbabe' yógo'te yež ka',
na' yógo'te benách zi'to' ka', na' yógo'te
benne' ka' zcháljgake' diža' yoble ka', na'
benne' yógo'te yežlyó ka'. 7 Wnné zižje
wbasen', na' wnné':
Le žebe Dios, na' le gol da' zka'n zen Le',
dan' za' wchi'a laže'e benách ka'.
¡Le wká'n zen Dios! Lekze' bene' ya'abá,
na' yežlyó,

na' nisdo', na' gan žal nis.

8 Yetó wbás che ya'abá bejnawe' wbás
nežwn' che ya'abá, na' wnné': “Ba beyóž
che yež Babilonia. Ba beyóž che yež zen
na'. Ka' goken chen dan' bengak benne'
ka' nníta'gake' lo yežen' ga wzí' lo na'gak
benne' yógo'te yež ka' góngake' kan zej
nak da' sban da' zdan láže'gake'.”

9 Yetó wbás che ya'abá bejnawe' wbás
bežopen' che ya'abá, na' wnníe' zižje, na'
wnné': “Cha' no benne' wká'n zene' bia
snia, na' ló'aba', na' cha' we'e latje ta'
xge' o lo ne'e dan' nak bia' nake' toze len
leba', 10 Dios wsaka' zi'e le' lo yela' zža'a
chie'. Sáka'le'e bennen' lo yi', na' lo dan'
zzeyle'en, lawgak wbás che ya'abá ka',
na' law Bennen' nake' Zíla'do'. 11 Kwén-
teze žen che yin' gan sáka'gak benne'
ka'. Dot ža dot yele sáka'gak benne' ka'
bka'n zéngake' bia snia na', na' ló'aba',
na' batkle gata' latje yezí' láže'gake', na'
bi yezí' láže'gak benne' ka' bé'gake' latje
ta' laba' légake'. 12 Che len žala' kwez zen
láže'gak benne' ka' zej nake' che Dios, na'
góngake' kan wnnakze' Le', benne' ka' že-
jlé'gake' che Jesusen'.”

13 Naž benla' chi'i to benne' zchalje'
ya'abá che Dios, na' gože' neda', na'
wnné': “Bzoj da' ni le'e yiche: ba nez zen
gaken chegak benne' ka' gátgake' na'a so
law, benne' ka' žejlé'gake' che Xanžon'.”

Dios Be' La'y wnné': “Ka'kze gaken.
Yezí' láže'gake' lo žin da' žóngake', na'
gata' yela' žebél chégake' da' naken tlebe
len da' béngake'.”

Žezí'gake' linn che yežlyó

14 Naž bwia', na' ble'ela' to bejw ya'abá
da' naken zíla'do'ze, na' lo bejw na' že'
to Benne' znne'e kan znna' Bennen' Golje'
Benách, na' žia to da' naken oro yichje',
na' lo ne'e noxe' to ya ntoche'. 15 Bžoj
to wbás che ya'abá lo yodo', na' wnníe'
zižje, na' gože' Bennen' ži'e lo bejwn', na'
wnné': “Bkonle žin ya ntoche' chio', na'
bchog bisto zoa' stribe dan' ba bžin ža
chogon'. Ba nbiž bisto chen, da' ka' zej
den yežlyó.”

16 Naž Bennen' ži'e lo bejwn' bkonle'
žin ya ntochen' dot yežlyó, na' bchoge'
da' blan' lo yo.

17 Naž bžoj yetó wbás che ya'abá lo
yodon' da' žen' ya'abá che Dios. Lezka'
noe'e to ya ntoche'. 18 Bžoj yetó wbás
che ya'abá žoa'a bkogen', na' nzi' lo ne'e
wkonle' žin yi', na' wnníe' zižje, na' bliže'
wbás nežwn' che ya'abá, wbasen' noe'e
ya ntochen', na' wnné': “Bkonle žin ya
ntoche' chion', na' btob da' želbía lba uba
ka', da' zej žen' yežlyó, dan' ba na da' žel-
bía lba uba ka'.”

19 Naž wbás ni che ya'abá bkonle' žin
ya ntochen' dot yežlyó, na' btobe' da'
želbía lba uba ka', da' zej žen' yežlyó,
na' bejžo'nen' to lo bloj zen gan zzi xis
uba. Da' ni zloe'elen kan gon Dios, wsaka'
zi'e benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.
20 Bleje' da' želbía lba uba ka' lo blojen',
da' zoan žoa'a yež na'le, na' lo blojen'
bžoj žen, da' wyepen ga bžinten žoá'agak
bia ka', na' wdé žen na' dot gan gak sa'žo
gaže ža.

Gaže yižwé' ka' da' zej nwa' gaže wbás che ya'abá

15 Ble'ela' yetó da' zen ya'abá che
Dios da' nak bian', da' žonen ga
žebanlžo. Bžojgak gaže wbás che ya'abá,
na' zej noxe' gaže yižwé' ka' da' ze láwte-
gaken, da' ka' Dios wkonle' žin nich
yeyóž wsaka' zi'e benách ka' nníta'gake'
yežlyó nga.

2 Lezka' ble'ela' to da' naken ka to
nisdo' da' žepen yes baní' ka yej jese
da' yo'on yi'. Benne' ka', benne' belá-
gake' lo na' bia snia, na' lo na' ló'aba',
na' bi wzí'gake' laba', zégake' lawle da'
naken ka to nisdo', na' zej noxe' da' ka'
zgólgake', da' ka' bnezjw Dios légake'.
3 Žólgake' da' bel Moisés, bennen' goke'
wen žin che Dios ža ni'te, na' naken

da' žólgake' che Bennen' nake' Zíla'do'.
Wnnágake':
Le', Xanto' Dios, napkzo' dot yela' wak.
Zenle'e zej nak yógo'te da' beno',
da' ka' žóngaken ga žebanlto'.
Znna bi'o Le' yógo'te yež ka'.
Dot chawe', na' li laže' naken da' žono'.
4 ¿Zoa no benne' bi žebe' Le', Xanto'?
¿Zoa no benne' bi wká'n zene' Le'?
Tozo' Le' nako' la'y.
La'gak benách yógo'te yež ka' gan zo',
na' wká'n zéngake' Le'
dan' zlé'egekle' nak chawe' yógo'te da' žono'.

5 Wdé gok da' ni, bwia', na' ble'ela' byaljw yodon' da' žen' ya'abá che Dios gan de latje la'y da' nak bian' Dios zóalene' benách chie' ka'. 6 Gaže wbás che ya'abá bžójgake' lo latje la'y na', na' zej noxe' gaže yižwé' ka'. Zej nakwe' laže' da' záka'le'en, na' žákti'ten, na' zej nžej bayw ka' da' zej naken ya oro lchó'gake'.
7 Naž to benne' ladjw tape benne' ban ka' bnezjwe' che chegak gaže wbás che ya'abá ka' gaže zíga'do' da' zej naken ya oro, na' zej nžan' da' zloe'elen yela' zža'a che Dios, Bennen' zoakze'. 8 Lo latje la'y na' wžé' žen che yi', dan' zej že' yela' baní', na' yela' wak zen che Dios ga na'. Bi gak nitó benne' choe'e lo latje la'y na' kate' téžegak gaže yižwé' ka' da' zej nwa' gaže wbás che ya'abá ka'.

Zíga'do' ka' da' zloé'egeklen yela' zža'a che Dios

16 Naž benla' chi'i to benne' wnníe' zižje lo latje la'y na', na' gože' gaže wbás che ya'abá ka', na' wnné': "Le chej, na' le chejlalje gaže zíga'do' ka' lo yežlyó, da' ka' zej nžan' da' zloe'elen yela' zža'a che Dios."

2 Wyéj wbás nežw che ya'abá, na' bejlalje' da' nžan' zíga'don' da' noe'e lo yežlyó. Da' nžan' zíga'don' benen ga wžía we' da' zlale'en lo bela' žen chegak benne' ka' zej de'e da' nak bia' zej nake' toze len bia snia na', na' lezka' lo bela' žen chegak benne' ka' zka'n zéngake' ló'aba'.

3 Naž wyéj wbás bežope' che ya'abá, na' bejlalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e lo nisdo', na' nisen' beyaken žen kan nak žen che to benne' gat, na' gotgak yógo'te da' ka' zej yo'on lo nisdon'.

4 Wyéj wbás beyonne' che ya'abá, na' bejlalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e gan zej de yegw ka', na' gan žal nis, na' yógo'te nis ka' beyákgaken žen.
5 Naž benla' zchalj wbás che ya'abán', wbasen' nzi' lo ne'e zkonle' žin nis, na' wnné': "Xanto' Dios La'y. Zoakzo', na' wzoakzo'. Chawe' nako' dan' zchogo' chegak benách sáka'gake' ki, 6 dan' blálj-gake' žen chegak benne' ka' zej nake' chio' Le', na' žen chegak benne' ka' bcháljgake' lo wlazo' Le'. Na'a, žono' Le' ga yé'jgake' žen dan' ki žala' gaken chégake'."

7 Naž benla' bchalj to benne' wzóe' žoa'a bkogen' da' žen' ya'abá che Dios, na' wnné': "Ka'kze gaken, Xanto' Dios, napkzo' dot yela' wnná bia'. Dot da' li, na' chawe' nak kan zchogo' chegak benách sáka'gake'."

8 Wyéj wbás bedape' che ya'abá, na' bejlalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e lo wbíž, na' Dios bi'e wbižen' latje bzeyle'en benne' ka' len yi' chen. 9 Wyey-gak yógo'te benách ka' dan' bzey wbíž légake', san bi beyát láže'gake', na' bi bka'n zéngake' Dios. Wnné zí'gake' che Dios, Bennen' yo'o lo na'kze' sele'e da' ki da' žsaka' zí'gaken benách ka'.

10 Wyéj wbás gayo' che ya'abá, na' bejlalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e lo latje che bia snia gan znna bia'ba', na' wžé' chol ga na'. Naž, benách ka' bdáwya'agake' lóže'gake' dan' wzáka'le'egake', 11 san bi beyát láže'gake' nich biž góngake' da' zia da' žóngake'. Wnné zí'gake' che Dios, Bennen' zoe' ya'abá dan' zzáka'le'egake' ni'a che wen' da' žíagake'.

12 Wyéj wbás xope che ya'abá, na' bejlalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e lo yegw zen da' nzin' Eufrates, na' bebíž nis yegon' nich yaljw nez gan tegak benne' wnná bia' ka' žójgake' zaka' gan zla' wbíž.
13 Naž ble'ela' bele zen snialе'e na', na' bia snia na', na' bennen' zchalje' lo wlázgakba', na' bžojgak chonne be' xiwe' lo žoá'agakba', da' ka' zžia yí'gaken benách ka', na' znná'gaken kan znna'gak blož ka'.
14 Chonne be' ki zej naken be' ka' che da' xiwe', be' ka' žóngaken da' zej nak bian' da' góngaken ga yebángekle benách ka'. Yjak be' xiwe' ka' dot yežlyó nga, na' bejtóbgaken benne' wnná bia' ka' nich chjake' lo wdilen' da' gaken lo ža zen che Dios, Bennen' napkze' dot yela' wnná bia'.
15 Ki wnná Dios: "Le wia nga. La'a neda' cholze kan zla' to benne' wbán. Ba nez zen gaken che no benne' nake' ban laže', na' žape chi'e da' nakwe', nich bi gon byenen te' gal yidze', na' bi yedoe'ele' lawgak benách ka'."
16 Be' xiwe' ka' betóbgaken benne' wnná bia' ka', na' bdóbgake' to latje da' nzin' len diža' hebreo: Armajedón.
17 Wyéj wbás gaže' che ya'abá, na' bejlalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e lo be'ze, na' to benne' wnníe' zižje lo latje la'y da' žen' ya'abá che Dios gan de latje blon', na' wnné': "Ba naken."
18 Naž wyép yes, na' goklе'e žaxto', na' wnné wzió'. Wzó' yežlyó, da' wzo'žen ka ba wzó' kate' ne zej nnita' benách ka' lo yežlyó nga.
19 Yež zen na' bžojen chonne kwe'le, na' wzía yi'gak yež ka' zej žen' dot yežlyó nga. Dios bejsá' laže'e che da' zia da' bengak benách ka' nníta'gake' lo yež zen na' da' nzin' Babilonia, na' lo yela' zža'a chie' bsaka' zi'e benne' ka' nníta'gake' yežen'.
20 Belgache' yežlyodo' ka' da' zej žen' gachje lawle nisdo', na' biž wže'gak ya'a ka'.
21 Lezka' byinnj yej nis ži'a, da' zan' ya'abá, na' bexjwn lo yichjgak benách ka', na' yej nisen' nále'len ka to gaywá' ya to ton. Yógo'te benách ka' wnné zí'gake' che Dios ni'a che yej nisen', dan' bsaka' zi'le'en légake'.

Dios zchoge' che yež zen kwia yin'

17 Naž bla' to wbás che ya'abá gan zoa', wbasen' nbabe' gaže wbás ka' biá'gake' gaže zíga'do' ka' da' zej naken ya oro. Bchálјlene' neda', na' wnné': "Da nga, na' wloe'ela' le' kan gon Dios, wchinnje' yež zen na' da' naken ka to no'le le'e, na' žen' lo nisdo' ka'.
2 Benne' wnná bia' ka', benne' ka' bénlengake' no'len' da' sban, na' benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, wzóžgekle' ni'a che da' sban da' žon no'len'."
3 Naž yetó da' bloe'el Dios Be' La'y neda'; wbás che ya'abán' bchi'e neda' to latje dach, na' ble'ela' to no'le, na' to bia snia, na' no'len' žie'-ba'. Bia snia na' znna'ba' xnale'e. Žiagak gaže yichjba', na' chi lozba', na' zej da'ba' diža' ka' da' žon dítjgeklen Dios.
4 No'len' žie'-ba' nakwe' laže' xna, na' laže' xnale'e. Žiagak da' x-tan ka' le' da' zej naken ya oro, na' yej zaka' ka', na' bga ka'. Lo ne'e noxe' to zíga'do' da' naken ya oro, dan' nžan' da' sban che da' sban da' žone'.
5 Lo xge' zej nyejw kan lie', da' ka' zloé'egeklen to da' ngache', na' ki zej naken: "Yež Babilonia, Yež Blo" na' "Xna'gak No'le Le'e Ka'" na' "Xna' Da' Sban Da' Den Yežlyó."
6 Gókbe'ela' nzožle no'len' dan' bene' ga blalj žen chegak benne' ka' zej nake' che Dios, na' žen chegak benne' ka' betgak benách ka' légake' dan' bzoa lígake' che Jesusen'.

Kate' ble'ela' no'len', bebánle'ela'.
7 Wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné': "¿Biz chen' žebanlo'? Wzejni'ila' le' da' ngache', dan' zloe'el no'len', na' dan' zloe'el bia snia na' žie'-ba', bian' žiagak gaže yichjba', na' chi lozba'.
8 Bia snia na' dan' ble'elo' wzoaba' zga'ale san bi zoaba' na'a, na' za' žojba' latje chol che benne' gat ka', na' chejba' gan kwia yi'ba' to chi'ize. Benne' ka'

nníta'gake' yežlyó, na' bi zej nyejw lágake' le'e yiche che yela' nban da' bzoj Dios ža ni'te katen' bi na' gone' yežlyó, yebángekle' katen' lé'egekle' yebán bia snia na', bian' wzoaba' zga'ale san bi zoaba' na'a. 9 Da' ni naken to da' wzejni'ilen no benne' gak chejni'ilen': Gaže yichjba' ka' zejlásgaken gaže ya'ado' gan že' no'len'. 10 Lezka', gaže yichjba' ka' zejlásgaken gaže benne' wnná bia'. Gayo' benne' ka' ba wdé chégake'. Toe' ne znna bi'e na'a, na' yetóe' bi na' le'e, san kate' yide', na' nna bi'e to chí'ido'ze. 11 Bia snia na', bian' wzoaba' san bi zoaba' na'a, zejlasba' kan nak benne' xono', benne' nna bi'e. Gónlene' benne' gaže ka' tzen, na' te na' kwia yi'e to chi'ize. 12 Chi lozba' ka' da' ble'elo' zejlásgaken chi benne' wnná bia'. Bi na' sí'gake' yela' wnná bia', san sí'gaken' to chí'ido'ze, na' nna biá'gake' tzen len bia snia na'. 13 Chi benne' ka', toze gákgake', na' wdégake' yela' wnná bia' chégake' len da' nzi' lo ná'gake', lo na' bia snia na'. 14 Tíl-lengake' Bennen' nake' Zíla'do', san Le' wléj wchochje' légake' dan' nake' Xangak yógo'te benne' ka' zej nake' xangak benách ka', na' znna bi'e yógo'te benne' wnná bia' ka'. Benne' ka' bliž Dios légake', na' wžíe' légake', chjáklengake' Le', na' to chi'ize gónlengake' Le' tzen."

15 Wbás che ya'abán' lezka' gože' neda', na' wnné': "Nisdo' ka' da' ble'elo' gan že' no'le le'e na', zejlásgaken benách yež ka', na' benách zi'to' ka', na' benách ka' zcháljgake' diža' yoble ka', na' benách ka' nníta'gake' yógo'te yežlyó ka'. 16 Chi loz bia snia na' da' ka' ble'elo' zejlásgaken chi benne' wnná bia' ka', benne' ka' bi dégake' chawe' no'le le'e na', na' wká'ngake' le' ka'ze, na' gal yidze'. Da' góngake' chie' naken ka gáwgake' bela' žen chie', na' wzéygake' le' lo yi'. 17 Dios wzóe' lo yichj lázdo'gak chi benne' ka' da' gonen ga góngake' ka žénekzele' Le', na' góngake' toze diža' wdégake' yela' wnná bia' chégake' lo na' bia snia na', na ki gak kan znna xtiža' Dios. 18 No'len' ble'elo' zejlase' yež zen na' da' znna bian' benne' ka' znna biá'gake' yežlyó nga."

Zbia yi' yež Babilonia

18 Wdé na' ble'ela' betj yetó wbás che ya'abá, wbasen' bžoje' ya'abá che Dios, na' nzi' lo ne'e yela' wnná bia' zen, na' wyép yes baní' lo yežlyó ni'a che yela' zen che wbasen'. 2 Wbás che ya'abán' wnníe' zižje, na' wnné':

Ba wžía yi'. Ba wžía yi' Babilonia, yež zen na'.
Ba beyaken latje che da' xiwe', na' chegak be' xiwe' ka'.
Byinne sníale'e ka' len byinne sban ka', ba béngakba' xó'ngakba' ga na'.
3 Ka' goken ni'a che da' bengak benne' ka' che yežen'.
Yógo'te benne' yež yoble ka' béngake' tzen len légake' da' wzé láže'gake'.
Benne' wnná bia' ka' béngake' tzen len légake' da' sban.
Yógo'te benne' ža'w žote' ka' gota' yela' wnni'a chégake',
dan' bdan láže'gak benne' wláž ka' da' záka'le'en.

4 Naž benla' zchalj yetó benne' zoe' ya'abá che Dios, na' wnné':

Le žoj lo yežen', le'e nakle chia' neda',
nich bi gonle dola' tzen len légake',
na' nich bi gak chele da' saka' zi'le tzen len légake'.
5 Nyanle'e dola' da' zej nbage'e, na' ba néntelen ya'abá,
san Dios žejsá' laže'e da' kegle da' béngake'.
6 Le yebí'i chégake' kan béngake' chele.
Le yebí'i chégake' chope kwe' ka da' béngake'.
Le yebí'i chégake' chope kwe' ka da' zia da' béngake' chele.
7 Le gon ga sáka'le'egake', na' kwež nyáche'gake'

kan zej nak yela' ba la'ne, na' yela' zen
da' bka'n kwíngake'.
Wzá' láže'gake', na' wnnágake':
“Že'to' nga, na' znna bia'to'.
Bi nakto' wzebe, na' batkle kwež
nyáche'to'.”
8 Che len, to žaze žingak da' ka' wsaka'
zí'gaken légake',
yela' got, na' yela' zbeže nyache', na' yela'
zdon.
Chéygake' lo yi'.
Xanžo Dios, Bennen' bchoge' chégake' ki,
napkze' dot yela' wak zen.
9 Naž wnné': “Kwežgak benne' ka' znna
biá'gake' yežlyó nga, benne' ka' bén-
gake' da' kegle tzen len légake', na' be-
bélengekle' da' zej naken chégake', na'
kwež nyáche'gake' katen' lé'egekle' žen
che yež zen na' da' žeyen. 10 Zí'to'le
yelnnite'e dan' zžébegake' da' wsaka' zi'
Dios benne' yežen', na' nnágake':
Da' nyáche'le'e žaken che Babilonia, yež
zen nga.
Gokle'e Babilonia yež blo, na' to žaze
bžia yin'.
11 'Lezka' kwežgak benne' ža'w žote'
ka', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, na'
kwež nyáche'gake' ni'a che yežen', dan'
biž soa no benne' ga'we' da' góte'gake' ga
na'. 12 Biž soa no benne' ga na', benne'
ga'we'
da' naken ya oro, na' ya plat,
na' yej zaka' ka', na' bga ka',
na' laže' da' záka'le'en, na' laže' xna,
na' laže' cháwe'do', na' laže' xnale'e,
na' yag da' zla' zix,
na' da' naken žit da' záka'le'en,
na' da' naken yag da' záka'le'en,
na' da' naken ya kobre, na' da' naken ya,
na' da' naken yej jese.
13 'Biž soa no benne' ga na', benne'
ga'we'
kanel, na' da' ka' zla' zix, na' yale,
na' da' zla' zix che mirra, na' che yeje
olíbano,
na' xis uba wal, na' set zix,
na' yezje cháwe'do', na' zoa' stribe,
na' búrrodo' ka', na' zila' ka',
na' bia ka', na' karret ka',
na' benne' wen žin ka', na' yebale benách
ka'.
14 'Benne' ža'w žote' ka' yé'gake' lé-
gake', na' nnágake':
Ba begá'a da' ka' wdán láže'le.
Ba wdé chegak yela' wnni'a ka',
na' da' ka' zej naken xtan chele,
na' biž si'le da' ka'.
15 'Kwežgak benne' ža'w žote' ka',
benne' ka' gota' chégake' yela' wnni'a
dan' béte'gake' lo yežen', na' gá'ngake'
zí'to'le dan' chébegake' kan gak zia da'
gaken che yežen', na' kwež nyáche'gake',
16 na' nnágake':
Da' nyáche'le'e žaken che yež zen nga.
Goken ka to no'le nakwe' laže' da'
záka'le'en,
na' laže' xna, na' laže' xna gole,
na' wžiagak da' xtan ka' chie' da' zej
naken
ya oro, na' yej zaka' ka', na' bga ka'.
17 To žaze wžía yi' yela' wnni'a che yež
nga.
'Yógo'te benne' xan barkw ka', na'
benne' ka' žóngake' žin lo barkw ka',
na' benne' ka' žsá'gake' barkw ka', na'
benne' ka' žóngake' žin lo nisdo', wzé-
gake' zí'to'le, 18 na' kate' blé'egekle' žen
che yežen' da' žeyen, na' wžéžegake', na'
wnnágake': ¿Biz yež yoble goken zen kan
gok yež ni?
19 'Bžíagake' bixte yo yíchjgake', na'
wžéžegake', na' wžéž nyáche'gake', na'
wnnágake':
Da' nyáche'le'e žaken che yež ni da' go-
ken zen.
Yela' wnni'a che yež ni benen ga gota'
yela' wnni'a
chegak yógo'te benne' zej nake' xan
barkw lo nisdo'.
To žaze wžía yi' yež zen ni.
20 Le yebél ni'a che da' goken che yež zen
ni, le'e zoale ya'abá.

Le yebél, l̲e'e nakle che Dios,
na' l̲e'e, benne' wbás chie' ka',
na' l̲e'e, benne' z̲chal̲jle l̲o wlaze' L̲e'.
Le yebél dan' ba bchog Dios che yež nga kwia yin'
ni'a che da' bsáka'gak benne' yež nga l̲e'e.”
21 Naž to wbás wal̲e che ya'abá bchise' to yej z̲en da' žoten, na' bžo'nen' l̲o nisdo', na' wnné':
L̲a' kikze gaken chio', yež Babilonia,
yež z̲en da' naken yež blo.
Biž l̲e'el nitó benne' le'.
22 Biž yéngekle benách cha' zoa no benne' l̲o yež nga,
nitó benne' žinne' l̲e'e da' žol̲en,
na' nitó benne' z̲kweže' bžejw,
na' nitó benne' z̲kweže' loz bia yix̲e',
na' biž žel̲-le nitó benne' wen žin ga na',
na' biž yéngekle' žax̲to' da' žon yej da' žoten ga na'.
23 Biž wza'ní' nitó yi' l̲o yežen',
na' bi yéngekle' chi'i no benne' z̲chag ne'e ga na',
na' bi yéngekle' chi'i to x̲kwide' no'le z̲chag na'be'.
Ki gaken l̲a'kze gokle benne' zaka' ka',
l̲e'e na' žá'wle, na' žóte'le l̲o yež ni,
na' ben l̲áže'lele benách ka' dot yežlyó nga, l̲en yel̲a' wžá' chele.
24 Naž wnné: “Bl̲alj x̲chengak benne' ka' l̲o yež ni, benne' ka' bcháljgake' l̲o wláz Dios, na' x̲chengak benne' ka' zej nake' che Dios, na' l̲ezka' x̲chengak yógo'te benách ka' wnníta'gake' yežlyó nga, benne' ka' betgak benne' wláž ka' l̲égake'.”

19 Wdé na' benla' benne' zan wnné-gake' zižje, benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios, na' wnnágake':
¡Ga'n z̲en Dios! ¡Yel̲a' weslá,
na' yel̲a' z̲en, na' yel̲a' wnná bia'
zá'gaken l̲o na' Dios chežo!
2 Kan z̲chi'a l̲aže'e naken dot da' li, na' chawe'.
L̲e' bchoge' che yežen' kwia yin',
yežen' goken ka to no'le l̲e'e.
Bchoge' chegak benne' ka' che yežen' gátgake',
dan' bžia yí'gake' benách ka' dot yežlyó nga,
l̲en da' z̲ia da' béngake'.
Dios bezi'e l̲égake' wzón
dan' bétgake' benne' wen žin chie' ka'.
3 Da' yoble wnnagak benne' zan ka':
¡Ga'n z̲en Dios!
Kwénteze žen gan žey yežen'.
4 Tap žoa benne' gole ka' l̲en tape benne' ban ka' bchag l̲áwgake' l̲o yo, na' bka'n z̲éngake' Dios, gan ži'e l̲o latje blo chien'. Wnnágake': “¡Ka'kze gaken! ¡Ga'n z̲en Dios!”
5 Naž benla' z̲chal̲j to benne' zoe' latje blon', na' wnné':
¡Le wká'n z̲en Dios chežo yógo'tele l̲e'e, žonle x̲chine', l̲e'e na' z̲žébele-ne',
l̲e'e, benne' gax̲jw ka', na' benne' zaka' ka'!

Lni che yel̲a' z̲chag na' che Benne' nake' Z̲íla'do'

6 L̲ezka' benla' to benne' wnníe' zižje, na' benlen kan ženlen kate' z̲chal̲jgak benne' zan, na' kan ženlen gan z̲de to yegw z̲en, o kan ženlen kate' z̲nne wzió', na' wnné':
¡Ga'n z̲en Dios! ¡Z̲zo l̲awe' z̲nna bi'e!
¡Napkze' dot yel̲a' wak z̲en!
7 Žal̲a' yebelžo na' l̲o yel̲a' žebél chežo wká'n z̲enžo-ne'
dan' ba bžin ža lni che yel̲a' z̲chag na' che Bennen' nake' Z̲íla'do'.
Si' l̲o na' Benne' Criston' benne' ka' zej nake' chie'.
Ba z̲bézgake' ka to x̲kwide' no'le wcháng ná'l̲enbe' L̲e'.
8 Dios we'e-be' latje gákwbe' laže' da' záka'l̲e'en, da' naken z̲íla'do'ze, na' žákti'ten.
(Lažen' da' záka'l̲e'en zejl̲asen da' naken chawe' da' žongak benne' ka' zej nake' che Dios.)

9 Naž wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné': “Bzoj da' ni le'e yiche: Ba nez zen gaken chegak benne' ka' Dios bliže' légake' nich gónlengake' Le' tzen lni che yela' zchag na' che Bennen' nake' Zíla'do'.”

Lezka' gože' neda': “Diža' dot da' li da' ni da' zchalj Dios na'kze.”

10 Bzoa ziba' law wbás che ya'abán' nich wká'n zena' le', san le' gože' neda': “Bi gono' ki. Lezka' neda' naka' wen žin che Dios kan nako' le', na' kan zej nak lježo', benne' ka' nzi' lo ná'gake' da' naken dot da' li kan nak che Jesusen'. ¡Bka'n zen Dios!”

Benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios, zzoa lígake' che Jesusen'.

Benne' žie' bia chich

11 Naž ble'ela' nyaljw ya'abá, na' bla' to bia chich, na' Benne' žie'-ba' lie' Benne' Žone' Kan Znne', na' lezka' Benne' Znne' Da' Li. Ki lie' dan' zchi'a laže'e kan nak da' naken dot da' li, na' lezka' cheje' lo wdile. 12 Žákti'te yej lawe' ka yi', na' da' zan da' naken oro žíagaken yichje'. Da' lawe' to da' lie', dan' bi nnezlen nitó benne', san toze' Le' nnezlen'. 13 Nakwe' to laže' da' ne'jen žen, na' lezka' lie' Benne' Nake' Xtiža' Dios. 14 Ni'a ne'e zan zejnáwgake' Le', benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios, na' žíagake' bia chich ka', na' zej nakwe' laže' da' záka'le'en, dan' naken zíla'do'ze, na' dan' bi naken sban. 15 Zžoj da' naken ka to ya ntoche' lo žoe'e, dan' wkonle' žin nich wsaka' zí'lenen' benách yež ka'. Nna bi'e légake' len yela' wak zen, na' wsaka' zí'li'e légake', na' gak chégake' kan žak che da' zbia lba uba, katen' zlejžon. Gone' ga yé'jgake' xis uban' da' zejlasen yela' zža'a che Dios, Bennen' napkze' dot yela' wnná bia'. 16 Nyejw kan lie' le'e laže' da' nakwe', na' le'e lsine'e, Benne' Znna Bi'e Benne' Wnná Bia' Ka', na' lezka' Benne' Nake' Xangak Benne' Xan Ka'.

17 Naž ble'ela' to wbás che ya'abá, wbasen' zie' lo wbíž, na' wnníe' zižje, na' gože' bia ka' zlágakba' ya'abá, na' wnné': “Le da, le dobe gan gawle lo lni zen che Dios. 18 Gawle bela' chegak benne' wnná bia' ka', na' bela' chegak benne' ka' zché'gake' benne' ka' žjake' lo wdile, na' bela' chegak benne' wale ka', na' bela' chegak bia ka', na' bela' chegak benne' ka' žíagake' légakba', na' bela' chegak yógo'te benách ka', benne' ka' bi zej ndo'e, na' benne' ndo'w ka', benne' gaxjw ka', na' benne' zaka' ka'.”

19 Naž ble'ela' bia snia na', na' benne' ka' znna biá'gake' yežlyó nga, na' benne' zanle'e ka' chégake', benne' ka' žjake' lo wdile. Benne' ka' zej ndobe' nich tíllengake' Bennen' žie' bia chichen', na' len ni'a ne'e zanle'e, benne' ka' žónlengake' Le' tzen. 20 Blej bchóchgake' bia snia na', na' lezka' bennen' bchalje' lo wlazba', bennen' bene' da' ka' zej nak bia' gan zoaba', na' ben láže'le' benne' ka' bé'gake' latje wdá' légake' da' nak bia' zej nake' toze len leba', na' bka'n zéngake' ló'aba'. Bia snia na' len bennen' bchalje' lo wlazba', belžo'ne' légake' zej nbane' lo yi' zen gan žey da' zzéyle'en, dan' nzin' sufr. 21 Bennen' žie' bia chichen' bete' yógo'te benne' ka' bénlengake' légake' tzen len da' naken ka to ya ntochen' dan' zžojen lo žoe'e, na' yógo'te bia ka' zlágakba' ya'abá bdáwgakba' bela' žen chégake', na' béljgeklba'.

To mil yiz

20 Wdé na' ble'ela' žetj to wbás che ya'abá, na' noxe' zi'n ya che latje chol, na' noe'e to do ya wale. 2 Wzene' bele zen snialе'e na', belen' wzoaba' ža ni'te, na' leba' da' xiwe', na' lezka' Satanás, na' bcheje'-ba', na' bka'ne'-ba' nžejba' to mil yiz. 3 Wžo'ne'-ba' latje chol che benne' gat ka', na' bsejwe' latjen', na' bde'e to da' nak bian' da' žsejwn latjen' nich biž gon láže'lba' benách yež ka' kate'

téžegak to mil yiz ka', na' te na' yeyežba' to chi'ido'.

4 Naž bl̲e'ela' latje ka' gan že'gak benne' ka' nzi' l̲o ná'gake' wchi'a l̲áže'gake'. L̲ezka' bl̲e'ela' be' ka' gókgakkze benne' chawe' ka', benne' ka' wžoggak yéngake' l̲o na'gak benne' wen da' z̲innj ka' dan' bzoa ligak benne' chawe' ka' che Jesusen', na' dan' bcháljgake' x̲tiža' Dios. Benne' ki bi bka'n z̲éngake' bia snia na', na' ló'aba', na' bi bé'gake' latje wzój l̲o x̲gágake', o l̲o ná'gake' da' nak bian' zej nake' toze l̲en leba'. Bebangak benne' ki l̲o yel̲a' got, na' wnná biá'gake' tz̲en l̲en Benne' Criston' to mil yiz ka'. 5 Yezika' benne' gat ka' bi bebángake'. Kate' téžegak to mil yiz ka', naž yebángake'. Yel̲a' yebán l̲o yel̲a' got da' goken ni naken da' gaken da' nežw. 6 Ba nez z̲en gaken chegak benne' ka' yebángake' l̲o yel̲a' žebán nežw da' gaken, dan' gákgake' che Dios na'kze. Yel̲a' got bežope da' gaken bi be gak gonen chégake', san gákgake' bx̲oz ka' che Dios, na' che Benne' Criston', na' nna biá'gake' tz̲en l̲en L̲e' to mil yiz ka'.

Žlej z̲chóchjgake' da' x̲iwe'

7 Kate' téžegak to mil yiz ka', naž yesézgake' da' x̲iwe' gan nžejen. 8 Yežój da' x̲iwe', na' gon l̲áže'len benách yež ka' da' zej žen' dap la'ate yežlyó nga. L̲ezka' gon l̲áže'len benách ka' che yež Gog, na' benách ka' che yež Magog, na' wtoben l̲égake' l̲o wdil̲e. Benne' ka' zej nake' benne' zan kan nak yox̲ da' žen' žoa'a to yegw z̲en. 9 Benne' zanl̲e'e ka' bžójgake' dot yežlyó nga, na' wnníta'gake' l̲a' lí'ale latjen' gan zej nnita' benách ka' zej nake' toze l̲en Benne' Criston', da' naken yežen' da' nži'il Dios. Naž ben Dios ga bex̲jw yi' da' bžojen ya'abá, na' bzeyen l̲égake'. 10 Da' x̲iwe', dan' ben l̲áže'len l̲égake', wžó'ngaken' gan že' yi' z̲en che da' z̲zéyl̲e'en, gan ba zoa bia snia na' l̲en bennen' bchalje' l̲o wlazba'. Sáka'l̲e'egake' ga na' dot ža dot yele yógo'te yiz ka' da' zá'gaken.

Z̲l̲a'gak benách ka' l̲aw Dios gan ži'e z̲chi'a l̲aže'e

11 Naž bl̲e'ela' to latje blo da' chich, na' l̲ezka' bl̲e'ela' Bennen' ži'e z̲chi'a l̲aže'e l̲o latjen'. Gan že' Bennen' wz̲ía yi'gak yežlyó nga, na' ya'abá, na' biž bežél̲-le latje chégaken. 12 L̲ezka' bl̲e'ela' benne' gat ka', benne' zaka' ka' l̲en benne' gax̲jw ka', na' zégake' l̲aw Dios. Byáljwgak yiche ka', na' byaljw yetó yiche gan zej nyejw lagak benne' ka' zej nape' yel̲a' nban da' zejlí kanne. Dios wchi'a l̲aže'e benne' gat ka' kan zej nak da' ka' zej nyejwn l̲e'e yiche ka', da' ka' béngake'. 13 Bežojgak benne' gat ka' l̲o nisdo', benne' ka' bgáche'gake' l̲o nisdon'. L̲ezka' bežojgak benne' gat ka' l̲o yel̲a' got, na' l̲o latje chol̲, benne' ka' wnníta'gake' ga na', na' Dios wchi'a l̲aže'e to tógake' kan zej nak da' ka' da' béngake'. 14 Naž bžó'ngake' yel̲a' got, na' latje chol̲ che benne' gat ka', l̲o latjen' gan že' yi' z̲en da' naken latje che yel̲a' got bežopen'. 15 Benne' ka' bi zej nyejw lágake' l̲e'e yiche ya'abá, benne' ka' bi zej nape' yel̲a' nban da' zejlí kanne, bejcházgake' latjen' gan že' yi' z̲en na'.

To ya'abá kobe, na' to yežlyó kobe

21 Wdé na' bl̲e'ela' to ya'abá kobe, na' to yežlyó kobe, dan' ba wdé chegak ya'abá na', na' yežlyón', da' ka' wnníta'gaken zgá'alegaken. Biž zej de nisdo' ka'. 2 Neda', Z̲wa, bl̲e'ela' yež la'y na', da' naken Jerusalén kobe. Bžojen ya'abá gan zoa Dios, na' betjen l̲o yežlyó, na' zoan lez kan zoa lez to x̲kwide' no'le za' wchág ná'l̲enbe' benne' byo chebe'. 3 Benla' che to benne' z̲chal̲je' ya'abá che Dios, na' wnné': “Le wia nga. Gan zoa Dios zóal̲enen benách ka'. Sóal̲ene' l̲égake', na' l̲égake' gákgake' benne' chie' ka'. Dios na'kze sóal̲ene' l̲égake', na' gake' Dios chégake'. 4 Dios wz̲íe' nis z̲béžgake'

da' žian yej l̲áwgake'. Biž gat nitó benne', na' biž kwež nitóe', na' biž kwež nyache' nitóe', na' biž saka' nitóe', dan' ba wdé chegak da' ka' gókgaken zga'ale."

5 Naž Bennen' ži'e latje blon' wnné': "Bwia nga. Žekoba' yógo'te."

L̲ezka' gože' neda': "Bzoj l̲e'e yiche da' ni da' naken dot da' li, na' za' gakkzen."

6 Naž gože' neda': "Ba nakkzen. Neda' naka' Bennen' zoe' zga'ale', na' l̲ezka' Bennen' sóateze' kan nak da' z̲zo l̲awn, na' da' ze l̲awten. No benne' z̲bil̲e', neda' gona' ga ye'je' nisen' da' wnezjwn yel̲a' nban, na' bi be chiz̲jwe'. 7 Benne' ka' sóegekle' l̲o da' žak yežlyó, yógo'te da' ki gáta'gaken chégake'. Neda' gaka' Dios chégake', na' l̲égake' gákgake' z̲i'nkza' ka', 8 san benne' ka' z̲žébegake', na' benne' ka' bi žejl̲é'gake' chia' neda', na' benne' ka' bi zej nake' chawe', na' yógo'te benne' wetw benách ka', na' benne' ka' žóngake' da' kegle, na' benne' wžá' ka', na' benne' ka' z̲ka'n z̲éngake' lo'a ka', na' yógo'te benne' wen l̲aže' ka', ba de latje chégake' l̲o yi' z̲en che da' z̲zéyl̲e'en, da' naken yel̲a' got bežopen'."

Yež Jerusalén kobe

9 Naž to wbás che ya'abá, wbasen' nbábl̲ene' gaže wbás ka' biá'gake' gaže z̲íga'do' ka' da' nžá'gaken gaže yižwé', da' ka' ze l̲awten, bl̲e'e gan zoa'. Gože' neda': "Da nga. Neda' wl̲oe'ela' le' x̲k-wide' no'len' za' bchag ná'l̲enbe' Bennen' nake' Z̲íla'do'."

10 Dios Be' La'y wzóal̲ene' neda', na' wbás che ya'abán' bchi'e neda' to l̲aw ya'a sibe, na' bl̲oe'ele' neda' yež la'y, yež Jerusalén kobe, da' z̲žojen ya'abá gan zoa Dios, na' žetjen yežlyó. 11 Yežen' žákti'ten dan' yel̲a' baní' che Dios zóal̲e-nen yežen'. Žákti'ten kan žákti'te to yej da' záka'l̲e'en kan nak yej x̲na gole da' nzin' jaspe. Yani'do' nak yežen' kan nak yej jese. 12 Zoa to ze'e žeje, na' sibe, kwe'j x̲kóže'le yežen'. L̲e'e ze'e na' zej nnita' chežinno gan žo'ogak benách ka'. Žoa'a gan žó'ogake' zej nnita' chežinno wbás che ya'abá, wbás ka' žape chí'igaken'. To to gan žó'ogake' nyejw to to lagak chežinno kwe' ljež z̲a'só Israel. 13 L̲e'e ze'e da' žen' zaka' gan z̲l̲a' wbíž zej nnita' chonne gan žó'ogake', na' zaka' gan za' be' zag zej nnita' yechonne gan žó'ogake', na' zaka' chel̲á'a gan z̲de wbíž byo' zag ka' zej nnita' yechonne gan žó'ogake', na' zaka' gan žen wbíž zej nnita' yechonne gan žó'ogake'. 14 Z̲an ze'e che yežen' zej nnita' chežinno l̲en ze'e, na' l̲é'egaken zej nyejw lagak benne' chežínnote benne' wbás ka' che Bennen' nake' Z̲íla'do'.

15 Wbás che ya'abán', bennen' z̲cháljl̲ene' neda', noe'e to yag wžíx̲ da' naken ya oro nich wžix̲e' kan nak yežen', na' kan zej nak gan žó'ogake', na' kan nak ze'e chen. 16 Yežen', tl̲ebe zej nak da' tape la'a ka'. Tl̲ebe nak yel̲a' tonne chen, na' yel̲a' blaga' chen. L̲en yagen' bžix̲e' kan nak yežen', na' naken kan gak sa'žo dot chežinno ža, na' tl̲ebe zej nak yel̲a' tonne chen, na' yel̲a' sibe chen, na' yel̲a' blaga' chen. 17 L̲ezka' bžix̲e' yel̲a' žeje che ze'e na', na' naken to gaywá' tape yon žit na' benne'. Wbás che ya'abán' bkonle' žin yag wžíx̲ na' nich bžix̲e' yežen'.

18 Ze'e na' naken yej jaspe, na' yežen' naken ya óroteze, da' naken yani'do' kan nak yej jese. 19 L̲en ze'e ka' che yežen' zej nzin' da' x̲tan ka' da' zej naken yej ka' da' záka'l̲e'egaken.

L̲en ze'e nežw naken yej jaspe.
Da' bežopen naken yej safiro.
Da' beyonnen naken yej ágata.
Da' tapen naken yej esmeralda.
20 Da' gayon' naken yej ónise.
Da' x̲open naken yej kornalina.
Da' gažen naken yej crisólito.
Da' x̲onon' naken yej berilo.
Da' gan naken yej topasio.
Da' chin naken yej crisoprasa.
Da' chinéjen naken yej jasinto.

Da' chežinnon naken yej amatista.
21 Da' chežinno ka' da' zej nbagan' gan žó'ogake' zej naken chežinno bga ka'. To to da' ka' gan žó'ogake' nbagan' len toze bga. Nez blo che yežen' naken ya óroteze da' naken yani'do' kan nak yej jese.
22 Bi ble'ela' nitó yodo' lo yežen' dan' Dios, Bennen' napkze' dot yela' wnná bia', nake' yodo' chen, na' lezka' nak Bennen' nake' Zíla'do'. 23 Bi žon byenen wza'ni'gak wbíž, na' byo', lo yežen' dan' zza'ní' yela' baní' che Dios lo yežen', na' lezka' Benne' nake' Zíla'do' zza'ni'e ga na'.
24 Benne' wláž ka' che yežen', benne' ka' belágake', tágake' lo baní' che yežen', na' žingak benne' ka' znna biá'gake' yežlyó nga, zej noe'e yela' wnni'a chégake' ga na'. 25 Batkle wséjwgake' gan žó'ogake' lo yežen' te ža, na' batkle gak žel ga na'.
26 Benách che yógo'te yež yedjwá'gake' da' zaka' ka', na' yela' wnni'a chégake' ga na'. 27 Nitó da' bi naken chawe', na' nitó da' zinnj, na' nitó benne' žon laže'e, bi chó'ogake' ga na', san benne' ka' zej nyejw lágake' le'e yiche che Bennen' nake' Zíla'do', gan zej nyejw lagak benne' ka' zej nape' yela' nban, chó'ogake' ga na'.

22 Naž wbás che ya'abán' bloe'ele' neda' to yegw yani'do', da' naken nis yegw da' znezjwn yela' nban. Žákti'te yegon' kan žákti'te yej jese. Zžoj yegon' lo latje blo gan že' Dios, na' lezka' gan že' Bennen' nake' Zíla'do'. 2 Zza' yegon' gachje láwe'le nez blo che yežen'. Chelá'a weje žoa'a yegon' zoa to yag da' zbian da' znezjwn yela' nban, na' želbían chežinno chi'i to yiz. To byo' to byo' želbía yag ka'. Xlága'gak yag ka' zej naken da' žeyóngaken benne' ka' che yežen'. 3 Bi soa nitó da' žesbaga' benách ka' zia ga na'. Zoa latje blo gan že' Dios lo yežen', na' lezka' gan že' Bennen' nake' Zíla'do', na' benne' wen žin chie' ka' wká'n zéngake' Le'. 4 Lé'egekle' lawe' Le', na' kan lie' nyejwn lo xgágake'. 5 Bi gak žel ga na', na' bi yažje to da' wsa'ní', na' bi yážjegekle benne' ka' nníta'gake' ga na' baní' che wbíž, dan' gak Xanžo Dios baní' chégake'. To chi'ize nna biá'tezgak benne' ka' nníta'gake' ga na'.

Za' yelá' Benne' Cristo

6 Naž wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné': "Diža' ni naken dot da' li, na' nakkzen. Xanžo Dios, Bennen' zchize' Dios Be' La'y chie' lo yichj lázdo'gak benne' ka' zcháljgake' lowlaze' Le', ba bsele'e wbás che ya'abá chie' nich wloe'ele' benne' wen žin chie' ka' da' žala' gakten." 7 Ki wnná Jesús, Benne' Criston': "Za' yelá'a. Ba nez zen gaken che no benne' žone' kan znna da' zchalja' lo wláz Dios, da' nyejwn le'e yiche ni."
8 Neda', Zwa, benla', na' ble'ela' da' ki. Wdé benlan', na' ble'elan', na' bzoa ziba' xni'a wbás che ya'abán', bennen' bloe'ele' neda' da' ki, nich wká'n zena' le'. 9 Naž le' gože' neda': "Bi gono' ki, dan' naka' neda' wen žin che Dios kan nako' le', na' kan zej nak lježo' ka', benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios, na' lezka' kan zej nak yógo'te benne' ka' žóngake' kan znna da' nyejw le'e yiche ni. ¡Bka'n zen Dios!"
10 Lezka' gože' neda': "Bi wkacho'o xtiža' Dios ni, da' zchalja' lo wlaze' Le', na' nyejwn le'e yiche ni, dan' za' gakgak da' ki. 11 No benne' žone' da' zinnj gónteze' da' zinnj. No benne' žone' da' kegle gónteze' da' kegle. No benne' žone' da' naken chawe', gónteze' da' naken chawe', na' no benne' nake' che Dios, gákteze' che Leze'." 12 Znna Jesusen': "Za' yelá'a. Noa'a lo na'a da' wnezjwa' chegak benne' ka', na' yebi'a che chégake' kan zej nak da' béngake'. 13 Neda' naka' Benne' zoa' zga'ala', na' lezka' Benne' ze lawte, kan nak da' zzo lawn, na' da' žesyožten. Lezka' naka' Benne' žone' ga so lawn, na' Benne' žone' ga žeyožen. 14 Ba nez zen gaken chegak benne' ka' nyaže da' nákwgake', benne' ka' žóngake' da' naken chawe'. Zej nzi'e latje gáwgake' da' zbia

yagen' da' znezjwn yela' nban, na' gak chó'ogake' gan žo'ogak benách ka' lo yežen'. 15 Benne' ka' bi zej nake' chawe', na' benne' wžá' ka', na' benne' ka' žóngake' da' kegle, na' benne' ka' žótgake' benách ka', na' benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka', na' benne' ka' žaz láže'gake' žon láže'gake', gá'ngake' na'le lo yežen'. 16 Neda', Jesús, bsela'a wbás chia', wbás che ya'abá, na' bloe'ele' le'e da' ki, le'e na' nbable to kwe' to kwe' benách chia' ka'. Neda' naka' ljež Dabí, na' lezka' za'sóe'. Lezka' naka' belj xsile."

17 Zchaljgak Dios Be' La'y, na' xkwide' no'le, xkwiden' wchág ná'lenbe' Benne' nake' Zíla'do', na' znnágake': "Le da."

No benne' ženle' diža' ni žala' nne': "Le da."

No benne' zbile', na' no benne' zdan laže'en, žala' yídgake', na' yé'jgake' nisen', da' znezjwn yela' nban.

18 Neda', Zwa, zzejni'ila' benne' ka' želyenle' diža' ni da' zchalja' lo wláz Dios, na' nyejwn le'e yiche ni, na' znnia': cha' no benne' wzane' kan zej nak diža' ki, na' Dios yebi'e chie', na' wsaka' zi'e le' kan zej nak da' zej nyejwn le'e yiche ni. 19 Lezka', cha' no benne' yekwase' bíte'teze diža' ni da' zchalja' lo wláz Dios, da' nyejwn le'e yiche ni, Dios yekwase' latje che bennen' le'e yichen' gan zej nyejw lagak benne' ka' zej nape' yela' nban da' zejlí kanne, na' lezka' yekwase' latje chie' lo yež la'y, kan nyejw chegak benne' ki le'e yiche ni.

20 Xanžon', Bennen' zzoa lie' kan zej nak da' ki znne': "O'. Za' yelá'a."

¡Ka'kze gaken! ¡Da, Xanto' Jesús!

21 Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e yógo'tele le'e. Ka'kze gaken.